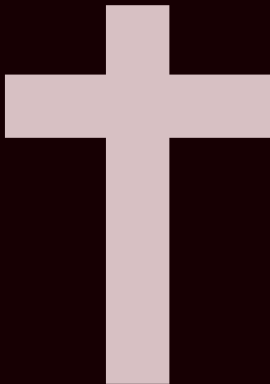

Ἡμε menomenyεέ
meké

New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

ᑎᑦᑦ ᑎᑦᑎᑦᑎᑦ ᑎᑦᑎᑦᑎᑦ

New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

d773c38c-82ca-51fa-b995-6754070ca57e

Contents

Matyo	1
Makəs	75
Lukase	118
Jøn	190
Utəs Anġbá Jisəs .	242
Rom	305
I Kərənt	336
II Kərənt	368
Galasiya	388
Efəsəs	399
Filipi	410
Kolosiya	418
I Tessalonika . .	426
II Tessalonika . .	433
I Timoti	437
II Timoti	446
Titəs	452
Filemøn	456
Hibrus	458
Jəmsi	481
I Pita	490
II Pita	499
I Jøn	504
II Jøn	512
III Jøn	514
Jud	516
Amε gejya Jøn . .	519

Abya melóméló Jisós

Kras ndere

MATYO

ásamé

Ukwéne ante Jisós Kras
(Luk 3:23-38)

1 Gé ηwe mabó ukwéne ante Jisós Kras mpyáne mfwa Devid, Devid mpyáne Abraham.

2 Abraham alu nte Asek, Asek alu nte Jakób, Jakób alu nte Juda ne anmé bíí abi ande.

3 Ne Juda alu nte Peres ne Sera, mmá bwó akamege Tama. Peres alu nte Hēsron, Hēsron alu nte Ram.

4 Ne Ram alu nte Aminadab, Aminadab alu nte Nashyon, Nashyon alu nte Salmón.

5 Salmón alu nte Boas ne mma Boas akamege Rahab. Boas alu nte Obed, ne mmá Obed akamege Rut, Obed alu nte Jesse.

6 Jesse alu nte mfwa Devid.

Ne mfwa Devid alu nte Solomun, mmá Solomun abó abó mbe abá lé Uriya.

7 Ne Solomun alu nte Rehoboam, Rehoboam alu nte Abija. Abija alu nte Asa.

8 Asa alu nte Jehoshafa, Jehoshafa alu nte Joram, Joram alu nte Usiya.

9 Usiya alu nte Jotam, Jotam alu nte Ahas ne Ahas alu nte Hēskeya.

10 Hēskeya alu nte Manase, Manase alu nte Emós, ne Emós alu nte Josaya.

11 Gébégé ápyené bóó Isreli né bé ájye ne ebwó né meló Babilón, Josaya abyε Jekoneya ne anmé bíí abi ande.

12 Ajyégé ne bwó né Babilón, Jekoneya abyε Sheltyel, Sheltyel alu nte Serubabel.

13 Serubabel alu nte Abiud, Abiud alu nte Eliakim ne Eliakim alu nte Asóh.

14 Asóh alu nte Sadók ne Sadók alu nte Akim ne Akim alu nte Eliud.

15 Eliud alu nte Eliassa, Eliassa alu nte Matan ne Matan alu nte Jakób.

16 Ne Jakób alu nte Josef, Josef ayi menó Meri. Meri abyε Jisós Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa. *

17 Mmyε ke nnó upyáne ukouko, manló mbaá Abraham ókwóné mbaá Devid ulú nyá úfyáneúni. Manló ntó mbáa Devid ókwóne gébége ájyé ne ebwó né Babilón ulú ntó úfyáneúni. Ne mámanló gébége ájyé ne ebwó né Babilón kpaá te gébége ábyené Kras, upyáne ulú nyá ntó úfyáneúni.

Nebye né Jisós Kras
(Luk 2:1-7)

18 Na ne nebyéné Jisós Kras nekené. Mma wuu akamege Meri. Josef abó akpe mambá Meri ayi alu mambyε Jisós, nsa nnó ebwó ákaá ujógené ate, Meri age nnó ji alu ne une né utó Mendoó Ukpea.

19 Josef akaáge nnó Meri alu ne une, elé ji Josef alú nyá cho né mbe ushu Esowó, akélé fó manchye ji mekpo unó

* 1:16 Elú wáwálé nnó: Kras, ula utene nnó Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa.

wó, ashúú manwá neba bwó bíbíí.

²⁰ Nðere ji aférege depò etiré mbò, Èsòwò ató ekiénné wuú échwó gáre ji né gejya eké, “Josef mpyáne Devid, òfógé fó manse mendée wye Meri né neba, néndé elé Mendoó Ukpea ne epyeé ji akpané unε.

²¹ Ne ji abyene nyé maá mende, ayi aférege nyε bọ́ bíí né efwyale ewé gabo achwó ne ewú. Getu eyigémbò, òbò mamfye ji mabò nnó Jisòs.” †

²² Unó bina uko úpyeé nnó ébé wáwálé nkane Èsòwò apye Asaya muú ekpávè wuú ajó nnó, ‡

²³ “Wuúge, gembwénégé mendée gékpáne nyε unε, gébyé maá mende, ákuú nyε ji nnó Emanuel.” Ula útené nnó, “Èsòwò alu ne esé.”

²⁴ Ne Josef ápégé géjyá ase mendée wuú Meri wyé ndere ekiénné Èsòwò egaré ji.

²⁵ Yémbò ebwó ákaá ujógéné ate wó, kpaá te Meri ábyené maá wuú mende. Ne Josef afyé ji mabò nnó Jisòs.

2

Ande abi ágíl depòré ambe, áchwó gé Jisòs

¹ Abyé Jisòs né meló Betelèhem, né gebagé mewaa Judiya, gébé eyigé Heròd álú mfwa né gebagé mewaa eyigémbò. Abyegé Jisòs, ande fó abi ágíí depòré ambe átané né égbé ewé ημεέ étánege

ákene áchwóó né Jerosale ágíge bọ́ aké,

² “Maá meke ayi ábyené nnó ábé mfwa bọ́ Jus alu fó? Ese degíge mbò, gétúgé dégené membe wuú mbaá ημεέ étánege ayi áleré esé nnó ábyé ji, ne esé déchwó manógé ji.”

³ Mfwa Heròd aké awuú mechò ewe, metóó étýá ji mmu wyembò ntó ne epyeé ne bọ́ Jerosale ako.

⁴ Mfwa Heròd akuú, ánoó baá ámpyé upe Èsòwò ne áneré mabé Èsòwò, ebwó ako áchomé mbaá ama, agíí ebwó aké, “Ndé mbaá ábọ́ mambyé muú ayi ákuú ji Kras”?

⁵ Ashúú ji meko aké, “Abó mambyé ji né Betelèhem, fa gebagé mewaa Judiya.” Néndé, mbò ne Èsòwò apye bọ́ ekpávè bíí ásáme nnó,

⁶ “Wò Betelèhem, né gebagé mewaa Judiya, yé elé wò òlu kóó, òpófó ηénéηéné né geluágé malò genwá ayi álu né mme Judiya.

Néndé, eta wyé ne mfwa átánege nyε ayi ágbárege bọ́ ba Isrèli, nkane mémbamé mágónηme ápéle magónηme jíí.”

⁷ Ne Heròd áwúgé mbò, akú ankéé bimbo ájwólé bíbíí, agíí ebwó aké, “Gárege me gébé eyigé enyú dégené membe yimbo né melò nyú tíí.”

⁸ Èfèé ne Heròd átáme ebwó aké, “Chóge né Betelèhem démyémmye dégé mbaá ayi

† 1:21 Elú wáwálé nnó: Mabò Jisòs matene nnó Muú yi aferege nyε bọ́ bíí né efwyale. ‡ 1:22 Elú wáwálé nnó: Asaya ajó depò etiré na ebele nya anηe 750 ne ále sa ηwe Matyo.

maá yimbó álú, dégege ji kérege meso, déchwó dégáre me nnó njyé nnógé ji ntó.”

⁹ Ne ankéé bimbó áwúgé genó eyigé mfwa yimbó ajóó ne ebwó, áló manjye. Ne ndere ebwó ájyé ágé wyé membe yimbó ayi ebwó ábó ágene nkane ajyéε mbe, ebwó ákwólege ji meso. Akwónégé né Betelehem membe yimbó atané né mfaánebuú cho né gepú eyigé maá yimbó álú.

¹⁰ Ebwó ágegé membe yimbó efeé, matóó ágo ebwó dóó.

¹¹ Akpegé né mmu gepú eyigémbó, ágé maá yimbó ne mmá wuú Meri. Efeé ne átomé manó mme áchyé ji enogé. Ne ánené uba bwó áferé unó mabó áchyé ji, gémá gélú genógé gesege nka eyigé ákuú nnó gul, gémá gélú gefógé emmá ewé ewyaaá gebε gelógéló ne eyige fó gelú laménda ayi alú gefógé maweé gebé gefó.

¹² Nkane ankéé bimbó ábelé ne utuú, Esowó achwó kwéle ebwó mbeé né gejya nnó ekage ákéré meso mbaá Herod. Ebwó ákoó meti ewéchá ne ájyé né meló bwó.

Josef ne Meri akpá Jisós abó áfé né meló Ijip

¹³ Ankéé bimbó áwúlégé, ekiénné Esowó ékwó Josef ushu né gejya, éjóó ne ji eké, “Josef, Kwílé ka, kpa maá yina ne mmá wuú débo dejyé né meló Ijip. Déjyegé láge éwu kpaá te bií bí ngárege nye enyú nnó dékéré meso.

Néndé Herod ákelege maá yina manwá.”

¹⁴ Josef apégé géjya ne utuú bimbó, apye wyé nkane ekiénné Esowó egaré ji eké. “Kpá maá yimbó ne mmá wuú ojye né Ijip.”

¹⁵ Akwónégé Ijip, ála wyé kpaá te gébége mfwa Herod ágboó. Unó bi na úpye nnó depó etíre Esowó ápye nnó muú ekpávε wuú agaré bóó bií débé wáwálé, nnó, “Nkú maá wa átané né Ijip.” *

Herod ajóó nnó áwá baá ande

¹⁶ Herod agégé nnó ankéé bimbó ábwólé ji, nchye anywóné ji mmu. Achyé meko aké, “Áwá baá ande ako né Betelehem né maló ayí kwókwólé, áló né baá abi ákwóné anmé ápea áshúlégé.” Herod ajóó mbó gétúgé ji áferé nnó élé mé anmé ápea ayí ji agií ankéé bimbó gébé eyigé ebwó ágené membe yimbó.

¹⁷ Mechó ewéna épyembo nnó, genó eyigé Jerimaya muú ekpávε Esowó ajóó gepye wáwálé.

¹⁸ Ajóó nyá aké, “Meko negbo átané né meló Rama ne gejamégé elulú ne dámpepe. Rashel alili baá bií, bóó áfyéé ji metóó nnó ágó magbo, akámégé gétúgé baá bií abi ágboó.”

Josef ne Meri ákeré meso ne Jisós né Nasaret

¹⁹ Herod ágbógé, ekiénné Esowó ékwó Josef ushu né géjya né Ijip,

* 2:15 Elú wáwálé nnó: Meló ηwe ewé na etané né ηwe Hosea 11:1.

²⁰ εκέ “Josef, kwilé ka ókpá maá yina ne mma wuú, enyú dékéré meso né mme Isrēli. Bóó abi ákelege manwá ji ágboó.”

²¹ Josef ápégé, ase maá yimbo ne mmá wuú áfé né mme Isrēli.

²² Yémbó ji áwúgέ nnó Achelós ase gefwagé nte wuú Heród né gebagé mewaá Judiya, abó εfo manjye wyé. Né gejya eyígέ ji áma gé, Esowo ákwelé ji mbeé nnó ajye né gebagé mewaá Galilií.

²³ Ne Josef ajye jwóle né meló Nasaret ewé élu né gebagé mewaá eyigémbó. Mechó wé epye nnó genó eyígέ Esowo abó apye nnó muú ekpávέ wuú agaré bóó bií gébé wáwálé nnó, “Bóó ákuú nye ji nnó muú Nasaret.”

3

Mekomejóó ayi Jón menwyaá bóó manaá Esowo ágarege

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-18; Jón 1:19-28)

¹ Né gébé eyigémbó, ndere Jisós alu né Násaret, mende fo ayi akuú ji Jón menwyaá bóó manaá Esowo, aló mangaré mekomejóó Esowo né mashwone né gebagé mewaá Judiya aké,

² “Kwórege matóó nyú délyá gabo néndé gébé eyigé Esowo ágbárege gefwa ne bóó bií géla kwókwólé.”

³ Jón yina ne Asaya muú ekpávέ Esowo ágarege nyá átomé ne jíí nnó,

“Muú fo abene mbo né mashwone aké,

‘Kwyege meti Ata dakené, nyaáge éwu ébé cho’.”

⁴ Gefógé nkúu eyígέ Jón abó afyé ájo ne bya mpo mashwone. Awélé ekandá mekó menya né gebwe jíí, ne menyéé wuú alu nyá lé égomé ne nwyóó.

⁵ Ne gejamége bóó áchwó manwú mekomejóó ayi Jón agárege. Bóó bina átané Jerosale, ne gebagé mewaá Judiya meko ne maló mako ayi álú kwókwólé ne ebéé Jodan.

⁶ Ndere ebwó áshuú ekúu né gabo ayi ebwó ápyeé, Jón awyaáge ebwó manaá Esowo né mmu ebéé Jodan.

⁷ Ndere Jón ágarege mbo, agé gejamége ekwo bó Farasi ne ekwo bó Sadusi fo ndere áchwóó nnó ji awyaá ebwó manaá Esowo, aké ne ebwó, “Enyú mmyó! Ndé muú agaré enyú nnó, dekage bó εfwyale ewé Esowo achwó tó?”

⁸ Yéndémuú nyú apyége unó ebí úleré nnó akwóré metóó wuú alyá gabo wáwálé.

⁹ Déferége fo nnó, dekage déjwóle déli mmye nnó, élé esé délu upyáne Abraham dékagé bó εfwyale ewé echwóó. Kaáge wáwálé nnó, Esowo akage pye mataá yina ábwólé upyáne Abraham.

¹⁰ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábwéé mé etóó mfaá mango yéndé genóó ne makaka eyigé gélagé wómé umpomé ulóuló ásóré áfome mmu mewé.

11 Me nwyage ενyú ne manaá Εσωω mamimami manleré nnó, ενyú dékwóré matóó nyú. Yémbó, muú fó achwó mbó me meso, ayi áηεά geme apwó me, nkwané yé muú ayi mkpane unó uká bií wó. Achwógé, awyage nye ενyú ne Mendoó Ukpea ne mewε.

12 Achwóó nyé ne ékóriyá né εbwó wuú mánychá esa. Anerégé ashwané nye matoó alá pópó, afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwóó ebi ulaá akpane agbe né mewε ewé élá nómegé.*

*Awyaá Jisós manaá Εσωω
(Mak 1:9-11; Luk 3:21, 22)*

13 Εwya yé wó, Jisós atané gebagé mewaá Galilíí achwó né εβεé Jodan mbaá Jón nnó awyaá ji manaá Εσωω.

14 Yémbó, Jón abó ashya ne ajóó ne Jisós aké, “Nnó me nchwó eta wyé awyaá me manaá Εσωω, wó oma achwó eta wáa?”

15 Jón ájógémbó, Jisós ashuuú ji meko aké, “Gó éwú ébé mbó nana, εlome nnó dépyé yéndégenó eyigé Εσωω akélege. Εφέε ne Jón ákamé manwyaá Jisós manaá Εσωω.”

16 Ténéténé ayi áwyaá Jisós manaá Εσωω, atané mmu nnyi, aké apele mfaánebuú anené, agé Mendoó Εσωω éshúlege nkane gepwine ne echwó téne ji mmyé.

17 Ne meko atané mfaánebuú aké, “Gé maá wa na, ngboó ne ji, apyeé metóó εγóó me.”

4

*Danchameló ammuá Jisós
(Mak 1:12, 13; Luk 4:1-13)*

1 Εφέε Mendoó Ukpea έpye Jisós afé né mashwóne nnó danchameló ammuá ji.

2 Jisós abelé éwu usaá ndó upea, utuú ne ηwómésé ayi alá nyeé menyéé wó ne mesa aló mammye ji.

3 Gébé eyígémbó ne danchameló áchwó jóó ne ji aké, “Mbógé wó olu Maá Εσωω, garé mataá áyina ábwólé ntoó bred.”

4 Jisós ashuuú ji meko aké, “Asá mmu ηwe Εσωω nnó, menyéé jiji fó wó awyaá eshye mángbaré genwáge mekwaá wó, yéndé mekomejóó ayi Εσωω ajóó awya ntó eshye mangbaré genwáge mekwaá.”

5 Ajóógé mbó, danchameló ase ji afé né Jerosale melo ukpea, abelé ji né melu ewé élu tete mfaá echa ure Εσωω.*

6 Ne aké ne ji, “Mbógé wó olu Maá Εσωω, nyó cho mme, néndé ásá né mmu ηwe Εσωω nnó, ‘Εσωω atome nye makiénné jii nnó áchwó ábámé wó’, áma sá nnó:

‘Agbárege nyé wó né amu bwó chánchá nnó ókagé ótó εnoó geká né ntaá.’”

* 3:12 Elú wáwálé nnó: Mendoó Ukpea echwóge muú né mmye, echyεge ji eshye mampye utóó Εσωω, mbóntó ne mewε εσοó yéndé gabo ayi muú άpye έpye ji akpea.

* 4:5 Elú wáwálé nnó: Bóó Jus áferé nnó Jerosale álú melo ukpea bwó néndé, echa ure Εσωω elú nyá wyε. Echa ure Εσωω eleré né eta bwó nnó Εσωω alú fa mme.

⁷ Jisṣ ashuú ji meko aké, “Nḡba, me nyogé fṣ néndé, ása ntó né mmu ηwe Ἐṣṱṱ nnó, ‘Mekwaá ákpelégé fṣ Nte wuú Ἐṣṱṱ mankpea ji nnó ápyé genó.’”

⁸ Alyágé εφεέ, danchṱmeló ama akpá ji áfe né mfaá mékwé ewé éḡogé dṱṱ ne aléré ji malṱ mme mako ne gefwa eyi gélú wyé.

⁹ Ne alérégé Jisṣ mbṱ, ajṱṱ ne ji aké, “Menchyεge nyε wṱ unó bina uko mbṱgé ṱtogé manó mme ṱnogé me.”

¹⁰ Jisṣ anyá ji aké, “Kwilé me ushuú, wṱ danchṱmeló, ása mmu ηwe Ἐṣṱṱ aké, ‘Ṭbó manógé élé Nte wyε Ἐṣṱṱ jimbií ne ṱkpáné wyε lé ji defwε.’”

¹¹ Ajógé mbṱ, danchṱmeló alyá ji áfé. Εφεέ ne makiénné Ἐṣṱṱ áchwṱ póo Jisṣ.

Jisṣ alo utṱṱ bií né Galilíi

(Mak 1:14, 15; Luk 4:14, 15)

¹² Jisṣ áwúgé nnó ápyε Jṱn menwyaá bṱṱ manaá Ἐṣṱṱ áfyεé denṱ, alyá gebagé mewaa Judiya akeré né gebagé mewaa Galilíi.

¹³ Ajyégé, ábelé fṣ né Nasaret dṱṱ wṱ, akoó kóge ajyé jwólé né Kapanṱm melṱ ewé élú né mapea gentoógé mewaa Galilíi né gebagé mewaa Σεbulṱn ne Naftali.

¹⁴ Eṱṱ εpyεmbṱ nnó genó eyigé Asaya muú ékpávε Ἐṣṱṱ asamé gébé wáwálé nnó,

¹⁵ “Mme Σεbulṱn ne mme Naftali, mme ayi álú meti ebéé mega, né égbé ebéé Jodan, gebagé mewaa

Galilíi eyigé gejamégé bṱṱ abi alá pṱ bṱṱ Jus ájwólege wyε.

¹⁶ Bṱṱ abi ábṱ álú mmu gemua ágé gekpékpégé geḡgbṱ. Ne bṱṱ bi álú nya mmu manoó negbo, nana geḡgbṱ gégené, εbwṱ átane meti.”

¹⁷ Eló né gébé eyígεmbṱ, Jisṣ alo mangaré bṱṱ mekomejṱṱ Ἐṣṱṱ aké, “Kwórege matṱṱ nyú délya gabo néndé, gébé eyigé Ἐṣṱṱ ágbárege gefwa jii ne bṱṱ géla kwókwólé.”

Jisṣ akú baá utṱṱ bií ani abi mbe

(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Bií fṱ, ndere Jisṣ akéne né mbále ebéé mega εwe elu né Galilíi, agé áḡmé ápea mmá ama, nte ama. Ama akamege Simun ayi ákuú ji ntó nnó Pita, ne meḡmo wuú Andru. Εbwṱ áḡmée utófo bwṱ, élé álú áwáné meshuú.

¹⁹ Jisṣ ajṱṱ ne εbwṱ aké, “Kwólege me, nleḡege nyε enyú, ndere ákpálege bṱṱ eké meshuú.”

²⁰ Tenétené yimbṱ Simun εbwṱ ne meso wuú Andru ályaá utófo bwṱ ne ákwólé ji.

²¹ Ndere Jisṣ ályá εφεέ ajyéé mbe gachyε, áma gé áḡmó abifṱ ápeá Jεmsi ne Jṱn meḡmo wuú εbwṱ álú baá Σεbedee. Alú né mmu ékpée ne nte bwṱ Σεbedee átóme upaa utófo bwṱ. Akuú εbwṱ nnó ákwóle ji.

²² Jisṣ ajógé mbṱ, yé gébé áchṱ wṱ ályá ékpée mbaá nte bwṱ ne ákwólé ji.

Jisᵒs alerege, agarege mekomejᵒᵒ Ἐῢᵒᵂ ne apye bᵒᵒ mamée átóoge

(Luk 6:17-19)

²³ Ne Jisᵒs akene gebage mewaá Galilií geko. Ndere akene, alerege bᵒᵒ mekomejᵒᵒ Ἐῢᵒᵂ, né mmu macha mnyemenene bwᵒ. Agarege ebwᵒ abya melómélᵒ ndere Ἐῢᵒᵂ ágbárege gefwa ne bᵒᵒ bií. Ama apye bᵒᵒ abi amee mamée ufᵒᵒ ufᵒᵒ átóoge.

²⁴ Abya yi apye ᵒᵒᵒ Jisᵒs akwᵒ kpaá akwᵒné gebage mewaá Siriya geko. Bᵒᵒ ákpáne bᵒᵒ bwᵒ ako abi amee mamee úfᵒᵒ úfᵒᵒ ne abi ágene efwyale dᵒᵒ áchwᵒ eta wuú nnó apye ebwᵒ átoó. Né geluágé bᵒᵒ bina, abifᵒ áwyá aló nchye, abifᵒ ákwéne usasa ne abifᵒ amee uchanchi. Jisᵒs apye ebwᵒ átoó.

²⁵ Ewena épyegémbᵒ, gejamégé bᵒᵒ ako abi átané gebagé mewaá Galilií ne gebagé mewaá eyige ákuú nnó malᵒ áfya ne Jerosale ne Judiya né egbé ebéé Jodan, ebwᵒ ako áᵒ mankwólége Jisᵒs. †

5

Jisᵒs alerege bᵒᵒ mekomejᵒᵒ Ἐῢᵒᵂ né mfaá mekwé

¹ Jisᵒs ágégé gejamégé bᵒᵒ abi áchwᵒᵒ matoómatoó né mbaá ayi ji alú, akwᵒ ajye jwᵒle mfaá mekwé. Ne baá utᵒᵒ bií ájwᵒlé áᵒ ji mme.

Jisᵒs alerege mejé ewé wáwálé
(Luk 6:20-23)

² Ne alᵒ mánleré ebwᵒ aké:
³ “Ἐῢᵒᵂ ajé bᵒᵒ abi ágene nnó mbᵒgé ji alá pᵒ ebwᵒ ápᵒ yé genó; néndé gefwa eyigé Ἐῢᵒᵂ ágbárege ne bᵒᵒ bií gelú eyigé bwᵒ.

⁴ Ἐῢᵒᵂ ajé bᵒᵒ abi álú ne masome, néndé Ἐῢᵒᵂ áfyéé nye ebwᵒ metᵒᵒ.

⁵ Ἐῢᵒᵂ ajé bᵒᵒ abi alá sélé gemege bwᵒ eke genó, néndé mme meko abéé nyé awe bwᵒ.

⁶ Méjé elu ne bᵒᵒ abi áwyaá matᵒᵒ mampye genó eyigé Ἐῢᵒᵂ akélege, néndé ji apyéé nye ebwᵒ ápye genó eyigé ebwᵒ akélege.

⁷ Ἐῢᵒᵂ ajé bᵒᵒ abi ágene bᵒᵒ meshwe, néndé Ἐῢᵒᵂ ntᵒ agene nyé ebwᵒ meshwe.

⁸ Ἐῢᵒᵂ ajé ebwᵒ abi áwyaá matᵒᵒ mmu pᵒpᵒ, néndé ágéne nye Ἐῢᵒᵂ ne ame bwᵒ.

⁹ Ἐῢᵒᵂ ajé bᵒᵒ abi ámmyéé nnó bᵒᵒ ábé neso ne ate, néndé, ákuú nye ebwᵒ nnó baá Ἐῢᵒᵂ.

¹⁰ Ἐῢᵒᵂ ajé bᵒᵒ abi bᵒᵒ ámyé amu ne ebwᵒ gétúgé ápye unᵒ ebi Ἐῢᵒᵂ akélege néndé gefwa eyigé Ἐῢᵒᵂ ágbárege ne bᵒᵒ bií gelu eyigé bwᵒ.

¹¹ Méjé elu ne enyú abi bᵒᵒ áju enyú mashye mmye, enyú abi ámmyéé amu ne enyú detúdetú ne enyú abi ama ájᵒᵒge ufᵒᵒ unᵒ uboubᵒ ebi ulú gebyᵒ eta nyú gétúgé dékwólége me.

¹² Bége lé ne metᵒᵒ megᵒmegᵒ ne nechóchᵒ, néndé, gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge ntᵒ nnó mbᵒ ne ámye nyá amu

† 4:25 Elú wáwálé nnó: Malᵒ afya yina, elé Dekapolis.

ne bɔɔ ɛkpávɛ ɛsɔwɔ abi ábɔɔ mbe ne enyú.”

Jisɔs alerege nnó ãñkwɔle bií álú ɛké mega ne genjgbɔ mbaá bɔɔ mme

¹³ Enyú bi delu ãñkwɔle baá delu ɛke mega mbaá bɔɔ mme meko, yémbɔ mbɔgé mega élá pɔ sé ne ugɔ bií, ápyéé mbɔ nnó ne ugɔ bií ukéré? ɛfúlé sé yé genó, ɛla lé genó ɛyigé ágbéle dafye bɔɔ ájyále ne uka.

¹⁴ Enyú delu genjgbɔ mbaá bɔɔ mme meko, wye ndere melɔ ɛwé átɛné mfaá mékwɛ éla ɛbígé fɔ mangé.

¹⁵ Mbɔntó ne muú alwégé étúléká alá abɔɔ fɔ gesá ákwéré ɛwú. Yémbɔ, álwégé ɛwú aɲma ɛwú mfaá mbaá yi ɛgénege yéndémuú né mmu gepú ágené.

¹⁶ Wyɛmbɔ ntó ne élɔme nnó délyá genwáge nyú gégenégé ɛké mewɛ mbaá bɔɔ ako, nnó yéndémuú ágé uló melu ɛbí enyú dépyé ne áfégé Nte nyú ɛsɔwɔ muú alu né mfaánebuú.

Jisɔs alerege bɔɔ depɔré mabé Mosis

¹⁷ Déferégé fɔ nnó me mbɔ nchwɔ élé mánchɔ mabé Mosis ne unó bi bɔɔ ɛkpávɛ ɛsɔwɔ ábɔ áleré. Nchwɔ lé nnó mpyɛ unó ɛbí mabé yimbɔ ájɔɔ úbé wáwálé. Nchwɔ fɔ mánchɔ ájɔ wɔ.

¹⁸ Ngarege enyú wáwálé nnó, tɛé mfaá ne mme ábyéé, ye ɛkéké genó ɛyigé áférege né mabé Mosis yina gépɔ yé

genéné nnó, kpaá tɛé unó uko ɛbi ásámé úbéé nyɛ wáwálé.

¹⁹ Ne yéndémuú ayi abyaá ɛkéké genó né mabé ayi, nnó ɛpɔfɔ genó, ne álerege ntó nnó bɔɔ ábyágé ɛwu, abéé gembyáñkwógé muú né gefwa ɛyigé ɛsɔwɔ ágbarege ne bɔɔ bií. Yémbɔ muú ayi ábélege mabé ɛsɔwɔ ayi, ne alerege ntó bɔɔ nnó ábélégé áji abéé nyé gekpékpégé muú né gefwa ɛyigé ɛsɔwɔ ágbárege.*

²⁰ Ngarege enyú wáwálé nnó mbɔgé enyú delá fyéé mekpo mambele mabé ɛsɔwɔ depwɔ ɛkwɔ bɔɔ Farasi ne ánleré mabé ɛsɔwɔ wɔ, degene fɔ meti mankpɛ né gefwa ɛyigé ɛsɔwɔ ágbárege ne bɔɔ bií cháchá.

Jisɔs alerege depɔré metɔɔ usɔɔ

²¹ Enyú debó déwú nyá nkane ɛbé Mosis ɛjɔɔ mbaá ukwéne antɛ sé nnó, ɛkagé muú áwá nte. Muú ayi ápyéé mbɔ, akpéne nyé unɔɔ mpa.

²² Yémbɔ me ngarege enyú nnó, yéndémuú ayi abɔɔ metɔɔ usɔɔ ne nte menjɔmé akpene nyɛ unɔɔ mpa eso. Ne muú ayi ashyéé nte menjɔmé nnó, “wɔ ɔlu waá?” Akpene nyɛ ntó eso ɛwe kpaá. Ne muú ayi ajɔɔgé ne nte menjɔmé ntó nnó, “Wɔ genjkenégé muú” akpene mmu mewɛ ɛwé élá nómégé.

²³ Ne ndere elúmbɔ, ébɛgé nnó muú abɔ ɛchyɛ manchyé, né mbaá ayi áchyége ɛchyɛ

* **5:19** Elú wáwálé nnó: Bɔɔ Jus ákuú gefwágé ɛsɔwɔ nnó gefwágé mfaánebuú gétúgé ɛbwɔ áfɔɔ mantya mabɔ ɛsɔwɔ, detú detú.

Ἐσῶω, ne atēge nnó apyε genó eyi gesῶ meḡmé wuú metῶ,

²⁴ ἀλύα εχhyε εwέmbó εφέε, abó kpe mbε ajyé akwyé depῶ ne meḡmé wuú, ne achwῶ achyέ εchhyε wuú mbaá Ἐσῶω.

²⁵ Muú abῶgé εfwyale ne muú mawámé wuú, akamégé fῶ ji ajyε ne εwú né εso. Akwyé depῶ ábé meko ama gemεge nnó ajyε né εso. Nénde, álá pyε mbῶ wῶ, gébé gékoógé ajyεgé ne éwú né εso, afyε nyε ji né amú mempané mpa. Ne mempané mpa afyε ji né amú bῶῶ bῶ nku, ne bῶῶ nkú áfyéé nyε ji denῶ.

²⁶ Ne kaáge wáwálé nnó alaá né denῶ εtirémbῶ, kpaá te ákwóle ujwῶῶ bimbῶ uko.

Jisῶs alerege depῶré ulῶ ne neba manwá

(Mat 19:9; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

²⁷ Ἐnyú debῶ dewú nyá nkane εbé Mosis εjῶῶ nnó muú ákwegé ulῶ.

²⁸ Yémbῶ me ngarege εnyú nnó, muú ayi apéle mendée dómee, ne abῶῶ nkyaá né metῶῶ wuú mambelé ne ji, akwe mé mbῶ lé ulῶ ne mendée yimbῶ né mmu metῶῶ wuú.

²⁹ Ne ndere elúmbῶ, mbῶgé dambῶῶnnyi wyé ayi εbwῶnyε apyε nnó ókwé εbé Ἐσῶω ju ji ὄfééré, néndé élu galógálῶ nnó gepógé menyammyε génῶ wῶ, ne nnó ὀbé ne upῶῶ mmyε uko, ójyé né mewε εwé élá nómégé.

³⁰ Ne mbῶgé εbwῶnyε wyé épyé wῶ nnó ókwé εbé Ἐσῶω, sῶ éwú ὄfómé, néndé élu galógálῶ nnó jógé menyammyε wyé génῶ

ne nnó menyammyε wyé mekomeko ákpé mmu mewε εwé élá nómégé.

³¹ Ἐnyú dewú nyá nnó εbé Mosis εjῶῶ éké muú akage wá neba ne mendée wuú mbῶgé achyεgé ji mekpῶ ηwε.

³² Yémbῶ me ngarege εnyú nnó, muú ayi awáne neba ne mendée wuú εwé mendée wuú álá kwe ulῶ wῶ, muú yimbῶ apyε nnó mendée wuú akwé ulῶ mbῶgé abagé menῶ ayi chá. Ne yε ndé mende ayi abagé mendée ayi menῶ wuú alya ji neba akwé ntó ulῶ.

Jisῶs alerege depῶré manyéméno

³³ Ἐnyú debῶ déma wú nyá nkane εbé Mosis εjῶῶ ne ukwéne ante sé nnó, ékágé muú anyéméno mampyε genó eyige gélá pῶ ji metῶῶ mampyε. Muú abῶ mampyε genó eyigé ji ányéméno né mbε ushuú Ἐσῶω nnó apyεέ.

³⁴ Yémbῶ me ngarege εnyú nnó ékagé muú akele kanḡka, yε ébéle mannkú mabῶ mfaánebuú, néndé éle geluῶge Ἐσῶω.

³⁵ Yé ébelé mankele ákú mme néndé mme alu geluῶ eyige Ἐσῶω ánerege uká bií wyé ágbéεge mmyε, ne muú akelé gé akú yε Jerosale néndé ele Ἐσῶω mfwa yi kpaá ne abῶῶ melῶ Jerosale.

³⁶ Ne ékagé muú akélé yé mekpῶ wuú néndé ákágé bwῶle εηḡkaá méjwé εma ébé pópó yé lé megilí.

³⁷ Kámélé nnó “ε ε” mbῶgé genó gélú eyigé wῶ ὀkamege ne shyá ntó nnó, “Ngba”

mbogé genó, gélú eyige wə ɔshyáa. Yéndégenó eyigé ɔmage gbéé né mfaá eyina getané mbaá danchəmeló.

Jisəs alerege nnó ékagé muú ashuí gabo mfaá gabo (Luk 6:29, 30)

³⁸ Enyú debó dewú nyá ntó nnó ebé Mosis éké muú anigé dambónnnyi nte menmə, ánií ntó awuú. Ne yé amugé néné né nte, ámu ntó eníí.

³⁹ Yémbə me ngarege enyú nnó, ékagé muú ashuí gabo mfaá gabo. Ne muú adogé wə égbé etaá ewé ebwənye, bwólé ewé fə ntó ado.

⁴⁰ Ne mbogé muú aké akélege mampye mpa ne wə nnó ase nkú wye ayi mmu, chyéé ji chonchó ne ayi dafye.

⁴¹ Mbogé muú bee agbarégé wə nnó ɔkpá metuú wuú ɔjye mkpa neke ama, chó ne ji mkpá neke épeá.

⁴² Muú akogé wə genó, chyéé ji géji ónyogé. Ne muú achwogé nnó ópwó ji genó ntó ɔshyagé, pwó ji gejí.

Bó gejeé ne bəó mawáme (Luk 6:27, 28, 32-36)

⁴³ Enyú debó déwú me nnó ebé Mosis éké, “Gbógé ne bəó abi dényéé détúge ne ebwó ne paáge bəó abi alá kíí enyú.”

⁴⁴ Yémbə me ngarege enyú nnó bógé gejeé ne bəó mawámé nyú, dénémmye mbaá ɛsəwə nnó aje bəó abi ámmye amu ne enyú.

⁴⁵ Depyege mbə, debeé nye baá Nte enyú muú alú né mfaánebuú. Ji apyéé mhméé étyéé mbaá bəó abi apyéé galógáló ne abi apyéé

gabogabo, ne manaá nnó akwéné mbaá bəó abi apyéé unó bi ji ákélege ne abi alá pyéé.

⁴⁶ Ne mbogé enyú dégbóó lé ne bəó abi ágboó ne enyú, ndé nsá ayi enyú debóó wyeé? Pó wyémbə ntó ne ánselé nká makpo apyéé?

⁴⁷ Ne mbogé enyú dedoó lé abya ne bəó abi denyéé detúge ne ebwó, nde mechó ewé enyú depye mbə ewé muú alá pye? Yé bəó abi alá pó bəó Jus; mbəntó ne apyéé.

⁴⁸ Né gétú eyigé na debó mambé cho ndere Nte enyú muú alú né mfaánebuú álú.

6

Jisəs alerege nkane débəó mampyéé unó ɛsəwə dela lerege mmye né mbə ushu bəó

¹ Yémbə Jisəs alérége aké, “Sége gébé nnó ékagé délérége mmye né mbə ushuú bəó nnó ágené enyú gétúgé unó ɛsəwə ebi depyéé. Muú apyéé mbə, abəó fə nsa ayi nte nyú né mfaánebuú áchyege.

² Getu eyigembə, yéndégébé muú nyú aké apoóge mbya muú ékagé ádo makánka melóméló nkane bəó démbwólé apye, né macha mmyemenene, ne metó melo nnó bəó áfége ebwó nnó álú bəó alááló. Me ngarege enyú wáwálé nnó mamféé ayi bəó áfégege mbə ebwó gé le áwu bwó nsa ne ebwó abəó me mbə.

³ Ndere elúmbə, muú nyú aké apoóge mbya muú, apoó

gefóó eyígé yéé muú ayi álu kwókwólé ne ji alá kaágé.

⁴Nnó mampóó ayi dépoóge mbya muú abe bíbí. Deké dépyembó, nte nyú muú alú mfaánebuú agene yéndé unó bi bóó ápyéé bíbí achyge nyé nyú nsá.”

Jisós alerege nkane muú abóó manemmye mbaá Esówó (Luk 11:2-4)

⁵Jisós afe mbe mánleré aké, “Ne yéndégébé, enyú deké denenemmye, dénégé fó eké bóó abi ábwólégé gemege bwó néndé, ebwó ágbóó mantené téné né macha mmyemenene ne mapeá anóó mati ánenemmye nnó bóó ágéné ebwó. Me ngarege enyú wáwálé nnó mange ayi bóó ágéne mbó ebwó, gé le áwú bwó nsá ne ebwó ábóó me mbó.

⁶Ndere elúmbó, yéndégébé muú nyú aké ákélege manemmye, ajye akpe mmu gepú jíí, mbaá ayi ji abeé jimbií, agbé gepú, anemmye mbaá nte wuú Esówó ayi alá géné ji ne amé. Ne nte wuú ayi agene yéndé unó bi bóó ápyéé yéndé mbaá, achyge nyé ji nsá.

⁷Ne muú nyú aké anenemmye ájóógé mejóó ewé elá pó ne mekpo ne ula ndere bóó abi alá pó bóó Jus ápyéé. Gétúgé ebwó áférege nnó ájóógé mejóó dóó ne Esówó awú mmyemenene bwó.*

⁸Débégé fó eké ebwó, néndé nte nyú Esówó akaá mé genó

eyigé dékélege gemégé nnó degíí ji.

⁹Ne yéndégébé déké dénénemmye nge na, Nte esé Esówó, wó yi ólú mfaánebuú, pyé mabó mmyé mábé ne énogé.

¹⁰Pyé gefwa jyéé géchwó. Pyé bóó apyége elé genó eyigé wó ókelege fa mme nkane ápyéé né mfaánebuú.

¹¹Chyegé esé menyéé yi dékélege bíí ne bíí.

¹²Jinte gabo yi ese dépye eta wye ndere ese ntó déjigente gabo yi bóó ápyéé eta esé.

¹³Okamégé esé dékpe né mmuameno ayi apye esé dékwéne né gabo. Yémbó fére esé né amu danchómeló.

[†]
¹⁴Mbó ne débóó manemmye. Né ebegé ojigé nte gabo yi ate bóó apyé ne eta wyé, Nte wye Esówó né mfaánebuú ajigé ntó nte gabo wye yi apyé.

¹⁵Yémbó alá jinte gabo ayi ate bóó ápyéé né eta wyé wó, Nte wyé Esówó ajigé nyé fó ntó nte gabo wye yi apye.”

Jisós alerege nkane debóó manlyáge menyéé kpékpé gétúgé depóré Esówó délá lérégé mmye

¹⁶“Ne yéndégébé deké délyage menyéé kpékpé gétúgé depóré Esówó, ekagé déla meshwemeshwe nkane bóó abi ábwólégé gemegé bwó ápyéé. Ebwó álaá meshwemeshwe eké bóó abi ágéne efwyale, nnó bóó

* **6:7** Elú wáwálé nnó: Esówó ayi bóó ubeé ánenemmye, ápófó Esówó ayi abóó mfaá ne mme. [†] **6:13** Elú wáwálé nnó: Ukwene bó nwe abifó aké, Nénde gefwa jye, uto bye ne nge wye úlú te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

ákaá nnó ebwó ályá menyéé kpékpé. Me ngarege enyú wáwálé nnó mangé ayi bɔ́ó ágéne mbɔ ebwó, gé le awu bwó nsá ne ebwó ábɔ́ó me mbɔ.

17 Ne ébégé muú nyú alyagé menyéé kpékpé gétúgέ depɔ́ré Eσωω, áshwóné ushu bíí, áwaá mawéé, ne achá mejwé wuú.

18 Muú nyú apyégé mbɔ, bɔ́ó ákágé fɔ́ nnó alyá menyéé kpékpé, élé Nte wuú Eσωω muú akaáge unó bi bɔ́ó ápyéé bíbí ne akaáge nye. Ne Nte wuú Eσωω muú agéne yéndégenó eyigé ji apyéé bíbí, achyége nyé ji nsá.”

Ékágé muú abya Eσωω gétúgέ unó mme
(Luk 12:32-34)

19 “Ékágé désélé gefwage nyú dékwígé fa mme, mbaá ayi baá menya ne nfrákánj anyéé nye geji, ne ánjó ntó ágyále gepú ákpe ákpá yéndé genó.

20 Genó eyigé yéndémuú abɔ́ó mampye gelu nnó ábélé gefwa ji né mbaá yi Eσωω mbɔ́ó gefwa alú, mbaá yi baá menya ne nfrákánj alá kaágé anye ne ánjó ntó alá kágé gyá gepú ákpá yéndégenó.”

21 Nénde, mbaá ayi muú ábélege gefwa jíí, eféé ntó ne metɔ́ó wuú ebéé.

Jisɔ́s alerege bɔ́ó genjgbógé menyammye
(Luk 11:33-36)

22 “Amé mekwaá álu eke etúlékánj né menyammye wuú meko. Ne mbɔ́óge ame jyé álu chánchá, ébyennó

menyammye wyé meko abéé ne genjgbó.

23 Ne ébégé ame jyé ala apó chánchá menyammye wyé meko akwene gemuagemua. Ne mbɔ́óge genó eyi gepye wɔ́ ógéne mbaá gekwege gemua, ébyennó menyammye wyé meko alu mmu gekpekpégé gemua.”

Jisɔ́s alerege nkane débɔ́ó mambé ne Eσωω ne unó mme
(Luk 12:22-31)

24 “Muú ama ákágé kpá fɔ́ defwé mbaá bɔ́ó apea gébé gemaá. Apyégémbɔ, apaá nyé ama agboó ne ayifo. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifo. Enyú dekágé nógé fɔ́ Eσωω ne njka gébé gemaá.

25 Gé ula bi ngarege enyú nnó déchyégé fɔ́ gemege nyú efwyale, désómégé nnó dényé nyé ndé? Dényuú nyé ndé? Ne defyéé nyé ndé? Genwáge mekwaá gepwɔ menyéé wɔ́? Ne menyammye mekwaá apwɔ́ó mandeé mamfyé wɔ́ó?

26 Pége denywóné, deti depené menyéé, déferege ne débélégé mbwé, yémbo nte nyú muú álu né mfaánebuú achyége detí menyéé, nnó enyú denéá geme depwɔ́ó deti wɔ́ó?

27 Déchyégé fɔ́ geme nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekáge gbéé yeé bíí uma né amjme ayi Eσωω achyé enyú nnó débélé fá mme?

28 Ulannó déchyégé gemege nyú efwyale gétúgέ mandeé? Pége dégé unɔ́ó mewaá ebi úkome ukoo ulóúl ndere

úwéné, úpyé fɔ utɔ́, ukwyége ye mandeé.

²⁹ Yémbɔ ngarege enyú wáwálé nnó ye Mfwa *Solomon ayi abó awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alómé akwóné ukoó ebi unɔ́ bina.

³⁰ Mbɔgé Eṣɔwɔ achyege bya mewaá bina ukoó ulóúló. Bya ebi fina úlú ube geyá úgbó átuú áfyé mewε, deféré nnó ákágé chyéé fɔ enyú mandeé apwɔ ndere ji apele bya mewaá? Metɔ́ ewé enyú defyεé ne Eṣɔwɔ éjhené kpaá épwɔ amu.

³¹ Désómégé sé deshaágé mmye nnó dényé nyé ndé? Dényúú nyé ndé? Ne défyéé nyé ndé?

³² élé bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus ne anerege matɔ́ né ufɔ́ unó bina. Kaágé nnó Nte nyú Eṣɔwɔ muú alu mfaánebuú akaá me nnó debɔ́ mambε ne ubi uko.

³³ Ne bóge mbe dékelé kpé meti ewé Eṣɔwɔ abεé mfwa nyú depyεgé unó bi ji ákélege, dépyεgé mbɔ, achyege nye enyú unó bina uko.

³⁴ Ne déchyégé fɔ efwyale né menyammye enyú désómégé gétúgé unó bi geyá, yéndé bií uwyá eti depɔ́ eti déchwɔ́ ne ubi. Desεge fɔ efwyale ewé bií ebi chá décho ne ewe fina.”

7

Dépagé mpa bɔ́ ne metɔ́ usɔ́

(Luk 6:37, 38, 41, 42)

¹ “Dépagé mpa ate ne defya, nnó ékagé Eṣɔwɔ apa awe nyú.

² Néndé gefɔ́ eyigé dépáne mpa ate, wyémbɔ ntó ne Eṣɔwɔ ápáne awu nyú. Gefɔ́ eyigé démege genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nye áchyéé enyú.

³ Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambɔ́nnnyi nte menjmé wyé ɔ́la ɔ́fyéé mekpo ne gabo ayi alu eke mekwɔkwɔ né dambɔ́nnnyi awyε wɔmbɔ́?

⁴ Epyεmbɔ nnó ne ɔ́ɔ́ ne menjmé wyé nnó, ‘Léré me nféré wɔ́ maá gejwaá ayi alú wɔ́ né dambɔ́nnnyi’ ayi ɔ́lá géné mekwɔkwɔ ewé ekwere wɔmbɔ́ né dambɔ́nnnyi?

⁵ Wɔ́ muú dembwólé bó kpé mbe fére ntó mekwɔkwɔ ewe elú wɔ́ né dambɔ́nnnyi, ɔ́ké ɔ́gene mbaá chánéné ne ɔ́féré ekéké gejwaá ewé elú menjmé wyε né dambɔ́nnnyi.

⁶ “Débɔ́gé fɔ́ unó Eṣɔwɔ déchyé mbaá bɔ́ abi alá bɔ́ gébé ne ji wɔ́. Alu eké bɔ́ mammyε. Depyεgé mbɔ abwɔlege mmye áno enyú. Débɔ́gé fɔ́ genó gelógéló déchyége mbaá bɔ́ abi alú eké ukwende, depyεgé mbɔ ájyárege geji ne uká ábulé né utwɔ́ntwɔ́.

Jisɔ́ alerege nnó ɔ́ké ɔ́kelege genó, gií Eṣɔwɔ né mmyεmenεne

(Luk 11:9-13)

⁷ “Gige wyε Eṣɔwɔ gige, achyege nyé enyú unó bi dekelege, kelege wyε kelege ápye nyé enyú degε ubi. Dóoge wyε menombi doó, anénege nye enyú ewú.

⁸ Néndé muú yi agigé genó, asele nye, ne ayi akélégé,

agene nye, ne muú yi adogé menómbí, ánénege nyé ji éwú.

⁹ Ndé muú nyú ayi maá wuú agigé ji bréd áchyége ji ntaá?

¹⁰ Ne ye ebe elé nnó agií ji meshuú áchyége ji mmyá? *

¹¹ Mbógé enyú ákwaá abi delú bós nchye, dechyege unó ulóúló mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú Esòwò muú alu né mfaánebuú alá chyége unó ulóúló mbaá bós abi ágíge ji ubi?

¹² “Depò deko etire menjós mbò delú nnó, pyégé etá bós wyé genó eyigé dekélege nnó ápye eta nyú. Gé mémma mechò ewé mabé Mosis ne bós ekpávè Esòwò ábò ásamé na.

Menómbi mamkpe né geñwá eyi gélá gebyéé élú mámále

(Luk 13:22-30)

¹³ “Kóoge né menómbi ewé élú mámále néndé ewé muú akogé wye ajye né meti negbo elu fuú. Ne gejamégé bós ákwólege le éwú.

¹⁴ Yémbò menombi ewé muú ákóge wyé ájyèé né meti geñwá eyi gélagé byé élú mámále ne meti ewémbò épò kókoge. Ne bós abi ágene ewu ája wó.

Genós ne umpomé bií

(Luk 6:43, 44)

¹⁵ “Sége gébé ne bós gebyós abi áké álú bós ekpávè Esòwò. Jgegé ebwó né amé álú nyameé eké magónhme, nsanjí élé ukwaála.

¹⁶ Dekage nyé ufós bós ebi ebwó álú né gepò eyigé ebwó áwyaá, wye ndere ákage genós né umpomé bií. Muú ákagé jyé fò né dásò ákyé gempomé eyigé gegós. Muú ajye fò né agbójélé ákyé geloge sokoro.

¹⁷ Unós ulóúló uwòme umpomé ulóúló, ebi uboubo uwòme umpomé uboubo.

¹⁸ Genós gelógéló géwómé fò umpómé uboubo ne eyi gebo-gebo géwómé fò umpomé ulóúló.

¹⁹ Ne yéndé genós eyi gélagé wómé umpomé ulóúló mbós mekós ákele geji ásré áfyé mewé.

²⁰ Mechò ewé me njós mbò, elú nnó, dékaáge nyé bós gebyós abi áké álú bós ekpávè Esòwò né gepò eyigé ebwó áwyaá.

Jisòs agarege nyé bós abifó nnó ji akaágé ebwó

(Luk 13:25-27)

²¹ Jisòs ama jyé mbe mánjógé aké, “Épófò yéndémuú ayi akúu me ‘Ata Ata’, ne anyéé nyé gefwage Esòwò. Ele bós abi ápyé genó eyigé nte wa Esòwò muú alu né mfaánebuú akélege ne anyé nye geji.

²² Ne bií mpa Esòwò úkwónégé, bós ájógé nyé ne me áké, ‘Ata Ata! Pò nnó esé ne Esòwò apye dégare ná bós mecomejós ayi atané eta wuú né mabò myéé? Déma débuú gejamégé aló nchye ne déma depyèé ntó ukpekpe unó né mabò myéé?’

* 7:10 Elú wáwálé nnó: Bós Jus aseé manye mmyò.

23 Bii bi mbɔ ngarege ebwɔ gbɔgɔnɔ nnɔ, 'Kwilege me ushuu enyú bɔɔ abi déla pyeé unó bi Esɔwɔ ákelege, nkágé fɔ enyú!'

Ufɔ́ ántené upú ápedá
(Luk 6:46-49)

24 "Ne yéndémuú ayi awuúge unó bi ngare mbɔ uko ne ápyeé ndere ájɔɔ alu eké muú dénǵá ayi áténé gepú jii né mfaá etárávé;

25 yé manaá ákwe, mannyi akpe, ne mbyo amyé gepú eyigémbɔ gekwene fɔ, gétúgé áténé géji né mfaá etárávé.

26 Ne yéndémuú ayi awúu mekomejɔɔ wa yina, ne álá pyeé fɔ ndere ákélege; alu eké, genkekenegé muú ayi aténé gepú jii né mfaá gesɔɔ.

27 Manaá ákwegé, mannyi ákpegé, mbyo ammyegé, gepú eyigémbɔ gékwé mme kpakpa!"

Jisɔs alerege nkane muú ayi ajɔɔgé esɔɔ

28 Jisɔs anérégé manjɔɔ depɔ etire na, gejamégé bɔɔ abi álú éféé ála mano mekpo fuú né gefɔɔ eyígé ji álerege,

29 néndé álerege ne ncha ayi atane mbaá Esɔwɔ épɔ́fɔ eke ánléré mabé Esɔwɔ.

8

Jisɔs apye muú ubá atoo
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Jisɔs anérégé mánlere unó bina né mfaá mekwé áshulé mme. Gejamégé bɔɔ ákwálé ji.

2 Aké ápéle muú ubá fɔ achwɔ tó ji mánó mbe ushu, ane ji mmye aké, "Ata mbɔgé okélege, pye me nkpea." *

3 Jisɔs anyaa ebwɔ wuu ata ji aké, "Me nkelege, ubá byé ubyé, kpea." Ténéténé yimbo mende yimbo akpea.

4 Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, "Ekagé ópye muú fɔ akaá genó eyi gépye ne wɔ. Chó lére lé mmye jyé mbaá mémpyé upe Esɔwɔ áchére agé nnó otó. Ne chyéé genó eyígé ebé Mosis éjɔɔ, mampye bɔɔ ákaa nnó otó."

Jisɔs apye maá defwé muú kpaá bɔɔ bee Rom atoo
(Luk 7:1-10)

5 Jisɔs afé né meló Kapanɔm, ákwónégé wyé, muú kpaá bɔɔ bee né Rom ajeé báne Ji ne ala máne ji mmye, nnó apoo ji.

6 Aké, "Atá maá defwé wa amee, akɔre ala mmu bélé ne ubalé."

7 Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, "Nchwɔ pyé nyé ji atoo."

8 Ne muú kpaá bɔɔ bee yimbo aké, Ata nfu yé muú fɔ ayi ókpéne gepú eyá wɔ, yémbɔ wɔ jɔɔ lé genó ne maá defwé wa atoge nye.

9 Elé mentó nwyá bɔɔ kpakpa né mbe, abi me nwúu ne ebwɔ. Ajɔɔgé ne me nnó, "Mpye genó eyi, mpye. Ne nwyá ntó bɔɔ bee abi áwúu ne me." Yé ayi ndé ne njɔɔge ne ji nnó, "Chó fa aje, njɔɔgé ne yimbo nnó chwɔ we, achwɔ."

* 8:2 Elú wáwálé nnó: Né gepɔgé bɔɔ Jus muú aké amee uba, ásele ji nnó alú debadeba né mbe ushu Esɔwɔ. Apó sé muú ayi áchóme mmye ne ate, ne ákamegé fɔ nnó ji akpe né mmu echa upe Esɔwɔ.

Ne njóógé ntó ne maá defwé wa nnó pye eyi, apyεé géji.

¹⁰ Jisós awúgέ mbó, byó uwó ji mmu. Abwólé mmye ajóó ne bóó abi ákwólege ji aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, me nlú danjé muú ayi áfyεé metóó ne me na, yεé ébélé né Isréli.

¹¹ Ngarege enyú nnó gejamégé bóó átánege nyé né umε maló mme mako ájwólé chónchó ne ukwene ante se, Abraham, Asek ne Jakób manye gefwa eyigé Εσωω ágbárege.

¹² Ne gejamégé bóó Isréli abi gefwa eyigé na gebó gélú eyigé bwó áfomege nyε ebwó dafyé ála mmu epinyá gemua álili, ányεé májéné.”

¹³ Jisós ánerégé manjóó unó bina ajóó ye ne muú kpaá bóó bee yimbó aké, “Kéré meso né gepú jyéé, okamé nnó Εσωω akaáge pye maá wyé atóó, chó yéndégenó gébeé wyεmbó.” Wyε ndere Jisós ajóó mbó maá defwé yimbó atóó.

Jisós apyε gejamégé bóó mamée atóó

(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ne Jisós alyaágé εφέ, afé né gepúgέ Pita, ndere akpené mmu, agé mmá mendée Pita né mfaá ukwó bélé, amée njaja gefwine.

¹⁵ Jisós ajye tá ebwó wuú. Ténéténé yimbó gefwine gebyé ji mmye, akwilé ka akéle menyéé achyé ji.

¹⁶ Nkwale akwónégé bóó áchwó ne gejamégé bóó bwó abi aló nchye áchyége ebwó εfwyale mbaá Jisós. Ne Jisós ányá aló nchye bimbó ne

mekomejóó wuú, átané bóó bimbó mmye ne apyε abi ámée ako atóó.

¹⁷ Jisós apyε unó bi nnó genó eyigé Asaya muú εkpávέ Εσωω ájóó nyá átome ne ji gebé wáwálé nnó, “Aferé εsé né ubale, apyε mamée se ábyé.”

Genwágé áhkwólé Jisós

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Jisós agégé nkane gejamégé bóó géchwó náó ji mme, ajóó ne baá utóó bií aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyyé εgbé né.”

¹⁹ Gemεge nnó ebwó áchyaá, menleré mabé Εσωω fó, achwó mbaá Jisós aké, “Ménleré, nkelege nnó me nkwólégé wó déjyégé yéndé mbaá ayi ójyé.”

²⁰ Jisós ashúú ji meko né nekanémejóó aké, “Ushua úwya ambu ayi úbélege wyé, denwyóné dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu εwé nshwórege mekpo ngbeé mmye.”

²¹ Ne maá utóó Jisós ayi ama ajóó ne ji aké, “Ata gó njyé nnií kpé nte wa ne nchwó.”

²² Jisós ashúú ji meko aké, “Gó bóó abi álú éké áwuú bó ánií mewu bwó, wó kwále me.”

Jisós anyá mbyonnyi atené

(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Ndere Jisós akpene mmu ékpe, baá utóó bií ákwólé ji nnó áchyaá ájye égbé géntoógé mewaá.

²⁴ Ndere ebwó áchyaáge, mbyonnyi metometo átané mbelepo aló mammye. Amye

kpaá apye ngbannyi ado ékpe ela mankemanke, yémbó Jisós ábó abelege ji gejyá.

²⁵ Ne ébwó ájye peé ji aké, “Ata poó esé, déchwó nó nnyi.”

²⁶ Jisós ajóó ne ébwó aké, “Défóó ndé? Metóó ewé enyú défyéé ne me éps ne unó.” Ajóógé mbó akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbó nnó áténé! Atené, mbaá akwené tómeé.

²⁷ Mechó ewé épye baá utóó bií ála mano mekpo fuú ajóóge ne ate aké, “Ndé gefóóge muú ná, ayi ányáge yé mbyo nnyi ne ngba nnyi áwuú ji?”

Jisós abú aló nchye átané ande fɔ apeá mmye

(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Jisós ne baá utóó bií áchyagé gentoóge mewaá, áfé né gebagé mewaá Gadaren. Akwónégé éwu, ande fɔ apeá abi aló nchye áchyege ébwó éfwyale átane né manómé bó mbaá ayi ébwó ájwólege áchwó báne Jisós. Ande bimbó ápye éfɔ kpaá te bóó ákámégé sé mánkógé né meti ewémbó.

²⁹ Ndere ébwó ágené Jisós, álo mánkálegé aké, “Wó Maá Esowó, bóó ndé mechó ne esé? Jchwó chye esé éfwyale ayi gébége eyige Esowó áchye esé géláge kwóne wó?”

³⁰ Eké épyembó, nfóné mekwende fɔ nébó nényéé éféé kwókwólé,

³¹ aló nchye abi álú ande bimbó né mmye áne Jisós mmye aké, “Mbógé óbuúge esé, te esé déjye dékpé né nfóné mekwende eniné mbó.”

³² Jisós ajóó yé ne abi aké, “Tánége déjye.” Aló nchye bimbó átané ájye kpé nfóné mekwende eniné mbó né mmye. Éféé mbó nfóné mekwende eniné mbó nésóó ne gatélé, né shulé mékwe né kwe mmu gentoóge mewaá né nyú manaá négbó.

³³ Ambamé mekwende eyimbó, ágégé ndere epyéé, ábó gatélé áfé né meló ágaré genó eyi gépyéé ne ande bimbó.

³⁴ Awúgé mbó, meló meko etané manjye báne Jisós, égégé ji éne ji mmye nnó ályaa mewaá bwó.

9

Jisós apye muú úchánchi atóó

(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisós alyágé bóó meló Gadaren, ákeré meso né mbále gentoóge mewaá, akpe ékpée achyaá áfé né meló ewé ji ájwólege wyé.

² Akwónégé wyé, bóó fɔ ákpá muú úchánchi fɔ né uló áfé ne ji eta wuú nnó apyé ji átoó. Ne Jisós agégé nnó bóó bimbó áfyéé matóó ne ji wáwálé nnó ji akaáge pye muú úchánchi yimbó atóó, aké ne mende úchánchi yimbó, “Maá wa, gbaré metóó, ófóóge, ájiínte gabo wyéé.”

³ Éwéna epye ánleré mabé Esowó fɔ abi álú wyé álo mangígé ate nnó, “Mende yina abóó fɔ mameé mmye ne Esowó wó.”

⁴ Jisós akaá genó eyigé ébwó áférege, ne agii ébwó aké, “Ulannó enyú déwya uféréé uboubó né mmu matóó nyú?”

⁵ Ndé gelu pere manjóó, 'Nnó ájíinte gabo wyé', waa manjóó nnó, 'Kwile téné ke'?

⁶ Nkélege mámpye enyú dékaa nnó Maá Nte Mekwaá awyaaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá. Eféé ajóó yé ne muú úchánchi yimbo aké, "Kwilé ka kpa uló byéé chó mmu."

⁷ Muú úchánchi yimbo atoó, akwilé ka akpá uló bii awulé né gepú jii.

⁸ Bóó ágégé genó eyigé pyé, efó ékwó ebwó matóó. Alo mamfégé Eṣowó gétúgé gefoge uto ebi ji achyéé akwaá.

Jisṣ akuú Levi ndere maá utóó wuu

(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisṣ alyágé mbaá yimbo, ákene ájyéé, agé mende fó ayi akamege Matyo ménselé nkamakpo. Ji ajwólé né melú utóó wuu, Jisṣ akuú ji aké, "Kwólé me." Ne akwilé ka alo mankwólé ji.

¹⁰ Ewyágé, Matyo ane Jisṣ né gepú jii, ndere Jisṣ ajwóle ányéé menyéé ne baá utóó bii, gejamégé ánselé nkamakpo ne bóó ubeé áchwó bane bó Jisṣ ányéé menyéé ne ebwó.

¹¹ Bóó Farasi fó ágégé mbo, ágii baá utóó Jisṣ aké, "Ulannó ne ménleré enyú anyéé menyéé ne ánselé nkamakpo ne bóó ubeé?"

¹² Jisṣ awúgé genó eyigé ebwó ágii baá utóó bii, ató ebwó neka aké, "Bóó abi álá meé, ákélégé fó muú uka, éle abi ámeé ne ákélege."

¹³ "Chóge dégi dékaa genó eyigé nwe Eṣowó agaré esé. Asá wye nnó, genó eyigé me

nkélege, gelu nnó ákwaá ágene ate meshwe épófó upe manpyege eta wa. Kaáge nnó nchwó kú fó bóó abi álú cho né mbe ushu Eṣowó wó, nchwó lé mánkú bóó abi ápyéé ubeé."

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Baá utóó Jón ménwyaá bóó manaá Eṣowó áchwó gii Jisṣ aké, "Ulannó esé ne bóó Farasi délyáge menyéé kpékpé gétúgé depóré Eṣowó ne baá utóó byé álá pye fó mbo?"

¹⁵ Jisṣ ashúú ebwó meko aké, "Nnó ájeé menó neba ályage menyéé kpékpé ayi menó neba alu ne ebwó? Cháchá. Yémbó gébé gebéé nye eyigé menó neba álá beé nyé sé ne ebwó, eféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé depóré Eṣowó."

¹⁶ Ne muú akaágé sé fó gebagé ndeé geke akwómé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyégé mbo, gebagé ndeé eyigémbó génywerege nye gépye ndeé yimbo egyalé dóó.

¹⁷ Elómé fó ntó nnó muú akpá mmóó make áfáné mmu ukwéne unó mmóó ebi akwyéé ne mekó menya. Apyégé mbo, mmóó mimbo mabene nyé mapye ukwene unó mmóó ebimbo ugbó ne mmóó mawule mme. Muú abógé mmóó make afyéé lé né mmu unó mmóó uke. Apyégé mbo mmóó ne unó mmóó ubéé nye chánéné.

Maá Jarṣ ne mendée ayi atad nku Jisṣ

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Ndere Jis̄s alú j̄ooge ne ebw̄ó, aké ápele, muú kpaá f̄o achw̄ó kwé ji uká, aló manj̄ó ne ji aké, “Maá wa ayi mendée agbo mb̄o wye nana. Nné w̄o mmye, Ata chw̄ó nere ji ebw̄o mmye, apege nye.”

19 Jis̄s akwilé ka ne baá ut̄ó bíi ákw̄ole mende yimb̄o.

20 Ndere ájyee, mendée yi agéne me efwyale d̄ó ayi manó mab̄o matanége ji mbe málé an̄mé áfyá ne ápeá, achw̄ó ji né meso ata manó nku wuú.

21 Elé ji ab̄o aferé me né met̄ó wuú nnó, “Mb̄ogé ntagé yé lé nku wuú, ntoge nye.”

22 Jis̄s abw̄alé mmye agé mendée yimb̄o aj̄ó ne ji aké, “Gbaré met̄ó maá wa, ot̄ó gétúgé ofyee met̄ó wye ne me.” Ténéténé yimb̄o mendée yimb̄o ató.

23 Jis̄s akoó yé afé né gepúgé muú kpaá yimb̄o. Akw̄ónégé né gepúge Jar̄s, agé b̄ó ndere álile ne gejamégé abif̄o nkane ákwéle ubeé áf̄omege ambya.

24 Aj̄ó ne ebw̄ó aké, “Chógé, mesó mendée yina agbo w̄ó, abelege lé géjyá.” Jis̄s aj̄ógé mb̄o, b̄ó bimb̄o áló manjwáné ji jwané.

25 Ne Jis̄s ábúgé b̄ó bimb̄o ako átánégé dafye, ákpe mmu ágbaré ebw̄o mesó mendée yimb̄o, apye ji apeé, akwilé ka.

26 Ne ngó mechó ewená akw̄ó akw̄óné maló mako né gebagé mewaá eyígemb̄o.

Jis̄s apye b̄ó ame nónómé apea ágéne

27 Ndere Jis̄s alyaa gepúgé Jar̄s ajyee, b̄ó ame nónómé f̄o apea áló mankwólégé ji ábeége aké, “Jis̄s, Mpyáne Devid gé esé meshwe.”

28 Jis̄s akw̄ónégé né mmu gepú eyigé ji ajwólége ande bimb̄o ájyee báne ji. Jis̄s agii ebw̄ó aké, “Nnó enyú défyee mat̄ó ne me nnó nkage pye enyú dégéne?” Akamé aké, “Ata défyee.”

29 Akámégé mb̄o, Jis̄s ata ame bw̄ó aké, “Ebe wye ndere enyú défyee met̄ó ne me.”

30 B̄ó bimb̄o áló mángéné mbaá. Ne Jis̄s aji ebw̄ó etu aké, “Ekagé dépye muú ákaá mechó ewena.”

31 Yémb̄o ájyégé ákage cho met̄ó ápye ngó Jis̄s akw̄ó akw̄óné maló mako gétúgé ut̄ó bí ji apye eta bw̄ó.

Jis̄s apye mbú aj̄ógé mej̄ó

32 Ne wye ndere ande bina makp̄ó ápeá ályaa ájyee, b̄ó f̄o áchw̄ó ne muú f̄o mbaá Jis̄s ayi meló nchye apyé ji álaá mbú.

33 Jis̄s ábúgé meló nchye yimb̄o, mbú yimb̄o aló mej̄ó manj̄ógé. Ne gejamégé b̄ó abi álú éféé ágégé mb̄o, matye mawá ebw̄ó meno áló manj̄ógé aké, “Délú dan̄gé gef̄ogé genó eyina gepye fana né meló Isr̄eli.”

34 Yémb̄o b̄ó Farasi aj̄ó aké, “Elé danch̄ameló mfwa áló nchye ne achyee ji uto nnó ábúgé áló nchye”.

Jis̄s agéne b̄ó meshwe

35 Jis̄s alyage eféé akene ajyee né maló ayi k̄k̄ó ne ayi kpakpa, alerege b̄ó

mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ né mmu macha mmyemenene bɔ́ Jus. Ama agarege ntó bɔ́ abya melóméló nkane Ɛsɔwɔ ágbárege gefwa jí. Apyéé ntó bɔ́ abi ámeé mamée ufóufó átóoge.

³⁶ Ndere Jisɔs agéné ge-jamégé bɔ́ abi áchwɔ́ eta wuú, meshwe akwɔ́ ji metɔ́ dɔ́ gétúgé bɔ́ bímbo, néndé efwyale bwɔ́ ejaá dɔ́, alá mbyambya eké mágónme ayi alá pɔ́ ne mémbamé.

³⁷ Ɛféé ne ájɔ́ ne baá utɔ́ bií aké, “Mbwé mamferé ajá dɔ́ ne bɔ́ utɔ́ abi áférege ája wɔ́.

³⁸ Nége mmye mbaá Ɛsɔwɔ mbɔ́ mekɔ́ nnó atɔ́ bɔ́ utɔ́ abifɔ́ nnó áchwɔ́ áferé mbwé wuú.”

10

Jisɔs ajya ángbá bií áfyáneapeá

(Mak 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Ne bií úma Jisɔs akuú ángbá bií áfyáneapeá, áchwɔ́ge achyéé ebwɔ́ uto ebi ábuú aló nchye né mmye bó ne mampye bɔ́ abi ámée mamée ufó ufó átóoge.

² Gé mabɔ́ ángbá Jisɔs áfyáneapeá na. Ayi mbe akamege Simun (ákúu ji ntó nnó Pita) ne menmó wuú Andru, Jɛmsi ne Jɔn baá Sebɛdee.

³ Filip ne Batolomyo, Tɔmasi ne Matyo ayi álú ménselé nkamakpo, Jɛmsi maá Alfɔs, Tadiyɔs ne

⁴ Simun muú ukóge ayi ammyéé nnó bɔ́ bií ábé mmyemmye bwɔ́ ne Judas

Iscarot ayi achyéé Jisɔs mankwaá.

Jisɔs atɔ́ ángbá áfyáneapeá nnó apye utɔ́ bií

(Mak 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Jisɔs agare ebwɔ́ bina aké, “Mentɔme enyú dafye. Déjyéé mbɔ́ dékpege fɔ́ maló bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus ye né gebagé mewaa Samariya.

⁶ Chóge lé né mbaá bɔ́ Isrɛli. Ebwɔ́ álú eké mágónme ayi ánome.

⁷ Dégáregé ebwɔ́ nnó gébé eyigé Ɛsɔwɔ ágbárege gefwa ne bɔ́ bií géla kwókwólé.

⁸ Pyéége bɔ́ mameé átóoge, peége bɔ́ abi ágboó ákérégé né genwá, pyéége ntó bɔ́ ubá átóoge, búge aló nchye abi áchyéége bɔ́ efwyale né mmye. Nchyéé enyú utó mampye unó bi, déchyé nka wɔ́, chóge dépyége ntó mbaá bɔ́ dégigé nka.

⁹ Ɛkagé déjyé ne yéndé gefóge nka né mmu uba nku nyú.

¹⁰ Muú nyú ákpage fɔ́ gébagé neke, yé ébélé nkú ayichá, yéé unó uká ne metó neke, néndé ábó manchyé muú utɔ́ genó eyigé ji abɔ́ mambé ne géjí.

¹¹ Yéndé melo ewé dékpené, kélege muú yi ábɔ́ gejeé manse enyú nnó déjwale ne ji, jwólégé wye eféé kpaá te délyáge melo ewémbo.

¹² Dekpege mmu gepú eyimbo, támege bɔ́ abi álú mmu nnó, ‘Méjé Ɛsɔwɔ ébé ne enyú.’

¹³ Ne mbogé bɔ́ abi álú mmu ásege enyú chánéné,

nége mmye nnó méjé Ɛsɔwɔ élá ne ebwó, mbɔgé alá se ntó enyú wó, nége mmye nnó Ɛsɔwɔ ásé méjé wuú.

14 Mbɔgé muú alá se enyú yé ebe elé manwú mekomejɔ́ nyú wó, déké detanege melɔ ewémbɔ yé ebe lé gepú eyigémbɔ kwége mpúpú eyi élú enyú uká ne délyaá déjye.

15 Ne me ngarege enyú wáwálé nnó, bíi unɔ́ mpa, Ɛsɔwɔ agené nyé bɔ́ Sodom ne Gomɔra meshwe apwɔ bɔ́ melɔ ewé éshyaá manwú mekomejɔ́ enyú.”

Jisɔs agare áhgbá bíi efwyale ewé ebwó agéne nye
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 Aké, “Wuúge, mentɔme enyú mbaá bɔ́ mme nkane mágónme né mpú ukwaála, kaágé chánéné nkane dékéne ne bége nyaáme dékélégé mpa.

17 Sége gébé, néndé bɔ́ ápyéne nye enyú áfé ne enyú né eso ákpakpa melɔ ne ádóo nyé enyú baá unɔ́ né macha mmyemenene bwó.

18 Ne ájame nye enyú áfé né mbe ushu bɔ́ gómene ne afwa melɔ gétúgé délú ankwale ba, ápyegé mbɔ ébyennó degé mbɔ lé meti mangaré ebwó ne bɔ́ abi alá pó bɔ́ Jus mekomejɔ́ wa.

19 Gébégé ásege enyú ájyegé né macha eso, déchyegé menyammye nyú efwyale, dégígé nnó dejge nye nnó néndé gebe eyigé mbɔ gékwónégé Ɛsɔwɔ achyegé

nyé enyú genó eyigé débɔ́ manjɔ́.

20 Njɔgé mbɔ néndé, uchu mejɔ́ ebí enyú déjge nyé úbée fɔ́ ebí nyú, élé Mendoo Ukpea ewé Nte nyú Ɛsɔwɔ atóme nyé ne égárege nye enyú genó eyigé débɔ́ manjɔ́.

21 Ne gebé eyigé mbɔntó, anmó áchyége nyé atée anmó nnó áwá. Ante áchyegé nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne ammá bwó ne ante bwó mampye nnó áwá ebwó.

22 Bɔ́ ako ápaá nye enyú gétúgé délú bɔ́ ba. Yémbɔ yéndémuú ayi akogé metɔ́ te kwyakwya áférege nye ji né efwyale gabo.

23 Yéndé melɔ ewé bɔ́ áchyegé enyú efwyale kwilége wyé wáwá déjyé ewé chá. Kaáge wáwálé nnó, gemége nnó déké maló Israeli mako mampye utɔ́ ba, me Maá Nte Mekwaá nchwó nyé.

24 Kaáge nnó maá ηwe akaágé fɔ́ ηwe ápwó menleré wuú, ye maá defwé aneáge fɔ́ geme apwó muú ayi abɔ́ ji.

25 Maá ηwe aferégé fɔ́ nnó ápyéne nye galógáló ne ji apwó menleré wuú ne maá defwe ntó aferégé fɔ́ nnó ápyéne nye galógáló ne ji apwó muú ayi abɔ́ ji. Mbɔgé bɔ́ ákage ηea matɔ́ akuú me ayi nlu nte ula gepú Ɛsɔwɔ nnó nlu danchameló (Belsɔbɔb) ne enyú bɔ́ ula gepú ba yé, ákúu nyé enyú ufɔ́ mabɔ ufɔ́ ufɔ́ ámi mabɔ́ mapwɔ́ amu. *

* 10:25 Elú wáwálé nnó: Belsɔbɔb elé mabɔ danchameló ami fɔ́ pé ntó né 12:27.

*Muú ayi débóó mamfó lé
Esòwò épófò mekwáá*

(Luk 12:2-7)

²⁶ “Défógé yé muú fò, genó fò gépó eyigé ákwérégé géjí bóó alá géné nyé, yé eyigé ábigé bóó alá kágé nyé gépó.

²⁷ Unó bi ngárege mbò enyú né metóó utuú, gárege úbí gbòhòné ne ébi dewuú mbò enyú enyú garege ubi mbaá bóó ako áwúu.

²⁸ Défógé fò bóó. Ébwó ákage wá lé muú wáne, ákágé wá fò méndóó wuú. Fógé lé Esòwò muú awyaá utó manwá muú chóncho ne méndóó áfyé mmu ntoné mewé.

²⁹ Gege baá denwyóné abi aname ne ñka eyi élá fuú yé genó wó. Yémbò yé ama ayi átánege né mfaá akwé ayi Nte nyú Esòwò alá kaá wó apó.

³⁰ Mbòntó ne élu ne enyú, Esòwò akaá mpa dénkaaré mejwé eti délu yéndémuú nyú mekpo.

³¹ Défógé fò genó eyigé bóó apyé nyé eta nyú, enyú denjá gemé né mbe ushuú Esòwò dépwò ekwó denwyóné.

*Muú ayi áfyéé metóó ne
Kras ne ayi ashya jí*

(Luk 12:8, 9)

³² “Ne yéndémuú ayi ágárege gbóhónó né mbe ushu bóó nnó alu muú wa, mentó ngarege nyé gbóhónó mbaá Nte wa muú álú né mfaánebuú nnó jí alu muú wa.

³³ Yémbò, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bóó nnó

jí apó fò muú wa, bíí mpa Esòwò, mentó nshyaá nyé jí né mbe ushu Nte wa muú alu né mfaánebuú nnó jí apó fò muú wa.

*Mekomejóó Jisòs achwó ne
mawámé épófò nesò*

(Luk 12:51-53; 14:26, 27)

³⁴ “Enyú déferégé fò nnó menchwó fá mme mampye bóó ábé nesò ne ate, nchwó lé mampye bóó ámmyé né ate.

³⁵ Nchwó pyé nnó maá ayi mende ámmyé ne nte wuú, ayi mendée ámmyé ne mmá wuú. Mendée menò ammye ne ñmogétá wuú.

³⁶ Ne bóó mawámé muú átanégé elé né ula gepú bíí.

³⁷ Muú abógé gejeé ne mma wuú yélé ne nte wuú gépwógé gejeé eyi abóó ne me, ébyennó akwane fò mambé menkwòle wa wó. Ne muú abógé gejeé ne maá wuú ayi mende yélé ayi mendée gépwóge gejeé eyi abóó ne me ókwane mambé menkwòle wa wó.

³⁸ Ne mbógé muú alá kame mamkpa gekwa jíí akwòlege me wó, ébyennó akwane fò mambé menkwòle wa wó.” †

³⁹ Muú ayi akélege mam-poó genwá jíí, jí yimbò ne ágbóó nyé, ne ayi akelege maníí genwá jíí getú ya ébyennó óbóó nyé genwá eyi gélagé byé.

*Esòwò achyége nyé nsa
mbaá muú yi asele muú utóó
wuú ne nechóchó*
(Mak 9:41)

† **10:38** Elú wáwálé nnó: Gekwa gelú mbaá ayi bóó Rom áwane nya bóó abi atóó makpo ne ébwó, mamkpa gekwa akwòle Jisòs, ula úlu nnó mange éfwyale ewé ekáge chwó muú yé ébe elé ne negbo getu jíí.

40 “Yéndémuú ayi asele enyú ne metɔ́ megómégó ɛbyennó ase mbɔ le me, ne muú ayi ásele me ase mbɔ lé Ɛsɔwɔ muú átɔme me.

41 Yéndémuú ntó ayi asele muú ekpávé Ɛsɔwɔ ne metɔ́ megómégó élé akaá nnó alu muú utɔ́ Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ achyεge nye ji nsa wyε ndere achyεge muú ekpávé wuú. Muú ayi asele muú yi apyεé genó eyigé Ɛsɔwɔ akεlege, asele nsa wyε nkane ayi Ɛsɔwɔ achyεge muú yimbɔ.

42 Ne muú ayi achyεge ηkɔ manaá makwε mbaá muú ama né geluagé abi alu aηkwɔle ba, yé ayi alú byábyá né amε bɔ́, ngarege enyú wáwálé abɔ́ nye nsa.”

11

*Bɔ́ dentɔ́ Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ
(Luk 7:18-35)*

1 Ne gébégé Jisɔs anéré mangaré baá utɔ́ bíi makpo áfyanéapeá genó eyigé ɛbwɔ ábɔ́ mampyε, alyaaá melú ɛwémɔ afé né maló bɔ́ Jus ayi fɔ né gebagé mewaá Gálilí nnó álérégé ne ámá ágáregé ntó ɛbwɔ abya melóméló.

2 Né gébé eyigémɔ ntó Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ abɔ́ akpε denɔ. Awúgé unó bi Jisɔs, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji élá gefwa, apyεé, ató baá utɔ́ bíi abifɔ nnó ájyε ágií ákaá gefɔ́gé muú ayi ji álú.

3 Ajyégé ágií Jisɔs áké, “Wɔ ne ɔ́lú muú ayi abɔ́

alú manchwɔ wá ɛsé dégilé ayichá?”

4 Ne Jisɔs ashuú ɛbwɔ meko aké, “Choge dégare Jɔn unó bi enyú déwuú bɔ́ ájɔge ne ɛbi enyú ambɔ́ dékpané amε dégene.

5 Bɔ́ amε nónómé ágéne, ubwéré, ukwilé úkéne, bɔ́ abi ámeé ubá átoó, bɔ́ matu gbégbé álɔ manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bɔ́ úwú abya melóméló.

6 Meje ébé ne muú yi álá pɔ́ ne dembyɔ́ né metɔ́ gétú yá.”

Jisɔs agare bɔ́ gefɔ́gé muú ayi Jɔn alu

7 Ndere baá utɔ́ Jɔn ályaaá ájyεé, Jisɔs alɔ manjɔ́ depɔre Jɔn ne gejamégé bɔ́ abi álú ɛféé aké, “Tégé gébégé enyú déjyε nya né mashwɔne, defε mangε ndé gefɔ́gé muú? Déjyε gé le muú ayi alú ɛké mancha ami afofo akpáne áténe ɛgbε ewe ne ewe?

8 Mbɔ́gé mbɔ fɔ wɔ́, defεré nnó dejyé gé ndé gefɔ́gé muú? Défé manjyε γε muú ayi afyε mandeé malómáló? Chyaaá-o. Dekaaá fɔ nnó bɔ́ abi áfyεé ufɔ́ mandeé yimbɔ ájwɔlege lé né mmu dachi afwa bɔ́ wɔ́?

9 Ne enyú défé yé éwú mánjyε gé waá? Élé muú ekpávé Ɛsɔwɔ? Eh, gé muú yi enyú dégené mbɔ. Ngare enyú wáwálé nnó, aηeá gemε apwɔ yéndémuú ekpávé Ɛsɔwɔ.

10 Élé Jɔn yina ne ábɔ́ ásamé gétú jíi nnó Ɛsɔwɔ aké, ‘Wuúgé, ntɔme nyé muú

* **11:10** Elú wáwálé nnó: “Wɔ” né melo ηwε ewéna, atene mbaá muú ayi Ɛsɔwɔ akwεre ji ɛla gefwa.

dentɔ́ wa ayi abó nyé mbe ne wɔ manchwɔ́ kwyé meti wye’.” *

11 Jisɔs afé mbe ajɔge aké, “Kaáge wáwálé nnó, né geluáge bɔ́ ako abi ándée ábyené, ye muú ayi aɲeá geme eke Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ́ apó. Yémbɔ́ muú ayi álá fuú ye genó wó né geluáge abi Ɛsɔwɔ́ abeé mfwa bwó aɲeá geme apwó Jɔn.

12 Gefwa ɛyigé Ɛsɔwɔ́ ágbárege gejyeé mbe ne eshye elɔ́ né gébé ɛyigé Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ́ agarege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́, ekwɔ́ne bíí ebi fina. Ne bɔ́ abi amyé mankpɛ wye, amyé ne eshye. †

13 Gemégé nnó Jɔn áchwɔ́ áló utɔ́ bíí, bɔ́ ɲwe abi Mo-sis asame ne abi bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ́ ako ábó mé mbe ágare unó bi upyéé nye né gébé ɛyina.

14 Ne mbɔ́gé dékelege mankame ne genó ɛyigé me njɔ́, gɔ́ge me ngare enyú nnó Jɔn ne alu Elija ayi bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ́ abɔ́ ajɔ́ nnó achwɔ́.”

15 Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.

16 “Mmege na kpé njye enina ne ndé? Nélú nkane baá melɔ́ abi ájwɔ́le né metɔ́ melɔ́, akuú ate aɲme bwó aké,

17 ‘Ɛsé dékwe enyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé, dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’ ”

18 Njɔ́ge mbɔ́ néndé, Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ́

achwɔ́ nyá, ji ányuú fɔ́ mmɔ́, ne gebé ɛyigé fɔ́ alyage menyéé kpékpe gétúgé depɔ́ré Ɛsɔwɔ́ getu ɛyigémbɔ́, bɔ́ aké, “Awyaá meló nchye.”

19 “Me Maá Nte Mekwaá nchwɔ́, nnye menyéé, nnyu mmɔ́ gbene, enyú deké pélé muú genɔ́ ne menyú mmɔ́ yi, mejeé ánselé ɲkamakpo ne mejeé bɔ́ ubeé. Yémbɔ́ ákaáge nnó denɲaré Ɛsɔwɔ́ ɛtiré muú áwyaá delu cho né unó ulóúlɔ́ ebi ji ápyéé.”

Malɔ́ ayi álá áfyéé matɔ́ ne Jisɔs wó

(Luk 10:13-15)

20 Bɔ́ abi álú né malɔ́ ayi Jisɔs ápye nyá ukpékpe ufélekpá wye, ályaá fɔ́ mámpyégé gabo wó. Ɛwena ɛpye Jisɔs alɔ́ manshulege ɛbwɔ́ ndo.

21 Ake, “Utóɲkwa ubé nye ne enyú bɔ́ meló Korasin, utóɲkwa ubé ntó ne enyú bɔ́ Betsada néndé, ukpékpe ufélekpá ebi mpye eta nyú, mbɔ́ mpye nyá ubi mbaá bɔ́ Tiya ne Sidɔn mbɔ́ ályaá mé gabo bwó te gachií, áfyé uchálé mandeé, áwaá matwɔ́ né mekpɔ́ mánleré nnó ályaá gabo ɛbwɔ́.

22 Ngárege enyú wáwálé nnó, bíí unɔ́ mpa Ɛsɔwɔ́, Ɛsɔwɔ́ agene nye bɔ́ Tiya ne abi Sidɔn meshwe apwɔ́ enyú.

23 Ne enyú bɔ́ Kapanɔm, déferé nnó dékwɔ́me nye ɲgɔ́ dɔ́? Gebyɔ́, Ɛsɔwɔ́ awáne nye enyú gelu degbo dékwɔ́né melɔ́ áwuú bɔ́. Néndé, ukpékpe ufélekpá ebi mpye

† 11:12 Elú wáwálé nnó: Melɔ́ ɲwe ɛwéna, né bɔ́ ɲwe bifó ájɔ́ cha. Pɛ TEV, RSV ne abifó ntó.

na eta nyú, mbó mpye ubi mbaá bɔ́ Sodom, mbó Ɛsɔwɔ áwaa nya fɔ ɛbwɔ wɔ, ábɔ álú ábɛ té fina.

²⁴ Ngarege enyú wáwálé nno, bíi unɔ́ mpa Ɛsɔwɔ, Ɛsɔwɔ agene nye bɔ́ Sodom meshwe apwɔ enyú.”

Jisɔs aké 'Muú yi akelege ugbeé mmye achwɔ eta wáa'

(Luk 10:21, 22)

²⁵ Wyeé né gébé eyigémbɔ, Jisɔs anemmye aké, “Nte wa, Ata ayi abɔ́ mfaá ne mme, mfeé wɔ dɔ́, nkane ɔpyeé nnó depɔ etire detome ne me debe bibíi mbaá bɔ́ denjá ne abi ákaá nwe dɔ́. Ɔnené deti gbɔ́gnɔ́ mbaá bɔ́ abi alá kaáge ye genó nnó ákaá.

²⁶ Ɛlu wáwálé Nte wa, mbɔ ne wɔmbɔ́ ɔ́kelé nnó ɛ́bɛ.”

²⁷ Ama jɔ́ ne bɔ́ aké, “Nte wa achye me unó uko ne ye muú ayi akaáge gefɔ́gé muú ayi Maá alú ápɔ́, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefɔ́gé muú eyigé Nte alu ápɔ́ ekose Maá ne bɔ́ abi ji ájyaa nnó ápye ɛbwɔ ákaá Nte wuú.

²⁸ Enyú ako abi depwaa gétúgé dékpané matuú ɛfwyale ayi ánɔ́ enyú, chwɔge eta wa, nsele áji nchye enyú ugbeé mmye.

²⁹ Chyége gemege nyú eta wa degí génó eyige nlérege, néndé me nlu nyame ne mbwégé fɔ́ mmye. Dépyégémbɔ, debɔ́ nye ugbeé mmye.

³⁰ Genó eyigé ngarege enyú nnó dépye gejjwerege fɔ́ ne eyigé nchyége enyú nnó dékpa genɔ́ fɔ́.”

12

Nkwé ayi bíi uwyaá bɔ́ Jus (Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Ɛbélé ye wɔ, né bíi uwyaá fɔ́ Jisɔs ne baá utɔ́ bíi ákoóge né mekɔ́ gefɔ́gé nchi fɔ́ eyi ákuú nnó wid. Mesa abɔ́ ammye baá utɔ́ bíi. Apye ɛbwɔ álɔ́ mánkɔ́gé nchi eyimbɔ́ ányéé.

² Ɛkwɔ́ bɔ́ Farasi fɔ́ ágegé mbɔ, ájɔ́ ne Jisɔs aké, “Gé ɛbé se ɛkámé fɔ́ nnó baá utɔ́ byé ákɔ́ nchi bíi uwyaá wɔ.”

³ Ne Jisɔs ashuú ɛbwɔ meko aké, “Enyú délu danjú né mmu nwe Ɛsɔwɔ dékaá genó eyigé mfwa Devid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bɔ́ bíi wɔ?”

⁴ Akpe nyá mmu ɛcha upe Ɛsɔwɔ abɔ́ bred ayi achyege matame mbaá Ɛsɔwɔ, anyé ne bɔ́ abi álu ne ji. Ɛlú ɛbé nnó muú yicha abɔ́ fɔ́ manyé menyé yimbɔ́ wɔ́ ekosé ámpye upe Ɛsɔwɔ ne ányé.”

⁵ Ama gíi aké, “Délu danjú ɛbé Mosis ewé eké, ámpye upe né ɛcha upe Ɛsɔwɔ ákwene ɛbé bíi uwyaá, ɛbé ewé ɛké muú apyegé fɔ́ utɔ́ bíi uwyaá. Nkane ɛbwɔ ápye utɔ́ né bíi uwyaá ákwe ɛbe ewémbɔ. Yémbɔ ɛbé Mosis ewémbɔ egbaré fɔ́ ɛbwɔ nnó ápye utɔ́ bíi uwyaá wɔ?”

⁶ Gɔ́gé ngaré ye enyú nnó muú alu fa ayi ápwɔ ye bélé ɛcha upe Ɛsɔwɔ.

⁷ Nwe Ɛsɔwɔ ajɔ́ aké, ‘Genó eyigé Ɛsɔwɔ ákélege gélu nnó dégéné ate meshwe ɛpɔ́fɔ́ lé mámpye upe eta wuú’. Mbɔ́gé debɔ́ dékaá mekomejɔ́ yina,

mbó enyú déjǎó fǎ nnó bǎó abi ála pye gyéé wǎ ákwé mpa.

⁸ Kaáge ye nnó, me Maá Nte Mekwaá ne nlu Ata ayi abǎó bíi uwyaa.”

Jisǎs apye mende yi ebwǎ egboó ji atoo

(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Jisǎs ályágé éféé, ajye kpe né echa mmyemenene bwǎ.

¹⁰ Mende fǎ ayi ebwǎ egboó ji abó alú wye. Éféé mbǎntó, bǎó fǎ abi ákélege meti mánjǎó nnó Jisǎs ápye genó gebo alú wye. Agií Jisǎs áké, “Nnó ebé se ékamé nnó ápyéé muú atoo né bíi uwyaa?”

¹¹ Jisǎs ashuú ebwǎ meko aké, “Mbǎgé muú nyú awyaá egǎme, ne ekwegé mmu gepyéé bíi uwyaá, nnó áférégé ewu?”

¹² Ne mekwaá áyi aṅeá geme ápwǎ egǎme ye! Ndere elúmbǎ, ebé egbáragé fǎ muú nnó apoóge fǎ nte menme bíi uwyaá.

¹³ Éféé ne Jisǎs ájǎó ne mende ayi ebwǎ egboó ji áké, “Nyaá ebwǎ wye.” Anyágé, ténéténé ebwǎ wuú etoó ekere mebe nkane ewe fǎ.

¹⁴ Bǎó Farasi abi álu éféé ágégé mbǎ, átané ájye ásó mala nnó ápye Jisǎs áwá.

Esǎwǎ ajya Jisǎs nnó abé muú utǎó wuú

¹⁵ Ne Jisǎs akaágé nnó ájǎó geju manwá ji, alyaá mbaá yimbǎ afé mbaá yicha. Gejamé gé bǎó ákwǎlé ji, apye abi áméé ako átoó.

¹⁶ Ne aji ebwǎ etu aké, “Ékagé ájye ágaré bǎó depǎ eti.”

¹⁷ Jisǎs ájǎó mbǎ nnó mechǎ ewé Esǎwǎ apyéé Asaya muú ekpávé wuú ájǎó ébé wáwálé

¹⁸ nnó, “Gé muú utǎó wa ayi njyaá na, mbǎ gejeé ne ji,

apyéé metǎó egǎó me dǎó, nchyege nye ji uto Mendoó wa,

ne agarége nye bǎó abi álá pǎ bǎó Jus nnó me mpyéé nye ebwǎ átene cho né mbe ushu wa.

¹⁹ Abéé fǎ muú mawáme, ne ménjǎó mejǎó, abéé muú ayi ala awuú fǎ mejǎó wuú né melo tametame.

²⁰ Ajǎgé fǎ mejǎó metometo ne bǎó abi áwyaá matǎó dada,

ne ápyéé fǎ matǎó ásó ubya bǎó ne abi ágene efwyale.

Wyembǎ ne abéé ne bǎó kpaá te apye nye wáwálé wuú apwǎ unó uko.

²¹ Ne bǎó malǎ mme meko ánerége nye matǎó ne ji mambǎ genwá.”

Jisǎs apó fǎ ula uma ne Belsebǎb mfwa aló nchye

(Mak 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Éwyágé, bǎó fǎ áchwǎ ne muú ayi meló nchye ápyé ji álaá mbú ne amé nónómé mbaá Jisǎs. Apye ji atoó aló mángéné mbaá, ajǎge mejǎó.

²³ Genó eyigé Jisǎs apye, gépye gejamé gé bǎó abi álu wye matye mawá ebwǎ meno áló mángigé ate áké, “Nnó mpyáne Devid áwu álu mánychwǎ nkane mempoó se na waá?”

²⁴ Ne ekwǎ bǎó Farasi áwúgé nnó Jisǎs apye muú

ayi meló nchye áchyége ji efwyale atóó, áló mánjǎó áké, “Élé Belsébǎb mfwa áló nchye ne áchyége ji utó nnó ábúgé bǎó áló nchye mmye.”

²⁵ Jisǎs ákaá genó eyigé ebwǎ áférége, ajǎó ne ebwǎ aké, “Yéndé melo ewé bǎó alá pǎ meko ama, éténégé. Ne yéndé ulaá gepú ebi ummye ne ate ulaá tyatya.

²⁶ Ne mbǎgé nte meló nchye aké abuwú ayifǎ, ebyennó gefwage danchǎmeló gekaré mmye ne épyémbǎ nnó ne geji gétané?

²⁷ Mbǎgé Belsébǎb ne achyége me utó mamferé bǎó aló nchye mmye, waá achyége bǎó enyú utó mámferege bǎó aló nchye mmye? Ne mbǎgé enyú dekame fǎ nnó Belsébǎb ne achye ebwǎ utó aferege bǎó aló nchye ne mmye wǎ, ebwǎ ambǎó ne álérege nye nnó enyú délú gyeé né genó eyigé dejǎgé mbǎ ne me.”*

²⁸ Ne mbǎgé élé né Mendoó Esǎwǎ ne mbuwú bǎó áló nchye mmye, kaáge nnó gefwage Esǎwǎ gélo mé fá ne enyú.

²⁹ Muú ákaágé kpe fǎ gepúgé meto muú ajǎ genó mbǎgé alá bǎmbé áwé ji wǎ. Ékosé nnó abǎgé mbe awége ji ne ákaágé kpe ajǎ yéndégenó.

³⁰ Yéndémuú ayi alá pǎ ula uma ne me, alu muú mawame wa, ne yéndémuú ntó ayi alá pǎóge me manyweré bǎó, atya ebwǎ tyaá nnó abe tete ne Esǎwǎ.

³¹ Kaáge nnó Esǎwǎ ajigente yéndé gabo ne mejǎó

mebomebo ewé bǎó ajǎge ne ate. Yémbǎ ajǎgé fǎ nte mejǎó mebomebo ewé bǎó ajǎge atome ne Mendoó Ukpea.

³² Esǎwǎ ajǎgé nye nte yéndé mejǎó mebomebo ewé muú ajǎge atome ne Maá Nte Mekwaá yémbǎ ajǎgé fǎ nte mejǎó mebomebo ewé muú ajǎgé atome ne Mendoó Ukpea. Yé ebelé fa mme yina ne ayi achwǎó.

Genǎó ne umpomé bií (Luk 6:43-45)

³³ Désége nnó umpome genǎó ulǎme, debǎ mansé ntó nnó genǎó geji ambǎó gelǎme. Ne désége nnó genǎó gélǎme fǎ ebyennó umpome bií ntó ulǎme fǎ, néndé akaáge genǎó né mbaá umpome bií géji géwǎme.

³⁴ Enyú abi délú éke mmyǎ épyémbǎ nnó ne déjǎó galǎgǎlǎ ne muú ayi enyú délú bǎó abo? Néndé, genó eyi gélu muú metǎó géjí ne gétánege ji meno.

³⁵ Muú melǎmélǎ ajǎgé depǎ delǎdélǎ eti délú ji né metǎó, muú mebomebo ajǎgé depǎ debodebo eti délú ji metǎó.

³⁶ Kaáge wáwálé nnó, bií unǎó mpa Esǎwǎ yéndémuú ágarege nye ula bi ji ajǎó yéndé gechugé mejǎó gebo-gebo eyi gétané ji meno.

³⁷ Néndé ye mpa akwilege wǎ, ye akwene wǎ, áśǎó ji lé né uchu mejǎó bye.

* **12:27** Elú wáwálé nnó: “Belsébǎb” élé mabǎ amifǎ, ami ákuú danchǎmeló pé ntó né 10:25.

Bɔɔ ákelege Jisɔs apyɛ́é ufélekpa

(Mak 8:11, 12; Luk 11:29-32)

³⁸ Jisɔs ájɔ́gɛ mbɔ, ánlere mabe Esɔwɔ ne bɔɔ Farasi fɔ ájɔ́ɔ ne ji áké, “Ménlere, pye ufélekpa ese dégɛ, manlere nnó utó bye utané mbaá Esɔwɔ.”

³⁹ Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Enyú nnye eniné na debɔ, delu bɔɔ abi átií meso ne Esɔwɔ. Dekelege me nléré enyú ufélekpa, yémbɔ yé uma nlérégɛ fɔ, wye lé ufélekpa Jona muú ekpávɛ Esɔwɔ ne me nlérege nye enyú.

⁴⁰ Wye nkane Jona ábelé ndɔ eléé né mmu une mekwɔle, mbɔntó ne áníge nye me Maá Nte Mekwaá mbelé ndɔ eléé utuú ne njwamese né mme.

⁴¹ Bii unɔɔ mpa Esɔwɔ, bɔɔ meló Ninɛvɛ ákwilege nye áshulé enyú bɔɔ njye enina ndo nnó dépye gabo, néndé, ákwɔré nya matɔɔ bwɔ ákame né Esɔwɔ gébége Jona ágaré ebwɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ. Góge mpye enyú dékaá nnó, muú alu né metɔɔ metɔɔ nyú ayi ágarége mekomejɔɔ apwɔ Jona yémbɔ dékélégɛ fɔ mánkwɔré.

⁴² Bii unɔɔ mpa Esɔwɔ, mfwa mendée né melɔ Sheba ákwilege nye ashule bɔɔ njye enina ndo nnó ápye gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchwɔ wú unɔɔ bi mfwa Solomun áleré nya bɔɔ ne dénjá. Kaáge ye nnó muú alu mbɔ né metɔɔ metɔɔ enyú ayi álérege mekomejɔɔ ne dénjá

apwɔɔ mfwa Solomun yémbɔ défyéé fɔ matu manwúge.”

Melɔ nchye ayi akeré meso
(Luk 11:24-26)

⁴³ Jisɔs afé mbe ajɔge aké, “Abúgɛ meló nchye atanege muú mmye, alá yia yiáge né mmu mashwɔne akelege melu ewe ajwɔlege. Akelege alá ge wɔ,

⁴⁴ ajɔ́gɛ ne gemɛ jii aké, ‘Nkerege meso mbaá ayi mbɔ nlu.’ Akerege meso agegɛ nnó melu ewémbɔ élú mewa, áshwa ela pópó ákwyyéé ábelé,

⁴⁵ akerege, afé ase áló nchye abifɔ akénéama abi abɔɔ apwɔɔ ji, ákpe ájwɔlé mmu. Ne gefɔɔ eyígɛ muú yimbɔ ábeé gebɔɔ gépwɔ eyígɛ mbembe. Wye na ne epye nye ne enyú njyené bɔɔ abo bina.”

Jisɔs aleré ufɔɔ bɔɔ abi álú aɲmó bii ne mmá wuú

(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Ne nkane Jisɔs alú jyéé mbe manjɔɔ mejɔɔ ne bɔɔ bimbo, mmá wuú ne aɲmó bii áchwɔ téne dafye ákelege manjɔɔ mejɔɔ ne ji.

⁴⁷ Muú fɔ akulé agare ji aké, “Ge mmá wye ne aɲmó byéé álú mbɔ dafye téne ákelege manjɔɔ mejɔɔ ne wɔ.” †

⁴⁸ Jisɔs ashuú muú yimbɔ meko aké, “Ndé bɔ álú mmá wa ne aɲmó ba?”

⁴⁹ Abwéé ebwɔ asá mbaá baá utɔɔ bii aké, “Gégɛ mmá wa ne aɲmó ba ná.”

⁵⁰ Néndé, yéndémuú ayi apye genó eyigɛ Nte wa muú alu né mfaánebuú ákelege,

† 12:47 Elú wáwálé nnó: Né bɔ njwe ukwene bifɔ malɔ yina apɔ wye.

ji yimbɔ ne alu mmá wa ne menmó wa.

13

Nekanemejɔ́ mentya mbwɛ

(Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

1 Wye né bií bimbɔ, Jisɔs atané né gepú eyigé ji abó alú wye, ashulé ajye jwóle né mbale géntógé mewaá.

2 Gejamégé bɔ́ akwólé ji áfɛ ewu. Ji ágégé nnó bɔ́ bimbɔ ájá dɔ́, ajye kpe ajwólé mmu ékpée ewé élú né mbále nnyi. Bɔ́ bimbɔ ako átené né mbale géntógé mewaá.

3 Alo manleré ebwó gejamégé unó né makámejɔ́. Ató neka eníne mbɛ aké, “Bií uma mempye makɔ́ fɔ́ afɛ manjye tya mbwé né mekɔ́ wuú.

4 Ndere átyaá ájyεé, ámé mbwé áyifɔ́ ákwé né maá meti ayi ákoge wye, denywɔ́né dégégé déchwɔ́ chwé dényé.

5 Amé áyifɔ́ ákwé né mfaá mme etárávé mbaá ayi mme alá jaá wye wó. Ebelé yéé wó áchií. Ne élé mme alá jaá wye wó,

6 ηmεé étyégé, edo mbwé yimbɔ, ne élé maka alá kpe mme chánchá wó, adé agbó.

7 Amé áyifɔ́ ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchígé, genkpé eyigémbɔ géwé gekweré mbwé yimbɔ meshíi ejo agbó.

8 Yémbɔ amé ayifɔ́ ákwé né mme melóméló, áchií áwé, chánchá, áfyε uló. Ayifɔ́ áfyε usaá uló uta, áyifɔ́ áfyεé usaá uló uléé, ne áyifɔ́ áfyεé uló esaá

meso efya ápwɔ nkane ábó ápené.”

9 Jisɔs ánérégé manto nekanemejɔ́ eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú”.

Ula bi Jisɔs atóme makámejɔ́

(Mak 4:10-12; Luk 8:9, 10)

10 Jisɔs ánérégé mántó nekanemejɔ́ enina, baá utɔ́ bií ájyε gií ji aké, “Ata ula nnó wɔ́ olérégé bɔ́ bina né makámejɔ́”?

11 Jisɔs ashuú ebwó meko aké, “Élé enyú ne Esɔwɔ́ apyé nnó dékaá wáwálé depɔ́ etiré délú nya bibíi ndere ji ágbárege nye gefwa jí. Yémbɔ ji anene fɔ́ deti gbógónó mbaá bɔ́ abifɔ́ nnó ebwó akaá wó.

12 Nénde, yéndemuú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji ebwɔ́ nnó abé ne gejamé. Ne muú ayi alá pó, yé ékéké ewé ji awya, áséle nye eta wuú.

13 Gége ula bi menlérege ebwó né makámejɔ́ na, áwyaá amε mangé, yémbɔ ágéné fɔ́, áwyaá matu mánwú yémbɔ áwuú fɔ́, ye mankaá ákaagé fɔ́ cháchá.

14 Ne ndere ebwó ápyεé mbɔ, genó eyigé Esɔwɔ́ apye Asaya muú ekpávé wuú ajɔ́ nyá getane wáwálé, nnó,

“Enyú dénénege nye matu manwú mekomejɔ́ wa yémbɔ dekaagé ula, défyε nye amε mangé unó ebí mpye yémbɔ dégéné fɔ́.

15 Néndé bɔ́ bina aɲea matɔ́, áwyaá matu mmεé.

Akwere amε bwó né deporé Εσωω, mbogé epó mbó fó wó, mbó ágéne mbaá ne amε bwó, áwuú ne matu bwó ákaá chánchá ákworé matóó ákeré εta wa nnó mpye εbwó ápó.'

16 Enyú dewya éfwó, néndé, amε nyú ágéne ne matu nyú ntó áwú.

17 Kaáge wáwálé nnó gejamégé bós ekpávε Εσωω ne bós abi álu cho né mbε ushu Εσωω, ákelé nya meti mangé unó bi enyú dégéne mbó, yémbó áge wó, ne manwú unó bi enyú déwuú mbó yémbó áwuú wó."

Jisós agare baá utós bií ula nekanémejós mentya mbwe
(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

18 Jisós afé mbε mánjógé aké, "Wúge ye ula nekanémejós mentya mbwe.

19 Mbwe ayi akwené né maá metí ayi ákoóge wye alu éke bós abi áwúgé mekomejós Εσωω ayi ágárege nkane Εσωω ágbárege gefwa jíí alá ákaágé ula, danchomeló achwó aferé ji né mmu matóó bwó.

20 Ne mbwe ayi akwené né mfaá mme εtárávέ, álu éké bós abi áwúgé mekomejós Εσωω ténéténé yimbó, áse ji ne nechóchó.

21 Yémbó, mekomejós yimbó akpé fó εbwó mmu matóó chánchá wó, awyágé mano. Gébége álógé mangé éfwyale ndere bós ápaá εbwó gétúgé mekomejós Εσωω, ájá mmýe meso.

22 Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshií εjomé, álú éké muú ayi áwugé mekomejós Εσωω, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwós ne gefwa, ujo mekomejós yimbó upyεé ji áwó umpome ulúúl wó.

23 Mbwé ayi akwené né mme melóméló, alu éké bós abi áwugé mekomejós Εσωω, ákaágé ula. Mekomejós yimbó akwóregé genwáge εbwó gebéé éké mbwé ayi áchií áwéné chánchá afyεé gejamégé uló. Ayifó áfyεé usaá uló uta ayifó usaá uléé, ne ayifó esaá meso éfyá."

Nekanémejós mancha ami muú mawámé apené mmu mekós mbwe

24 Jisós ama tó nekanémejós enínefó aké, "Gefwa eyigé Εσωω ágbárege gelu éké nekanémejós eniné na. Mende fó ape mbwé melóméló né mekós wuú.

25 Ne bií fó ndere mbós mekós yimbó, apene mbwé yimbó, muú mawámé wuú akwilé ne utuú ayi yéndémuú abelé geja, ayye pe ntó mancha né mpu mbwé yimbó, alya afé.

26 Ne gébége mbwé yimbó áchií áwene afyεé amε, ne bós ágéné nnó mancha ntó ne mawene mbó né mekós.

27 Éfεé ne bós utós mende yimbó áyye gií ji aké, 'Ata pó opena lé mbwé áyi álú melóméló né mekós wye? Ne mancha matané éfó wyé?'

28 Ashuú εbwó meko aké, 'Ebe nye lé muú mawámé wa ne ayye pe mancha mimbo.'

Bɔ́ utɔ́ bimbɔ́ ágií jì áké, ‘Nnó òkelegé ese déjyé degoó mancha mimbɔ́?’

²⁹ Mende yimbɔ́ ashuú ebwɔ́ meko aké, ‘Ngba, debɔ́gé mangoó mancha yimbɔ́ nana, dechome nyε ne mbwε yimbɔ́ degoó.

³⁰ Góge áji awε chonchó ne mbwε, gébégé mbwε ákwɔ́négé mamferé ngarege nyε bɔ́ abi áferégé nnó ábɔ́ mbε ágoó mancha mimbɔ́ áwé uboubɔ́ áfyé né mewε, ne áferé mbwε áfyé mmu meke ákpá áchwɔ́ ábélé mfaá gélálé.’ ”

Nekanémejɔ́ mbwé ayi ákuú jì Mɔ́sta

(Mak 4:30-32; Luk 13:18, 19)

³¹ Jisɔ́ ama tó neka enínefɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege gélú éké nekanémejɔ́ eníne na. Mende fɔ́ apε nyiné gempome genɔ́ eyigé ákuú nnó mɔ́sta né mekɔ́ wuú.

³² Nnyiné gempome eyigémbɔ́ géjnené gépɔ́wɔ́ amé mbwé ayifɔ́. Yémbɔ́ gébégé néchií nówé, népɔ́wɔ́ baá unɔ́ abifɔ́ abi ápené nébwɔ́lé gekpékpégé genɔ́ eyigé denywɔ́né déshíge, déténege anyua bwɔ́ wyé.”

Nekanémejɔ́ Yis

(Luk 13:20, 21)

³³ Jisɔ́ ama tó nekanémejɔ́ eníne fɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔ́wɔ́ ágbárege fa mme gelú éké yis uka ebi upye bréd amualé ebi mendée abɔ́ achwaré ne gejamégé flawa

abelé kpaá te flawa meko amuále.”

Ula ébì Jisɔ́ alerege né makámejɔ́

(Mak 4:33, 34)

³⁴ Né gejamégé ndɔ́ eyi Jisɔ́ abɔ́ alerege nya unó bina ne gejamégé ebifɔ́ mbaá bɔ́, alerege lé né makámejɔ́. Alérégé nyá fɔ́ bɔ́ bimbɔ́ genóge fɔ́ ayi alá tóme nekanémejɔ́ wɔ́.

³⁵ Atome nyá makámejɔ́ yina nnó genó eyigé muú ekpávé Eɔ́wɔ́ fɔ́ abɔ́ ajɔ́ gébé wáwálé. Ajɔ́ nya aké, “Me njóge nyε mejɔ́ ne ebwɔ́ né makámejɔ́, nlerege ebwɔ́ unó bi Eɔ́wɔ́ abelé bibí te gébégé jì akwyε mme.”

Jisɔ́ agaré ula nekanémejɔ́ mancha ami muú mawámé apené né mekɔ́

³⁶ Jisɔ́ alya gejamégé bɔ́ bimbɔ́ ajye kpe mmu gepú ne baá utɔ́ bíí. Eféé ne baá utɔ́ bíí ágií jì áké, “Nte sé, gare ese ula nekanémejɔ́ mancha mi muú mawámé apené né mekɔ́.”

³⁷ Ashuú ebwɔ́ meko aké, “Muú yi apene mbwε melómélɔ́ yimbɔ́ élé Maá Nte Mekwaá.”

³⁸ Mekɔ́ ewémbɔ́ etené mbaá mme meko, ne mbwε melómélɔ́ yimbɔ́ atené mbaá bɔ́ gefwage Eɔ́wɔ́. Mancha matené mbaá bɔ́ danchɔ́meló.

³⁹ Ne muú mawámé ayi apene mancha élé danchɔ́meló. Mamferé mbwε atené mbaá gébé eyigé mme yina abyéé. Ne abi áférege mbwε yimbɔ́ élé makiénné Eɔ́wɔ́.

40 Wye nkane ánywérege mancha uboubo áfyé né mewε, mbɔntó ne ápyéé nye ne bɔ́ danchɔmelo gébége mme yina abyéé.

41 Gébé eyigémbɔ, me Maá Nte Mekwaá ntɔme nye makiénné ya, áfe ájya bɔ́ abi ápye ate ákpéne né gabo ne abi alá akpege mabe áfere né mpu bɔ́ gefwa ya.

42 Makiénné yimbo áferégé ebwó, áfomé mmu gekpékpégé ntoné mewε. Eféé mbɔ ne ebwó álilí nye, ányé manjéné.

43 Gébé eyigémbɔ gepɔgé bɔ́ abi álú cho né mbe ushu Eɔwɔ gégénege nye éké mɔmɔé né gefwage nte bwó Eɔwɔ. Muú ayi awyaá matu awú chánjéné.

Nekanémejɔ́ genógé ñka eyi ábií

44 Jisɔs ama tó nekanémejɔ́ eniné fɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege fa mme gélú eke nekanémejɔ́ eniné na. Muú fɔ́ age genógé ñka eyigé ábií né melu mme, agege abí geji chánchá alya, áfé ne gejamégé nechóchó. Akpó yéndégenó eyigé ji awyaá ajye na melu mme ewémbɔ.”

Nekanémejɔ́ ntaá eniné né jamé ñka

45 Ama ato neka enínefɔ́ aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege fa mme gélú ntó éké nekanémejɔ́ eninéna. Menkene gese fɔ́ akene akélege mataá ayi ajamé ñka dɔ́ mana.

46 Agégé né máa eniné né jamé ñka, ajye kpo unó bi ji awya uko anna neni”

Nekanémejɔ́ dansa

47 Jisɔs ama ató neka eniné na aké, “Gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege fa mme gélú éké nekanémejɔ́ eninéna. Anwané meshuú fɔ́, áso dansa né nnyi.

48 Ndere ásoó meshuú ese wye ufóufóó, ágégé nnó meshuú ese wye dɔ́, aja ákwó né mapea mewaa. Ajya eyi melóméló áfyé mmu uba ne eyi mebomebo atuú ágbε.

49 Wymbɔ ntó ne ebeé nye bií mpa Eɔwɔ gébége mme abyéé. Makiénné Eɔwɔ áchwó fére nye bɔ́ abi ápyéé gabo né mpu abi ápyéé genó eyigé Eɔwɔ akélege.

50 Aferégé ebwó, áfómege mmu gekpékpégé ntoné mewε. Alaá wye álilí, ányé manjéné.”

Jisɔs ajɔge depɔ etiré deke ne etiré gekwéne

51 Jisɔs agiú baá utó bií aké, “Pɔ́ enyú dékaá depɔ etiré na chánjéné?” Akamé áké, “Eh dekaá.”

52 Ajó ye ne ebwó aké, “Yéndé menleré mabe Eɔwɔ ayi ágiú ndere Eɔwɔ ágbárege gefwa jii fa mme, alu éké mbɔ́ gepú ayi akaáge unó Eɔwɔ bi uke ne ebi gekwéne ebi úlú né mmu maá gepú ayi ji ábélege unó bií wye.”

Bɔ́ Nasaret ábya Jisɔs

(Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 Jisɔs anérége manleré makamejɔ́ yi, alyaá melu ewémbɔ,

⁵⁴ akeré meso né melo wuú. Ndere aló manlérégé bós mekomejó Éσωω né mmu εcha mmyemenene bwó, ála mano mekpo fuú ágige ate áké, “Ndé muú áchyéé ji gefóógé denjá eti? Ne utó mampye ukpékpé ufélekpa bina?”

⁵⁵ Pó maá menwóné upú na? Pó Méri ne alu mma wuú? Pó nnó aḡmo bíí abi ande élé Jemsi, Josef, Simun, ne Judas?

⁵⁶ Ne pó aḡmo bíí abi andée álu na fa ne esé? Ne ji atané ye efó ne gejamégé dénja etirena?”

⁵⁷ Né getú eyigémbó, ábya ji, yémbó Jisós ajó ne ébwó aké, “Anoge muú ekpávé Éσωω yéndé mbaá. Wyélé bós melo wuú ne abi ula gepú bíí ne ála nógé ji.”

⁵⁸ Ne teé mbaá ála áfyéé fó metó ne ji wó, ji ntó ápye fó gejamégé ufélekpa né melo wuú wó.

14

Negbo né Jón Menwyaá bós manaá Éσωω

(Mak 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ Né gébé eyigémbó Heród muú alu muú kpaá né gebagé mewaá Galilíí, ji awúgé ḡgá ukpékpé unó bi Jisós ápyeé,

² ajó ne bós abi apyeé utó ne ji aké, “Élé Jón menwyaá bós manaá Éσωω. Éσωω apye ji akwilé né negbo. Ge ula bi ji awya utó mampye ufélekpa”

³ Heród aferé mbó néndé ji ne ápyeé nnó ágbáré Jón áwé áfyé né mmu gepúgé denó,

gétúgé agaré gabo ayi Heród apyé nnó aferé Heródyas mendée menmo wuú Filip abá.*

⁴ Né gébége Heród aselé Heródyas né neba, Jón agarege ji aké, “Ébé Éσωω ekame fó nnó wó ḡse mendée menmo wye ḡbá wó.”

⁵ Heród akelé meti manwá Jón, yémbó afó bós Jus, néndé ébwó akame nya nnó Jón alu muú ekpávé Éσωω.

⁶ Ne né bíí ebi Heród anené epaá mante bíí ebi ábyené ji, maá Heródyas mesó mendée, abé mabeé malómáló né mbe ushu bós abi áchwó nyé epaá ewémbó kpaá te metó megómegó epye Heród,

⁷ ajó ne maá yimbó aké, “Nkelé nnó, Nchyege wó yénde genó eyigé ḡkelege nnó menchye wó.”

⁸ Maá yimbó ase majye mma wuú ajye jó ne mfwa Heród aké, “Fye mekpo Jón menwyaá bós manaá Éσωω fa né gebagé nkpagene nana.”

⁹ Mechó ewéna epye Heród alá jó, yémbó élé ji akele mé né mbe ushu aḡkéé bíí abi áchwó epaá, akágé sé nkane amáge kwóre mejó wuú. Aké bós bee ápye genó eyigé maá yimbó ajó.

¹⁰ Ajye ásó mekpo Jón né mmu gepúgé denó áchwó ne ewú.

¹¹ Anérégé afyé ewú né gebagé nkpagene áchwó chyé maá yimbó mendée, ase ajye chyé mbaá mma wuú.

* **14:3** Elú wáwálé nnó: Filip alú meso Heród. Ji abá Heródyas. Ebelege Heród afere Heródyas mendée Filip, abá.

12 Ne baá utó Jón áchwó kpa genkwó jí ájye ní. Ajye ágare Jisós nkane epye ne Jón.

Jisós achyée delé bóó ata menyéé

(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

13 Jisós awúgé abya negboné Jón, alyaá melu ewémbó ájye kpe mmu ekpée ne baá utó bíí, áfé né mbaá ayi álú bómbo, nnó ebwó ábé ewú ebwó ebwó. Yémbó bóó áwúgé nnó akpe ekpée ale jye, átané né umé maló áké ne uka ákwólege jí.

14 Jisós átanégé mmu ekpée, mankwó mapea mewaá, agé gejamégé bóó, ne meshwé akwó jí metóó gétúgé ebwó, apye ebwó atóó mbaá mameé ayi ebwó ábó áméé.

15 Ndere nkwale akwónége baá utó bíí ájyé báne jí áké, “Ata bíí úfé ne mbaá yina alu eke mashwóne, lyaá bóó bina ájye áná menyéé né baá maló ayi álú fa kwókwólé ányé.”

16 Jisós ashúú ebwó meko aké, “Ngé fó ula bí ebwó ájye kéle menyéé wó. Enyú ambóó chyége ebwó genó ányéé.”

17 Baá utó bíí áké, “Déwyaá lé ntó bréd étáa ne meshuú épea fa, ye genó eyigécha gepó.”

18 Jisós aké ne ebwó, “Chwóge me ne éjí.”

19 Agaré gejamégé bóó bimbo aké ájwólé né dambyanja, asé ntóó bréd eyimbo étáa ne meshuú épeá, ape amé mfaánebuú achyée matame mbaá Esówó agyá éjí ubauba achyée baá utó bíí,

nnó ákaré mbaá gejamégé bóó bimbo.

20 Yéndémuú ányé ágbeé. Ne baá utó bíí áké ányweré ayi álaá, ágbeé usá úfyáneupeá.

21 Mpa bóó abi ányé menyéé yimbo mbógé alá gbéé fó ándée ne baá wó, ande ebwó ebwó álú delé bóó átáa.

Jisós aké mfaá meko manaá
(Mak 6:45-52; Jón 6:15-21)

22 Epyégé mbo, Jisós aké baá utó bíí ákpe ekpée ábó mbe áchyaagé gentoógé mewaá. Ji ala meso agare bóó nnó ebwó ákééré né upú bwó.

23 Anérégé mangaré ebwó nnó ákééré, akwó afé mfaá mékwé jimbíí manemmye. Alu éwu jimbíí kpaá te nkwale akwóné.

24 Né gébé eyigémbó ekpée ewé ekpané baá utó bíí éfé mé tete metóó nnyi. Mbyo ammye ne ewu, apyéé ngbannyi adoó ewu egbé ewé ne ewé.

25 Elo né gejejégé bí kpaá te dondo, Jisós áké né mfaá meko manaá manjye báne ebwó.

26 Baá utó bíí áké ágéne nkane jí akéne achwó mfaá meko manaá, efo ekwó ebwó matóó akálege áwére áké “Meló óó, meló óó.”

27 Ténéténé yimbo Jisós ajóó ne ebwó aké, “Elé me, gbarege matóó nyú, défóge.”

28 Pita ashúú jí meko aké, “Ata mbógé nnó ele wó wáwálé pye me ntó nshulé nké mfaá meko manaá nchwó mbané wó.”

29 Jisós aké ne jí, “Shulé chwó, ajóge mbo.” Pita atané mmu ekpée ashule nnyi ala

mánkené mfaá meko manaá manjye báne ji.

³⁰ Ne nkane ágené mbyo nnyi ammye ne eshye, efo ekwó ji metóó ne aló manke mmu nnyi. Akalé áké, “Ata, póó me.”

³¹ Jisós asá ebwó ténéténé yimbó agbaré ji, ajóó aké, “É é metóó ewé ofyee ne me elú dada, waá aké wó óbe ne dembyó né metóó.”

³² Ebwó ákpégé né mmu ekpée, mbyo yimbó apwá.

³³ Efee ne bóó abi álú mmu ekpée ánogé Jisós, ajóógé áké, “Wáwálé wó ólu Maá Esówó.”

Jisós apye bóó mameé átoó né Genésáret
(Mak 6:53-56)

³⁴ Bó Jisós ánerégé manchyaá gentoógé mewaa éyigémbó, ákwóné né melo Genésaret.

³⁵ Ne bóó abi álu efee ákaá nnó gé Jisós na, áló meko né maló ayi álú né gebagé mewaa éyigémbó geko. Bóó bimbó ákpá yé bóó abi ámeé ako áchwó ne ebwó mbaá Jisós.

³⁶ Ané Jisós mmye nnó agó ebwó áta lé mano nkú jíí. Ne yéndemuú nemeé ayi ataa mano nkú Jisós atóó.

15

Jisós agarege unó bi ukwene ante bóó Jus áleré
(Mak 7:1-13)

¹ Bóó Farasi ne anleré mabé Esówó fó átané Jerosale áfé mbaá Jisós ágií ji áké,

² “Ulannó ne baá utóó bye ályaá mankwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Pe ebwó áshwónégé fó amu gefóó éyigé

ukwene ante sé ájóó nnó esé dépyégé ne dényégé menyéé.”

³ Jisós awúgé mbó ashuí ebwó meko aké, “Enyú ntó delyaá mabe ayi Esówó aké débélégé, dela kwólé lé unó bi ukwene ante nyú álerége?”

⁴ Desé ndere Esówó ajóó nnó, ‘Nógé mma wye ne nte wye.’ Ne ájóó ntó nnó, ‘Mbógé muú ajógé mejóó mebo ne mma wuú yé elé ne nte wuú ábó manwá ji.’

⁵ Yémbó né egbé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbógé muú abegé ne genó éyigé ji akage póó mma wuú yé ébéle nte wuú ne geji, ‘Agaré lé nnó anyé mé meno manchye geji mbaá Esówó.’

⁶ Apyegembó abóó sé manleré enógé, apóó mmá wuú ne nte wuú manchyeé ebwó geji wó. Wyembó ne enyú desele mabe Esówó ne gembya gétúgé gepó éyigé ukwene ante nyú áleré.

⁷ Enyú bóó dembwólé, Asaya muú ekpávé Esówó abó alu cho gébége agaré nyá mekomejóó Esówó atomé ne enyú nnó,

⁸ “Bóó bina ánogé me ne ubómeno,

yémbó ánogé fó me né mmu matóó bwó cháchá.

⁹ Enógé ewé ebwó ánoge me elú detú,

nénde ásele unó ukwene ante bwó álerege eké mabe ya.”

Unó bi upye mekwaa díá béé fó cho né mbe ushuú Esówó
(Mak 7:14-23)

10 Jisɔs akuú njuné bɔɔ eniné mbɔ nechwɔ́ eta wuú, aké,

“Wúge genó eyigé menkelege mangaré enyú ne kaáge nnó.

11 Unó bi upye muú alá beé cho né mbe ushuú ɛsɔwɔ́, upó fɔ́ ebi ukpéne ji né meno, elé eyi getanege ji né meno.”

12 Jisɔs ajógé mbɔ baá utɔɔ bií ake mmye afíí ji agíí aké, “Okáá nnó genó eyigé wɔ́ ojɔɔ mbɔ gepye bɔɔ Farasi áso matɔɔ wɔ́?”

13 Jisɔs ashúú ebwɔ́ meko aké, “Nte wa muú alu né mfaánebuú agoóge nyeyéndé genɔɔ eyigé ji alá pɛé wɔ́.

14 Dechyegé gemenge nyú efwyale gétúgé bɔɔ Farasi bimbɔ́. Ebwɔ́ álú bɔɔ amɛ nónómé abi ajame abifɔ́ meti. Ne mbɔgé muú ayi amɛ anómé ji, ajame nte muú amɛ nónómé meti, ebwɔ́ ako ákwéne mmu gepyɛé.”

15 Jisɔs ajógé mbɔ, Pita agíí ji aké, “Gáré esé ula nekanémejɔɔ eniné wɔ́ otome na nnó, epófɔ́ unó bi ukpéne muú né meno ne upyɛé ji ála beé fɔ́ cho né mbe ushuú ɛsɔwɔ́.”

16 Jisɔs aké ne ebwɔ́ nnó, Enyú ntó delú defɔɔ́ pɔ́ eké ate?

17 Enyú dekaá fɔ́ nnó, yéndégenó eyi gekpéne né meno gékoóge le né unɛ ne getané wɔ́? Geji gepyɛé fɔ́ nnó muú ábɛ debadeba né mbe ushu ɛsɔwɔ́.

18 Yémbɔ unó bi útánege muú né meno utanege ji né mmu metɔɔ́, ubi ne upye ji

abɛé debadeba né mbe ushuú ɛsɔwɔ́.

19 Elé né metɔɔ́ ne ufɛré uboubou utanege, ubi ne upye bɔɔ áwáne ate, ákwene malo, ánáne manáne tametame, ájo ejo, átenege ntésé gebyɔ́, ne manchɔge mabɔ́ ate.

20 Gé unó bi upyɛɛ muú ála beé fɔ́ cho né mbe ushuú ɛsɔwɔ́ na. Mbɔgé muú anyegé menyɛé amu deba epyé fɔ́ nnó ji ábɛgé cho né mbe ushuú ɛsɔwɔ́.

Mendée ayi afyɛé metɔɔ́ ne Jisɔs

(Mak 7:24-30)

21 Bɔ́ Jisɔs ályaá efɛé, áfé né gebagé mewaá Tiya ne Sidɔn.

22 Ne mendée fɔ́ né gelu- age bɔɔ Kanaan ajwalege né gebagé mewaá eyimbɔ́, achwɔ́ báne Jisɔs anene ji mmye aké, “Mpyáne Devid, Ata ge me meshwe. Melo nchye akpe maá wa mmye, achyegé ji efwyale dɔɔ́.”

23 Jisɔs ashúú yɛé ji meko wɔ́, efɛé ne baá utɔɔ́ bií ajɔɔ́ ne ji aké, “Bú mendée yina ajye néndé achyegé esé efwyale ne mejɔɔ́.”

24 Ne Jisɔs aké, “ɛsɔwɔ́ atɔ́ me nnó nchwɔ́ le mbaá bɔɔ Israeli abi álú eké magɔmmɛ ayi ánomé.”

25 Yémbɔ mendée yimbɔ́ achwɔ́ tó manó né mbe ushuú wuú anene ji mmye aké, “Ata pɔó me.”

26 Jisɔs ashúú ji meko aké, “Elómé fɔ́ nnó muú ase menyɛé ayi baá melɔ́ ányé achyɛé bɔ́ mammye.”

27 Mendée yimbɔ́ ntó ashúú ji meko aké, “Ata elú wáwálé, yémbɔ́ bɔ́ mammye ányɛé

uchachogéré menyéé ebi utanegé mfaá ekpókrogélé ante bwó ukwene mme.”

²⁸ Jisós awúge mbó, ashúú ji meko aké, “É, é, mma metáó ewé ofyéé ne me eja gé. Esówó apye nye genó eyigé wó akélege.” Wye né gébé eyigémbó, Esówó apye maá mendée yimbó atóó.

Jisós apye gejamégé bóó mameé átóó

²⁹ Bó Jisós ályaágé yéé eféé, ákoó né mapea géntóógé mewaá Galilií. Akwó mfaá mékwé ajwólé ka.

³⁰ Gejamégé bóó áchwó eta wuú ne ubwiré bó, bóó amé nónómé, bóó uchánchi, abi alá jógé mejóó alá wuú, ne gejamégé bóó mameé abifó. Abelé ebwó mbé ushuú Jisós ne apye ebwó ako átóó.

³¹ Bóó bimbó alá mano mekpo fuú ndere ágené bóó abi ábó alá jógé mejóó, ájógé abi ábóó alá wuú, áwuú, bóó uchánchi átóó, ubwiré úkéne ne abi amé nónómé ágene. Bóó bimbó áféé Esówó ayi bóó Isréli ánóge.

Jisós achyéé délé bó ani menyéé

(Mak 8:1-10)

³² Jisós akuú baá utóó bií ajóó ne ebwó aké, “Meshwe apyéé me ne bóó bina gé néndé ále mbó fa ndó eléé ne me ne nana ápó yéé ne genó eyigé ányéé. Nkélégé fó manlyaá ebwó ájyéé une mesa ekage muú bwó fó átóó né meti.”

³³ Baá utóó bií ágii ji aké, “Fa né mashwóne ese degene mbó menyéé fó ayi ákwanege

njuné bóó bina manyé né mbaá yina ayi melo elá épó?”

³⁴ Ne Jisós agii ebwó aké, “Enyú dewyaá ntoó bréd eníí eféé?” Ashúú ji meko aké, “Dewyaá ntoó bréd ékénéama ne ukéké baá meshuú.”

³⁵ Eféé mbó ne Jisós agaré bóó bimbó aké, “Jwólege mme.”

³⁶ Aségé ye ntoó bréd eyimbó ékénéama ne ukéké baá meshuú bimbó, achyéé matame eta Esówó gétúgé menyéé yimbó. Agya ji ubauba achyéé baá utóó bií nnó ákáré mbaá bóó bimbó.

³⁷ Ebwó ako ányéé ágbeé ne gébége baá utóó bií ánywéré uba bi uláá ugbeé usá uke-neama.

³⁸ Mpa ande abi anyéé menyéé yimbó álu bó délé anií. Apaá fó andée ne baá melo wó.

³⁹ Epyégémbó, Jisós ate bóó bimbó áwilé. Jimbó ajye kpe mmu ékpée afé né gebagé mewaá Magadon.

16

Ekwó bóó Farasi ne Sadusi ágii Jisós nnó aléré ebwó ufélékpa

(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Gébé eyigémbó, bóó ekwó Farasi ne bóó Sadusi áchwó mua Jisós aké, “Pye ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esówó ne atóme wó.”

² Yémbó Jisós ashúú ebwó meko aké, “Nkwale akwónégé nebuú né gelege deké bií ulóme nye geyá.

³ Ne dondo akwónégé nebuú nshulégé goge,

dansama aké apyéé deké, 'Manaá achwá kwé'. Enyú degégé nkane nebuú nélú dekaáge gefógé genó eyigé gechwá pye, yémbá enyú dékaágé ula unó bi upye mbá né gébé eyigé na.

⁴ Enyú njye eniné na debá, delu bós abi átií meso ne Esáwá. Dekelege me nléré enyú ufélekpa, yémbá yé uma nlérégé fó, wye lé ufélekpa Jona muú ekpávé Esáwá ne me nlérege nye enyú." Ajógé mbá atané afé ji.

Jisós akwelé bad utós bií mbeé nnó áse gébé ne yis bós Farasi ne bós Sadusi
(Mak 8:14-21)

⁵ Ne baá utós Jisós achyaá géntoógé mewaá afé egbé ewé né, ndere ájye ájinte mamkpa bréd.

⁶ Ndere ebwós ájyee, Jisós ajós ne ebwós aké, "Sege gébé ne yis ekwá bós Farasi ne ekwá bós Sadusi."

⁷ Ebwós áló manjógé ebwós ebwós aké, "Ndáfo ajógé mbá lé délá kpaá bréd wó."

⁸ Jisós akaá genó eyigé ebwós ajógé ne agií aké, "É é metós ewé enyú defyee ne me elu dada. Ulannó enyú dejógé mechós bréd ayi enyu dela pó ne ji?"

⁹ Nnó enyú delu dekaá? Elúmbá eké dejinte nnó me nkaáge chyee enyú menyee. Tege nkane nselé ntoó bréd éta nchyeé delé bá eta ányee ne usá ebi uláá.

¹⁰ Ma tege ntó, ntoó bréd ékénéama eyi nselé nya nchyeé delé bá enií ányee ne usá ebi uláá.

¹¹ Enyú dekaá nnó me mbó njógé fó lé gétúgé bréd wó? Goge me mmá nyware njós nnó ségé gébé ne yis ekwá bós Farasi ne ekwá bós Sadusi."

¹² Efee mbá ne baá utós bií ákaá yé nnó ji abá ajógé atome fó lé ne yis ayi apye bréd amuale. Ajógé atome lé ne unó bi ekwá bós Farasi ne ekwá bós Sadusi álérege.

Pita aké Jisós alu muú ayi Esáwá akwere ji ela gefwa
(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Ne Jisós alyaáge efee, afé né gebagé mewaá Kaisaria Filipi. Akwónégé wye, agií baá utós bií aké, "Ndé gefógé muú ayi bós ajógé nnó me Maá Nte Mekwaá nlu?"

¹⁴ Baá utós bií ashúú ji meko aké, "Bós abifo ajógé nnó ólu mewené Jón menwyaá bós manaá Esáwá, abifo aké ólu Elija ne abifo ntó aké ólu Jerimaya, elá pó mbá fó wó, okage be muú ekpávé Esáwá fó."

¹⁵ Ne ama gií ebwós aké, "Yé enyú ambós deké me nlu waá?"

¹⁶ Ajógé mbá, Simun Pita ashúú ji meko aké, "Wá ólu Muú yi Esáwá akweré ji elá gefwa, Maá Esáwá muú álu mebe yéndégébé".

¹⁷ Ne Jisós ashúú ji meko aké, "Simun maá Jón, galógáló alu ne wá néndé, mechós ewé ójós mbá, ákwaá fó wá, aleré wá éwú wó, elé Nte wa né mfaánebuú ne aleré wá.

¹⁸ Ne ngarege wá nnó okamege etarave. Gébége ntenege nye echomele bós ba, etarave ewena ne ebeé

nebame. Ne negbo népó ne uto mampwá ewu.*

19 Ne nchyege nye wá egbógóló né gefwa eyigé Esowá ágbárege. Ne yéndégenó eyigé wá ashyaá fa mme, ebyénnó Esowá ntó ashya mé né mfaánebuú ne eyigé wá akamégé fa mme ebyénnó Esowá ntó akamé mé né mfaánebuú.”

20 Ne aji yé baá utóó bíí etu nnó ékágé ágaré muú fó nnó ji ne alu Kras, Muú yi Esowá akweré ji elá gefwa.

Jisós agaré efwyale wuu ne negbo nií

(Mak 8:31–9:1; Luk 9:22–27)

21 Eféé ne Jisós alóó mangaré baá utóó bíí pópó aké, “Mbó manjye né Jerosale, eféé ákpakpa melo ne anóó baá abi ápye upe Esowá ne ánléré mabé Esowá, ápye nye me ngé gejamégé efwyale ne apyéé nye bóó áwá me. Yémbó ndó eléé ekwónégé Esowá abwege nye me nkwilé né negbó.”

22 Ajógémbó, Pita ase ji átené babá, aló manshule ji ndo aké, “Cha-o! Ata Esowá akamégé mechó ewéna epye eta wye.”

23 Yémbó Jisós aké ne Pita, “Kwilé me mbe ushu, danchameló. Jgbeé me meti mampye genó eyigé Esowá akélege néndé óferégé unó nkane mekwaá, óferégé fó eké Esowá.”

Meti efwyale ewé baá utóó Jisós abóó mankwólé

24 Jisós agáre yé baá utóó bíí aké, “Yéndémuú ayi akélege mambé menkwólé wa, abó manjinte geme jíí akpá gekwa jíí nnó akame negbo mankwólé me.

25 Néndé yéndémuú ayi akélege mampoó geḡwá jíí ebyénnó aníige nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé geḡwá jíí getú ya, ebyénnó abó nye geji.

26 Ndé nsá ayi muú ábóó, mbógé abege ne unó mme uko ne aníige geḡwá jíí? Ndé géfógé genó eyigé muú akágé chyéé mankwóré ne geḡwá jíí.

27 Ngarege enyú unó bina uko néndé me Maá Nte Mekwaá nkerege nye ne utóó bíí Nte wa Esowá achyéé me ne makiénné ya ne nchyege nye yéndémuú nsá wuu, ndere ji apyéé utóó.

28 Ngarege enyú wáwálé nnó, gentógé bóó álú mbó fáná, abi alá gbóó fó kpaá te ágene nye ndere Maá Nte Mekwaá achwóó nye mangbare gefwa jíí fa mme.”

17

Jisós akwóré gefóó agenege mané mané

(Mak 9:2–13; Luk 9:28–36)

1 Ndó ékéné ékógé, Jisós ase Pita, Jemsi ne Jon meḡmo Jemsi ákwóó áfé né mfaá mékwé ájwólé ebwó ebwó.

2 Ne aké apéle Jisós akwóré gefóó, ushu bíí ugénege eké nésáné ḡme ne mandeé jíí abwólé áshwánege mané mané.

* 16:18 Elú wáwálé nnó: Mabó ‘Pita’ mantene nnó etarave né mejóó Grek.

³ Εβώ άκέ άπέλε, άγέ nkane Mosis εβώ ne Elija άκωμέ mbélépó άζόγε mejó ne Jisós.

⁴ Pita ajó ne Jisós aké, “Ata ελό ndere εsé délú fa. Mbόgé άκέlege ntenege nye enyú baá óto áλέé fa, ama εta wye, ama εta Mosis ne ama εta Elija.”

⁵ Wye nkane Pita alu jόge mbó, áke άπέλε gekó gefó pópó gégέnege mané mané gékweré εβώ ako mme ne meko muú atané né mmu gekó eyigémbó aké, “Gέge maá wa ayi mbwi metó na, metó εγó me ne ji, wuúge ne ji.”

⁶ Gébégé baá utó bina áλέé áwuú meko yimbó, εfo εκwó εβwó metó άkwé pyó ne mashu mme.

⁷ Yémbó Jisós achwó ta εβwó ne ajó aké, “Kwilege mme défógé sé.”

⁸ Aké άπέλε άγέ sé muú yicha wó εκosé Jisós ji mbií.

Elija achwó me

⁹ Ndere εβwó áshulege mékwé ájyεé Jisós áji εβwó εtu aké, “Dégarégé muú fó genó eyigé enyú dégené mbó kpaá te me Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.”

¹⁰ Jisós άζόge mbó, baá utó bíí ágií yé ji áké, “Ulannó ánléré mabé Εσωwó άζó άké Elija abó mambó mbe akere meso fa mme gemεge nnó Muú yi Εσωwó akwere ji εla gefwa achwó?”

¹¹ Jisós ajó aké, “Elú wáwálé nnó Elija abó mambó mbe achwó, akwyεé unó uko nnó ube cho.

¹² Yémbó ngárege enyú wáwálé nnó Elija achwó mé ne bóó ákaá fó gefóge muú ayi ji alu wó, άpye gabo ne ji nkane εjií εβwó. Wyεmbó ntó ne εβwó áchyεge nye Maá Nte Mekwaá εfwyale.”

¹³ Εφεέ mbó ne baá utó bíí bimbó álé kaá yé nnó mechó εwé ji abó ajόge mbó, atome mbó lé ne Jon menwyaá bóó manaá Εσωwó.

Jisós apye maá ayi améé gesasa atóó

(Mak 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Εβwó ákérégé meso ábané gejamégé bóó. Mende fó achwó tó mano mbe ushu wuú, anε ji mmyε aké,

¹⁵ “Ata, ge me meshwε, maá wa mende améé gesasa. Ne nemeé ενίνé mbó nechyεge ji εfwyale dóó. Népyεé ji akwene yéndégébé né mewε né gébé eyigéfo akwene né nnyi.

¹⁶ Ne nchwó ne ji mbaá baá utó byε yémbó άpulé nnó άpye ji atóó meti εpó.”

¹⁷ Jisós ashuú meko aké, “Ε é enyú njyε ενina delu untantamé bóó abi dela fyεé metó ne Εσωwó cháchá wó. Nkoge mbó metó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó ενii ne défyεé metó ne Εσωwó? Chwóge me ne maá yimbó.”

¹⁸ Achwógé ne maá yimbó Jisós anyá meló nchyε yimbó atané ji mmyε. Wye né gébé eyigémbó maá yimbó atóó.

¹⁹ Εwyágé Jisós ne baá utó bíí ála εβwó εβwó ne baá utó bíí ágií ji áké, “Ulannó ne

esé dépulé meló nchye yimbo mambuú apwá?”

²⁰ Jisós ashúú ébwó meko aké, “Melo nchye yimbo apwá enyú mambuú gétúgέ metóó ewé défyéé ne Esówó elu dada. Ngárege enyú wáwálé nnó, metóó ewé défyéé ne Esówó yé ébé elé nénéńéné eke nyiné mbwé ngbon, dekage gáre mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa cho né mbaá yicha,’ ne ekwilége. Ye genó gefó gepwóó fó enyú mampye.”

²¹ [Yémbó Enyú dékage buú gefógé meló nchye yina wylé mbógé dénége mmye ne délyage menyéé kpékpé gétúgέ depóré Esówó ne mmyemenene.] *

Jisós ama gare bad utóó bií ndere ji ágboó nye
(Mak 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Bií fó ndere Jisós ne baá utóó bií alú melu ema né Galilíí, ajóó ne ébwó aké, “Ela gachyéé áchyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bóó nchye.

²³ Awáne nye ji ne ndó eléé ekwónégé Esówó apye nye ji akwilé né negbo. Jisós ajóógé mbó, baá utóó bií ála mesómé mesómé ndere áwuú mbó.”

Jisós agáre mechó nka makpo echa upe Esówó

²⁴ Jisós ne baá utóó bií áchwó né meló Kapanóm, ndere ébwó álu ewu, ánselé nka makpo echa upe Esówó áchwó bane Pita ágií ji aké, “Nnó menlere nyú achyége fó

nka makpo echa upe Esówó?”
†

²⁵ Pita akame aké, “Achyege.” Gébégé ji ákere meso né mmu gepú, gemégé nnó ánené meno, Jisós abó mé mbé ajóó ne ji aké, “Simun nwyaaá nkwe mangii wó. Nde ufóó bóó abi afwa mme ásele nka makpo ne manka yifó eta bwó? Ásele na le mbaá ambóó melo wa mbaá ankéé bóó?”

²⁶ Pita ashúú ji meko aké, “Ásele mbaá ankéé bó.” Ajóge mbó Jisós aké, “Mbó ebyennó baá ambóó melo áchyége fó nka makpo.

²⁷ Yémbó esé dekélégé fó nnó depye mataó ásó bóó abi. Shule né gentógé mewaá, óhme eno wye. Meshúú mbé ayi óbóó, néné meno wuú ógene nye nka wye, ekwanege machyéé nka makpo ya ne ejye. Bó eji óchyéé eta bwó.”

18

Nde muú alú muú kpaá
(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Ewyá yéé wó, baá utóó Jisós ajyéé agií ji aké, “Nde muú ábéé muú kpaá né gefwa eyigé Esówó ágbárege?”

² Jisós akuú maá fó kóó ayi alu eféé, achwógé apye ji aténé né metóómetóó baá utóó bií.

³ Ne aké, “Ngarégé enyú wáwálé nnó muú ála kwóré abe eké mamane kóó wó, abe fó muú ayi anyé nye gefwage Esówó.

⁴ Ndere elúmbó, yéndémuú ayi ashulege mmye ji mme nkane maá yina ne abéé muú

* **17:21** Elú wáwálé nnó: Melo nchye ewéna epóó né mmú bó nchye gekwene abifo.

† **17:24** Elú wáwálé nnó: Nka makpo yina, elé nka eyi yéndémuú Jus áchyége nnó ákwyége echa upe Esówó.

kpaá ayi apwáó amu né gefwa eyigé Eṣwáó ágbárege.

⁵ Yéndemuú ayi akamege mampye galógál ne mamane kóó nkane ayina né mabó ma, ebyennó ase mbó lé me.

Mmuameno mampye gabo
(Mak 9:42-48; Luk 17:1, 2)

⁶ “Yémbó, yéndemuú ayi apyéé mamane kóó nkane ayina nnó apye gabo né geluagé bóó abi áfyéé metóó ne me elú galógál nnó áshíí ji gekpékpégé ntaá né geme áhémé ji né gentoógé ebeé mega.

⁷ Meshwé apyéé me ne bóó mme yina gétúgé unó bi uténe ebwó ápyéé gabo. Unó bina ubó mampye, yémbó ebóó nyé ne muú ayi aténe nte yifó nnó apyéé gabo.

⁸ Mbógé ebwó wye, yélé geká jyé ne gétene wó nnó apyéé gabo, só geji ófómé. Elú galógál nnó ókpe né geñwá gechúchúle ne nnó ókpe né mewé ewé élá nómége ne upó menyammye bye uko.

⁹ Ne mbógé dambóónnyi wye atene wó nnó apye gabo, pwólé ji ófómé, elú galógál nnó ókpe né geñwá gechúchúle ne nnó ókpe né ntoné mewé ewé élá nómége ne amé ápeá.

Nekanémejóó egómheme ewé enomé

(Luk 15:1-7)

¹⁰ “Sege gébé, debyagé fó yéé muú ama né geluagé abi áfyéé matóó ne me eké ambáné kóó. Néndé,

makiénné bwó álu yéndégébé né mbe ushuú nte wa muú alu né mfaánebuú.

¹¹ Néndé Maá Nte Mekwaá achwó mampoó bóó abi álá ákwólege depóré Eṣwáó.

¹² “Desé nnó muú awyaá usaá magóheme úta ne éma enogé apyéé nnó? Mferé nnó ályágé ayi usaá uni meso nekuúneeni né mbyó mékwé afe akéle ewé enomé kpaá té ágéne. Pó mbó?

¹³ Akelégé ewu agegé, ngarege enyú wáwálé nnó, abéé ne nechóchó dóó né gétúgé ema ewé ji agené apwó áyi usaá uni meso nekuúneeni áyi ála no wó.

¹⁴ Wyémbó ntó ne Nte enyú muú alu né mfaánebuú alá kélége nnó yéé muú ama ánó né geluagé abi áfyéé metóó ne me eké ambáné kóó.

Jisós alere ndere muú abéé ne nte menheme ayi apye ji gabo

¹⁵ Jisós afé mbe manlérégé aké, “Mbógé nte menheme wye né echomele bóó ba apyégé gabo eta wyeé, chó báné ji bíbí apye ji akaá gyéé ayi ji apyéé. Mbógé akamégé nnó alu gyéé ebyennó dema se ate ndere ahme.

¹⁶ Ne mbógé alá kamé nnó genó eyigé ji apyéé gélú gyéé wó, ‘se muú ama yé apea ókere eta wuú nnó unó bi ójoge ne ji bóó apea ye aléé ábé ndere bóó ntesé.’*

¹⁷ Ne mbógé ake ashya wye shyá nnó apó gyéé né genó eyigé ji apyéé, kpá mechó ewémbó cho ne ewu né echomele bóó ba. Ne

* **18:16** Elú wáwálé nnó: Né melo hwe ewéna, ajóó wye h Kane asame né mmu hwe Deterónomi 19:15.

mbogé εchomele epagé nnó ɔlu chó ne ji alá kámé wɔ, sege ji nkane muú ayi alá afyéé metɔ́ ne Εσωω wó ye eké mensele ηkamakpo.” †

Bad utɔ́ Jisɔs áwyaá εshye fa mme

18 Jisɔs ajɔ́ogé mbɔ aké, “Ngárege enyu wáwálé nnó yéndégenó eyigé enyú deshaá fa mme, εbyénnó Εσωω ashyaá mé geji né mfaánebuú. Ne yéndégenó eyigé enyú dekamégé fa mme εbyénnó Εσωω ntó akamé mé geji né mfaánebuú.

19 Ne genó eyigéfo eyigé mmage gáre enyú gelu nnó, yéndégébé enyú ápeá fa mme dekamégé meko ama mangíi Εσωω genó, dénεgέ mmye Nte wa muú alú né mfaánebuú achyεge enyú geji.

20 Néndé yéndé mbaá yi bɔ́ ba ápeá ye aleé áchomége mbaá ama me ntó mbe εfεé ne εbwɔ́.”

Jisɔs alere nnó déjinte gabo ayi ate anjme apyéé eta sé

21 Pita achwɔ́ gíi yé Jisɔs aké, “Atá njige mbɔ nte gabo ayi nte menjme apyéé eta wa ndɔ eníi? Nnó kpaá te ndɔ ekeneama?”

22 Jisɔs ashuú ji meko aké, “Ngba, εpófɔ́ ndɔ ekénéama, ɔbɔ́ manjíi ji nte usaá ndɔ uléé meso εfya né malu ake-neama.

23 Me ngarege enyú mechó εwé gétúgέ gefwa eyigé Εσωω ágbárege gélu eké abya yina. Mfwa fɔ́ abɔ́ mankwólé bɔ́

utɔ́ bíi abifo áchwɔ́ ne bɔ́ utɔ́ bíi ányεé ji.

24 Ndere alb ɔla mankwólégé, bɔ́ utɔ́ bíi abifo áchwɔ́ ne muú utɔ́ wuú ayifo ama ayi agbaré ji gejamégé ηka eyi εpwo amu.

25 Ne elé alá kaáge kwɔ́ ujwɔ́ bíi ji anyεé mfwa yimbɔ, mfwa yimbɔ aké ákpó mende yimbɔ, mendée wuú ne baá ne yéndégenó eyigé ji awyaá nnó agé ηka akwɔ́ ujwɔ́ bíi.

26 Ajɔ́oge mbɔ, muú utɔ́ wuú yimbɔ abogéné mmye mme ne mbe ushu mfwa yimbɔ, ane ji mmye aké, ‘Ata, nkpa geka jyε, chyéé me gébé nkwole nye ujwɔ́ byéé uko.’

27 Apyége mbɔ meshwe akwɔ́ mfwa yimbɔ metɔ́ dɔ́ alyaa ji nnó ajyεé akwogé sé ujwɔ́ bimbɔ.

28 Yémbɔ, ndere muú utɔ́ yimbɔ atané mbaá mfwa ajyεé dafye agé nte muú utɔ́ ayifo ayi agbaré ji ekéké ηka εwé elé pɔ́ yeé genó mameé ne ηka eyi ji agbaré mfwa yimbɔ. Apye ji anyuá amu mmwólé aké, ‘Chyéé me ηka ya eyi ɔnyεé.’

29 Nte menjme yimbɔ abogéné mme ane ji mmye aké, ‘Nte, chyéé me gébé nkwole nye ujwɔ́ bye!’

30 Yémbɔ mende yimbɔ akame wɔ. Tenétené yimbɔ afye mende yimbɔ né deno nnó akwɔ́ ujwɔ́ bíi uko.

31 Gébége bɔ́ utɔ́ mfwa abifo ágené mechó εwéna, metɔ́ εsɔ́ εbwɔ́ dɔ́ ájye

† 18:17 Elú wáwálé nnó: Anselé ηkamakpo ányεé nya bɔ́ upwɔ́ gétúgέ eyigémbɔ bɔ́ ásele nya nnó εbwɔ́ álu bɔ́ ubee.

toó mfwa yéndégenó eyigé gepyεé.

³² Mfwa akuú muú utóó ayi mbó, ayi ji abó ajóó nnó akwógé sé ujwóó bi ágbarege ji nnó achwó. Achwógé, ajóó ne ji aké, “Wó muú mebo yina, óne me mmyε ngé wó meshwe, nlyaa gekpékpégé ujwóó ebi anyé me;

³³ óbó ólu mangé ntó nte menjme wye meshwe ndere me ngené wó meshwe, pó mbó?”

³⁴ Ne metóó esó mfwa yimbo dóó ajóó aké áfyé mende yimbo né denó átulé ji kpaá te akwóle ujwóó ebi anyéé ji uko.”

³⁵ Jisós ánérégé manjóó aké, “Wymbó ntó ne ebe nye ne Esowó Nte wa muú alu né mfaánebuú. Mbógé ólá jinte gabo ayi nte menjme wye ápyéé ne metóó wyeé meko wó, Esowó apyéé nye ne wó ntó wye ndere mfwa yimbo abó apyéé ne muú utóó wuú yimbo.”

19

Jisós alerege depéré manwá neba
(Mak 10:1-12)

¹ Jisós anerege manjóó depó εtire na deko, alyaa gebagé mewaá Galilií afé né gebagé mewaá Judiya achyaá ebeé Jordan.

² Gejamege bóó gekwóle ji. Apyε abi ámeé átoó.

³ Ndere ji alú ewú, bóó Farasi fó afé eta wuú mam-mua ji aké, “Nnó ebé esé ekamé nnó mende awá neba ne mendée wuú né yénde eké mechóó?”

⁴ Agíge mbó, Jisós ashuu ébwó meko aké, “Élu wáwálé nnó enyú dekuú mé né mmu Esowó nnó, té ula ulóó ebi Esowó muú ákwyéé nyá bóó, akwyéé ébwó, mende ne mendée.”

⁵ “Getú eyigé na mende alyage nye mmá wuú ne nte wuú afé acho mmyε ne mendée wuú ébwó ápea ákwé muú ama.

⁶ Ébwó ápó sé bóó ápea nana, ála muú ama. Ndere elúmbó bóó abi Esowó áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

⁷ Bóó Farasi abimbo ágií ji aké, “Ulannó ne ebe Mosis ejóó eké mende akáge chyéé mendée wuú mekpo njwe manlere nnó awá neba ne akage lyaá ji?”

⁸ Jisós ajóó ne ébwó aké, “Mosis akame nnó enyú déwá neba ne andée nyú gétúgé mekpo meto nyú. Yémbó, ébo epófó mbó gébégé Esowó abóó mbe akwyéé mende ne mendée.

Jisós alerege depéré uló ne neba manwá
(Mat 5:27-32; Mak 10:11, 12; Luk 16:18)

⁹ “Ne ngárege enyú nnó, yéndé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, mbógé mendée yimbo alá kwe uló wó ne ajyεge ba mendée ayichá akwé mbó lé uló.”

¹⁰ Baá utóó Jisós ájóó ne ji aké, “Ebege nnó wye mechó ulóó ewuεwu ne muú akágé wa neba ne mendée wuú, elu chanéné nnó mende ábagé ye mendée cháchá.”

11 Jis̄s ashuú ebwó meko aké, “Bóó ako fó wó ákamégé manjwále ayi alá abá neba wó. Ekose bóó abi Es̄wá achyéé ebwó eshye ne ákágé jwále.

12 Kágé nnó ábyé ande abifó mpé, abifó elé ákwaá ne ápyéé ebwó álu mbá. Bóó abifó ájwále wyembá eké mpé gétúgέ utóó gefwa eyigé Es̄wá ágbárege. Bóó abi ákamégé manjwále ayi alá abá neba wó ájwále.”

Jis̄s ajé ambáné káó

(Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Bóó fó áchwó ne baá bwó eta Jis̄s nnó anéré ebwó amu makpo anemmye mbaá Es̄wá ajé ebwó. Baá utóó bií ányá bóó bimbá.

14 Yémbá Jis̄s ajóó ne ebwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Es̄wá ágbárege gelú eyigé bóó abi álu ndere baá bina.”

15 Ajóó mbá, anere ammu né mekpo yéndé maá ajé ebwó, anerege alyaá yé melu ewémbá afé.

Abya muú ŋka

(Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Bií uma mende fó afé mbaá Jis̄s. Agií ji aké, “Ménleré mbógé nkélege genwá eyi gélagé byéé, nde galógáló ayi mbóó mampye?”

17 Agíge mbá, Jis̄s ashuú ji meko aké, “Ulannó wá ogíge me genó eyi gelóme, Es̄wá mbíí ne alú muú ayi alóme. Mbógé okélege mambá genwá, nógé yé mabe Es̄wá.”

18 Ne mende yimbá agií Jis̄s aké, “Mabe ayi nde?” Jis̄s ashuú ji meko aké, “Ówáge muú, okwége uló, ojogé ejo, oténegé ntésé gebyó.

19 Nógé nte wyéé ne mmá wyéé ne gbógé ne nte ménmé wyéé ndere ogboó ne geme jyéé.”

20 Ne mende yimbá ashuú Jis̄s meko aké, “Nló mambélé mabé yina mako, ndegecha gelaá?”

21 Jis̄s ajóó ne ji aké, “Mboge okélege mambe chó, gé genó eyi gélaá, chó kpoó yéndégenó eyigé owyaá, ochyéé ŋka yimbá mbá ubya bóó, ne obéé nyé ne gefwa né mfaánebuú. Opyége mbá, ochwó okwólé me ndere maá utóó wa.”

22 Mende yina awugé ndere Jis̄s ajóó, alyaá afé meshwemeshwe ne mesómé néndé ji awyaá gefwa dóó.

23 Ne Jis̄s ajóó ne baá utóó bií aké, “Ngárege enyú wáwále nnó ejwerége ne muú ŋka akpe né gefwage Es̄wá.”

24 Mmage gare enyú nnó elú wáwá nnó mpá mashwáne áshwá né embú ábyamé ne nnó muú ŋka akpe né gefwage Es̄wá ágbárege.

25 Baá utóó bií áwúgέ mbá matye mawa ebwó meno ne agige ate aké, “Ne ndé muú yi abó nyé genwá eyi gélagé byéé?”

26 Jis̄s ape ebwó domeé ajóó ne ebwó aké, “Akwaá ákágé pye fó ufóó unó bina, yémbá Es̄wá akage pye unó uko.”

27 Pita ashuú ye ji meko aké,

“Γέ εσέ delyaá unó sé uko dékwølege wø. Ndé nsá ayi εσέ débøó nyε?”

²⁸ Jisøσ ajøó ne εbwó aké, “Ngarege εnyú wáwálé nnó, εnyú abi dékwøle me dejwølege nyé ntó ndere afwa mampáné depø né matoó áfyáneápeá ayi bøó Isreli gébégé Maá Nte Mekwaá ajwølégé né geluø mamgbare gefwa jíí né mme meke.

²⁹ Ne yémbø muú ayi alyaa upú, áηmé, nte ne mmá, yé baá yé lé makøó gétúgé alu menkwølé wa, abεé nyε ne bøó ne gejamégé unó bi upwø amu. Ne Εσωø achyεge nyε ji γεηwá εyi gélagé byεé.

³⁰ Yémbø gejamégé bøó abi álú mbø mbe nana, meso gébé álaá nyε meso ne gejamé abi álu mbø meso nana áβεé nyε mbe.”

20

Jisøσ atoó nekanémejøó ampyéé utøó né mekøó umpome

¹ Jisøσ ama ajøó aké, “Gefwa εyigé Εσωø ágbárege gelú eké nekanémejøó ενina. Bii uma mende fø afé ntone gesé dondo ajyε kelé bøó abi ájyεé pyε utøó né mmu mekøó wuú.

² Ajyεge, bøó abi ji abøó mbe ágene ákame nnó ji achyεge yéndémuú εbwó meno ηka εwé yéndémuú anyεé mé né bii uma ne agare yé εbwó nnó ajyε alø utøó.

³ Kálánká εneéneama ekwónégé ama jyεé dafyε age bøó abifø átene wyε detú né ntóné gese.

⁴ Ajøó ne εbwó aké, ‘Ényú ntó chogé depyε utøó né mmu mekøó wa. Nchyεge nyε εnyú genó εyi gepyεé matoó ágøó εnyú.’

⁵ Abimbø áfé manjyεé lo utøó. Mbøó mekøó yimbø apyεé wyεmbø né metøó ηwómésé. Né kálánká ελεé ama jyé pyε wyεmbø.

⁶ Genógé kálánká εta né nkwale mende yimbø ama jyε né gese, ama gé bøó átené wyε εφεé detu. Agii εbwó aké, ‘Ényú dechøó bii bina detu, εlø mbø?’

⁷ Ashuú ji meko aké, ‘Muú fø ákuú εsé nnó depyε utøó wó.’ Aké ne εbwó, ‘Ényú ntó choge depyε utøó né mekøó wa.’

⁸ “Nkwale akwønégé mbøó mekøó yimbø ajøó ne mempelé bøó utøó bii aké, ‘Kuú ampyεé utøó bimbø ako áchwó ne øchyεé yéndémuú ηka jíí. Bømbe chyε bøó utøó abi álaá meso, ne abi abø mbe chyε εbwó kwyakwya.’

⁹ Ne bøó abi ábø áchwó né kálánká εta né nkwale anyé wyε meno ηka εma ne abi áchwøó te dondo.

¹⁰ Abi ábø mbe áchwøge áfere nnó εbwó ányεé nyε ηka døó ápwø abifø, yémbø εbwó ntó ányé wyε ηka janja.

¹¹ Ndere εbwó ásele ηka εyimbø álø maηménégé áshuúlege mbøó mekøó ndo,

¹² ajøge aké, ‘bøó abi øsele εbwó kwyakwya apyε utøó lé né nchwaneke ama yémbø øchyεé εbwó meno ηka wyε ndere εsé abi dégene εfwyale depyεé utøó bii kpøgele né mmu gebábálégé ηmεé!’

13 Yémbò mbòó mekòó ashuú muú bwó ama meko aké, 'Mejée wa me mfwale fò wò, wò. Okame mansè ñka ndere yéndémuú anyéé mé né bíí uma, epò mbò?

14 Se ñka jyéé wulege, membòó ne nke nchyege muú utòó ayi kwyakwya wye ndere nchyeé wó.

15 Nnó nlu gyéé mampye genó eyigé nkelege mampye ne ñka ya?" Wa metòó esòó wó ele nlu muú ayi nchyege echye?"

16 Jisòs anerege ajòó ye aké, "Bòó abi anjea mbò geme fina akwene nye mbya né meso gébé ne abi alu mbò mbya fina anjeage nye geme né meso gébé."

Jisòs ama gáré mánjáne aláé nkane ji agboó nye

(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Ndere bò Jisòs ákwòme ájyéé né Jerosale, ase baá utòó bíí áfyaneápeá ebwó átene babá.

18 Ajòó ne ebwó aké, "Wuúge, esé dékwòme mbò déjyéé né Jerosale, ewu, áfyéé nye Maá Nte Mekwaá né amú anòó baá ampyéé upè Esòwò ne ánléré mabé Esòwò. Ebwó ajògé nye nnó, me nkwe mpa, áwá me.

19 Ne áfyéé nye ji né amú bòó abi alá pò bòó Jus. Ebwó ájwyaáge nye ji, átulege nye ji ne utó ne áwòme nye ji né gekwa agboó. Yémbò, ndó éléé ékwónégé Esòwò apyéé nye ji akwilé né negbò."

Dékpakpa né gefwagé
Esòwò
(Mak 10:35-45)

20 Wye né gébé eyigémbò, mendée Sebedee afé mbaá Jisòs ne baá bíí ande ápeá, ató mano né mbè ushu wuú, agíí Jisòs nnó apoó ji.

21 Jisòs agí ji aké, "Okélege ndé?" Ashuú ji meko aké, "Nkélege nnó, né meso gébé ójwólégé óke ógbarege gefwa jyéé ópye baá ba bina apea ájwòle ntó ne wò né malu enoge, ama né egbe ebwònye wye ne ayifò né egbe ebwòbe wye."

22 Ne Jisòs ajòó ne ebwó aké, "Enyú dekage genó eyigé degígé mbò. Nnó enyú dekage nyú nye ñkò efwyale ayi me nyuú nye?" Aké, "E é, esé dekage."

23 Akamege mbò, Jisòs ajòó ne ebwó aké, "Nkame wáwálé nnó enyú dékágé gé nye efwyale nkane me ngene nye, yémbò me fò njyaa bòó bi ájwòlege né ebwònye wa ne abi ajwòlege né ebwòbe wó. Malu yimbò alú élé ayi bòó abi Nte wa ajyaa mé nnó ajwólé wye."

24 Ne baá utòó Jisòs abi makpo áfya, áwúgé genó eyigé abi ápeá ápye, matòó ásó ebwó dòó.

25 Ne Jisòs akuú baá utòó bíí ako ajòó ne ebwó aké, "Enyú dekaá nnó afwa mme abi alá pò bòó Jus áselé utó bwó ápyéé yéndégenó eyi géjíí ebwó metòó ne bòó bwó ne yé ákpakpa melò áwyaá utó bi ajóge mechó ne bòó bwó ébyé.

26 Ne ébégé fɔ mbɔ ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambɛ muú kpaá abó mambɛ ménkpané defwé nyú;

27 yéndémuú nyú ayi akélege mambɛ menɔmbɛ abɔ mambé eké mefwé nyú.

28 Wye nkane Maá Nte Mek-waá, ji achwɔɔ fɔ nnó bɔɔ ákpá ji defwé wɔ, achwɔ lé mánkpá bɔɔ defwé nnó achyɛ gemɛ jii mawené gejamégré bɔɔ né gabo.”

Jisɔs apye bɔɔ amɛ nónómé apea ágene

(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Jisɔs ne baá utɔɔ bíí ályage Jeriko, gejamégré bɔɔ ákwólé ebwɔ.

30 Wye né gébé eyigémbɔ, ande fɔ amɛ nónómé apea abɔ ájwólé né mapea meti. Nkane bɔɔ ájɔɔgé nnó Jisɔs ale koó ande bimɔ abege áke, “Ata, Mpyáne Devid gé esé meshwɛ!”

31 Bɔɔ bimɔ ányá ebwɔ áke, “Kwenege nyáme”, yémbɔ ábéé lé bégege ne eshyɛ áke, “Ata, Mpyáne Devid, gé ese meshwɛ.”

32 Jisɔs awúgé mbɔ atené, akuú ye bɔɔ amɛ nónómé bimɔ apea ágií ebwɔ aké, “Ndé genó dekelege me mpye eta enyú?”

33 Ashuú ji meko áke, “Ata, dékelege nnó apye esé dégene mbaá!”

34 Meshwɛ akwɔ Jisɔs metɔɔ getúge bwɔ ne ata amɛ bwɔ.

Ténéténé yimbɔ álo mángéné mbaá ne ákwɔlege ji.

21

Jisɔs akpe né Jerosale nkane mfwa

(Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

1 Ndere Jisɔs ne baá utɔɔ bíí álé kwɔkwólé ne Jerosale, ákwɔnégé Betfage melo ewé elu né mfaá Mékwé Olif. Jisɔs áfere baá utɔɔ bíí makpo ápeá ató nnó abó mbɛ.

2 Ndere atɔme ebwɔ, ajɔɔ aké, “Chogé né maá melo ayi alu mbɔ enyú né mbɛ, ténéténé dégene nye maá géjuná eyigé áshii ne maá wuú ne egbe mmyɛ. Kaáge dechwɔ me ne ubi.

3 Ne mbɔgé muú agigé enyú ula bi dekage geji, garege ji nnó, ‘Ata ne akélege ubi.’ Ténéténé yimbɔ, alyáge enyú dechwɔ ne ubi.”

4 Éwéna epyembɔ nnó ebe wáwálé ndere muú ekpávɛ Éswɔ abɔ ajɔɔ nnó,

5 “Gare bɔɔ Sayɔn nnó,

Gege mfwa nyú,

apɔ ne nepa,

ajwólé mfaá géjuná achwɔɔ ne maá mbyene géjuná.”*

6 Baá utɔɔ bimɔ ájyégé ápye wye ndere Jisɔs agare ebwɔ.

7 Achwɔgé ne géjuná yimbɔ ne maá etá Jisɔs, áfere mandeé bwɔ ágyaá ubi meso ne Jisɔs akwɔ ajwólé mfaá.

8 Ne gejamégré bɔɔ abi álu efeé ágyaáge mandée bwɔ

* 21:5 Elú wáwálé nnó: 1. Sayɔn elé melo Jerosale. 2. Gébége bɔ Jisɔs, afwa ájwɔlege lé né mfaá mpɔ mekagala ne ákene. Ubya bɔ ne ukene mfaá ujuɲa.

né meti. Abifo ásórege uwó mámé ágyaáge ntó né meti nnó Jisós akoó mfaá. †

9 Gejamégé bós ájyéé mbe abifo ákwólege meso ne Jisós alu metós metós. Ebwó ako álo mankálegé áke,

“Matame mábé ne mpyáne David!

Mejé ebé ne muú ayi achwós né mabó Ata.

Matame mábé ne Ešwó muú alu

né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!”

10 Wye ndere Jisós akpené né Jerosale, melo meko enyigé tegétegé ne bós álo mangígé áké, “Acha muú ayi achwós mbó waá ye?”

11 Ne gejamégé bós abi akene ne Jisós ashuú meko áké, “Elé Jisós muú ekpávé Ešwó ayi atané né melo Naseret né gebagé mewaá Galilíi.”

Jisós abú bós bi ákpóó unó né mmu echa upe Ešwó

(Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

12 Ne Jisós akpégé né melo Jerosale akpe né mmu dachi echa upe Ešwó, abú bós bi ákpóó ne abi áname unó. Atyá makpókópógélé bós abi ákene gesegé manka mankwóré ne malu ujwólé bós ako abi ákpóó upwine melo ebi ápye upe Ešwó ne ubi. ‡

13 Ndere Jisós apyembo, agare ebwó áké, “Asa né mmu ηwe Ešwó nnó, Ešwó áké,

‘Gepú ya eyíge bós áchómege wye mamféé me ákuú nye geji nnó gepúgé mmyemenene.’ Yémbó enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyeé!”

14 Ndere ji alú né mmu echa upe Ešwó, bós ame nónómé ne abi ubwire áfé eta wuú. Apye ebwó ako átoó.

15 Anós baá ampyeé upe Ešwó ne ekwó anlere mabe Ešwó ágé ukpékpé unó bi Jisós apyéé ne áwú ntó ndere baá melo ákalege né mmu echa upe Ešwó, nnó matame mábé ne mpyáne David. Awugé mbó matós áso ebwó.

16 Agí Jisós áke, “Wuú mbó genó eyigé baá melo ájóge?” Jisós ashuú ebwó meko áké, “Eeh nwu, nnó enyú délu danjú genó eyigé asame né mmu ηwe Ešwó? Asá wye nnó; ‘Óleré baá melo ne abi álu maka amu ndere áféége wó’.”

17 Jisós ajóge mbó alyá ebwó afé né melo Betani ajye bele ewu.

Jisós alweré genóoge fig gégbó

(Mak 11:12-14, 20-24)

18 Bii ujayágé, dondo gemua mme, ndere Jisós abós mankeré meso né Jerosale, akwónégé meti mesa alo mamye ji.

19 Agé genós eyigé akuú nnó fig né egbé meti. Afé wye nnó waá agene umpomé fó wyeé, yémbó yéé géma age wó ekosé bya ubíubi. Jisós ajó ne genós eyigémbó áké, “Te mme abyéé, wó omagé wóó sé

† 21:8 Elú wáwálé nnó: Ge na ne bós Jus apye manse muú kpaá ne enoge. ‡ 21:12 Elú wáwálé nnó: Gepwine melo gélu getu eyigé bós Jus ápye upe mbaá Ešwó.

umpomé.” Ténéténé yimbo geno eyigémba gewanésé gégbó.

²⁰ Ne baá utó Jisás ágégé mba ála mano mekpo fuú, ágige ate aké, “Genogé fig eyigé na gégbó mba wáwá ndé?”

²¹ Ne Jisás ashuú ebwó meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, mbaogé enyú defyegé matóó ne Esowo ne déla pó ne dembyo né eshye ewe ji awyaá, dépye nye unó nkane me mpyéé mba ne genoge fig, yé ebé lé ebi upwóó bina dépye nye ubi. Dékage jóó yé ebé lé ne mékwé ewéna nnó, ‘Táné fa ojyé okwé né mmu ebéé mega’, Esowo apye wye nkane enyú déjóó.

²² Mbaogé defyegé matóó nyú ne Esowo ne dégige yéndégenó né mmyemenene achyegé nye enyú geji.”

Agii Jisás mbaá ayi uto bi utané

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisás akeré né mmu echa upe Esowo, akpégé mmu aló manleré bós mekomejóó Esowo. Ndere alérege anós baá abi ápyeé upe Esowo ne ákpakpa meló áchwóó báne ji, ágii ji áke, “Ndé uto ebi ogyaá mampye unó bina? Waá achyéé wá uto ubi?”

²⁴ Jisás ashuú ebwó meko aké, “Me ntó nwyáá awa nkwe mangii enyú, deshúgé me meko me ngarége enyú uto ebi me nwyáá ne mpyeé unó bina.

²⁵ Waá achyegé Jón uto manwyaá bós manaá Esowo, Esowo waá akwaá?” Jisás

ágigé mba áló manyége mbeé ne ate aké, “Dejógé mba nye nnó? Ebege dejóogé nnó élé Esowo ne achyéé Jón uto bi, agige nye esé aké, ‘Ulannó ne delá kamé mekomejóó wuú wó?’

²⁶ Yémba mbaogé déjóge nnó ‘Akwaá ne áchyé’ ebyénnó dekelege bós bina mpa. Nendé, yéndémuú abó akaá nnó Jón alu muú ekpávé Esowo wáwálé.”

²⁷ Epye ebwó áshú lé Jisás meko aké, “Esé dékaá fó muú ayi achyéé Jón uto wó.” Ne Jisás ashuú ntó ebwó meko aké, “Yé me ntó ngarége fó enyú muú yi achyé me uto ne mpye unó bina.”

Jisás ató nekanémejóó mende fə ne baá bií apea

²⁸ Ne Jisás aké, “Enyú déferé mba nnó ne mechó ewéna? Mende fə abó alu, awyaá baá ande makpó apea. Bií uma ákuú ayi mbe, ajóó ne ji aké, ‘chó pye utóó ne mekóó fina.’

²⁹ Ne maá yimbo ashuú ji meko aké, ‘Njyeé fó’ yémba ewyáge akwóré metóó wuú afé.

³⁰ Mende yimbo afé mbaá ayifó ajóó wyemba ne ji. Ajógé mba maá yimbo akamé aké, ‘Ata njye.’ Yémba ajyeeé ji wó.

³¹ Jisás ajógé mba, aké, gárege me, né baá bina makpo apea, ayi ndé áwuú meko nte wuú?” Ashuú ji meko aké, “Elé ayi mbe” Eféé mba Jisás agaré ebwó aké, “Mengarege enyú wáwálé nnó bós abi álú bós abo nkane anselé nka makpo ne andée eno, ábóó nye mbe age meti

wáwá mamkpe né gefwa eyigé Eṣṵwṵ ágbárege ápwṵ enyú abifṵ.

³² Néndé Jṵn menwyaá bṵṵ manaá Eṣṵwṵ achwṵ nya eta nyú bṵṵ Isrḗli ako aleré enyú ndere muú abṵṵ mambelé geṅwá jii ndere Eṣṵwṵ akélege, ne enyú dekamé meko wuú wṵ; yémbṵ anselé ḡka makpo ne andée eno ne ákamé meko wuú. Ne yeé gébégé enyú dégené mbṵ na, enyú deti fṵ meso ne gabo nyú dekamé meko wuú wṵ.”

Nekanémejṵṵ bṵṵ uségé ne mbṵṵ mekṵṵ

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Jisṵs ama ajṵṵ aké, “Wuúge nekanémejṵṵ eniné fṵ”, “Muú fṵ awyaá nya mekṵṵ wuú, ape unṵṵ ebi ákuú vine, ásele umpome bii mampye mmṵṵ, anṵ gebame agyaá ewú mme, achó embu akwyéé ewú chánjéné nnó aké áṅámege umpome ebimbṵ manaá makpéné wye. Atene ntó maá enyṵṵ nnó membamé mekṵṵ ajwólégé wye. Ase bṵṵ uségé afyé wye. Apyégé mbṵ, atané afé neke né melṵ fṵ.

³⁴ Gébé gekwónégé eyigé akyéé umpome vine ebimbṵ mbṵṵ mekṵṵ atṵ baá defwé bii nnó ájye áse ebii umpome vine mbaá bṵṵ uségé bimbṵ.

³⁵ Baá defwé bimbṵ akwónégé né mekṵṵ, bṵṵ uségé ágbaré ebwṵ, átulé ama, áwá ama, ne átó ayifo ne mataá.

³⁶ Apyégé mbṵ, mbṵṵ mekṵṵ yimbṵ ama tṵ baá defwé abifṵ, abi ajamé apwṵṵ abi mbembe. Ne bṵṵ uségé bimbṵ ápye ne

baá defwé bimbṵ wye nkane ápye ne abi mbé.

³⁷ Ne kwyakwya, achwṵ fére maá wuú atṵ, ajṵṵ aké, ‘Agégé nye maá wa membṵṵ yé ebé nnó áchyege nye ji énogé.’

³⁸ Yémbṵ bṵṵ uségé bimbṵ, ágégé maá awuú nkane achwṵṵ, ajṵṵ ne ate aké, ‘Gége menyéé geteé mbṵṵ mekṵṵ na, chwṵge déwá ji, ji ne alú muú ayi anyéé nye geteégé mekṵṵ ewéna, chwṵge dewá denyé geteé jii!’

³⁹ Apyégé ji áfomé meso gébámé áwá.

⁴⁰ “Jisṵs anérégé mantṵ nekanémejṵṵ eniné na, agii ákpakpa bṵṵ Jus abi ji agarege ebwṵ makamejṵṵ ayina aké, déferé nnó mbṵṵ mekṵṵ yimbṵ akerégé meso né neke níi, apye nye nnó ne bṵṵ uségé bimbṵ?”

⁴¹ Ashuú ji meko aké, “Akerégé meso, apye nye bṵṵ nchye bimbṵ ágbo negbo nebo. Achyéé mekṵṵ ewémbṵ mbaá bṵṵ uségé abi cha, abi áchyege nye ji ebí umpome vine yéndé gébégé mbwe.”

⁴² Ajógé mbṵ, Jisṵs agii ebwṵ aké, “Nnó enyú délú danjú genó eyige ásamé né mmu ḡwe Eṣṵwṵ? Asa wye nnó, ‘Ntaa eniné antené upú ashyaá nnó nélómé, néni ne nélaá menṵ ntaa ayi ágbaré ekwṵ gepú. Ata ne apye nnó ewú ebe mbṵ, ne elu gekpekpe genó né ame se!’

⁴³ “Ndere elúmbṵ, me ngarege enyú wáwále nnó, enyú débéé nye sé bṵṵ bi Eṣṵwṵ ágbárege gefwa ne enyú,

ala gbaré nye lé ne bɔ́ abi ákware matɔ́ bwɔ́ ákwane mambɛ bɔ́ gefwage Ɛsɔwɔ́.”

44 [Ne yéndemuú ayi akwene mfaá ntaá eníne na, akorege nye, yéndemuú ntó ayi ntaá enína nekwene ji mmye nechogéré ji yilé yilé.]

45 Anɔ́ baá abi apye ure Ɛsɔwɔ́ ne bɔ́ Farasi áwuúgé ndere Jisɔs atomé maka mejɔ́ yimbo, ákaá nnó ájoge mbo lé ne ebwɔ́.

46 Akelé meti mampye ji, yémbɔ́ áfɔ́ nyá gejamégé bɔ́ abi álú efeé, néndé yéndemuú áse Jisɔs nnó alu muú ekpávé Ɛsɔwɔ́.

22

Nekanémejɔ́ epaá neba (Luk 14:15-24)

1 Ne Jisɔs ama tó ebwɔ́ nekanémejɔ́ eníné fɔ́ aké,

2 “Gefwa eyigé Ɛsɔwɔ́ ágbárege gélú eké nekanémejɔ́ eníné na. Mfwa fɔ́ akpomé mmye mampye epaá nebane maá wuú ayi mende.

3 Mfwa yimbo anérégé, ató baá defwe bíí nnó ájye ákú bɔ́ abi ji agaré mé nnó achwɔ́ epaá elo, yémbɔ́ ye muú ama achwɔ́ wó.

4 Mfwa yimbo ama kéré ató baá defwé abi fɔ́ aké, ‘chóge dégáre bɔ́ abi me mbo nɔ́ nnó nwá mpɔ́ mabɔ́, ntyéé ebwɔ́ menyéé melóméló, nkwyéé yéndégenó. Achwɔ́ wáwá, áwyagé epaá echwɔ́ elo!’

5 Yémbɔ́ bɔ́ bimbo áse ye ewémbɔ́ eké genó wó. Afé apye lé depɔ́ debwɔ́ etiré

cháchá. Abifɔ́ áfé makɔ́ bwɔ́, abifɔ́ áfé ne upú use bwɔ́.

6 Ne abifɔ́ ágbaré baá defwe mfwa átulé ebwɔ́ eke menya, áwá.

7 Apyegémbɔ́, metɔ́ esó mfwa yimbo, ató bɔ́ bee bíí ájye wá bɔ́ abi áwané mbo baá defwe bíí, ne áso ntó melo bwɔ́.

8 Ne agaré yé baá defwé bíí aké, ‘Epaá wa echwɔ́ lo, ne bɔ́ abi me nene álere nnó ákwane fɔ́ mambé bɔ́ abi áchwɔ́ epaá wa wó.

9 Chóge né mati mako, kuúge yéndemuú ayi dégéne nnó áchwɔ́ epaá.’

10 Ne baá defwé bíí mbo áfé ápyéé wye nkane ji ajɔ́. Akuú yéndemuú ayi ebwɔ́ ágené, abi aboabo ne abi álálá achwɔ́. Kpaá te gepúge neba gegbeé ne bɔ́.

11 Ne gébége mfwa yimbo akpené mmu mangé bɔ́ abi anené ebwɔ́ epaá, agé mende fɔ́ ama ayi ala fyé ndée neba eyi ekwané mbaá epaá ewémbɔ́ wó.

12 Agíí ji aké, ‘Mejeé wa, wɔ́ apyéé nnó ne okpené fa ne ndée eyi ela ekwané mbaá epaá ewéna wó?’ Ne mende yimbo ala bɔ́mbɔ́.

13 Epye mfwa agaré bɔ́ abi ánene ankéé né epaá aké, ‘pyége ji déwé uka ne amu, debwéé ji défómé dafye né melu ewé empinya gemua elu wye. Eféé mbo ne bɔ́ álilí nye ányéé manéne.’”

14 Jisɔs anérégé mantó nekanémejɔ́ eníné na, aké, “Ɛsɔwɔ́ akúu gejamégé bɔ́ yémbɔ́ abi ji ayaá jaá wó.”

Agii Jisṓs mechṓ ḡkamakpo
(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 Ewya yé wṓ, bṓṓ ekwṓ Farasi fṓ abi awuú genó eyigé Jisṓs ajṓgé, atane ájyeé gbáre geju ákélege meti ewé ebwṓ ápye ne Jisṓs akwe nekwené meno.

16 Ebwṓ ako ákamé meko ama, átṓ baá utṓṓ bwṓ choncho ne bṓṓ ekwṓ Herṓd, nnó ájye ágií Jisṓs nkwé. Ajyége áké, “Ménleré, esé dékaá nnó wṓ ṓlu muú ayi ṓjṓgé wáwálé, ne ṓlerege bṓṓ unó ndere Eṣṓwṓ akélege wáwálé, ṓfṓṓ fṓ ame bṓṓ néndé, ṓsélé fṓ nnó muú ayifṓ, anea geme apwṓ ayifṓ.

17 Nnó esé delú chṓ mancheyé ḡkámakpo mbaá mfwa Rom waá déchyége fṓ? Garé esé genó eyigé wṓ ṓfere nnó gelú chṓ.”

18 Yémbṓ Jisṓs akaá uféré uboubo ebi úlú ebwṓ metṓṓ. Ne epye ji aké enyú bṓṓ dembwṓle bina, “Ndé enyú dépénege me mataá?”

19 Lerege me gefṓgé ḡka eyi dechyege ḡkámakpo.” Aléré ji, ase agbaré.

20 Agii ebwṓ aké, “Mekpo wá na, ne mabṓ waá na ásamé né ḡka eyi?”

21 Ashuú ji meko áké, “Elé mekpo mfwa Rom ne mabṓ mií.” Eféé ne Jisṓs agaré ebwṓ aké, “Chyéége yé mfwa Rom genó eyi gélú ejii. Ne chyege ntó Eṣṓwṓ genó eyi gélú eyi Eṣṓwṓ.”

22 Awuúgé meko ayi Jisṓs ashuú ebwṓ byṓ uwṓ ebwṓ mmu ályaa ji áfé.

Agii Jisṓs nkwé mechṓ
mankwile né negbo
(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Wyε né bií bimbṓ, bṓṓ ekwṓ Sadusi fṓ áchwṓ mangii Jisṓs mechṓ. Ebwṓ abi na álu bṓṓ abi ákame nya nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Agii ji áké,

24 “Ménleré, ebé Mosis eké mbṓgé muú abagé mendée ne agboge ayi ála pṓ ne maá, menmo áwuú abṓ mansε mendée yimbṓ ukwi nnó ábyége baá ábé lé né mabṓ ami mewené menmo yimbṓ.

25 Ebṓ epye nyá nnó, áḡmṓ fṓ ákénéama abi ande álú. Ayi mbe abá mendée, agboṓ alya ji yé maá apṓ, ayi akwṓlege ase mendée yimbṓ ukwi,

26 menmo yimbṓ ntó agbo yé maá abyéé ne mendée yimbṓ wṓ. Wyεmbṓ ne epye ne ayi agbeé makpo aleé kpaá te ebwṓ ákénéama ágbṓ ako.

27 Kwyakwya, mendée yimbṓ ntó agbṓ.”

28 Ndere elúmbṓ, ágií Jisṓs áké, “Elé mendée yina abané mbṓ ebwṓ ako, gébé eyigé Eṣṓwṓ apye nye bṓṓ ákwilége né negbo, mendée yina abéé nye ayi waá?”

29 Jisṓs ashuú ebwṓ meko aké, “Enyú delú gyéé dṓṓ né nkwé ayi dégií, nénde dékágé fṓ mekomejṓṓ Eṣṓwṓ ne utṓ bií.

30 Débṓ mankaá nnó, gébége Eṣṓwṓ apyεgé bṓṓ ákwilége né negbo, ábáné fṓ neba ne átuú fṓ andeé neba, ábéé eké makiénné Eṣṓwṓ né mfaánebuú.

31 Ne gétúgè mechè bɔ́ɔ abi ágbɔ́o meso gébé Ɛsɔwɔ apye nye ebwɔ́ ákwilé né negbo, nnó délú dankú genó eyigé Ɛsɔwɔ ajɔ́ atome ne ukwene ante abi agbɔ́o me? Ajɔ́ aké,

32 'Me nlu Ɛsɔwɔ ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakɔb ánogé.' Ɛwéna éléré nnó Ɛsɔwɔ apye bɔ́ɔ ákwilé gé né negbo néndé ji apó fɔ́ Ɛsɔwɔ awuú bɔ́ɔ alu ayi bɔ́ɔ abi álú abe."

33 Gejamégé bɔ́ɔ abi álu efé áwúge ndere ji ajɔ́ mbɔ, byɔ uwɔ ebwɔ́ mmu né gefɔ́ɔ eyígé Jisɔs alárege unó.

Ɛbé ɛwé epwɔ́ mabe mako
(Mak 12:28-34; Luk 10:25-28)

34 Bɔ́ɔ ekwɔ́ Farasi áwuúgé nnó genó eyigé Jisɔs ajɔ́ ne bɔ́ɔ Sadusi gépye mano ágbɛ bɔ́ɔ ekwɔ́ Sadusi, ágbaré geju mankéle meti ewéché nnó agíí Jisɔs nkwe.

35 Ne muú bwɔ́ áma ayi ákaá mabe Mosis dɔ́ɔ, áfé mamua Jisɔs.

36 Agíí ji nkwe aké, "Ménleré, ndé ebé Mosis ewe eñeá epwɔ́ mabe jíí mako?"

37 Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, "Ɛbé ɛwé eñeá epwɔ́ mabe Mosis ako élé ɛwé ejɔ́ nnó, 'Gbógé ne Ata Ɛsɔwɔ wyéé ne metɔ́ wyéé meko, ne mendoó wyéé meko ne uféré byéé uko.'

38 Ge menɔ́ ebé ayi añeá apwɔ́ mabé mako.

39 Ne ebé ɛwé ɛma kwóle elu wyé eké ɛwé mbe ne ejɔ́ eké, 'gbógé ne nte ménmè wyéé ndere agbɔ́o ne gemé jyéé.'

40 Mabé ayi na apeá ne ágbaré yéndégenó, eyigé Ɛsɔwɔ akélege nnó bɔ́ɔ ápye ndere Mosis ne bɔ́ɔ ekpávè Ɛsɔwɔ ásamé."

Muú ayi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa alu maá waá?

(Mak 12:35-37; Luk 20:41-44)

41 Ndere bɔ́ɔ ekwɔ́ Farasi álú melu ɛma ne Jisɔs, agíí ebwɔ́ nkwe aké,

42 "Enyú deféré nnó ne Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa, ji alu maá waá?"

Ashuú ji meko aké, "Alu mpyáne mfwa Devid."

43 Ajɔ́ge mbɔ́ Jisɔs agíí ebwɔ́ aké, "Mbɔ́ge ji alu mpyáne Devid, epye nnó ne Mendoó Ukpea epyéé nyá mfwa Devid akuú ji nnó Ata? Néndé aké,

44 'Ata Ɛsɔwɔ ajɔ́ ne Ata wa aké, jwólé fa né egbé ebwɔ́nye wa né gelúge énogé kpaá te mpyéé bɔ́ɔ mawámé byéé álaá eké mboó genɔ́ ayi onérege uká byéé mfaá.'

45 Ne mbɔ́ge Devid akuú Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa nnó Ata, epyémbɔ́ nnó ne ji amáge bé mpyáne wuú?"

46 Agíge mbɔ́, yé muu ama ayi akáge shuú ji meko apó. Elɔ́ né gébé eyigémbɔ́, ojyé mbe, yé muú ayi ama mua mangíí ji nkwe apó.

23

Jisɔs akwelé baá utɔ́ bíí mbeé nnó ekage áse gepógé Anleré mabe Ɛsɔwɔ

(Mak 12:38, 39; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

1 Ne Jis̄os aj̄óó ne gejamégé b̄óó bi álu ef̄éé chóncho ne baá ut̄óó bií aké,

2 “Anleré mabe Es̄ow̄o ne b̄óó ekw̄o Farasi ne ab̄óó manleré mab̄é Es̄ow̄o.

3 Gétú eyigé na, débó mankwólégé ne mampyégé yéndegenó eyigé ebw̄ó álerege chánjéné. Yémb̄o, enyú dékwólégé f̄o gep̄oge bw̄ó, néndé álerege mabe Es̄ow̄o ayi ebw̄ó ámb̄óó alá nógé áji.

4 Awéle matuú ayi án̄óó ánerege b̄óó né makpo, yémb̄o átárégé f̄o yéé ebw̄ó bw̄ó nnó ap̄oo ebw̄ó ákpa áji.

5 Apyéé lé dep̄oré Es̄ow̄o deko nnó b̄óó ágé, áféégé ebw̄ó. Pége yé ndere ebw̄ó ápye unó bi ásamé mekomej̄óó Es̄ow̄o né mmu ujeage ne áwelé né mampwé ne uloo amu bw̄ó. Afyéé ntó b̄o nku abi áwyaá machagele matyéé matye né mano.

6 Ebw̄ó ágb̄oo manjyágé uluó énogé né mapaá ne áma ájyaá ntó malu aló aló né mmu macha mmyemenene ájwólége wye.

7 Ebw̄ó ágb̄oo ntó nnó b̄óó átámégé ebw̄ó ne énogé, ne ájyge né machomelé ákelege ntó nnó b̄óó ákúgé ebw̄ó nnó, ‘Anleré.’

8 Yémb̄o ekagé muú nyú f̄o akamé nnó ákuú ji nnó, ‘Ménleré,’ néndé enyú déwyaá elé menleré ama ne enyú ako delu aḡme.

9 Ne dékúgé ntó muú fa mme nnó, ‘Nté’, nyú néndé déwya lé Nte ama muú alu né

mfaánebuú. *

10 Ne dékamégé ntó ákuú muú nyú nnó, ‘Ata’, néndé déwya lé Ata ama. Ata yimbo elé Kras, Muú yi Es̄ow̄o akweré ji elá gefwa.

11 Muú ayi ábeé muú kpaá né geluágé nyú, ab̄ó mambé lé menkpané defwé nyú.

12 Yéndemuú ayi ábw̄ege geme jii, Es̄ow̄o awáne nȳe ji gelu. Ne yéndemuú ayi asele mmye ji nnó ap̄o yéé muú f̄o, Es̄ow̄o ap̄ye nȳe ji akw̄o ḡḡo.

Jis̄os ashule ndo mbaá anleré mabe Es̄ow̄o ne ekw̄o b̄óó Farasi

(Mak 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13 Ne Jis̄os afé mbe manj̄oge aké, “Ef̄wyale ewé egile enyú anleré mabé Es̄ow̄o ne enyú ekw̄o b̄óó Farasi ejame nȳe d̄óó. Enyú délú b̄óó démbwólé, néndé unó bi enyú dep̄yee, dégb̄ee b̄óó nnó ákpege f̄o né gefwa eyigé Es̄ow̄o ágb̄arege. Enyú amb̄óó dékpené f̄o né geji ne délyágé f̄o meti nnó b̄óó abi amuame makpe wye ákpe.

14 Ef̄wyale ewé egile enyú anleré mabé Es̄ow̄o ne enyú ekw̄o b̄óó Farasi ejame nȳe d̄óó. Enyú délú b̄óó démbwólé, néndé enyú denyéé akwi andée upw̄óó né unó bw̄ó enyú dep̄yee eké delú cho né mbe ushu Es̄ow̄o, dep̄yee mmyemenene nyú éshyaá né mbe ushu b̄óó. Né meso gébé ef̄wyale ewé Es̄ow̄o achyge nȳe enyú ejame nȳe d̄óó.

* 23:9 Elú wáwálé nnó: Jis̄os aj̄ógé f̄o lé ne ante abi ábyené ese, aj̄ógé lé ne b̄óó abi ákelege nnó ákuúgé ebw̄ó mab̄o kpakpa, nnó ákw̄o ḡḡo.

15 Εἰς τὴν ἑβδόμη ἡμέραν ἐπὶ τὴν πόλιν Ἰερουσαλὴμ λέγει ὁ κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεμψάμην ἀγγέλους μου εἰς ἡμᾶς λέγοντες· ἴδε ἡ πόλις ἡ ἐπιθυμητὴ ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγιασμένη ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς. ὅμως οὐκ ἔπαυσαν οἱ ἀγγελοὶ μου ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως.

16 Εἰς τὴν ἑβδόμη ἡμέραν ἐπὶ τὴν πόλιν Ἰερουσαλὴμ λέγει ὁ κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεμψάμην ἀγγέλους μου εἰς ἡμᾶς λέγοντες· ἴδε ἡ πόλις ἡ ἐπιθυμητὴ ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγιασμένη ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς. ὅμως οὐκ ἔπαυσαν οἱ ἀγγελοὶ μου ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως.

17 Ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἐπὶ τῇ πόλει Ἰερουσαλὴμ λέγει ὁ κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεμψάμην ἀγγέλους μου εἰς ἡμᾶς λέγοντες· ἴδε ἡ πόλις ἡ ἐπιθυμητὴ ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγιασμένη ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς. ὅμως οὐκ ἔπαυσαν οἱ ἀγγελοὶ μου ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως.

18 Ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἐπὶ τῇ πόλει Ἰερουσαλὴμ λέγει ὁ κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεμψάμην ἀγγέλους μου εἰς ἡμᾶς λέγοντες· ἴδε ἡ πόλις ἡ ἐπιθυμητὴ ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγιασμένη ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς. ὅμως οὐκ ἔπαυσαν οἱ ἀγγελοὶ μου ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως.

19 Ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἐπὶ τῇ πόλει Ἰερουσαλὴμ λέγει ὁ κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεμψάμην ἀγγέλους μου εἰς ἡμᾶς λέγοντες· ἴδε ἡ πόλις ἡ ἐπιθυμητὴ ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγιασμένη ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς. ὅμως οὐκ ἔπαυσαν οἱ ἀγγελοὶ μου ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως.

enyú defereé nnó ndé genó gèñeá na gepwá? Echye ewé elú mfaá geluó eyigé ápyéε υπε wye waá, geluó eyigé ápye gepéε eyigémbá ne gélú ne ukpea né mbe ushu Esáwá?

20 Yémbá muú akelégé geluó eyigé apyéε υπε Esáwá wye, akelé fó lé geluó eyigémbá gejigeji wó. Akelé ntó yéndégenó eyi gélú né mfaá geluó eyigémbá.

21 Ne yéndémuú ayi akelégé echa υπε Esáwá akelé ntó chóncho ne Esáwá muú ajwólége mmu ewu.

22 Muú ayi akelége mfaánebuú akelé ntó geluó eyigé Esáwá ajwólége wye chóncho ne Esáwá muú ajwólége mfaá geji.

23 Εἰς τὴν ἑβδόμη ἡμέραν ἐπὶ τὴν πόλιν Ἰερουσαλὴμ λέγει ὁ κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεμψάμην ἀγγέλους μου εἰς ἡμᾶς λέγοντες· ἴδε ἡ πόλις ἡ ἐπιθυμητὴ ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγιασμένη ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς, ἴδε ἡ πόλις ἡ ἁγία ἐστὶν ἡμεῖς. ὅμως οὐκ ἔπαυσαν οἱ ἀγγελοὶ μου ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως, ὅτι οὐκ ἔπαυσαν οἱ υἱοὶ τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς πόλεως.

24 Ndere demmye mambele ukéke mabe debyaá ayi kpakpa, delu bós ame nónómé abi ájame abifo meti. Delu éké muú ayi áchérege manaá ami ji anyúu nnó ekagé ámé gejenchi, yémbá

áméne mpɔ mashwɔne.

²⁵ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣṣwɔ ne enyú ekwɔ bɔ́ Farasi ejame nye dɔ́. Néndé gepɔge nyú gélu eké muú ayi ashwɔnege meso amo ne uchweri menyé pópó, yémbɔ né mmu, abelege unó bi ji abɔ́ né mati mabomabo. Dépyé unó nnó bɔ́ áférégέ nnó enyú délú cho né mbe ushu Eṣṣwɔ, yémbɔ matɔ́ nyú agbeé ne maṇwaá ne mmwólé unó unyéé.

²⁶ Enyú ekwɔ Farasi délú bɔ́ ame nónómé, bɔge mbe déshwóné mmu amo ne uchweri menyé, depyegé mbɔ meso ntó akpeage nye.

²⁷ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣṣwɔ ne enyú bɔ́ ekwɔ Farasi ejame nye dɔ́. Enyú délú bɔ́ dembwólé, néndé enyú délú eké manomé ayi áwaá mbɔmé né mfaá. Ɖgegέ áji, álu malómáló né dafye, yémbɔ né mmu ágbeé ne ugoó áwuú bɔ́ ne ufoúfoú umpwapwáne unó.

²⁸ Wyeṃbɔ ntó ne enyú depye wéna né dafye nnó bɔ́ áférégέ nnó enyú delu cho né mbe ushu Eṣṣwɔ, yémbɔ wáwálé alu nnó né mmu matɔ́ nyú enyú delu bɔ́ dembwólé, ne degbóo mampyége nchye.

²⁹ “Efwyale ewé egile enyú anleré mabé Eṣṣwɔ ne enyú ekwɔ bɔ́ Farasi ejame nye dɔ́. Enyú bɔ́ dembwólé, dékwyege manómé bɔ́ ekpávέ Eṣṣwɔ ne ayi bɔ́ abi álu cho né mbe ushu Eṣṣwɔ,

³⁰ dejɔge deké, ‘Eṣé débó débé nyá gébégέ ukwene ante

sé mbɔ debó décho fɔ́ amu manwá bɔ́ ekpávέ Eṣṣwɔ bimbo wó.’

³¹ Ndere enyú dejógέ ne ukwene ante se mbɔ, eleré nnó enyú délú upyané bɔ́ abi áwané bɔ́ ekpávέ Eṣṣwɔ bimbo.

³² Chóge yé mbe, dénéré mampye gabo ayi nyá ukwene ante nyú álɔ́ ula mampye.

³³ Enyú mmyɔ, délú baá utɔ́, déféré nnó dékáge bó efwyale ewé ekpane nye enyú dékpe né ntoné mewε ewé elá nómégέ?

³⁴ Ne gétú eyígέ na, ntɔme nye enyú bɔ́ ekpávέ Eṣṣwɔ, bɔ́ dénɔga ne anleré mabé Eṣṣwɔ. Déwane nye abifo, ne déwomé nye abifo né gekwa, ágbó, détulege nye abifo ne utó né mmu macha mmyemenene nyú ne déma déchyεge nye abifo efwyale né malómáló.

³⁵ Ndere enyú dépyeṃbɔ, gewu eyigέ ukwene ante nyú áwané nyá bɔ́ abi álu cho né mbe ushu Eṣṣwɔ fa né mme gékpéne nye enyú mmye gelɔ́ ula ne manó Ebel muú alú cho né mbe ushu Eṣṣwɔ kpaá gekwóné né ami Sakariya maá Barakia ayi enyú déwané nya né metɔ́ metɔ́ echa upe né gelú eyigέ ápyéε upe Eṣṣwɔ wye.

³⁶ Me ngarege enyú wáwálé nnó gewú eyigέ ukwene ante nyú áwané nyá bɔ́ abi álu cho né mbe ushu Eṣṣwɔ gélu enyú bɔ́ njyé eniné na mmye.”

*Jisɔs asomége Jerosale
(Luk 13:34, 35)*

37 Jisṓs ajóoge mbṓ aké, “É é, bṓṓ Jerosale! Bṓṓ Jerosale! Enyú dewane bṓṓ ekpávé Èṣṓwṓ ne detome abifṓ ne mataá, bṓṓ dentṓṓ abi Èṣṓwṓ atṓmé eta nyú! Mmua mé ndṓndṓ ne ndṓ manyweré enyú nkwere nkane mekwṓ akwérege baá bií, yémbṓ enyú dékélégé fṓ.

38 Gége yé nnó, melṓ nyú éla mé mábómé, éla mewa.

39 Néndé ngarege enyú nnó, elṓ fina ejyégé mbe, enyú démágé gésé me kpaá te bií ebi enyú dejóge nyé nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achwṓṓ né mabṓ Atá.’”

24

Jisṓs agaré ndere áchṓṓ nyé echa upé Èṣṓwṓ

(Mak 13:1, 2; Luk 21:5, 6)

1 Jisṓs ajóoge mbṓ, alyaa echa upé Èṣṓwṓ. Ndere ji ajyéé baá utṓṓ bií áke áfií ji nnó álere ji upú ebí átené né mmu dachi echa upé Èṣṓwṓ.

2 Yémbṓ Jisṓs ashuú ebwṓ meko aké, “Pṓ enyú dége mbṓ uchánchá upú bina uko? Ngarege enyú wáwálé nnó ámuú nyé ubi uko kpá, té ne mataá ne mataá yéé ntaá némaá eni nélaá nyé mfaá nte népṓ.”

Jisṓs agaré ndere ankwólé bií ágéne nyé efwyale

(Mak 13:3-13; Luk 21:7-19)

3 Èwyágé Jisṓs ajyé jwólé né mfaá Mékwé Olif.*

Baá utṓṓ bií ebwṓ ebwṓ ájyé bane ji, ágií ji aké, “Garé esé, nde gébé eyige depṓ tiré na

depyé nyé? Ne ndé ufṓṓ unṓ upyé nyé ne esé dékaá gébé eyigé wṓ achwṓ ne gébé eyigé mme ábyéé?”

4 Agígé mbṓ, Jisṓs ashuú ebwṓ meko aké, “Sége gébé nnó ekagé muú fṓ ábwólé enyú déno mewaá.

5 Néndé, gejamégé bṓṓ áséle nyé mabṓ ma áchwṓ eta nyú. Adoó nyé ebwṓ ewómé ájóoge aké, ‘Me ne nlú Kras, Muú yi Èṣṓwṓ akweré ji elá gefwa.’ Apyé nyé mbṓ ábwólé gejamégé bṓṓ áno mewaá.

6 Ne déwuú nyé ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete. Yémbṓ gébége unṓ bina uké upyéé, débégé fṓ ne efṓ. Néndé unṓ bina ubṓ mampye ne epṓfṓ nnó mme yina achwṓ kwya wṓ.

7 Gébé eyigémbṓ ntó malṓ kpakpa ámmye nyé ne ate ne ate afwa ne bṓṓ bwṓ ámmye nyé ne ate, emímí mesa ekwene nyé malumalu. Mme yina anyíge nyé ne eshye abwólé né gejamégé malu.

8 Èwéna ébé nyé eké lé ula ulṓ ubalé bi mendée awúu gébége nebye neké nemmye ji.

9 “Gébé eyigémbṓ ápyéne nyé enyú áfyé né amu bṓṓ abi áchyége enyú efwyale ne áwáne nyé enyú. Malṓ mme meko ápaá nyé enyú gétúgé délú ánkwalé ba.

10 Èwéna epyéé nyé gejamégé bṓṓ ája mmye meso, áferé metṓṓ ewé áfyéé ne Èṣṓwṓ, áchyége nyé ate mankwaaá ne ápaá nyé ntó ate.

* 24:3 Elú wáwálé nnó: Mékwé èwéna ekamege mbṓ gétúgé ejamé unṓṓ ebi ákuú nnó Olifet dṓṓ.

11 “Ne gejamégé bɔ́ɔ ekpávé Ɛsɔwɔ abi gebyɔ́ áchwɔ́ɔ nyɛ, ábwɔlé gejamégé bɔ́ɔ áno mewaá.

12 Ne gétúgɛ nchye ayi bɔ́ɔ ápyɛ ájame nyɛ dɔ́ɔ, gejeé eyigé bɔ́ɔ abɔ́ɔ gebe nyɛ sé dɔ́ɔ.

13 Yémbɔ yéndémuú ayi akogé metɔ́ɔ tɛ kwyakwyaá áférege nyɛ ji né ɛfwyale gabo.”

14 Abya melóméló yina, ayi Ɛsɔwɔ ágbárege nyɛ gefwa ne bɔ́ɔ bií, ankwɔle ba agarege me ji mbaá bɔ́ɔ mme meko nnó malɔ mako né mme ákaá ji, gébé eyigémbɔ ne mme akwyage nyɛ.

Jisɔs agaré nkane áchwɔ́ɔ nyɛ Jerosale

(Mak 13:14-23; Luk 21:20-24)

15 “Danel muú ekpávé Ɛsɔwɔ abó ajɔ́ɔ nya atóɔ ne ‘geboboge genó eyi gechyege mekpo unɔ́ɔ mbaá Ɛsɔwɔ.’ Degene nyɛ ndere genó eyigémbɔ gepyɛé né mmu ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ.” (Yéndémuú ayi akuú malɔ ŋwe ayina akaá ula).

16 “Gébé eyigémbɔ, bɔ́ɔ abi álu né Judiya abó ájye ákwɔ́ mfaá makwe ábií.

17 Yéé muú ayi alú mfaá gepú ekagé akyaá nnó ashulege mme, ajye bó genó né mmu gepú jíí.

18 Muú ayi alú ntó né mekɔ́ɔ áchwɔ́gɛ yé gébé nnó akere mmu áchwɔ́ɔ bɔ́ nku gefwene wuú ne ábɔ́.

19 Ɛ é ɛbéɛ nyɛ mbɔ́ nnó ne andeé abi alú ne manɛ yé ne abi áchyége baá mámbɛ.

20 Néége mmyɛ mbaá Ɛsɔwɔ nnó gébé gebo eyigémbɔ, gébégɛ fɔ́ ne metɔ́ɔ nshwɔne. Yé ɛbé lé bií uwyaá.

21 Néndé gébé eyigémbɔ, gebéɛ nyɛ lé gébégɛ gekpékpéégɛ ɛfwyale ɛwé tɛ Ɛsɔwɔ akwyɛ mme yina bɔ́ɔ álá álu dangé ɛwú. Ne yé ɛwé ɛmage be sé eké ɛwémbɔ ɛpó.

22 Ne wáwálé alu nnó mbɔ́gɛ Ɛsɔwɔ ala asɔ́ɔ ndɔ́ ɛfwyale eyimbɔ́ ɛla mboó wó, ɛbyénnó yéé muú ayi apome nyɛ apó. Yémbɔ gétúgɛ bɔ́ɔ abi Ɛsɔwɔ ájyaá nnó ábé abií, asɔ́rege nyɛ ndɔ́ eyimbɔ́ ɛla mboó.

23 “Ne mbɔ́gɛ muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji ɛlá gefwa alu fana,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamégɛ fɔ́ ne ji.

24 Néndé bɔ́ɔ gebyɔ́ abi áké álu Kras ne bɔ́ɔ gebyɔ́ abi ake alu bɔ́ɔ ekpávé Ɛsɔwɔ ntó áchwɔ́ɔ nyɛ. Achwɔ́gɛ ápyɛé nyɛ ukpékpé ufélekpá ɛbi upwɔ́ amu. Apyɛmbɔ́ nnó ábwɔ́lé bɔ́ɔ ako ne mbɔ́gɛ meti ɛbege yé ɛbélé bɔ́ɔ abi Ɛsɔwɔ ajyaá nnó ábé abií, ábwɔ́lé ɛbwɔ́ áno mewaá.

25 Kaáge yé nnó mbó mé mbe ngaré enyú unó bina, gemégɛ nnó upyégɛ.

26 “Yé muú achwɔ́ɔ agaré enyú nnó, ‘Gége ji alu mbɔ́ né mewaá’, déjyégɛ wyɛ. Yé agaré lé nnó, ‘Gége abií mbɔ́ né mmu baá upú’, dékamégɛ fɔ́ nnó ɛlú wáwálé.

27 Néndé ndere dasama akéle mamma, ne nebuú négénége, álo ne ɛgbé ɛbwɔ́nyɛ akwɔ́né ne ɛbwɔ́be

bɔɔ ako ágéne, wɛmbɔ ntó ne Maá Nte Mekwaá achwɔɔ nyɛ.

28 “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, eféé mbɔ ne denwɔɔne etire denyéé unkwɔ unó dénwérege.”

Unó bi upyɛ nyɛ gemégé nnó Maá Nte Mekwaá ákérege fa mme

(Mak 13:24-27; Luk 21:25-28)

29 “Efɛwale ewéna echwógé, ténéténé ayi ebyeé, nmeé ekwene nyɛ gemuagemua. Mfaá ágénégé sé, ambe ntó ánoṃege nyɛ, ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyige nyɛ.

30 Gébé eyigémbɔ genó eyi gelére nnó Maá Nte Mekwaá achwɔɔ, gegénege nyɛ né mfaánebuú. Ne bɔɔ malɔ mme meko áfyéɛ nyɛ gepúgé negbo álíle. Ne ágéne nyɛ nkane Maá Nte Mekwaá achwɔɔ né mmu gekó ne uto bií, ne gekpékpé gé énoṃé.

31 Ndere ji achwɔɔ áfoṃege nyɛ gekpékpé mbá, ne atɔme nyɛ makiénné jíí nnó ájyé anyweré bɔɔ abi ji ájyaá né mme meko ábé abíí mbaá ama.

32 “Pɛge gepɔge genɔ́ge fig degí genó wɛɛ. Gébége mata jíí álógé mántó bya uke enyú dekaá nnó nshwɔné achwɔ shúle.

33 Wyémbɔ ntó ne gébége enyú dégége unó bina uko uke upyéé, débó mankaá nnó gébé eyigémbɔ géla kwókwólé.

34 Ngarege enyú wáwálé nnó njyɛ eníné na négboó fɔ kpaá te unó bina ukó úpyéé.

35 Mfaá ne mme ábyeé nyɛ, yémbɔ mekomejɔ́ wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyigémbɔ apó

(Mak 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

36 “Yé muú ayi ákaá bíí ne gébé eyígé unó bina úpyéɛ nyɛ apó. Makiénné Eṣwɔ ne mfaánebuú ákaáge fɔ, yé Maá Eṣwɔ jimɔɔ ákaá wó. Ekosé wɛ Nte wuú ji mbií ne ákaá.

37 Ndere epyéé nyá né gébége Nowa, wyémbɔ ntó ne epyé nyé gébége Maá Nte Mekwaá aké akerege meso fa mme.

38 Ne gébé eyigémbɔ, gemégé nnó genyagé nnyi geshwa nyá bɔɔ, bɔɔ abó ányé, ányuú, ápyéé maba ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bíí bi Nowa ákpené mmu ékpe.

39 Ndere apyɛmbɔ, abɔ ákaá nya genó eyi gepyɛ wó, kpaá te genyage nnyi geshwané ebwó ako. Wyémbɔ ntó ne epyé nyɛ gébége Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme.

40 Né gébé eyigémbɔ ntó, ande apea ábége ne mekɔ́ aké apyɛ utɔ́, Maá Nte Mekwaá akpane nyɛ ama alyaa ama.

41 Andée apea ábége né mbaá ayi ákwɔ́ unó, akpane nyɛ ama alyaa ama.

42 “Gétú eyigé na, débɔ mambɛ peé dégilé néndé, dekaá fɔ bíí bi Ata nyú akérege meso wó.

43 Kaáge nnó mbògé mbòó gepú akaáge gébé eyigé menjó achwóó ne utuú manchwó gya gepú jíí, mbò abeé peé abame geji nnó ekáge menjó achwó agyá akpé mmu.

44 Enyú ntó kpómege mmye gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyéé meso né gébé eyigé délá dékágé.

Baá defwe abò mampye matóó bwó chánchá (Luk 12:41-48)

45 “Bege ndere maá defwé ayi awyaá denḡa, apye utóó bíí chánchá. Nte wuú alyaáge ji ne baá defwé abifó nnó apélé ebwó, achyege ebwó menyé chánchá né gébé gelógéló.

46 Galógáló abeé nyé ne maá defwé yimbó, gébége nte wuú akerége meso agéne nyé nnó ji apye utóó bíí chánchá.

47 Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nyé ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaá uko nnó apélé.

48 Ne mbògé maá utóó yimbó abegé ayi áwyaá gepó gebogebo, ajóge nyé ne geme jíí aké, ‘Nte wa abelege nyé dóó ne achwó.’

49 Aló mantúlégé ate aḡme abifó, anyéé anyú mmóó ne ate anyuú mmóó ne abifó ákwene.

50 Mbògé apyége mbó, nte maá utóó yimbó achwó kwó nyé ji nenmé né gébé eyígé jíí alá kaá nnó achwó wó.

51 Abanége jí mbó, achyege nyé jí gekpékpé efwyale ewé ebóó epwóó amu, afye jí né

melu ewé Esowó afyéé nyé bóó dembwólé. Ne bóó alilé nyé anyéé manjéné ewú.

25

Nekanémejóó asó andée makpo afya

1 Jisós afé mbe ajóge aké, “Gefwa eyigé Esowó ágbárege gelu eké asó andée makpo afya abi álweé mátuléká manjyéé bane menó neba. *

2 Né geluágé ebwó, abi ata awyaá defóó ne abi ata akénege.

3 Abi ata abi akénege álweé mátuléká, yémbó ama kpá sé maweé ami fó nnó ámi malu mmu mátuléká mábyége ámá áfyé wó.

4 Ne abi awyaá defóó akpa maweé nnó ami malu mmu mátuléká bwó mábyege ebwó ama afye.

5 Ne élé menó neba yimbó alá achwóó wáwá wó, géjá gékpá ebwó ábelé.

6 “Ne metóó utuú eké ekwónenege ebwó awú nkane bóó ákálege aké, ‘Menó neba achwó chwóge débáne jí.’

7 Baá ásóandée bimbó áwúge mbó ákwilé ati mátuléká bwó.

8 Ne abi akénege ajye kó maweé mbaá abi áwyaá defóó aké, ‘Chyege esé ekéké maweé defye né mátuléká sé áchwóó nóomé.’

9 Abi áwyaá defóó áshuú ebwó meko aké, ‘Ngba maweé amina makwánégé fó esé ne enyú, chóge mbaá bóó abi ákpoó né meló déna amí nyú.’

* 25:1 Elú wáwálé nnó: Né gepóge bóó Jus muú abagé neba bóó ájyéé lyaá jí né gepú jíí ne utuu.

10 Ne ndere ájye mana maweé, menə neba yimbo achwó. Achwógé ase abi ata abi ákpomé mmye álú eféé ágilé ji, áfé ákpe né mmu gepú epaá neba ágbé menombi.

11 “Ewyágé abifo ata abi ájye na maweé áchwóó. Ala dafye ádoó menombi ákuú áké, ‘Ata Ata! néné esé menombi.’

12 Ne menə neba ashuú ebwó meko aké, ‘Me ngarége enyú wáwálé nnó nkágé fə enyú.’”

13 Jisəs anérégé mantó nekanémejóó eniné na aké, “Sege yé gébé néndé dekaágé fə bií ne gébé eyigé me nkerege meso.

Nekanémejóó baá defwe makpo alé

(Luk 19:11-27)

14 “Gefwa eyigé Esowə ágbárege ne bəó bií gelu eké nekanémejóó eniné na: Mende fə abó ajyéé neke, gébégé ji achwóó jyéé, akuú baá defwé bií ako, akaré ebwó ŋka nnó áke gese ne eji.

15 Achyéé ama uba ŋka uta, achye ayifo uba upea ne achye ntó ayifo geba géma. Akare ebwó ŋka eyina ndere yéndémuú akáge gbáre atane afé neke.

16 Ayi aselé uba ŋka uta, achó sé gébé wó, ajye ló gese manke. Abó ntó nsa uba ŋka uta.

17 Wyembə ntó ne ayi aselé uba upea apyéé. Ji ntó abó nsa uba ŋka upea.

18 Yémbə ayi aselé geba géma ajye cho mme anii ŋka nte wuú.

19 “Ebelégé nte bwó akéré meso né neke eniné ji abó ajyéé. Akuú ebwó ako nnó áchére áge ndere yéndémuú apyéé ne ejií ŋka.

20 Ne ayi achyéé ji uba ŋka uta achwó téné mbe ushu nte bwó, ajóó ne ji aké, ‘Ata achyéé nyá me uba ŋka uta, nke gese ne eji, mbə nsa uba ebifó uta gé eji na.’

21 Nte wuú ashuú ji meko aké, ‘Opye dəó, olu maá defwé melóméló, muú akage nere metóó ne wə. Te ndere ɔleré nnó ɔkage gbáre ekéké ŋka chánchá, mbelege nye wə né melu ewé ɔgbárege gejamégé ŋka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megəmegə!’

22 “Ne maá defwé ayi achyéé ji uba ŋka upea achwó ntó mbaá nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata achye nyá ntó me uba ŋka upea, nke gese ne eji. Mbó nsa uba ebifó upeá gé eji na.’

23 Nte bwó ashuú ji meko aké, ‘Opye dəó olu maá defwé melóméló, muú akage neré metóó ne wə. Te mbaá ɔleré nnó ɔkage gbáre ekéké ŋka chánchá, mbelege nye wə né melu ewé ɔgbárege gejamégé ŋka. Chwó kpe mmu denyé epaá wa ne metóó megəmegə!’

24 “Ne kwyakwya ayi achyéé ji gébagé ŋka géma achwó ntó eta nte bwó. Ajóó ne ji aké, ‘Ata menkaá nnó depə tyéé demmye amba. Olu eké muú ayi agóme menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso yi ápéne.

25 Getú eyigémbə, mbó efo nnó ŋka jyé enógé achyege nye me efwyale. Njye cho mme

nnii eji wye nnó ekagé enó. Gé nka jyε na se.'

26 "Ne nte bwó ashuú ji meko aké, 'Wó olu maá defwé mebomebo, ne mémbwá, ojógé óke me nlu eké muú ayi agóme menyéé né mekóó ayi nlá kágé meso ayi ápéne ne nkyéé mbwé né mbaá ayi nlá ntyaá depomé wó.

27 Gétú eyigémbó, mbó óbo ofyé nka ya né gepúgé nka nnó nkeregé meso nse eji ne nsa mfaá.'

28 Ajógé mbó, agaré baá defwé abifó aké, 'Te mbaá ji aléré nnó akaáge gbáre fó nka eyimbó, sége eji déchyéé muú ayi awyaá uba ufya.

29 Kaáge nnó muú ayi abógé nsá né genó, ji ne ámage gbéé ji εbwó nnó ji abó gejamégé unó. Yémbó muú ntó ayi álá abóó nsá né genó eyigé me nchyéé ji wó, yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó álá amu mawa.

30 Ne áfomé ji ntó né epinyá gemua né dafye, mbaá ayi ji awuú nye ubalé, alíle anyyéé máñéné.'

Gefóó eyigé Εσωθo apane nye mpa bós né bit bi kwyakwya

31 "Gébégé Maá Nte Mek-waá achwógé ne enógé, chóncho ne makiénné jíí ako, ajwólege nye né mfaá geluógé gefwa jíí eyi gewyaá enógé,

32 ne bós átanegé nye né maló mme mako anyweré né mbe ushuú wuú. Εφέε mbó, akarege nye εbwó matoó apea nkane membamé magóηme aferege magóηme ayi álú choncho ne menmené ηme.

33 Abelege nye ntoó nema né εgbé εbwónye wuú, nema né εgbé εbwóεbe wuú.

34 Ne mfwa ajógé nye ne bós abi alú né εgbe εbwónye wuú aké, 'Chwóge enyú bós abi Nte wa ajéle enyú. Denyé gefwa eyigé ji akwyéé mé abelé eta nyú téé gébégé mme alóó.

35 Néndé mesa abó ámmye me, déchyéé me menyéé, mmwólé manaá epye me, déchyéé me manaá nyú, dége me ndere menkéé, dése me.

36 Mpó ne mandeé mamfyé, déchyéé me mandeé, mbó mmeé dépele me, nkpe denó dekene degene me.'

37 "Εφέε mbó ne bós abi alú cho né mbe ushu Εσωθo ashúge nye ji meko aké, 'Ata ndé gébé esé degene mesa ammye wó, dechyéé wó menyéé, mmwólé manaá epyéé wó déchyéé wó manaá onyuú,

38 ne ndé gébé ntó dégené wó ndere menkéé, dénené wó, olú gejógené dechyéé wó mandeé ofyéé?

39 Ndé mbaá dégené wó omée, dépelé wó, ókpené denó esé dékené dégené wó?'

40 Ne mfwa ashúge nye εbwó meko aké, 'Me ngarege enyú wáwálé nnó te mbaá enyú depye unó bina ne aηme ba, yé εbéle mbaá muú ama ayi álá aηea geme wó né geluage aηme ba ebyénnó depye mbó lé ne me!'

41 "Ne abwólége nye mmye ajóó ne abi alú ji né εgbé εbwóεbe aké, 'Kwilege me ushu, enyú abi mfaánebuú

ashule enyú mmye, débó manjye né ntoné mewε ewé elá nómegé, ewé me nkweé mé mbelé mbaá danchomeló ne makiénné jíí.

⁴² Néndé mbó nlu mesa déchyéé me menyéé wó, mmwólé manaá epyéé me, déchyε me manaá nnó nyú wó,

⁴³ dégé me ndere menkeé, déne me wó, nlu gejógénε dechyéé me mandeé nnó mfyε wó, mmeé dechwó gé me wó, nkpe deno dekéé dégénε me wó.'

⁴⁴ "Éféé mbó ne ebwó áshuge nyε ji meko áké, 'Ata ndé gébé εsé dégené mesa ammyéé wó, mmwólé manaá epyéé wó, εsé délá poó wó wó? Ne ndé gebe ntó degene wó nkane menkeé, omeé, ne okpene deno εsé délá depooó wó wó?'

⁴⁵ Ne ashuge nyε ebwó meko áké, 'Me ngarége enyú wáwálé nnó, te mbaá enyú délá poó yéé muú ama ayi alá ajea gеме né geluágé ajea ba bina wó, ebyénnó depooó fó me wó.'

⁴⁶ Gétú eyigéna, bóó bimbó ákpene nyε né efwyale ewé elá ebyéé yémbó abi alu cho né mbe ushu εσωω anyé nyε geηwá eyi gélagé byé."

26

Ajóó geju manwá Jisós

(Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2; Jón 11:45-53)

¹ Jisós anérégé manlere unó bina uko, ajóó ne baá utóó bíí

² aké, "Enyú dékaá me nnó epaá koó upú elú ndó fi eléé, né bíí bimbó, achyεgé nyε me Maá Nte Mekwaá manjkwaa nnó áwó me né gekwa."

³ Wyε né gébé eyigémbó anóó baá ámpyεé ure εσωω chóncho ne ákpakpa melo ágbare ujwale né gepúgé Kaifas ayi alu etukpe ámpyεé ure εσωω,

⁴ ájóó geju ndere ebwó apyεé ne apyε Jisós né defya awá.

⁵ Yémbó áferé áké, "Dépyεgé fó ji gébégé epaá ewéna, ékágé bóó ájea ummye né melo."

Awaá Jisós mawéé né meló Bétáni

(Mak 14:3-9; Jón 12:1-8)

⁶ Né gébé eyigémbó, Jisós alu né melo Betani né mmu gepúge Simun ayi abó ameeé uba, akuú ji nnó ebwó ájye anyé menyéé.

⁷ Ndere ebwó anyé menyéé, mendée fó akpe ne mawéé gebé ami majamé ηka dóó. Mawéé amibó malu né mmu ekpómé ewé akwyéé ne genó eyigé akuú nnó alabasta. Akpé gé mbó amo Jisós mawéé ami mbó né mekpó. *

⁸ Ne baá utóó Jisós ágégé mbó, mataó ásó ebwó mmu te ágígé ate áké, "Ulannó ji ácháo mawéé amina?"

⁹ Mbó ákpoó mami áse gejamé gé ηka, áchyéé mbaá ubyá bóó."

¹⁰ Jisós akaá mé genó eyigé ebwó áférege né mmu mataó bwó, ashúú ebwó meko

* 26:7 Elú wáwálé nnó: Ntaá né alabasta nétánege nya né melo Ijip, mendée yimbó achwó né mawéé gebé mimbo, abó mamí, agbé né mekpó.

aké, “Ulannó enyú déchyége mendée yina efwyale? Ji apyémbó lé genchánchagé genó eta wa.

11 Ubyá bós úlú ne enyú yéndégébé yémbó gébé eyigé me mbéé ne enyú géjá sé wó.

12 Mendée yina amo me mawéé mina mmye nnó gébégé ngboge ánií me niige.

13 Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bós ágárege nye Abya melóméló yina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbántó ne áteé nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jisós (Mak 14:10, 11; Luk 22:3-6)

14 Ewyágé, maá utós Jisós ama né geluágé abi áfyaneápeá ayi akuú ji nnó Judas Iscarot ajye báne anós baá ámpyéé upe Eṣṣwá,

15 ajós ne ebwó aké, “Mbógé me mfyége Jisós né amu nyú déchyége me ndé?” Ajósógé mbó, ápa uba ngba bó sere esaá meso efya áchye ji.

16 Eféé ne Judas álós mankélégé meti ewé ji apyéé ne Jisós akpe ebwó né ámu.

Jisós anyéé epaá koó upú ne baá utós bií

(Mak 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Jón 13:21-30)

17 Né bií mbé, ebi epaá bréd yi alá muálé elós, baá utós Jisós ajye gií ji aké, “Ndé mbaá ayi okélege nnó esé déjyé détyéé menyéé epaá koó upú wyéé?”

18 Agigé mbó Jisós ashuú ebwó aké, “Chóge né meló kpaá, déjyegé dégéne nye mende fó, gárege ji nnó, ‘Ménleré aké, gébé ya gékwané; ne me nkélege manyé menyéé epaá koó upú ne baá utós ba né gepú jyé.’”

†

19 Ne baá utós Jisós apye wye ndere ji agaré ebwó, átyé menyéé epaá koó upú.

20 Nkwale ákwónégé Jisós ne baá utós bií áfyaneápeá, ájwólé ka manyé menyéé.

21 Ne ndere ányéé, Jisós ajós ne ebwó aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, muú nyú ama achyge nye me mankwaá.”

22 Mechó ewé epye ebwó ábó efwyale né matós ne aló mangií ji ama, ama aké, “Ata nnó élé me?”

23 Agigé mbó Jisós ashuú ebwó meko aké, “Elé muú ayi ebwó wuú ne ewa etuúge né mmu akpánkpa ne akpóó nye me.

24 Ne Maá Nte Mekwaá agbóó nye wye ndere nwe Eṣṣwá abó ajós mé te gachií, utonkwa ube ne muú ayi akpóó nye Maá Nte Mekwaá. E él! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbó, mbó eló kpaá epwó.”

25 Jisós ajógé mbó Judas ayi alú mankpóó ji achwó gií ji ntó aké, “Ménleré nnó élé me?” Jisós ashuú ji meko aké, “Mbó ne wó ojós.”

† 26:18 Elú wáwálé nnó: Gébé eyigé Jisós aké gekwané, ele gébé eyigé ábós manwo ji né mfaá gekwa.

Menyée Ata Jisəs

(*Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25*)

26 Ne ndere ebwó álú nyée menyée yimbó, Jisəs abó ntó brəd, anemmye, achyée matame mbaá Esɔwɔ. Agyá ntó brəd yimbó uba uba, akaré mbaá baá utóó bíí ajóó aké, “Gége menyammye wa na. Sége dényé.”

27 Ne abó ntó amo ne mmóó mmu, anemmye achyée matamé mbaá Esɔwɔ, achyée ebwó aké, “Sége dényú enyú ako.

28 Gége manoó ma na, amí malu menomenyée éwé Esɔwɔ anyée nye ne bóó bíí. Magbélege nyé né mme mampye nnó Esɔwɔ ájíinte gabo ayi gejamégé bóó ápyée.”

29 Ama ajóó ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbó mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye ami make ne enyú né gefwa eyigé Nte wa agbárege.”

30 Ne ebwó ánerégé, ákwá ekwó áféé Esɔwɔ átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisəs agaré ndere Pita ashyaá nye ji

(*Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jón 13:36-38*)

31 Ewyágé Jisəs ajóó ne ebwó aké, “Enyú ako deboó nye delyaá me ne utuú bina mbó ne ásáme né mmu ηwe Esɔwɔ nnó Esɔwɔ aké, ‘Nwane nye membame mágónme ne ekwó mágónme eláa nye tyátyá.’

32 Ne nkwílégé né negbo, mbó nye mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilíí.”

33 Ajóógé mbó Pita ashuuú ji meko aké, “Yé ebélé nnó bóó ako ábó alyaá wɔ, me nlyágé fó wɔ.”

34 Ne Jisəs ntó ashuuú ji meko aké, “Pita, gó ngaré wɔ wáwálé nnó utuú bina gemégé nnó menó mekwó akú, wɔ ɔshyaá nye ndó elée nnó wɔ ókágé me.”

35 Ndere Jisəs ajóó mbó, Pita anyémenó aké, “Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wɔ, nshyaá fó wɔ.” Wyémbó ntó ne baá utóó abifó anyémeno mampye.

Jisəs anemmye né Getsemane
(*Mak 14:32-42; Luk 22:39-46*)

36 Anérégé eféé Jisəs asé ebwó áféé né melu ewé ákuú nnó Getsemane wyée né mékwé ewémbó. Akwónégé éwu, agaré ebwó aké, “Jwólege fa, mente mmye mbe gachyé manénemmye.”

37 Ndere ji atené mmye mbe manémmye asé Pita ne baá Sebēdee apeá (Jemsi ebwó ne Jón) ndere ebwó ájye meshwe ne masómé makwó Jisəs metóó.

38 Ne ajóó ne ebwó aké, “Masómé amí malú me metóó maténe me meti negbo. Yémbó jwólege fa, debe peé ne me.”

39 Atégé yée mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme anemmye aké, “Nte wa mbógé elú kókoge féré amó efwyale yina átané me mmye, yémbó pye genó eyigé wɔ ókelege épó fó eyigé me nkélege.”

40 Ne ákerégé meso né mbaá ayi baá utóó bíí abi

aléé álú, abané ebwó ndere ábélege géjyá. Ajóó ne Pita aké, “Nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yéé lé né nchwaneké ama?”

⁴¹ Béege peé, dénénémmye mbaá Eṣṣwṣ nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Matóó nyú ákélege nnó enyú dénénémmye yémbṣ menyammye nyú áwyá gepwá.”

⁴² Ajóógé mbṣ ama akéré meso manemmye aké, “Nte wa, mbógé ókélégé fṣ manke nkṣ efwyale ayina akoó me, gṣ me nyú ji ndere wṣ ókele.”

⁴³ Ne amá akérégέ ndṣ eyi egbeé epeá né mbaá baá utóó bíí álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwó ame dṣó.

⁴⁴ Ne Jisṣ amágé lyaágé ebwó, ajye nemmye ndṣ eyi egbeé eléé annyuaré wye mmyemenene eyimbṣ.

⁴⁵ Ne ama kérégέ mbaá baá utóó bíí ajóó ne ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gége gébé gekwané eyigé áchyege nye Maá Nte Mekwaá mankwaá ne áfyé ji né amu bṣó ubeé.

⁴⁶ Kwilege mme déjyé, gége muú ayi achyege nye me mankwa mbṣ alé chwó.”

Apye Jisṣ

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jṣn 18:3-12)

⁴⁷ Wye ndere Jisṣ alú jóóge mbṣ, maá utóó wuú ama ayi akámege Judas né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bṣó. Bṣó bimṣó ágbaré bṣó aparanja ne mámbó unṣó. Bṣó bi átómé ebwó élé anṣó

baá ámpyeeé upe Eṣṣwṣ ne ákpakpa melo.

⁴⁸ Eké epyemṣ, Judas abó mé mbe agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbṣ pyége.”

⁴⁹ Akwónégé, yé gébé acho sé wó, akoó cho afé mbaá Jisṣ aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá.

⁵⁰ Atyágé ji mbṣ, Jisṣ ajóó ne ji aké, “Mejeé wa, chṣ mbe ne utóó byeé.” Ajóógé mbṣ bṣó bimṣó áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato.

⁵¹ Agbárégé Jisṣ mbṣ, muú ama né geluágé abi álú ne Jisṣ, ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyeeé upe Eṣṣwṣ.

⁵² Ne Jisṣ ajóó ne ji aké, “Shwóré aparanja wye né mmu mekṣ, néndé bṣó ako abi ámmye umye ne aparanja, agboó negbone aparanja.

⁵³ Óferé nnó nnege mmye mbaá Nte wa nnó apoó me, atómé fṣ gejamégé makiénné ji nnó áchwó apoó me?”

⁵⁴ Yémbṣ, me mpyegeé mbṣ, epye mbṣ nnó ne unó bi nkwe Eṣṣwṣ ajóó upye wáwálé?”

⁵⁵ Wye né gébé eyigémbṣ, Jisṣ ajóó ne gejamége bṣó bimṣó aké, “Enyú dechwó na ne bṣó aparanja ne mámbó unṣó mampye me nnó me nlu menjṣ? Me nlú fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejóó Eṣṣwṣ né echa upe, nnó débó degéé me mampye wṣ?”

⁵⁶ Yémbṣ, depṣ etiré depye mbṣ na, nnó unó bi bṣó ekpávé Eṣṣwṣ ásamé ubé wáwálé.” Eféé ne baá utóó bíí

ako áboo áluyaá ji.

Jis̄as akpe unáó mpa

(Mak 14:53-65; Luk 22:63-71; J̄on 18:13, 14, 19-24)

⁵⁷ Ne baá utáó bií alyágé ji mb̄o, b̄oó abi ápyene ji, ase ji áfé né gepúgé Kaifas ayi alu etúkpe ampye upe Es̄ow̄o. Eféé mb̄o nto ne anleré mabé Es̄ow̄o chóncho ne ákpakpa melo anyweré.

⁵⁸ Ne ndere ájye, Pita akw̄olege ebw̄o meso gachyéé, gachyéé kpaá te akpené né mmu dachi etukpe ampye upe Es̄ow̄o. Akpégé, ajye jw̄ole ne ámbamé dachi etukpe mangé genó eyigé apye mbaá Jis̄as.

⁵⁹ Anáó baá ampye upe Es̄ow̄o ne b̄oó ako abi ájw̄olé mmu echa eso, ákelé amma mpa gebyó mamma Jis̄as mmye nnó áwá ji. Yémb̄o ágé yeé ema w̄o.

⁶⁰ Ne gejamégé bó ntésé gebyó átané áma Jis̄as dep̄o mmye, yémb̄o yeé mémá ema ewé eleré nnó Jis̄as akwé mpa ep̄o. Ewyágé, b̄o ntésé gebyó apeá achw̄o,

⁶¹ ne áj̄oó aké, “Maá mende yina ji aké, me nkagé mú echa upe Es̄ow̄o ne gemégé nnó ndo eléé ekw̄óné mmage nténe ewú.”

⁶² Eféé mb̄o ne etúkpe ampye upe Es̄ow̄o akwilé aj̄oó ne Jis̄as aké, “W̄o ntó op̄o ne meko manshuú né dep̄o etire b̄oó áj̄oóge mb̄o nnó op̄ye?”

⁶³ Yémb̄o, yeé meko Jis̄as ashúú ji w̄o, etukpe ema nm̄ere ej̄oó eké, “Me ngígé w̄o né mab̄o Ata Es̄ow̄o, muú alú mebe yéndégébé, mb̄ogé w̄o ne ólú Maá Es̄ow̄o, Muú yi

Es̄ow̄o akweré ji elá gefwa garé.”

⁶⁴ Agígé mb̄o, Jis̄as akamé aké, “Mb̄o ne w̄o aj̄oó. Yémb̄o mengaregé enyú wáwálé nnó: meso gébé degéne nye ndere Maá Nte Mekwaá ajw̄olé né egbé ebw̄onye Es̄ow̄o ayi apw̄oó amu ne dégene nye ntó ndere achw̄oó né mmu gekógé mfaánebuú!”

⁶⁵ Jis̄as aj̄oóge mb̄o, etúkpe ampye upe Es̄ow̄o agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metáó es̄oó ji d̄oó, akálé aké, “Am̄ege mmye ne Es̄ow̄o! Ndé gécha démage kéle b̄o ntésé? Enyú amb̄oó dewú mé ndere ji am̄ege mmye ne Es̄ow̄o!”

⁶⁶ Déferé nnó ápyeé nnó ne ji?” Agígé mb̄o, b̄oó ako áwya aké, “Akwe mpa ne abó mangbó.”

⁶⁷ Eféé ne álóó mankpó Jis̄as matye ushu ádoó ji ukpékpé ne b̄oó abif̄o ádoó ji maka,

⁶⁸ ájwyagé ji aké, “W̄o ólu Kras, Muú yi Es̄ow̄o akweré ji elá gefwa. Garé esé, Waá adoó w̄o?”

Pita ashya nnó akaágé f̄o Jis̄as

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; J̄on 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Ndere epyemb̄o, Pita alú wye ka né dachi etúkpe ampye upe Es̄ow̄o, aké apelé maá meso mendée f̄o alú maá defwé etúkpe ampyeé upe Es̄ow̄o, achw̄oó j̄oó ne ji aké, “W̄o ntó ob̄o ólú ne Jis̄as muú Galilí.”

⁷⁰ Aj̄oóge mb̄o, Pita ashya né mbe ushu ebw̄o ako aké,

“Chaá-ó nkaá yé geno eyigé ójoge mbò wó.”

⁷¹ Ashyágémbò akwilé afé né menombi gébámé. Eféé maá mesò mendée ayi fò agégé ji ajóó ne bós abi átené eféé aké, “Mende yina abó alú ne Jisós muú Nasaret.”

⁷² Yémbò Pita ama shya wye shya afyé amu mewé aké, “Wáwálé nkaágé fò mende yimbò.”

⁷³ Eké ewyage bós bi átené eféé áchwó jóó ne ji áké, “Wáwálé gebíí gepó mmu, wò ntó ólú muú bwó ama néndé nénóme mejóó neé néleré mbaá ayi wò atané.”

⁷⁴ Ndere ájóó mbò Pita aké. Me nkaá kpé mende yimbò te mfaánebuú. Wye ndere ji akélege mbò, aké awúu menò mekwò akú kòkògòlókóó.

⁷⁵ Ne ténéténé yimbò Pita ate mekomejóó ayi Jisós abó ájóó ne ji nnó, “Gemégé nnó menò mekwò akú, óshya nye ndò eléé nnó ókaágé fò me.” Ne atané dafye anyò meko ngbó ali segé segé.

27

Afé né Jisós mbaá Palet

(Mak 15:1; Luk 23:1, 2; Jón 18:28-32)

¹ Bií ujayagé ne dondo, anós baá ampye upe Esòwò ne ákpakpa melò áchomé, ásò mala ndere ápye ne áwá Jisós.

² Ne ánérégé mansò mala, áwé Jisós amu áse ji áfé mbaá Palet gòmena bós Rom.

Negboné Judas

(Anj 1:18, 19)

³ Judas muú akpoó Jisós ágégé nnó ásó mpa nnó áwáne Jisós, byò ukaré ji mmu, aferé nnó ji apye gabo, akpá uba ngba sére esaá meso efya eyi ji abó akpoó Jisós ajye shuú etukpe ampye upe Esòwò ne ákpákpa melò.

⁴ Ajóó ne ebwó aké, “Mpye gabo manchyaá manoó nte mekwaá ayi álá apyéé gabo wò.”

Bós bimbò áshuú ji meko áké, “Ewémbò eta esé ndere ndé? Gabo ayi mbò akpa wò.”

⁵ Ajóógé mbò, Judas atyá nka eyimbò eféé né metóó gepú echa upe Esòwò atané ajye shíí gemé jíí.

⁶ Ne anós baá ampye upe Esòwò ápwé nka eyimbò. Ajóó áké nka eyina élé nka manoó, ne ébé sé ekamé fò nnó décho nka eyina melu ema ne eyi elu ne mmu mekwa nka echa upe Esòwò wó.

⁷ Afyégé makpo bwó mbaá ama, áke ábós nka eyina ána melu mme mbaá menkwyé unje meséé anigé anke bós wye.

⁸ Elo né gébé eyigémbò kpaá te fina álú ákuú melu mme ewémbò nnó mewaá manoó.

⁹ Epyéémbò nnó mekomejóó ayi Jerimaya muú ekpávé Esòwò abó ajóó abe wáwálé. Ji ajóó nya aké áse uba ngba bò sére esaá meso efya eyi elú gese eyi bós Isrèli ákamé mana ji,

¹⁰ ápye wye ndere Esòwò agaré me ana melu mme mbaá menkwyéé ujemeséé.

Palet agii Jisós bə nkwé

(Mak 15:2-5; Luk 23:3-5; Jón 18:33-38)

¹¹ Ndere Jisós atené né mbe ushu Palet gəmena bós Rom, Palet agii ji aké, “Wə ne olú mfwa bós Jus?”

Ne Jisós ashuú ji meko aké, “Elu nkane ɔjós.”

¹² Yémbə gebyó eyigé anós baá ampye upe Esowə ne ákpakpa melə ámalé ji mmye, yéé meko Jisós ashuú ji wó. Ajwólé wye ji nyámé.

¹³ Ne Palet agii yé ji aké, “Nnó wə ɔwuú mbə fó depə etiré bós bi aké wə ɔpye?”

¹⁴ Yémbə Jisós ajwólé wye ji nyámé. Ewéna epye mfwa bós Rom akwe tametame.

Palet asə mpa nnó áwá Jisós

(Mak 15:6-15; Luk 23:13-25; Jón 18:39–19:16)

¹⁵ Ne gepógé gómená bós Rom, gélú nnó yéndé ηme, gébége epaá koó upú, áferégé muú denə ama né gepúge denə, ndere bós ákélege.

¹⁶ Ne wye né gébége epaá koó upú ewémbə, mende fə ayi bós akaá ji dós gétúgé depə etiré ji apyéé abó akpe denə. Akamege Barabas.

¹⁷ Ne ndere melə meko echomé né dachi Palet, Palet agii ebwó aké, “Enyú dekélege me mferé ndé muú né denə; Barabas waá Jisós muú ayi ákuú ji ntó nnó Kras?”

¹⁸ Palet agii mbə néndé akaá chánéné nnó élé wye né nchye detú ne ákpakpa bós Jus ápyéné Jisós áchwó ne ji eta wuú.

¹⁹ Ne ndere Palet ajwólé né mmu echa eso apane mpa

yina, mendée wuú ató áchwó gáre ji aké, “Féré amu né mpa mende yimbə, néndé apye gabo fó wó. Genó eyigé Esowə alere me né géjya gétú jii fina gechye me efwyale dós.”

²⁰ Yémbə anós baá ampye upe Esowə ne ákpakpa melə áfyé eshye nnó ájós nnó Palet aféré Barabas né denə, alyaa Jisós nnó áwá.

²¹ Ne Palet ama agii ebwó aké, “Ebwó bina apeá, ndé muú ayi enyú dekélege nnó mféré ji né denə?”

Ashuú ji meko aké, “Esé dekélege nnó wə ɔféré Barabas.”

²² Palet ama aηmere agii ebwó aké, “Enyú dekélege me mpye yéé nnó ne Jisós ayi ákuú ji ntó nnó Kras?” Ama áshuú ji meko aké, “Gó áwó ji né gekwa.”

²³ Ajósge mbə, Palet ama gii ebwó aké, “Ulannó enyú dekélege nnó áwá ji? Ndé gabo ayi ji ápyeé?”

Yémbə, ebwó áwya wyale ne eshye aké, “Gó áwó ji né gekwa!”

²⁴ Ne Palet agégé nnó ji atulege mmye detú efwyale ekagé tane mbəge ji álá akamé nnó áwá Jisós wó, Ató ájye chwé manaá, áchwó chyéé ji ashwóné amu né mbe ushu bós bimbə aké, “Amu ya apó né negboné mende yina, gé efwyale nyú mbə”.

²⁵ Ajósge mbə, bós bimbə ákamé aké, “Gó gewu eyigémbə gewilé esé mmye chóncho ne baá esé.”

²⁶ Palet aférége Barabas né denə. Atulé Jisós ne geto ne

álé Iyaá nnó bɔ́ bee Rom ája
ji ájyé áwɔ́ ji né gekwa.

Bɔ́ bee ájwyagé Jisɔ́s

(Mak 15:16-20; Jɔ́n 19:2, 3)

27 Palet alyágé Jisɔ́s nnó áwɔ́
ji né gekwa, bɔ́ bee bií áse
Jisɔ́s áfé ne ji né echa gɔmena,
ákuú bɔ́ bee ako áchwɔ́ nó ji
mme,

28 áferé ji mandeé mmye,
áfyé ji ewulé megélé ewé elú
eké nkúu afwa.

29 Atɔ́ elá meshiú áfaá Jisɔ́s
né mekpo ne áfyé ji ntó meto
né ebwɔ́ eké meto gefwa.
Apyégé mbɔ́, átóme manó né
mbe ushu wuú ne ájwaáge ji
áké, “Wɔ́ Mfwa bɔ́ Jus neki
nébé ne wɔ́.”

30 Nɔ́ere ájwyáge ji mbɔ́,
ákpóo ji matyé mmye, ne áfɔ́
meto ewémbɔ́ né ebwɔ́ wuú
ádo ji né mekpo.

31 Anérégé mánjwya ji,
áferé nkúu megélé yimbo
ákeré áfyé ji mandeé jíí né
menyammye wuú. Aja ji ájyε
wɔ́ né gekwa.

Áwɔ́ Jisɔ́s né gekwa

*(Mak 15:21-32; Luk 23:26-
43; Jɔ́n 19:17-27)*

32 Nɔ́ere ájyεé, átuú ne
mende fɔ́ né meti ayi ákuú ji
nnó Simun muú melɔ́ Sɛren,
ápye ji ne utó nnó akpá
gekwagé Jisɔ́s.

33 Akwɔ́négé né melú éwé
ákuú nnó Golgota, mabɔ́ ami
matene nnó “Melú Unkónkɔ́
Makpo”

34 áchyéé Jisɔ́s mmɔ́
amí áchwaré ne genó eyi
génywónene nnó anyú ne
afwórégé mami, ashya
manyú.

35 Ebwɔ́ áwógé ji, áhme
gefógé megyaá fɔ́ nnó ákáré
mandeé jíí.

36 Anérégé ájyε jwɔ́le mme
ábáme Jisɔ́s eféé.

37 Nɔ́ere ebɔ́ epyéε mbɔ́ ásá
genó eyigé áké Jisɔ́s apyε né
gebagé genɔ́ awɔ́ né mekpo
gekwa eyigé áwɔ́mé Jisɔ́s
wyeé. Asá wye áké, “Gé Jisɔ́s
Mfwa bɔ́ Jus na.”

38 Wye né bií ebií mbɔ́, áwɔ́
nyá ntó anjo apeá né ebi bwɔ́
ukwa. Áwɔ́ ama né ejíí gekwa
né egbé ebwɔ́nyε Jisɔ́s ne ama
né egbé ebwɔ́be wuú.

39 Ne bɔ́ abi ákoge kóógé
ájúu Jisɔ́s mashyε mmye,
ákamege ne makpo ájwyage
ji áke,

40 “Wɔ́ muú áké ɔ́mugé echa
upe Esɔ́wɔ́, gemégé nnó ndɔ́
eléé ekwóné wɔ́ ɔ́mage téne
ewéché, mbɔ́gé nnó ɔ́lu Maá
Esɔ́wɔ́, póo gеме jyé, ɔ́táné
mfaá gekwa ɔ́shulé mme.”

41 Wyémbɔ́ ntó ne anɔ́
baá ampye upe Esɔ́wɔ́ ne
ánleré mabé Esɔ́wɔ́ chóncho
ne ákprakpa melɔ́ ájwyaá ntó
Jisɔ́s áké,

42 “Apoóge bɔ́ bí chachá,
yémbɔ́ akaágé póo gemé jíí?
Pɔ́ nnó ji áké na ji alu Mfwa
bɔ́ Isrɛli? Goge ji átáné mfaá
gekwa áshuúlé mme ne esé
défyéé matɔ́ se ne ji.

43 Ji áfyéé metɔ́ ne Esɔ́wɔ́,
ne Esɔ́wɔ́ áchwɔ́ apoó yé ji
mbɔ́gé ágboó ne ji, néndé ji
ájógé áké ji alú Maá Esɔ́wɔ́.”

44 Yé bɔ́ ubée abi áwɔ́mé
ntó ebwɔ́ né ukwa, wyεmbɔ́
ntó ne ájúu Jisɔ́s mashyε
mmye.

Negboné Jisṓs

(*Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jṓn 19:28-30*)

45 Kálánká efyáneépeá eké ékwṓnege, ημεέ ενομέ, gem-mua gékwé né melṓ meko kpaá τε kálánká ελεέ.

46 Wye né kálánká eyimbo ελεέ, Jisṓs alṓ mánkalé kénké aké, “Eli, Eli lama sabatani” ula etené nnó Eṣṓwṓ wa Eṣṓwṓ wa, ndé olyaá me mbií né efwyale?

47 Ne bṓṓ abifo abi átené eféé, áwúgé ndere Jisṓs ajóge mbṓ, áferé aké, “Akuú mbṓ lé Elija muú ekpávé Eṣṓwṓ.”

48 Ne muú ama né geluágé abi átené eféé, alomé gatelé ajye bṓ ekochá anyua né mmu mmṓ amí mamyáme, ajo né genṓṓ abwεé asa né ubṓṓ meno Jisṓs nnó ányú.

49 Yémbṓ abifo aké, “Gó ji ábé ewú dégé kpé nnó Elija achwṓ póṓ nyε ji!”

50 Ne Jisṓs ama akále kénké afye geme jíí né amu Nte wuú Eṣṓwṓ.

51 Wye ndere metṓṓ ekwené Jisṓs mbṓ, ndeé eyi ekaré echa upe Eṣṓwṓ egyalé uba upeá τε mfaá gba-ra-ra-εtya mme, mme anyigé, tegetege matárávé egyalé ubauba.

52 Manome ánené alá fuúfuú ne gejamégé bṓṓ Eṣṓwṓ abi agboṓ mé τε gachi, ákwilé né negbo.

53 Gébégé Jisṓs akwilé né negbo. Bṓṓ Eṣṓwṓ bimbo, átané né manome áfé né Jerosale melṓ ukpea. Aléré mmyε mbaá gejamégé bṓṓ.

54 Ne muú kpaá bṓṓ bee ne bṓṓ bee abifo abi álú eféé ábáme Jisṓs, ágégé ndere mme anyigé, ne unó bifṓ ebi upyεé εfo ekwṓ εbwṓ matṓṓ. Ajṓṓge aké, “Wáwálé mende yina abṓ alu Maá Eṣṓwṓ.”

55 Gébé eyigémbṓ ntó, gejamégé andée, átené tete ágéné yéndégenó eyi gepyé. Andée bina átané ne Jisṓs kpaá τε né Galilií ákwólé ji, ápóge Jisṓs, achyεge ji unó bi akélege.

56 Né geluage andée bina elé, Meri ayi atané melṓ Magdala, Meri mmá Jεmsi εbwṓ ne Josef, ne Meri mma baá Σεβεdee. *

Anií Jisṓs

(*Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jṓn 19:38-42*)

57 Ne nkwale akwṓnege, muú ηka fo ayi atane melṓ Arimatya akuú ji nnó Josef achwṓ. Ji ntó alú nyá maá utṓṓ Jisṓs ama.

58 Achwṓgé, ajye bane Palet agii ji nnó achyε ji utó ji ajye afere genkwṓgé Jisṓs anií. Ne Palet achyεé utó nnó afere genkwṓgé Jisṓs áchyε ji.

59 Ne Josef aségé genkwṓgé Jisṓs, afyalé géjí ne éshyé ndeé pópó

60 abwεé ajye béle né mmu menome meke ewé ji apye bṓṓ akwyεé né eba ntaá. Abélégé, apelé gekpékpégé ntaá akweré meno menome ewémbṓ alyaá awilé ji.

61 Ndere ji apyεé unó bina, Meri muú melṓ Magdala ne

* 27:56 Elú wáwálé nnó: Baá bina elé Jεmsi εbwṓ ne Jṓn.

Meri ayifo ájwólé toitoi ne menome ewémbò ápélé.

Palet atóó bóó nnó abámé menome Jisós

⁶² Ne bíí ujjage, mmyeke bíí ébi bóó Jus ákpomege mmye manyé uwyaá bwó ukoge, anóó baá ampye upé Éσωω ne ekwó bóó Farasi ájye báne Palet,

⁶³ ágaré ji áké, “Ata, délu téé mbò ndere muú dembwólé yimbo ajóó nyá gébégé ji alú mebe nnó, ‘Ndó eléé ekwónégé Éσωω abwege nye me nkwilé né negbo.’

⁶⁴ Ndere elúmbò esé dekelégé nnó wó ofye bóó ábámé menome ewémbò kpaá te ndó eyimbo eléé ekóge. Éwéna epye nye nnó ekagé baá utóó bíí ájó genkwó ji, ne meso gébé agarege gebyó nnó Éσωω apye ji akwilé né negbo. Mbógé olá opye mbó wó, ne ájogé genkwó jíí, dembwólé etire nana depwóó nye etiré mbembé.”

⁶⁵ Ajóógé mbó Palet aké, “Pye ndere wó okágé pye, kwyéé bóó bee obele ábámé menome ewémbò chánéné.”

⁶⁶ Ne ájyégé afye gelo né menome ewémbò nnó ékágé muú anene ewu, afye bóó bee ábámé ewu.

28

Jisós akwilé né negbó

(Mak 16:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Bíí uwyaá bwó ukógé, ndere bíí ujjáge, Meri muú melo Magdala ne Meri ayifo átané ájye chere ndere menome Jisós elú.

² Aké apéle mme abó anyígé ne eshye. Ekiénné Éσωω etané mfaánebuú, echwó bógene ntaá eniné mbó ebelé babá ejwólé mfaá.

³ Menyammye wuú agénege manémané eké gasama, ne mandeé jíí ashwánege pópó eké eshyéé ndeé.

⁴ Epyégé mbó, bóó bee abi ábámé menome ewémbò áwe jaja ne éfo metóó getu jíí, ákwé eké unkwó bóó.

⁵ Ne ekiénné Éσωω ewémbò ejóó ne andée bimbo eké, “Défógé. Nkaá nnó enyú dékelege mbó lé Jisós, ayi ábó áwómé ji né gekwa.

⁶ Ji apóóse fana, akwilé né negbo wye nkane ji abó ajóó nnó epye nye. Chwóge dégé melú ewé ábóó ábelé ji.

⁷ Ne kérege meso wáwá, dégaré baá utóó bíí nnó, ‘Éσωω apye ji akwilé né negbo. Abó mé mbé ne enyú afé né Galilíí; dégené nye ji ewú!’ Gége genó eyigé me mbóó mangaré enyú mbó.”

⁸ Andée bimbo átané né menome ne gatelé, ne éfo metóó, yémbó ájyéé ne nechóchó. Aké wáwá manjye gáre baá utóó Jisós meko ayi ekiénné égaré ebwó.

⁹ Ne ndere ebwó ájye, Jisós abané ebwó né meti, atamé ebwó aké mejé ebé ne enyú. Andée bimbo ákwé ji né uká ánoge ji.

¹⁰ Ne Jisós afyéé ye ebwó metóó aké, “Défógé, choge dégaré anmé ba nnó ájye ne Galilíí, ágéne nye me ewú.”

*Ambamé menome Jisᵉs
agaré mechᵉ́ ewé epyéé*

11 Ndere andée bina ájye né melᵉ manjye gáre baá utᵉ́ Jisᵉs genᵉ́ eyigé Jisᵉs ne ekiénné Eᵉᵉwᵉ́ ájᵉ́, bᵉ́ bee fᵉ́ abi ábᵉ́ ábáme menome Jisᵉs, áfé ntᵉ́ né melᵉ manjye gáre ánᵉ́ baá ampye upe Eᵉᵉwᵉ́ yéndégenᵉ́ eyi gepyé.

12 Apyegembᵉ́, anᵉ́ baá ampye upe Eᵉᵉwᵉ́ choncho ne ákpakpa melᵉ, áchomé mbaá ama, áśᵉ́ mala akpa gejamégé ᵉka áchyéé unyéle mbaá bᵉ́ bee bimbᵉ́

13 Agaré ebwᵉ́ aké, “Débᵉ́ mangaré bᵉ́ nnᵉ́, baá utᵉ́́ Jisᵉs achwᵉ́ jo genkwᵉ́ jíí ne utuú gébégé enyú débélege gejyá.

14 Ne mbᵉ́gé gᵉ́mena awúgé mechᵉ́ ewé, eᵉ́ dékagé nyé ndere dégárege ji, nnᵉ́ ekagé enyú dékpe efwyale.”

15 Bᵉ́ bee áśégé ᵉka eyimbᵉ́, ájye gáre wyé ndere anᵉ́ baá ampye upe Eᵉᵉwᵉ́ aké ebwᵉ́ ágáre. Ne abya yina atyaá akpe né gebagé mewaá bᵉ́ Jus geko, yéé te fina abya yina álu asanege né gebage mewaá bᵉ́ Jus.

*Jisᵉs aleré mmye mbaá baá
utᵉ́́ bíí*

(Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jᵉ́n 20:19-23; Anᵉ́ 1:6-8)

16 Baá utᵉ́́ Jisᵉs afyaneama áwugé meko ayi Jisᵉs alᵉ́ ebwᵉ́, áfé né mfaá mékwé né gebage mewaá Galilíí ndere Jisᵉs agaré ebwᵉ́.

17 Ne ebwᵉ́ ágégé ji, ánoge ji yémbᵉ́ abifᵉ́ áwyaá dembyᵉ́ né metᵉ́.

18 Jisᵉs ajᵉ́ ne bwᵉ́ aké, “Eᵉᵉwᵉ́ achyéé me uto né unᵉ́ uko bi úlú, né mfaánebuú ne fa mme.”

19 Ndere elúmbᵉ́ chóge ye né malᵉ mme meko dépye bᵉ́ ábᵉ́ ankwᵉ́lé ba. Abi akemege mambé ankwᵉ́lé ba, wyagé ebwᵉ́ manaá Eᵉᵉwᵉ́ né mabᵉ́ Eᵉᵉwᵉ́ nte ne ami maá ne Mendoó Ukpea.

20 Lérégé ebwᵉ́ nnᵉ́ akwᵉ́lege majyéé ami me nchyéé enyú. Ne kaágé wáwálé nnᵉ́ me mbéé wyé ne enyú yéndégébé kpaá te mme abyéé.

Abya melóméló Jisós Kras ndere MAKOS ásamé

*Mekomejós ayi Jón men-
wyaá bós manaá Esowó
ágarége*

*(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18;
Jón 1:19-28)*

¹ Gé náne abya melóméló
ayi Jisós Kras, Maá Esowó
ákéné.

² Abya yina alo wye nkane
Asaya muú ekpávé Esowó abó
ásamé nnó,

“Esowó aké, ‘Wuúgé, ntóme
nyé muú dentós wa
ayi abós mbe ne wó

manchwó kwyé meti wye.’

Asaya ama asá ntó nnó,

³ muú fó abene mbó né
mashwóne aké,

‘Kwyége meti Ata dakéné.

Nyaáge éwú ébé cho!’ ”

⁴ Bii fó Jón achwó
né mashwóne agarege
yéndémuú nnó ákwóré metós
wuú álya gabo ne áwyaá
ji manaá Esowó nnó, Esowó
ajinte gabo wuú.

⁵ Yéndégébé gejamégé bós
átanege né gebagé mewaa
Judiya ne bós Jerosale áko ájyé
wu mekomejós Jón, áshuú
ekúu né gabo ayi ebwó ápyeé,
Jón awyaágé ebwó manaá
Esowó né Ebeé Jodan.

⁶ Jón afyé mandeé ayi átós ne
bya mpó mashwóne.
Awélé ekandá mekó
menya né gebwe jii,

ne menyéé wuú alu nyá lé
égomé ne nwyós.

⁷ Jón agarege bós aké, “Muú
fó achwó mbó me meso ayi
ápeá geme apwó me, nkwané
yé muú ayi nkage mbyéle
mme nkaá manyii unó uka
bii wó.”

⁸ Ama jós aké, “Me nwyage
enyú ne manaá Esowó
mamímamí ne ji ayi áchwó
awyage nye enyú ne Mendoó
Ukpea.”

Awyaá Jisós manaá Esowó

(Mat 3:13-17; Luk 4:1-13)

⁹ Né gébé eyimbo, Jisós
atané né meló Nasaret né
gebagé mewaa Galilií achwó
nnó Jón awyaá ji manaá
Esowó * né Ebeé Jodan.

¹⁰ Gébége awyaá ji manaá
Esowó átanege né mmu
nnyi, agé mfaanebuú anené
Mendoó Ukpea etané mfaá
éshúlege ji mmye nkane
gepwine.

¹¹ Ne meko atané
mfaánebuú aké, “Wó olu maá
metós wa, metós egós me ne
wó dós.”

Danchómeló ammua Jisós

(Mat 4:1-11; Luk 4:1-13)

¹² Ténéténé yimbo Men-
doó Ukpea épye ji afé né
mashwóne.

¹³ Jisós abelé ewu usaá
ndo upea, ne danchómeló
achwó kpelé ji. Mbaá ayi ji
alu, menya mebomebo ntó
elu wye ne makiénné Esowó
áchwó póó Jisós.

Jisós alo utós bii né Galilií

(Mat 4:12-17; Luk 4:14, 15)

* **1:9** Elú wáwálé nnó: Manwyaá bós manaá Esowó ele manlere nnó bós áfyé matós
bwó ne Jisós ne ákwólége ji.

14 Εἰς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. †

15 Αἰσθηθεὶς αὐτὸν, “Ὑμεῖς γὰρ οὐκ ἔχετε ἄλλο ἄνθρωπον ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.”

Ἰησοῦς ἀκούσας τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν

(Mat 4:12-17; Luk 5:1-11)

16 Βίβλος ἡμετέρας ἀκούσας ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

17 Ἰησοῦς αἰσθηθεὶς ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν, “Ὑμεῖς γὰρ οὐκ ἔχετε ἄλλο ἄνθρωπον ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.”

18 Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν, ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

19 Ὑμεῖς γὰρ οὐκ ἔχετε ἄλλο ἄνθρωπον ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

20 Ἀκούσας ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν, ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

Ἰησοῦς ἀφῆκε ἡμῶν καὶ ἦλθε εἰς τὴν γαλιλαίαν

21 Ἰησοῦς ἦλθε εἰς τὴν γαλιλαίαν ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

22 Ὑμεῖς γὰρ οὐκ ἔχετε ἄλλο ἄνθρωπον ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

ne ncha ayi atane mbaá Ἰησοῦς ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

23 Mende fɔ ayi awya meló nchye abɔ alu ntó mmu echa mmyemenene, aké agéne Ἰησοῦς ἀκούσας τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

24 “Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.”

25 Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν, “Ὑμεῖς γὰρ οὐκ ἔχετε ἄλλο ἄνθρωπον ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.”

26 Meló nchye yimbɔ apye ji akalé akwé mme achu gbokgbok ne atané ji mmye.

27 Βῶς ἀκούσας τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

28 Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

Ἰησοῦς ἀφῆκε ἡμῶν καὶ ἦλθε εἰς τὴν γαλιλαίαν

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Ἰησοῦς, Ἰησοῦς ἦλθε εἰς τὴν γαλιλαίαν ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

30 Ne mmá mendée Simun amee njaja gefwine abelé mfaá ukwó, ágare Ἰησοῦς ἦλθε εἰς τὴν γαλιλαίαν ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

31 Awuúge mbɔ atene ji nekune mmye agbaré ji ebwɔ abwe ji akwilé ajwɔle ka. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν. Ἰησοῦς ἀνέβη καὶ ἐβόη ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

† 1:14 Ἐὐαγγελιστὴς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν: Ὁμοίως ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν 6:14-29 ὁμοίως ὡς ἡμετέρας ἦρθε ἀποκαθάρσει ἡμῶν.

32 Ne nkwale akwonege, gebége μημεέ epwyaá, bós áchwó ne bós mameé ako ne ye abi aló nchye áchyége ebwó efwyale mbaá Jisós.

33 Ne gemege melo geko gechwó chóme né menombi gepú eyige Jisós álu.

34 Eféé ne Jisós apyé gejamége bós bi ámeé ufós mameé atoó ne ama féré abifo gejamége aló nchye mmye. Akámé fó aló nchye abifo ájó mejó wó néndé ákaá gefógé muú yi ji álu.

Jisós agaré mekomejó
Esowó né gebage mewaá Galilií

35 Dondo gemuá mme Jisós akwile afé né melu éwé bós alá pó wyéé, anenmmye.

36 Simun ne abifo álo ji mánkelé.

37 Agége ji aké, “Yéndemuú akélege wó.”

38 Jisós aké ne ebwó, “Esé debó manjye ntó mata maló ayifo nnó ngaré ntó ebwó mekomejó Esowó nende gé genó eyi gepyé me nchwó mbó.”

39 Ne Jisós ake né gebage mewaá Galilií geko agarege mekomejó Esowó né mmu macha mmyemenene bwó ne aférége bós aló nchye mmye.

Jisós apye muú ubá atoó
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Bií uma, muú ubá fó achwó tó mánó mbe ushu Jisós, ane ji mmye aké, “Mbógé ókelege, pye me nkpea.”

41 Jisós áwuúgembó meshwe akwó ji metóó, anyaa ebwó wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.”

42 Ajógémbó ubá mende yimbó ubyε, akpea.

43 Jisós anerege, aké alyaáge mende yimbó nnó ajye, aji ji etu,

44 ajóó ne ji aké, “Ekagé ópye muú fó akaá genó eyi gépye ne wó. Chó lére lé mmye jyé mbaá mémpyé upε Esowó áchére agé nnó otó. Ne chyéé genó eyigé ebé Mosis éjóó, mampye bós ákaá nnó otó.”

45 Yémbó mende yina ajyege ake agaré abya yina mbaá meko, ne gegare eyi gepye Jisós kpené sé melo gbógónó ajwóle shushu, ne yémbó bós átánege yéndé mbaá áchwó wyε eta wuú.

2

Jisós apye muú úchánchi
atoó

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 Jisós ábélégé éwu mboó ndó, ama akéré meso né Kapanom ne bós áwú nnó alú mmu.

2 Gejamége bós áchwó chome né mmu gepú, ágbeé kpaá melu epó sé yé né menombi. Ne Jisós abó agarege ebwó mekomejó Esowó.

3 Ndere alerege ande fó aníi, ákpá muú úchánchi né uló áchwó ne ji mbaá Jisós.

4 Akwónégé agé fó meti mánkpe ne ji mmu gepú wó, gétúgé bós ájamé dós, ákwó mfaá gepú átí embu né mfaá nchu mbaá yi Jisós alu. Anérége ábwε mende yimbó ne gebó, ápyé ji ashule mme.

5 Jisṓs agégé ndere bṓṓ bimbṓ áfyéé matṓṓ ne ji, aké ne mende úchánchi yimbṓ, “Maá wa, ájiínte gabo wyéé.”

6 Eke epyéémbṓ ánleré mabé Eṣṓwṓ fṓ abṓ alú eféé, áwúgembṓ álṓ mangigé né matṓṓ ebwṓ nnó ndé muú na?

7 “Epye nnó ne mende yina ábyaá Eṣṓwṓ. Ajṓṓ eké ji alu Eṣṓwṓ. Eṣṓwṓ mbií ne akage jinte gabo muú.”

8 Jisṓs akaá me genó eyige ebwṓ áférégégé né mmu matṓṓ bwṓ, agíí ebwṓ aké, “Ulannó enyú déwya gefṓgégé uféré bimbṓ né matṓṓ nyú?”

9 Ndé gelu pere manjṓṓ ne muú uchánchi, ‘Nnó ájiínte gabo wyé,’ waá manjṓṓ nnó, ‘Kwile téné, pwi gebṓ jyé ke ójyε.’

10 Nkelege mámpyε enyú dékaá nnó Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Jisṓs aké ne mende úchánchi yimbṓ,

11 “Kwile téné, pwi gebṓ jyé, ójyε mmu.”

12 Ajṓgembṓ, mende yimbṓ akwilé téné mbe ushu bwṓ ako, apwi gebṓ awulé né gepú jíí. Ne bṓṓ ako alá mano mekpo fuú, áféége Eṣṓwṓ ake, “Ese delú dangé gefṓ geno eyige na.”

Jisṓs akú Levi ndere maá utṓṓ wuú

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Bií fṓ Jisṓs ama jyé né mbále géntoógé mewaa Galilíí. Ne gejamégé bṓṓ áchwṓ nó ji mme, alṓ manleré ebwṓ mekomejṓṓ Eṣṓwṓ.

14 Ndere Jisṓs álya eféé akene ajyε, agé Levi maá

Alfṓs. Ajwṓlé né melú utṓṓ wuú ásele ṣkámakpo. Jisṓs akuú ji aké, “Kwólé me.” Ne akwilé ka alṓ mankwólé ji.

15 Ewyágé ndere Jisṓs ajwṓle ányéé menyéé ne baá utṓṓ bií né gepúgégé Levi, gejamégé ánselé ṣkámakpo ne bṓṓ ubeé ne gejamégé bṓṓ abifṓ abi ákwalege Jisṓs, abṓ ányéé ntó menyéé ne ji.

16 Ne ánleré mabé Eṣṓwṓ fṓ abi alú bṓṓ Farasi, ágégé nkane Jisṓs anyéé menyéé ne ánselé ṣká makpo ne bṓṓ ubeé, agíí baá utṓṓ bií aké, “Ulannó ne Jisṓs anyéé menyéé ne ánselé ṣkámakpo ne bṓṓ ubeé?”

17 Jisṓs awúgégé genó eyígé ebwṓ agíí baá utṓṓ bií, ató ebwṓ neka aké, “Bṓṓ abi alá meé, ákélégégé fṓ muú uka, élé abi ámeé ne ákélege. Ne me nchwṓ fṓ fa mme mánkú bṓṓ abi álu cho né Eṣṓwṓ wṓ, nchwṓ lé máнку bṓṓ abi ápyéé ubeé.”

Nkwé manlya menyéé kpékpé

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Bií fṓ baá utṓṓ Jṓn ménwyaá bṓṓ manaá Eṣṓwṓ ne abi bṓṓ Farasi, ályá menyéé kpékpé getúgégé depṓré Eṣṓwṓ. Ne bṓṓ fṓ ágégé mbṓ áchwṓ gíí Jisṓs aké, “Ulannó baá utṓṓ Jṓn ne abi bṓṓ Farasi ályage menyéé kpékpé, ne abyéé alá pyε mbṓ?”

19 Ne Jisṓs ashuú ebwṓ meko aké, “Nnó ájeé menṓ neba ályage menyéé kpékpé ayi menṓ neba alú ne ebwṓ? Akagé lyaá fṓ.

20 Yémbò gébé gebeé nye eyigé menò neba alá beé nye sé ne ebwó, éféé ne ályáge nyé menyéé kpékpé né mboó gébé gétúgé depòré Eṣòwò.”

Gepò geké géselé fò gekwéne gepò

21 Jisòs ama tó makámejòó ayifó aké, “Ne muú akaágé sé fò gebagé ndeé geké akwómé embu né ndeé eyi gekwéne. Apyégé mbò gebagé ndeé eyigembò génywerege nye gépye ndeé yimbò egyalé dòó.

22 Ne muú akpané fò mmòó make áfyé né ukwéne unò mmòó ebi akwyéé ne mekò menya. Apyégé mbò, mmòó mimbò mamuale nye mapye unò mmòó bimbò úgbó. Mmòó ne unò mmòó ebimbò uchòge nye detú. Áfyé le mmòó make né unò uke.”

Nkwé ayi bií uwyaá bòó Jus (Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Né bií uwyaá bòó Jus fò, Jisòs ne baá utòó bií ákoóge né mekòó gefògé nchi fò eyi ákuú nnó wid. Ndere ebwó ákoóge né mmu mekò wembò, baá utòó bií álò mánkógé gefògé nchi eyimbò álálege ányéé.

24 Ne bòó Farasi fò ágegé mbò, ájòó ne Jisòs aké, “Gé ebé se ékámé fò nnó baá utòó byé ákòó nchi bií uwyaá wó.”

25 Jisòs ashúú ebwó mekò aké, “Ényú délú danjòó né mmu ηwe Eṣòwò dékaá genó eyigé mfwa Deivid ápyé nyá gébége mesa ámmye ji ne bòó bií wó?”

26 Akpe nyá mmu echa upe Eṣòwò, abó bred ayi abó ájelé áchye mbaá Eṣòwò ányé. Ewe ebe se eké muú yicha anye fò menyéé yi ajéle áchye mbaá Eṣòwò, ekose ámpye upe Eṣòwò wó. Yé mbò Deivid abó anyé achye ntó bòó bií.” Mechó ewe epye gébége Abyata alu mfwa ámpye upe Eṣòwò.

27 Jisòs aηmere ajòó ne ebwó aké, “Akwyé fò mekwaá gétúgé bií uwyaá wó, ákwyé lé bií uwyaá gétúgé mekwaá.

28 Nkelege mangaré enyú nnó Maá Nte Mekwaá ne alú Ata ayi abòó utó mangaré mekwaá genó yi abò mampye bií uwyaá bòó Jus.”

3

Jisòs apye mende yi ebwò egboó ji atóó

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 Jisòs ama jyé né echa mmyemenene ne mende ayi ebwò egboó ji abó alú wye.

2 Eféé mbòntó, bòó fò abi ákélege meti mánjòó nnó Jisòs ápye genó gebo álú wye ápéle ji dome mange nnó apye nye mende yimbò atóó né bií uwyaá bwó ne ájòó nnó ákwé ebé.*

3 Jisòs aké ne mende yimbò, “Kwilé, chwó téné mbe ushu bwó.”

4 Agii ebwó aké, “Ebé esé eké depye ndé né bií uwyaá? Eke depye galgáló wá gabo-gabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyáá ji agbó?”

* 3:2 Elú wáwálé nnó: Mabe bòó Jus áleré nnó mampye muú atóó elé utòó gétúgé eyigémbò, ákamege fò muú apye muú atóó né bií uwyaá ekosé mbògé muú nemeé yimbò ala meti negbo.

Ne yé muú ayi anené meko apó.

⁵ Metóó esóó Jisós dóó ape ebwó agyaá yémbó meshwe akwó ji metóó gétúgé áñeá matóó. Ajóó ne mende yimbó aké, “Nyaá ebwó wye.” Anyágé ebwó wuú etóó.

⁶ Ténéténé yimbó bóó Farasi átáné dafye ájye báne ekwó Heróð, ásó mala nnó ápye Jisós áwá.

Gejamégé bóó ákwólege Jisós

⁷ Jisós ne baá utóó bií ályaa áfé ne mbále gentoge mewaá Galilií, né gejamégé bóó ákwólege ji abi átáné gebage mewaá Galilií, Judiya,

⁸ Jerosale, Idumiya, abi átáné egbé ebéé Jodan, ne gebagé mewaá eyi gelu kwókwólé ne Tiya ne Sidón. Bóó bina áko ábó áchwó eféé gétúgé áwú unó bi Jisós ápyeé.

⁹ Jisós agaré baá utóó bií nnó ákwye ekpeé ji akpe mmu, néndé bóó ája dóó ekagé áñméré ji mme.

¹⁰ Ne gétúgé ji apye gejamégé bóó atóó, bóó mameé ako ámmye máñchwó ji mmye nnó áta ji.

¹¹ Yéndégébé bóó bi áwya aló nchye ágegé Jisós, aló nchye bimbó ápye ebwó akwéne mme mbé ushu wuú ákálege aké, “Wó òlu Maá Esówá.”

¹² Yémbó Jisós anyáne abi nnó ékáge ájye ágáre bóó ákaá gefoge muú yi ji alu.

Jisós ajya áñgbá bií áfyáneápea

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Ewyagé Jisós afé mfaá mekwé, akuú bóó bí ji akelege nnó ákwóle ji, áchwógé,

¹⁴ ajya bóó áfyáneápeá nnó ábé ne ji, achye ebwó mabo nnó áñgbá. Agare ebwó aké, “Ntóme nyé enyú dafye nnó déjyé degarége mekomejóó Esówá melóméló,

¹⁵ ne uto bií déférége aló nchye bi áchyege bóó efwyale mmye.”

¹⁶ Ge mabó bóó abi ji ajoyá na, Simun ayi Jisós achye ji mabó amifo nnó Pita,

¹⁷ Jemsí ne menme wuú Jón baá Sebēdee, Jisós achye bwó mabó nnó Banagis, ula útené nnó baá nénfée.

¹⁸ Andru, Filip, Batolomyo, Matyo, Tómasi, Jemsí maá Alfós, Tadyós ne Simun ayi alu muú ekwó bóó Kanenia, †

¹⁹ ne Judas Iscarot ayi meso gébé achyé Jisós mankwáa.

Jisós apó ula uma ne Belsebób mfwa aló nchye

(Mat 12:22-30; Luk 11:14-23)

²⁰ Ndere bó Jisós akérége mmu, gejamégé bóó ama chwó eféé ája kpaá ápye ji ne ákwólé bií gébé gepó eyi ebwó ákáge nyéé yé menyéé.

²¹ Bóó ula gepú Jisós áwuúge ndere bóó ájóge nnó Jisós alé meé gebwó áfé manjye se ji.

²² Ne ánleré mabé Esówá fó abi átáné Jerosale ábó ájóge

† 3:18 Elú wáwálé nnó: Ekwó bóó Kanenia ula utene nnó ekwó bóó ukoge. ‡ 3:22 Elú wáwálé nnó: Belsebób ne danchóméló elé muú awu ama.

áké, “Jisəs awya melo nchye ayi ákuú nnó Belsɛbɔb mfwa áló nchye. Ji ne achyégé Jisəs utó nnó ábúgé aló nchye.” †

23 Jisəs awúgembɔ, akúu bɔ́ bimbɔ nnó áchwɔ́, áchwɔ́ge alɔ mántó ɛbwɔ́ makámejɔ́ aké, “Danchɔmeló ákage bú mbɔ gemɛ jíí nnó?”

24 Mbɔ́gé melɔ ɛkarégé ɛké emyé ne atɛ, melo ɛwémbo ɛténégé.

25 Mbɔ́gé ula gepú ukarégé, uké umye ne atɛ utyage.

26 Ne mbɔ́gé danchɔmeló aké amye ne bɔ́ bíí, ɛbyennó ɛwú ɛbye.

27 “Muú ákaágé kpe fɔ́ gepúgé meto muú ájó genó mbɔ́gé alá bɔmbɛ áwé ji wɔ́. Ɛkosé nnó abɔ́gé mbe awɛge ji ne ákaágé kpe ajó yéndégenó.

28 “Ne enyú kaágé wáwálé nnó Ɛsɔwɔ́ ajigente gabo yi muú apye ne mejɔ́ mebomebo ɛwé étánege ji meno.

29 Yémbɔ́ ájígé fɔ́ nte muú ayi ájógé mejɔ́ mebomebo ne Mendoó Ukpea, gabo yimbɔ́ alaá ji mmyɛ tɛ kwyakwya.”

30 (Jisəs ajɔ́mbɔ́ gétúgé bɔ́ ábɔ́ ájógé nnó, “Ji awyaá melo nchye.”)

Mmá Jisəs ne aɲmɔ bíí

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Mmá Jisəs ne aɲmó bíí áchwɔ́ tɛne dafye, átó muú nnó akúu ji.

32 Ne gejamégé bɔ́ bí ájwólé ándɔ́ Jisəs mme, ágaré ji áke, “Mmá wye ne aɲmó byɛé álú dafye ákélege wɔ́.”

33 Jisəs ashuú ɛbwɔ́ meko aké, “Gɔ́ge me ngaré enyú ntó muú ayi alú mmá wa ne áɲmó ba”.

34 Abwólé ape bɔ́ bí ájwólé ándɔ́ ji mme aké, Gége mmá wa ne aɲmó ba na.

35 Yéndémuú ayi awuú ne ápyé genó ɛyígé Ɛsɔwɔ́ ákélege, ji ne alú meɲmó wa ne mmá wa.

4

Nekanémejɔ́ Mentyad mbwɛ

(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 Gébé gefɔ́ Jisəs afe né mbale géntoógé mewaá Galilií, alɔ mánlɛre mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ ɛwu. Gejamégé bɔ́ ákwólé ji áfé ɛwu. Ji ágégé nnó bɔ́ bimbɔ́ ájá dɔ́, ajye kpe ajwólé mmu ɛkpée ɛwé ɛlú mbále mewaá. Bɔ́ bimbɔ́ alaá né mbale gentóo mewaá.

2 Alerege ɛbwɔ́ gejamégé unó né makámejɔ́. Ndere ábɔ́ alérege aké,

3 “Wuúge! Bíí uma mempye makɔ́ fɔ́ afé manjye tya mbwé né mekɔ́ wuú.

4 Ndere átyaá ájyɛé, ámé mbwé áyifɔ́ ákwé né maá meti ayi bɔ́ akoge wye, denywɔ́né dégéégé déchwɔ́ chwé dényé.

5 Amé áyifɔ́ ákwé né mfaá mme ɛtáravé mbaá ayi mme alá jaá wye wɔ́. Ɛbelé yéé wɔ́ áchií. Ne ɛlé mme alá jaá wye wɔ́.

6 Ɓmeé étýégé, edo mbwé yimbɔ́, ne ɛlé maka alá kpe mme chánchá wɔ́, adé agbó.

7 Amé ayifɔ́ ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye,

áchígé, genkpé eyigémbó géwé gekweré mbwé yimbó, meshii ejo agbó, mbwé yimbó áfyé uló wó.

⁸ Yémbó ámé ayifó ákwé né mme melóméló, awégé áfyé uló, ayifó áfyé uló esaá mesó efya, ayifó áfyé usaá uléé ne ayifó usaá uta apwó nkane abó átyá.”

⁹ Jisós ánéregé manto nekanemejóó eníne na aké, “Muú yi áwyaá matu mawú, áwú.”

Ula bi Jisós atóme makámejóó

(Mat 13:10-17; Luk 8:9, 10)

¹⁰ Ewyágé Jisós alyaaá gejamégé bós bimbó ala mmyemye jii, ángba bíi áfyáneápea ne bós bifó abi álu kwókwóle ne ji ágií ji ula bi ji atome makámejóó.

¹¹ Aké ne ebwó, “Élé enyú ne Eṣṣwá apyé nnó dékaá gbógónó unó bi ulú nya bibí né gefwa jíí, ne abi alá pó né gelua genyú, ntome lé ebwó makámejóó,

¹² nnó, ‘Apele wyé pele yémbó ágegé fó;

ne awuúge lé wúu, yémbó akágé fó ula;

Nnó ekágé akéré meso mbaá Eṣṣwá ajige nte gabo bwó.’ ”

Jisós agare baá utóó bíi ula nekanémejóó mentya mbwe

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹³ Ne Jisós aké ne ebwó, “Enyú delá ká mbó ula nekanémejóó eni na wó, depyembó nnó ne dekaá ayifó?”

¹⁴ Mbwe ayi mempyé mekós atyá mbó, élé mekomejóó Eṣṣwá.

¹⁵ Gejamégé bós bifó álu eké mbwé ayi akwené meti, ebwó áwúgé mekomejóó Eṣṣwá, ténéténé danchomeló achwó aféré mekomejóó yimbó né mmu matós bwó.

¹⁶ Bós abifó álu eké mbwé ayi akwené né mfaá mme etáráné, áwúgé mekomejóó Eṣṣwá ténéténé yimbó, áse ji ne nechóchó.

¹⁷ Yémbó mekomejóó Eṣṣwá ájwale ebwó né mmu metós wó néndé álú eke genós eyi gelá gepó ne maka né mme. Ne abógé efwyale mangé ndere bós ápaá ebwó gétúgé mekomejóó yimbó, ténéténé ájá mmye meso.

¹⁸ “Bós abifó álu eké mbwé ayi akwené né mme genkpé meshii ejomé. Ebwó bina álú eké bós abi áwugé mekomejóó Eṣṣwá,

¹⁹ yémbó élé ebwó áwyaá mmwolé né unó mme, ábós gejeé ne nka ne ufós unó uko bí ebwó akélege, unó bina ujo mekomejóó yimbó upyéé ebwó áwó umpome ulóúló wó.

²⁰ Yémbó bós abifó álú eké mme melóméló, ebwó áwúgé mekomejóó Eṣṣwá áse ji áfyé mmu genwáge bwó, áwóme umpome ulóúló, abifó áfyé uló esaá meso áfya, abifó usaá uló uléé, ne abifó ntó usaá uló uta epwó nkane abó ápené.”

Muú abii fó mekomejóó Eṣṣwá mbaá bós

²¹ Jisós ama jóó ne ebwó aké, “Muú akágé lwe fó étúlénká abó gesá akweré yé mambelé

éwú né nteé ukwó. An̄ma ewú mfaá.

²² Yé genó eyi gebéé biíbi bós alá kágé nye gépó. Ne genó fós gépó eyigé ákwérégé geji bós alá kágé.

²³ Mbógé muú awya matu, awú.”

²⁴ Ajós ntó ne ebwó aké, “Sége gébé nkane enyú déwúu depó. Gefós eyigé démége genó déchyége muú, mbóntó ne ámége nye áchyéé enyú. Ne achyége nye ntó enyú eyi géjame gepwós.

²⁵ Muú ayi awya genó, ji ne ágbége nyé ji ebwó, ne muú ayi alá pó, yé ékéké ewé ji awya, áséle nye eta wuú.”

Nekanémejós mbwé yi awéne

²⁶ Jisós ama jós aké, “Gefwage Esówó gélú nkane mbwé ayi mumpyé makós ápene.

²⁷ Alyaá afé apye unó bií ebicha agéne ndere mbwé wuú áwéne, ne yé genó eyi gepye mbwé wuú áwéne akágé.

²⁸ Elé mme ne apye nnó amé mbwé áchií, áwé ákwóné áfyé uló.

²⁹ Ne gébé eyigé mbwé yimbo ágélégé me mumpye makós achwó aló mansaré ne esaá nende gébé gekwóné.”

Nekanémejós mbwé ayi ákuú ji Móstá

(*Mat 13:31-32; Luk 13:18, 19*)

³⁰ Ne Jisós ama agíí ntó aké, “Ese dejoge nnó gefwage Esówó gélú nkane nde? Mmége nyé geji ne ndé nekanémejós?

³¹ Gélú nkane mbeé mbwé ayí ákuú mósta, ápege alu nénéjéné éke nyiné mbwé ngbon.

³² Ebélégé ndere ápéne néchií, nówé, nébwalé gekpékpégé genós eyi gepwós unós uko, gefye mata ayí denwóné débígé nmeé, déténege anyua bwó wyé.”

Ula bi Jisós alerege né makámejós

(*Mat 13:34-35*)

³³ Jisós agaré bós mekomejós Esówó né gejamégé makámejós aleré ebwó né gefó eyige ebwó ákage káa ula.

³⁴ Ajógé fós ne ebwó ayi alá tómé makámejós, yémbó gébége abegé ji mbi ne baá utós bií ágarege ebwó úla yéndé mechó.

Jisós anyá mbyonnyi atene

(*Mat 8:23-27; Luk 8:22-25*)

³⁵ Ne nkwale Jisós ajós ne baá utós bií aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyyé egbé né.”

³⁶ Ne ebwó álya gejamégé bós eféé, ne Jisós ajye jwóle mé mmu ékpe, ne baá utós bií achwó kpé. Ebwó aló mánchya ne mákpée ayifó ákwólege.

³⁷ Ndere ájye, mbyonnyi metometo áchwó bule nnyi ne ngba nnyi apye nnyi nébúlege, apye ékpe enyige ne uto ne manaá maló mankpéne né ékpe, ela mankemanke.

³⁸ Jisós abó alú né meso ékpe, anéré mekpo né genósge mekpo, abelege. Ne baá utós bií ájye pe ji ájoge

áké, “Ménleré ɔ̀bɔ́ gébé nnó ese dechwá gbó wó?”

³⁹ Ne Jisɔs akwilé ka, anyá mbyo nnyi yimbɔ́ ajɔ́ aké, “Mgbannyi tené nyámeé.” Mbyo nnyi yimbɔ́ átené, mbaá akwené tɔ́meé.

⁴⁰ Ewyage Jisɔs agií ebwá aké, “Défɔ́ ndé? Défyéé fɔ́ matɔ́ ne Eɔ̀wɔ́ wó?”

⁴¹ Ala mano mekpo fuú áwére ne efɔ́ metɔ́ ágíge atɛ aké, “Ndé gefɔ́gé muú na? Yé mbyo nnyi ne mgbannyi áwuú ji?”

5

Jisɔs abú aló nchye átané mende fɔ́ mmye

(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Jisɔs ne baá utɔ́ bii áchyagé gentoógé mewaá Galilií, ákwɔ́né mbale nnyi kwákwólé né gebagé mewaá Garɛsɛne.

² Nɔ̀rɛ Jisɔs átané né ékpe ashule né mbale nnyi, mende fɔ́ yi awya meló nchye átané né manome ayi áchomé né etárávé abó gatélé áchwá báne ji,

³ ji ajwɔ́lege le né manome. Yé muú yi akáge wé se ji ne bɔ́ mkpokove apó,

⁴ Ndɔ́ ndɔ́ ne ndɔ́ abó áwéle mé ji uka ne amu yémbɔ́ asɔ́rege bɔ́ nkɔ́kove ne use bi úlú ji uka agbɛ. Mende yina atoó kpaá apwá ayi muú alá kágé ba ji mme awɛ.

⁵ Utuú ne nwɔ́mésé mende yimbɔ́ akene tametame né manome ne mfaá makwɛ, akalege ne asɔ́rege menyammye wuú ne mataá awuú ubale.

⁶ Aké agene Jisɔs tɛtɛ, abó gatélé, ajye tó manó né mbe ushu Jisɔs.

⁷ Apyégé mbɔ́, alile akalege kénké aké, “E é Jisɔs, Maá Eɔ̀wɔ́ Anyata! Ɔ̀bɔ́ ndé mechó ne me? Kélé mabɔ́ Eɔ̀wɔ́ nnó ɔ̀chyege fɔ́ me efwyale.”

⁸ Ajɔ́gembɔ́ elé Jisɔs abó anyane ji nnó, “Wɔ́ meló nchye táné mende yina mmye.”

⁹ Ewyagé Jisɔs agií ji aké, “Mabɔ́ mye makamege nnó?” Mende yimbɔ́ ashú ji meko aké, “Nkamege ‘Gejamé’, néndé ese delú gejamé.”

¹⁰ Ne aló nchye anɛ Jisɔs mmye nnó ekágé abú ebwá átané né gebagé mewaá eyigémbɔ́.

¹¹ Wyɛ eféé, nfɔ́né mekwende fɔ́ nébɔ́ nényéé kwákwólé né mbyɔ́ Mékwɛ.

¹² Aló nchye bimɔ́ ánɛ Jisɔs mmye nnó álya ebwá ájyé kpe mekwende eyimbɔ́ mmye.

¹³ Jisɔs akamé. Aló nchye bimɔ́ átané ájye kpé nfɔ́né mekwende eníné mbɔ́ né mmye. Akpɛgé mbɔ́, nébɔ́ néshulé Mékwɛ, nékwé mmu gentoóge mewaá néke. Nfɔ́né mekwende eniné mbɔ́ nelú genógé bɔ́ delé ápea.

¹⁴ Ambamé mekwende yimbɔ́ ágégé, abó afé né meló mangaré genó eyi gepyéé, abifɔ́ afé né makɔ́ ágarege abya yimbɔ́. Ne bɔ́ átané nnó áchwá áge mechɔ́ ewé epyéé.

¹⁵ Ne ebwá ákwónégé mbaá ayi Jisɔs alu, ágé ntó mende ayi abɔ́ awya gejamégé aló nchye ndere ajwɔ́le eféé ne mandeé jii mmye, akéré

menyammye wuú. Ebwó ágégé mbó efó ekwó ebwó matóó.

16 Bóó bí abó ágené genó eyígé pyé áló mangaré mechó ewé epye ne mende yi abó awya aló nchye, ágarege ntó mechó ewé epye ne mekwende.

17 Ne ebwó áló mánε Jisós mmye nnó ályaá gebagé bwó ájye.

18 Ndere Jisós abó akpéne mmu ekpée, mende yi abó awya aló nchye anε Jisós mmye nnó agó ji akwólé ji.

19 Yémbó Jisós akamé wó. Agare le ji aké, “Kere meso mbaá bóó byε ne ogare ntó ebwó nkane Esowó ágené wó meshwe, apóó wó ne unó uko bi ápyeé eta wyé.”

20 Mende yimbó afé né gebagé mewaá eyigé ákuú geji nnó Dekapolis, mme maló ufya, aló mankené ne agarege galógáló ayi Jisós ápyeé eta wuú. Mechó ewena épye yéndemuú ayi awuú ala meno mekpo fuú.

Maá Jarós ne mendée ayi atáá nku Jisós

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Bó Jisós ama kpe ékpe áchyá ákéré egbé gentógé mewaá Galilíí. Ne ndere atené mapeá nnyi, njuné bóó néchwó nó ji mme.

22 Ne Jarós muú kpaá né echa mmyemenene ewe elu eféé abó alu nto geluage bóó bimbo. Gébégé ágené Jisós, ajye tó manó mbe ushu wuú.

23 Aló manené Jisós mmye ne metóó wuú meko nnó apóó ji. Aké, “Maá wa ayi kóó

mendée amee ne achwó gbó. Ata, chwó nere ji ebwó mmye, apege nye.”

24 Jisós alya, aló manjye ne Jarós. Ne njuné bóó nekwólege ji, egbe we ne ewe ánmerege ate mme.

25 Né geluage bóó bimbo mendée fó abó alu ayi manoó mátánege ji mbe, málé anm éfyáneápeá.

26 Mendée yina agé me efwyale dóó, achó nka mbaá bóó maka kpaá yeé galógáló apó. Yémbó ébóó wyε bóó.

27 Mendée yimbó abó áwuú ngó Jisós akε né mpu ekwó bóó ewémbó, achwó ji né meso, anyaa ebwó, atá nku wuú.

28 Ajoge ne gemε jíí aké, “Mbógé ntagé yé lé mandée jíí, ntoge nye.”

29 Atágé mbó, ténéténé manoó mansó. Ne awuú menyammye wuú nnó atóó.

30 Wyε né gébé eyigémbó Jisós awuú nnó uto útané ji mmye, ábwólé mmye ne njuné bóó aké, “Waa ataa mandeé ya”?

31 Baá utóó bíí aké ne ji, “Ge nkane gejamé gé bóó ánóó wó mme, epyémbó nnó ne ogige nnó waa ataa wó?”

32 Yé lé ebwó ájóómbó, Jisós ashíí wyε mampele agyage, agige muú yi abó ataa ji.

33 Mendée yimbó ákaáge genó eyigé gepyeé né menyammye wuú, atané metóómetóó bóó bimbo awere ne efó metóó achwó kwé mbe ushu Jisós. Apyege mbó, agare ji abya wuú meko.

34 Ne Jisós aké ne ji, “Maá wa, otóó getúgé ofyεé metóó

wye ne me. Ɔmágé wú sé ubale. Ke pere.”

³⁵ Ndere Jisɔs abo alú jɔ́ge ne mendée yimbo, bɔ́ dentɔ́ átané né gepúgɛ Jarɔs áchwɔ́ gáre Jarɔs áké, “Maá wye agbó mé, ɔchyege sé ménleré ɛfwyale detú.”

³⁶ Ne Jisɔs afyɛ́é mekpo né depɔ ɛtiré ájɔ́gɛ wɔ́, yémbɔ aké ne Jarɔs, “Ɖɔ́gɛ, fyé lé metɔ́ ne me.”

³⁷ Akamé fɔ́ nnó muú yicha akwɔ́lé ji wɔ́ ékosé Pita ne Jɛmsi ne meɲmó wuú Jɔn.

³⁸ Aké́gɛ ákwónégɛ gepúgɛ Jarɔs, Jisɔs age nkane bɔ́ ákwené tametame áyiáge, ádorege mmye mme álíle kenke.

³⁹ Jisɔs akpé mmu aké ne ɛbwɔ́, “Ndé ɛnyú déyiáge délíle? Maá mesó mendée yina agbo wɔ́, abelege lé géjyá.”

⁴⁰ Awúgɛ mbɔ́ álɔ́ man-jwáné ji jwané, ɛféé ne alé bú ɛbwɔ́ ako átané dafye, asé le mma ne nte maá yimbo ne baá utɔ́ bíí aléé, ájyé kpe mbaá ayi ábelé maá yimbo.

⁴¹ Ne Jisɔs agbare ji ɛbwɔ́ ajɔ́ né meko aramaic aké, “Tabita kumi. Ula utené nnó, mesɔ́ mendée njɔ́ge ne wɔ́ nnó kwilé ka.”

⁴² Maá yimbo akwílé, ténéténé alɔ́ mankené. Mesɔ́ mendée yimbo alu aɲmé áfyanéapeá. Bɔ́ bi ágene mechɔ́ ewé, mano áwule ɛbwɔ́ mmu ukokó.

⁴³ Jisɔs aji ɛbwɔ́ matu nnó ekagé ágaré muú yicha mechɔ́ ewe. Anérégɛ aké ne

ɛbwɔ́, “Chyege maá yimbo menyéé anyéé.”

6

Bɔ́ Násaret ábya Jisɔs
(*Mat 13:53-58; Luk 4:16-30*)

¹ Jisɔs alyaá melu ewémbɔ́, akéré né melɔ́ wuú ne baá utɔ́ bíí.

² Ne bíí uwyaá bɔ́ Jus ukwónégɛ, afé mmu echa mmyemenene, alɔ́ manleré bɔ́ depɔré ɛsɔwɔ́. Gejamégɛ bɔ́ bi áwuú unó bi alerégɛ ála mano mekpo fuú ne áké, “Ewéna elúmbɔ́ nno? Nde mbaá, atáné ne unó uko? Nde muú áchyeé ji gefɔ́gɛ denjá ti ne utó nnó apyégɛ ufeleka?”

³ Pó memwɔ́mé upú ayi alu maá Meri na? Pó aɲmó bíí álú Jɛmsi, ne Jose, Judas ne Simun? Pó aɲmó bíí abi andée álú fa ne ɛsé.” ɛpye bwɔ́ áfyéé matɔ́ ne Jisɔs wɔ́ ne ábya ji.

⁴ Ne Jisɔs ajɔ́ né ɛbwɔ́ aké, “Anoge bɔ́ ekpávé ɛsɔwɔ́ yéndé mbaá. Yémbɔ́ wyelé bɔ́ melɔ́ bwɔ́ ne ula gepú bwɔ́ ne aɲme bwɔ́ ne álá nógɛ ɛbwɔ́”

⁵ Ewena ɛpye ji abɔ́ fɔ́ gébé mampye uféleka ɛféé wɔ́, ekosé ukéke bɔ́ mamée abi ji anéré ɛbwɔ́ amu mmye atoó.

⁶ Ji ala meno mekpo fuú ndere agene nnó bɔ́ bina áfyéé fɔ́ metɔ́ ne ji wɔ́.

Jisɔs atɔ́ áɲgbá áfyánepede
nnó apye utɔ́ bíí

(*Mat 10:5-15; Luk 9:1-6*)

Ne Jisɔs atánégɛ melo wuú, afé né mata malɔ́ ayifɔ́, alerege bɔ́ mekomejɔ́ ɛsɔwɔ́.

⁷ Akuú áhgbá bií áfyáneapeá ako, áchwógé ató ebwó dafye apea apea. Achyé ebwó uto mamférégé aló nchye né mmye bɔɔ.

⁸ Nɔɔere ebwó achwó jyε, Jisɔs aké ne ebwó, “Ekagé débó yéé genó, bógé le meto εwu εwu, dékpágé fɔ menyéé, yé gébagé neke, yé ηka,

⁹ yé gekwɔrégé ndeé, yémbɔ fyége lé unó uka.”

¹⁰ Ama jɔɔ ne ebwó aké, “Dekwɔnégé yénde melɔ, gepú eyigé dékprégé, ásege enyú ne metɔɔ megomegɔ bége wyε efeé kpaá te délyáge.

¹¹ Mbɔge melɔ elá seé enyú wó, yé manwu mekomejɔɔ nyú wó, lyáge déjyε detene né metɔɔ meló, dekwe uka mme nnó mpupu eyi ebalé enyú uka étáné, ne elerege nyε nnó ákwele ebwó mbeé.”

¹² Ne baá utɔɔ bií atáné áfé, álɔ mangáregé bɔɔ mekomejɔɔ Eɔwɔ.

¹³ Ebwó áfere gejamégé aló nchye né mmye bɔ, áma ápye bɔɔ mameé átoó ndere ágbεle ebwó maweé mmye.

Negbo né Jɔn Menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ

(Mat 14:1-2; Luk 9:7-9)

¹⁴ Mfwa Herɔd Antipas ayi awáne baá gebégé ábyené Jisɔs awú ηgɔ ukpékpé depɔ tiré Jisɔs apyé deko. Nendé yénde mbaá bɔɔ ágaré abya wuú. Bɔɔ bifɔ ájɔge áke, “Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ ne akwilé né negbo nkaáwu ne awya utó mampye ufélekpa.”

¹⁵ Yémbɔ abifɔ aké, “Jisɔs alu mewené Elija muú ekpávε

Eɔwɔ.” Abifɔ aké, “Jisɔs alu gekwénége muú ekpávε Eɔwɔ.”

¹⁶ Ne Herɔd awúge ngɔ Jisɔs aké, “Ndɔfɔ elé Jɔn menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ ayi mbɔ nsɔɔ ji mekpo ne ákwilé né negbo achwɔɔ.”

¹⁷ Epyεmbɔ Herɔd atɔ bɔɔ nnó ágbáre Jɔn áwé áfyé né mmu gepúgé denɔ, gétúgé agaré gabo ayi Herɔd apyé nnó aferé Herɔdyas mendée menmo wuú Filip abá.

¹⁸ Jɔn abɔ ajógé ne Herɔd nnó, “Elɔme fɔ manfere mendée menmó wyε ábá.”

¹⁹ Né gétú eyigémbɔ Herɔdyas abɔ apaá Jɔn ne akelé meti manwá ji yémbɔ ágé meti wó.

²⁰ Herɔd abɔ ánógé Jɔn ne ákelégé fɔ nnó awá ji. Akaá nnó Jɔn alu muú melómélɔ ne alu cho né mbe ushu Eɔwɔ. Yélé unó bi Jɔn ajɔge úlú tametame né metɔɔ wuú, yémbɔ metɔɔ égɔɔ ji manwúge Jɔn yéndégébé.

²¹ Bií uma Herɔdyas age meti mawá Jɔn. Gébége Herɔd apye epaá bií ebi ábyéné ji, akú ákpakpa melɔ ne afwa bɔɔ bee né gebage mewaá Galilí.

²² Ne maá Herɔdyas mesɔ mendée achwó bee gefógé mabeé eyigé gégɔɔ Herɔd ne aηkéé bií matɔɔ, efeé ne Herɔd aké ne ji, “Gare me yénde genó eyige ákelege, nchye wɔ.”

²³ Nkelé nnó, “Nchyege wɔ yénde genó eyigé ákelege, ye ebe le gebagé melɔ wá.”

²⁴ Maá yimbɔ atané ajye gií mma wuú aké, “Mma, ngaré

mfwa nnó nkelege nde”?

Mma aké, “Mekpo Jón menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ́.”

²⁵ Maá yimbɔ́ abó akéré, agaré Herɔd aké, “Nkelege nnó ɔ́chye me mekpo Jón menwyaá bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ́ fa né gebagé nkpagene nana.”

²⁶ Mechɔ́ ewé epye mfwa Herɔd byɔ́ ukɔré ji mmu yémbɔ́ akágé shya manchye ji gétúgέ abó akele me né mbe ushu aηkéé bíí.

²⁷ Ténéténé yimbɔ́, Herɔd atɔ́ membame wuú ayi ama nnó, ájye ásó mekpo Jón né gepúgέ denɔ́. Ne ájye sɔ́ áchwɔ́ ne ewu.

²⁸ Mende yimbɔ́ anérégέ, abó mekpo ewu afyé né gebagé nkpagene ajyé chye maá yimbɔ́ mendée, ne maá yimbɔ́ ajye chye mbaá mma wuú.

²⁹ Ne baá utɔ́ Jón áwúge nnó áwá nte bwɔ́, ájye kpá genkwɔ́ jíí, aníí né menome ewe áchomé né etárávέ.

Jisɔs achyέé delé bɔ́ ata menyέé

(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Jón 6:1-14)

³⁰ Aηgbá Jisɔs akéré meso né neke eniné ji abó atɔ́me ebwɔ́. Agaré Jisɔs ufɔ́ unó bí ebwɔ́ ápyé ne áleré.

³¹ Ɛwyágέ bɔ́ áchwɔ́ mbaá Jisɔs, abi áchwɔ́, ne abi ájye, ájá kpaá ápye Jisɔs ne baá utɔ́ bíí ápó yέ ne gébé manyeé menyέé. Ɛféé ne Jisɔs aké ne baá utɔ́ bíí, “Déjyé né melú

ewé bɔ́ alá pó, nnó enyú deg-beé mmye gachyé.”

³² Ɛféé ájye kpe mmu ékpée ebwɔ́ ebwɔ́, álɔ́ manjye né mbaá ayi álú bɔ́mbɔ́.

³³ Yémbɔ́ gejamégέ bɔ́ ágέ ebwɔ́ ndere átané ájye ákaá Jisɔs ne bɔ́ bí ne melu ewé ebwɔ́ ájye. Ne ebwɔ́ átané malómaló, ásó mewaá mewaá, ábó mbe ne Jisɔs ne baá utɔ́ bíí.

³⁴ Jisɔs átanégέ mmu ekpée, agέ gejamégέ bɔ́, ne meshwe akwɔ́ ji metɔ́, gétúgέ álu eké magɔηme ayi alá pó ne membámé. Ɛféé alɔ́ manleré ebwɔ́ gejamégέ unó.

³⁵ Ndere bíí ulɔ́ mangíle baá utɔ́ Jisɔs ájye jɔ́ ne ji áké, “Atá bíí úfé ne mbaá yina alu eke mashwɔ́ne.

³⁶ Gɔ́ bɔ́ bina ájye nnó ebwɔ́ akáge jyε ne makɔ́ né baá malɔ́ ayi álú kwɔ́kwólé, áná menyέé ányeé.”

³⁷ Ne Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Enyú ambɔ́ chyége ebwɔ́ genó ányeé.”

Ne ebwɔ́ aké, “Atá ɔ́kaá fɔ́ nnó ηka yi ese dénáme bɔ́ bina menyέé ékáge be genóge uba ηka upea wɔ́?” *

³⁸ Jisɔs aké, “Enyú dewya ntó bred eníí? Choge depé.” Ájye gé, ne aké, “Ese dewya ntó bred eta ne meshuú epea.”

³⁹ Ne Jisɔs agare ebwɔ́ nnó ákaré bɔ́ bimbɔ́ matoómatoó, ájwólé né dambyanja.

⁴⁰ Apye ebwɔ́ ájwólé, mbaá ayifo álu usaá bɔ́ uta ne ayifo alu usaá bɔ́ upea meso efyá.

* 6:37 Elú wáwálé nnó: Denari alu ηka yi apege muú né utɔ́ bíí uma.

41 Ajwólégé Jis̄s abó ntóo bréd étáa ne meshuú épeá, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Es̄wá. Agya bréd achyé mbaá baá utóó bií nnó ákaré mbaá b̄óó bimbo. Ne ákaré ntó meshuú epea mbaá ebwó ako.

42 Yéndémuú ányé ágbeé.

43 Ne baá utóó Jis̄s ányweré bréd ne meshuú ágbeé usá úfyáneupeá ebi ányéé ulaá.

44 B̄óó bi ányé menyéé álú delé b̄óó átáa.

Jis̄s ake mfaá mek̄o manaá (Mat 14:22-23; J̄on 6:15-21)

45 Ewyágé Jis̄s apye baá utóó bií ákpe ékpée nnó ábó mbe áchyá gentóógé mewaá ájyé né melo Betsada. Ji ala meso agare b̄óó nnó ebwó ákéré né upú bwó.

46 Ajógé mé né b̄óó nnó áke chánéné, áfe né mfaá Mekwe manemmye.

47 Nkwále akwónégé, ékpée elú né metóó gentógé mewaá Galilií, ele Jis̄s mbií ne álaá né mapeá nnyi.

48 Jis̄s agé nnó baá utóó bií ágéne efwyale ndere mbyo nnyi atané ebwó mbe ushú ápélege ékpée bwó. Elo né gejjéjégébi kpaá te dondo, Jis̄s ákéné mfaá mek̄o manaá achwó eta bwó, ela gachye ake apyáme ebwó akoó.

49 Ebwó áké ágéne nkane Jis̄s akéne mfaá mek̄o manaá achwó, áferé nnó ele muú nefóo ne alo mánkalégé.

50 Ebwó ako ágégé ji efóó ekwó ebwó matóó.

Yémbó áké ne ebwó tenetene yimbo, “Elé me, gbarege matóó nyú, défoge.”

51 Jis̄s akpége né mmu ékpée ne ebwó, mbyo yimbo apwá. Agege mbó ala mano mekpo fuú.

52 Yele Jis̄s abó achye dele b̄óó atá bréd ányéé, akaá f̄o gefoge muú eyige ji alu wó; néndé aṅea matóó.

Jis̄s apye b̄óó mameé atoo né Genesáret (Mat 14:34-36)

53 Jis̄s ne baá utóó bií áchyagé gentóógé mewaá, áchwó kwóne né melo Genesáret, né gentó eyigémbo ne ebwó áshii ékpée eféé.

54 Ténéténé yi ebwó átané mmu ékpée, b̄óó ákaá nnó gé Jis̄s na.

55 Alomé gatelé, áfe melo meko ne baá mata maló, áfe ákpane b̄óó mameé bwó áchwó ne ebwó, ne yénde mbaá ayi áwuúge nnó Jis̄s alú wye.

56 Ne yénde mbaá ayi Jis̄s ákwóné, yé né maló ayi kókó ye ayi kpákpá ne ye né makóó ákpané b̄óó mameé ánywérege malú malú yé né ntoné gese, ne ánené Jis̄s mmye nnó alya ebwó atá mano nkú jí. Ne yéndémuú nemeé ayi atáá mano nkú Jis̄s atóó.

7

Jis̄s agarege unó bi ukwene ante b̄óó Jus dleré (Mat 15:1-20)

1 B̄óó Farasi ne anleré mabé Es̄wá f̄o átané Jerosale áchwó nó Jis̄s mme.

2 Ndere ebwó álu eféé, ágé nnó baá utóó Jis̄s abifó anyéé menyéé amu debadeba ayi

álá shwónége amu ndere gepo gebwó gelerége wó.

³ Bóó Farasi ne bóó Jus ako abi ákwólege unó bina dóó, ushuú bóó Farasi cháchá ányéé f́o menyéé ayi álá bómbe áshwóné amu bwó ndere gepogé ukwene ante bwó gelu wó.

⁴ Yéé muú bwó ayi anyéé genó eyigé ánáme né gese ayi álá shwóné chánéné apó. Ebwó ábelege ntó gejamégé mabe bwó nkane manshwónégé amó, meséé ne mámba.

⁵ Ne Bóó Farasi ne anleré mabé Eṣṣwá ágíí Jisṣs áke, “Ulannó ne baá utóó bye álá kwólégé unó bi ukwene ante sé áleré? Ulannó ebwó ányéé menyéé ayi álá shwónégé amu?”

⁶ Jisṣs ashúú ebwó meko aké, “Enyú bóó dembwólé. Asaya, muú ekpávé Eṣṣwá abó alu cho gébége agaré nyá mekomejóó Eṣṣwá atomé ne enyú nnó,

‘Bóó bina ánógé me ne ubómeno yémbó ánógé f́o me né mmu matóó bwó cháchá.

⁷ Enógé ewé ebwó ánoqe me, elú detú

nénde ásele unó ukwene ante bwó álerege eké mabe ya!’ ”

⁸ Jisṣs aké ne ebwó, “Enyú dése mabé Eṣṣwá, deke debélé egbe ema nnó dénógé unó bi ákwaá álerege.”

⁹ Jisṣs afe mbe manjóó aké, “Dewyá mati malómaló mánlya mabé Eṣṣwá nnó dékwólégé le unó bi ukwene ante nyú álerége.

¹⁰ Gébége Mosis alerege mabe Eṣṣwá, abó ajóó aké, ‘Nógé mma wyé ne nte wyé’. Ama jóó ntó nnó, ‘Mbógé muú ajógé mejóó mebo ne mma wuú yé elé ne nte wuú, abó manwá ji.’

¹¹ Yémbó né egbé ewé nyú, dela gáre lé nnó, mbógé muú abegé ne genó eyigé ji akage poó mma wuú yéé ebélé nte wuú ne geji, ajóó le nnó, ‘Elé echye Eṣṣwá.’

¹² Wyémbó ne dégbéé bóó nnó ápooge f́o amma bwó ne ante bwó.

¹³ Enyú dépye mabé Eṣṣwá áfu sé yé genó wó getúgé unó bi enyú deléerege. Ge wyé gepo gema na me njóó mbó gejamégé gabo alú ayi enyú dépye wyé na.”

Unó bi upye mekwaá álá béé f́o cho né mbe ushuú Eṣṣwá (Mat 15:10-20)

¹⁴ Ne Jisṣs ama akuú njuné bóó nnó áchwó eta wuú. Achwóge aké, “Enyú ako wuúge, ne yéndemuú ákaá genó eyigé njógé.

¹⁵ Genó eyigé muú ányége gejye ji une gepye f́o muú ábéé debadeba né mbe ushuú Eṣṣwá, elé eyi getanege ji né meno.”

¹⁶ Ne mboge muú awyá matu manwú áwú.

¹⁷ Jisṣs anérége, ji ne baá utóó bií ályá bóó bimbo, áfé né mmu gepú, ne ebwó ágíí ji ulá nekanemejóó enina.

¹⁸ Jisṣs ashúú ebwó meko aké, “Enyú delú defóó pó eké ate? Enyú dékaá wáwálé nnó dényége menyéé ákágé pye f́o enyú debé debadeba.

19 Menyéé wu ákpéné fɔ né matɔ́ nyú, ájye le né unɛ, ne átane né menyammye.” Ndere Jisɔs ajɔ́ mbɔ ebyennɔ ufɔ́ menyéé uko ukwané manyéé.

20 Ne Jisɔs aké, “Uféré ebi utánege muú metɔ́ ne upye muú abéé debadeba né mbe ushuú Ɛsɔwɔ.”

21 Ama jɔ́ aké, “Uféré uboubo, ubelé tametame, ejo ne manwáné bɔ́. Unó bina uko utánege né metɔ́,

22 mankwéné ulɔ, use, ne nchye, mambwólege bɔ́, eɲmenɲené, mansɔge metɔ́ nnó bɔ́ ábɔ unó ápwɔ enyú, manchɔge bɔ́ mambɔ, nepa ne ukénkéné.

23 Unó bina uko utanege né metɔ́ ne ubi ne úpyéé muú ábéé debadeba né mbe ushuú Ɛsɔwɔ.”

Mendée ayi áfyéé metɔ́ ne Jisɔs

(Mat 15:21-28)

24 Ne Jisɔs atané afé né gebagé mewaá bɔ́ Jus eyi gelú kwɔkwólé ne melo Tiya ne Sidɔn. Jisɔs ajye kpe mmu gepú gefɔ ne akélégé fɔ nnó muú akaá nnó ji alu eféé, yémbɔ meti epɔ ewe ji ákage bíí.

25 Mendée fɔ ayi maá wuú yi mendée awya meló nchye, áwuúgé nnó Jisɔs alu eféé, atané ténéténé achwɔ́ tó manó né mbe ushuú wuú.

26 Mendée yina apɔ́ fɔ muú Jus alu muú Grek ne ábɔ ábyé ji títí né gebagé mewaá Siriya né Sirofɔnisha. Ane Jisɔs

mmye nnó aféré meló nchye yimbɔ né mmye maá wuú.

27 Yémbɔ Jisɔs aké, “Gɔ esé debɔ mbe dechye baá melo menyéé, elómé fɔ nnó muú ase menyéé ayi baá melo ányé achyéé bɔ mammye.” *

28 Ne mendée yimbɔ ashuú ji meko aké, “Ata, yémbɔ bɔ mammye ányéé uchɔchɔgéré ebi utánege né ekpókpógélé ukwéne mme gébégé ambané áke ányéé menyéé.”

29 Jisɔs aké ne ji, “Elé wáwálé, chɔ, ɔgene nyɛ ndere meló nchye yimbɔ atané mé maá wye mmye.”

30 Gébégé mendée yimbɔ akéré né gepú jíí, agé maá wuú ndere ábelé né ukwɔ ne meló nchye atané mé ji mmye.

Jisɔs apye mbuú atoó

31 Ne Jisɔs atanége melo Tiya akoó né meti Sidɔn afé né ebeé mega Galilíí. Afé né mme Dekapolis, mme malɔ afya.

32 Bɔ́ fɔ áchwɔ́ ne mende ayi alu matu gbégbé ne akágé jɔ́ fɔ mejɔ́. Ebwɔ́ áne Jisɔs mmye nnó anéré ji ebwɔ́ mmye.

33 Jisɔs ase ji né metɔ́ metɔ́ gejamégé bɔ́, afé né melu ewé elu bibíí eféé ne afye denɔré amu né matu mende yimbɔ, akpó matye ne ata nenɔme níí.

34 Ne Jisɔs ape amɛ mfaánebuú ne ashuúle gefere, ajɔ́ né meko aramaic aké, “Ɛffata” ula úlú nnó, “Néné”.

* 7:27 Elú wáwálé nnó: Né melo ɲwe ewéna bɔ́ abi Jisɔs ájógé atome ne ebwɔ́ nnó baá melo elé bɔ́ Jus ne abi ji atome ne ebwɔ́ nnó bɔ́ mamye elé bɔ́ abi alá pɔ́ fɔ bɔ́ Jus.

35 Ténéténé mende yimbo alo manwu ne alo ntó manjós mejós ayi alá pò se ne efwyale.

36 Ne Jisós akwelé ebwó mbeé nnó ékagé ágaré muú. Yémbó ndere ákwelé ebwó mbeé dós, mbó nto ne bós ágarage abya wuú ájye.

37 Ebwó ako abó, alá manó mekpo fuú ájoge aké, “Yéndé genó eyige ji apyéé gelú gelógeló.” Apýe bós matu gbégbé áwuú ne abi alá joge, ájoge.

8

Jisós achyéé delé bós ani menyéé

(Mat 15:32-39)

1 Ewyage gejamégé bós gema chwó nó Jisós mme. Bós bina abó akpá fó menyéé ayi ányéé wó. Ne Jisós akuú baá utós bií ne aké,

2 “Meshwe apyéé me ne bós bina, néndé ebwó álé mbó ndó eléé ne me ayi alá ányéé ye genó fó wó.

3 Mbógé ngarege ebwó nnó ájyéé une mesa, átós né meti gétúgé abifó nekene bwó neshya.”

4 Baá utós bií agií ji aké, “Fa né mashwóne muú agene mbó menyéé efó ayi ákwanege bós bina ako?”

5 Ne Jisós agií ebwó aké, “Enyú dewyaá ntoó bréd enií eféé”? Aké, “Dewyaá ntoó bréd ékénéama.”

6 Ewyage Jisós agaré bós bimbó aké, “Jwólege mme”. Ne asé ntoó bréd eyimbo ékénéama áchýege matame mbaá Esówo, agya, achyéé baá

utós bií nnó ákaré mbaá bós bina, ne apýe wyembó.

7 Ne ebwó ábó awya ntó ukéke baá meshuú. Jisós ase achyéé matame mbaá Esówo né uno bi, agaré baá utós bií nnó ákaré mbaá bós.

8 Yéndémuú ányéé ágbeé ne baá utós Jisós ánywéré uba bi ulaá ugbeé usá ukeneama.

9 Mpa bós bi ányé alú delé bós anií. Anérégé Jisós aké ákere meso né upú bwó.

10 Ténéténé yimbo Jisós ne baá utós bií ákpe mmu ékpée áchyaá áfé né gebagé mewaá eyigé akuú nnó Dalmanuta.

Ekwo bós Farasi ne Sadusi agií Jisós nnó áléré ebwó ufélékpa

(Mat 16:1-4; Luk 12:54-56)

11 Bós Farasi fó ábó áfé mbaá Jisós alo manyé mbeé ne ji. Ebwó abó akéle meti mamua ji. Agií ji aké, “Pýe ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esówo ne atóme wó.”

12 Jisós awuúgémbó, ashulé gefere ne agií ebwó aké, “Ulannó njye enina fi nekelege ufélékpa? Ngarege enyú wáwálé nnó yé úma degené fó.”

13 Ajogé mbó alya ebwó, áma jyé kpe mmu ekpéé, achya afé egbe gentógé mewaá.

Jisós akwelé baá utós bií mbeé nnó áse gébé ne yis bós Farasi ne bós Sadusi

(Mat 16:5-12)

14 Baá utós Jisós ábó ájinte mankpa gejamégé bréd ne ábó áwya le maá ntó bréd ama né ekpéé.

15 Jis̄s akwelé ebwó mbeé aké, “Sege gébé ne yis b́ó Farasi ne mfwa Herod.”

16 Ne ebwó álo manjogé ebwó ebwó aké, “Nd́f́o ajógé mb́o lé delá depó yé ne bred?”

17 Jis̄s akaá genó eyigé ebwó ajogé ne agii aké, “Ulannó enyú dejoge mech́o bred ayi enyú dela ṕo ne ji? Nnó enyú delú dankaá ula mech́o ewé? Mat́o nyú álu wye séséleé? Delú dankaá gefóge muú ayi me nlu?”

18 Enyú déwyaá amé dégene f́o mbaá? Enyú déwyaá matu déwuú f́o? Dékágé fere f́o depó tiré na?

19 Gébégé nkare ntoó bred éta mbaá b́ó dele b́o átáa ányéé, ayi áb́o álaá gbeé usa unii?” Ne ebwó áshuú ji meko aké, “Usá úfyaneupeá.”

20 Jis̄s ama agii ebwó nnó, “Ne gébégé nkaré ntó, ntoó bred yimb́o ékénéama mbaá b́o delé b́ó ani ányéé, ayi alaá enyú dénywere nyá, álaá usá unii?” Ebwó áshuú meko aké, “Usá ukeneama.”

21 Jis̄s agii ebwó ake, “Enyú degé nkane nsele baá nto bred nchyeé gejame b́ó menyéé ẃo, te fi, delú dankaá gefóge muú eyi me nlu?”

Jis̄s apye muú amé nónómé né Betsaida agéne

22 Gébégé Jis̄s ne baá utóó bií ákwone né Betsada, b́ó f́o áse muú amé nónómé áfé ne ji mbaá Jis̄s áne ji mmye nnó atá ji.

23 Jis̄s agbaré ji ebwóebwó áfé mekpo meti, eféé ne akpó ji matye amé. Anéré ji amu

né amé, agii ji aké, “Nnó ógene mb́o genó f́o?”

24 Mende yimb́o ape amé mfaá aké, “Ngene b́ó yémb́o álu lé eké uńo ébi ukene ugyage.”

25 Ama ata ji amu né amé nana mende yimb́o aké apele amé ji ánené alo mángene mbaá, ne agene yénde genó chánéné.

26 Jis̄s agare nnó, “Cho mmu gepú jyé, ekagé okere né melo.”

Pita aké Jis̄s alu muú ayi Es̄wá akwere ji ela gefwa (Mat 16:13-16; Luk 9:18-21)

27 Jis̄s ne baá utóó bií ájyé né baá maló f́o kwókwólé ne melo Kaisaria Filipi. Ndere ebwó akene ájyé, agii baá utóó bií aké, “Ndé gefóge muú ayi b́ó ájógé nnó me nlu?”

28 Baá utóó bií áshuú ji meko aké, “B́ó bif́o áke olu Jon menwyaá b́ó manaá Es̄wá, abif́o áke olu Elija ne abif́o áke olu muú ekpávé Es̄wá ama.”

29 Ajógémb́o, Jis̄s agii ebwó aké ne “Yé enyú amb́ó deké me nlu waá”? Pita ashuú ji meko aké, “Ẃo olu Muú yi Es̄wá akweré ji elá gefwa.”

30 Jis̄s akwelé baá utóó bií mbeé nnó ékágé ágaré muú f́o, muú ayi ji alu.

Jis̄s agaré efwyale wuú ne negbo nii (Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Jis̄s alo mangaré nnó, Maá Nte Mekwaá ab́o mangé gejámégé efwyale, ele ákpakpa melo, ne anó

baá bi ápye upe ne anleré mabe Esɔwɔ, áshya nye ji, áwáne nye ji. Yémbɔ ndɔ eléé ekwɔnegé akwilege nye né negbo.

³² Ne Jisɔs agaré ebwɔ mechɔ ewe gbɔgɔnɔ. Ajóge mbɔ, Pita ase ji átené egbe. Alo manshule ji ndo nnó ajóge se gefóge mechɔ ewémbɔ.

³³ Yémbɔ Jisɔs abwólé ushu ape baá utɔ́ bíí ne ashule Pita ndo aké ne ji, “Kwilé me mbe ushu danchɔmeló. Ɔférege unó nkane mekwaá, ɔferé gé fɔ́ éké Esɔwɔ.”

³⁴ Ne Jisɔs akuú gejamé gé bɔ́ bimbɔ ne baá utɔ́ bíí, ajó́ ne ebwɔ aké, “Yé mbɔgé muú enyú akélege mambe menkwɔle wa, abɔ manjinte gemé jíí akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me.

³⁵ Mbɔgé muú akélege mampɔ́ó genwá jíí ebyénnó aníige nye geji, ne mbɔgé muú akamé gé manchyeé genwá jíí getú ya ne abya melóméló, apomé nye.

³⁶ Ndé nsá ayi muú ábɔ́, mbɔgé abege ne unó mme uko ne aníige genwá jíí?

³⁷ Ndé genó muú akage bɔ achye mankwɔré ne genwá jíí?

³⁸ Kaáge nnó mbɔgé mmyé égbɔ́o muú gétuú ya ne mekomejó́ wa né mbe ushu nnye eniné na, eniné nétíí meso ne Esɔwɔ, népyeé gabogabo, mbɔntó ne Maá Nte Mekwaá mmye egbɔ́o nyé ji mansé muú yimbɔ ndere muú wuú gébé gé aké achwɔ ne makiénné ukpea jíí ne enoge ewé Nte wuú achyeé ji.”

9

¹ Jisɔs ama jó́o ne bɔ́o bimbɔ aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, gentɔgé bɔ́o álú mbɔ fáná, abi alá gbɔ́o fɔ́ kpaá te ágene nye gefwage Esɔwɔ ndere gechwɔ́o ne eshye wuú.”

Jisɔs akwɔré gefɔ́o agenege mané mané

(Mat 17:1-9; Luk 9:28-36)

² Ndo ékéné ékó gé Jisɔs ase Pita, Jemsi ne Jon ákwɔ́ áfé mfaá Mekwe fɔ́ kpaá. Ajyege ájwólé ebwɔ́ ebwɔ́ áke ápele menyammye Jisɔs alo mansh-wanege né mbe ushu bwɔ́.

³ Gefɔ́o eyigé mandeé ji akpea ye muú ayi akage shwɔne áji nnó ábé pópó mbɔ apó, ye ébélé ne uka.

⁴ Aké ápéle ágé Elija ne Mosis ákwɔ́ fwéé ájóóge mejó́o ne Jisɔs.

⁵ Pita ajó́o ne Jisɔs aké, “Ata, eló ndere esé délú fa, gó ese déténe óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis, géma eta Elija.”

⁶ Pita akágé se genó eyigé ji ajóóge néndé efɔ́ ékwɔ́ ebwɔ́ matɔ́o dɔ́o.

⁷ Ndere ajóóge mbɔ, aké ápelé gekó gekweré ebwɔ́ mme ne meko atané né mmu gekó eyigembɔ aké, “Gége maá wa ayi mbwi metɔ́o na, wuúge ne ji.”

⁸ Ténéténé yimbɔ aké amagé pe áge sé ye muú fɔ́ wó ekosé Jisɔs jimbiú ne ebwɔ́ ambɔ́o.

⁹ Ndere ebwɔ́ áshulege mékwé ájyeé, Jisɔs áji ebwɔ́ etu aké ékagé ágáré muú fɔ́ genó eyige ebwɔ́ ágené kpaá te

ji Maá Nte Mekwaá akwilége né negbo.

10 Awúgé depɔ tire Jisɔs ajɔ́, ábele wyé déti né mmu matɔ́ bɔ́, ne ágiíge ate nkane ulaá mankwilé né negbo útené.

11 Ne baá utɔ́ Jisɔs bimbɔ́ ágií ji áké, “Ulannó ánléré mabé Eɔwɔ́ ajɔ́ áké Elija abó mambɔ́ mbe achwó ne Muú yi Eɔwɔ́ akwere ji ela gefwa?”

12 Eféé Jisɔs akamé áké, “Elú wáwálé nnó, Elija abó mambɔ́ mbe achwó akwyéé unó uko abelé, yémbɔ́ ulannó ásáme ntó né mmu ηwe Eɔwɔ́ nnó, ‘Maá Nte Mekwaá abɔ́ mangé gejamégé efwyale ne ápaá nyé ji, áma shyá jí?’

13 Yémbɔ́ ngárege enyú wáwálé nnó, Elija achwó mé ne bɔ́ ápye gabo ne ji nkane ejí ebwó wyé ndere abɔ́ asamé né mmu ηwe Eɔwɔ́ atomé ne ji.”

Jisɔs apye maá ayi amee gesasa atoó

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

14 Ebwó akérégé meso, áge gejamégé bɔ́ ndere ánó baá utɔ́ abifɔ́ né mme ánlere mabe Eɔwɔ́ anyéé mbeé ne ebwó.

15 Ne bɔ́ bimbɔ́ áké agéne Jisɔs ácháné ala áme makpo fan álomé ájye táme ji.

16 Jisɔs agíí ánléré mabe Eɔwɔ́ áké, “Nde enyú denyéé mbeé ne ebwó?”

17 Ne mende fɔ́ né gelu-agé njune bɔ́ bimbɔ́ áké, “Ménléré nchwó ne maá wa né eta wyé ayi meló nchye apye ji alá jógé mejó.

18 Yéndégébé meló nchye yimbɔ́ akwilége ji mmye, apye ji akwe mme, génfwéné gétánege ji meno, anyé mánjéné ala nógeé. Nne baá utɔ́ bye mmye nnó áféré meló nchye yimbɔ́, ápulé épwɔ́.”

19 Jisɔs ashúú ebwó meko aké, “E é ndé gefage njye eni nelá fyéé metɔ́ ne Eɔwɔ́? Nkoge mbɔ́ metɔ́ ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndɔ́ eníí ne défyéé metɔ́ ne Eɔwɔ́? Chwóge me ne maá yimbɔ́.”

20 Achwó ne maá yimbɔ́ mbaá Jisɔs.

Ndere meló nchye yimbɔ́ agéné Jisɔs, apye maá yimbɔ́ akwé mme achúú gbok! gbok, génfwéné getanege meno.

21 Jisɔs agégé mbɔ́ agíí nte maá yimbɔ́ áké, “Nemeé niné na nébele mé ji mmye nnó?”

Mende yimbɔ́ áké, “Nelo ji te dembáné.”

22 “Meló nchye yimbɔ́ ákélege manwá ji, apyé ji akwéne gébé eyigé fɔ́ né mewé gebé eyifɔ́ né nnyi, Ata gé esé meshwe ɔ́poó esé mbɔ́gé ɔ́kage pye.”

23 Jisɔs agíí ji áké, “Nde genó wɔ́ ójóge! Nnó mbɔ́gé ɔ́kage pye? Eɔwɔ́ apye yéndégenó eyi gejwéregé ne muú ayi áfyéé metɔ́ ne ji.”

24 Nte maá yimbɔ́ ala ténéténé áké, “Me nkamé ne Eɔwɔ́, Ata, poó me nkame ne metɔ́ ema.”

25 Gébégé Jisɔs agéné nnó gejamégé bɔ́ áboó áchwɔ́ ji mmye, anyá meló nchye

yimbɔ aké, “Wɔ mbú ne álú, nnyá wɔ tánege ji mmyɛ. Ɔjyé mbɔ ɔkerege sé.”

²⁶ Meló nchye yimbɔ apye maá yimbɔ akalé akwé mme ne alé táne ji mmyɛ. Atánégé, maá yimbɔ ala mme nyamé eké mewu muú ne bɔɔ ágégé mbɔ áférege nnó ágbó.

²⁷ Jisɔs agbaré ji ebwɔ, abwɛé ji akwilé tené.

²⁸ Ne Jisɔs ne baá utɔɔ bií ákerégé mmu, ágií ji bibií aké, “Ulannó ne esé dépulé meló nchye yimbɔ mambuú apwɔ?”

²⁹ Jisɔs agare ebwɔ aké, wye lé mmyɛmenene ne ekage feré gefógé meló nchye yina. *

Jisɔs ama gare baá utɔɔ bií ndere ji ágbɔɔ nyɛ

(Mat 17:22, 23 ; Luk 9:43b-45)

³⁰ Jisɔs ne baá utɔɔ bií ályá mbaá yimbɔ ákoó koóge né gebagé mewaa Galilií. Ji ákélégé fɔ nnó muú akaá mbaá ayi ji alú.

³¹ Nénde ji abó alerege ebwɔ nnó, “Meso gébé áchyége nyɛ Maá Nte Mekwaá né amu bɔɔ nchye, áwáne nyɛ ji. Yémbɔ ndɔ eléé ekwónégé, ji akwilege nyɛ né negbo.”

³² Yelé ji agaré neka eni, baá utɔɔ bií ákaá ula wɔ, ne ámá áfɔɔ mangií ji ula neka eniné na.

Ndé muú alú muú kpáá

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ebwɔ ákwónégé né melo Kapanɔm, ájye kpe né gepú eyige ebwɔ ájwɔle. Jisɔs agií

baá utɔɔ bií aké, “Ndé enyú denyé nyɛ mbeé né meti gébége dechwɔɔ.”

³⁴ Awúgé mbɔ, ákwené nyámé getúgé ebwɔ ábɔ ányéé mbeé mechó dékpakpa.

³⁵ Ajwólégé ka, akuú baá utɔɔ bií makpo áfyaneápeá, áchwɔge, ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Mbɔge muú akélege mambé muú kpaá né geluage nyú, abó mambɛ ndere maá defwé akpáné defwe mbaá abifo.”

³⁶ Ajoge mbɔ, akuú maá fɔ kɔɔ achwɔ téné né metɔɔ metɔɔ ebwɔ, akpa maá yimbɔ né amu jii ajɔɔ ne baá utɔɔ bií aké,

³⁷ “Yéndémuú ayi akamege mampye galógál ne mamane kɔɔ nkane ayina né mabɔ ma, ebyennó apyembɔ lé ne me ne yéndémuú ayi apye galógál ne me ntó, ebyennó apyembɔ lé ne nte waá yi átómé me.”

Muú ayi álá paá esé alu awesé

³⁸ Ne Jɔn akuú Jisɔs aké, “Ménleré, esé degé mende fɔ asele mabɔ myéé aferege bɔɔ aló nchye né mmyɛ. Degégémbɔ, dégbé ji gétúgé álá pɔ fɔ né geluá gesé.”

³⁹ Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Dégbegé fɔ gefógé muú yimbɔ. Néndé ye muú yi asele mabɔ ma apyéé ufélekpá ne éwyagé ajoge gabo getú ya apó,

⁴⁰ nénde muú yi álá paá esé, alu awesé.

⁴¹ Ngarege enyú wáwálé nnó ye muú ayi achyege enyú nkɔ manaá né mabɔ ama

* 9:29 Elú wáwálé nnó: Manlya menyéé kpekpe ápó né gejamégé gekwene bɔ nyɛ bi mbɛmbe abi ábɔ ásame.

gétúgé délu bɔɔ ba ayi alá
abɔɔ nyε nsá apó.” †

Mmuameno mampye gabo
(Mat 18:6-9; Luk 17:1, 2)

42 Jisɔs áamá jɔɔ aké,
“Yéndémuú ayi apyεé ma-
mane kɔɔ nkane ayina ayi
áfyeé metáɔ ne me nnó apyε
gabo, élu galógáló nnó áshíí
ji gekpékpégé ntaá né geme,
ánmé ji né gentoógé ebéé
mega.

43-44 Ama jyε mbe aké,
mbɔgé ebwɔ wyε epyé wɔ nnó
ɔkwéné mabé Eɔwɔ, sɔ ewu
ɔfómé, élu galógáló nnó ɔkpe
né geɲwá gechúchúle ne nnó
ɔkpe né ntoné mewε ewé élá
nómégé ne amu apea. ‡

45-46 Ne mbɔgé geká jyε
ne gétene wɔ nnó ɔkwéné
mabé Eɔwɔ, sɔ geji ɔfómé, élu
galógáló nnó ɔkpe né geɲwá
geká géma epwɔ nnó ɔkpe uka
upea né ntoné mewε ewé élá
nómégé ne bɔ dámmwólé bíí
ntó ala gboó.

47 Ne mbɔgé dambɔónnyi
wyε atene wɔ nnó ɔkwéné
mabé Eɔwɔ, pwólé ji ɔfómé,
élu galógáló nnó ɔkpe né
gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege
gechúchúle ne nnó ɔkpe né
ntoné mewε ewé élá nómégé
ne amé ápeá.

48 ‘Mbaá yi bɔ dámmwólé bí
álá gboó, ne mewε ewu ntó ela
nomege.’

49 “Yéndémuú awuú nyε
mewε né menyammyε wuú
wyε nkane muú áchwarege

mega né menyεé nnó ékágé
áchɔɔ.

50 “Mega élu genó gelógéló,
ne mbɔgé mega élá pɔ sé ne
ugɔ bíí, ápyεé mbɔ nnó ne ewu
ema egɔɔ?

“Ewéna éleré nnó enyú débé
eké mega, dényεgé nesɔ ne
ate.”

10

Jisɔs alerege depɔré manwá
neba
(Mat 19:1-8)

1 Eféé Jisɔs alyaaá Kapenum,
afé né gebagé mewaá Judiya,
achyaá ebéé Jodan. Ndere
akwɔné ewu, gejamégé bɔɔ
áma chwɔ nɔ ji mme ne ala
mánleré ebwɔ nkane ji apyε
mé yéndégébé.

2 Bɔɔ Farasi fɔ afé eta wuú
mammua ji, ágií ji aké, “Nnó
ebé esé ekamé nnó mende
awá neba ne mendée wuú?”

3 Jisɔs ashuú ebwɔ meko
aké, “Ebe ewé Mosis achyé
enyú gétúgé neba ejɔɔ nnó?”

4 Ebwɔ áshuú meko aké,
“Mosis abɔ agaré esé nnó
mende akáge chyéé mendée
wuú mekpo ηwe manlere nnó
awá neba ne akage lyaá ji.”

5 Ne Jisɔs ajɔɔ ne ebwɔ aké,
“Elé gétúgé mekpo meto nyú
ne epyε Mosis achyéé enyú ebé
ewéna.

6 Tε ula ulɔɔ ebi Eɔwɔ
alɔɔ mankwyε mme, akwyéé
ebwɔ, mende ne mendée.*

7 Getú eyigé na mende
alyage mmá wuú ne nte wuú,

† 9:41 Elú wáwálé nnó: Jisɔs ajógé mbɔ atóme lé ne geme jíí ndere muú ayi Eɔwɔ
ákwere ji ela gefwa. ‡ 9:43-44 Elú wáwálé nnó: Malɔ 44 ne 46 ápó fɔ né gejamégé

bɔ ηwe. Unó bí ájɔɔ né malɔ ayina ulú wyε eké ebi ájɔɔ né malɔ 48. * 10:6 Elú
wáwálé nnó: Né 10:6 Jisɔs ajɔɔ mbɔ lé genó eyigé ásame né ηwe ula ulɔɔ 1:27, ne
2:24.

afé acho mmye ne mendée wuú,

⁸ εβwó ápea ákwé muú ama. Εβwó ápó sé βwó ápea nana, ála muú ama.

⁹ Nðere elúmbw, βwó abi Εσωwó áchomé chónchó né neba ékágé muú akya nnó atyáa.”

Jiswos alerege depere ulw ne neba manwa

(Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Luk 16:18)

¹⁰ Jiswos ne baá utwó bií ákérégέ mmu, ewyage baá utwó bií áma gií ji mechó neba ewé.

¹¹ Ajwó ne εβwó aké, “Muú yi awáne neba ne mendée wuú, ajyé bá ayichá, akwé mbw lé ulw,

¹² ne mendée ayi atanege menw wuú neba, ajyεge ba ayichá, akwé mbwntó lé ulw.”

Jiswos ajé ambané kwó

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Bií uma βwó fw ákpa baá bwó áfe mbaá Jiswos nnó anéré εβwó amu mmye, ajé εβwó. Baá utwó bií ágégé mbw, ányá εβwó.

¹⁴ Yémbw Jiswos agégé mbw, metwó ésó ji ajwó ne εβwó aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé εβwó néndé gefwa eyigé Εσωwó ágbárege gelú eyigé βwó abi álu ndere baá bina.

¹⁵ Goge me ngare enyú wáwálé nnó muú yi álá kamé nnó Εσωwó ábé mfwa wuú nkane mamane kwó wó, akpéné fw né gefwa jíí.”

¹⁶ Efée Jiswos akpa baá bimbo ama ama né uwyaá, anere εβwó amu mmye ajé εβwó.

Abya muú nka

(Mat 19:16-22; Luk 18:18-30)

¹⁷ Jiswos alw mánjye neke, ndere ájyé mendefw alomé gatele achwó kwé ji uká aké, “Ménleré melwmélw, mpyeé nnó ne mbw gerwá eyi gélagé byeé?”

¹⁸ Jiswos ashuú ji meko aké, “Ulwannó wkuú me muú melwmélw? Yé muú ayi alwmé metwó ápó, ekosé Εσωwó mbii ne alu melwmélw.

¹⁹ Pw akage mabé Εσωwó ayi áke, ‘Ekagé wwa muú, ekagé wkwé ulw, wjogé εjo, ekagé sténé ntésé gebyó. Wnyεgé manwaá, nógé nte wyεé ne mmá wyεé.’”

²⁰ Mende yimbw aké, “Ménleré nlw mambélé mabé yina mako te dembáné ta.”

²¹ Ajwómbw, Jiswos ape ji domée ne gejeé aké, “Ela ww genó géma. Chó kpó unó byé uko, wchye nka yimbw mbaá βwó gekpo, wbeé nyε ne gefwa né mfaánebuú, wchwó wkwólé me.”

²² Mende yina awugé mechó ewé Jiswos ajwó apwa, alyaa afé meshwεmeshwε ne mesómé néndé ji awyaa gefwa dwó.

²³ Jiswos abwólé mmye ape baá utwó bií aké, “Ejweré ne muú nka akpe né gefwagé Εσωwó.”

²⁴ Baá utwó bií áwúgé mbw álá mano makpo fuú, yémbw Jiswos ama jwó ne εβwó aké, baá ba ejweré mankpe né gefwagé Εσωwó!

²⁵ Elú wáwá nnó mpw mashwone áshwá né embú ábyamé epwó nnó muú

ηκα akpe né gefwagé Εσωω άgbárege.

²⁶ Baá utóó bíí áwúgémbo byo ukare εbwó mmu ágígé ate aké, “Ne ndé muú yi abo nyé geηwá eyi gélagé byéé?”

²⁷ Jisós ape εbwó domeé ajóó ne εbwó aké, “Unó bi upwóó ákwaá mampye, upwóó fó Εσωω, néndé Εσωω akage pye unó uko.”

²⁸ Pita aló manjóó aké, “Gé, esé delyaá unó sé uko dékwolege wó.”

²⁹ Ne Jisós ashuú meko aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi alyaá gepú jíí, yé lé áηmé bíí abi andée ne abi ande, amhá bíí ne ante bíí, baá bíí ne makóó jíí né gétú ya ne gétúgé abya melóméló,

³⁰ Εσωω achyεge nye ji bóó ne gejame unó fa mme yina epwó nkane abo awyaá, yé úpú, áηmé abi andée ne abi ande, amhá bíí ne baá bíí ne makóó jíí ne áchyεge nye ji ntó gejamégé εfwyale né gétú ya. Ne abóó nye ntó geηwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwó.

³¹ Yémbo gejamégé bóó abi alú mbo mbe nana, meso gébé álaá nye meso ne gejamé abi álu mbo meso nana ábéé nye mbe.”

Jisós ama gáré máηáne aléé nkane ji dgboó nye

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Jisós ne baá utóó bíí alyá ákwome ájyεé né Jerosale, Jisós alu εbwó mbe ne baá utóó bíí akwe tametame, εfo εpye bóó bi akwolege εbwó. Ne Jisós ase baá utóó bíí makpo

áfyanéapeá átené babá ne aló mangaré εbwó unó bi upye nye ne ji,

³³ aló mangaré εbwó aké, “Wuúge, esé dékwome mbo déjyεé né Jerosale, ewu, áfyéé nye Maá Nte Mekwaá né amú anóó baá ampyεé ure Εσωω ne ánleré mabé Εσωω. Εbwó ajóó nye nnó, me nkwe mpa, áwá me, ne áfyéé nye ji né amú bóó abi álá pó bóó Jus.

³⁴ Ajwyaáge nye ji, ákpóó ji matye mmye, átulé ji ne áwá ji. Yémbo ndó kpogele éléé ékwónégé, akwilége nye né negbo.”

Dékpakpa né gefwagé Εσωω (Mat 20:20-24)

³⁵ Jεmsi ne Jón baá Σεβεdee áfe mbaá Jisós aké, “Ménleré dekelege nnó wó opye ese genó gefó.”

³⁶ Jisós agíí εbwó nnó, “Enyú dekélege mpye nyú ndé?”

³⁷ Ashuú ji meko aké, “Ese dekelege gébégé oηwólégé né geluoge enóge, opye esé dejwolé ne wó, muú ama né εgbe εbwónye wyε ne ama né εgbe εbwóbe.”

³⁸ Yémbo Jisós ajóó ne εbwó aké, “Nnó enyú dekage genó eyigé degígé mbo. Nnó enyú dekage nyú nye ηkó εfwyale ayi me nyuú nye? Nnó enyú dekage wó nye manaá εfwyale ami me nwóó nye?”

³⁹ Ashuú ji meko aké, “Ese dekage pyembó.” Jisós ajóó ne εbwó aké, “Enyú denyuú nye né ηkó ayi nnyú nye ne dewóó nye manaá εfwyale ami me nwóó.

40 Yémbò, me fò wò njyaa bɔ́ bi ájwɔ́lege né ebwɔ́nye wa ne abi ajwɔ́lege né ebwɔ́be wó. Malu yimbò alú mbaá bɔ́ bi abò manjwɔ́lé wyeé.”

41 Baá utɔ́ Jisɔs abi makpo áfya áwúgέ genó eyigé Jemsi ne Jon ájɔ́ mbò, álò mansó matɔ́ ne ebwó.

42 Jisɔs akuú ebwó ako ajɔ́ ne ebwó aké, Enyú dekaá nnó ákpakpa bɔ́ bi alá pɔ́ bɔ́ Jus áwyaá utó mampye ne bɔ́ bɔ́ nkane ejí ebwó. Yé ákpakpa melò áwyaá utó bi ajóge mechó ne bɔ́ bɔ́ ébyé.

43 Ne ébégé fò mbò ne enyú. Yéndémuú nyú ayi akélege mambé muú kpaá abó mambé ménkpané defwé nyú,

44 yéndémuú nyú ayi akélege mambé menɔ́mbe abò mambé eké mefwé mbaá bɔ́ ako.

45 Pɛge gekpɛkpɛgé muú ndere Maá Nte Mekwaá, ji achwó fò nnó bɔ́ ákpá ji defwé wó, achwó lé mánkpá bɔ́ defwé nnó achye geme jí mawené gejámégé bɔ́ né gabo.

Jisɔs apye Batimus agene

46 Jisɔs ne baá utɔ́ bí akwɔ́né né Jeriko. Ndere ályaá ajyεé, gejámégé bɔ́ ákwólege ebwó meso. Muú ame nónómé fò akamege Batimus maá Timɔs ajwólé né mapea meti akɔ́ deko.

47 Awúgέ nnó Jisɔs ayi Nasaret ne akoóge mbò alò mankalé aké, “Jisɔs mpyáne Devid, gé me meshwε.”

48 Gejamégé bɔ́ áweé ji aké jwɔ́le nyame, yémbò

akálege wye kálege ne eshye aké, “Mpyáne Devid ge me meshwε.”

49 Jisɔs awúgέ mbò aténé, ajɔ́ aké, “kuúge ji achwó.” Ajye kuú ji aké, “Kwilé ka chwó ɔ́foge, ákuú wó.”

50 Muú ame nónómé yimbò afere nkú gefwine wuú anmé, anyo akwilé ka ája ji áfé mbaá Jisɔs.

51 Jisɔs agii ji aké, “Ndé genó wò ɔ́kélege nnó me mpye eta wye?” Muú ame nónómé yimbò ashuú meko aké, “Ata, nkelege nnó ɔ́pyé me ngéné mbaá.”

52 Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Chó mmu gepú jye, metɔ́ ewé wò ɔ́fyé ne me epye wò ɔ́toó.”

Ténéténé yimbò alò mángéné mbaá ne akwɔ́lege ji.

11

Jisɔs akpe né Jerosale nkane mfwá

(Mat 21:1-9; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

1 Ndere Jisɔs ne baá utɔ́ bí alá kwókwólé ne Jerosale, ákwɔ́négé Betfage ne Betani baá malò áyi álú mfaá Mékwé Olif, ató baá utɔ́ bí makpo ápeá nnó abó mbe.

2 Ajɔ́ ne ebwó aké, “Chogé né maá melò ayi alu mbò enyú né mbe. Ndere dékpene wye, dégene nyε maá géjuná ayi áshii muú álú danké wye. Kaáge, déchwó ne geji.

3 Ne mbógé muú agigé enyú nnó waá aké dekaá, garege ji nnó, Ata ne akélege, ne anérége atómé nyε gekéré wáwá.”

4 Ayyégé, ágé maá géjuná yimbo ndere áshii né mbe menombi εgbe meno meti. Alo mánkaá geji,

5 ndere ákaágé bɔɔ abi álu εféé ágií εbwó áké, “Dekaáge géjuná yimbo ndé?”

6 Baá utɔɔ Jisɔs ágaré bɔɔ bimbɔ wye nkane Jisɔs abó ajɔɔ gébége atɔme εbwó, ne ályaa εbwó ájye ne geji.

7 Achwógé ne géjuná yimbo mbaá Jisɔs, áfere mandeé bwó ágyaa géjuná yimbo né meso, Jisɔs akwɔ ajwólé mfaá.

8 Gejamégé bɔɔ ágyaáge mandeé bwó né meti nnó géjuná yimbo gekené mfaá, abifɔ ásórege uwó mámé ágyaáge meti ntó.

9 Ndere ajye bɔɔ abi álu mbe ne abi álu meso ákálege áké, “Matame mábé ne Εσωω! Mejé ébé ne muú ayi achwó né mabɔ Ata.”

10 Mejé εbe ne gefwage nte sé Devid εyi gechwó mbɔ! Matame mábé ne Εσωω ayi álu né mfaánebuú eniné mfaá mfaá!

11 Ndere Jisɔs akpené né Jerosale, ajye kpe né mmú εcha ure Εσωω ape yéndégenó. Agégé nnó gébé gekoó, ase baá utɔɔ bií áfyanéapeá ákeré né melo Βetani manjye bele wye.

Jisɔs alweré genɔɔge fig gégbó

(Mat 21:18-22)

12 Bií ujjágé, ndere εbwó ályaa Βetani ákérége meso, mesa alo mamye ji.

13 Atene tete agé genɔɔ fig ne gejamégé bya wye, afé ape nnó agene nye gempome fɔ

wye. Akwónégé agé yé gefɔ wó ekosé bya ubiubi néndé gébé eyigé unɔɔ fig uwóme umpomé gelu gakwane.

14 Jisɔs ajɔɔ ne genɔɔ fig eyigembɔ áké, “Te mme abyéé muú amage nyéé sé gempome jyeé.” Baá utɔɔ bií áwuú genó eyigé ji ajɔɔ.

Jisɔs abú bɔɔ bi ákpoo unó né mmu εcha ure Εσωω

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jɔn 2:13-22)

15 Εbwó ákwónégé né Jerosale, Jisɔs akpe né mmu εcha ure Εσωω, alo mambu bɔɔ abi ákpoo ne abi ánáme unó né mmu. Atyá makpókpógélé bɔɔ abi ákene gesegé manka mankworé ne malu ujwólé bɔɔ ako abi ákpoo upwine melo ebi ápye ure Εσωω ne ubi.

16 Ne ama kame sé nnó muú áma kpá genó gese akoó ye ne geji né mmu εcha ure Εσωω wó.

17 Ne alo manlere bɔɔ áké, “Asa mmu ηwe Εσωω nnó Εσωω áké, ‘Gepú ya ákuú nye geji nnó gepúge mmyemenene mbaá ume malo mako.’? Yémbɔ enyú débwalé géjí gelá melu ewé ánjó ábige wyeé.”

18 Anɔɔ baá abi ápyeé ure Εσωω ne ánleré mábé Εσωω áwúge depɔ tiré Jisɔs apye, álo mánkele meti nnó áwá ji. Afɔɔ ji gétúge gejamégé bɔɔ álaá meno mekpoo fuú né unó bi Ji alerege.

19 Nkwale akwonege, Jisɔs ne baá utɔɔ bií ályaa melo kpaá áfé ábelé mbaá ayicha.

Genóogé fig gégbó
(Mat 21:18-22)

²⁰ Ne dondo ayi Jisós ne baá utóó bíí ákerege meso, áge genóogé fig eyí Jisós abó jóó nnó gemage wó se umpome nkane gegbó me.

²¹ Pita atege genó eyigé Jisós abó ajóó ne genóoge fig yimbó, ajóó ne ji aké, “Ménleré, gé genóó eyigé óbó ójóó nnó gemage wó sé umpome gegbó.”

²² Ne Jisós ashúú ebwó meko aké, “Fyeger matóó nyú ne Esówo.”

²³ Ngarege enyú wáwálé nnó, muú ajóoge ne mékwé ewéna nnó, ‘Kwilé fa ókwéné mmu ebéé mega,’ ayi ála pó ne dembyó né metóó ne akamege nnó genó eyigé ji ajóó gepyéé nye, Esówo apye wye nkane ji ajóó.

²⁴ Ngarege enyú nnó dégíge yéndégenó né mmyemenene mbaá Esówo, kamege nnó dése mé geji, ne gebéé nye eyigé nyú.

²⁵ Ne yéndé gebé enyú deke denemmye, debó manjinte gabo yi bóó ápyeé eta nyú nnó Nte nyú yi alu né mfaánebuú ajinte gabo awu nyú ntó.

²⁶ Yémbó dela jinté gabo yi bóó ápye etá nyú wó, nte nyú yi alu né mfaánebuú ajígé fó nte gabo awu nyú.” *

Agii Jisós mbaá ayi uto ebi utané

(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Jisós ne baá utóó bíí ákeré meso né Jerosale. Ndere akwóne, akpe né echa

upe Esówo abó mankéne né mmu, anóó baá abi ápyeé upe Esówo ne ánleré mabé Esówo chóncho ne ákprakpa melo ájye gií ji aké,

²⁸ “Wó apye unó bina ne ndé uto, ne waá achyeeé wó uto ubi?”

²⁹ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Me ntó nwyaa awa nkwe mangii enyú, dégarege me, me ntó ngare enyú uto bi me nwyaa ne mpyeé unó bina.

³⁰ Agii ebwó aké, Waá achyee Jón uto manwyaá bóó manaá Esówo, Esówo waá akwaá? Shuúge me meko.”

³¹ Abó manyége mbeé ne ate aké, “Dejóogé mbó nye nnó? Ebege dejóogé nnó, ‘Elé Esówo ne achyeeé Jón uto bí,’ agige nye esé aké, ‘ulannó ne delá kamé mekomejóó wuú wó?’

³² Nnó dejóó nnó utóó bíí utané mbaá akwaá?” Akage jóó fó mbó gétúgé áfóó bóó bí álu efeé nendé yéndémuú ajóoge nnó Jón abó alu muú ekpávé Esówo wáwálé.

³³ Ewéna epye ebwó áshúú Jisós meko aké, “Esé dekaá wó”.

Jisós ashúú ntó ebwó meko aké, “Yé me ntó ngáregé fó enyú muú yi achyeeé me uto ne mpye unó bina.”

12

Nekanemejóó bóó uségé ne mbóó mekóó

(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Eféé Jisós abó manto ebwó nekanemejóó aké, “Mende

* 11:26 Elú wáwálé nnó: Ukwene bó nwe abifo agbéé v. 26 nkane KJV.

fɔ abɔ atɔ mekɔɔ wuu, aɓe unɔɔ ebi akuu vine, abɔge umpome biɪ aɓyeɛ mmɔɔ, anɔ gebame agyaá ewú mme, achó embu, akwyéé mbaá ayi ánjámege umpome mampye mmɔɔ. Atane enyɔɔ mbaá ayi muú ájwólege ábamé mekɔɔ. Ase bɔɔ uségé afyé né mekɔɔ ewémbɔ. Atane afé neke né melo fɔ.

² Gébé gekwónégé eyigé ásɔrege umpome ebimɔɔ, mbɔɔ mekɔɔ atɔ maá defwé wuu ama nnó áchyéé ebiɪ unó mbwé ebi utane né mekɔɔ ewémbɔ.

³ Yémbɔ bɔɔ uségé bimɔɔ áchyéé wó, ágbaré maá defwé yimbɔ átulé, ábú ji akéré amuamu.

⁴ Mbɔɔ mekɔɔ ama tɔ maá defwé ayifɔ, bɔɔ bimɔɔ aɓyeɛ ji ntó átulé, ákere ji upa mekpo, áchyéé ji mekpo genɔɔ.

⁵ Ama kere atɔ ayi agbee makpo aleé, ji yimbɔ ágbare áwá. Atɔ gejamege abifɔ, átulé abifɔ, áwá abifɔ.

⁶ Elá le maá wuu ayi mende ama ayi abɔɔ gejeé ne ji dɔɔ, kwyakwya achwó fére maá yimbɔ atɔ, aferege nnó áchyége nye ji énogé.

⁷ Yémbɔ bɔɔ uségé bimɔɔ ágégé ji álɔ mánjɔógé áké ne ate, 'Gége menyéé geteé mbɔɔ mekɔɔ na, chwóge déwá ji, geteé jí gelaá eyigé esé.'

⁸ Aɓyégé maá mbɔɔ mekɔɔ yimbɔ, áwá, ábwéé genkwó áfomé meso gébámé."

⁹ Jisɔs ánerege agii ebwó aké, "Enyú deféré nnó mbɔɔ mekɔɔ yimbɔ aɓyeɛ nye nnó ne bɔɔ uségé bimɔɔ? Abó manchwó awá bɔɔ bimɔɔ

achyéé mekɔɔ ewémbɔ mbaá bɔɔ abicha.

¹⁰ Enyú dejɔɔ me né mmu ηwe Esɔwɔ nnó,

'Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé,

néni ne nélaá menɔ ntaá ayi ágbaré ekwɔ gepú.

¹¹ Ata ne aɓye nnó ewú ebe mbɔ, ne elu gekpekre genó né ame se.'"

¹² Jisɔs ánerege mántɔ nekanemejɔɔ eni, ákpakpa bɔɔ Jus ákaá nnó ajɔge mbɔ lé ne ebwó. Akelé meti mampye ji, yémbɔ áfɔɔ nyá gejamégé bɔɔ abi álú eféé ályaa ji áfé.

Agii Jisɔs mechɔ ηkamakpo (Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Ewyage áto bɔɔ Farasi fɔ ne ekwó Herɔd nnó ájye agii Jisɔs gejamégé bɔ nkwe nnó akwegé nekwené meno, ágbaré ji.

¹⁴ Ajyéégé mbaá Jisɔs ájɔɔ ne ji aké, "Ménleré esé dékaá nnó ɔlu muú wáwálé. ɔsele yéndémuú janja, ɔfɔɔ fɔ ame bɔɔ. ɔlerege bɔɔ unó ndere Esɔwɔ akélege wáwálé. Garé esé, nnó ebé se ekame nnó déchyégé ηkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé?

¹⁵ Nnó déchyé waá déchyégé?"

Yémbɔ Jisɔs agé me defya debwó, agii ebwó aké, "Ndé enyú dépénege me mataá? Chwóge me ne sére me nchére."

¹⁶ Achwógé ne ji, agii ebwó aké, "Mekpo wá na ne mabɔ waá na ásamé né ηka eyi?" Ashuú ji meko aké, "Elé

mekpo mfwa Rom ne mabo mií.”

17 Jis̄s agaré ebwó aké, “Chyéége mfwa Rom genó eyi gélú ejíí ne chyéége ntó Es̄w̄o genó eyi gélú eyi Es̄w̄o.”

Awuúgé meko ayi Jis̄s ashuú ebwó álaá mano mekpo fuú.

Agii Jis̄s nkwé mankwile né negbo

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Ewyágé b̄óó Sadusi f̄o áchw̄ó mbaá Jis̄s. Ebwó ákame nnó muú agbogé, akwilége sé né negbo. Aj̄óó ne Jis̄s aké,

19 “Ménleré, Mosis ab̄o asá né mmu ηwe ebé se nnó, ‘Muú agbogé alyage mendée wuú ayi alá bye baá ne ji wó, meηmó wuú ab̄o mansé mekwi mendée yimb̄o nnó ábyégé baá ábé lé né mabo ami mewené meηmo yimb̄o.’

20 Né gébégé f̄o áηmó f̄o ákénéama abi ande álú, ayi mbe abá mendée agboó yé maá apó.

21 Ayi akwólege ji ase mendée yimb̄o né ukwi ji ntó agboó yé maá apó. Wyemb̄o ne epye ne ayi agbeé makpo áléé.

22 Mb̄o ne epye ne aηmó bimb̄o akénéama. Ebwó ako ágb̄o ayi ye muú alá bye maá ne mendée yimb̄o wó. Ébélégé mendée yimb̄o ntó agbó.

23 Ne ndere ebwó ako ábáné mb̄o mendée yina, gébégé ákwilége né negbo, mendée yina abéé nye ayi waá?”

24 Jis̄s ashuú ebwó meko aké, “Enyú dékaá nnó delu gyéé wó? Delu gyéé néndé dékágé f̄o mekomej̄óó Es̄w̄o ne utó bií.

25 Ama j̄óó ne ebwó aké, gébégé b̄óó ákwilége né negbo, neba nébée se. Alaá le nkane makiénné Es̄w̄o né mfaánebuú.

26 Ne gétúgé mech̄o b̄óó ágbógé ákwilége né negbo, enyú delu danj̄óó genó eyigé ásámé mmu ηwe Mosis? Né abya genó eyigé mewε eb̄o eluli wyε gélá s̄óóge, Es̄w̄o aj̄óó ne Mosis aké, ‘Me nlu Es̄w̄o ayi Abraham, ne ayi Asek ne ayi Jakób’.

27 Es̄w̄o apó f̄o ayi awuú b̄óó, alú Es̄w̄o ayi b̄óó abi álú abε. Enyú b̄óó Sadusi ako delu gyéé né mech̄o ewéna.”

Ébé ewé epw̄o mabe mako

(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Ménleré mabé Es̄w̄o f̄o ayi alú eféé gébégé Jis̄s aj̄óóge ne b̄óó Sadusi, ágégé nnó Jis̄s ashuú ebwó meko ne den̄ga ágii ji aké, “Ébé Es̄w̄o ewéndé eηea epw̄ó mabé mako?”

29 Jis̄s ashuú ji meko aké, “Ébé ewé epw̄ó mabe mako ele ewé ej̄óó nnó, b̄óó Israeli wuúge Es̄w̄o nte se ayi ab̄o esé ako alu ama,

30 gbógé ne Ata Es̄w̄o wyéé ne met̄óó wyéé meko, ne mendoó wyéé meko ne uféré byéé uko. Tégé wyéé lé ji yéndégébé, pyégé ut̄óó bií ne eshye wyéé meko,

31 ne ewé egbeé apeá eke, gbógé ne nte ménmé wyéé ndere agboó ne geme jyéé.

Yé ebé ewé eñeá epwóo ayina apeá épó.”

32 Ménleré mabé Esowó yimbo ajóo ne Jisós aké, “Ménleré, ojóo chánéné, elu wáwálé nkane ojóo nnó Esowó alu ama ayichá apó.

33 Ne élú ntó wáwálé nnó obó mambógé gejee ne Esowó ne metóo wyéé meko, obó mántégé wyé lé ji yéndégébé, obó mámpyé gé utóo bíí ne eshye wyéé meko. Ne obó mambó gejee ne ate bóo nkane obó gejee ne geme jyéé. Obelege mabé ayina apeá elo epwó yéndé gefógé upe ne echye ewé osóo né mewé ochyege mbaá Esowó nkane echye.”

34 Jisós agegé nnó menleré mabé Esowó ayina ashuí meko melóméló, ajóo ne ji aké, “Ela wó gachyé ne okpé né gefwage Esowó. Elo né gébé eyigémbó yé muú ayi ama mua mangúí ji nkwé apó.”

Muú ayi Esowó akweré ji ela gefwa alu maá waá?

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

35 Ndere Jisós alérege bóo né echa upe Esowó, ajóo aké, “Epye nnó ne ánleré mabé Esowó aké Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa alu mpyáne mfwa Deivid?

36 Mendoó Ukpea ne epye mfwa Deivid jimbo abo ajóo nnó,

‘Ata Esowó aké ne Ata wa, jwólé fa né egbé ebwonye wa né gelúge éno gé

kpaá te mpyéé bóo mawámé byéé álaá eké mboó

genóo ayi onérege uká byéé mfaá.’

37 Ne mbogé mfwa Deivid akú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa nnó ‘Ata wuú’, epyémbó nnó ne muú yimbo ámágé bé mpyáne wuú?”

Ndere Jisós alerege mbo mmye muú ayi alu efeé matóo ágóo ebwó manwúgé unó bi ji alerege.

Jisós akwelé baá utóo bíí mbeé nnó ekage áse gepogé Anleré mabé Esowó

(Mat 23:1-36; Luk 11:43, 46; 20:45, 46)

38 Ndere Jisós alu lérege aké, “Sége gébé ne gepogé ánleré mabé Esowó. Ebwó ágboó mámfyégé bó nkúu átyé átyé, ákéné ágyaáge ntoné gese nnó bóo átámégé ebwó ne éno gé.

39 Ebwó ágboó ntó mánjwólé né malu éno gé né mmu macha mmyemenene, ne ájyé gé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólege.

40 Ebwó ányé ákwi ándée upwóo, ánéne mmye áwyáge mámbwalé bóo nnó álú bóo alóáló. Ndere ápyembo efwyale ebwó ejame nye epwó.”

Echyé mbya mekwi mendée

41 Jisós anéré gé manlere, ajye jwólé toitoi ne mekwa ewé áfyéé ñka apele ndere bóo áchwóo áfyé manka bwó mmu genó eyigé áfyé ñka Esowó. Agé ndere gejamégé bóo manka áchwóo áfyéé gejamégé ñka.

42 Ewyage mbya mekwi mendée fó achwó fyé ntó baá

ubaá ngba ápeá abi alá fuú ye genó wó.

⁴³ Mekwi mendée yimbo achyeye mbo, Jisós akú baá utóó bíí aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó echye ewé mbya mekwi mendée yina achyee epwó ewé yéndemuú áchyee.

⁴⁴ Yéndemuú áferé ekεke ηka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbó, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jíí achyee.”

13

Jisós agaré ndere áchóó nye echa upε Eσωωó

(Mat 24:1, 2; Luk 21:5, 6)

¹ Jisós ályáge echa upε Eσωωó, maá utóó wuú ama ajóó ne ji aké, “Ménleré, pe uchánchá upú ebi átené ne uchánchá mataá.”

² Anérégέ, Jisós ashuú ji meko aké, “Pó ógé mbo ukpékpe upú bina? Umúge nye kpá ne mataá ne mataá. Yéé ntaá némaá eni nélaá nye mfaá nte népó.”

³ Ewyage ndere Jisós ajye jwóle né mfaá Mékwe Olif éwé élu toitoi ne echa upε Eσωωó. Pita, Jεmsi, Jon ne Andru áfé mesomeso ájye gíí ji aké,

⁴ “Garé ese, nde gébé eyige depó tiré na depyé nye? Ne ndé gepó ese dégéne nye ne dékaá nnó unó bina uko upye nye wáwálé?”

⁵ Jisós aló mangaré ebwó aké, “Sége gébé ekagé muú fó ábwólé enyú dénó mewaá.

⁶ Njoge mbo, néndé gejamé gé bóó áséle nye mabo ma áchwó eta nyú. Adoó nye

ebwó ewómé ájóoge aké, ‘Me ne nlu’ Apye nye mbo ábwólé gejamé gé bóó áno mewaá.

⁷ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ebi ámmye tete, Yémbó gébé gé unó bina uké upyee, débégé fó ne efó. Néndé unó bina ubó mampye ne epófó nnó mme yina achwó kwya wó.

⁸ Gébé eyigémbó ntó malo kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bóó bwó ámmye nye ne ate, emímí mesa ekwene nye malumalu. Mme yina anyige nyé ne eshye abwólé né gejamé gé malu. Ewéna ebé nye eké lé ula uló ubalé ebi mendée awúu gébé gé nebye neké nemmye ji.

Jisós agare ángbá bíí efwyale ewé ebwó ágéne nye

(Mat 10:16-25; Luk 21:12-17)

⁹ “Sége gébé, kaáge nnó ápyéne nye enyú áfyé né amu ákpakpa meló ápa mpa enyú mmu macha eso. Atúlege nye enyú né macha mmyemenene. Né getú ya, ájáme nye enyú détene né mbe ushu bó góména ne afwa meló. Apyégémbó kaáge nnó degé mbo lé meti mangaré ebwó mekomejóó wa.

¹⁰ Ne gemé gé nnó mme yina akwya, bóó ábó mangaré abya Eσωωó melóméló né malo mako.

¹¹ Gébége ápyégé enyú ekagé dedorégé mmye mankelé uchuú mejóó ebi déjóoge. Gébé gékwónégé jógé uchu mejóó ebi uchwó enyú meno, néndé uchu

mejɔɔ ɛbi dɛjɔgɛ upɔfɔ ɛbi enyú élé Mendoó Ukpea ne ɛchyége nye enyú.

12 Ne gebé eyigémbɔ ntó, aɲmó áchyége nyé atéé aɲmó nnó áwá. Antɛ áchyége nyé baá bwó nnó áwá. Baá áténege nyé ukóló ne amamá bwó ne antɛ bwó mampye nnó áwá ɛbwó.

13 Bɔɔ ako ápaá nye enyú gétúgɛ délú áɲkwólé ba. Yémbɔ yéndémuú ayi akogé metɔɔ tɛ kwyakwyaá, áférege nye ji né ɛfwyale gabo.

Jisɔs agaré nkane áchɔɔ nye Jerosale

(Mat 24:15-21; Luk 21:20-24)

14 Jisɔs afe mbe mánjɔge aké, “Gebobogé genó eyi gechyége mekpo unɔɔ mbaá ɛsɔwɔ, gepyɛé nyé né malu ayi géláge pɔ mampye. (Muú ayi akúu ηwe yina ase gebé nnó ɛfwyale ɛchwɔɔ.) Gébé eyigémbɔ, bɔɔ abi álu né gebagé mewaaá Judiya ábó ájye ákwó mfaá makwe ábií.

15 Yéé muú ayi alú mfaá gepú ɛkagé akyaá nnó ashulege mme ajye bó genó né mmu gepú jíí. *

16 Muú ayi alú ntó né mekɔɔ áchɔgɛ yé gébé nnó akere mmú achwɔɔ bɔ nku gefwene wuú ne ábó.

17 Ɛ é ɛbéɛ nye mbɔ nnó ne andeé abi álu ne mane yé ne abi áchyége baá mámbɛ.

18 Nége mmyɛ mbaá ɛsɔwɔ nnó ɛkagé unó bina upye gébégɛ néba,

19 néndé ɛfwyale ɛwé ɛchwɔ nyɛ, ɛbéɛ gekpékpé gɛ ɛfwyale ɛwé délá lú dan gɛ tɛ ɛsɔwɔ akwye mme yina ne yé ɛwé ɛmage be sé ɛké ɛwémbɔ ɛpó.

20 Mbɔgɛ ɛsɔwɔ alá sɔré ndɔ yimbɔ ɛla mboó wó, ebyénnó yéé muú ayi apome nye apó. Yémbɔ gétúgɛ bɔɔ abi ɛsɔwɔ ájyaá nnó ábé abií, asɔrege nye ndɔ eyimbɔ ɛla mboó.

21 Gébégɛ yimbɔ, mbɔgɛ muú agaré enyú nnó, ‘Gége Kras, Muú yi ɛsɔwɔ akweré ji ɛlá gefwa alu fa,’ yéé agaré lé enyú nnó, ‘Alu né’, dékamégɛ fɔ ne ji.

22 Njɔge mbɔ mampye enyú dekaá nnó, bɔɔ gebyɔ abi áké álu Kras ne bɔɔ gebyɔ abi áke álu bɔɔ ɛkpávɛ ɛsɔwɔ ntó áchwɔɔ nyɛ. Achwɔgɛ ápyɛé nye ukpékpé ufélekpá ɛbi upwɔ amu. Apyɛmbɔ nnó ábwólé bɔɔ ako ne mbɔgɛ meti ɛbege yé ɛbélé bɔɔ abi ɛsɔwɔ ajyaá nnó ábé abií, ábwólé ɛbwó áno mewaaá.

23 Sége ye gébé! Dekaaá nnó mbó mé mbe ngaré enyú depɔ ɛtírɛ na gemége nnó dépyé gɛ.

Unó bi upye nye gemégɛ nnó Mad Nte Mekwaá ákérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 “Gébégɛ ɛfwyale ɛwéna ɛchwɔgɛ, ténéténé ayi ebyéé, ηméé ɛkwene nye gemuagemua. Mfaá ágénégɛ sé.

25 Ambe ntó áno mege nye, ne unó bi uwyaá uto né mfaánebuú unyíge nye.

* 13:15 Ɛlú wáwálé nnó: Bɔɔ Jus áténege upú bwó, mfaá alu dɛdɛ ayi muú akáge kwɔ ajwólé wyéé.

26 Εφεέ ne ágéne nyε nkane Maá Nte Mekwaá achwóó né mmu gekó ashúlege achwóó ne gekpéképégé uto ne énogé.

27 Wyε né gébé eyígémbó, atóme nyε makiénné jíí nnó ájyé anyweré bóó abi jí ájyaá né mme meko nnó ábé abíí mbaá ama.”

Jisós améé gepóge genóoge fig ne unó bi upyéε nyε

28 Jisós ajóó ne baá utóó bíí aké, “Pεge gepóge genóoge fig degíí genó wyε. Gébége mata jíí álóge mántó bya ukε enyú dekaá nnó nshwóné achwó shúle.

29 Wyémbó ntó ne gébége enyú dégége nkane unó bina upyéé, débó mankaá nnó gébé eyígémbó géla kwókwólé.

30 Ngarege enyú wáwálé nnó njyε eníné na négboó fó kpaá te unó bina ukó úpyéé.

31 Mfaá ne mme ákoóge nyε yémbó mekomejóó wa alaá te kwyakwya.

Yé muú ayi akaáge gébé eyígémbó apó

(Mat 24:36-44; Luk 17:26-30, 34-36)

32 “Yé muú ayi ákaá bíí né gébé eyígé unó bina úpyéε nyε apó. Makiénné Εσωω ne mfaánebuú ákaágé fó, yé Maá Εσωω jimboó ákaá wó. Ekosé wyε Nte wuú jí mbií ne ákaá.

33 Ségé gébé dékpómé mmyε, debé peé dégilé néndé enyú dékaáge fó gébé eyígé unó bina upyéé nyε.”

34 Aké, “Elú eké mende fó abó ajyéé neke, alyaá gepú jíí ne baá défwε bíí nnó ápele. Achyéé yéndémuú εbi utóó,

ajóó ne ayi ábáme gepú aké, ‘Bé peé, ógilé’.

35 Wyεmbó ntó ne enyú débó mambε peé dégilé néndé dekaá fó gébé eyígé mbóó gepú akerege meso wó. Akage chwó ne nkwale, metóó utuú, gejyéjyége bíí, yεé ebéle dondo.

36 Ekáge akwó enyú nejmé ndere debélege dékwánege.

37 Ndere ngarege mbó enyú, mbóntó ne ngárege yéndémuú nnó, Bége peé”.

14

Ajóó geju manwá Jisós (Mat 26:1-5; Luk 22:1, 2; Jón 11:45-53)

1 Ndo εla εpea eyí bóó Jus ányéε εpaá koó upú ne εpaá bred yi álá muálé. Anóó baá ámpyεé upε Εσωω ne ánleré mabé Εσωω ájwóle geju ákélege meti nnó áwá Jisós bibí.

2 Ajóó ne ate aké, “Dépyεgé fó jí gébége εpaá ewéna, ékáge bóó áhme ummyε né meló.”

Awaá Jisós mawéé né meló Bétáni

(Mat 26:6-13; Jón 12:1-8)

3 Ndere Jisós alu né meló Bétani mmu gepúgé Simun muú ubá anyéε menyéé, mendée fó achwó kpé mmu ne ékpómé mawéé gebé ami majame ηka dóó, ele laménda ayi εbwó ákuú nnó nard. Anené meno ékpómé ewémbó agβε mawéé mimbo ne mekpo Jisós.

4 Mendée yina apyεge mbó, matóó ásó bóó fó abi álu εφεέ kpaá te ájoge ne ate aké,

“Mendée yina achóo mbo mawée mína ndé?”

⁵ Mawée amí akáge kpó, áse gejamégé ñka eyi epwóo ñka eyi muu akage pye né ñme, áchyéé mbaá ubyá bós ne wó mendée yina óchóo mbo?”

⁶ Jisós ajóo ne ebwó ake, “Gógé ji abe nyame, ndé enyú dechyége ji efwyale? Apye mbo lé me genchánchágé genó eta wa.

⁷ Ubyá bós ulú ne enyú, dékágé pood ebwó yéndégébé eyi dékélege. Ne me mbeé nye fó ne enyú gébé geko.

⁸ Mendée yina apye me genó eyigé ji akaáge pye, abó mbe agbe me mawée mmye nnó gébége ngboge ánií me níige.

⁹ Ngarege enyú wáwálé nnó yéndé mbaá ayi bós ágárege nye Abya melóméló ayina né mme meko, ágárege nye ntó genó eyigé mendée yina apye. Nkane ágárege, mbóntó ne áteé nye ji yéndégébé.”

Judas akame mankpó Jisós

(Mat 26:14-16; 11; Luk 22:3-6)

¹⁰ Judas Iscarot ayi alú maá utóo Jisós ama né géluágé abi áfyaneápeá, ajye báne anós baá ámpyéé upé Esowó nnó ákpoó ebwó Jisós.

¹¹ Ebwó awuúgé gejuge Judas, matóo ágo ebwó ányemeno nnó áchyége ji ñka. Eféé ne Judas álóo mankélégé meti ewé ji apyéé ne Jisós akpe ebwó né ámu.

Jisós anyéé epaá koó upú ne baá utóo bií

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30)

¹² Bií mbe ebí ányéé epaá bred yi alá muálé, gébé eyigémbo ne áwáne mágónñmé gepe nnó ányé epaá koó upú. Baá utóo Jisós ájye gií ji aké, “Atá ndé mbaá yi ókélege nnó esé déjyé détyéé menyéé epaá koó upú wyéé?”

¹³ Agigémbo Jisós áferé baá utóo bií ápeá, ató aké, “Chóge né meló kpaá, detuge nye ne mende fó ayi ákpané ñkwó manaá né mekpo, kwólege ji.

¹⁴ Dekwónégé né gepú eyigé ji akpené, jóge ne mbós gepú nnó, ‘Ménleré aké dégií wó nnó, maá gepú áñkéé alé nnó ji achwógé ajwólé ányé menyéé epaá koó upú ne baá utóo bií?’

¹⁵ Ne mbós gepú yimbo alerege nye enyú maá gepú ayi ákwyé mé ábélé né mfaá enyón, tyége menyéé sé efeé.”

¹⁶ Baá utóo bimbo ájyege, ágé wye yéndégenó nkane Jisós ajóo, átyé menyéé epaá koó upú bwó efeé ábele.

¹⁷ Nkwale akwónégé, Jisós ne baá utóo bií makpo áfyaneápeá, áfé manyé menyéé yimbo.

¹⁸ Ndere ájwólé ányéé menyéé Jisós ajóo ne ebwó aké, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú nyú ama achyége nye me mankwáa.” Mbós yimbo alu mbo fa ányé menyéé ne me.

¹⁹ Baá utóo bií áwúgé mbo, ála mmye meshwemeshwe, yéndémuú agige ji aké, “Ata

nnó élé me?"

²⁰ Jisós ashúú ébwó meko aké, "Élé muú ayi ese ne ji détúge nye amu manta mbya né mmu akpánkpa.

²¹ Ne Maá Nte Mekwaá agbóo nye wye ndere ñwe Esòwò abó ajóó mé te gachií. Utonkwa ube ne muú ayi akpóo nye Maá Nte Mekwaá. É! Mbógé nnó ábé dambyé muú yimbò, mbò eló kpaá epwò."

Menyéé Ata Jisós

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Ndere Jisós ne baá utóó bíí ányéé menyéé, abó ntó bréd áchyéégé matame mbaá Esòwò né mmyemenéne, agyá ntó bréd yimbò ubauba, akaré mbaá baá utóó bíí ajóge aké, "Gége menyammye wa na. Sége dényé."

²³ Jisós abwéé ntó amó ne mmóó né mmu, achyéégé matame mbaá Esòwò, achye baá utóó bíí ányú átu ate.

²⁴ Ajóó ne ébwó aké, "Gége manoó ma amí magbéle mbaá gejamégé bós gétúgé menomenye ewé Esòwò ányé ne ákwaá.

²⁵ Ngarege enyú wáwálé nnó ndere nnyú mbò mmóó mína kwyakwya, mmagé nyú sé amícha kpaá te nnyú nye ami make gébége Esòwò aké agbarege gefwa jíí."

²⁶ Ne ébwó ánerégé, ákwá ekwò áféé Esòwò átané ákwó mfaá Mekwe Olif.

Jisós agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Jón 13:36-38)

²⁷ Jisós ajóó ne baá utóó bíí aké, "Ényú ako deboó nye delyaá me ndere ásámé mmu ñwe Esòwò nnó, Esòwò aké, 'Nwane nye membame mágóñme ne ekwó mágóñme eláa nye tyátyá.'

²⁸ Ne nkwílégé né negbo, mbò nye mbe ne enyú né gebagé mewaá Galilíí."

²⁹ Ajógémbò, Pita aké, "Yé bós ako ne ábó alyáá wò, me nlyágé fò wò."

³⁰ Jisós ashúú ji meko aké, "Pita gó ngaré wò nnó utuú bina fi gemégé nnó menò mekwò akú ukúkúle upea, wò oshyáá nye ukúkúle uléé nnó ókágé me."

³¹ Yémbò Pita aké, "Yé ebé lé negbo, ngbóo ne wò, nshyáá fò wò." Wyémbò ntó ne abifò ako ájóó.

Jisós anemmye né Getsemane

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Jisós ne baá utóó bíí ako áféé né melu ewé ákuú nnó Getsemane. Akwónégé éwu, agaré ébwó aké, "Jwólege fa, kpaá te nnérege manénémmye."

³³ Ajógémbò asé Pita, Jemsi ne Jón nnó akwólé ji. Nkane ájye alò mambò gejamégé meshwe ne masómé né metóó.

³⁴ Ajóó ne ébwó aké, "Masómé amí malú me metóó, maténe me meti negbo. Yémbò jwólege fa debe peé."

³⁵ Atégé yeé mmye mbe gachyéé ató mano mme, amo ushuú mme, anemmye nnó mbógé meti élú, Esòwò

apye efwyale ewémbə ekoo ji kooḡe.

36 Anenemmye aké, “Nte, Nte yeé genó eyi gepwó wə gepó. Nnene wə mmye féré amó efwyale yina átáné me mmye. Yémbə pye genó eyigé wə əkelege épó fə eyigé me nkélege.”

37 Anérégé akeré meso mbaá ayi bə Pita álú, achwə báne ebwó ndere ábélege géjyá. Ape Pita, agii ji aké, “Simun, nnó enyú dékágé bífó peé ne me, yeé lé né nchwaneke ama?”

38 Bége peé, dénénémmye mbaá Esəwə nnó ékágé enyú dékpé né mmuameno. Mató nyú ákélege nnó enyú dénénémmye yémbə menyammye nyú áwyá gepwá.”

39 Ama Iya ebwó akéré meso manemmye wye gefóge mmyemenéne eyigé ji abə anéne.

40 Ne amá akérégé ndə eyi egbeé epeá né mbaá baá utóó bíí álú, abané wye ndere ebwó ábélege géjyá néndé géjyá gejá ebwó amə dóó, ne ákaá se meko ayi áshuúge ji wó.

41 Jisəs ama akérégé ndə eyi egbeé eieé, abané wyé ebwó ndere ábélege, anyá ebwó aké, “Délú bélege géjyá, degbeége mmye? Gékwyá mbə, ge gébé gekwané eyigé áfyə nyə Maá Nte Mekwaá né amú bəó ubeé.

42 Kwilége ka, déjyə, gé muú ayi akpóo me mbə, alé chwó mé.”

Apye Jisəs

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:3-12)

43 Ndere Jisəs álú jəógembə, Judas maá utóó wuú ayi ama né geluágé abi áfyaneápeá achwó ne njuné bəó enine negbáre bə aparanja ne mámbó unóó. Bəó bina élé anóó baá ámpyeeé upe Esəwə ne ánleré mabé Esəwə chóncho ne ákpakpa melə ne átómé ebwó nnó áchwó apye Jisəs.

44 Eké epyembə, Judas abó mé mbe agaré ebwó aké, “Muú ayi me ntyaáge gége ji mbə pyége, défyeeé metóó metóó nyú, déjyə ne ji.”

45 Judas ákwónégé yé gébé achə sé wó, akoó cho afé mbaá Jisəs aké, “Ménleré ntamé,” akpá ji atyaá.

46 Bəó bina ágégé, áchwó ápye ji agbaré ji ne amu matomato.

47 Ápyégé Jisəs, metóó esó maá utóó wuú ama ajuú aparanja asó etu memfwé etukpe ámpyeeé upe Esəwə.

48 Efeé ne Jisəs agii ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bə aparanja ne mámbó unóó mampyə me nnó me nlu menjó?”

49 Me nlú fa ne enyú yéndé bíí, nlerégé mekomejóó Esəwə né echa upe, nnó débó degéé me mampyə wó? Yémbə genó eyigé ásame mmu ηwe Esəwə gebó mampyé.”

50 Baá utóó bíí ágégé mbə, áboó, ályaaá ji.

51 Nkane ájyə ne Jisəs, njyə gesa fə afyale metyeeé ndeé né menyammye akwəlege ebwó.

Aké ágéne ji, ágbare ndeé yimbó nnó ápye ji,

52 apalé eji, alyaá abó afé gejóhéné.

Jisós akpe unó mpa

(Mat 26:57-66; Luk 22:63-71; Jón 18:13, 14, 19-24)

53 Ase Jisós áfe ne ji mbaá etúkpe ampye upe Esowó, ándó baá abi ápye upe Esowó, ánléré mabé Esowó chóncho ne ákpakpa melo ájye chome wye.

54 Pita ntó akwólege ebwó meso gachye, gachye kpaá te akpene né mmu dachi etúkpe ampye upe Esowó. Eféé ne ajye bane ámbamé dachi etukpe nnó awyagé mewé.

55 Anó baá ampye upe Esowó ne bós ako abi ájwólé mmu echa eso, ákelé amma mpa gebyó mamma Jisós mmye nnó áwá ji. Yémbó ágé yéé ema wó.

56 Gejamégé bós ákwyé depó mámma Jisós mmye yémbó élé gebyó néndé ebwó ako ápó nya meko ama.

57 Bós abifó ákwilé ka, ábyóge ji gebyó mmye áké,

58 “Ese déwú ndere ji ashúú mmye nnó ji ammu nye echa upe Esowó ewéna ewé akwaá átené ne ámu, ne ndó eléé ekwónégé átenege ewéchá ewé alá tené fó ne ámu wó.”

59 Yémbó ebwó ako ápó meko ama.

60 Eféé ne etúkpe ampye upe Esowó ákwile ka né mbe ushuú bós ako ágií Jisós áké, “Wó ntó opó ne meko manshuú né depó etire bós ájóoge mbó nnó opye?”

61 Yémbó Jisós akwene bómbo yé meko ashúú ji wó. Etukpe ema hmére egií ji eké, “Wó ne ólú Maá Esowó, Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa?”

62 Jisós akamé aké, “Me ne nlú, dégene nye ndere Maá Nte Mekwaá ajwólé né geluoge enógé né egbé ebwónyé Esowó ne ndere achwó nye né mfaánebuú mmu geko.”

63 Etúkpe ampye upe Esowó agyá mandeé jíí né mmye manleré nnó metóó esó ji dós, agií eso aké, “Ndé gécha démage kéle bó ntésé?”

64 Pó déwú depó etiré ji ajóoge? Amége mmye ne Esowó, nana deké depye nnó ne ji?” Bós ako akame áké, ekwane nnó, “Awá ji wáne.”

65 Eféé ne bós abifó álo mánkpo ji matye mmye, áwé ji ndeé ame, átúlege ji, ájóge aké, “Garé esé muú ayi adoó wó?” Ámbamé echa eso áchwó se Jisós ádoó ji maka.

Pita ashya nnó akaáge Jisós

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Jón 18:15-18, 25-27)

66 Ndere Pita álu né dachi yimbó, maá mesó mendée fó ama né geluoge abi ákpáne defwé mbaá etúkpe ampye upe Esowó achwó eféé,

67 agé ndere Pita ájwólé áwyáa mewé. Ape ji dómeé, ajóó aké, “Wó ntó ólu gelua ne Jisós muú Nasaren yimbó.”

68 Pita ashya aké, “Chaá-ó nkaá yé geno eyigé jóoge mbó wó.” Ndere Pita ákwilé manjye né meno gébámé, menómekwó mbe akú.

⁶⁹ Mesə mendée yimbə áamá ágegé Pita wyε alə mamma jɔ́ɔ́ ne bɔ́ɔ́ abi átené eféé aké, “Mende yina alu muú bwə ama.”

⁷⁰ Pita ama shya wyε shya eké ewyage, bɔ́ɔ́ abi átené eféé álə mánjɔ́ɔ́ ne Pita áké, “Wáwálé gebii gepó mmu, ɔ́kágé shya fɔ́ néndé ɔ́lu muú Galilii.”

⁷¹ Yémbə Pita álə mánkalé aké, “Mbɔ́gé mbyɔ́gé le gebyó mfaánebuú áshulé me mmye, nkágé fɔ́ mende ayi enyú déjɔ́ge mbə.”

⁷² Ténéténé yimbə menə mekwə akú ukúkúle upeá kɔ́kɔ́gɔ́lɔ́kɔ́. Pita ate mekomejɔ́ɔ́ ayi Jisəs abó ájɔ́ɔ́ ne ji nnó, “Gemégé nnó menə mekwə akú ukúkúle upeá ɔ́shya nyε mánjáne aléé nnó ɔ́kaágé me.” Ateége mbə anyə meko ngbó ali segé segé.

15

Afɛ́ né Jisəs mbaá Palet

(*Mat 27:1, 2, 11-14; Luk 23:1, 2; Jɔ́n 18:28-32*)

¹ Wyε ndere bii ujyaá dondo, anɔ́ɔ́ baá ampye upe ɛ́sɔ́wɔ́, ákpakpa melə ne ánleré mabé ɛ́sɔ́wɔ́ áchomé ne bɔ́ɔ́ ɛ́sɔ́ ako, ájwɔ́le ájɔ́ɔ́ geju. Eféé ne ágbaré Jisəs áwéle, áse ji, áfɛ́ mbaá gɔ́mena Palet.

² Akwónégé Palet agii Jisəs aké, “Wɔ́ ɔ́lu Mfwa bɔ́ɔ́ Jus wáwálé?” Jisəs aké, “Elu nkane ɔ́jɔ́ɔ́.”

³ Ajógémbə, anɔ́ɔ́ baá ampye upe ɛ́sɔ́wɔ́ álə mammálé Jisəs depó mmye matimati.

⁴ Palet ama gií Jisəs aké, “Ɔ́pó ne meko manshuú? Ɔ́wuú fɔ́ depó etíre ámmálé wɔ́ mmye nnó ɔ́pye?”

⁵ Ne yeé meko Jisəs ashuú ji wó, ewena epye Palet alaá meno mekpo fuú.

Palet asó mpa nnó áwá Jisəs
(*Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Jɔ́n 18:39–19:16*)

⁶ Gepoge Palet gelu nnó yéndé ηme gebégé epaá kóó upú bɔ́ɔ́ Jus abó mamferé muú ama né denə ndere bɔ́ɔ́ ákélege.

⁷ Né gébé eyígémbə muú denə fɔ́ alú eféé, ákuú ji Barabas. Ji ne abifɔ́ ákpe denə gétúgé bɔ́ɔ́ abi ebwó áwané né efwyale ewé ebwó áchwɔ́ ne éwú né melə.

⁸ Ndere elúmbə, gejamégé bɔ́ɔ́ ájye báne Palet nnó áferé muú denə ama ndere ápye mé yéndé epaá ewémbə.

⁹ Palet agii ebwó aké, “Enyú dékelege nnó mferé Mfwa bɔ́ɔ́ Jus?”

¹⁰ Palet agii mbə elé ji akaá chánéné nnó elé wyε né nchye detú ne anɔ́ɔ́ baá ampye upe ɛ́sɔ́wɔ́ ápyené Jisəs áchwɔ́ ne ji eta wuú.

¹¹ Yémbə anɔ́ɔ́ baá ampye upe ɛ́sɔ́wɔ́ ágaré ekwó bɔ́ɔ́ ewémbə nnó ágaré Palet aferé lé Barabas.

¹² Palet ama agii ebwó aké, “Enyú dékelege me mpye yeé nnó ne mende yina ayi ákuú ji Mfwa bɔ́ɔ́ Jus?”

¹³ Ne ebwó ako ákalé kénjé aké, “Wó ji né gekwa.”

¹⁴ Palet ama gií ebwó aké, “Ndé gabo ayi ji ápyeé?”

Yémbò ákpe kále kénké né eshye áké, “Áwó ji né gekwa.”

15 Nnó Palet apye matòò ágòò bòò Jus, aferé Barabas né denò. Agaré bòò bee bíí nnó átulé Jisòs ne geto, ánerégé, áwó ji né gekwa.

*Bòò bee ájwyage Jisòs
(Mat 27:27; Jòn 19:2, 3)*

16 Bòò bee bimbo ánerégé mantulé Jisòs, ája ji áfé mmu echa gòmena. Akuú bòò bee ako né geluá gebwó.

17 Afyé ji nkúu megélé, áto ela meshíí eke ela mfwa ákweré ji mekpo.

18 Apyegémbò, álò manjwyagé ji áké, “Mfwa bòò Jus, neki nébé ne wò.”

19 Ne álò mándógé ji unòò né mekpo. Akpó ji matyé mmye, áto manó mme mampye eké anóge ji.

20 Anérégé manjwya ji, áferé nkúu megélé yimbo ákeré áfyé ji mandéé jíí né menyammye wuú. Ája ji átane né melò manjye wó né gekwa.

Áwó Jisòs né gekwa

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Jòn 19:17-27)

21 Ndere ájyéé átuú ne mende fò ayi akamege Simun muú melò Seren nkane atané melò wuú ajyéé né Jerosale. Bòò bee bimbo ágbaré ji kpékpé nnó akpá gekwagé Jisòs. Simun alu nte bò Aleksanda ne Rufòs.

22 Afé né Jisòs né mbaá ayi ákúu nnó Golgota. Ula utané nnó melú Unkónkò makpo.

23 Achyéé ji mmòò amí áchwaré ne uka ebi ákuú nnó myrrh * Yémbò Jisòs ashya manyú.

24 Ala wye eféé mbò, áwó ji né gekwa, áhme gefógé megyaá fò nnó ákáré mandéé jíí eyi yéndémuú aséle.

25 Áwó Jisòs né gekwa né kálánka eneneama né dondo.

26 Abó gebagé genòò áwò mfaá mekpo gekwa eyigé áwómé Jisòs wyeé, ásá genó eyigé áké ji apye ne áwòme ji. Aké, “Mfwa bòò Jus.”

27 Áwó ntó ánjo apea gébégé gema ne Jisòs, ama alu né egbé ebwònye wuú ayifò né egbé ebwòbe wuú. Yéndémuú bwó álu né mfaá gekwa jíí.

28 Mechò ewéna épye nnó ébé wáwálé nkane mekomejóò Esòwò ájóò nnó áfyé ji mmu mpa bòò ubeé.

† 29 Ne bòò abi ákoge koógé ájúu Jisòs mashye mmye, ákamege ne makpo, ákálege áké, “É é, Pó wò ne óké òmmu nye echa upe Esòwò gemégé nnó ndò eleé ekwóné wò òmage téne ewéchá?”

30 Poó geme jyé otáné mfaá gekwa òshulé mme.”

31 Wyémbò ntó ne anòò baá amppe upe Esòwò ne ánléré mabé Esòwò ntó ájwyagé ji áké, “Apoóge bòò bí chachá, akaáge poó fò geme jíí.

32 Aké ji alu Muú yi Esòwò

* 15:23 Elú wáwálé nnó: Myrrh ele uka bi ulú nya mampye nnó muú awuúge fò ubale dòò. † 15:28 Elú wáwálé nnó: Melò ñwe ewena né ukwene bò ñwe abifò áfyé ewu né ukelenge pe KJV ne TEV.

akweré ji elá gefwa, áma jǒǒ áke ji alu Mfwa bǒǒ Isrēli, átáné mfaá gekwa áshuúlé mme. Apyegé mbǒ, ese defyēé matǒǒ ne ji.” Anjo bimbǒ abi áwǒmé ntó ebwǒ né ukwa, ájúu Jisǒs mashye mmye.

Negboné Jisǒs

(*Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Jǒn 19:28-30*)

³³ Metǒǒ ηwǒmese, kálánjǎkǎ efyáneépeá eké ékwǒnege, ηmeé enomé, gemmua gékwé né melǒ meko kpaá te kálánjǎkǎ eléé.

³⁴ Kálánjǎkǎ eléé eyimbǒ, Jisǒs alǒ mánkalé kénjǎké aké, “Eloi, eloi lama saba tani, ula utené nnǒ Esǒwǒ wa, Esǒwǒ wa, ndé ǒlyáá me mbií né efwyale?”

³⁵ Bǒǒ abifǒ abi áténé eféé áwúgé ndere Jisǒs ajǒge mbǒ áferé aké, “Akuú mbǒ lé Elija muú ekpǎvé Esǒwǒ.”

³⁶ Muú ama né geluage bǒǒ bimbǒ abǒ gatélé ajye bǒ ekochá, áwe ne genǒǒ anyua né mmú mmǒǒ amí mamýáme, abweé até Jisǒs né ubǒǒ meno nnǒ ányú. Ajǒǒ aké, “Degé kpé nnǒ Elija achwǒ feré nye ji mfaá gekwa yi.”

³⁷ Ne Jisǒs ama akále kénjǎké, ashulé kwyakwya geféré h-ε-m metǒǒ ekwé.

³⁸ Wyé ndere Jisǒs ágbǒ, ndeé eyi ekaré echa upe Esǒwǒ, egyalé uba upeá te mfaá gba-ra-ra-ra etya mme.

³⁹ Muú kpaá bǒǒ bee † ayi atene eféé agegé gefǒǒ eyige Jisǒs akalé ne ale gbǒ aké, “Wáwálé mende yina alu Maá Esǒwǒ.”

⁴⁰ Gébé eyigémbǒ ntó, andée fǒ áténé nya tete ágéné yéndégenǒ eyi gepyé ne Jisǒs. Né geluage andée bina Meri ayi atané melǒ Magdala, Salǒme, ne Meri mma Jemsi ayi mamane kǒ ebwǒ ne Jose álu ntó wyε.

⁴¹ Gébégé Jisǒs alu né Galilií andée bina ábǒ ákwǒlege ji, ama ápóge ji ntó, andée abifǒ abi átane Jerosale ákwǒle Jisǒs álu ntó wyε.

Anií Jisǒs

(*Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Jǒn 19:38-42*)

⁴² Jisǒs agbǒ bií bí bǒǒ Jus ako ákpomége mmye nnǒ né nkwale áǒ mányé uwyáá bwǒ. Ndere bií ule koó,

⁴³ mende fǒ ayi ákuú ji Josef achwǒ. Alu muú melǒ Arimatya, alu muú ayi anoge ji dǒǒ né eso bǒǒ Jus, ji abǒ agile ntó gébé eyigé Esǒwǒ achwǒ gbáre nye gefwa jíí. Akpome mmye nkane mende, ajye báne Palet agií ji nnǒ achye ji utó nnǒ ajye áferé genjkwǒgé Jisǒs né mfaá gekwa.

⁴⁴ Agigé mbǒ, Palet alaá meno fuú mánwu nnǒ Jisǒs agbǒ me. Akú muú kpaá bǒǒ bee agií ji wá Jisǒs agbǒǒ mé.

⁴⁵ Muú kpaá bǒǒ bee yimbǒ akamé nnǒ agbo, eféé ne Pálet akamé nnǒ Josef akáge jye feré genjkwǒgé Jisǒs né gekwa.

⁴⁶ Josef ajye na éshyé ndeé pǒpǒ, aféré genjkwǒgé Jisǒs né gekwa, afyalé géjí ne eshyéε ndeé eyimbǒ, akpa ajye fyε

† 15:39 Elú wáwálé nnǒ: Muú kpaá bǒǒ bee Rom alu muú yi apele usaá bǒǒ bee uta.

mmu menome ewé áchomé mmu etáravé. Abogéné gekpékpégé ntaá agbé meno menome ewembó.

⁴⁷ Méri muú melo Magdala ne Méri ayi mmá Jose ágé mbaá ayi ábelé genkwógé Jisós.

16

Jisós akwilé né negbo

(Mat 28:1-10; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10)

¹ Bii uwyaá bwó ukógé, Méri muú melo Magdala, Salome ne Méri mmá Jemsi ájye na mawéé gebéé nnó ájye gbere né genkwógé Jisós.

² Ne dondo bii mbe né uwyaá, ndere mbe nme atane, ebwó ájye né menome ewé anii Jisós.

³ Agige ate áké, “Waa abogéné nyé esé gekpékpé ntaá eníné ágbe mbo menome?”

⁴ Aké ákwonege wye, áge nnó abogéné mé ntaá enínembó néla babá nelu gekpékpégé ntaá.

⁵ Ndere ebwó ákpene mmu menome ewémbó, áge njye gesa fó ajwólé né egbé ebwonye bwó, afye ewule pópó. Ebwó ágégé mbo alá mano mekpo fuú.

⁶ Njye gesa yimbó ajóó ne ebwó aké, “Défógé. Nkaa nnó dékelege mbo lé Jisós muú Nasaret ayi ábó áwomé nya ji né gekwa, apó sé fa, Esowo apye ji akwilé né negbo. Gége melú ewé ábóó ábelé ji.

⁷ Kéregé meso dégaré Pita ne baá utóó bii abifo nnó ji abó

mé mbe ne enyú afé né Galilií; dégené nyé ji ewú wye ndere ji abó agaré enyú.”

⁸ Andée bimbó átáné né menome ne gatelé, áwére ne efó metóó, ne yéé muú fó ágaré ebwó geno eyíge pye wó gétúgé efó ewe elú ebwó matóó.*

Jisós aleré mmye mbaá Méri yi Magdala

⁹ [Dondo bii mbe uwyaá ebi Jisós akwilé né negbó, abó mbe aleré mmye mbaá Méri muú melo Magdala. Jisós abó aferé nya ji aló nchye akénéama mmye.

¹⁰ Méri afe agáre ájeé bii abi ebwó ábó ákene nya ne Jisós ne ábane ebwó ndere álile, ásómege.

¹¹ Yé lé ebwó áwuú nnó Jisós álú mebe Méri muú melo Magdala agé ji, ákamé fó nnó elu wáwálé wó.

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bii apea

¹² Ewyágé Jisós akwó mbe ushuú baá utóó bii apea né gefóó eyigé alá kaáge sé ji gébégé ebwó akene ájye né meti.

¹³ Ebwó ákaáge nnó muú yi ágene mbo ele Jisós, ákeré meso ájye garé baá utóó bifo yémbó ye muú bwó yi ákamé nnó elú wáwálé ápó.

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bii afyaneama

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23; Anj 1:6-8)

¹⁴ Ema ewyágé ndere baá utóó bii ajwólé ányéé menyéé, akwó ebwó ushuú aló mawéé

* 16:8 Elú wáwálé nnó: Maló nwe yina 9-20 apó né ukwene bó nwe bifo.

ebwó gétúgé alá pə né ukáme
ne matsó ayi ebwó áŋea alá
kamé mekomejós bós abi
ágene nnó ji akwilé né negbo
wó.

¹⁵ Ajós ne bwó aké, “Chóge
né malo mme meko dégarége
bós abya Esowó melóméló.

¹⁶ Muú ayi akamége
mekomejós yina ne áwyaáge
ji manaá Esowó, áférege nye
ji né efwyale gabo. Ne muú
ayi alá kamé mekomejós yina
wó, ákwéne nye mpa Esowó.

¹⁷ Gé unó bi upye nye ne bós
abi ákamé ne Esowó na. Né
mabó ma ábuú nye aló nchye,
ájage nye ufós mejós ebi alá
kaáge fə.

¹⁸ Agbárége nye mmyó ne
ámu ne ye ányú le uka ubo
yéé geno eyi gepye ebwó gepó.
Ánerége bós mameé amu
mmye, átóge.”

Jisós akwó afe mfaánebuú

¹⁹ Ata Jisós anérége mánjós
depó tire na, Esowó ase ji akwó
afe né mfaánebuú. Ajwólé
né geluáge enóge né egbé
ebwónye nte wuú Esowó.

²⁰ Baá utós bií ntó alá mbó
ákeré, ákené ágarége bós
mekomejós Esowó né malo
mme mako. Atá Jisós ntó alu
ne ebwó achyege ebwó utó
ápyéé ufélekpá mánleré nnó
mekomejós bwó alu wáwálé.]

Abya melóméló ayi Jisɔs Kras ndere LUKASE ásamé

Ulaulo

1 Atá Tyófilos, gejamégé bɔɔ ámuwa mé mansá abyawo unó bí úpyé né metɔɔ metɔɔ esé.

2 Eɔwɔ ása wyé ndere eɔwɔ ábɔ áwuú mbaá bɔɔ bí ákpané amɛ eɔwɔ ágené ndere unó biná ulɔɔ mampye ne ukwya, ne eké éwyage álɔɔ mangare abyawo yi.

3 Ndere me ntó mbɔ nkwolege unó bina uko chánéné te gachií, mbɔ ngé nnó élú galógálɔ nnó nsá wo unó bi ndere nsámé nkwyɛ ubi nkane úpyé géma géma.

4 Mpyé na nnó wo ɔkaá nnó, unó bí ábɔ ágií wɔ úlú wáwálé.

*Na ne nebyéné Jɔn Mɛn-
wyaá bɔɔ manad Eɔwɔ nékené*

5 Gébé gé Herɔd abɔ alú mɔwa né gebagé mewaa Judiya, Mɛpyé upe Eɔwɔ fɔ abɔ alu wyé, ákuú ji Sakariya. Ji ne ampyé upe abifo ápye utɔɔ né geluágé Abija. Mendée wuú Elisabet alu ntó mpyáne *Eron. Abi álú ntó ámpye upe Eɔwɔ.

6 Eɔwɔ apeá álú cho né mbe ushu Eɔwɔ, áwuú mekomejɔɔ wuú áma ábélege mabe jíí, ákwéné ye ema

7 eɔwɔ ako ákwɔ ukoó ne ápɔ ne maá, gétúgé Elisabet alú ménkwɔɔ.

8 Bií uma, élé gebégé utɔɔ Sakariya ne ekwɔ wuú,

Mampye utɔɔ bií nkane mampye upe Eɔwɔ.

9 Náná élú lé gepage bɔwɔ ámpyé upe Eɔwɔ manyú nkwo nnó, Eɔwɔ ajoyá genó eyíge yéndemuú abɔɔ mampye. Apyégé mbɔ ajya Sakariya, nnó ji ne akpé mmu echa upe Eɔwɔ mansó genó eyíge géwya gebé nkane elu.

10 Gébé gékwónégé eyíge Sakariya ajoyé sɔ geno gebé eyígembɔ, gejamégé bɔɔ gélu dafye génénemmye.

11 Wyé gébé eyígembɔ, aké apele ekiénné Eɔwɔ ekwɔ ji ushu, étené égbé eɔwɔnyɛ wuú kwókwólé ne geluú eyíge asɔ uno ubé bimbɔ.

12 Agégé mbɔ efɔ ékwɔ ji metɔɔ, ala amɛ mekpo fan.

13 Yémbɔ ekiénné Eɔwɔ éké ne ji, “Sakariya ɔfɔgé, néndé Eɔwɔ awú mmyemenene jyé ne mendée wyé Elisabet akpane nyé unɛ ne abyene nyé maá mende ne ɔbɔ mankuú ji nnó Jɔn.

14 Ɖbe nyɛ ne metɔɔ megomɛgɔ, ne gejamégé bɔɔ ábɛé nyé ne nechóchó gétúgé nebyé níi.

15 Ji maá yina abɛ nyé gekpékpégé muú né mbe ushu Ata Eɔwɔ, ne ji anyú fɔ mmɔɔ, ye amí bɔgebɔge, ye ami matomato, ne élo te bií ebi ábyéné ji Mendoó Ukpea egbége nyɛ ji metɔɔ,

16 ne ji abwólége nyé matɔɔ bɔɔ Isreli nnó ákwólé Ata Eɔwɔ bɔwɔ.

17 Maá yimbɔ abɔ nyé mbe ne Ata Eɔwɔ ndere muú dentɔɔ. Eɔwɔ achyége nyɛ ji uto mendoó wyé nkane abɔ

achyé Elija, nnó apyé ánte ábó gejeé ne baá bwó ne apye nyé abi átoó makpo ásé gepo eyíge abi átené cho. Apye nyé unó bí uko nnó bọó ákpómé mmye mangílí Ata Eṣowá.”

18 Sakariya agií ekiénné Eṣowá aké, “Mpye nnó ne nkaá nnó mechó ewená ebéé nyé wáwálé néndé esé ne mendée wa dékwá mé ukoó?”

19 Ekiénné ewémbó éké, “Me Gabriya, ne ntené fáná gétúgé Eṣowá atómé me nnó nchwó ngaré wá abya melóméló yina.

20 Gé óbe nyé mbú, ójógése mejóó kpaá te depo etí dépye nyé gétúgé alá okamé uchwú mejóó bá ebi ube nyé wáwálé né meso gébé wó.”

21 Ndere Sakariya alú wyáge mmu, bọó bí ábó álú dafye ánénemmye akwé tametame, áló memferé genó eyi gepye ji mmu echa upe Eṣowá.

22 Gébégé ji atané dafye, amua manjóó mejóó meti épó. Ala méé lé ne amu élé alaá mbú, ebwó ágégé mbó ákaá nnó agé lé amé géjyá né mmu echa upe Eṣowá.

23 Gébégé nénjáne utóó bíí né byégé, akere meló wuú.

24 Éké ébelege, mendée wuú Elisabet akpa uné, ala mmu bibií né amfaá áta.

25 Ne aké, “Nána nkaá nnó Eṣowá agé me meshwe, aferé me neshye mmye nnó bọó ájwyágé sé me dénkwá.”

Gegaré nebyéné Jisós

26 Gébégé Elisabet alú ne uné amfaá akéné, Eṣowá ató Gabriya ekiénné wuú né meló

Nasaret ewé elú né gebagé mewaá Galilíí.

27 Ató ewú nnó ejyé etá gébwéne mesó mendée ayi ákúu ji Meri, ayi ebwó ne Josef ányémeno mambá ate. Josef alu mpyáne mfwa *Devid.

28 Ekiénné Eṣowá éfé eta Meri éké, “Mmá ójwale, Eṣowá alu ne wá amá agbo ne wá dọó.”

29 Meri awúgé mbó akwé tametame, aferege, agige né metóó wuú nnó ndé gefógé matame na?

30 Ekiénné ewémbó éké ne ji, “Meri Ófógé, Eṣowá agboó ne wá ne achyé wá nebo.

31 Gé, okpane nyé uné, obyé maá mende ne okuú nyé ji nnó Jisós.

32 Abe nyé gekpékpége muú ne ákúu nyé ji Maá Anyátá Eṣowá. Ata Eṣowá apye nyé ji ajwolé né geluógé Mfwa Devid, gekwénége nte wuú.

33 Agbarege nyé gefwa mbaá upyáne Jakób uko te kwyakwyá. Ne gefwa jíí gébyé fọ.”

34 Meri awúgé mbó, agií ewú aké, “Ékéne mbó nnó ne nkpa uné nkane nlá nlú dankáa mende?”

35 Ekiénné Eṣowá eshuú ji meko éké, “Mendoó Ukpea echwá nyé wá mmye ne uto bí Anyátá Eṣowá upye nyé wá okpá uné. Né gétú yina maá yi obyéne nyé abe ne ukpeá ákúu nyé ji Maá Eṣowá.

36 Gé, menmó wyé Elisabet ye élé akwá ukoó ne bọó abó ákúu ji menkwó mendée, nana akwóré gefóó alé amfaá akéné ne abyene nyé maá mende.

37 Ne kaá nnó genó gefó eyí gépwó Esowó gepó.”

38 Ekiénné Esowó ejógé mbó, Meri aké ne ewú, “Nlu lé maá utóó Esowó, ébé wyé nkane ojóó.” Meri ajógé mbó, ekiénné ewémbó éseé.

Meri ajye gé Elisabet unkéé

39 Depó eti dépyé gé, Meri akpomé mmye akwilé wá akwó afé né melo fó ewé, elú né gebagé mewaá Judiya.

40 Akwónégé, akpe mmu gepúgé Sakariya, atamé mendée wuú Elisabet.

41 Gébé gé Elisabet awuú matame Meri, maá yi alú ji unε akwilé melu ujwólé ne eshye, ne Mendoó Ukpea echwó gbée Elisabet metóó.

42 Ji ado elúlú ajóó ne meri aké, “Wó owya éfwó opwó andée ako, ne mejé Esowó ébé ne maá yi wó obyéne nye.

43 Nlu kpé waá ayi Esowó anó gé me ne mmá Ata wa achwó gé me unkéé?

44 Wyε oké otamege me mbó, nechóchó népye maá akwilé né melú ujwólé.

45 Méjé Esowó ébé ne ji yi akamé nnó mechó ewé Ata ajóó mbó, ebe nyé wáwálé.”

Meri aféé Esowó

46 Meri aké:

“Metóó wa egóó me ne Ata.

47 Ne metóó wa elú ne nechóchó gétúgé Esowó Mempoó wa.

48 Ji ate me ye elé nlú lé menkpané defwé wuú.

Ló nána ojyé gé mbe, bóó ako akúu nyé me nnó muú yi abóó nebo,

49 nendé Esowó yi awya uto uko, apye me gekpékpé gé mechó.

Enó gé ébé ne ji kpaá te kwyakwyá,

50 agéne meshwe mbaá bóó bi anó gé ji,

eló né ante bwó ekwóné né upyáne.

51 Aleré eshye ne ebwó wuú mantya bóó nepá ne ufóó unó bí ebwó áférege.

52 Aferé afwa né malú ujwólé bwó,

ne afyé ubyá bóó né malu bwó.

53 Achyé menyéé mbaá bóó bi alú mesa,

ne abú afwa áfé amu máwa.

54-55 Ate menomenye ewé ji abó anyéé ne ukwéne ante sé,

ne náná achwó mampoó baá Israeli, bóó utóó bíí.

Apye wyε ndere ji abó anyémeno nnó agene Abraham meshwe, ne upyáne bíí te kwyakwya!”

56 Meri ajógé mbó, abelé ne Elisabet genó gé amfaá aléé, ne ákeré meso melo wuú.

Nebyé né Jón Menwya bóó Manad Esowó

57 Gébé gékwónégé eyí gé Elisabet ábyéne, abyε maá mende.

58 Ate ánmé ne bóó ulagepú bíí, aké áwúu nnó Ata Esowó agé ji meshwe achyé ji nebo, matóó ágó bwó ako.

59 Ne ndó énee ékwónégé áchwó mansó ji nsó ne ábó álú mamfyε ji mabó nte wuú Sakariya.

60 Mma wuú aké ngba, “Akúu ji Jón.”

61 Yémbò áké ne ji, “Yé muú ula gepú wyé fò ayi awya mabò mímbò apò.”

62 Ne áméé ne amu ágií nte wuú áké, ndé mabò mí ji akélege nnó áfyé maá yimbò.

63 Améé ne amu nnó áchyé ji genó gefó ásá wyé. Achwó ne géjí asá, “Mabò maá yimbò nnó Jón.” Bòó ágégé mbò ála mano mekpo, fuú.

64 Sakariya áságé mbò, ténéténé ama ló manjóó mejóó ne aló mamféé Éṣòwò.

65 Gébégé bòó melò wuú, áwuú nnó Sakariya ama ló manjóó mejóó, mechò ewéna epwò bwó amu. Gegaré mechó ewé, gékwó gékwóné maló mekwé mako né gebagé mewaa Judiya.

66 Bòó ako abi áwuú mechó ewé, áfyé né matóó bwó áferege nnó, “Maá yi abéé nyé ndé gefóó?” Aféregé mbò élé ágené nnó Éṣòwò alu ne ji.

Sakariya aféé Éṣòwò

67 Né gébé eyígémbò Mendoó Ukpea echwò gbée Sakariya mmu metóó awú meko mejóó Éṣòwò ne aló mangaré aké:

68 “Gó ébwó áféé Ata Éṣòwò, nte bòó Isrelí!

Gétúgé achwó mamferé bòó bíí né defwé.

69 Achyé esé gekpékpégé ménchyé genwá

ayi átané ula gepú Mfwa Devid maá utóó wuú,

70 wyé ndere abó anyémeno mbaá bòó ekpáve Éṣòwò abi gekwéne nnó,

71 ji apoóge nyé esé, mbaá bòó bí ákelege manwá esé,

ne aferege nyé esé né amú bòó mawámé esé.

72 Abó anyémeno mangé meshwé mbaá ukwéne ante sé,

ne ate menomenyé ukpea ewé jimbòó abó anyéé ne ébwó.

73 Abó agaré gekwéne nte sé Abraham ne akelé nnó,

74 aferege nyé esé né amú bòó mawámé esé,

nnó dépyé utóó bíí débégé ne éfò,

75 mambé bòó ukpea bíí wáwálé ne manténe cho né mbé ushu wuú, ndó meko kpaá te dégboó.

76 Wò, maá wa, ákiú nyé wò *Muú Ekpávé Anyátá Éṣòwò.

Óbò nyé mbé ne Ata Éṣòwò nnó,

ókwyé mati jíí.

77 Ópye nyé bòó Éṣòwò ákaá nnó,

Éṣòwò akelege manjíinte gabo bwó ne áféré ébwó né éfwyale gabo.

78 Gétúgé ji ágéne meshwé dòó mbaá bòó yéndégébé,

ji atóme nyé muú yi achyége esé genwá,

achwó ayi atánege né mfaánebuú ayi mfaá mfaá nkane mḡmécé ewé étye dondo,

79 ewú échyége nyé gengbó mbaá bòó bí álú né gemua,

ne échyége nyé genwá mbaá bòó abi álú né manó negbo,

ne manleré esé meti ewé échwò ne genwágé nesó.”

⁸⁰ Ne maá Sakariya yimbo alu ne ekwɔ wuu, awene ne menyammye ne denjá, ne Mendoó Esɔwɔ elú ne ji. Awégé, ayye jwóle né *mashwone, ne gébé gekwónége, álere mmye jí gbógónó mbaá bóó *Isrēli.

2

Nebyené Jisás Kras (Mat 1:18-25)

¹ Né gébé eyigémbo, Jgɔstɔs abó alu *Mfwa kpaa né malo yi álú ntente *Rom. Afyé ebé nnó ápá bóó ako abi álú né malo ayi abó álú nte gefwa jí. Gé ndɔ mbe ayi alɔ mampáné bóó na,

² né gébé eyigémbo Kwirinɔs alu gɔmena né gebagé mewaá Siriya.

³ Ndere elúmbɔ, yéndémuú afé né gebagé melɔ wuu mansá mabɔ mií mmu bó ɲwe abi ápáne bóó.

⁴⁻⁵ Josef atané meló Nasaret né gebagé mewaá Galilií, ase Meri ayi ebwɔ ányémemo mambá ate, afé né Betelēhem mmu Judiya mbaá ayi abó ábyené Devid mfwa nyá *Isrēli, mánsá mabɔ bwɔ. Josef afé éwu gétúgé alú mpyáné Devid. Gébé yimbo ntó Meri alu ne unɛ.

⁶ Ndere ebwɔ álú ewú, gébé gekwáné eyigé Meri abyéné maá yimbo.

⁷ Ne abyɛ maá mbe wuu mende. Afyalé ji ne ubaá mandeé, abelé ji mmu gekú mbaá utú unyéé menyéé, néndé melu epó nyá ewé ebwɔ achwɔgé ábélege mmu.

Ambamé magónhɛme ne Makiénné Esɔwɔ

⁸ Eké epyɛmbo, ande fɔ álú né mewaá kwókwólé ne Betelēhem, ábáme magónhɛme bwɔ ne utuu.

⁹ Ne áké ápéle *Ekiénné Esɔwɔ ekwɔ ebwɔ mbe ushu ne genjɔbógé Ata gégené gegyá ebwɔ mme. Efo ekwɔ ebwɔ metaó bóó.

¹⁰ Yémbo Ekiénné Esɔwɔ eke, “Défɔgé, nchwɔ enyú ne genchánhágé abya ayi álú ne gejamégé nechóchó mbaá bóó ako.

¹¹ Fina né melɔ Mfwa Devid, ábyé Mempoó nyú, alu Ata, Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.

¹² Ne gepɔ eyi gelérege nyé enyú nnó gé maá yimbo na, gélú nnó degene nyɛ maá yi áfyálé ji ne ubaá mandeé, ábelé ji mmu gekú, melu ewé utú unyéé menyéé.”

¹³ Wyé mbélépó mbɔ, áké ápéle, ekwɔ makiénné Esɔwɔ etané mfaánebuú echwɔ cho ne ewé ebwɔ mbe, álɔ mánkwáné, áfége Esɔwɔ ake:

¹⁴ “Ngó ábé ne Ata Esɔwɔ ayí álú né mfaánebuú ayi mfaá mfaá, achyé nesɔ ne bóó mme néndé agboó ne ebwɔ.”

¹⁵ Makiénné yimbo ályágé ebwɔ, ákére meso né mfaánebuú. Ne ámbamé magónhɛme áke ne ate, “Déjyé dégé geno eyi gépyé né Betelēhem eyigé Ata Esɔwɔ agaré esé.”

¹⁶ Mbɔntó ne ebwɔ ákwilé wáwá ákwónégé, ágé Josef ne Meri chóncho ne maá yimbo ndere ábelé ji mmu gekú.

17 Ndere ágené ebwó, álo mangaré unó uko ebí ekiénné Eṣṣwá ejóó, gétúgé maá yina.

18 Bóó ako bí áwuú mechó ewé ámbamé magóñme ájóó, ála mano mekpo fuú.

19 Yémbó Meri awuúgé depó eti deko, afye mmu metáó wuú aférégé yéndégébé.

20 Bóó bi ábáme mágóñme, ákérégé meso, áchyege ngó ne áfége Eṣṣwá mbaá depó tiré bwó áwuú ne ágené. Unó bi upye janja ndere ekiénné Eṣṣwá egaré bwó.

Afyé maá yimbó mabó nnó Jisṣs

21 Uwyá ukoó, ne gébé eyíge ebwó áso maá *nsó gékwané, ne ebwó áfyé ji mabó nnó Jisṣs, mabó mí Ekiénné Eṣṣwá ebó efyé ji ne mma wuú alé kpá une bíí.

Aleré maá ayi ákuú ji Jisṣs mbaá Eṣṣwá

22 Ne gébége gepúgé buú getyaágé, gébé gékwané eyíge Josef ne *Meri ájye pyé *Gepé ndere ásámé né mabe Mosis, ne ákpa maá bwó manjye mfaá Jerosale nnó áleré ji mbaá Eṣṣwá.

23 Ndere ásámé né ñwe Eṣṣwá nnó, “Yende mambe maá ayi alú mende, ábó manchyé ji mbaá Eṣṣwá.”

24 Ne áfé ntó áchyeé *gepe eyigémbó eyigé gelú, “upwene mewaá upea, mbógé upó áchyege baá upwene melo ápeá nnó ápyé gepe wyé ndere asamé né ñwe Eṣṣwá.”

25 Né gébé eyigémbó, mende fó alu nyá né Jerosale ákuú ji nnó Simyón; alu cho

né égbé Eṣṣwá ne anoge ji, ne ji ntó abó agile Eṣṣwá nnó áfére bóó Isrēli né mbaá efwyale. *Mendoó Ukpea elú nyá ne ji.

26 Mendoó Ukpea ebó epye Simyón akaá nnó aságé gbó ayi alá gé fó *Muú yi Eṣṣwá akweré ji elá gefwa, ayi Eṣṣwá abó anyémeno nnó atóme.

27 Bíí bi Meri ne Josef ábó áchwá né Jerosale, manleré Jisṣs mbaá Eṣṣwá ndere ebé Mosis egaré, Mendoó Ukpea epyé Simyón afé né echa upé Eṣṣwá. Ndere akpené agé maá yimbó,

28 ase ji né amu jíí, álo manchyége matame ne mamfége Eṣṣwá ake:

29 “Ata menomenyéé wyé elú nana wáwálé, mbógé ejíí wá ókaáge lya maá utó wyé agbó pere,

30 néndé nkpá ame ya ngé Menchye Genwá ayi óbó ónyémeno.

31 Ne wá óto ji nnó bóó ako ágé ji.

32 Abé nyé mewé mbaá bóó abi alá pó bóó Jus, nnó ebwó ákaá wá ntó. Apye nyé meló Isrēli ékwó ñgo.”

33 Mma ne nte áwuúgé mechó ewe Simyón ájóó gétúgé maá bwó, ála menó mekpo fuú.

34 Simyón anérége manjóó depó etire na, achyeé ebwó mejé Eṣṣwá. Eké ewyágé ama kuú Meri mmá Jisṣs aké, “Wuúgé! Eṣṣwá ajyá maá yiná nnó apyé gejamé bóó Isrēli ákwé ne mambweé abifó mfaá. Abé nyé ntó ndere

gepɔ eyígé Ɛsɔwɔ jimbɔ́, ne gejamégé bɔ́ áshyá nyɛ ji.

35 Apyégé mbɔ, elerege gbógónɔ́ depɔ etiré ebwɔ́ ábií mmu matɔ́ bwɔ́. Ne mesómé maá wyé yina ebéɛ nyɛ wɔ metɔ́ eké aparaja ne ájómé wɔ.”

36 Gébé eyigémbɔ ntó, mekoó mendée fɔ, alu né Jerósále akamege Ana. Alu muú ekpave Ɛsɔwɔ ayi mendée. Ɛsɔwɔ agárege ji depɔ mangárégé bɔ́ bií. Alu maá Fanuel ayi alú mpyáne Ɛkwɔ́ Ashyɛ. Abá menɔ abelé aɲmɛ akénéama ne menó wuú ágbó.

37 Té gébé eyigémbɔ ala mekwí mendée. Yéndégébé alu mmu echa upɛ Ɛsɔwɔ, afɛge Ɛsɔwɔ ne anenemmyɛ, utuú ne ɲwómésé, alyage menyéé kpékpé. Né gébé eyigémbɔ, alu usaá aɲmɛ uni meso eníi.

38 Ama chwɔ́ né echa upɛ Ɛsɔwɔ, wyé gébé yimbɔ́ ntó ne Mɛri ne Josef achwɔ́ ne maá bwɔ́. Ana agéégé maá yina, alɔ mánfɛégé Ɛsɔwɔ, agarege depɔ etiré maá yi mbaá bɔ́ ako abi ágili nnó Ɛsɔwɔ áféré bɔ́ Jerosale né ɛfwyale.

39 Josef ne Mɛri ánerégé yéndé genó ndere ebe Ɛsɔwɔ egaré, ákpá maá bwɔ́ akéré meso né Nasarɛt *gebagé mewaá Galilíi.

40 Maá yimbɔ́ alu ɛfɛé, awɛne wyé wéne ne gelu, ne ɛshyɛ chóncho ne denjá. Ne mejé Ɛsɔwɔ elú ne ji.

Maá yi ákúu ji Jisɔs alu né echa upɛ Ɛsɔwɔ né Jerosale

41 Yéndé ɲɲmɛ, mmá ne nte Jisɔs ájyɛ né Jerosale manjyɛ nyé epáá *koó upú ɛwé Ɛsɔwɔ aferé nyá bɔ́ Isreli né defwé.

42 Jisɔs akwónégé aɲmɛ áfyanéapeá, áfé ndere ebwɔ́ ájyɛ mé, ndere ebwɔ́ ájyɛ áse ntó Jisɔs.

43 Epáá ébyegé, álɔ mankeré meso melɔ bwɔ́. Ne Jisɔs alá meso né Jerosale ayi mmá wúu ne nte wuú alá kaá wɔ́.

44 Abó áfɛre nnó ake geluá ne bɔ́ abifɔ. Ake kpáá bií kpogele. Ne gébégé ákelé ji ne geluágé aɲmɛ ne ajeé bwɔ́,

45 áge ji wɔ́. Alɔ mankere meso né Jerosale mankélégé ji.

46 Né ndɔ éleé ɛkwɔ́negé ágé ji mmu echa upɛ Ɛsɔwɔ. Abó alu geluá ne *Anleré mabé Ɛsɔwɔ. Awuú genó eyige álerege ne amá agige ntó bwɔ́ bɔ́ nkwe.

47 Bɔ́ ako abi áwuú genó eyigé ji ajóoge alá mano mekpo fuú néndé awya uchánchá dɔ́ ne ashuúge ebwɔ́ meko ne denja.

48 Ndere mmá wuú ne nte wuú ágené ji, matyɛ mawá ebwɔ́ meno. Mmá aké, “Maá wa ɔpyɛ mbɔ ɛsé nnó? Ɛsé ne nte wyé dekelé wɔ́ kaá depwaá, delɔ manfɔ nnó ndɔ́ fɔ genó ne gepyé wɔ́.”

49 Ashuú bwɔ́ meko aké, “Ulannó enyú dékélege mɛ, dekáge fɔ nnó mbó mambé fa mmu echa nte waá wɔ́?”

50 Yéle ashuú ebwɔ́ meko yimbɔ́, ákaá fɔ ula mechó ɛwé ji ajóó wɔ́.

51 Jisɔs akéré meso ne ebwɔ́ né melɔ bwɔ́ Nasarɛt,

alu ne bwó, awuú majyeé chánchá. Ndere depò ti depye mbó, Mmá wuú afyé deti deko né metóó wuú ne atee yendégébé.

⁵² Εφέε, Jisós awene ne menyamyε ne denḡá ne gelú, awya mejé né égbé Εσωω ne bóó agbóo ne ji.

3

Mekomejóó ayi Jón men-wyaá bóó manaá Εσωω ágarége

(Mat 3:1-12; Mak 1:1-8; Jón 1:19-28)

¹⁻² Gébé eyíge *Jón maá Sakariya alú né *mashwóné, Ata Εσωω achyéε mekomejóó wuú. Wyé gébé eyígémbó ntó ne Tibarós alú aḡmé nekuú né gefwa jíí né *Rom. Póntyós *Palet alu nyá ḡmena né *gebagé mewaá Judiya, *Heróð Antipa alu mémḡbaré gebagé mewaá Galilií, menḡmé wuú Filip alu nyá mémḡbáré gebagé mewaá Itura ne Trakónitis. Lysanias alu mfwa meló Abilen gébé eyígémbó ntó, Anas ebwó ne Kaifas álú nyá *Matúkpe ampyε upe Εσωω.

³ Wyé ndere Εσωω abó atómé Jón mbó, aló mankéné maló yi álú kwókwólé né ebeé Jodan, agarege yéndemuú nnó ákwóré metóó wuú álya gabo ne áwyaá ji manaá Εσωω nnó Εσωω ajinte gabo wuú.

⁴ Ndere abó agárege mbó, elú wyé nkane Asaya muú ekpávé Εσωω asámé mmu ḡwe wuú nnó,

“Muú fò abene mbó né mashwone aké:

Kwyεge meti Ata dakéné, nyaáge éwú ébé cho!

⁵ Sórege yéndé mékwé ewé kpaá ne ewé kóó, nnó degbeé yénde ḡḡkó.

Nyaáge mati ufwé ábé cho, pyége malu yi álú ḡbéréḡbéré ábé dḡḡdḡḡḡ.

⁶ Ne bóó ako ágéne nyε nkane Εσωω áférege ebwó né efwyale gabo.”

⁷ Nkane Jón agárege mbó, gejamégé bóó áchwó eta wuú nnó ji áwyaá bwó manaá Εσωω, aké ne bwó, “Enyú mmyó! Ndémuú agaré enyú nnó dekage bó efwyale ewé Εσωω achwó tó?

⁸ Pyége unó bí úlerege nnó dekwóre matóó nyú wáwálé. Déferégé fó nnó dekage déjwóle déli mmyε nnó, esé délú upyáne *Abraham. Εwémbó efú yé ḡenó né eta Εσωω wó. Kaáge wáwálé nnó, Εσωω akage pyε mataá yina ábwólé upyáne Abraham.

⁹ Ye nana, enyú debó mankaá nnó, ábweé mé etóó mfaá mango yéndé ḡenó ne makaka eyi gélagé wómé umpomé ulóúló ásóré áfome mmu mewε.”

¹⁰ Ne gejamégé bóó áwúge mbó, áḡiú Jón aké, “Nana esé dépyé nnó?”

¹¹ Jón ashuú ebwó meko aké, “Muú abegé ne bó nkwú ápeá, akaré achyé nte menḡmé ayi ala pó ne nkwu, ne ayi abegé ne menyéé, akaré achyé ayi ala pó ye ne ḡenó.”

12 Yé anselé ñkámakpo ntó áchwá nnó Jón áwyaá ébwó manaá Éswáwó ágíí ji áke, “Ménleré, ese ntó depyé nnó?”

13 Ashuú ébwó meko aké, “Déségé fǒ ñka épwó ndere ébé éké.”

14 Bóó bee áchwá gíí ntó áke, “Ne esé dépyé nnó?” Agaré bwó aké, “Dényégé manwaá, ye maáma muú mechó detú, sége wyé ñka utóó nyú ne metóó megámegá.”

15 Jón agárege mbó, bóó ábó ágíle me *Muú yi Éswáwó akweré ji elá gefwa, eféé ébwó álu ne dembyó né matóó bwó, ábélege uméé nnó ndǒfó ji ne alú Muú ayi Éswáwó akweré ji elá gefwa.

16 Jón ashuú ébwó ako meko aké, “Me nwyage enyú ne manaá Éswáwó mamímamí yémbó, muú ayi áñeá geme apwó me achwó mbó me meso. Ne nkwané yé muú ayi ntóme manó mme nkaá manyíí unó uká bíí wó. Achwógé, awyage enyú ne *Mendoó Ukpea ne mewé.

17 Achwóó nyé ne ékóriyá né ébwó wuú mánchá esa. Anerégé ashwané nyé matoó alá pópó, afye esa né mmu uba abelé. Ne ukwóó ebi ulaá akpane agbe né mewé ewé élá nómégé.”

18 Na ne Jón agaré *abya Éswáwó melóméló mbaá bóó, ne aji bwó matu né gejamégé majyé amí ama chyéé bwó.

19 Jón ashulé ntó ndo mbaá Heróð ayi alú góména, gétúgé abané Heródyas, mendée menmé wuú jimbo, ne géjamégé ubée bí ama pye.

20 Heróð aké awúu mbó, ama jyé mbé mampye gabo, apye Jón afyé denó.

*Awyaá Jisós manaá Éswáwó
(Mat 3:13-17; Mak 1:9-11)*

21 Nsá nnó Jón akpé denó, abó awyage mé bóó manaá Éswáwó. Bíí fǒ anérége Jisós achwó ntó nnó Jón awyaá ji manaá Éswáwó. Aké atanege mmu nnyi, anenemmye mfaánebuú anené.

22 Anénége mbó, *Mendoó Ukpea éshulé échwó ji mmye élu wyé éké gepwine. Ne meko atané mfaánebuú aké, “Jlu maá metóó wa, metóó egóó me ne wó dóó.”

*Ukwéne ante Jisós Kras
(Mat 1:1-17)*

23 Gébége Jisós aléré mmye manló utóó bíí alu añme esaá meso efya. Bóó ábó áfere nnó alu maá Josép ne Josef abó alu maá Heli.

24 Heli abó alu maá Matat, Matat abó alu maá Levi, Levi maá Melki, Melki abó alu maá Jana, Jana ayi alu maá Josef.

25 Josef alu maá Matatyas, Matatyas alú maá Emós, Emós maá Nahum, Nahum maá Eseli, Eseli ayi alú maá Nagay,

26 Nagay alu maá Mat, Mat maá Mattatya, Mattatya maá Semen, Semen, maá Josech, Josech maá Joda,

27 Joda maá Joanan, Joanan maá Resa, Resa maá Serubabel, Serubabel maá Sheltyel, Sheltyel alu maá Neri.

28 Neri maá Melki, Melki maá Adi, Adi maá Kósam, Kósam maá Elmada, Elmada alu maá Ere.

29 Ere maá Joshua, Joshua maá Elyssa, Elyssa maá Jorim, Jorim ayi alú maá Matat, Matat maá Levi.

30 Levi maá Simyɔn, Simyɔn maá Juda, Juda maá Josef, Josef maá Jonam, Jonam yi alú maá Eliakim,

31 Eliakim maá Meleya, Meleya maá Menna, Menna maá Matata, Matata maá Natan, Natan alu maá David.

32 David maá Jesse, Jesse maá Obed, Obed maá Boas, Boas maá Salmɔn, Salmɔn alu maá Nashyɔn.

33 Nashyɔn maá Aminadab, Aminadab maá Admin, Admin maá Ani, Ani maá Hɛsrɔn, Hɛsrɔn maá Pɛrɛs, Pɛrɛs alu maá Juda.

34 Juda maá Jakɔb, Jakɔb maá Asek, Asek maá Abraham, Abraham maá Tɛra, Tɛra maá Náhɔ.

35 Náhɔ alu maá Serug, Serug maá Ru, Ru maá Pɛleg, Pɛleg maá Ebe, Ebe maá Shela.

36 Shela maá Kenan, Kenan maá Afasad, Afasad maá Shem, Shem maá Nowa, Nowa alu maá Lamek,

37 Lamek maá Metusela, Metusela maá Enɔk, Enɔk maá Jarɛ, Jarɛ maá Mahalale, Mahalale alu maá Kenan.

38 Kenan alu maá Enɔs, Enɔs maá Set, Set maá Adam, Adam abó alu Maá Ɛsɔwɔ.

4

*Danchɔmeló ammuá Jisɔs
(Mat 4:1-11; Mak 1:12-13)*

1 Ndere Jon abó áwyaá Jisɔs manaá Ɛsɔwɔ né ebeé Jodan, Mendoó Ukpea egbeé Jisɔs metɔ́ ne épye ji afé né mashwɔne.

2 Ɛbá ji né usaá ndɔ upeá, nnó danchɔmeló ammuá ji. Jisɔs abelé né mashwɔne wyémbɔ ye menyéé anyéé wó. Gébégé ndɔ yimbɔ ekwyágé mesa aló mammye ji.

3 *Danchɔmeló áchwó eta wuú ajɔ́ aké, “Mbɔgé wɔ ɔlu *Maá Ɛsɔwɔ, garé mataá áyina ábwólé ntoó bred.”

4 Jisɔs ashuú ji meko aké, “Asá mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó, ‘Menyéé jiji f́ wó awyaá eshye mángbaré geɲwágé mekwaá wó.’”

5 Danchɔmeló akpá ji ákwó te mfaá melu f́ ewé ɛɲɔgé ne aleré ji malɔ mme mako ne gefwa. Jisɔs age ájí gébé dáma.

6 Ne ajɔ́ ne Jisɔs aké, “Achye me mme yiná meko ne nkage chyé yé waá ayi ajigé me metɔ́. Menchyege nyɛ wɔ uto ne gefwa yí gélu fá né mme yina.

7 Mbɔgé ɔtógé mánó mbe ushu wa ne ɔnogé me nkane Ɛsɔwɔ, mme yiná meko abeé nyé awyé.”

8 Jisɔs ashuú ji meko aké, “Asa né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó, ‘Ɔbɔ́ manógé elé Nte wye Ɛsɔwɔ jimbií ne ɔkpáné wye lé ji defwe’.”

9 Dánchɔmeló ama ase Jisɔs afé né Jerosale abelé ji né melu ewé élú tete mfaá echa upe Ɛsɔwɔ né Jerosale ne aké ne ji, “Mbɔgé wɔ ɔlu Maá Ɛsɔwɔ nyó chɔ mme.

10 Néndé ásá né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó:

‘Ɛsɔwɔ atɔme nyé makiénné jii nnó áchwó ábámé wɔ.’

11 Ama sá nnó:

'Agbárege nyé wò né amu bwó chánchá nnó òkagé ótò enóó geká né ntaá.' "

12 Jisós ashuú ji meko aké, "Ajóó nnó:

'Mekwaá ákpelégé fò Nte wuú Èsòwò mankpea ji nnó ápyé genó.' "

13 Danchòméló ànérégé màmua Jisós alyá ji, afé kpé.

Jisós alò utóó bií né Galilí

(Mat 4:12-17; Mak 1:14-15)

14 Jisós ályágé melu ewémbò akeré meso né Gálilí, ne uto Mendoó Ukpea ulú ne ji. Ngó wuú akwó né maló Galilí yimbò mako,

15 gétúgέ ábó álérege bóó né mmu macha mmyemenene ne bóó ako bi awuú, áfége ji.

Bóó Násaret abya Jisós

(Mat 13:53-58; Mak 6:1-6)

16 Né gébé gefó Jisós afé ntó né Nasaret mbaá yi áwéé ji. Bií uwyaá bwó úkwónégé afé mmu echa mmyemenene ndere gepó jíí gélu mé. Eké éwýáge akwilé ka mankwuú ηwe Èsòwò.

17 Achyé ji ηwe yi Asaya *Muú Ekpávέ Èsòwò ásamé. Anené ji, ape melu fò né mmu, akú melu ewémbò éké:

18 "Mendoó Ata Èsòwò elú ne me, gétúgέ abó ajoyá me nnó ngaré abya Èsòwò melóméló mbaá bóó gekpo.

Ama tó me nnó ngare mekomejóó Èsòwò mbaá bóó bí ákpené denóré bee nnó ebwó átánege nyé

ne mangaré mbaá bóó ame nónómé nnó ebwó ámage ló nyé mangé,

átó me ntó nnó mferé ntó abi álú né efwyale,

19 ne mangaré nnó gébé gékwóné eyíge Áta ápóoge nyé bóó bií."

20 Jisós ájógé ηwe yimbò, akweré, ashuú etá mémbelé, ajwólé ka. Bóó ako né mmu echa mmyemenene átó ji ame mmye.

21 Alò mangaré ebwó aké, "Mekomejóó yi déwuú fina né mmu ηwe Èsòwò alu wáwálé."

22 Bóó áwúgέ dengare mejóó melóméló ewé ájóó, matóó ágò bwó dóó. Akamé nnó alu cho ne ákwéne dembyó áké, "Pó maá Josef na?"

23 Jisós aké ne ebwó, "Èla gachyé enyú déto me maka mmye nnó, 'Mémpyé mamée, poó geme jyé, ufélekpá ebí ólerege né Kapanòm, léré ubí ntó fá né melò wyé.' "

24 Jisós ama jóó ne ebwó aké, "Ngarege enyú wáwálé nnó bóó ekpávέ Èsòwò apó ne énogé né melò bwó".

25 Ama ηmére aké, "Wuúge gébége Elija álú Muú Ekpávέ Èsòwò, Èsòwò apye mekwýé abelé né ànmé áléé ne geba ne mesa akwé malò mako. Dekaa ntó nnó gejamégé akwí andée álú nyá né gébé eyigémbò fá meló Isrelí,

26 Èsòwò átó fò *Elija nnó ájyé ápóó afò wó. Átó lé ji mbaá mekwí mendée yi ajwólege né Sarifat né gebage mewaa Sidon ne apóó ji.

27 Gébége *Elishya alú *Muú Ekpávέ Èsòwò gefóó genó

eyígembɔ gépye ntó. Né mme Israeli, gejamégé bɔ́ abó ámeé ubá ne Elishya apoo yé muú bwó ama wó. Apoo élé *Naman ayi alú lé muú Siriya.”

²⁸ Bɔ́ bɔ́ bí alú né mmu Echa Mmyemenene awuúgé depɔ eti, nchye anwɔné ebwó,

²⁹ ákwilé ka, ágbaré Jisɔs, ája ji áfé nnó ámmú ji akwé né nteé gɛ́nkɔ. Abó átené melo bwó né mfaa mekwɛ, egbe ema ebɔ élú nteé gɛ́nkɔ.

³⁰ Ndere ájye ne ji abwólé mmye akoo koooge metɔ́ metɔ́ bwó afé egbé wuu.

Jisɔs apye mende ayi awya meló nchye atoo

(Mak 1:21-28)

³¹ Jisɔs ashulé afé né Kapanɔm, melo kpaa ewú né gebagé mewaá Galilií, ne yéndé bií uwyaá bɔ́ Jus ukwónégé, alerege ebwó mekomejɔ́ Eɔwɔ.

³² Ebwó ála mano mekpo fuú, né gefɔ́ eyíge ji álerege gétúge ajóge ne uto.

³³ Mende fɔ́ abó alu éféé né Echa Mmyemenene ayi meló achyége efwyale. Ewyá wó, ala mánkalé ne eshye aké,

³⁴ “E é Jisɔs ayi Nasaret, ɔ́kelege mampye esé ndé? ɔ́chwó manií esé mbwɛ? Nkage wɔ, ɔ́lu Muú Ukpea ayi atané mbaá Eɔwɔ.”

³⁵ Jisɔs anyá meló nchye yimbɔ aké, “Kwéné mejɔ́, táné ji mmye.” Meló nchye apye mende yimbɔ akwé né mbe ushu bɔ́, ne atané ji mmye. Yémbɔ achwu ji wó.

³⁶ Bɔ́ ako ágégé gefɔ́ yina ala mano mekpo fuú ne ágige

ate aké, “Mekomejɔ́ Jisɔs alu mbɔ nnó? Awya uto mányá áló nchye átáné bɔ́ mmye.”

³⁷ Ngó Jisɔs akwó malo mako né gebagé mewaá eyígembɔ.

Jisɔs apye gejamégé bɔ́ mamée atoo

(Mat 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisɔs ályágé echa mmyemenene, afé gepúge Símun. Eféé mmá mendée Símun améé njaja gefwine. Bɔ́ bí alú mmu gepu áke né Jisɔs: Ata pye ji atoo.

³⁹ Ajóge mbɔ, Jisɔs akwilé ajye tene ji né nékuú né mmye né mbaá yi abelé. Anyá dámáa gefwine gebyé ji mmye ne mendée yimbɔ akwilé ka achyé ebwó menyéé.

⁴⁰ Nkwale aké akwónege bɔ́ bí áwya bɔ́ bi ámeé ufɔ́ mameé né upú bwó áchwó ne ebwó mbaá Jisɔs. Ji ata bwó amu mmye, ebwó ako atoo.

⁴¹ Yémbɔ gejamégé bɔ́ abó alú ábí áló nchye áchyége bwó efwyale. Gébégé áló nchye bimbɔ átanégé ebwɔ né mmye, abó ákálege áke, “Jisɔs, ɔ́lu Maá Eɔwɔ.” Jisɔs anyá ábí nnó ákwéné mejɔ́, akámé fɔ́ ábí ajó mejɔ́ wó néndé ákaá nnó alu *Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa.

Jisɔs agarege meko mejɔ́ Eɔwɔ né mmu macha mmyemenene

(Mak 1:35-39)

⁴² Bií ujjágé alyá afé né melu éwé bɔ́ alá pó wyéé. Aké ajye mbɔ, bɔ́ ála meso mákélégé ji ne áge ji wó. Gébégé ágené ji alu mé téné

manjye. Eféé ne ánené ji mmye nnó ajwólé éféé ne ebwó

⁴³ Ashya aké ne ebwó, “Mbó ntó manjye né maló ayichá mangaré abya melóméló ayi agarege ndere gefwage Esowó gélú. Esowó ató me fá mme yina gétú eyígembó.”

⁴⁴ Ajógé mbó ne ji alyá ájyé meló Nasaret meko, mángarége abya yimbó né mmu macha mmyemenene Judiya.

5

Jisós akú baá utóó bií ani abi mbé

(Mat 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Bií fó Jisós abó atené né mapeá géntoógé mewaá Genesaret. Bóó áchwó nò ji mme, áhnmérege ji ákélege manwú meko mejóó Esowó.

² Agé mákpée ápeá né mapea géntoógé mewaá ne ambóó mákpée átané ájye shwóne utófu bwó.

³ Ajye kpe né ekpée éma éwé Simun, ne ajóó ne ji aké, “Até ekpée éjyé dachyé ne nnyi. Até Jisós ajwólé mmu ekpée, bóó ála mbale nnyi, Jisós aló yé manleregé bwó.”

⁴ Anéregé mánleré, aké ne Simun, “Té ekpée éjyé mbaá yi nnyi négomé ne wó ne bóó byé hmége utófu nyú manwá meshuú.”

⁵ Simun ashúú ji meko aké, “Ata dépye utóó ne utuú kpaá ye genó déwa wó. Yémbó, ndere wó ne ójóó mmage njyé mua.”

⁶ Ebwó áfé, áhme utófu bwó, meshuú ése gejamé te utófu úke úyálé.

⁷ Epwógé ebwó, áfu amu nnó ate ajeé abi alú mmu ékpe ewé fó áchwó poó bwó. Áchwógé áferé gejamégé meshuú, áfyé makpée bwó apea ágbeé te ákélege mánke.

⁸ Simun ayi akúú ji ntó nnó Pita agégé genó eyi gepye mbó, ajeé tó manó mme mbe ushu Jisós aké, “Atá kwilé lyá me, néndé nlu mémpyéé ubeé.”

⁹ Abó ajoge mbó gétúgé ji ne bóó bií ágené gejamégé meshuú eyí ebwó áwané, éfó ékwó bwó matóó.

¹⁰ Ajeé bií Jemsi ne Jón abi alú baá Sebēdee ála ntó mano makpo fuú. Ne Jisós ajóó ne Simun aké, “Ófógé, nana ólo nyé manywérége lé bóó.”

¹¹ Ebwó áwúgé mbó ája mákpée bwó ákwó mewaá, ályá yendégenó ne ákwólé ji.

Jisós apye muú ubá atoó

(Mat 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Né gébé gefó Jisós abó álu né meló kpaá fó ne muú fó álu wyé ayi amée *ubá. Agégé Jisós ajeé tó mánó mme, akpá ji geká aké, “Ata mbógé ókelege, pye me nkpea.”

¹³ Jisós anyaa ebwó wuú ata ji aké, “Nkelege, kpea.” Wye ndere ájóó mbó ubá bimbó úbyé

¹⁴ Jisós aké né ji ekagé ógáre muú fó, “Chó léré lé mmye jyé mbaá mémpyéé upe Esowó, chyé ntó genó eyige ápye gepé ndere Mosis ábó ájóó nnó muú amegé ubá atoógé áchyége, mampye bóó ákaá nnó ótoó.”

¹⁵ Yé elé Jisós afye ji ébé, mende yina agaré abya wuú mme meko kpaá gejamégé

bɔɔ gechwɔ chóme mbaá Jisɔs, manwú nkane alárege ne nnó apye ntó abi ámeé átoó.

16 Yémbɔ Jisɔs ályá ébwɔ né mboó gébé manjye némmye né melu ewé bɔɔ alá pɔ wyé.

Jisɔs apye muú úchánchi átoó

(Mat 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 Né bií fɔ Jisɔs abó alárege bɔɔ, Atá Esɔwɔ áchyege ji uto ne ji apye bɔɔ mamée átoógé. Bɔɔ bí ákúu bwɔ Farasi ne Anleré mabe Esɔwɔ álú wyé, ne abó átané né maló Galilií mako ne Judiya chóncho ne Jerosale.

18 Bɔɔ fɔ akpá muú úchánchi né uló. Abó áchwɔ nnó ákpe mmu gepú ne ábélé ji mbe ushu Jisɔs.

19 Yémbɔ áge meti mankpe ne ji wɔ, gétúgé bɔɔ ájamé dɔɔ, kpaá ánmérege ate. Eféé ne ákwomé mfaá nchwu, * ábeá mekpo nkó, áshulé mende yimbɔ né uló né mbe ushu Jisɔs.

20 Jisɔs agégé nnó bɔɔ bimbɔ áfyéé matɔɔ ne ji áké ne mende úchánchi yimbɔ, “Mejeé wa ájiínte gabo wyéé.”

21 Anleré mabé Esɔwɔ fɔ, ne abi akuú bwɔ Farasi ánménege ne matɔɔ usɔɔ áke, “Mende yina áferé nnó álu waá. Akélege maméé mmye ne Esɔwɔ? Elé Esɔwɔ mbii ne akage jinte gabo muú.”

22 Jisɔs akaá ula bí ébwɔ ánménege ne ágií ébwɔ áké,

“Ulannó enyú déwya gefɔge uféré bímbɔ né matɔɔ nyú?”

23 Ndé gelu pere manjɔɔ, ‘Nnó ájiínte gabo wyé’, waá manjɔɔ nnó, ‘Kwile téné ke?’

24 Nkélege mámpye enyú dékaá nnó *Maá Nte Mekwaá awyaá uto fa mme manjinte gabo mekwaá.” Ajógé mbɔ, akuú mende úchánchi yimbɔ aké, “Kwile téné. Kpá uló byéé, chó mmu.”

25 Akwilé téné mbe ushu bɔɔ, akpá uló bií awulé né gepú jíí aféége Esɔwɔ.

26 Bɔɔ ako ágége ewe epye na, efɔ ékwɔ bwɔ matɔɔ dɔɔ. Ala mano mekpo fuú ne áféége Esɔwɔ áké, “Dégé ufɔɔ unó fina.”

Jisɔs akú Lévi ndere maá utɔɔ wuú

(Mat 9:9-13; Mak 2:13-17)

27 Jisɔs ályá éféé manjye dafye, gébége ajye agé mende fɔ ayi ákúu ji Lévi; ménselé nkámakpo, ajwólé melú utɔɔ wuú. Jisɔs akuú ji aké, “Kwólé me.”

28 Ajógé mbɔ Lévi alyá yéndégenó, akwilé ka ala mankwólé ji.

29 Eké éwyage Lévi akuú gekpékpégé epaá né gepú jíí nnó ébwɔ ne Jisɔs abé mmu nechóchó. Gejame ánselé nkámakpo ne bɔɔ bífɔ abi bɔɔ Jus áselé ndere bɔ ápɔ mpa, ébwɔ ako abó ányéé menyéé ne Jisɔs.

30 Bɔɔ Farasi ne Anleré mabé Esɔwɔ abifɔ ágége mbɔ, álo máñmené áké ne baá utɔɔ Jisɔs, “Ulannó enyú dénye

* 5:19 Elú wáwálé nnó: Gepú eyigémbɔ gepófɔ gepúgé nchwu. Upú bi bɔɔ Isrelí aténégé mfaá alu dede, muú akaáge jwóle wyé nkane agbá. Mbaá yifɔ ákwérege ne mataá, ne ákage fíre ala fuú.

menyεέ ne ánselé ηkámakpo ne bɔɔ ubeé.”

³¹ Jisɔs ató εbwɔ neka áké, “Bɔɔ abi alá meé, ákélégέ fɔ muú uka, élé abi ámeé ne ákélége.

³² Ne me nchwɔ fɔ fa mme mánkú bɔɔ abi álu cho ne Εσωω wɔ, nchwɔ lé máнку bɔɔ abi ápyεé ubeé nnó ákwɔre matɔɔ bwɔ.”

Nkwé manlya menyεέ kpekpe

(Mat 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Ama gii Jisɔs nkwé yina nnó, “Baá utɔɔ Jɔn ályage *menyεέ kpekpe né mboó gébé gétúgέ depɔré Εσωω. Baá utɔɔ bɔɔ Farasi ápyε ntó wyémbɔ ne abyεé ápyé fɔ mbɔ. Εbwɔ ákéne ányé, ányúu.”

³⁴ Jisɔs ashúú εbwɔ meko aké, “Nnó bɔɔ ájyεgέ epaa neba muú akage pyεé ajεé menɔ neba ályage menyεέ kpekpe ayi menɔ neba alú ne εbwɔ?”

³⁵ Yémbɔ gébé gebeé nye εyígé menɔ neba alá beé nyé sé ne εbwɔ, éféé ne ályáge nyé menyεέ kpekpe né mboó gébé gétúgέ depɔré Εσωω.”

³⁶ Ama tó neka eníne fɔ aké, “Élómé fɔ nnó muú ágyá ndeé meke ákwɔmé ndeé eyi gekwéne. Apyεgέ mbɔ achɔɔ ndeé yi meke, ne nkwɔmé yimbɔ ábálé ne gekwénegé ndeé.

³⁷ Élómé fɔ ntó nnó muú ákpa mmɔɔ make, áfáné mmu ukwéne unó mmɔɔ εbi akwyεé ne mekɔ menya. † Mbɔgέ apyεgέ mbɔ gébégέ mmɔɔ mí make maké mabéne unó mmɔɔ bimbɔ úfúle nyé,

mmɔɔ magbélégέ nyé mme ne unó mmɔɔ uchógé nye ntó.

³⁸ Muú abó mamfyé mmɔɔ make yéndégébé mmu unó mmɔɔ εbí uke.

³⁹ Epɔ kɔkɔge nnó muú yi abeá mé mányú akí mmɔɔ ámá ákwɔré ányúgέ mpwa mmɔɔ. Akélege wyé akí mmɔɔ.”

6

Nkwé ayi bií uwyaá bɔɔ Jus (Mat 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Né bií uwyaá bɔɔ Jus fɔ, Jisɔs ne baá utɔɔ bií ákoóge né mekɔ gefágé nchi fɔ eyi ákuú nnó wid. Baá utɔɔ bií álo mánkógé ulɔnchi fɔ álálege ányεé.

² Bɔɔ Farasi ágégé mbɔ agii aké, “Ulannó enyú dépyéé genó eyígé εbé ela ékamé nnó muú apyε bií uwyaá wɔ?”

³ Jisɔs agii εbwɔ awuú nkwé aké, “Enyú délú danjɔɔ né mmu ηwe Εσωω ndere mfwa Devid ápyé nyá gébégέ mesa ámmye ji ne bɔɔ bií wɔ?”

⁴ Akpe mmu εcha upe Εσωω ábó menyεé yi ábó áchyé mbaá Εσωω, ányé ne áchyé ntó bɔɔ bií wɔ? Εbé ejɔɔ nyá nnó muú ányεgέ fɔ menyεé yimbɔ, ékosé mémpyé upe Εσωω.”

⁵ Jisɔs ama jɔɔ ne bwɔ aké, “Ele *Maá Nte Mekwaá ne akáge gáre genó yí muú ábɔɔ mampye né bií uwyaá.”

Jisɔs apyε mende yi εbwɔ εgboó ji atoo

(Mat 12:9-14; Mak 3:1-6)

† 5:37 Elú wáwálé nnó: Epófɔ ushwɔ, élé uba mekɔmenya.

⁶ Bií uwyaá ebifó úkwónégé, Jisós ajye kpé mmu Echa mmyemenene, aló mánlérégé bṵṵ. Mende fṵ abó alú eféé, ayi ebwṵnye wuú egboó.

⁷*Anléré mabé Eṣṵwṵ ne bṵṵ Farasi ábó ábáme Jisós nnó ámá ji mechó mmye. Apéle ji dome mange nnó apye nye mende yimbṵ atoó né bií uwyaá bwṵ ne ájṵṵ nnó ákwé ebé.

⁸ Yémbṵ Jisós akaá genó eyígé ebwṵ áferege aké ne mende yimbṵ, “Kwilé chwṵ téné mbe ushu bwṵ.” Ne akwilé achwṵ téné eféé.

⁹ Mende yimbṵ áténégé eféé, Jisós agií ebwṵ aké, “Ébé esé eké depye ndé né bií uwyaá? Eke dépye galógáló wá gabogabo? Mampye mekwaá apó wá mánlyaá ji agbó?”

¹⁰ Ape ebwṵ bṵṵ ne álé jṵṵ ne mende yimbṵ aké, “Nyaá ebwṵ wyé.” Ténéténe mende yimbṵ anyágé, ebwṵ wuú etoó.

¹¹ Ewéna epwṵ ebwṵ amu, matṵṵ ásó ebwṵ ájye chó mánṣó mala nnó áwá Jisós.

Jisós ajya ángbá bií áfyanéapeá

(Mat 10:1-4; Mak 3:13-19)

¹² Né gébé eyígémbṵ, Jisós alyá melṵ akwṵ mékwé fṵ mánemmye mbaá Eṣṵwṵ ne ala ewú anemmye utuú uko.

¹³ Gébégé bií úkaá, akú baá utṵṵ bií; áchwógé ajya áfyanéapeá abi akúu ebwṵ nnó ángbá.

¹⁴ Abi ájya élé Simun ayi ákuú ntó nnó Pita ne Andru menjṵṵ Simun. Abifó

álú Jemsi ne Jṵn, Filip ne Batolomyo.

¹⁵ Matyo ne Tṵmasi, Jemsi maá Alfṵs, Simun ayi ákúu ji muú ukógé.

¹⁶ Judas ayi maá Jemsi, ne Judas Iscarot ayi né meso gébé áchyé Jisós mankwaá.

Jisós alerege, agarege mekomejṵṵ Eṣṵwṵ ne apye bṵṵ mamée átóoge

(Mat 4:23-25)

¹⁷ Anérégé manjya ebwṵ aló mánshulé mekwe. Ashulé akwya né mbaá ayi alú dede, ne gejamégé bṵṵ gébṵ géchomé eféé. Abó átané malṵ mako ayi Judiya ne Jerosalé ne malṵ Tiya ne Sidṵn ayi álú mbále ebéé mega.

¹⁸ Abó áchwṵ mánwú nkane Jisós álerege ne nnó ápye mamée bwṵ ábyé. Bṵṵ bí áló nchye áchyége ebwṵ efwyale áchwṵ ntó, ne Jisós apye ebwṵ átoó.

¹⁹ Wyémbṵ ne gejamégé bṵṵ genmérége ate manjye tá Jisós gétúgé uto bí útánege ji menyamye úpyé bṵṵ mamée ako átóoge.

Jisós alerege mejé ewé wáwdlé

(Mat 5:2-12)

²⁰ Né gébé gefṵ Jisós ape baá utṵṵ bií dómeé aké:

“Méjé élú ne enyú bí délú gekpo,

néndé *Gefwa eyigé Eṣṵwṵ ágbárege gelú eyigé nyú.

²¹ Méjé élú ne enyú bí mesa ámyé nyú nana,

denyé nyé menyéé degbeé.

Méjé élú ne enyú bí delíle mbṵṵ náná,

enyú dejwane nyε.

22 “Méjé elu ne enyú mbogé dekwolege Maá Nte Mekwaá, ne bɔ́ aké ápáa enyú, áfwéne enyú, áshyε nyú ne ákúu nyú mabɔ mabomabo.

23 Bége ne nechóchó gébége gefɔ́ genó eyíge ná gépyegé, gétúgé Εσωω akwyé mé gekpékpégé nsá nyú alu né mfaánebuú. Kaáge nnó wyémbɔ ne ukwéne ante bɔ́ bína áfwyalé nyá ukwéne bɔ́ ekpávε Εσωω.

24 “Yémbɔ utónkwa úlú ne enyú bi delú mbɔ né gefwa nana, néndé débó mé nsá nyú.

25 Utónkwa úlú ne enyú bí dényεé dégbéege náná, néndé debεé nyé mesa.

Utónkwa úlú ne enyú bí déjwáne náná, néndé delile nyé né masómé.

26 “Utónkwa úlú ne enyú gébége bɔ́ ako áké áfégege enyú, wyémbɔ ntó ne ante bwɔ́ abi mbε ábó ápyε ne bɔ́ ekpávε Εσωω abi gebyó.

*Bó gejeé ne bɔ́ mawámé
(Mat 5:38-48; 7:12a)*

27 “Yémbɔ enyú bí déwúu mekomejɔ́ wa ngarege enyú nnó, bógé gejeé ne bɔ́ mawámé nyú, pyége galógál ne bɔ́ bí ápáa enyú.

28 Yéndégébé bɔ́ álwerége enyú, négemmyε nnó Εσωω agé εbwɔ́ meshwε ájé bwɔ́, máge dénénemmyε mbaá Εσωω gétúgé bɔ́ bí áshyε enyú.

*Jisɔs alerege nnó ékagé
muú ashuú gabo mfaá gabo
(Mat 5:38-42)*

29 Mbogé muú adogé wɔ́ neka né etá éma, bwólé ewé fɔ́ ntó ádo. Mbogé ofyεgé bɔ́ nkú apeá né mmyε ne muú afɔ́ogé ayi mfaá, kre chyé ji ayi nteé.

30 Muú akogé wɔ́ genó, chyéé ji. Afɔ́ogé genó jyε, osεgé sé géjí.

31 Pyége etá bɔ́ wyé genó eyíge dekélege nnó ápyε eta nyú.

32 “Mbogé enyú degboó lé ne bɔ́ abi ágboó ne enyú ndé nsá ayi enyú debɔ́? Ye bɔ́ abi ápyεé gabo, ágboó ne bɔ́ bi ágboó ne εbwɔ́.

33 Ne mbogé enyú depyε élé galógál ne bɔ́ bí apyé galógál ne enyú nsá nyú alu éfɔ́? Yé bɔ́ abi ápyεé gabo, mbɔntó ne apyεε.

34 Mbogé depwɔ́le unó mbaá bɔ́ bí dékaá nnó áshúuge nyé eta enyú galógál yi enyú dépyε alé? Abi deké álú bɔ́ ubeé ápyε ntó gefɔ́ géma. Yéndémuú apwɔ́le genó etá mejí wuú, akaáge nnó ashuge nyé geko.

35 Genó eyíge débɔ́ mampyε gélú nnó gbógé ne bɔ́ mawámé enyú ne pyége galógál ne εbwɔ́, depwógε εbwɔ́ εpwɔ́, dégigé nnó áshuú. Debɔ́ nyé gekpékpégé nsá ne debεé nyε baá Anyátá Εσωω. Néndé alome ne bɔ́ ubée ne abi alá támégé ji.

36 Gége bɔ́ meshwε wyé ndere Nte nyú Εσωω agéne nyú meshwε.

*Dépagé mpa bɔ́ ne metɔ́
usɔ́
(Mat 7:1-5)*

37 “Dépagé mpa muú ne ufyá ékagé Εσωω ápá ntó awu

nyú mbɔ. Déchɔge muú mabɔ nnó apye ubée ékagé Ɛsɔwɔ áchɔ ntó ami nyú. Jííge nte gabo ayi bɔɔ ápyé eta nyú nnó Ɛsɔwɔ ajíí ntó nte gabo awu nyú.

38 Chyége bɔɔ genó eyigé ɛbwɔ akélege, Ɛsɔwɔ achyége nye ntó enyú. Yéndégébé aké achyegé, amege chánchá, akwyege aɲmerege nnó gégbéé gégbélégé mme. Gefɔɔ eyigé démege genó déchyége muú, mbɔntó ne ámege nye áchyéé enyú.”

39 Jisɔs ama tó ɛbwɔ neka nnó, “Ɛpɔfɔ kɔkɔge nnó muú ame nónómé ájáa nte ayifo meti. Mbɔgé apyé gé mbɔ, ɛbwɔ ako ákwéne mmu gepyéé.

40 Kaáge nnó maá ɲwe akaágé fɔ ɲwe ápwɔ menleré wuú. Yémbɔ, gébé gé anerege mángíí ɲwe, abéé nyé ntó ndere ménleré wuú.

41 Ulannó óchérege ekéké gabo ayi alu eke maá gejwaá né dambɔ́nnnyi nte menímé wyé ɔla ɔfyéé mekpo né gabo ayi alu eke mekwɔkwɔ né dambɔ́nnnyi awyε wɔ mbɔɔ?

42 Ɛpyεmbɔ nnó ne ɔjɔɔ ne menímé wyé nnó, “Té mmyε we mfére wɔ gejwaá né dambɔ́nnnyi ayi ɔla kaágé nnó mekwɔkwɔ elú né dambɔ́nnnyi wyé.” Wɔ muú dembwólé bɔ mbε fére ntó mekwɔkwɔ ewé elú wɔ né dambɔ́nnnyi, ne ɔkaá nkane ɔférege ekéké gejwaá eyigé lú menímé wyε né dambɔ́nnnyi.”

*Genɔɔ ne umpomé bíi
(Mat 7:15-20; 12:33-35)*

43 Jisɔs ama jɔɔ aké, “Genɔɔ yí gelógeló géwómé fɔ umpomé uboubɔ ne eyí gebogebo ntó géwómé fɔ umpomé ulúlú.

44 Yéndémuú akaágé genɔɔ né umpóme bí géjí géwóme, muú aje fɔ ákyé genchógélé eyigé mbɔ mfaá genchógélé denywɔné. Muú aje fɔ né nepe ákyé éké.

45 Muú melóméló ájɔgé depɔ delódéló eti délú ji né metɔɔ, muú mebomebo ájɔgé depɔ debodebo eti délú ji metɔɔ. Ná ne elú gétúgé genó eyi gélú muú né metɔɔ géjí ne gétánege ji meno.”

*Ufɔ́ ántɛné upú áped
(Mat 7:24-27)*

46 Jisɔs ama gií aké, “Ulannó enyú dekuú me Ata Ata! ne dela dépyé genó eyigé me ɲjɔ́ge.

47 Muú yi achwɔ awúu mekomejɔɔ wa ne ajegegé ápyéé ndere ájɔɔ,

48 muú yimbɔ alu eké mende yi álɔ́ mantɛné gepú jíí, ne abɔ mbε achó mme, afyé mataá chánchá ne ale téné géjí. Meso gébé geneágé nnyi géchwɔgé mammu géjí yémbɔ genyigé fɔ gétúgé áténé géjí chánchá.

49 Yémbɔ muú yi awúu mekomejɔɔ wa ne alá pyéé ndere akélege alu eké muú ayi aténé gepú jíí né nébóme eniné alá cho áfyé mataá wɔ. Meso gébé nnyi negbeégé né mmu gepú eyigémbɔ gékwé mme gbang.”

7

*Jisṓs apye maḁ defwé muú
kpaá bṓḁ bee Rom atoó
(Mat 8:5-13)*

1 Jisṓs anéré manlérégé bṓḁ unó bimbṓ ne atané afé né melṓ Kapanṓm.

2 Muú kpaá bṓḁ bee *Rom fṓ abó alu né melṓ wémbṓ ne abó awya maḁ defwé ayi agbo ne ji dṓḁ. Maḁ defwé yimbṓ akwé nemé ala mangbómangbó

3 Mende yimbṓ awúgé abya Jisṓs, ató ákpakpa bṓḁ Jus nnó ájyé ákuú ji áchwó ápyeé maḁ defwé wuú átoó.

4 Ajyéégé, ágé Jisṓs ákwé ji uká áké, “Atá chó poó muú kpaá yimbṓ. Alu muú yi ókage *pó ji.

5 Agboó ne esé bṓḁ Jus dṓḁ te atené esé echa mmyemenene.”

6 Ebwó ájógé mbṓ Jisṓs afé ne ebwó. Ndere álé kwókwólé ne dachi muú kpaá yimbṓ, ató ajeé bií bichá ájyéégé átuú ne Jisṓs áké, “Muú kpaá aké dégáré wó nnó, ‘Ata, ówagé mmye jyé detú mánkwṓné gepú ya, nfu yeé muú fṓ ayi ókpéne gepú eyá wó.’

7 Gé ula úbí jimbṓḁ alá chwṓ báne wṓ wó. ‘Wṓ jóḁ lé genó, ne maḁ defwé wuú átoó.’

8 Elé mentó nwyá bṓḁ kpakpa né mbṓ, abi me nwuú ne ebwó. Ajógé ne me nnó, ‘Mpye genó eyi’, mpye. Ne nwyá ntó bṓḁ bee abi áwúu ne me. Yé ayi ndé ne njógé ne ji nnó, ‘Chó fa ajye, njógé ne ayimbṓ nnó chwṓ we, achwó.’ Ne njógé ntó ne maḁ defwé wa nnó pye eyi, apyeé géji.”

9 Jisṓs awúgé mbṓ, akwé dembyó, abwólé ushu mbaá ekwó bṓḁ bi ákwṓlege ji aké, “Ngarege nyú nnó me nlú dangé muú yi áfyéé metṓḁ ne me na, yeé ébélé né Isreli.”

10 Ajeé muú kpaá yimbṓ abi ji atómé, aké akérege meso mmú gepú ágé nnó maḁ defwé mende yimbṓ atoó.

*Jisṓs ape maḁ mekwi
mendée né negbo*

11 Mechó ewémbṓ ékógé, Jisṓs ne baá utṓḁ bií álṓ mánjye né melṓ ewé ákúu Nen. Ne gejamége bṓ ntó abó akwṓlege ji.

12 Afé, aké ákwṓnege mekpó meti, ágé ndere bṓḁ fṓ ákpané mewu muú ájyé níi. Mende yi agboó mbṓ, mmá wuú abó abyṓ lé ji mbií. Ne mmá yimbṓ alu mekwi mendée. Ndere ebwó ajye mbṓ, gejamége bṓḁ né melṓ ewémbṓ ákwṓlege mekwi mendée yimbṓ.

13 Atá Jisṓs agéégé mendée yimbṓ meshwe akwó ji metṓḁ te ajṓḁ ne ji ake, mma “Óligé se.”

14 Ajógé mbṓ, aṣme uká afé mbṓ, atágé uló, bṓḁ abi ákpané genkwógé muú eyigémbṓ átene. Jisṓs aké, “Gesagé muú ngaré wó nnó kwilé ka.”

15 Mende yi agboó mbṓ, akwilé ka alṓ manjṓḁ mejṓḁ. Jisṓs agbaré ji achyé mbaá mma wuú.

16 Bṓḁ ako ágéégé na, efṓ ékwó bwṓ matṓḁ. Alṓ manféé Esṓwṓ áké, “Gekpékpéégé *Muú Ekpávé Esṓwṓ achwó mámbé

ne esé. Esɔwɔ achwó póo bɔ́ bɔ́ bií.”

17 Abya mechó ewé Jisɔs apyé na afé né maló bɔ́ Jus mako ne máta malo ayifó.

*Bɔ́ dentɔ́ Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Esɔwɔ
(Mat 11:2-19)*

18 Baá utɔ́ Jɔn ntó áwuú depɔ́ etiré na deko ne ále garé ji.

19 Agárégé mbɔ, Jɔn aferé ebwɔ́ makpó apeá ató mbaá Atá Jisɔs nnó ájyé gií ji nnó, “Olu *Ménkwɔlé Gewu ayi abó alú manchwɔ́ wá esé dégilé ayichá?”

20 Ajyégé ágé Jisɔs aké, “*Jɔn menwyaá bɔ́ manaá Esɔwɔ ató esé né eta wyé nnó déchwɔ́ dégií wɔ́ nnó, ‘Olu Ménkwɔlé Gewu ayi abó alú manchwɔ́ wá esé dégilé ayichá?’ ”

21 Wyé né gébé eyigémbɔ, Jisɔs abó apóge bɔ́ mamée mámpyé mamée bwɔ́ ábyé. Aferege ntó áló nchye abi áchyege bɔ́ efwyale ne apye bɔ́ ame nónómé ágéne.

22 Eféé ne ashúú baá dentɔ́ bimbɔ meko aké, “Choge dégaré Jɔn unó bi enyú déwuú bɔ́ ájɔge ne ebi enyú ambɔ́ dékpané ame dégene. Bɔ́ ame nónómé ágéne, ubwéré ukwilé úkéne, bɔ́ abi ámeé ubá átoó, bɔ́ matu gbé gbé áló manwúgé, abi ágboó ápeé, ne ubyá bɔ́ úwú abya melóméló.

23 Metɔ́ megɔmegɔ ébé ne muú yi alá pó ne dembyó né metɔ́ gétú yá.”

24 Baá dentɔ́ Jɔn ákérége meso, Jisɔs aló mángare bɔ́ depɔ́ tiré Jɔn, ake, “Tégé

gébégé enyú déjye nya né mashwone, defe mange ndé gefɔ́gé muú? Déjye gé le muú ayi alú eké mancha ami afofo akpáne áténe egbe ewe ne ewe?”

25 Mbóge mbɔ fɔ́ wɔ́, deféré nnó deyyé gé ndé gefɔ́gé muú? Défé manjye ge muú ayi afye mandeé malómáló yéndégébé ápyé gesa? Bɔ́ bi áfyé mandeé malómáló ne ányéé genwá, ájwólege né dachi afwa.

26 Gárege me, enyú défé yé éwú mánjye gé waá? Elé muú ekpávé Esɔwɔ? Eh, gé muú yi enyú dégené mbɔ. Ngare enyú wáwálé nnó aɲeá geme apwɔ́ yéndémuú ekpávé Esɔwɔ.

27 Elé Jɔn yina ne abó ásamé gétú jii nnó Esɔwɔ aké, ‘Wuúgé, ntɔme nyé muú dentɔ́ wa ayi abó nyé mbe ne wɔ́ manchwɔ́ kwyé meti wye ne ɔchwɔ́gé.’

28 Jisɔs ama jɔ́ aké, Jɔn aɲeá geme apwɔ́ yéndémuú yi mendée ábyené ji fá mme. Yémbɔ Jɔn agé lé *ugéné ámé, ne muú ayi mejé gefwage Esɔwɔ éló ne ji, ye alu kɔ́ apwɔ́ ji Jɔn.”

29 Bɔ́ áwúgé mechó ewéná ákamé nnó, depɔ́ tiré Esɔwɔ abó akwyé na delú cho, gejamégé bɔ́ bina abifɔ́ alu anselé ɲkámakpo. Akamé wyémbɔ, gétúgé ábó ákamé depɔ́ tiré Jɔn ajɔ́, ne alé wyaá ebwɔ́ manaá Esɔwɔ.

30 Yémbɔ bɔ́ Farasi ne Anleré mabé Esɔwɔ né matɔ́ bwɔ́ áma áshyá wyé shyá depɔ́ tiré Esɔwɔ akwye. Ebwɔ́ áshya mbɔ, élé ábó áshyá

ntó nnó Jón awyágé fɔ ɛbwɔ manaá Ɛsɔwɔ.

³¹ Jisɔs awyágé agií geme jii aké, “Mmɛge na bɔɔ njye ɛnina ne ndé? Alú mbɔ nnó?”

³² Agigé mbɔ aké, álú ɛké ambáné bi álú né metɔɔ melo ápye metu, ákuú áte, aké:

‘Esé dékwe ɛnyú ubeé neba nnó débé, déshya mambé,

Esé dékwa makwaá negbo nnó deli déshya manlí.’

³³ Wyémbɔ ne ɛnyú depye ntó. Jón menwyaá bɔɔ manaá Ɛsɔwɔ, abó achwɔ ajwɔlé mesa, anyuú mmɔɔ wó, ne deshye ji deké, ‘Awyaa meló nchye.’

³⁴ Me *Maá Nte Mekwaá nchwɔ nnye menyéé, nnyu mmɔɔ deshye me ntó deké, ‘Nlú muú geɲɔ ne menyúú mmɔɔ, ne dékií me deké me nlu mejeé ánselé ɲkámakpo ne “Bɔɔ ubeé”.’

³⁵ Yémbɔ ákaágé nnó denɲaré Ɛsɔwɔ ɛtiré muú áwyaá delu cho né unó ulúúl ɛbi ji ápyeé.”

Jisɔs alu mmu gepúgɛ Simun muú Farasi ne mendée yi achwɔ nnó apɔɔ ji élé apyé gabo

³⁶ Né gébé gefɔ muú Farasi akuú Jisɔs nnó ajye ányé menyéé né gepú jii. Jisɔs akamé ajye nyé menyéé ne ji.

³⁷ Mendée fɔ abó alu né melo wémbɔ, bɔɔ akií ji gétúgɛ ányéé ɛno. Awúgɛ nnó Jisɔs anyéé menyéé né gepúgɛ mende Farasi, abó maá ɛkpómé laménda afé ne ji ɛféé.

³⁸ Akpégɛ mmu gepú atené né nénkúné mmye Jisɔs, mmyé ɛgbó ji, alɔ manli, mánsé áshúlege áchyége né uká Jisɔs. Ɛféé ne amoo mekpo mme atile uká Jisɔs ne méjwé wuú, anywalé ubi ne alé awaa laménda yimbɔ wyé.

³⁹ Mende Farasi ayi akuú Jisɔs né gepú jii, agégɛ mbɔ, ajɔɔ né metɔɔ wuú aké, “Mbɔgɛ Jisɔs abó abé *Muú Ɛkpávɛ Ɛsɔwɔ wáwálé mbó abó akaá gefɔgɛ mendée yi ataa mbɔ ji nnó alu mendée ɛno.”

⁴⁰ Ténéténé Jisɔs akuú mende Farasi yimbɔ aké, “Simun nwyá mechó mangaré wɔ.” Aké “Ɛ é” “Ménleré” “garé me.”

⁴¹ Ɛféé Jisɔs alɔ mangaré abya nnó, “Gébé gefɔ nyá mende fɔ apwɔ bɔɔ ápeá ɲka. Apwɔ ama uba ɲka útá, ayifɔ mboó géba.

⁴² Aka mánsɛ ɲka jii meti épɔ, agegɛ nnó ujwɔɔ bi na úpwɔ ɛbwɔ mankwɔ, ajinte ɛbwɔ ako. Jisɔs agárégɛ mbɔ agií, Simun ake, né uméé byé ɛbwɔ bina makpó apeá, ayindé agbóo nyé ne mbɔɔ ujwɔɔ dɔɔ?”

⁴³ Ashuú ji meko aké, “Elé muú yi abó ájinte ujwɔɔ bíí dɔɔ.” Jisɔs aké, “Jɔɔ cho.”

⁴⁴ Jisɔs abwɔlé ushu ape mendée yimbɔ ne ama kuú Simun aké, “Pe mendée yiná gɛ! Te mekoó nkpené fá gepú jye, ɔchyé me manaá nnó nshwóne uká bá wó. Yémbɔ, mendée yina ashwóné uká

ba ne mánsé jíí, ne ati úbí ne méjwé wuú.

⁴⁵ Ɔtamé fɔ me ɔkpá ɔtya wó. Yémbɔ tɛ mekoó nkpené fá, mendée yi alú danlya mánywálé me uká.

⁴⁶ Ɔwaá me ye mawéé amma né mekpo wó. Yémbɔ mendée yina awaá me laménda né uká ba.

⁴⁷ Kaá nnó mendée yina aleré mbɔ gekpékpégé gejee eyigé na, Ɛsɔwɔ ajiinte gejamége gabo ayi abó apyé. Yémbɔ, muú yi aferé nnó Ɛsɔwɔ abó manjinte gabo ayi ji apye dachye, mbɔntó ne alerégé gejeé ne Ɛsɔwɔ dachye.”

⁴⁸ Wyé éféé Jisɔs ajóó ne mendée yimbɔ aké, “Ajiinte *gabo wyé.”

⁴⁹ Bɔ́ bɔ́ bi abó ányéé menyéé ne ji éféé álɔ mánmené nnó, “Mende yina aferé nnó alu ndé gefógé muú, ayi akáge jóó nnó ji ajiinte gabo muú?”

⁵⁰ Ɛféé Jisɔs ama nméré aké ne mendée yimbɔ, “Chó chánchá, Ɛsɔwɔ apóó wó gétúgé ɔfyéé metɔ́ wyé ne me.”

8

Andée fɔ akéne ne Jisɔs ne apóge ji

¹ Ɛbelé ye wó, Jisɔs ne baá utɔ́ bíí makpó áfyanéapeá álɔ mánkéné né malɔ ayi kɔkɔ́ ne ayi kpakpa. Agárege abya Ɛsɔwɔ melóméló nkane gefwage Ɛsɔwɔ gélu.

² Andée fɔ ntó áfé ne ɛbwó, ɛbwó abó álú andée bi Jisɔs apye mamée bwó ábyé. Abifɔ abú aló nchye abi áchyegegé

ɛbwó ɛfwyale. Ama akamege *Meri ayi atané meló Magdala ayi Jisɔs ábuú aló nchye ákénéneama.

³ Ayifɔ akámége Joana mendée Chusa ayi alú mammye dentɔ́ mfwa Herɔd. Ayifɔ Susana, ne gejamégé andée bifɔ ntó. Andée bina ako ápóoge Jisɔs ne baá utɔ́ bíí ne mánjka bwó.

Nekanémejɔ́ mentya mbwɛ
(Mat 13:1-9; Mak 4:1-9)

⁴ Nɔ́ere Jisɔs ákéne mbɔ, bɔ́ bɔ́ átánege malómáló áchwó gé ji. Gejamégé bɔ́ géchwómégé, aló mangaré ɛbwó nekanémejɔ́ eni.

⁵ Né bɔ́ nélú nnó, “Bíí uma mepyeye makɔ́ fɔ afé manjye tya mbwé né mekɔ́ wuú, ndere átyaá, ámé ayifɔ ákwé né maá meti. Ɛwyágé bɔ́ ákógé ájyále, ne denywɔné ntó déchwó dechwére denyéé.

⁶ Amé ayifɔ ákwé né mfaá mme etárávé áchií ne ewyá wó áwanjésé getúgé mbaá yimbɔ alú kpógóló.

⁷ Amé ayifɔ ákwé né mme ayi genkpé ntó géchíge wye, áchígé, genkpé eyigémbɔ géwé gekweré mbwé yimbɔ meshíí ejo ji.

⁸ Amé ayifɔ ákwé né mme melóméló, áchiigé, áwé, áfyé úsaá ame uta ápwɔ nkane abó ápéné.” Jisɔs ánerégé ake, “Ɔwɔregé! Muú yi áwyaá matu manwú, áwú.”

Ula bi Jisɔs atóme makámejɔ́

(Mat 13:10-17; Mak 4:10-12)

⁹ Ɔwɔ́yáǵé baá utóó Jisɔ́s ǵíí jì ula nekanémeǵóó ɛníné abó atómé mbo.

¹⁰ Ake ne ɛbwó, “Élé ɛnyú ne Ɔsɔ́wɔ́ apyé nnó dékaá unó bi. Yémbɔ́ bɔ́ó bifɔ́ áwúu gefwa jíí ɛyi gébó gélú nyá bibí né mákameǵóó jíí. Ɔsɔ́wɔ́ apyé wye mbɔ́ nnó ébé nkane abó ásámé nyá mmu bɔ́ ɲwe nnó: ‘Apéle ǵǵéné fɔ́, áwúu ákaǵé fɔ́ ula’.”

Jisɔ́s ǵǵaré baá utóó bií ula nekanémeǵóó mentya mbwe

(*Mat 13:18-23; Mak 4:13-20*)

¹¹ Ake, “ula nekanémeǵóó ɛníné na nelú nnó, mbwé yimbɔ́ élé mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́.

¹² Amé mbwé ayi ákwéne meti álú bɔ́ó bi áwúu mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́, ɛwɔ́yáǵé danchɔ́meló achwó féré mekomeǵóó yimbɔ́ né matóó bwó nnó ɛkáǵé ɛbwó ákámé ne Ɔsɔ́wɔ́ aferé ɛbwó né ɛfwyale gabo.

¹³ Amé mbwé ayi ákwené né mfaá mme ɛtarávé álú bɔ́ó bi áwúgé mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́, ténéténé áse jì ne nechóchó. Yémbɔ́ álya fɔ́ nnó mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́ akpé mmu matóó bwó wó. Mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́ yimbɔ́ alu ɛta bwó ɛké genóó ɛyi gélá gepó ne maka. Gébégé mmuameno achwǵé gétúgé mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́, ájá mmye meso.

¹⁴ Ne mbwé ayi ákwené né mme genkpé meshíí ɛjomé, álu nkane bɔ́ó abi áwúúgé mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́, uféré unó mme ne mmwólé né unó bi uchwóó ne gefwa ujo mekomeǵóó yimbɔ́. Mbɔ́ntó

ne mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́ anómé mmu matóó bwó detú.

¹⁵ Amé mbwé ayi ákwené mme melóméló álú ntó ɛké bɔ́ó bi áwúu mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́, áǵbáré jì metóó ɛmá ne apyé genó ɛyigé mekomeǵóó áǵaré, ne ájyé wyé mbe mbɛ.

Muú abi fɔ́ mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́ mbaá bɔ́ó
(*Mak 4:21-25*)

¹⁶ “Muú álwéǵé fɔ́ ɛtúléká ne abó genó akwéré éwú. Akáǵé bó ntó ɛwú afyé nteé ukwó. Yɛndegébé muú álwéǵé ɛtúléká, aɲma ɛwú mfaá, nnó, bɔ́ó ákpɛǵé mmu gepú ǵǵéné mbaá.

¹⁷ Kaǵé nnó depɔ́ deko ɛtiré débó délú bibí, déǵeneǵe nyé ne ɛtiré délú né gemmua déchwó nyé né ǵɛɲǵbó.

¹⁸ Yɛndé gébé ayi ɛnyú dewuúgé mekomeǵóó Ɔsɔ́wɔ́, fwórege chánchá nnó dekaá depɔ́ ɛtiré delú mmu. Kaǵé nnó muú yi awya genó, ámage gbée nyé jì ɛyigéfɔ́. Muú yi alá pó ne ǵeji, áséle nyé ye ɛkéké ɛwé jì awya nnó akpé alá amuamu.”

Mmá Jisɔ́s ne áɲmo bií
(*Mat 12:46-50; Mak 3:31-35*)

¹⁹ Ndere Jisɔ́s abó álú alerege mbɔ́, mmá wuú ne aɲmó bií áchwó mangé jì. Yémbɔ́ áka mankpɛ meti ɛpó gétúgé bɔ́ó ájamé dɔ́ó né menómbí.

²⁰ Muú fɔ́ ǵǵaré jì nnó, “Mmá wyé ne aɲmó byéé álú dafye ákéleǵe mangé wó.”

²¹ Jisɔ́s ǵǵaré ɛbwó aké, “Mmá wa ne aɲmó ba élé bɔ́ó abi áwúu mekomeǵóó

Ἐσῶω ne ápye genó eyigé mekomejǎo yimbǎ ákéllege.”

Jisǎs anyá mbyonnyi atané (Mat 8:23-27; Mak 4:35-41)

²² Bií bifó Jisǎs ákpe mmu ékpe ne baá utǎo bií, ne ájǎo ne ébwǎ aké, “Déchyaá gentógé mewaá deyyé egbé né.” Ἐφέé ébwǎ álo manjyege.

²³ Nðere ébwǎ áchyaáge, Jisǎs akwé gejjá. Mbyonnyi átáné wyé mbélépó né mfaá achwǎ ne eshye né gentógé mewaá, apye mbyo nnyi ado ékpe, manaá malǎ mánkpe mmu. Mané magyálege ébwǎ nnó áchwǎ kée.

²⁴ Ne ébwǎ ájye peé ji aké, “Atá, Atá déchwǎ nó nnyi.” Jisǎs akwilé ka anyá mbyo nnyi yimbǎ akwené, mbaá akwené tǎmeé.

²⁵ Ἐwyágé Jisǎs agii bwǎ aké, “Matǎo nyú ayi défyéé ne me álé?” Yémbǎ efǎ éwú éwú ne élaá ébwǎ matǎo ne ála mano mekpo fuú, ágige ate aké, “Ndé gefǎgé muú na ayi anyagé mbyo ne ngba nnyi áwuú ji?”

Jisǎs abú aló nchye átané mende fǎ mmye

(Mat 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Aké ánérege manchyaá gentógé mewaá, ákwǎné gebagé mewaá Garesene eyí gélú toitoi né *gebagé mewaá Galilí.

²⁷ Jisǎs aké atanege né ékpe, akwǎne kwǎkwǎlé né melǎ fǎ, mende fǎ yi átané melǎ éwémbǎ, ayi aló nchye áchyége ji éfwyale áchwǎ báne ji. Te mekoó mende yina abó álú wyé gejjǎné, alýá upú ne abelege lé mmu

manome ayi áchomé né etárávé.

²⁸ Aké agene Jisǎs ajye kwé ji uká, alile akalege kénké aké, “Jisǎs Maá Ἐσῶω Anyata! ጋbǎ ndé mechǎ ne me? Nkpá wǎ geká, óchyege fǎ me éfwyale.”

²⁹ Ajǎo mbǎ gétúgé Jisǎs abó anyane ji nnó, tané mende yina mmye. Mende yina yéndégébé meló nchye yimbǎ akwilégé ji mmyé, bǎo áfwénege ji ne ápye. Yé lé áwéle ji uká ne amu ne bǎ nkǎkǎwé, ábelé ji nkane muú denǎ, asǎrégé abi, meló yimbǎ ápyé ji abó akpe mewaá.

³⁰ Ἐφέé ne Jisǎs agii mende yimbǎ aké, “Mabǎ mye makamege nnó?” Ashuú ji meko aké, “Nkamege gejamé.” Ajǎo mbǎ gétúgé gejamé aló nchye abó álú ji mmye.

³¹ Aló nchye bímbǎ ákwǎ Jisǎs mata nnó ékagé abú abi akeré mmu gepyéé eyi geláge pǎ ne kwyakwya nnó ágéné éfwyale.

³² Ἐφέé kwǎkwǎlé, nfǎné mekwende fǎ nébǎ nényyé né mbyǎ mékwé. Aló nchye bímbǎ ágégé nfǎné mekwende eniné mbǎ áne Jisǎs mmye nnó agǎ bwǎ ákpe mekwende yimbǎ mmye, Jisǎs akamé.

³³ Aló nchye bímbǎ átané ajye kpé nfǎné mekwende eniné mbǎ né mmye. Nfǎné mekwende eniné mbǎ nésǎo ne gatélé, né shulé mékwé nékwé mmu géntógé mewaá né nyú manaá néke.

³⁴ Ambamé mekwende yimbǎ ágégé ndere epyéé,

ábó ákeré meso melo bwó, mangaré abya yimbó. Ndere ájyé, ágaré ntó abya yina né baá malo ne bó dachi né gebagé mewaá eyígémbó.

³⁵ Bóó áwúgé abya yi, áchwó mangé genó eyigé gébó gépyé, ákwónégé mbaá ayi Jisós alu, ágé mende yimbó, ayi aló nchye átane ji mmye ne nana ajwólé né εgbe mmye Jisós, ne mandeé jí mmye, akéré menyammye wuú. Ebwó ágégé mbó εfó ekwó ebwó matóó.

³⁶ Bóó bí abó ágené genó eyígé pyé álo mangaré abi áchwó ndere épyégé ne mende yimbó alé tóo.

³⁷ Bóó ako né geba eyígémbó gétúgé ábóó εfó ané Jisós mmye nnó ályaa melo bwó. Ajógé mbó, Jisós akpe mmu ekpé manjye.

³⁸ Jisós ákwilégé manjye, mende ayi aló nchye abó achyége ji εfwyale, ane Jisós mmye nnó ago ji akwólé ji. Jisós ashya aké,

³⁹ “Kéré meso. Ndere ójye mbó, gáre bóó gekpékpégé genó eyígé εsowó ápyéé eta wyé.” Jisós ajógé mbó mende yimbó afé, aké meló kpaa ewémbó meko agarege yéndémuú galógáló ayi Jisós ápyéé eta wuú.

Maá Jarós ne mendée ayi ataa nku Jisós

(Mat 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisós achyá akeré égbé géntoógé mewaá. Eféé ekwó bóó ábó ágile ji ne áchwógé áse ji ne metóó megómege.

⁴¹ Mende fó achwó, ayi ákúu ji Jarós, alu muú kpaa né εcha mmyemenene. Ajye kpá Jisós geká nnó ajyé né gepú jí,

⁴² gétúgé maá wuú áchwó gbó. Awya lé maá yiná ama mendée, ne alu anmé afyáneapeá.

Ne Jisós aló manjye, ndere ajyé bóó ákwólege ji égbé ewé ne ewé.

⁴³ Né geluage bóó bimbo mendée fó abó alu ayi manó mátánege ji mbe, málé anmé áfyáneapeá; bóó maka apye kpá meti εpó mantoó.

⁴⁴ Né geluage bóó bimbo mendée yimbó aké né mpu bóó achwó ji né meso anyaa εbwó ata manó nku wuú. Wyé ndere ataa mbó manó mimbo masó.

⁴⁵ Jisós agii aké, “Waa taá me?” Yéndémuú ashya, Pita aké, “Ata ógéné fó ndere bóó áno wó mme ánmérege wó?”

⁴⁶ Yémbó Jisós ató wyé eshye ajóó aké, “Muú fó ata me néndé nwú ndere uto útané me mmye.”

⁴⁷ Mendée yi agégé nnó ula úgyá ji achwó mbe ushu Jisós aware, akwé ji uká. Eféé aló mangaré mbe ushu bóó ako genó eyígé pyé ne ji ataa Jisós. Ne ama gáre ntó ndere ji atágé Jisós nemée níí nébyé ténéténé.

⁴⁸ Jisós aké ne ji, “Maá wa otóó gétúgé ofyée metóó wye ne me, ke pere.”

⁴⁹ Ndere Jisós abó alú jóoge ne mendée yimbó, muú fó átané né gepúgé Jarós áchwó gáre Jarós aké, “Maá wye

agbó mé, òchyeḡé sé ménleré efwyale detú.”

⁵⁰ Nḡere ajóḡe mbò, Jisòs awú ne aké ne Jaròs, “Òfòḡé, fyé lé metòò ne me, maá wye apome nyé.”

⁵¹ Jisòs ne Jaròs átané áfé. Akwónéḡé né gepúḡe Jaròs, Jisòs akamé fò nnó muú yicha akpɛ mmu wó, ékosé Pita ne Jemsi ne Jòn ne mma ne nte maá yimbò.

⁵² Bòò ako bí ábò álú éféé, álili, ádóreḡe mmyé mme. Jisòs aké ne ebwò, “Deligé sé, mesò mendée yina agbo wó, abeleḡe lé géjyá.”

⁵³ Ebwò álo manjwáné Jisòs jwané gétúḡé ákaá nnó maá awú agbó mé.

⁵⁴ Jisòs afé né melu ewé ábelé maá yimbò, agbaré ji ebwò, akú ji aké, “Mensò mendée kwilé ka.”

⁵⁵ Maá yimbò mendoó wuú ekeré, apeé akwilé ajwólé ka. Jisòs aké ne bwò kéleḡe menyéé chyéḡe ji anyé.

⁵⁶ Mmá maá yimbò ne nte wuú áké ágéne mbò, matyɛ mawá ebwò meno. Jisòs afyɛ ebwò ebé nnó ékagé ápyé muú akaá genó eyí gépyé.

9

Jisòs ató àḡgbá áfyáneapeá nnó ápyɛ utòò bíí

(Mat 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Né gébé géfó Jisòs akuú àḡgbá bíí áfyáneapeá. Achwóḡé, achyéé ebwò uto mámbú aló nchye ako abi áchyéḡe bòò efwyale ne mampyɛ bòò mamée átoóḡe.

² Ne ató ebwò nnó ájyé ágáre abya gefwage Eṣòwò ne mámpyɛ bòò mamée átoó.

³ Ama jóò ne ebwò nnó, “Deké deḡyɛ dékpagé yɛ genó. Déḡbaréḡé meto yɛ menyéé yɛ gebá yɛ ñka. Ékagé muú abò ndeé eyichá.

⁴ Dekwónéḡé yendé melo yéndé gepú eyigé dékpegé, béḡe wye kpaá te délyáḡe géjí.

⁵ Mbòḡé melò éshagé mánse enyú, lyáḡe éwú. Deke delyage, nóḡe uká mme nnó mpúpú eyi ébalé enyú né uká étáné mambɛ nkane gepò eyi geléreḡe gabo yi bòò biná ápyé.”

⁶ Wyémbò ne ályá, álo mankéné malómáló ágáreḡe Abya Eṣòwò melóméló ne ápyé bòò mamée átoóḡe mbaá meko.

Mfwa Heròd akwé tametame

(Mat 14:1-12; Mak 6:14-29)

⁷ Né gébé eyigémbò, Heròd muú alu muú kpaá né gebagé mewaa Galilií, ji awú ñḡò ukpékpé unó bí baá utòò Jisòs ápyɛ. Akwé tametame, gétúḡé bòò fò ájóḡe áké Jisòs yina alu lé mewené Jòn menwyaá bòò manaá Eṣòwò ne akwilé né negbo.

⁸ Abifò áké: Elija *Muú Ekpávé Eṣòwò ne áamá chwó lére mmyɛ mbaá bòò, abifò áké: Elé gekwénéḡé muú ekpávé Eṣòwò ne áamá kwilé né negbo.

⁹ Heròd awúḡé mbò aké, “Jòn nsòò ji mekpò ne waá chá me mmage wúmbò ufélekpa ebí apyɛ.” Ne akelé meti mangé Jisòs yimbò.

Jisṣ achyé menyéé mbaá bṓ
**délé bṓ átáa*
 (Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Jṓn 6:1-14)

10 *Aṅgbá Jisṣ bimbo áfe neke akérégέ meso, ádo ji abya ufṓṓ unó bí ebwṓ ápyé. Aferé ebwṓ né gelúagέ bṓṓ ase ebwṓ áfé ebwṓ ebwṓ né meló kpaá ewé ákúu Betsada.

11 Yémbṓ gejamégέ bṓṓ áwúgέ nnó áfé, álo mankwólé ji. Agégέ ebwṓ, ase wyé ebwṓ ako ne alṓ mangáregέ ebwṓ ndere gefwage Eṣṓwṓ gélú ne mampye bṓṓ mamée átóoge.

12 Nkwale aké akwṓnege baá utṓṓ bíí áfyáneápeá ágaré ji aké, “Ese delu fá né mashwṓne. Gáregέ bṓṓ bina ájye ákélé né malṓ nnó ágéne genó eyigé ányéé ne malú ubélé.”

13 Jisṣ ashuu ebwṓ meko aké, “Enyú ambṓṓ chyége ebwṓ menyéé ányé.” Ashuu ji meko aké, “Déwyaá lé ntó bred étáa ne meshuu épea, wá škelege nnó esé déjyé déná menyéé yi ákwánege gejamégέ bṓṓ bí?”

14 Abṓ ájṓṓge mbṓ gétúgέ bṓṓ álú eké ushye. Ande ebwṓ ebwṓ álú *délé bṓṓ átáa. Jisṣ ake ne baá utṓṓ bíí, “Gáregέ ebwṓ ájwólé matoó matoó, yendé ntoó usa bṓṓ úpéa mesó éfya.”

15 Ájṓgέ mbṓ, bṓṓ bimbo ájwólé mme.

16 Jisṣ abṓ ntóo bred eyimbo étáa ne meshuu épeá, ape ame mfaánebuú, achyé matame mbaá Eṣṓwṓ, agyá éjṓ ubauba achyé baá utṓṓ bíí nnó akáregέ mbaá bṓṓ bimbo ányé.

17 Ebwṓ ako ányéé ágbeé. Ne ánerégέ, ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá.

Pita aké Jisṣ alu muú ayi
Eṣṓwṓ akwere ji ela gefwa
 (Mat 16:13-19; Mak 8:27-29)

18 Bíí úmá ebí Jisṣ anénemmye jimbí, baá utṓṓ bíí abṓ álú kwókwólé ne ji. Aké anerege agii ebwṓ ake, “Ndé gefṓgέ muú njune bṓṓ ájṓṓgέ nnó me nlu?”

19 Ebwṓ akeré meko aké, “Bṓṓ bí fṓ aké ṓlu mewené Jṓn menwyaá bṓṓ manaá Eṣṓwṓ, abi fṓ áke ṓlu Elija abifṓ ntó áke ṓlu muú ekpávé Eṣṓwṓ ayi abṓ agboṓ ne ama péé.”

20 Jisṣ ama gii ebwṓ aké, “Yé enyú deké nlu waá?” Pita ashuu ji meko aké, “Wṓ ṓlu *Muú yi Eṣṓwṓ akweré ji elá gefwa.”

Jisṣ agaré efwyale wuu ne
negbo nii

(Mat 16:20-28; Mak 8:30; 9:1)

21 Jisṣ afye ebwṓ ebé nnó ékágé ágaré muú fṓ nnó ji alu Muú yi Eṣṓwṓ akweré ji elá gefwa.

22 Ama jṓṓ ne ebwṓ aké, “*Maá Nte Mekwaá abṓ mangé efwyale dṓṓ. *Akpakpa melṓ chóncho ne ámpyé upe Eṣṓwṓ ne *Anleré mabé Eṣṓwṓ áshyá nyé ji ne áwáne ji. Yémbṓ ndṓ éléé ékwṓnégέ akwilege nyé né negbo.”

23 Ne ama jṓṓ ne bṓṓ áko aké, “Yé mbṓgέ muú nyú akélege mambé menkwóle wa, abṓ manjinte gemé jii

akpa gekwa ji akame ye negbo ne akwólégé me.

24 Mbógé muú akélege mampoó genwá jí ebyénnó aníge nye geji, ne mbógé muú akamégé manchyéé genwá jí getú ya, ebyénnó apomé nye.

25 Ama gíí aké: Ndé nsá ayi muú ábóó, mbógé abege ne unó mme uko ne aníge genwá jíí?

26 Kaáge nnó mbógé mmyé égbóó muú gétuú ya ne mekomejó wa, wyémbó ne *Maá Nte Mekwaá mmyé égbóó nyé ji mansé muú yimbó ndere muú wuú né gébégé aké achwó ne genwbó gefwa jíí ne eyi géluú ntó eyigé Esowó ne makiénné ukpea jíí.

27 Kaáge wáwálé nnó gentógé bóó álú mbó fáná, abi alá gbóó fó kpaá te ágene nye gefwage Esowó.”

Jisós akwóré gefóó agenege manémané
(Mat 17:1-9; Mak 9:2-8)

28 Genógé ndó énee ékógé eyi *Jisós abó ajóó unó bi, ase Pita, ne Jón ne Jemsi akwó ne ébwó mfaá mekwe fó nno ajye anémmye éwu.

29 Afé, ne ndere abó anénemmye ushu bíí uló mánkwóré ne úla gefóó géchá. Mandeé jíí ntó akwóré ála pópó ashwánege.

30 Wyé mbélépó bóó ápéa ákwó fwéé, eféé ájóóge mejóó ne Jisós. Bóó bímbó élé Mosis ne *Elija,

31 ne genwbógé Esowó gebó gegénege mbaá yi ébwó abó álú. Ébwó ájóge ndere Jisós

ajye gbó nyé né Jerosale ndere Esowó aké ébé.

32 Ndere ébwó abó jóge ne Jisós, Pita ne Jemsi ne Jón abó ákwé géjya. Aké ápéle ágé ndere Genwbógé Esowó géshwánege né menyamyé Jisós ne ande bímbó ápéa abi átené ne ji.

33 Wyé ndere ande bímbó ályá Jisós ájye, Pita aké ne Jisós, “Ata, éló ndere esé déluú fa. Esé détenege nyé óto úléé, géma eta wye, géma eta Mosis ne géma eta Elija.” Pita ajóge mbó, akaá wó.

34 Wyé ndere Pita ajógé mbó, gekó géchwó kweré bwó ne éfó ékwó bwó matóó

35 Meko muú fó atané mmu gekó aké, “Gége maá wa ayi me njyá na, wuúge ne ji.”

36 Meko yimbó aké akwyage ágé nnó Jisós ala jimbíí. Ébwó akérégé meso ála bómbó né gébé eyigémbó, ágaré ye muú fó unó bí úpyé né mfaá mékwé wó.

Jisós apye maá ayi améé gesasa atóó

(Mat 17:14-18; Mak 9:14-27)

37 Bíí újyágé ndere Jisós ne ángbá bíí áshúlege mekwe ewémbó áchwó, gejamégé bóó áchwó báne ébwó.

38 Muú ama akalé né mmu gejamégé bóó bímbó aké, “Ménleré, nkpa wó geká pe maá wa. Nwya éle maá yiná ama, alu mende.

39 *Meló nchye achyége ji efwyale. Yéndégébé akwilégé ji akalé, akwé mme achuú, akpane upa, ne genfwéné

getánege ji meno, meló nchye yimbó alyágé ji kókóge.

40 Nne baá utóó bye mmye nnó áféré meló nchye yina ne ápulé épwá.”

41 Jisós awúgέ mbó aké, “E é enyú nnye enina delu untantamé bóó abi dela fyéé matóó ne Esówá cháchá wó. Nkoge mbó metóó ne enyú nnó? Mmage bé ne enyú ndó enii ne défyéé matóó ne Esówá? Ajógembó, aké ne mende yimbó, chwó ne maá wye fa.”

42 Ndere ákéne achwóó ne maá yimbó meló nchye yimbó, apye ji akwé mme achwu gbokgbok. Jisós anyá meló nchye yimbó atané maá yimbó mmye atóó. Jisós ashúú ji mbaá nte wuú.

43 Bóó áko ágégé uto bí Esówá awya matye mawá ébwó meno.

Jisós ama gare baá utóó bíi ndere ji ágboó nye

(Mat 17:22, 23; Mak 9:30-32)

Yéndémuú ala meno mekpó fuú né ukpékpé unó bí Jisós apye, abwólé ajóó ne baá utóó bíi ake,

44 “Nénege matu déwú mechó ewé nchwóó gare enyú. Achyége nye Maá Nte Mekwaá né amu bóó nchye nnó ápyé ne jí ndere éjíú bwó.”

45 Yé ndere Jisós ajóó mbó, baá utóó bíi ákaá ula mechó ewéna wó. Genó gefó géwá ébwó matóó nnó ye áwú ákaágé ula. Ne ébwó ábó ntó éfó má mangíi ji.

Ndé muú alú muú kpáá
(Mat 18:1-5; Mak 9:33-37)

46 Eké éwyage mbeé akwé baá utóó Jisós ébwó ébwó nnó waá alú muú kpaá?

47 Jisós akaá uféré bwó éféé ne aselé maá fó kóó aténé ne ji né nénkwú né mmye,

48 ne aké ne ébwó, “Yéndémuú ayi akamege mampye galógáló ne mamane kóó nkane ayina né mabó ma ébyennó ase mbó lé me, ne muú yi asegé me ébyennó ase mbó lé muú yi atámé me. Kaáge nnó muu yi aséle menyamye wuú nnó ji apó ye muú fó né geluáge nyú élé ji ne alú muú kpaá.”

Muú yi dlá paá wó alu lé awyé

(Mak 9:38-40)

49 Jón akwilé ne ewú aké, “Ata debó degé mende fó aferge aló nchye né mabó myéé ne dégbé ji gétúgé alá pó fó né geluá gesé.”

50 Jisós ajóó ne ébwó aké, “Dégbé gé gefó gé muú yimbó gétúgé muú yi alá paá enyú alu lé awu nyú.”

Bóó Samarya áshya mánse Jisós

51 Gébé gélagé kwókwólé eyígé Esówá aséle nyé Jisós mánjye mfaánebuú, Jisós awya metóó nnó abó manjye né Jerosale.

52 Ndere alóó mánjye, ató bóó fó né mbe. Akwónégé meló fó né gebage Samariya, áló mánkelé melu ewé Jisós achwóge ábélege.

53 Bɔ́ bimbɔ́ ágégé nnó Jisɔ́s akoge mánjje Jerosale, áshya mánse ji. *

54 Jɛmsi ne Jɔn, áwúgé mbɔ́ ágií Jisɔ́s áke, “Ata, nnó déjɔ́ mewé étáné mfaánebuú éshulé échwɔ́ ésó bɔ́ bi ágbó?”

55 Jisɔ́s abwɔ́lé ushu ashulé ebwɔ́ ndo.

56 Ne alyágé éféé afé melo ewéché ne baá utɔ́ bií.

Gerwágé áhkwɔ́lé Jisɔ́s (Mat 8:19-22)

57 Wyé ndere ákéne ájje né meti, mende fɔ́ achwɔ́ jóo ne Jisɔ́s aké, “Nkwólégé wɔ́ déjyé gé yéndé mbaá ayi ójyé.”

58 Jisɔ́s ashúú ji meko né nekanémejɔ́ aké, “Ushua úwyaambu ayi úbélege wyé, denwɔ́né dewyaá anywa ne me Maá Nte Mekwaá mpó ye ne melu ewé nshwórege mekpo ngbeé mmye.”

59 Eké éwyáge Jisɔ́s aké ne mende yicha, “Kwólé me.” Mende yimbɔ́ aké, “Ata gó nnyé nnii kpé nte wa ne nchwɔ́.”

60 Jisɔ́s ashúú ji meko aké, “Lyá abi álú eké áwuú bó ánií mewu bwó; ne wɔ́ chó ójyé ógáre ndere gefwage Esɔ́wɔ́ gélu.”

61 Muú yifɔ́ ama jóo ne ji aké, “Ata nkwɔ́lege nyé wɔ́, yémbɔ́ gó kpé nnyé ngaré ulagepú ba nnó esé détámé ate ne nchwɔ́.”

62 Jisɔ́s ashúú ji meko aké, “Muú yi agbarégé mé géká mankyá mekɔ́ ne amagé ja mmye meso akwané fɔ́

mambé muú utɔ́ gébége Esɔ́wɔ́ agbarégé gefwa ji wɔ́?”

10

Jisɔ́s atɔ́ áhkwɔ́lé usad úléé mesó efyanepéa

1 Depɔ́ etíré na dékóge, Ata Jisɔ́s ajya usaá bɔ́ úléé mesó efyanepéa, atɔ́ ebwɔ́ ápéa ápéa nnó ábɔ́ mbe né malɔ́ ayi jimbɔ́ akoge nyé wyéé.

2 Ndere atómé ebwɔ́ aké, “Mbwé manferé ajá dɔ́ ne bɔ́ utɔ́ abi áférege ája wɔ́. Nége mmye mbaá Esɔ́wɔ́ mbɔ́ mekɔ́ nnó atɔ́ bɔ́ utɔ́ abifɔ́ nnó áchwɔ́ áferé mbwé wuu.”

3 Chóge, ndere déjyé mbɔ́ kaáge nnó mentame enyú mbaá bɔ́ mme nkane mágónme né mpú ukwaála.

4 Deké deyye debóge nka, ye géba ye unó uká ebifɔ́. Deké deyye né menɔ́ meti détenégé fɔ́ détámé muú

5 Yéndé melo ewé dekwónégé, gepú eyigé dékpréne, bóge mbe détámé bɔ́ abi álú né mmu nnó, ‘Neso nébé né gepú yina’

6 Mbóge muú alú né gepú eyigémbɔ́ ayi apyé fɔ́ neso, neso neláa nyé ne ji, mbóge ápyé neso, neso nékérege nyé eta nyú.

7 Dekprege né gepú eyigémbɔ́ bége wyé éféé, dékprege fɔ́ upú upú. Yéndégenó eyigé áhyege nyú nyége lé nyéé ne eyigé manyú nyúge, getúge muú utɔ́ abɔ́ mambé ne nsá.

8 Yéndé melo ewé dekwónégé ásege nyú

* 9:53 Elú wáwálé nnó: Asé ji wɔ́, getugé bɔ́ Jus ne bɔ́ Samarya ápáa ate.

ábelégé mmu gepú déshagé fɔ menyéé yi áchyége enyú.

⁹ Pyége bɔɔ mamée átóo né melo ewémbɔ, ne gárege ntó ebwɔ mekomejɔɔ Esɔwɔ nnó, ‘Gefwage Esɔwɔ gechwɔ kwɔkwólé ne nyú.’

¹⁰ Yéndé melo ewé dekwónégé ne áshagé mansé enyú, chóge né metɔɔ melo déjɔɔ nnó,

¹¹ ‘Yé mpúpú éyí dékpané né melo enyú, gége éjíná ndere dékwele uká nnó étáné. Yémbɔ kaáge nnó Gefwage Esɔwɔ gechwɔ kwɔkwólé.’

¹² Ngarege enyú nnó bií únɔɔ mpa, Esɔwɔ agene nyé melo Sodom meshwe apwɔ melo ewémbɔ.”

Malɔ ayi alá áfyéé matɔɔ ne Jisɔs wɔ

(Mat 11:20-24)

¹³ Ake, “Utónkwa ubé nyé ne enyú bɔɔ melɔ Korasin, utónkwa ubé ntó ne enyú bɔɔ Betsada néndé, ukpékpé ufélékpá ebi mpye eta nyú, mbɔ mpye nyá ubi mbaá bɔɔ Tiya ne Sidon mbɔ ályaa mé gabo bwɔ te gachií, áfyé uchálé mandeé, áwaa matwɔ né mekpɔ mánleré nnó ályaa gabo ebwɔ.

¹⁴ Kaáge nnó bií únɔɔ mpa Esɔwɔ agene nyé bɔɔ Tiya ne Sidon meshwe apwɔ enyú.

¹⁵ Chyá enyú bɔɔ Kapanom, déferé nno ngó nyú akwáme nyé te mfaá mfaá? Ngba! Ashúlege nyé enyú mme kpáte dékwónége melo áwuú bɔɔ.”

¹⁶ Jisɔs aké achwɔ nére, ajɔɔ ne abi ji atámé aké, “Muú yi awugé enyú ebyennó

awú mbɔ élé me, ne muú yi ashyagé enyú ebyennó ashya mbɔ élé me; ne muú yi ashyagé me éleré nnó ashya mbɔ lé Esɔwɔ muú átáme me.”

Baá dentɔɔ Jisɔs ákeré meso ne nechóchɔ

¹⁷ Baá dentɔɔ Jisɔs bimbo usaá uléé mesó efyanepea ákeré meso ne nechóchɔ áké ne Jisɔs, “Atá ye aló nchye áwuú ésé gébége dényané abi né mabɔ myé.”

¹⁸ Jisɔs ákeré bwɔ meko aké, “Elú wáwálé, ngé *danchomeló ndere atáné mfaánebuú eké dasama akwe né mme.

¹⁹ Wuúge! Nchye enyú uto ebí dékáge jyá mmyɔ ne ngát ne mma nchyeé enyú uto bí upwɔ ye uto ebi Danchomeló ne genó gefɔ éyí gépyé enyú gépɔ.

²⁰ Yémbɔ débégé fɔ ne nechóchɔ gétúgé aló nchye áwuú enyú. Bége lé ne nechóchɔ nnó Esɔwɔ asá mabɔ nyú né mmu ηwe ayi alú né mfaánebuú.”

Jisɔs alu ne nechóchɔ

(Mat 11:25-27; 13:16, 17)

²¹ Né gebé eyigé Jisɔs ájɔɔge depɔ ti, Mendoó Ukpea épye ji agbeé ne nechóchɔ ne ajɔɔ aké, “Nte wa, Ata ayi abɔɔ mfaá ne mme, mféé wɔ dɔɔ, nkane apyee nnó depɔ etire detome ne me debe bibí mbaá bɔɔ denjá ne abi ákaa ηwe dɔɔ. ɔnené deti gbógónó mbaá bɔɔ abi alá kaáge ye genó nnó ákaa. Elu wáwálé Nte wa, mbɔ ne wɔ mbɔɔ ókelé nnó ébé.”

²² Jisɔs ama jɔɔ aké, “Nte wa achye me unó uko. Muú ayi

akaáge gefɔ́gé muú ayi Maá alú ápó, ekosé Nte wuú ne ye muú ayi akaáge gefɔ́gé muú ayi Nte alu ápó ekose Maá ne bɔ́ɔ́ abi ji ájyaá nnó ápye ebwó akaá Nte wuú.”

²³ Eké éwyage abwólé ushu ajóó ne baá utóó bíí aké, “Enyú dewya éfwó mangé unó bí dégéne mbó.

²⁴ Ngarege enyú nnó gejamé gé bɔ́ɔ́ ekpávé Esɔ́wɔ́ ne afwa ntó abɔ́ ákelé mangé unó bi enyú dégéne mbó ne manwú unó bi enyú déwuú mbó yémbɔ́ áwuú wó.”

Nekanémejɔ́ mende Samarya ayi alomé metɔ́

²⁵ Eké ewyáge *Ménleré mabé Esɔ́wɔ́ fɔ́ achwó ne defyá né metɔ́ mámua Jisɔ́s aké, “Ménleré, mpye nnó ne mbó geɲwá eyi gélagé byé?”

²⁶ Jisɔ́s agíí ji aké, “Asá né mmu ηwe Esɔ́wɔ́ nnó? Ɔ́jɔ́ wýé ɔ́wú nnó?”

²⁷ Ashuú Jisɔ́s meko ake, “Gbógé ne Ata Esɔ́wɔ́ wyeé ne metɔ́ wyeé meko, ne mendoó wyeé meko ne uféré byéé uko, pyégé utóó bíí ne eshye wyeé meko, tégé wyeé lé ji yéndégébé, ne gbógé ne nte ménmé wyeé ndere ɔ́gboó ne geme jyéé.”

²⁸ Jisɔ́s aké ne ji, “Ɔ́lu cho Pyembɔ́ ne ɔ́bó geɲwá.”

²⁹ Mende yimbɔ́, manleré nnó nkwé wuú alu cho, agíí ji aké, “Mpye nnó ne nkaá nte menmé wa?”

³⁰ Jisɔ́s agaré lé ji nekanémejɔ́ aké, “Né bíí fɔ́ mende fɔ́ atané Jerosale

ashulege ajye né Jeriko, aké akwɔ́nege meti ánjó apye ji, átule ji, áfɔ́ unó bíí uko, ályá ji ala máɲgbómáɲgbó, ábó áfé.

³¹ Eké épyembɔ́, *mémpye ure Esɔ́wɔ́ ashulege ajye né meti ewémbɔ́ aké agene mende yimbɔ́ apyamé akoó.

³² Wyémbɔ́ ntó ne muú Levi áchwɔ́, alu mempoó ámpyé ure Esɔ́wɔ́, akwónégé éféé, agé mende yimbɔ́ ji ntó akoó égbé ewé chá.

³³ Eké ewyage mende *Samariya fɔ́ ayi ebwɔ́ alá túgé ne bɔ́ɔ́ Jus akwóne éféé aké agene mende yimbɔ́ meshwe akwó ji metɔ́.

³⁴ Ajye báne ji, ashwɔ́né upa bímbɔ́ ne mmɔ́ *, ata maweé wyé awé úbí ne ubaá mándée. Abweé ji anéré mfaá *géjuná jíí, afé ne ji né gepú eyígé ankéé ábélege áchyége maɲka, éféé ne apelé ji.

³⁵ Bíí uýyágé aferé nka achyé mbɔ́ó gepú aké ne ji, ‘Pélé me mende yiná. Mbógé ɔ́chogé ηka épwɔ́gé eyí, nkerégé meso nshuge nyé wɔ́ éjí’.”

³⁶ Jisɔ́s agárégé ji mbɔ́, agíí ji aké, “Né ebwó bímbɔ́ áléé ayi ndé álere nnó ji alu nte menmé mende yi ánjó átulé mbɔ́ ji? Garé me.”

³⁷ *Ménleré mabe Esɔ́wɔ́ ashuú ji meko ake, “Elé ayi agené mbɔ́ ji meshwe.” Jisɔ́s agaré ji aké chó, “Pye wyémbɔ́.”

Jisɔ́s ajye gé Mata ne Meri

* 10:34 Elú wáwálé nnó: Bɔ́ɔ́ Isréli áselé mmɔ́ bwó ne maweé nkane uka.

38 Ewyágé Jisós ne baá utóó bií átane ájye kwóne né melo fó. Mendée fó ajwólege éféé ayi akamege Mata. Ane Jisós mmye nnó achwó né gepú jíí.

39 Mata abó awya meso wuú yi alú mendée ayi akámege Méri. Ndere Jisós abó akpené mmu, Méri ajwóle ji né nenkúné mmye, afwórege unó bí Jisós alárege,

40 yémbó Mata né égbé ewuú amyε le mankele genó eyígé Jisós anyeé. Eke ewyage Mata ajye jóó ne Jisós aké, “Atá Jógéné ndere Méri alyá me nnó mpye utóó me mbií? Gáre ji áchwó apóo me.”

41 Ata Jisós akuú ji aké, “Wó Mata ówane mmye jye mampye gejamégé unó ne óma óchyege geme jye efwyale;

42 Yémbó genó gelu géma élé Méri ne ajyá genó eyígémbó. Amage sé sé gejí eta wuú.”

11

Jisós aleré ndere muú abóó manemmye mbaá Esówó (Mat 6:5-13; 7:7-11)

1 Né gébé gefó Jisós abó anenemmye né mbaá fó. Aké anerege maá utóó wuú ama achwó jóó ne ji áke, “Ata leré ese ndere debóó manemmye mbaá Esówó wye ndere Jón abó aleré baá utóó bií.”

2 Éféé Jisós aleré baá utóó bií ako aké, “Yéndégébé deké denenemmye jóóge nnó:

Nte sé, pyé mabó mmyé mábé ne énogé

Pyε gefwa jyéé géchwó.

3 Chyεgé esé menyéé yi dékélege bií ne bií.

4 Jinte gabo yi ese depye eta wyé,

ndere esé ntó déjigente gabo yi bóó ápyeé eta esé.

Jkamégé esé dékpré né mmua-meno.”

5 Ne Jisós améé aké dese nnó, “Mbógé ólu ne mejeé ne ójyεgé gáre ji ne metóó utuú óké, ‘Mejeé pwó me ntó bréd éléé.

6 Menkéé wa achwó, mpó ne genó eyígé nchyege ji, mejeé wyé ajoóge nyé nnó?”

7 Ndófo ebéé nnó ji ashuge ji meko né mmu gepu aké, ‘Óchyege me efwyale. Ngbé mé gepú ya mbelé ne baá ba, nkwilégé sé ka mankelé genó nchyé wó.’

8 Jisós aké, mende yiná ashyá mánkwilé ka achyé ji menyéé, yé lé alú mejeé wuú yémbó ngarege wó nnó ye épyé nnó, gétúgé adoó menómbí dóó dóó, mejeé wuú akwilege nyé ka manchyé ji yéndé genó eyígé akélege ájyé.

Jisós alárege nnó óké ókélege genó, gií Esówó né mmyemenene

(Mat 7:7)

9 “Mbó ne ngarege enyú nnó, ‘Gige wye Esówó gige, achyege nyé enyú unó bi dekélege, kélege wye kélege ápye nyé enyú degε ubi. Dóoge wye menombi doó, anénege nyε enyú ewú.’

10 Kaáge nnó muú yi agigé genó, asεle nyε, ne ayi akelégé, agene nyε, ne muú yi anogé menómbí, anénege nyé ji éwú.

11 Ndé muú nyú ayi abegé nte, ne maá wuú agigé ji meshuú, áchyége le ji mmyó?

12 Wá mbogé akogé nek-wanchií, achyége lé ji ngat?

13 Mbogé enyú ákwaá abi déluú bód nchye, dechyege unó ulóuló mbaá baá nyú, ndé gepye ne Nte nyú yi alú né mfaánebuú alá chyégé Mendoó Ukpea mbaá bód abi ágige ji?"

Jisós apó ula uma ne Belsebáb mfwa aló nchye

(Mat 12:22-30; Mak 3:20-27)

14 Né gébé gefó Jisós aféré meló nchye ayi apyé mende fó álaá mbú. Meló yimbo aké atanegé ji mmye mende yimbo aló manjó mejó. Gejamégé bód bí awuú ndere mende yimbo ajóge mejó matye mawá ebwó meno.

15 Yémbó abifó aké, "Abuú aló nchye né menyamyé bód, élé Belsebáb mfwa aló nchye ne achyége ji uto nkawu ne ábuú aló nchye."

16 Abifó akéle meti mamua Jisós. Agií ji aké, "Pye ufélékpa ese dégé, manlere nnó Esowó ne atóme wó."

17 Jisós ákaá genó eyigé ebwó áférége, ajó ne ebwó aké, "Yéndé melo ewé bód alá pó meko ama, éténégé. Mbogé ula gepú ukarégé, uké umye ne ate utyage."

18 Mbóntó ne élú ne danchomelo, mbogé bód bií ákarégé aké ámyé ne ate gefwa jií géténégé. Njó mbó, gétúgé enyú deke uto ba utanegé mbaá danchomeló, ne nkáge mfére aló nchye.

19 Deké mféregé aló nchye né uto bí danchomeló. Ndere enyú deké mbó, bód nyú áferege né uto bí wá? Ébyennó ebwó ambód álerege enyú nnó delu gyé.

20 Yémbó, mbogé élé uto bí Esowó ne mbuú aló nchye, kaáge nnó Gefwage Esowó gélo mé fá ne enyú.

21 "Enyú dekaá nnó, mbogé meto muú akpomégé mmye ne unó bee mámbá gepú jií, unó bií uko ubée chánéné.

22 Yémbó mbogé muú yi atóo apwóo ji, achwogé kpá ji ne umye, afóge nyé unó umye bií ébí ji abó anéré metóo wuú wyé, akaré ne ajeé bií.

23 "Muú yi ashyagé manténé né depó ta, ébyennó atya lé déti. Mbogé muú ashyagé mampóo me nnó apyé bód ákaá Esowó, ébyennó achó mbó élé utoó ba.

Meló nchye ayi akeré meso
(Mat 12:43-45)

24 "Gepogé meló nchye géluú nnó, gébége atanégé muú né mmye akéne akélege melu mangbeé mmye né mmu mewaá. 'Mbogé alá ge melu wó, ajóge aké nkerege meso né mbaá yi ntané.'

25 Mbogé akerege meso ne agegé nnó gepú yimbo gela gewa, ákwyé áshwa mé géjí,

26 akerege, afé ase aló nchye abifó akénéama abi abód apwóo ji, ákpé ájwólé mmu. Ne gefóo eyigé muú yimbo ábéé gebóo gépwó eyigé mbembe."

Metóo megómegó ewé wáwólé

27 Jis̄s aj̄ógé dep̄o etí, mendée f̄o né mmu geluage b̄oó bimb̄o ado elúlu aké, “Met̄oó meḡomeḡo elú ne mendée yi abȳené w̄o ne aw̄éé w̄o ne mámbé jíí.”

28 Jis̄s akeré meko ake, “Géjamégé met̄oó meḡomeḡo gélú lé ne b̄oó bí awúu mekomej̄oó Es̄w̄o, ne apȳe nderé aké.”

B̄oó ákélege ufélékpa

(*Mat 12:38-42; Mak 8:11, 12*)

29 Ndere Jis̄s aj̄óge dep̄o tí gejamégé b̄oó áchw̄o chóme áwúu. Ne Jis̄s aj̄oó ne ebw̄o aké, “Enyú n̄jye eniné na deb̄o. Dekélege me nléré enyú ufélékpa, yémb̄o yé uma nlérégé f̄o, wȳe lé ufélékpa ebi *Jona.

30 Wȳé ndere Es̄w̄o ab̄o apȳé ufélékpa né m̄mye Jona manléré utó bíí mbaá b̄oó Nin̄ev̄e, mb̄ontó ne álerege nȳe né m̄mye Maá Nte Mekwaá, ne n̄jye eniné na négéne nȳe.

31 Bíí un̄oó mpa Es̄w̄o, mfwa mendée né mel̄o Sheba ákwilege nȳe ashule b̄oó n̄jye enina ndo nnó ápȳe gabo. Néndé, atané nya kpaá tete ewu áchw̄o wú un̄oó bí mfwa *Solomun áleré nya b̄oó ne déngá. Kaáge ȳe nnó muú alu mb̄o né met̄oó met̄oó enyú ayi álerege mekomej̄oó ne déngá apw̄oó mfwa Solomun yémb̄o défȳéé f̄o matu manwúge w̄o.

32 Bíí mpa, b̄oó Nin̄ev̄e ntó áshulege nȳe ndo mbaá n̄je eníné fí gétúgé ebw̄o ab̄o awúu mekomej̄oó Es̄w̄o ayi Jona ab̄o agare ne ákw̄aré

mat̄oó bw̄o. Muú yichá alu fá nána ayi mekomej̄oó wuú apw̄oó ayi Jona, ne enyú dewuú f̄o jíí.

Jis̄s alerege b̄oó gen̄gbógé menyammye

(*Mat 5:15; 6:22, 23*)

33 “Muú álwégé f̄o étuléká ábele bíbí. Yé gesá akpáné f̄o akwéré ewú. An̄ma ewú mfaá nnó b̄oó ákpege mmu gepú ágéné mbaá.

34 Amé mekwaá álu eke etulékáñ né menyammye wuú meko. Mb̄ogé am̄e j̄yé álú chánéné, kaá nnó menyammye wȳé meko abeé ne gen̄gbó, ne mb̄ogé am̄e jíí apó chánchá agene gemua mbaá meko.

35 Muú ab̄o mancheré chánchá agé nnó gen̄gbó eyigé jíí aferé nnó agene gépó f̄o lé gemua.

36 Mb̄ogé muú akw̄olégé gen̄gbó wáwálé, ayi dep̄o tíí délá p̄o né gemua, gen̄wá jíí geko gebéé nȳé p̄ópó ndere mewé egénege né gemua.”

Jis̄s ashule ndo mbaá anleré mabe Es̄w̄o ne ekw̄o b̄oó Farasi

(*Mat 23:1-36; Mak 12:38-40*)

37 Ndere Jis̄s alú aj̄óge mb̄o, muú Farasi f̄o akú jíí nnó aj̄yé anyé menyéé ne jíí né gepú jíí. Aj̄ȳe kpé ajw̄alé, ebw̄o ál̄o manyé menyéé.

38 Muú Farasi yimb̄o agégé nnó Jis̄s al̄o manyé menyéé ayi álá shw̄oné amu w̄o ala meno mekpo fuú.

39 Jis̄s aké ne jíí, “Enyú b̄oó Farasi dewya mat̄oó nchye ne usée. Néndé gep̄oge nyú

gélú eké muú ayi ashwonege meso amo ne uchweri menyé, yémbò né mmu, abelege unò bi ji abòó né mati mabomabo.

40 Ama jóó aké: Enyú delu ukenkené bòó. Enyú dekaá fò nnó Eṣòwò yi akwyé meso genó ji ne akwyé ntó mmu wó?

41 Genó eyigé enyú débòó mampye gélú nnó, bóge genó eyigé gelu mmu bò akpánkpa menyéé nyú déchyé mbaá bòó gekpo. Èfèé matóó nyú ntó ábè nyé pópó né depò deko.

42 “Utónkwa úlú ne enyú bòó Farasi. Enyú dekarege menyéé yi dékpáne né makóó nyú dékaré malú afya, déchye Eṣòwò melú ema. Yémbò depyé unò ebí úlú cho mbaá bòó ne dejinte mangbógé ne Eṣòwò. Pyege ukpékpé unò bina. Yémbò délyage fò manchye echye ewé enyú debò dechyege me.

43 “Utónkwa úlú ne enyú bòó Farasi degboó mánjwólé malú ujwólé ayi énogé né mmu macha mmyemenene ne dekelege nnó bòó átámégé enyú ne énogé ne matoó gese.

44 “Utónkwa úlú ne enyú, délu eké manome ayi álu bibi. Bòó ákéne mfaá ákaá fò nnó ákpáne mbò lé getoó wò.”

45 Jisòs anérégé manjóó depò etí, Ménleré mabé Eṣòwò ama aké, “Ménleré ójóóge mbò depò etírè na, oshye mbòntó esé.”

46 Jisòs ashúú ji meko ake, “Utónkwa úlú ntó ne enyú Anleré mabé Eṣòwò, enyú denerege bòó matuú ayi ánóó

nnó ákpa, mánwó ebwó yé dachyé déwólé.

47 “Utónkwa úlú ne enyú; enyú dékwyege manómé bòó ekpávè Eṣòwò abi ante nyú abó áwané, yémbò deshya meko mejóó ebwó.

48 Mámpye mbò enyú degame mbò lé ante nyú né unò bi ebwó ábó ápyé. Awá bòó ekpávè Eṣòwò, nána dékwyege manome bwó.

49 Eṣòwò mfwa dénǵá né gétú eyigé mbò aké, ‘Ntòme nyé ebwó bòó ekpávè ne ángbá bá. Ebwó áchyége nyé gentogé bòó ba bimbo efwyale ne áwáne nyé abifó.’

50 Elé nje eníné na ne Eṣòwò agíge nyé ebwó gewu eyigé bòó ekpávè bíí, abi bòó álóó manwáné te mme yina alóó úla, kpaá te nána.

51 Alo nyé mángii manoó mewené Èbel ákwóné ami Sakariya ayi ebwó áwáne ji né mmu echa upe Eṣòwò, metóómetóó geluó eyigé ápye upe ne melu ewé bòó alá kpéné tametame. Ngarege enyú wáwálé nnó Eṣòwò alo nyé mángigé nje eniné na gewugé bòó abi áwané.

52 “Utónkwa úlú ne enyú Anleré mabé Eṣòwò. Debí egbógóló menóm̄bi ewé muú akoógé ne akaá Eṣòwò. Enyú ambòó dékélégé fò mankoó wyé dekaá uchánchá bii, wyembo ntó ne dégbèé bòó abi akelégé mankoó wye.”

53 Jisòs anérégé uno ebi manjóó, eké ewyage atané dafye, Anleré mabé Eṣòwò ne bòó Farasi áshulé ji mmye, agíí ji bò nkwe ne gejamégé

depo nnó áwú ewé étánege nyε ji meno.

⁵⁴ Agige ji mbó nnó akwegé nekwené menó ne ebwó amhá ji mechó mmyε.

12

Muú akaágé bwóle fɔ Eṣṓwɔ (Mat 10:26, 27)

¹ Ndere Jisṓs alú jóoge depo eti, gejamégé bṓó áchwṓ nṓ ji mme, ájá eké ushyε te áñmérege ate. Jisṓs abwólé kpé ushu ne baá utṓó bií aké, “Ṣege gébé ne gepṓ eyigé bṓó Farasi * áwya, álú lé bṓó dembwólé.

² Kaáge nnó genó gefṓ gépṓ eyigé ákwérégέ gejí, bṓó alá géne nyε ne eyígέ ábigé ntó géjí bṓó alá kágé nyε gépṓ.

³ Ebyennó, depo deko etiré enyú dejóoge lé né metṓó utuú, áwúu nyé déti bií gbṓó. Ne depo etiré enyú degbe gepú dejóoge geju, bṓó ako áwúu nyé déti.

Muú ayi débṓó mamfṓ lé Eṣṓwɔ épṓfṓ mekwad (Mat 10:28-31)

⁴ “Ajeé ba, ngarege enyú nnó défógé fṓ bṓó. Akáge wá lé muú wáne ne ákáge pyé esé genó eyigéchá.

⁵ Ngarege nyé enyú muú yi debṓó mamfṓ. Fóge lé Eṣṓwṓ ayi awagé muú, alú wyá uto mamfúmé muú yimbṓ né mewε ewé élá nómégé. Ngarege enyú wáwálé nnó ji ne alú muú ayi debṓó mamfṓ.

⁶ “Pṓ enyú dekaá nnó akpóo baá denywṓné átá ne ηka eyi

éla fuú yé genó wṓ. Yémbṓ Eṣṓwṓ abya ye maá enwyóné ama wṓ.

⁷ Ne enyú, Eṣṓwṓ akaá mpa dénkaaré mejwε eti délu yéndémuú nyú mekpṓ. Dechyεgé gemε genyú efwyale néndé denjeá gemε né mbe ushuú Eṣṓwṓ depwṓ ekwṓ denwyóné.

Muú ayi áfyéé metṓó ne Kras ne ayi ashya ji (Mat 10:32-39; 12:32; 10:19-20)

⁸ “Ngarege enyú nnó yéndémuú ayi ágárege gbṓñónṓ né mbe ushu bṓó nnó alu muú wa, Maá Nte Mekwaá ntó akamege nyé né mbe ushu makiénné Eṣṓwṓ nnó muú yimbṓ alu awuú.

⁹ Yémbṓ, yéndémuú ayi áshyágé né mbe ushu bṓó nnó akáge me, nshyaá nyé ntó ji né mbe ushu makiénné Eṣṓwṓ.

¹⁰ “Génó géma eyigé débṓó mankaá gélu nnó, Eṣṓwṓ akage jínte gabo muú ayi ájóoge mejṓó mebomebo ne Maá Nte Mekwaá, yémbṓ muú ayi ájóge mejṓó mebomebo ne Mendoó Ukpea, Eṣṓwṓ ájigé fṓ nte gabo wuú.

¹¹ “Kaáge nnó gébé gékwónége nyε eyígé ápyéne enyú muú ama ama mánjyε téne unṓó mpa né macha mmyemenεne, ámage sé enyú nnó déténe mbe ushu afwa melṓ ne bṓ góména. Gébé eyigémbṓ gekwónégé, désomége fṓ nnó depyε nyé

* 12:1 Elú wáwálé nnó: Gepṓ eyigé bṓó Farasi ne bṓó Sadusi getené mbaá *Yis.

nnó ne dépoó gеме genyú, ye nnó dejóge nyé nnó.

12 Né gébé eyigembó, Mendoo Ukpea égarage nyé enyú genó eyíge débóó manjóó.”

Nekanemejóó gekenkenége mfwa

13 Ndere Jisós abó achyége baá utóó bíí majyeé na, muú fó né mmu ekwó bóó ajóó ake, “Ménleré, gáré menjé wa akaré geteége nte sé achyé éya.”

14 Jisós akuú ji aké, “Mejeé, waá ake me mpáné bó mpa nyú ne nkáre geteé genyú?”

15 Abwólé, ajóó ne bóó ako aké, “Sége gébé, ekagé dénéré matóó né unó mme dóó, néndé, genwágé muú gepó fó lé né unó bi ji awya. Yé ábé lé ne gefwa nnó?”

16 Jisós ajóge mbó, ató ebwó nekanemejóó ake, “Mfwa fó abó alu ayi awyá mekóó wuú ewé ébmé menyéé dóó.

17 Agiú gеме jíí ake, ‘Mpye nyé nnó? Mpó sé ne melú ewé mbéle gé menyéé wa.

18 Ewyage ake, ‘Genó eyíge mpye nyé gélú nnó.’ Mmu nye utó ba, ntené ebi ujea; mbéle gé nyé menyéé ne mbwé menyéé wa meko eféé.

19 Mpyegé mbó, njóge nyé ne gеме yá nnó nana njyé gbée mmye. Nwya gejamé menyéé ayi nnyéé né gejamé gé ayme. Njye nyé gé, nnyú gé mmóó ne nnyé gé genwá.’

20 Ndere áféré gé mbó, Esówó akuú mende yimbó ake, ‘Wó genkenegé muú áséle genwá jyé ne utuú bína ne unó byé ebi óbelé, ulá nyé ebi wa?’ ”

21 Jisós aké ne ebwó, “Wyé na ne epyé nyé ne muú yi akéle gé unó uko nnó ubé ebií ayi alá akéle gé unó ebi mampye depóré Esówó.”

Jisós alerege nkane debóó mambé ne Esówó ne unó mme (Mat 6:24-34)

22 Jisós anéré gé aké ne baá utóó bíí, “Ndere elúmbó, ngarege enyú nnó dechyé gé fó gеме enyú efwyalé mankelé genó eyíge dényé ne mandeé ayi défyéé nye.

23 Kaáge nnó genwá enyú genéá gepwó menyéé ayi dényéé ne menyammye enyú ajeá apwó mandeé ayi défyéé.

24 Pége denywóné, detí depené menyéé, déferage ne débéle gé mbwé. Dépó ye ne malu ayi débelege menyéé, éle Esówó ne achyége detí menyéé. Ne enyú denjeá dó né ame Esówó depwó denywóné.

25 Déchyé gé gеме nyú efwyale, ndé muú nyú ayi mesóme wuú ekáge gbéé yeé bíí uma né ayme ayi Esówó achyé jí nnó débéle fá mme?

26 Epyé nnó ne ji amyé mambé ne unó uko ebi úchyé gé ji genwá, ayi alá kaáge pyé ye ekéké genó ewéna?

27 Pége dé gé unóó mewaa ebi úkome ukoó ulóúló ndere úwéné, úpyé fó utóó, ukwyé gé ye mandeé. Yémbó ngarege enyú wawalé nnó ye Mfwa *Solomun ayi abó awyá unó uko, apó ye ne nkú ayi alómé akwóné ukoó ebi unóó bina.

28 Mbó gé Esówó achyége bya mewaa bina ukoó ulóúló. Bya ebi fina ulú ubé geyá

úgbó atuú áfyé mewε, deféré nnó ákágé chyéé fṣ enyú mandeé apwṵ ndere ji apεle bya mewaá? Metṵṵ ewé enyú defyεé ne εsṵwṵ éηené kpaá épwṵ amu.

²⁹ Eβεgé mbṵ, dechyégé fṣ gemε enyú εfwyale mankélégé genó eyigé dényεé ne eyigé dényúu nyé.

³⁰ Elé bṵṵ bi alá kaágé εsṵwṵ ne áchyége gemε bwṵ εfwyale yendegébé mankélégé unó bina. Kaágé nnó Nte nyú εsṵwṵ akaá mε nnó debṵ mambε ne ubi uko.

³¹ Ne myége mangε meti ewé εsṵwṵ abεé mfwa nyú, dépyεgé mbṵ, achyεge nye enyú unó bina uko.

Ekágé muú abya εsṵwṵ gétúgé unó mme (Mat 6:19-21)

³² “Baá ba, défṵgé, ye lé délá déja wṵ, Ata εsṵwṵ aya mé enyú nnó dényεé genwá né mmu gefwa jíí.

³³ Kpóge unó bi déwya uko, déchyε ηka yimbṵ mbaá ubyá bṵṵ. Kelege úba εbi ulá chógé, ewéna eléré nnó debéle gefwa genyú né mfaánebuú mbaá yi genó gélá kaágé ta. Yé menjṵ alá kaágé jṵ, ye ukye úla kaágé nyé.

³⁴ Kaágé nnó mbaá ayi muú ábélege gefwa jíí, εfεé ntó ne metṵṵ wuú εbéε.

Bṵṵ Kras ábṵ mangilé ji

³⁵ “Kpómege mmyε lwεge mawε álúli,

³⁶ dégíle ndéré bṵṵ ágíle nte bwṵ nnó akéré meso né εpaá neba ewé ji ayyé. Akérégé

meso adogé menómbí ákágé néne ji éwu ténéténé.

³⁷ Εfwṵ élu né baá defwé abi nte bwṵ akerégé meso, ábánege εbwṵ peé! Ngarege enyú wáwálé nnó, akpomege nyé mmyε, agaré εbwṵ nno ájwólé ka ji akpá menyεé achyε εbwṵ ányé.

³⁸ Εfwṵ élu né baá defwé abi mbṵgé mbṵṵ gepú achwṵgé, ye ne metṵṵ utuú ye gejyéjyégé bí, ábánege εbwṵ peé.

³⁹ “Kaágé nnó mbṵgé mbṵṵ gepú akaágé gébé eyigé menjṵ achwṵṵ gyá nyé geji akpé mmu, mbṵ ajwólé abame géjí nnó menjṵ akágé achwṵ agyá akpé mmu.

⁴⁰ Enyú ntó kpómege mmyε, gétúgé Maá Nte Mekwaá akerege nyé meso né gébé eyigé délá dékágé.”

Baá defwé abṵ mampye matṵṵ bwṵ chánchá (Mat 24:45-51)

⁴¹ Pita akuú Jisṵs aké: Atá, “Ṭtó mbṵ nekanémejṵṵ eni né eta εsé waá mbaá bṵṵ ako?”

⁴² Ata ama lṵ mangaré εbwṵ ake, “Bege ndere maá utṵṵ ayi awyaá denḡa, apye utṵṵ bíí chánchá. Nte wuú alyaáge ji ne baá defwé abifṵ nnó apélé εbwṵ, achyεge εbwṵ menyé chánchá né gébé gelógélṵ. Maá utṵṵ yiná alu ndé gefṵgé muú?”

⁴³ Galógálṵ abεé nye ne maá defwé yimbṵ, gébége nte wuú akerégé meso agéne nye nnó ji apye utṵṵ bíí chánchá.

⁴⁴ Ngarege enyú wáwálé nnó nte wuú abelege nye ji ndere muú kpaá né unó bi ji awyaá uko nnó apélé.

45 Ne mbɔgé maá utɔ́o yimbɔ abegé ayi áwyaá gepɔ gebogebɔ, ajóge nyɛ ne geme jíí aké, ‘Nte wa abelege nyɛ dɔ́o ne achwá,’ ne alo nyé mantúlégé baá defwé abifɔ, andée ne ande ne manyéégé menyéé ne manyúgé mmɔ́o te mapyéne ji.

46 Mbɔgé apyéégé mbɔ, nte maá utɔ́o yimbɔ achwá kwɔ nyɛ ji neɲmé né gébé eyígé ji alá kaá nnó achwá wɔ. Abanégé ji mbɔ, achyɛge nyɛ ji gekpékpé efwyale ewé ebɔ́o epwɔ́o amu nnó ájyé ábáné bɔ́o ubée

47 “Maá defwé ayi akaágé genó eyígé nte wuu akélege nnó ji apyɛ ne alá pyɛ géjí wɔ, nte wuu agarege nnó ábwólé ji ula ádó chánéné.”

48 Mbɔgé maá utɔ́o alu ayi apyégé gyé né mechó ewé akpáne matúlé, yémbɔ élé alá kaá genó eyígé nte wuu akélege wɔ, ajíí matúlé ájámé. Enyú debó mankaá nnó muú yi áchyégé ji gekpékpéégé genó, ji ne amɛ mako apéle. Muú yi áchyége ji genó eyígé mbɔ, ji ne áchérege ji chánéné.”

Mekomejóo Jisɔs achwá ne mawámé épɔ́fɔ nesɔ
(Mat 10:34-36)

49 Jisɔs ama jóo nnó, “Nchwá né mme yiná manlwéé mewɛ, ne mbɔgé ébɔ́o mé manlúlé, mbɔ metɔ́o égɔ́o me.

50 Afyé nyé me né efwyale wyé ndere áfyé muú mmú nnyi nnó awɔ manaá Esɔwɔ. Wyé kpaá depɔ etí dékogé ne metɔ́o wa ékwené.

51 “Enyú deféré nnó nchwá fá mme mámpyɛ nnó bɔ́o ábé nesɔ ne ate? Kaáge nnó nchwá lé mampyɛ bɔ́o áfá mbwa ne ate.

52 Lɔ nána ojyége mbe, bɔ́o ábegé makpó áta né ulá gepú, ákárege nyé, álé ábéé nyé né égbé wá, ápea áshyá nyé me. Mbɔgé ápea álu égbé wá, áléé áshyá nyé me.

53 Nte ashya nyé manwú mechó ne maá wuu ayi mende, maá ayi mende ntó ashya nyé manwú mechó ne nte wuu. Mmá ashya nyé ewé maá wuu ayi mendée, maá ntó ashya nyé ewé mmá. Nmogétá ashya nyé ewé mendée maá wuu, mendée maá wuu ntó ashya nyé ewé njmogétá wuu.”

Muú abɔ́o mancheré akad ndere ji atené ne Esɔwɔ

(Mat 16:2, 3)

54 Jisɔs ama jóo ne ekwá bɔ́o aké, “Enyú degéégé gekó yéndégébé géké génywérege dejógé deké, ‘Manaá achwá kwé. Ne akwene ntó.’

55 Yéndégébé degéégé nnó, ‘Gefwene nebá géle chwá’ dekaá nnó genɔme gechwá jyá. Ne mbɔntó ne ébéé.

56 Enyú bɔ́o dembwólé, ndere dépéle mfaá ne mme délóo ndere bíí ubé nyé. Epyɛ nnó ne enyú delá géné unó bí Esɔwɔ apyé mbɔ né gébé eyí?

Kwyɛ depɔ ne muú mawámé wyé

(Mat 5:25, 26)

57 “Enyú ambɔ́o dekágé fère fɔ, dékáa genó eyí gélú cho eyígé débɔ́o mampyɛ?

58 Mbogé muú nyú abogé efwyale ne muú mawámé wuú, ne muú yimbó ajyenge kpó ji né eso, abó mankwó ji mata nnó ajá mechó ewémbó meso ndere ebwó alú jyéε jyéε. Ebegé alá pyémbó wó mbóó ujwóó ajye nyé ne ji mbaá mémpané mpa. Ne mempané mpa afye ji né amú bóó bó nku, ne bóó nkú áfyéε nyé ji denó.

59 Ngarege enyú nnó, átánégé nyé denó etirémbó kpaá te ákwóle ujwóó bimbo uko.”

13

Kwóré matóó wyé ne apó mbogé mbó fó wó ogbó

1 Né gébé eyigémbó, bóó áchwó gáre Jisós mechó fó ewé ebó epyéé ne bóó Galilíí fó. Ndere ebwó ápyé ure, Palet Gómena né Rom, ató bóó nnó áwá ebwó. Ajyenge áwá bóó bimbo ne manóó bwó macho ne amí menya eyí ápyé ure.

2 Jisós awúgé mbó agií aké, “Déferé nnó bóó abi ágbó mbó, élé ápyéé ubeé ápwóó bóó Gálilíí abifo?”

3 Epófó mbó. Ngarege enyú nnó: Mbogé délá *kwóré matóó nyú wó, deniíge nyé gemε nyu geko nka ama.

4 Tége genó eyí gépyé né meló Silóm. Enyóη ekwé éwá bóó nekwuneáléε. Déferé nnó bóó bí ágbó mbó, élé ebwó ápyéé ubeé dóó ápwó bóó Jerosale abifo?

5 Epófó mbó. Ngarege enyú nnó, Mbogé delá kwóré matóó

nyú wó, deniíge nyé gemε nyu geko nka ama.”

Nekanémejóó genóó eyí géld wómé

6 Ne Jisós agaré ebwó nekanémejóó eni ake, “Mende fó abó ape genóó * gefó né mekwó wuú, gébé gékwónégé ajye pe nnó genóó eyigémbó gewó ne ji akyé umpomé ne ye géma agé wó.

7 Né gébé eyigéfo, ajóó ne muú utóó wuú aké, ‘Añmé álé mbó aléé ayi nchwóó mankyé umpomé fá né genóó eyi ne ye gefó ngéné. Ke géjí gékwé, géfóó mbaá detú.’

8 Muú utóó aké, ‘Atá, nne wó mmye, ma lyaá géjí gébé né ηme néma. Nchome nyé ula bií ngyá, ngbele ujwaá wyé.

9 Mbogé ηme néchá gewogé eló, gélagé wó wó okágé ké geji oñmé mme.’”

Jisós apye mbwéré mendée alo mankene né bií uwyaa

10 Bií uwyaa bóó Jus fó úkwónégé Jisós abó alerege bóó né mmu εcha mmyemenene.

11 Mendée fó abó alu éféé, ayi meló nchye ájyalé ji gempyó, ála ke pyópyó. Ameé né aηme nekwuneáléé ne akágé nyaá mmye aké cho.

12 Jisós age mendée yimbó, akuú ji ne aké ne ji, “Mmá ló nána oyyégé mbe nemée neé nébyé.”

13 Ajóge mbó anéré ji ebwó mmye, téné téné mendée yimbó atóó, anyaá mmye

* 13:6 Elú wáwálé nnó: Genóó eyige mende yimbó apéne akuú geji *fig.

atené cho, alo mamfége Éσωω.

14 Muú kpaá né εcha mmyemenene agégé nnó Jisós apye mendée yiná atóó bií uwyaaá bwá, metóó ésó ji. Alo manwégé bóó aké, “Ndó élú ékéné eyí bóó ápye utóó. Chwóge lé né ndó yimbó nnó ápye enyú detoó. Muú amagé chwó sé né bií uwyaaá.”

15 Atá Jisós aké ne ji, “Enyú bóó dembwólé! Yéndé bií uwyaaá, yéndémuú nyú, akágé ná mpó wuú nnó ajyé ányú manaá?”

16 Mechó ewé mendée yina élú nnó alu mpyáne Abraham, ne danchameló afye ji né εfwyale né ayme nekuuneálée. Épó galógáló nno áféré ji né εfwyale bií uwyaaá?”

17 Jisós ajógé mbó, bóó mawámé bií mmyé égbó ebwó yémbó gejamégé bóó álú ne nechóchó né ufélékpá ebi Jisós apyéε.

Nekanémejó mbwé ayi ákuú ji Mōsta

(Mat 13:31, 32; Mak 4:30-32)

18 Ne Jisós agii gеме jí aké, “Gefwage Éσωω gélu mbó nnó? Mmεge ná geji ne ndé?”

19 Gélu nkane mbeé mbwé ayí ákuú mōsta, eníné muú abóó apené né mekóó wuú. Néchígé, néwé, nébwólé gekpékpégé genóó ne denywóné déténege anyua bwó wyé.”

Nekanémejó Yis
(Mat 13:33)

20 Jisós ama gii gеме jí aké: “Mmage méε na gefwage Éσωω ne ndé?”

21 Gélu ntó nkane yis uka ebi upye bréd amualé ebi mendée abó achwaré ne gejamégé flawa abelé kpaá te flawa meko amuále.”

Menómbi mamkpe né genwá eyi géla gebyéé élú mámálé

(Mat 7:13, 14, 21-23)

22 Jisós alú kéne ajye né Jerosale. Ndere ajyé, akoge malómáló, alerege bóó mekomejóó Éσωω.

23 Muú fó agii ji aké, “Ata, bóó bií ányéé nyé genwá eyi géla gébyé ábéé nyé élé gachyé?”

Ne Jisós aké ne bóó ako,

24 “Enyú myége lé mamkpe né menómbi ewé élú mámálé nnó depó. Néndé ngarege enyú nnó gejamégé bóó ámuáme nye mamkpe, ne metí ébé nye.

25 Gébé gékwónege nye, eyígé mbóó gepú akwilege ka, agbé menómbi. Gébége agbege ewú, enyú bí délaá dafye denóme nye menómbi dekuú nnó, ‘Ata, néné esé menombi.’ Ne ajoge nye ne enyú aké, ‘Nkágé fó mbaá yi enyú detané.’

26 Enyú delo nye manéne mmye deké, ‘Pó esé debó dejwólé mbaá ama ne wó, denyé menyéé, denyú mmóó? Pó bóó óchwó né melo sé ogarege bóó mekomejóó Éσωω?’

27 Yémbó ashúge nye enyú meko nnó, ‘Ngarege enyú, nkágé fó mbaá yi detané.’

Kwílege me ushuú. Enyú dekene depye nchye!

²⁸ Ne degene nye Abraham, Asek, ne Jakab chónchó ne bós ekpávè Èsòwò ako ndere ájwólé mbaá ayi Èsòwò ágbárege gefwa jíí, enyú delile nye, ne denyéé mánjéné ne matós usós.

²⁹ Né gébé eyígémbo bós átánege nye né umε malo mme mako, manyε gefwa eyigé Èsòwò ágbárege.

³⁰ Kaáge nnó bós fò abi anóge mbò εbwó, álaá nye bò apó mpa ne bós abi álu bò apó mpa álaá nye afwa.”

³¹ Wyé né gébé eyígémbo, bós Farasi fò áchwò garé Jisòs aké, “Kwélé fa chó geba eyigéchá néndé Mfwa *Heròd akélege manwá wò.”

³² Jisòs aké ne εbwó, “Chóge dégaré muú defyá yimbò nnó, ji akaá nnó mferege aló nchye fina mmage mpye bós mamée átoó ne wyémbo ne mmáge pyé geyá. Fí ndò élé ne nnérege utós ba.

³³ Yémbo yelé mbó njós, mbó manlyá fina nje Jerosale, nkene neke geyá ne ndó epéa. Elómé fò nnó áwá muú ekpávè Èsòwò né mbaá yichá ékosé né Jerósále wó.”

Jisòs asomége Jerosale (Mat 23:37-39)

³⁴ Jisòs aló mánsómégé ake, “È é Jerosale, È é Jerosale, de-wane bós ekpávè Èsòwò ne detome abifò ne mataá, bós dentós abi Èsòwò atómé eta nyú! Mmua mé ndò ndò ne ndò, manyweré enyú nkwere

nkane mekwò akwérege baá bií, yémbo enyú dékélégé fò.

³⁵ Gége yé nnó, melò nyú éla mé mábómé. Ne ngarege enyú nnó, elò fina eyjégé mbe, enyú démágé gésé me kpaá te bií εbi enyú dejóge nye nnó, ‘Mejé ébé ne muú ayi achwó né mabò Atá!’ ”

14

Jisòs ama pye mende fò atoó né bií uwyáá bós Jus

¹ Né bií uwyáá εbífò, Jisòs ajye nyé menyéé né gepúgé mende fò. Mende yimbò abó alu muú kpaá bós Farasi. Ndere Jisòs alú éféé, bós ápéle ji chwεchwe, nnó ágé genó eyíge ji apye nye bií bimbò.

² Èféé mende fò ayi uká ne amu úmualé, abó atené mbe ushu Jisòs,

³ Jisòs agíí bós Farasi ne Anleré mabé Èsòwò abi álu ntó eféé aké, “Èbé esé egaré nnó muú akage pye muú nemée atoó né bií uwyáá?”

⁴ Yémbo εbwó akeré ye ji meko wó. Ne Jisòs agbaré mende yimbò apye ji atoó, agaré ji nnó ajyé.

⁵ Èké éwyage Jisòs agíí εbwò aké, “Mbógé muú nyú fò ne maá wuú akwegé né gepyégé manaá bií uwyáá, ye élé mpò wuú ne akwené, muú yimbò anyógé wáwá akpé mmu aféré jí?”

⁶ Nkwé yiná apwò εbwó amu, apye εbwó ála bómbo.

Èsòwò akélege lé muú yi alá bwégé mmye ne ayi anéne manε

⁷ Jisòs agégé nnó bós abi ábós bwó epaá, áchwóge ájyá lé

malu ujwólé malómaló, agaré ebwó nekanémejóó eni aké:

8 “Yéndégébé ákugé muu né epaá neba ajwólé lé né melu ewé bɔ́ɔ́ ako ájwólége. Akelégé fɔ́ melú énogé. Mbɔ́gé ɔ́jwólége wyé, ékáge bé nnó ákuú mbɔ́ntó muú yi apwá wɔ́.

9 Gébégé muú yimbo achwɔ́gé, mbɔ́ɔ́ epaá agarege nyé wɔ́ nnó, ‘kwílé melu ujwólé ewe, muú kpaá ajwólé.’ Mbɔ́gé épyégé mbo ɔ́jwólége nyé né melú ewé élá pɔ́ ne énogé, éféé mmyé égbóo nyé wɔ́.

10 Yéndégébé ɔ́jyégé epaá, jwólé né melu ewé élá pɔ́ ne énogé. Gébégé muú yi alɔ́ wɔ́ epaá achwɔ́gé gé wɔ́ éféé, ajɔ́ge nyé ne wɔ́ nnó, ‘Mejeé wa, kwílé fá chó jwólé né melú énogé.’ Gébégé épyégémbo ɔ́be nyé ne énogé né mbe ushu bɔ́ɔ́.

11 Wyémbo ne Eɔ́wɔ́ áwane nyé muú ayi ábwége mmye gelu ne ábwége nyé lé ayi alá lérégé mmye.”

12 Jisɔ́s ama jɔ́ɔ́ ne mbɔ́ɔ́ epaá yi akuú ji aké, “Yéndégébé ɔ́ké ɔ́pye epaá, ɔ́kugé fɔ́ wyé lé ajeé byé, aɲmé byé ne bɔ́ɔ́ ula gepú byé. ɔ́kugé fɔ́ wye lé afwa melo gétúgé ebwó ákáge kuú nyé wɔ́ ntó né ewu bwó epaá. Apyégémbo áshúge wɔ́ galógáló ayi ɔ́pyé eta bwó.

13 ɔ́ké ɔ́pye epaá, kuú lé bɔ́ɔ́ gekpo, ubwéré, ukókóré bɔ́ɔ́ ne abi amé nónómé.

14 Mbɔ́gé ɔ́pyégé mbo, ɔ́be nyé ne metɔ́ megɔ́megɔ́ gétúgé bɔ́ɔ́ bimbo ákáge shúu

fɔ́ galógáló ayi ɔ́pyé eta bwó. Galógáló wyé atanege nyé mbaá Eɔ́wɔ́ né gébé eyígé bɔ́ɔ́ abi alu cho ákwilege nyé né negbo.”

*Nekanémejóó epaá neba
(Mat 22:1-10)*

15 Ndere Jisɔ́s ajɔ́ge mbo, muú fɔ́ ama ayi abó anyéé menyéé ne ji akame ake, “Wáwálé galógáló alu ne muú yi anyéé nyé menyéé né mbaá ayi Eɔ́wɔ́ ágbárege gefwa jíí.”

16 Jisɔ́s awúgé mbo, alɔ́ mangare ji abya aké, “Né gébé gefɔ́ mende fɔ́ abɔ́ apye gekpékpé gé epaá, akuú gejamégé bɔ́ɔ́.

17 Gébé gékwónégé, atɔ́ maá defwé wuú nnó ajyé agaré bɔ́ɔ́ bi ji akuú bwó epaá nnó, ‘Achwó epaá échwó lɔ́.’

18 Ajyé gé, agé muú ama ama ne yéndémuú alɔ́ mandoré úbómeno agare wyé ewú. Muú ayi mbe aké, ‘Wyé náná ne nnamé mekɔ́ wa nkelege manjye gé ewú. Chó gáré nte wyé nnó ekagé asó metɔ́ nnó nchwɔ́ epaá wuú wɔ́.’

19 Ama jyé gé ayifɔ́, mende yimbo ntó aké, ‘Wyé náná ne nnamé mpɔ́ eyí ekyá makɔ́ efya, nlu mé téné manjye muá éjí wá epyé utɔ́. Nkpa enyú geká, ekage désó metɔ́ nnó nchwɔ́ wɔ́.’

20 Ama jyé gé ayifɔ́, mende yimbo ake, ‘Wyé náná ne mbané mendéé wa gétú eyige na nchwó fɔ́.’

21 “Maá defwé yimbo akérége meso, agaré depɔ́ etíré na deko mbaá nte wuú; ayi akuú epaá, ne aké awuú

mbɔ metɔɔ esɔ ji dɔɔ. Ama tɔ maá defwé wuú aké, 'Chó né metɔɔ melɔ ne anɔɔ mati ayí kókó ne ayí kpakpa, ɔkuú ubwéré, abi amε nónómé, ukókóré bɔɔ ne abi gekpo nnó achwɔ gepú ya.'

22 Maá defwé ajoyégé, akéré meso aké, 'Ata mpyε mé ndere ɔjɔɔ ne gepú gélú danbée.'

23 Nte wuú, ama gáre ji aké, 'Chó náná né baá malɔ ne bɔ dachi ako ne mati ayi kókó, ɔgaré bɔɔ áchwɔ ápyé gepú yá gégbeé.

24 Kaá nnó bɔɔ bi mbɔ nkuú mé εbwɔ, áshyá manchwɔ ye muú ayi áfwórege menyéé wa ayí ntyéé apó.'

Gefɔɔ eyigé muú abɔɔ mankpomé mmyε mambé ménkwɔlé Jisɔs

(Mat 10:37, 38)

25 Ndere Jisɔs ama lɔ manjyé gé neke níí, gejamé ge bɔɔ ákwólege ji. Eké éwyage atené, abwɔlé ushu, ajɔɔ ne εbwɔ aké,

26 "Muú akágé bέ fɔ ménkwɔlé wa mbɔgé alá agboó ne me apwɔ mmá wuú ne nte wuú ne amá agbógé ne me apwɔ mendée wuú, baá bíí ne anmε bíí. Ne amá agbógé ne me apwɔ geme jíí.

27 Muú akágé bέfɔ ntó ménkwɔlé wa mbɔgé alá kamé negbo akpá ejíí gekwa akwɔlé me ne gejí wó.

28 "Mbɔgé muú nyú ama ashuú mantené enyɔɔ, abó kpé mbe ajwólé, aféré chánchá meno nka eyi gepú eyigémbɔ genyéε nyε ne akaá wa abε nyé ne nka eyi εkwanége manéré géjí?

29 Mbɔgé alá feré mbɔ wó, ébé nyé nnó anéré gé fɔ gepú eyigémbɔ, atenege nyé lé nébómé, bɔɔ bi ákóoge eféé ágégé nebómé eniné mbɔ, álo manjwáné áke:

30 'Gé muú yi aké atenege enyɔɔ, épwɔ ji.'

31 "Ekágé bέ nnó mfwa ajye myé bee ne mfwa ayifɔ. Mbɔgé akwilege manjye, gé nnó Mfwa ayifɔ achwɔ ne bɔɔ gejamé abi apwɔɔ abii né malú ápéa, apye nnó? Nnó abó kpé mbe ajwólé ne bɔɔ bíí aferé wa ákágé myé nyé bee ne bɔɔ bimbo?

32 Mbɔgé agégé nnó úpwɔɔ nyε εbwɔ, aferege nyé bɔɔ ató nnó ajyé ábáné mfwa yimbo ndere alú tete, akwɔ ji mata nnó ágáre élé genó eyigé ji akélege nnó εbwɔ áchyé ne álya εbwɔ ábé né nesɔ.

33 Wyé na ntó ne enyú debɔɔ mankpomé mmyε." "Muú akágé bέ fɔ ménkwɔlé wa mbɔgé alá kámé mánlyá unó uko wó.

Mechó menkwɔlé Jisɔs ayi atɔɔ getɔɔ

(Mat 5:13; Mak 9:50)

34 "Mega élú genó gelógélɔ ne mbɔgé mega élá pó sé ne ugo bíí, ápyéé mbɔ nnó ne ugo bíí ukéré?

35 Efúlé sé genó. Muú akágé gbéε fɔ éwú né mekwɔ, yé ama áchwáre ne ujwaá ne ágbe né mekwɔ élómé fɔ. Agbéle lé éwú gbéle. Muú yi awyá matu áwú."

15

*Nekanémejó εγωήμη εωέ
enomé*
(Mat 18:10-14)

1 Bií uma ánselé ηκα makpo ne abifo abi ápyeé ubeé, áchwó mánwú mekomejó Jisós.

2 Ne bós bi akúu ebwó Farasi abi áferé nnó álú cho né ebé Esowó ne *Anleré mabé Esowó ágégé na matós ásó ebwó áke, “Mende yina alu geluá ne bós ubeé ne amá anyéε menyéε ne ebwó.”

3 Eféé Jisós ató ebwó nekanémejó éni aké,

4 “Mbógé muú nyú awyaá usaá magónημη úta ne éma enogé apyeé nnó? Nnó ályágé fó ayi usaá uni meso nekuúneeni ne ajyé ákélégé εwé enomé kpaá té ágéne?”

5 Gébégé akelégé, agegé, akpane anéré mankwós abene.

6 Achwógé mmu akú ajeé ne ate áηmé aké, ‘chwóge débé mabeé. Egónημη wa εwé ebó enómé, ngé.’ ”

7 Ne Jisós aké: “Ngarege wó nnó wyémbó ntó ne matós agós bós dós né mfaánebuú gétúgé muú ubeé ama ayi ákwóre metós wuú ne geηwá jíí epwó gejame bós abi álú cho alá bó mankwóre matós bwó wó.

Nekanemejó ηκα εyi énomé

8 “Mbógé ntó mendée fó awya bó sére áfya ne ama anogé apyé nnó? Alwégé mewe áshwá gepú jíí, ápéa akélé kpaá te agéne?”

9 Ne akélégé agegé akú ajeé bií aké chwógé debé mabeé,

sére wa ayi abó ánomé, ngé jíí.”

10 Ne Jisós aké: “Ngarégé wó nnó. Wyémbó ntó ne makiénné Esowó ábeé ne nechóchó gétúgé muú ubeé ama ayi akwóre metós wuú ne geηwá jíí.”

*Nekanémejó maá ayi
ánomé*

11 Jisós ama jó aké, “Mende fó abó awya baá ande ápéa.

12 Bií uma ayi meso aké ne nte wuú, ‘Atá karé geteé chyé εya.’ Eféé ne nte wuú akaré achyé jíí.

13 Aségé gebagé geteé jíí ébelé ye mboó ndó wó, akpó ase ηκα, alyá meló wuú, afé neke tete né meló kpaá ewéchá, éféé ne akwené menya anyeé ηκα meko.

14 Anyégé ηκα jíí ébyegé eké getú ne mesa ayi ákwené né meló ewémbó alá ámu amu.

15 Eféé ajye gé mende fó né meló wémbó, ákwe jí uká ne mende yimbó ase wyé jí séle né utós mámbámé mekwende jíí né mekwós wuú.

16 Afé mámbámé ne muú ayi achyége jí menyéé ápó, mesa amyé jí dós ne akélege ye manyeé ntó uchachuú gasala ébi ukwéndé unyéé

17 Gébégé jí aferé defós tíí dékeré aké, ‘Bós utós nte wa ányé ágbége, ayifó alaá, nlu fá ndere mesa.

18 Nkerege meso mbaá nte wa nné jí mmye nnó, Ata, mpye gabo né égbé Esowó, ne gyé eta wyé.

19 Mfu sé ayi mbeé maá wyé wó. Se le me nkane muú utós wyé ama.’

20 Ajógé mbò, akwilé afé mbaá nte wuú.

“Ndere álú tete nte wuú agé ji nkane achwóò, gejee ne meshwe gekwó ji metwó, alomé ajye kpá ji atyá ábogéné nme.

21 Maá aké, ‘Ata mpye gabo né égbé Esowò ne eta wyé. Mfu sé mambé maá wyé wó.’

22 Ajógé mbò, nte wuú aké ne baá defwé bií, chóge wáwá dépé nkwú melóméló dechwó défyé ji mmye, ‘Ma fyége ji ñkpáganeré ne unó uká.

23 Ma chwóge ne mpò mabò déwá depyé epaá.

24 Mbó mferé nnó maá wa yiná agbó, ne alu mebe, abó anó ne mmangé ji, eféé ne epaá élóó.’

25 “Gébégé ányé epaá ewémbò, mámbé mende yimbò alu né mekwó aké akerege meso alé kwókwólé ne gepú, awú ubeé né dachi bwó

26 Ne atené agií maá defwé aké ndé mechó élú dachi sé?

27 Agiígé mbò, maá defwé agaré ji ake, ‘Menmó wyé ne ákeré meso mebe ne nte wyé metwó egwó ji awané ji mpò mabò.’

28 Awúge mbò metwó esó ji kpaa ashya mánkpe mmu dachi, eféé ne nte wuú achwó né ji mmye nnó akpé mmu.

29 Yémbò atené éshyéné ne nte wuú aké, ‘Gejame anme ayi me nkwené na nkane memfwé eta wyé, nlú dantó mekpò ye dámáa, ochyé me ndé? Ye maá mbyéné mñme yi ochyé me nnó nnye ne ajeé ba ne metwó megwégo apó.

30 Ne gébége maá wyé yi akwené menya anyéé ñka ne andée deno ake achwó owá ji mpò mabò?’

31 Nte wuú akú ji aké, ‘Maá wa òlu ne me fá yendégebé ne unó uko ebí nwya élé ebyé

32 Yémbò esé abi mmu debò mampye epaá ne metwó megwégo gétúgé menmó wyé ayi débó déferé nnó agbó ne alu mebe, abó anó ne dégé ji nána.’ ”

16

Jisòs agare nkane muú abò mangbaré ñka jii

1 Jisòs ama garé baá utwó bií nekanémejwó eniné fò aké, “Muú ñka fò abó alu, ayi awyá muú utwó wuú ayi apéle unó ñka bií uko. Gébé gefò, bòó fò áchwó garé ji nnó muú utwó wuú achwó ñka jii.

2 Ne akú muú utwó yimbò, achwóge, agií aké, ‘Ndé gefó genó eyi nwuú mbò nnó wpyéé? Chó, chwó ne bò ñwe ako abi ósamé unó ba, wshuú me nende wópó sé muú utwó wa.’

3 “Muú utwó yimbò agige geme jii ake, ‘Mpye mbò nye nnó, nana ayi nte wa áchwó féré me né utwó? Mpò ne eshye mangbaré esaá, ye deko degbóo me mmye.’

4 Eké ewyáge ake: ‘Nana nkaá genó eyigé mpye nye, nnó gébége nte wa aférége me né utwó, mbe ne ajeé abi ápoóge me né upú bwó.’

5 “Eféé, ne muú utwó yimbò aló mankuúge bòó abi ágbárege nte wuú ujwóó ama

ama. Agií muú ayi mbe aké, 'Ogbaré nte wa nnó?'

6 Muú yimbo aké, 'Ngbarege ji usaá ndá mawéé uta.' Muú utóó yimbo aké, 'Gé nwe ayi óbó samé wyé, se wáwá jwólé mme, okwóré, ósá usaá ndá mawéé upéa meso éfya.'

7 Ama agií ayifo ake, 'Wó gbare nte wa ujwóó nnó?' Aké, 'Ngbarege ji usaá úba Erise uta.' Muú utóó yimbo ake, 'Gé nwe ayi óbó samé wyé na, kwóré, sá usaá úba uni.'

8 "Nte muú utóó yimbo agéé nnó muú utóó wuú anyé ji upwó, akame ake, nte mende yina akpaá. Jisós anerege nekanémejóó eni ake, bóó mme bina ápye uno bwó ne defóó ápwó nkané bóó Ésówó ápyé ebi bwó.

9 Nka elúmbó, ndó yifo epye gabo. Ne nchyege enyú majyé nnó debó nka eyi déwyaá dépyé dejee ne Ésówó nnó gébégé nka yina ébyegé ásele nyé enyú, ábelé né melu ewé genwá eyi gélá gébyéé.

10 "Muú yi anerege metóó ne ji né ekéké genó mbóntó ne anerege metóó ne ji né eyigé kpaá. Ne muú yi áfwalege muú né ekéké genó mbóntó ne áfwalége muú né eyigé kpaá.

11 Mbógé enyú dekágé béle fó nka chánéné eyi ndófó épyé gabo, epyéémbó nnó ne áchye enyú genó gembó?

12 Mbógé dekágé chéré genó eyigé muú ayichá chánéné, ndé muú ábóó genó áchyége nnó gébé eyigé enyú?

13 "Maá defwé ama ákágé

kpá fó defwé mbaá bóó apea gébé gemaá. Apyégémbó, apaá nyé ama agboó ne ayifo. Ne ánogé nyé ama abyaá ayifo. Enyú dekágé nógé fó Ésówó ne nka gébé gemaá."

14 Bóó Farasi fó abi abó álú eféé áwuúge mechó ewé Jisós ajóó, áló manshwá meshwá gétúgé ebwó ágbóó ne nka dóó.

15 Eféé Jisós ake ne ebwó, "Enyú delu bóó abi débwólege bóó nnó enyú delu cho, yémbó Ata Ésówó akage matóó enyú. Kaáge nnó unó bi bóó afége nnó úló, úlú ukwenkwe né mbe ushu Ésówó."

**Gefwagé Ésówó gepwó mabé áyi nyá*

16 Jisós amá aké, "Gébé genyá, bóó áwúu le *Mabé Mosis ne unó bi bóó ekpávé Ésówó ábó ásamé. Ló né gébé eyigé Jon achwóó, bóó ágárege abya melóméló gefwa eyigé Ésówó ágbárege ne bóó ako ámyé ne eshye mankpe mmu gefwa yimbo.

17 Yémbó, epófó nnó ebé Mosis elá detú. Elú wáwá nnó mfaá ne mme ákwyá epwó nnó eké mansá nwe né ebé ewémbó elá detú."

Jisós alérege deparé uló ne neba manwá

(Mat 5:27-32; Mat 5:27-32; Mak 10:11-12)

18 "Wyémbó ne élú nnó yendé mende ayi awáne neba ne mendée wuú, ne abagé ayichá, akwé mbó lé uló. Mende ayi abagé ntó mendée ayi menó wuú ábuú ji, akwé mbó lé uló."

Abya Lasarṓs ne mende ayi awyá gefwa

¹⁹ Jisṓs ama garé abyá yiná aké, “Mende fṓ abṓ alu ayi awyá gefwa. Afye uchánchá mandée, anyeé geṇwá yendé bíi.

²⁰ Ne mbyá muú fṓ, abṓ alu ntó ayi akúu ji Lasarṓs. Ayi abṓ amée mansa. Yéndégébé abelege wyé né menómbi muú gefwa yimbṓ,

²¹ anyagé geme, apele wa muú ṇka yimbṓ, alṓ mé manyége menyéé nnó eke ekwéne ye mme, ji abṓ anyé. Ne mbaá ayi ji abelé, bṓ mamye áchwṓ álárege upa bíi.

²² “Ne bíi uma Lasarṓs agbṓ, makiénné Eṣṓwṓ áchwṓ kpa ji, áfé né mfaánebuú. Ajwṓlé né nṇkúné mmye Abraham, efeé Lasarṓs alṓ manyé menyéé ne ji. Ebélégé muú ṇka yimbṓ ntó agbṓ, ániif ji.

²³ Afé né melṓ áwuú bṓṓ, efeé alṓ mangéné efwyalé ewé mebo. Né gébé gefṓ aṇme amé agé Lasarṓs tete, ndere ajwṓlé né nṇkuné mmye Abraham.

²⁴ Agége mbṓ, akuú ake, ‘Ata *Abraham, gé me meshwe, tṓ Lasarṓs ajyé fyé enṓ bwṓ wuú mmu manaá achwṓ pyé metṓṓ wa ekwené, ngene gebé gé efwyalé né mewé ewéna.’

²⁵ “Abraham ashúú ji meko aké, ‘Maá wa, te nderé ṓlu nyá né mme, ṓbṓ ṓlu gbene, ṓnyéé ṓbwṓlege ayi Lasarṓs álá pṓ ye ne genṓ, agene lé efwyalé. Nana Lasarṓs anyeé geṇwá fa ayi wṓ gené gebé gé efwyalé ewu.

²⁶ Eṓfṓ yémbṓ, newú nékaré eṣé nnó muú ayi akélege manchyá áchwṓ wena agége fṓ meti ne ayi akélege manchyá ntó áchwṓ ewu agége fṓ meti.’

²⁷ Muú ṇka yimbṓ, ama kwṓ ji mata ake, ‘Nte ese Abraham, tṓ Lasarṓs né dachi nte wa,

²⁸ nnó ajyé ajíi aṇmé ba áta matu nnó ekagé ebwṓ ákwṓlé gepṓ ya, áchwṓ né melú ubalé ewé.’

²⁹ “Abraham ashúú le ji meko aké, ‘Ebwṓ áwya ṇwe Mosis ne abi bṓṓ ekpávé Eṣṓwṓ ásamé. Gṓ ebwṓ áwuú geno eyigé bṓṓ ekpávé Eṣṓwṓ ajóge.’

³⁰ Muú gefwa yimbṓ ashya ake, ‘Ngba, Atá Abraham, mbṓgé muú ayi agboó mé ne abṓ ajyegé gáre ebwṓ, ákwṓrege nyé matṓṓ.’

³¹ Yémbṓ Abraham aké ne ji, ‘Mbṓge ebwṓ áshyagé manwú mekomejṓṓ Mosis ne ayi bṓṓ ekpávé Eṣṓwṓ ye lé mewu muú ne ajye gáre ebwṓ, awuú nyé fṓ.’ ”

17

Mmuameno mampye gabo
(Mat 18:6, 7, 21, 22; Mak 9:42)

¹ Jisṓs ajṓṓ ne baá utṓṓ bíi ake, “Unó úlú ebi úbwṓlege bṓṓ nnó ápyé *gabo. Yémbṓ utónkwa úlú ne muú ayi ábwṓlege nyé ayifṓ nnó apyé gabo.

² Eṓṓ eṓṓ nnó áshíí muú yimbṓ gekpékpé gé ntaá né geme, aṇmé ji né gentoógé ebeé mega, ne nnó ábé mebe, ábwṓlé gé ye muú ama né bṓṓ

bi alú eké ambáné nnó apyé gabo.

³ “Sege gébé nnó ekage depye gyéé mbaá depɔ tiré na. Mbɔgé menmé wyé apyé gé gabo, ɔbɔ mankuú ji ɔjɔ́ ne ji ne akamégé nnó alu gyéé, ɔbɔ manjí ji nte.

⁴ Ye apyége gyéé eta wyé máńáne akénéama né bií, ne achwógé akamégé yéndégébé nnó, ‘Alu gyéé,’ ɔbɔ manjinte né ndɔ yimbɔ meko.”

Gefɔ́ eyigé bɔ́ Jisɔ́s abɔ́ mamfyé matɔ́ bɔ́wɔ́ ne Eɔ́wɔ́

⁵ *Anǵbá Jisɔ́s áwyágé áké ne ji, “Ata pɔ́ó esé nnó défyéé matɔ́ ne Eɔ́wɔ́ depwɔ́ ndere debɔ́ défyéé mé.”

⁶ Ne Ata Jisɔ́s ashúú ebwɔ́ meko ake, “Metɔ́ó ewé défyéé ne Eɔ́wɔ́ yé ebé élé *ńénénéné eke nyiné mbwé ngboń, deka-ge jɔ́ ne genɔ́ó eyina nnó, ‘Kwilé fa ɔjye téné né ebeé mega.’ Genɔ́ó eyimbɔ́ gébɔ́ mampyé nkane dejɔ́ó.

Bɔ́ Jisɔ́s awya utɔ́ó ebi bɔ́wɔ́

⁷ “Désé nnó muú nyú ama awya muú utɔ́ó wuú. Ne apyegé utɔ́ó bii uko né mekɔ́ó yélé membame magɔ́nńímé. Nnó achwɔ́ge mmu agarege ji ténéténé nnó, ‘Chó, kpá menyéé wyé, ɔnyé?’

⁸ Nǵba agarege nyé le ji nnó, ‘Chó, kwóré mandeé jyé, ɔtyé menyéé, ɔchyé me nyé.’ Nnerégé mé, ɔchwɔ́, ɔféré unó ne ɔfé ɔnyé awyé.

⁹ Mbɔ́gé apyegé ndere ágaré ji, nnó nte wuú ala nyé wyé mantámégé ji?

¹⁰ Elú wyé genó gémá ne enyú, depyegé utɔ́ó ebi áchyége enyú denérége, debɔ́ manjɔ́ó nnó, ‘Ese delu lé baá defwé. Depye lé utɔ́ó ebi debɔ́ó mampye.’”

Jisɔ́s apye bɔ́ ubá áfya átoó, ama ne akéré áchwɔ́ táme ji

¹¹ Ndere Jisɔ́s abɔ́ alu akéne ajye né Jerosale, akoó melere ayi bɔ́ó Samariya ne bɔ́ó Galilíí.

¹² Gébégé Jisɔ́s áchwɔ́ kwóne né maá melɔ́ fɔ́, agé ande fɔ́ afya abi amée ubá, ágégé ji átené tete,

¹³ ne ábɔ́ mankuú ji áke, “Ata Jisɔ́s, ge esé meshwe.”

¹⁴ Jisɔ́s ake agene ebwɔ́, áké, “Choge déléré lé mmye nyú mbaá ámpyé upe Eɔ́wɔ́ nnó áchére enyú.” Ndere bɔ́ó bina akene ájyé né meti, ágé nnó ebwɔ́ ako atóó.

¹⁵ Ne muú ama né geluágé bɔ́ó bimbɔ́ agégé nnó atóó, ábɔ́ mankeré meso, akwane kénké, aféége Eɔ́wɔ́, manchwɔ́ táme Jisɔ́s.

¹⁶ Akwónégé, ató manó mme né mbe ushu Jisɔ́s, atamege ji. Mende yina abɔ́ alu lé muú Samariya.

¹⁷ Jisɔ́s agégé ji, ábɔ́ mangíí geme jíí aké, “Pó mbɔ́ mpye ná bɔ́ó áfya átoó ne abi ane-neeáama álé?

¹⁸ Wyé lé menkéé yiná ne akéré meso manchwɔ́ táme Eɔ́wɔ́?”

¹⁹ Ne Jisɔ́s ake ne mende yimbɔ́, “Kwilé, chó ejyé geba, ɔtoó mbɔ́ gétúgé ɔfyéé metɔ́ó ne me.”

* 17:6 Elú wáwálé nnó: Gefógé mbwé ngboń ayina ákuú nnó Musta.

Jisṵ agaré nkane
 *Gefwagé Ɛsṵwṵ géchwṵṵ
 (Mat 24:23-28, 37-41)

20 Né gébé gefṵ bṵṵ Farasi, ágií Jisṵ ake, “Ndé gébé Ɛyige Ɛsṵwṵ áchwṵṵ gbáre nyé gefwa jíí fá mme? Ashuú Ɛbwṵ meko ake, ‘Unó fṵ upó se Ɛbi ulérege nyé nnó Ɛsṵwṵ achwṵṵ gbáre gefwa jíí.’

21 Muú fṵ apó ayi akaáge gáre nyé wáwálé nnó, ‘Gé Ɛsṵwṵ na elé agbaré mé gefwa jíí fa!’ ‘Gé Ɛsṵwṵ mbṵ elé agbare mé Gefwa jíí Ɛwu!’ Kaáge nnó *Gefwage Ɛsṵwṵ gelú mé ne Ɛnyú.” †

22 Ne ajṵṵ ne baá utṵṵ bíí ake, “Gébé gekwṵnege nyé Ɛyigé Ɛnyú dékélege mangé Maá Nte Mekwaá ye né bíí uma, yémbṵ degéné nyé fṵ jí.

23 Né gébé Ɛyigembṵ, bṵṵ bifṵ ajṵṵge nyé ne Ɛnyú nnó, ‘Gége jí alu fa,’ ‘Gége jí alu Ɛwu.’ Ye ajṵṵge mbṵ déjyegé fṵ mankéle jí.

24 Gébége Maá Nte Mekwaá ake achwṵṵ, bṵṵ ágéne nyé jí wyé nkane dasama akéle mamma, Ɛgbe Ɛwe ne Ɛwe, ne nebuú négénege.

25 Yémbṵ nsá nnó jí ájyé achwṵṵ, abó mangé gejamégé Ɛfwyale ne njye Ɛniné na néshyá nyé jí.

26 Ndere Ɛpyéé nyá né gébége Nowa, wyémbṵ ntó ne Ɛpyé nyé gébége Maá Nte Mekwaá aké akerege fa mme.

27 Bṵṵ ábṵ ányé, anyúu, abifṵ ábáne andée, ne átuú baá né maba. Anyé kpaá te bíí Ɛbi Nowa ákpené mmu Ɛkpe.

Ɛféé ne manaá akwené dṵṵ, manyi ákpe ne genyágé nnyi, gechwṵ shwa bṵṵ bimbṵ ako, ágbṵ.

28 Ɛpyé nyé ntó wyé nkane Ɛbṵ Ɛpyé né gébé Ɛyigé *Lṵt alu mebe, bṵṵ ábṵ ányé, ányúu, abifṵ akpṵṵ unó, abifṵ ánáme, bṵṵ bifṵ ápyé makṵṵ, abifṵ áténege upú,

29 ne bíí Ɛbi Lṵt alyá melṵ Sodom, Ɛsṵwṵ apyé ndoó mewé atané mfaánebuú achwṵṵ sṵ melṵ Sodom meko Ɛke *mewé dáwá

30 Wyémbṵ ntó ne Ɛpyé nyé mbaá bṵṵ né gébé Ɛyigé Maá Nte Mekwaá akérege meso fá mme.

31 “Né bíí bimbṵ, mbṵge muú abegé mfaá gepú, Ɛkagé ashulé mme nnó abṵṵ genó né gepú jíí, ábṵ ájyé. Wyémbṵ ntó muú yi ajyegé mekṵṵ Ɛkagé ama kéré mmu gepú jíí.

32 Tége genó Ɛyigé gébṵ gepyé ne mendée Lṵt.

33 Muú ayi akélege mam-pṵṵ geṅwá jíí Ɛbyénnó aníige nyé geji, ne mbṵge muú akamégé manchyé geṅwá jíí getú ya, apóme nyé.”

34 Jisṵ ama jṵṵ ake, “Ngarege Ɛnyú nnó né utuú bimbṵ, bṵṵ ábelégé né ukwṵ apea, ákpáne nyé ama, ályaa ayifṵ.

35 Yé andée apeá ake ákwṵṵ nchi mbaá ama, ákpáne nyé ama, ályaa ayifṵ.”

36 [Yé mbṵge bṵṵ apeá ábegé né mekṵṵ, áke ápyé utṵṵ, ákpáne nyé ama, ályaa ayifṵ.]

† 17:21 Elú wáwálé nnó: Kaáge nnó Gefwage Ɛsṵwṵ gelú mé metṵṵ metṵṵ nyú.

37 Baá utóó bií áwúgέ depó ετιρενα ágíí jì áke, “Ata unó bína úpyé nyé éfó.” Ne Jisós ashuú ébwó meko ne neka ενίνα áke, “Yéndé mbaá ayi genkwógé genó gebéé, eféé mbó ne denwýone ετιρε denyéé ηγκwó unó dénwérege.”

18

Nekanémejóó mekwi mendée ne mémpané mpa

1 Jisós agáré baá utóó bií nekanémejóó ενίνε fó manleré ébwó nnó, muú ábóó fó mampwa manénemmye mbaá nte wuú Εσωώ.

2 Aké, “Mémpané mpa fó abó alú né melo fó ayi alá afóó Εσωώ ne ye gébé ne bóó abó wó.

3 Mekwi mendée fó abó alu ntó né melo ewémbó. Mendée yimbó ajyé yéndégébé, agige mémpané mpa yimbó nnó, ‘Akwyé mechó bwó ne muú mawámé wuú!’

4 Ndó mbε yi mendée yina aló manjóó ne jì, abó ashya manwú ne éwyágé, agíí geme jíí aké, ‘Yé élé nlá fóó Εσωώ ne nlá bó gébé ne muú wó,

5 yémbó gétúgέ mendée yina achwó yéndégébé, achyége me εfwyale, nkwyεge nye mechó wuú, mboge nlá pyεmbó wó, agóó nyé me mbélé géjyá.’”

6 Ne Ata Jisós ájógémbó aké ne ébwó, “Pó ενyú dewú nkane muú defyá mémpané mpa yiná ajóó?

7 Ndere mémpané mpa ápoó mendée yina, nnó Ata Εσωώ achóó nye gébé

mampóó bóó bi ájyá abi álile εta wuú utuú ne nwómésé? Alyágé nyé ébwó né εfwyale?”

8 Kaáge, nnó Εσωώ achóó nye gébé mampa mpa achye ébwó. Yémbó gébégé Maá Nte Mekwaá akerege meso, nnó agene nyé bóó bi áfyéé matóó ne Εσωώ?”

Nekanémejóó Muú Farasi ne Menselé ηkámakpo

9 Jisós ama gáre nekanémejóó ενίνε fó, mbaá bóó abi álerege mmye nnó ébwó álú cho ne ápéle abifó nnó ápó bóó.

10 “Bíí fó, ande fó apeá, áfé né εcha ure Εσωώ ewé élú né Jerósále manemmye. Mende ayi ama, alu muú Farasi ne ayifó alu ménselé ηkamakpo.

11 Gébégé ébwó akpéné mmu εcha, muú Farasi yimbó ajye téne né melu ewé bóó akó ákáge gé jì, aló manénemmye aké, ‘Ata Εσωώ ntamé wó nnó mpó fó nkane bóó abifó, ye eké ménselé ηkámakpo yimbó. Me mfógé fó genógé muú detú, nnyé fó manwaá ne nkwené fó uló ne mendée muú.

12 Nlyage menyéé kpékpé né depó tyé, ndó epéa yéndé uwyaa, mma nkarege unó ba né malú afya, nchyεge wó melú εma.’

13 Menselé ηkámakpo yimbó, atené meso, akparé amu mekpo, amó mekpo mme, ajoge áke, ‘Ata Εσωώ, gé me meshwe, nlu muú yi mpyé gabo.’”

14 Jisós anérégé, áke ne ébwó, “Bóó bína ákerege meso, muú ayi alú cho mbε ushu Εσωώ élé Ménselé

ηκάμακπο έπό φό muú Farasi. Nende muú ayi awya nepá, Έσωω awane nyé ji gelu ne apyé nyé ayi álá pó ne nepá, akwó ngó.”

Jisós ajé ambáné kós

(*Mat 19:13-15; Mak 10:13-16*)

¹⁵ Né gébé géφό, bóó fó ákpa ambáné kó áchwó etá Jisós nnó anéré ebwó amu makpo ama ama ne ajé ebwó. Baá utóó bíí ágégé ndere ebwó áchwóó, ányá ebwó.

¹⁶ Jisós awúgé mbó, akú bóó bimbó nnó áchwó ne baá bwó. Ne ajóó ne baá utóó bíí aké, “Lyáge ambánékó áchwó eta wa, ekagé dégbé ebwó néndé gefwa eyigé Έσωω ágbárege gelú eyigé bóó abi álu ndere baá bina.

¹⁷ Ngarégé enyú wáwálé nnó: muú yi álá kamé nnó Έσωω ábé mfwa wuú, nkane mamane kós wó akpéné fó né gefwa jíí.”

Abya muú ηκα

(*Mat 19:16-30; Mak 10:17-31*)

¹⁸ Muú kpaá fó achwó gíí Jisós ake: “Ménleré melóméló, mpyéé mbó nnó ne mbó genwá eyi gélagé byéé?”

¹⁹ Jisós agíí ji ake, “Ulannó okuú me muú melóméló? Yé muú yi alómé metóó apó, ekosé Έσωω mbíí ne alu melóméló.

²⁰ Pó okage mabé Έσωω ayi áke, ‘ekagé ówá muú, ekagé okwé uló, okogé ejo, ekagé óténé ntésé gebyó. Onyegé manwaá, nógé nte wyéé ne mmá wyéé’.”

²¹ Mende yimbó aké, “Nló mambélé mabé yina mako te dembáné.”

²² Jisós áwuúgémbó, ake ne ji, “Éla genó gema eyi óbóó mampye, cho, kpo unó byé uko okaré ηκα yimbó mbaá bóó gekpo, ne óló mankwolé me. Mbógé opyéégémbó, óbéé nyé ne gefwa né mfaánebuú.”

²³ Mende yina awugé mechó ewé, byó úkóre ji, aló mansomé gefwa jíí.

²⁴ Jisós agégé nnó metóó egóó ji wó, aké, “Éjweré ne muú ηκα akpe né gefwagé Έσωω.

²⁵ Elú wáwá nnó *mpó mashwone áshwá né embú ábyamé, ne nnó muú ηκα akpe né gefwagé Έσωω ágbárege.”

²⁶ Bóó abi awuú mechó ewé agíí aké, “Ne ndé muú yi abó nyé genwá eyi gélagé byéé.”

²⁷ Jisós ashúú ebwó meko aké, “Genó eyi gepwógé ákwaá, gepwó fó Έσωω.”

²⁸ Ne Pita ajóó aké, “Gé esé delyaá unó sé uko, dékwalege wó.”

²⁹ Ajógé mbó, Jisós ake ne baá utóó bíí, “Ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi alyagé gepú jíí, ye mendée wuú, ye baá bíí, ye aηmé bíí, ye mma wuú ne nte wuú gétúgé gefwage Έσωω,

³⁰ abe nyé ne bóó ne gejamégé unó né mme yina, upwó ebi ji abó alyaa ne abe nyé ne genwá eyi gélagé byéé né mme ayi áchwó nyé.”

Jisós ama gáre máñane aléé nkane ji agboó nyé

(*Mat 20:17-19; Mak 10:32-34*)

31 Né gébé gefó, Jis̄s ase baá utó bií áfyaneápeá, ájye tène melu ewéché, eféé aló mangaré ebwó aké, “Wuúge esé dékwáme mbó déjyéé né Jerosale, dekwónégé éwú, unó uko ebí bós ekpávé Esowó ábó ásamé útaá Maá Nte Mekwaá, ubéé nyé wáwálé.

32 Asá nnó áfyé nyé ji né amú bós abi alá pó bós Jus, abi ájwyaáge nyé ji, áshyé ji, ákpóo ji matye mmye.

33 Atúlege nyé ji, ne áwá ji, yémbó ndó éléé ékwónégé, ak-wilége nyé né negbo.”

34 Yé ndere Jis̄s ajós mbó, ángbá bií ákaá fó ula mechó ewíná wó, ebwó alá tametame ye genó gema ágbaré né metó wó.

Jis̄s apye muú ame nónómé agene

(Mat 20:29-34; Mak 10:46-52)

35 Jis̄s aké akwonege né mekpó meti Jeriko, muú ame nónómé fó, ajwólé né mapea meti akós ñka.

36 Awúgé nkane gejamégé bós áwyále, ákóge, mende yimbó agií aké, Ndé mechó echwós?

37 Agaré ji aké, “Jis̄s ayi Nasaret ne akóge.”

38 Mende yimbó awúgé mbó, aló mankálégé aké, “Jis̄s, mpyáne Devid, gé me meshwe.”

39 Bós abi abó ájyé mbe, aló manyáné ji nnó akwéné mejós. Ndere ányáne mbó ji, élu eké áchyé lé ji eshye nnó akálé kénké. Ne aké, “Mpyáne mfwa Devid, nkpa wó geká, gé me meshwe.”

40 Jis̄s awúgé mbó atené, ató bós nnó ajyé achwó ne muú ame nónómé yimbó. Ebwó áchwógé ne ji, Jis̄s agií ji aké,

41 “Ndé genó wó okélege mpyé eta wyé?”

Mende yina aké, “Ata, nkelege nnó opyé me ngéné mbaá.”

42 Ne Jis̄s aké ne ji, “Ló yé mangéné. Otoo mbó gétúge ofyéé metó wyé ne me.”

43 Ténéténé yimbó aló mángéné mbaá ne akwolege ji, ne afege Esowó. Bós ako ágégé mbó, aló ntó mamféé Esowó.

19

Jis̄s ne Sakiyos

1 Jis̄s akwónégé melo Jeriko, aló mankogé.

2 Muú kpaa *ánselé ñkamakpo fó, abó alu eféé ayi akamege Sakiyos. Alu muú ñka.

3 Awúgé nnó Jis̄s akoge né melo bwó, afé mangé gefógé muú ayi Jis̄s alú, yémbó age ji wó gétúge bós ájamé ne alu mboó.

4 Eféé ne áboó gatelé ajyé kwó mfaá genós né mbaá yi Jis̄s akóge nyé nnó age ji.

5 Jis̄s akwónégé né genós yimbó, ape ame mfaá, agé ji. Atené akú ji aké, “Sakiyos shulé mme wáwá. Fina mbó mankpe wó unkéé.”

6 Sakiyos awúgé mbó ashulé mme ténéténé, ase Jis̄s ne metó megomego.

7 Bós ágégé nkane Jis̄s ajyé ne Sakiyos, aló manmené aké,

“Mende yiná ajyé kpé unkéé mbaá muú ubeé.”

⁸ Ebwó ne ji ájwólégé mmu, ewyage Sakiyós akwilé téné aké, “Ata nkarege nyé unó ba nchyé geba mbaá bós gekpo, ye nnyé lé muú maŋwaá, nshúge nyé mbós genó eyimbo né malu ani.”

⁹ Jisós awuúge mbo ake, “Ngarege enyú nnó, fina bós bi álu né gepú yina átane né efwyale gabo, gétúgé mende yina alú ntó mpyáne Abraham.

¹⁰ Maá Nte Mekwaá, achwó le mankéle bós bi ánómé né egbe ewe Esowó nnó apyé ebwó átáné né efwyale gabo.”

Nekanémejós baá defwe makpo alé

(Mat 25:14-30)

¹¹ Ndere bós ábó áwuú mechó ewé, Jisós ama gáre ebwó nekanémejós eníné fó, getúgé ji alé mé kwókwólé ne Jerosale ne bós aférege nnó *Gefwage Esowó géchwó ló ténéténé fa mme.

¹² Ajós aké, “Né gébé gefó maá mfwa fó alyá melo wuú, afé neke né melo fó ewé élú tete nnó ákwéré ji elá gefwa ne achwógé ábé mfwa né melo wuú.

¹³ Gébé eyige achwó jyé, akú baá defwé bií afya, akaré ebwó nka. Achyé yéndemuú gébagé nka, ne aké ne ebwó, ‘Delagé fa, kége gese ne nka yimbo kpaá te nkérege.’

¹⁴ “Ne ályaá ajyé, yémbo bós melo wuú ápá ji dós te átó bós nnó ajyé garé nnó, ‘Ebwó ákélege fó mende yimbo ábé mfwa bwó.’

¹⁵ “Yémbo ndere mende yimbo ajyé, ákwéré ji ela ewémbo nnó achwó ábé mfwa. Akérége meso, akú baá defwé bií abi ji abó achyé ebwó nka nnó áchwó leré ji nsá ayi ebwó abós né nka yimbo.

¹⁶ Maá utós ayi mbe achwógé aké, ‘Ata gébagé nka eyi óbó chyé me, gépye mbó nsá úba nka úfya.’

¹⁷ Mende yina awúgé mbo, metós ego ji ne aké, ‘Ópye dós, ólu maá utós melóméló, muú akage nere metós ne wó. Ndere ópélé eké genó ewé chánéné, nchyege nyé wó uto né maló áfya nnó ópélé ájí.’

¹⁸ Ayifó achwógé aké, ‘Ata gébagé nka eyi óchyé me, gépye mbo nsá uba nka úta.’

¹⁹ Ne ajós ne ayimbo aké, ‘Nchyege nyé wó maló áta nnó ópélé ájí.’

²⁰ “Ne ayifó achwógé aké, ‘Ata gé gébagé nka jyé. Mbo mpwé né gebagé ndeé mbelé.

²¹ Mbélé eji getúgé nkaá nnó gepó jyé getóo ne mfóo wó. Ne gébé eyigé fó ósele unó detú. Ókpane menyéé né mekós ayi ólá kágé meso yi ápéne.’ ”

²² Mende yimbo ake né maá defwé yimbo, ‘Óbó gepó, uchuú mejós ebi ójóo ne nséle mpa, mpa wyé. Ókaá nnó gepó yá getóo ne mma nséle unó detú ne mkpane menyéé né mekós ayi nlá kágé meso yi ápéne.

²³ Ndere ókaá mbo, ndé óbó ólá fyé nka yá né gepúgé nka nnó nkerege meso nse eji ne nsa wó?’

24 “Éké ewyage ajóó ne bɔ́ɔ abi áténé eféé aké, ‘Sége gébagé ŋka yimbo, déchyéé muú ayi awyaá uba ufya.’

25 Bɔ́ɔ bimbo áshya aké, ‘Ata, ji awya mé uba ŋka úfya.’

26 Ajóó ne ebwó aké, ‘Kaáge nnó muú ayi abɔ́ge nsá né genó, ji ne ámáge gbéé ji ebwó, ne ayi alá abɔ́ɔ nsá yé ékéké genó ewé ji awya, ásélé nyé geji eta wuú, nnó alá amu mawa.

27 Nána bɔ́ɔ mawámé ba, abi áshya nnó mbége fɔ́ mfwa bwó, chwóge ne ebwó, dewá né mbe ushu wa.’”

Jisɔs akpe né Jerosale nkane mfwa

(*Mat 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19*)

28 Jisɔs anérége manjóó nekanémejóó eni, alɔ́ mankwó ayyé né Jerosale.

29 Akwónégé kwókwólé né meló Betfage ne Betani baá malɔ́ áyi alú mfaá mékwé ewé ákuú nnó Olif, ató baá utó makpo ápeá nnó ábó mbe,

30 aké ne ebwó, “Chogé né maá melo ayi alu mbo enyú né mbe, dekwónégé dégene nyé maá géjuná ayi áshíí ji ne muú álú danké wyé, kaáge déchwó ne geji fa.

31 Ne mbóge muú agigé enyú nnó, ‘Waa aké dekaa *géjuná yimbo?’, gárege ji nnó, ‘Ata ne akélege.’”

32 Ne baá utó bimbo áfé, ájyégé ágé yéndégenó ndere Jisɔs abó ajóó.

33 Gébége ákaáge maá géjuná yimbo, mboó géjuná achwó gíí ebwó aké, “Waa aké enyú dekaa géjuná yimbo?”

34 Ashuú ji meko aké, “Ata ne akélege.”

35 Achwóge ne géjuná yimbo mbaá Jisɔs, áfere mandeé bwó ágyaá mfaá, ábwéé ji ajwólé mfaá.

36 Ndere Jisɔs ayyé, bɔ́ɔ ájyé ji mbe ágyaáge mandeé bwó né meti nnó ji akóge wyé.

37 Akwónégé mekpó Mekwe Olif, alɔ́ manshúle, ndere alé kwókwólé ne Jerosale, ne gejamégé áŋkwólé bíí, áchwóó ji meso ákwáne kénké, áfége Eɔwɔ né ufélekpá ebi ebwó ágené.

38 “Mejé ebé ne Mfwa ayi áchwóó né mabo Ata ayi alú né mfaánebuú, eniné mfaá mfaá, ji ne achyége nesɔ.”

39 Ne bɔ́ɔ Farasi bifó aké, “Ménleré weé baá utó byé ákwéné mejóó.”

40 Jisɔs ashuú ebwó meko aké, “Kaáge nnó ye mbóge bɔ́ɔ bina ákwenégé mejóó, ye mataá akálege nyé áfége Eɔwɔ.”

Jisɔs ali magbo getúge Jerosale

41 Ndere Jisɔs akwóné kwókwólé ne Jerosale, ape ewu dómee, meshwe akwó ji metóó, alɔ́ manlilé ajóge

42 aké, “E é bɔ́ɔ Jerosale, fina enyú debó dekaa genó eyi géchyége enyú nesɔ, ne nana dekáge sé gejí.

43 Gébé gekwónene nyé eyigé bɔ́ɔ mawámé nyú, áchwóge áténé ekwó gepú ágyaá melo nyú mme, ákelé enyú mmu.

44 Apyégémbɔ, ákréne nyé mmu áwá enyú ako, áma

amú upú enyú uko ne mbaá ala nyε dεdε nnó yε ntaá nema nélagé mfaá ενίνε fó. Mbó ne εβέε nyé néndé enyú deshá mankaá bíí bi Εσωω άchwóó mampóo enyú.”

Jisωs abú bóó bi ákpoó unó né mmu εcha upε Εσωω

(*Mat 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22*)

⁴⁵ Jisωs alyágé melu εwémbo, akpe né mmu εcha upε Εσωω, aló mamfwéné bóó abi ákpoó unó né mmu.

⁴⁶ Ndere ábuú εbwó aké, “Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, Εσωω aké, ‘Gepú ya gebéε nyé lé gepúgé mmyεmenεne.’ Ne nana enyú débwólé géjí gelá melu εwé ánjó ábigε wyéε.”

⁴⁷ Ne Jisωs alerege wyé bóó mmu εcha upε Εσωω yéndé bíí. Né gébé yimbo anóó baá abi ápyéε upε Εσωω chóncho ne ánleré mabé Εσωω ne ákpakpa melo ákélege meti nnó áwá jí.

⁴⁸ Yémbo εbwó áge meti wó néndé bóó ájwólége yéndégébé áwú mekomejóó Jisωs ne ákelege fó nnó gechu jíí gema gekoó mme detú.

20

Agíí Jisωs mbaá ayi uto εbi utané

(*Mat 21:23-27; Mak 11:27-33*)

¹ Bíí fó Jisωs abó alerege bóó né εcha upε Εσωω, ágarεge εbwó abya melóméló ayi atané mbaá Εσωω. Ndere ájógεmbo, anóó baá abi ápyéε upε Εσωω chóncho ne Anleré

mabé Εσωω, ne ákpakpa melo, áchwó chóo ne bóó bimbo,

² ágíí Jisωs aké, “Ndé uto εbi ωwyaá mampyε unó bina? Waá achyεé wó uto ubi?”

³ Jisωs ashuí εbwó meko aké “Me ntó nwyaá awa nkwe mangíí enyú ayi debóó manshuí me”.

⁴ Ne agíí εbwó aké, “Waá achyε Jon uto manwyaá bóó manaá Εσωω, Εσωω waá ak-waá?”

⁵ Alo manjóó ne ate aké, “Eβεge dejóógé nnó elé Εσωω ne achyεé Jon uto bi, agige nyε εsé aké, ‘Ulanó ne delá kamé mekomejóó wuú wó.’

⁶ Ne mbógé dejógé nnó, ‘Utané mbaá akwaá,’ bóó ako áwáne nyé εsé ne mataá gétúgé εbwó ákaá wáwálé nnó Jon abó alu *Muú Ekpávε Εσωω.”

⁷ Ne aké ne jí, “Ese dekaá fó mbaá yi uto bíí utane wó.”

⁸ Ne Jisωs ashuí ntó εbwó meko aké, “Yé me ntó ngárégé fó enyú muú yi achyé me uto ne mpyé unó bina.”

Nekanémejóó bóó uségé ne mbóó mekóó

(*Mat 21:33-46; Mak 12:1-12*)

⁹ Jisωs aló mangaré bóó bina nekanémejóó ake, “Mende fó abó ató mekóó, ape unóó εbi ákuú vine, ábógé umpome bíí ápyε mmóó. * Ase bóó uségé afyé wyε. Atane afé neke né melo fó, εwú ne ábélé dóó.

¹⁰ Gébé gekwónégé eyigé ákyé umpómé bimbo, mbóó

* **20:9** Elú wáwálé nnó: Genóó eyigé bóó Isreli ásélé umpomé bíí ápyé mmóó ákuú geji né meko mekala nnó, *Grape.

mekóó ató maá defwé wuú ama mbaá bóó uségé bimbó nnó áchye ebíi unó mbwé ebi utane né mekóó ewémbó. Yémbó ebwó átulé maá defwé yimbó, ábú ji akéré amu amu.

11 Ama tó ayifó, ebwó ágégé ji, áse ji ne matúlé, áchyé ji mekpo unóó, ábú ntó ji akéré amuamu.

12 Mende yimbó ama tó maá defwé ayifó, bóó bimbó átulé ji, afyé ji upa mmye, ne ája ji mmemme átó ji dafye.

13 Ne mbóó mekóó yimbó aké, 'Mpye nyé nnó? Elú galógáló nnó ntó nana maá wa ayi ngboó ne ji dóó, ndóó ágégé nyé ji, áchyege ji énogé.'

14 Maá yimbó afé, ne ndere álé kwókwólé, bóó bimbó ágé ji ne áké ne ate, 'Gége menyéé geteé mbóó mekóó na, chwóge déwá ji, geteé jii geláa eyigé esé.'

15 Akpégé mmu mekóó, ája ji átó dafye, áwá ji."

Jisós anerege nekanémejóó eni, agii bóó abi alú eféé ake, "Ényú defereé nnó mbóó mekóó yimbó apye nyé nnó ne bóó uségé bimbó?"

16 Elú wáwálé nnó, abó manchwó awá bóó bimbó achyéé mekóó ewémbó mbaá bóó abi cha."

Bóó bina áwúge mbó aferé ubée aké, "Esówó akamégé."

17 Jisós apye ebwó dómeé ne agii aké, "Ne nana genó eyigé ásáme mmu ηwe Esówó geke nnó? Asá nnó:

'Ntaá eniné antené upú ashyaá nnó nélómé,

néni ne nélaá menó ntaá ayi ágbaré ekwó gepú.'

18 Muú akwegé mfaá ntaá enine mbó, atyáge nyé ubauba ne mbóge nekwége muú mmye, muú yimbó alá nyé yiliyili."

19 Jisós agárégé nekanémejóó eni, *Anleré mabé Esówó ne anóó baá bi apye upé Esówó áwúgé, ákaá nnó ajóge mbó lé ne ebwó, ábó alú mampye Jisós wyé né gébé eyigémbó, yémbó ágó gétúgé áfóó amé bóó.

Agii Jisós mechó ηkamakpo (Mat 22:15-22; Mak 12:13-17)

20 Bóó bina ámaló mankéle meti ewéchá, ne átó bóó nnó ájyé pyé eké ábóó mechó ne Jisós wó, nnó mbóge Jisós akwegé nekwené meno, ebwó ágbaré ji ájyé mbaá ámpané mpa abi átómé nyé ji mbaá góména ayi Rom.

21 Bóó bimbó ájyége ákú Jisós aké, "Ménleré, esé dékaá nnó depó etiré ógárege ne ólerege delú wáwálé. Ópó fó meso ama. Ólerege bóó unó ndere Esówó akélege wáwálé."

22 Esé dekaá wó, "Nnó ebé sé eké nnó déchyégé ηkamakpo mbaá mfwa Rom waá déchyégé?"

23 Jisós akágé nnó ápené mbó ji lé metáa, aké ne ebwó,

24 "Chwóge me ne sére † ama. Achwóge ne ji, agii ebwó aké, Mekpo wá na ne mabó waá na ásámé né ηka

† 20:24 Elú wáwálé nnó: Epófó sére elé *denarius, ayi ébó élú ηká bóó Rom.

eyi?” Aké ne Jisṓs, “Élé mekpṓ mfwa Rom ne mabṓ mií.”

²⁵ Ne Jisṓs aké ne ebwṓ, “Chyege Mfwa Rom genó eyí gélú ejíí ne chyεge ntó Eṣṓwṓ genó eyi gélú eyi Eṣṓwṓ.”

²⁶ Gefṓṓ eyigé Jisṓs akwyé meko ashuú ebwṓ gepye byṓ úkṓré ebwṓ mmu, álá nyámé néndé ágé fṓ genó eyigé ji apyεé wṓ.

Agii Jisṓs nkwé ayi muú akwilege né negbo

(Mat 22:23-33; Mak 12:18-27)

²⁷ *Bṓṓ Jus fṓ abi ákú bwṓ *Sadusi. Ebwṓ alú bṓṓ bi aké muú agbógé akwilége sé né negbo. Achwṓ gií Jisṓs aké,

²⁸ “Ménleré, Mosis abṓ asá ebé ewéna mmú ηwe mabé sé nnó ‘Mbógé muú abagé mendée wuú ne agbógé alyagé mendée yimbṓ ayi ebwṓ álá byé maá wṓ, meηmó wuú abṓ manse mendée yimbṓ né ukwi, nnó ábyéggé baá ábélé né mabṓ ami mewené meηmo yimbṓ.’

²⁹ Agare ji neka eni aké, áηmó fṓ akénéama abi ande álú abi átané nte ama. Meηmó yi muú kpaa abṓ abá mendée wuú ne agbṓ ayi ebwṓ álá byε maá wṓ.

³⁰ Ayi akwólege ji ase mendée yimbṓ né ukwi. Ayi mbṓ agbṓ ntó ayi ebwṓ álá byé maá wṓ.

³¹ Epye wyémbṓ kpaa ebwṓ akénéama ágṓ ako. Yé muú yi ábyené maá ne mendée yimbṓ apṓ.

³² Ebélgé mendée yimbṓ ntó agbṓ.”

³³ Ajógémbṓ, ágií Jisṓs aké, “Ndere aηmó bina akénéama ábṓ ábané mendée yina, gébéggé ebwṓ ako ákwilége né negbo, mendée yina abεé nye ayi waá?”

³⁴ Ne Jisṓs ashuú ebwṓ meko ake, “Né mme yina ande ábané andée ne andée átṓ anṓ.

³⁵ Yémbṓ gébéggé bṓṓ abi Eṣṓwṓ asélé nnó ákwáné, bṓṓ ákwilége né negbo, ákpeggé né mme yi achwṓ nye, gébé eyigémbṓ, ye neba nébεé se.

³⁶ Ndere Eṣṓwṓ apyε ebwṓ ákwilége né negbo, ámágé gbṓ sé, néndé álú nkane makiénné Eṣṓwṓ, ne álú baá Eṣṓwṓ te kwyakwyá.

³⁷ Mosis ntó aléré wáwálé nkane muú ágṓggé ákwilége né negbo. Asá abya genṓṓ eyigé mewε ebṓ eluli wyε gélá sṓṓge ne akuú Ata Eṣṓwṓ né melu ewémbṓ mmu ηwe wuú nnó, Eṣṓwṓ ayi Abraham ne ayi Asek ne ayi Jakṓb.

³⁸ Mosis akúggé ji mbṓ, éleré nnó Eṣṓwṓ alu ayi bṓṓ abi álú abε. Eṣṓwṓ apṓ fṓ Eṣṓwṓ ayi awuú bṓṓ, alu ayi bṓṓ abi álú abε, néndé bṓṓ ako álú abε né mbε ushu wuú.”

³⁹ Jisṓs ajógé mbṓ, Anleré mabé Eṣṓwṓ abifṓ aké ne ji, “Ménleré ṓlu cho.”

⁴⁰ Ebwṓ áwúggé mbṓ, mano bwṓ ákpe né mekṓ, yé muú ayi ama mua mangii ji nkwé apṓ.

Muú ayi Eṣṓwṓ akweré ji ela gefwa alu maá waá

(Mat 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Ewyage Jisṓs ntó agii ebwṓ awuú nkwé aké, “Bṓṓ ájṓge

nnó Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa alu mpyáne mfwa Devid, ewena ébée mbó nnó?

⁴² Enyú dekaá nnó mfwa Devid asá né ηwe makwa wuú nnó:

‘Ata Εσωω ajóó ne Ata wa nnó, jwólé fa né εgbé εbwonye wa,

⁴³ kpaá te gébé gékwónege nyé eyigé mpye bóó mawámé byéé,

álaá eké mboó genóó nnó ónére uká byéé mfaá.’

⁴⁴ Ewéna éleré nnó Mfwa Devid akuú Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa nnó Ata wuú. Epyembo nnó ne *Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa ama alú mpyáne Devid?”

Jisós akwelé baá utóó bií mbeé nnó ekage áse gepóge Anleré mabe Εσωω

(Mat 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵ Nana Jisós ajóge lé ne baá utóó bií ne bóó ako áwúu ntó, aké,

⁴⁶ “Sége gébé ne gepóge ánleré mabé Εσωω. Εbwó ágbóó mamfyé gé bó nkúu átyé átyé, ákéné, ágyaáge ntoné gese nnó bóó átámégé εbwó ne énogé. Agboó ntó mánjwólé né malu énogé né mmu macha mmyemenene. Ajyé gé epaá, ájyaá lé malu afwa ne ájwólege.

⁴⁷ Yémbó, mmyé εgbóó εbwó, áfwyálege akwi andée, áfóoge upú bwó, ne ama ákéne malumalu, ánénemmye áwyáge dóó nnó ágilé gé bóó amε. Ndere ápyé mbó, áfyé lé getoó né mmye

bwó. Akpéne nyé né εfwyale ewé mebo.”

21

Echyé mekwi mendée ayi alú mbyá

(Mak 12:41-44)

¹ Ndere Jisós alú mmu echa upε Εσωω, apele dómee nkane bóó ηka áchwó áfyε manka bwó mmu genó eyigé áfyε ηka Εσωω.

² Agé ntó mbya mekwi mendée fó ndere afyé baá ubaá ηgba ápeá.

³ Agégémbó aké, “Kaáge wáwálé nnó ηka yi mbyá mekwi mendée yina afyε, ejá epwó eyi bóó ako áfyé.

⁴ Yéndemuú áferé εκεκε ηka né gejamé eyi ji awyaá achyé, yémbó, ye lé mekwi mendée yina alu mbya, akwe ula géba jíí achyéé.”

Jisós agaré nkane gekpékpégé εfwyale géchwóó nyε meso gébé

(Mat 24:1, 2; Mak 13:1, 2)

⁵ Baá utóó bifó áló mamfé gé echa upε Εσωω nkane átené ewú ne uchánchá mataá, ne ama afége uchánchá unó bi achyé nnó ánogé Εσωω. Eféé Jisós aké ne εbwó,

⁶ “Enyú degene unó bi, dema deféége yémbó gébé gékwónégé nyé eyigé amúu ewú ne yeé ntaá némaá eni nélaá mfaá nte népó.”

⁷ Agiú ji aké, “Menléré, nde gébé eyige depó tiré na depyé nyε? Nde genó eyi gélérege nyé nnó unó bi uchwóó pyé?”

⁸ Jisós ashúú εbwó meko aké, “Sége gébé nnó ékage

muú fɔ ábwólé enyú déno mewaa. Nénde, gejamégé bɔ́ áséle nye mabɔ ma áchwɔ eta nyú, áké, 'Me ne nlú' ne ájɔ́ge nyé nnó, 'Gébé gekwɔné.' Ájɔ́ge depɔ tí, déwugé fɔ ébwɔ.

⁹ Ne déwuú nye ntó abya be kwókwólé ne enyú, ne ébi ámmye tete, défógé fɔ. Unó bina uko ubɔ́ mbe upye ne epófɔ nnó mme yina achwɔ kwyá ténéténé wɔ."

¹⁰ Jisɔs amajɔ́ ne ébwɔ ake, "Malɔ kpakpa ámmye nye ne ate ne ate afwa ne bɔ́ bwɔ ámmye nye ne ate,

¹¹ Ukpékpé unó upyee nyé mme yina anyíge ne eshye abwólé né gejamégé malu. Emímí mesa ekwéne nyé né malumalu, ne mamée áwáne nyé bɔ́. Unó bi úgyálege mane upyé nyé né nebuú manleré ubée unó bi uchwɔ pye.

Jisɔs agare ángbá bii éfwyale ewé ébwɔ agéne nye
(Mat 10:16-25; Mak 13:9-13)

¹² "Gemégé nnó unó bi upye; kaáge nnó bɔ́ ápyéne nye enyú, áma átulé enyú. Dekpene nyé unɔ́ mpa né macha mmyemenene ne áfyé nyé enyú denɔ. Ajyé nyé ne enyú né mbe ushu afwa ne bɔ́ gómene gétúgé dékamé nnó delu bɔ́ ba.

¹³ Gébége detenégé mbe ushu bɔ́ bimbɔ, kaáge nnó debó mbɔ élé meti mangaré ébwɔ mekomejɔ́ Éswɔ.

¹⁴ Yémbɔ ekagé dechyé gemé nyú éfwyale, mamférége unó bi dejóge nyé.

¹⁵ Gébé gekwɔnége, nchyege nyé enyú denjaré mejɔ́ eti déjógé ye muú mawame nyú ayi anénége geyó ye manyé mbeé ábéé.

¹⁶ Kaáge nnó bɔ́ enyú ne ákpóo nyé enyú, ye ébéle ánte nyú, ye áhmé nyú ye bɔ́ ula gepú nyú, ye ajeé nyú. Achyége nye enyú mbaá ákpakpa melɔ, nnó déténe unɔ́ mpa ne áwáne nye enyú bífɔ.

¹⁷ Bɔ́ ako ápaá nye enyú gétúgé délú áhkwólé ba.

¹⁸ Ye enkaá mejwe ewé éjúge nyé né mekpo nyú ekwé, enó epó.

¹⁹ Dekamégé metɔ́ ema, dekpéne nyé mmu genhá eyi gelá gebyé.

Jisɔs agare nkane áchɔ́ nye Jerosale

(Mat 24:15-21; Mak 13:14-19)

²⁰ "Gébége degége nnó bɔ́ bee áno melɔ Jerosale mme, kaáge nnó gébé gekwɔné eyigé áchwɔ chɔ́ ewu.

²¹ Gébége mechó ewé epyegé, bɔ́ ako abi né gebagé mewaa Judiya ábó ajyé bíí mfaá makwe. Bɔ́ abi álú né melɔ ewémbɔ ábɔ́ ntó. Yéndemuú ayi atanégé mekɔ́, ekage akyaá nnó ajyé mmu.

²² Kaáge nnó gébé eyigémbɔ, élé bíí bi Éswɔ atóme nyé éfwyale né melɔ Jerosale mampye nnó unó bi ásáme mmu nwe wuú ubé wáwálé.

²³ É é ébéé nye mbɔ nnó ne andeé abi álú ne mane yé ne abi áchyége baá mámbé.

Ἐσωῶ ἀσὸ νυῆ μετῶ ne melo ewé, ne bῶῶ ako ágéne nyé gebégé efwyale.

²⁴ Awáne nyé abifῶ ne de-saá, áséle nyé abifῶ nkane bῶῶ denῶré bee, ákaré átῶ né malo mako. Ne bῶῶ abi álá pῶ bῶῶ Jus ápwῶ nyé melo Jerosale, ne áchyége nyé ebwῶ efwyale, kpaá gébé bwῶ gébyé.

Unó bi upye nye geméégé nnó Maá Nte Mekwaá ákérege meso fa mme

(Mat 24:29-31; Mak 13:24-27)

²⁵ “Né gébé eyigémbῶ, ágéné nyé ufῶῶ unó bi upye né ημεῆ ne mfaá ne ambe. Né mme, gewyágé mgbannyi eyi gétánege né ebéé mega, gepyé nyé gejaméégé malo áfῶῶ nnó ebéé échwῶ kpá ebwῶ.

²⁶ Bῶῶ áwére nyé ne efῶ né metῶῶ getúge ákaá nnó unó bi ugyálege mane uchwῶ pyé né malo mako. Ne unó bi uwyaaá uto né mfaánebuú unyíge nyé,

²⁷ ne ágéne nyé nkane Maá Nte Mekwaá achwῶῶ né mmu gekó ne uto bíí, ne gekpékpéégé énogé.

²⁸ Degéégé nnó unó bi úlῶ mampye, ténege, dégilé gétúgé dekaá nnó gébé gékwῶné eyigé Ἐσωῶ achwῶ féré nyú né efwyale.”

Jisῶs agaré nkane unῶῶ bi úlálege bya

(Mat 24:32-35; Mak 13:28-31)

²⁹ Ne Jisῶs agaré ebwῶ nekanémejῶῶ ake, “Pége

gepwge genῶῶge fig ne unῶῶ uko ebi úlálege bya. *

³⁰ Gébégé degéégé nnó unῶῶ bimbo úlῶ mantó bya uke, dekaá nnó nshwῶné alé chwῶ lῶῶ.

³¹ Wyémbῶ ntó, gébéégé enyú dégégé nnó unó bina upyéé, débῶ mankaá nnó Ἐσωῶ achwῶ gbaré Gefwa jíí.

³² “Ngarege enyú wáwálé nnó njye eniné na négboῶ fῶ kpaá te unó bina ukó úpyéé.

³³ Mfaá ne mme ákwýáge nyé, yémbῶ mekomejῶῶ wa alaá te kwyakwya.

Sége gébé

³⁴ “Sége gébé nnó dékagé dényéégé geḡwá, ne dényúgé mmῶῶ dékwéné, ékagé matῶῶ nyú átáné ne Ἐσωῶ. Ékagé dénéréégé matῶῶ né geḡwágé mme yina nnó ékagé bíí bimbo úbáné enyú nkane menya akwéne metaá.

³⁵ Ne depῶ etiré bíí bimbo dégbárege nyé bῶῶ ako abi álú fá mme.

³⁶ Kpómege mmye, dénénémmye mbaá Ἐσωῶ yéndégébé, nnó ji achyé enyú eshye dékoῶ né efwyale ewé echwῶ nyé. Depyégé mbῶ, detenege nyé mbe ushu Maá Nte Mekwaá ayi déla pῶ ne deba.”

³⁷ Yéndé bíí Jisῶs alerege wyé bῶῶ né echa upé Ἐσωῶ. Anerégé, yéndé nkwale ajye né Mekwé Olif.

³⁸ Ne yéndé dondo bῶῶ ako áchwῶ, ajwólege mmu echa upé Ἐσωῶ manwú mekomejῶῶ wuú.

* 21:29 Elú wáwálé nnó: Genῶῶ eyige ásamé né mmu ηwe ákú nnó *fig.

22

Ajɔ́o geju manwá Jisɔs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Jɔn 11:45-53)

1 Ne gébé gébó géfíí eyigé ányéé epaá koó upú ne epaá bɛd yi alá muálé.

2 Né gébé eyigémbɔ, anɔ́ baá ámpyéé upɛ Ɛsɔwɔ ne ánleré mabé Ɛsɔwɔ, ábó ákélege meti nnó áwá Jisɔs bibí, nendé, áfɔ́o nya bɔ́o melɔ.

3 Ne danchɔmeló akpɛ mmu metɔ́o Judas ayi ákuú ji ntó Iscarot, maá utɔ́o ama né geluágé abi áfyaneápeá.

4 Ajye sɔ́ ula ne Anɔ́ baá ámpyéé upɛ Ɛsɔwɔ ne bɔ́o kpakpa abi ábáme echa upɛ Ɛsɔwɔ, nnó ákpoó ebwɔ́ Jisɔs.

5 Ebwɔ́ áwúgémɔ, matɔ́o ágo ebwɔ́ ne ákamé nnó áchyége Judas ŋka.

6 Judas akamé mechó ewé ájɔ́o ne álɔ́o mankélége meti ewé ji apyéé ne Jisɔs akpɛ ebwɔ́ né ámu nkane gejamégé bɔ́o alá kágé.

Jisɔs anyéé epaá koó upú ne baá utɔ́o bií

(Mat 26:17-25; Mak 14:12-21; Jɔn 13:21-30)

7 Bií ebi áwáne maá egóŋme gepɛ mbaá epaá bɛd yi alá muálé, úkwónégé,

8 Jisɔs ató Pita ne Jɔn aké, “Chógé depyé menyéé epaá *koó upú nnó esé deyjé dényé éwú.”

9 Agíí ji áké, “Ɔkélege nnó esé deyjé detyéé menyéé éfɔ́?”

10 Ashuú ebwɔ́ meko ake: “Wuúge, mbógé deyjége, dekpɛge né meló kpaá, degɛne nye mende fɔ́ ne ŋkwó

manaá né mekpɔ, kwólege ji né gepú eyigé ji akpéne.

11 Gébége enyú dekpége, gárege mbɔ́o gepú nnó: ‘Ménleré aké, léré esé maá gepú áŋkéé, ayi ji anyéé nyé menyéé epaá koó upú ne baá utɔ́o bií.’

12 Ne mbɔ́o gepú yimbɔ́ alerege nye enyú maá gepú ayi alú te mfaá enyón ayi ákwyé mé ábélé. Pyége menyéé yimbɔ́ éwu.”

13 Afé, ágé wye yéndégenó nkane Jisɔs abó agaré ebwɔ́. Ne átyé ntó menyéé epaá koó upú yimbɔ́.

Menyéé Ata Jisɔs

(Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Kɔr 11:23-25)

14 Gébé gékwónégé, Jisɔs ne áŋgbá bií áchwɔ́ álɔ́o manyé menyéé yimbɔ́.

15 Ne Jisɔs aké ne ebwɔ́: “Mbó gejjigé metɔ́o manjwálé chóncho ne enyú nnó dényé epaá koó upú ne ngé efwyale.

16 Kaáge nnó me mmáge nyé sé epaá ewéná kpaá te depɔ́ etiré epaá ewé débée wáwálé, gébége Ɛsɔwɔ agbárege nyé gefwa jíí.”

17 Ne abweé amó ne mmɔ́o né mmu, achyége matame mbaá Ɛsɔwɔ, achyéé mmɔ́o mimɔ́o mbaá áŋgbá bií aké: “Sége dényú, déchuú áte.

18 Ngarege enyú wáwálé nnó, ébɔ́o nana eyjége mbe, nnyú sé mmɔ́o mina te gébé eyigé Ɛsɔwɔ aké agbarege gefwa jíí.”

19 Abó ntó bɛd, áchyegé matame mbaá Ɛsɔwɔ, agyá nto bɛd yimbɔ́ ubauba achyéé bwɔ́ aké, “Gége

menyammye wa [ayi nchyége né gétúgé enyú. Pyéégé wyé na mantége negbo na.”

²⁰ Ake ánérege manyeé menyeé, ama bó amó ne mmóó né mmu, aké, “Amo yina, élé *menomenyeé meke ewé Eṣṣwṣ anyeé nye ndere manoó ma magbélege nyé né mme né gétúgé enyú.]

²¹ Yélé njógembṓ, muú ayi akpóó nyé me alu fá né ujwólé bina.

²² Kaáge nnó Maá Nte Mekwaá agbóó nye wye nkane Eṣṣwṣ améé abelé, yémbṓ utonkwa ube ne muú ayi akpóó nyé ji.”

²³ Anḡbá bíí áwúgé mbṓ, álo mangúí ate áké, “Waa álú né geluáge sé ayi apyé nyé gefóó genó eyígé na?”

Anḡbá Jisṣ agaré anyeé mbee mechó dékpakpa

²⁴ Né gébé gefó, anḡbá Jisṣ álo mbeeé manyéggé ne ate, nnó waa alú muú kpaa né geluáge bwó.

²⁵ Jisṣ awúgé mbeeé bwó, ajóó ne ebwó aké, “Gé na ne afwa mme abi alá pó bóó Jus ápyeé. Agárege nnó uto melo meko ulú ebwó né ámú, ájyárege bóó ne uká, ne ama ákélege nnó bóó ákwáné galógáló ayi ebwó ápye.

²⁶ Yémbṓ, ébége fó mbṓ ne enyú. Muú kpaá nyú abe nkane mamáné ne menṓmbe abeé nkane ménkpané defwé.

²⁷ Waa alú muú kpaá? Muú ayi áchóge ji menyeé nnó anyé waa muú ayi áchwṓ ne menyeé? Élé ji ayi áchóge ji menyeé nnó anyé pó mbṓ? Yémbṓ me

nlu né geluáge enyú ndere menkpané menyeé.”

²⁸ Jisṣ aké, “Yé ndere ngéne efwyale, enyú ne délú wyé ne me.

²⁹ Gétú eyigémbṓ, mpye nyé enyú nnó débé afwa wyé nkane nte wa apye me ntó nlu Mfwa.

³⁰ Denye nyé, denyú ne me né gefwa ya. Dejjwlege nyé ntó ndere afwa mampáné depṓ né matoo áfyáneapeá ayi bóó Isreli.”

Jisṣ agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Jṓn 13:36-38)

³¹ Jisṣ akú Pita aké, “Simun, Simun! Gé ngarege wṓ nnó danchṓmeló ase uto nnó amuá enyú, mamféré matóó nyú ne me nkane ácháge esa, áférege ukwóó.

³² Ne me nnemmye mbaá Eṣṣwṣ nnó ékagé wṓ óféré metóó wyé ne me kánká. Metóó wye emagé béne, fyé anmé byé eshye.”

³³ Pita ajóó ake, “Ata, me mkpomé mmye manjye deno ne wṓ ne ye mangbó ne wṓ.”

³⁴ Jisṣ ake, “Pita gé, gṓ ngaré wṓ nnó, geméggé nnó menṓ mekwṓ akú fina wṓ ṣshyáá nye nnó ókágé me kpaáte ukúkúle uléé.”

Jisṣ agaré baá utóó bit nnó ákpómé mmyé

³⁵ Ne Jisṣ ama jóó ne anḡbá bíí aké, “Tége nkane ntómé nyá enyú neke nka pó, geba pó ne unó uká ebichá pó, genó geli nya enyú?”

Ne ebwó áke, “Ngba, ye genó eyi geli esé gepó.”

36 Agaré ebwó áke, “Nana muú yi awya nká menyéé jí abó, ne geba ntó. Ne muú yi alá pó ne esaá akpó nkú wuú asé nka yimbó ana esaá.

37 Wuúge, Asá genó gefó mmu nwe Esowó nnó, ‘Áfyé nyé ji né geluágé bós nchye.’ Genó yina gépye nyé me wáwálé. Enyú debó mankaá nnó yendé genó eyigé ajós atome ne me gébó mambé wáwálé.”

38 Ne ángbá bi áké, “Ata dewyá desaa depeá fa.” Jisós ake, “Lyáge mechó ewémbó.”

Jisós anemmye né Mekwe Olif

(Mat 26:36-46; Mak 14:32-42)

39 Jisós ályágé gepú eyigémbó, afé né Mekwe Olif nkane ji apye mé, ne baá utós bíí, ákwólé ji ntó.

40 Aké ákwonege né melu ewémbó, agaré ebwó aké, “Négemmye mbaá Esowó nnó ékágé enyú dékpré né mmuameno.”

41 Ne alyá ebwó afé mbe gachyé, ató manó mme alo manemmye mbaá Esowó aké,

42 “Nte, mbógé ejigé wó, féré amó efwyale yina né eta wa ábé tete, yémbó pye genó eyigé wó ókelege, epófó eyigé me nkélege.”

43 [Gébége anémmye mbaá Esowó, ekiénné Esowó étané mfaánebuú echwó fyé ji metós.

44 Ne gekpékpégé mesómé né metós, Jisós anemmye ne eshye kpaá njúnjú atáné ji mmye achyege mme nkane denkáré manoó.]

45 Ji ánerégé mánemmye, akwilé akeré mbaá yi ángbá bíí álú. Abané ebwó ndere ábélege géjyá gétúgé ápwá né masómé.

46 Ape ebwó agii aké, “Debelege nde? Kwélége ka, négemmye mbaá Esowó nnó ékágé dékpré né mmuameno.”

Apye Jisós

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Jón 18:3-11)

47 Ndere Jisós alu jóoge, njuné bós néchwó ne Judas, ngba ama né geluágé abi áfyaneápeá. Judas aja ebwó meti, achwógé, afé mbe atyá Jisós.

48 Atyágé ji mbó, Jisós ajós ne ji aké, “Judas ókpó lé Maá Nte Mekwaá né mantýá ji nnó bós ákaá ne ápye ji?”

49 Gébége ángbá Jisós ágené nnó mechó kpaa élé chwó, agii aké, “Ata debó desaa delo úmye?”

50 Ne ngbá Jisós ama né geluágé bwó, ajuú aparanja, alo manké memfwé *Etúkré ámpyee úpe Esowó, asó etu ewé egbé ebwonye.

51 Ne Jisós agaré bós bíí aké, “Dépyegé sé mbó, lyáge ebwó.” Aferé ebwó wuú ata etu memfwé yimbó, eferé.

52 Ne Jisós abwólé eta *Anós baá ámpyee úpe Esowó ne ámbamé echa úpe Esowó ne ákpakpa meló abi áchwó mampye ji. Agii ebwó aké, “Enyú dechwó na ne bó aparanja ne mámbó unós mampye me nnó me nlu menjó?”

53 Ndó ndó ne ndó njwólege ne enyú né echa úpe, enyú

deta me ebwɔ mmye wɔ. Yɛmbɔ gɛbé eyige nyú gékwané nana, dechwɔ né uto dánchɔmeló ayi mfwa utuú.”

Pita ashya nnó ji akágé fɔ Jisɔs

(*Mat 26:69-70; Mak 14:66-72; Jɔn 18:15-18, 25-27*)

⁵⁴ Ne bɔ́ bina ápye Jisɔs áfé ne ji né dachi etúkpe ampye upɛ ɛsɔwɔ. Ne Pita ala tɛ meso, akwɔlege ebwɔ gachyé, gachyé.

⁵⁵ Akwónégé, abané bɔ́ bí ásené mewɛ né dachi áwyá. Pita achwɔ jwɔle ntó né geluáge ebwɔ.

⁵⁶ Ménkpané defwé ama né dachi yimbɔ ayi alú mendée, agégé Pita né gɛngbógé mewɛ nkane ajwɔle, apɛ ji domeé, aké, “Mende yina ntó abó alu ne Jisɔs.”

⁵⁷ Pita ake, “Chaá-ó! Meso mendée nkágé ji.”

⁵⁸ ɛwya yɛ wɔ, mende fɔ agé Pita ake, “Wɔ́ ntó ɔlu muú bwɔ́ ama.”

Pita ake, “Me detuú-o!”

⁵⁹ ɛwya genógé nchwáneke, mende ayifɔ aké, “Wáwálé gebíi gepɔ́ mmu mende yiná ntó abó alu ne Jisɔs, ji ntó atané gebagé Galilíi.”

⁶⁰ Ne Pita ake, “Gɛ da, me kágé ewe wɔ́ jógé mbɔ́.”

Wyɛ nkane ji alú jógé mbɔ́, menɔ mekwɔ akú kɔkɔgɔlɔkɔ́.

⁶¹ Ata Jisɔs akó gɛmɛ apé Pita. Amɛ bwɔ́ átuú, ne Pita ate mekomejɔ́ ayi Ata Jisɔs abó agaré ji nnó, “Gemégé nnó menɔ mekwɔ akú, ɔshya

nyé ukúkúle ulɛé nnó ɔkágé me.”

⁶² Gébégé Pita áteé mekomejɔ́ yimbɔ́, afɛ dafyɛ, anyɔ meko ngbó ali segé segé.

⁶³ Bɔ́ bi ábáme Jisɔs, álo manjwýá Jisɔs, ne átúlege ji.

⁶⁴ Awé ji ndeé né amɛ, ne ágiige ji aké, “Waá adoó wɔ́? Garé ɛsɛ mbɔ́gɛ ɔkage.”

⁶⁵ Ne ebwɔ́ áma jú ji mashyɛ mmye né gejamégé mati.

Jisɔs akpɛ unɔ́ mpa

(*Mat 26:59-66; Mak 14:55-64; Jɔn 18:19-24*)

⁶⁶ Bíi újyágé, *ákpakpa melɔ́, ne Anɔ́ baá ampye upɛ ɛsɔwɔ ne *Anleré mabé ɛsɔwɔ áchomé né eso. Achwɔ́ ne Jisɔs né mbɛ ushu bwɔ́.

⁶⁷ Agíi ji aké, “Wɔ́ ne ɔlú Muú yi ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa?”

Jisɔs ashúú ebwɔ́ meko aké, “Mbɔ́ge ngarégé enyú, dekámégé nyɛ fɔ ne me.

⁶⁸ Ne mbɔ́gɛ ngígé enyú nkwé dekámégé nyé fɔ manshúú me meko.

⁶⁹ Yɛmbɔ́ lo nana chó mbɛ, ɛsɔwɔ ayi áwya uto uko abelege Maá Ntɛ Mekwaá né mfaá geluógé énogé né egbé ebwɔnyɛ wuú.”

⁷⁰ Ajógé mbɔ́, ebwɔ́ ako ágií aké, “Wɔ́ ne ɔlú Maá ɛsɔwɔ?”

Jisɔs aké, “Elú wyé nkane enyú dejɔ́ mbɔ́.”

⁷¹ Ne ebwɔ́ áke ne atɛ, “Ndé gécha démage kéle bɔ́ ntésé? ɛsɛ ambɔ́ dewú mé genó eyi getané jimbɔ́ meno.”

23

Afê né Jisôs mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1-5; Jôn 18:28-38)

¹ Ebwó ájógé mbó, echomele meko ekwelé ká efé ne Jisôs mbaá Palet.

² Akwónégé éwu, álo maáma ji depó nmye áké, “Dépyé ményákwó yi ndere achó melo esé, achoge bóó uká mme nnó áchyege fó nkamakpo mbaá Mfwa Rom, ne ama garege bóó nnó ji ne alú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa.”

³ Palet agii Jisôs aké, “Wó òlu Mfwa bóó Jus wáwálé?”

Jisôs aké, “Èlu nkane ójóó.”

⁴ Ne Palet ajóó ne anóó baá abi ápye upe Esowó ne gèjamégé bóó, áké, “Ngéfó gabo ayi mende yina apyé wó.”

⁵ Yémbó áshii wýé ne ewú aké mende yina achoge bóó uká mme, aleré né mme Judiya meko, aló né melo Galilii kpaá akwóné fá melo ewe.

Palet ató Jisôs mbaá mfwa Heród

⁶ Palet awúgé mbó, agii aké, “Mende yina ele muú Galilii?”

⁷ Akámégé, Palet ató Jisôs mbaá Heród néndé Heród ne agbaré mboó melo yimbó. Né gébé eyigembó Heród abó alu né Jerosale.

⁸ Gébége Heród agené Jisôs, metóó ego ji dóó, élé ji abó akélege mé mangé ji te gachií, néndé, ji abó awuú mé ngó Jisôs. Ne abó awya uméé nnó ji agé ufélékpá ebi Jisôs apye.

⁹ Ewyágé Heród agii Jisôs bó nkwé dóó, ne yeé meko Jisôs ashuu ji wó.

¹⁰ Agigé mbó, *Anóó baá ampye upe Esowó ne *Anleré mabé Esowó áwó áchwó mbe, álo manjóó depó eti Jisôs apyé ne eshye.

¹¹ Mfwa Heród ne bóó bee bií álo manjwyagé Jisôs, áchyege ji mekpo unóó. Abó nkúu mfwa áfyé ji mmye, ámá átó ji akeré meso mbaá Palet.

¹² Né bií ebi mbó dejeé Palet ne Heród deló. Te gachi ebwó abó alú máwámé ne ate.

Palet asó mpa nnó áwá Jisôs

(Mat 27:15-26; Mak 15:6-15; Jôn 18:39–19:16)

¹³ Gébége ákeré meso ne Jisôs, Palet akú ánóó baá abi ápyé upe Esowó, ne ákpakpa melo,

¹⁴ áchwóge, áké ne bwó, “Mbe mbe, enyú dese mé mende yina dechwó ne ji eta wa déké achó melo. Ngii ji bó nkwé né mbe ushu nyú, yémbó ngefó gabo yi mende yina apyé né depó etiré enyú déké ji akwé ebe wó.

¹⁵ Yé Mfwa Heród ntó age nnó mende yina akwé ebe wó, nkawú ne ji akeré meso eta esé. Góge ngaré enyú nnó mende yina apyé ye gabo fó ayi abó mangbó wó.

¹⁶ Yémbó nchyege nyé enyú ebwonye nnó átulé ji ályá ji, ajyé.”

¹⁷ [Nkane gepóge gébé yimbó gélu, yendégébége epaá kwyakwya defwé, Palet aferege muú denó ama nkane bóó bií ákelege.]

18 Ne ákalé ebwó ako áké, “Wá mende yina, esé dekelege élé Barabas.”

19 (Barabas abó akpe deno gétúgέ achwó ne efwyale né melo ne muú ayi ji ama wá.)

20 Palet akelege meti manlyá Jisós ajoyé, ne ama ajóo ne ebwó.

21 Ne ebwó ako ákalé áke, “Wó ji né gekwa, wó ji né gekwa.”

22 Né manjáne aléé Palet ama gií ake, áwó ji nnó apye nnó? “Ndé gabo ayi ji ápyeé?” Nge ye genó eyigé ji apyé ne njóo nnó áwó ji né gekwa wó. Ngarege ádó ji ályá ji ajoyé.

23 Né ebwó ádo delulú áké, “Áwó ji né gekwa.” Makálé bwó áwerí uto Palet.

24 Akamé ne asó mpa áké, “Apye ne Jisós ndere ebwó ákelege.”

25 Aferé muú yi ebwó ákelege ayi abó akpené deno gétúgέ, efwyale ewe ji achyé ne muú ayi ji awáné. Gébégé áféré ji, Palet agbaré Jisós achyé ebwó, nnó ápye ndere ejí ebwó.

Áwó Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27)

26 Bóo bee áse Jisós né dachi Palet ále jyéé, ne nkane ebwó ákéne ájyéé, átuú ne mende fó ayi akú ji Simun, muú melo Seren, atané dondo yimbó né mewaá ajoyé Jerosale. Agbaré ji áneré ji gekwagé Jisós né manjóo nnó ji akpá akwólege Jisós meso.

27 Ne gejamégé bóo ákwólege ji meso. Abifo élé andée, abi ákparé amú

mekpo, álile, áyiage ne masómé ndere áteé efwyale wuú.

28 Ne Jisós abwólé áké ne ebwó, “Andée Jerosale, déligé sé gétú ya, líge lé gеме enyú ne baá enyú.

29 Kaáge nnó né meso gébé bóo ájógé nyé nnó, ‘Efwó ébé ne andée abi ákwené dénkwó ne abi ála alú danchyéé baá mámbé!’

30 Né gébé eyigémbó, bóo áshyáge nyé mmye nnó, ‘Echye mfaánebuú ashulé esé mmye, ye mme anii ese.’

31 Apyegémbó na ne genóo eyi gélú gebé, ne ebeé nyé nnó ne gegbógbógé genóo?”

32 Gébégé ájyе wó Jisós, áse ntó bóo ubée apéa manjye wá choncho ne ji.

33 Akwónégé melú ewé ákuú nnó, “Unkónkó makpo,” áwó Jisós né gekwa. Ne ama wó bóo ubée bimbó mfaá ukwa upea, ama né egbé ebwonye wuú, ne ayifo né egbé ebwóbe wuú.

34 Jisós áké, “Nté, gé ebwó meshwe, jinte gabo áyi ebwó ápyémbó, néndé ákágé.”

Bóo bee bina, ákpyá megyaá ákáré mandeé Jisós áfyé ate amú.

35 Bóo átené éféé ápéle nkane áwóme Jisós né gekwa. Ne ákpakpa bóo Jus, álo manjwyágé ji áké, “Apoóge bóo bí chachá, akaágé póo fó ntó gеме jí mbógé alú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa.”

36 Bóo bee ntó ájwyá Jisós, áchyéé ji mmóo amí mamyáme,

37 ne áké, “Mbɔ́gɛ nnó ɔlu Mfwa bɔ́ɔ Jus wáwálé, poó gemɛ jyé.”

38 Asá ntó ñwé ába né gekwa né mfaá mekpo Jisɔs. Asá wyéé áké, “Gé Mfwa bɔ́ɔ Jus na.”

39 Muú ubée ama ayi áwɔmé ji ntó né gekwa ejí, alɔ manjwya ntó Jisɔs aké, “Pó ɔlu Muú yi Ɛsɔwɔ akweré ji elá gefwa? Poó yé gémé jyé, ɔpoó esé ntó.”

40 Ne ayifɔ ashulé ji yimbo ndo aké, “Wɔ ɔfɔ́ɔ f́ Ɛsɔwɔ? Ɖlu ntó mmú ɛfwyale nkane mende yina.

41 Ɛsé ne wɔ debó nsá né gabo ayi esé depyé, nkawú ne dégène ɛfwyale ɛwé. Ne mende yina apyé gabo wó.”

42 Ne ajó ne Jisɔs aké, “Ata te me gébége ɔchwɔgé gbáre gefwa jyé.”

43 Jisɔs áshuú ji meko aké, “Ngarege wɔ wáwálé nnó fina ɔbe nyé ne me né meló Ɛsɔwɔ.”

Negboné Jisɔs

(*Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Jɔn 19:28-30*)

44 Kálánká ɛfyáneépeá eké ékwónene, ñmɛé enomé, gemua gékwé né melɔ meko kpaá te kálánká eléé.

45 Ñmɛé énomégé, ɛkat ɛwé ɛkaré metɔ́ɔ ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ ɛgyalé ubaá úpeá.

46 Eké éwyáge, Jisɔs alɔ mankálé kénké aké, “Nte mfyɛ gemɛ ya né amú jyé.” Ajógé mbɔ, ashulé kwyakwya geféré h-ɛ-m metɔ́ɔ ekwé.

47 Muú kpaá bɔ́ɔ bee ayi abó atɛné ɛfɛé, agégé genó ɛyi gepyé, afɛé Ɛsɔwɔ aké,

“Wáwálé, mende yina abó apyé gabo wó.”

48 Gejámgé bɔ́ɔ abi ábó áchomé ɛfɛé ápéle, ákeré upú bwó amu meso kpákpáre, mashu mme tóntó né genó ɛyigé ɛbwó ágené.

49 Ajeé Jisɔs ako átɛné tɛte ágène depɔ́ ɛtiré na. Abifɔ alú andée abi ábó átane Galilíi ákwólé ji.

Anii Jisɔs

(*Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Jɔn 19:38-42*)

50-51 Mendefɔ abó alu, akamege Josef, atané né meló Arimatya né gebagé mewaa Judiya. Alu nyá muú ayi alu cho, ne abelege mabé Ɛsɔwɔ. Abó agile gébé ɛyigé Ɛsɔwɔ achwó gbáre gefwa jí. Yé élé alú ntó muú ama né geluágé ákpakpa bɔ́ɔ Jus, apó nyá meko ama ne ɛbwó nnó áwá Jisɔs.

52 Nkane Jisɔs agboó, afé mbaá Palet, ajye gii nnó achyé ji genkwógé Jisɔs.

53 Palet achyége ji ɛbwɔnye, ajye féré genkwógé Jisɔs né mfaá gekwa, afyalé géjí ne éshyé ndeé, ajye níí mmu menome ɛwé abó áchomé te gachií mmu ɛtaravé, ɛwé ála álu ganii muú wyɛ.

54 Afyé ji mmu menome, nénde ákpomege mmyɛ nnó bíi uwyaa ɛbwó ɛbi ulo nkware yimbo.

55 Andée abi átane ne Jisɔs né Galilíi, ákwólé Josef ne ágé ntó menome ne áma ágé ntó nkane áfyé ji né mmu.

56 Akérégé meso né upú bwó ákwyé mawéé gébé ami

malómáló ami awáage mewu muú.

Bií uwyaá bwó úkwónégé, ebwó ágbeé mmye nkane ebé bwó élu.

24

Jisós akwilé né negbo

(*Mat 28:1-10; Mak 16:1-8; Jón 20:1-10*)

¹ Bií mbe né uwyaá, andée bimbó ákpá mawéé gebé ami ebwó ákwyé, dondo gemmuá mme áfé né menome ewé aníí Jisós.

² Akwónégé wyé, áge nnó, ábogéné mé ntaá égbé éma eniné ábó ákweré embú menome.

³ Ne gébége ákpené mmu menome, ákelé genkwógé Atá Jisós áge wó,

⁴ ákwé tametame, áké ápélé ágé bós makpó apéa ne mandeé áyi áshwánege átene ebwó nenkuné mmye.

⁵ Efó ekwó bwó metós, ámmo makpo mme. Bós bimbó agií bwó áké, “Nde enyú dékelege muú yi alú mebe né geluágé abi ágboó?”

⁶ Apó fa, akwilé né negbó, atane. Tége genó eyigé ji agaré enyú gébége enyú delú né Galilií.

⁷ “Abó aké, ‘Achyége nyé Maá Nte Mekwaá mbaá bós ubeé, áwóme nyé ji né gekwa, ne ekwónégé ndó eléé, akwilége nyé né negbo.’”

⁸ Andée bina áte unó bí Jisós abó ajós,

⁹ átané né menome áfé mangaré unó bí úpyé mbaá ángbá bií abi álaá áfyaneama, ne áma garé ntó ánkwalé Jisós ako.

¹⁰ Andée bimbó élé, Meri muú meló Magdala, ne Joana ne Meri ayi Mmá Jemsi chóncho ne andée abifó ntó, ágaré ángbá Jisós genó eyigé ebwó ágené.

¹¹ Ne ángbá ákamé wó, áse nnó élu gebyó.

¹² Yémbó, Pita akwilé ka abó afé né menome, abyelé mme ape, agé lé mandeé áyi abó afyalé genkwógé Jisós. Ala meno mekpo fuú, ne akere meso mmu gepú jíí.

Agé Jisós né meti meló Emaeus

(*Mak 16:12-13*)

¹³ Wyé bií bimbó, bós abi ákamé ne Jisós apéa, álya meló Jerosale ájye né maá meló ayi ákú Emaeus. Neke nelu genógé *ηkpá neke ekénéama.

¹⁴ Ndere ájyé, ádóo abya né depó deko etiré depyé.

¹⁵ Nkane ádóo abya ákéne ajye, Jisós atané ebwó né meso ne alo manké ne ebwó.

¹⁶ Yémbó áge ji, ne ákaá fó nnó élé Jisós wó.

¹⁷ Jisós agií bwó áké, “Nde abya ayi enyú dékéne dédóo ne dembyó né matós enyú?”

Átené nyámeé, mmye meshwé meshwé.

¹⁸ Muú bwó ama, ayi ákú ji Klyopas agií ji áké,

“Wó mbi ne olu menkéé fá meló Jerosale ayi olá kágé depó etiré depyé mboó ndó eyína?”

¹⁹ Jisós agií áké, “Nde depó depyé?”

Ashuú ji meko áké, “Depó eti depyé mbaá mende yi akámege Jisós ayi muú

Nasarēt. Alu nyá gekpékpégé *Muú Ekpávè Èsòwò. Ne apye ukpékpé ufélékpá ne agarege nyá meko mejò Èsòwò. Èsòwò aféé utòó bíí, ye bòó ntó aféé utòó bíí.

²⁰ Yémbò anòó baá abi ápye upè Èsòwò ne ákpakpa melò ágbare ji áchyéé nnó áwá ne áwó ji né gekwa.

²¹ Ne esé debó débelé uméé nnó ji ne Èsòwò atòme nnó achwó áféré bòó Isrèli né efwyale. Elé mbò ndó éléé fi, eyi depò etíré na depyé.

²² Ekwyá mbò wó, andée fò abi alú né geluágé sé ápye esé dela meno mekpo fuú. Afé né menomé gejyéjyé gé bí.

²³ Yémbò áge fò genkwógé Jisòs wó, ne ákere meso, ágare esé nnó ebwó ábó áge makiénné Èsòwò eké élé *ame gejyá, ágaré ebwó nnó Jisòs alu mebe.

²⁴ Bòó bifó abi álu né geluágé esé áfé né menome ne ágé yéndégenó wyé nkane andée himbò abó ájóó, yémbò ebwó áge Jisòs wó.”

²⁵ Jisòs aké ne ebwó, “Enyú dekenegè, matòó nyú álu dembyó mankamé unó bi bòó ekpávè Èsòwò ásámé.

²⁶ Enyú dekaá fò nnó Muú yi Èsòwò akweré ji elá gefwa abó mangé efwyale ne akpé mmu gefwa jíí wó?”

²⁷ Jisòs alo mampye nnó ebwó ákaá unó uko ebí ásámé átome ne ji né mmu ñwe Èsòwò, manlò né ñwe ayi Mosis asamé, ókwóné né abi bòó ekpávè Èsòwò ntó ásámé.

²⁸ Wyé nkane ála kwókwólé ne melò ewé ebwó abó ájyéé, Jisòs apye eké achwó kóó,

²⁹ ebwó ágbé ji aké, “Bélé fá ne esé néndé bíí ukóó, gem-mua géle chwó.” Akame, ne afé mámbelé ne ebwó.

³⁰ Gébégé ajwólé ka mányé menyéé ne ebwó, abó nto bréd achyé matame mbaá Èsòwò agyá achyé ebwó.

³¹ Ténéténe yimbò ame ákaá ebwó mekpo, ebwó ákaá nnó gé Jisòs na. Ne eke ewyage aseé ebwó né ame.

³² Alágé meso, aké ne ate, “Pò manè magyalé esé gébégé ábáné esé né meti agárege ese depò etiré délú mmu ñwe Èsòwò?”

³³ Ténéténe yimbò, ákwilé, ákere meso né Jerosale, áge baá utòó afyaneama choncho ne áñkwólé Jisòs abifó.

³⁴ Abi afyaneama áke, “Elú wáwálé, Ata akwilé né negbo, Simun agé ji mebe.”

³⁵ Abimbò ápeá ágaré ntó ebwó ewé ebó épyé né meti, ne gébége Jisòs agyalé bréd ne ebwó álé ká ji.

Jisòs aleré mmye mbaá angbá bíí

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Jón 20:19-23; Anj 1:6-8)

³⁶ Gébégé ebwó álu garégé depò tí, Jisòs jimbo akpe atené metáó metáó bwó aké, “Neso nébé ne enyú.”

³⁷ Yémbò ebwó ábó efò, áferege nnó ebwó ágéne mbò le muú nefoó.

³⁸ Jisòs agíí ebwó aké, “Nde manè magyálege enyú? Enyú debyóme mbò ndé?”

³⁹ Pége amu ya, ne uká bá ne dekaá nnó élé me mbòó. Tage menyamme wa dewú ndere alú, muú nefoó ábéé

fó ne menyammye ne ugoó nkane enyú degene mbò me.”

40 Jisòs ajógé mbò, aleré ebwó amu jíí ne majya jíí.

41 Yémbò ákwé tametame mmu nechóchó ne ákélégé fó mankamé. Eféé mbò Jisòs agíí bwó aké, “Dewyaá menyéé fó fá manyé?”

42 Abó mboó meshuú ayi ábó átyé, áchyeé jí.

43 Ase anyé né mbe ushu bwó.

44 Ake yé ne ebwó, “Genó eyigé enyú dégéne fina élé eyigémbó ngaré enyú gébége debó délu choncho. Nké unó uko ebi ábó ásamé átome ne me né mmu ηwe Mosis ne abi bòó ekpávé Εσωω ne ebi ásamé nto né mmu ηwe makwa Εσωω, úbó mambé wáwálé.”

45 Ndere Jisòs ajóó mbò, anené ebwó defóó nnó ákaá mekomejóó ayi alú né mmu ηwe Εσωω.

46 Ne ajóó ne bwó aké, “Abó ásá nnó, Muú yi Εσωω akweré jí elá gefwa abó mangé efwyale ne ágbó, ne ndó ekwónégé eléé, akwilege nyé né negbo.

47 Aló nyé né Jerosale ne ájye né maló mako mangárégé mekomejóó Εσωω né mabó mií nnó bòó ákwóre matóó bwó ne Εσωω ajinte gabo bwó.

48 Enyú delu bòó bí degéné unó bina, ne debó mangaré bòó ubi.

49 Ntóme nyé enyú echye ewé nte wa abó anyémeno manchye enyú. Yémbò jwólege fa né meló kpa ewé, kpaá té gébé gékwónége nyé

eyigé uto bimbò utánege mfaánebuú uchwò enyú mmye.”

*Jisòs akwó afé mfaánebuú
(Mak 16:19-20; Aηg 1:9-11)*

50 Jisòs ase ebwó áfé kwókwólé né meló Betani, eféé mbò abweé amu mfaá ajé ebwó.

51 Ndere ajéle ebwó, alya bwó aló mankwó ajye né mfaánebuú.

52 Efémbó, baá utóó bi áló mamféé jí ne ákeré meso né Jerosale ne gejamégé nechóchó.

53 Ne yendégébé ájwólege mmu echa upe Εσωω, áfége Εσωω.

Abya melóméló Jisós Kras ndere JÓN ásamé

Mekomejóó ayi achwóó ne genwá

¹ Gemégé nnó mme yina aló, mekomejóó abó alú mɛ. Mekomejóó yimbo abó alu ne Ɛsɔwɔ ne mekomejóó yimbo abó alu Ɛsɔwɔ.

² Abó alú mé ne Ɛsɔwɔ té ula ulóó.

³ Unó uko ebi Ɛsɔwɔ akwyéé uké ne ji. Ji ábé dampó, mmbó yé geno gema gepó.

⁴ Mekomejóó yimbo ne awyaa genwá. Ne genwá eyigémbó gelú lé genḡbó mbaá akwaá.

⁵ Genḡbó eyigémbó gegenéḡé né mmu gemmua, yémbó gemua gékágé kweré gejí.

⁶ Ɛsɔwɔ abó ató mende fɔ ayi ákuú ji nnó Jón,

⁷ Jón achwó ndere ntesɛ, mangaré akwaá genó eyigé genḡbó eyigémbó gelú, nnó ɛbwó awú áfyéé metóó ne gejí.

⁸ Jimbóó apófó genḡbó eyigémbó, achwó lé nkane ntesɛ mampyɛ akwaá ákaá genḡbó eyigémbó.

⁹ Genḡbó eyigé wáwálé, eyi gegenéḡé mbaá yéndémuú, gebó gechwóó fa né mme.

¹⁰ Ji abó alú fa mme, ne yé élé mme ayi Ɛsɔwɔ akwyé akéné ne jí, bóó mme akaá fɔ ji wó.

¹¹ Ji achwó né meló wuú, bóó meló wuú ásé fɔ jí wó.

¹² Yémbó bóó ako abi áselé ji, áfyéé matóó ne ji, áchyéé ɛbwó ɛbwɔnyɛ mambɛ baá Ɛsɔwɔ.

¹³ Gefóó eyigé ábyéné ɛbwó, gepófó ndere akwaá ábyene baá. Ne epófó ntó ndere akwaá ákelegé, epófó ntó ndere nte aklege. Nebyene bwó ne-tane mbaá Ɛsɔwɔ.

¹⁴ Mekomejóó yimbo, abwólé mekwaá, ajwóle fa mme ne ɛse, alere galógáló ayi apwɔ amu ne ajógé depó ɛtire delú wáwálé. Degé enoge ɛwé ji awyaa, ɛwé ji aséle mbaá Nte wuú ndere danchi Maá.

¹⁵ Jón agarege bóó geno eyigé ji agene getóme ne Jisós, ajógé kenke aké, “Gegé muú ayi njóóḡé nya nnó, ‘Ji ayi achwóó mbó me meso apwó me, néndé gemégé nnó ábyé me, ji abó alu mé.’”

¹⁶ Ne gétúḡé galógáló wuú apyɛ ɛse ako debó nebó mati-mati.

¹⁷ Mabé Ɛsɔwɔ aké ne Mosis yémbó galógáló ne wáwálé áke ne Jisós Kras.

¹⁸ Yé muú ama ayi agene me Ɛsɔwɔ apó ekose danchi maá wuú. Ji alu ntó eke Ɛsɔwɔ. Ji ayi alu fíí ne nte wuú ne apyɛ bóó akaá gefóó eyigé nte alu.

Mekomejóó ayi Jón men-wyaa bóó manaa Ɛsɔwɔ dgarége

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18)

¹⁹ Akpakpa bóó Jus né Jerosale áto ámpyɛé upɛ Ɛsɔwɔ ne ámpoó ámpyɛé upɛ Ɛsɔwɔ nnó áchwó áḡíí Jón nnó ji alú waá? Agigé mbó,

²⁰ Jón ashya fɔ mangaré ɛbwó wáwálé wó. Ge na ne ji

agare, aké “Me mpófó Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.”

21 Agí ji áké, “Ne wɔ ɔlu waá? Nnó wɔ ɔlu elé Elija.” Ne Jon ashuú ebwó meko aké, “Ngba me mpó.” Ama ágíí ji áké, “Nnó wɔ ɔlu muú ekpávé Esɔwɔ?” Ama ashuú ebwó meko aké, “Ngba.”

22 Aké, “Wɔ ɔlu waá yeé, shuú esé meko ayi dejiye garé bɔɔ abi atómé esé. Wɔ mbɔɔ aké ɔlu waá?”

23 Ne Jon ashuú ebwó meko aké, “Me nlu meko muú fɔ ayi ábéne né mashwone nnó, nyage meti Ata ebe cho; mbɔ ne Asaya muú ekpávé Esɔwɔ abɔ ajɔɔ.”

24 Bɔɔ dentɔɔ bina álu ntó ekwɔ bɔɔ Farasi,

25 Ne ágíí Jon áké, “Ulannó wɔ ɔwyagé bɔɔ manaá Esɔwɔ mbɔgé ɔpófó Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa, yé elé Elija yé ebe elé muú ekpávé Esɔwɔ ayi abɔ agare nnó achwɔɔ?”

26 Jon ashuú ebwó meko aké, “Me, nwyage enyú ne manaá Esɔwɔ mamímamí, yémbɔ muú fɔ alú fa metɔɔ metɔɔ enyú ayi délá kágé ji.

27 Achwɔɔ mbɔ me meso, me nkwané yé muú ayi akágé manyíí unó uka ebií wó.”

28 Unó bi na uko upye né melɔ Betani né egbé ebeé Jordan mbaá Jon awyagé bɔɔ manaá Esɔwɔ.

Jisɔs alu maá egɔɔme Esɔwɔ

29 Bií uyyagé Jon agé ndere Jisɔs achwɔɔ eta wuú, aké, “Gégé maá egɔɔme Esɔwɔ ayi akpáné gabo akwaá fa mme.

30 Ji ne me mbɔ njɔɔge ntome ne ji nnó, ‘Muú fɔ

achwɔɔ mbɔ me meso ayi apwɔɔ me néndé gemége nnó ábyé me ji abó alu mé.’

31 Me mbɔɔ, mbɔ nkaá fɔ ji wó. Yémbɔ ula bi me nwyagé bɔɔ manaá Esɔwɔ ulú elé mampye bɔɔ Isreli akaá ji.”

32 Ne Jon agaré bɔɔ geno eyigé ji agene, aké, “Ngé Mendoó Ukpea ndere etané mfaánebuú eké gepwine echwɔ téné ji mmye.

33 Me mbɔɔ, nkaá fɔ ji wó, yémbɔ muú ayi atómé me nnó nwyaaá bɔɔ manaá agaré me aké, ‘Muú ayi ɔgené Mendoó Ukpea éshúlege etené ji mmye, ji yi mbɔ ne alú muú ayi awyagé bɔɔ ne Mendoó Ukpea.’

34 Me ngé ndere epyembo ne Jisɔs, ne ngarege enyú nnó ji alú Maá Esɔwɔ.”

Baá utɔɔ abi Jisɔs abɔɔ mbe akuú

35 Bií ebifó uyyagé, Jon ama atené efeé ne baá utɔɔ bií apea.

36 Ndere agéne Jisɔs akene ajye, ajɔɔ ne baá utɔɔ bií aké, “Gégé maá egɔɔme gepégé Esɔwɔ mbɔ.”

37 Ne baá utɔɔ bií bimbo apeá áwúgé ndere Jon ajɔɔ mbɔ, ákwólé Jisɔs.

38 Jisɔs ábwólégé ushu meso agé ebwó ndere akwólégé ji, ágíí ebwó aké, “Enyú dekelégé ndé?” Ebwó aké ne ji “Rabi wɔ ɔjwɔlege efó” (Ula Rabi utene nnó menleré).

39 Aké ne ebwó, “Chwóge dégé mbaá ayi me njwɔlege.” Ebwó ákwólé yé ji ájye gé mbaá awu, alá ewú ábelé ne ji bií

bimbɔ. Gébé eyigémbɔ gébɔ gélú kálánká eni né nkwale.

⁴⁰ Ne baá utɔɔ bina apeá abi áwuú ndere Jon ajɔɔ ákwólé Jisɔs, ama ele Andru menmo Simun Pita.

⁴¹ Andru abɔ mbe akelé menmo wuú Simun. Agégé ji, agaré ji aké, “Esé degé Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa.” Mabɔ ami na, malu wye mabɔ mami mamaá ne Kras.

⁴² Asé yé Simun afé mbaá Jisɔs ne Jisɔs apé ji domeé, aké, “Wɔ akamege Simun maá Jon, akuú nye ntó wɔ nnó Sefas.” Sefas alu wye mabɔ mami mamaá ne Pita. (Ula Pita utene nnó etárávé.)

Jisɔs akú Filip ne Nataniel

⁴³ Bii ebifɔ uyyagé, Jisɔs akpome mmye manjye Galilií, ndere ajyéé agé Filip, ajɔɔ ne ji aké, “Kwólé me.”

⁴⁴ Filip ntó atané Betsada maá melɔ ayi Andru ebwɔ ne Pita atane wye.

⁴⁵ Filip akéle Nataniel. Agégé ji, agaré ji aké, “Esé dégé muú ayi Mosis asamé né mabé atome ne ji ne bɔɔ ekpávé Esɔwɔ ntó ásá ato ne ji. Alu Jisɔs muú Nasaret maá Josef.”

⁴⁶ Nataniel akale aké, “E é! Genó gelógéló ntó gétánege né Nasaret.”

Filip aké, “Chwɔ kpa ame jyé ɔgé.”

⁴⁷ Jisɔs agégé ndere Nataniel achwɔɔ eta wuú, aké, “Gé maá Isréli ayi wáwálé na. abwólége fɔ dembwále.”

⁴⁸ Nataniel agii ji aké, “Opye nnó ne akaá me?” Jisɔs ashuú ji meko aké, “Gemegé nnó

Filip akú wɔ, me ngé me wɔ né ulaá genɔɔ eyigé ákuú nnó fig.”

⁴⁹ Nataniel awúgé mbɔ, aké, “Ménleré wɔ ɔlu Maá Esɔwɔ, ɔlu nto mfwa bɔɔ Isréli.”

⁵⁰ Jisɔs aké ne ji, gétúgé ngaré wɔ nnó ngé wɔ né ulaá genɔɔ eyigémbɔ, “Ne ɔfyéé metɔɔ ne me? ɔgéne nye ukpékpé unó bi upwɔɔ ebi.”

⁵¹ Ama ajɔɔ aké, “Ngarége enyu wáwálé nnó, dégéne nye nkane mfaánebuú anenege ne makiénné Esɔwɔ akwɔme áshulege ne mfaa Maá Nte Mekwaá.”

2

Neba né melɔ Kana

¹ Bii ebifɔ uyyagé, né ndɔ eyi egbeé eleé, neba nefɔ ne bɔ nélú né melɔ Kana né gebagé mewaá Galilií, mma Jisɔs abɔ alú wye.

² Alɔ ntó Jisɔs ne baá utɔɔ bii né neba eniné mbɔ.

³ Ne mmɔɔ epaá ewémbɔ mabyegé mma Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Mmɔɔ bwɔ mabye.”

⁴ Ne Jisɔs ajɔɔ ne ji aké, “Mma ɔgarégé fɔ me genó eyigé mbɔɔ mampye, gébé ya gélú gakwáne.”

⁵ Yémbɔ mma Jisɔs ajɔɔ ne baá defwe abi ánene ankéé aké, “Pyegé yéndégenó eyigé ji agarege enyú nnó dépye.”

⁶ Eké epyémbɔ, bɔ nkwo manaá fɔ akené alú eféé kwókwólé abi bɔɔ Jus áchwéle manaá wye ne áshwónége byɔ bwɔ manemmye mbaá Esɔwɔ ndere gepɔgé bwɔ gélú. Nkwɔ ama akpene baá bɔ

nda manaá esaá yé esaá meso efya.

⁷ Jisós ajóó ne baá defwe abi ánéne ankéé aké, “Fyegé manaá magbeé né bó nkwó bimbó.” Afyegé manaá magbége lábé lábé,

⁸ aké ne ebwó, “Chwegé amifó déchye memgbare epaá.” Ne ápye wye ndere ji ájóó.

⁹ Ne memgbare epaá afwórége manaá amimbó, ami mabwolé mmóó, akaá fó mbaá ayi mami matané wó. Yémbó bóó abi áchwélé manaá amimbó ákaá. Ne megbare epaá akuú menó neba atené baba,

¹⁰ ajóó ne ji aké, “Yéndemuú anegé epaá, abóó kpe mbe achwó ne mmóó malómáló. Bóó ányúgé me kpaá ápwagé ne achwó ne ami mabomabo. Ne wó óbelé mmóó ami malómáló mala kpaá té nana?”

¹¹ Ge gepoge ufélékpa mbe eyigé Jisós apyee na. Apye geji né Kana né gebagé mewaa Galilí. Apye mbó manlere gepogé uto bíí. Ne baá utóó bíí ágégé mbó áfyéé matóó ne ji.

¹² Epaá ewémbó ebyégé, Jisós ashulé afé né Kapanóm ne mma wuú, anmo bíí ne baá utóó bíí, efeé ne ebwó ábelé mboó ndó.

Jisós abú bóó bi ákpoó unó né mmu echa upe Esowó

(Mat 21:12-13; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22)

¹³ Epaá koó upú bóó Jus eláge kwókwólé Jisós akwó afé né Jerosale.

¹⁴ Akwónégé, akpe né mmu dachi echa upe Esowó. Agé

ndere bóó abi ákpoó mpó, magóhme, upwene mampye upe mbaa Esowó, ne abi ájwolé ákwórege manka.

¹⁵ Agégé mbó, abó manyíí akwye getó, abú bóó bimbó ako átané wye chónchó ne magóhme, ne mpó. Atyá manka ayi bóó abi ákene gesegé manka mankwóré, amu makpókpógélé bwó agbé.

¹⁶ Ne anyá bóó abi akpoó upwene aké, “Kpagé ubi détáné fa, débófó mambwolé gepúgé Nte wa gélá ntoné gese wó.”

¹⁷ Jisós apyegé mbó, baá utóó bíí áte meko mejóó ayi asamé né mmu nwe Esowó nnó, “Géchyéé eyigé me nwyaa né gepú jyé gesóó me mmu eké mewé.”

¹⁸ Akpákpá bóó Jus áchwóó jóó ne Jisós aké, “Ndé gefogé gepó eyigé wó okagé leré mampye esé dékaá nnó élé Esowó ne achye wó eshye mampye depó eti.”

¹⁹ Jisós ashuú ebwó meko aké, “Muúgé echa upe ewéna, nselé ndó eléé mpye ewú ekere meso ndere ebó elu”.

²⁰ Bóó bimbó aké, “Oké ndeé? Echa upe ewé, eselé esé usaá hme upeá meso ekené mantené, ne wó oké óselé ndó eléé mantené ewú?”

²¹ Yémbó echa upe ewé Jisós ajóó mbó, ató élé ne menyammye wuú jimbóó.

²² Jisós akwilégé né negbo, baá utóó bíí áte nnó ji abó ajóó mé mechó ewé. Akamé ne genó eyigé nwe Esowó ajóó ne eyigé Jisós ajóó.

Jisɔs akaá genó eyi gélú né metɔ́ akwaá

²³ Ne gébégé Jisɔs alú né Jerosale anyéé epaá koó upú, apye gejamégé bɔ́ áfyéé matɔ́ ne ji gétúgé ufɔ́ unó ne ufélékpa ebi ji apyée.

²⁴ Yémbɔ Jisɔs afyéé fɔ́ matɔ́ ne ebwɔ́ wɔ́, néndé akaá ndere mekwaá alú.

²⁵ Epósé ewé muú agarégé ji néndé jimbɔ́ akaá mé genó eyi gélú mekwaá metɔ́.

3

Jisɔs ne Nikodemus

¹ Muú kpaá bɔ́ Jus fɔ́ abó alú, ayi ákuú ji Nikodemus. Alú muú ekwɔ́ bɔ́ Farasi.

² Mende yimbɔ́ achwɔ́ bané Jisɔs ne utuú, ajɔ́ ne ji aké, “Ménleré esé dékaá nnó Esɔwɔ́ ne atɔ́mé wɔ́, néndé muú fɔ́ akágé pye unó bi wɔ́ apyée, mbɔ́gé Esɔwɔ́ álá pɔ́ ne ji.”

³ Ne Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ngarégé wɔ́ wáwálé nnó, mbɔ́gé álá ábyé muú mambye ayi meke wɔ́, agene fɔ́ gefwa eyigé Esɔwɔ́ ágbárege.”

⁴ Ajɔ́gé mbɔ́, Nikodemus agií ji aké, “Muú akwɔ́gé mbɔ́ mé ukoó, ápyéé mbɔ́ nnó ne ámá ábyé ji?” nno amage kpe né mmu unε mma wuú ábyé ji?

⁵ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Ngarégé wɔ́ wáwálé nnó mbɔ́gé álá ábyéé muú nebyéé né manaá ne Mendoó wɔ́, anyéé fɔ́ gefwage Esɔwɔ́.

⁶ Mekwaá abyene ele nte mekwaá, Mendoó ntó ebyene élé Mendoó.

⁷ Ekágé olá meno mekpo fuú, élé njɔ́ ne wɔ́ nnó, abó mambyé muú mambyé ayi meke.

⁸ Mbyo amyε yéndé mbaá ayi akelégé, muú awuú gewya jí, yémbɔ́ ákágé fɔ́ mbaá ayi atané ne mbaá ayi ajye. Wyembɔ́ ntó ne elu ne muú ayi ábyéne ji né Mendoó. Muu ákaáge gare fɔ́ ndere Mendoó ebyene Mendoó.”

⁹ Nikodemus awúgé mbɔ́, agií Jisɔs aké, “Ewéna ebeε mbɔ́ nnó?”

¹⁰ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Wɔ́ olú gekpékpégé menleré bɔ́ Isreli nnó akágé unó bi?”

¹¹ Ngaregé wɔ́ wáwálé nnó, esé deǰǰoge depɔ́ etiré dékágé, ne dégarage unó bi esé dégéne, yémbɔ́ enyú dékelege fɔ́ manwú.

¹² Ngarege enyú unó bi upye fa mme enyú dékámégé, nnó ngare enyú ebi upyée né mfaánebuú ne dékámégé?

¹³ Yé muú ayi akwɔ́mé mé ájyéé né mfaánebuú apó, ekosé wyε Maá Nte Mekwaá ne atané mfaánebuú achwɔ́ fɔ́ mme.

¹⁴ Ndere Mosis abweé nyá mmyɔ́ né mashwɔ́ne wyembɔ́ ntó ne abɔ́ mambwe Maá Nte Mekwaá né mfaá

¹⁵ Ne yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ ne ji, abó genhá eyi gélágé byé.

¹⁶ Esɔwɔ́ abó gejeé ne bɔ́ mme, nkáwú ne atɔ́mé danchi maá wuú nnó yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ ne ji, anomé fɔ́ mme detu, abó genhá eyi gélágé byé.

¹⁷ Esɔwɔ́ átɔ́ fɔ́ Maá wuú fa mme nnó áchwɔ́ ágare nnó

bɔɔ mme ákwe mpa wó. Ató lé ji nnó áchwó áfere ebwó né efwyale gabo.

18 Yéndémuú ayi áfyéé metáɔ ne ji akwene fɔ mpa, yémbɔ muú ayi alá áfyéé metáɔ ne ji wó akwe mé mpa néndé áfyéé fɔ metáɔ ne danchi Maá Eɔwɔ wó.

19 Gé na ne mpa ayi mbɔ abeé nye. Genɔgbɔ gechwó fa mme, yémbɔ bɔɔ ágbɔo ne gemua ápwɔ genɔgbɔ néndé unó bi ebwó abɔ ápye ulómé fɔ.

20 Ne yéndémuú ayi apyéé gabo akií fɔ genɔgbɔ, ne akélégé fɔ manchwó né genɔgbɔ nnó ekágé gabo wuú agéné.

21 Yémbɔ muú ayi apyéé galógál, achwáɔ né genɔgbɔ, nnó galógál wuú agéné ágé nnó ji apyéé ndere Eɔwɔ akélege.

Jon menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ agaré ndere Jisɔs alu

22 Ewyágé Jisɔs ne baá utáɔ bií alyaá Jerosale, áfé né gebagé mewaá Judiya ábelé ewú mboó ndɔ awyagé bɔɔ manaá Eɔwɔ.

23 Né gébé eyigémbɔ, Jon menwyaá bɔɔ manaá Eɔwɔ abɔ awyagé ntó bɔɔ manaá Eɔwɔ né melɔ Enɔn ewé elú kwókwólé ne melɔ Salim, elé manaá malú ewú dɔɔ. Bɔɔ ájye eta wuú awyagé ebwó manaá Eɔwɔ.

24 (Né gébé eyigémbɔ, ábɔ alú danfyé Jon né denɔ.)

25 Ewyágé muú Jus fɔ alɔ manye mbeé ne baá utáɔ Jon, gétúgé gefɔɔ eyigé muú abɔɔ

manshwɔné mmye ne ábé pópó né mbe ushu Eɔwɔ.

26 Ne baá utáɔ Jon achwó eta wuú agaré ji aké, “Ménleré, mende ayi nyá ɔbɔ ɔlu ne ji né egbé ebeé Jodan ewé né, ayi ɔbɔ ɔgarege bɔɔ gétú jíí, alú mbɔ fa ne bɔɔ ako ájyeé eta wuú awyagé ebwó manaá Eɔwɔ.”

27 Ajɔógé mbɔ, Jon ashuú ebwó meko aké, “Muú fɔ akágé bɔ genó ekose nno Eɔwɔ achyege ji geji.

28 Enyú ambɔɔ délu bɔ ntésé ba gébége ngaré nnó, ‘Me mpó fɔ Muú yi Eɔwɔ akweré ji elá gefwa. Eɔwɔ atɔ me nnó mbɔ mbe ne ji.’

29 Menɔ neba ne awyaá mendée neba, yémbɔ mejeé menɔ neba, muú ajwɔlege awuú meko menɔ neba, abeé ne nechóchó gétúgé meko menɔ neba ayi ji awuú. Nechónchó enina nelú ena, ne nana metáɔ egɔɔ me gétúgé mende yina.

30 Ji abɔ mankwó ngó, me mbɔ magbó gelú.”

31 “Muú yi atané mfaánebuú aɔea geme apwɔ bɔɔ ako. Muú mme, abyé wye muú mme ne ajɔógé lé depɔ ndere bɔɔ mme ajɔóge. Ji ayi atané mfaánbeuú apwɔ bɔɔ ako.

32 Ji agarege unó bi ji awuú ne ebi agéne, yémbɔ yé muú yi akamege meko wuú apɔ.

33 Yéndémuú ayi akámege meko mejɔɔ wuú alerege nnó genó eyigé Eɔwɔ ajɔɔ gelú wáwálé.

34 Ne muú yi Eɔwɔ atómé, ajɔógé elé depɔré Eɔwɔ néndé

Ɛsɔwɔ achyɛge ji uto Mendoó wuú byágébyágé.

³⁵ Nte agboó ne Maá, ne afye ji unó uko né amu.

³⁶ Ne yéndémuú ayi áfyéé metɔ́ ne Maá yimbɔ, awyaá genwá eyi gélágé byé. Yémbɔ, yéndémuú ayi atóó mekpo mamfyɛ metɔ́ ne ji agéné fɔ genwá eyigémbɔ, metɔ́ usɔ́ Ɛsɔwɔ elu ne muú yimbɔ te kwyákwyá.”

4

¹ Ɛkwɔ́ bɔ́ Farasi áwú nnó bɔ́ abi ajyɛɛ mbaa Jisɔs, ji awyage ebwɔ́ manaá Ɛsɔwɔ aja apwɔ́ abi ajyɛɛ mbaá Jɔn.

² Yembɔ wáwálé alú nnó Jisɔs jimbo awyáge fɔ́ bɔ́ manaá Ɛsɔwɔ, élé baá utɔ́ bií ne áwyáge.

³ Ne Jisɔs awúgé nnó bɔ́ Farasi áwu nnó bɔ́ abi áchwɔ́ eta wuú aja apwɔ́ abi Jɔn, alyaá Judiya akeré meso né Galilíí,

⁴ abó mankoó wye né gebage mewaá Samariya ne afé né gebagé mewaá Galilíí.

⁵ Akwónégé né gebagé mewaá Samariya akwóné melɔ́ ewé ákuú nnó Sikar. Sikar alú kwókwólé ne melú mme ewé Jakɔb abó achyéɛ maá wuú Josef.

⁶ Embu manaá ewé Jakɔb abó áchomé elú ntó eféé. Jisɔs ákegé ápwagé, ajye jwólé wye. Gébé gélú kalanjá efyánépeá ne ηwɔmese eyigé Jisɔs akwóné né mbaá yimbɔ.

⁷ Ɛké ewyáge, mendée Samariya fɔ́ achwɔ́ eféé manchwé manaá. Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Chyéé me manaá nyú.”

⁸ Gébé eyigémbɔ, baá utɔ́ bií áfé né melɔ́ manjye na menyéé.

⁹ Mendée Samariya yimbɔ aké, ne ji “Wɔ́ ɔlú muú Jus, me nlú muú Samariya, epyéémbɔ nnó ne ɔ́gíí me manaá manyú?” Ajɔ́ mbɔ néndé bɔ́ Jus ne bɔ́ Samariya átuúgé fɔ́.*

¹⁰ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Wɔ́ ɔbɔ́ ɔkaá mbɔ echyɛ ewé Ɛsɔwɔ achyégé ne gefógé muú ayi agíí mbɔ wɔ́ manaá, mbɔ ɔ́gíí ji, ne ji abó achyégé wɔ́ manaá ami machyɛge genwá.”

¹¹ Mendée yimbɔ ajɔ́ ne ji aké, “Ata ɔ́pɔ́ ne genó manchwé manaá, ne embu manaá ewéna egomé. Ɔ́pyéɛ mbɔ nnó ne ɔ́gé manaá ami machyégé genwá?”

¹² Nnó wɔ́ ɔ́neá geme ɔ́pwɔ́ gekwenege nte sé Jakɔb muú áchomé esé embu manaá ewéna? Ewé jimbo, baá bií ne utú bií anyuú manaá wye.”

¹³ Jisɔs aké ne ji, “Yéndémuú ayi anyú manaá amina, mmwólé manaá emágé pye ji,

¹⁴ yémbɔ, yéndémuú ayi anyúu manaá ami me nchyɛge nye, mmwólé manaá emágé pye sé ji te kwyakwya. Ne manaá ami me nchyɛge ji,

* **4:9** Elú wáwálé nnó: Bɔ́ Jus átugé fɔ́ ne bɔ́ Samariya néndé gébé eyigé bɔ́ Asariya amyéé be ápwɔ́ bɔ́ Isreli, ákpa ebwɔ́ áfé ndere afwe. Ne abi álá né gebagé mewaá Samariya ába bɔ́ abi álá pɔ́ fɔ́ bɔ́ Jus. Ndere elúmbɔ, bɔ́ Jus bífɔ́ abi álá né gebagé mewaá Judiya, áse nnó ebwɔ́ ápo pópó né mbe ushu Ɛsɔwɔ.

mabwólége nye mala eta wuu eké embu nnyi ewé etanege manaá ami machyége genwá eyi gélagé byé.”

15 Mendée yimbó aké, “Ata chyéé me manaá amimbó nnó mmwólé manaá epyegé sé me, ne nnó nchwóge sé fa manchwé manaá.”

16 Jisṣas ajóó ne ji, aké, “Chó kuú menṣ wye enyú déchwó.”

17 Ne mendée yimbó ashuú ji meko aké, “Me mmpṣ ne menṣ”,

Jisṣas aké, “Wṣ olú cho ndere oké opó ne menṣ,

18 néndé obó obá mé anṣ ata, ne ayi olú mbṣ ne ji nana, apó fṣ menṣ wye. Genó eyigé wṣ ojóó mbṣ gélu wáwálé.”

19 Mendée yimbó ajóó ne ji aké, “Ata elúmbṣ eké wṣ olú muú ekpávé Eṣṣwṣ.

20 Ukwene ante sé ábó ánógé Eṣṣwṣ né mekwe ewéna, yémbṣ enyú bṣṣ Jus deké ánógé elé Eṣṣwṣ né melṣ Jerosale.”

21 Jisṣas ajóó ne ji aké, “Kámé genó eyigé me njóógé, gébé gechwó nye eyigé enyú délá nógé sé Eṣṣwṣ fa né mekwe ewéna, yéé ebélé né Jerosale.

22 Enyú bṣṣ Samariya dénógé genó eyigé délá kaágé, esé bṣṣ Jus dénógé genó eyigé dékaágé néndé muú ayi áférege akwaá né efwyale gabo atanegé nye elé né mbaá bṣṣ Jus.

23 Yémbṣ gébé gechwṣṣ, ne géchwó mé, eyigé bṣṣ abi anógé Nte se wáwálé anogé nye ji né gefṣṣ eyi gelu wáwálé ndere Mendoó Eṣṣwṣ elerege.

Gé ufoó bṣṣ abi Eṣṣwṣ akélege nnó ánoógé ji mbṣ.

24 Eṣṣwṣ alú Mendoó ne bṣṣ abi anógé ji abó manógé ji né gefṣṣ eyi gelu wáwálé ndere Mendoó Eṣṣwṣ elerege.”

25 Ne mendée yimbó aké, “Nkaá nnó Muú yi Eṣṣwṣ akweré ji elá gefwa, ayi akuú ji Kras achwṣṣ, gébége achwóggé agarege nye esé yéndégenó chánéné.”

26 Jisṣas agaré yé ji aké, “Me yi njóoge mbṣ nlu ji awu.”

27 Eké ewyágé baá utṣṣ Jisṣas áchwṣ; ne alá meno mekpo fuú nkane ágéné ji ajóoge mejṣṣ ne mendée yémbṣ yé muú ayi agii ji nnó okélege ndé, yé ebé elé nnó ulannó ojóoge mejṣṣ ne mendée yina apó.

28 Mendée yimbó alyaá yé nkṣṣ manaá wuu efeé afé né melṣ ajye gáre bṣṣ aké,

29 “Chwóge dégé mende ayi agaré me yéndégenó eyigé me mbṣ mpyéé. Nnó ji ne alu Muú yi Eṣṣwṣ akweré ji elá gefwa?”

30 Ne bṣṣ átané né melṣ ájyéé gé Jisṣas.

31 Né gébé eyigé mendée yimbó ajyee né melṣ, baá utṣṣ Jisṣas ákpeáge ji aké, “Ménleré nyé menyéé.”

32 Yémbṣ Jisṣas ajóó ne ebwṣ aké, “Me nwyá menyéé manyé ayi enyú délá kaá wṣ.”

33 Ajóógé mbṣ, baá utṣṣ bií ajóó ne ate aké, “Nnó muú fṣ achwṣ ji ne menyéé?”

34 Ndere ájóógé mbṣ, Jisṣas aké, “Menyéé wa alú elé mampye genó eyigé muú ayi

atomé me akélege ne mampye utóó bíí nnéré chánchá.

³⁵ Pó enyú déjóoge na nnó, 'Ela amfaá ani ne mbwé ákwóné mamferé?' Yémbó me ngarege enyú nnó bwége ame dépe makóó, mbwe akwóné mé mamferé.

³⁶ Ye nana muú ayi aférége mbwé abóó nsa wuú ne anyw-erege mbwé yimbó ne mbwé yimbó ele geḡwá eyi gélagé byé. Ebege mbó, mepene ne memferé ábéé ne nechóchó chónchó.

³⁷ Epyegémbó, nekane-mejóó eniné ajóó nnó, 'Mepene apége, memferé aféré' nelú wáwálé.

³⁸ Me ntó enyú nnó déjye déféré mbwé né mekóó ewé enyú déla dépée mbwé wye wó. Bóó abi chá ápye utóó, enyú débó nsá né utóó bwó."

Gejamége bóó Samariya áfyé metóó ne Jisós

³⁹ Né gébé eyigémbó gejamége bóó Samariya, áfyé metóó ne Jisós gétúgé genó eyigé mendée yimbó agaré ebwó nnó, "Agaré me yéndegenó eyigé mbó mpyéé."

⁴⁰ Bóó Samariya bimbo, ágégé Jisós, áné ji mmye nnó ajwólé ne ebwó, ne Jisós abelé ne ebwó ndó epeá.

⁴¹ Né mboó ndó eyimbó, gejamége bóó ama áfyé metóó ne Jisós gétúgé mekomejóó ayi ji ágaré.

⁴² Ne ájóó ne mendée yimbó aké, "Esé défyéé metóó ne Jisós nana epósé gétúgé mekomejóó ayi ágaré esé néndé esé ambóó déwú ne dékaá nnó ji alu Mempoó bóó mme wáwálé."

Jisós apyéé maá muú kpaá góména atóó

⁴³ Ndó yimbó epea ekóge, Jisós alyaá meló Samariya afé né Galilíí.

⁴⁴ Jisós jimboó abó ajóó mé aké, "Muú ekpávé Esówó apó ne énogé né meló wuú."

⁴⁵ Akwónégé né Galilíí bóó meló Galilíí ásé ji amu apeá néndé ebwó ágé yéndegenó eyigé Ji apyéé né Jerosale gébége epeá koó upú. Elé ebwó ntó abó álú wye.

⁴⁶ Ne Jisós ama ajyéé né meló Kana ewé ji abó apyéé manaá mábwólé mmóó né gebagé mewaá Galilíí. Ne muú kpaá góména fó abó alú né meló Kapanóm ayi maá wuú abó amée.

⁴⁷ Mende yimbó awúgé nnó Jisós atané meló Judiya achwó né Galilíí, ajyéé ne ji mmye nnó áchwó apyéé maá wuú ayi amée alá magbómagbó átoó.

⁴⁸ Ne Jisós ajóó yé ne ji aké, "Me nlá mpyé gepóge ufélékpá ebi ulérege utó Esówó wó, enyú défyéé fó matóó ne me."

⁴⁹ Ajóógé mbó, muú kpaá yimbó aké, "Ata chwó déjye ekágé maá wa agbó."

⁵⁰ Ne Jisós ajóó ne ji aké, "Chó maá wyé atoge nye."

Ne mende yimbó akamé ne mekomejóó ayi Jisós ajóó mbó, afé.

⁵¹ Ndere mende yimbó ajyéé, baá défwé bíí átuú ne ji né meti, ágaré ji aké, "Maá wye alu mebe."

⁵² Ne mende yimbó agií ebwó gébé eyigé maá yimbó atóó. Aké, "Gefwene yimbó

gébyé ji mmye njuna né kalanjá ama.”

⁵³ Agáregé ji mbɔ, ate nnó élé wye né gébé eyigémbɔ ne Jisɔs abó ajó ne ji nnó, “Maá wye atógé nye.” Ndere epyémbɔ mende yimbɔ ne ula gepú bíi uko áfyé metó ne Jisɔs.

⁵⁴ Gé ndɔ ayi agbeé manáne afea ayi Jisɔs aléré gepógé ufélékpá né Galilíi gébége atané né Judiya.

5

Jisɔs apye mbwére atoo

¹ Ndɔfó ekógé, Jisɔs alyaa Galilíi akwó afé né Jerosale manjye nyé epaa bóó Jus fó.

² Né melo Jerosale, géntoógé manaá fó gélú wye eyigé anɔ geji neɔ agbá ata, Kwókwólé ne menombi ewé magóhme ákóge wye. Akuú geji né mejóó Hibru nnó Betsata.

³ Gejamégé bóó abi amée, ájwólége wye. Abi amé nónómé, ubwéré, ne abi amée unchanchi. Agile nnó Nnyi nebulé.

⁴ Ekiénné Esɔwɔ fó echwóó, gébégebé ebúlege géntoógé manaá yimbɔ. Ne muú ayi ábóó mbe ashúlége né mmu manaá mimbɔ, yéndé nemée eniné ji amée nebyeé.*

⁵ Mende fɔ ntó ayi abó amée né aɲme esaá meso nekuúneléé abó alu eféé.

⁶ Jisɔs agégé ji ndere álú eféé bélé, akaá nnó amée mé né gejamégé aɲme. Agii ji aké, “Okélege nemée nyé nebyeé?”

⁷ Mende yimbɔ ashuu ji meko aké, “Ata, mpó ne muú ayi akpané me afyéé né mmu gentoó eyigémbɔ gébége nnyi nébulégé. Yéndégébé nkulégé manjye, muú yicha abó mbe.”

⁸ Ajóógé mbɔ, Jisɔs aké ne ji, “Kwilé ka, pwi gebɔ jyé, oje mmu.”

⁹ Ne ténéténé ayi Jisɔs ajó mbɔ mende yimbɔ atoo, akwilé ka, apwi gebɔ jii akene.

Mechó ewéna epyé né bíi uwyaá bóó Jus.

¹⁰ Epyégémbɔ, ákpakpa bóó Jus ajó ne mende yi atoo mbɔ aké, “Fina élé bíi uwyaá, ne ebé sé ekamé fó nnó muú akpá gebɔ né bíi uwyaá wó.”

¹¹ Ne mende yimbɔ ashuu ébwó meko aké, “Muú ayi apye me ntoó ne agaré me nnó nkpá gebɔ ya nke nyje.”

¹² Akpakpa bimbɔ, agii ji aké, “Ndé muú awú agaré wɔ nnó okpá gebɔ jye okené?”

¹³ Mende yimbɔ akagé sé muú ayi apye ji atoo, néndé gejamégé bóó abó alú eféé, ne Jisɔs akpe né mpú bwó.

¹⁴ Ewyagé Jisɔs ama agé ji né mmu echa upe Esɔwɔ, ajó ne ji aké, “Gé, nana otoo, opyegé sé gabo, ékágé mechó kpáa eshúli wɔ mmye.”

¹⁵ Ne mende yimbɔ ajye garé yé ákpakpa bóó Jus bimbɔ nnó élé Jisɔs ne abó apyéé ji atoo.

¹⁶ Eféé mbɔ ne ákpakpa bóó Jus álóó manchyegé Jisɔs efwyale gétúgé ji apyéé muú atoo né bíi uwyaá.

* 5:4 Elú wáwálé nnó: Malo ani yina, apó né ukwéne bó ɲwe.

17 Jis̄as ajóó ne ebwó aké, “Nte wa apye utóó yéndégébé, mentó mbó mampyege utóó.”

18 Ajóógé mbó, matóó ásó ákpakpa bóó Jus kpaá, ányémeno nnó ábó manwá ji. Néndé ji akwé fó ebé bii uwyaa éwú éwú wó, améé ntó mmye ne Ésoṵó gétúgé ajóó nnó Ésoṵó alú nte wuú.

Jis̄as awya utó manchyéé genwá ne mansó mpa

19 Jis̄as ajóó ne ebwó aké, “Me ngaré enyú wáwálé nnó me Maá nténégé fó ushu ushu ba mampye genó, ekosé unó bi me ngéne Nte wa apyéé ne me ntó mpye néndé yéndégenó eyigé Nte apye, geji ntó ne Maá apyéé.

20 Elé Nte agboó ne me Maá alérege me unó uko ebi jimbóó apyéé. Ne amágé lére nye me ukpékpé unó bi upwóó bina. Ne enyú délaá nye mano mekpo fuú.

21 Ne wye ndere Nte apye bóó abi ágboó ákwilege ne negbo, achye ebwó genwá, mbóntó ne Maá achyegé genwá mbaá yéndémuú ayi ji Nte akélege.

22 Ne yé muú ayi Nte wa asóó mpa wuú apó. Yémbó achye me Maá wuú utó nnó nsógé mpa bóó akó.

23 Nnó bóó ako ánógé Maá wye ndere ánógé Nte. Muú ayi alá anógé Maá wó, ebyennó ánógé fó ntó Nte muú atómé ji.

24 “Ne me ngarége enyú wáwálé nnó yéndémuú yi awuú mekomejóó wa ayina, ne áfyéé metóó ne muú ayi

atómé me, awya genwá eyi gélagé byé. Muú yimbó ntó akpéné fó unóó mpa, atané me né meti negbo akpe né meti genwá.

25 Ngarége enyú wáwálé nnó gébé géchwóó, ne géchwó mé eyigé bóó abi álú ne meti negboó awuú nye meko Maá Ésoṵó. Ne bóó abi awuú ne áfyéé metóó ne ji, ákerege nyé né meti genwá.

26 Ndere Nte wa jimbó alú menchyéé genwá mbóntó ne ji apye me Maá wuú nnó mbé menchyéé genwá.

27 Ne achyéé me Maá wuú uto mansó mpa akwaá, néndé melú Maá Nte Mek-waá.

28 “Ékágé délá mano mekpo fuú gétúgé mechó ewé. Gébé géchwóó eyigé áwuú bóó abi álú né mmu manome áwuú nye mekomejóó Maá Nte Mek-waá

29 Awúgé átánege nye mmu manome. Abi ápyéé unó bi Ésoṵó akélege, ákwilége nye ákpe né genwá eyi gélagé byéé. Ne abi ápyéé gabo ákwilége nye ákpe né unóó mpa.

30 Nkágé téne fó ushu ushu ba mpye genó. Nkane Nte wa agárege me mbóntó ne nsóó mpa. Ne gefóó eyigé me nsóó mpa gelú cho, néndé nkelege lé mampye genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó mpye, epófó ndere me nkélege mampye.

Bó ntese Jis̄as

31 “Mbógé me mbóó nke ngarege bóó depó etiré détome ne uto ba ebyénnó

unó bi me ngarege mbɔ úlú detú.

³² Muú fɔ ntó alú ayi alú ntésé wa, ne nkaá nnó unó bi ji agarege átóme ne me, úlú wáwálé.

³³ Enyú detó nyá bɔ́ dentɔ́ mbaá Jon menwyaá bɔ́ manaá Esɔwɔ, ne ji agaré enyú wáwálé gefɔ́gé muú ayi me nlú.

³⁴ Me nkelege fɔ́ nnó bɔ́ ákaá gefɔ́gé muú ayi me nlu. Me njɔ́gé mbɔ́ ntome ne Jon, nkelege elé nnó enyú dewu nnó ékágé dekwe mpa Esɔwɔ.

³⁵ Ji Jon abó alú eké etulekan ewé élúli égénege. Ne mboó gébé fɔ́ enyú debɔ́ désé genjgbó jíi ne nechóchó.

³⁶ Me nwa unó bi úlerege gefɔ́gé muú ayi me nlú, ebi uŋea upwɔ́ ebi Jon ágaré. Elé wye utɔ́ ubi, ebi Nte wa afyée me né amu nnó nnéré, ubi ne mpyée. Ne ubi ne úlerege nnó Nte wa ne atómé me.

³⁷ Ne Nte wa muú atómé me, agaré ntó gefɔ́gé muú ayi me nlú. Enyú délu danwú meko wuú, ne ye gefɔ́gé muú ayi ji alú délu danjé.

³⁸ Ne enyú debelé fɔ́ mekomejɔ́ wuú né matɔ́ nyú wɔ́, néndé genó eyi gelerege mbɔ́ elé metɔ́ ewé enyú dela défyée fɔ́ ne muú ayi ji atómé wɔ́.

³⁹ Enyú decherege uno ebi ásame né muu ŋwe Esɔwɔ ayi déferé nnó ji ne apyée enyú débɔ́ genwá eyi gélágé byé ne mekomejɔ́ yimbo ajɔ́gé atome elé ne me.

⁴⁰ Yémbɔ́ enyú dékélégé fɔ́ manchwɔ́ eta wa nnó débɔ́ genwá eyi gélágé byé.

⁴¹ “Me nkélégé fɔ́ nnó ákwaá áféé me.

⁴² Yémbɔ́ ndere me nkaá enyú, enyú débɔ́ fɔ́ gejeé ne Esɔwɔ wɔ́.

⁴³ Me nchwɔ́ né mabɔ́ Nte wa, enyú déshya mansɛ me. Yémbɔ́ muú yi chá achwóge né mabɔ́ amiú jimboó, enyú déselé nye ji.

⁴⁴ Enyú dékélege nnó ate bɔ́ ne áfenge enyú dékélege fɔ́ nnó muú yi ji mbií ne alú Esɔwɔ, aféé enyú. Epyembɔ́ nnó ne enyú défyée matɔ́ ne me.

⁴⁵ “Yémbɔ́ déferégé fɔ́ nnó me ne nkúu nye enyú mpa né mbe ushu Nte wa, elé Mosis ayi enyú déneré matɔ́ ne ji ne akuú nye enyú mpa.

⁴⁶ Mbɔ́gé enyú débɔ́ défyée matɔ́ ne Mosis wáwálé, mbɔ́ défyée ntó matɔ́ ne me, néndé unó bi ji asamé, útoó ne me.

⁴⁷ Téé ndere enyú délá kame nnó unó bi Mosis asamé úlú wáwálé wɔ́, epyembɔ́ nnó ne dekame nnó ebi me njɔ́gé úlú wáwálé?”

6

Jisɔs achyée delé bɔ́ áta menyée

(Mat 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ Ebélégé, Jisɔs achyaá géntóogé mewaá Galilíi eyigé ákuú ntó nnó géntóogé Tiberas.

² Ne gejamégé bɔ́ ákwólege ji gétúgé ágené gepɔ́gé ufélékpá ebi ji apyée bɔ́ mameé átoó.

³ Jisɔs ne baá utɔ́ bií ákwɔ́ ájye jwóle né mfaá mekwɛ.

4 Gébé eyigémbò, epaá bòó Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú, éla kwókwólé.

5 Ne Jisòs ábwégé amε agé ndere gejamégé bòó áchwòó eta wuú, ajóó ne Filip aké, “Déname mbò bréd efó ayi akwánege bòó bina manyé?”

6 Agii mbò manwú meko yi Filip ashúge nye, néndé jimbòó akaá mé genó eyigé ji abòó mampye.

7 Filip ashuú ji meko aké, “Yé dékápá elé nká eyi muú utòó anyéé né ámfaá aneé ne déna bréd dékáré ukéké ukéké mbaá bòó bina, akwánégé fó ebwó ako.”

8 Ne maá utòó Jisòs ayifó ayi akúu ji nnó Andru menmo Simun Pita, aké,

9 “Njye gesa fò, alú fana ayi awyaá ntó bréd eta eyi ápye ne bele ne meshuú epea, yémbò ekwánege mbò bòó bina nnó?”

10 Ajóógé mbò, Jisòs aké, “Gáré yéndémuú ájwólé ka.” Melú ewémbò ejá dambyanja dòó, bòó abi ájwólé wye ande ebwó ebwó álú genógé délé bòó átáa.

11 Ne Jisòs asé ntóo bréd eyímbò, achyé matamé mbaá Esòwò, akaré mbaá bòó abi ajwólé eféé. Wye mbò ntó ne apye ne meshuú eyimbò épeá ne yéndémuú ase ndere ji akélege.

12 Anyégé agbégé, Jisòs agaré baá utòó bíi aké, “Nywerege ayi álaá ekágé délyaá yéé genógefó”

13 Ne ányweré ayi álaá ágbeé usá úfyáneupeá yé élé ntó bréd ebò élú élé eta.

14 Ne bòó bina ágégé gepoge ufélékpá bina, ebí Jisòs apyémbò, áké, “Gé muú ekpávé Esòwò wáwálé na, ayi alú manchwó fa mme.”

15 Jisòs ákágé nnó bòó bimbò ákélege mangbaré ji ne utó ápye ji ábé mfwa, alyaá ebwó ama akwó afé te mfaá mekwé jimbií.

Jisòs akε mfaá mekò manaá (Mat 14:22-23; Mak 6:45-52)

16 Nkwalé akwónégé baá utòó Jisòs áshulé áfé né mbale géntoógé mewaá eyigémbò,

17 ákpe ékpe manchyaá ájyé né melò Kapanòm. Gébé eyigémbò utuú ugi, ne Jisòs abó alú danchwó báne ebwó.

18 Ndere ajyéε mbyo metometo ammye apye mg-bannyi akwòme.

19 Ebwó ájyéégé genógé nkpa neke eni, áké ágéne nkane Jisòs akéne mfaá mekò manaá achwòó kwókwólé ne ekpée, ábó efó.

20 Ne Jisòs ajóó ne ebwó aké, “Défógé, élé me.”

21 Ajóógé mbò matòó ágò ebwó mansε ji akpe né mmu ekpée, áké ápéle ékpe etaré mé mbale mewaá né mbaá ayi ebwó ájyéε.

Jisòs alú eké bréd ayi achyεge genwá

22 Bíi ujjage, gejamégé bòó abò alu né egbé géntoógé mewaá ewefó, ágé nnó élé ékpe ema ne ebó élú né mbale nnyi. Ape áge sé Jisòs wó, ne ate nnó ji abó akpéé fó ékpe ewémbò ne baá utòó bíi wó, baá utòó bíi ábó áfé ebwó ambií.

23 Wye né bií bimbɔ, makpe fɔ́ átané né melɔ́ Tiberas achwɔ́ táré né mapea gentoge mewaa kwókwólé ne mbaá ayi Ata Jisɔs abó ajelé bréd bɔ́ anyéé.

24 Apé Jisɔs ne baá utɔ́ bií né makpe yimbɔ́ ágé wó. Akpe makpe yimbɔ́ áchyaá géntoógé mewaá eyigémbɔ́ áfé né melɔ́ Kapanɔm ákélege Jisɔs.

25 Agégé ji, ágií ji aké, “Ménleré ndé gébé wɔ́ ɔ́chyaá géntoógé mewaá ɔ́chwɔ́ wé?”

26 Jisɔs ashúú ébwɔ́ meko aké, “Me ngarége ényú wáwálé nnó dékélégé fɔ́ me gétúge gepoge ufélekpá ébi ényú dégené. Dékélege élé me gétúge dényéé bréd dégbeé.

27 Détulége fɔ́ mmye dékélégé menyéé ayi áchóge, mmyége mmye dékélégé élé menyéé ayi achyége geɲwá eyi gélagé byé. Ji yimbɔ́ ne me Maá Nte Mekwaá nchyége nye ényú. Nte wa Éswɔ́ apye ukpekre uno fɔ́ ne alárege nnó ji achyéé me utó bií, nnó nchyége bɔ́ geɲwá eyigémbɔ́.”

28 Ne bɔ́ bimbɔ́ ágií ji aké, “Ésé dépyémbɔ́ nnó ne dépyéé utɔ́ Éswɔ́?”

29 Jisɔs ashúú ébwɔ́ meko aké, “Utɔ́ Éswɔ́ bimbɔ́ úlú nnó ényú défyéé metɔ́ ne muú ayi ji atómé.”

30 Bɔ́ bimbɔ́ ama agií ji aké, “Ndé ufélekpá ébi wɔ́ ɔ́máge pye nnó esé dégé ne dékámé ne genó eyigé wɔ́ ɔ́jógé?”

31 Ukwéne anté sé anyé nyá mana né mashwóne,

wye ndere asamé né mmu bɔ́ ηwe Éswɔ́ nnó, ‘Achyéé ébwɔ́ bréd ayi átané né mfaánebuú ányé’.”

32 Ne Jisɔs aké ne ébwɔ́, “Me ngarége ényú wáwálé nnó epófɔ́ Mosis ne achyéé ényú bréd ayi átané mfaánebuú, élé Nte wa ne achyége ushuú bréd ayi mbɔ́ ayi átané né mfaánebuú.

33 Bréd ayi Éswɔ́ achyége élé muú ayi átané mfaánebuú ne achyége bɔ́ geɲwá eyi gélagé byéé.”

34 Jisɔs ajógé mbɔ́, bɔ́ bimbɔ́ aké, “Ata chyége esé bréd yimbɔ́ yéndégébé.”

35 Ne Jisɔs agaré yé ébwɔ́ aké, “Me ne nlú bréd ayi achyége geɲwá. Yéndémuú ayi achwɔ́ eta wa mesa ammye sé ji, ne muu ayi áfyéé metɔ́ ne me mmwólé manaá nto epye sé ji.

36 Ne ngare mé ényú nnó ényú dégé me yémbɔ́ défyéé matɔ́ ne me wó.

37 Yéndémuú ayi Nte wa achyége me, achwɔ́ nye eta wa, ne yéndémuú ayi achwɔ́ eta wa, me mbuú fɔ́ ji.

38 Néndé me ntané fɔ́ mfaánebuú manchwɔ́ pye ndere nkélege wó, nchwólé mampye ndere muú ayi atómé me akélege.

39 Ne genó eyigé muú ayi atómé me akélege nnó, mpye géluú nnó ekágé mpye yéé muú ama anó né geluágé bɔ́ ako abi ji achyéé me. Mpye élé ébwɔ́ akwilé né negbo né bií bi kwyakwya.

40 Néndé genó eyigé Nte wa akélege géluú nnó, yéndémuú

ayi agéné me Maá wuú ne áfyéé metṓṓ ne me, abó geṇwá eyi gélágé byé. Ne me mpye nye ji akwilé né negbo né bíí bi ebi kwyakwya.”

41 Jisṓs ajṓṓgé mbṓ, bṓṓ bimbṓ álṓ maṇménégé gétúgé ji ajṓṓ aké, ‘Me nlú bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme’.

42 Áké pṓ nnó Jisṓs maá Josef na? Esé dékage mma wuú ne nte wuú. Epyembṓ nnó ne ji aké atané mfaánebuú ashulé mme?

43 Ne Jisṓs ashuú yé ebwṓ meko aké, “Gṓgé maṇménégé ne ate,

44 yéé muú ayi ákágé chwṓ eta wa ayi nte wa muú atṓmé me álá aja ji áchwṓ wṓ apṓ. Ne ayi achwṓṓ eta wa, mpye nye ji akwilé né negbo né bíí bi kwyakwya.

45 Muú ekpávé Esṓwṓ fṓ abṓ asá nnó, ‘Esṓwṓ alérege nye bṓṓ ako meti.’ Ewena etene nno yéndémuú ayi awuú ne agiú genó eyigé Nte wa akélege, achwṓṓ eta wa.

46 Menjṓṓ mbṓ, epṓfṓ nnó muú fṓ agé mé Nte wa wṓ, ekosé me muú ntané eta wuú ne ngéne ji.

47 Ngaré enyú wáwálé nnó yéndémuú ayi áfyéé metṓṓ ne me abṓṓ geṇwá eyi gélá gébyéé.

48 Me nlú bréd ayi achyege geṇwá.

49 Ukwéne ante nyú anyé nya mana né mashwṓne, yémbṓ ágbṓ.

50 Ne gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme, ji ne alu gefṓṓ eyigé yéndémuú ayi anyé ji agboṓ fṓ.

51 Me nlú bréd ayi achyégé geṇwá, ayi atané mfaánebuú ashulé mme. Yéndémuú ayi ányéé bréd yina abéé ne geṇwá eyi gélágé byé. Ne bréd yina élé menyammye wa ayi nchyége nye mbaá bṓṓ mme mekṓ manwene geṇwáge bwṓ.”

52 Jisṓs ajṓṓgé mbṓ, bṓṓ Jus álṓ manyé mbeé metometo ne ate aké, “Mende yina achyege mbṓ esé menyammye wuú nnó dénye nnó?”

53 Jisṓs ajṓṓ yé ne ebwṓ aké, “Ngarége enyú wáwálé nnó, mbṓgé enyú délá dényéé menyammye Maá Nte Mekwaá ne dényúu manoó mií wṓ, débṓ fṓ geṇwá.

54 Ne yéndémuú ayi anyéé menyammye wa ne anyúu manoó ma, abṓṓ geṇwá eyi gélágé byé, ne mpye nye ji akwilé né negbo né bíí bi kwyakwya.

55 Néndé menyammye wa alú menyéé wáwálé ne manoó ma ntó málú genó eyigé ányú wáwálé.

56 Yéndémuú ayi anyéé menyammye wa ne anyú manoó ma, abéé muú ama ne me, ne me ntó mbéé muu ama ne ji.

57 Nte wa menchye geṇwá atṓ me, Me ntó nwyaa geṇwá gétú jií. Mbṓntó ne yéndémuú ayi anyéé menyammye wa abṓṓ geṇwá gétú ya.

58 Gé bréd ayi atané mfaánebuú ashulé mme na. Apṓfṓ eké mana ayi ukwéne ante nyú anyé nyá ne ábelégé ágbṓṓ. Yéndémuú

ayi ányéε brεd yina abεé mebe te kwyakwya.”

⁵⁹ Jis̄s ajó dep̄o εtiré na né Kapan̄m, gébége alérege b̄ó unó né mmu εcha mmyemenene.

Gejamége ankwólé Jis̄s alyaā jii

⁶⁰ Gejamége ankwólé Jis̄s áwúgé genó eyigé ji alérége áké, “Genó eyigé mende yi alérege getoó. Yéé muú ayi akámege gefogé genó eyigé na apó.”

⁶¹ Yémb̄o Jis̄s akágé né mmu metó wuú nnó ankwóle bií ánménege gétúgé mechó ewé ji ajó. Aké, ne bw̄o, “nnó mechó ewéna epye nnó enyú deja mmye meso?”

⁶² Ebegé mb̄o, enyú deferege nye nnó mbogé dégége Me Maá Nte Mekwaá ndere nkérége meso mbaá ayi ntané yé?

⁶³ Elé Mendoó ne échyége genwá. Menyammye mekwaá apye ye genó cháchá! Unó bi Me njó mb̄o ne enyú, utané mbaá Mendoó ne ubi ne uchyege genwá eyi gélágé byé.

⁶⁴ Yémb̄o, enyú abif̄o défyéé mató ne me wó.” (Jis̄s akaá mé te ula uló b̄ó abi alá fyε mató ne ji wó, ne muú ayi achyege nye ji mankwaá)

⁶⁵ Ne ajó ne εbwó aké, “Gé ula bí ngaré enyú nnó, muú akágé chwó f̄o εta wa, mbogé Nte wa alá lére ji meti wó.”

⁶⁶ El̄o né gébé eyigé na, gejamége ankwólé bií ája mmye meso, ámágé kwóle sé ji.

⁶⁷ Ne epyégémb̄o, Jis̄s aké ne ánbá bií áfyáneapeá, “Nnó enyú ntó dékélégé manlyaa me?”

⁶⁸ Simun Pita ashúú ji meko aké, “Ata, εsé demágé lya w̄o défé εfo? ele w̄o ne uwyaá mekomejó ayi achyége genwá eyi gélágé byéé.

⁶⁹ Esé défyéé mató ne w̄o ne dékaá nnó w̄o ne ɔlu Muú Ukpea ayi Es̄w̄o átómé.”

⁷⁰ Jis̄s ashúú εbwó meko aké, “Me ne njyá enyú áfyáneapeá, yémb̄o muú nyú ama alú danch̄meló.”

⁷¹ Jis̄s ajó mb̄o ato lé ne Judas maá Simun Iscarot, yélé alú né geluágé abi áfyáneapeá, ji ne achyege nye Jis̄s mankwaá.

7

Jis̄s ne an̄mo bií

¹ Jis̄s ánérége manlére unó bi, aló mankéné né gebagé mewaa Galilií, ákélégé f̄o manjye né gebagé mewaa Judiya gétúgé ákpakpa b̄ó Jus ákélege manwá ji.

² Gébé eyigémb̄o epaā b̄ó Jus ewé ákuú nnó epaā baá otó elá kwókwólé.*

³ Ne an̄mo Jis̄s abi ande áké, “Lyaá fa ɔjye né gebagé mewaa Judiya ɔpye ufélekpá ankwólé bye ágé.

⁴ Néndé muú aké akélege nnó b̄ó akaá gefogé muú ayi

* **7:2** Elú wáwálé nnó: Epaā baá otó elé epaā ewé b̄ó Jus aténege baá otó né mbaá ayi alú b̄omb̄o, manjwólé wye átámége Es̄w̄o né galógáló ayi aláre εbwó né mashwone.

ji alú, apyεé f3 ut33 bií bíbí. Té ndere akágé pyε ufélekpá ebi, él3me nnó 3pyε ubi mbaá ayi b33 ako ágéne.”

5 Anmo bií aj33ge mb3 ye ebw3 ntó afyεé f3 mat33 ne Jis3s w3.

6 Jis3s ashuú ebw3 meko aké, “Eya gébé gélu dankw3ne, né egbé ewé nyú dékágé jyε yéndégébé.

7 B33 mme akage paá f3 enyú, ápaá elé me, néndé me ngarege gabo ayi ebw3 ápyéε gb333n3.

8 Enyú ch3ge epaá ewéná me n3yεé f3 nana néndé gébé ya gélu dankw3ne.”

9 Aj33gé mb3 ama abéle mboó nd3 né Galilíí.

Jis3s afé epaá baá ot3

10 Anmo Jis3s ajyégé ji alá meso akw3lé ebw3 afé bíbí, ep3f3 gb333n3.

11 Ndere b33 ányéε epaá ewémb3, ákpakpa b33 Jus ál3 mankelé Jis3s, ágigé ate b33 aké, “Mende yimb3 alé?”

12 B33 abi áchw33 epaá ewémb3, áhmenεe ákuú Jis3s meno. Abif3 aké, “Alú muú melómél3,” abif3 ntó aké, “Ngba” “ach33 b33 makpo.”

13 Yémb3 yéε muú ayi akuú Jis3s meno gb333n3 ap3 néndé áf33 ákpakpa b33 Jus.

14 Anyégé epaá ekárégé mmyε, Jis3s afé né mmu echa upε E33w3 alérege meko mej33 E33w3.

15 Ne ákpakpa b33 Jus áwúgé ndere Jis3s alérege, mano alá ebw3 mekpo fuú ágigé ate aké, “Dén3á εtire na

détané mende yina ef3, ayi yéε ηwe ji alá agi d33 w3?”

16 Aj33gé mb3, Jis3s ashuú ebw3 meko aké, “Unó bi me nlérege mb3 utáné f3 me né met33 w3 utané lé mbaá muú ayi at3mé me.

17 Muú ayi awyaá met33 mampyε genó eyigé E33w3 akélege, ji ne akágé nyε mbaá yi unó bi me nlérege mb3 utánege. Yéε utanége lé mbaá E33w3 yéε lé né met33 wa, akáge nyε.

18 Muú ayi aj33ge unó bi utánege ji né met33, akélege lé nnó η33 wuú akw3. Yémb3 muú ayi akélege nnó muú ayi at3me ji akw3 η33, aj3ge genó eyi gelu wáwálé, áby3gé f3 geby3 cháchá.

19 Mosis ab3 achyé enyú mabé, wá mb3 f3 w3? Yémb3, yéε muú nyú ama ayi abelé aji ap3. Ulannó enyú demuame manwá me?”

20 Jis3s aj33gé mb3, b33 bimbo áshuú ji meko aké, “Melo nchye achyégé w3 efwyale, ndé b33 amuame manwá w3?”

21 Ji ntó ashuú ebw3 meko aké, “Me mpyε muú at33 bií uwyaá, enyú délá mano mekpo fuú.

22 Ele Mosis ne achyéε enyú ebé nnó des3gé ns3. Ye lé ela el3 f3 ne ji w3, el3 ne ukwéne ante nyu, enyu des33 baá nyu ns3 né bií uwyaá.

23 Ne mb3gé bií ebi as33 maá ns3 ukwegé bií uwyaá, enyú des33 ji ns3 nnó ekágé dékwé ebé Mosis, ulannó enyú dés33 mat33 ne me gétúgé me mpyε

menyammye muú meko atoo né bií uwyaa?

24 Muú apyegé genó ékágé débó mbe déjóó nnó ji apye gabo ndere bós ako ágene, ayi délá débós mbe dékaá ulá wó. Cherége dékaá né meti ewé elú cho ne deso mpa wuu.”

Nde mmu alú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa

25 Ndere Jisós alérege bós Jerosale, abifó áló mangigé ate áké, “Pó mende yi ákélege na ji manwá na?”

26 Pe ndere ji ajóógé mejóó né mbe ushu bós ako ne yeé muú ayi apégé meko apó, nnó ákpakpa sé ágé nnó ji ne alú Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa waá?

27 Ndófo ji fó wó néndé Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa aké achwós muú akágé fó mbaá ayi ji atánégé yémbó esé dékaá mbaá yi mende yina atané.”

28 Ndere Jisós alú lérege né mmu echa upe Esowó, abweé meko mfaá aké “Elú wawálé nnó enyú dékaá me ne dékaá ntó mbaá yi me ntané yémbó me nchwó fó fa né utó ba wó, nchwólé gétúgé muú ayi atómé me. Elu wawale nno ji ne atómé me ne enyú dékágé fó ji.

29 Me nkágé ji néndé me ntané lé eta wuu. Ji ne atómé me nnó nchwó.”

30 Ajóógé mbó, bós bimbó ákwilé nnó ápyé ji yémbó yeé muú ayi ataá ji ebwó mmye apó, élé gébé ejíí gélá gelú dankwóne.

31 Yémbó né geluáge bós bimbó gejame abi áfyéé metós

ne ji ajóógé áké, “Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa achwóge nnó amáge pye gepóge ufelekpa upwós ebi mende yina apyé?”

32 Bós ekwó Farasi abi alú efeé áwúgé ndere bós anménegé gétúgé Jisós, ácho ula ne anós baá ampyéé upe Esowó, átó ámbamé echa upe Esowó nnó ajye apyé Jisós.

33 Ne Jisós ajóó aké, “Me mbelege sé ne enyú dós, ela gachyéé me nkerege meso mbaá muú ayi atómé me.

34 Enyú dékélege nyé me, yémbó degéne fó me. Mbaá ayi me mbéé enyú dékágé chwó fó wye.”

35 Ajóógé mbó, ákpakpa bós Jus áló mangigé ate áké, “Ndé mbaá yi mende yina aferé nnó ji ajye, ayi yeé dékélé ji délá dégéné? Nnó ajye jwóle nyé élé né gebagé mewaaá Greek ne maló ayi bós sé ájwólege, alerege bós Grek mekomejóó Esowó?”

36 Ajóó mbó, aké, “Enyú dékélege nyé me dégéné, ne mbaá yi me mbéé, enyú dékágé chwó fó wye. Ula utene mbó nnó?”

Manad ami machyerge genwá

37 Kwyakwya bií bi ányéé epaá ewémbó, ulú gekpekpege bií. Né bií bimbó Jisós akwilé ka ajóó kenke aké, “Yéndémuú ayi mmwólé

manaá εpyεέ ji achwó anyú eta wa. †

38 Muú afyεgέ metóó ne me, genó eyi gepyε ne ji gebεέ wyε ndere ásamé né mmu ηwe Εσωω nnó, ‘Genó eyi gétánege ji te metóó gebέε εκέ nnyi ενινé νέwya manaá ami machyεgέ γεηwά.’”

39 Manaá ami machyεgέ γεηwά ami Jisós ajóó mbó matεné mbaá Mendoó Ukpea εwέ bóó abi áfyεέ matóó ne Jisós ábóó nye. Né gébé eyigέmbó, Εσωω abó alú danchyεέ εbwó Mendoó Ukpea, néndé Jisós abó alú dangbó akéré meso mfaánebuú mbaá ayi Εσωω achyεgέ ji ενόgέ.

Bóó ájógé unó ucháuchá gétúgέ Jisós

40 Bóó bimbó áwuúgέ genó eyigέ Jisós ajóó, abifó áké, “Elú wáwálé nnó mende yina alú muú ekpavé Εσωω ayi débó dgilé.”

41 Abifó áké, “Alú Muú yi Εσωω akweré ji ελά gefwa.” Yέmbó abifó áké, “Epyεmbó nnó ne Muú yi Εσωω akweré ji ελά gefwa átanégé né Galilíi.

42 Pó ηwe Εσωω áké na, Muú yi Εσωω akweré ji ελά gefwa abεέ mpyáne mfwa Devid ne ábyéne ji né Bετελεhem, melo εwέ mfwa Devid atané wyε?”

43 Ndere εlúmbó, bóó abifó ájógé ágáme Jisós, abifó ágáme fó.

44 Bóó abifó ábó alú mampyé ji, yέmbó yé muú ayi ataa ji εbwó mmye apó.

Akpakpa bóó Jus áshya mamfyé metóó ne Jisós

45 Ambamé εcha upe Εσωω abi ábó átómé εbwó nnó ájye apyé Jisós, ákeré meso amuamu mbaá anóó baá ampyε upe Εσωω ne εκwó bóó Farasi. Achwógé ákpakpa bimbó ágii εbwó áké, “Ulannó enyú délá chwó ne ji wó?”

46 Ambamé bimbó áshuú εbwó meko áké, “Ese délú danwú muú fó ajóó gefógé depó εtiré mende yimbo ajóógé.”

47 Ekwó bóó Farasi áshuú εbwó meko áké, “Nnó abwólé enyú ntó?”

48 Εbwó ama gii áké, “Nnó enyú dékaá yéé muú sé ama né geluágé ákpakpa, yé ebélé muú εκwó Farasi ayi áfyεέ metóó ne ji?”

49 Ngba! Ekosé bóó abi alá kaágé mabe sé ne áfyεέ metóó ne ji. Ne εbwó bimbó alu bóó abo né mbe ushu Εσωω.”

50 Muú Farasi fó ayi εbwó ákuú ji Nikodemus muú yi abó ájye mbaá Jisós, abóó alu ntó né geluage bwó. Agii εbwó áké,

51 “Nnó ebé sé εgbarege muú nnó alú gyεé ayi bóó alá lu danwú mpa wuú akaá mechó ewe ji apyε?”

52 Akpakpa bimbó áshuú ji meko áké, “Elú εκέ wó ntó ólu muú Galilíi. Chó gii né mmu ηwe Εσωω ne ókaá nnó muú

† 7:37 Elú wáwálé nnó: Gébégέ epaa εwéna ampyεέ upe Εσωω ájyεέ yéndé bií átuú manaá áchwóó ne mami né εcha upe. Ndere ápyεέ mbó átee nkane Εσωω áchyé nya bóó bií manaá gébégέ εbwó ákene né mashwone. Jisós ájógé nnó ji alu εκέ manaá mimbo mbaá bóó.

ekpavé Eσωω atané gé fɔ né Galilíi.” †

⁵³ Ajóógé mbɔ, yéndemuú atyaá akeré meso né gepú jíi.

8

Apye mendée ayi akwené ulɔ

¹ Jisɔs akwɔ afe ji né Mekwe Olif.

² Ne bíi ujjágé ji ama kéré meso né dachi echa upe Eσωω. Gejamégé bɔɔ áchwɔ anɔ ji mme ne ajwólé ka alɔ manlérégé ebwɔ.

³ Ndere ji ajóógé, anléré mabé Eσωω ne ekwɔ bɔɔ Farasi áchwɔ ne mendée ayi akwené ulɔ. Achoó ji né mbe ushuú bɔɔ ako abi álú eféé.

⁴ Aké ne Jisɔs, “Ménléré, esé dépye mendée yina nkane akwéne ulɔ.

⁵ Asá né mmu ηwe mabé Mosis nnó ábɔ manwá gefógé mendée yina ne mataá. Ne wɔ ɔjɔɔ nnó?”

⁶ Nkwé yi ebwɔ agii mbɔ elé metaá né ebwɔ ápené nnó Jisɔs akwegé, ebwɔ ágé meti manjɔɔ nnó apye gyéé.

Yémbɔ Jisɔs abyélé mme asamé genó gefɔ ne enɔɔ ebwɔ wuú.

⁷ Ndere ebwɔ álú ágigé wye ji gigé, Jisɔs anyaaá mmye mfaá aké ne ebwɔ, “Mbɔgé muú nyú fɔ alú dampye gabo, abɔ mbe abɔ ntaá ató jíi.”

⁸ Ajóógé mbɔ, ama byéle mme asamé genó ne enɔɔ ebwɔ wuú.

⁹ Bɔɔ abi achwɔɔ ne mendée yimbɔ, áwuúgé nkane Jisɔs ajɔɔ, alɔ manjye ama ama. Bɔɔ kpakpa ne ábɔɔ mbe alɔɔ manjye. Afé kpá ályá mendée yimbɔ téné né mbe ushuú Jisɔs.

¹⁰ Jisɔs anyaaá mmye mfaá aké ne mendée yimbɔ, “Bɔɔ bimbɔ alé? Nnó yéé muú fɔ ajɔɔ nnó wɔ nkwe mpa wó?”

¹¹ Mendée yimbɔ ashuú ji meko aké, “Ata yéé muú ajɔɔ wɔ.” Ajóógé mbɔ, Jisɔs ajɔɔ yé aké, “Yé me ntó mpyeé wɔ genó, chɔ, ɔpyegé sé gabo.”

Jisɔs alú genjɔ mbad bɔɔ mme

¹² Ewyágé Jisɔs ama jɔɔ ne ekwɔ bɔɔ bimbɔ aké, “Me nlú genjɔ mbad bɔɔ mme, muú yi akwólege me, akéné fɔ né gemua, agéne nyé lé genjɔɔ eyi gechyege genwá.” *

¹³ Ne ekwɔ bɔɔ Farasi áké ne ji, “Gé yé nkane ɔténé ntésé né geme jye, ebyennó depɔ etiré wɔ ɔgárege mbɔ delu detu.”

¹⁴ Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Yé me nténé lé ntésé né geme ya, depɔ etiré me ngarege mbɔ dépɔ fɔ detu, néndé me nkaáge mbaá ayi ntané ne mbaá ayi nyyéé. Yémbɔ enyú dékaágé fɔ mbaá ayi ntané, yé mbaá ayi nyyéé dékaágé.

¹⁵ Enyú decherege depɔ ndere akwaá áchérege, me nchérégé yéé mechɔ muú fɔ.

¹⁶ Ne yéé ebélé nnó ncherégé, uchéchére ba úlú

† 7:52 Elú wáwálé nnó: Ukwene bɔ ηwe abi mbembe ápɔ ne malɔ ηwe yina. Ɔlɔ né 7:53 ɔkwóné né 8:11. * 8:12 Elú wáwálé nnó: Jisɔs abéé ne áñkwale bíi yéndégébé wye nkane gekwage mewé gebɔ gelú ne bɔɔ Isrelí gébégé átané né Ijpt. (Ge Eσω. 13:21)

cho néndé nchérégé fɔ me mbií, Nte wa muú atámé me alú ne me.

17 Asá né mmu mabé nyú nnó bɔ ntésé apeá ájɔ́gégé genó gema, ebyénnó mechó ewémbɔ epɔ fɔ detú.

18 Me ntené ntésé né geme ya, ne Nte wa muú atámé me alú ntó ntésé wa.”

19 Ajɔ́gégé mbɔ, ebwɔ́ ágií yé ji aké, “Nte wye alú efɔ?” Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Esé ne nte wa yéé muú ayi enyú dékágé ápó. Mbɔgégé enyú debɔ dékaá me, mbɔ dékaá ntó Nte wa.”

20 Jisɔs abó ajɔ́gégé depɔ etiré na gébégé ji álerege bɔ́ né dachi echa upɛ Esɔwɔ kwákwólé ne mbaá ayi ábélege makwa ayi áfyéé ŋka Esɔwɔ wye. Yémbɔ yéé muú ayi apyené ji apó néndé gébé ji gélú dankwóné.

Jisɔs akwelé mbeé mbaá bɔ́ abi alá kame fɔ nnó ji alu muú ayi Esɔwɔ atome ji wɔ́

21 Ewyágé Jisɔs ama jɔ́ né ekwɔ́ bɔ́ bimɔ́ aké, “Me nyje nyje mbaá fɔ, enyú dékelégé nyje me dégéné, ne dégbóo nyje né mmu gabo enyú. Ne mbaá ayi me nyjéé enyú dékaágé chwɔ́ fɔ wye.”

22 Akpakpa bɔ́ Jus áwuúgé mbɔ ágií ate aké, “Nnó ájye wá nyje geme jí waá? Mbɔgégé mbɔ fɔ wɔ́, ula bi ji ajɔ́gégé nnó ‘mbaá ayi ji ajye nyje esé dékaágé jyéé wye utené nnó?’ ”

23 Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Enyú détané fa mme

yina, me ntané mfaánebuú, enyú délu bɔ́ mme, me mpɔ́ fɔ muú mme.

24 Gé ula bi mbó njɔ́ ne enyú nnó, dégbóo nyje né mmu gabo nyú. Ne mbɔgégé enyú délá kamé nnó, ‘Me Nlú Muu ayi Me Nké Nlú wɔ́, dégbóo nyje né mmu gabo nyú wáwálé.’ ”

25 Ebwɔ́ ágií yéé ji aké, “Wɔ́ olú waá?” Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Me nlú muú yi mbó ngárege mé enyú te gachií nnó nlú.

26 Nwya gejamégé unó bi njɔ́gégé ulérege nnó enyú dékwé mpa. Yémbɔ muú ayi atámé me ajɔ́gégé wáwálé ne genó eyigé nwúgé eta wuú géji ne ngárege bɔ́ mme.”

27 Ndere Jisɔs abó ajɔ́ge mbɔ ebwɔ́ abó akaá fɔ nnó ajɔ́gégé mbɔ atome lé ne Nte wuú wɔ́.

28 Ne Jisɔs ajɔ́ yé ne ebwɔ́ aké, “Gébégé abwége nyje me Maá Nte Mekwaá né mfaa, gébé eyigémbɔ ne dékaáge nyje nnó, ‘Me Nlú Muú ayi Me Nké Nlú’ ne dékaáge nyje ntó nnó me njɔ́ge fɔ genó gefɔ́ né ushu ushu ba, mpye lé eyigé Nte wa aléré me nnó mpye. †

29 Ne ji muú atámé me alú ne me, alyaá fɔ me mbií wɔ́ néndé mpye unó bi ujigé ji metaó.”

30 Ne gejamé bɔ́ abi áwuú ndere Jisɔs ajɔ́gégé unó bina ákamé nnó ulú wáwálé.

Bɔ́ abi alu baá Abraham wáwálé

31 Jisɔs ajɔ́ ne bɔ́ Jus abi ákamé ne ji aké, “Dégbarégé

† 8:28 Elú wáwálé nnó: Jisɔs ajɔ́gembɔ, atome mbɔ ele ne gebe eyige áwome nyje ji né gekwa.

amu né unó bi nłerege enyú, débε ankwólé ba wáwálé.

32 Ne dékáage nyε wáwálé ne wáwálé, yimbó apyε nyε enyú dela mmyεmmyε nyu.”

33 Ebwó ashúú ji meko áké, “Esé délú upyáne Abraham ne délú dambé afwé eta muú fó, ulannó wó oké esé détanenge nyε né εfwyale.”

34 Jisós ashúú εbwó meko aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndémuú ayi apyέε gabo, abwólé mefwé gabo.

35 Ne mefwé alaá fó né ula gepú eyigé ji akpane défwé wyε tε kwyakwya elé maá mbóó gepú ne ala.

36 Nkane elúmbó, mbógé Maá apyεge wó olage mmyεmmyε jyεε, ebyénnó ala mmyεmmyε jyε wawale.

37 Me nkaá nnó enyú délú upyáne Abraham. Yémbó dékélégé manwá me néndé enyú debóó fó gébé ne mekomejóó wa chacha wó.

38 Me ngarege enyú genó eyigé me ngené mbaá Nte wa, enyú dépyéε lé genó eyigé nte nyú agaré enyú.”

39 Bóó Jus bimbó ashúú ji meko áké, “Abraham alú gekwéne nte sé.” Ajóógé mbó Jisós aké ne εbwó, “Mbógé enyú débó débé upyáne Abraham wáwálé, mbó dépyéε unó bi ji abó apyεé.

40 Yémbó enyú dékelege manwá me ayi ngárege enyú mekomejóó ayi wáwálé, ayi nwúú ne Esówó. Abraham abó apyεé fó mbó wó.

41 Enyú depyéε genó eyigé nte nyú apyεé.”

Ebwó áké ne ji, “Esé depó fó baá uló, Esówó ne alú Nte sé wáwálé.”

42 Ajóógé mbó, Jisós aké ne εbwó, “Mbógé Esówó abó ábé Nte nyú wáwálé, mbó dégbóó ne me néndé ntané eta wuú ne nchwó fa. Nchwóó fó fa né ushu ushu ba wó, ji ne atómé me.

43 Epyεnnó ne enyú delá kaágé genó eyigé me njóógé? Ndófó elé délá kélégé manwú genó eyigé me njóoge.

44 Nte nyú elé danchomeló, enyú dékelege lé mampyégé unó bi ujigé ji metóó. Tε ula ulóó genwá jíí, ji alú lé muú ayi awáne bóó, ne akií fó genó eyi gélu wáwálé, néndé jimboó ajóógé fó wáwálé. Ake abyoge gebyó akwolege lé gepó jíí, néndé gebyó geko gelo ne ji.

45 Elé me ngarege genó eyi gélu wáwálé, enyú dekámégé fó ne genó eyigé me njóógé.

46 Nnó muu nyu fó akage gare yε gabo ayi me mpyεε? Ne mbógé me ngarege enyú genó eyi gélu wáwálé, ulannó enyu déla dékámégé ne me?

47 Yéndémuú ayi alu muu Esówó, awúu genó eyigé Esówó ajóógé. Elú wáwálé nnó enyú depó fó baá Esówó, gé ula bi enyú délá wuú fó me mbó.”

Jisós agarege gefógé muu ayi ji alú

48 Ajóógé mbó, ákpakpa bóó Jus áshúú ji meko áké, “Esé depó fó gye manjóó nnó wó olu muú Samariya ne melo nchye achyεge wó εfwyale.”

49 Ne Jisós ashúú εbwó meko aké, “Meló nchye achyεge fó me εfwyale. Me

nnogé Nte wa yémba enyú dénogé f3 me.

⁵⁰ Me mpyeé f3 unó nnó b33 áféégé me, yémba muú alú wye ayi afége me. Ji ne alú muú ayi as33 mpa b33.

⁵¹ Ne me ngarege enyú wáwálé nnó muú ayi ábélege mekomej33 ayi me nIerege agboó f3 chacha.”

⁵² Aj33gé mba b33 Jus áké, “Nana esé dékaá nnó omée gebw3 wáwálé. Abraham agb3 wye ndere b33 ekpávé Es3w3 abif3 agb33, w3 oké mb3gé muú abelégé unó bi w3 olérege agboó f33?”

⁵³ Nnó w3 3heá geme 3pw3 ntesé Abraham ayi agb33 wa nnó? B33 ekpávé Es3w3 ntó agb33, w3 3feré nnó olú waá?”

⁵⁴ Ne Jis3s ashúú ntó ébw3 meko aké, “Mb3gé me nféegé geme eyá, ufeféé ebimba unó mme detú. Muú ayi afége me elé Nte wa muú enyú déselé nnó alú Es3w3 nyú.

⁵⁵ Yé elé enyú delá dékaá yéé ji kan3a w3. Me nkáge ji. Mb3gé me nj3gé nnó nkaágé f3 ji, ebyennó me nlú muú geby3 nkane enyú. Me nkaá ji wáwálé, ne nwúu ne ji.

⁵⁶ Nte nyú Abraham ab33 mé mbe akaá nnó, me nchw33 nyé ne met33 ego ji. Agege mba met33 ego ji d33.”

⁵⁷ Ne b33 Jus áshúú meko áké, “Olú dankw3ne yé usaá an3me upeá meso efya, 3pyemba nnó ne 3kaá Abraham.”

⁵⁸ Ne Jis3s aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó, geméégé nnó ábyé Abraham, me nlú.”

⁵⁹ Aj33gé mba, ébw3 ab3 mataá nnó ató ji, yémba Jis3s abii atané né mmu echa upe Es3w3.

9

Jis3s apye muú ayi ábyené ji ame nónómé agéne

¹ Ndere Jis3s akéne ajyee, agé mende f3 ayi ábyené ji ame nónómé.

² Ne baá ut33 bií agii ji aké, “Ménleré, gabo ayi ndé muú apyee ábyené mende yina ame nónómé? Awúú jimba33? Waá ayi mma wuú ne nte wuú.”

³ Jis3s ashúú ébw3 meko aké, “Ame anómé f3 mende yina gétúgé gabo ayi ji apyee w3. Ne ép3f3 ntó gétúgé gabo ayi mma wuú ne nte wuú ápyee. Abyé mende yina ame nónómé nnó Es3w3 aléré ndere utó bi upyee ut33 né menyammye wuú.

⁴ Deb3 mampye ut33 Atá muú at3mé me ndere bií ulú gb33, néndé utuú ugigé ye muu akage pye se ubi.

⁵ Te ndere me nlú fa mme yina, me nlú gen3b3 mbaá b33 mme.”

⁶ Aj33gé mba akp3 matye mme, apye gentw3tw3 awaá mende yimba né ame

⁷ aj33 ne ji aké, “Ch3 shw3né ushu bye né gentoógé manaá eyigé ákuú nnó Sil3m” (Ula Sil3m utené nnó át3). Ne mende yimba afé, ashw3né ushu bií, aké achw33, al3 mangéné mbaá.

⁸ Epyégémba, b33 abi ájw3lege dachi ama ne ji, ne abi ab3 ágéne mé ji ndere ak33 deka, ágégé ji, áké, “P3 mende

ayi ajwólege na akóó deko yéndégébé na?”

⁹ Abifo áké, “Elé ji,” abifo ntó áké, “Ngba muú yimbo afú elé fulé.”

Ne mende yimbo ajóógé wye aké, “Elé me mboó.”

¹⁰ Ajóógé mbo, boó bimbo agii ji áké, “Eke nnó ne wo ólso mangé?”

¹¹ Ashuú ebwó meko aké, “Mende fo ayi akámege Jisós, ne apye gentwotwo awaá me né ame, ajóó ne me aké, chó shwóné ushu bye né géntoóge manaá eyigé ákuú nnó Silom. Njyé gé, nshwóné ne nló mbaá mangéné.”

¹² Ne boó bimbo agii ji aké, “Mende awú alú fó? Aké ne ebwó me nkaá wó”.

Ekwó boó Farasi ácheré mankaá ndere epyé ne mende yimbo aló mbaá mangéné

¹³ Mende yimbo ajóógé mbo, ákpá ji áfé mbaá ekwo boó Farasi.

¹⁴ Bii bi Jisós apye getwotwo mende yimbo aló mbaá mangéné, elé bii uwyaá.

¹⁵ Ne ekwo boó Farasi ntó ama agii mende yimbo ndere epyé gé ne ji aló mbaá mangéné. Ne mende yimbo agaré ebwó aké, “Awaá me gentwotwo né ame, nshwóné ushu ba ne nana ngéne mbaá”.

¹⁶ Ajóógé mbo, ekwo boó Farasi abifo áké, “Mende yina ayi ákuú ji Jisós atané fó mbaá Esowo wó, néndé ábélé gé fó ebé ewé aké muú apyé gé fo utóó bii uwyaá”.

Yé mbo abifo aké, “Epyembo nnó ne muú ayi apyé gé gabo,

apyéé ufóó ufélekpá bina?” Ewéna epye ebwó ábó uféré ucháchá.

¹⁷ Ne áma agii mende yimbo áké, “Ne wo mboó ójóó nnó, gétú gé mende yina ayi apye ame jyé ánené?”

Ashuú meko aké, “Ji alu muú ekpávé Esowo.”

¹⁸ Yé mbo ákpakpa boó Jus ákélé gé fó mankamé nnó ábó ábyé mende yina ame nónómé ne aló mbaá mangéné. Akuú mma wuú ne nte wuú.

¹⁹ Achwó gé agii ebwó áké, “Maá nyú na? Enyú déké débyé ji ame nónómé? Epyé gé nnó ne ji agéne nana?”

²⁰ Mma wuú ne nte wuú ágaré ebwó áké, “Esé dékaá nnó gé maá sé na, débó débyé ji ame nónómé.

²¹ Ne genó eyi gépyé gé ne ji aló mangéné mbaá, esé dékaá wó. Yéé muú ayi anené ji ame, esé dékaá gé fó. Gí gé jimboó agaré enyú, apó sé mane ko.”

²² Ebwó ajóó mbo gétú gé áfóó ákpakpa boó Jus, abi ábó ajóó mé nnó muú ayi ajóóge nnó Jisós alu Muú yi Esowo akweré ji elá gefwa, áfyéé ji ebé nnó akpé gé sé né mmu echa mmyemeñene.

²³ Gé genó eyi gepyéé mma wuú ne nte wuú ajóó áké, “Ji apó sé mamáné ko, gí gé jimboó agaré enyú.”

²⁴ Ne ákpakpa boó Jus áma kuú mende yi amé abó ánómé ji, ajóó ne ji áké, “Garé wawálé wye né mbe ushu Esowo, néndé esé dékaá nnó mende yina alú muú ayi apyé gé gabo.”

25 Ne mende yimbɔ ashuú ebwɔ meko aké, “Waá ji alú muú ayi apyéé gabo ah, waá apɔɔ ah, genó gema eyigé me nkaá gélú nnó me mbɔ nlú ame nónómé ne nana ngéne mbaá.”

26 Ne ágií ji aké, “Apyé nnó, ne wɔ? Apye nno ne wɔ ɔɔɔ mangéné mbaá?”

27 Ashuú ebwɔ meko aké, “Pó me mbó ngaré mé enyú? Yémbɔ dékélégé fɔ manwú, ulannó enyú dékélégé mámanwú? Ndɔfɔ enyú ntó dékélégé mambé ankwólé bíí?”

28 Ajoógé mbɔ, bɔɔ bimbɔ álɔ manju ji mashye mmye, aké, “Wɔ ne ɔlú menkwólé wuú. Esé délú ankwólé Mosis.

29 Esé dékaá nnó Esɔwɔ ajoó nyá mejɔɔ ne Mosis, ne ushuú mbaá menya muú yina atané esé dekaá wó.”

30 Mende yimbɔ aké, “Mechó ewé egboó me mmye. Enyú déké dékaá fɔ mbaá ayi ji atané wó yémbɔ apye me ngéné mbaá.

31 Dékaá nnó Esɔwɔ awuú fɔ mmyemenené bɔɔ abi apyéé gabo, yémbɔ yéndemuú ayi ánogé Esɔwɔ ne apyéé unó bi Esɔwɔ ákélege, Esɔwɔ awuú mmyemenene jíí.

32 Te mme álɔɔ délú danwú nnó muú fɔ ánené ámé muú ayi ábyené ji amé nónómé.

33 Mende yina ábé dantáne mbaá Esɔwɔ mbɔ ye genó ji apyéé wó.”

34 Ajoógé mbɔ, áshuú ji meko aké, “Abyé wɔ ɔwé né mmu gabo. Ndé genó wɔ ɔkélege manleré esé?” Ajoógé

mbɔ, áfyé ji ebé nnó ákpégé sé mmu echa mmyemenene.

Bɔɔ abi ágéne ne abi álá ágéné

35 Ne Jisɔs awuúgé nnó afyé mende yimbɔ ebé, akelé ji agé, agíí ji aké, “Nnó wɔ ɔfyé metɔɔ ne Maá Nte Mekwaá?”

36 Ne mende yimbɔ ashuú ji meko aké, “Ata, Maá Nte Mekwaá élé waá? Garé me mmfyé metɔɔ ne ji.”

37 Jisɔs ajoó ne ji aké, “Wɔ ɔgé mé ji nana. Ji ne ajoógé mbɔ mejɔɔ ne wɔ.”

38 Mende yimbɔ ajoó yé ne Jisɔs aké, “Ata me mmfyé metɔɔ ne wɔ”, ne anógé ji.

39 Ne Jisɔs ajoó ne ji aké, “Me nchwó fa mme mampye gabo bɔɔ agene gbɔgɔnɔ, nnó bɔɔ, abi álú ame nónómé ágéné mbaá ne nnó abi aferé nnó ebwɔ ágéne, abe ame nónómé.”

40 Ajoógé mbɔ, bɔɔ ekwɔ Farasi abi álú efeé, áwuú, ágií ji aké, “Esé déferé nnó wɔ ɔjoógé fɔ lé ne esé nnó délú ntó amé nónómé?”

41 Ne Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Enyú débó dékámé nnó délú ame nónómé mbɔ abɔ ajoó fɔ nno enyu depye gabo wó. Te mbaá enyú déké dégéne, gabo nyú alá enyú mmye.”

10

Mebame magɔɔme melómélɔ ne magɔɔme jíí

1 Ngarege enyú wáwálé nnó, “Muú ayi akwɔme mfaá gebame akpene né mmu gebamege magɔɔme, álá koge né meno gebame alú menjo.

Elá pó mbó fó wó, alú muú yi afógé unó bóó.

² Ne muú yi akogé né meno gebame akpe né mmu gebamege magoñme alú mbóó magoñme yimbó.

³ Mebame meno gebame ánénégé ji meno gebame, ji akpe né mmu, ne magoñme awuú meko wuú. Ne ji akuú magoñme jíí né mabó ne ase áji afé dafye.

⁴ Ne aségé magoñme jíí ako atanege dafye, ji ayye mbe aji akwólege ji meso, néndé ákáge meko wuú.

⁵ Yémbó áji akwólege fó menkéé, áboó lé ji boó néndé ákáge fó meko wuú.”

⁶ Jisós ató ébwó nekané mejóó eníné na, yémbó, ébwó ákáge fó geno eyige ji agarege ébwó.

⁷ Ne Jisós ama ajóó aké, “Me ngarege enyú wáwálé nnó me ne nlú meno gebamege magoñme.

⁸ Ne bóó ako abi abóó mbe achwóó ne me, álú lé anjo, ne bóó abi afógé unó bóó foge, magoñme awuú fó ébwó.

⁹ Me ne nlú meno gebame, yéndemuú ayi akoógé eta wa ne akpe né mmu, Esowó aferge nyé ji né éfwyale gabo. Ne akpene nyé mmu atanege dafye agene yéndégenó eyi gelíí ji.

¹⁰ Menjo achwóó lé nnó ajo unó, awá bóó ne áchó unó, yémbó me nchwóó lé nnó mmpye bóó abó genwá abe gbene né mati mako.

¹¹ “Me nlú membame magoñme melóméló. Membame magoñme melóméló

achyege geme jíí gétúgé magoñme jíí.

¹² Muú usege apó fó membame magoñme, muú áwyaá magoñme, ndere elúmbó, gébégé agege mekwala aké achwóó, aboó alyaa magoñme, mekwala afwené áji alá tyátyá.

¹³ Muú yimbó, aboó alyaa magoñme yimbó néndé ji alú lé muú usege, abóó fó gébé ne áji wó.

¹⁴ Me nlú membame magoñme melóméló, me nkágé magoñme ya ne magoñme ya ntó ákáge me.

¹⁵ Wyé ndere Nte wa akaa me, me ntó nkaa ji. Me nchyege geme ya gétúgé magoñme ya.

¹⁶ Ne nwyá magoñme ayifó, ayi alá pó né geluage ayina, mbó mansé áji ncho ne ayina. Aji ntó áwuú nyé meko wa, ne mpye nyé áji ábe ekwó magoñme ema ne ábéé nyé ne membame ama.

¹⁷ “Ula bi nte wa agboó ne me ulú nnó nchyege geme ya nnó áwá gétúgé bóó ba ne nnó kwyakwya me mma mbó geji.

¹⁸ Yé muú ayi akágé wa me apó, yémbó me mbóó ne nchyege geme ya nnó awá. Ne me nwyaa uto manchye geme ya nnó áwá ne nwyá ntó uto mamma mbó genwá ya. Ge geno eyige Nte wa agare me mbó”

¹⁹ Jisós ajóó mbó, bóó Jus ábó ufere ucháucha.

²⁰ Abifó ajóó aké, “Melo nchye achyege Jisós éfwyale ne améé gebwóó, déwúgé ji.”

21 Ne abifo ntó ajógé aké, “Muú ayi melo nchye achyegé ji efwyale ajógé fɔ ufɔ́ unó bina. Nnó muú ayi melo nchye achyegé ji efwyale, akaáge apyéé ntó muú ame nónómé agene mbaá?”

Bɔ́ Jus áshyá Jisɔs

22 Ne gébége bɔ́ Jus ányéé epaá ewe ebwɔ́ áteé ndere áfyee echa upɛ né amu Esɔwɔ́, Jisɔs abɔ alu né Jerosalɛ. Gébé eyigémbɔ nebá nelu.

23 Ndere Ji alú né dachi echa upɛ Esɔwɔ́, akene né agbá ayi akuú nnó agba Solomun.

24 Bɔ́ Jus áchwɔ́ nɔ́ ji né mme, ágíí ji aké, “Wɔ́ ɔlyagé mbɔ́ esé né mmu dembyɔ́ nnó? Mbɔ́gé wɔ́ ɔlú Muú yí Esɔwɔ́ akweré ji elá gefwa gare ese gbɔ́hɔ́nɔ́.”

25 Ne Jisɔs ashuú ebwɔ́ meko aké, “Me mbɔ́ ngare me enyú, yémbɔ́ enyú dékame ne me wɔ́. Utɔ́ ebi mempyéé né mabɔ́ Nte wa, ubi ne ulerege gefɔ́ge muú ayi me nlú.

26 Yémbɔ́ enyú dékamege néndé depɔ́ fɔ́ né geluage magɔ́hɔ́me ya.

27 Magɔ́hɔ́me ya, ákágé meko wa. Me nkágé áji ne áji ntó ákwɔ́lege me.

28 Me nchyege áji genwá eyi gélagé byéé. Áji ánome fɔ́ mme detu ne yé muú ayi ákágé fɔ́ áji né amu ya ápɔ́.

29 Néndé Nte wa muú áfyéé me áji né amu, aɲea geme apwɔ́ bɔ́ ako, ne yé muú ayi ákágé fɔ́ áji né amu Nte wa apɔ́.

30 Me ne nte wa Esɔwɔ́ delu muú ama.”

31 Jisɔs ajógé mbɔ́, bɔ́ Jus ama ábɔ́ mataá nnó áto ji áwá.

32 Ne Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Me mpye gejamégé utɔ́ ulúúl ebi Nte wa achyéé me utó nnó mpye, enyú degɛ. Né ebi ndé ne enyú dékelege manto me ne mataá?”

33 Bɔ́ Jus bimɔ́ áshuú ji meko aké, “Eɲɔ́ gétúgé utɔ́ ulúúl ebi wɔ́ ɔpyéé ne ese detome wɔ́ ne mataá. Elé gétúgé wɔ́ ɔbyaá Esɔwɔ́. Wɔ́ ɔlú lé mekwaá, yémbɔ́ ɔse geme jyéé nnó wɔ́ ɔlú Esɔwɔ́.”

34 Ne Jisɔs ajɔ́ ne ebwɔ́ aké, “Pɔ́ nnó asa né mmu ɲwe Esɔwɔ́ nnó, ‘Me nke enyú delu bɔ́ Esɔwɔ́?’

35 Ese dékaá nnó mekomejɔ́ Esɔwɔ́ akwɔ́régé fɔ́. Ne mbɔ́gé Esɔwɔ́ akú bɔ́ abi ji achyéé ebwɔ́ mekomejɔ́ nnó álú bɔ́ Esɔwɔ́.

36 Epyembɔ́ nnó ne me muú Esɔwɔ́ ajyaá atɔ́me fa mme, njógé nnó nlú Maá Esɔwɔ́, enyú déké me mbyaá Esɔwɔ́?

37 Mbɔ́gé me mpyéé fɔ́ utɔ́ ebi Nte wa achyéé me nnó mpyege, dékamegé fɔ́ ne me.

38 Ne mbɔ́gé me mpye lé ubi, yé lé enyú déla dékame nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé wɔ́, kamegé ne utɔ́ ebi me mpyéé. Dépyege mbɔ́, dégene nyɛ nnó me nlu muú ama ne Nte wa, ne Nte alu muú ama ne me.”

39 Ajógé mbɔ́, bɔ́ Jus bimɔ́ ama amua mampye ji, yémbɔ́ aloó ebwɔ́ né amu.

40 Achyaá afe né egbe ebeé Jodan ewefɔ́ mbaá ayi Jon abɔ́ awyage nya bɔ́ manaá Esɔwɔ́, ajwɔ́lege ewú.

41 Ne gejamégé bɔ́ ákwole ji, ájógé ne ate áké, “Jon apye yé ufélékpa fɔ́ wɔ́, yémbɔ́ yéndégenó eyigé ji ajɔ́ atome ne mende yina gelú wáwálé.”

42 Efée ne gejamégé bɔ́ áfyéé metɔ́ ne Jisɔ́s.

11

Negboné Lasarɔ́s

1 Gébégé fɔ́, mende fɔ́ abɔ́ ameeé, akuú ji nnó Lasarɔ́s. Ji alu muú Betani. Betani ele melɔ́ Meri ebwɔ́ ne menmo wúú Mata.

2 Elé Meri yina ne abɔ́ ágbelé nya lamenda né uka Ata, atile ne mejwe wuú. Ji ne menmo wúú Lasarɔ́s abɔ́ ameeé.

3 Gétúgé Lasarɔ́s ameeé, aɲme bií átó meko mbaá Jisɔ́s aké, “Ata mejeé wyéé ayi ɔ́gboó ne ji dɔ́ ameeé.”

4 Jisɔ́s awúgé meko ayi alɔ́ ji, aké, “Nemeé eniné Lasarɔ́s ameeé mbɔ́, nepɔ́ fɔ́ eni netene ji aló nelú ele nnó, bɔ́ áfegge Maá Esɔ́wɔ́ nnó ɲgɔ́ Esɔ́wɔ́ akwɔ́. Getu eyigembɔ́ bɔ́ áfegge nye Maá Esɔ́wɔ́.”

5 Jisɔ́s agboó ne Mata, ne menmo wuu Meri ne Lasarɔ́s.

6 awuge nnó Lasarɔ́s ameeé ama bele né melɔ́ ewé ji abɔ́ alú wyéé ndɔ́ epea.

7 Ne ndɔ́ yimbɔ́ epea ekógé, ajɔ́ ne baá utɔ́ bií aké, “Déma déjye né gebage mewaá Judiya.”

8 Baá utɔ́ bií ajɔ́ ne ji aké, “Ménleré elú dambele ayi bɔ́ bimbɔ́ aké áto wɔ́ ne mataá áwá, ne wɔ́ ɔ́kelege nnó déma dékeré ewú?”

9 Ajógé mbɔ́, Jisɔ́s ashuú ebwɔ́ meko né nekanémejɔ́

aké. “Yéndé bií uwyaá nchwaneké efyánépeá ne utuú ugi, wa mbɔ́ fɔ́ wɔ́? Bɔ́ aké ákene ne bií gbɔ́, ákparege fɔ́ nekwe néndé ágene mbaá.

10 Yémbɔ́ bɔ́ abi akene ne utuú ákparege nekwe néndé gengbɔ́ gepó.”

11 Ajógé mbɔ́, aké ne ebwɔ́, “Menme se Lasarɔ́s akwe geja, yémbɔ́ me nyje ewú nnó pye ji apeé geja.”

12 Ajógé mbɔ́, baá utɔ́ bií aké ne ji, “Ata mbɔ́gé abelé geja ebyennó alé ató.”

13 Jisɔ́s abɔ́ agarege mbɔ́ lé ebwɔ́ negbone Lasarɔ́s, yémbɔ́ ebwɔ́ áfere nnó ajógé mbɔ́ lé mechɔ́ geja eyigémbɔ́.

14 Jisɔ́s agare yé ebwɔ́ gbɔ́gɔ́ aké, “Lasarɔ́s agbo.

15 Ne metɔ́ egɔ́ me gétúgé nyú nnó me mbɔ́ mpɔ́ fɔ́ ewú ne ji. Genó eyigé mempye nye, gepyé nye enyú défyéé metɔ́ ne me chánéné. Kwilege mme déjye dége ji.”

16 Ajógé mbɔ́, Tomásí maá gefa, ajɔ́ ne ate baá utɔ́ aké, “Kwilege déjye, yé ebe lé negbo, degbo ne ji”.

Jisɔ́s afyéé aɲme Lasarɔ́s metɔ́

17 Jisɔ́s akwɔ́nege né melɔ́ Betani, age nnó aníí Lasarɔ́s né mmu eba ntaá ale me ndɔ́ eni.

18 Nekene Betani ne Jerosale nelú genóge ɲkpa neke epea.

19 Ne gejamégé bɔ́ Jus áfé manjwye Mata ebwɔ́ ne Meri mmye gétúgé negbone menmo bwɔ́.

20 Mata awúgé nnó Jisɔ́s achwɔ́, atane ajye bane ji, Meri alá ji né mmu gepú.

21 Mata ábánégé Jisṓs ajṓó ne ji aké, “Ata mbṓgé wṓ ṓbṓ ṓbe fa, mbṓ meṇmṓ wa agboṓ wṓ.”

22 Yémbṓ, yé ebe elé nana, nkaá nnó, yéndégenó eyigé wṓ ṓgigé Eṣṓwṓ, achyege wṓ geji.

23 Ne Jisṓs ajṓó ne ji aké, “Meṇmṓ wyé akwilege nyé né negbo.”

24 Ne Mata aké, “Nkaá nnó akerege nyé meso né geṇwá gébégé bṓó aké akwilege nyé né negbo né bií bi kwyak-wya.”

25 Ajṓgé mbṓ, Jisṓs aké, “Me ne mbwyége bṓó akwilege né negbo, ne me ne nchyege bṓó geṇwá. Yéndémuú ayi áfyéé metṓó ne me, yé agbo akerege né geṇwá.”

26 Ne yéndémuú ayi alú mebe, áfyéé metṓó ne me ágboṓ fṓ, Mata ṓkamé nnó elé wáwálé?”

27 Mata aké, “Eh Ata nkamé, nnó wṓ ne ṓlú Muú yi Eṣṓwṓ akweré ji elé gefwa, Maá Eṣṓwṓ ayi ábṓó manchwṓ fa mme.”

Jisṓs asṓ manse

28 Mata ajṓgé mbṓ, ajye kú meṇmṓ wuú Méri ajṓó ne ji bibi aké, “Ménleré achwṓ, akélege mangé wṓ.”

29 Méri awúgé mbṓ, akwilé mme wáwá, ajye bane Jisṓs.

30 Jisṓs abṓ alú dankwṓne yé né melṓ, alú wyé né mbaá ayi Mata abané ji.

31 Ne bṓó Jus abi alú né mmu gepúge negbo áfyéé Méri metṓó né negbone meṇmṓ wuú, ágege ndere Méri akwilé ka wáwá átane

dafye, ebwṓ ntó ákwilé ákwṓle ji, néndé áfere nnó ji ajyéé mbṓ lé né menome meṇmṓ wuú Lasarṓs manli negbo.

32 Méri akwṓnege, age Jisṓs, akwe ji né uka aké, “Ata wṓ ṓbṓ ṓbe fa, mbṓ meṇmṓ wa abṓ agboṓ wṓ.”

33 Jisṓs ágégé ndere Méri álili chonchó ne bṓó Jus abi ákwṓlege ji, eta ji mmu ne meshwe akwṓ ji metṓó.

34 Agií ebwṓ aké, “Enyú dénií ji efṓ?”

Ashuú ji meko aké, “Ata, chwṓ ge mbaá wuú.”

35 Jisṓs asṓ manse.

36 Bṓó Jus bimbṓ, ágegé mbṓ, aké, “E é, gege ndere ji abṓó gejeé ne Lasarṓs.”

37 Yémbṓ abifṓ ajṓgé aké, “Nnó ji muú apyéé muú amé nónómé agene, abṓ akágé pyé fṓ nnó Lasarṓs agboge?”

Jisṓs ape Lasarṓs né negbo

38 Ne nchye ama anywṓne Jisṓs né mmu, afé né menome. Menome ewémbṓ, elú lé embu ebá ntaá, agbe ewú ne ntaá.

39 Jisṓs aké, “Ferege ntaá eniné mbṓ né meno menome.”

Mata meṇme Lasarṓs ashuú ji meko aké, “Ata, agbo mbṓ ale fina ndṓ eni, gébé eyi, gebe gebogebo geja gepwṓ amu.”

40 Ne Jisṓs ajṓó ne ji aké, “Mata, pṓ me ngaré na wṓ nnó ṓfyége metṓó ne Eṣṓwṓ, ṓgene nyé genó eyigé utó ba upyéé?”

41 Aférégé ntaá eniné mbṓ, Jisṓs abweé amé ape

mfaá anemmye aké, “Nte wa, ntame wə néndé ɔwú mmyemenene ya.

42 Nkaá nnó wə ɔwuú mmyemenene ya yéndégébé. Yémbə, njó mbə gétúgέ bóó abi alú fa, nnó ebwə ákamé nnó wə ne ɔtəme me.”

43 Anerege manjó mbə, anyá ne meko metometo aké, “Lasarəs táné chwə fa.”

44 Tenétené yimbə, Lasarəs atane dafye, uka bií ne amu, úlú wye wéwé né mmu uba mandée ebíí áni ji né mmye chonchó ne ushu. Ne Jisəs aké, “Kaáge ji ajye.”

Ajó geju manwá Jisəs

(Mat 26:1-5; Mak 14:1, 2; Luk 22:1, 2)

45 Ne gejamégé bóó Jus abi ábó alú eféé áchwəó áchwéé Meri mmyé, ágege ndere Jisəs apyéé Lasarəs apeé né negbo, áfyéé matóó ne Jisəs.

46 Yémbə, abifə ájye gare bóó Farasi fə genó eyigé Jisəs apyéé.

47 Ne anə ba ampýéé ure Ɛsəwə ne ekwə bóó Farasi fə, ákú ujwólé, áchomé né eso ájóó aké, “Nana esé dépyembə nnó? Mende yina apyéé mbə ufélekpa ufóó ufóó ajyéé.

48 Mbəgé délyage ji nnó ajyéé mbe mampye ubi, melo meko efyeé nye metóó ne ji, ne bóó Rom áchwə chə nye echa ure se chonchó ne melo.” *

49 Ne muú bwó ama, ayi akamege Kaifas, ji ne alú etukpe ampýe ure Ɛsəwə né ηme eniné mbə. Ajóó aké, “Enyú dékage yé genó kanja,

50 dekaá fə nnó elú galógáló eta nyú nnó muú ama agbo gétúgέ bóó ako epwə nnó melo meko énomé wó?”

51 Mejóó ewé Kaifas ajóó mbə, etane fə jimboó né metóó wó. Ndere ji alú etukpe ampýéé ure Ɛsəwə né ηme eniné mbə, Ɛsəwə apye nnó ji agare nnó Jisəs abə magbo gétúgέ melo meko.

52 Ne epófə gétúgέ melo ewú ewú wó, agbo ntó nnó apye bóó Ɛsəwə abi álaá tyátyá né mme meko anywere akwe muú ama.

53 Elo né gébé eyigémbə, ákpakpa bóó Jus asə mala ndere ápyéé ne áwa Jisəs.

54 Né getú eyigémbə, Jisəs amáge ke sé gbəηəno né géluage bóó Jus. Alyaá Jerosale afé né maá melo fə ayi akuú nnó Ɛfrem kwókwólé ne mashwəne. Ewúmbə ne ji ne baá utóó bií ájwólége.

55 Ne gébége epaá bóó Jus ewé ákuú nnó epaá koó upú elá kwókwólé, gejamégé bóó afé né Jerosale nnó akpome mmye ndere ebwə apye me gemege nnó epaá ewémbə ekwəne.

56 Ne ndere ebwə anywere né mmu echa ure Ɛsəwə, ápele mbəgé agene nye Jisəs. Ajóge ne ate aké, “Enyú défere mbə nnó? Nnó ji achwəó nye né epaá ewéna waá achwəó?”

57 Gemege nnó epyembə etukpe ampýe ure Ɛsəwə ne ekwə bóó Farasi fə, ábó áchyéé me meko nnó muú ayi akaáge mbaá ayi Jisəs alú ágare, ájye

* 11:48 Elú wáwálé nnó: Mbəgé nnó bóó Jus áfyége metóó ne Jisəs, Ji ámmye nye apwə bóó Rom nnó bóó Jus álaá mmyemmye bwó.

apye ji.

12

Awaá Jisós mawéé né meló Bétáni

(Mat 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ Epaá koó upú elágé ndó ekene, Jisós afe né meló Bétani meló ewé Lasarós muú Jisós apye ji apeé né negbo ajwólége.

² Efée ne anene Jisós ne menyéé. Mata ne afaá menyéé yimbó ne Lasarós alú muú ama né geluage bóó abi ájwóle agií mmye né ekpókópógélé ne Jisós.

³ Ndere ájwóle mbó, Meri akpa ekpómé mawéé Lamenda ami majame nka dóó, amo Jisós né uka. Gepú geko geka ne gebége lamenda, ne ase mejwe wuú ati uka Jisós. Mawéé amina malu mmye po. Akwyyéé mami ne genó eyigé akuú nnó, "Nard."

⁴ Ne Judas Iscarot, maá utóó Jisós ama ayi abóó manchyyéé Jisós mankwaá, agege geno eyi meri apyembó, aké,

⁵ "Mbó ákpoó mawéé lamenda amina, áse gejaméégé nka, eyi epwóó nka eyi muu akage pye né nme áchyyéé mbaá ubyá bóó."

⁶ Mejóó ewé Judas ajóó mbó na, epóó nnó ji agboó ne ubya bó, elé gétúgé ji alú menjo ne ajóó mbó. Ji ne ábélege mekwa nka baá utóó Jisós. Ne gébé eyigé fó, ajoó nka wyé.

⁷ Judas ajógé mbó, Jisós aké, "Gógé ji abe nyame, ji

apyémbó nnó me ngboge ánií me nííge.

⁸ Ubyá bóó ulú fa ne enyú yéndégébé, yémbó me mbéé nye fó ne enyú gébé geko."

⁹ Ne gejaméégé bóó Jus áwúgé nnó Jisós alú efée né meló Bétani, ákwóle áfe ewú. Ajye nya fó mange lé Jisós jimbií wó, áfe ntó nnó áge Lasarós muú Jisós apye ji apeé né negbo.

¹⁰ Ndere elúmbó, anóó baá ampyeé ure Esowó asó mala nnó áwa Lasarós.

¹¹ néndé elé getú jíí ne gejame bóó Jus ályaá ebwó áfyéé metóó ne Jisós.

Jisós akpe né Jerosale nkane mfwa

(Mat 21:1-9; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Bií uyyage, gejaméégé bóó abi áchwóó manyé epaá koó upú, áwú nnó Jisós achwóó né Jerosale.

¹³ Asó mamméé, átane ájye bane ji meti. Áwyále áké, "Matame mábé ne Esowó. Mejé ebé ne muú ayi achwóó né mabó Ata. Efwó ebe ne Mfwa bóó Israeli!"

¹⁴ Jisós agége maá géjuná, akwó ajwóle né mfaá. Ne genó eyigé ábó ásamé né mmu nwe Esowó getane wáwálé nnó,

¹⁵ "Enyú bóó Sayon défóge, gége mfwa nyú achwóó, ajwolé mbó né mfaá maá géjuná" *

¹⁶ Ndere Jisós akpene né Jerosale, baá utóó bií ákaá fó nnó uno bi ábó ásame me né

* 12:15 Elú wáwálé nnó: Opége né Mat. 21:5 né nteé gebagé nwe ógené ula Sayon.

mmu ηwe εσωω úlú wawale wó. Yémbó gébége Jisós akwome ajyεé né mfaánebuú, ne εbwó ateé nnó abó asa né mmu ηwe εσωω nnó unó bina upyεé nye ne ji. Ne ápye ntó ubi ne ji.

17 Ne bós abi abó alú ne Jisós gébége ji apye Lasarós apeé né negbo, akpa gegare eyigémbó, ájyεé ne geji.

18 Genó eyigé na ne gepye gejamégé bós ájyεé bane Jisós né meti gétúgé áwuú gepoge ufélékpa εbi ji apyεé.

19 Ne ekwó bós Farasi, ájógé ne ate aké, “Ye mekpo ne ula εsé dégene fó né mechó ewe desóó mbó mala manwa Jisós. Gegé, gemεge meló geko gela kwóle élé ji.”

Jisós abó mbε agare negbo nií

20 Né geluage bós abi ájyε né Jerosale manogé εσωω gébége epaá koó upú, ne abi ákú εbwó nnó bós Grek álú wye.

21 Bós Grek bina áchwó mbaá Filip muú meló Betsada né gebage mewaá Galilií, ájós ne ji aké, “Ata εsé dékelege mangε Jisós.”

22 Filip awúgé mbó, ajyε gare Andru, ne εbwó ne Andru ájyε gare Jisós.

23 Ne Jisós ashuú εbwó meko aké, “Gébé gekwane eyigé bós ágene nye nnó Maá Nte Mekwaá apwó amu.

24 Me ngarege enyú wawále nnó nyine nchi nelaá wye nyine nchi nemaá, mbógé muú álá apeé néní né mme degbo wó. Negboge ne nechíí nefyε gejame amε nchi.

25 Muú ayi asele geηwá jíí nnó geηεá gemε dós, geηwá jíí genóme nye mme detu. Ne muú ayi asele nnó geηwá jíí geηεá fó gemε né mme yina wó, abεé nye ne geηwá eyi gélagé byé.

26 Mbógé muú akelege mampyεge utós ba, abó mankwóle me. Ne yéndé mbaá ayi me mbεε, muú utós wa ntó abεé wyεé ne me. Ne yéndémuú ayi apógé me mampyε utós ba, Nte wa anoge nye ji.

27 “Nana ufere ba úlú uyaá uyaá. Ewena njoge mbó nnó? Nne ne mbó élé mmyε nnó, ‘Nte wa aféré me né εfwyale εwé εchwós mbó me né mbε waá?’ Ngba, nne ne fós mbó, néndé ula bi me nchwós fa mme úlú nnó ngε εfwyale εwéna.

28 Nte wa, pye bós ákaá nnó wó opwó amu.”

Ájógé mbó, meko fó atane né mfaánebuú aké, “Me mpyε mé bós akaá nnó me mpwó amu, ne mmage pye wyεmbó.”

29 Ne gejamégé bós abi átene eféé, áwúgé meko yimbo, abifó aké, élé nemfe, abifó aké, élé ekiénné εσωω ne εjós mejós ne Jisós.

30 Ne Jisós ajós ne εbwó aké, “Meko ayi déwuú mbó alú lé né galógáló nyú, epófos awa.

31 Nana, gébé eyigé εσωω apyεé bós mme ákpe né unós mpa gekwane, gébé gekwane eyigé ábuú danchómeló mfwa bós mme,

32 né geluoge gefwa jíí. Ne abwεge me né mbaá gekwa,

njame nye bɔɔ ako achwɔ eta wa.”

³³ Jisɔs ajɔɔ mbɔ, manlere gefɔge negbo eniné ji agboɔ nye.

³⁴ Ne bɔɔ bimbo, ajɔɔ áké, “ɲwe mabe esɔwɔ agare ese nnó Muú yi Esɔwɔ akweré ji elá gefwa, abe mebe te kwyakwyaá, epyémbɔ nnó ne wɔ ɔke ábɔ mambwye Maá Nte Mekwaá né mfaá gekwa, waá álú Maá Nte Mekwaá yimbo?”

³⁵ Jisɔs ashuú ebwɔ meko aké, “Genɲbɔ gelú gegenege eta nyú né mboɔ gébé, kége nana ndere genɲbɔ gelú gegenege nnó ékágé gemua gewere enyú. Muú ayi akene né gemua ákágé fɔ mbaá ayi ji ajoyé.”

³⁶ Fyége metɔɔ ne muú ayi achyegé genɲbɔ nana ayi ji alú ne enyú, nnó debe bɔɔ abi achyege genɲbɔ. Jisɔs ajógé mbɔ, alyaá ebwɔ ajoye bií.”

Bɔɔ Jus áshyá wye shyá mamfyé matɔɔ ne Jisɔs

³⁷ Ne yé lé Jisɔs apye gejamégé ufɔɔ ufélékpa ebwɔ ágené, áfyéé fɔ matɔɔ ne ji wɔ.

³⁸ Epyémbɔ nnó genó eyigé Asaya muú ekpave Esɔwɔ abɔ ajɔɔ getane wáwálé. Asaya abɔ ajɔɔ nya aké, “Ata, ndé muú ákamé ne mekomejɔɔ ayi esé dégare. Ne ndé muú ayi Ata alere ji gefɔge utó bi ji awyaá?”

³⁹ Ula bi ebwɔ alá ákame nya ne mekomejɔɔ yimbo wɔ, úlú wye ndere, Asaya muú ekpave Esɔwɔ abɔ ajɔɔ nya nnó Esɔwɔ aké,

⁴⁰ “Ngilége ebwɔ ame nnó ékágé ágene unó ne ame, ne

mpye bwɔ áɲea matɔɔ nnó ékágé ebwɔ ákaá genó eyigé mekomejɔɔ yimbo ágaré. Esɔwɔ aké, ‘Me mpye mbɔ nnó ékágé ebwɔ áti meso ne gabo bwɔ, áchwɔ eta wá nnó me mfere ebwɔ né efwyale.’”

⁴¹ Asaya ajɔɔ mejɔɔ ewéna ato ne Jisɔs, néndé ji abɔ age me nnó Jisɔs abeé nye muú ayi apwɔɔ amu.

⁴² Ne yé elé gejamégé bɔɔ álú abi ála áfyéé fɔ matɔɔ ne Jisɔs wɔ, abifɔ áfyé, yé ákpakpa bɔɔ Jus abifɔ áfyé ntó metɔɔ ne Jisɔs, yémbɔ álerege fɔ gbɔgɔnɔ nnó áfyéé metɔɔ ne ji gétúgé áfɔɔ nnó álerege, bɔɔ Farasi ábuú nye ebwɔ né echa mmyemenene.

⁴³ Néndé ebwɔ ágbɔɔ lé nnó akwaá áfegé ebwɔ ápwɔ nnó Esɔwɔ ne afegé ebwɔ.

Mekomejɔɔ ayi Jisɔs agare ne asɔɔ nye mpa bɔɔ

⁴⁴ Ne Jisɔs ajɔɔ kenke, aké, “Yéndémuú ayi áfyéé metɔɔ ne me, áfyé fɔ metɔɔ ne me mbií wɔ, áfyé ntó ne muú yi atome me.

⁴⁵ Muú agagé me, ebyennó age ntó muú ayi atome me.

⁴⁶ Me nchwɔ ndere muú yi alerege genɲbɔ mbaá bɔɔ mme, nnó ékágé bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne me alá kenékéné eké muú ayi alú mmu gemua.

⁴⁷ Mbɔgé muú awúgé mekomejɔɔ ayi me ngare ne alá apyeé fɔ genó eyigé me nké ji apye wɔ, me njógé fɔ nnó ji akwe mpa, néndé me nchwɔɔ fɔ fa mensɔ mpá bɔɔ mme wɔ nchwɔ lé mamfere ebwɔ né efwyale gabo.

48 Muú yi ashyaá nnó ji ákágé me, ne alá apye genó eyigé me njóó, genó eyi geso mpa wuú gelú wyeé. Ne genó eyi gesóó mpá wuú né bií bi kwyakwya, élé mekomejóó wa ayi ngare.

49 Nende Me njógé f� né uto ba. Nte wa muú atome me agare me genó eyi me njógé ne ndere me mbóó manjóó.

50 Ne nkaá nnó genó eyigé ji aké me ngare gechwóó ne genwá eyi gélágé byé. Né getú eyigémbó, me njógé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó njóó.”

13

Jisós ashwone uka baá utóó bií

1 Wye ndere epaá koó upú eláá kwókwólé Jisós akaá nnó gébé eyigé ji alyagé mme yina nnó akere meso mbaá Nte wuú gekwone. Ne élé ji abóó gejeé ne bóó bií abi alú fa mme, alere ebwó gefóó eyigé ji abóó gejeé ne ebwó.

2 Ne ndere Jisós ajwale anyeé menyéé ne baá utóó bií ne nkwale, danchomeló anyú me metóó maá utóó Jisós ayi ama nnó achyéé Jisós mankwaá. Akuú maá utóó yimbó nnó Judas Iscarot, maá Simun.

3 Jisós akaá nnó Nte wuú Esowó afye ji yéndégenó né amu. Akaá ntó nnó ji abó atane mbaá Esowó ne ji akerege meso mbaá Esowó.

4 Ndere álú ányé menyé, Jisós akwile téné, afeé nku yi mfaa abelé. Ani agbogbo né gebwe.

5 Afane manaá né mmu geku, aló manshwone uka baá utóó bií, ne atile ubi ne agbogbo ayi ji anii né gebwe.

6 Akwonegé mbaá Simun Pita, Simun agii ji aké, “Ata okeloge manshwone me uka?”

7 Ne Jisós ashuú ji meko aké, “Genó eyigé me mpye mbó, enyú dékage f� ula nana, meso gébé dékage nyé.”

8 Ajógémbó, Pita aké, “Ngba, wó abó f� manshwone uka eba wó.”

Ne Jisós aké ne Pita, “Mbógé me nlá nshwone wó wó, ochome f� mbwa ne me.”

9 Ajógé mbó Simun Pita aké, “Ata oshwonege f� lé uka ba ubiubi, shwone ntó amu ya chonchó ne mekpo wa.”

10 Jisós aké, “Muú yi awóó me manaá abó mashwone lé uka bií ubiubi néndé menyamme wuú alu me pópó. Ne enyú délu me pópó, yémbó enyú ako f� wó.”

11 Jisós ajóó mbó, ji akaá me muú ayi achyegé nyé ji mankwaá, nkaawu ne ji aké, “Enyú ako depó f� pópó.”

12 Ne ji anerege manshwone uka baá utóó bií, abó nku wuú afye, akere ajwale ká. Agii ebwó aké, “Enyú dékaá ulaá genó eyigé mempye mbó né enyú?”

13 “Enyú dékuú me menlere ne Ata. Enyú délu cho mankú me mbó, néndé ge muú ayi me nlú mbó.

14 Ne mbógé me, Ata ne menlere enyú, nshwone enyú uka, enyú ntó debó manshwonege uka ate.

15 Me nlere enyú genó eyigé debóó mampyege nnó dépyege geji ne atε ndere me mpyeé ne enyú.

16 Me ngaregé enyú wáwálé nnó, maá utóó ajeáge fó gеме apwó nte wuú. Yé maá déntóó ntó ajeáge fó gеме apwó muú ayi atóme ji.

17 Nana ayi enyú dékaá unó bina, déké dépyeé ubi, débéé ne metóó megómege.

18 Me njógé mbó, ntome fó ne enyú ako. Me nkaá ufóó bóó abi me njyaá. Yémbó mpye mbó nnó genó eyigé ásame né mmu ηwe Esówó gétáné wawale. Asa wyε nno, 'Muu yi esé ne ji déchome ebwó menyéé, abwólé atene ummye ne me'

19 Me ngarege enyú genó eyigé na nana gемеge nnó gepye. Ne gébégé gepyege, enyú dekamege nyε nnó, 'Me Nlú gefóge Muú ayi Me Nké Me Nlú.'

20 Me ngarege enyú wáwálé nnó yéndémuú ayi asele muú dentóó wa ne metóó megómégó, ebyennó ase mbó lé me mbóó. Ne muú ayi asele me, ase mbó lé Esówó muú átóme me."

Jisós abó mbε agare nnó áchyεge nyε ji mankwaá

(Mat 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23)

21 Jisós ajógé unó bina, metóó esó ji, agare gbógónó aké, "Me ngarege enyú wáwálé, muú nyú ama achyεge nyε me mankwaá."

22 Ajógé mbó baá utóó bií alá meno mekpó fuú ápe atε ne

ame ne ame. Akágé yé muú ayi ji ajóó atome ne ji.

23 Ne maá utóó ama, ayi Jisós agboó ne ji, agií mmye né ekpokpogele kwókwólé ne uwyaa Jisós.

24 Ne Simun Pita anyú meno aké, ne ji "Gií Jisós muú ayi ji ajóó mbó atome ne ji."

25 Ndere maá utóó yimbo, ajwale agií kwókwólé ne uwyaa Jisós, akó gеме agií Jisós aké, "Ata waá achyεge nyε wó mankwaá?"

26 Jisós ashuú ji meko aké, "ele muú ayi me nyuale bred yina né mmu akpánkpa nchyεge ji. Jisós ajóge mbó abó gekpóge bred, anyuá né mmu akpánkpa achyε Judas Iscarot, maá Simun."

27 Tenétené ayi Judas asele gekpóge bred eyigémbó, danchómeló anyú ji metóó. Ne Jisós ajóó ne Judas aké, "Genó eyigé wó ókelege mampye, pye geji wáwá."

28 Né geluage bóó abi ajwale agií né ekpokpogele, ye muú ama ayi akaá ulaá mejóó ewé Jisós ajóó mbó ne Judas apó.

29 Ne elé Judas ne ábélege mekwa ηka bwó. Baá utóó abifó áfere nnó Jisós ajóó mbó lé nnó Judas ajye ána unó ebifó ebi ebwó ákelege. Ela epó mbó wó, ndófó Jisós ajóó mbó lé nnó Judas ajye achyε genó gefó mbaá ubya bóó.

30 Ne Judas asege gekpóge bred eyigé Jisós achyε ji, atane afé. Gébé eyigémbó utuú ugi me.

31 Judas atanega ayyege, Jisṣ aké, “Nana bṓṓ agene nye ndere Maá Nte Mekwaá apwṓṓ amu. Ne ji apye nye bṓṓ age ndere Eṣṓwṓ apwṓṓ amu.

32 Ne mbṓgé Maá Nte Mekwaá apyεé bṓṓ age ndere Eṣṓwṓ apwṓṓ amu, Eṣṓwṓ ntó apyεé nye bṓṓ ágé ndere Maá Nte Mekwaá apwṓṓ amu, ne achṓṓ sé gébé.

33 Baá ba, me mbelege sé ne enyú dṓṓ, enyú dékelege nye me, ne wye ndere me mbṓ ngare ákpakpa bṓṓ Jus, mbṓntó ne ngarege enyú nana nnó, ‘Mbaá ayi me nyye enyú dékage chwṓ fṓ wyεé.’

34 Ajṓgé mbṓ, aké, nana nchyyege enyú ebe ewé meké, “Bṓṓgé gejeé ne ate. Ndere me ngboṓ ne enyú mbṓntó ne enyú debṓṓ mangboge ne ate.

35 Ne mbṓgé deké débṓṓ gejeé ne ate, yéndémuú ákage nye nnó enyú delú baá utṓṓ ba.”

Jisṣ agaré ndere Pita áshyáa nye ji

(Mat 26:31-35; Mak 14:27-31; Luk 22:31-34)

36 Ne Simun Pita agií ji aké, “Ata, wṓ ṓjye efo?”

Jisṣ aké, “Mbaá ayi me nyye ṓkágé kwṓle me nana, yémbṓ ṓkwṓlege nye me meso gébé.”

37 Pita agií ji aké, “Ata ulannó ne me nla nkágé kwṓle fṓ wṓ nana? Me nkpome mmye mangbó gétú jyεé.”

38 Ne Jisṣ ashúú Pita meko aké, “Pita nnó ṓkpome mmye magbo gétú ya? Gṓ me ngare wṓ wáwálé nnó geme nnó

menṓ mekwṓ akú, wṓ ṓshyáá nye máṓáne aléé nnó wṓ ṓkágé me.”

14

Jisṣ ne alerege meti ewé ejyεé mbaá nte wuu

1 “Dekamege fṓ mesome ebe enyú né metṓṓ. Fyεgé metṓṓ ne Eṣṓwṓ, fyεgé ntó metṓṓ ne me.

2 Baá upú alú gejame né gepúge Nte wa; mbṓgé abe dampṓ mbṓ, mbṓ me ngare fṓ enyú mbṓ wṓ. Me nyye kwyyé melú mbele enyú.

3 Nnerege mankwyyé melú ewémbṓ, nkerege, nchwṓ nse enyú nnó mbaá ayi me mbεé enyú ntó débε wyεé.

4 Enyú dékaá meti ewé ejyεé né mbaá yi me nyyé.”

5 Ne Tṓmasi ajṓṓ ne Jisṣ aké, “Ata ese dékaá yé mbaá yi wṓ ṓjyεé wṓ, epyεmbṓ nnó ne dékaá meti ewé ejyε wyεé?”

6 Jisṣ ashúú ji meko aké, “Me ne nlú meti ewú. Me ne ngarege bṓṓ wáwálé. Ne me ne nchyyege genwá. Yé muú fṓ ákágé chwṓ fṓ mbaá Nte wa mbṓgé alá akoṓ eta wa wṓ.

7 Mbṓgé enyú débṓ dékaá me chánéné, mbṓ debṓ dékaá ntó nte wa. Manló nana déjyεgé mbε, dékaá me ji ne degε me ji.”

8 Ne Filip aké, “Ata lere esé Nte wye awu, nnó matṓṓ akwene ese mmu.”

9 Jisṣ ashúú ji meko aké, “Mbṓ te me nlú mbṓ fana ne enyú, delú dankaá me Filip? Yéndémuú yi agene me, ebyennó age ntó Nte wa. Waá ulannó wṓ ṓké me nlere enyú Nte wa?”

10 Enyú dékame fò nnó me ncho mmye ne Nte, ne Nte wa ntó acho mmye ne me wá? Depó etire me njógé mbó, detanege fò me mbóó né metáó, elé Nte wa mmu áchomé mmye ne me ne apyéé utáó bíí.

11 Kamege ne me nnó genó eyigé me ngarege enyú gelú wáwálé nnó me ncho mmye ne Nte wa ne Nte wa ntó acho mmye ne me. Ne mbógé ewéna ela ekwane enyú metáó wá, kamege nnó elú wáwálé gétúgé ufélekpa ebi me mpyeé.

12 Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndemuú ayi áfyéé metáó ne me, apyéé ntó unó bi me mpyeé mbó. Yé ebe lé ebi unea upwá ebi, apye nye néndé me nnyé mbaá Nte wa.

13 Ne yéndegenó eyigé enyú dégigé né mabó ma, mpye geji nnó metáó egó Nte wa gétú ya.

14 Ndere elúmbó, mbógé dégige yéndegenó né mabó ma, mpyeé geji.

Jisós anyémemo manta Mendoó Ukpea

15 “Mbógé enyú dégbóo ne me, belege mabe ya.

16 Dépyege mbó, me nne ne nye mmye mbaá Nte wa, ne ji atóme nye enyú muú majyéé ayifó, ayi abe nye ne enyú te kwyakwya.

17 Muú majye yimbó elé Mendoó Ukpea muú alerege enyú wáwálé ayi Esówá. Bóó mme akamege fò ne ji néndé agene fò ji ne akage ji. Yémbó enyú dékage ji, néndé ji

ajwálege ne enyú ne alú enyú né mmye.

18 Njyege, nlyage fò enyú gelame, nmáge kere nchwá eta nyú.

19 Ela gachyéé bóó mme amage ge sé me. Enyú ne dégene nye me. Ne te ndere me nwyáá genwá, enyú ntó debeé nye ne genwá.

20 Bíí bimbo ukwonege, enyú dékage nye nnó mencho mmye ne Nte, Nte wa acho mmye ne me, ne me ntó ncho mmye ne enyú.

21 Yéndemuú ayi awúgé mabe ya abelégé áji, ji yimbó ne abóó gejeé ne me, Nte wa ntó abóó gejeé ne ji. Me ntó mbóó nye gejeé ne ji, ne me mbóó nlerage nye geme ya etaá wuú.”

22 Ne Judas (ayi alá pó fò Judas Iscarot) ajóó ne Jisós aké, “Ata nde gepyee wá alerege geme jyé lé eta sé, ayi ala alerege fò ntó mbaá bóó mme meko?”

23 Jisós ashuú ji meko aké, “Muú ayi abóó gejeé ne me, apye geno eyigé me ngarege, Nte wa gboó nye ne ji. Ne esé ne Nte wa déchwá bane nye ji déjwólé ne ji mbaá ama.

24 Muú yi alá agboó ne me, apye fò geno eyigé me ngarege. Ne unó bi enyú déwuú mbó utane fò membóó né metáó wá, utane lé mbaá nte wa muú atóme me.

25 “Me ngare mbó enyú unó bina nana yi me nlú ne enyú.

26 Yémbó Nte wa atóme nye Menchyéé majyéé né mabó ma. Menchyéé majyéé yimbó elé Mendoó Ukpea achwáge

alerege nye enyú unó uko ne atee nye enyú yéndegenó eyigé me ngare enyú.

27 “Ndere me nnye nchyege enyú nesò, ne nesò na ne me nchyege enyú. Me nchyege fò enyú nesò na nkane bós mme achyege genó. Dekamégé fò matò achyege enyú efwyale, ne debege fò ntó ne efò.

28 Enyú dewú nkane me nké, ‘Me nlyage enyú. Yémbò nmage kere nye nchwò eta nyú.’ Ebege nnó enyú débós gejeé ne me, mbó débéé ne metós megómégó elé me nnyeé mbaá Nte wa muú ajea geme apwós me.

29 Me mbó me mbe ngare enyú unó bina gemege nnó ubi upyege, nnó meso gébé, upyege enyú dekame nnó unó bi me njós ulú wáwálé.

30 Me mpò sé ne gejamégé gébé manjós mejós ne enyú néndé mfwá bós mme alé chwò. Ji apó fò ne eshye apwò me.

31 Yémbò me mpyeé lé genó eyigé Nte wa agare me nnó mpye, nnó bós mme akaá nnó me mbós gejeé ne Nte wa.

“Kwilege mme déjyegé.”

15

Genoge umpome ne mata jii

1 “Me ne nlú genoge vin geji ambós, ne Nte wa ne alú muú ayi áchérege geji. *

2 Yéndé eta ewé etome ne me, mbógé elá ewòme fò umpome, ji asós ewuú

afòme mme, ne yéndé eta ewé ewòme umpome, ji akwyege ewú nnó ewòme gejamégé umpome.

3 Mekomejós ayi me ngare enyú apye enyú dela me pópó eké eta genós eyigé akwyéé.

4 Chogé wye mmye ne me, me nchome mmye ne enyú. Eta genós ékágé wò fò umpome mbógé elá cho mmye ne mbyò genós geji mbós wó. Wyembò ntó ne enyú déla dekágé pye genó gefò mbógé dela decho mmye ne me wó.

5 “Me ne nlú genós eyigémbò, enyú ntó ne delú mata jii. Muú achogé mmye ne me, ne me ntó nchoge mmye ne ji, ji ne apye nye gejamégé unó néndé me nla mpò enyú dékage pye fò yé genó.

6 Ne muú alá cho mmye ne me wò, alú eké eta genós ewé ásógé afomege éwáñese egbo. Ufós mata unós yina anyw-erege áji áfyé né mewé, ásò.

7 Mbógé enyú déchogé wye mmye ne me, ne deké débelege mekomejós wa né matós nyú, yéndegenó eyi enyú degige nno Nte wa apye, geji ne ji apyé eta nyu.

8 Enyú deké dépye gejamégé unó ulóulú Nte wa abeé ne njo. Ne ewéna elerege nnó enyú delu baá utós ba.

9 Ndere Nte wa abós gejeé ne me, mbòntó ne me mbós gejeé ne enyú. Bógé wye gejeé ne ate wye ndere me mbós ne

* 15:1 Elú wáwálé nnó: Né ukwene nwe menomenyéé, Esòwò abó amege bós Isrèli nkane mekós vin ewé ji áchérege. Jisòs jimbós ntó ájós nnó ji ne alu genósge vin yimbò nana.

enyú.

¹⁰ Mbógé enyú deké depye genó eyige me njóó, me mbóó nye gejeé ne enyú wye ndere Nte wa abóó gejeé ne me gétúgé mpyeé genó eyigé ji akélege.

¹¹ Me ngaré enyú unó bina nnó enyú débé ne metóó megómegó wye ndere me nwyáá. Ne nnó metóó megómegó nyú eja epwá amu.

¹² Gégé genó eyigé me nkelege nnó enyú dépyege na: Bógé gejeé ne ate wye ndere me mbóó ne enyú.

¹³ Gejeé eyigé cha gepó, eyigé muú alerege, eyi gepwáó gejeé eyigé muú ágbóó gétúgé ajeé bíí.

¹⁴ Enyú débéé ajeé ba mbógé dépye unó bi me ngaré enyú.

¹⁵ Me mmagé kú se enyú nnó baá défwé néndé maá défwé ákágé fó genó eyigé nte wuú apyeé. Me nkúú enyú ajeé ba néndé yéndégenó eyigé Nte wa agare me, geji ne me nto ngare enyú.

¹⁶ Enyú fó wá déjyaá me wá, élé me ne njyaá enyú ne ntóme enyú nnó dépyegé unó ulóúló ne nnó unó bimbó ubéé te kwyakwya. Ne yéndégenó eyi enyú dégige Nte wa né mabó ma achyege enyú geji.

¹⁷ Gege ye mma ngare enyú nnó bóge gejeé ne ate.

Bóó mme ápaá baá utóó Jisóó

¹⁸ “Mbógé bóó mme apaá enyú, kaáge nnó abó me mbe apa me me ne alé pa enyú.

¹⁹ Enyú debó débé bóó mme, mbó bóó mme agboó ne enyú

éké ate bóó mme. Ne enyú depó néndé me njya enyú né geluage bóó mme, getu eyigémbó ne bóó mme apaá enyú.

²⁰ Tege genó eyigé me ngare enyú nnó, ‘Maá défwé aneage fó gеме apwá nte wuú.’ Te ndere ebwá achyе me efwyale, áchyеge nye ntó enyú efwyale. Ne ebwá abó awú mekomejóó wa mbó áwuú ntó awe nyú.

²¹ Ebwá apye nye unó bina uko eta nyú gétúgé enyú délu bóó ba. Néndé ebwá ákágé fó muú yi atóme me.

²² Me mbe danchwó gare ebwá mekomejóó, mbó akwe fó mpa wó, yémbó nana yi ngare ebwá mekomejóó Ésówá, ye meti ewe áboó gabo bwó epósé

²³ Ne yéndémuú yi apaá me, ebyennó apaá ntó Nte wa.

²⁴ Me mbe dampye ukpekpe unó né metóó metóó bwó, ebwá age wó, ebi yé muú fó álá alú dampye, mbó Ésówá agarege nye fó ebwá nnó ápye gabo ákwe mpa. Yé ndere ebwá ágene unó bi me mpye, apaá me chonchó ne Nte wa.

²⁵ Unó bina ubó mampye nnó, genó eyigé asame né mmu ηwe Ésówá gebe wáwálé. Asa wye nnó, ‘Ebwá apaá me ula pó.’

²⁶ “Menchyéé majyeé achwáó, ji alú Mendoó Ukpea muú alerege wáwálé yi Ésówá. Me ntóme nye ji atane mbaá Nte wa, achwógé agarege nye enyú muú yi me nlú.

²⁷ Enyú ntó dégarege nye bóó muú yi me nlú néndé delu

ne me te ula uló.

16

1 “Me ngare me enyú unó bina nnó ékágé deja mmye meso.

2 Abuú nye enyú né macha mmyemenene. Ne gébé gechwóó eyigé yéndemuú yi awáne enyú aferege nnó ji apyembo elé utóó Esówa.

3 Apye nye unó bina ne enyú néndé ákágé Nte wa, yé me ntó ákágé.

4 Me mbo mbe ngare enyú nnó gébé eyigémbo gekwónége enyú détege nnó me mbo ngare me enyú nnó unó bina upyéé nye.

Utóó bi Mendoó Ukpea epyéé

“Me mbó ngare enyú unó bina mbembe wó, néndé me mbo nlú ne enyú.

5 Ne nana me nkerege meso mbaá muú yi atome me, yémbo yé muú nyú yi agige mme nnó, “Ojye efó?” Apó.

6 Ne gétúgé me ngare enyú unó bina, matóó nyú alá meshwemeshwe.

7 Yémbo ngarege enyú wáwálé. Elú elé né galógáló awe nyú nnó me njye, néndé me nla njye wó menchyéé majyéé achwóó fó eta nyú. Yémbo me njyege ntóme nye ji achwó eta nyú.

8 Achwógé apyéé nye bóó mme akaá nnó ufere bwó né gabo ayi ebwó apyéé ulú gye. Apye nye ebwó akaá nnó ufere bwó né ndere muú abeé cho né mbe ushu Esówa ulú gyeé, ne apye nye ntó ebwó akaá nnó uféré bwó né ndere Esówa ásóó nye mpa ulú gyeé.

9 Né egbe ewé gabo, ebwó alú gyeé néndé áfyéé fó metóó ne me wó.

10 Né egbe ewé mambe cho né mbe ushu Esówa, apye nye ebwó akaá nnó me nlú cho néndé me nkerege meso mbaá Nte wa ne enyú demage ge nye se me.

11 Né egbe ewé mpa ayi Esówa ásóó, apye nye bóó mme akaá nnó alu gyeé né gefóó eyigé ásóó mpa wa, néndé danchameló mfwa bóó mme akwe me mpa.

12 “Me nlú wyaá gejamégé unó mangare enyú, yémbo enyú dékage gbare nye fó matóó gétúgé ubi.

13 Yémbo gébégé Mendoó Ukpea muú alerege wáwálé achwóge, apye nye enyú dékaá wáwálé meko. Agarege nye fó unó bi utanege ji metóó, genó eyigé ji awúgé geji ne ji ágarege. Ne apyéé nye enyú dékaá unó bi upyéé nye meso gébé.

14 Ji apyéé nye me mbo ngo néndé genó eyi getanege me metóó geji ne ji asele agarege enyú.

15 Yéndé genó eyigé Nte wa awyaá elé eya, getú eyigémbo ne me nké genó eyi gelú me metóó geji ne ji agarege nye enyú.

Mesome nyu ela nye lé nechóchó

16 “Elá gachyéé enyú demage ge sé me, ne emage wyaá sé ntó ndóó enyú degene nye me.”

17 Ajógé mbo, baá utóó bíí abifó aló mangigé ate aké, “Ajóó aké, ‘Ela gachye enyú

degene sé me,' ne ama aké, 'Emage wyaá se ntó dṵó enyú dégene nye me', ula utene mbṵ nno? ne ulaa me nyje mbaá nte wa.

18 Ulaá ela gachyeé utene mbṵ nnó? Esé dekágé fṵ genó eyigé ji ajógé mbṵ."

19 Ndere ebwṵ áferege mbṵ, Jisṵs akaá me nnó ebwṵ akélege mangiú ji ulaá mejṵó ewé ji ajṵó mbṵ. Ajṵó ne ebwṵ aké, "Enyú degige mbṵ elé ate ulaá mejṵó ewé me njṵó nnó, 'ela gachyeé enyú demage ge sé me ne nnó emage wyaá sé ntó dṵó enyú dégene nye me?"

20 Me ngarege enyú wáwálé nnó enyú delilí nye desṵó manse gétúgé unó bi upye nye. Ne bṵó mme ábéé ne nechóchó, Enyú debéé ne masome né matṵó, yémbṵ masome nyú abwṵlege nye nechóchó.

21 Nebyeé neke nemmye mendée, une ugyalege ji néndé gébé eyigé ji awuú ubale gekwṵne. Ne abyegé me maá, amage te se ubale, abéé elé ne nechóchó nnó ji agbéé muú ama fa mme.

22 Wyembṵ ntó ne elú ne enyú. Nana enyú delú ne masome né matṵó, yémbṵ me mmage ge nye enyú, ne enyú debéé nye ne nechóchó né matṵó. Ne yé muú ayi akágé fere gefṵ nechóchó eniné na né matṵó nyú ápṵ.

23 Bií bi mbṵ ukwṵnege, demage gii se me ye mechṵ fṵ. Me ngarege enyú wáwálé nnó, yéndégenó eyi degige nte wa né mabṵ ma, achyege enyú geji.

24 Kpaá te gébé eyigé na, enyú delu dangiú yé genó gefṵ né mabṵ ma. Gige achyege nye enyú, ne nechóchó nyú nejame nye kpaá nepwṵ.

25 "Me ngare enyú unó bina né makamejṵó, yémbṵ gébé gechwṵó nye eyigé me nla ngarege sé enyú depṵ né makamejṵó. Me ngarege nye enyú uno bi utome ne Nte wa gbṵgṵnṵ.

26 Gébé eyigémbṵ gekwṵnege enyú degige nye Nte wa unó né mabṵ ma. Me njṵó mbṵ fṵ nnó ngige nye Nte wa genó gefṵ gétúgé nyú wṵ.

27 Néndé Nte wa jimṵó abṵ gejeé ne enyú gétúgé enyú debṵó gejeé ne me, ne dékame nnó me ntane mbaá Esṵwṵ.

28 Wáwálé me ntane mbaá Nte wa nchwṵó fa mme. Nana me lé nlyaa mme nkerege meso mbaá Nte wa."

29 Ajógé mbṵ, baá utṵó bií aké, "Nana wṵ olé jṵó yé mejṵó gbṵgṵnṵ, ojógé sé né makamejṵó.

30 Esé dékaá nana nnó wṵ ṵkaá unó uko, wṵ ṵkage ye ebe lé unó bi bṵó awyaa né metṵó mangiú wṵ. Ewéna epye esé dékamé nnó wṵ ṵtane mbaá Esṵwṵ."

31 Ne Jisṵs ashuú ebwṵ meko aké, "Pṵ enyú dékamé ne me, naná?"

32 Gébé gechwṵó nye, ne géfíí me eyigé enyú ako délaá nye tyátyá, yéndémuú nyú abṵó nye meti gepú jii, délyaa membrií. Yémbṵ me mpṵ fṵ me mbií, Nte wa alú ne me.

33 Me ngare enyú unó bina nnó enyu delií mmye ne me

debe ne nesə. Bə́o mme apye nyε enyú degε efwyale yémbə gbarege matə́o nyú néndé mmyε me mpwə bə́o mme.”

17

Jisəs anemmyε mbaá Nte wuú nno apye ji abə ηgə

1 Jisəs anerege manjə́o unə bina, abwέε amε ape né mfaánebuú, anemmyε aké, “Nte wa gébé gekwəne pyε me maá wyέε mbə ηgə nnó me ntó mpyε wə əbe ne enoge.

2 Wə əchyέε me uto bi upwə bə́o ako nnó me nchyέε geηwá eyi gélagé byé mbaá bə́o ako abi wə əchyέε me.

3 Geηwá eyi gélagé byé gelu nnó εbwə́o akaá élé wə mbiú muú əlu εsəwə ayi wáwálé, ne me Jisəs Kras muú wə ətəme fa mme.

4 Mpyε wə əbə enógé fa né mme, gétúge me nere mampyε utə́o bi wə əchyέε me nnó mpyε.

5 Nte wa, pyε me mbε ne enógé né mbε ushu wyε nana, gefə́gε enógé εwé me mbə nwyə nya gébégé nlú ne wə, gemεge nnó mme ələ.

Jisəs anemmyε mbaá nte wuú gétúgé baá utə́o bil

6 “Me mpyε bə́o abi wəə jyaá fa mme əchyέε me akaá wə. Abə́o álú bə́o byέé, wə əchyέε me εbwə́o ne εbwə́o əbele mekomejə́o wyέé.

7 Ne nana εbwə́o akaá nnó ufə́o unə uko bi wə əchyέε me utane eta wyε.

8 Ngare εbwə́o mekomejə́o ayi wə əchyέε me, əse ji amu apea ne akaá wáwálé nnó me

ntane eta wyέé ne əkame nnə wə ne ətəme me.

9 “Nnεnemmyε gétúgé εbwə́o. Nnεne fə́o mmyε gétúgé bə́o mme, nnεne lé gétúgé bə́o abi wə əchyέé me, néndé álú bə́o byέé.

10 Yéndé genó eyi nwyaa élé ejyέé ne yéndégenó eyi wə əwyaá, ele εya. Ne ele bə́o bina ne apyέé me mbə́o enógé.

11 Mbέé sé fa mme, yémbə εbwə́o álú fa mme. Nchwə́o eta wyέé Nte wa, Muú Ukpea, nnεnemmyε nnó wə əbame εbwə́o né uto mabə mmyέé, ami wə əchyέé me, nnó əpyε εbwə́o əbé muú ama ndere εsε ne wə delu muú ama.

12 Gébégé nlú ne εbwə́o, mbáme εbwə́o né utə́o mabə ami wə əchyέé me. Mbá εbwə́o chánéné, ne yé muú bwə́o ama anə mme detu wə ekose muú ayi abə álú mε nnó anome mme detu nnó genó eyigé əsame né mekomejə́o wyέé gebe wáwálé.

13 “Ne nana me nlé chwə́o eta wyέé. Ne njógé unə bina ndere me nlú fa mme, nnó mpyε εbwə́o abε ne nechə́chə́ gbene wyε ndere me nwyaa nechə́chə́ gbene.

14 Me ngare εbwə́o mekomejə́o wyέé ne bə́o mme apaá εbwə́o néndé εbwə́o əpə́fə́ mbwa ama ne bə́o mme wyε ndere me nlá pə́ fə́ mbwa ama ne bə́o mme.

15 Me nnεne fə́o mmyε nnó wə əfere εbwə́o fa mme. Nnεne lé nnó wə əbame εbwə́o ékágé εbwə́o akpe né amu muú nchyε.

16 εbwə́o əpə́ fə́ mbwa ama ne bə́o mme wyε ndere me nlá pə́

fɔ mbwa ama ne bɔɔ mme.

¹⁷ Pye ebwɔ áchyeé gemége bwɔ wáwálé eta wye. Ne wáwálé yimbɔ élé mekomejɔ wyeé.

¹⁸ Ndere wɔ ɔtɔme me fa né mme, mbɔntɔ ne me ntɔme ebwɔ.

¹⁹ Me nchye geme ya mampye utɔɔ byeé. Me mpye mbɔ gétúgé bwɔ, nnó ebwɔ ntɔ áchyeé gemége bwɔ wáwálé mampye utɔɔ byeé.

Jisɔs anemmye mbaá Nte wuu gétúgé bɔɔ abi ámáge fye nye metɔɔ ne ji

²⁰ “Me nnene fɔ mmye gétúgé baá utɔɔ baá bina ebwɔ bwɔ, nnene ntɔ gétúgé bɔɔ abi áfye nye metɔɔ ne me élé áwuú mekomejɔ wye ayi baá utɔɔ ba ágarege nye.

²¹ Me nnenemmye nnó wɔ ɔpye ebwɔ ako abe muú ama, wye ndere wɔ Nte wa ɔlu muú ama ne me, me ntɔ nlu muú ama ne wɔ. Pye ebwɔ abe muú ama ne esé nnó, bɔɔ mme ákamé nnó wɔ ne ɔtɔme me.

²² Enógé ewé wɔ ɔchyeé me, ewú ntɔ ne me nchyeé ebwɔ. Mpye mbɔ nnó ebwɔ abe muú ama wye ndere esé ne wɔ delú muú ama.

²³ Me nlu muú ama ne ebwɔ, wɔ ntɔ ɔlu muú ama ne me. Dépye mbɔ nnó ebwɔ ntɔ abe muú ama chánéné. Ndere elúmbɔ bɔɔ mme ákágé nye nnó wɔ ne ɔtɔme me, ne ákágé nye ntɔ nnó wɔ ɔbɔɔ gejeé ne ebwɔ wye ndere wɔ ɔbɔɔ gejeé ne me.

²⁴ “Nte wa, nkélege ntɔ nnó bɔɔ abi wɔ ɔchyeé me, ábe ne me né mbaá yi me mbé

nye, nnó ágé ntɔ enógé wa. Wɔ ɔchyeé me enógé ewéna gétúgé gejeé eyigé wɔ ɔbɔɔ ne me gemége nnó mme alɔ.

²⁵ “Eh, Nte wa muú ɔlú cho, wáwálé, bɔɔ mme ákágé fɔ wɔ, yémbɔ me nkágé wɔ. Ne bɔɔ bina, abi wɔ ɔchyeé me ákaá ntɔ nnó wɔ ne ɔtɔme me.

²⁶ Me mpye ebwɔ ákaá wɔ, ne mpye nye wye ebwɔ ákágé wɔ yéndégébé nnó gejeé eyigé wɔ ɔbɔɔ ne me ɔbɔ ntɔ ne ebwɔ ne nnó me mbe muú ama ne ebwɔ.”

18

Apye Jisɔs

(Mat 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Jisɔs anerege mmyemenene, ji ne baá utɔɔ bií ályaá melu ewémbɔ, achyaá genkɔ eyigé akuú nnó Kidrɔn ajye kpe mmu maá mekɔɔ fɔ.

² Ne Judas muú achyege nye Jisɔs mankwaá abɔ akaá ntɔ melu ewémbɔ néndé ebwɔ abɔ áchómege me wye.

³ Ndere elúmbɔ, ji ase ekwɔ bɔɔ bee ne ambame echa ure Esɔwɔ abi anɔɔ baá ámpyeé ure Esɔwɔ ne Farasi átɔme áchwɔ né maá mekɔɔ yimbɔ. Gébége ájyeé ákpomé mmye ne unó ummye, alwéé desá ne bɔ akpɔgéfo.

⁴ Ne élé Jisɔs akaá me yéndégenó eyigé ápye nye ne ji, ake mmye afí ebwɔ, agíí ebwɔ aké, “Enyú dékelege ndé muú?”

⁵ Ashuú ji meko aké, “Dékelege Jisɔs muú Nasaret.”

Ji aké, “Me ne nlu ji.” Judas muú achyeé Jisɔs mankwaá alú ntɔ eféé tené ne ebwɔ.

6 Jis̄s ajógé ne ebwó nnó, “Me ne nlu ji,” aja mmyε meso ákwe mme gbaram.

7 Ne ama agií ebwó aké, “Enyú déke dékelege wa?” Aké, “Dékelege Jis̄s muú Nasaret.”

8 Aké, “Pó me ngare enyú nnó me ne nlu ji? Ne mbógé nnó élé me ne enyú dékelege, lyage b̄ó bina ájye.

9 Ajóó mb̄o nnó meko ayi ji ab̄o ajóó ábé wáwálé. Ji ab̄o ajóó aké, Nte yé muú ama ayi anome mme detú né geluage b̄óó abi achyéé me ápó.”

10 Ne Simun Pita ajú yé aparanja ayi ji awyaá, asó etu ewé egbé ebw̄onye ewé memfwé etukpe ámpyεé upe Es̄w̄o. Mab̄o memfwé yimb̄o makamege Malk̄os.

11 Pita apyεgé mb̄o, Jis̄s ajóó ne ji aké, “Shw̄óré aparanja wyε yimb̄o né mmu mekó, w̄o ákelege f̄o nnó me nge efwyale ndere nte wa ake nge?”

Af̄e ne Jis̄s mbaá Anas

12 Ndere elúmb̄o, muú kpaá b̄óó bee ne b̄óó bee bií chonchó ne ambame echa upe Es̄w̄o apyε Jis̄s awe ji amu.

13 Ase ji ábó mb̄e af̄e né mbaá Anas nte Mendée Kaifas. Kaifas yina ne alú etúkpe amp̄yε upe Es̄w̄o né ηme eniné mb̄o.

14 Elé Kaifas yina ntó ne ab̄o achyéé nya b̄óó Jus majyεé nnó, “Elú galógáló nnó muú ama agbo gétúgé b̄óó ako.”

Pita ashya nnó akaágé f̄o Jis̄s

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

15 Simun Pita ebwó ne maá utóó Jis̄s yif̄o ama akw̄ole Jis̄s meso. Etukpe amp̄yε upe Es̄w̄o akaá maá utóó yimb̄o chánéné, getu eyigémb̄o ályaa maá utóó yimb̄o akpe ne Jis̄s né mmu dachi etukpe amp̄yεé upeé Es̄w̄o,

16 Pita álá né dafyε. Ndere Pita atene né dafyε, maá utóó ayi etukpe amp̄yε upe Es̄w̄o akaá ji, ajyε bane meso mendée ayi alú menombi gébame, ajóó mejóó ne ji ne meso mendée yimb̄o alyaa Pita akpe muu.

17 Mes̄o mendée yimb̄o né meno gebame agií Pita aké, “Nnó w̄o w̄p̄f̄o maá utóó ama né geluage baá utóó Jis̄s?”

Pita ashuuú ji meko aké, “Eh, me mpó.”

18 Gébé eyigémb̄o ntó gefwene gemmyéé, baá défwε ne ambame dachi etukpe ásené mewε né dafyε átene áwyaá. Pita ntó ab̄o alú ne ebwó áwyaá mewε.

Jis̄s akpe unóó mpa

(Mat 26:57-66; Mak 14:53-65; Luk 22:54, 55, 63-71)

19 Etukpe egíí Jis̄s dep̄o etiré détóme ne baá utóó bií ne unó bi ji álérege.

20 Jis̄s ashuuú ji meko aké, “Me njógé me mejóó gb̄oḡon̄o mbaá b̄óó ako. Me nlerεge unó yéndégébé né mmu macha mmyεmenene ne echa upe Es̄w̄o mbaá ayi b̄óó Jus ako áchómege. Yé genó gef̄o eyigé me njóó bibí gepó.

21 Ulannó w̄o ogigé me b̄o ηkwe bina? Gií élé b̄óó abi awuuú genó eyigé me ngare

ebwó, neńdė ákaá uno bi me njóó.”

22 Jisós ajógé mbó, mem-bame dachi etukpe ayi alu fí ado ji né ushu. Agíí ji aké, “Mbó ne wó ɔbóó manshuú etukpe meko?”

23 Jisós ashúú ji meko aké, “Mbógé mechó ewé me njóó elú gyéé, gare gabo ayi me njóó. Ne mbógé elú cho, ulannó wó ɔdoó me.”

24 Efée ne Anas atóme yé Jisós wye amuú wewe mbaá Kaifas etukpe ampye upe Esowó.

Pita ama ashya Jisós manáne epea ne elé

25 Ndere epyembó, Pita abó alú né dafye tené awyaá mewé. Agíí ji aké, “Nnó wó ntó ɔpó fó maá utóó ama né geluage baá utóó Jisós?” Pita ashya aké, “Ech me mpó”.

26 Maá defwe etukpe ampye upeé Esowó ama ayi alú menme muú ayi Pita asóó ji etu, agíí Pita aké, “Nnó me nge fó wó né mmu maá mekóó ne mende yimbó wó?”

27 Pita ama ashya wye shyá. Wye né gébé eyigémbó menó mekwó akú kókogólókó.

Afe ne Jisós mbaá Palet

(Mat 27:1, 2, 11-14; Mak 15:1; Luk 23:1, 2)

28 Bii ujjagé ne dondo gemua mme ákpakpa bóó Jus ase yé Jisós né gepúge Kaifas afé ne ji né echa gómena bóó Rom. Ebwó ambóó akpe wye wó. Apye mbó nnó ékágé ebwó ábé ne deba né mbe ushu Esowó néndé akelege manyé epaá koó upú.

29 Ndere elúmbó Palet muú alú ngómena atané, aké ne ebwó, “enyú deké mende yina apye nnó?”

30 Ebwó ashúú ji meko aké, “Mbógé mende yina apó muú mebo fó wó, mbó esé defye fó ji né amu jye wó.”

31 Palet aké ne ebwó, “Sege ji enyú ambóó depa mpa wuú ndere ebe nyú ejóó.” Akpakpa bóó Jus ashúú ji meko aké, “Ebé nyu bóó Rom ekamege fó nnó esé desó mpa nnó áwá muú.”

32 Genó eyigé ebwó ajóó gepye nnó genó eyigé Jisós abó ajóó atome ne gefógé negbo eniné ji agboó nye getane wáwálé.

33 Ne Palet akere meso né mmu echa, mfwa akú Jisós agíí ji aké, “Wó ne ɔlú mfwa bóó Jus?”

34 Jisós aké, “Wó mbóó ne ɔfere mbó, waá nnó bóó fó ne agare wó mmu ayi me nlú?”

35 Palet ashúú ji meko aké, “Me, ɔfere nnó me nlú muú Jus? Elé bóó bye ne anóó baá ampye upe Esowó ne afye wó ne amu ya. Nde mechó wó ɔpyeé?”

36 Ne Jisós ashúú ji meko aké, “Gefwa ya gepó fó eyigé bóó mme. Mbóge gebó gebe eyigé bóó mme, mbó baá defwe ba ammye nnó ékágé me nkpe né ámu bóó Jus, yémbó gefwa ya getane mbaá yicha.”

37 Ndere ji ajóó mbó Palet aké ne ji, “Mmyeké wó ɔlú mfwa?” Ne Jisós ashúú ji meko aké, “Wó ɔlú cho manjóó nnó menlú mfwa. Ge ula

bi ábyené me mbɔ, ne getu eyigémbɔ ne nchwɔ fa mme nno ngáre bɔɔ wáwálé. Ne yéndémuú ayi agboó ne wáwálé, awuú mekomejɔɔ wá.”

³⁸ Ne Palet agií ji aké, “Wáwálé elé ndé?” Agige mbɔ ama akere meso né dafye, mbaá bɔɔ Jus aké, “Me nge fɔ gabo ayi mende yina apyéé wɔ.”

³⁹ Yémbɔ gepɔge nyú gelú nno, yéndé ñme gébége epaá koó upu me mbɔ mamferé muú denɔ ama ndere enyú dékelege. Ndere elúmbɔ nnó enyú dékelege nnó mferé Mfwa bɔɔ Jus?”

⁴⁰ Palet ajógé mbɔ, ebwɔ ákalé ne meko metometo, aké, “Ɔferege fɔ mende yina fere elé Barabas.” Barabas abɔ alú mmu ayi achyege efwyale né melɔ.

19

Bɔɔ bee ájwyagé Jisɔs

(Mat 27:27-31; Mak 15:16-20)

¹ Palet achyee Jisɔs nnó, átule ji ne getó.

² Ne bɔɔ bee áto éla ewé elú meshií áfaá Jisɔs né mekpo, áfyé ji nkúu megélé né mmye éke mfwa.

³ Ajwyage ji aké, “Genwá gétyéé getyéé gebé ne wɔ Mfwa bɔɔ Jus” ne ádo ji ukpe kpe né ushu.

⁴ Palet ama akere achwɔ ajɔɔ ne bɔɔ bimbɔ aké, “Nana me nchwɔ ne ji né mbé ushu nyu yémbɔ kaáge nnó me nge fɔ gabo ayi ji apyéé wɔ.”

⁵ Jisɔs atane né dafye ne éla ewé elú meshií meshií

né mekpo ne nkúu megélé né mmye. Ne Palet ajɔɔ ne bɔɔ bimbɔ aké, “Gegé mende yimbɔ na.”

⁶ Anɔɔ baá ampye ure Esɔwɔ ne ambame echa ure agege Jisɔs, abɔ makale ne meko metometo aké, “Awɔ ji né gekwa, áwɔ ji né gekwa.” Ajógé mbɔ,

Palet ajɔɔ ne ebwɔ aké, “Enyú ambɔɔ sege ji dewɔ né gekwa, néndé me nge fɔ gabo ayi ji apyéé wɔ.”

⁷ Yémbɔ bɔɔ Jus atome wye eshye ajógé aké, “Esé déwya ébe ewé ejɔɔ nnó ji abɔ magbo. Néndé ji aké alú Maá Esɔwɔ.”

⁸ Palet awúgé mecho ewéna, éfo ekwɔ ji metɔɔ dɔɔ.

⁹ Akere meso né mmu echa wuú, ama agií Jisɔs aké, “Wɔ atane éfo?”

Yémbɔ Jisɔs ashúú ji meko wɔ.

¹⁰ Ne Palet ajɔɔ ne Jisɔs aké, “Wɔ ukelege fɔ manjɔɔ mejɔɔ ne me? Wɔ akaá fɔ nnó me nwyaaá utó manlyaaá wɔ ojye ne nwyaaá uto manwɔ wɔ né gekwa wɔ?”

¹¹ Jisɔs ashúú ji meko aké, “Wɔ ópófɔ ne utó mampye me genó mbɔgé uto bimbɔ ulá utane fɔ né mfaánebuú wɔ. Ne getu eyigémbɔ muú ayi afyéé me né amu nyú, gabo awuú anɛa apwɔɔ.”

¹² Palet awúgé mbɔ, abɔ akéle meti nnó ályaaá Jisɔs ajyéé yémbɔ bɔɔ Jus akalege aké, “Mbɔgé wɔ olyage mende yina, ebyennó wɔ ópófɔ mejeé Sesa. Yéndémuú ayi asele gemé jii nnó alú mfwa ebyennó akalege mankare

gefwa ne mfwa Sesa mfwa Rom.”

13 Ne Palet awúgέ mejóó ewéna, ase Jisós afe ne ji né dafye. Jimbóó ajwólé né geluoge mpa né mbaá ayi ákuú nnó, “Melu Mataá.” (Né Hibru ákuú mbaá yimbó nnó “Gabata”).

14 Bií bimbó ulú elé bií bi bóó Jus akpomege mmye manyé epaá koó upu. Ne metóó ηwómese, Palet ajóó ne ebwó aké, “Gége Mfwa nyú na.”

15 Yémbó ebwó akálé aké cho ne ji ewú, cho ne ji ewú, awó ji né gekwa. Ne Palet ama gií ebwó aké, “Dékelege me nwó mfwa nyú né gekwa?” Anó baá ampye ure Esowó, aké, “Esé depó sé ne mfwa yicha ekosé Sesa wó”.

16 Ne kwyakwyaá, Palet achyee yé Jisós né amu bwó nnó áwó ji né gekwa. Bó bee ásé Jisós áfé ne ji.

Awó Jisós né gekwa

(Mat 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

17 Jisós jimbóó ne akpane gekwa jií afé né melú ewé ákuú nnó, “Melú Unkókó makpo.” (Bóó Hibru akuú ntó melu ewémbó nnó “Golgota.”)

18 Elé né melu ewéna ne awóme Jisós né gekwa. Awó ntó anjo makpo apea né ebi bwó ukwa. Awó ama né egbé ebwóebe, ama egbé ebwónye ne Jisós né metóó metóó.

19 Palet asá ntó genó gefó aba né mekpo gekwa eyigé áwómé Jisós. Asá wyeé nnó, “Jisós muú Nasaret Mfwa bóó Jus.”

20 Ne gejamége bóó Jus ájógé genó eyigé ásamé ábalé né mfaá mekpo gekwa néndé mbaá ayi awóme Jisós né gekwa alú kwókwólé ne Jerosale. Asa mansa ηwe amimbó né mekómejóó Hibru, Latin ne Grek.

21 Anóó bá ampyeé ure Esowó, ájóó ne Palet aké, “Osage fó nnó Jisós alú mfwa bóó Jus, sa elé nnó ji ajóó aké, ‘Me nlu mfwa bóó Jus’.”

22 Ne Palet aké ne ebwó, “Genó eyigé me nsame, nsa me.”

23 Bóó bee ánerenge manwó Jisós né gekwa abó mandée jií akare malu ani yéndémuú bee ase melu ema. Ase nto nku wuú ayi ji áfyéé ne áfyéé ewule. Nku yimbó apó ne nkwmé.

24 Bóó bee bimbó ajóó ne ate aké, “Dekarege fó nku yina, dénmeé lé megyaá wyeé mankaá muú ayi aselé ji.” Apyé mbó nnó genó eyigé ásame né mekomejóó Esowó gebe wáwálé. Asa wye áké, “Akare mandeé ya áfyé ate amu, áse nku wa áηme megyaá wyeé.” Gé genó eyigé bóó bee ápyembó.

25 Ne bóó fó abi atene kwókwólé ne gekwa eyi awóme Jisós wye, elé mma Jisós, meηme mma Jisós ayi mendée, Meri mendée Klopas, ne Meri Magdala.

26 Jisós ágegeé ndere mma wuú átene efeé kwókwólé ne maá utóó ayi jimbóó Jisós agboó ne ji doó, ajóó ne mma wuú aké, “Mma, ge maá wye na.”

27 Ne ajóó ntó ne maá utóó yimbó aké, “Ge mma wye na.” Ebo né gébé eyigémbó maá utóó yimbó ase mma Jisós afe ne ji né gepú jíí, nnó ajwólege ne ji.

Negboné Jisós

(*Mat 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49*)

28 Ewyagé, Jisós akaá nnó ji anere me yéndégenó eyigé ji abóó mampye, ne nnó genó eyigé mekomejóó Esowó ajóó gebe wáwáale, ajóó aké, “Mmwólé manaá epyéé me.”

29 Eké epyéémbó, nkwo fó alú eféé, ayi áfyé mmóó amí mamýáme magbeé wyee. Ase ekochá, ányua né mmu mmóó amibó, áfaá né eta maá genó eyigé akuú hisóp, ábwéé até Jisós né ubóó meno. *

30 Ne gébégé Jisós anyú mmóó amimbó aké, “Nnere utóó ba.” Ajóó gé mbó, amo mekpo mme, afyé gemé jíí né amu Nte wuú Esowó.

31 Bii bimbó, ele bii ebi bóó Jus ákpomege mmye manyé uwyaá bwó. † Ebwó akélege fó nnó bii bimbó ubane unkwó bóó abi awóme né ukwa. Ajye jóó ne Palet nnó achyéé ebwó uto ájye ákóre uka bóó bimbó né mfaá ukwa, áfere unkwó ebwó.

32 Ne bóó bee achwó akóre uka bóó apea abi awóme ebwó ne Jisós.

33 Achwógé mbaá Jisós, ákóre sé uka bii wó néndé age nnó ji agbo me.

34 Yémbó muú bee ama ajo egbé amba wuú ne nekó. Tenétené yimbó manoó ne manaá matanege.

35 Muú yi agene unó bina ne agaré. Ne unó bi ji agare ulú wáwáale. Ne jimbóó akaá nnó ji agarege wáwáale nnó apye enyú ntó défyé metóó ne Jisós.

36 Unó bina upye nnó genó eyigé ásame né mmu nwe Esowó ube wáwáale. Asa wye aké, “Yé gegoó jíí gemma akóó fó.”

37 Ne ama ása ntó né melu nwe Esowó ewé fó aké, “Apele nye muú ayi ebwó ájomé.”

Anii Jisós

(*Mat 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56*)

38 Unó bina upyege, Josef muú melo Arimatya ajye gií ne Palet nnó ago ji afere genkwógé Jisós né gekwa. Josef abó alú maá utóó Jisós ama, yémbó akwólege ji bibii néndé afóó ákpakpa bóó Jus. Palet akamege, Josef ajye fere genkwógé Jisós né gekwa afé ne geji.

39 Josef afé ebwó ne Nikodemus muú abó achwó gé Jisós ne utuú. Nekodemus achwó ntó ne gejamé gé maka gebe. Akwyéé mami ne unó bi akuú nnó merrh ne alose. Manóó genó gé bó kilo usaá upea meso efya.

40 Ebwó ákpa genkwógé Jisós, afyege ji unó ebimbó ne mmye aní ne éshyé ndee. Gé mbó ne bóó Jus ákwyége genkwógé muú ne anii.

* **19:29** Elú wáwáale nnó: Jon afyé genóge hisóp né nwe wuú gétúgé genó eyigé apyéé ne ji gébégé epaá koo upú. † **19:31** Elú wáwáale nnó: Uwyaá bina, ulú lé uwyaá kpaá néndé ukwe gébégé epaá koo upu.

41 Né mbaá yi awome Jisṣas né gekwa, maá mekṣó alú wye. Né mmu maá mekṣó yimbṓ ntó, menome meke ewé alá alú danií muú fṓ ebṓ elú wye.

42 Aníí Jisṣas né mmu menome ewémbṓ néndé mbaá yimbṓ, alu kwókwólé. Ne bií bimbṓ ntó bṓṓ Jus ákpomege mmye nnó bií uyyage ebwṓ ányé uwyaá bwṓ.

20

Menome ela mewa

(*Mat 28:1-10; Mak 16:1-10; Luk 24:1-12*)

1 Bií mbe né uwyaá, ne dondo gemua mme Meri muú melṓ Magdala áfé né menome ewé abó aníí Jisṣas. Ajyege, age nnó áferé ntaá eniné ábṓ ákweré embú menome.

2 Ndere ágene mbṓ Meri muú melṓ Magdala abó gatélé akere ajye garé Simun Pita ebwṓ ne maá utṓ ayifṓ ayi Jisṣas ágboṓ ne ji dṓṓ aké, “Áfere Ata né mmu menome, ne esé dékaá fṓ mbaá ayi ájye belé ji wṓ.”

3 Ajógé mbṓ, Pita ebwṓ ne maá utṓ yimbṓ átane áfé né menome.

4 Ndere ájye, álómege gatele. Yémbṓ maá utṓ yimbṓ alome apwṓ Pita, ne abó mbe akwṓne né menome.

5 Akwṓnege wye, asé mmye mme ape né mmu menome, age ubaá éshyé ndeé ebi ábṓ aníí Jisṣas ne ubi yémbṓ, akpe fṓ né mmu menome wṓ.

6 Ne Simun Pita muú abṓ alú meso akwṓnege, akpe né mmu menome, age ubaá éshyé ndeé ebimbṓ eféé.

7 Agé ntó gebagé ndeé eyigé abṓ aníí Jisṣas né mekpo ndere gelú pwipwi né mbaá awuú cha. Epófṓ mbaá ama ne uba éshyé ndeé ebimbṓ.

8 Ne maá utṓ ayi abṓ abṓṓ mbe akwṓne né menome, akpe ntó né mmu menome Jisṣas, age unó bi upye, akame nnó elú wawale.

9 (Yé elé ebwṓ ágene unó bina, álu wye dankaa genó eyi mekomejṓṓ Esṓwṓ abṓ ajṓṓ nnó Jisṣas abṓ mankwilé né negbo.)

10 Ne baá utṓṓ bií agege mbṓ áma akere meso né upú bwṓ.

Jisṣas alere mmye mbaá Meri Magdala

11 Yémbṓ Meri alá dafye téné né alilé. Ndere alilé abyélé mmye mme apé né mmu menome,

12 age makiénné Esṓwṓ apea ne mandeé pópó mmye, ájwṓle né mbaá yi abṓ ábelé genkwógé Jisṣas. Ema né mekpo, ema né uka.

13 Makiénné yimbṓ, ágií Meri aké, “Mma wṓ olilé ndé?”

Ashuú ebwṓ meko aké, “Akpa Ata wa ne me nkaa fṓ mbaá yi ájye bele ji wṓ!”

14 Ajógé mbṓ, abwṓlé mmye ake apele age ndere Jisṣas atene, yémbṓ akaá fṓ nnó elé Jisṣas ne atene mbṓ wṓ.

15 Jisṣas agíí ji aké, “Mma wṓ olilé ndé? Ndeé muú wṓ okellege?”

Meri afere nnó elé mbṓṓ maá mekṓṓ yimbṓ ne ji agene mbṓ, ajṓṓ ne ji aké, “Ata mbṓgé wṓ ne okpane genkwṓ jii lere me mbaá ayi wṓ obele geji, me njye mkpa.”

16 Ajógé mbò, Jisòs akú ji aké, “Mèri” abwólé mmye ape Jisòs, ajóó né mekómejóó Hìbru aké, “Rabòni” (ula Rabòni utené nnó “Ménleré.”)

17 Jisòs ajóó ne ji aké, “Ɖtage me, néndé me nlú dankwò nnye mbaá Nte wa. Cho gare élé anmè ba nnó me nlé nkwo nnyé mbaá Nte wa muú alú Nte nyú ntó. Esòwò wa ne Esòwò nyú ntó.”

18 Mèri muú melò Magdala ajye gare baá utóó Jisòs aké, “Me nge Ata.” Ne agare ntó ébwó unó bi ji ajóó ne ji.

Jisòs alere mmye mbaá baá utóó bií

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Añg 1:6-8)

19 Né nkwalé bií mbe né uwyaa, baá utóó Jisòs ányweré mbaá ama, ágbè mano mbií néndé áfóó bóó Jus. Ne Jisòs akpe atené né metóó metóó bwó aké, “Nesò nébé ne enyú.”

20 Ajógé mbò, alere ébwó mabòme upa né amu jíí ne egbe mmye wuú. Baá utóó bií ágege ji mbò álu ne nechòchò ndere ágené Atá.

21 Jisòs ama ajóó ne ébwó aké, “Nesò nebe ne enyú, ndere Nte wa atòme me, mbòntó ne me ntòme enyú.”

22 Ajógé mbò afò ébwó gejulé né mmye aké “Sege Mendoó Ukpea.

23 Yèndemuu ayi enyu de-jigente gabo wuu, Esòwò aji-gente gabo muu yimbò, ne yènde muu ayi enyu dela de-jinte gabo wuu wò, Esòwò nto ajige fò nte gabò wuu.”

Jisòs alere mmye mbaá Tòmasi

24 Gébégé Jisòs achwó lere mmye mbaá baá utóó bií, ñgba wuu ama né geluage abi áfyanéapeá ayi akuú ji nnó, Tòmasi maá gefa abò apó.

25 Tòmasi achwógé baá utóó abifò ágare ji aké, “Ese degé Ata.”

Tòmasi aké, “Me nla ngé fò mabòme upaá mpi né maka amu jíí me nta enò ébwò wa wye, mma nta nto ébwò wa né nebómé gepa eníí nélú ji né égbé amba wò me nkamege fò.”

26 Ndò enéé ekógé, baá utóó Jisòs ama anywere, né mmu gepú. Ne Tòmasi alu ne ébwó. Ágbé manombi, ne aké apele Jisòs achwó tene né metóó metóó bwó aké, “Nesò nebe ne enyú.”

27 Ajóó ntó ne Tòmasi aké, “Fye enòbwò wyeé fa. Pe amu ya. Nyaá ébwò wyeé òta egbe amba wá. Ɖbegé sé ne dembyò kamé wye kamege ne me.”

28 Ne Tòmasi ashúú ji meko aké, “Ata wa ne Esòwò wa.”

29 Jisòs ajóó ne ji aké, “Elé wò ògene me, ne òkame nnó élé me? Metóó megòmegò ebéé ne bóó abi álá agé me wò, yémbò áfyéé matóó bwó ne me!”

Ula bi asame ñwe yina

30 Ne Jisòs apye gejamégé upóó ufélékpa né mbe ushu baá utóó bií ebi álá ása fò ubi né mmu ñwe yina wó.

31 Yémbò ása lé bina nnó upye enyú dékamé nnó Jisòs ne alú Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa, nnó ji alú Maá

Εσωω. Ne nnó dekamege mbó debóó genwá eyi gélágé byé gétúgέ mabó mií.

21

Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií akeneama

¹ Mboó ndó fó ekoge, Jisós ama alere mmye mbaá baá utóó bií né ebéé mega ewé ákuú nnó Tiberas. Gé na ne Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií.

² Simun Pita, Tomásí maá gefa, Nataniel muú meló Kana né gebage mewaá Galilí, baá Sebēdee ne baá utóó abifó makpo apea ábó álú mbaá ama.

³ Ne Simun Pita ajóó ne ebwó aké “Me nkelege manjye ntofó.”

Ebwó ntó aké, “Ese ntó déjye ne wó.” Ebwó ako ajye kpe mmu ekpeé. Né utuú bimbo yé genó ebwó áwa wó.

⁴ Ndere bií ujjage, Jisós achwó atene né mapea ebēe mega, baá utóó bií agēge ji akaá fó jí wó

⁵ Jisós akú ebwó aké, “Baá ba, déwaá meshuu fó wó?” Ebwó áshuu ji meko, “Déwa wó.”

⁶ Ajóó ne ebwó aké, “Nmégé ntofo nyú né egbe ebwonye ékpe, déwane nye meshuu.” Anmégé, meshuu eyi esele, epwó ebwó manja afye mmu ékpe néndé eja dóó.

⁷ Epyege mbó, maá utóó ayi Jisós abóó gejeé ne ji dóó, ajóó ne Pita aké, “Muú ayi ajóó mbó ne esé elé Ata.” Simun Pita awúge ndere maa utóó yimbo ajóó ake “Muú ayi ajóó mbó mejóó ne ese ele Ata”

Akwye afye mandeé mmye (néndé abó afere áji) Anyo achó né nnyi.

⁸ Baá utóó abifó alá né mmu ekpeé ajame dansa ne gejamégé meshuu eyi elú wye nnó achwó né mapea nnyi. Mantane né mapea nnyi ókwone mbaá ayi ebwó ajame dansa alú genóó matyēé amu usaá upea meso efya.

⁹ Ajágé dansa yimbo akwonege né mapea nnyi, age ujenjeé mewē ne bred wye nere.

¹⁰ Jisós ajóó ne ebwó aké, “Chwóge me ne meshuu fó eyi enyú déwane mbó.”

¹¹ Simun Pita akwó akpe mmu ekpeé aja dansa yémbó achwó ne ji né mewaá. Dansa yimbo agbeé ne gejamégé meshuu kpakpa. Meshuu elú usaá ukenéama meso efyane eléé (153). Ne yé elé meshuu ejame, dansa yimbo agyalé wó.

¹² Ne Jisós ajóó ne ebwó aké, “Chwóge dégbaré une dondo”. Ne yé maá utóó ama ayi anjea metóó mangíí ji nnó, “Ólu wa?” apó; néndé ebwó ákaá nnó elé Ata.

¹³ Jisós ajye bó bred yimbo ne meshuu ntó achyēé ebwó.

¹⁴ Gé manáne aléé na ayi Jisós alere mmye mbaá baá utóó bií gébégé ji akwilé né negbo.

Jisós ajóó ne Pita nnó mbógé abó gejeé ne ji apye utóó bií

¹⁵ Ebwó anerege mangbaré une, Jisós agíí Simun Pita aké, “Simun, maá Jon nnó wó óbo gejeé ne me dóó, epwó abifó na?” Ne Pita ashuu Jisós

meko aké, “Èh Ata, wɔ ɔkaá nnó me mbɔ gejeé ne wɔ.”

Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Pele baá magɔɔme ya.”

¹⁶ Jisɔs ama agíí ji manjáne apea aké, “Simun Pita maá Jón nnó ɔbɔ́ gejeé ne me?”

Pita akame aké, “Èh Ata wɔ mbɔ ɔkaá nnó mbɔ́ gejeé ne wɔ”. Jisɔs aké, “Pele magɔɔme ya”.

¹⁷ Ama agíí Pita ne manjáne ayi ágbeé aléé aké, “Simun maá Jón nnó wɔ ɔbɔ́ gejeé ne me.”

Agigé mbɔ, metɔ́ esɔ Pita gétúgè agíí ji té manjáne aléé nnó, “Pita nnó wɔ ɔbɔ́ gejeé ne me?” Getu eyigémbɔ Pita ashuú ji meko aké, “Ata wɔ ɔkágé unó uko, ɔkaá chánéné nnó me mbɔ gejeé ne wɔ.” Jisɔs ajɔ́ ne ji aké, “Pele magɔɔme ya.”

¹⁸ Ngarege wɔ wáwálé nnó, “Gébégé wɔ ɔlu gesage muú, wɔ mbɔ́ ɔfyɛ mandeé ɔjyèé yénde mbaá ayi wɔ ɔkelege, yémbɔ gébégé ɔkwɔge ukoó, ula bwyɛ élé amu mfaá ne élé muu yicha ne afyèé wɔ mandeé ágbárege wɔ ebwɔ aja wɔ meti ɔjyèè mbaá ayi wɔ ɔlá ɔkelege fɔ manjyɛ.”

¹⁹ Jisɔs ajɔ́ mejɔ́ ewéna ne Pita mampyɛ ji ákaá gefɔge negbo eniné Pita agboó nyɛ ne achyèé Èsɔwɔ nɔgɔ. Jisɔs ajɔ́gé mbɔ aké ne Pita, “Kwɔle me.”

²⁰ Pita abwólége mmyɛ, agɛ ndere maá utɔ́ ayi Jisɔs abɔ́ gejeé ne ji dɔ́ akwɔlege ebwɔ. Élé maá utɔ́ yina ne abɔ́ ajwólé nya agíí Jisɔs né egbe mmyɛ, gébégé ebwɔ anyéé

menyéé, agíí Jisɔs nnó, “Ata ndé muú wɔ ɔke achyɛge nyɛ wɔ mankwaá?”

²¹ Pita agége ji agíí Jisɔs aké, “Ata ji ntó yé?”

²² Ne Jisɔs ashuú Pita meko aké, “Mbɔgé me nkelege nnó ji abɛ mebe kpaá tɛ me nchwɔ́, wɔ ɔbɔ́ ndé mechɔ wyéé? Wɔ kwɔle élé me.”

²³ Ajɔ́gé mbɔ, mechɔ ewéna ekɛ ekwɔnɛ mbaá baá utɔ́ abifɔ́ nnó Jisɔs aké maá utɔ́ yina agboó fɔ. Yémbɔ Jisɔs ajɔ́ fɔ́ nnó maá utɔ́ yimbo agboó fɔ́ wɔ. Ajɔ́ élé nnó, “Mbɔgé me nkelege nnó ji abɛ mebe kpaá tɛ me nchwɔ́, ɔbɔ́ ndé mechɔ wyéé?”

²⁴ Gɛ élé maá utɔ́ awú ne agarege unó bina. Asá ubi né mme ne esé dékaá nnó unó bi ji agarege úlú wáwálé.

²⁵ Gejamege unó ebifɔ́ úlú ntó ebi Jisɔs apyèé. Mbɔgé abɔ́ ása ubi uko né mme, mbɔ melú ebéé fɔ́ fa mme ewé ábélege bɔ́ nɔwɛ abi ásame ubi.

NWE UTÓO ANḠBÁ JISÓS ndere Lukase asamé

Ulaulo

1 Ata Tyófilos, né nwe mbe yimbo ntome wó, nsá uno uko ebí Jisós abo apyé ne aléré bós, lo né gébé eyige ji alós utós bíí,

2 kpaá te gébé eyige ji ajyé mfaánebuú. Gemege nnó ji ajyé né mfaánebuú, achye bós bíí ji ajyá nnó ábé anḡbá bíí majye né uto Mendoó Ukpea.

3 Gébégé Jisós akwilé né negbo, abelé fa mme usaá ndo upéa. Né ndo yimbo, alerege anḡbá bíí mmye né gejamégé mati ayi ebwó alá kagé be sé ne dembyo nnó ji alu mebe. Ne agare ebwó mechó ewé Esowó ágbárege nye gefwa jíí.

4 Ne nkane ji alu chóncho ne ebwó, afyé ebwó ebe ake, “Jwolege fa né Jerosale, degilé echye ewé Nte wa abo anyémeno nnó atome nye nkane me mbo ngare enyú.

5 Geno eyige njógémbó gelu nnó, ndo eja sé dós wó eyi Esowó afyé nye enyú né amu Mendoó Ukpea wye nkane Jon abo afye nya bós né mmu nyi.”

Esowó ase Jisós afé Mfaánebuú

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jon 20:19-23)

6 Gébégé baá utós Jisós áma jwale chóncho ne Jisós ágií ji áke, “Atá gébé gekwané eyigé omage pye nnó esé bós Isreli dégbaré gefwage sé”?

7 Ne Jisós ashuú ebwó meko aké, “Nte wa akwye me abelé né uto bíí gébé eyigé unó bina upye nye, ne epófo ewé enyú dekaáge gébé eyigémbó.

8 Ne genó eyigé debó mankaá gelu nnó, Mendoó Ukpea echwogé enyú mmye, echyegge nye enyú uto ne enyú degarege bós né Jerosale gefoge muú yi me nluú, ne demage garege nye né malo bós Jus ako, ne degarege wye deyye né meló Samariya kpaá te dekwónenege mbaá yi mme akwya.”

9 Ndere Jisós ajógé depó tire na, Esowó alo mansé ji ajye né mfaánebuú, ne baá utós bíí ála ápelé ame mfaa. Akwó afe kpaá gekó gekweré ji.

10 Ndere ebwó álu áfyé ame mange ji, eké ewyage áge ande fo apéa ne mandeé pópó mmye, átené kwókwólé ne ebwó.

11 Ewyage ande bimbo áké ne ebwó, “Bós Galilií, enyú detené fa depéle ame mfaá nde? Jisós yina ayi alya enyú akwome mbo mfaánebuú fi, amage kéré nye meso wye nkane degéné mbo ji ajyéé.”

Matyas ase melú Judas

12 Ne anḡbá Jisós ályágé mekwe Olif, ákéré né Jerosale, neke nelu genógé ebwó ne meno.

13 Akwónégé né meló Jerosale, ákwó mfaá enyón ákpe mmu maá gepú ayi ebwó ábélege. Ebwó alu Pita ne Jon, Jemsi ne Andru, Filip ne Tomasi, Batolomyo ne Matyo, Jemsi maa Alfós, Simun ayi

ákuú ji muú ukóḡé ne Judas ayi maá Jemsi.

¹⁴ Eḡwó ako áchómeḡe yendéḡébé ánenemmye metóó ema chóncho ne andeé fḡ abi ábó ákwḡlege Jisós, ne anḡmé Jisós ne nma wuú Meri.

¹⁵ Né bífó bḡó abi akame ne Jisós áchomé eḡwó ako, alu genóḡé usaá ukene. Ne Pita akwile ka aké ne eḡwó,

¹⁶ “Anḡme ba, geno eyige ḡwe Eḡwḡḡ ajóó nya ḡeḡḡ nye mambe wáwálé, Mendoó Ukpea eḡḡ epyéé Mfwa Devid nnó abḡ mbḡe agare geno ḡefḡ ḡetuge Judas ayi abḡ ajamé bḡó meti nnó apyé Jisós.

¹⁷ Judas abḡ alu muú ama né ḡeluagé esé, Jisós abḡ ajya ji nnó apyḡge ḡefḡge utóó uma ne esé.”

¹⁸ Nḡere Pita abḡ ajḡge mbḡ, elu nnó Judas apyḡge ḡeboboge mechḡ ewé, áse ḡka ji, ájye na melu mme, eféé ne akwené ushú mme, une uḡbḡḡé, mbwé une ewḡ.

¹⁹ Bḡó ako bi alú né Jerosale, áwúḡe mechḡ ewé, ákuú melu mme ewémbḡ né mejóó bwḡ nnó Akeldama. Ula utené nnó, “Mewaá ḡewu.”

²⁰ Pita ama jḡó aké, “Mfwa Devid abḡ asá né ḡwe makwa jíí nnó,

‘Achyé ḡepú jíí ḡelá ḡewa,’ Achye muú amage ajwḡle sé mmu. Ne ama sá nnó, ‘echye muú ayicha ase melu utóó wuú.’

²¹⁻²² “Nḡere elúmbḡ, muú ayicha abḡ mambané esé nnó décho, déḡarégé nkane Atá Jisós akwilé né negbo. Yémbḡ muú yimbḡ abḡ mambe ayi abḡ akéné ne esé ne Jisós, lḡ né

ḡébé eyige Jḡn abḡ awyáḡe bḡó manaá Eḡwḡḡ kpaá ekwḡne né ḡébé eyigé Eḡwḡḡ aselé Jisós né eta sé ajye mfaánebuú.”

²³ Eféé ne eḡwó ajya bḡó apéa, muú yi ama akameḡe Josef ayi ákuú ntó ji Basabas ne ama ákuú ji ntó Justós. Ne ayifḡ akameḡe Matyas.

²⁴ Ne eḡwó anemmye áké, “Atá wḡ ne ḡkaáḡe matóó bḡó ako. Leré esé muú yi ḡjya,

²⁵ nnó ábé ḡḡbá Jisós ne ase melu utóó Judas maá utóó wye ayi ji alya ajye mbaá yi akwane ne ji.”

²⁶ Anéḡemmye mbḡ, áḡme meḡya nnó ájya muú ama. Ne aleré nnó Matyas ne ábéé. Ne áse ji áḡbéé ne áḡḡbá Jisós abi afyaneama.

2

Mendoó Ukpea Echwḡ

¹ Bíí epaá ewé ákuú Pentikos ukwónégé, bḡó bi áfyé matóó ne Jisós ako abḡ áchomé melu ema ne meko eḡwḡḡ ama.

² Ake áwuú ḡewyage ḡenó ḡefḡ ḡetané mfaá eké mbyo ḡechwḡ ḡekpe mmu ḡegbeé ḡepú eyige eḡwḡḡ abḡ alu.

³ Aké ápéle áḡé ḡenó eyi ḡelu nkane manómé mewḡ. Átya, ájyé tene, yéndémuú mmye.

⁴ Ne Eḡwḡḡ apyḡéé Mendoó Ukpea echwḡ kpe egbeé bwḡ matóó ne epye bwḡ alḡ manjḡó ufḡó mejḡó ufḡó ufḡó.

⁵ Né ḡébé eyigémbḡ, bḡó Jus ne bḡó bi ánoge Eḡwḡḡ ábḡ átané né malḡ mako áchwḡ né Jerosale.

⁶ Awuúḡe ḡewya eyigémbḡ, ḡejamégé bḡó áchwḡ nḡ bḡó

bi áfyé metóó ne Jisós mme. Awuúge nkane bós Jisós ájoge unó ne yéndemuú awúgé né mejós wuú, epwó ji uto.

⁷ Ala amε mekpo fuú ájoge ne ate áké, “Bós bi ájoge na ako, átané gebagé Galilií.

⁸ Ne εpyε nnó ne ebwó ájoge mejós esé?

⁹ Esé bifó detane Patiyans, Medis ne Elam, abifó átané Mesopotemya Judiya ne Kapadosia ne abifó átané nto Póntos ne Esya.

¹⁰ Abifó átané Frigiya ne Pamfilya, abifó átané Ijip ne gebage mewaá Libya kwókwólé ne Seren. Abifó átané Rom, abi álu bós Jus, ne abifó álaá bós Jus.

¹¹ Abifó átané Kret ne Arabyan. Yémbó esé ako dewuú bós bimbó nkane ájoge ufós mejós esé, ágarege ukpekpe unó bi Esowó apyéε.”

¹² Alá mano mekpo fuú ne elú wye ebwó matós tametame, ágige wye ate áké, “Éwéna etené mbó nnó?”

¹³ Yémbó abifó álo manjwya le jwyage áké, “Bós Galilií bina, mmós mapye ebwó.”

Mekomejós Pita

¹⁴ Ne Pita akwile ka ne anjgbá abifó afyaneama, ajógé ne njune bós bimbó áké, “Enyú bós Jus ne bós ako abi alu né Jerosale, wuúge, nkelege mangaré enyú ula mechó εwé.

¹⁵ Gébé gelú mbó le kálánká eneneama dondo, bós bina alu danyú mmós fó nkane enyú deferege.

¹⁶ Geno εyi gepyéε mbó nana, elé εyigé Joel muú

εkpave Esowó abó ajós te gachi nnó,

¹⁷ Esowó aké, “Meso gébé nchyege nye Mendoó wa mbaá bós ako. Ne baá nyú abi andeé ne ande áwuú nye depó ne me, ágárege.

Nje usa nyú agéne nye depó ta ne ágárege, ne akoó ande nyú agene nye ujya.

¹⁸ Né gébé εyigémbó nchyege nye nto Mendoó wa mbaá baá utós ba ako, ye mendée ye mende ne ebwó áwuú nye depó ne me, ágárege.

¹⁹ Mpye nye bós áge ufelekpa né mfaánebuú, ne ukpekpe uno né mme. Agéne nye manoó, mewε ne gelógé amuawe ne mfaá alá nye chuchu eke manoó,

²⁰ ημεέ ένόμεγε nye gemua gekwé ne mfaá alá nye chuchu eke manoó,

gemεge nnó bií Atá Esowó ebi upwó amu ukwone.

²¹ Ne elé bós bi ánege Atá mmyε, ne áférege ebwó né εfwyale gabo.”

²² Pita amajós aké, “Bós Isreli wuúge, Jisós ayi Nasaret alu muú yi Esowó alere enyú chánéné nnó, ji ne atóme ji getuge enyú dege ndere abó apyéε ukpekpe uno bi ulere nnó Esowó ne achyege ji uto. Enyú dekaá nénde uno bina ubó upye metós metós enyú.

²³ Jisós yina, ele ayi enyú dechye eta bós nchye nnó áwó né gekwa. Yémbó ele Esowó

ne abó áméré me ábelé ne akaá nnó mbó ne εpye nye.

24 Ne apye Jisós akwilé né negbo, atane ne manome nénde negbo nebo nepó ne εshye mangbaré ji, alá nkane muú deno.

25 Ne Mfwa Devid abó ajóó depó ti getúgé Jisós aké, 'Ngene Atá Εσωωó né mbe ushu wa né gébé geko.

Alu me égbé εbwonye nnó mbeḡé ne εfóó.

26 Né getú εyigémbó nlu ne nechóchó né metóó nkwane, mbene.

Me nlu mekwaá ne ngboó nye, yémbó nwyá uméé,

27 getúgé nkaá nnó wó yi ólu Εσωωó, ólyage nye fó mendoó wa elá né melo áwuú bóó,

ólyagé nye fó Maá utóó wye yi apyéé utóó chánéné apwané mmu menome.

28 Wó óleré me meti εwé mbóó mankoó ne mbó ḡenwá.

Mbe nyé né mbe ushu wye, ne metóó megómeḡo.' "

29 Ne Pita ama jóó aké, "Anḡmé ba, mbó mangaré enyú ḡbóḡónó nnó gekwenege nte εsé, Mfwa Devid yelé abó ajóó mbó agbó, ánií ji, ne menome wuú εlu fa te fina.

30 Abó alu muú εkpávε Εσωωó ne abó akaá menomenyéé εwé Εσωωó abó anyéé ne ji. Ne Εσωωó jimboó ashu meko aké, 'Ji apye nye mpyáne Devid ama nnó ábé Mfwa nkane Devid jimboó abó alu.'

31 Ebyennó Devid abó abó mbe age ḡenó eyige Εσωωó apyéé nye meso gébé; ne alere nnó Εσωωó apye nye Muú yi Εσωωó akweré ji elá ḡefwa

nnó akwile né negbo. Gé wye ḡenó ḡeji ne ji abó jóó nnó ji alá fó né melo áwuú bóó, ne ḡenkwó ji ḡepwánege fó mmu menome.

32 Muú ayi Devid abó ajóó bó elé Jisós. Εσωωó apye ji akwile né negbo ne εsé ako abi delu anḡkwóle bií dékpá ame déḡé ji wáwále.

33 Nte wuú Εσωωó apyéḡé ji akwile né negbo, apye ji ajwóle ne ḡeluḡe enogé eyi ḡelu né εḡbe εbwonye wuú, ne achye ji Mendoó Ukpea nkane ji abó anyémeno nnó apye. ḡenó eyigé enyú dewuú né degene mbó, ele Εσωωó Mendoó Ukpea εwu ne Jisós atómé mbaá bóó bií.

34 Devid ajye mfaánebuú wó; yémbó aké,

'Ata Εσωωó ajóó ne nte wa nnó, jwóle fa né ḡeluó eyi ḡelu me εḡbe εbwonye,

35 kpaá te gébé gekwonege nye eyige mpwó bóó mawame bye,

mpye bwó ála eké mboó εweé nnó óneré uka mfaá.'

36 "Bóó Isreli ako ábó mankaá chánéné nnó Jisós ayi enyú dewómé mbó né gekwa, ele ji ne alú Muú yi Εσωωó akweré ji elá ḡefwa ne alu ntó Atá ayi abó bóó ako."

Bóó mbe abi akamé mekomejóó Pita

37 Bóó bina áwuúḡé mekomejóó yimbo, anyií εbwó matóó ne áḡií Pita ne anḡbá abifó aké, "Anḡme εsé, nana ese depye nnó"?

38 Pita ashuú bwó meko ake, "Yéndemuú nyú abó mankwóre metóó wuú ne áwyaá ji manaá

Esowá né mabó Jisós Kras. Depyégémbo, Esowá ajíge nye nte gabo nyú ne achyege nye enyú echye wuú ewé elu Mendoó Ukpea.

³⁹ Esowá abó anyéméno ewéna né eta nyú ne baá nyú ne mbaá bóó ako abi alu malo ayicha. Menomenyéé ewé elu mbaá bóó ako bi Ata se Esowá akuú nnó abe abii.”

⁴⁰ Ne Pita ama gare ebwó gejame depó, ne achye ebwó majyé aké, “Poóge geme nyú né efwyalé ewe Esowá atóme nye mbaá bóó njyene ubeé enine na.”

⁴¹ Bóó awuúge mekomejóó Pita, gejame ákamé ne áwyaá ebwó manaá Esowá. Bií bimbó, delé bóó aléé (3.000) ácho né geluage bóó abi akame ne Jisós.

⁴² Ne ebwó áfyé makpo bwó né uno bi anḡbá Jisós álerege, ájwálege melu ema, ányéé menyéé ne ánenemmye chóncho.

Genwágé Bóó Jisós

⁴³ Ne anḡbá Jisós ápyéé ufélékpa ne ukpekpe unó bi ulere utó Esowá, ne bóó ágégé ubi áfó, ne áchyege bwó enoge.

⁴⁴ Bóó ako abi ákamé né Jisós alú chóncho metóó ema, ne ákárege unó bwó ne ate.

⁴⁵ Gébé eyige fó, ákpóo uno bwó, akarege nka yimbó ne ate nkane yéndémuú akélege.

⁴⁶ Ebwó áchónége yéndé bií né echa ure Esowá, anénemmye chóncho ne anyéé ntó menyéé né úpú ate, áchyege ate unó metóó ema,

⁴⁷ ne ákwáne makwa, áfége Esowá yéndégébe.

Bóó ako ágéne nkane gepó gelógéló bwó gelu ne gejeége ebwó matóó. Ne yéndé bií Esowá aférege bóó né efwyale gabo, ne agbége ebwó né echomele bóó Jisós.

3

Pita ne Jón ápye mbwéré abo manké

¹ Bií bifó Pita ne Jón ákwóme ájyé né echa ure Esowá, ne gébé gebó gelu kálánká eléé ne nwómésé, ele gébé eyige mmyemenene.

² Ne ndere ebwó áchwá kpe né menombí ewé ákuú menombí melóméló, ágé mende fó ayi abó alu mbwéré te ábyené ji ndere ajwólé efeé. Bóó ákpáne ji yéndé bií, ábélege né menombi ewémbo nnó akogé deko mbaá bóó abi ákóoge akpene mmu echa ure Esowá.

³ Mende yimbó agégé Pita ne Jón ndere ájye kpe wye, ako ebwó nnó áchyé ji genó gefó.

⁴ Ape ji domeé, ne Pita aké ne ji, “Pe esé.”

⁵ Ne ape ebwó, aférege nnó áchyege nye ji genó gefó.

⁶ Pita aké ne ji, “Mpó ye ne nka, yémbo nchyege nye wó genó eyige nwya. Ngarege wó né mabó Jisós Kras ayi Nasaret, kwile ka, lo manké.”

⁷ Ne Pita agbare ji ebwónyé abwe. Tenetene yimbó, uka mende yimbó utoó,

⁸ anyó atene, abo mankéne agyage. Akwólé ebwó, ákpe mmu echa ure Esowá, akene, anyóge achóge, afeége Esowá.

⁹ Bóó ako bi ábó álu eféé, ágége nkane mende yimbó akéne aféége Esowó,

¹⁰ ákaá nnó élé mende yi ajwólege yendégébé né menombi ewé akuú Menombi Melóméló echa upé, akó deká, ála amé mekpo fuú ne ákwé tametame nkane ágéné mende yimbó akéné.

Pita agare depore Jisós né Echa upé Esowó

¹¹ Mende yimbó atome wye eshye, akwólege Pita ne Jón. Bóó ako abi ágéné ji, ála mano mekpo fuú, ábó, ájye bane ebwó né echa ewé ákuú echa Solomun.

¹² Pita agége nkane bóó áchwó bóó ebwó mme, agií ebwó aké, “Bóó Israeli, ndé enyú détóme esé amé mmye, ne ndé déla mano mekpo fuú né mecho ewé? Enyú deférége nnó ele uto sé ne upyé mende yina aló mankéné? Wa gétúgé ese depyéé unó bi ugóó Esowó metóó?

¹³ Elé Esowó ne apyé nnó ngó Jisós maá utóó wuú akwó. Ji Esowó, alu Esowó ayi ukwene ante sé. Alu Esowó ayi Abraham alu nto ayi Asek, ne ayi Jakób. Ne Jisós yimbó ele ayi enyú debó dekpáne, dechoó né mbé ushu ampané mpa. Gébégé Palet akélege manlya ji ajye, enyú deshya wye shya.

¹⁴ Jisós abó alu Muú Ukpea ne Muú ayi Cho. Yémbó enyú bina deshya ji ne dené Palet mmye nnó alya muú gewu ajye.

¹⁵ Dépyege mbó, dewá muú yi achyége bóó genwá. Yémbó Esowó apye ji akwile

né negbo ne esé delu bóó bi dekpáne amé degéné, ne nana degarege bóó mecho ewé.

¹⁶ Elé uto Jisós yimbó ne upye mbwéré mende yina atóó. Genó eyigé enyú degéne ne dekaá nnó gepyé, élé gétúgé esé défyéé matóó ne Jisós yimbó. Elé matóó esé ayi défyéé ne ji, ne ápye mbwéré mende yina akéne mbó enyú degéne.

¹⁷ “Nana anmé ba, nkaá nnó genó eyigé enyú debó dechomé ne ákpakpa meló depyéé mbaá Jisós debó dekaá wó.

¹⁸ Esowó abó agare bóó ekpávé bií te gachí nkane Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa abó mange efwyale, ne apye nnó mecho ewé ebé wáwálé nkane Esowó abó ajó mé.

¹⁹ Ne kworege matóó nyú, dekére meso mbaá nte nyú Esowó nnó ji ajinte gabo enyú.

²⁰ Depyége mbó, Atá Esowó apye nye matóó nyú akwené, ne atome nye Jisós Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa, ayi ji abó ajya nnó áchwó pye enyú depó.

²¹ Ji abó manjwale né mfaánebuú kpaá te gébé gekwonege nye eyigé Esowó apye nye unó uko, ukéré uke nkane ji abó apye ukwéné bóó ekpave bií ágaré.

²² Ne Mosis abó ajóó nya aké, ‘Atá Esowó atome nye muú ekpávé wuu, wye nkane abó atome me. Atanege nye né meló nyú, ne debó manwu yéndé genó eyige ji agarege

enyú.

²³ Mboge muú ashyage manwu mekomejós wuú, ábó mamféré ji né geluage bós Esowó, áwá ji.'

²⁴ Wye meti ewu ema ne bós ekpave Esowó ako abó ágaré mechó ewé epyéé mbó fi. Ló né gébé eyi Samuele okwone né abi akwóle ji meso.

²⁵ Unó uko ebi Esowó abó apye bós ekpave bií agaré, úlú ebi nyú. Enyú ntó delu né menomenye ewé Esowó abó anyeé ne ukwene ante nyú. Gétúgé Esowó abó ajós nya ne Abraham aké, 'Mpye nye upyáne bye uchwó ne galógáló mbaá bós ako fa mme.'

²⁶ Ne Esowó ajyagé maá utós wuú, abó mbe ató ji eta nyú nnó apye enyú delya gabo ayi enyú depyeé nnó galógáló akwólé enyú."

4

Achwó ne Pita ne Jón né echomele melo

¹ Ndere Pita ne Jón alu jóge, ampye upe Esowó fó chóncho ne muú kpaá bós bi ábáme echa upe Esowó ne bós Sadusi fó áchwó só ebwó mejós meno.

² Ne matós asó bós bina dós gétúge Pita ne Jón abó agarege nnó, te mbaá Jisós akwíle né negbo, bós ako bi akame ne Jisós ákwilé nye ntó.

³ Ne ágbaré Pita ne Jón áfé. Ndere nkwale akwone, ebwó ájye fé bwó né denó, nnó mechó ewémbó ela wye geya.

⁴ Yémbó bós bi áwuú mekomejós Pita ne Jón,

gejamé ákáme, ne ácho né geluage bós bi áfyéé matós ne Jisós, ebwó álú nana genógé bó dele ata.

⁵ Bií uyyagé, afwa melo ne ákpakpa melo ne anleré mabe Esowó ábó áchwó cho melu ema né Jerosale.

⁶ Anas ayi abó alu etukpe ampye upe Esowó abó alu wye, ne Kaifas, ne Jón ne Aleksanda ne bós abifó abi átané ntó ula gepu etukpe ampye upe Esowó.

⁷ Ne ebwó ája Pita ne Jón, áchwó téne mbe ushu bwó, ne agíí bwó aké, "Eke nnó ne enyú depyéé mechó ewena njuú? Utó nyú utané éfó? Enyú depyéé geno eyige na né mabó wá?"

⁸ Wye né gébé eyigémbó, Mendoó Ukpea egbeé Pita metós ne aké ne ebwó, "Enyú afwa ne ákpakpa melo,

⁹ nnó geno eyige ese depye mbaá mbweré mende yina geló wó? Enyú degige ese fina nnó dekaá fó genó eyi gepye ne ji akene mbó wó?"

¹⁰ Goge degaré enyú ne bós Israeli ako nnó, ele uto Jisós Kras ayi atane Nasaret ne upyé mende yi aténé mbó mbe ushu enyu, atóó cháncha. Elé Jisós yina ne enyú debo dewómé né gekwa, ne Esowó apye ji akwíle né negbo.

¹¹ Ji ne alu ntaá eni nwe Esowó aké,

'Ntaá eni enyú antené upú debó déshya neni nela enine negbaré nékúné gepú.'

¹² Jisós yina jimbí ne akage féré bós né éfwyale gabo.

Nendé muú yicha á pó sé fa mme yina ayi Eṣṱwṱ atómé nnó áchwṱ áféré esé né efwyale gabo.”

13 Akpakpa bimbṱ áwuúge nkane Pita ne Jṱn ajóge ayi alá pó ne efṱ metṱṱ, ála mano mekpo fuú, gétúgé ákaá nnó ebwṱ á pó bṱṱ ne ájye ḡwe wṱ. Ne ebwṱ áte nnó Pita ne Jṱn ajóge mbṱ gétúgé ábṱ akené mé ne Jisṱs.

14 Ne ebwṱ abṱ ákagé shya fṱ geno eyige Pita ne Jṱn ábṱ ápyé getúgé ebwṱ ágené mende yi atóṱ mbṱ nkane atené nekúné anḡbá Jisṱs bimbṱ.

15 Eféé ne afwa ne ákpakpa melṱ bimbṱ ágaré Pita ne Jṱn nnó átané kpé dafye, ne ebwṱ álagé meso, alṱ mangií até áké,

16 “Eṣé depye nyé nnó ne ande bina? Yéndémuú fa né Jerosalé ákaá nnó gekpekepege ufélékpá bi, ele ebwṱ ne apyéé ne ese dékágé shya sé.

17 Yembṱ mampye nnó mechṱ ewé emage ejye se mbe, debṱ mamfyé bwṱ mema ne ebwṱ nnó ekage ákyaá manjṱṱ ne muú fṱ né mbaá mabṱ Jisṱs.”

18 Ajóge mbṱ, ákuú Pita ne Jṱn ákéré mmu ne ákwelé ebwṱ mbeé nnó, “Ekagé ama atyaá mabṱ Jisṱs ye manleré mekomejṱṱ wuú mbaá muú.”

19 Ne Pita ne Jṱn áshuú bwṱ meko áké, “Enyú ambṱṱ ferege mechṱ ewé, elu cho né mbe ushu Eṣṱwṱ, manwu ne Eṣṱwṱ wa manwu ne enyú?”

20 Ese debṱ mangáregé genṱ eyi esé dewuú ne dégené.”

21 Ne afwa esṱ ama áfélé ebwṱ ame ne ályá ebwṱ nnó ájye. Ebwṱ ágé fṱ meti manchye bṱṱ Jisṱs efwyale wṱ, nendé bṱṱ áko áfége Eṣṱwṱ né mechṱ ewé ebṱ epyé.

22 Elé ufélékpá wáwálé, mende yi ápyémbṱ ji atóṱ apwṱ usaá anḡme upéa.

Bṱṱ Jisṱs ánemmye nnó Eṣṱwṱ apye ebwṱ ábégé fṱ ne efṱṱ

23 Ndere bṱṱ bimbṱ álya Pita ne Jṱn ákérége meso, ágaré ekwṱ bwṱ genṱ eyige anṱṱ baá bií apye ure Eṣṱwṱ ne ákpakpa melṱ abṱ ajṱṱ.

24 Bṱṱ Jisṱs awúge mbṱ, ácho melu ema anenemmye mbaá Eṣṱwṱ aké, “Atá yi apwṱ amu, wṱ yi akwyé mfaa ne mme ne manyi ne unṱ uko bi ulú wye.

25 Opye gekwenege nte esé Devid, maa utṱṱ wye, ajṱṱ né utṱ Mendoṱ Ukpea nnó,

‘Ulannṱ bṱṱ abi alá pó bṱṱ Jus matṱṱ ásṱ bwṱ dṱṱ?

Ulannṱ bṱṱ melṱ átenege ukṱṱṱ ne Eṣṱwṱ detuú?

26 Afwa abi mme ákpómege mmye mámye bee,

ne ákpakpa melṱ átenege ukṱṱṱ mamye ne Eṣṱwṱ

ne muú yi ji ajoyá nnó abe Muú yi Eṣṱwṱ akweré ji elá gefwa.’

27 Genṱ eyige Devid abṱ ajṱṱ mbṱ, gepye wáwálé fa melṱ ewé. Mífwá Herṱd ne Pontyṱs Palet, chóncho ne abifṱṱ abi alá pó bṱṱ Jus ne bṱṱ Isrelí áṱṱ mala manwá Jisṱs, Jisṱs muú utṱṱ melṱmélṱ wye ayi ṱbṱ ṱjyaá nnó abe Muú yi wṱ akwere ji elá gefwa.

28 Eḡwá áchomé mbó, ápye le geno eyige wá Eṣwá né uto bye, óbó okwye mé óbelé nnó ubó mampyé.

29 Atá nana gé nkane ebwó áfelege ese amé. Pye esé, baá utó bye dégarégé mekomejó wye débégé f̄ó ne ef̄ó metó.

30 Pye ese, depyegé bó mamée atoóge ne dema depyegé ufélekpá né utó bi Jis̄s, muú utó melóméló wye, nnó bó akpá amé ágé utó bye.”

31 Gébégé áneré manemmye, mme meko anyii né mbaá yi ebwó alú. Mendoó Ukpea echwá gbeé ebwó metó ne epye ebwó aló mangare mekomejó Eṣwá ayi alá p̄ó ne ef̄ó.

Bó bi ákamé ne Jis̄s ákarege unó bwó ne ate

32 Né echomele bó abi áfyéé metó ne Jis̄s, álu meko ama ne metó ema. Muú ebwó f̄ó ayi ájoge nnó genó eyigé na elé eya apó. Ne genó eyigé muú ama awya, gelu eyigé bó akó.

33 Anḡbá Jis̄s ágarege ájye ne eshye mampye bó ákaá nnó, Ata Jis̄s akwilé né negbo. Ne Eṣwá apoóge ebwó ako dó.

34 Ye muú ayi genó gelií ji apó. Ewyage bó akpó makó wye upú bwó,

35 ne áchwó ne manka yimbó mbaá anḡbá Jis̄s. Ebwó ákaré manka mbaá bó bi ákamé ne Jis̄s ako nkane yéndemuú ákelege.

36 Mende f̄ó ntó abó alu eféé ayi ákuú ji Josef, atane ula gepú ámpyéé ure Eṣwá.

Abyé ji né meló Syaprós ne anḡbá Jis̄s ntó akuú ji Banabas. (Ula utene nnó Memfyé bó eshye.)

37 Ne akpó ntó mekó wuú ewé ema achwá ne nka yimbó mbaá anḡbá Jis̄s.

5

Gebyógé Ananiya ne Safira

1 Ne mende f̄ó ayi ákuú ji, Ananiya ne mendée wuú Safira abó akame mankpó melu mme bwó ema.

2 Yémbó ebwó ne mendée wuú akame mambi nka eyifó, ne akpá eyi elaá áchwá chyéé anḡbá Jis̄s.

3 Ne Pita agií Ananiya aké, “Ulannó ólyaá danchómeló akpene mmu metó wye? Nde gepyéé óbií gebagé nka eyigé ósele ne óchwó byó gebyó mbaá Mendoó Ukpea?”

4 Mekó ewé okpóó ebó elu ewywe, ne nka yi ósele ele ejye. Nde gepyéé ópye gefoge mechó ewéna? Óferé nnó óbwalege mbó le bó ayi óbyoge mbó le gebyó mbaá Eṣwá.”

5-6 Ananiya awúge mbó, akwé mme, agbó. Njye usa akéle ndeé, afyale genkwó jí, akpá ájye níí. Bó ako bi áwuú mechó ewé, ef̄ó ekwó ebwó mataó.

7 Nchwaneke eléé eke ekwonege mendée wuú achwó kpe mmu, ayi alá kaá mechó ewé epye menó wuú wó.

8 Ne Pita agií ji aké, “Gare me wáwálé wye, nnó nka eyi enyú ne menó wye deselé né mekó ewé dekpó ná”? Ne Safira akame aké ebyémbó.

⁹ Ne Pita ama gií ji aké, “Ndé gepye enyú ne menḡ wye dekame manchḡ mua Men-dóó Ata Esḡwḡ? Gé majyá bḡḡ né menombi, élé bḡḡ bi ajye níí menḡ wye, ákpáne nyε wḡ ntó áfé aníí.”

¹⁰ Pita ajḡge mbḡ, ténεtεne Safira akwé mbε ushu wuú, agbó. Nje usa bimbḡ ákpeḡgé mmu, ágé nnó ágbo ne ákpá, ji ajye níí kwókwlé ne menomé menḡ wuú.

¹¹ Bḡḡ Jisós ne bḡḡ bifḡ ako abi abó áwuú mechḡ ewé, ábḡ éfḡḡ.

Anḡbá Jisós ápyé ufélekpá ne ukpékpé unḡ

¹² Anḡbá Jisós ábḡ ápyéε ge-jaméḡé ufélekpá ne ukpékpé uno εbi uléré utó Esḡwḡ né metḡḡ metḡḡ bḡḡ. Ebwḡ ne bḡḡ bi akame ne Jisós ako achwḡ yendégébé né εcha upε Esḡwḡ, ajwḡlege né melu ewé ákuú εḡβε ewé Solomun.

¹³ Ye muú yi akya manchó ne ebwḡ apó. Yémbḡ bḡḡ ako áféḡe bwḡ dḡḡ.

¹⁴ Ye nkane élumbḡ ge-jaméḡé bḡḡ áfyéé matḡḡ ne Jisós ne gejaméḡé andée ne ande akpéne né εchomele bḡḡ bií.

¹⁵ Gétúḡé ufélekpá εbi anḡbá Jisós apyéε, bḡḡ ákpáne bḡḡ mameé bwḡ né ulḡ ne ábélege né anḡḡ mati nnó Pita ake akóḡe eféé, mendoó wuú εkage kóo ebwḡ mmyε.

¹⁶ Ne gejaméḡé bḡḡ ntó ábḡ átané né malḡ ayi álu kwókwlé ne Jerosale, áchwḡ ne bḡḡ mameé ne abi aló nchye achyεḡe bwḡ efwyale mbaá anḡba Jisós, ápyε ebwḡ ako átóoge.

Achyé anḡbá Jisós efwyale

¹⁷ Etukpe ampyε upε Esḡwḡ ne ekwḡ wuú, abi alu né gelu-age bḡḡ Sadusi awya gembya né matḡḡ bwḡ ne anḡbá Jisós,

¹⁸ ne átó bḡḡ ájyε pyε anḡbá Jisós, áfyé denḡ.

¹⁹ Yémbḡ, né utuú bimbḡ, ekiénné Esḡwḡ echwḡ néné manombi gepúḡe denḡ ebwḡ átané ne eké ne ebwḡ,

²⁰ “Chóḡe mmu εcha upε Esḡwḡ, detεne, degare bḡḡ bi alu eféé mekomeḡḡ yi áchwḡ ne ḡḡwá ḡeke.”

²¹ Ne ebwḡ áwúḡe mbḡ uyyage ájyε kpe mmu εcha upε Esḡwḡ, alḡ manlereḡe bḡḡ.

Eke ewyage etukpe ampyéε upε Esḡwḡ ne ekwḡ wuú ne ákpakpa bḡḡ Isreli áchomé né εso. Átó bḡḡ bee né gepúḡe denḡ nnó ajye ḡbaré anḡbá Jisós bimbḡ áchwḡ ne ebwḡ.

²² Ebwḡ ájyḡḡé εwu ágé bwḡ wḡ, ne ákeré meso áké,

²³ “Ese defé né gepúḡe denḡ, degé nnó ágbe manombi chancha, ne bḡḡ bi ábáme átané wye. Ne gébéḡe ebwḡ ánené manombi, deḡe ye muú né mmu wḡ.”

²⁴ Muu kpa bḡḡ bi ábáme εcha upε Esḡwḡ ne anḡ baá bi apyε upε Esḡwḡ áwuge mbḡ makpo átya bwḡ mmu. Ne álḡ mangíí ḡeme bwḡ áké, “Mechḡ ewé εβε nyε nnó?”

²⁵ Wye gébé eyigembḡ muú fḡ átané né dafyε, áchwḡ ajḡḡ aké, “ḡeḡe bḡḡ abi enyú degbé mmu gepúḡe denḡ, álu nana mmu εcha upε Esḡwḡ, álereḡe bḡḡ.”

²⁶ Ajḡḡe mbḡ muu kpa bḡḡ abi ábáme εcha upε ne

ekwó wuu áfé ásé ebwó aló manchwó. Yémbó ája bwó jame wó, getúgé áfóó nnó bóó bi álu mmu, átóme nyé ebwó né mataá.

²⁷ Achwógé ne ebwó, ápye anḡbá Jisós átané mbe ushu ákprakpa meló. Ne etukpe ampýéé upé Eṣwó agíí bwó ake,

²⁸ “Pó esé debó dekwelé enyú mbeé nnó degarege sé bóó depóré Jisós. Ne nana depýe mekomejóó ayi ake agyaá Jerosale meko, enyú dekelege nnó bóó áshúle esé ndo nnó esé dékaá ula negboné Jisós.”

²⁹ Pita ne anḡbá Jisós abifó áshuú meko áke, “Ese debó mampýe le genó eyige Eṣwó akélege, epófó eyigé akwaá akélege.

³⁰ Eṣwó yi ukwené ante sé, ne apýe Jisós akwíle né negbo, Jisós ayi enyú dewáné né gekwa.

³¹ Ne Eṣwó abwe mabó mií, apýe ji ajwóle né geluó eyi gelu né égbé ebwónyé wuu nnó ji abe Menómbé ne Menchyé genwá. Apýe mbó nnó bóó Isrēli ákwóre matóó bwó, ne ji ajinte gabo bwó.

³² Ese delu bóó abi áfyé nnó degarege uno bi, ne ese degarege chóncho ne Mendoó Ukpéa ewé Eṣwó abó achýe mbaá bóó abi awuú ne ji.”

³³ Bóó eso áwuge mbó, nchýe anwyóné ebwó te ábó akélege manwá anḡbá Jisós.

³⁴ Gamalya, muú ama né geluage bwó akwíle ka aké, ásé kpé bóó bimbó átané dafýe. Gamalya alu muú

Farasi ne ménleré mabé Eṣwó, bóó ako ntó anogé ji, ajóó aké, áse bóó bimbó átané kpé dafýe.

³⁵ Ewyagé ajóó ne bóó eso aké, “Bóó Isrēli ferege mecho ewé dekelege mampýe ne bóó bina chánéné.

³⁶ Tege, gébé gefó, mende fó ayi ákuú ji Teudas, alomé ne ewu nnó ji alu menó muú. Bóó bi akwóle ji, álu genóge meléé. Gébégé áwané ji, bóó bi átyaá uchome bií ukwé.

³⁷ Ne mende fó nto abó ama lome ne ewu né gébé eyige ápáné bóó, ákuú ji Judas abó atane meló Galilí. Apýe gejamé gé bóó ákwólé ji. Yémbó gébégé áwané ji, bóó bi átyaá ne mabó mií mánó.

³⁸ Ndere mecho ewé elúmbó, nchýege enyú majyé nnó delya bóó bi ajýe, ékágé dépye ebwó genó. Mbógé unó bi ebwó ágarege ne ápye utané né amu ákwaá, unómé nyé.

³⁹ Ne mbógé utané né amu Eṣwó, deká gé tene fó ukóló ne ebwó. Enyú dekage gé nnó demýe mbó le ne Eṣwó. Ne bóó eso ako awúge mbó, ákamé ne ji.”

⁴⁰ Ne ebwó áku anḡbá Jisós nnó ákééré mmu, áchwóge ásé bwó ne matúle, ne ákwelé bwó mbeé nnó ámage gare se bóó mecho Jisós. Eféé ne álya bwó nno ájýe.

⁴¹ Ndere ebwó átané né eso, ájýé, álu ne metóó megómeḡo, nnó Eṣwó agé nnó ebwó ákwane mankpa mekpo genóó né getuge Jisós.

⁴² Yendé bií álerege bóó né echa upé Eṣwó ne ákene ntó

upú upú ágarege bós abya melóméló nnó Jisós alu Muú yi Esṵwṵ akweré ji elá gefwa.

6

Ajya ande makpo ake-neama nnó ápoóge Anḡbá Jisós

1 Né gébé eyigemba, echomele bós Jisós ewéne ejyé mbe mbe nkane gejamégé bós ábánege bwó. Abi ajoge mejós Grek abo ásós matós ne abi Hibru nnó áfwalege akwi andeé bwó né uno bi ákarege yendé bíí.

2 Ne anḡbá Jisós afyaneapéa ákuú bós Jisós ako ne ake ne ebwó, “Épófó chó nnó esé delyaá mangaré mekomejós Esṵwṵ, depáne le depóre menyéé mankaré.

3 Ne anḡmé sé, ndere elúmba, eló nnó enyú déjyá bós akeneama nnó ápyegé utós ebi. Bós bina abó mambe abi bós ako ákamé nnó awya gepó gelógeló ne ákaáge geno chánéné ne Mendoó Ukpea egbeé bwó matós.

4 Ne esé anḡbá Jisós dechyege nye geme se geko né mmyé manéné ne mangarege mekomejós Esṵwṵ.”

5 Ne bós ako áwúge mba, matós agó bwó. Ne ajya Stéfén ayi áfyéé metós ne Jisós dós ne Mendoó Ukpea egbeé ji metós. Abifó alú Filip ne Prokóros, Nikanó ne Timón, Pamenas ne Nikolyós ayi atané meló Antiak ayi alaá muú Jus.

6 Ebwó áchwó ne bós bimba né mbe ushu anḡbá Jisós, ne anḡbá Jisós áneré bwó amu mmyé anemmyé eta bwó.

7 Ne mekomejós Esṵwṵ akene agyage, ne echomele bós Jisós ewé elu né Jerosale ewene ejye mbe, ne gejamégé ampye ure Esṵwṵ ákwólege ntó depóre Jisós.

Apye Stéfén

8 Stéfén yina ayi ebwó abó ajya, alu muú yi mejé Esṵwṵ ebó elu ne ji ne Esṵwṵ achyege ji uto apye ufélekpá ne ukpekpe uno né metós metós bós.

9 Bós Jus fó áchwó, álo manyéé mbeé ne Stéfén. Ebwó ne áwya echa mmyemenene ewé akuú echa bós bi átané defwé. Ebwó abo átané meló Seren ne Aleksanda ne abifó nto atané gebagé mewaá Silisya ne Esya.

10 Ebwó ápulé mankwore depó tire Stéfén agare meti epó, getuge Mendoó Ukpea ebó echyege ji denḡare mejós.

11 Ne ebwó achyé bós fó unyiélé nnó áchwó byó gebyó nnó ebwó abó áwuú nkane Stéfén ajósge mejós mebomebo ne Esṵwṵ ne Mosis.

12 Mechó ewé esó bós matós chóncho ne ákpakpa meló ne anlere mabé Esṵwṵ. Ne ájye pyé Stéfén áchwó né mbe ushu echomele ákpakpa bós Jus.

13 Bós bina áchwó ne bós bifó abi ágaré gebyó ake, “Mende yina ajósge mejós mebomebo mbaá echa ure Esṵwṵ se yendé bíí ne mabé Mosis.

14 Esé debó dewú ji ajós ake, Jisós, mende Nasaret ammuú nye echa ure Esṵwṵ ne akwórege nye ntó gepóge

melo geko eyi Mosis abó aleré esé.”

¹⁵ Bóó ako abi abó alu né echa eso ewémbó, átó Stéfén amé mmye ne ágé nnó ushu bi ukwóré úlú eke ebi ekiénné Esówó.

7

Mekomejóó Stéfén

¹ Ne etukpe ampyé upé Esówó egíí Stéfén eke, “Unó bi bóó bina ájoge nnó úlú wáwálé?”

² Stéfén ashuú ebwó meko ake, “Ante ba ne anme ba wuúge, gemégé nnó gekwenege nte esé Abraham awile gebu né melo Haran, Esówó, Mfwa genbó aleré nya mmye gébégé Abraham abó alú né meló Mesopotemya.

³ Ne abó ajóó nya ne ji ake, ‘Lyaá ula gepú bye ne melo wye, cho né melo ewé nlerenge nyé wó.’

⁴ Ténéténé yimbó, Abraham alyaa melo Chalda ajye jwóle né meló Haran. Ne nte Abraham ágbógé nya, Esówó apye Abraham nnó alyaa melo ewémbó achwó né melo ewé esé delu mbó wye nana.

⁵ Ndere abó alu féé, Esówó achye fó ji ye ekeke melu mme nnó ebe ewu wó. Yémbó Esówó anyémeno nnó achyege ji melo ewena nnó ebé ewú ne upyáne bíí. Esówó abó ajóó depó ti gébégé Abraham alá pó ye ne maá.

⁶ Ne Esówó ama jóó ne ji ake, ‘Upyáne bye ubéé nyé ankéé né melo ewéchá, ubéé nyé nkane afwe ne bóó áfwalege nyé bwó né usaá anme esaá.

⁷ Yémbó nchyege nyé bóó melo ewémbó gekpékpégé efwyale ne upyáne bye ulyagé melo ewémbó uchwó unóge me fa.’

⁸ Ne Esówó abó achye Abraham gepógé menomenyéé ewémbó eyi gelu mansó nsó. Ne Abraham ábyégé nya Asek, ndó enée ékwónégé, asó ji nsó. Isek ntó asó nya maá wuú Jakób nsó ne Jakób ntó asó nya baá bi afyaneapéa nsó abi álú nto ukwene ante se abi nana.

⁹ “Ewyágé, ukwéne ante sé bina, ákélégé sé mangé menmé bwó Josef ne ákpó Jósep nkane mefwé né melo Ijip. Yémbó Esówó abó abame wye ji,

¹⁰ ne aféré ji né efwyale meko ewé ji abó agéne. Achyé ntó denḡa eti depye Fero mfwa bóó Ijip agboó ne ji. Fero apyé ji ala muú kpaá melo Ijip ne apélé ntó ula gepú bíí.

¹¹ Ewyágé emímí mesa akwé né melo Ijip chóncho ne melo Kanaan, bóó ágé efwyale dóó ne ukwéne ante se upó nya ne menyéé.

¹² Ne Jakób awuúgé nnó menyéé alu né melo Ijip, átó baá bíí abi alu ukwéne ante se ewu. Ge ndó mbe ayi ebwó ájye ewu na.

¹³ Ne ndó ayifo yi ebwó ajye, Josef apye anmé bíí akaá ji, ne Fero Mfwa bóó Ijip ntó achwó kaá ula gepú Josef.

¹⁴ Ne Josef átó bóó nnó ájyé se nte wuú Jakób ne ula gepú bíí uko áchwó jwolé né Ijip. Bóó ula gepú bíí ako abó álú usaá uléé meso nekuú né gébé eyigembó.

15 Jakōb awuúge mbō, akpá ulagepú bií uko, ashulé afe né Ijip. Ji ne baá bi abi alu ukwéne ante esé ála nya ewu ágbó ebwó ako.

16 Ewyágé bōó ákpá uḡkwó bwó, áfé né melō Shechem, ánií né manome ayi alu muú mataravé ne melu ewé Abraham abō anamé ne ḡka mbaá matoó Hamō nte Shekem.

17 “Gemēge nnó gébé gekwōné eyigé Ešōwō áchwō pye genó eyigé ji abō anyémeno ne Abraham, bōó esé abi abó alu né melō Ijip, ája kpaá apwō amu.

18 Ne áfyé mfwa ayicha né Ijip ayi alá kaágé Josef.

19 Mfwa yina achwó ne defya mbaá bōó sé. Afwalege ebwó ne apyéé bwó nnó abelégé baá bwó abi kōkō né dafye nnó agbó.

20 Wye né gébé eyigembō ne ábyené ntó Mosis. Mosis abō alú maá yi alōme ulōó dōó né amē Ešōwō. Awéé ji né ámfáá áléé né gepú bwó.

21 Ne gébégé alyá ji dafye, maá mfwa Fero ayi mendée achwó akware ji, awéé ji ne asé nkane maá wuú.

22 Ne ebwó álere Mosis denḡare bōó Ijip deko ne awéé abō alu gekpékpégé muú ne awya mekomejōó meno melóméló, ne mempye unó.

23 “Mosis akwōnege nya usaá aḡmē upéa, ekwó ji metōó nnó ajye gé aḡmé bií; bōó Isrēli.

24 Ndere ajyé, agé nkane muú Ijip fō atulege muú Isrēli, achwó ḡenḡá ne awá muú Ijip yimbō.

25 Mosis abō aferé nnó aḡmé bií abō ákaáge nye nnó Ešōwō atóme nye ji nnó achwó féré ebwó né efwyale. Yémbō ákaá wó.

26 Bií uyyagé ama ajye gé bōó Isrēli apéa nkane amyē ne ate. Amua mangbaré ebwó ne ajōó ne ebwó aké, ‘Enyú delu aḡmé, demye ndé?’

27 Yémbō muú ayi abō akelé menḡmé wuú mpa, ammu Mosis ne agií ji ake, ‘Nde muú afyé wō nnó obé Mfwa esé ne ḡpane depōré esé?’

28 ‘Ōkelege ntó manwá me nkane obō ḡwané muú Ijip yimbō njuú?’

29 Mosis awuúge mbō, efō ekwō ji metōó ne alyáá Ijip, abó afé né meló Midiyan. Alá ewu, abá mendée, abyē baá ande apéa.

30 “Usaá aḡmé upéa ukoóge, Mosis agé ekiénné Ešōwō né mewē ewé ebō elúle né genōó. Ewena epye né mashwōne, kwókwólé ne mekwē Sinay.

31 Mosis agégé mewē ewémbō, ala meno mekpo fuú. Ne ndere ajye kwókwólé mange ewu chánéné, Atá Ešōwō jōó efeé ake,

32 ‘Elé me Ešōwō ayi ukwene ante bye, Ešōwō ayi Abraham, ne ayi Asek ne Jakōb.’ Mosis awuúge mbō, alō maḡweré ne efōó ne akelege sé mampe melu ewémbō.

33 Ne Ešōwō ama jōó ne ji ake, ‘Féré uno uka bye nende melu ewé otené mbō élé melu ukpea.

34 Me ngé gekpékpégé efwyale ewé áchyēge bōó ba né Ijip, ne nwú magbō

ayi ebwó alile ne mesómé. Nkawu ne nshulé mme nnó nchwó mferé ebwó né efwyale ewémbó. Nana cho, ntóme wó né Ijip.'

35 "Ne Esowó ató Mosis yina nnó ájyé ábé memferé bóó Isrēli né efwyale ne amá be mfwa bwó. Ji ne bóó Isrēli abó ashya agii ji aké, 'Nde muú afye wó mfwa ne mepane depóre esé?' Ne nana Esowó abó ató ekiénné wuú ewé Mosis agéné nkane mewé né genó eyigémbó nnó echyē Mosis eshyē mampye utó bií.

36 Ne Mosis ajyé apye gejamége ufélékpá ne ukpékpé unó né Ijip ne alé féré bóó Isrēli. Ama pye gejamége ufélékpá né ebéé megelé, ne mashwóné ayi ebwó abó ábélé wye usaá aḡme upéa.

37 Wye Mosis yina ne abó ajóó ne bóó Isrēli nno, 'Esowó atóme nyē enyú Muú ekpávé wuú ayifó wye nkane atóme me ne atanegē nyē né ntone enyú.'

38 Ema elu wye Mosis yina ne ekiénné Esowó ebó ejóó mejóó ne ji né mfaá mekwē Sinay, gébégé ji ne ukwene ante esé abó áchomé né mashwóne. Ne ekiénné Esowó ewémbó echyé ji mabe Esowó ayi alu te kwyakwya nnó achyē ese.

39 "Né gébé géfó ukwene ante sé bina akelege sé manwu Mosis ne áke ji ábélé babá, ne abó ákelege mankére né Ijip.

40 Ne ebwó ájóó ne Erón aké, 'Kwyé esé áló uka nnó ájámé esé meti, Mosis ayi aféré esé

né Ijip, dekaaá fó genó eyi gepyé ji né mfaá mekwē wó.'

41 Ala mbó ákwyé meló uka ayi áfulé mpó, áwané menya, ápyéé upē ájele meló uka yimbó nkane uka bwó, ne matóó agóó bwó yendégébé né genó eyigé ákwyé ne amu.

42 Ne Esowó agēge mbó, ati meso ne ebwó ne alyaa ebwó nnó ápye nkané eji ebwó. Ne ebwó anoge mḡmēé, mfaá, ne ambe wye nkane abó ásámé né ḡwe bóó ekpávé bií nnó, 'Bóó Isrēli, enyú dekene né mashwóne né usaá aḡme upea,

dewane menya depyé upē, yémbó depyé fó upē bimbó né eta wa.

43 Depye le eta áló uka abi enyu dekwyē ne amu.

Dekpane gétogé melo uka ayi ákuu Molok,

ne dekpane ntó membe melo uka ayi ákuu Refan. Né getú eyige na mbúu nyē enyú défé tete dekoó Babilon.'

44 "Ne nkane ukwene ante ese bina abó ála né mashwóne mbó abó áwya gétogé upē eyi gelere nnó Esowó abó álú ne ebwó. Mosis ne abó akwyé geto eyina wye nkane eyige Esowó abó aleré ji nnó apye.

45 Ebélegé baá bwó áse gétogé upē eyigémbó mbaá ukwene ante esé bimbó, ákpa geji gébégé abó ákéné ájye ne Joshua áfóóge mme bóó abi alu eféé. Ndere ájye, Esowó alu bwó mbē abuú bóó bimbó né maló. Ne geto yina gela fa kpaá te gébé eyige Mfwa David agbaré melo ewé.

46 Deivid abo alu muú yi Esowo abó ájelé ji ddo. Né gébé géfó ji anemmye nnó Esowa ago ji aténé ji gepu, ji ayi alu Esowa Jakob.

47 Yémba ele Solomun, maá mfwa Deivid, ne abo atené gepúgé Esowa.

48 “Yémba epofa nnó Anyátá Esowa ajwolege né upú ebi bós atené, wye nkane Muu Ekpávé Esowa abó asamé nnó Esowa ake,

49 “Mfaánebuú alu geluó ya ne mme alu genóó eyige nnérege uka ba. Nde gefóó gepú eyigé muú akage atene nnó mbé wye? Melu fó elu ewé nkage jwale wye?

50 Pó me mbóó ne nkwyé unó bina ukó?”

51 “Stefen ájógé mbó, aké ne ebwó, “Enyu antoó makpo, ne bós bi áneáge matóó, enyú degbé matu eke bós bi ála kage Esowa. Enyú deshya yendé gebé genó eyigé Mendoó Ukpea ejóge wye nkane ukwéne ante enyu abó ápyé.

52 Muú ekpávé Esowa fó alu ayi ukwene ante nyú abo álá kelé manchó ji genwá wó? Abó áwá bós bi Esowa atomé nnó abó mbe ágaré nnó Maá utóó Esowa ayi wáwálé achwó. Ne achwógé enyú dechyé ji mankwá ne dewá ji.

53 Wye enyú abi depye mbó ne debó deselé mabe ayi makiénné Esowa áchyé enyú ne nána deshya mambélé aji.”

Áwá Stefen ne mataá

54 Bós kpakapa melo áwuge depó etiré Stefen ajóó, nchye

anwyóné ebwó, ame ágelé ebwó mekpo.

55 Yémba Stefen ape nfaánebuú domeé, Mendoó Ukpea egbeé ji metóó ne agé genḡboge Esowa ne ama ge Jisós nkane atené né egbe ebwónyé Esowa.

56 Ne Stefen aké, “Pegé degé, ngé mbó memombi mfaanebuú enené, ne Maá Nte Mekwaá atené né egbe ebwónyé Esowa.”

57 Awuúgé mbó, ágbé amu matu, ádo elulú, awó achwó ji mmye ágbaré ji,

58 ája ji, áfé mekpo meti, álo mantome ji mataá nnó áwá ji. Ne bós abi abó ámalé Stefen mechó mmye, áferé mandeé bwó áchyé gesagé muú ayi ákuú ji Sol ne álo Stefen mántó.

59 Ne nkane átome ji, Stefen anemmye aké, “Atá Jisós se mendoó wa.”

60 Ewyágé ató mánó mme, akalé kenké ake, “Atá Ofyegé fó bós bina mmu metóó né gabo ayi ebwó ápyéé mbó.”

Ajógé mbó metóó ekwé, ne Sol atené eféé akamege ne mekpo nnó áwá ji.

8

Sol akélege manchó genwágé bós Jisós

1 Wye né bii bimbó, bós álo mankelé mati manchó genwágé bós Jisós né Jerosale. Ne ebwó abó átyaá áfé né gebagé mewaa Judiya ne Samariya. Wye anḡbá Jisós ne áláa né Jerosale.

2 Nkane Stefen abo agbó, bós fó abi ánoḡe Esowa abi áláa né

Jerosale ákpá genkwó ji anii ne ali ji ne gekpékpé gé mesóme.

³ Yémbó Sól amyε ele nnó anii mbwe bós Jisós ako. Akpene upú upú apyene andeé ne ande áfyé né denó.

Filip Agaré Mekomejó
Esówa né Samariya

⁴ Ne bós áḡkwólé Jisós abi ábó átyaá, ákene malumalu ágarege mekomejó Esówa.

⁵ Filip abó ashulé áfé né meló Samariya ewé kpaá, ágarege depóré Muú yi Esówa akweré ji elá gefwa.

⁶ Bós áwuú depó etire ji ajóge, ne ágé gejamégé ufélekpá ebi ji abó apyε, ne áta matu ákelege nno ágarege wye ebwó garege.

⁷ Ne aló nchye átanegé gejamégé bós mmyε ákalege, ne bós átoógé. Bós uchanchi ne ubwéré bós átoó ntó

⁸ Ne bós meló ewémbó álú ne gejamégé nechóchó.

⁹ Mende fó abó alu eféé ayi ákuú ji Simun. Abó akpea megya te gachi ne bós Samariya ako ála mano mekpo fuú. Ne asele geme ji nnó alu menó muú.

¹⁰ Bós ako, ambané ne bós kpakpa átá matu awuú genó eyigé Simun ajóge, ebwó áké: “Mende yina awya uto Esówa ebi upwó amu.”

¹¹ Ne ebwó afworege wyembó néndé abwólége me ebwó te gachi né megya ayi ji akpea.

¹² Ne Filip achwógé, ágarege bós abya melóméló nkane gefwage Esówa gelu, ne depóré Jisós Kras, bós

ákamé ne ji andée ne ande ne áwyaá bwó manaá Esówa.

¹³ Simun jimboó ntó áfyéé metóó ne Jisós ne áwyaá ji manaá Esówa. Ne ji ajwólé fí ne Filip, agene ufélekpá ne ukpékpé unó bi ji apyé ne aláa meno mekpo fuú.

¹⁴ Ne áḡbá Jisós abi abó aláa né Jerosale, áwuúge nnó bós Samariya nto ákamé mekomejó Esówa, átó Pita ne Jón ewu.

¹⁵ Ajyεge, ágé bós bi ákame ne Jisós ewu ne álo manemmyε nnó Esówa átó bwó Mendoó Ukpea,

¹⁶ nendé Mendoó Ukpea élú dankpé ebwó mmyε. Abó áwyaá ebwó manaá Esówa mamímamí nkane bós bi ákwólege Atá Jisós.

¹⁷ Pita ne Jón ánerege manemmyε, áneré ebwó amu mmyε ne Mendoó Ukpea echwó ebwó mmyε.

¹⁸ Simun agégé nkane áḡbá Jisós áneré bós amu mmyε ne Mendoó Ukpea ekpené ebwó mmyε, achyé ebwó ḡka,

¹⁹ ake, “Kpoge me uto bina nnó nnerégé muú ebwó mmyε Mendoó Ukpea ekpe ji mmyε.”

²⁰ Ne Pita ajóó ne ji aké, “Echye wó onó ne ḡka jyε. Oféré nnó muú akage na echye Esówa ne ḡká?”

²¹ Obó mechó né utóó ebi wó, nende metóó wye epó pópó né mbε ushu Esówa.

²² Ne nana kwore metóó wye né ubobo unó bi oferege, ne onemmyε nnó Esówa ajinte gabo yina ayi oméé mampyε.

23 Nḡe nnó ɔkíí f́ galógáló, ne gabo awé wɔ nkane muú denó.”

24 Ne Simun akwɔ Pita ne Jɔn mata nnó, “Ebwó ánnemye mbaá Atá Eṣwɔ nnó ekage geno gemá eyige ebwó ajó gepyé jí.”

25 Pita ne Jɔn áneréḡe mangaré mekomej́ó Eṣwɔ, álo mankeré né Jerosale. Ne ndere ájyé, ágarege abya Eṣwɔ melóméló né gejamḡé malo bóó Samariya.

Mende ayi atané Etopya akamé ne Jisós

26 Filip alagé meso, ekiénné Eṣwɔ echwó ejó ne jí eké, “Kwili, shule ɔjyé né nte melo. Ɔkwónéḡé ewu, kwólé meti ewé etane Jerosale eyje Gasa. Meti ewé jí ajóḡembó bóó ákéné sé wye d́ó d́ó.”

27-28 Filip awugé mbó ashule afé ewu. Agé mende f́ abó ajye nóḡe Eṣwɔ né Jerosale, akerege né mekó wuú, ajwɔle né mboó gese uka upea ayi géjuná ne gejame. Abó alu muu kpaá né melo Etopya jí agbaréḡe eḡbɔḡɔlo mekwa ŋka ewe Kandise Mfwa mendée ayi abó melo ewémbó. Abó ajwɔle ajóḡe ŋwe ayi Asaya muu ekpavé Eṣwɔ asámé.

29 Ne Mendoó Ukpea ejó ne Filip eké, “Ke ch́o bané mboó gese yimbó.”

30 Eféé ne Filip abó ajye bané jí ne awuú ndere mende yimbó ajóḡe ŋwe Asaya. Filip agíí jí aké, “Ɔkagembó genó eyige ɔjḡe?”

31 Mende yimbó aké, “Mpye mbó nnó ne nkaá ayi muú alá ṕo mangaré me ula ẃo.” Ne akuú Filip nnó akwó mfaá mboó gese, ajwɔle ne jí.

32 Melu ŋwe ewé jí ajóḡe mbó eké, “Abó alu nkane eḡŋme ewé áḡbaré ájye wá, ye mankale ekále ẃo wye nkane maá eḡŋme ayi ákpálege jí bya mmye alá káléḡé.

33 Achyé jí mekpo genó ne ye muú yi apané mpa ẃu cho apó. Wáa akuú nyé mabó baá bii nkane áchóó mbó jí geŋwá”?

34 Muú kpaá yimbó agíí Filip aké, “Garé me, Muú ekpavé Eṣwɔ yina ajóḡe mbó depó ti getuge wáa? Ajóḡembó le ne gеме jíí waá ne muú yichá?”

35 Ne Filip aló mangaré jí né ŋwe yina, abya melóméló ayi akéné atúu ne Jisós.

36 Ndere ákene ájyé, ákwóné mbaá yi nnyi nélú, muú kpaá yimbó ake, “Gé nnyi na, ndé gemage gbé nnó ɔwyaágé me manaá Eṣwɔ?”

37 [Filip ashúú jí mekó aké, “Mbóḡe ɔfyegé metóó mekó ne Jisós nkage wyaá wɔ manaá Eṣwɔ”. Ne ake: “Nkame nnó Jisós alu Maá Eṣwɔ”.]

38 Ne Muú kpaá yimbó aké ápye mboó gese atené ebwó ne Filip áshulé afé né nnyi, ne Filip awyaá jí manaá Eṣwɔ.

39 Ebwó átánéḡé mmu nnyi, Mendoó Ata ekpa Filip ayi mende yimbó alá ḡe sé jí ẃo. Yémbó akéné wye ajye ne nechóch́o.

40 Filip ake apẹle agé nnó ji alu né Asotus, ne akene ajye, agarege abya melóméló né maló ayi álú né gebagé mewaa éyigembó kpaá te akwóné meló Kaisaria.

9

Sol akwóré akame ne Jisós

1 Yémbó Sol alú tóme eshye, afelege bós Jisós amé nnó awane ebwó, nká wu ne ajye agé etukpe ampyé ure Esowó,

2 nnó asá bó nwe ató né macha mmyemenene bós Jus áyi álú né meló Damaskós nnó mbógé ajyegé agégé bós bi akwólege meti Jisós, apye bwó, awé, achwó ne ebwó né Jerosale.

3 Ndere alya ajyé, gébége ale kwókwólé ne Damaskós wye mbélépó genjgbó gétané mfaánebuú, geshwané gegyá ji mme.

4 Genjgbó eyimbó gékpégé ji amé, akwé mme ne awú nkane muú fó akuú ji aké, “Sol, Sol, ndé òkelege manchó me genjwá?”

5 Sol agií aké, “Wó waa Atá?” Meko yimbó aké, “Elé me Jisós ayi òkelege manchó ji genjwá.

6 Yémbó kwili ka, kwóné né meló ewémbó, eféé ágárege nyé wó geno eyige óbós mampye.”

7 Bó bi ábó ákéne ne Sol áwúgé meko yimbó, ágé muú fó wó, matye mawá bwó meno.

8 Sol akwilege tené, agéné sé mbaá. Agbaré ji ebwó áfé ne ji né Damaskós.

9 Abelé ndó eléé né meló ewémbó, ye mbaá agéné, menyéé anyéé, manaá anyú.

10 Muú Jisós fó abó alú né Damaskós yimbó ákuú ji Ananya. Ne bií fó agé Jisós né amé gejyá, ne Jisós akuú ji aké, “Ananya” ne Ananya ashúú ji meko aké, “Atá gé me na.”

11 Ne Jisós aké ne ji, “Kwile ka, ojyé né menó meti ayi ákuú nnó Cho. Okwónégé né gepú Judas, gií mende fó ayi atané meló Tasós, ákuú ji Sol. Alu eféé anenemmye,

12 ne abó agé amé gejyá ndere mende yi ákuú ji Ananya achwó nere ji amu mmye nnó ama ló mangéné.”

13 Yémbó Ananya aké, “Atá, gejamégé bós ágaré mé me nkane mende yina akelege manii mbwe bós bye né Jerosale.

14 Ne anós baá áchyé ji uto nnó áchwó pye bós ako bi anenemmye ákuú mabó mye.”

15 Ne Atá Jisós aké ne ji, “Chó wye ewu néndé njya mende yimbó nkane muú utó wa nnó ágaré mekomejóó wa mbaá bós abi álá pó bós Jus ne afwa bwó ne bós Isreli ntó.

16 Me nlerage nye ji nkane ábós mangé gejamégé efwyale getú ya.”

17 Ne Ananya ajye kpé mmu gepú eyigé Sol alu wye, anéré ji amu mmye ne ajóó ne ji aké, “Menmé wa Sol, ele Ata Jisós ayi óbó ógené né meti gébége óchwó fa, ne atómé me nnó nchwó mpye wó óma ógené

ne nnó Mendoó Ukpea echwó kpe egbeé wó metóó.”

¹⁸ Wye tenétené yimbo, Sól awuú unó fí eké ufá meshuú utané ji amé ne aló mangéné. Ne akwili ka, áwyá ji manaá Esòwó.

¹⁹ Ne ama lo menyéé manyéé, anyege abó eshye.

Sól agaré mekomejóó Esòwó né Damaskós

Sól abelé mboó ndó né Damaskós ne bóó Jisós,

²⁰ afé tenétené né macha mmyemenene bóó Jus, agarege bóó nnó Jisós alu Maá Esòwó.

²¹ Bóó áwúgé mbo, epwó ebwó uto ne ágigé ate aké, “Pó mende yi akéne, awáne bóó bi akwólege Jisós né Jerosale na? Pó achwó fa manwé bóó ájye ne ebwó né Jerúsale?”

²² Yémbó Sól ajye wye mbe, agarege mekomejóó Jisós ne eshye ne apye bóó ákaá né gejamégé mati nnó Jisós alu Muú yi Esòwó akweré ji elá gefwa. Ewémbó epye bóó Jus abi álu efeé né Damaskós ápó sé ne meko manshuú ji.

²³ Ebélégé gejamégé ndó, bóó Jus áchomé ásó mala manwá Sól.

²⁴ Yémbó Sól áwuú geju nnó bóó Jus ájwolé né mano genkagé meló, ábáme nnó ágégé ji awá.

²⁵ Yémbó bóó bi akamé mekomejóó Sól, áse ji utuú uma, afye né gésá, ápye ji achyá mfaá genka, áshulé ji mme nnó abó ajye.

Sól afé né Jerosale

²⁶ Sól akérége né Jerosale, afé mancho ne bóó Jisós, ebwó

abó néndé ebwó ákamé fí nnó Sól áfyéé metóó ne Jisós wó.

²⁷ Yémbó Banabas achwó se ji, afé mbaá anjgbá Jisós. Ne agaré ebwó nkane Sól agené Atá Jisós né meti Damaskós, ne nkane Atá Jisós ajóó mejóó ne ji. Ama garé nkane Sól abó agaré depó etire Jisós gbogónó né meló ewémbó.

²⁸ Efeé aló mankené ne bóó Jisós ako né Jerosale, agarege depóré Jisós ayi alá pò ne efó.

²⁹ Gébé eyi gefó, Sól agarege bóó Jus abi ajóge Grek ne anye mbeé ne ebwó né depóré Jisós. Ne ebwó ákélege meti manwá ji.

³⁰ Bóó Jisós áwúgé geju eyigembo, áse ji áshulé afé né meló Kaisaria ne até ji nnó ajye meló Tasós.

³¹ Né gébé eyigembo machomele bóó Jisós ayi álu né gebagé mewaá Judiya, né Galilí ne Samariya ápó sé ne efó metóó. Ebwó ánóge Esòwó ne áwuú le mekomejóó wú. Mendoó Ukpea efyeé bwó eshye ne machomele bwó áwene ajye mbe.

Pita afé né meló Lyda ne meló Jopa

³² Pita abó akene malómalo agene bóó Esòwó. Ne bií uma afé né meló Lyda mangé bóó Jisós abi alu ewu.

³³ Efeé agé mende fó ayi ameeé uchanchi, ákuú ji Enias. Nemeé eni néba ji mme né anjmé aneeé.

³⁴ Ne Pita ajóó ne ji aké, “Enias, Jisós Kras aló mampye wó nnó otóó, kwili ka, pwi

gébó jyε.” Tenétené yimbó Enias akwili ka.

³⁵ Ne bóó ako abi alú né Lyda ágegé nnó mende yimbó atóó, ébwó áfyé matóó ne Jisós wyembó ntó ne bóó bi álú né gebage mewaaá Sharón áwuúge mbó áfyε ntó matóó ne Jisós.

³⁶ Mendée fó abó alu né meló Jopa, ákuú ji Tabita, alu maá utóó Jisós. (Ne ákuú ji né meko Grek nnó Dokas, ula utené nnó mekwóbu.) Abó apyε galógáló yendegébé, apoóge ubyá bóó.

³⁷ Né gébé eyigémbó, akwé nemée, ala mbó agbó. Ne áshwóné genkwó ji ábelé mmu maá gepú né mfaá eyón.

³⁸ Jopa yina alu kwókwólé ne Lyda. Bóó Jisós áwuúgé nnó Pita alu né Lyda átó ande apea ewu, ájyεgé aké ne ji, “Nte esé, chwó wáwá.”

³⁹ Ne Pita akpomé mmyε, akwili, afé ne ébwó. Akwónégé áse ji akwó mfaá eyón. Ne akwi andée ako abi alu eféé, áchomé áno ji mme, álili álerege Pita ufóó mandeé ayi Dokas ájomé ébwó gébége ji alu mebe.

⁴⁰ Pita abú ébwó ako atané dafyε, ató manó mme anenemyε mbaá Esówo. Eké ewyage ape genkwógé mendée yimbó ama akuú ji ake, “Tabita, kwili ka”. Tabita anene amε, agégé Pita, akwili, ajwólé ka.

⁴¹ Pita agbaré ji ébwó, apoó ji akwili téné. Akuú bóó Jisós ne akwi andé bimbo, áchwógé achyε ji eta bwó

⁴² Bóó ako né gebagé Jopa

áwu abya yina ne gejamé áfyéé matóó ne Ata.

⁴³ Ne Pita abelé gejamégé ndó né Jopa né gepúgé Simun, mende yi apame mekómenya.

10

Ekiénné Esówo egaré Kónelyos nnó áló Pita achwó

¹ Mende fó abó alu né meló Kaisaria. Akuú ji Kónelyos. Abó alu muú kpáá bóó bee né meló Rom. Ji ne anyáne uchome bóó bee ebi ákuú nnó abi átané Itali.

² Ji ne bóó dachi wú ako, ánoóge Esówo. Anenemyε yendégébé ne apyε galógáló dóó mampoó bóó Jus abi álú mbya.

³ Bií fó genógé kálánká eléé ne nwómésé, agé amε gejya nkane ekiénné Esówo echwó kuú ji nnó, “Kónelyos.”

⁴ Efo ekwó ji metóó ne ató ewu amε mmyε agií aké, “Atá ndé?”

Ekiénné Esówo eshuú ji meko eké, “Esówo awú mmyemenéné jyε ne agé ntó utóó ulóló ebi opyε ne atée wo.

⁵ Nána tó bóó ájyε né meló Jopa, ákuú mende fó ayi akamege Simun Pita.

⁶ Ji ajwólege ne Simun, mende yi apame mekómenya. Gepú jíí gelú né mbale ébeé mega.”

⁷ Ekiénné Esówo ejógé mbó ekwili efé, ne Kónelyos akuú bóó utóó bií abifo apeá ne akuú ntó muú bee ama né geluage abi ábamé ji ayi anoge ntó Esówo.

8 Ebwó achwógé agaré ebwó yendé genó eyi gebó gepyé ji ne átó ebwó né Jopa.

9 Bii ujjágé, bós bimbó átané áfé, ne kálánká efyanepa eké ekwonege, ebwó alé kwókwólé ne Jopa. Gébé eyigémbó ntó Pita abo akwó mfaá eyon manemmye.

10 Ne mesa aló mamye ji, akélege menyéé manyéé, yémbó menyéé alú gambé. Gébé eyigémbó ne abo agené ame gejjá.

11 Agé nkane menombi mfaánebuú enené, geno gefó eké gekpekpege gebagé ndé getané mfaá, geshúlege eké ágbaré geji né manjú ani.

12 Né gebagé ndé yimbó ufóó menya ufóó ufóó, mmyó ne denywóné delú wye.

13 Ne awuú meko muú fó aké, “Pita, kwilé ka, wá nyéé.”

14 Pita ake, “Ngha Atá, te ntané aló nlú ganye genó eyigé ebéé esé éshyaá.”

15 Meko yimbó ama jóó ne ji aké, “Pita, oshyagé fó geno eyige Esowó ake gelóme nnó gelómé fó.”

16 Meko yimbó ajóó ne ji né manáne aléé, ne geno yimbó gekwó gekéré mfaánebuú.

17 Ndere Pita alu ferege ula ame géjya ayi ji agené, bós bi Kónelyos ábó átomé, ákage gepúgé Simun, áchwó téné né menó gébámé.

18 Ebwó ágií aké, “Menké fó alú fa ayi akuú ji Sinun Pita?”

19 Ndere Pita alu ferege ula ame gejjya ayi ji agené, Mendóó Ukpea eké ne ji, “Ge, ande fó aléé alu dafye, ápéle wó.

20 Kpóme mmye, oshúlé ojye ne ebwó, ochage gébé nénde me ne ntómé ebwó eta wyé.”

21 Ne Pita ashúlé, ajye báne ande bimbó aké, “Me ne nlú muú ayi enyú dekelege. Nde mechó enyu dechwó?”

22 Ebwó áshuú ji meko aké, “Elé Kónelyos, muú kpaá bós bee ne atomé esé nnó dechwó kuú wó. Ji alu muú metóó melóméló ne anóge Esowó ne bós Jus ako aféége ji. Ekiénné ukpea echwó gare ji nnó akuú wó ochwó né gepú ji nnó ji awuú mekomejóó wyé.”

23 Ne Pita ase ebwó, ájye béle ne ji.

Pita gare mekomejóó Esowó né gepúge Kónelyos

Ujjágé, Pita ne ande bimbó áló manjye ne bós bifó bi ákamé ne Jisós abi álú melo Jopa áfé ntó ne ebwó.

24 Akéne wye ájye, ujjágé áke ákwóné melo Kaisaria. Ne Kónelyos abo akuú bós ula gepú bii ne ajeé bii ne ebwó ako ábó ájwólé ágili Pita.

25 Ndere Pita achwó kpé mmú, Kónelyos ajye bane ji, ató manó mbe ushu wuú, aló manogé ji.

26 Yémbó Pita agaré ji aké, “Kwilé téné, me nlu wye mek-waá nkane wó.”

27 Kónelyos akwili ka, Pita aló manjóó ne ji ajye mmu. Ndere akpené mmu, Pita agé gejamégé bós áchomé.

28 Ne ajóó ne ebwó aké, “Enyú dekaá chánéné ebé esé bós Jus eké muú Jus achónégé fó menyammye wuú ne muú ayi álá pó muú Jus ye manjye né gepú jí. Yémbó Esowó aleré

me nnó mbyágé fó muú ye manshye ji nnó alóme.

29 Ne nchwó nkane ókuú me ye gébé nchó wó. Nnó ókage garé me ula bi ókuú me?"

30 Ne Kónelyos ashuú ji meko aké, "Ndo ele ení né gefó gébé yina kálánká elé ne nwómésé, mbó nlú mmu nnenemmye. Eké ewyage ngé mende fó ayi afye mandeé yi áshwánege, achwó tene me mbé ushu.

31 Akuú me aké, 'Kónelyos, Esòwò awuú mmyemenene jyé ne atée nkane ópoóge ubyá bós yendégébé.

32 Tó muú fó né meló Jopa ajye kú mende fó ayi akamege Simun ákuú ji ntó Pita. Alu né gepúgé Simun ayi apame mekómenya, gepú jí gelu né mbale ebeé mega'.

33 Ne nwuúgé mbó ntó bós téneténe nnó áchwó ákuú wó, eló ndere óchwó. Nana gé, ese delu né mbé ushu Esòwò degili nnó dewuú unó uko ébi Atá agaré wò nnó ógaré esé."

34 Ne Pita ajós aké, "Nána nkaá wáwálé nnó Esòwò apó fó ne anḡyá ne bós bifó.

35 Mbógé muú anóge Esòwò ne ake apye unó bi úlú cho ye atané le ndé geba, Esòwò asele ji nnó alu muú wuú.

36 Enyú debó dewuú ntó mekomejó ayi Esòwò atómé mbaá bós Isréli nnó Jisós Kras ne alu muú yi abó achwó pye bós ábé nesò ne Esòwò. Kras yina ne alu Atá yi abós bós ako.

37 Mekomejó ayi abó akwólé ayi Jón abó agaré ne awyaáge bós manaá Esòwò.

Mekomejó yina áló né Galilíí ake akwóné maló bós Jus ako.

38 Enyú dekaá nkane Esòwò abó ajyá Jisós ayi Nasaret, apye Mendoó Ukpea echwó ji mmye ne ama chyé ji uto. Ake mbaá meko apye galógáló, aféré bós bi alu né amu danchòmeló apye ebwó atóo. Ne Esòwò abó alu ne ji.

39 Esé delú bós bi dekpané ame degené unó uko ébi ji apye né Jerosale ne maló bós Jus ako. Ne bós Jus áwó ji mfaá gekwa, ne áwá ji.

40 Yémbó ndó eléé ekwónégé, Esòwò apye ji akwile né negbo ne apye Jisós aleré mmye mbaá bós.

41 Ne bós ako fó ágené ji wó, elé esé bi Esòwò abó ajyá nnó meso gébé degarége mekomejó wuú ne degené ji. Esé debó denyé ne denyú ne ji gébége Esòwò apye ji akwile né negbo.

42 Agaré esé nnó degarege mekomejó mbaá bós, nnó Esòwò ajya ji nkane muú yi apane nyé mpa ayi bós bi alu abe ne abi agbó.

43 Wye Jisós yina ne bós ekpávé Esòwò ako abó ágaré nkane ji alu, nnó muú afyégé metó ne ji, Esòwò ajige nyé nte gabo yi muú yimbó apye getúgé Jisós."

Mendoó Ukpea echwó mbaá bós bi álá pò bós Jus

44 Ndere Pita alu ájoge ne bós ako bi alu eféé áwuú, Mendoó Ukpea ekpe ebwó mmye.

45-46 Bós bi ákamé ne Jisós abi ábó áchwó ne Pita, álu bós Jus. Awuúgé nkane bós

bimbo ájoge ufó mejó, áfége Esōwō nnó aḡeá dō. Ala mano mekpo fuú nnó Esōwō achyē echyē wuú ewé Mendoó Ukpea mbaá bō abi álá pō bō Jus. Ne Pita ajó aké,

47 “Té ndere Mendoó Ukpea echwō bō bina mmye wye nkane ebō echwō eta esé, nnó muú fō akage gbé nnó áwyáge ebwō manaá Esōwō?”

48 Ne Pita ake ájye áwyaá ebwō manaá Esōwō né mabo Jisós Kras. Ewyagé bō bina ákwō Pita mata nnó abelé ne ebwō né mboó ndo.

11

Pita Agare geno eyi gepyé né gepúge Kōnelyos

1 Ebélegé anḡbá Jisós ne bō Jisós ako, abi álú né gebagé mewaá Judiya áwuú nnó bō abi álá pō bō Jus ákamé ntó mekomejó Esōwō.

2 Ne gepogé bō Jus gelu nnó ábō mansó muú nsó ne ákwáné mambé muú Esōwō. Ebélegé Pita akérégέ né Jerosale, bō Jisós abi ágbaré gepō eyigémbo álō manwamé ne ji,

3 aké, “Ulannó ojye mbaá bō bi álá sō ebwō nsō wō te onyé menyéé ne ebwō?”

4 Ne Pita alō mangaré ebwō unó uko bi ubó upyéé, gema, gema aké,

5 “Ndere mbo nlu né melo Jopa, nnénemmye, eké ewyage ngé ame gejya nkane genó fō getané mfaánebuú geshulege mme. Gelu eké gekpékpégé gebagé ndé eyi ágbaré manóo ani, gechwō tēne kwókwólé ne me.

6 Né gebagé ndé yimbo, ngé ufó menya ufó ufó, ebi bō asée, eyi mewaá, eyi melo, ne eyi nnyi ne denywōné.

7 Ne nwuú meko muú fō akuú me aké: ‘Pita, kwile ka, wá nyé.’

8 Nké, ‘Nḡba Atá, te ntané aló nlu danye genó eyigé ebé esé eshyá’.

9 Ne meko yimbo ama jó ne me aké, ‘Pita oshyagé fō geno eyige Esōwō ake gelōme nnó gelómé fō’.

10 Meko yimbo ajó né manáne aléé ne geno eyigémbo gekwō gekéré mfaánebuú.

11 “Wye né gébé eyigémbo, ande fō aléé áchwō ne gepú eyigé mbō njwōlege. Muú fō né Kaisaria ne abō atómé ebwō nnó áchwō ákuú me.

12 Ne Mendoó Ukpea eké njye ne ebwō, mbege fō né anḡyá. Ne áḡmé bina akéné abi átané melo Jopa, akwōle me defé né gepúge Kōnelyos.

13 Ne dékpégé mmu, Kōnelyos alō mangaré esé nkane ji abō agené ekiénné Esōwō né gepú jíí. Egaré ji nnó ató muú fō ajye né Jopa, ákuú mende fō yi mabo mií amibo makamege Simun,

14 ne achwōge, agarege nye ji ne ekwō wuú mekomejó ayi aférege nye ebwō né efwyale gabo.

15 Ne nlo mangaré mekomejó Esōwō, ndere njōge, Mendoó Ukpea echwō ebwō mmye wye nkane ebō nya mbe echwō eta esé.

16 Ngégé mbo, ntée genó eyi Atá Jisós abō ajó ne esé nnó,

‘Jón abó fyé bós né nnyi yémbó Esówa afyéé nye enyú né amu Mendoó Ukpea.’

17 Ne mbóge Esówa achyé bós bimbó gefóge echye ewé ji abó achyé esé gébégé défyéé matós ne Ata Jisós Kras, me nlu waá mangbé ji nnó apyége geno yi gejeé ji metós.”

18 Bós bina áwúgé mecho ewé, matós akwené bwó ne álo mamféé Esówa áke, “Mbó ewé etene nno Esówa achyé bós abi alá pó bós Jus gébé nnó ákworé matós ne ábó genwá.”

Mekomejós Jisós áke akwóné né Antiók

19 Ndere ábó achyége bós abi ákamé ne Jisós efwyale gébégé áwáné Stéfen, epye ebwó átyaá malmaló. Abifó áfé meló Fonisiya, abifó áfé meló Syaprós ne abifó áfé Antiók. Ajyégé mbó, ágarege abya Jisós wye mbaa bós Jus.

20 Bós Jisós bifó átané né meló Syaprós ne Seren, áfé ntó né Antiók. Akwónégé ewu, ágaré abya Jisós mbaá bós Grek.

21 Esówa apóó bwó dós ne apye gejamégé bós áfyéé matós ne Jisós.

22 Ne echomele bós Jisós abi alu né Jerosale, áwuúgé abya yina, átó Banabas né meló Antiók.

23 Banabas ajyégé ewu, agé nnó Esówa aléré ebwó ulós melu dós, metós ego ji, afyé bwó ako eshye nnó, “Agbarégé deporé Jisós metós ema.

24 Banabas yina alu muú yi awya gepó gelógeló, uto Mendoó Ukpea ujá ji mmye

ne áfyéé metós ne Esówa.” Gejamégé bós áma ákamé abya Jisós né meló Antiók ne echomele bwó ewéne ejye mbé.

25 Ebélegé Banabas ajye kéle Sol né meló Tasós.

26 Agégé Sol, ase ji, ebwó áfé né Antiók. Abelé eféé ημε kpogele ne echomele bós Kras, álerege gejamégé bós deporé Esówa. Elé né Antiók ne álo mankuú bós bi ákamé ne Jisós nnó *ánkwólé Kras.

27 Né gébé eyigembó bós ekpávé Esówa fó átané Jerosale áshulé áfé né Antiók.

28 Ne Mendoó Ukpea epye muú bwó ama ayi akamege Agabos akwile ka, agaré nkane mesa akwéne nye mme meko. Ne ebélegé mesa yimbó akwé gébégé Klodyos alu mfwa né Rom.

29 Ndere bós Jisós abi álú né Antiók ábó áwuú mekomejós yina, áke, “Yéndemuú áchwó ηκά nkane ji awya, ebwó apóó anmé bi alu né mme Judiya.”

30 Ebwó ánywérégé ηka yimbó, átó Banabas ne Sol nnó ájyé áchyé ákpákpá echomele bós Jisós né Jerosale.

12

Mfwa Heród apye bós Jisós ágé efwyalé dós

1 Né gébé eyigembó, mfwa Heród aló mankéle mati manchó genwágé bós bifó abi álú né echomele bós Jisós.

2 Agaré nnó áwá Jemsi menjmé Jón ne aparaja.

3 Mfwa Heród, agégé nnó ego bós Jus matós, agaré ntó nnó ápye Pita. Ne ápye ji né

bii bi ányε epaá bred ayi álá mualé.

⁴ Apyεge Pita, áfyé denó, ne ábélé bóó bee matóó aneé nnó ábámé ji, yendé ntoó neluú bóó ani. Heród abó ashu abelé nnó epaá kwyakwya defwe ekogé, asele Pita afé mbe ushu bóó nnó ápa mechó wuú.

⁵ Ndere Pita alu né denó, echomele bóó Jisós ánenemmye dóó mbaá Esówo ne eshye yendégébé né getú ji.

Ekiénné Esówo eféré Pita né denó

⁶ Né utuú bi Heród abó ashuú nnó uyjage aféregé Pita né denó, ápa mpa wuú, Pita abó abelege metóó metóó bóó bee apea. Ebwó ábó awé ji amu ne bó mkpókónvé apea. Bóó bee bifó álú dafye ábáme gepúgé denó.

⁷ Wye né utuú bimbó ekiénné Esówo ekwó mmu gepúgé denó mbélépó, ne mbaá meko agené. Enyigé Pita né nenkóó, Pita apée gejyá, eké ne ji, “kwile ka wáwá”. Ténéténé yimbó bó mkpókónvé átané Pita amu ákwé mme.

⁸ Ema jóó ne ji eké: “Fye mandeé jyε ne unó uká bye, ówé ekanda ókwólé me.”

⁹ Pita akwólé ji ne ndere ebwó átanegé dafye, ji akaá fó nnó geno eyige ekiénné Esówo epye eta wú gelú wáwálé wó, aferé nnó agené mbó le gejya.

¹⁰ Pita ne ekiénné ewémbó ákoó ntoné bóó bee eniné mbe, ama koó eniné nekwólege, ne áchwó kwóne nana né menombi genká ewé elu gesegese, ónenégé ewu ne ófé mbe meló. Menombi

ewémbó enené ewu ambóó, ne ebwó átané dafye. Akégé gachye, ekiénné ewémbó elyaa Pita éfé.

¹¹ Ne Pita akéregé né defóó ti aké: “Nkaaá wáwálé nnó Ata Esówo átó ekiénné wuú nnó echwó féré me né amu Heród ne uno bi bóó Jus abó ashuú mampye me.”

¹² Ndere Pita akaá geno eyi gebó gepyé ji, afé né gepúgé Meri ayi alu mma Jon Makós ne gejamégé bóó ábó áchomé eféé ánenemmye mbaá Esówo.

¹³ Adogé menombi, genka, mesó mendée yi apye utóó né gepú yimbó achwó gii ne ákamege Ruda.

¹⁴ Akaágé nnó gé meko Pita mbó, metóó ego ji dóó te ajinte manene menombi, abó ajye garé bóó bimbó nnó Pita alu mbó dafye.

¹⁵ Ebwó aké ne ji, “Ómée gebwó.” Yémbó atome wye eshye ajóge nnó élé Pita. Ne ebwó ake: “Ndófo élé mekpéε wuú.” *

¹⁶ Ne Pita alu dó wye doó, ánené menombi ágégé nnó élé Pita wáwálé mátye mawa ebwó meno.

¹⁷ Pita akpége mmu, afu ebwó ebwó nnó akwéné mejóó. Ne aló mangaré ebwó nkane Esówo aferé ji né denó. Anéregé ake: “Agaré Jemsi ne bóó Jisós bifó ntó.” Ne atané afé geba eyigé chá.

¹⁸ Bií uyjagé bóó bee áló mankelé Pita ne ágé ji wó, matóó atyá bwó mmu ála yayaya ne ágige gemε gebwó aké: “Nde gepye ne Pita?”

* 12:15 Elú wáwálé nnó: Ekiénné Esówo Pita.

19 Mfwa Herod awúgé mbó, ató bós nnó ákélé ji ne ágé wó. Akuú bós bee bimbó, agii bwó bó nkwe. Anérégé ake ajye wá ebwó. Epyegé mbó Herod alyá gebagé Judiya afé kpé né melo Kaisaria.

Negboné Mfwa Herod

20 Né gébé eyigémbó, mfwa Herod abó awamege ne bós Tiya ne Sidon. Bó bimbó ácho, áchwó mangé ji. Achwógé abó mbe ágbaré Blastus dejeé. Blastus alu muú yi ágbárege dachi mfwa. Ne ebwó áké ji ane mfwa mmye, nnó ebwó abe né nesó, nendé menyéé atanege le né melo mfwa.

21 Bii ebi Mfwa Herod abó akwye ukwonege, afye mandeé gefwa jii, ajwólé né geluó, agare bós bimbó mekomejóó.

22 Ne ebwó áló mankalé áké: “Élé Esówó ne ajoge epófó mekwaá.”

23 Tenétené yimbó ekiénné Esówó echwó nmé mfwa Herod nemée mmye gétúgé alá shuú enogé ewémbó mbaá Esówó wó. Bó dámmwólé ánye ji mbwi uné, agbó.

24 Ye nkane depó tire na depye, mekomejóó Esówó awéne ajye mbembé, ne gejamé gé bós áfyéé matóó ne Jisós.

25 Ndere abó átómé Sól ne Banabas né Jerosale, ebwó anéré utóó bwó gébé gé akerege né Antiok, áse Jon Makós afé ne ji.

13

Ató Banabas ne Sól

1 Bós fó abó álú né echomele bós Jisós né Antiok, abi fó álú bós ekpavé Esówó ne abi fó álú anleré ebwó álú: Banabas, Simyon ayi akuú ji Niger ne Lukios ayi atané melo Sere ne Manen ayi ebwó ne mfwa Herod áwéné mbaa ama ne Sól.

2 Né gébé gefó bós Jisós bimbó ako álya menyéé kpékpé, áféége Esówó. Ewyágé Mendoó Ukpea eké ne ebwó: “Férege Sól ne Banabas né geluage nyú ájyé pye utóó bi njyá ebwó nnó ápyé.”

3 Ne áwuúge mbó, áma lyaá menyéé kpékpé, áne mmye mbaá Esówó. Anéré gé, áneré ebwó amu mmye ne átó ebwó nnó ájyé.

Banabas ne Sól afé melo Syaprós

4 Ndere Mendoó Ukpea ebó etómé ebwó, atané afé né melo Selusha. Akwónégé, ákpe ékpe, áchyá afé melo Syaprós.

5 Ebwó ákwónégé melo Salamis, ályá ékpe bwó efeé, ákéne agarege mekomejóó Esówó né macha mmyemenene bós Jus. Jon Mak akene ne ebwó, apoge né utóó.

6 Ake kpaá áchyá ákwóné melo Pafós. Eféé ábané muú megya fó ayi akuú ji Ba-Jisós. Alu muú Jus ne akene abyoge gebyó nnó ji alu muú ekpavé Esówó.

7 Ne Ba-Jisós yina alu mejeé Segós Pólos ayi alu gomena né gebagé mewaá eyimbo. Gomena yina abó alu muú yi awya defóó ne akuú Banabas ne Sól getúgé akélege manwú mekomejóó Esówó.

8 Yémbó ebwó áchwóḡé muú megya yimbó, ayi ákuú ji Elimas né meko Grek, aló manye mbeé né mekomejós bwó ne amyé mangbé nnó ḡomena yimbó afyegé fó metós né depóre Jisós etiré ebwó ágárege ji.

9 Ne Mendoó Ukpea egbeé Sól metós, ákuú ji ntó Pól, ape mende yimbó lu lu lu,

10 ne aké: “Wó maá danchómelo. Okíí fó genó gelógeló ne defya degbeé wó unε. Yendégébé omuame mambwólé depóre Eṣwó eti delu cho nnó délá gebyó.

11 Gó ngaré wó nnó mfaánebuú akwene nyε wó mmyε. Nana óbe nyε amε nónómé ne ógené nyε se mbaá né mboó ndó.”

Ténéténé yimbó, gemua gekwé Elymas amε. Akene agyage, akεlege muú yi ágbárege ji ebwó.

12 ḡomena yimbó agegé mechó ewé epyε, áfyéé metós ne Jisós, ne ekwóné ji metós nkane agené uto bi úlú né mekomejós Jisós.

Pól ne Banabas áfε né Antiók ayi alu kwókwólé ne gebagé mewaá Pisidiya

13 Pól ne bós bii ákpe ékpe né meló Pafós áfé né meló Pega ewé elu né gebagé mewaá Pamfilya. Eféé ne Jón Mak álya ebwó, akéré né Jerosale.

14 Atánégé meló Pega, áke ákwóne meló Antiók ewé elú kwókwólé ne gebagé mewaá Pisidiya. Bii uwyáá bós Jus ukwónégé, ájyε kpe mmu

εcha mmyemenene bós Jus ajwólé.

15 Muú fó akuúgé malo ηwe né ηwe mabé Mosis ne abi bós ekpávε Eṣwó ásamé, ákpakpa abi εcha mmyemenene átó muú nnó ájyé jóó ne ebwó nnó, “Anḡmé, mbóge enyu dewya majyε manchyé esé chyége.”

16 Ne Pól akwile téné, afu ebwó nnó ákwéné mejós, ne aló manjós aké: “Bós Isrēli ne abi alá pó bós Isrēli abi ánoge ntó Eṣwó; nenege matu dewu.

17 Eṣwó yi bós Isrēli abó ajya ukwene ante esé ne apyε ebwó anjeá gébégé ábó alu anḡkéé né meló Ijip. Ne aféré ebwó né meló ewémbó ne gekpékpégé εshyε wuú,

18 ne abó achó wyε metós ne gepóge bwó né usaá anḡme upéá gébégé ebwó álú né mashwóne.

19 Ebwó abó ákwónégé nyá né mme ayi akuú Kanaan, apyε áwá bós bi álú né malo ákéné ama né mme yimbó. Ne achyé mme yimbó mbaá bós Isrēli.

20 Elu nana (450) usaá anḡme esaá meso usaá upea meso efya ayi Eṣwó ajyá ebwó. Afyε bós kpakpa gébé ne gébé nnó ápélé meló. Ape meló kpaá ekwóne gébé eyigé Samuele, muú ekpávε Eṣwó aló ntó mampεle meló.

21 Né gébé géfó, ágii nnó áchyé ebwó mfwa. Ne Eṣwó ajya Sól, maá Kish nnó abε mfwa bwó. Atané ntoné Benjamεn ne agbaré meló né usaá anḡme upea.

22 Ne Es̄w̄w̄ aférégé ji né gefwa, áfyé Devid nnó ábé mfwa bwó. Gé genó eyigé Es̄w̄w̄ abó ajóó getúgé Devid na, ake:

Nge Devid maá Jesse, alu me metóó chi chi chi. Apye nye unó uko ebi ngarege ji.

23 Ne nana Es̄w̄w̄ achyé esé b̄w̄w̄ Isr̄eli Mpyáné mfwa Devid nnó ábéé Menchyé genwá ndere ji abó anyémeno. Ne muú yina élé Jis̄s.

24 Gemégé nnó Jis̄s eyina ala utóó bii, J̄n abó agarege mé mekomejóó Es̄w̄w̄ mbaá gejamégé b̄w̄w̄ Isr̄eli nnó ákw̄w̄ré matóó bwó ne ji awyaá ebwó manaá Es̄w̄w̄.

25 Ne ndere J̄n áchw̄w̄ néré utóó bii, agii ebwó ake, Enyú deféré nnó me nlu waá? Mpófó muú yi enyú degili nnó achwó. Yémb̄w̄w̄ kaáge nnó muú yi achwó nye me meso, nkwané f̄w̄w̄ muú yi nkaáge manyi unó uká bii wó.”

26 P̄w̄w̄ ama kuú ebwó ake: “Anmé ba, enyú bi delú upyáne Abraham ne enyú ako abi dénoge ntó Es̄w̄w̄, Es̄w̄w̄ abó ató élé esé mekomejóó yina ayi akage fére esé né efwyale gabo.

27 B̄w̄w̄ J̄rosale ne ákpakpa bwó abó ákaá f̄w̄w̄ nnó Jis̄s alu menchyé genwá wó. Ye unó b̄w̄w̄ ekpávé Es̄w̄w̄ ebi ebwó ákuú yendé bií né uwyaá bwó, ákage ula. Ebwó ápyegé mb̄w̄w̄, ásó mpa Jis̄s nno áwá ji ne ápye uno bi b̄w̄w̄ ekpávé Es̄w̄w̄ ásámé nnó ubé wáwáwá.

28 Ye le ebwó abó alá gé

mechw̄w̄ ewé ji apye ewé abó mangbó wó ákw̄w̄ Palet mata nnó awá ji.

29 Ebwó anérégé unó uko bi ηwe Es̄w̄w̄ b̄w̄w̄ ajóó getúgé Jis̄s, áfére ji né gekwa, ájye bele ji né menome ewé áchomé né etaravé.

30 Yémb̄w̄w̄ Es̄w̄w̄ apyee ji akwilé né negbo.

31 Né gejamégé nd̄w̄w̄, aleré mmye jii mbaá b̄w̄w̄ bi abó átané ne ji né Galilií, ájye né J̄rosale. Ebwó ne nana ágarege mekomejóó wuú mbaá b̄w̄w̄ Isr̄eli.

32 Ne esé dechwó nana mangaré enyu ntó abya melóméló yina. Abya yina élé unó bi Es̄w̄w̄ ab̄w̄w̄ anyémeno nnó apye mbaá ukwene ante sé.

33 Unó bina upye wáwáwá né gébé eyigé esé bi delú upyáne bwó, nkane ji apyee Jis̄s akwilé né negbo. Abó ásá ntó unó bi né ηwe makwa uba ηwe upéá nnó Es̄w̄w̄ aké: ‘W̄w̄ w̄lu maá wa, ne fina nla nte wye.’

34 Ndere Es̄w̄w̄ apyee Jis̄s akwilé né negbo nnó amágé gbó se, Es̄w̄w̄ jimboó aké: ‘Mpye nye enyú degé galógáló wye ndere mb̄w̄w̄ nyeémeno ne Devid.’

35 Abó ásá ntó né melu ηwe makwa ayi f̄w̄w̄ nnó:

‘Olyágé nye f̄w̄w̄ Maá utóó wye yi apyee utóó chánéné apwané mmu menome.’

36 Né egbe ewé mfwa Devid, abó apye utóó ebi Es̄w̄w̄ achyé ji né gébé jii, agbó, ne anii ji kwókwólé ne menóme ukwene ante bii, ala efeé apwane.

37 Yémbó muú yi Esòwò apyéé ji akwilé né negbo, apwáné fò né menome wó.

38 Ne aḡmé ba, debó mankaá wáwálé nnó abya ayi enyú dewuú nnó Esòwò ajigente gabo bòó, élé getúgέ Jisós yina.

39 Ne muú yi afyegέ metòó ne Jisós apome nyε né gabo wuú ayi mabé Mosis alá kage pyε ji apó.

40 Ne sége gébé nnó unó bi ásamé mmu bò ḡwe bòó ekpávέ Esòwò ékágé upyé eta nyú. Asá eféé nno:

41 Enyú bi déjwáge Esòwò, 'Wuge.

Dela nyε amε mekpo fuú, degbó.

Mpyε nyε geno fò né gébé nyú, enyú dewuúgέ geji, dékámégé fó.' "

42 Nḡere Pól ne Banabas áchwó táne né εcha mmyemenene, bòó bimbo ákwò bwó mata nnó ama chwó ágaré ebwó uno bifó né bii uwyaá bòó Jus ebicha.

43 Nḡere bòó átyage né εcha mmyemenene, gejamégé bòó Jus ne abifó bi aselé gepogέ bòó Jus ákwòlege Pól ne Banabas. Ne Pól ne Banabas áfyε ebwó metòó nnó ágbaré wye mekomejòó Esòwò nḡere Esòwò ápoógé ebwó.

Pól ne Banabas ágaré mekomejòó Esòwò mbaá bòó bi alá pò bòó Jus

44 Bií uwyaá bòó Jus ebifó ukwónégé, melò meko ejyε chóme manwú mekomejòó Esòwò.

45 Ne bòó Jus abifó ágégé nkane gejamégé bòó áchomé,

matòó ásó bwó, álò manjòó nnó mekomejòó Pól alu gebyó ne áshye ji.

46 Yémbó Pól ne Banabas ágaré ebwó gbòḡéné áké: "Ese debó débó mbe degaré enyú bòó Jus mekomejòó Esòwò. Ne te enyú délá fyé makpo wó, dese gemε nyú nnó dekwané fó manyε geḡwá eyi gélágé byéé, ne elu galógáló nnó esé debwólé ushu degare mekomejòó yina mbaá bòó abi alá pò bòó Jus.

47 Gé genó eyigέ Atá Esòwò abó ajòó ne esé getúgέ Jisós ake:

'Mpyε wò obé geḡgbó mbaá bòó abi alá pò bòó Jus nnó opyε bòó mme ako átane né efwyale gabo'."

48 Bòó abi alá pò bòó Jus áwúge mbò, matòó áḡò ebwó ne aféé Esòwò né mekomejòó wuú. Ne bòó bi Esòwò abó ájya nnó ányε geḡwá eyi gélágé byé, ele abi ákamé ne Jisós.

49 Ne mekomejòó Ata ake agyaá gebagé mewaá eyimbo geko.

50 Yémbó bòó Jus ájyε fyé ákpakpa melò ne afwa andée abi ánoge Esòwò mewε ula, ebwó ápyε bòó álò mankele mati manchò geḡwagέ Pól ne Banabas átané né gebagé mewaá bwó.

51 Nḡere ebwó áchwó ájyε, ákwe uká nnó mpúpú eyi ebalé wye etané mambé nkane gepò eyi gelerege gabo ayi bòó bimbo ápyéé. Ne áfé né melò Ikonyòm.

52 Ne bòó Jisós bimbo álagé meso, Mendoó Ukpea

egbeé ebwó matóó ne álú ne nechóchó.

14

Pól ne Banabas áfē melo Ikōnyom

¹ Ndere Pól ne Banabas ájyé né melo Ikōnyom, ápye wye nkane ábó ápyé né Antiok. Ebwó ájyé kpe mmu echa mmyemenene bóó Jus, áló mangaré depóre Jisós né gefó eyi gepyé gejamégé bóó Jus ne abi alá pó bóó Jus ákamé ne Jisós.

² Yémbó bóó Jus abi áshyá mekomejóó yimbó, áfyē abifó abi alá pó bóó Jus mewe ula nnó ásógé matóó né bóó bi ákamé ne Jisós.

³ Pól ne Banabas ábelé gejamégé ndó éféé, ágárege depóre Jisós gbōñéné nkane ji áléregé galógáló mbaá bóó. Jisós ne achyē bwó uto ne, ápyé ufélekpa ebi uléré nnó depó eti ebwó agarege delu wáwálé.

⁴ Ndere ebwó ágarege mbó, bóó melo ewémbó ákaré malu apea. Abifó álú ne anḡbá Jisós, abifó álú ne bóó Jus abi áshyá mekomejóó yimbó.

⁵ Ebélegé bóó Jus ne abi alá pó bóó Jus chóncho ne ákpakpa bwó ajye só mala nnó áfwalé anḡbá Jisós ne áwá bwó ne mataá.

⁶⁻⁷ Ne anḡbá Jisós áwuúgé geju bwó, ábó áfé né gebagé mewáá Lykania, ákene né maló Lystra ne Debe ne maló ayifó ayi álú né geba

yimbó, ágarege abya Esowó melóméló ewu.

Pól ne Banabas ágaré mekomejóó Esowó né Lystra ne Debe

⁸ Mende fó abó alu né melo Lystra, ayi te ábyené ji, alu mbwéré.

⁹ Bii fó ajwólé awuú mekomejóó Esowó ayi Pól agarege. Pól agége nnó mende yina áfyéé metóó nnó Esowó akage apye ji atóó,

¹⁰ akuú ji ne eshye aké: “Kwile téné cho.” Ténéténé yimbó mende yina anyó atené, áló mankene agyage.

¹¹ Ne gejamégé bóó ágégé genó eyigé Pól apyé, ádo elúlu, ájóó né mejóó bwó Lykania aké: “Aló ábwólé bóó áshulé, áchwó gé esé.”

¹² Ne ákuú Banabas nnó Seus, mabó meló bwó yi kpa, ákuú nto Pól nnó Hemes nende ji ne atené mbē ajóge mejóó.

¹³ Gepúge upē meló yi ákuú ji Seus gelu kwókwólé ne meló. Ne mempyéé upē wuú achwó ne bō mpō ne ukoó genóó. *

¹⁴ Pól ne Banabas ágégé genó eyigé bóó bimbó ákélege mampye, ágyá mandeé mmye manleré nnó genó eyigé bóó bina achwó pye geló wó, ábó ájye kpe metóó metóó bwó ákálege aké:

¹⁵ “Bóó bina, ndé genó enyú dépyé mbó? Esé delu wye akwaá nkane enyú. Ese dechwó fa mangaré enyú

* **14:13** Elú wáwálé nnó: Seus ne Hemes elé mabó áló bóó Grek, Hemes alu melo dentoó ji ne gejamégé bóó áfé né meno genkage melo nnó áwá mampye gepē mbaá Pól ne Banabas.

mekomej̄ó Ɛs̄w̄o nnó enyú delyaá aló abi enyú dénoge mb̄o, dékw̄ólé Ɛs̄w̄o yi alu mebe. Ji akwye mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye.

16 Mbe mbe Ɛs̄w̄o alyá b̄ó nnó apyegge uno bi ujii ebw̄o mat̄ó.

17 Ye le b̄ó ab̄ó ápyemb̄o, ji áchyége ebw̄o unó ulúúl̄ mampye ebw̄o akaá nnó ji alu mebe. Apye manaá akwene né gébé gel̄gel̄ mampye uno nyú uwéné chancha. Achyegge enyú menyéé ne apye mat̄ó áḡo enyú.”

18 Ye nkane P̄ol ne Banabas ájoge mb̄o, elu éké ágb̄ele manaá meso mekwalé, b̄ó bina átome wye eshye mampye gep̄e eyigemb̄o eta bw̄o.

19 Éké ewyage b̄ó Jus f̄o átané melo Antiok ne melo Ik̄onyom, ápye gejamégé b̄ó ákamé ne ebw̄o. Ne ebw̄o átó P̄ol ne mataá, ája ji mmemme, atané melo bw̄o, ályá ji áf̄éregge nnó agb̄o.

20 Yémb̄o gébége b̄ó bi ákamé ne Jis̄s áchw̄o n̄o P̄ol mme, ewyágé akwili ka, akw̄ole ebw̄o akéré né melo ewémb̄o. Ujyagé P̄ol ne Banabas áf̄é né melo Debe.

21 Ne ebw̄o ágaré abya Ɛs̄w̄o melómél̄o né mel̄o Debe, ápye gejamégé b̄ó ákame ne Jis̄s. Ebelégé mboó nd̄o, ebw̄o ákeré né melo Lystra ne Ik̄onyom ne Antiok ayi alu kw̄ókw̄ole ne gebagé mewaá Pisidya.

22 Ebw̄o ákéne, áfyé b̄ó Jis̄s eshye ne áchyegge ebw̄o majye nnó ákw̄ólégé wye dep̄aré

Jis̄s chánéné ne ákaá nnó ab̄o mange gejamégé efwyale ne ánye genw̄á gébége Ɛs̄w̄o ágb̄arege gefwa jii.

23 Ebw̄o ájya b̄ó nnó ab̄é ákpakpa né echomele b̄ó Jis̄s né yendé melo, ánerenge ályage menyéé kpékpé, ánemmye ne áfyé ebw̄o né amu Jis̄s ayi ebw̄o ákame ne ji.

P̄ol ne Banabas akéré meso né Antiok né gebage mewaá Syria

24 Ne ebw̄o ákógé né gebagé mewaá Pisidiya, áf̄é né gebagé mewaá Pamfilya,

25 eféé ágaré mekomej̄ó Ɛs̄w̄o né melo P̄ega. Anérégé eféé, áshulé áf̄é né melo Atalya.

26 Atánégé melo ewémb̄o akpe ékpe, ákeré né melo Antiok, melo ewé ab̄o áfyé ebw̄o né amu Ɛs̄w̄o nnó ápoógé ebw̄o, ajyé pyé utó bi nana áneré.

27 Ebw̄o ákw̄ónégé né Antiok, ánywéré echomele b̄ó Jis̄s melu ema ne ágaré ebw̄o nkane ebw̄o ákené ne nkane Ɛs̄w̄o ab̄o apod̄o ebw̄o, anené mat̄o b̄ó abi alá p̄o b̄ó Jus nnó áfyéé met̄o ne Jis̄s.

28 Ne P̄ol ne Banabas ánerégé manj̄ó dep̄o tí, ebw̄o ábelé ne b̄ó Jis̄s abi alu eféé né gejamégé nd̄o.

15

Anḡbá Jis̄s ne Akpakpa echomele áchomé né Jerosale

1 Ebelégé b̄ó f̄o átané gebagé mewaá Judiya áchw̄o né melo Antiok, aló manlerege b̄ó bi ákamé ne Jis̄s nnó,

“Mbḡgé alá sḡ muú nsḡ nkane ebé Mosis ejḡḡ wḡ, Esḡwḡ akagé pye fḡ muú yimbḡ apó.”

² Pḡl ne Banabas anye mbee ne bḡḡ bimbḡ, ye mekpḡ ne ula epḡ. Epwḡgé ebwḡ, áfyé ndḡ nnó Pḡl ne Banabas ne abifḡ ájyé né Jerosale, ágii mechḡ ewé chánéné mbaá anḡbá Jisós ne ákpakpa bḡḡ echomele Jisós.

³ Ne echomele bḡḡ Jisós átḡ ebwḡ. Nḡere ebwḡ ajye, akoóge malḡ Fonisiya ne Samariya, ágarége bḡḡ bi ákamé ne Jisós nkane bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus ákamé mekomejḡḡ Esḡwḡ. Abya yina apye matḡḡ agḡ bḡḡ Jisós ako dḡḡ.

⁴ Ebwḡ ákwḡnege Jerosale, echomele bḡḡ Jisós ne anḡbá Jisós ne ákpakpa bwḡ, áse ebwḡ amu apéa. Pḡl ne Banabas ágaré ebwḡ uno uko ebi Esḡwḡ abḡ apod ebwḡ ápye.

⁵ Ne bḡḡ Jisós fḡ abḡ alu eféé, ebwḡ alu ne ekwḡ bḡḡ Farasi, ebwḡ ákwile ka áké: “Abḡ mansḡ bḡḡ bi alá pḡ bḡḡ Jus nsḡ ne ágaré ebwḡ ábélé mabé Mosis ako.”

⁶ Nḡere ebwḡ ábḡ ájḡḡ bḡ, anḡbá Jisós ne ákpakpa bḡḡ echomele bwḡ, ájwḡlé mampe mechḡ ewéna chánéné.

⁷ Ebwḡ ádóregé makpḡ áwyage, Pita akwile téne aké: “Anḡmé ba, enyu dekaá nnó me ne Esḡwḡ abḡ mbe ajya né metḡḡ metḡḡ esé nnó ngaré abya melómélḡ yina mbaá bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus nnó áwuúge ntḡ, áfyéé matḡḡ ne Jisós.

⁸ Ne Esḡwḡ yi akaáge metḡḡ yéndémuú, aleré nnó ebwḡ

ntḡ álú bḡḡ bií. Apye Mendoḡ Ukpea echwḡ ebwḡ mmye wye nkane ebḡ echwḡ esé mmye.

⁹ Ne aji ntḡ nte gabo bwḡ gétúgé ebwḡ áfyéé metḡḡ ne Jisós. Agya fḡ anḡya wḡ.

¹⁰ Ne nkane elúmbḡ, ulannó enyú déjyale bḡḡ bina ukpékpé matuú ayi ukwene ante ese ne ese ambḡḡ delá kage kpa? Nkane depyembḡ dekané mbḡ le Esḡwḡ kane.

¹¹ Yémbḡ esé défyéé metḡḡ nnó Esḡwḡ aférege ese né efwyale gabo gétúgé galógálḡ ayi Átá Jisós aleré ese, wyembḡ ntḡ ne bḡḡ bina átánege né efwyale gabo.”

¹² Pita anérége manjḡḡ mbḡ, yendé mmu akwené mejḡḡ, áwuú mekomejḡḡ Pḡl ne Banabas. Agaré ebwḡ nkane ebwḡ abḡ akené mbaá bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus ne Esḡwḡ achyé ebwḡ uto nnó apyegge ufélekpa ne ukpékpé unó.

¹³ Ne ebwḡ ánerege manjḡḡ yendé genḡ, Jemsi alḡ manjḡḡ ake: “Anḡmé ba, nenege matu dewú.

¹⁴ Simun Pita ágaré me nkane Esḡwḡ alḡḡ manleré nnó agboḡ ne bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus ne ajya abifḡ nnó ábḡ bḡḡ bií.

¹⁵ Ne ewéna eke etuú ne unó bi bḡḡ ekpávé Esḡwḡ abḡ ásamé nyá nnó:

¹⁶ “Meso gébé mmage chwḡ téne nye gepúge Devid eyi gebḡ gekwené. Nkwyegge nye unó bi uchḡ wye nnó ubé nkane ubḡ úlú.

¹⁷ Ne bḡḡ abi alá pḡ bḡḡ Jus ágegé nye ubi, ne ebwḡ álḡ nye ntḡ mankelé Esḡwḡ. Ebé nye

éle bós ako abi nkuú nnó ábe bós ba ne ákélege nyε me.'

18 Ge na ne Esōwō ajós, ji ayi apye nnó bós akaá unó bina te gachí."

19 Ne Jεmsi aké: "Né metós wa mferé nnó esé dechyege sé εfwyale mbaá bós abi alá pó bós Jus abi akwólege meti Esōwō.

20 Yémbō ese desá lé εbwó ηwe nnó ályá depore manáne, ányεge sé menyéé ayi ajélé maka wyε ye menya ayi muú alá ke kele wó, ne anyéggé nto manoó menya.

21 Desá εbwó mbō, nende áwuú me nkane bós ágarege mabé Mosis yina te gachi né malō mako. Ne álu ágarege aji né macha mmyεmenene yendé bií uwyaá bós Jus."

Ató ηwe mbaá bós Jisós abi alá pó bós Jus

22 Ne anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele bós Jisós ako, ákamé meko Jεmsi ne ájya bó fó né geluage bwó nnó ájyé ne Banabas ne Pól né melō Antiók. Ebwó ájya Silas ne Judas ayi akuú ji ntó Basabas, εbwó bina apeá álu anō echomele bós Jisós.

23 Asá ηwe awu aké: "Esé anmε nyú; anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele bós Jisós detamege enyú, anmε sé abi alá pó bós Jus abi delú né meló Antiók ne abi malō Siriya ne Silisya.

24 Esé debó dewu nnó bós fó né geluage sé, áchwó chyé enyu εfwyale né mejós ewé εbwó ájós ne epyé enyú dékwé tametame ayi esé delá tó εbwó wó.

25 Ne ese ako debó dechome, dejós, deké: Déjya bós fó detós eta nyú ne εbwó áchwó nyε ne Pól ne Banabas abi ese dégbóo ne εbwó dós,

26 εbwó alú bós bi ákamé negbo getúge mekomejós Ata Jisós Kras.

27 Ne ese detōme enyú Silas ne Judas, áchwóge, ágarege nyε enyú wyε unó bi esé desámé né ηwe yina.

28 Elé Mendoó Ukpea ne epyε esé dekaá nnó debó fó mánjya enyu bi delá pó bós Jus matuú ayicha wó, ekose wyε uchancha uno bina:

29 Enyú denyεggé fó yendé menyéé upε, denyεggé fó menya ayi alá ke kele wó ne denyεggé fó ntó manoó menya, lyáge depore manáne. Mbōge delyagé unó bina, debe nyε chánéné. Bége pere!"

30 Bós bina áneréggé mansá mbō, áchyε Pól ne ekwō wuú. Ebwó ákwónéggé né Antiók, ánywéré echomele bós Jisós áchyε εbwó ηwe yimbō.

31 Ne εbwó ákuúggé ηwe yimbō matós ágo εbwó dós né eshyε ewé mekomejós yimbō afyé bwó.

32 Judas ne Silas álu ntó bós ekpávε Esōwō ne áma ágarege εbwó gejaméggé unó bifó manchyé bós Jisós majyé ne áfyé ntó εbwó eshyε.

33 Ebwó ábelé efeé dós, ne bós Jisós ajye tii εbwó nnó áke pere, εbwó ákére mbaá bós bi ábó átomé εbwó.

34 [Yémbō ego Silas nnó ala né melō ewémbō.]

35 Pól ne Banabas álu wyε né Antiók. Ebwó ne gejaméggé

bóó Jisós abifo ágarege ne álerege bóó deporé Jisós.

Pól ne Banabas áfa mbwa ne ate

³⁶ Ebélegé Pól ajóó ne Banabas aké: “Dema deyje maló mako ayi debó dégaré mekomejóó Esowó nnó degé bóó Jisós abi álú ewu ne nkane ebwó álú.”

³⁷ Ne Banabas abó akelege nnó Jón Makós ajye ne ebwó,

³⁸ ne metóó egó Pól cháchá wó gétúgé Jón Makós abó abó me ebwó né gebagé mewaá Pamfilya ne abó anéré fó utóó ebi ebwó ajye mampye wó.

³⁹ Pól ne Banabas anye mbeé né mechó ewéna kpaá te áfa mbwa ne ate. Banabas ase Jón Makós ajyé kpé ékpe áfé né melo Syapros.

⁴⁰ Ne Pól ajya Silas, ne ndere ebwó áchwó jyé, bóó Jisós anemmye, áfyé ebwó né amu Esowó nnó ji ápoogé ebwó.

⁴¹ Ne Pól ase Silas afé, akéne ajye gebagé mewaá Syria ne Silisyá afyé bóó Jisós eshye nnó átené chánéné.

16

Timóti acho né geluage Pól ne Silas

¹ Ne Pól ajye kwone melo Debe, ewyage afé né melo Lystra. Mende fó abó alu efeé ayi akamé ne Jisós, ákuú ji Timóti. Mma wuú alu muú Jus ne akamé ntó ne Jisós ne nte wuú alu muú Grek.

² Ne Timóti alu ntó muú yi bóó Jisós né Lystra ne Ikonyóm áfége ji.

³ Pól abó akelege nnó Timóti akené ne ebwó ewémbó epye

ji Pól asó ji nso nkane gepoge bóó Jus gelú nendé bóó Jus ako né gebagé mewaá eyigé mbó ákaá chánéné nnó nte Timóti abó alu nya muú Grek.

⁴ Ne ebwó ályá akéne malómaló ágarege bóó Jisós unó bi anḡbá Jisós ne ákpa kpa echomele bóó Jisós ájwolé né Jerosale ájóó. Ne ágaré ebwó nnó ábelé ubi chánéné.

⁵ Ewéna epye echomele bóó Jisós ewé elu yendé melo áfyé wye metóó ne Jisós dóó ne yendé bíi gejamégé bóó áchwó áchome ne ebwó.

Pól agé ame gejya né melo Truus

⁶ Pól ne bóó bíi akéne ajye, né gébége áchwó kwone né gebagé mewaá Esya, Mendoó Ukpea ekamé fó nnó ji agare mekomejóó Esowó efeé wó. Ne ebwó ákoge né gebagé mewaá, Frigiya ne Galasiya, ajye.

⁷ Ndere áchwó kwone gebage mewaá Misiya, abó ákelege mankpe né gebagé mewaá Betinya, yémbó Mendoó Jisós ekamé wó.

⁸ Ne ebwó ákogé melo Misiya, áshúle afé né melo Truus.

⁹ Wye bíi bimbó ne utuú, Pól agé ame gejya nkane mende Masedonia fó atené egbe ebéé mega afu amu nnó Pól achya, ajye póó ebwó.

¹⁰ Ndere abó agéné ame gejya yimbó, ese ne ebwó dekaá nnó Esowó akelege nnó deyje degaré mekomejóó wuú

né melo Masedonia. Ne esé dekpome mmye majye. *

Lydiya áfyéé metóó ne Jisós né melo Filippi

11 Ne esé dekre ékpe né melo Truus, deke nnyinnyi dekwóné melo Samōtras, bii uyyage, dekwóné melo Niapolis.

12 Détánégé eféé, deke mewaá mewaá dekwóné melo Filippi ewe elu melo kpa né gebage mewaá Masedonia ne elu ntó melo ewé gejamégé bós Rom abó ájwólege wye. Debelé mboó ndó wye.

13 Bii uwyaá bós Jus ukwónégé, delya melo defé né mbale ebéé, esé debó deféré nnó eféé ne bós Jus áchómege anenemmye. Dékwónégé ewu, degé andée fó áchomé ne esé dejwólé ka, dégaré ebwó mekomejóó Esōwō.

14 Mendée fō abó alu eféé ayi ákuú ji Lydiya, apó muú Jus ne ánoḡe Esōwō. Ji atané melo Tayatira ne akene gesege ufóó mandeé ayi ájamé ḡka dós. Ndere awuú geno eyigé Pól ajoge, Esōwō anené ji metóó nnó akame.

15 Awyage ji manaá Esōwō ne ekwō wuú, ane esé mmye nnó deyye debelé né gepú jii mbógé esé dekamé wáwálé nnó ji áfyéé metóó ne Jisós. Ajoge mbo esé defé.

Afyé Pól ne Silas deno né melo Filippi

16 Bii fó, ndere ese debó deyye né melu ewé ánenemmye mbaá Esōwō,

detuú ne mesó mendée ayi alu memfwε. Abó awya melo nchye ayi apye ji agarege depó ti depye nye meso gébé. Bós bi awya ji, ásele ḡka né depó etiré ji ágarege.

17 Mesó mendée yimbo agége Pól ne Ese aló mánkálé, akwólege ese ake: “Bós bina álú bós útóó Esōwō Anyatá. Ebwó áchwó mangaré nkane Esōwō áférege nye enyu né efwyale gabo.”

18 Ne mesó mendée yina apyé wyembo né gejamégé ndó. Ne bii uma metóó eso Pól, anyá meló nchye yimbo aké: “Ngarege wó mbaá mabó Jisós Kras, tané ji mmye.” Ne ténéténé yimbo atané.

19 Bós bi awya maá memfwε yimbo, agége nnó meti ḡka bwó ewé áneré metóó wye enó, áḡbaré Pól ne Silas ája áfé né mbaá yi ákpakpa melo ápane mpa.

20 Ajyεge, ápye ebwó áténe mbe ushu ampane mpa abi alu bós Rom aké: “Bós bina álú bós Jus, ne achyεge efwyale né melo esé.

21 Ebwó álεrege uno bi ebé ese elá ekamé wó. Ese delu bós Rom; desélé fō depó ebwó.”

22 Gejamégé bós eyi gebó gelú efεε, geshulé Pól ne Silas mmye ne ampané mpa ágyá ebwó mandeé mmye, ne ágare nnó ádo ebwó ne unóó.

23 Ne ádogé ebwó chánéné, ájye áfyé ebwó né deno ne ágaré membamé gepúge deno nnó, ábámé ebwó cháncha.

* **16:10** Elú wáwálé nnó: 16:10 Lukase muú yi asame ḡwe yina achwó báne Pól né Troa, ne aló mankéne ne ji.

24 Membame yimbo awugembo, ase ebwó, ajye fyε né maá gepú ayi te mmu gepúge deno. Efeé ne afye ebwó ufwólé.

25 Ne metóó utuú, Pól ne Silas anenemmye, ákwáne makwa, áfége Eσωó ne bóó deno bi fó áwuú.

26 Aké ápéle, mme aló manyi ne gepúge deno genyi gekwóné né te mala dekwóre gepu. Manombi gepú yimbo ánené, ne bó ḡkrókove bimbo ásoaré ákwé mme.

27 Membame gepú yimbo apégé gejya, agé nkane manombi alaá fuú, aferé nnó bóó deno ako ábó. Ajú aparaja wuú nnó awá gеме jíí.

28 Pól agégé mbó akalé kénké aké: “Ówágé gеме jyε, esé ako delu fa.”

29 Ne membamé gepúge deno ákuú muú fó nnó achwó ji ne mewε. Gébége áchwó ne ewú, ase, akpé mmu wáwá. Ató mano mme mbε ushu Pól ne Silas awere ne efó metóó.

30 Ne ase ebwó átané dafye, agií ebwó ake: “Ante ba, mpye nnó ne áfére me né efwyale gabo?”

31 Ebwó ashú ji meko aké: “Fyé metóó wyε ne Jisós, Wó ne ula gepú byε detánege nyε né efwyale gabo.”

32 Ne ebwó ágaré ji ne bóó ako bi alu ji mmu depóré Jisós.

33 Wyε ne utuú bimbo, mende yimbo ase ebwó, ajye shwóné upa bwó. Wyε ténéténé yimbo pól ne Silas áwyaá ji manaá Eσωó ne bóó bií.

34 Ne ase ebwó áfé né gepú jíí achyε ebwó menyéé. Ji

ne bóó bi matóó ágó bwó dáó gétúgé áfyεé metóó ne Eσωó.

35 Bií uyjage, ampané mpa abi Rom átó bóó bee nnó ájye garé membame gepúge deno nno, “Lyáge andé bimbo ájyé.”

36 Ne mende yina awugembo, ajye garé Pól aké: “Ampané mpa átó bóó achwó gare me nnó nlya enyú dejye. Nana kége pere.”

37 Yémbó Pól ajoó ne bóó bee bimbo aké: “Atulé esé né mbε ushu bóó ayi alá lú dampá mpa esé yelé ábó áchyé esé ebwónyε nnó debε bóó Rom.”

38 Ne bóó bee bimbo akéré ájyé gare ámpané mpa genó eyigé Pól abó ajoó. Ebwó áwúgé nnó Pól ne Silas alú ntó bóó Rom mane magyalé ebwó.

39 Ne ebwó áchwó kwó Pól ne Silas mata né gyé ayi ebwó ápyéε, áfére ebwó ne áké álya melo bwó.

40 Pól ne Silas átanége gepú deno, áfé né gepúge Lydiya. Efeé ne ábané bóó bi ákamé ne Jisós. Achyεge ebwó majyé, ne álya ájye.

17

Efwyale Etané né melo Tessalonika

1 Pól ne Silas ákoóge melo Amfipolis ne melo Apolonia áchwó né melo Tessalonika mbaá ayi echa mmyemenene bóó Jus ewé fó elu.

2 Ne Pól ajye kpe né echa ewémbo nkane ji abó apyé mé, ne agare bóó depó etire delú mmu ḡwe Eσωó né mawyaá bóó Jus máléé.

3 Apye ebwó ákaá chánéné nnó Muú yi Eσωó akweré ji

elá gefwa, ayi ebwó ábó ágili, abó mangé efwyale ne akwilé né negbo. Ne aké Jisós ayi ji agarege mbó ebwó, ji ne alu Muú yi Esòwò akweré ji elá gefwa.

⁴ Bóó bifó abi áwuú depoti, áse detí amu apeá ne ácho ne Pól ne Silas. Gejamégé bóó Grek abi ánóge Esòwò chóncho ne afwa andée ácho ntó ne ebwó.

⁵ Ne bóó Jus abi ábó ashya mekomejóó yi, agege mbó matóó ásó ebwó ne Pól ne Silas. Ájye nywéré bóó bi alá pó ne genó mampye né metóó melo, áchwó ne efwyale. Ebwó áló mamwyalé mejóó ne ájyé do gepúgé mende fò ayi áku ji Jasón ágyá nnó ája Pól ne Silas átó dafye.

⁶ Ndere alá gé ebwó wó, ája Jasón ne bóó Jisós abifó áfe mbe ushu ákpakpa melo, ákálege áké: “Bóó bina ákéne achyge efwyale malómaló ne náná áchwó ntó fa melo esé,

⁷ ne Jasón ase ebwó, abelé mmu. Ebwó átyá mabé Mfwa Rom, ájoge áké mfwa ayicha alu ayi ákuú ji Jisós.”

⁸ Akpakpa melo ne bóó bi áchomé eféé áwúgé mbó, mewé etya ebwó uné.

⁹ Agbaré Jasón ne bóó Jisós nnó áchwó kwó ne amage pye sé gefó genó yimbo ndó yichá ne álya ebwó nnó ájyé.

Pól ne Silas áfe né melo Berya

¹⁰ Wyé né utuú ebimbo, bóó Jisós ágaré Pól ne Silas nnó ájye né melo Berya. Ebwó

ákwónégé ewu, ájye kpe né echa mmyemenene bóó Jus.

¹¹ Bóó Jus abi alu eféé awya defóó apwó abi melo Tessalonika. Ebwó áfyé matóó dóó manwu genó eyi Pól ajoge. Ne yendé bií ebwó ágii mekomejóó Esòwò mange mboge uno ebi Pól ajoge ulú wáwálé.

¹² Éwyágé gejamégé bóó áfyéé matóó ne Jisós. Abi fó alu afwa andé bóó Grek ne gejamégé bóó Grek abi ande áfyéé ntó matóó ne Jisós.

¹³ Ebelege bóó Jus abi alu né melo Tessalonika áwugé nnó Pól agarege mekomejóó Esòwò né melo Berya, áchwó nyi bóó matóó nnó áchwó ne efwyale.

¹⁴ Ne ténéténé yimbo, bóó Jisós átó Pól né mbale ebéé mega. Bóó fò ntó ákwólé ji. Ne Silas ebwó ne Timoti ála né Berya.

¹⁵ Bóó bi ájyé tí Pól, áfé kpaá ákwóné melo Atens. Gébége ebwó ákérége Pól aló ebwó meko nnó ágaré Silas ne Timoti ábané ji wáwá.

Pól alu né melo Atens

¹⁶ Ndere Pól alu gili Silas ne Timoti né melo Atens, metóó ego ji wó gébége agené nnó aló uka ájá né melo ewémbó.

¹⁷ Ne afé né echa mmyemenene bóó Jus aló mando abya né mechó ewé ne ebwó ne abifó abi anóge nto Esòwò, nno ápye ebwó ákame ne ji. Ne yendé bií ajye ntó né ntóné gese, ajoge ne bóó bi ákoóge né melu ewé ji alu.

¹⁸ Anleré fò ágé ji, ebwó álú bóó bi álérege deporé Epikuryan ne etiré ákuú Stók.

Ɛbwó áwuúgé nkane Pól alerege bɔ́ depɔ́ré Jisós, ama garege nkane bɔ́ akwilege nye né negbo, álo manshye ji ake: “Ndé menya yina adorege ne ubómeno?” Abi fɔ́ áké: “Ɛlu eké akelege mangaré abya aló abi áké.”

19 Ne áse Pól áfé ne ji né echomele melɔ́ ewé ákuú nnó Aropagus ne bɔ́ áké ne ji: Nana esé dekelege manwú chánéné unó uke ebi ɔ́lerege.

20 Unó bifɔ́ ebi ɔ́lerege úlú chá ne esé dekelege mankaá nkane ubi úlú.

21 Ɛbwó ábɔ́ ajɔge mbɔ́ néndé Ɛbwó bɔ́ Atens ne anḡkéé abi alu eféé, ágbó lé manjwólégé áwugé ne ágarégé unó uke ebi Ɛbwó áwuú né abya.

22 Ne Pól atené mbe shuú echomele Aropagus ake: “Enyu bɔ́ Atens, nge nnó depye upe mbaá aló dɔ́, ne demuame manogé Ɛsɔ́wɔ́.”

23 Nɔ́ere nkéne ngyáge melɔ́ nyú, mpele matoo ayi enyú depye upe, ngé ntoó nema eni ásámé nnó: “Mbaá Ɛsɔ́wɔ́, ayi esé dela dekage ji.” Ɛsɔ́wɔ́ ayi enyú depye upe ne delá kágé, ji ne nkelege mangaré enyú nana.

24 “Ɛsɔ́wɔ́ ne alu Ata ayi abɔ́ mfaá ne mme nende ji ne akwyé mme meko ne unó uko ebi úlú wyé. Yémbɔ́ ji ajwólégé fɔ́ né matoo ayi akwaá ákwyé ne amu.

25 Ye mankele nnó mekwaá achye ji geno eke gefɔ́ geli ji. Ji mbɔ́ ne achyege akwaá genwá ne gejuli ne unó uko.

26 Apye ufɔ́ bɔ́ cháchá atané mbaá muú ama ayi ji

akwyé né ula uló. Akwyé gébé gakéné eyigé yéndé ufɔ́ bɔ́ ábélege fa mme yina ne malu ayi Ɛbwó ábéé.

27 Ne ji apyembɔ́ nnó bɔ́ akélege ji, ne ndere ámuame mankelé ji ábéé ne uméé nnó ndɔ́ fɔ́ ákage gé ji. Yémbɔ́ Ɛsɔ́wɔ́ apó fɔ́ tete ne esé.

28 Ɛlu wyé ndere muú fɔ́ áké: ‘Né uto Ɛsɔ́wɔ́ ne esé dégbegé gejulé, delú abe, dekené.’ Mbɔ́ntó ne muú denḡa nyú asámé áké: ‘Esé ako ntó delu baá bíí.’

29 “Te esé delu baá Ɛsɔ́wɔ́ ekágé deféré nnó Ɛsɔ́wɔ́ alu aló abi akwaá akwyége, ye akwyé ne gese, ye ne ntaá, ye ne genɔ́, ji apófɔ́ mbɔ́.

30 Nyá mbembe Ɛsɔ́wɔ́ afyé fɔ́ mekpɔ́ né unó bi bɔ́ abɔ́ apye ayi alá kagé ji. Ne nana agarege yéndémuú nnó alya unó Ɛbimbɔ́ ebi úlá pɔ́ ne nsá.

31 Ji ajɔge mbɔ́ gétúgé ji ábelé me bíí ebi bɔ́ akpéne unɔ́ mpa ne ásɔ́ nye mpa bɔ́ ayi defya delá debé mmu. Ji abɔ́ ajya me muu yi ásɔ́ nye mpa yimbɔ́ ne apye ji akwilé né negbo, mampye bɔ́ akaá nnó mechó ewéna epye nye wáwálé.”

32 Ɛbwó áwúgé nkane Pól ajɔ́ nnó muú fɔ́ akwilé né negbó, ájwyá ji. Ne abi fɔ́ áké, “Esé dekelege manwú ɔ́do esé abya yina ndɔ́ yicha.”

33 Ne Pól alya Ɛbwó, atané.

34 Yémbɔ́ bɔ́ bi ákamé mekomejɔ́ wuú ácho ne ji. Muú bwó ama akamege Dyonasós ayi alu ntó né echomele ewémbɔ́ ewe ákuú Aropagat. Ne ayifɔ́ alu

mendée ayi ákuú ji Damaris ne bṓó bifṓ ntó.

18

Pṓl afé né melṓ Kṓrent

1 Pṓl anérégṓ manjṓó depṓti né ujwṓlé Aropagṓs, Pṓl alya Atens afé né melṓ Kṓrent.

2 Eféé abané muú Jus fṓ ayi ákuú ji Akwila, ábṓ ábyé ji né melṓ Pṓntus. Ebwṓ ne mendée wuú Prísila abṓ átané mbṓ lé gebagé mewaá Itali getúgṓ Klodyos, mfwa kpa abṓ abú bṓó Jus ako né Rom. Ne Pṓl ajye gé ebwṓ ujjá.

3 Pṓl agégṓ nnó ebwṓ nto ákwyége mekṓ menya eyi akwerege oto, eyi ji akwyége, ajwṓlé akwyége ne ebwṓ.

4 Ne yendé bií uwyaá bṓó Jus, ajye mmu echa mmyemenene, ne ajṓóge ne bṓó Jus ne abi Grek abi áchwṓ eféé nnó ji ammye apye ebwṓ ákamé mekomejṓó Jisós.

5 Ewyagé Silas ne Timṓti átané melṓ Masedonia áchwṓ né melṓ Kṓrent, eféé ne Pṓl alya ebwṓ utṓó ebimbo, ala agarege lé mekomejṓó Eṣṓwṓ jiji. Apye mbṓ nnó bṓó Jus akaá cháńéné nnó Jisós ne alu Muú yi Eṣṓwṓ akweré ji elá gefwa.

6 Eké ewyage ebwṓ áshya mekomejṓó wuú álṓ manshye ji. Ne Pṓl apea amu jii ake, “Mbṓge enyú depyege efwyale Eṣṓwṓ echwṓge enyú mmye, me mpṓ wyé. Lṓ nana ojye mbe, nla garé mekomejṓó Eṣṓwṓ mbaá bṓó abi alá pṓ bṓó Jus.”

7 Pṓl alyage ebwṓ, atané nto né gepú eyigé ji abṓ ajwṓlege,

ajye jwṓle ne mende fṓ yi anoge Eṣṓwṓ ne alá pṓ muú Jus. Mende yina akamege Titiyṓs Justṓs ayi gepú jii gelu kwṓkwṓlé ne echa mmyemenene bṓó Jus.

8 Ewyage Kripus ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene ewémbṓ áfyéé metṓó wuú ne Jisós chóncho ne bṓó ula gepú bií ako. Ne Pṓl agarege wyé abya Jisós ne bṓó Kṓrent ako abi áwuú, gejame ákamé ne ála wyembṓ áwyaá bwṓ manaá Eṣṓwṓ.

9 Bií fṓ ne utuú, Pṓl agé amé gejya nkane Atá Jisós ake ne ji, “Ófṓgṓ fṓ, chó mbe ne mekomejṓó wa, ṓbege bṓmbṓ.

10 Nlu ne wṓ yendégébé ne muú akágṓ pye wṓ geno. Gejamégṓ bṓó álu fa melṓ ewe abi alu aba.”

11 Ne Pṓl abelé né melṓ Kṓrent ḡme ne geba alerege bṓó mekomejṓó Eṣṓwṓ.

12 Né gébé eyigé bṓó Rom abṓ áfyé Galyo nnó ábé gṓmena né gebagé mewaá Akaya, bṓó Jus abi alu eféé, áṣṓ mala, ágbare Pṓl ájye ne ji né Eṣṓ,

13 ajṓó ne Galyo aké, “Mende yina apye bṓó nnó ánoge Eṣṓwṓ né meti ewé ebé se elá garé wṓ.”

14 Wyé ndere Pṓl abṓ alú manjṓó, Galyo ake ne ebwṓ. “Enyú bṓó Jus, mbṓge mechṓ ewé ebṓ etá mabé melṓ mbṓ nse gébé manwu geno eyige dekelege manjṓó.

15 Tṓ mbaá enyú denye lé mbeé né uchu mejṓó ne mabṓ ne mabe nyú, enyú ambṓó

kage nkane deǵoge. Nkpréné fǵ né depǵ nkane eti.”

16 Ajǵoge mbǵ, abú ebwǵ átané né echa eso.

17 Ne bǵó ako ágbaré Sǵstenis ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene álǵ mantulé ji, yémbǵ Galyo abǵó gébé wǵ.

Pǵl akéré né melǵ Antiǵk

18 Epyégé mbǵ, Pǵl ama bélé gejamégé ndǵ ne bǵó bi ákamé ne Jisós né melǵ Kǵrent, ne ale jyε kpe ékpe manjye né melǵ Siriya. Nǵdere áchwǵ ajye, Prisila ne Akwila akwǵlé ji. Gébégé ebwǵ ákwǵné né Senkrea, melu ewé ákpéne ékpe, Pǵl akpalé mekpo gétúgé depǵ etiré ji abǵ anyémeno mampye mbaá Eǵǵwǵ.

19 Ebwǵ ákwǵnégé né melǵ Eǵǵǵǵ, Pǵl alya Akwila efeé. Ajye kpe mmu echa mmyemenene, manjǵó mejǵó ne bǵó Jus.

20 Ne ebwǵ ákwǵ ji mata nnó ábélé gejamégé ndǵ ne ebwǵ, ashya.

21 Gébégé achwǵ jyε, aké ne ebwǵ, “Mbǵge Eǵǵwǵ apyεge, mmage nchwǵ ge enyú.” Ajǵoge mbǵ, alya Eǵǵǵǵ akpe ékpe, afé.

22 Pǵl akwǵnégé né melǵ Kaisaria, akwǵ afé né melǵ Jerosale manjye tame echomele bǵó Jisós abi alu efeé ne ale shule ajye né melǵ Antiǵk.

23 Abélégé mboó ndǵ efeé, átane afé né malǵ ayi álú né gebage mewaá Galasiya ne Frigiya, afyé bǵó bi ákame ne Jisós eshye.

Apolos agaré mekomejǵó Eǵǵwǵ né melǵ Eǵǵǵǵ

24 Ne muú Jus fǵ achwǵ né melǵ Eǵǵǵǵ, ákuú ji Apolos ne ábǵ ábyé ji né melǵ Aleksandra. Alu muú yi mejǵó egǵó ji meno ne akaá mekomejǵó Eǵǵwǵ chanchá.

25 Abǵó ági ji depǵré Jisós ne agbaré deti metǵó ema, agarege depǵ etiré mbǵ chanchá. Yémbǵ abǵ akaá le unó bi Jǵn abǵ agaré ndere awyage bǵó manaá Eǵǵwǵ.

26 Nǵdere áchwǵ né melǵ Eǵǵǵǵ, agarege bǵó Jus depǵ etirena gbǵǵéné né echa mmyemenene. Akwila ne Prisila awuúge unó bi Apolos agarege, áse ji afé né gepú bwǵ ne agaré ji depǵré Eǵǵwǵ nana chǵǵéné.

27 Ebélégé Apolos afere nnó ji ajye né melǵ Akaya. Ne echomele bǵó Jisós apǵó ji ásá ηwe achye ji mbaá bǵó Jisós né melǵ Akaya nnó Apolos akwǵnege ewu, ebwǵ áse ji chǵǵéné. Ne akwǵnégé efeé, apǵó bǵó bi Eǵǵwǵ aléré ebwǵ galǵgalǵ ákamé ne Jisós dǵó abi Eǵǵwǵ apǵó nnó áfyε mataǵó ne Jisós.

28 Abǵó anyéé mbeé ne bǵó Jus né depǵré Jisós gbǵǵǵǵ ne apwǵ wyε ebwǵ ndere alerege ebwǵ chǵǵéné né ηwe Eǵǵwǵ nnó Jisós alu Muú yi Eǵǵwǵ akweré ji elá gefwa.

19

Pǵl agaré abya Jisós né melǵ Eǵǵǵǵ

1 Né gébé eyige Apolos abǵ álú né melǵ Kǵrent, Pǵl abǵ akene né malǵ ayi

alu né gebage mewaá Eṣya. Akwonege melo Efesós, agé bós bi fo abi áfyε matós ne Jisós,

² ne agií εbwó aké, “Mendoó Ukpea echwó me enyú mmyε gébégé dekame ne Jisós?” Ebwó áshuú meko áké, “Ese delu danwu nnó Mendoó Ukpea elu.”

³ Ne Pól ama gií εbwó aké, “Ndé gefoge manaá Eṣwó ami áwyaá enyú?” Ne εbwó aké, “Áwyaá le ese ami Jón.”

⁴ Ajógé mbó, Pól alo ye mangaré εbwó aké, “Jón abó awyaá bós manaá Eṣwó manlere nnó εbwó álya gabo. Ne ji abó agaré bós Isreli nnó muú fo achwós nye ji meso ne εbwó abó mamfyé matós ne ji. Muú yimbó, ákuú ji Jisós.”

⁵ Ebwó áwúgembó, ákame mekomejó yina ne áwyaá bwó manaá Eṣwó né mabó Atá Jisós.

⁶ Ewyage, Pól anéré εbwó amu makpo ne Mendoó Ukpea echwó εbwó mmyε ne álo manjó ufó mejó, ama ágaregé mekomejó ayi εbwó awuú ne Eṣwó.

⁷ Bós bina ako alu genóge makpo áfyanéápeá.

⁸ Ne Pól abelé né Efesós né amfaá aléé, akene né echa mmyemenene yendégébé, agarege εbwó mekomejó Eṣwó ayi alá pó ne εfo metós mampye εbwó akaá ndere gefwage Eṣwó gelu.

⁹ Yémbó bós bifo áshyá mekomejó yina ne álo manjó depó debodebo né mbe ushu bós né meti Jisós. Ne Pól ase bós abi ákame

áfé né gepúge ηwe eyigé Tiranós awya, alerege εbwó mekomejó Eṣwó yendé bíí.

¹⁰ Apye wyembó né aḡmé apea ne bós ako né gebagé mewaá Eṣya, bós Jus ne bós Grek áwuú mekomejó Ata Eṣwó.

Bós bi fo áméé mmyε ne Pól mamféré aló nchye

¹¹ Ndere Pól abó alu lerege mbó, Eṣwó achye ji uto mampye ufélekpá ebi bós ábó álú danjé.

¹² Ye uno bi ji abó afye né mmyε, upyé bós mameé átoóge. Bós ákelege mandeé utó jí ne bó afyáfon áfé áneré bós mameé mmyε ne ápye εbwó ató. Ne aló nchye nto atanegε abifo mmyε.

¹³ Bós Jus fo abó álú eféé abi akene malmaló áférege aló nchye ayi achyege bós εfwyale. Ebwó amuame mankuú mabó Ata Jisós ne apye aló nchye átané bós mmyε. Muú bwó ajóge ne meló nchye aké, “Ngarege wó nnó otané né mabó Jisós ami Pól akuú.”

¹⁴ Ne bós akeneama abi abó ápye depó ti, élé baá Skεva ayi alu etukpe amppe upe Eṣwó bós Jus.

¹⁵ Ebwó ajóge mbó ne meló nchye ashuú εbwó meko gébé gefó aké, “Me nkaáge Jisós, mma nkaáge Pól ne enyú delu ndé bós?”

¹⁶ Mende ayi awya meló nchye akwile téné, ase εbwó ne matulé, apwó εbwó ne agya εbwó mandeé mmyε, ábó átané gejógene ne upa mmyε.

17 Bóó Efesós, ne bóó Jus ako ne bóó Grek abi alu eféé áwúgé abya yina efó ekwó ebwó matóó. Ne bóó áló manchyege enogé dóó né mabó Ata Jisós.

18 Ne gejamégé bóó bi áfyéé matóó ne Jisós áchwó shu ekwu, ágaré depó etiré ebwó ábó ápyéé.

19 Bóó bifó abi ábó ápyé mabu maka amu áchwó ne bóó ηwe maka, aló uka ne bóó ηkpáganeré ásó gbógónó. Unó bina uko, ne unó bi fó aferege ukáge bée meno ηka genóge usaá uba upea meso efya.

20 Ne mekomejóó Esówó awene ajye mbe nkane gejamégé bóó ákamege yendégébé.

Efwyale etane né melo Efesós

21 Depó tiré na depyerge, Pól afere né metóó wúú mankoó né meló Masedonia ne meló Akaya manjye né Jerosale. Ne ama jóó aké, “Nkwónégé Jerosale, mbó manjye gé nto meló Rom.”

22 Ne ató Timóti ne Erastus nnó ábó mbe né gebagé mewaá Masedonia ebwó álú bóó apea abi apoóge ji ne Pól jimbo alu belege mboó ndó né gebagé mewaá Esya.

23 Wye né gébé eyigémbó, efwyale echwó dóó né meló Efesós getúge bóó bi akwólege meti Jisós.

24 Muú ete fó abó alú eféé ayi ákuú ji Demetrós. Ji akwyerge unó bi úlú eké gepúgé meló uka ayi ákuú Artemis. Utó bina upye ji ne bóó ete bifó ágéne gejamégé nsa.

25 Né gébé géfó akuú ate bóó ete ne bóó utó abi gefóge utó

ebwó gelu gema aké, “Enyú kaáge nnó esé denéá mbó gefwa gétúgé utóó bina.

26 Enyú ako déwuú ne degé geno eyigé Pól menya kwó yimbo apye fa meló Efesós ne gebagé mewaá Esya geko. Akene malómaló ajóge aké aló uka abi ákwýége ne amu, ápó ye aló uka chá chá. Ne apye gejamégé bóó akwóre matóó.

27 Ne ngé nnó apye nye gesege ese gekwé ne apye nye ntó nnó gepúgé meló uka Artemis gebége sé ne enogé. Mbóge epyerge mbó, ebyennó mekpó unóó ebe nye ne gekpékpége melo uka yina ayi bóó Esya ne mme meko ánoḡe.”

28 Bóó bimbo awugé geno eyige Demetrós ajóó, matóó achóó ebwó mmu ne aló mankálé aké, “Artemis ayi bóó Efesós alu gekpékpége melo uka.”

29 Ne meló meko ewugé makalé yina, ekwé tametame. Echwó cho melu ema, bóó ágbaré Gayós ne Aristakós ande bi Pól átané ne ebwó né meló Masedonia, ája áfé ne ebwó né echa uchome meló.

30 Pól abó alu manjye jóó mejóó ne bóó bimbo, yémbó bóó Jisós ágbé ji.

31 Akpakpa meló abifó abi alu ajeé Pól áló ntó ji meko nnó ekagé asá ushu né echa ewémbó.

32 Bóó bimbo ákálege wye tametame. Abi ákálege egbé ewú ebwó ne abifó ákálege ewu bwó egebe, gejamégé bóó ákaá fó genó eyi gepye ebwó áchomé eféé wó.

33 Bóó bi f̄o ágége nkane b̄oó Jus átene Aleksanda mbe, áferé nnó ji ne alu ne mech̄o ewé. Ne Aleksanda afu ebw̄o nnó ebw̄o ákwéné mej̄oó ne ji ashya gemé jíí.

34 Ne ebw̄o ákaáge nnó ji alu muú Jus, ebw̄o ako ákálé meko ama aké, “Atemis ayi b̄oó Efes̄s alu gekpékpégé melo uka.” Ne ákálege wyemb̄o né nchwáneké epeá.

35 Ewyagé muú ayi asáme dep̄aré melo, apye b̄oó bimbo ákwéné mej̄oó ne aj̄oó ne ebw̄o aké, “Enyú b̄oó Efes̄s, yéndemuú ákaá nnó melo Efes̄s ne ebelé gepúgé gekpékpégé Artemis ne ema bélé ntaá meló uka wuú, enine nétané mfaánebuú nékwéné mme.

36 Te enyú dekaá nnó muú f̄o akaágé shya mech̄o ewéna, kwenege nyamé, ekágé depye genó gef̄o gen̄chogen̄cho.

37 Enyú dechw̄o ne b̄oó bina fa, abi alá jó genó gef̄o né matoó aló uka esé wó, ye mej̄oó mebomebo mbaá megyeé meló uka esé aj̄oó wó.

38 Mb̄ogé Demetr̄os ne b̄oó bíí abó mech̄o ne b̄oó bina, ákage kpa ewu áfé né eso né mbe ushu ámpané mpa nnó yendé b̄oó ágaré mech̄o ewé ebw̄o ápyeé ne ate.

39 Ne mb̄ogé mech̄o ewé chá elu ewé epw̄o ewé, elu galógáló nnó ebw̄o áchw̄o né bíí bi ákpakpa melo áchomege.

40 Nj̄oge mb̄o getúgé mf̄oó nnó b̄oó Rom ashulege nyé esé ndo nnó déchw̄o ne efwyale né melo. Ne epyege mb̄o, muú f̄o ábeé nyé ne meko ayi ak-

erege.”

41 Anérégé manj̄oó dep̄o ti, aké, yéndemuú atyá.

20

Pól ama jyé né Masedonia ne Akaya (Gresse)

1 Efwyale ewémb̄o ebyege, ebelégé mboó ndo, Pól akuú b̄oó Jis̄s achye ebw̄o majye, atamé ebw̄o ne alyá afé né gebagé mewaá Masedonia.

2 Akene né geba eyigémb̄o geko afyée b̄oó Jis̄s eshye ne ájyé né gebagé mewaá Gresse.

3 Akwónégé ewu, abelé amfaá aléé. Ne nkane abo alu mankp̄e ékpe ajye né gebagé mewaá Siriya, awu nnó b̄oó Jus ásó mala manwá ji. Efé ne ajya mankére meso, ne akoóge ne egbe Masedonia akéré meso.

4 Ndere ajye b̄oó abi álu gelua ne ji ele Sopata maá Pyr̄hos ayi atané melo Ber̄oa; Aristak̄os ne Sekund̄os abi átané melo Tessalonika ne Gayos ayi atané melo Debe, Tim̄oti, Tikik̄os ne Tr̄ofim̄os abi átané gebagé mewaá Esha.

5 Ebw̄o abogé mbe, ákwónégé né Truus ágii esé. Ese dela né Filipi. Ne gébége epaá bred ayi alá muale ekoógé,

6 ese dekp̄e ékpe né Filipi mankw̄alé ebw̄o. Esé deke nnyinnyi né ndo eta. Débanégé ebw̄o né melo Truus, debelé eféé uwyaa kpogete.

Kwya kwya nekene Pól né Truus mange b̄oó Jis̄s

7 Bii mbe né uwyaa ukwonege, ese ne echomele boó Jisós déjwolé melu ema manye menyéé gejeé. Ndere Pól alu manjye dondo, aló mangaré mekomejóó Èsowó, ne ashii garégé garégé kpaá te metóó utuú.

8 Abó álwé gejamégé mawé né maá gepu né mfaá eyóh mbaá ayi esé debó déchome.

9 Gesagé muú ayi akuú ji Yutikós abó ajwolé né maá menombí. Ndere Pól agarege mekomejóó Èsowó ajye mbe, maá yimbó aló mambelé gejya. Abelé kpaá aloó mfaá manjóó eyóh aléé akwé mme. Aké ájye bwe ji, agbo mé.

10 Pól akwolé ebwó ajye fyále gesagé muú yimbó mme ne aké ne abi atené, “Deligé sé, agbó wó, alu mebe!”

11 Ne Pól akéré mfaá eyóh anyéége menyéé gejeé, ama ló mangaré mekomejóó Èsowó kpaá te bii ujya ne ale ajye.

12 Èwyagé ebwó ágbaré gesagé muú yimbó áfé ne ji mmu mebe ne matóó bwó ákwené.

Pól atané meló Truus afé né meló Miletus

13 Èsé ako abi dekené ne Pól, debye kpé ékpe, defé né meló Asos gétúgé Pól abó agaré esé nnó debó mbe, ji akene mewaá mewaá abané esé ewu.

14 Abánégé esé né Assós, ese dese ji dekke ékpe defé né meló Mitylen.

15 Bii uyyagé esé dema kpé ékpe deke nnyinni dekwóné kwókwólé ne Kíós ne dékene wyé debye. Bii

uyyagé dékwóné né Samós. Bii ebi fó uyyagé esé déke dekwóné Miletus.

16 Èsé debó dékené mbó, dekoó Èfesós koóge getúgé Pól abó akelege nnó debye wáwá, déchóge sé gébé né Èsya nnó ji akwóné Jerosale nsa nnó bii epaá Pentikos ukwone.

Pól achye majyéé mbaá akpakpa boó Echomele Jisós né Èfesós

17 Ndere dekwóné Miletus, Pól aló meko né Èfesós nnó ágaré ákpakpa echomele boó Jisós nnó áchwó ábané ji eféé.

18 Èbwó áchwóge, aló manjóó ne ebwó aké, “Ènyú dekaá nkane esé delu mé chóncho, ló né bii mbe ebi nkwane né mme Èsya kpaá te fi.

19 Mbó mpye utóó ba nkane maá defwe Èsowó ne mpó fó ne nepa, nlu ne gejamégé manse né ame. Ngé ntó gekpékpégé efwyale ne gébé gefó nlu ne manse né ame gétúgé gekpékpégé efwyale ewé boó Jus achyége me.

20 Ènyú dekaá nkane mbó ngarege enyu mekomejóó Èsowó ne nkene upú, upú nlerege enyú ne mbi fó geno eyige gekage póo enyú wó.

21 Wyé meko wu ama ne mbó ngaré boó Jus ne boó Grek nnó ábó manlyá gabo, akéré mbaá Èsowó ne áfyé matóó ne Ata Jisós Kras esé.

22 Ne nana njye né Jerosale nkane Mendoó Ukpea egaré me ne nkaá fó genó eyi gepyé nyé me ewu wó.

23 Genó eyigé nkaá gelu nnó yendé meló ewé nkwanégé, Mendoó Ukpea egarege me

nnó áchyege nye me efwyale ne áfyε nye me denó né Jerosale.

²⁴ Yémbó nse ye geme ya nnó nlu muú wó, nkelege le manéré utóó ebi Ata Jisós afye me amu nnó ngaré abya melóméló nkane εσωω aléré bóó galógaló nnó ebwó áπό.

²⁵ “Ne mbó nkene metóó metóó enyú ngarege nkane gefwage εσωω gelu, ne nkaá nnó enyú degené sé me.

²⁶ Góge me ngaré enyú nana nnó muú alagé meso, anogé né egbe ewé εσωω, ji mbóó ne akaá, me mpó wyε.

²⁷ Mbó ngaré me enyú yéndé genó eyigé εσωω akεlege mampye ne mbi fó ye genó gema wó.

²⁸ Delagé meso. Bage geme nyú ne bóó εσωω abi Mendoó Ukpea efye enyú né amu. Pεge ebwó wyε nkane membamé magoḡme ápele magoḡme jí, tege nnó εσωω akwó me gewugé echomelé bóó Jisós ne manoó maá wuú nnó ábé bóó bíí.

²⁹ Njoge mbó nendé nkaá nnó ntigé nye meso, ukwala utanege nye dafye uchwó báne enyú ne uchwóge ulyágé fó magoḡme yina.

³⁰ Ne bóó fó átanenge nye ntó metóó metóó nyú nnó abwólé bóó Jisós akwólé ebwó.

³¹ Sége gébé détége nkane mbó nchyege yéndemuú majyé né aḡmé aléé utuú ne ḡwómese ne manse.

³² “Ne náná ayi áfyéé enyú né amu εσωω, nchyege enyú majyé nnó dewuge le mekomejóó wuú ayi álerege

nkane ápyε enyú debóó nye εshye, ne debó nye ntó mejé ewé εσωω ábelé mbaá bóó bíí ako. Enyú dekaá nkane geḡwá ya gelu.

³³ Enyú dekaá nkane mbó nlu ne enyú, nnegege fó mwóle né ḡka muú ye mandeé jíí.

³⁴ Mbó mpyε utóó ne amu ya ne ese ne bóó ba degéne geno eyige dekelege.

³⁵ Unó uko ebi mbó mpyε uléré nnó muú abó mampye utóó ne amu jíí nnó apoó bóó bi alá pó ne εshye. Tege ntó nkane Ata Jisós abó ajóó nnó, ‘Méjé elu ne muú yi achyege εchye epwó muú yi agile nnó áchyege ji chyεge.’ ”

³⁶ Ne Pól anerege manjóó unó bi, ebwó ako ató mano mme, anemmyε.

³⁷ Ne ebwó ako aló manli, átyaá ji ne átamé ji nnó aké pere!

³⁸ Ebwó ábó ásomege dáó gétúgé Pól abó aké, Ebwó ámágé gé sé ji ne ebwó ájye tí ji ákwóné né mbaá ayi akpéne ékpe.

21

Pól afé né Jerosale

¹ Esé ako ne Pól delyage ebwó, dekpε ékpe defé cho né Kós. Ne újyágé dekwóné Rudis, detanenge efeé deyyε né Patara.

² Ne dekwóné efeé, degé ékpe ewécha ewé ejye melo Fonisiya. Dekpε ewu deke nnyinnyi.

³ Dékwónégé né melu ewé degéne melo Syapros, delya ewu ne egbe ebwóbe, degya

deyye né Siriya. Dékwónégé Tiya, ékpe etaré esé detané nende ge mbaá yi áférege metuú mbo.

⁴ Détánégé deyye kéle bós Jisós. Degégé ebwó, debelé ne ebwó né uwyaá kpogele. Mendoó Ukpea epye ebwó agaré Pól nnó ajyegé fò né Jerosale.

⁵ Ndó eyi esé delu manjye ekwónégé, detane nnó deyye. Bós Jisós ako chóncho ne andée bwó ne baá bwó, ájyε tí esé ákoó melo ákwóné mbále nnyi. Ne detó mano mme eféé denemmye.

⁶ Esé detamé ate ne esé deyye kpe ékpe, ebwó akéré meso mmu.

⁷ Délyágé melo Tiya, dekwóné melo Ptolemes ne dema táne né ékpe deyye tame bós Jisós abi alu eféé. Debelé ne ebwó dama.

⁸ Bii újyagé deyye dekke ékpe defé né melo Kaisaria. Dékwónégé ewu, dekke né gepúge Filip, debelé ne ji. Alu muú yi akene agarege mekomejóó Esowó, ne alu ntó muú ama né gelúagé bós utóó akénéama abi abo ajya né Jerosale.

⁹ Ji abó áwya baá andée ani ne apó fò ne ano, álu bós bi áwuú meko ayi atáne mbaá Esowó ne ágarege.

¹⁰ Ndere esé delú eféé né gejamégé ndó, muú ekpavé Esowó fò ayi akuú ji Agabos atané Judiya achwó.

¹¹ Achwógé agé esé, abó ekanda Pól awe uka ne amu jii. Ne aké, “Mendoó Ukpea eké ge na ne bós Jus apye nyε ne mbóó ekanda ewé né

Jerosale ne afye nyε ji né amu bós abi alá pó bós Jus.”

¹² Ne esé ako dewuúge mbo, dekwó Pól mata nnó ajyegé né Jerosale.

¹³ Pól ashuú esé meko ake, “Nde enyú delilí, defye me gepwa né metóó? Nkpome mé mmye manjye deno né Jerosale ye mangbo getúge Ata Jisós.”

¹⁴ Tε ndere esé delá káge kwore metóó wuú, delya yendé geno nnó Ata Esowó apye ndere ejii ji.

¹⁵ Ne ebélége mboó ndó, dénywéré unó sé dekwó deféé né Jerosale.

¹⁶ Ne bós Jisós fò abi atané Kaisaria áfé ntó ne esé ne áse esé ábelé né gepúge Mnasen mbaá ayi ábele nnó dejwólege. Mende yina atané melo Syaprós ne abó áfyéé metóó ne Jisós gébége depore Jisós delo lo.

Pól ajye ge Jemsi

¹⁷ Ndere esé dekwóne né Jerosale, bós Jisós abi alu eféé áse esé cháńéné.

¹⁸ Bii ujjage esé ako ne Pól deyye gé Jemsi ne ákpakpa bós echomele Jisós ako alu ntó eféé.

¹⁹ Ne Pól atámégé ebwó, abo mangaré unó gemagama ebi Esowó abo apyé metóó metóó bós abi alá pó bós Jus gébége ji agarege ebwó mekomejóó Esowó.

²⁰ Ne ebwó áwuúge mbo, áféé Esowó ne ákuú Pól aké, “Menme, pé gejame bós Jus áfyéé matóó ne Jisós. Ne kaá nnó ebwó álu kpáne gechyé né mabe Mosis.

21 Ebwó ama áwuú nnó òkene ògarege bós Jus abi álú né malò bós abi alá pò bós Jus nnó ásògé sé baá bwó nsò ne ye mankwólé gepòge bós Jus ákwólégé.

22 Esé dekaá nnó bós áwuú nyé nnó òchwó fa, nana esé depye nnó?

23 Nte pye ndere esé dekelege mangaré wò. Ande fò ani alu fa abi anerege mampye depò etire ebwó abò anyémeno mbaá Èsòwò.

24 Chó ne ebwó enyú depye gepé mamféré éfwyale ewe elu enyú mmye, ne chye unò uko ebi abò manchye né gepé eyigembò ne ákpalé ebwó makpo. Òpyege mbò bós ako ágéne nyé nnó wò mbós òbelege mabé Mosis. Ne bós ákage nyé nnó unò bi bós ajós getu jyé úlú gebyò.

25 Esé desá ñwe detó mbaá bós Jisós abi alá pò bós Jus, nnó ábò fò manye menyéé ayi ápyéé upe wye wó, ne anyéégé manóó menya ne álya ntó manáné tametame.”

26 Ne Pól ase bós bimbò, bíí újyage ebwó ájye lò depò etire mamféré éfwyalé ewé elu ebwó mmye. Ne Pól akpe mmu echa upe Èsòwò mangaré bíí ebi depò etiré na debye nyé, ne yéndemuú bwó achyege nyé unò upe bi mbaá Èsòwò.

Apye Pól né echa upe Èsòwò

27 Gepé eyigembò gebélege ndò ekeneama, ne bíí ebi ndò eyimbò echwó bye, bós Jus fò abi átané gebagé mewaá Èsya áge Pól né echa upe Èsòwò.

Annyi gejamégé bós matós ne ápye ji.

28 Akalege áké, “Bós Israeli chwóge depoó ese, depye mende yina. Ge mende yi akéne yéndé mbaá ágarege bós nnó ábyágé melò esé, ne mabé Mosis ne echa upe Èsòwò ewéna. Ne nana akpe ne bós Grek né echa upe Èsòwò, nkane apyembò afye deba né melu ukpea ewe.”

29 Ebwó ájoge mbò gétúgé abò ágéné Pól akene ne Trófimos ayi atane Èfesós né metós melò, ne áférege nnó Pól akpe ne ji né echa upe Èsòwò.

30 Ndere ebwó akálé mbò, melò meko ekwé tametame, bós ako ábò áchwó chome mbaá ama. Agbaré Pól, ája ji átané né echa upe. Nderé ebwó ábò atane, bós ala ténéténe ágbé manombi.

31 Ne bós bina álò mantule Pól ne ákélege manwá ji. Menò muú bós bee Rom awuúge nnó melò Jerosale meko elu né éfwyale,

32 ala mbò ase bós bee ne ákpakpa bwó, álomé áchwó kpe metós metós gejamégé bós bimbò. Bós bina ágégé ndere ebwó áchwó, álya mantule Pól.

33 Ne muú kpaá yimbò achwó gbaré Pól aké, “Áwé ji bò mkpòkóné apeá ne agíí bós bimbò gefóségé muú ayi Pól alu ne genó eyige ji apyé.”

34 Agige mbò, bós álò manwyale, abi ápáne ewé, abifò ápáne ewechá. Apyé muú kpaá bós bee yimbò akwé tametame ye tógésé genó eyi gepye akaá wó, ne ajós ne bós

bií nnó áse Pól ájye né dachi bɔ́ bee.

³⁵ Nḡere ájye ákwónégé melu ewé akwóme mfaá gepú, bɔ́ bee abwe ji gétúgé bɔ́ bimbɔ́ áchwó ne ncha.

³⁶ Ebwó ako ákwólege Pól meso ákálege nnó áwá ji.

Pól anḡmené gеме jii

³⁷ Nḡere áchwó kpe ne Pól né dachi bɔ́ bee, Pól agií menɔ́ muú bɔ́ bee. “Nnó ɔ́kaáge chye me gébé njɔ́ genó fɔ́ ne wɔ́?” Mende yimbɔ́ awuúge Pól ajɔ́ge Grek agií aké, “Mbɔ́ ne ɔ́kaáge Grek?”

³⁸ “Mmye eké ɔ́pɔ́ fɔ́ muú Ijip ayi abɔ́ anḡmé umye fa gébé gefɔ́ ne apye bɔ́ dɛle ani abi áwáne bɔ́ ákwólé ji né mashwáne?”

³⁹ Ne Pól ashúú ji meko aké, “Nlu muú Jus ne ntane melo Tasɔ́s né gebagé mewaá Silisya. Ne Tasɔ́s apɔ́ fɔ́ melo nsélé. Nte nkwá wɔ́ mata, chye me eké gébé njɔ́ mejɔ́ ne bɔ́ bina.”

⁴⁰ Menɔ́ muú yimbɔ́ achyégé ji gébé, Pól atene melu ewé ákwóme ajye mfaá gepú afu amu nnó bɔ́ ákwéné mejɔ́. Akwenege, Pól ajɔ́ ne bɔ́ bimbɔ́ né meko Hibru aké,

22

1 “Ante ba ne anḡme ba, wuúge nkane nkélege manḡmené mmye ya.”

2 Ebwó áwuúgé nkane ji ajɔ́ né mekwómejɔ́ Hibru, ákpe kwéne mejɔ́. Ne alɔ́ ye manjɔ́ ne ebwó aké,

3 “Nlu muú Jus, ábyé me né Tasɔ́s né gebagé mewaá

Silisya, ne nwé fa né melo Jerosale. Gamalya ne aléré me ḡwe, aléré me nnó mbélé mabé ukwéne ante sé chánéné, ne mbó nkpa gechyé né depɔ́re Eṣwɔ́ wye nkane enyú delu mbɔ́ fi.

⁴ Mbó nkélege mancho geḡwágé bɔ́ bi ákwólégé meti Jisós. Mpyene ebwó andée ne ande mfyé denɔ́.

⁵ Etukpe ampye ure Eṣwɔ́ ne uchome ákpakpa melo meko ákáge garé nnó mechó ewé menjɔ́ge mbɔ́ na elu wáwálé. Ebwó ambɔ́ áchyé me ḡwe nnó njyege nchye mbaá bɔ́ Jus abi alu né Damaskɔ́s nnó mpyé bɔ́ bi ákwólege meti Jisós, nwé ebwó ne nchwó ne ebwó né Jerosale nnó achye ebwó efwyale.

Pól agaré geno eyi gepyе ne ji áfyéé metɔ́ ne Jisós

⁶ “Nḡere njye, gebé gé nchwó kwáne Damaskɔ́s genógé metɔ́ ḡwámese, ténéténé yimbɔ́ gekpékpégé geḡgbɔ́ getané mfaánebuú geshwané gegya me mme.

⁷ Epye gé mbɔ́ nkwé mme ne nwuú meko muú fɔ́ akuú aké, ‘Sɔ́l, Sɔ́l ndé ɔ́kelege manií me mbwe’?”

⁸ Ne ngií nké, ‘Wɔ́ waá Ata’? Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisós muú Nasaret ayi ɔ́kelege manií ji mbwe’.

⁹ Bɔ́ bi abɔ́ ákene ne me ágé geḡgbɔ́ eyigembɔ́ ne áwuú meko muú yi ajɔ́ge ne me wɔ́.

¹⁰ Ne mma gií nké, ‘Ata nana mpye nnó’? Ashuú me meko aké, ‘Kwile ka, chó né Damaskɔ́s. Ɔ́kwónégé ewú

ágarege nyε wə unó uko εbi
 Εσωω άbelé nnó ɔpyε.’

11 Nɔere nkwile ka ngéné
 sé mbaá getúge genḡbó
 eyigembə gekpené me áme.
 Ne bəó bi abə akene ne me
 áḡbaré me εbwə dekwəné
 Damaskəs.

12 “Mende fə abó alu
 né melə εwémbo ákamege
 Ananya, anóge Εσωω dəó ne
 abelege mabé Mosis ne bəó
 Jus ako εfεé áfεge ji.

13 Achwó gé me atene me
 nenḡuné mmye aké, ‘Menḡmé
 wa Səl, lə mangéne’. Wye né
 gébé eyigembə nlə mangéne
 mbaá ne ngé ji.

14 Ne ajóó ne me aké, ‘Εσωω
 ayi ukwéne ante sé ajya wə
 nnó əkaá genó eyige Εσωω
 akεlege ɔpyε. Ne apyé nnó ɔgé
 muú utóó wuú ayi wáwálé ne
 ɔwuú meko wuú.

15 Wə ɔgarege nyé bəó ako
 nkane ji alu, ɔma ɔgarege
 εbwó unó bi ɔwuú ne ɔgené.

16 Ne nkane εlúmbə, ɔgili
 nde nana. Kwile ka, áwyaá
 wə manaá Εσωω, ne kuúgé
 Ata Jisós nnó ashwəné gabo
 wye’.

*Pəl agaré nkane Jisós atəme
 ji mbaá bəó bi álá pó Jus*

17 “Nkerégé né Jerosale nɔye
 kpe né εcha upε Εσωω ne
 ndere nnenemmye, ngé ame
 gejya.

18 Ngé Jisós ne ajóó ne
 me aké, ‘Kwile lyaá Jerosale
 wáwá nende bəó abi alu fa
 áwuú nyε fə mekomejəó ayi
 ɔchwə garé getú ya’.

19 Nshuú ji meko nké,
 ‘Ata εbwó ákaá chánéné
 nkane mbó nkéne né macha

mmyemenene, mpyéne bəó bi
 áfyéé mataó ne wə, ntulege.

20 Nɔere ábó áwáne Stεfen
 ayi apyε bəó nnó ákaá wə
 agarege bəó depə tyé, mbə
 nlu wye nkamege né bəó bi
 áwáne ji, ne mbame mandeé
 bwó.’

21 Ne Jisós ajóó ne me aké,
 ‘Kwile chó, ntəme nyε wə tεtε
 né malə bəó abi álá pó bəó
 Jus.’”

22 Nɔere bəó bimbo áwuú
 nkane Pəl ajóó genó eyigé na,
 mekomejəó yina atanegε ji
 meno, εbwó álə mando delúlú
 aké, “Wáge mende yina, ak-
 wane fə mambε fa mme wó.”

23 Nɔere ájəó mbə, ákalege
 mbə, áfú bə nku bwó ne
 áchwéle mpúpú atya mfaá.

24 Menə muú bəó bee yimbə
 agége mbə, agaré bəó bíi nnó
 áse Pəl akpe né dachi bwó.
 Ajyεgé aké atulé Pəl, agaré
 geno eyige bəó Jus ákalege ji
 ula.

25 Ne áwε ji. Nɔere áchwó
 túlé ji, Pəl agíi muú kpaá ama
 ayi abə atene εfεé ake, “Nno
 εbé ese ekamé nnó átulé muú
 ayi áchyε ji melu nnó ábé
 muú Rom, ayi álá ápa mpa
 wuú wó?”

26 Muú kpaá bəó bee yimbə
 ajyε bane menə muú bwó ne
 ake ne ji. “Se gébé nnó ekage
 ɔkpaá mechə, mende yina alu
 muú Rom. Mende yina alu
 muú ayi áchyε ji melu nnó
 ábé muú Rom.”

27 Muú kpaá bwó yimbə
 awúgé achwó gíi Pəl aké,
 “Wáwálé nnó ɔlu muú yi
 achyε ji uto nno ábé muú
 Rom?” Pəl akame aké, “Eh.”

28 Ne ama jḡó ne Pḡl aké, “Nchḡ ḡka dḡó ne nlu mbḡ muú Rom.” Pḡl ashúú ji meko aké, “Nlu muú Rom ayi áchyeé ji uto nnó ábé muú Rom, te gébégé ábyené me.”

29 Bḡó bee abi abó álú man-
tulé Pḡl nnó agarege genó
eyigé ji apyé, áwugé mbḡ aja
mmye meso. Ne efó ekwḡ ntó
menḡ muú bwḡ yimbḡ metḡó
gétúgé ábó áwéle Pḡl ne bḡ
mkpokḡvé ayi Pḡl alu muú
Rom.

30 Yémbḡ menḡ muú bwḡ
yimbḡ alu kelege mankaá
genó eyigé Pḡl apye ne bḡó
Jus akálege ji ula, ne bíí
újyágé aferé Pḡl bḡ mkpokḡvé
né amu ne akuú anḡó baá
ne ákpakpa melḡ ako nnó
áchomé. Áchómégé áchwḡ
ne Pḡl né mbe ushu bwḡ.

23

*Pḡl atené mbe ushu
ákpakpa melḡ*

1 Pḡl atené mbe ushu
echomele melḡ, ape bḡó
domeé ne aké, “Anḡmé ba
nlu mé né mbe ushu Esḡwḡ
yendégébé kpaá te fi, ne
metḡó wa echyégé me efwyale
né genó gefḡ.”

2 Ne Ananya ayi alu etukpe
ampye ure Esḡwḡ agaré bḡó
bí átené kwḡkwḡlé ne Pḡl nnó
ádo ji gekwékwe meno.

3 Pḡl aké, “Esḡwḡ ado nye
wḡ ntó gekwékwe. Wḡ ḡlu
eké ekwḡ gepú ewé áwḡgé ne
mbḡmé. Wḡ ḡjwḡle efeé nnó
ḡpa mpa wa nkane ebé elu ne
ḡma kwé ebé nkane ḡké ádo
me gekwékwe.”

4 Bḡó bi atené kwḡkwḡlé ne
Pḡl agiú ji aké, “Mbḡ ne ḡshye
etukpe ampye ure Esḡwḡ?”

5 Ne Pḡl ashúú ebwḡ meko
aké, “Anḡmé ba, nkaá fḡ nnó
alu etukpe ampye ure Esḡwḡ
wḡ. Nende nkaá nnó ḡwe
Esḡwḡ aké, ‘Ekagé muú ashye
muú kpaá melḡ.’”

6 Pḡl aké agene nnó gentḡge
bḡó abifḡ álú bḡó Sadusi ne
abifḡ álú bḡó Farasi ákale aké,
“Anḡmé ba nlu muú Farasi ne
ante ba álú bḡó Farasi. Ula bi
nkpené unḡó mpa elé gétúgé
nkame ne mbélé uméé nnó
bḡó bi ágbḡ ákwilege nye né
negbo.”

7 Pḡl ajḡgé mbḡ, bḡó Sadusi
ne abi Farasi álḡ manwamé
ne ate, ne echomele ewémbḡ
ekaré malu apea.

8 Ebwḡ áwámege mbḡ
getúge bḡó Sadusi aké muú
agbogé ákwilege sé né negbo
ne ákamé fḡ nnó ekiénné
Esḡwḡ elu wḡ ye genó fḡ nkane
Mendoḡ gepḡ. Yémbḡ bḡó
Farasi ákame nnó unḡó bi uko
úú.

9 Ne mawámé ama ja dḡó.
Ne anleré mabé Esḡwḡ abi álú
geluáge bḡó Farasi ákwile ka
ájḡge ne eshye aké, “Esé dege
fḡ gyé ayi mende yina apye
wḡ. Ndḡfḡ ekiénné Esḡwḡ ye elé
mendoḡ ne ejḡó ne ji wáwálé.”

10 Gébégé mawáme yimbḡ
aláa lé umyeumye, muú kpaá
bḡó bee afḡó nnó ágyale nye
Pḡl ubauba, ne agaré bḡó bee
nnó áféré Pḡl efeé ákére ne ji
mmu dachi bḡó bee.

11 Bíí bimbḡ ne utuú Jisós
achwḡ tene nenkuné mmye
Pḡl ne ajḡó ne ji aké, “Gbaré
metḡó wyé, ndere ḡgarege

nkane nlu né Jerosale mbəntó ne əgarege nyε bəó né Rom.”

Bəó fə ásó mala manwá Pəl

12 Bií uɣyágé bəó Jus fə ásó mala ne áchə mmyε nnó εbwó anyεé ne ányú genó gefó kpaá tε áwáne Pəl.

13 Ne bəó bi áchəó mmyε ápwó usaá upea.

14 Ne ájyε gé anós baá bi apyε upε εsəwə ne ákpakpa melə áké, “Esé dechə mmyε nnó denyεé, denyú genó gefó kpaá tε esé déwáne Pəl.

15 Nkane elúmbə, enyu ákpakpa melə təge meko mbaá menə muú bəó bee nnó ató Pəl depyε eké dékelege mamapε mechə Pəl chánéné ne esé dékpomé mmyε manwá ji gemεge nnó akwóné fa.”

16 Ne maá mende ayi meɣmε Pəl yi mendée awú genó eyi εbwó abə ásó mala mampyε, ajyε garé Pəl né dachi bəó bee.

17 Ne Pəl akuú muú kpaá bəó bee ama aké, “Se nte mamane yi əjyε mbaá menə muú enyú, awya geno fə mangaré ji.”

18 Ajyεgé ne ji εwu aké, “Pəl muú denə aké nchwó ne nte mamane yina eta wyε, awya genóge fə mangaré wó.”

19 Menə muú yimbə ase nte manmané yimbə átene babá, agii ji ake, “Ndé mechə əkelege mangaré me?”

20 Ashuú ji meko aké, “Bəó Jus fə ájəó ábélé nnó geyá εbwó ágaré wə əma chwó ne Pəl né echomelé melə, εbwó akélege mampyε eké ámage pé mechə Pəl chánéné.

21 Yémbə εbwó áchwəge, əkamege nende bəó ápwə usaá upea abi ábií né meti, ágile manwá Pəl. εbwó ácho mmyε nnó anyεé ne anyú genóge fə kpaá tε áwáne Pəl. Ne nana εbwó ágile manwú genó eyige tanεge wə meno.”

22 Ne menə muú yimbə aké ne maá yimbə, “Chó ne ekage əpyε muú fə akaá nnó əgaré me mechə εwé.”

Ató Pəl mbaá Felis ayi gəmena

23 Əwyagé menə muú bəó bee yimbə akuú bəó apea abi akwəlege ji né dekpakpaá, aké ne εbwó, “Jyage usaá bəó bee ufya abi ákene ne uka ne usaá bəó bee uléε meso εfyá abi ákwəme mfaá ujuná ne jyage ntó usaá bəó bee ufya abi álú ne makə. Gárege εbwó ákpome mmyε áse Pəl ájyé né Kaisaria né kálánká eneneama ne utuú bi.

24 Ségé ujuná εbifə nnó Pəl aké akene ákwómé mfaá. Tige ji akε pere akwóné né ushu Felis ayi gəmena.

25 Ajəgé mbə, ásá ntó ηwe aké,

26 “Me Klodyos Lysia ne nsame ηwe yina mbaá Ata Felis ayi gəmena. Ntamé wə.

27 Bəó Jus ábó apyé mende yina ne ákelege manwá ji. Nwuúgé nnó alu muú yi áchyεé ji melu nnó ábé muú Rom, me mfé εwu ne bəó bee ba ne mferé ji né amu εbwó.

28 Tε mbə nkelege mankaá gyé ayi εbwó aké mende yina apyε, nse ji defé mbe ushu ákpakpa melə bwó.

29 Agigé ji, nḡe fɔ nnó apye genó eyige ábó manwá ji wó ye mankpe denɔ. Ebwó ábó anyéé lé mbeé né mabé bwó.

30 Ewyagé muú fɔ achwó garé me nnó bɔ́ Jus ásó mala manwá mende yina. Ne ntó ji ténéténé eta wye. Ngaré ntó bɔ́ bi áké ji apye gyé nnó áchwó garé wɔ genó eyige ji apye. B́e peré.”

31 Ne bɔ́ bee bimbɔ́ ápye wye nkane menɔ muú bwó agaré ebwó. Ase Pól né utuú bimbɔ́, áke kraá ákwóné Antipatris.

32 Bií uyyagé bɔ́ bee abi ákene ne uka ákééré né dachi bwó ne abi awya ujuḡa áse Pól áfé ne ji.

33 Ebwó ákwónégé Kaisaria, áchye gɔmna ḡwe yimbɔ́ ne áfyε Pól né amu jíí.

34 Akuúge ḡwe yimbɔ́, agíí Pól aké, “Ḳtané ndé geba?” Pól ashuú ji meko aké, “Ntané gebagé mewaá Silisya.”

35 Gɔmena awuúge mbɔ́, aké ne ji, “Gó bɔ́ bi aké apye gyé áchwó ne nwuú mpa wye.” Ne ajó aké ájye bélé ji né echa ewé Mfwa Herɔd abɔ́ aténé ne aké bɔ́ bee ábamé ji.

24

Felis apε mechɔ́ Pól

1 Nɔ́ eta ekoógé, Ananya ayi etukpe ampye upε Eḡwɔ́ ne ákpakpa bifɔ́ áchwó né Kaisaria ne Tetulɔ́s muú yi akaáge mabé bɔ́ Rom.

2 Akúgé Pól akpe mmu, ne Tetulɔ́s alɔ́ mangaré gyé yi Pól apyé aké,

“Ata Felis apye bɔ́ esé ábó nesɔ́ né gejamégé gébé gétúgé ḡgbaré ebwó chánéné. Ne gejamégé unó bi wɔ́ ḡkwɔ́ré, wɔ́ apye melɔ́ ese enené.

3 Ne esé desε mechɔ́ ewé ne metɔ́ megómégó ne bɔ́ áfεge yendé mbaá gébé geko.

4 Nkélégé fɔ́ manchɔ́ wɔ́ gébé yémbɔ́ nnene wɔ́ mmye nnó ḡwuú mechó ewé me nkelege manjó́.

5 Eḡé degé nnó mende yina alu muú efwyale, akene malɔ́malɔ́ apye bɔ́ Jus ako ádorege makpo ne ate. Alu ntó menɔ́ mbε né mbaá bɔ́ bi ákuú ebwó nnó ekwɔ́ Nasaren.

6 “Ábɔ́ akεlege ntó mamfyε deba né echa upε Eḡwɔ́ ne depyene ji [Eḡé debó delu mampa mpa wuú nkane ebé sé elu,

7 yémbɔ́ Lysia menɔ́ muú bɔ́ bee achwó fɔ́ ji né amu sé,

8 ne aké dechwó depa mpa Pól né mbε ushu wye.] Ḳgigé mende yina, ḡwuú nyε unó uko ebi esé dejɔge mbɔ́ nnó apye.”

9 Tetulus ajɔge mbɔ́, bɔ́ Jus ako abɔ́ álú eféé ákame nnó elú wáwálé.

Pól anḡménε mmye jíí né mbε ushu Felis

10 Ne gɔmena yimbɔ́ afu Pól ebwɔ́ nnó ajó́, Pól alɔ́ ye manjó́ aké, “Nkaá nnó ḡpa mé mpa né melɔ́ ewé ne gejamégé anḡmé, ne metɔ́ egó́ me manḡmené mmye ya né mbε ushu wye.

11 Mbɔ́gé ḡgigé, ḡwuú nyε nnó ndɔ́ elu dangbeé

efyaneεpea eyi mbó njye né Jerosale manogé Εσωω.

12 Ne bós Jus agé ye me nyεégé mbeé ne muú fó né εcha upe Εσωω wó, ne ágé ye me mpyεge bós Jus adorege makpo ne ate né macha mmyεmenene ye né melu fó né melo wó.

13 Εbwó ákagé lere fó nnó genó eyige εbwó áké mpye gelú wáwálé.

14 Ne nkamé genó gema eyige εbwó áké, ‘Nnoge Εσωω ayi ukwene ante sé né meti ewé εbwó áké élmé fó. Yémbó nkamé lé unó uko ebi mabé Mosis ajós ne ebi bós ekpavé Εσωω ásámé.’

15 Ne nwyá umeé wye nkane εbwó ntó awyá nnó Εσωω apye nyε yéndemuú akwile né negbo ye apye galógaló, ye apye gabo.

16 Ne nmuame yéndégébé nnó metós wa ébé pópó né mbe ushu Εσωω ne mbe ushu akwaá

17 Εbélé mé dós ayi mbó nla jyε né Jerosale wó ne mfé nana ne nka mampó bós Jus ne mampye ntó upe mbaá Εσωω.

18 Gé genó eyi gepye me njye né εcha upe Εσωω mbó ne εbwó ágené me wye. Mbó nnerege mampye upe bimbo nnó nshwóné mmye ya, gejamégé bós abó ápó ne me, ne ye efwyale εtane wó. Ne bós bi abó ágené me élé bós Jus abi átané né gebagé mewaa Εsya.

19 Mbógé εbwó abó ágé nnó mpye gyε, mbó áchwó gáre né mbe ushu wye.

20 Elá pó mbó wó, bós bina ágaré gyε ayi εbwó ágené

gébégé ákpakpa melo ápelé mecho wa.

21 Εsé ne εbwó debó debo efwyale wye né genó gema. Elé genó eyi mbó njós né metós metós εbwó nké, ‘Mbó mpa ne enyú fina gétúgé mfyε metós nnó muú agbogé akwilege nyε né negbo.’ ”

22 Felis awuúgé mbó, depó εtire na deko, ndere akaá mé meti ewé Jisós chánéné, agbé mecho ewémbó aké, “Lysia menó muú bós bee achwógé ne nsó mpa yina.”

23 Ne agaré muú kpaá bós bee ama nnó ábámé Pól yémbó álya ji ábé shushu ne alyage ntó ajeé bií áchwó áchyεge ji unó bi uli ji. Acho gébé ne mpa Pól né aḡmé apea.

24 Εbelegé Felis ne mendée wuú Drusila áchwó gé Pól. Mendée wuú abó alu muú Jus. Εbwó ákuú ji ne álo manwú ndere ji agárege εbwó nkane muú akage fyε metós ne Kras Jisós.

25 Ne agaré nkane muú akage be cho ne nkane muú abó mangbaré mmye ji né bií mpa Εσωω ebi uchwós nyε. Felis awuúge mbó, efós ekwó ji metós aké, “Cho kpé, ngegé gébé mmage kuú nyε wó.”

26 Ajós mbó, aferege nnó Pól achyεge nyε ji ḡka. Né getú eyina akuú Pól yéndégébé ado abya ne ji.

27 Εpye wyεmbó kpaá aḡmé apea ákoó. Gébégé áchyε Poshós Festos geluógé Felis, Felis alya Pól né denó élé akεlege mampye matós agós bós Jus.

25

Pól aké áteé mechó wuú ejye mbaá mfwa Rom

1 Ndó ekoóge eléé eyi Festos aselé gefwa né gebagé mewaá Judiya, atané né Kaisaria afé né Jerosale.

2 Ne anó baá bi apye ure Esowó ne ákpakpa meló áchwó ne mechó Pól né mbe ushu wuú, ákwó ji mata nnó,

3 apye ebwó genó eyigé na ndere ebwó ákelege, ató Pól achwó né Jerosale. Ebwó ábó asó mala nnó ájwólege meti, Pól achwógé ebwó áwá.

4 Festos ashúú ebwó meko aké, “Pól alu mmu denó né Kaisaria ne éla gachye nkéré ewu.

5 Mbógé apye gye, garege anó bós nyú akwólé me deyye né Kaisaria ne akpa mechó ewémbó achwó mbe ushu wa.”

6 Ne Festos ama belé né Jerosale genógé ndó ené ejyegé ne efya ne akéré né Kaisaria, bíí uyyagé ajwólé né echa eso ne ató nnó achwó ne Pól.

7 Achwó ne Pól, bós Jus abi abó átané Jerosale áno ji mme ne ábó mama ji ukpékpé depó mmye ayi álá kágé lere nnó genó eyigé ebwó ajóó gelu wáwálé.

8 Ne Pól anmene mmye ji aké, “Mpyé ye gyéé fó né mabé bós Jus wó, ye efwyale nchyé né echa ure Esowó wó, ne mpye fó gyéé mbaá mfwa Rom wó.”

9 Yémbó Festos akelege mampye matóó agóó bós Jus, nkaáwú ne agíí Pól aké, “Pó

ojyé né Jerosale ápa mpa wye né mbe ushu wuú?”

10 Ne Pól ashúú ji meko aké, “Ntené fa né echa eso mfwa Rom ne gé mbaá ayi ábó mampa mechó wa na. Wó ókaá chánéné nnó mpye bós Jus gyéé fó wó.

11 Mbógé nkwe ébé ewé ábóó manwá me, mfó fó negbo ne mbógé depó deko etiré ebwó ájóó ne me depó wáwálé, ókágé gbaré me óchye ebwó. Nnene wó mmye nnó óteé mechó wa ejye mbaá mfwa Rom.”

12 Ne Festos awuúge mbó, ajye jóó ne bós majye bíí, ewyagé ajóó ne Pól aké, “Te mbaá wó óké atéé mechó wye mbaá mfwa Rom, ewu ne ojye.”

Pól atené mbe ushu mfwa Agripa ne Benise

13 Ebélégé mfwa Agripa ne Benise áfé né Kaisaria mantamé Festos.

14 Abélégé eféé dós bíí fó Festos achwó ne mechó Pól né mbe ushu mfwa yimbó aké, “Mende fó alu fa ayi Felis alyá né denó gebégé ajye.

15 Ne njyé gé né Jerosale, anó baá bi ápye ure Esowó ne ákpakpa bós Jus ágaré me depó etiré ebwó aké Pól apye. Ne ebwó aké me nsó mpa nnó mende yina akwé ébé.

16 Ne ngaré ebwó nnó gepógé bós Rom gepó fó nnó ájóó nnó muú akwé ébé, ayi ji ne bós mpa bíí álá tene unó mpa ne anmené mmye jíí né depó deko etire aké ji apye wó.

17 Ebwó áchwógé fa áchó sé gébé wó, bíí uyyagé njye jwóle

né εcha εso, nké áchwó ne mende yina.

¹⁸ Bóò mawamé bií ákwilegé ka, ajóò yε nnó akwé ebé fò nkane mbó mferé wó.

¹⁹ Ebwó abó anyεé le mbeé ne gefó εyigé ebwó ánogé εsowó ne ama anyεé mbée gétúgé muú fò ayi ákuú Jisós, agbo me yémbó Pól alu joge nnó alu mebe.

²⁰ Ndere nlá kágé se geno εyigé mpyε, ngiú Pól nnó ajye né Jerosale ápa mechó wúu εwu.

²¹ Yémbó Pól aké εlome lé nnó ályá ji né denó kpaá te mfwa Rom apáne mpa wuú. Ne agaré aké ábamé ji kpaá te agene meti mantó ji mbaá mfwa Rom.”

²² Ne Agripa awuúge mbó aké, “Me ntó nkelege manwu né menó mende yimbó.” Ne Festos aké ne ji, “Geya owuú nyε”

²³ Bií uyyágé mfwa Agripa ne Benise áchwó ne gejamégé bóò ánoḡe ebwó dóò ne mabeé, ebwó ákpe ájwólé né εcha εso. Ne anóò bóò bee ne anóò bóò abi alu meló. Ne Festos agaré áchwó ne Pól,

²⁴ ajóò aké, “Mfwa Agripa ne bóò ako abi alu fa, gεge mende yi bóò Jus ako áchwóò, ábáneḡe me yendégébé ákpeage me nnó akwané sé membe mebe wó. Abó ápyε né Jerosale, ne ápyε ntó fa né Kaisaria.

²⁵ Yémbó nḡe fó genó εyige ji apyεé εyige ji abó mangbó wó. Ne te ji mbóò aké átee mechó ewé ejyε mbaá mfwa Rom, nkamé nnó ntene ji ajyε εwu.

²⁶ Yémbó mpó ne genó εyigé nsame nyε ntó mbaá mfwa yimbó gétúgé mende yina. Nkaáwú ne nchwó ne ji né mbe ushu εnyú, titi né ushu mfwa Agripa nnó, εnyú ntó dejóò mechó ewé ne nkaá genó εyigé nsame.

²⁷ Me nḡé nnó εló fó ntó nnó átó muú denó mbaá mfwa ayi nlá garé gyεé ayi ji apyε wó.”

26

Pól anḡmene mmyε jii né mbe ushu mfwa Agripa

¹ Agripa awuúge ne akuú Pól aké, “Nana élé gébé jyε manjóò mejóò nnó oshya wa okame meko bwó.” Ne Pól afu amu aló manjóò anḡmeneḡe mmyε jii aké,

² “Ata Agripa, nḡé nnó nwyá éfwó mantené né mbe ushu wyε fina manḡmené mmyε ya né depó etiré bóò Jus ámalé me mmyε

³ Njogé mbó, gétúgé nkaá nnó okáage ḡepḡge bóò Jus cháḡéné ne unó bi ebwó anyεé mbeé ne ate. Mbó ne nkwo wó mata nnó ose gébé owuú genó εyigé nkelege manjóò.

⁴ “Bóò Jus ako ákaá nkane ḡeḡwá ya gelu te démbáné ḡetúḡe nwené né mpu bwó ne né Jerosale ntó.

⁵ Ebwó ákaá me te gachí ḡefḡge muú ayi mbó nlu. Mbogé ebwó ábó ágáreḡe wáwálé, mbó ájóò nnó nlu muú né uchome Farasi ayi akwolege mabe chere chere ne anóḡe εsowó mpwó bóò ese ako.

⁶ Ne nkpe mbó unóò mpa fi ḡetúḡe nnéré metóò né unó bi

Ἐσωῶ ἀβό anyémēno ne ukwēne antē ese.

⁷ Γε wyε menomenyεέ εwέ matoó ese áfyaneápeá ajwale ágile ndere εbwó ánógé Ἐσωῶ utuú ne ἠwómese. Ata elé getúge nneré metóó ne nkpéne mbó unóó mpa ne bóó Jus bina.”

⁸ Gó me ngiú enyú ako nnó, “Ulannó enyú deféré nnó epó kókoge nnó Ἐσωῶ apye bóó akwile né negbo?”

⁹ “Me Pól gébé gefó mbó ntené ne εshye nnó mpye ndere εji me metóó manii mabó Jisós ayi Nasaret.

¹⁰ Na ne mbó mpyé né Jerosale. Anóó baá bi ápye upe Ἐσωῶ ábó áchye me εbwónye ne mfyε gejamégé bóó Ἐσωῶ denó. Ne yendégébé eyigé ajógé nnó áwáne εbwó nkamege ntó.

¹¹ Yendégébé nchyege εbwó εfwyale né macha mmyemenene ese mako, mpye nnó εbwó áshya Jisós kpekpe, áféré matóó ne Ji. Nchye anywóné me mmu kpaá te nkwone maló mme bóó bicha manii εbwó mbwe εwu.

Pól agaré nkane ji akwaré metóó wuú, akwalé Jisós

¹² “Ebelegé, mfé ntó né melo Damaskós ne bó ἠwe abi alere nnó uto ba utané mbaá anóó baá bi ápye upe Ἐσωῶ.

¹³ Ata, ndere njye ne metóó ἠwómese, nge gekpékpégé genbo eyi gégēne gepwó ἠmeé getané né mfaánebuú, gechwó gene gegya me mme ne bóó abi abó akéne ne me.

¹⁴ Esee ako dékwe mme, ne nwú meko muú fó ajóó né mejóó Hibru aké, ‘Sól, Sól ulannó ókelege manii me mbwé? Óchyege geme jyε εfwyale manténe ukoló ne me. Óchyege geme jyε nkane menya ayi aselé metaá adorege.’

¹⁵ Ne ngiú nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Élé me Jisós muú wó ókelege manii ji mbwe.

¹⁶ Kwile ka. Nkwó wó ushu neḡmé nnó mpye wó óbe muú utóó wa, ógarege nye bóó unó bi ógené fina ne unó bi fó ebi nleberge nye wó né meso gébé.

¹⁷ Mférégé nye wó né amu bóó Jus ne mférégé nye wó ntó né amu bóó abi alá pó bóó Jus, ne ntome le wó eta bóó bimbo.

¹⁸ Ójyegé εwú, néné εbwó ame, ne óférégé εbwó né gemua, ópye εbwó áchwó né genḡbó. Éwéna etené nnó óferege nye εbwó né amú danchómeló, óchwó ne εbwó né égbé Ἐσωῶ nnó áfyεé matóó ne me ne Ἐσωῶ ajige nye nte gabo εbwó, ne ábó nye melu né geluage bóó Ἐσωῶ abi ji ajyá.’

Pól agaré utóó bií mbaá Agripa

¹⁹ “Ata Agripa nkane elúmbó, nshyá fó meko ayi atane mfaánebuú wó.

²⁰ Nló né Damaskós ngaré mekomejóó wuú ne nle nchwó fa né Jerosale. Nfé ntó yendé mbaá né maló bóó Jus ne ayi alá pó bóó Jus. Mbó ne ngarege yéndemuú nnó ákwore metóó alyáá gabo wuú, ákéré mbaá Ἐσωῶ ne

ápyεge unó bi ulere nnó εbwó ákwore genḡwá bwó.

21 Gé genó eyi gepyé bós Jus ápyéné me né mmu εcha upε Εσωω άkelege manwá mbó.

22 Yémbó Εσωω αποó me yendégébé kpaá τε fi. Ne ntene ngarege mekomejós ayi áfyé me né εbwó mbaá bós ne ubyanḡkwó bó. Ngarege le unó bi bós ekpávε Εσωω ne Mosis ábó ájós τε gachí nnó upye nye.

23 Εbwó ábó ájós nnó, “Muú yi Εσωω akweré ji ελά gefwa abó mangbó ne ábé muú mbe yi akwile né negbo ne apye bós Jus ne abi alá pó bós Jus ágé genḡbó.”

Afwa melo ápyame manwú depo εtiré dekene ne Jisós

24 Ndere Pól alu áḡménége geme jíi, Festos aweé ji aké, “Pól omée gebwó. Unó bi ogii dós upye wó ole mée gebwó?”

25 Ne Pól ashuú ji meko aké, “Ata me mmée fó gebwó, njógé le unó bi úlú wáwálé.

26 Wáwálé alu nnó mfwa Agripa akaá depó ti deko, nkaáwune njógé mbó nlá pó ne εfo metós, nende depó tire na depyé fó bibii wó.

27 Mfwa Agripa, pó okame ntó depó eti bós ekpávε Εσωω ásámé? Me kaá nnó mfwa akamé.”

28 Ewyage mfwa Agripa agii Pól aké, “Wó oféré nnó okage pye me wyε tenétené nnó mbé menḡwale Kras?”

29 Ne Pól ashuú ji meko aké, “Ye εbé le nana, ye meso gébé, nnenemmye mbaá Εσωω nnó wó ne bós ako abi awuú mbó me fi nnó debé éké me, yémbó

εpófó nnó enyú dekre deno nkane me nkpené.”

30 Pól ajógé mbó, mfwa Agripa, gomena Festos, Benise ne bós bifó ákwilé ka.

31 Ne ndere εbwó ájyé dafye, ájoge ne ate aké, “Mende yina apyé fó genó eyigé abó mangbó wó ye deno manḡpe wó.”

32 Mfwa Agripa ajós ne Festos aké, “Mbógé mende yina ábé danjye ne mechó ewé mbaá mfwa Rom, mbó delyaá ji.”

27

Bós bee áfε ne Pól né Rom

1 Nkane akame nnó dejuje, εfée ne dejuje kpe esogeka, ewé ejyé melo Itali. Agbaré Pól ne bós deno abifo áchye muú kpaá bós bee ayi ákuú ji Julyos. Ji alu né geluage bós bee abi mfwa kpa bós Rom.

2 Ne εsé ako dekre esogeka éwé étané melo Adramatim éjye malu yi makpé átarege né gebagé mewaá Esya [Aristakos ayi atané melo Tessalonika né gebagé mewaá Masedonia, alu ntó ne εsé.]

3 Bií ujjágé εsé dekwóné né Sidon. Julyos aló melu ne Pól τε alya ji nnó ajye gé ajeé bií nnó áchye ji genó eyigé gelií ji.

4 Détánégé Sidon delo manjye, ne gétúgé mbyo atané εsé mbe, degya defé εgbe Syapros melo ewé nnyi nenós ewu mme mbaá ayi mbyo alá pó dós.

5 Esé déchyágé εbeé mega ewé élu toitoi ne Silisya ne ewe fo ewé élu toitoi ne

Pamfilya, εφεέ ne déchwó kwóne né Mira né gebagé mewaá Lysha.

6 Muú kpaá bós bee yimbo age esogeka ewécha ewé etané né melo Aleksandra ejye melo Itali, εφεέ ne afye esé mmu.

7 Esé deke perepere né gejamégé ndo, degé efwyale ne délé kwóne melo Snedus. Ndere mbyo alá kamé nnó esé déjye mbe wó, dekwóré defé égbé ewé *Kret melo ewé nnyi nenós ewú mme, dekoó nechye né Salmone.

8 Dekene dejye mapeá mapeá, melo ewé nnyi nenós ewú ne mme démye kpaá dékwóné nechye eniné ákuú nnó nechye népere, kwókwólé ne melo Lasiya. *

9 Esé debó decho mé gejamégé ndo ne bií kpaá ebi ápyé gepε mashwóné ubée ubi úkoó mé. † Ne Pól achye gejamégé bós majyεé abi alú mmu esogeka aké,

10 “Anmé ba, ngé nnó mbogé detogé eshye dejyεgé gejamé unó unóme nye chóncho ne esogeka ne bós ágbóo nye ntó.”

11 Ye éle Pól ajós depó ti, muú kpaá bós bee afye yeé mekpo wó, akwólé le mekoyi menjamé ne mbós esogeka ájósge.

12 Te ndere nechye eniné mbo nela nepó nechye neló neló eniné bós ájwólege gébégé gefwene, gejamégé bós akélege nnó esé dejye mbe kpaá te dekwónege nechye eniné ákuú nnó Fonis né melo

Kret. Fonis alu mbaá ayi εβεέ mega ekaré ufafa upea.

Mbyo nnyi akpa ésonjeka

13 Ewyagé mbyo atané ntee εβεέ mega aló manchwó ne bós bi álú né esogeka áferége nnó efwó ekwólé εbwó. Ne εbwó áferé dánḡmáa ésonjeka afyé mmu esogeka. Apyεgembó, aló manjye mapea Kret melo ewé nnyi ne nós ewú né mme.

14 Ewyá ye wó, mbyo nnyi atané achwós esé mmye né εgbe εbwónyε, mbaá ayi ημεέ etanege né Kret.

15 Mbyo nnyi yimbo achwó ado esogeka ayi ánjamé alá kágé bwóle mekpo esogeka nnó ejye mewaá. Ebwó akpe lyaá nnó mbyo akpa éwú.

16 Ndere dejye dekoó maá melo fó ayi nnyi nenós ji mme, melo ewémbó ákuú nnó Koda. Ne ndere dekoge maá melo yimbo unó bi úlú wye ugbε mbyo nnyi nnó áchwógé ne eshye. Ne esé demye deja ékpée ewé áshii né ula esogeka defye mmu.

17 Apyεge mbo, ábané ekpée ne esogeka áwe ne manyíí nnó ekagé ekpée egypte ne esé debó εfo nnó esogeka eshulege nye εfé kwókwóle ne Lybia ne εfáage nye né manchwé usó ayi átánege né εβεέ mega. Eφεέ ne εbwó anyaaá ndeé nnó mbyo akpe mmu ákpá esogeka.

18 Ndere mbyo nnyi alú kóoge ne eshye, ne bií újyágé εbwó áférege matuú ayi álú

* 27:8 Ελί wáwálé nnó: Nana gé gébé eyige afofo achwó dós na. † 27:9 Ελί wáwálé nnó: Bii kpaá bina né bó ηwe bifó ása nnó élé bií bi ályage menyεé kpékpe.

mmu esogeka áfómege nnyi nnó ewu efuú.

¹⁹ Bii bimbó ukoóge ne dónḡo, bḡḡ bi ájáme esogeka ákpa unó bi ápye utó né esogeka áfumé nnyi.

²⁰ Ne esé déla wyémbó né gejamégé ndḡ yéé ημεέ, yéé ambe degε wó ne mbyo nnyi akpane ésonḡeka eyje egbe ewé ne ewé. Nḡere mbyo nnyi apyεmbó, mane magyále esé ne déferé nnó dechwḡ degbó.

²¹ Nkaáwú ne εfo εpyé bḡḡ álaá mesa né gejamégé ndḡ. Ewyagé Pḡl akwilé ka aké ne εbwó, “Anḡmé ba, mbḡge enyú debó dewú majyεé ma ne esé dela né Kret, mbḡ ekpée ne gejamégé unó uchḡ mbḡ wó.

²² Ne me nnene enyú mmye nnó dégbaré matḡḡ. Ye muú ayi agbo nye apó wyéé esogeka ewú ewú ne énoḡme nye.

²³ Nḡḡge mbḡ getúge Eḡḡwḡ ayi abḡ me ne Eḡḡwḡ yi me nnóge ne atóme ekiénné wuú ne utuú εbi njuú. Echwḡgé εtené me nekuné mmye,

²⁴ eké ne me, ‘Pḡl ófḡgé fḡ. Otenege nye mbe ushu mfwa Rom. Né ulḡḡ melu Eḡḡwḡ, ye muú nyú ama ayi agboó nye apó.’

²⁵ Nḡere ekiénné ewémbḡ echwó ne mekomejḡḡ yina, nkamé ne Eḡḡwḡ. Ngarege enyú nnó dégbaré matḡḡ dépélé, Eḡḡwḡ apye nkane ji ajḡḡ.

²⁶ Pḡl ama jḡḡ aké, Mbyo ákpane nye esogeka ateé né gebage mewaá eyige nnyi nenḡḡ mme.”

²⁷ Ne ndḡ ekwónégé efya ne eni, mbyo nnyi akpá esogeka

εchyá εβεé mega. Eβεé ewémbḡ ákuú nnó Adraya. Metḡḡ utúú ékwónégé ánjamé esogeka áferége nnó esé delú kwókwólé ne mapea mewaá.

²⁸ Ne εbwó ábḡ menyii áshii né genó gefḡ eyi genḡḡ, áηme mmy nnyi nnó ámeé ndere nnyi négomé. Amεgé ágé nnó nelu usaá bḡ ratḡgé ukéné. Ewyagé ama meé ne ágé nnó nnyi néla nana usaá bḡ ratḡgé uní meso efya.

²⁹ Ngarege εbwó áfḡḡ nnó mbyo nnyi atene nye esogeka efé εdo né mataá ayi alú mmy nnyi, eféé ne áferé bḡ dánḡmáa esogeka anii áηmé né mmy nnyi nnó esogeka εtené. Apyεge mbḡ, áshyáge nnó bii ujjá wáwá.

³⁰ Elé ánjamé esogeka ákélege mambó ájye, eféé ne ápwyaá ékpée ashulé né nnyi ne áma aké, εbwó ájye ηma genó fḡ né mbe esogeka.

³¹ Pḡl akaá ne ajḡḡ ne bḡḡ bee ne muú kpaá bwó aké, “Mbḡgé ánjamé esogeka átanégé, ebyennḡ muú ayi ápóme nye apó.”

³² Pḡl ajḡgé mbḡ, eféé ne bḡḡ bee ajye ḡḡré manyii ayi áwelé ékpée wyé. Áḡḡrégé manyii yimbḡ, álya ékpée nnó eyjé.

³³ Wye ndere bii uchwḡ jyaá, Pḡl ane bḡḡ ako mmye nnó ánye menyéé, ajḡgé aké, “Nḡḡ εle mbḡ efya ne enii fi eyi degile nnó mbyo nnyi yina abyε nye, ne ye genḡ denyé wó.

³⁴ Ne nnene enyú mmye nnó denyéé eké genḡ nnó débḡ εshye, ekage degbó. Ye muú yi mekpo emye nye ji apó.”

³⁵ Ajóḡé mbó abó nto bréd, atamé Ἐσωῶ, agya geba abó manyéé né mbé ushú ébwó ako.

³⁶ Ne ébwó ako agbaré matóó, abó nto bréd ányéé.

³⁷ Mpa bóó ako abi álu mmu ékpée ewena, álú usaá ufya ne uléé meso nekuú ne ama (276).

³⁸ Yéndémuú anyé agbeé, ébwó ákpa menyéé yi álaá né mmu esogeka ágbé né nnyi nnó esogeka efuú.

Ngbannyi apye esogeka egypté

³⁹ Bií uyyágé, ébwó ákaá fó geba eyíḡé ébwó álú wó yémbó ágé nechye né nnyi eni nelú gesó gesó. Eféé ne ébwó amuamé mampye esogeka ejye né mbále nechye eniné mbó.

⁴⁰ Ne ébwó ásoré manyíí ayi abó áshíí ne uno ebi áḡmaá esogeka, ásoré ntó manyíí yi áwélé bó nsóm abi áḡwólege mekpo esogeka ákwe né nnyi, ama te ndée eyi elú mbé ékpée mfa. Mbyo nnyi akpage ese eféé né delo manjye mapeá mewaá.

⁴¹ Ndere esogeka ejye, edo né nchwéné usó eni nelú nteé nnyi ne mekpo esogeka ejye kpe né gesó eféé ne esogeka ékwamé. Ndere elu eféé mgbannyi adóo esogeka ewémbó kpaá te egypté.

⁴² Ne bóó bee bimbo ákélege manwá bóó denó ako nnó ekágé ébwó áwó akwó mewaá ne abó.

⁴³ Yémbó muú kpaá bwó abó akelege nnó ekage átá Pól ne agbé ébwó. Ne aké

yéndémuú ayi akage wó nnyi, abó mbé awó áchya.

⁴⁴ Ne bóó abi fó abi ála káge wó ágbaré uba esogeka awó ákwólege ébwó. Wye mbó ne yéndémuú ápyéé ne akwóné mapea mewaá chánéné.

28

Genó eyi gepyé Pól né melo Malta

¹ Ndere esé dekwone melo ewe nnyi nenóo ewu mme, ápye esé dekaá nnó akuú ewú Malta.

² Bóó bi álú né mbále nnyi ágégé esé, meshwe apye ébwó ne áse esé chánéné. Ébwó áséné mewé nnó esé déwyagé gétúḡé manaá abó akwené ne gefwene gelú.

³ Deweé etiré mbó desóḡḡé deko, Pól anyweré mechyé deweé afyé mewé ne gelugé mewé gépye gétóo getané né deweé etiré mbó géchwó nó ji né ébwó géníí wye.

⁴ Bóó melo ewé ágégé nkane gétóo yimbo genií Pól né ébwó, álo manmené ne ate aké, “Mende yina negbo nekoó ji ame né esogeka ne gabo wuú akámé nnó ji ábé mebe wó.”

⁵ Ne Pól anyigé ébwó wuú gétóo yimbo gétané gékwé mmu mewé eyi gelá pyéé ji genó wó.

⁶ Bóó bina apéle nnó Pól amuále nye, akwe mme agbó. Ébwó ágégé nnó ye genó eyi gepyé Pól gepó, akwóré mejóó meno aké, “Mende yina alu mbó élé meló.”

⁷ Mfwa Publos ayi ágbare melo ewé, awya dachi ne makóo jíí alú kwókwólé ne

meló. Agégé esé ase esé chánchá ne debelé ndó eléé né dachi wuú.

⁸ Nḡere delu eféé, Pól awú nnó nte Publos améé gefwene ne efóékó. Akwilé ajye gé ji ne anere ji ebwó mmye, anemmye mbaá Esowó ne mende yimbó átoó.

⁹ Bóó awúgé nnó Pól apye mende yimbó atóó, bóó mamée áchwó mbaá Pól ne apye ebwó átoóge.

¹⁰ Ne bóó bimbó ánogé esé dóó. Achyé esé gejamégé unó ne gébége esé déwúlege, ama chyé esé unó ebí upóge esé né neke eniné mbó.

Pól atané Malta afé Rom

¹¹ Ne amfaá aléé ákoógé, esé deyye dekpe esogeka ewé etané meló Aleksandra ákuú éwú nnó * aló uka ufa. Esogeka ewémbó ebó elú né melu ewé nnyi nenóó éwú mme, egilé nnó genóme gejjá.

¹² Ne esé dékwónégé né nechye né Sirakós eféé ne débélé wyé ndó eléé.

¹³ Délyágé eféé, dekwóné nechye ne Regum, débélé wyé ndó ama. Bif újyagé mbyo atané esé meso nteé nnyi ne éké ékwónene ndó epea, dechwó né Putoli. †

¹⁴ Eféé esé degé bóó Jisós fó abi ánené esé mmye nnó débélé ne ebwó uwyaá uma. Ajógé mbó, esé dekamé, debélé ne délé jyé né Rom.

¹⁵ Nḡere deyyé, bóó Jisós abi alú né Rom awúgé nnó dechwó, áchwóó gí esé.

Débané abifó né ntoné gesegé Apius, débané ntó abifó né melu ewé ankéé ábélege mmu áchyege manka. Gébége Pól agené ebwó aféé Esowó ne metaó wuú ntó ékwené.

¹⁶ Ne esé dékwónégé né Rom, ályá Pól nnó ajyé bélé mbaá ayi ji akélege, áchye muú bee nnó ábámé ji.

Pól akpe denó né Rom

¹⁷ Ebélégé ndó éléé, Pól akuú ákpákpá bóó Jus. Achwógé aké ne ebwó, “Anḡmé ba, nlu fá nkane muú denó; Apye me né Jerosale áfyé né amú bóó Rom ayi nlá mpyé mechó fó mebo wó ewé áwane me.

¹⁸ Bóó Rom ágigé me gejamégé bóó nkwé, ágé nnó nkwe fó ébé wó nkaáwú ne ábó akélege manlyá me njyé gétúgé nlá mpyé mechó fó mebo ewé áwane me wó.

¹⁹ Yémbó bóó Jus áshya nnó aferege me, eféé ne njyéé ne mpa wa nnó mfwa Rom ápá, yémbó epófó nnó nchwó maáma bóó ba mechó mmye.

²⁰ Gé ula bi nkuú enyú nnó esé déjwólé déjóó mechó ewé. Manyí ayi áwelé me na élé gétúgé muú yi esé bóó Israeli dégile.”

²¹ Bóó bimbó áshuú ji meko aké, “Esé degé ye bóó ḡwé abi atané Judiya, yé meko mebomebo ayi akpane getugé jyé ne gabo ayi apye wó.

²² Yémbó esé dekelege manwú eta wyé. Genó gema eyigé esé dékaá gelu nnó

* **28:11** Elú wáwálé nnó: Aló uka ufa bimbó élé aló uka bóó Rom. Ebwó akámege Kasto ne Pólos. † **28:13** Elú wáwálé nnó: Putoli alu ntó menó nechye né gebagé mewaá eyigembo.

yendé mbaá ayi bṓó ájwólégé, ájṓge gabo gétúgé εchomele εwé wṓ ólú wyéé.”

²³ Ajṓgé mbṓ, ákwyé bií εbi átúuge ne Pṓl. Bií bimbo úkwónégé, gejamégé bṓó áchwṓ áchomé né gepúge Pṓl ne álo mangaré εbwṓ mekomejṓó Εσωῶ né dondo kpaá τε nkwale. Agarege εbwṓ nkane gefwage Εσωῶ gélu. Amuame mampye εbwṓ nnó ákwṓré gepṓge bwṓ áfyε matṓó ne Jisós nkane ájṓge né ηwe Mosis ne abi bṓó εκpávέ Εσṓῶ.

²⁴ Awúgé mbṓ, abifṓ ákamé ne abifṓ ákamé fṓ mekomejṓó wuú wṓ,

²⁵ ne álo manyε mbeé εbwṓ εbwṓ. Gébége εbwṓ áchwṓ jyé, Pṓl ama jṓó meko yimbo aké, “Mendoó Ukpea έpyε gechánchá genó mangaré wáwálé mbaá ukwéne ante nyú ndere Asaya muú εκpávέ Εσṓῶ nnó asá nnó,

²⁶ ‘Chó garé bṓó bimbo nnó dewúu nyε lé wú ne dekáge ula, depelé nyé lé péle ne dégéné.

²⁷ Elúmbṓ gétúgé bṓó bina áηeá matṓó dṓó. Εbwṓ ágbé ntó matu bwṓ ne áma mále ame. Άpyεmbṓ nnó εbwṓ ágege sé mbaá ne áwuge sé. Mbṓgé εbwṓ ákeregé meso ετά Εσṓῶ, apye nyé εbwṓ átoó.’ ”

²⁸ Ne Pṓl anere manjṓó aké, “Enyú debṓ mankaá nnó abya melóméló yina alerege nkane Εσωῶ aferege bṓó né εfwyale gabo. Abya melóméló yina ajye nana mbaá bṓó abi álá pṓ bṓó Jus ne áwú nyé ji.”

²⁹ [Pṓl ajṓgé mbṓ, bṓó Jus álo

mantané dafyé, mbeé akwé εbwṓ εbwṓ.]

³⁰ Né aηmé ápea ayi Pṓl abelé né gepú εyigé ji achyεge ηka, asele yéndémuú ayi achwṓ gé ji.

³¹ Pṓl álú wyé έféé agarege bṓó nkane gefwage Εσωῶ gélu ne alerege bṓó depṓ εtiré Ata Jisós Kras, ajṓge depṓ gbṓgónṓ ayi álá pṓ ne εfo metṓó ne ye muú ayi achyé ji εfwyale apṓ.

ŊWE ayi Pól ásamé mbaá echomele bɔ́ɔ Kras né Rom

*Pól atamege echomele bɔ́ɔ
Kras né Rom*

¹ Me Pól, maá defwe Jisɔs Kras, ne nsáme Ŋwe yina. Eɔwɔ ajya me nnó mbe ŋgbá Jisɔs ne achyéé me utó nnó ngaregé abya melóméló wuú.

² Elé abya melóméló yina ne Eɔwɔ anyéé nya meno te gachií gébége ji apyéé bɔ́ɔ ekpávé bií ásamé né mmu Ŋwe wuú.

³ Abya melóméló yina átome ne Maá wuú, ji alu mpyáne mfwa Devid. Abyé ji ndere mekwaá.

⁴ Mendoó Ukpea aléré ne utó nnó Ji alú Maá Eɔwɔ gébége apyéé ji akwilé né negbo. Ji yimbɔ élé Jisɔs Kras.

⁵ Ne gétú ji, Eɔwɔ aléré me galógáló, ne apye nnó me mbe ŋgbá Kras ngaregé bɔ́ɔ né malɔ mme mako nnó áfyéégé metɔ́ɔ ne ji ne áwúgé ne ji,

⁶ chóncho ne enyú abi Eɔwɔ akuú nnó décho mmye ne Jisɔs Kras.

⁷ Getú eyigémbɔ ne nsáme Ŋwe yina eta nyú ako abi délu né Rom, enyú abi Eɔwɔ ágboó ne enyú dɔ́ɔ ne akuú enyú nnó débe bɔ́ɔ bií. Nnennemmye nnó Nte sé Eɔwɔ ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galógáló, ne ápye enyú débe né nesɔ.

*Pól atamege Eɔwɔ gétúgé
bɔ́ɔ Eɔwɔ abi álú né Rom*

⁸ Me mbɔ́ɔ kpe mbe, ntame Eɔwɔ wa gétúgé enyú ako né genó eyigé Jisɔs Kras apyéé eta sé, né gétúgé bɔ́ɔ ágaré abya metɔ́ɔ ewé enyú défyéé ne Eɔwɔ. Abya yimbɔ ake akwɔné malɔ mme mako.

⁹ Eɔwɔ muú me mpyéé utó bií ne metɔ́ɔ wa meko, mmye ké mangarége abya melóméló Maá wuú, alu nte sé wa nnó me mfyéé enyú né mmyemenene ya yéndégébé mpwwaá fó.

¹⁰ Nnennemmye nnó Eɔwɔ apye me mkpe nge meti nana manchwó ge enyú, mbɔ́ge nnó mbɔ́ ne ji akelege.

¹¹ Me nshyagé manchwɔ nge enyú nnó mpye enyú débɔ echye ewé Mendoó Ukpea echyéége nnó enyú débɔ eshye déwene né depɔré Eɔwɔ.

¹² Genó eyigé me njógé mbɔ́ gelú nnó esé ne enyú depoógé ate né metɔ́ɔ ewé défyéé ne Eɔwɔ. Enyú dékágé poógé me né metɔ́ɔ ewé défyéé ne Eɔwɔ me ntó nkágé poógé enyú.

¹³ Anme ba, nkelege nnó enyú dékaá nnó me nshuú ndɔ, ndɔ ne ndɔ manchwó gé enyú, nnó mpye bɔ́ɔ abifo né melɔ nyú ntó afyéé metɔ́ɔ ne Jisɔs wye ndere mpyéé né malɔ ayifo ayi bɔ́ɔ abi alá pó bɔ́ɔ Jus. Yémbɔ kpaá te nana nge fó meti manchwó nge enyú wó.

¹⁴ Genó eyigé me mbɔ́ɔ mampye gelú nnó me mbɔ́ mangaré abya melóméló mbaá bɔ́ɔ abi áge ne genɔ́ ne

abi álu amε gemua abi ákaa
genó ne abi alá akágé.

¹⁵ Ndere elúmbò, nshyagé
dòò mangaré enyú abi délú né
Rom abya melóméló.

¹⁶ Néndé mmyε egboó fò
me mangaré abya melóméló.
Ji ne awyaá utó Èsòwò ebi
uferegé yéndémuú ayi áfyéé
metòò ne Jisòs né efwyale
gabo. Èlò mbe ne bòò Jus
ekwòné mbaá bòò Grek.

¹⁷ Abya melóméló yina
agaregé ndere Èsòwò apyéé
nnó esé debe cho. Èsòwò
apyéé mbò, mbógé défyegé
metòò ne ji te ula ulòò kpaá te
kwyakwya, ndere asame né
mmu ηwe Èsòwò nnó, “Muú
ayi Èsòwò apyéé ji abeé cho
gétúgé áfyéé metòò ne ji abòò
genwá.”

*Èsòwò achyεge nyε efwyale
mbaá bòò abi ápyéé nchye*

¹⁸ Èsòwò alere ndere metòò
esòò ji né mfaánebuú ne
bòò abi ápyε gabo ne nchye.
Nchye ayi bòò bina ápyéé
ágbéé nnó bòò ákágé fò
wáwálé ayi mekomejòò Èsòwò
aleregé.

¹⁹ Èsòwò achyεgé nyε ebwó
efwyale néndé yéndégenó
eyigé muú abòò mankaá né
deporé Èsòwò, ebwó ákaa me
geji. Èsòwò jimboò apyéé ebwó
ákaa geji.

²⁰ Ebwó ákágé gá fò gemεge
bwó né mbaá gabo ayi ebwó
ápyéé, néndé te gébé eyigé
Èsòwò akwyéé mfaá ne mme,
bòò ábò ákágé kaá gefógé muú
ayi ji alú né mbaá unó bi ji
akwyéé yé elé alá agené fò ji ne
amε. Unó bina ne uleregé utó

bií ebi ula ubyεé ne ulerege
ntó nnó ji alú Èsòwò wáwálé.

²¹ Ebwó akaá Èsòwò, yémbò
áchyεgé fò ji enógé ewé abòò
manchye ji. Yé mantamege
ji atamegé fò. Yémbò ákwe
kenékéné né uferé bwó ne
matòò bwó ákwe kendeé eké
gemua.

²² Ebwó aké awyaá défòò,
yémbò álú lé ukekené bòò.

²³ Ebwó ályaá manógé
Èsòwò muú alá gboó, alá nógé
lé aló uka abi áfulé akwaá
bòò ágboó, dénywòne, menya
uká, ne eyi ekene uwya mme.

²⁴ Ndere elúmbò, Èsòwò
alyage ebwó nnó ápyεgé
gekwekwe gepò ne nnó
apyεge unó bi uchyεgé mekpo
unòò né mbaá ate.

²⁵ Ebwó áshya mankame ne
wáwálé ayi atome ne Èsòwò,
álá ákame lé ne genó eyi
gebyò. Ebwó ánógé ne áfεgé lé
unó bi Èsòwò akwyéé. Ashya
manógé Èsòwò jimboò muú
akwyéé unó bina. Ji alu muú
ayi esé débòò manógé te kwya
kwyaá. Amen.

²⁶ Gétúgé ubobo unó bina
ebi ebwó ápyéé, Èsòwò alyage
ebwó nnó abò mmwòlé
mampyεgé deporé ubele etiré
dégboó mmyε. Andée bwó
ályaá gefógé ubelé ebi ábòò
mambelegé ne ande, alá belé
lé ne ate andée.

²⁷ Wyεmbò ntó ne ande
ályaá mabelege ne andée,
álá belé elé ne ate ande. Ande
ápyéé ubobo unó bi ugboó
mmyε ne ate ande. Getu
eyigémbò, ebwó ambòò ákuú
efwyale né gemεge bwó ewé
ebwó abòò mangε gétúgé gabo
bwó.

28 Τε mbaá ebwó áshya mamfere genó eyi gelú chó eyi getome ne Εσωω, Ji alyage nnó ebwó áferege lé unó uboubó ápyegé unó bi muú alá bós mampyegé wó.

29 Matós bwó agbeé ne nchye ufós ufós. Apyéé gabo, ányéé manwaá, apaá bós, áfyéé ame né unó bós bi cha, áwane bós, ámmyeé mammye, ábwólege bós, átee wye lé gabo ne bós, ne ájógé bós mesomeso.

30 Achós mabó ate, ápaá Εσωω, áwyaá neηa, ábwége mmye, ádoó ebwó ewóme, ákwyége mati make ayi ápyéé nchye, áwuú fó ne ante ne amma bwó.

31 Alú unkekene bós. Anyégémeno nnó ápyéé genó, ápyéé fó geji. Agené fó bós meshwe, ábálege matós ne bós.

32 Yé lé ebwó ákaá chanéné nnó ebé Εσωω eké bós abi ápyéé ufós unó bina abó mangbo, ebwó ápye fó lé ubiubi, áfegé ntó bós abi ápyéé ubi.

2

Εσωω asós nye mpa yéndemuú

1 Ngarege enyú abi désós mpa bós, dékágé gá fó gemegé nyú gébége déke désós mpa, yé debe ndé ufós bós. Mbó ne elú wáwálé ne enyú ako néndé ndere enyú désós mpa yimbo, mbó ne enyú ambós ntó dékwene mpa gétúgé nnó enyú ambós abi délú ampáne mpa dépyéé ntó wyeé ufós unó ebimbo.

2 Εsé dékaá nnó Εσωω asós mpa wuú cho mbaá bós abi ápyéé ufós unó bina.

3 Enyú déferé nnó déké déjógé nnó bós abi ápyéé ufós unó bina ákwe mpa ne enyú ambós ntó déké dépyéé wyeé ubi dékágé bo unós mpa Εσωω?

4 Waá enyú débyaá mbó elé galógáló ayi Εσωω alerege, dépó etiré ji abyaá ne metós ewé ji ákogé? Waá enyú dékaá fó nnó galógáló ayi Εσωω alerege alú nnó apye enyú dékwóre matós nyú délyaá gabo wó?

5 Yémbó enyú denós matós ne détoó mekpo. Ndere elúmbó, enyú dépyembó lé nnó né bií bi Εσωω alerege nye metós usós wuú mbaá bós abi ápye gabo, ji áchyéé enyú efwyale ewé eηea kpaá épwó. Ne ji asós nye mpa wuú cho.

6 Néndé Εσωω achyége nye yéndemuú nsa ayi akwane ne ji né unó bi ji apyéé.

7 Né mbaá bós abi ákogé metós ápyéé wye galógáló ne bós, ákelegé nnó Εσωω achyéé ebwó ηgó, enógé ne genwá eyigé alá gboó, Εσωω apye nye ebwó abó genwá eyi gélagé byé.

8 Yémbó mbaá bós abifó abi atee lé gemege bwó, áshya manwú genó eyi gelú cho ne ápye elé unó bi úlú gyéé, metós esós nye Εσωω ne ebwó, achyéé ebwó efwyale.

9 Ne efwyale ne ubalé ubeé nye dós né mbaá yéndemuú ayi apyéé gabo, ελο mbe né mbaá bós Jus ekwóné mbaá bós Grek.

10 Yémbɔ yéndémuú ayi apye unó bi úlú cho, Esɔwɔ achyegé nyɛ ji ηgɔ, enógé ne nesɔ, elɔ né bɔɔ Jus ekwɔné mbaá bɔɔ Grek.

11 Mbɔ ne elu néndé Esɔwɔ agyale fɔ angya ne muú fɔ.

12 Bɔɔ abi alá kaá ebe Esɔwɔ wɔ, ápyege gabo ánóme mme detu ndere bɔɔ abi alá kaá ebe Esɔwɔ wɔ. Ne bɔɔ abi ákaá ebe Esɔwɔ, ápyegé gabo, Esɔwɔ áɔɔ mpa bwɔ ndere ebe ejɔɔ.

13 Bɔɔ abi áwuú lé ebe wuú ne alá pyéé fɔ genó eyigé ebe ejɔɔ, Esɔwɔ ágarege fɔ nnó álú cho né mbe ushu wuú. Yémbɔ bɔɔ abi áwuú ebe ne ápyéé genó eyigé ejɔɔ, ebwɔ ne Esɔwɔ ágarege nnó álú cho né mbe ushu wuú.

14 Bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, ákaá fɔ ebe Esɔwɔ wɔ. Yémbɔ áké ápyéé genó eyigé ebe ejɔɔ alá kágé, álerege nnó ákage genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyéé, yé lé ebwɔ alá pɔ ne ebe.

15 Gepógé bwɔ gelere nnó genó eyigé ebe ekélegé, gelu né mmu matɔɔ bwɔ. Ne matɔɔ bwɔ ntó ágaregé nnó genó eyina gelu wáwálé, te mbaá gébé eyifɔ ufere bwɔ ugarege ebwɔ nnó alu gyéé, gébé eyigé fɔ ugarege ebwɔ nnó álú cho,

16 mbɔ ne ebeé nyɛ né bií bi Esɔwɔ apyéé nyɛ Kras Jisɔs asɔ mpa bɔɔ néndé ji akaá unó bi úlú bibií né ufere akwaá. Mbɔ ne abya melómélɔ ayi me ngarege ájɔɔ.

Ndere bɔɔ Jus álú ne ebe

17 Mbɔgé wɔ ɔlú muú Jus, ne ɔlyíí mmye ne ebe Mo-sis, ɔdoó ebwɔ ewɔme nnó ɔlú muú Esɔwɔ.

18 Nkaá genó eyigé Esɔwɔ akélege nnó wɔ ɔpyege, ɔkaá ntó genó eyi gelu cho ne eyi gelu gyéé gétúgé alere wɔ ebe.

19 Ne ɔkaá ntó nnó wɔ ne ɔjamé bɔɔ amɛ nónómé meti ne ɔlú eke genjgbɔ mbaá bɔɔ abi alu né gemmua.

20 Wɔ ɔfere nnó ɔkágé chyéé majye mbaá ukenkene bɔɔ ne ɔlerege bɔɔ abi alá ákage depɔré Esɔwɔ. Ne ɔfere nnó ebe ewé wɔ ɔkaá ewyaá defɔɔ deko chóncho ne wáwálé meko.

21 Wɔ muú ɔjyéé bɔɔ majyéé, wɔ ntó ɔchyege fɔ gemɛ jyɛ majyéé? Wɔ ɔgarege bɔɔ nnó, ájogé fɔ ejɔ, yémbɔ wɔ mbɔɔ ɔjɔɔ.

22 Wɔ ɔké bɔɔ ákwege fɔ ulɔ, wɔ mbɔɔ ɔkwene. Ɔpaá aló uka yémbɔ ɔjɔɔ ejɔ né matɔɔ bwɔ.

23 Wɔ ɔdoó ebwɔ ewɔme nnó ɔkágé mabe Esɔwɔ, yémbɔ ɔchyege Esɔwɔ mekpo unɔɔ gétúgé ɔkwene mabe jíí,

24 néndé asá né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus, áchɔɔ mabɔ Esɔwɔ gétúgé genó eyigé enyú bɔɔ Jus dépyéé.”

25 Mansɔ muú nsɔ nnó abɛ muú Jus, alú genó gelógélɔ mbɔgé muú aké abelege mabe Esɔwɔ. Yémbɔ mbɔgé ɔla ɔbelege mabe Esɔwɔ, ɔlú wye eké muú ayi alá asɔɔ ji nsɔ wɔ.

26 Mbɔgé muú ayi alá asɔɔ ji nsɔ wɔ aké abelege mabe Esɔwɔ, nnó Esɔwɔ asele fɔ ji nnó álú wye eké muú ayi asɔɔ ji nsɔ?

27 Ndere elúmbɔ, bɔɔ abi alá asɔɔ ebwɔ nsɔ wɔ, yémbɔ

ábelegé mabe Εσωω, εβωό alerege nyε enyú nnó dékwe mpa, néndé yé lé enyú déwyaá mabe Εσωω né ηwe ne aso enyú nsó dékwene áji.

²⁸ Muú ayi alu muú Jus wáwálé apó fó ayi awyaá geloge bóó Jus né meko menyammye. Yé nsó ayi wáwálé apó fó genó eyigé afyεé muú né mmye bóó ágene.

²⁹ Muú ayi alú muú Jus wáwálé alú elé muú ayi asóó ji nsó ayi metóó, mmye eké Mendoó Εσωω epyεé nnó ji akwore metóó wuú abe cho né mbe ushu Εσωω. Elé Mendoó Εσωω ne epyεé utóó bina epóó mabe ayi asame mme. Yéndemuú ayi akwore né gefóó eyina, alu muú ayi Εσωω ne afegé ji, epóó wye lé akwaá.

3

¹ Ndere mechó ewéna elúmbó, ndé nsa ayi muú abóó mbógé abege muú Jus? Ne ndé galógáló ayi muú abóó mbógé asógé ji nsó?

² Galó gáló alu dóó mambe muú Jus. Genó eyigé mbe gelu nnó Εσωω afyε mekomejóó wuú né amu bóó Jus.

³ Ne mbógé εβωό ápyεé fó genó eyigé Εσωω akelege nnó εβωό apyεge, nnó Εσωω apyεé fó genó eyigé ji anyémeno nnó apyεé?

⁴ Chacha. yé lé ekage be nnó yéndemuú alú muú gebyó, Εσωω ajógé wye wáwálé. Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Bóó agené nyε nnó genó eyigé wó

ojógé gelú cho ne opagé mpa wyeé, okwilege.”

⁵ Yémbó mbógé gabo ayi esé depyεé alere ndere Εσωω alu cho, ndé genó esé dékágé jóó? Nnó Εσωω apó fó cho manchyεé esé efwyale gétúgé gabo ayi esé depyεé? (Ge mbó ne bóó abifo ajógé).

⁶ Ekágé be fó mbó! Mbógé nnó Εσωω apó fó cho, epyεémbó nnó ne ji asó mpa bóó mme?

⁷ Muú fó akágé nyegé wye mbeé aké, “Mbógé gebyó eyigé me mbyógé gepyε nnó bóó age nnó Εσωω ajógé wáwálé, ne gepyε ji abóó ηgo, ulannó ne Εσωω agarege nnó me nlú gyεé né gabo ayi mpyεé?”

⁸ Bóó abi áferege mbó aké, “Ndere depyεé gabo, mbóntó ne galógáló achwóó.” Bóó abifo áchóó me mabó aké ge mbó ne me ngarege. Εσωω achyεge nyε εβωό efwyale ewé ekwane ne εβωó.

Yε muú ayi alu cho né mbe ushu Εσωω apó

⁹ Ne nana yé? Nnó esé bóó Jus dépwó bóó abi alá pó fó bóó Jus? Chacha. Me ngaré me nnó bóó mme yé bóó Jus ne bóó Grek gabo abó εβωó deba.

¹⁰ Elú wye ndere asame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Yé muú ayi alú cho né mbe ushu Εσωω apó, yé ama apó.

¹¹ Yé muú ama ayi akágé wáwálé ayi atome ne Εσωω apó ne yé ama ayi akelege mankwólege Εσωω apó.

¹² Bóó ako átí meso ne Εσωω, εβωό ako áfe gyεé, yé

muú ama ayi apye galógáló apó ηgba yé ama apó.

13 Mejóó ewé etanege ebwó né meno elú eké gebe gebo-gebo eyi getanege né mmu menome. Manome bwó agarege elé gebyo gejigeji. Mejóó ewé étánege ebwó né ubo meno elú eké nchye utó.

14 Mekomejóó ayi atanege ebwó meno agbeé ne ulwere ne nchye.

15 Manwá muú alu ebwó wáwá.

16 Yéndé mbaá ayi ebwó ajyéé, áchóó bóó ne apyéé ebwó ágene efwyale.

17 Ebwó akágé fó ndere abeé né nesó.

18 Ebwó anógé fó Esowó chacha.”

19 Nana dékaá nnó yéndégenó eyigé ebe ejógé etomé ne bóó abi ebe ewémbó egbarege ebwó, nnó egberege mano bóó abi akelege nnó agame gemerge bwó ne nnó epye yéndemuú akpe né unó mpa Esowó.

20 Yé muú ayi abeé cho né mbe ushu Esowó gétúgé apye genó eyigé ebe ejóó apó, néndé elé gétúgé dékaá ebe ne dékaá nnó dépyeé gabo.

Esowó aleré esé meti ewé dékage tane né efwyale

21 Yémbó nana Esowó alere esé meti ewé ji apyéé bóó ábeé cho né mbe ushu wuú. Ebóó fó mecho mampye ne ebe mam-belé wó, yé elé genó eyigé ebe Mosis ne bóó ekpávé Esowó abóó me mbe ajóó.

22 Esowó apyéé bóó ábeé cho né mbe ushu wuú gébégé áfyegé metóó ne Jisós Kras. Esowó apyembó mbaá bóó

ako abi áfyéé metóó ne Jisós, ágyale fó áηgya.

23 Néndé bóó ako apye gabo, ne ákwone se mambó ηgá Esowó wó.

24 Yémbó né ulóó melu Esowó, ji apye ebwó atene cho né mbe ushu wuú ndere echye ewé ji achyerge gétúgé uto Kras Jisós ebi úwené geme gesé.

25 Esowó achyéé Jisós ndere gere. Ji apyembó nnó ase manóó mií apye nnó bóó áfyéé metóó ne Jisós. Esowó apyembó manleré nnó ji alú cho, néndé nya mbembe, ji ako metóó abya gabo ayi bóó apyéé.

26 Esowó apyembó manleré né gébé eyigé na nnó ji alu cho ne nnó bóó áfyége metóó ne Jisós, ji apyéé ebwó ábeé cho né mbe ushu wuú.

27 Ne nana ndé genó eyigé esé dékágé do ebwó ewome nnó dépyegé ne Esowó apyéé esé delu cho? Ye genó gere, néndé mamferé muú né efwyale apófó gétúgé galógáló ayi ji apyéé, elé gétúgé áfyéé metóó ne Kras Jisós.

28 Ndere elúmbó, dékaá nnó muú abeé cho né mbe ushu Esowó gétúgé áfyéé metóó ne Jisós, epófó gétúgé ábelege ebe.

29 Waá nnó, Esowó alu lé ayi bóó Jus ebwó ebwó? Nnó ji apó fó ntó Esowó ayi bóó abi alá pó bóó Jus? Wáwálé alu.

30 Te mbaá Esowó alu ama, ji apye nye bóó ábeé cho né mbe ushu wuú mbogé áfyége metóó ne Jisós. Yé asó ebwó nsó, yé ásóó ebwó nsó wó.

31 Ndere elúmbó, elé défyéé

metwó ne Jiswos, nnó déjwó nnó ebe efu se yé genó wó? Njgba wó. Ebe elú genó ne débo manógé ewu.

4

Déméé mechw ewéna ne gekwenege Nte sé Abraham

¹ Ndere mechw ewéna ewé etome ne mambé cho né mbé ushu Esoww, ndé galógáló ayi esé dékágé jwó yé nnó ákwalé Abraham gekwenege nte sé ndere akwaá ákelege?

² Mbógé nnó Esoww abo apyéé ji abe cho né mbé ushu wuú gétúgé utwó ulwúlw ebi ji apyéé, mbwó ji abw awyaá genó eyigé ji ákágé doó ebwwe ewome. Yémbwó ji apwó ne genó eyigé ji ákágé doó ebwwe ewome né mbé ushu Esoww.

³ Asa né mmu njwe Esoww nnó, “Abraham áfyéé metwó ne Esoww, getú eyigémbwó Esoww ase nnó ji alu cho né mbé ushu wuú.”

⁴ Muú apyéé utwó achyegé ji njka, eji epwófó ndere echyegé ewé achyegé muú detú. Elú elé genó eyigé ji abwó manse gétúgé utwó ebi ji apyéé.

⁵ Yémbwó muú ayi alá líí fwó mmye né utwó ulwúlw ebi apyéé, ne áfyéé lé metwó ne Esoww muú awyaá uto mampyéé bwó abi apyéé gabo abe cho né mbé ushu wuú, Esoww asele nnó muú yimbwó alu cho né mbé ushu wuú gébégé áfyéé metwó ne ji.

⁶ Wyémbwó ntó ne mfwa Devid ájwó aké, metwó megwomegwé eja nnó ne muú ayi Esoww asele nnó alu cho né mbé ushu wuú, yémbwó épwó

fó elé gétúgé utwó ulwúlw ebi ji apyéé.

⁷ Ajwó aké, “Metwó megwomegwé ebeé ne bwó abi Esoww ájinte gabo ayi ebwó apyéé, ne ábwaá ji.

⁸ Metwó megwomegwé ebeé ne muú ayi Esoww asele nnó apyéé fwó gabo wó.”

⁹ Ndere elúmbwó, nnó metwó megwomegwé ewéna elú lé ne bwó abi áswó ebwó nsw ebwó ebwó, waá elú ntó ne abi alá áswó ebwó nsw wó? Esé déjwógé me nnó Abraham áfyegé metwó Esoww ase nnó ji alu cho né mbé ushu wuú.

¹⁰ Ndé gébé mechw ewéna epye? Gemegé nnó asw nya Abraham nsw, waá gébégé áswó me ji nsw? Elé gemegé nnó asw ji nsw, epwófó gébégé áswó me ji nsw.

¹¹ Nsw ayi áswó Abraham alu elé gelo eyi gelere nnó Esoww abw me mbé ase nnó Abraham alu cho ndere afyéé metwó ne ji gemegé nnó áswó ji nsw. Epyémbwó nnó Abraham abe nte bwó ako abi áfyéé metwó ne Esoww ayi alá áswó ebwó nsw wó. Ndere elúmbwó, Esoww asele ntó ebwó nnó alu cho né mbé ushu wuú.

¹² Ne Abraham alu ntó gekwenege nte bwó abi alá áswó ebwó nsw jijí wó, yémbwó áfyéé ntó metwó ne Esoww wyegé ndere gekwenege nte se Abraham afyéé gemegé nnó aswó ji nsw.

¹³ Esoww anyé nya meno ne Abraham ne upyáne bíí, nnó mme yina abeé nyegé awu bwó. Menomenyegé ewéna épwófó gétúgé Abraham apyéé genó eyigé ebe ejwó, elé gétúgé Abraham áfyéé metwó

ne Εσωω, ne ji aselé nnó Abraham alu cho.

14 Mbogé ebéé nnó genó eyigé Εσωω anyémeno, achyegé lé mbaá bɔ́ abi ábélege ebe, mbɔ́ metɔ́ mamfyε ne Εσωω epó yé ne nsa, ne menomenyεé Εσωω elú lé detú.

15 Gétúgέ genó eyigé ebe ejɔ́ Εσωω alerege metɔ́ usɔ́ wuú mbaá bɔ́ abi alá ákwolege ewú. Ne mbogé ebe ela epó, muú ntó ákwene fɔ́ ebe.

16 Ndere elúmbɔ́, genó eyigé Εσωω anyémeno nnó apyεé, gekene ne metɔ́ mamfyεé ne ji. Ge mbɔ́ ne elú nnó, genó eyigémbɔ́ gepye gétúgέ Εσωω alome melu. Ne ji alerege ulɔ́ melu mbaá baá Abraham ako. Ne baá Abraham ápó fɔ́ bɔ́ abi ábélege ebe ewú ewú, álu ntó bɔ́ abi áfyεé metɔ́ ne Εσωω ndere Abraham abɔ́ afyεé nya. Gé mbɔ́ ne elú néndé Abraham alu nte mbaá esé ako abi défyεé metɔ́ ne Εσωω.

17 Ne elú wye ndere ásame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Me mpye nnó wɔ́ ɔ́be nte gejamégé bɔ́ né gejamégé malɔ́.” Ne Abraham alu nte se esé ako né mbe ushu Εσωω, muú yi Abraham áfyεé metɔ́ ne ji. Εσωω muú apyεé bɔ́ ákwilege né negbo, ajógé genó eyi gebɔ́ gela gepɔ́ gelu.

18 Εσωω ajógé mbɔ́, Abraham akamé, ne anéré metɔ́ nnó genó eyigé Εσωω anyémeno, gepye nyε, yé elé elú eké epófɔ́ kɔ́kɔ́ge nnó genó yimbɔ́ gepye. Ne Abraham alu nte gejamégé bɔ́ né gejamégé malɔ́ wye ndere

Εσωω ajɔ́ nnó, “Upyáne byεé ubéé nyε gejamegejame eké ambe né mfaánebuú.”

19 Ne Εσωω ajógé mbɔ́ Abraham abɔ́ fɔ́ gepwa mamfyε metɔ́ ne ji wɔ́, yé elé ji akaá nnó ákage byε se maá gétúgέ ákwóné usaá aηme uta, ne mendée wuú Sara ntó alu menkwɔ́ mendée.

20 Abraham alyaá fɔ́ mamfyε metɔ́ ne Εσωω wɔ́, ne apó ne dembyɔ́ né genó eyigé Εσωω anyémeno nnó apyεé. Yémbɔ́ metɔ́ ewé ji afyεé ne Εσωω etoó wye toógé ne afége Εσωω,

21 néndé ji akaá chanéné nnó Εσωω apyεé nyε wye genó eyigé ji anyémeno nnó apyεé.

22 Gé ula bi Εσωω asele nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú, gébége ji áfyεé metɔ́ ne ji.

23 Mekomejɔ́ yina ayi ásame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Εσωω ase nnó Abraham alu cho né mbe ushu wuú”, ása fɔ́ lé mampoó Abraham jimbií wɔ́,

24 ása ntó mampoó esé abi Εσωω apyεé nyε nnó débe cho né mbe ushu wuú mbogé défyεé metɔ́ ne ji muú apyεé Ata sé Jisɔ́s akwilé né negbo.

25 Εσωω achyεé ji nnó agbo gétúgέ gabo sé ne apye ji akwilé né negbo nnó apye esé débe cho né mbe ushu wuú.

5

Esé déwyad nesɔ́ ne necháchɔ́ gétúgέ Εσωω apyεé esé délu cho né mbe ushu wuú

1 Te mbaá Εσωω apye esé detene cho né mbe ushu wuú

gébégé défyéé metóó ne Jisós, esé delú nesó ne ji gétúgé genó eyigé Ata sé Jisós Kras ápyéé.

² Ne gétúgé esé défyéé metóó ne ji, Esówa apye esé dége meti ewé ji alerege esé galógáló ayi dégene mbó nana. Ndere elúmbó esé déwyaá metóó megómégó gétúgé déneré metóó nnó débóó nye ntó ngo ayi Esówa awyaá.

³ Genó eyigé fó ntó eyigé esé déwyaá metóó megómégó wyeé gelu nnó, dégene efwyale yémbó dékaá nnó efwyale ewémbó epyéé elé nnó esé dékógé metóó.

⁴ Metóó mekogé epyéé esé débéé ne gepó gelógéló. Gepó gelógéló gepyeé esé dénererege metóó nnó Esówa achyege nye esé genó eyi ji anyémeno.

⁵ Metóó ewé dénererege ne Esówa ebeé fó detu néndé Mendoó Ukpea epyéé gejegé Esówa gegbeé esé né matóó. Ne Mendoó Ukpea ewémbó elé echye ewé Esówa achyeé esé.

⁶ Néndé né gébé eyigé esé déla dékágé poó fó gemege esé, Kras achwó wye né gébé eyigémbó eyigé Esówa abó ajyaá, agbo mampóó esé bóó abó.

⁷ Ejurege ne muú akame nnó agboó gétúgé muú ayi alu cho né mbe ushu Esówa, yé elé muú ayifó ákagé kame mamgbo gétúgé muú ayi awyaá gepó gelógéló.

⁸ Yémbó Esówa alere nnó ji abó gejeé ne esé, néndé yé né gébé eyigé esé delu dépyéé wyeé gabo, Kras agbo gétúgé

sé.
⁹ Esówa aké ne manoó Jisós mampye esé débé nana cho né mbe ushu wuú. Genó eyi gepwóó amu gelu nnó Esówa akene nye ne Jisós áfere esé né metóó usóó wuú.

¹⁰ Esé debó delú bóó máwámé Esówa, yémbó gétúgé negbone maá wuú, ji apye esé dényéé nesó ne ji. Ne te mbaá esé dényéé nana nesó ne Esówa genó eyi gepwóó amu gelu nnó, aferege nye wye esé né efwyale gabo gétúgé Kras muú alu mebe.

¹¹ Ebyeé fó mbó wó, esé déwyaá ntó metóó megómégó ne Esówa gétúgé genó eyigé Ata Jisós Kras apyeé. Ji apyeé esé dema dényéé nesó ne Esówa.

Adam achwó ne negbo, Kras achwó ne gerhá

¹² Gabo achwó fa mme gétúgé muú ama. Ne gabo achwó ne negbo. Gétúgé gabo, negbo nesane mbaá meko néndé yéndémuú apyeé gabo.

¹³ Gemege nnó Esówa achyeé ebe mbaá Mosis, bóó ápyéé me gabo, yémbó, Esówa áse fó nnó bóó ápye gabo wó néndé abó alu dafyéé ebe.

¹⁴ Yémbó óló né gébégé Adam ókwóné eyigé Mosis, bóó ako ágbo yé ebe lé bóó abi álá ápye gabo eké ayi Adam wó. Mmye ké ebwó áshya fó manwú ne genó eyi Esówa ajóó wó. Né mati ayifó Adam afu muú ayi achwóó nye.

¹⁵ Yémbó echye ewé Esówa achyege bóó detu epófó eké gabo ayi Adam apyeé.

Wáwálé elú nnó gejamégé bɔ́ ǎgbó gétúgέ gabo ayi muú yimbɔ́ ama apyεέ, yέmbɔ́ galógál ayi εσωω alerege aja kpaá apwɔ́ amu. Ne wye mbɔ́ ntó ne echye ewé ji achyεgέ gejamégé bɔ́ detu gétúgέ galógál ayi muú yimbɔ́ ama alerege εjame dɔ́. Ne muú yimbɔ́ elé Jisɔ́s Kras.

¹⁶ Echye ewé εσωω achyεgέ bɔ́ detu elú cha ne gabo ayi muú ama apyεέ. Ne gétúgέ gabo yina, εσωω asɔ́ mpa nnó bɔ́ ako ákwe. Yέmbɔ́ yέ elé gabo ayi εsé dépyεέ ajame dɔ́, εσωω apyεέ εsé délu cho né mbe ushu wuú gétúgέ galógál ayi muú ama aléré.

¹⁷ Elú wáwálé nnó gétúgέ gabo ayi muú ama Adam apyεέ, bɔ́ ako ǎgbó. Yέmbɔ́ genó eyi gepyεέ gétúgέ genó eyi muú ama, Jisɔ́s Kras apyεέ gelɔ́ kpaá gepwɔ́ yéndégenó. Ne gelu nnó εσωω alerege nye gejamégé galógál mbaá bɔ́ ne apyε nye ebwɔ́ átene cho né mbe ushu wuú. Ne bɔ́ bimbɔ́ ako ábéé nye né genwá eyi gepwɔ́ amu.

¹⁸ Wye ndere gabo ayi Adam apyεέ, apyεέ bɔ́ ako ákwene mpa, mbɔ́ntó ne galógál ayi Jisɔ́s Kras aléré, apyεέ εσωω agaré bɔ́ nnó ákwe mpa wɔ́ achyεέ ebwɔ́ genwá eyi gélágé byé.

¹⁹ Néndé ndere muú ama ála awu ne εσωω wɔ́ apyεέ gejamégé bɔ́ ála bɔ́ abi ápyεέ gabo, mbɔ́ntó ne gétúgέ muú ama yi áwuú ne εσωω, εσωω apyεέ nye gejamégé bɔ́ álaá cho né mbe ushu wuú.

²⁰ Εβε επyε gabo ama aja lé dɔ́. Yέmbɔ́ yéndé mbaá ayi gabo ajame dɔ́, εσωω ntó alerege wye galógál wuú gejamegejame.

²¹ Εpyε mbɔ́, nnó ndere gabo awyaá uto ebi achwɔ́ ne negbo, galógál ayi εσωω alerege apyεέ nnó bɔ́ ábé cho né mbe ushu εσωω abɔ́ genwá eyi gélágé byé gétúgέ genó eyigé Jisɔ́s Kras Ata sé apyεέ.

6

Bɔ́ abi áchome mmye ne Kras áwyaá genwá

¹ Εsé déjógé mbɔ́ nnó yέ né mechɔ́ ewéna ewé mengaré mbɔ́ enyú. Nnó déjyεge wyeé mbe mampyεge gabo nnó εσωω alerege εsé galógál wuú gejamegejame?

² Cha oo! dékágé pye fɔ́ mbɔ́. Né mechɔ́ gabo, εsé degboó me debye ne ji. Εpyεέ mbɔ́ nnó ne démma déjyεé wye mbe mampyεge gabo?

³ Εnyú dékaá nnó áwyaá εsé ako manaá εσωω nnó décho mmye ne Kras Jisɔ́s. Manaá ami áwyaá mbɔ́ εsé maléré nnó εsé ntó dégbo uluá ne ji.

⁴ Ndere elúmbɔ́, ánií εsé ulua ne Kras gébégé áwyaá εsé manaá εσωω ami maléré nnó εsé degbo ulua ne ji. Εpyε mbɔ́ nnó ndere Nte se εσωω asele uto bií apyεέ Jisɔ́s Kras akwilé né negbo εsé ntó debe ne genwá eyi geké.

⁵ Néndé, te mbaá εsé déchomé mmye ne ji né gefɔ́ge negbo eníne na, elú wáwálé nnó εsé ntó déchome nye mmye ne ji dékwilé né negbo ndere ji akwilé.

6 Dékaá nnó Ɛsɔwɔ awɔ gekwenege gepɔ sé né mfaá gekwa ne Kras. Ji apyembo nnó áchɔ gekwenege gepɔ eyimbo eyi gebɔ gepyeé ɛsé dépyeé gabo nnó débɛge se áfwɛ mbaá gabo.

7 Néndé, muú agbogé, atane né defwɛre gabo.

8 Ne tɛ mbaá ɛsé dégboó ulua ne Kras, dékamé nnó dényɛ nyɛ genwá ne ji.

9 Ɛsé dékaá nnó Kras akwilé né negbo, ndere elúmbɔ, ji amagé gbo sé, ne negbo ntó nepɔ sé ne uto né genwá jí.

10 Negbo eníne ji agboó, agbo damáa abyɛ ne gabo. Ne genwá eyigé ji awyaá nana alu choncho ne Ɛsɔwɔ.

11 Mbɔntó ne enyú débɔ́ mansɛle gemɛge nyú nnó degbo mɛ débyɛ ne gabo, ne nana déwyaá genwá, délu choncho ne Ɛsɔwɔ gétúgɛ déchomé mmyɛ ne Kras Jisɔs.

12 Ndere elúmbɔ, dékamege sé gabo abɔ enyú deba né gegbogboge menyammyɛ nyú nnó apyɛ enyú dépyege ubobo unó bi menyammyɛ akɛlege nnó dépyege.

13 Délyage fɔ́ nnó mmwólé mampyɛ gabo ɛsɛ uto gepɔge menyammyɛ fɔ́ nnó gebɛ genó eyigé enyú désɛlé dépyeé nchye. Chyegé lé gemɛge nyú mbaá Ɛsɔwɔ ndere bɔ́ abi ji áfere ebwó né negbo nnó ákpe né genwá. Chyegé yéndé gepɔge menyammyɛ nyú mbaá Ɛsɔwɔ nnó dépyege ɛlé unó bi úlú cho.

14 Néndé gabo apó sé ne uto né genwáge enyú gétúgɛ nnó dépɔ sé né amu ɛbɛ, déla

lé né amu galógáló ayi Ɛsɔwɔ álerege.

Ɛsé délu mampyɛge wyɛ unó bi úlú cho

15 Ndé genó ɛsé debɔ́ mampyɛge yé? Nnó ɛsé dépyege wyɛ gabo ɛlé déla depɔ sé né amu ɛbɛ, délaá né amu galógáló ayi Ɛsɔwɔ alerege? Cha oo.

16 Dékaá fɔ́ nnó déchyɛge gemɛge nyú mbaá muú nnó déwúgɛ lé ne ji ndere áfwɛ, delú mbɔ lé afwɛ mbaá muú yimbo wó? Ɛnyú débɛgɛ fɔ́ áfwɛ manwúgɛ ne gabo, áchwɔ́ enyú ne negbo. Débɛgɛ afwɛ manwúgɛ ne Ɛsɔwɔ ji apyɛé enyú débɛé cho né mbɛ ushu wuu.

17 Yémbɔ matame mabɛ ne Ɛsɔwɔ néndé nya mbɛmbɛ enyú débɔ́ delu afwɛ mbaá gabo, nana enyú délé wúgɛ ne matɔ́ nyú mako wáwálé ayi áleré enyú.

18 Ɛsɔwɔ aferé enyú né uto gabo ne nana déla áfwɛ mbaá Ɛsɔwɔ mampyɛge lé genó eyi gelú cho.

19 Gógɛ me njɔ́ mechɔ ɛwéna ndere akwaá ájógɛ, néndé unó ujwerege enyú mankaá. Wyɛ ndere nya mbɛmbɛ enyú déchyɛé upɔ́ menyammyɛ nyú délaá áfwɛ mampyɛge gekwekwe gepɔ ne nchye gejamégejamé, mbɔntó ne nana débɔ́ manchyɛé menyammyɛ nyú meko mbaá Ɛsɔwɔ ndere áfwɛ mampyɛge unó bi úlú cho nnó debɛ bɔ́ ukpea.

20 Gébégɛ enyú debɔ́ delu áfwɛ mbaá gabo, enyú debɔ́

debóó yé gébé mampyege unó bi ulú cho.

²¹ Ndé nsa ayi enyú débó débóó né ubobo unó bi enyú debó dépyéé né gébé eyigémbó, ébi nana upyéé nnó mekpó unóó egbare enyú? Nsa ayi muú abóó kwyakwya né unó bina élé negbo.

²² Yémbó nana Ésoóó afere enyú né gabo. Enyú dela lé áfwe mbaá Ésoóó, ne nsa ayi débóó wyeé alu nnó enyú débéé bóó ukpea ne kwyakwya enyú débóó ntó genwá eyi gélagé byé,

²³ néndé nsa ayi muú abóó gétúgé apyéé gabo élé negbo. Yémbó echye ewé Ésoóó achyege detu gétúgé déchome mmye ne Ata se Kras Jisóó élé genwá eyi gélagé byé.

7

Bóó Kras ápó sé né amu ebe Mosís

¹ Me njógé mechó ewéna ne enyú abi dékaá me ebe. Anme ba, enyú ako dékaá me ebe. Nnó dékaá fó nnó ebe egbarege muú élé gébégé ji abege mebe wó?

² Dékágé méé mechó ewéna ne mendée menó. Ebe egarege nnó mendée menó abó mambé wye ne menó wuú né gébé eyigé menó wuú abéé mebe. Ne mbógé menó wuú agbógé ebe ewé echomé ji ne menó wuú ilyage ji ala mmyemmye jíí.

³ Ndere elúmbó, mbógé menó wuú alu mebe ne alyaá ajyéé bele ne menó ayicha, ájógé nnó akwe uló. Yémbó

mbógé menó wuú agbogé, ebe emage gbaré sé ji ne abagé menó ayicha ájógé fó nnó akwe uló.

⁴ Anme ba, wye mbó ntó ne epyéé ne enyú. Né mechó ebe enyú dégbó me débye ne ewú néndé enyú delú upó menyammye Kras. Ne nana enyú delú bóó muú ayi akwilé né negbo, nnó délerege ulóó melu gétúgé dépyéé utóó mbaá Ésoóó.

⁵ Gébégé esé delú dépyéé unó ndere gekwenege gepó sé gékélagé, ebe ebwyeé mmwólé mampyegé gabo emmyeé amu ne menyammye sé nnó dépyege ubobo unó bi uchwó esé ne negbo.

⁶ Ne nana Ésoóó afere esé né amu ebe, néndé dégbó me débye ne ebe, genó eyi gégbaré esé eké bóó denó. Epyembo nnó, dépyege sé utóó Ésoóó ndere ásame né gekwenege ebe, dépyege élé né meti meke ndere Mendoó Ukpea epogé esé nnó dépyege.

Ebe Ésoóó elerege nnó esé dépyéé gabo

⁷ Déjógé mbó nnó yé? Nnó ebe ewú ambóó elú lé gabo? Cha oo. Yémbó wáwálé alu nnó ebe ne epyéé me nkaá genó eyigé ákuú nnó gabo. Mbógé ebe, ebe danjóó nnó, “Ófyege fó amé né genógé muú yicha,” mbó me mbó nkágé fó ndere afyéé amé né genógé muú yicha.

⁸ Yémbó élé gétúgé ebe ewéna ne gabo agene meti abweé me yéndé gepó eyigé nfyéé amé né unó bóó né yéndé meti ne mmwólé mampyege

ufóufó uboubou unó. Ebe ebé dampá, mbá gabo alu élé gegboghoge genó.

⁹ Me mbá mpá me ne efwyale gébégé nla nlú dankaá genó eyigé ebe ekelege nnó pye. Yémbá gébégé nkaá genó eyigé ebe ekelege nnó me mpye nla muú ayi apyéé gabo.

¹⁰ Ndere elúmbá, me mgbo. Esáwá achyéé ebe nnó bóó abá genhá, yémbá echwá me lé ne negbo,

¹¹ néndé gabo age meti né ebe abwólé me, ne awá me.

¹² Ndere elúmbá, ebe ewu ambáó élé ukpea ne yéndégenó eyigé ewú egarege gelú cho ne gelóme.

¹³ Nnó genó gelógéló gechwá me lé ne negbo? Cha oo! Élé gabo ne abá akene ne genó gelógéló achwá me ne negbo. Epyéémbá nnó dékaá gefóge genó eyigé gabo alu. Ndere elúmbá, ebe epye esé dékaá nnó gabo abá kpaá apwá amu.

Báó Kras áwyá ummye mmummu

¹⁴ Esé dékaá nnó ebe elú genó gelógéló néndé etané mbaá mendoó Esáwá. Yémbá me nlú lé mekwaá. Me nlá eké mefwé mbaá gabo.

¹⁵ Me nkágé fó genó eyigé me mpyéé néndé genó eyigé me nkelege mampye geji fó wó me mpyéé wó. Yémbá eyigé me mpaá geji ne me mpyéé.

¹⁶ Nana mbágé me nké mpyéé élé genó eyi me nla nkelege, ebyennó nkamé nnó ebe elóme.

¹⁷ Ndere elúmbá, epófó me mbáó ne mpye genó eyigémbá

élé gabo ayi alú me né mmye ne apye geji.

¹⁸ Nkaá nnó yé genó gelógéló eyi getanega né metáó wa gepá, mmye ké né gekwenege gepá ya. Me nwyáá metáó mampye genó gelógéló yémbá nkágé pye fó geji.

¹⁹ Galógáló ayi me nkelege mampye, mpye fó ji yémbá me mpyéé gabo ayi me nla nkelege fó mampye.

²⁰ Ne mbágé me mpyéé élé genó eyi me nlá nkélege fó mampye ebyennó me fó wó mpye geji wó, élé gabo ayi alu me mmye ne apyéé geji.

²¹ Ndere elúmbá, nge nnó ela me eké ebe fó, nnó yéndégébé nké nkelege mampye genó eyi gélú cho, gabo akwá me ushu.

²² Né mmu metáó wa, me ngboó mampyegé élé genó eyi ebe Esáwá ejáó.

²³ Yémbá nkaá nana nnó ebe ewé egbare menyammye wa elu cha ne ebe ewé egbare metáó wa. Ne ebe ewémbá ewé egbare menyammye wa élé gegboghoge gepá ya. Emmyéé ne ebe Esáwá ewé me mgboó ne ewú. Élé ewú ne etene me nnó mmpyege gabo. Ndere elúmbá me nla eké mefwé mbaá gegboghoge gepá ya.

²⁴ Eh, meshwe apyéé me ne geme ya. Ndé muú ákágé fere mbá nye me né menyammye yina ayi átene me né negbo?

²⁵ Ntamege Nte sé Esáwá néndé élé ji mbiú ne ákágé fere me né negbo eníne na gétúgé genó eyigé Jisá Kras

Ata sé apyéé.

Ndere elúmbò, né metóó wa elu me nnó mpyege genó eyigé ebe Esòwò ekelege. Yémbò gekwenege gepò ya gekelege elé nnó me mpyege genó eyi getené me né gabo.

8

Geḡwá eyigé Mendoó Ukpea echyege muú ayi afyéé metóó ne Kras

¹ Nana bòó abi áchomé mmye ne Kras Jisòs ákwene fò mpa Esòwò,

² néndé gétúgέ me nchome mmye ne Kras Jisòs uto bi Mendoó Ukpea echyege, ufere me né uto gabo ne uto negbo nnó mbé mebe.

³ Ebe ékágé fere fò esé né uto gabo néndé esé depò ne eshye mambele ewú. Yémbò Esòwò abelé uméé mamfere esé né uto gabo. Atò Maá wuú fa mme ne menyammye ne gepò wye eké awese ne ji afu esé bòó abi dépyéé gabo. Ne achyéé Maá wuú yina ndere gepé nnó anere ne gabo ayi esé dépyéé.

⁴ Esòwò apyembò nnó, esé abi dela dépyéé fò unó ndere gekwenege gepò sé gekelege, dépyéé lé ndere Mendoó Ukpea echyegé esé uto, dépyege unó bi úlú cho ndere ebe ekelege nnó dépyegé.

⁵ Bòó abi apyéé unó ndere gekwenege gepò bwó gekelege, anerege matóó bwó né mbaá unó bi gekwenege gepò gekelege. Yémbò bòó abi apyéé unó ndere Mendoó Ukpea ekelege, ánere matóó

mampyegé lé unó bi Mendoó Ukpea ekelege.

⁶ Mampyege unó bi gekwenege gepò gekelege achwóó ne negbo. Yémbò mampyege unó bi Mendoó Ukpea ekelege achwóó ne geḡwá eyi gélagé byé ne nesò.

⁷ Bòó abi ápyéé unó bi gekwenege gepò gekelege átenege ukòò ne Esòwò, ebwó ábélegé fò ebe Esòwò. Ne wáwálé alu nnó ebwó ákágé bele yé ewú.

⁸ Ewéna eléré nnó bòó abi apyéé lé unó bi gekwenege gepò gekelege, ákágé pye fò metóó egò Esòwò.

⁹ Yémbò enyú dépyéé fò unó bi gekwenege gepò gekelege. Dépyéé lé unó bi Mendoó Ukpea ekelege, te ndere Mendoó Esòwò elú enyú né mmye. Ne yéndemuú ayi álá pò ne Mendoó Kras né mmye apó fò muú Kras.

¹⁰ Yémbò, Kras abege ne nyu, yé elé menyammye nyú agboó nye gétúgέ gabo ayi dépyéé, mandoó nyú ábéé abe gétúgέ Esòwò apyéé enyú délu cho né mbe ushu wuú.

¹¹ Mbògέ Mendoó Esòwò muú apyéé Jisòs akwilé né negbo elú enyú mmye, ji muú apyéé Kras Jisòs ákwilé né negbo achyegé nye ntó menyammye nyú ayi ágboó geḡwá né uto mendoó wuú ewé elú enyú né mmye.

¹² Ndere elúmbò, aḡme ba, esé déwyaá genó eyigé débòó mampyε. Yémbò gepò fò nnó dépyegé unó bi gekwenege gepò gekelege nnó dépyegé,

13 néndé mbɔgé enyú deké dépyeé unó bi gekwenege gepɔ gekelege nnó dépyege, enyú dégboó nye. Yémbɔ Mendoó Ɛsɔwɔ epyege enyú délyagé ubobo unó bi menyammye akelege kan̄ka, débɔɔ geɲwá eyi gela gebyeé.

14 Bɔɔ ako abi Mendoó Ɛsɔwɔ elerege ebwɔ genó eyigé abɔɔ mampye ne alu baá Ɛsɔwɔ,

15 néndé Mendoó ewé Ɛsɔwɔ achyeé enyú, epyeé fɔ nnó enyú débɛ áfwɛ, dema defɔge efɔ. Mendoó ewémbɔ epyeé lé nnó enyú debɛ baá Ɛsɔwɔ. Mendoó ewémbɔ ne epyeé nnó esé dékuú Ɛsɔwɔ nnó, “Nte! Nte!”

16 Mendoó Ɛsɔwɔ chóncho ne mandoó sé ágarege nnó esé delú baá Ɛsɔwɔ.

17 Te mbaá esé delú baá Ɛsɔwɔ, esé dényeé nye yéndégenó eyigé ji anyéméno nnó achyegé bɔɔ bií. Ne yéndégenó eyigé Ɛsɔwɔ ábélege mbaá Kras, esé déchome nye mbwa ne ji mambɔ ubi, néndé mbɔgé esé ntó dégene efwyale ndere ji, débɔɔ nye ntó gefɔge ηgɔ ayi ji abɔɔ nye.

ηgɔ ayi bɔɔ Ɛsɔwɔ ábɔɔ nye mesɔ gébé

18 Mfere nnó efwyale ewé esé dégene mbɔ nana, dékágé mɛé fɔ ewú ne ηgɔ ayi Ɛsɔwɔ alerege nye esé,

19 néndé yéndégenó eyigé Ɛsɔwɔ akwyéé geshyage gegilé mangɛ bií ebi Ɛsɔwɔ apyeé bɔɔ ákaá gefɔɔ eyigé baá bií alu.

20 Ɛsɔwɔ apye unó uko ebi ji akwyéé uchɔge, epófɔ nnó ubi ambɔɔ ne ukɛle nnó ebɛ mbɔ, elé Ɛsɔwɔ muú akwyéé ubi ne apyeé nnó ebɛ mbɔ. Apye mbɔ ne uméé nnó,

21 unó uko ebi ji akwyéé, ji aferege nye ubi né amu unó bi uchɔɔ ubi. Ne ula nye mmyemmye bwɔ né gefɔɔ eyi gepwɔɔ amu wye ndere baá Ɛsɔwɔ alaá nye.

22 Ɛsé dékaá nnó kpaá te fina unó bi Ɛsɔwɔ akwyéé uko ukpeé gétúgé ubale ebi ubi uwuú wye ndere mendée awuú ubale nebyeé.

23 Epófɔ unó bi Ɛsɔwɔ akwyéé ubiubi ne ukpeé gétúgé ubale ebi ubi uwuú. Yé esé ntó abi Ɛsɔwɔ achyeé Mendoó Ukpea ndere genó eyi ji abɔɔ mbɛ achyeé, dékpeé ntó né mmu matɔɔ sé ndere dégilé bií ebí Ɛsɔwɔ agarege nye gbɔgɔnɔ nnó esé delú baá bií, awené gemége sé, afere menyammye sé meko né efwyale.

24 Néndé elé gétúgé déneré metɔɔ ne Ɛsɔwɔ ne ji afere esé né efwyale gabo. Yémbɔ mbɔgé nnó esé debɔ mɛ genó eyigé déneré metɔɔ wyeé, mbɔ metɔɔ ewé esé déneré mbɔ, abɔ akuú sé nnó metɔɔ menerege. Ndé muú sé ayi anerege metɔɔ mangɛ genó eyigé ji agene mɛ?

25 Yémbɔ mbɔgé dénererege metɔɔ mangɛ genó eyigé dela délu dan̄ge, dékógé metɔɔ dégilé mangɛ geji.

26 Ndere dégilé, mbɔntó ne Mendoó Ukpea epogé esé né mbaá genó eyigé esé

dela depɔ ne eshye mamnye. Esé dékágé fɔ ndere débɔɔ manemmye, yémbɔ elé Mendoo Ukpea ne enene mmye gétúgέ sé mbaá Esɔwɔ, ekpeé ne uchu mejɔɔ ebi mekwaá alá ákágé jɔɔ.

27 Esɔwɔ muú akágé genó eyi gelú né matɔɔ akwaá, ákágé genó eyi gelu Mendoo Ukpea né metɔɔ néndé Mendoó Ukpea enene mmye gétúgέ bɔɔ Esɔwɔ ako ndere Esɔwɔ akelege.

28 Ne esé dékaá nnó yéndégenó eyi gepyeé, gepye utɔɔ ulua manchwɔ ne galógálɔ mbaá bɔɔ abi ábɔɔ gejeé ne Esɔwɔ, ebwɔ abi ji akuú nnó ápyegé genó eyigé ji akelege.

29 Bɔɔ abi Esɔwɔ abɔ me mbe akaá nnó ábeé nye abii ebwɔ ntó ne ji abɔɔ me mbe ajya te gachii nnó ábé eké Maá wuú. Apye mbɔ nnó Maá wuú abe Maá mbe mbaá gejamégé ate aɲme.

30 Ne bɔɔ abi ji abɔɔ me mbe ajyaá, ebwɔ ne ji akuú nnó abe bɔɔ bií. Bɔɔ abi ji akuú, ebwɔ ntó ne ji apye nnó átene cho né mbe ushu wuú. Ne bɔɔ abi ji apyeé átene cho né mbe ushu wuú, ebwɔ ntó ne ji apyeé nnó ábɔ ɲgɔ.

Esɔwɔ abɔɔ gejeé ne bɔɔ gétúgέ Kras

31 Ndé genó cha esé dékage shuú né mechɔ ewéna? Mbɔgέ Esɔwɔ abege ne esé, ndé muú ákágé pwɔ esé?

32 Esɔwɔ agbaré fɔ Maá wuú nnó achwágé wɔ, yémbɔ achyεé ji nnó achwɔ agbo gétúgέ esé ako. Te ndere

ji achyεé esé maá wuú, elú wáwálé nnó achyεgέ nye esé yéndégenó eyi dékelege nnó débε gefɔɔ eyi ji akelege nnó débε.

33 Ndé muú ákágé shulé ndo mbaá bɔɔ abi Esɔwɔ ájyaá nnó abe abii? Yé muú apɔ, néndé elé Esɔwɔ jimɔ ne apyeé ebwɔ átene cho né mbe ushu wuú.

34 Ne ndé muú yé ákágé garé nnó esé dékwe mpa? Yé muú fɔ apɔ, elé Kras Jisɔs ne agboɔ gétúgέ sé Esɔwɔ apye ji akwilé né negbo, ajwɔlé né melú enógé né egbe ebwɔnye Esɔwɔ anenemmye gétúgέ sé.

35 Genóge fɔ gepɔ eyi gékágé kare esé ne gejeé eyigé Kras abɔɔ ne esé? Nnó elé efwyale, waá ubalé, mammye ayi bɔɔ ámmyeé amu ne esé, waá mesa ayi déjwɔlege. Mandée ayi álií esé, waá manoó negbo ami dégene waá efwyale ewé etene esé né negbo?

36 Elú wyε ndere ásámé né mmu ɲwe Esɔwɔ nnó, “Gétúgέ enyú esé dégene manoó negbo yéndégébé, ne ásele esé eké magɔɲme ayi ábele manwa.”

37 Ngba, yé elé unó bina upyeé esé, esé démmye me depwɔ né uto Kras muú abɔɔ gejeé ne esé.

38 Nkaá chanéné nnó yé genó gekage kare fɔ esé ne Kras, yé ebelé negbo, yé genwá, yé makiénné Esɔwɔ, yé álo nchye, yé unó bi upye mbɔ nana, yé ebi upye nye meso gébé, yé álo áto áto,

39 yé ebele unó bi ulú te mfaánebuú, yé ebi ulú melo

áwú bɔ́, yé genó gefɔ né unó bi Ɛsɔwɔ ákwyéé eyi gekágé kare ɛsé né gejeege Ata se Kras Jisɔs nnó Ɛsɔwɔ abɔgé fɔ gejeé ne ɛsé gétúgέ Ata se Jisɔs gepɔ.

9

Ɛsɔwɔ ájyaá bɔ́ bií

¹ Me njógé wáwálé ndere muú ayi áchomé mmye ne Kras mbyɔgé fɔ gebyɔ. Mendooó Ukpea epyéé me nkaá né metɔ́ wa nnó genó eyigé njógé gelú wáwálé nnó,

² Me nwyá gejamégé mesome ne ubalé ebi ula ubyéé né metɔ́ wa,

³ gétúgέ bɔ́ ba. Ɛbɔ ebe yé nnó mfaánebuú abɔ ashulé lé me mmye, mfa mbwa ne Kras gétúgέ bɔ́ ba, aɬme ba abi déthane melɔ ɛma, mbɔgé ɛwémɔ ékágé pye ɛbwɔ átané né ɛfwyale.

⁴ Ɛbwɔ álu bɔ́ Isreli. Ɛbwɔ ne Ɛsɔwɔ áselé nnó ábé baá bií. Aléré ɛbwɔ ηgɔ wuu. Anyémeno menyéé gejame ne ɛbwɔ, achyéé ɛbwɔ mabe jíí, aléré ɛbwɔ ndere ábɔ́ manógé ji, ne ashuu nnó apye nyε ɛbwɔ gejame unó.

⁵ Ɛbwɔ alu upyáne ukwene ante bɔ́ Ɛsɔwɔ abi áwuú nya ɛbwɔ ηgɔ. Kras ndere mekwaá alu muú melɔ bwɔ. Ji alu Ɛsɔwɔ ayi abɔ́ yéndégenó, déféé ji te kwyakwya Amen.

⁶ Yémɔ epófɔ nnó Ɛsɔwɔ apyéé fɔ genó eyi ji anyémeno nnó apyéé ne bɔ́ Isreli wɔ néndé epófɔ yéndémuú ayi ábyené ji né melɔ Isreli ne alu muú Ɛsɔwɔ wáwálé.

⁷ Ne epófɔ ntó bɔ́ ako abi alú upyáne Abraham ne alu bɔ́ Ɛsɔwɔ. Ɛsɔwɔ ajɔ́ lé ne Abraham nnó, “Upyáne ebi menyéé meno nnó nchyege nyε wɔ ukene nyε lé ne Asek.”

⁸ Ɛwéna ɛlere nnó epófɔ bɔ́ abi ábyené ɛbwɔ ndere akwaá ábyéne baá ne alu bɔ́ Ɛsɔwɔ. Ɛlé abi akene ne menomenyéé ɛwé Ɛsɔwɔ anyéé ne alu baá Abraham wáwálé.

⁹ Gε genó eyigé menomenyéé ɛwémɔ ejɔ́ na, ɛké, “Wyéé né gébé eyigé na ηme eníne cha me mmage kere fa, ne Sara abyene nyε maá mende.”

¹⁰ Epɔ́ fɔ wyε ɛwéna ɛwú ɛwú, Rebeka ntó abyε ufa ne muú ama. Muú yimbɔ alu nya lé gekwenege ntε sé Asek.

¹¹ Gemεge nnó ábyé baá bina apea yé gemεge nnó ɛbwɔ ápye genó gelógélɔ yé eyi gebogebo, Ɛsɔwɔ akaá me ula bi ji ajyaá bɔ́ bií, épɔ́ fɔ gétúgέ utɔ́ ulúúl ebi bɔ́ ápyéé, elu ɛlé ndere ji akuú bɔ́ bií.

¹² Ne ji agaré Rebeka aké, “Maá wyε ayi mbε akpane nyε defwe mbaá ayi akwɔlegé ji.”

¹³ Ɛlú wyε ndere ásamé né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó, “Me mbɔ gejeé ne Jakɔb, nkií fɔ Ɛsao.”

Ɛsɔwɔ ápɔ́ fɔ ne angya

¹⁴ Ɛwéna déjógé mbɔ nnó yé? Nnó Ɛsɔwɔ apye fɔ genó eyigé gelu cho? Cha-o.

¹⁵ Ɛsɔwɔ ajɔ́ nya ne Mosis aké, “Me ngene nyε meshwe ne bɔ́ abi nkelege mange meshwe, ne nlerege nyε ulɔ́ melu ne bɔ́ abi nkelege manleré.”

16 Ndere elúmbò, Esòwò ajyaá fò bọ́ ndere akwaá ákẹ́lege wò, yé ebelé gétúgẹ́ genó eyigé ebwó ápyeé. Jí ajyaá bọ́ gétúgẹ́ meshwẹ́ ayi jí agene bọ́.

17 Asá né mmu ñwẹ́ Esòwò nnó Esòwò ajọ́ ne Fero aké, “Me mpye wò òlu mfwa gétúgẹ́ nkẹ́lege nnó nkẹ́ ne wò nleré uto ba mbaá bọ́ ne nnó, mpye ñgò wa ásané né malò mme meko.”

18 Ndere elúmbò, Esòwò agene meshwẹ́ ne yéndemuú ayi jí akẹ́lege ne achyegẹ́ mekpò meto mbaá yéndemuú ayi jí akẹ́lege manchyeé.

19 Ndere njọ́ mbò, ñnyú abifò dégígẹ́ nyẹ́ me déké, “Ebegé mbò ula nnó Esòwò ámagé shulé bọ́ ndo né mbaá unó bí ebwó ápye? Nde múú ákágẹ́ tene ukòlò ne Esòwò nnó apyegé fò genó eyi jí akẹ́lege?”

20 Yémbò wò mekwaá òlu waá ayi òshugé Esòwò meko? Gejegé meséé eyigé múú akwyegẹ́ gekwilégẹ́ fò gegíí múú ayi akwyéé gejí nnó, “Ulannó wò akwyéé me nnó mbẹ́ na?”

21 Yé ewú ema ebe nnó múú ayi akwyegé ubi awyaá uto manse nemé, akwyéé ujeé meséé upea, abelé gema nnó bíí kpaá ne afyéé menyéé wyéé, abelé eyi fò nnó ányégẹ́ menyéé wyéé yéndé bíí.

22 Gefógẹ́ genó eyina ntó ne Esòwò apyéé. Jí abò ake aleré metó usó wuú ne bọ́ abí ápye gabo ne nnó apyẹ́ ntó bọ́ ákaá uto bíí. Yémbò jí akóo metó dọ́ ne bọ́ bimbò abí jí alerege nyẹ́ ebwó metó usó

wuú. Ebwó bina álu bọ́ abí elú me nnó áchọ́ nyẹ́ ebwó chọ́.

23 Esòwò apyembò ntó gétúgẹ́ jí abò alu manlere gekpekpegé ñgò wuú mbaá esé ako abí jí abelé me nnó agene esé meshwẹ́. Esé bina ne délu bọ́ abí jí abọ́ me mbe ajyaá nnó débò ñgò,

24 yé elé esé abí jí akuú. Eófó wyé lé eta bọ́ Jus ebwó ebwó, áku ntó bọ́ abí alá pọ́ bọ́ Jus.

25 Ne elú wyé ndere jí ajọ́ né mmu ñwẹ́ Hosya nnó, “Me nkuú nyẹ́ bọ́ abí abò alá ápó fò bọ́ ba, nnó bọ́ ba, ne bọ́ abí me mbò nla mbọ́ gejeé ne ebwó wó, nkuú nyẹ́ ebwó nnó bọ́ ba abí gejeé.”

26 Ne wyé né mbaá ayi jí abò ajọ́ ne ebwó aké, “Ñnyú depò fò bọ́ ba, Esòwò múú alu mebe akuú nyẹ́ ebwó nnó baá ba.”

27 Asaya ajọ́ nya kenké atoó ne bọ́ Isrelí aké, “Yé bọ́ Isrelí ája ábẹ́ eké gesó mbalé ebeé mega, elé ukeke bọ́ né gelu- age bwó ne átanegẹ́ nyẹ́ né efwyale gabo,

28 néndé Esòwò asó nyẹ́ mpa fa mme wáwá ne dama te kwyakwya.”

29 Elú wyé ndere Asaya abò ajọ́ ntó aké, “Mbógẹ́ Esòwò ayi ábọ́ uto uko abe danlyáá esé mbeé upyáne ebifò, mbò bwyẹ́ esé ntó abò ánómé, eké melò Sodom ne melò Gomòra.”

Bọ́ Isrelí akámé fò abya melómélò wó

30 Déjógẹ́ mbò nnó né mechò ewéna yé? Nana déjógẹ́ nnó bọ́ abí alá pọ́ bọ́

Jus, ebwó abi abó alá ámmye f3 mambε cho né mbe ushu Εσωω w3, Εσωω apye ebw3 atene cho né mbe ushu wuú gébégé áfyεé met33 ne ji,

³¹ εwé b33 Isreli b33 ab3 ámmye nnó Εσωω ápye ebw3 ábε cho né mbe ushu wuú gétúgέ ábélege εβε, áγε f3 meti mampye yéndégenó eyi εβε εj33 w3.

³² Ulannó ebw3 alá áγε meti mambε cho né mbe ushu Εσωω w3? Elé gétúgέ ebw3 ammye mambε cho εwé alá fyéé f3 met33 ne ji w3. Ebw3 áferé nnó ápyégé ut33 ul33l3 akágé beé cho. Ndere elúmb3, ebw3 ákparé né mfaá “Ntaá eníne nepyeé b33 ákparege ákwene.”

³³ Elú wye ndere asame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Gege me mbelege mb3 ntaá né mel3 Say3n eníne nepyeé nye ebw3 ákparege, εtarave εwé epyéé nye b33 ákwene. Yémb3 yéndémuú ayi áfyéé met33 ne ji akpane f3 mekpo un33.”

10

¹ Aηme ba, genó eyigé me nshyage ne met33 wa meko ne mmyemenene ya mbaá Εσωω gétúgέ b33 ba gelu nnó Εσωω áferé ebw3 né εfwyale gabo.

² Me nkágé ngaré wáwálé nnó ebw3 akpane gechyéé né dep3re Εσωω yémb3 ebw3 akágé f3 ndere ebw3 áb33 mampyεge ut33 Εσωω.

³ Ebw3 akágé f3 meti εwé Εσωω apyeé b33 abεé cho né mbe ushu wuú ne ammye elé mankwyε εwé bw3 meti mambε cho. Εwéna εleré nnó

ákw3legé f3 meti εwé Εσωω apyeé b33 abεé cho.

⁴ Kras anere yéndégenó eyi getome ne εβε nnó, yéndémuú ayi áfyéé met33 ne ji abε cho né mbe ushu Εσωω.

Yé muú f3 ap3 ayi Εσωω alá aferege ji né εfwyale

⁵ Mosis asa ato ne meti ewe εβε epye b33 abε cho aké, “Yéndémuú ayi ábélege mabe ako ab33 genwá.”

⁶ Yémb3 ása né mmu ηwe Εσωω áto3 ne meti εwé Εσωω apye b33 abi áfyéé met33 ne ji abεé cho aké, w3 εfyégé met33 ne Εσωω nnó apye w3 εβε cho né mbe ushu wuú, “Jígé f3 né met33 wye nnó, Ndé muú akw3mé mb3 nye né mfaánebuú?” (Mmye ké mampye Kras ashulé mme.)

⁷ “Yé mangiú nnó, Ndé muú ajyεé mb3 nye né mel3 al3?” (Mmye ké mampye Kras akwilé né negbo.)

⁸ Genó eyigé ηwe Εσωω aj3gέ gelu nnó, “Mekomej33 Εσωω alu kw3kw3lé ne w3, alu w3 né ub3 meno, alú nt3 né mmu met33 wyeé.” Mmye ké mekomej33 yina ayi agaré ndere b33 áfyéé met33 ne Εσωω, ayi εsé dégaré nnó,

⁹ W3 εgarege ne meno wye nnó, “Jis3s alu Ata,” ne εkamege ne met33 wye nnó Εσωω apye ji akwilé né negbo, εtanegε nye né εfwyale gabo.

¹⁰ Néndé défyéé lé met33 ne Εσωω ne débεé cho né mbe ushu wuú. Ne déshuúge eku ne mano sé ne détanegε né εfwyale gabo.

11 Asá né ηωε Εσωω nnó, “Yéndemuú ayi áfyεé metáó ne ji akpane f3 mekpo unáó.”

12 Anɣya ap3, ne muú Jus ne muú Grek. Εσωω awu ama ne alu Ata εbw3 ako. Ji achyεgέ gejamégé mejé mbaá b33 ako abi ágige ji.

13 Asá né mmu ηωε Εσωω nnó, “Yéndemuú ayi akuú mab3 Ata nnó áféré ji né εfwyale gabo, Ata aférege nye ji atane né εfwyale gabo.”

14 Εpyεέmb3 nnó ne b33 ákuú muú f3 nnó apoo εbw3 mb3gέ álá fyεé metáó ne ji w3? Ne apyεé mb3 nnó ne afyεé metáó ne ji, mb3gέ álá au danwú muú f3 agaré εbw3 abya wuú? Ne apyεmb3 nnó ne awu abya yimb3 mb3gέ muú f3 álá agaré εbw3 abya wuú w3?

15 Ne muú apyεé mb3 nnó ne agaré εbw3 mb3gέ álá ato ji w3? Asá né mmu ηωε Εσωω nnó, “Uka b33 abi áchw33 ne abya melómél3 ul3 kpaá upw3.”

16 Yémb3 b33 ako f3 w3 ákamé ne abya melómél3 yina w3, néndé Asaya aj33 aké, “Ata ndé muú akamé ne mekomej33 ayi εsé dégaré?”

17 Nδere elúmb3, muú awuú elé abya melómél3 ayi atome ne Kras, ne áfyεé metáó ne ji ne muú awuú abya melómél3 gébégé muú f3 aké agarege ji.

18 Yémb3 g3gέ me ngiú ηkwe, Nnó b33 Jus awuú f3 abya Kras w3? Nɣba, awu, néndé ása né ηωε Εσωω nnó, “B33 mme meko awú mekomej33

ayi εbw3 agaré yéndé mbaá fa mme.”

19 G3gέ mma ngiú ηkwe. Nnó b33 Isreli ákaá f3 ula mekomej33 yina w3? Mosis jimbo ab3 mbε aj33 aké, “Me mmpye nye enyú déshyage mambε eké b33 abi deb3 déferé nnó ap3 yé mel3 f3, mpyεé nye matáó áso3 enyú ne b33 abi álá ap3 ne déf33 mankaá genó.”

20 Εwyage, Asaya aj33 af3 w3 aké, “B33 abi ab3 álá akεle me w3, áge me. Nlere mmyε ya mbaá b33 abi álá ágiú me w3.”

21 Yémb3 aj33 ato ne b33 Isreli aké, “Yéndé bi me nsame amu ya mankwyεé dep3 ne b33 bina nnó ákere εta wa yémb3 εbw3 ákelege f3 manwú me, apaá elé me paá.”

11

Εσωω ashya f3 b33 Isreli w3

1 Genó eyigé me ngigé gelú nnó, Nnó Εσωω ashya b33 bií? Chao! Me mb33 nlú muú Isreli, mpyáne Abraham. Ntane né ntoné Benjamεn.

2 Εσωω ashya f3 b33 bií abi ji ab33 ajyaá w3. Enyú delu danwú genó eyi mekomej33 Εσωω aj33 atome ne Elija? Ji ab3 anεmmyε mbaá Εσωω atane uk33 ne b33 Isreli aké,

3 “Ata, εbw3 áwá b33 εkpávε byεé, ámu ulu3 upε byεé, me nla membií ne, ákelege manwá me.”

4 Εσωω ashuú ji meko aké ndé? Aké “Nwyaá dele b33 ba akεneama abi álá ato mano anógé Bal w3.”

5 Wyεmb3 ntó ne elu fina. Ukéé b33 f3 alu abi Εσωω ajyaá né ul33 melu bií.

6 Mbogé elé gétúgέ uló melu bií ne ji ajyaá bós nnó ábé abii, ebyennó utós ulúúl fó wó upyεé Esowó ajyaá bós wó. Mbogé ebwó ebe lé gétúgέ utós ulúúl, uló melu bií ufulé sé genó.

7 Ge na ne mechó ewéna elú. Genó eyigé bós Isreli ákεle ne efófo age geji wó. Bós abi Esowó ajyaá ne agene geji. Ne abi álaá lu danje elé bós abi átoó makpo. Akεlegé fó manwú Esowó agaré ebwó genó eyigé ji akεlege nnó ebwó ápyε.

8 Elú wyε ndere ásamé né mmu ηwe Esowó nnó, “Esowó apyεé matós bwó ákwe genje kpaá te fina. Achyε ebwó ame ayi alá ákágé ge genó ne matu ayi alá awuú mbaá.”

9 Devid ajós ntó gefógé genó eyina aké, “Echyε menyεé ayi ebwó ányεé gébégé epaá ábwólé mataá ayi ebwó ámbós ákwene wyεé ne ntaá eniné ebwó ákparege wyεé ákwe áge efwyale.

10 Echyε amé agilé ebwó ágegé sé mbaá, meso ásoó ebwó, ne efwyale ewé ebwó ágene ebe te kwyakwya.”

11 Me mmagé gií ηkwe ayifo. Gébégé bós Isreli ákparé, nnó ákwe, nnó nekwe eníne mbó nelu eniné ebwó alá ákágé kwilé sé téné? Chao! Epó fó mbó néndé gabo ayi ebwó ápyεé, ápoó lé nnó bós abi alá pó bós Jus áge meti ewé Esowó aferege ebwó né efwyale gabo, nnó epyεgé mbó bós Isreli áshyágé mambe ntó eké ebwó.

12 Te mbaá gabo ayi bós Isreli ápyεé áchwó ne mejé mbaá bós mme, ne mankparé ayi ebwó ákparé áchwó ne gejamégé mejé mbaá bós abi alá pó bós Jus, ferege yé gejamégé mejé ewé echwós nyε gébégé bós Jus abi álaá, áhogé nyε ne bós ako abi áfyε metós ne Kras.

Esowó aferege bós abi alá pó bós Jus né efwyale gabo

13 Me njógé ne enyú abi dela depó bós Jus. Te mbaá me nlú ηgbá Kras eta nyú, nkaá nnó utós bi Esowó achyεé me nnó mpyε unjea geme,

14 mampyε nnó me nge meti mpyε bós ba bós Jus, áshyágé mambo unó ulúúl ébi enyú déwyaá, nnó ndó fó mpyεge mbó Esowó aferege nyε abifo né efwyale gabo.

15 Néndé gébégé Esowó áshyá bós Jus, apyε bós mme meko abe né nesó ne ji. Ndere elúmbó, gébégé Esowó asege nyε bós Jus nnó abe nesó ne ji, ebeé mbó nyε nnó? Ebeé eké ebwó abó ágboó ne ákere né genwá.

16 Mbogé maá gebage bred eyi mbe alu genóge ukpea, ebyennó nto bred meko alu genóge ukpea. Ne mbogé maka genós álu genóge ukpea, ebyennó mata genós eyigé mbóntó álu elé genóge ukpea.

17 Yémbó mbogé mata genós olif eyigé apene mata ayifo ákós ákwe, elú eké bós Jus ne mbogé áse mata genóge olif ayi alá ápéé wó ába né genós eyigé ápené, elú eké enyú abi

déla pó bós Jus. Ndere mata yimbo ako ányuú manaá ami matanege né genoge olif eyigé ápene pene, mbantó ne Esowó achyenge mejé mbaá bós bií ako.

¹⁸ Ekágé enyú abi délu eké mataá genós áyi ábalé bále débyage bós abi álu eké mataá genós áyi ákós ákwene. Depó ne ula bi dédoó ebwó ewóme. Enyú fó wó dégbare makaka genós eyina wó, élé makaka jii ne ágbaré enyú.

¹⁹ Muú nyú fó ákágé jó aké, “Mataá genós yimbo ákós ákwe nnó me nge meti ncho mmye ne genós eyimbo.”

²⁰ Elú wáwálé, yémbó, kaá nnó ebwó ákós ákwe gétúgé alá áfyéé metós ne Jisós wó ne enyú décho mmye ne geji gétúgé défyéé metós ne Kras. Ndere elúmbó, ekágé dépyege neŋa begé élé ne efó metós,

²¹ néndé mbógé Esowó ageé nya fó meshwe mbaá bós Jus abi alu eké mata genós yimbo ajiambós wó, défere nnó délyagé mamfyé metós ne Kras, ji agene enyú meshwe?

²² Ndere elúmbó, tege uló melú Esowó, ne chúchú ayi ji alerege bós abi ákwene. Yémbó ji alerege enyú galógáló mbógé enyú déké défyéé wye metó nnó ji alerege enyú galógáló. Yémbó mbógé enyú dela défyéé sé metós mbó, ji akorege enyú áfomé.

²³ Ne yé bós Isrēli abifó ályaágé manshyagé nnó áfyéé fó metós ne Kras, Esowó amagé se nye ebwó aba né malu ayi ebwó ábó alu

mbembe néndé Esowó awyaá uto mamba ebwó wyéé.

²⁴ Mbógé enyú bós abi alá pó bós Jus, enyú abi delu eké mata genós olif eyigé alá apéé wó, áso enyú ába né genós olif eyigé apene pene, né gefós eyigé akwaá alá alu danŋe, ndere Esowó apyembo, elú wáwálé nnó asele nye bós Isrēli abi alu eké mata genós eyigémbó geji ambós ákere ába né genós eyigémbó?

Esowó aferege nye bós Isrēli ako né efwyale

²⁵ Anme ba, genó gefó gelu bibii eyigé me nkelege nnó enyú dékaá nnó enyú déferege sé nnó dékaá dós. Genó eyina gelu nnó bós Isrēli abi átoó mekpo, átoó nye fó te kwyakwya. Ebwó átoó nye wye mekpo kpaá te bós abi alá pó bós Jus, abi Esowó ajyaá ákamege ne meti ewé Esowó apyéé bós átenege cho né mbe ushu wuú.

²⁶ Na ne Esowó aferege nye bós Isrēli ako né efwyale, ndere ásamé né nwe Esowó nnó, “Muú ayi aferege bós né efwyale atanega nye né Sayon, apye upyáne Jakób ulyaá nchye mampyege.”

²⁷ Asá ntó nnó Ata aké, “Ge menomenyéé ewé me nyéé nye ne ebwó na gébége njige nte gabo bwó.”

²⁸ Né egbe ewé abya melóméló, bós Isrēli alu bós mawámé Esowó gétúgé áshyá ji né galógáló áwe nyú. Né egbe ewé manjya bós, Esowó ajya ebwó néndé ji abó gejeé ne ebwó dós gétúgé genó

eyigé anyémeno nnó apyéé ne ukwene ante bwó.

²⁹ Mbó ne elú néndé $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ akúgé muú, ne ájegé ji, genó gefó gepó eyi gekágé mankwóre metó $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$.

³⁰ Né egbe ewé nyú, mbembe enyú debó déwuú fó ne $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ yémbó nana ji agené enyú meshwe gétúgé bós Isréli álá áwuú fó ji.

³¹ Wye né meti ewu gétúgé meshwe ayi $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ agene enyú, nana bós Isréli ákelege fó manwú ne $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$. Epyembo nnó $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ ntó agene nye ebwó meshwe.

³² $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ apye ebwó ako ábelégé fó mabe jí, ebwó álú eké bós denó abi meti ela epó manlyáá gepugé denó. Ji apyembo nnó ji agene bós ako meshwe.

Ngò $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ apwó amu bós ákágé kaá

³³ Eeh $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ sé aló melu ne bós ako. Denga tíí ne defó etiré ji awyaá dépwó amu. Ndé muú akágé garé ula bi depó desógé ji meno? Ndé muú akágé ndere ji apyéé depó tíí?

³⁴ Elú wye ndere ásamé né $\eta\text{w}\text{e}$ $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ nnó, “Ndé muú akágé uferé $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$? Ne ndé muú akaá dós mambe muú ayi achyge ji majyéé?”

³⁵ Ndé muú achyéé me ji echye nnó $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ ntó ashuú ji?”

³⁶ $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ ne akwyéé yéndégenó ne élé jíí ne apyéé nnó yéndégenó gekene, ne élé getu jíí ne yéndégenó gelu. Ngò abe ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

12

Chyge genwáge nyú mbad $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ ndere gepé eyigé gelu gebé

¹ Anme ba, ndere unó bi ngarege enyú ulú wáwálé, mkpeage enyú nnó gétúgé galógáló ayi $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ alerege, déchyéé gemege nyú mbaá $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ ndere genógé gepé eyi gelu gebé, eyigé débele ndere genóge ukpea mbaá $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$, eyi gepyéé metó egóó ji. Ge meti ewé enyú débós manogé $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ wáwálé na.

² Ekágé dema dépyege unó eké bós mme. Gógé $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ akwóre genwáge nyú, achyéé enyú mató ayi make. Ebege mbó enyú dékágé nye genó eyigé $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ akelege nnó enyú dépyege, eyigé gelome, eyigé gegóó ji metó ne gekwane.

³ Ne gétúgé echye ewé $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ achyéé me né uló melu bíí, mkpeage enyú nnó ekágé muú nyú fó áferege nnó ji anjea geme apwó ndere ji alu. Muú aké aferege genó eyi getome ne jimboó, áférégé né meti ewé elu cho ndere ji áfyéé metó ne Jisós.

⁴ Menyammye sé álu ama ne awyaá gejamégé upó, yéndé gepó gewyaá ebi utóó.

⁵ Mbóntó ne esé yé élé esé delu gejame, dékwe eké menyammye ama gétúgé déchomé mmye ne Kras, ne yéndémuú sé alige mmye ne nte.

⁶ $\text{E}\text{s}\text{o}\text{w}\text{o}$ né uló melu bíí achyéé yéndémuú sé ewuú echye. Yéndémuú agbaré echye wuú chanéné. Mbógé achyéé wó echye ewé ogarege

mekomejǎ́ wuú, garege ndere ɔ́fyéé metǎ́ ne ji,

⁷ mbǎ́gé elú lé mampyege utǎ́ bíí, pyege chanéné, mbǎ́gé elú lé manlere, lerege chanéné,

⁸ mbǎ́gé elú lé mamfyé bǎ́ ɛshye, fyege ebwǎ́ ɛshye chanéné, mbǎ́gé elú lé ɛchye manchyege, achyege byage-byage, mbǎ́gé elú lé mampǎ́gé bǎ́, pǎ́oge ne metǎ́ wye meko, muú ayi agene bǎ́ meshwe, agene ne metǎ́ megǎ́megǎ́.

⁹ Bǎ́gé gejeé eyigé wǎ́wǎ́lé ne ate, paágé unó nchye, gbarege unó ulǎ́lǎ́ ne ɛshye.

¹⁰ Bǎ́gé gejeé ne ate aɲme ndere débǎ́ ne bǎ́ ula gepú nyú, kpagé gechyéé manǎ́gé ate.

¹¹ Pyegé utǎ́ nyú débégé ne gepwa, pyegé utǎ́ Ata ne matǎ́ nyú mako.

¹² Bégé ne nechǎ́chǎ́ né genó eyigé enyú déneré metǎ́ wye. Kógé metǎ́ né ɛfwyale ɛwé enyú dégene. Negé wye mmye yéndégébé.

¹³ Chyegé unó ebifǎ́ ebi enyú déwyaá mbaá ate bǎ́ ɛsǎ́wǎ́ abi alu mbya. Nenegé manombi nyú mbaá aɲkéé.

¹⁴ Negemmye nnó ɛsǎ́wǎ́ ájé bǎ́ abi ámmyéé amu ne enyú. Dénege fǎ́ nnó ɛsǎ́wǎ́ alere ebwǎ́ utonkwa, nege lé nnó ɛsǎ́wǎ́ ájé bwǎ́ jéle.

¹⁵ Bege metǎ́ megǎ́mégǎ́ ne bǎ́ abi awyaá metǎ́ megǎ́mégǎ́. Bege ne mesome metǎ́ ne bǎ́ abi awyaá mesome.

¹⁶ Bege nesǎ́ ne ate. ɛkágé débwége mmye, chogé mmye

ne bǎ́ abi áshulege gemége bwǎ́ mme. ɛkágé déferege nnó dékaá dǎ́.

¹⁷ Muú apyegé enyú gabo, ɛkágé déshuú ji. Pyegé lé unó bi yéndémuú aselé nnó ulú cho.

¹⁸ ɛbegé kǎ́kǎ́gé, né egbe ɛwé nyú mmyege nnó débɛ nesǎ́ ne yéndémuú.

¹⁹ Aɲme ba, muú apyegé enyú genó gebo, déshugé fǎ́ amu. Lyagé ɛsǎ́wǎ́ ne ashuú muú yimbǎ́ amu néndé ása né mmu ɲwe ɛsǎ́wǎ́ nnó, “Ata aké amu mashugé elé aya, ne me nshugé nyé amu.”

²⁰ Yémbǎ́ pyegé ndere asamé né mmu ɲwe ɛsǎ́wǎ́ nnó, “Mbǎ́gé mesa aké ammyéé bǎ́ mawámé nyú, chyegé ebwǎ́ menyéé, mmwǎ́lé manaá eké epyéé ebwǎ́, chyegé ebwǎ́ genó eyigé anyuú. Déké dépyéé mbǎ́, elú eké dénererege bwǎ́ ujéje mewe né mekpo ne mmye egboó nyé ebwǎ́.”

²¹ Dékamege nchye ase enyú uto, mmyege nnó galǎ́gǎ́l nyú ase uto nchye.

13

Bǎ́ áwúgé ne ákpakpa bwǎ́

¹ Yéndémuú awúgé ne bǎ́ kpakpa abi ɲǎ́mna áchyeé ebwǎ́ utó, néndé muú ákágé be fǎ́ muú kpaá bǎ́ ayi ɛsǎ́wǎ́ álá ákame wǎ́. Ne ɛsǎ́wǎ́ ne afyéé ákpakpa melǎ́ ako.

² Ndere elúmbǎ́, yéndémuú ayi átenege ukǎ́ ne ákpakpa melǎ́, átenege mbǎ́ lé ukǎ́ ne bǎ́ abi ɛsǎ́wǎ́ áfyéé nnó ábé. Ne yéndémuú ayi átenege

ukɔlɔ, ákuú mbo élé unɔɔ mpa ne gеме jíí.

³ Bɔɔ kpakpa áfelegé fɔ amε mbaá bɔɔ abi ápyε unó bi úlú cho, áfelegé élé mbaá abi ápyε gabo. Nɔere elúmbɔ, pyεge yé genó eyigé ebwɔ ákelege ne ebwɔ áfεge nyε wɔ.

⁴ Néndé ebwɔ álú élé bɔɔ utɔɔ Eɔwɔ, ápyéé utɔɔ né galógálɔ nyú. Ne mbɔgé wɔ ɔpyεge gye, ɔbɔ mamfɔgé ebwɔ néndé utó bi Eɔwɔ achyεé ebwɔ upɔ fɔ detu. Ebwɔ alu bɔɔ utɔɔ Eɔwɔ ne áchyεgé efwyale ndere Eɔwɔ akεlege mbaá bɔɔ abi ápyéé gabo.

⁵ Nɔere elúmbɔ, débɔ manwúgé ne ákpakpa melɔ, epófɔ gétúgé dékelege mambo efwyale ewú ewú wɔ, élé gétúgé dékelege ntó mampyεgé genó eyigé matɔɔ nyú ágarεge nnó gelu cho.

⁶ Getú eyigémbɔ ntó ne enyú déchyεge ηkamakpo, néndé ákpakpa melɔ álú lé bɔɔ utɔɔ Eɔwɔ ndere ápyéé unó bí ebwɔ ábɔɔ mampyε.

⁷ Chyεgé ebwɔ unó bi úlú ebi bwɔ. Mbɔgé élé ηka makpo ne ebwɔ ákelege chyεge ebwɔ. Mbɔgé élé ηka matu yé eyi unó bi enyú déwyaá ne ebwɔ ákelege nnó déchyéé, chyεge ebwɔ. Mbɔgé ákelege nnó déwúgé ne ebwɔ, wúgé ne ebwɔ. Mbɔgé énogé ne ebwɔ akεlege, nógé ebwɔ.

Nɔere muú abɔɔ mambε ne nte menme

⁸ Yéndémuú nyú ákwɔ ujwɔɔ bíí uko. Ne ujwɔɔ ebi débɔɔ mankwɔ élé mambɔ gejeé ne atε aηme. Muú ayi

abɔɔ gejeé ne atε aηme, apyεé mbo élé genó eyigé eβε ejɔɔ.

⁹ Eβε ewé eké, “Muú akwege fɔ ulɔ, muú awágé fɔ nte muú, muú ájogé fɔ εjo, muú áfyεge amε né genóge nte,” ne mabe ayi fɔ mako, ácho aji né eβε εma, ewé eké, “Gbógé ne nte menme wyéé ndere ɔgboó ne gеме jyéé.”

¹⁰ Muú abɔgé gejeé ne nte menme, apyéé fɔ jí gabo. Nɔere elúmbɔ, muú aké abɔɔ gejeé ne nte menme apyéé mbo lé yéndégenó eyigé eβε ejɔɔ.

¹¹ Debɔ mampyεge wyεmbɔ néndé dékaá gefɔge gébé eyigé esé délu mbo wyε. Gébé gekwane eyi débɔ mampeé geja, néndé gébé eyigé esé détanεge né efwyale gabo gela kwókwólé gepwɔ ndere gebɔ gelú mbεmβε ayi défyéé metɔɔ ne Jisɔs fyéé.

¹² Elá gáchyεé utuú ubyε. Elá gachyεé bíí ujaá. Délyaá unó bi bɔɔ ápyéé né gemua, défyε unó ummyε ebi Eɔwɔ achyεge démmye ummyε bíí gbɔɔ.

¹³ Dépyεgé unó chanéné ndere bɔɔ abi ápyε unó bíí gbɔɔ. Lyagé mapaá mabomabo, dényúgé fɔ mmɔɔ dékwene. Lyagé unó bi ugboó mmyε. Déwaméagé fɔ ne atε, déságé fɔ metɔɔ nnó bɔɔ abɔ unó ápwɔ enyú.

¹⁴ Chyεgé gεmεge nyú geko mbaá Ata Jisɔs Kras, délyaá manfεrege ndere dépyε mmyε ekwilegé enyu mampyε ubobo unó bi menyammyε ákelege.

14

*Muú ayi ábené né deporé
Esowó, ne ayi alá ábené wó*

1 Ségé muú ayi alá bene né deporé Esowó wó, dényéégé fó mbeé ne ji né genó eyi ji áferege, yé gelú cho yé gelú gyéé.

2 Muú ayi fó, metóó ewé ji afyéé ne Esowó egarége ji nnó anyéégé yéndégenó. Yémbó muú ayi alá bené né deporé Esowó wó, metóó ewuú egarége ji nnó anyéégé lé ulá.

3 Ne ékágé muú ayi anyéé yéndégenó, ábyágé ayi alá anyéé. Ne ékágé muú ayi alá anyéé yéndégenó ajógé nnó ayi anyéé yéndégenó alu gyéé, néndé Esowó ase ji ntó nnó alú muú wuú.

4 Wó olú waá ayi ójógé nnó maá utóó muú yicha alu gyéé? Muú ayi abóó maá utóó yimbó ne ákágé garé mbógé alu gyéé yé alu cho. Ne abéé nye cho néndé Esowó apye nye ji atene cho.

5 Bóó abifó áferege nnó bií uma uŋea geme upwó ebifó ne abifó áferege nnó yé bií bi uŋea geme upwó nte upó. Yéndémuú abó mamferé né metóó wuú akaá genó eyi gelú cho.

6 Bóó abi áferé nnó bií uma uŋea geme upwó ebifó, ápyembó manógé Ata. Bóó abi anyéé yéndégenó, apyéé mbó manógé Ata néndé ébwó achyégé matame mbaá Esowó gétúgé menyéé yimbó ne anyéé. Bóó abi áshyá manyé ufóó menyéé ebifó, ápyembó manógé Ata ne achyégé ntó Esowó matame.

7 Yé muú sé fó apó mebe, mampyege elé unó bi ji akélege. Ne yé muú sé fó ntó ayi akélege nnó agboó néndé mbó ne ji akélege apó.

8 Yé mbógé esé débégé abe elú elé nnó dénógé Ata. Ne yé mbógé dégbo lé gboó elú lé nnó dénógé Ata. Ndere elúmbó, yé délu abe yé dégbó délu lé bóó Esowó.

9 Né gétú eyigémbó Kras agbó, ne akwilé né negbo nnó ji abe Ata mbaá bóó abi álu abe ne abi agboó.

10 Ulannó yé ne wó ogaregé nte menjme nnó alu gyéé? Yé wó ntó ulannó ne wó obyaá nte menjme wyéé? Esé ako détenege nye né mbe ushu Esowó, asó mpa sé.

11 Asá né ŋwe Esowó nnó, “Ata aké te mbaá me nlú wáwálé, yéndémuú atome nye mano né mbe ushu wa, ne yéndémuú agarége nye ne meno wuú nnó, me nlú Esowó.”

12 Nderé elúmbó, yéndémuú sé jimboó agaregé nye Esowó ama mpa ndere ji apyéé ne geŋwá jíí.

13 Gétú eyigémbó, débó manlyaá mangarege nnó muú yina alu cho ayina alu gyéé. Yémbó tóge eshye mange nnó ékágé dépye genó eyi gépyéé nte menjme yifó akparé yé nnó ákpé né gabo.

14 Me, ndere muú ayi nchomé mmye ne Ata Jisós, nkaá nnó yé menyéé fó ayi alu, ála apó fó pópó apó. Yémbó muú ákamege nnó gefoge menyéé ayifó apó fó pópó, ébyennó apó fó pópó né eta

wuú.

¹⁵ Ne mbɔgé genó eyigé wɔ ɔnyéé gepyéé aɲme abifɔ ábɔɔ efwɔyale né metɔɔ, ebyennɔ wɔ ɔlerege fɔ gejeé. Ekágé gétúgé genó eyigé wɔ ɔnyéé ɔchɔ nte meɲme wyeé muú Kras agboó ntó gétú jí.

¹⁶ Ekágé ɔpyéé genó eyigé ɔferé nnó gelú cho, mbɔgé gepye nnó nte meɲme wye apye gabo. ɔpyege mbɔ bɔɔ ákage chɔɔ mabɔ nyú bɔɔ Esɔwɔ,

¹⁷ néndé gefwa eyigé Esɔwɔ ágbárege, gebɔɔ fɔ genó mampye ne manyégé ne manyúgé wɔ. Elé mampye unó bi úlú cho, mambɛ nesɔ ne bɔɔ, ne mambɛ ne metɔɔ megɔmegɔ, unó bi Mendoó Ukpea eɲhyégé.

¹⁸ Ne muú aké apyéé utɔɔ Kras né gefɔɔ eyi, apyéé metɔɔ egɔɔ Esɔwɔ ne bɔɔ ntó áfegé nyɛ ji.

¹⁹ Ndere elúmbɔ, débɔ mafye mekpɔ mampyegé lé unó bi uchwɔɔ ne nesɔ ne démmye nnó esé défyegé ate aɲme eɲhye né depɔré Esɔwɔ.

²⁰ Ekágé gétúgé menyéé ɔchɔ unó bi Esɔwɔ apyéé. Yéndé genó eyigé ányéé gelú pópó. Yémbɔ elú gyeé manyé yéndégenó eyi gepye nte meɲme yifɔ akwe né gabo.

²¹ Elú galógálɔ nnó wɔ ɔlyaa manyégé menya, manyúgé mmɔɔ yé mampyegé yéndégenó eyi gékágé pye nte meɲme wye akwe né gabo.

²² Ndere elúmbɔ, ékágé ɔlyaa nnó muú fɔ akaá genó eyigé wɔ ɔkamé né mechɔ ewéna, yémbɔ wye lé enyú

ne Esɔwɔ ne dékage kaá geji. Metɔɔ megɔmegɔ ebe ne muú ayi álá shulege fɔ ndo né geme ji gétúgé apye genó eyigé ji akaá nnó gelú cho.

²³ Yémbɔ muú abegé ne dembyɔ né unó bi ji anyéé, Esɔwɔ agaré nnó akwe mpa, gétúgé ányé unó bi mbɔ ayi álá kamé fɔ nnó elú cho nnó ji anyé ubi wɔ. Ne yéndégenó eyigé muú apyéé ayi álá kamé nnó gelu cho elé gabo.

15

Bɔɔ Kras apyegé lé unó bi ugɔɔ ate aɲme metɔɔ

¹ Esé abi débené né depɔré Esɔwɔ, debɔ mampógé abi álá béné wɔ né unó bi ebwɔ apye gyeé, ebi ujwerege ebwɔ mankaá. Dépyegé fɔ lé unó bi ugɔɔ esé ambɔɔ metɔɔ.

² Yéndémuú sé apyegé genó eyi gegɔɔ ate aɲme metɔɔ nnó ebwɔ ábené né depɔré Esɔwɔ né galógálɔ bwɔ nnó ebwɔ áwe.

³ Néndé yé Kras apyéé fɔ unó bi ugɔɔ lé jimbɔɔ metɔɔ wɔ. Yémbɔ, ndere ásamé né ɲwe Esɔwɔ nnó, “Mashye ayi bɔɔ áshyéé wɔ áshulé me né mmye.”

⁴ Yéndé genó eyigé ásamé nya né mmu ɲwe Esɔwɔ, ása geji nnó geɲhyéé esé majyéé, nnó ndere mekomejɔɔ Esɔwɔ apyéé nnó esé dékógé metɔɔ, ne nnó esé détenege ne eɲhye né depɔré Esɔwɔ. Esé dénegege metɔɔ nnó Esɔwɔ apye nyɛ unó bi ji anyémeno.

⁵ Nnenemmye nnó Esɔwɔ muú apyéé enyú dékógé metɔɔ ne détenege ne eɲhye

né depɔ etií, apoo enyú débe meko ama ne ate ndere dékwɔlege gekáge neke Kras Jisɔs,

⁶ nnó enyú ako chóncho né meko ama défɛge nye ɛsɔwɔ muú alu nte Ata sé Jisɔs Kras.

Abya melóméló alu ayi bɔɔ Jus ne bɔɔ abi álá ápó bɔɔ Jus

⁷ Segé yé ate, ndere Kras asele enyú. Dépyegé mbɔ, bɔɔ áfɛge nye ɛsɔwɔ.

⁸ Me ngarege enyú nnó Kras achwɔ pɔɔ ɛsé bɔɔ Jus, manlere nnó ɛsɔwɔ apyɛé genó eyigé ajɔɔ nnó apyɛé, nnó genó eyigé ji anyéméno ne ukwene ante se getane wáwálé,

⁹ nnó bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus, áfɛgé ɛsɔwɔ né meshwe ayi ji agene ebwɔ. Elú wyɛ ndere ásamé né mmu ηwe ɛsɔwɔ nnó, “Ndere elúmbɔ me nfege nye wɔ né geluage bɔɔ abi álá ápó bɔɔ Jus, nkwane nye makwa nféé wɔ.”

¹⁰ Ama ása ntó nnó, “Enyú abi dela depɔ bɔɔ Jus, bege ne nechóchó chóncho ne bɔɔ ɛsɔwɔ.”

¹¹ Ama ása ntó nnó, “Enyú bɔɔ abi dela pɔ bɔɔ Jus, fege Ata. Bɔɔ ako aféé ji.”

¹² Ne Asaya ajɔɔ ntó aké, “Mpyáne Jesse achwɔɔ nye, ne abéé nye mfwa mbaá bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus, ne ebwɔ ánerenge nye metɔɔ ne ji.”

¹³ Nnɛnemyɛ nnó ɛsɔwɔ muú apyɛé enyú dénerenge metɔɔ ne ji, apyɛ enyú débe ne nechóchó gejamegejame ne nesɔ ndere défyéé metɔɔ ne ji ne nnó utó Mendoó Ukpea

upyɛ metɔɔ ɛwé déneré mbɔ ɛwéné.

Pɔl agaré ula bi ji ásáme ηwe yina

¹⁴ Aηme ba, me mbɔɔ nkaá cháñéné nnó enyú ambɔɔ delɔme melu dɔɔ. Nkaá ntó nnó enyú dewyaá defɔɔ ne yéndemuú nyú ákágé chyéé nte majyéé.

¹⁵ Yémbɔ né mmu ηwe yina, nsa enyú unó fɔ mpɔ ne ɛfo nnó mpyɛ enyú détege ubi. Me mbɔ nsa mpɔ ne ɛfo gétúgé galógál ayi ɛsɔwɔ áléré me,

¹⁶ me nsame unó bina néndé ɛsɔwɔ apyɛ nnó me mbe muú utɔɔ Kras Jisɔs mbaá bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus. Me mpyɛé utɔɔ eba ndere mempyɛ ure, mangarege abya melóméló ayi atane mbaá ɛsɔwɔ né mbaá bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus, nnó ebwɔ ábé ndere echyɛ ewé ɛsɔwɔ akame mansɛ, ewé Mendoó Ukpea epyɛé nnó ebe genógé ukpea mbaá ɛsɔwɔ.

¹⁷ Me nwyaá gepɔge né utɔɔ bi me mpyɛé mbaá ɛsɔwɔ gétúgé nchomé mmyɛ ne Kras Jisɔs.

¹⁸ Nkágé do fɔ ebwɔ ewɔme né genó eyigé cha ekósé nnó Kras apoo me nnó gétúgé mekomejɔɔ ayi mengaré ne unó bi mpyɛé, bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus áwuú ne ɛsɔwɔ nana,

¹⁹ né utó gepɔge ufelekpa ne utó Mendoó Ukpea. Ndere elúmbɔ, oló né Jerosale ókwɔné né gebágé mewaá Ilirikum, nke me nnere mangaré abya melóméló Kras ɛwu.

²⁰ Elú me me metɔɔ nnó me ngarege abya melóméló Kras

né mbaá ayi yé muú fó alá lú dangaré, nnó ekágé ebé eké ntenege gepú mfaá nebómé eníne muú ayicha afyée.

²¹ Elú wyé ndere ásámé né mmu ηwe εσωω nnó, “Bóó abi alá alu dangaré ebwó abya wuú agene nye ji, ne abi alá alu danwú depó eti détomé ne ji, ákaágé nye.”

²² Gége genó eyi gegbéé me gejame ndó nla chwó fó nge enyú wó.

Pól ashuú manjye ge bóó εσωω né meló Rom

²³ Yémbó nana ayi nnere utó ba né uba mewaá bina ne te mbaá me nshyage me né gejamégé aηme manchwó ge enyú,

²⁴ nferé nnó ntenege nye efée nge enyú gébégé nké njyée Spén nnó mbe ne enyú mboó ndóó, enyú dépoó me njye mbe ne neke na.

²⁵ Yémbó nana njyée kpe Jerosale manjye chyée echye mbaá bóó εσωω abi alu ewú.

²⁶ Néndé metóó ego bóó εσωω né ubaá mewaá Masedonia ne Akaya, achwó ηka mampoo ubya bóó né geluage bóó εσωω né Jerosale.

²⁷ Metóó ego ebwó mampye mbo. Elú eké ujwóó ne ebwó anyée bóó Jus néndé te mbaá bóó Jus ápyée ebwó abóó mejé ewé abya melóméló achwóó ne ewú, ebwó ntó age nnó elú galógáló mampoo ebwó ne ηka.

²⁸ Ne gébégé me nnerege nye mansé ηka yina eyi ate aηme achwóó ne nchyege mbaá ubya bóó bimbó,

nkoógé nye manjye Spén ne ntenege nye efée né Rom.

²⁹ Nkaá nnó me nchwóge γε nyú, nchwóó nye ne gekpekpegé méjé ewé Kras achyégé enyú.

³⁰ Aηme ba, gétúgé metóó ewé esé défyée ne Ata Jisós Kras ne gétúgé Mendoó Ukpéa epye esé débóó gejeé ne ate, nkpeage enyú nnó décho mbwa ne me dénnenémmye mbaá εσωω gétú ya.

³¹ Négé mmye nnó mbóge bóó abi alá fyée metóó ne Ata né Judiya wó apyége me, Ata afere me né amu bwó ne nnó bóó εσωω né meló Jerosale ákamé mansé echye ewé me nchwóó ebwó ne ewú.

³² Dépyégé mbo, mbóge εσωω ákamege, me nchwóó ewú ne nechóchó, me ne enyú chóncho défyé nye ate eshye.

³³ Nnenemmye nnó εσωω muú apyée esé débée né nesó abe ne enyú. Amen.

16

Pól alóó matame mbaá bóó εσωω né Rom

¹ Nkelege mampye enyú dékaá nnó Fobe, menjme sé ayi mendée awyaá gepó gelógéló. Ji alu mampoo né echomelé bóó Jisós né meló Senkrea.

² Ndere ji achwóó ewu sege ji ndere bóó Jisós ásele nte menjme. Póge ji né yéndégenó eyigé ji akelegé néndé ji apoo me gejamégé bóó yé me ntó.

³ Tamegé Priska ebwó ne Akwila. Ebwó ácho mbwa ne me dépyée utó Kras Jisós.

4 Ela dachyεé mbɔ áchye gemεge bwɔ getú ya. Me ntame εbwɔ yé machomélé bɔɔ Jisɔs ayi álu né gebagé mewaa bɔɔ abi álá pɔ bɔɔ Jus átame ntó εbwɔ.

5 Tamage ntó εchomelé bɔɔ Jisɔs abi anywerege né gepúge εbwɔ.

Tamegé ntó Epenetus mejeé wa ayi ngbóo ne ji. Ji alu muú mbe ayi akame ne Kras né gebagé mewaa Eɔya.

6 Tamege Meri muú apye utɔɔ ne eshye né galógáló nyú.

7 Tamegé Andronikɔs ne Junias ate bɔɔ melɔ wa. Ebwɔ abɔ alú né denɔ chóncho ne me. Ebwɔ ábɔ me mbe ácho mmye ne Kras gemεgé nnó me ncho. Ebwɔ álu bɔɔ abi áwyaá enógé né geluage ángbá Kras.

8 Tamegé Amplatɔs nte meɣme ayi ngbóo ne ji dɔɔ gétúgé déchomé mmye ne Ata.

9 Tamegé Ubanɔs nte meɣme ayi apye utɔɔ Kras chóncho ne esé ne Stakys mejeé wa ngbóo ne ji.

10 Tamegé Apelis muú aleré wáwálé nnó ji alú muú Kras. Tamegé ntó ula gepúgé Aristobolos.

11 Tamegé Herodyɔn muú melɔ wa. Tamegé ntó abi álu bɔɔ Jisɔs né ula gepúgé Nasisɔs.

12 Tamegé Trifana ne Trifɔsa. Andée bina ápyeé utɔɔ Ata ne eshye. Tamegé Pesis, mejeé wa ayi gejeé. Mendée ayina apye utɔɔ Ata ne eshye.

13 Tamegé Rufɔs muú Ata ajyaá. Tamegé ntó mma

awuú muú aselé me ndere maá awuú.

14 Tamegé Asinkritɔs ne Filegɔn, ne Hemas ne Patrobas ne Hemas ne aɣme abifɔ abi álu ne εbwɔ.

15 Tamegé Filogɔs ne Julya ne Nerɔs ne meɣmo wuú ayi mendée ne Olymfas ne bɔɔ Eɔwɔ ako abi alu ne εbwɔ.

16 Tyagé ate ne gejeé. Machomele bɔɔ Kras ako áyi álu wé álóɔ enyú matamé.

Pɔl achyεé bɔɔ Kras né Rom kwyakwya majyεé

17 Aɣme ba, nne ne enyú mmye nnó dese gébé ne bɔɔ abi áchwɔɔ ne ángya, ne ábulége matɔɔ bɔɔ abi áfyε metɔɔ ne Kras. Ebwɔ álerege unó bi cha ebi ula upɔ fɔ unó bi bɔɔ Kras. Bege tete ne εbwɔ.

18 Ufɔɔ bɔɔ bina ápye fɔ utɔɔ Ata sé Kras. Apye lé unó bi εbwɔ áwuú chanéné. Aselé gelóge mejɔɔ ne mejɔɔ dembwólé ánywaá bɔɔ abi matɔɔ bwɔ álu dada.

19 Yéndemuú Kras akaá nnó enyú dépye unó bi abya melóméló áké enyú dépyege. Gétú eyigémbɔ metɔɔ egɔɔ me ne enyú. Yémbɔ nkelege nnó enyú débε ne dénɣa nnó dépyegé uno ulóúló, ne nkelege ntó nnó débε chinj ékágé dépyegé unó nchye.

20 Ela dachyεé, Eɔwɔ muú apyeé esé débεé nesɔ ne ate apye nye enyú dépwɔɔ danchomeló, ji ala eké déjyaré ne uka.

Nnenemmye nnó Ata sé Jisɔs Kras aleré enyú galógáló.

21 Timɔti nte muú ayi mpyeé utɔɔ uluá ne ji atamegé enyú.

Lukiós ne Jasón ne Sásipata
ate bós melo wa álbó ntó enyú
matame.

²² Me Tetiyós muú mpógé
Pól mansa ηwe ayina, nló
enyú matamé ndere muú ayi
áchomé mmye ne Ata.

²³ Gayós muú ábelé me, ne
echomele bós Jisós abi any-
werege né gepú ji álbó enyú
matame. Erastus muú ábélege
ηka melo ne menme sé Kwatós
álbó enyú matame.

²⁴ [Nnennemmye nnó Ata
Jisós Kras alerege enyú
galógáló.]

*Pól afégé Esowó né kwyak-
wya maló ηwe yina*

²⁵ Déchyε Esowó ηgó. Ji
akaágé pye enyú détené ne
eshye né metóó ewé enyú
défyéé ne Jisós Kras ndere
me ngaré enyú depóre Kras
né abya melóméló. Ne abya
melóméló yina alu lé genó
eyigé Esowó ábelé nya bibíí
te gachíí.

²⁶ Yémbó nana Esowó aleré
gbóηónó unó bi ji abó ábelé
bibíí. Esowó muú álá agboó
fó ajóó nnó dégaré unó bi bós
ekpávé bíí ábó ásamé mbaá
bós mme meko nnó áfyéé
metóó ne Esowó ne áwúgé ne
ji.

²⁷ Ngó abe ne Esowó te
kwyakwya. Ji mbií ne awyaá
dénnga deko. Ebe mbó, gétúgé
genó eyigé Jisós Kras apyéé.
Amén.

Ἡ **ῥ** **ῶ** **ε** **μ** **β** **ε** **α** **ἰ** **π** **ὸ**
ἀ **σ** **α** **μ** **έ** **μ** **β** **α** **ἄ**
ε **χ** **ο** **μ** **ε** **λ** **ε** **β** **ᾶ** **σ** **κ** **ρ** **α** **σ**
ν **έ**
κ **ο** **ρ** **ε** **ν** **τ**

Pōl atamege bōs Jisōs né melō Kōrent

¹ Me Pōl ne meḡme sé Sōstenis ne désamé ḡwe ayina. Ἐσῶῳ akú me ndere ji akélege nnó me mbe ḡgbá Kras Jisōs.

² Detōme ḡwe ayina eta enyú echomele bōs Jisōs né Kōrent. Enyú ako abi Ἐσῶῳ akuú nnó débé bōs bií, apye mé enyú déla bōs ukpea ndere déchome mmye ne Kras Jisōs. Wyembō ntó ne ji apyεé chóncho ne bōs ako abi álú yéndé mbaá ánógé Ata esé Jisōs Kras. Ji alú Ata awese ne awu bwó.

³ Ἐse dénenemmye nnó Nte sé Ἐσῶῳ ne Ata Jisōs Kras álérégέ enyú galógáló, ne ápye enyú débé ne nesō.

Bōs Kras áwyaá mejeé ndere áchome mmye ne ji

⁴ Ne yéndégébé me nké nnenemmye gétúgέ enyú, ntamege Ἐσῶῳ muú me nnógé néndé alere enyú galógáló wuú ndere dechomé mmye ne Kras Jisōs.

⁵ Elé gétú ji ne Ἐσῶῳ ajélé enyú né mati mako, apye enyú débó denḡaré meḡó matimati ne nnó dékágé ntó depō etií matimati.

⁶ Ἐwéna eléré nnó abya melóméló Kras ayi Me ngaré

enyú akpe enyú mmye wáwálé.

⁷ Ndere elúmbō, enyú déwya mé yéndé echye ewé Mendoó Ukpea echyεgέ bōs Ἐσῶῳ ndere débelé ame meti dégilé nnó dége Ata Jisōs Kras sé akéré meso fa mme.

⁸ Ἐσῶῳ apye nye ntó enyú détené chánchá té kwyakwya, ne muú fō ashúlégé fō enyú ndo né bií bí Ata sé Jisōs Kras akérege fa mme nnó enyú dépye gyéé.

⁹ Ἐσῶῳ muú ajógé genó apyéε, elé ji ne akuú enyú nnó décho mbwa ne Maá wuú Jisōs Kras ayi alú Ata esé.

Ἀγγα akpe né echomele bōs Kras

¹⁰ Ἀḡmé ba, nnene enyú mmye né mabō Ata sé Jisōs Kras nnó déwamégé sé, bége meko ama. Déβεgέ mbō, aḡya abεé fō né metōó metōó nyú. Bége chónchó ne ate, né uféré nyú ne metōó ema.

¹¹ Njógé mbō néndé, bōs fō né gepúgέ Kleo ágaré me nnó enyú déwamege ne ate.

¹² Genó eyigé njógé mbō géluú nnó, bōs abifo ajógé áké ebwó álú bōs Pōl, abifo áké ebwó álú bōs Apolos, abifo áké ebwó álú bōs Sefas, ne abifo ntó áké ebwó álú bōs Kras.

¹³ Enyú dékaré Kras malumalu, éló mbō? Nnó me Pōl ne áwōmé né gekwa gétúgέ enyú? Wa áwyaá enyú manaá Ἐσῶῳ né mabō ma?

¹⁴ Ntamege Ἐσῶῳ nnó, né gelúage enyú yeé muú ayi cha ayi nwyaa ji manaá Ἐσῶῳ apó, ekosé Kripus ebwó ne Gayōs.

15 Ne muú nyú fɔ akaágé jɔ́o nnó me nwyáá ji manaá Εσωω né mabɔ ma.

16 (Eh mente, nnó nwyáá ntó Stefanas manaá Εσωω ne bɔ́o abi alu né gepú jii, nferé nnó me mma nwyáá sé muú ayichá manaá Εσωω wó ekosé bina)

17 Jisɔs Kras ató fɔ me nnó nchwó nwyágé bɔ́o manaá Εσωω wó, ató lé me nnó nchwó ngárégé bɔ́o abya melóméló. Nchwó fɔ mankwáné denyaré mejɔ́o né denjá eta ngárége bɔ́o wó. Mbó mpye mbɔ, mbɔ abya melóméló ayi agarege ndere Jisɔs agboó ne gekwa abeé sé ne uto ne me mpyé fɔ mbɔ wó.

Kras ne alú uto ne dénjáré Εσωω

18 Bɔ́o abi ánomé mme detu, áse nnó abya melóméló yina, ayi esé dégárege ndere Jisɔs agboó né gekwa alu genkenégené genó. Yémbɔ né esé abi Εσωω áwénege gemége sé, dékaá nnó alú lé uto Εσωω.

19 Genó eyigé njɔ́o mbɔ, mbɔ ne ásamé ntó mmu ηwe Εσωω nnó Εσωω aké, “Me mpye nye deforé bɔ́o denjá dénó mme detú, ne mmpye nye anɔ denyaré mejɔ́o bɔ́o abi ákaá dɔ́o akwé tametame.”

20 Ndere elúmbɔ, ebée nye nnó ne bɔ́o denjá? Ebée nye nnó ne abi ákaá ηwe? Ebée nye nnó ne bɔ́o abi ákaá denyaré mejɔ́o? Mbɔ ne Εσωω apye denjáré bɔ́o mme délá ukenkéné unó.

21 Εσωω ase denjá etií, apye nnó ebége fɔ kɔ́kɔge

mbaá bɔ́o mme nnó akaá ji né denjá etiré bwó. Yémbɔ, ase abya melóméló ayi esé dégárege, ayi bɔ́o áselé nnó alú gekenkenégené genó, áwéné gemége bɔ́o abi áfyéé metɔ́o ne ji.

22 Bɔ́o Jus ákélege mangé lé ufélékpá ne ákame nnó genó eyigé muú ajɔ́ge gelu wáwálé. Abi bɔ́o Grek ákélege mangé lé denjá ne ákame nnó genó eyigé déjɔ́ge gelu wáwálé.

23 Esé dégárege lé ndere áwómé né gekwa Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa. Abya yina ne apyeé matɔ́o anywónenege bɔ́o Jus né mmu ne bɔ́o abi alá pɔ́o bɔ́o Jus ásele nnó alú lé gekenkenégené genó.

24 Yémbɔ bɔ́o Jus abifɔ, ne bɔ́o Grek, abi Εσωω ákuú nnó ábé bɔ́o bií, ákaá nnó Kras alu uto Εσωω ne denjáré Εσωω.

25 Unó Εσωω ebi akwaá áferé nnó úlú lé ukenkéné unó, denjá délú wye dépwɔ denjáré bwó. Ne unó Εσωω ebi akwaá áselé ntó nnó úlú jɔ́o, uwyáá eshye upwɔ eshye ewé bwó.

26 Anmé ba, tégé nkane enyú débó délú gébége Εσωω ákuú enyú nnó débé bɔ́o bií. Né amé gejamége bɔ́o, áselé nnó enyú dépɔ́o fɔ ne genó eyigé ebwɔ ákaá nnó elé denjá, gejamége enyú débó depɔ́o anɔ́o bɔ́o, ne gejamége enyú détané fɔ né mala upú kpakpa wó.

27 Yémbɔ Εσωω ajyá bɔ́o abi bɔ́o mme áferé nnó alú ukenkéné bɔ́o nnó mekpo unɔ́o egbáre bɔ́o denjá. Ne ajya ntó bɔ́o abi bɔ́o mme

aferé nnó aṅeá gеме wó, nnó mekpо unóо egbáré anóо bóо.

²⁸ Bóо abi alá atané né mala upú kpakpa wó, abi bóо mme ábyaá, ebwó abi bóо mme áselé nnó aṅeá gеме wó, ebwó ne Eṣowá ajyaá nnó ábé bóо bií. Eṣowá apyembó nnó, atyaá unó bi bóо mme aferé nnó uṅeá gеме.

²⁹ Nḍere elúmbó, yé muú ayi akáge do ebwó ewómé né mbe ushu Eṣowá nnó, Eṣowá ajyá me gétúgé me nṅea gеме ápó.

³⁰ Ngba, ewómé mendóо epó, elé Eṣowá jimboó ne apye nnó enyú dechó mmye ne Kras Jisós. Jisós yina ne alú denjá etiré Eṣowá. Ji apye esé delú cho né mbe ushu Eṣowá, apye ntó esé delá bóо ukpea Eṣowá, ne awené gemégé sé né yéndé gabo.

³¹ Nḍere elúmbó, dépyé ndere ásamé né mmu ṅwe Eṣowá, nnó “Muú aké adóо ebwó ewómé, ádoógé gétúgé genó eyigé Ata Eṣowá apye.”

2

Pál agárege abya ayi Kras agboó né gekwa

¹ Aṅmé ba, gébége me nchwó nyá eta nyú, mangaré mekomejóо Eṣowá nkpá fó anóо denya ne denjá eta ne ngárege enyú mekomejóо yimbó wó.

² Nḍere mbó nlú ne enyú, njóо né metóо wa nnó, mpye sé genó eyigé cha ekosé mangaré abya Jisós Kras ne nkane agboó né gekwa.

³ Nchwó eta nyú ne gepwa né mmye, nweré jaja ne efó metóо.

⁴ Mejóо ewé me njóо, ne unó bi me nleré enyú, uleré fó nnó me nwyaa anóо denya ne denjáre mejóо mampye enyú dékámé ne genó eyigé me njóо wó. Yémbó elé uto Mendóо Ukpea ne upyee nnó enyú dékaá nnó unó bi me njóо ne ebi nleré ulú wáwálé,

⁵ nnó enyú défyee metóо ne Eṣowá gétúgé uto bií. Me nkélégé fó nnó dénéré metóо né denjáre akwaá.

Mendóо Ukpea epye bóо akaá denjáre Eṣowá

⁶ Né egbe ewé denjá etiré delú wáwálé, déselé déti dedóо abya ne bóо abi ábené né depóre Eṣowá. Dénjá etiré na, depófó etiré bóо mme, yéé ebélé etire afwa mme néndé ela gachyee gefwagé bwó gebyee.

⁷ Ne esé degárege mekomejóо ne denjáre Eṣowá etiré té nyá muú fó alá akaá wó, néndé Eṣowá abó apye nnó muú fó akágé fó deti. Gémégé nnó mme yina aló, Eṣowá abó abelé mé denjá etiré na, nnó gébége ake apye genó eyigé gelu ji metóо, esé débó ṅgо wuu.

⁸ Yé mfwa mme yina ama, ayi akaá denjá etiré na apó. Abó akaá, mbó áwó fó Jisós Kras, Ata ayi apwóо amu né gekwa wó.

⁹ Yémbó genó eyigé Eṣowá apye gelu wye ndere ásamé né mmu ṅwe Eṣowá nnó, “Unó bi yé muú alá lu danḡe, ebi muú alá lu danwú, yé ebi muú ntó alá lu danfere, ubi ne

Ἐσῶω akwye ábelé mbaá bɔɔ abi ágboó ne ji.”

10 Né εgbέ ewesé, Ἐσῶω apye esé dékaá unó bina, ndere atámé Mendoó Ukpea wuú nnó apye esé dékaá ubi. Mendoó Ukpea Ἐσῶω εγένε yéndégenó chánchá, yé anó unó bi Ἐσῶω alá lú dampye muú fɔ abó mbε akaá.

11 Kágé nnó yé muú ayi akágé uféré bi úlú muú yichá né metɔɔ ápó, ekosé muú yimbo jimbɔɔ. Wyεmbɔ ntó ne muú alá kágé ufére ebi úlú Ἐσῶω metɔɔ, ekosé Mendoó Ἐσῶω jimbɔɔ.

12 Nana esé bɔɔ Ἐσῶω dékaá nnó achye fɔ sé mendoó bɔɔ mme wó, achye elé esé Mendoó wuú nnó apye esé dékaáge unó bi ji achyege esé.

13 Nkaáwú ne dégárege unó bina, délá dégáregé fɔ ne dengáre akwaá. Dégáre lé ndere Mendoó alerégé esé, mmye ké déselé uchuú ebi Mendoó alerége dégarege depɔré Ἐσῶω.

14 Yémbɔ muú ayi alá pɔ ne Mendoó Ἐσῶω akélégé fɔ mankamé ne unó bi Mendoó Ἐσῶω alérege. Aselé ubi nnó úlú lé ukenkéné unó eta wuú, néndé elé Mendoó Ἐσῶω ne apye nnó muú ákaá ubi. Ndere elúmbɔ, ji akágé kaá fɔ ubi.

15 Ne muú ayi Mendoó Ἐσῶω alú ji mmye, acherege depó déko ne akaá yéndégenó. Yémbɔ, akágé chere fɔ ji, akaá gefɔgé muú ayi ji alu.

16 Genó eyigé me njɔɔ mbɔ gélú wáwálé wyε ndere

ásamé né mmu ηwe Ἐσῶω nnó, “Yé muú akágé genó eyigé Ἐσῶω aférege. Yé muú akágé chyéé Ἐσῶω majyéé. Yémbɔ esé abi déwyaá Mendoó Ἐσῶω ne dékágé genó eyigé Kras aférege.”

3

Bɔɔ abi ábené né depɔré Kras áchwɔ fɔ ne angya

1 Anmé ba, gébégé nlú ne enyú, ngaré fɔ enyú mekomejɔɔ ndere bɔɔ abi Mendoó Ἐσῶω elú ebwó né mmye wó. Ngaré enyú ndere bɔɔ abi álu ákwɔlege unó mme yina ne bɔɔ abi álu ambane né depɔré Kras.

2 Me nleré enyú unó bi ulá utoó, wyε ndere muú achyegé mamáné kó némbε alá aságé chyéé ji menyéé metometo. Me nleré fɔ enyú unó bi utóo wó, néndé enyú délú dambéne mankaá ubi. Yé nana délú dambéne.

3 Me njógé mbɔ, néndé enyú délú pyéε unó mme yina ndere matɔɔ nyú ákélege, demmye demboó, déwamege ne ate, ewéna eléré nnó enyú délú wyε eké bɔɔ mme, délú pyéε wyé unó bi ebwó ápyéé,

4 néndé, mbɔgé muú nyú ajógé nnó, “Me nlú muú Pɔl,” ayifɔ aké, “Me nlú muú Apolos,” enyú depó fɔ chá ne bɔɔ mme.

5 Gárege me, enyú déferé nnó esé ne Apolos délú chá? Esé délú lé bɔɔ utɔɔ Ἐσῶω abi ji ajsyaá nnó dépye enyú défyéé matɔɔ ne ji. Yéndémuú sé apyéε utɔɔ bií ndere Ἐσῶω achye ji nnó ápye.

6 Utó bina, úlú nnó, me mpe mbwé, Apolos agbe manaá wye. Yémbó Eṣṣwá apye mbwé yimbó awené.

7 Ndere elúmbó, muú ayi apéne mbwé ne ayi agbéle manaá wye, áfu yé genó wó, Eṣṣwá muú apye mbwé yimbó áwéné ne aṣeá gema.

8 Muú ayi apéne ne ayi agbéle manaá wye álú wye janja. Ne Eṣṣwá achyegge yéndemuú nsá ndere ji apyé utó bíí.

9 Eṣé ne Apolos décho amu dépye utó Eṣṣwá uluá. Ne enyú délú mekó Eṣṣwá ewé ese dépye utó wyé, enyú délú ntó gepú eyigé Eṣṣwá aténege.

10 Né galógáló ayi Eṣṣwá abó áléré me, nló mampye utó bíí eta nyú. Mpye utó ndere mentené gepú melóméló ayi afyé nébómé gepú chánéné ne bó abifo áló manténégé gepú mfaá neni. Ne yéndemuú ayi aténege mfaá nébómé eniné mbó, asé gébé.

11 Eṣṣwá abelé mé Jisṣas Kras ndere nébómé eniné mbó. Ne yé nébómé eniné chá eniné muú fṣ amáge fyé nópó sé.

12 Bó abifo, ásele nye unó ulóúló ebi ákuú nnó gul, seleba, ne mataá malómáló, aténé gepú né mfaá nébómé eniné mbó. Ne abifo ntó ásele nye unó bi ula utó manchó ndere dweé, mancha ne nchu átene gepú né mfaá nébómé eniné mbó.

13 Ne bíí uma ebi Jisṣas apane nye mpa bó, yéndé gefogé utó ebi muú apyé ugénege nye gbógónó. Néndé

né bíí bimbó, Eṣṣwá aselé nye mewé, afwóré utó ebi yéndemuú apye, mangé nnó úlú ulóúló wa uboubo.

14 Mbógé gepú eyigé muú aténé mfaá nébómé gepú eniné mbó gélá gésó wó, mbó yimbó abó nye nsá.

15 Ne mbógé gésogé ebyennó mbó yimbó atané amu. Yémbó jimbó atané nye né efwyale gabo eké muú ayi áboó atané né mmu gepú eyigé gésogé.

16 Dékaá fṣ nnó enyú délú melú ujwólé Eṣṣwá ne nnó Mendoó Eṣṣwá elú enyú mmye wó?

17 Ne muú achógé melú ujwólé Eṣṣwá, Eṣṣwá ntó áchó geṣwá jíí. Melú ujwólé Eṣṣwá ewémbó, elú melu ukpea ne enyú ne délú melú ujwólé ewémbó.

18 Débwólégé gemaṣe nyú. Mbógé muú nyú aférége nnó awyaá denḡá ndere bó mme awyaá, nchyegé ji majyé nnó ábwólé álá gefogé muú ayi bó mme ákuú nnó gekenkenégé muú, nnó ábó denḡaré Eṣṣwá.

19 Me njó mbó néndé, unó bi bó mme áselé nnó úlú denḡá, úlú lé ukenkené unó mbaá Eṣṣwá. Elú wyémbó néndé ásá né mmu ḡwe Eṣṣwá nnó, “Bó abifo aférege nnó ebwó áwyaá denḡá, yémbó Eṣṣwá ápyene ebwó né denḡá bwó.”

20 Ne ama asá né mmu ḡwe Eṣṣwá nnó, “Ata akaá nnó uféré ebi muú denḡá aférege upó yé genó.”

21 Ndere elúmbó, ékáge muú nyú ádogé ebwó ewómé

gétúgέ genó eyigé ákwaá ápyεέ, ajógé nnó me nkwølege ayina, me nkwølegé fó ayina, kágé nnó yéndégenó gelú mé eyigé nyú.

²² Yé Pól, yεέ Apolos, yεlé Pita, yεέ mme yina meko, yεέ genwá, yεέ negbo, unó bi úlú mbø nana ne εbi uchwøø meso gébé, Εσωω apye nnó unó bina uko, úlú εbi enyú.

²³ Ne enyú ako delu bøø Kras, ne Kras atane mbaá Εσωω.

4

Pól atee bøø Kras né Kōrent ndere genwáge ηgbá Kras gébøø mambε

¹ Ndere elúmbø, sége nnó εsé delu lé baá utøø Kras ne bøø abi Εσωω afyé né amu sé unó bií εbi ubó úlú bíbí nnó dépye bøø ákaá.

² Ne muú ayi áfyεέ ji utøø bií né amu, genó eyigé muú apéle mangé eta wuú gélu nnó ápye utøø bií ne metøø wuú mmu ema.

³ Yé ebélé enyú, yé lé bøø abi chá ne ashulégé me ndo nnó nlu gyéé né utøø εba, εwémbo εfú me yεé genó wó. Me mbøø ntó nkágé só fó mpa yimbo nchye geme ya nnó utøø ba úlú cho.

⁴ Né metøø wa, nferé nnó utøø bi Εσωω achye me, mpyéε ubi chánéné. Yémbo εwéna εleré fó nnó me nlu cho wó. Elé Εσωω ne asøø mpa wa.

⁵ Gétú eyigémbo, déwegé fø mmye deshulégé muú ndo nnó ápyé fó utøø εbi Εσωω achye εbwø chánéné, néndé gébé gélu dankwáne mampa depó etiré na. Gíge

bií bi Ata akérege meso fa mme, achwøgé apye nye yéndégenó eyigé akwaá ápyεέ bíbí gégené gbógónó, apye bøø ákaá uféré εbi úlú ate bøø né matøø. Bií bimbo elé Εσωω ne afεge nye yéndémuú ndere apye utøø bií.

⁶ Aηmé ba, né gétúgέ enyú nse geme ya ne Apolos nméé ne unó bi me ηjøø mbø nnó mpye enyú dékaá ula mekomejøø ayi ji ajøø nnó, “Ékágé enyú délyaá mankwólé majye ami ásame né mmu ηwe Εσωω.” Néndé mbøgé dékwólégé mami chánéné, déselé fó muú fó nnó aηεá geme apwø ayifo, débwege fó mmye nnó nlu muú yina epófó ayina.

⁷ Yé muú nyú ayi aηεá geme apwøø nte ayifo apó. Unó uko εbi enyú déwyaá Εσωω ne áchyeé enyú, epó mbø? Ne mbøgé achye enyú unó bina chyége, ulannó muú nyú adóo εbwø εwómé nnó, “Mbøø unó bi né uto bá?”

⁸ Wøø øh! Enyú bøø Kōrent déferé nnó déwyaá mé unó uko. Dékwé mé gefwa, ne délú afwa εwé εsé délá depó. Εεh! Εbé yé nnó enyú délú afwa wáwáλέ nnó εsé ntó débáné enyú dégbaré gefwa chóncho.

⁹ Né metøø wa, nferé nnó Εσωω abelé εsé aηgbá Kras né melú εwé elá epó ne enógé. Εsé délú eké bøø abi ásøø mé mpa nnó áwane, néndé elú eké ákpá εsé ábelé gbøηónó né mbaá ayi mme meko chóncho ne makiénné Εσωω ágéne.

10 Nnó esé délú ukenkéné bɔ́ gétúgέ délú bɔ́ utɔ́ Kras? Yémbɔ enyú dése gemεge nyú nnó dékaá unó uko gétúgέ déchomé mmyε ne Kras. Bɔ́ mme áselé nnó esé délú jɔ́, yémbɔ enyú déselé gemεge enyú nnó déwyaá eshyε. Bɔ́ ánogé enyú yémbɔ ábayaá esé.

11 Kpaá té gébé eyigé na, gébé geko fɔ́ wɔ́ esé dégέne menyé manyé ne manaá manyú wɔ́. Défyé lé uchálé mandeé. Gébé eyigé fɔ́, bɔ́ áchyεgέ esé efwyale. Ne gébé geko fɔ́ wɔ́ dégέne malu mambélé wɔ́.

12 Esé depye utɔ́ ne eshyε ne dégέne genó eyigé dényεé. Muú ajógé mejɔ́ mebo ne esé, dénenémmyε nnó Esɔwɔ ájé ji. Bɔ́ áké achyεge esé efwyale, dékoge wyε matɔ́.

13 Bɔ́ áké áchɔ́ esé mabɔ́, déshugé ebwɔ́ meko melóméló. Aséle esé nnó délú umpwapwané unó ne ujwaá ebi bɔ́ ájyále ne uká.

14 Nsámé fɔ́ unó bina nnó mpyε mekpo unɔ́ egbáre enyú, nchyεge lé enyú majyεé, néndé delú baá ba ne ngbóo ne enyú dɔ́.

15 Ne yé enyú débé lé ne gejamégé bɔ́ abi ájame enyú né meti Kras, tége nnó déwyaá lé muú ama ayi alú nte nyú. Me muú mpyεé enyú déchome mmyε ne Kras ne nlú nte nyú, néndé me ne mbɔ́ mbε ngaré enyú abya melóméló Kras.

16 Gétú eyigémbɔ nkpeáge enyú nnó dése gekágé neke éna.

17 Gégé ula bi me ntɔme Timoti eta enyú mbɔ. Ji alú

maá wa, ne ngbóo ne ji dɔ́. Ji alu muú ayi dékage líí mmyε ne ji né depɔré Ata Jisɔs. Achwɔgέ, atée nyε enyú unó bi me mpyε ndere menkwɔlé Kras. Unó bina ne nlérege yéndé mbaá né machomele bɔ́ Kras.

18 Enyú abifo, mmu agbeé enyú néndé déferé nnó me nchwɔ́ sé ewú.

19 Yémbɔ Ata akamégé nchwɔ́ ewú nana. Nchwɔgέ nkágé nyε mbɔgέ utó Esɔwɔ ulú ne bɔ́ gempógé bina, wa apyεε lé meno detú.

20 Genó eyigé gélérege nnó Esɔwɔ alú mfwa muú gepɔ́fɔ́ denyaré mejɔ́ elé uto bi Mendóo Ukpea echyεgέ ji nnó abe ne genwá eyigé Esɔwɔ akεlege.

21 Ndé genó enyú dékélege? Dekwɔrege gepɔ́gέ nyú, nnó me nké nchwɔ́ eta nyú, nchwɔ́ pere manleré nnó me mbɔ́ gejeé ne enyú, waá dékwórégé fɔ́, me nké nchwɔ́, nchwɔ́ ne maá echyé? Nchyεé enyú efwyale?

5

Ubélé tametame né echomele bɔ́ Jisɔs

1 Ubé oh, nwú nnó bɔ́ ábélege ubélé tametame né geluáge nyú. Agaré me nnó muú nyú ama abelege ne mendée nte wuú. Gebobogé mechó ewé yéé bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus álá ápyεé fɔ́.

2 Ne enyú débwεge mankwɔ́ mfaá bwége né gefógé mechó ewé na? Pɔ́ gefógé mechó ewé enyú débɔ́ mamfyé gepúgέ negbo na? Ferege muú ayi

apyéé gefōgé mechó ewéna wáwá né geluáge nyú.

³ Yé elé me nlá mpó ewú mbó, mendoó wa elú ne enyú, ne nsó mé mpa muú ayi apyéé gefōgé mechó ewé na nkane mbó mbegé ewú mpyéé, né mabó Jisós.

⁴ Nkélege nnó enyú dékú echomele déchomé gé mbaá ama, mendoó wa ebéé ne enyú ne uto Ata Jisós ntó ubéé ne enyú,

⁵ défyéé muú ubé yimbó né amu Danchōmeló nnó áwa menyammye wuú, nnó Esōwó áféré ji né efwyale gabo né bíí bi Jisós Kras akerege meso mansó mpa bós.

⁶ Mmye mebwēge elómé fó. Enyú dékaá fó nnó nekú némá ne nechós ebá, wye ndere ekéké yist gachyéé epyéé gejamé gé flawa amuale wó?

⁷ Débó mamferé muú yimbó ayi apye gabo né geluage nyú. Ji alu eké yist ayi achós bréd. Depyégé mbó debéé nyé pópó eké bréd ayi alá pó ne yist. Ndere njósge mbó, nkaá me nnó enyú delú bréd meke néndé áwá mé Kras muú alú maá egóhme gepere ayi epaá koó upú. *

⁸ Ndere dényé epaá ewéna, dényé ewú ne bréd meke ayi alá apó ne yist. Mmye ké débé ne matós pópó ne dégarege wáwálé. Dényégé fó ewú ne gekwénege bréd ayi awyaá yist. Mmye ké débēge fó ne gabo ne nchye ayi esé débó

déwyaá.

⁹ Né ηwe ayi me mbós mbe ntómé enyú, ngaré enyú nnó défa mbwa ne bós abi ábélege ubélé ne bós tametame.

¹⁰ Me njósge mbó, ntómé fó ne bós abi alá kágé Esōwó. Ebwó abi ábélege ubélé ne bós tametame. Abi ásée use, abi ánogé aló uka, ne abi ájoó ejó. Njósge mbó ebyennó nké enyú délyaá mme yina kánká. Yémbó njós fó mbó wó.

¹¹ Me nsá lé nnó enyú défa mbwa ne yéndémuú nyú ayi aké alú menjmé né echomele bós Esōwó ne ábélege ubélé ne bós tametame. Yéé ayi asée use, ayi anó gé aló uka, ayi alwérege ulwéré, ayi anyuú mmós akwene yéé ayi alú menjó. Dényégé yéé menyéé ne ufós bós bimbo.

¹²⁻¹³ Me mbós fó mansó mpa bós abi alá pó bós Esōwó wó. Elé Esōwó ne asós mpa bwó. Bós abi esé débós mansó mpa bwó, elé ate aηme abi álu né echomele bós Jisós. Ndere elúmbó, pyege ndere ásámé né mmu ηwe Esōwó nnó, “Búge muú ubé yimbó atáné né geluágé nyú.”

6

Bós Jisós ajyéé fó ne ate né eso

¹ Ulánnó muú nyú abógé mpa ne nte menjmé, ajyé ne ji né eso, nnó bós abi alá afyéé metós ne Jisós wó ne ápa? Ulánnó déla jyéfó né mbaá ate bós Jisós nnó ákwýé enyú.

* ⁵ Elú wáwálé nnó: Né Ijip, Esōwó agaré bós Isreli nnó, yéndé ula gepú áwa maá egóhme áse manóó míí áta manombi nnó ekiénné negbo echwógé ekóó upú bwó koóge. Wye gébé eyigémbo ntó, Esōwó ágaré ebwó nnó bréd ayi ebwó átyege áfyégé fó yist (uka ebi upyéé bréd amualé) nnó ebwó ályá melo Ijip wáwá.

² Dékaá fṓ nnó bṓṓ Jisṓs ne ápáne nyε mpa bṓṓ mme wṓ, Ne mbṓgé enyú ne desṓ mpa bṓṓ mme, ulannó enyú délá kaágé kwyε ukéké dépṓ né metṓṓ metṓṓ nyú?

³ Enyú dékaá nnó esé ne dépáne nyε mpa makiénné Esṓwṓ, pṓ mbṓ? Mbṓgé dékaá mbṓ, ebyennó esé dékágé kwyéε ukéké dépṓ fa né mme.

⁴ Ndere elúmbṓ, mechó ekwégé nnó déjyε né mbaá bṓṓ abi echomele bṓṓ Jisṓs ala sé nnó ebwṓ alú genó wṓ, nnó asó mpa nyú?

⁵ Me njógé mbṓ nnó mpyé mmyε egbṓ enyú. Nnó yé muú ama apṓ né geluáge nyú ayi awyaá denḡa mankwyéε dépṓ ne ate aḡme nyú?

⁶ Elómé fṓ nnó nte menḡme abṓgé mechó ne nte, akpá ji ajyé né eso kpaá te aténégé né mbe ushu bṓṓ abi alá áfyéε metṓṓ ne Jisṓs wṓ nnó asó mpa bwṓ.

⁷ Ndere enyú dékpáne ate déjyε né echa eso, élere nnó enyú dékwe mé dédo uwya mme. Ulánnó muú akelege enyú mpa délá dékógé matṓṓ? Ulánnó muú ányégé enyú upwṓṓ délá dékógé matṓṓ?

⁸ Yémbṓ, nnó enyú délyaa bṓṓ ákélégé enyú mpa, ányégé enyú upwṓṓ, dékélégé bṓṓ mpa, dényéε bṓṓ upwṓṓ cháchá ne até aḡme nyú.

⁹ Kágé nnó bṓṓ ube ányéε fṓ gefwage Esṓwṓ. Ékágé muú ábwólé enyú, elú wáwálé nnó bṓṓ abi ábélege ubele ne bṓṓ támetáme, abi ánógé áló uka, abi ákwene malṓ, ate andé abi ábélege ne ate,

¹⁰ yé bṓṓ abi ájóṓ ejṓ, abi áséε use, abi ányuú mmṓṓ akwéné, abi álwεrege úlwéré, ne bṓṓ abi áfṓge unṓ bṓṓ. Ufṓṓ bṓṓ bina ako ányéε fṓ gefwage Esṓwṓ.

¹¹ Mbṓ ntó ne enyú abifṓ débṓ délú. Yémbṓ Esṓwṓ áshwóné enyú né gabo ayi dépyε délá bṓṓ ukpea. Ase enyú nnó delú cho né mbe ushu wuú. Apyembṓ, gétúgé utṓṓ bi Ata Jisṓs Kras apyε ne utoṓ Mendoṓ Esṓwṓ.

Se menyammyε wyε nógé Esṓwṓ

¹² Muú fṓ ákágé jṓṓ nnó, “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Wáwálé, yémbṓ kaá nnó unṓ ukouko fṓ wṓ uchwṓṓ né gelṓgál wṓ. “Nkágé pyé yéndégenó eyi gejií me.” Yémbṓ nkágé lyaá fṓ nnó genṓ gefṓ gebṓṓ me deba, nla eké mefwε mbaá geji.

¹³ Muú ayifṓ ákágé jṓṓ aké, “Esṓwṓ akwyéε menyé nnó akpene né unε ne akwyéε unε nnó menyé akpene wyε.” Wáwálé, ne kágé nnó bií uma Esṓwṓ achṓṓ nyε unε chónchó ne menyéε. Yémbṓ Esṓwṓ achyéε fṓ mekwaá menyammyε nnó abelege ubele támetáme ne bṓṓ wṓ, achyéε mekwaá menyammyε nnó asé menyammyε yimbṓ anógé Ata Jisṓs. Ne elé Ata Jisṓs ne áchérege menyammyε mekwaá.

¹⁴ Ne ndere Esṓwṓ asele uto bií apyε Ata akwíle né negbo, mbṓ ntó ne ásélé nyε utṓ bií apyε esé dékwíle né negbo.

15 Enyú dékaá chánéné nnó menyammye nyú alú lé upó menyammye Kras. Nnó élómbó, nnó muú asé gepógé menyammye Kras acho ne menyammye mendée eno? Ube! Ékágé be fò mbó.

16 Enyú débó mankaá nnó mende achogé mmye ne mendée eno, ebwó ne mendée eno yimbó ákwé eké muú ama, wye ndere ásámé né mmu ηwe Εσωω nnó, “Ebwo ápeá ákwé eké muú ama.”

17 Ne muú ayi áchómé mmye ne Ata, ebwó ne ji ábeé metóó ema.

18 Lyágé mámbélégé ubélé ne bós támetáme. Yéndé gabo chá ayi muú apyee, áchós fò menyammye wuú, yémbó muú ayi ábelégé ubelé ne bós támetáme, achós bó lé menyammye awuú jimboó.

19 Enyú dékaá fò nnó menyammye nyú álú lé melú ujwólé Mendoó Ukpea wó? Elé Εσωω ne afyε enyú Mendoó Ukpea ewéna né mmye. Enyú ambós fò wó débós gemége nyú wó.

20 Εσωω ana enyú ne genó eyigé genjá gemε dós mamferé enyú né efwyale. Ndere elúmbó, ségé menyammye nyú dénógé Εσωω.

7

Déporé neba

1 Góge me nshuú enyú meko né dépó etiré enyú désamé me.

* 7:1 Elú wáwálé nnó: Né gébége Pól, bós abifo né Kōrent áse nnó mamba neba álómé fò néndé muú ábagé neba ábós fò gébé eyigé ákuú ηwe, ne mangigé gejamége unó.

Elú galógáló nnó mende achogé yé mmye ne mendée.*

2 Yémbó, té mbaá bós ábélege ubelé támetáme dós, élóme nnó yéndé mende ábá awuú mendée ne yéndé mendée ntó ábá awuú menó.

3 Ne mende abó fò manshya mendée wuú ubelé wó, ne mendée ntó abó fò manshya menó wuú ubelé wó.

4 Menyammye mendée apó fò awuú jimboó, alú lé ayi menó wuú. Ne menyammye mende apó ntó awuú jimboó, alú lé ayi mendée wuú.

5 Ndere elúmbó, ékágé nte ashya nte ubelé, ekosé nnó ebwó ákámege meko amá nnó alyaá kpé ate né mboó gébé nnó anemmye mbaá Εσωω. Ne gébé eyigémbó gékógé, ebwó abó mankeré chónchó nnó ékágé danchomeló apye ebwó akpé né mmuameno gétúgé alá akágé gbaré mmye bwó.

6 Me njógé mbó, epófó nnó ηmεrege muú fò mekpo mme nnó abá neba, yémbó nchyege lé enyú majyee.

7 Metós ebó egós me nnó yéndémuú abe ukwa eké me. Yémbó yéndémuú awyaá ewuú echye ewé Εσωω achyee ji. Achyee bós abifo eshye mampye géfógé genó eyigé na, achyε abifo mampye eyigé na.

8 Mbaá bós abi alú ukwa, ne akwi andée, ngárege ebwó nnó, élómé nnó ebwó ábagé

fó neba, abε ukwa nkane me nlu.

⁹Yémbó, mbógé ebwó ákágé gbaré fó menyamme bwó, ábá neba. Néndé elú galógáló nnó ebwó ábá neba ne nnó ájwyege mmye.

¹⁰Né mbaá bós abi abané neba, nkpeage ebwó nnó, mendée abagé menó, ékágé alyaá menó wuú neba. Mejóó ewé menjóó mbó na, epófó me, elé Ata jimbóó ne ajóó;

¹¹yémbó, mbógé mendée alyagé menó wuú neba; ábagé sé menó ayicha elá epó mbó wó, akéré mbaá menó wuú ebwó akwyeé depó. Ne ékágé menó ntó ábú mendée wuú né neba.

¹²Ne mbaá abifó abi abané bós abi alá áfyéé matóó ne Kras wó, ngárége ebwó nnó yéndé menme ayi ábáné mendée ayi alá áfyéé metóó ne Kras wó, mendée yimbó akámégé nnó ajwólégé ne ji, ékágé alyaá ji neba. Mejóó ewé menjóó mbó, étané membóó né metóó étané fó mbaá Ata wó.

¹³Wyembó ntó, ne menme ayi ábáné menó ayi alá fyéé metóó ne Kras wó alá abóó fó manlyaá ji neba wó, mbógé menó yimbó akámégé nnó ajwólége ne ji.

¹⁴Me njógé mbó néndé, Esówó ajeé menó ayi alá fyéé metóó ne Kras wó gétúgé mendée wuú áfyéé metóó ne Kras. Ne ajeé ntó mendée ayi alá fyéé metóó ne Kras wó gétúgé menó wuú áfyéé metóó ne Kras. Mbógé elá pó mbó wó, Esówó aselé baá bwó eké baá bós abi alá kágé Esówó. Ne

ndere elúmbó, Esówó asé baá bwó ndere bós bíí.

¹⁵Yémbó mbógé muú ayi alá fyéé metóó ne Kras wó, aké akélege manlyaá neba ne muú ayi áfyéé metóó ne Kras, agó ji ajoye, néndé ébé epó ewé egbárége muú ayi afyéé metóó ne Kras nnó épye nnó alyaá ji neba. Esówó akú esé nnó débé né nesó.

¹⁶Wó mendée menó ayi ófyéé metóó ne Kras kaá nnó getú jyéé ndófó menó wye akágé fyéé metóó ne Kras. Ne wó menó ayi ófyéé metóó ne Kras kaá ntó nnó getú jyéé, ndófó mendée wye akágé fyéé metóó ne Kras.

Yéndémuú abéé wye ndere ji abó alu gemégé nnó Esówó akúú ji

¹⁷Yéndémuú abε wye ndere ji abó alú gébége Esówó akúú ji. Gé genó eyigé menlerégé né yéndé echomelé bós Jisós nnó apyégé mbó.

¹⁸Mbógé asó mé muú nsó ne Esówó alé ku ji nnó abε muú awuú, ékágé ámuá mambi nnó asó ji nsó. Ne mbógé ntó nnó alú dansó wó nsó gébége Esówó akúú wó nnó óbe muú awuú ómmyégé fó nnó asó wó nsó.

¹⁹Yé asó wó nsó, yé asó wó, ewémbó epye mechówó. Genó eyigé gejeá gepwóó gelú elé nnó ónógé mabe Esówó.

²⁰Ndere elúmbó, yéndémuú abε wye ndere ji alú gébége Esówó akúú ji.

²¹Nnó óbó ólú memfwé gébége Esówó akúú wó nnó óbe muú wuú? Ekágé óchyeé gemε jyε efwyale getú

eyigémbō. Yémbō, mbógé ógégé meti nnó ðferégé geme jyéé nnó óbégé sé memfwé pyémbō.

22 Kaágé nnó yé muú abó alú lé memfwé ne Eσωω akuú ji nnó ábé muú wuú, né egbe ewé Ata apó mefwé. Elú ntó nnó muú ayi abó alá pó mefwé gébégé Eσωω akuú ji nnó abe muú awuú, alú mefwé mbaá Kras.

23 Tégé nnó, Eσωω ana enyú ne genó eyigé geñeá geme mamferé enyú né efwyale. Débégé fō afwé mbaá akwaá.

24 Nðere elúmbō, yéndémuú abe wyé ne Eσωω ndere ji abó alu, gemegé nnó Eσωω akuú ji.

Andée abi alá ba anō wó ne akwi

25 Ne gógé menjōó dépōré bōó abi álú ubwene. Genó eyigé me njógé mbō Jisōs jimboó fō wō agáre me wó, yémbō ngárégé enyú ndere muú ayi Ata ágéne me meshwe apye me nlú muú ayi enyú dékágé ñeré metōó ne ji.

26 Né úféré ba, elú galógáló nnó yéndémuú ábé wyé ndere ji alú néndé efwyale eja nana dōó.

27 Muú ayi ábané mendée ékágé alyaá mendée wuú neba. Ne muú ayi alá alú dambá mendée, ékágé akélé mendée mamba.

28 Yé élé njógé mbō, mbógé muú abagé mendée apye fō gabo wó ne yé mesō mendée abagé menō apye fō gabo wó. Yémbō bōó abi ábane neba, ágōó efwyale. Ne nkélégé nnó

mpye ékágé enyú dékpré né efwyale ewé ebwó ágéné.

29 Añme ba, gógé mengáré enyú nnó gébé eyigé Eσωω achyee élá gachyee gebye. Né getú eyigémbō, bōó abi ábané andée abe eké bōó abi alá bá andée wó.

30 Bōó abi áwyaá mesome, ábe eké bōó abi alá pó ne mesome. Bōó abi áwyaá nechóchó ábé eké bōó abi alá pó ne nechóchó. Ne bōó abi ákene gese ábé eké bōó abi alá pó ne unó gese.

31 Muú ayi awyaá utōó mampye fa mme abe ndere muú ayi ala ñere metōó ne unó mme wó.

32 Ne nkélégé fō nnó genó gechyege enyú efwyale né metōó. Muú ayi alá bá mendée wó, afyee metōó wuú mampye utōó Ata Jisōs, ne akelege nnó apyee utōó bimbo gefōó eyigé metōó egōó ji.

33 Yémbō muú ayi ábané mendée anerége metōó né unó mme, akélégé élé nnó ápye unó bi metōó egōó mendée wuú.

34 Ne gétú eyigémbō úféré bií ukwéné tyátyá. Wyémbō ntó ne mendée ayi ábané menō anerege metōó né unó mme gétúgé akelege mampye genó eyigé metōó egōó menō wuú. Yémbō mendée ayi alá lú dambá menō, áfyee lé metōó mampye utōó Eσωω, ne áchyege geme jii geko mbaá Ata Jisōs.

35 Unó bi me njógé mbō na, úlú élé mampoó enyú, epófō nnó nshyaá nnó enyú dépyegé fō ubi wó, nkélége

elé nnó dépyεgέ unó né meti εwέ elu cho, défyε mekpo né depōré Ata.

³⁶ Muú akpégé gébwεnégέ mendée mambá, ne agégé nnó gébé eyigé ji alú mambá mendée yimbō gelegé koó, ne ji akágé gbaré fō mmyε né depōré ubelé, apyε ndere ji akεlege abá mendée yimbō. Gabo apō mmu.

³⁷ Yémbó muú ajógé mé né metōó wuú nnó ji ábáné fō mandée ayi ji abó alú mambá, ne yé genógé fō gepó eyi géténé ji nnó ábá mendée yimbō, mbógé ji akágé gbáré mmyε jii né depōré ubelé, ashyagé nnó ábáné fō mendée yimbō apyε mechó melóméló.

³⁸ Ndere elúmbó, muú ayi ábáne gembwénégé mendée ayi ji akpεné mambá apyε mechó melóméló. Ne muú ayi álá bá wō, apyε mechó εwέ elómé kpaá epwō amu.

³⁹ Mendée abōó fō manlyaa menō wuú neba, abá menō yicha εwέ menō wuú alú membe wō, ekosé nnó menō wuú agbogé ne ji akágé ba menō yicha ndere ji akelégé. Ne menō yimbō abó mambe muú ayi afyεé metōó ne Kras.

⁴⁰ Ne yé lé menō wuú agbogé ji akágé ba ayicha, né metōó wa nferé nnó eló nnó yé menō ayicha ábagé sé. Ne nferé nnó Mendoó Εσωω ne echyεgέ me majye ami menchyεge mbō.

8

Menō genó né gepōgέ bōó Jisōs elé gejeé epōfō defōó

¹ Gógé me njōó depōré menyεé ayi bōó apyε upε mbaá aló uka. Yéndemuú ajógé aké, “Εsé déwyaá defōó.” Ndere ajógé mbō, abó mankaá nnó defōó dékage pyε muú abwεge mmyε. Genó eyi gépyε bōó áwεne né depōré Εσωω elé gejeé.

² Muú ayi aféré nnó ji akaá me yéndégenó chánchá, alú dankaa yé genó ndere ji abó alú mankaá.

³ Yémbō muú ayi agboó ne Εσωω ji ne Εσωω akaá ndere muú wuú.

⁴ Ndere elúmbō, déké déjógé mechó manyé menyεé ayi apyεé upε mbaá aló uka, εsé dékaá nnó aló uka, ápó yé genó, ne nnó Εσωω alú lé ama.

⁵ Yé lé unó úlú né mfaánebuú ne fá mme, εbi bōó áséle nnó úlú bō εσωω abi bwó ne yé elé bō Εσωω ne bō ata ájamé dōó,

⁶ εsé dékaá nnó Εσωω álú lé ama. Ji alú Nte sé muú akwyε unó uko ne akwyε εsé nnó dénógé ji. Ne déwyaá lé Ata ama ayi alú Jisōs Kras muú unó uko εbi Εσωω akwyεé ukεné ne ji. Ne ji ne achyεgέ εsé genwá.

⁷ Yémbō bōó Jisōs ako fō wó akaá nnó aló uka ápó yé genó wó. Bōó abifō ábó ánógé aló uka kpaá te nnó mbógé εbwó ányégé menyεé ayi ápyε upε mbaá aló uka, matōó bwó ágárégé εbwó nnó álú nóge áló uka. Ne elé matōó bwó ala bene wó, agare εbwó nnó apyε gyε.

⁸ Epōfō gefógé menyεé ayi εsé dényεé ne ápyε εsé débεé

kwókwólé ne Ɛsɔwɔ. Délá dényé ji wó yé genó gefɔ eyi genome esé gepó, yé dényé ji apógé fɔ esé né meti fɔ.

⁹ Yémbó, ségέ yé gébé nnó ékágé dése ɛbwɔnyε ɛwé Ɛsɔwɔ achyε enyú nnó dényé yéndé gefógé menyéé, dépyε aηme abi alá ábené né depɔré Ɛsɔwɔ wó ákpare ákwe.

¹⁰ Néndé muú ayi alá ábené né depɔré Ɛsɔwɔ wó, agégé ndere wó ayi ɔkaá genó, ɔlú né ntoné aló uka ɔnyéé menyéé, ji ntó abɔɔ geji manyé menyé ayi áchyéé mbaá aló uka. *

¹¹ Ne mbógé anyégé menyéé yimbɔ ɛbyennó wɔ muú ayi ɔkaá genó ɔchɔ geηwáge meηme wyε ayi alá bené né depɔré Ɛsɔwɔ wó, muú Kras agboó ntó getú jíí.

¹² Ɔpyége nte meηme wyε ayi alá ábené né depɔré Ɛsɔwɔ wó, apyége gabo né genó eyigé metɔɔ wuú egaré ji nnó gélú gyéé, ɛbyennó ɔpyé ntó gabo mbaá Kras.

¹³ Ndere elúmbɔ, mbógé menyéé ayi me nyéé akágé pyε meηme wa apyε gabo, nyéé sé ji kánká nnó ékágé mpyε meηme wa apyε gabo.

9

Unó bi áηgbá Jisɔs áwyaá ɛbwɔnyε mampyε

¹ Me nwyaaá ɛbwɔnyε mampyε yéndégenó eyigé gelu cho. Me nlú ηgbá Jisɔs Kras, nkpa ame yá nge Ata sé Jisɔs wáwálé, ne enyú delu

utɔɔ bá bi mpyéé ndere Ata achyεge me ɛshyε.

² Yé bɔɔ abifɔ alá ákaá nnó me nlú ηgbá Kras wɔ, enyú ambɔɔ dékaá wáwálé nnó me nlú ηgbá Jisɔs. Enyú délu gelo eyigé gelere nnó me nlú ηgbá Jisɔs Kras.

³ Gená, ne menshúgé meko mbaá bɔɔ abi ákelégé manjɔɔ nnó me mpófɔ ηgbá Kras.

⁴ Esé dékwané mansε menyé ayi dényé mbaá bɔɔ né utɔɔ ɛbí esé dépyε.

⁵ Nnó esé dékwané fɔ mamba andée dékene ne ɛbwɔ ndere Pita ne áηgbá Jisɔs abifɔ, ne aηme Ata Jisɔs ápyε wó?

⁶ Waá nnó wyélé esé ne Banabas ne débɔɔ mampyε utɔɔ ne amu sé gené dégé menyéé ayi dényéé?

⁷ Ndé muú be, ayi apyε utɔɔ, anyéé né mmu gebagé nkú jíí? Muú ayi apene genɔɔ eyi géwóme umpome abó manyé umpomé bi genɔɔ eyigémbɔ gewóme, wa mbɔ fɔ wó? Ne muú ayi ábáme mpɔ, abó manyú nebene mpɔ wa mbɔ fɔ wó?

⁸ Enyú déférége fɔ nnó unó bí menjɔɔ mbɔ, utané lé né metɔɔ mekwaá. Mabé ayi Ɛsɔwɔ achyε Mosis agárege wyε mbɔntó.

⁹ Mabe ayi Ɛsɔwɔ achyεé Mosis aké, “Muú áwégé fɔ meno mpɔ ayi apyεé utɔɔ né mekɔɔ gébége aké apyεé utɔɔ né mmu mekɔɔ.” Ékágé esé déféré nnó Ɛsɔwɔ abó ajɔɔ

* **8:10** Elú wáwálé nnó: Né gepɔge bɔɔ Kōrent, melu ɛwé ájéle nya aló uka elé gekpékpégé gepú eyi gewyaaá gejamégé baá upú. Baá upú abifɔ élé abi bɔɔ ájwólégé ányéé menyéé ne yéndémuú akage kpe mmu anyε menyéé wyéé.

mbɔ atóo lé ne mpɔ ejieji.

¹⁰ Nnó genó eyigé Ɛsɔwɔ ajó mbɔ getóo ne ɛsé wó? Getóo ne ɛsé wáwálé néndé muú ayi apené mbwé né mekɔ́ ne ayi aferege mbwé ɛbwɔ́ ako ánerégé matɔ́ nnó mbɔ́ mekɔ́ achyeye nye awuú bwɔ́ mbwé.

¹¹ Ɛsé depé depɔré Ɛsɔwɔ né matɔ́ nyú wyɛ eké mbwé ayi muú apené né mekɔ́, nnó elú mechɔ́ mebo ndere enyú dépóge ɛsé ne unó bi menyammye sé ákelegé?

¹² Mbógé enyú déchyeye unó mbaá atɛ bɔ́ abifɔ́ bɔ́ abi áwyaá ntó ɛbwɔ́nye mansé ubi, nnó ɛsé ntó dékwané fɔ́ mansé unó eta nyú ɛbi ujamé upwɔ́ yé ɛbi bwɔ́ wó?

Yémbɔ, ɛsé défyɛ fɔ́ ɛshye mangií enyú ubi, yé lé délú cho mangií. Ɛsé dégigé fɔ́ unó bina dékógé lé metɔ́ nnó ékágé dépye genó eyi gégbɛé nnó bɔ́ awúgɛ́ fɔ́ abya Kras.

¹³ Enyú dékaá wáwálé nnó bɔ́ abi ápye utɔ́ né mmu ɛcha upɛ Ɛsɔwɔ, áwú bwɔ́ menyéé átánégé lé ɛféé. Ne ampye upɛ abi apye upɛ né gelúgɛ́ upéé Ɛsɔwɔ, awú bwɔ́ menyéé ntó átánégé né menyéé upɛ ayi bɔ́ áchyegé.

¹⁴ Wyɛmbɔ ntó ne Kras Jisɔ́s agáre nnó bɔ́ abi ágárege abya melóméló, awú bwɔ́ menyéé abɔ́ mantanege lé né mbaá bɔ́ abi áwuú abya melóméló.

¹⁵ Yémbɔ, nlú dansɛ ɛbwɔ́nye ewena mpyéé unó bi úlú cho mampye. Yé élé nsame mbɔ, nsamé fɔ́ nnó enyú déchyɛ me ubi. Elú

galógáló nnó me nkpe ngbo lé mbya ayi ngarege abya melóméló nla nselé fɔ́ genó.

¹⁶ Me nkɛ ngárege abya melóméló ɛwémbɔ ɛpyéé fɔ́ nnó me ndogé ɛbwɔ́ ɛwɔme, néndé élé utɔ́ bá ɛbi me mbɔ́ mámpye. Ne mbógé nla ngaré abya melóméló yina wó, ɛbɔ́ nye ne me.

¹⁷ Ɛbɛ nnó me mbɔ́ ne mbɔ́ njyaá gɛmɛ ya nnó ngarege bɔ́ abya melóméló, me mbɔ́ nkɛlege nsa. Yémbɔ me mbɔ́ fɔ́ wó njyaá gɛmɛ ya wó, élé Ɛsɔwɔ ne ajyaá me ne áfyéé me utɔ́ bií né amu nnó mpyegé.

¹⁸ Ne nsá wa alú nnó, né utɔ́ bina? Ɛkosé metɔ́ megómégó ɛwé menwyaá gétúgɛ́ ngarege bɔ́ abya melóméló detú. Ngárege bɔ́ abya melóméló ngige fɔ́ nnó achyéé me genó ndere muú ayi agarégé abya melóméló ábɔ́ mangií.

¹⁹ Me mpó yé mefwé mbaá muú fɔ́, yémbɔ nse gɛmɛ ya nkane mefwɛ mbaá bɔ́ ako nnó mpye gejamégé bɔ́ áfyɛ matɔ́ ne Kras.

²⁰ Me njyegé mbaá ayi bɔ́ Jus alú, nkwe eké muú Jus nnó mpye ɛbwɔ́ áfyɛ metɔ́ ne Kras. Ne njyegé ntó né mbaá ayi bɔ́ abi ákwɔlege mabɛ Mosis alú, nkwe eké muú ayi ákwɔlege mabɛ Mosis nnó mpye ɛbwɔ́ áfyɛ metɔ́ ne Kras, yé élé me nlá pɔ́ fɔ́ muú ayi ákwɔlégɛ́ mabɛ Mosis.

²¹ Njyegé mbaá bɔ́ abi álá kágé mabɛ Mosis, nkwe eké muú bwɔ́ nnó mpye ɛbwɔ́ áfyéé metɔ́ ne Kras. Ne

yé elé nlá nkwoólégé mabe Mosis epófó nnó nkwoólégé fó mabe Esowó, nkwoólé, néndé nkwoólégé mabe Kras.

²² Njyégé mbaá bọ́ abi alá lú dambene né deporé Esowó, nkwe eké muú bwó nnó mpye ebwó ábené né deporé Esowó. Me mbwólége yéndé gefógé muú né mati mako nnó ebege kókógé mmye mpye yé abifo áfyé metáó ne Kras.

²³ Memyeé unó bina uko nnó abya melóméló ajyegé mbe nnó meso gébé me ntó mbọ́ mejeé ewé abya melóméló achwóó ne ewú mbaá bọ́ abi áfyéé matáó ne ji.

²⁴ Enyú dékaá nnó mankwólé Esowó alú eké metú gátélé. Bọ́ abi ákpene wye ako álómege, yémbọ́, elé muú ama ne abọ́ nsa. Gétú eyigémbọ́, kwólégé Esowó chárjéné nnó meso gébé débó nsa wye nkane muú ayi álómege gátélé abọ́ nsa.

²⁵ Yéndémuú ayi ákpene né metu gátélé, aselé gébé, ákpomé mmye né mati mako. Apye mbọ́ nnó abó nsa, ne nsa yimbọ́ alú ayi áchoge. Yémbọ́ nsa ayi esé bọ́ Esowó débóó nyé alú lé nsa ayi alá chégé fó te kwyakwya.

²⁶ Gétú eyigémbọ́, ne me nlá nlómégé fó eké muú ayi alá pó ne genó eyigé anerégé metáó wye mambọ́. Me mmye fó eké muú ayi amyéé umyéé adoó ukwekwé né mme detú.

²⁷ Mpye menyammye wa awuú ubalé nnó áwúgé ne

me. Mpyeé mbọ́ nnó ékágé me ngarége bọ́ mekomejọ́ Esowó ebwó ábó nsa, membọ́ nnó detu.

10

Pól akwelé mbee mbaá bọ́ Kōrent nnó ékágé apye genó eyigé bọ́ Israeli apye nya dgene efwyale

¹ Añme ba, nkelege nnó enyú détége genó eyi gépye nya ne ukwene ante sé gébége ebwó ákené ne Mosis né mashwóné. Ndere ebwó akene ájyéé geko gebame ebwó ako ne ebwó ako áchyaá ebeé mega megélé né mme.

² Ndere gekó gébamé ebwó, ne mánychyáa ayi ebwó áchyaá ebeé mega ewémbọ́, elúmbọ́ lé manaá Esowó ne ebwó áwóó. Ne gefógé manaá ami ebwó áwóó mbọ́, mánléré nnó ebwó alú áñkwólé Mosis.

³ Ebwó ako ányé gefógé menyéé ama ayi Esowó achyéé ebwó.

⁴ Ne ebwó áko ányú ntó manaá ami Esowó achyéé ebwó. Manaá mimbọ́ mata-nege né etaravé ewé ekene ne ebwó, ne etaravé ewémbọ́ ebo elu lé Kras. *

⁵ Yé elé Esowó álere ebwó galógáló mbọ́, gejamégé ebwó apye unó bi metáó enywónene Esowó. Gétú eyigémbọ́, Esowó awá ebwó, ne unkwó bwó ulá né mashwóné tyátyá.

⁶ Unó bi upyé mbọ́ na, ulú elé manchyéé esé majyéé nnó ékágé esé débógé gejeé mampyegé gabo ndere ukwene ante sé ábó apyéé.

* **10:4** Elú wáwálé nnó: Etaravé ewé ebo ekene nya ne bọ́ Jus, elé Kras Jimbọ́ ne ákene ne ebwó.

7 Dénogé fṵ aló uka ndere ebwṵ abifṵ ábṵ ápyeé. Ásá né mmu ḡwe Ἐσωῶ nnó, “Ebṵwṵ ájwṵalé, ányeé, ányuú ne ákwilé mme áló mámbéné mabée né mbe ushu meló uka.”

8 Ἐkágé esé ntó débélégé ubélé ne bṵṵ tamétamé ndere ebwṵ abifṵ ábṵ ápyeé. Gétúgé eyigémbṵ, Ἐσωῶ apyé delé bṵṵ esaá meso eléé ágbo né bii uma.

9 Ἐkágé dékpélé Kras ndere ebwṵ abifṵ ábṵ ákpélé ji, gétú eyigémbṵ Ἐσωῶ atṵ mmyṵ enó ebwṵ ágbo.

10 Ne dénmenégé fṵ Ἐσωῶ meso humm hummm ndere ebwṵ abifṵ ábṵ ápyeé ne ekiénne Ἐσωῶ ewé ewáné bṵṵ echwṵ wá ebwṵ.

11 Unó bina uko ebi upye nyá ne ebwṵ ulú lé mánkwélé bṵṵ mbée nnó ase gébé. Ne ásá ubi né mme nnó achyeé esé majyeé, esé abi delú mbṵ né gébé eyigé na, eyi elá gachyeé mme abyé.

12 Ndere elúmbṵ, yéndemuú ayi aféré nnó aténé chánéné, ase gébé nnó ékágé akwé gébégé mmuámeno áchwógé eta wuú.

13 Kaágé nnó, yé mmuameno ayi achwṵṵ eta nyú ayi alá lú gachwṵ mbaá ate bṵṵ ápó. Ἐσωῶ alu muú ayi dékage lií mmye ne ji. Déliíge mmye ne ji alyaágé fṵ nnó enyú dékpe né mmuámeno ayi apwṵṵ eshyeé nyú. Yémbṵ, mmuámeno achwógé eta nyú, Ἐσωῶ achyege enyú eshye ewé dékoge metṵṵ dépwṵṵ mmuámeno yimbṵ.

14 Anme ba, ndere elúmbṵ, boóge délya aló uka manógé.

15 Enyú delú bṵṵ abi dékágé genó, fērege, dégené nno, mechṵ ewé me njṵṵ mbṵ elú wáwálé.

16 Esé déké détee negbóné Kras chónchó, détamégé Ἐσωῶ né mmṵṵ ami. Ndere dépyeé mbṵ, déchome mmye, dékarege amo manó Kras. Ne déké denyeé ntó bred ayi agyálé ubauba délerege nnó déchomé mbṵntó mmye, dékarege menyamme Kras.

17 Yé elé esé abi denyeé ntó bred yimbṵ déjamé, ntó bred yimbṵ alú lé ama. Ewéna eléré nnó esé ako décho mmye déla muú ama.

18 Tége gepogé bṵṵ Isreli, ebwṵ abi ányeé menyéé upe ayi ápye upe né mfaá geluógé upe, áchónene mmye ne Ἐσωῶ muú ebwṵ ánógé.

19 Ndé genó me njógé mbṵ fa? Nnó me njógé mbṵ lé nnó aló uka alú genó? Waá menyé ayi ápyeé upe mbaá aló uka ne alú genó?

20 Ngba, me njógé fṵ mbṵ, njógé lé nnó upe ebií bṵṵ abi alá pṵ bṵṵ Jus ápyeé mbaá aló uka, ápyeé mbṵ lé mbaá aló nchye apyeé fṵ mbaá Ἐσωῶ. Ne me nkelégé fṵ nnó enyú déchome mmye ne aló nchye.

21 Muú ákágé nyú fṵ mmṵṵ né amo Ata, ne ama anyúgé ntó mmṵṵ né amo aló nchye. Muú ákágé nyé fṵ ntó menyéé Ata ne gébé gema anyégé menyéé aló nchye.

22 Ἐkágé esé dépye genó eyigé Ἐσωῶ ammye deboṵ. Nnó esé déwyaá eshye dépwṵṵ

ji?

23 Muú fṣ ákágé jógé aké, “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejigé me metṓ.” Elú wáwálé, yémbṓ, kaágé nnó, unó uko fṣ wṓ upoógé wṓ. “Me nkáge pye yéndégenó eyi gejige me metṓ.” Yémbṓ kaá nnó unó uko fṣ wṓ upye muú awené wṓ.

24 Yéndémuú aferégé mampye genó eyi gepógé ate aḡme, epṓfṣ eyi gepógé jimbii wṓ.

25 Nyégé yéndé menya ayi akpoó né gese. Dégigé fṣ mbaá ayi menya yimbṓ atané.

26 Néndé ásá né ḡwe Eṣṓwṓ nnó, “Eṣṓwṓ ne abṓṓ mme ne yéndégenó eyi gelú né mme.”

27 Mbógé muú ayi álá afyéé metṓ ne Kras wṓ, akúgé enyú menyéé déjyégé, nyégé yéndégenó eyigé ji achyégé enyú. Dégigé fṣ mbaá ayi menya yimbṓ atané nnó ékágé matṓ nyú áchyé enyú efwyale.

28 Yémbṓ muú agárégé enyú nnó, “Menyéé yina elé ayi apyéé upé mbaá aló uka”, dényégé fṣ ji, nnó ékágé muú fṓ abṓ efwyale né metṓ ásé nnó enyú dépye gabo.

29 Me njógé mbṓ, epṓfṣ nnó nké enyú délyaá menyéé yimbṓ gétúgé dényégé débṓ efwyale né metṓ. Njógé lé nnó delyaá manyé menyéé yimbṓ gétúgé dényégé muú yimbṓ abṓṓ efwyale né metṓ wuú. “Ulánnó me nlyáge genó eyigé me mbṓṓ manyé gétúgé muú ayifṓ aferé nnó, ‘Muú anyégé alú gyéé’.

30 Mbógé me nchyege matame mbaá Eṣṓwṓ gétúgé menyé ayi me nyéé, ulánnó muú áchṓṓ me mbṓṓ gétúgé menyéé ayi mbṓṓ me mbe ntamé Eṣṓwṓ ne me nlé nyé?”

31 Yémbṓ kaá nnó yéndégenó eyigé wṓ ṓpyeé, yé wṓ ṓnyéé, yé ṓnyuú ṓbṓ mampye geji ndere gepyéé bṓṓ áfegé Eṣṓwṓ.

32 Se gébé nnó ékágé ṓpye genó eyi gepyéé bṓṓ apyéé gabo, yé bṓṓ Jus, yé bṓṓ Grek, yé echomele bṓṓ Eṣṓwṓ.

33 Wyembṓ ne me mpyeé nnó mpyeé metṓ egógé yéndémuú né yéndégenó eyigé me mpye. Me nkelégé fṣ mampye genó eyi gepogé lé me mbií. Me mpye eyi gepogé bṓṓ ndere Eṣṓwṓ akágé feré ebwṓ né efwyale gabo.

11

1 Ndere elúmbṓ, kwólégé ntó gekágé neke ya wye ndere me nkwlégé eyige Kras.

Gefṓṓ eyigé andée abṓṓ mambé né echomele bṓṓ Kras

2 Me nfége enyú néndé déteé me né yéndégenó ne dépye unó wyéé ndere me mbṓ nleré enyú.

3 Yémbṓ nkelégé mampye enyú dékaá chánéné nnó Kras ne alú mekpo mbaá ande ako, mende ne alú mekpo mbaá mendée. Ne Eṣṓwṓ alu ndere mekpo mbaá Kras.

4 Yéndé mende aké anenémmye né echomele bṓṓ Kras, yé aké agarege mekomejṓṓ ayi atane mbaá Mendoó Eṣṓwṓ, akweregé

mekpo wuú ebyennó achyegé mbò lé mekpo unò mbaá muú kpaá wuú.

⁵ Ne yéndé mendée aké anenemmye, yé aké agarege mekomejó ayi atane mbaá Eṣṣwá alá akwere mekpo wuú wó, achyegé mbò élé mekpo unò mbaá muú ayi alu ndere mekpo wuú. Alú wye eké akpalé ji mekpo.

⁶ Ndere elúmbò, mbògé mendée akelégé f́s mankwere mekpo wuú, ákpe ákpale mekpo wuú. Yémbò, mbògé ji akaá nnó elú élé mekpo unò eta wuú mankpale mekpo akwerege mekpo wuú.

⁷ Ne mende abó f́s mankwere mekpo gébégé aké anenemmye wó. Néndé Eṣṣwá akwyéé mende nnó ábé eké jimbóó, achyegé Ji ngá. Yémbò mendée afyee lé mende ngá mmye.

⁸ Néndé Eṣṣwá ase f́s membea mendée ne akwyéé mende wó, asé lé ayi mende ne akwyéé mendée.

⁹ Elú wye ndere Eṣṣwá alá akwyéé f́s mende gétúgé mendée wó. Akwyéé mendée gétúgé mende.

¹⁰ Gegé ula bi mendée abó mankwere mekpo wuú, manlerege nnó mende ne abó uto né eta wuú. Apyegembò mató asó f́s makiénné Eṣṣwá.

¹¹ Yé ndere elúmbò, esé abi défyee mató ne Kras, mendée abó f́s mantene ushu ushu bíí wó. Abó mantene ne mende. Ne mende ntó abó f́s mantene ushu ushu bíí wó. Abó mantene ne mendée.

¹² Yé lé asele membea

mende ne akwyéé mendée, yé mende f́, apó fa mme ayi mendée alá byee ji wó. Ne élé Eṣṣwá ne akwyéé unó uko.

¹³ Enyú ambóó déferege dégené nnó elomé f́s nnó mendée anenemmye eta Eṣṣwá ewé alá we gebugendee né mekpo wó. Elómbò?

¹⁴ Né mme yina, dége mbò nnó mende abege ne mejwe metyemetye, achyegé mbò lé mekpo unò né gemé jíí,

¹⁵ ne nnó mendée abege ne mejwe metyemetye, efyé ji ulóó né mmye. Néndé Eṣṣwá achyee mendée mejwe ewémbò nnó ebe ndere genó eyi gekwerege ji mekpo.

¹⁶ Ne mbògé muú f́s aké akélege manyeé mbeé né mechó ewe, mengarege ji nnó esé angba Kras depó sé ne gepó eyigé cha manleré ndere anógé Eṣṣwá yé machomele bóó Kras apó ne geji.

Bóó echomele Kras né Kōrent ányee menyee Ata né meti ewé elápó cho

¹⁷ Né mechó ewé me nchwóó ngaré enyú, nfege f́s enyú, néndé enyú dechwóó gé chónchó ndere bóó Jisṣ, déchwó f́s né galógáló, déchwóó manchó depó chóó.

¹⁸ Ne genóge mbe gélu nnó, agaré me nnó enyú déchwóó gé chónchó né echomele nyú manógé Ata, déjwólege mató mató ne angya. Ekágé be wáwálé.

¹⁹ Angya abó mambe metóó metóó nyú. Abegé mbò, akágé nyé muú ayi akwólege Jisṣ wáwálé.

20 Mēngε mbɔ nnó gébégé enyú déchwɔge chónchó nnó dényεé menyεé Ata, yémbɔ ji fɔ wó enyú déchwɔɔ manyεé wó.

21 Genó eyigé enyú dépyεé gelu nnó, yéndémuú awe-nege manyε menyεé awuú, atε fɔ atε aηme abifɔ. Ndere dépyεmbɔ, abifɔ anyεé, anyuú akwene, abifɔ agboó mesa.

22 Chaá! Nnó enyú dépɔ ne upú εbi enyú dékágé nyεge menyεé, dényuú mmɔɔ wyεé? Ne ulánnó enyú débyaá εchomele bɔɔ εsɔwɔ, déchyεge mekpo unɔɔ mbaá abi álá pɔ ne genó. Enyú dékelege nnó me mpyεé nnó ne enyú? Dékelege memfεé enyú né gefógé mechɔ εwé? Ngba, nkágé pyε fɔ mbɔ.

Menyεé Ata Jisɔs

(*Mat 26:26-30; Mak 14:22-26; Luk 22:14-20*)

23 Unó bi Ata alere me, ubi ne menlere enyú, nnó né utuú bi achyεé Ata Jisɔs manjkwáá, abó ntó bréd,

24 áchyεgé matame mbaá εsɔwɔ, agyá ntó bréd yimbɔ ubauba, ajɔɔ aké, “Gége menyammyε wa na, me nchyége né gétúgé enyú yéndégébé déké dényε ji, pyégé wyé na mantégé negbo na.”

25 Wyémbɔ ntó ne gébégé anere menyεé manyε, abó amo ne mmɔɔ mmu ajɔɔ aké, “Amo yina alú gepó eyi gelere menomenyεé meke εwé εsɔwɔ anyεé ne enyú. Menomenyεé εwéna eké ne manoó ama. Ne yéndégébé

déké dényuú mami, pyεgé wyémbɔ mantégé negbo na.”

26 Ne yéndégébé enyú déké dényεé bréd yina, dényuú mmɔɔ ami malú né mmu amo yina, dégarege mbɔ lé negbone Ata kpaá tε ji achwɔ.

27 Né gétú eyigé na, yéndémuú ayi anyεé bréd yina, anyuú mmɔɔ ami na né meti εwé elá εchyεge enógé mbaá Ata, akwe mpa né metɔɔ wuú néndé ábyaá mbɔ lé menyammyε ne manoó Ata.

28 Ndere elúmbɔ yéndémuú abó mbe áchére metɔɔ wuú, ne anyεé bréd, anyuú mmɔɔ ami malu né mmu amo.

29 Néndé muú ayi anyεé bréd yina, anyuú mmɔɔ mina álá kágé, fεre nnó unó bina utené né menyammyε Ata, akεlege mbɔ lé εfwyale né gemε jíí.

30 Gé ulá bí gejamégé bɔɔ né metɔɔ metɔɔ nyú amεé, abifɔ áwyaá gepwa ne abifɔ ntó agboó.

31 Yémbɔ εsέ débɔgé mbe décherege matɔɔ se chánéné, Ata achyεge fɔ εsέ εfwyale.

32 εsɔwɔ acherege depɔ εtiré sé, agege nnó délú gyεé, apyεé menyammyε sé awuú ubale nnó né bíí bi ji asɔɔ mpa, achyεge fɔ εsέ εfwyale chónchó ne bɔɔ abifɔ.

33 Né gétú eyigémbɔ, aηme ba, yéndégébé déchwɔgé chónchó manyε menyεé Ata, debó mangile atε.

34 Mbɔgé mesa aké ammyε muú, abɔ mbe anyεé menyεé né gepú jíí, nnó gébégé enyú dechwɔgé chónchó

έκάγέ δέpyε genó eyigé Εσωω
 achyεgέ enyú εfwyale. Ne
 depω etiré délaá, membωó
 nchwágé ngarege nyε enyú.

12

*Echye εwé Mendoó Ukpea
 εchyεge*

¹ Αημε ba, nana nkelege
 mampye enyú dékaá chánéné
 depωré unó bi Mendoó Ukpea
 echyεge bωó uto nnó ápyεgέ.

² Enyú dékaá nnó gébége
 enyú dela delú danfyε matωó
 ne Jisωs, anyua enyú denó
 mewaá, dela nógé lé aló uka,
 unó bi ula ujógé mejωó.

³ Nδere elúmbω, nkelege
 mampye enyú dékaá nnó
 yéndemuú ayi Mendoó Εσωω
 elú ne ji ajógé fó nnó, “Jisωs
 ωbωó wyεé.” Ne ye muú fó ntó
 ákágέ jωó fó nnó, “Jisωs ne alú
 Ata”, mbωgέ Mendoó Ukpea
 elá εpó ne ji.

⁴ Kaágé ntó nnó unó bi
 Mendoó Ukpea echyεge bωó
 uto nnó ápyεge ulú ufωó ufωó.
 Yémbω wyε lé Mendoó Ukpea
 εwú εma ne echyεge εbwó uto
 mampye unó bina uko.

⁵ Matωó ami εsé dépyεέ
 mbaá Ata malu ufωó ufωó,
 yémbω wyε lé Ata wu ama ne
 εsé ako dépyεέ utωó bií.

⁶ Mati ayi εsé dépyε utωó
 mbaá Εσωω álú ufωó ufωó
 yémbω wyε lé Εσωω wu ama
 ne apye utωó né genwáge
 yéndemuú sé.

⁷ Mendoó Ukpea echyεge
 uto mbaá yéndemuú sé nnó
 déσε ubi dépyεge utωó εbi up-
 oge bωó ako.

⁸ Mendoó Ukpea echyεge
 muú ayifó uto manjωó mejωó
 Εσωω ne denγα. Muú ayifó
 echyεge ji uto manlere unó
 bi Εσωω apye ji akaá. Wyε
 lé Mendoó Ukpea εwú εma
 ne echyεge εbwó utó mampye
 utωó bina.

⁹ Mendoó Ukpea wú
 εma, echyεge muú ayifó utó
 mamfyε metωó ne Εσωω kpaá
 te ápyεέ genó eyigé ji ágige.
 Muú ayifó echyεge ji utó
 mampye bωó abi amεé ufωó
 ufωó mameé átoógé.

¹⁰ Mendoó Ukpea echyεge
 muú ayifó utó mampye
 ufélekpa, muú ayifó echyεge
 ji utó mangarege genó eyigé
 getané mbaá Mendoó Εσωω.
 Ayifó echyεge ji utó mankaá
 unó bi utanege mbaá Men-
 doó Εσωω ne εbi ulá utanege
 fó mbaá Mendoó Εσωω. Ayifó
 echyεge ji utó manjωó ufωó
 mejωó εbi yέ jimbωó alá kágé
 fó. Ne ayifó ntó echyεge utó
 mangare ulaá ufωó mejωó
 εbimbω.

¹¹ Unó bina uko elé wyε
 Mendoó Ukpea wú εma ne
 echyεge εsé utó nnó depyεge
 ubi. Ne echyεge yéndemuú
 εbií utó cha ndere εwú
 ekélege.

*Ankwale Jisωs álú eké upo
 menyammyε uchaucha né
 menyammyε ama*

¹² Dékaá nnó menyammyε
 mekwaá awyaá upo
 uchaucha. Ne yέ elé upo
 menyammyε ujame dωó, ucho
 upye lé menyammyε ama.
 Mbωntó ne Kras alú.

¹³ Εsé abifó délú bωó Jus,
 abifó bωó Grek. Bωó abifó

álú áfwε abifó ápó. Yémbó gébége awyaá esé manaá né utó Mendoó Ukpea ewémbó ema, esé ako dékwe eké menyammye ama ne Esówó apye esé ako dése Mendoó ema.

14 Ne dépege menyammye mekwaá ápó fó lé ne gepoge menyammye gema, awyaá upó gejame.

15 Dése nnó geke geke, “Me mpó fó gepoge menyammye néndé me mpó fó ebwó” ewémbó epye fó nnó geji gebége fó gepoge menyammye, waá epyéé?”

16 Ne mbógé etu eké, “Me mpó fó gepoge menyammye néndé me mpó fó dambónyi, ewémbó epye fó nnó ewu ebége gepógé menyammye, waá epyéé?”

17 Ne mbógé menyammye meko abε lé dambónyi jiji, mekwaá abó awuú mbó mbaá ne ndé? Ne mbógé menyammye meko ntó abε elé etu ewuεwu mekwaá abó awuú mbó, gebε ne ndé?

18 Ndere elúmbó, Esówó akwyéé menyammye mekwaá né upóupó, ne abelé yéndé gepó ndere ji akεlege.

19 Ne mbógé upó bina uko ubó ubε lé gepó gema, menyammye abó abεé fó.

20 Ndere elúmbó, menyammye mekwaá awyaá upó gejame, yélé upó ujame menyammye alú elé ama.

21 Gétú eyigémbó dambónyi ákágé jó fó ne ebwó nnó, “Ókágé pó fó me.” Yé mekpo ékágé jó fó ne uka nnó “Ókágé pó fó me.”

22 Yémbó wáwálé álú nnó, upó menyammye ebifó ebi esé déferé nnó upó ne eshyéé dékágé jwólé fó ewé ubi ula pó.

23 Ne upó menyammye ebi esé désele nnó upó ne énogé, ubi ne esé dénógé dóó. Ne ebi esé déla kelé nnó ubi ubε fuú ne esé dékwerege chánéné,

24 ewé déla dépye fó mbó, ne upó ebi ulóme dóó. Yémbó Esówó achoné upó menyammye bina mbaá ama, ne achyéé énogé mbaá ebi ula upó ne énogé,

25 nnó upóó menyammye ubégé fó ne angya, ucherege lé ate.

26 Mbógé gepógé menyammye gema geké gegene efwyale, ebifó uko ntó ugene efwyale chónchó ne geji. Mbógé gepó gema gebége ne énogé ebifó uko ntó ubéé ne nechóchó chónchó ne geji.

27 Wyémbó ntó ne menyammye Kras álú. Ne yéndémuú nyú alú gepoge menyammye wuú.

28 Ne Esówó achyéé yéndémuú gefógé utóó bíí né echomele bóó Kras. Ntóó eníné mbe elé ángbá Jisós, matoó apea elé bóó ekpávε Esówó, matoó uléé elé, anlere mekomejóó Esówó. Ne abi akwólege elé bóó abi apyeé ufelekpa, abi apyéé bóó mameé atoóge, abi apogé bóó, abi ápele ndere utóó Esówó ukene, ne abi ajógé ufóó mejóó ufóó ufóó ebi ebwó ambóó alá kágé.

29 Nnó bóó ako ne álú ángbá Kras? Ngba! Nnó bóó ako

ne álú bṵ́ ɛkpave Ɛsṵ́wṵ́? Ngba! Nnó bṵ́ ako ne álú anlɛre mekomejṵ́ Ɛsṵ́wṵ́? Ngba! Nnó bṵ́ ako ne ápyɛɛ ufélekpa? Ngba!

³⁰ Nnó bṵ́ ako ne ápyɛɛ bṵ́ mameé atoógé? Ngba! Nnó bṵ́ ako ne ájógé ufṵ́ mejṵ́ ufṵ́ ufṵ́? Ngba! Waá nnó bṵ́ ako ne ágarege ula ufṵ́ mejṵ́ bina? Ngba!

³¹ Yémbṵ́, genó ɛyigé débṵ́ manɛre matṵ́ wye dṵ́ gelú nnó Ɛsṵ́wṵ́ achye ɛnyú unó bi ulṵ́me dṵ́ upwṵ́ ɛbifṵ́.

Gṵ́gé me ngáre ɛnyú meti ɛwé ɛlṵ́me ɛpwṵ́ mati ako.

13

Gejeé gejeá gepwṵ́ unó uko

¹ Mbṵ́gé ɛbégé nnó me nkágé jṵ́ ufṵ́ mejṵ́ mme meko ne ɛwé makiénné Ɛsṵ́wṵ́, ne nlá mbṵ́ gejeé ne bṵ́ wṵ́, mmpye lé mejṵ́ détú ɛké kálánká yé ɛké ubyaubya.

² Yé ɛbe lé nnó Ɛsṵ́wṵ́ achye me utó mangarege bṵ́ mekomejṵ́ ayi atane ɛta wuú, ne yé nkaá unó Ɛsṵ́wṵ́ uko chónchó ne ɛbi ulú bibií, ne yé mfyé lé metṵ́ wa ne Ɛsṵ́wṵ́ dṵ́ ndere ɛkágé pye me njṵ́ ne makwe nnó ákwilé malu bwṵ́ ájye né mbá yicha, ne nla mbṵ́ gejeé ne bṵ́ wṵ́, mpṵ́ yé genó.

³ Ne yé nkpa lé unó bi me nwyaa uko nkáre mbaá ubya bṵ́ ne yé nchye ntó lé gɛme ya mbaá bṵ́ nnó ásṵ́ né mewɛ gétúgé depṵ́ré Ɛsṵ́wṵ́, ne nla mbṵ́ gejeé ne bṵ́ wṵ́ mbṵ́ yé nsa fṵ́.

⁴ Muú ayi abṵ́ gejeé ne bṵ́ ágbárege metṵ́, ne apye

galógálṵ́ ne bṵ́ ammyɛ fṵ́ demboó, apṵ́ fṵ́ ne nepa, ne abwɛgé fṵ́ mmyɛ.

⁵ Apyɛɛ fṵ́ neɲa. Apyɛ fṵ́ genó ɛyi gepoge lé jimbií, asṵ́ fṵ́ metṵ́ wáwá, ábélégé fṵ́ depṵ́ debodebo né metṵ́.

⁶ Gefṵ́gé muú yina, abɛɛ fṵ́ ne nechóchó gébégé bṵ́ aké apyɛɛ gabo. Abɛɛ ne nechóchó gébégé bṵ́ aké apyɛɛ genó ɛyi gelú cho wáwálé.

⁷ Muú ayi abṵ́ gejeé ne bṵ́, abyaá depṵ́ debodebo deko ɛtiré bṵ́ ápyɛɛ, akamege nnó bṵ́ apyɛ nyɛ galógálṵ́, anɛrege metṵ́ nnó ɛbwṵ́ akwṵ́rége nyɛ gepṵ́gé bwṵ́ ne akoge metṵ́ né unó bi ɛbwṵ́ apyɛ yéndégébé.

⁸ Muú ayi abṵ́ gejeé ne bṵ́, agboó ne ɛbwṵ́ yéndégébé. Gébé gechwṵ́ nyɛ ɛyigé uto ɛbi bṵ́ agárege genó ɛyigé getane mbaá Mendoó Ɛsṵ́wṵ́ ubyɛɛ, uto bi bṵ́ ajógé ufṵ́ mejṵ́ ɛbi álá kágé ubyɛɛ, uto bi bṵ́ ákage unó Ɛsṵ́wṵ́ uko ubyɛɛ nyɛ.

⁹ Néndé unó bi ɛsṵ́ dékaá, dékaá dénere wṵ́, ne mekomejṵ́ Ɛsṵ́wṵ́ ayi dégárege, dégarege fṵ́ ji dénere,

¹⁰ Yémbṵ́, gébé gékwónɛge nyɛ ɛyigé Ɛsṵ́wṵ́ apyɛ nyɛ ɛsṵ́ dékaá unó bina uko. Ne unó bi déla dékaá denere wṵ́, ubyɛɛ nyɛ.

¹¹ Gébégé me nlu mamane, njógé mejṵ́ ɛké mamane kṵ́, nfɛrege depṵ́ ɛké mamane kṵ́ ne mpyɛɛ unó ɛké mamane kṵ́. Ne nana ayi nlé mmyɛ muú, nlyaa depṵ́re dembane.

12 Εσέ déγε ne unó nana mmye bomebome eké muú ayi apεle unó né εφέε εwé ελά εγε ne ge chánéné. Yémbó gébé gechwó nye eyigé εsé détuúge amε déγε ne unó uko chánéné. Nana me nkaá fó unó uko nnere wó, yémbó gébé gebεé nye eyigé nkágé unó uko kpa, wyε ndere Εσωwó akaá me.

13 Mankwya mejóó εwé na alu nnó, unó úlú ulεé εbi ula ubyεé te kwyakwya. Unó bina εlé metóó mamfyε ne Εσωwó, manεré metóó ne Jíi ne mambó gejeé. Yémbó genó eyi genεá né unó bina ulεé εlé gejeé.

14

Echye εwé Mendoó Ukpea echyεge

1 Mmyεge mambó gejeé ne atε, ne mamkpane ntó gechyεé nnó debó echyε εwé Mendoó Ukpea echyεge cháchá echyεé εwé εpyε muú agarege genó eyigé getane mbaá Mendoó Εσωwó.

2 Néndé muú ayi ajóge mejóó εwé ji álá kágé, ajóge lé ne Εσωwó ajóge fó ne akwaá, yé muú fó ákágé yé genó eyigé ji ajóge, néndé ajóge lé unó Εσωwó εbi úlú bibíi ndere Mendoó Ukpea echyεge ji εshyεé.

3 Ne yéndémuú ayi agarege mekomejóó ayi atanεge mbaá Mendoó Εσωwó, ajóge genó eyigé akwaá áwú, ne mejóó wuú εpóge bóó εfyεé εbwó εshyε ne ekwεnege εbwó matóó.

4 Muú ayi ajóge mejóó εwé ji álá kágé, apóge lé gemε jíi, ne muú ayi agarege mekomejóó ayi atane mbaá Εσωwó apóge εchomele bóó Kras.

5 Εbó εlome nnó εnyú ako déjógé mejóó ufóó ufóó εwé délá dékágé, yémbó menkelege nnó εnyú dégárégé lé mekomejóó ayi atane mbaá Mendoó Εσωwó. Muú ayi agarege mekomejóó ayi atane mbaá Mendoó Εσωwó aηεa gemε apwóó ayi ajóge ufóó mejóó εbi ji álá ákágé. Εkosé nnó muú abεge ayi agarege ulaá mejóó εwémbó nnó apóge bóó εchomele Jisós.

6 Aηme ba, mbógé me nchwóge mbó mantame εnyú, ne nké njógé lé ufóó mejóó εbi nla nkágé, εwémbó εpóge mbó εnyú nnó? Yémbó ngarege εnyú, unó uke εbi Εσωwó alere me, yé εbi ji apyε me nkaá, yé mekomejóó ayi atane εta wuú, yé εbelé manlere εnyú mekomejóó Εσωwó εwémbó ne εlú genó eyi gepogé εnyú.

7 Wyεmbó ntó ne εlú ne unó mabeé nkane εmbya ne nenke unó bi ulá upó ne genwá. Muú aké afómege εmbya, byógebyóge yé aké akwele εlé nenke byógebyóge muú apyεmbó nnó ne akaá genó eyigé ji akwele?

8 Mbóntó ne mbá bee alú. Mbógé muú afómege ji byógebyóge, ndé muú akpomege mmyε manjye bee?

9 Mbóntó ne εlú ne εnyú ambóó. Mbógé εnyú deké

dégarege mekomejṵó né mejṵó ewé délá dékágé ula, epyémbṵo nnó ne bṵó ákaá genó eyigé enyú dejṵgṵé? Déké dépyéé mbṵo dechṵó gejulé nyú mme detu.

10 Elú wáwálé nnó ufṵó mejṵó uja fa mme ne yé ewé bṵó ájṵgṵé élá epó ne ula epó.

11 Yémbṵo, mbṵogé me nkágé fṵo ulaá mejṵó ewé muú ajṵgṵé muú yimbṵo abeé menkṵéé menkṵéé eta wa ne mentó mbṵéé menkṵéé menkṵéé eta wuú.

12 Ndere elúmbṵo, tṵṵ mbaá enyú dékpane gechyéé mambṵo echyṵe ewé Mendoó Ukpṵea echyṵégé mmyṵégé nnó debṵo élé echyṵe ewé echyṵégé enyú uto mampṵógé echomele bṵó Jisṵs ewené.

13 Gétú eyigémbṵo, muú aké ajṵgṵé gefṵgṵé mejṵó ewé ji alá ákágé ula, anemmyṵe mbaá Ḙṵṵṵo nnó achyṵéé ji echyṵéé ewé echyṵégé ji uto mangáre ulaá gefṵgṵé mejṵó ewémbṵo.

14 Néndé, mbṵogé me nke nnemmyṵe né ufṵó mejṵó ebi nla nkágé ula, nnene chónchó ne mendoó wá. Yémbṵo né metṵó wa nkágé yé genó eyigé me njṵgṵé.

15 Ndere elúmbṵo, mēpyṵe mbṵo nnó? Nane mpyṵéé, menene nyṵe mmyṵe ne mejṵó ewé me nla nkágé ula yémbṵo nnene ntó mmyṵe ne mejṵó ewé menkágé. Nkwane makwa né mejṵó ewé menla nkágé ula nkwane ntó ne mejṵó ewé nkágé.

16 Ne mbṵogé muú aké anemmyṵe choncho ne mendoó wuú afṵege Ḙṵṵṵo né mejṵó ewé ji alá kágé ula,

epyembṵo nnó ne muú ayi alá kágé depṵré Ḙṵṵṵo akame aké, “Amṵn” tṵ mbaá ji alá wuú fṵo genó eyigé ájṵge.

17 Ḙkágé be nnó wṵo ṵtamege Ḙṵṵṵo chánṵéné yémbṵo epogé fṵo muú yifṵo cháchá.

18 Ntamege Ḙṵṵṵo nnó membṵó njṵgṵé mejṵó ewé nla nkágé mpwṵó enyú ako.

19 Yémbṵo mbṵege né mmu echomele bṵó Jisṵs, nkelége nnó njṵó lé uchu uta ebi bṵó ákágé ne nnó njṵgṵé uchu delé ufya ebi bṵó alá ákágé ula.

20 Aṵmṵe ba, déferege sé unṵo eké ambane. Bege kenékéné eké ambane abi alá kágé pyṵe gabo, ne ferege unṵo eké bṵó abi ábené.

21 Asa né mmu ṵṵwe Ḙṵṵṵo nnó Ḙṵṵṵo aké, “Nsele nyṵe bṵó malṵo ayicha abi ájṵgṵé ufṵó mejṵó ebichá, njṵó mejṵó ne bṵó ba. Yémbṵo bṵó ba áwuú fṵo genó eyigé me njṵgṵé ne ebwṵ.”

22 Ndere elúmbṵo, manjṵgṵé menjṵó ewé muú alá kágé ula, alú élé gepṵo eyigé Ḙṵṵṵo alerege utoṵ bií mbaá bṵó abi alá lu dafyṵéé metṵó ne Jisṵs Kras épṵo fṵo abi áfyṵéé metṵó ne ji. Mangarége mekomejṵó ayi atanegṵe mbaá Ḙṵṵṵo, alú lé gepṵo eyigé Ḙṵṵṵo alerege utoṵ bi mbaá bṵó abi áfyṵéé metṵó ne Kras Jisṵs épṵo fṵo mbaá abi alá fyṵéé metṵó ne ji wṵo.

23 Ndere elúmbṵo, mbṵogé echomele bṵó Kras achwṵgṵé mbaá ama, yéndémuú aké ajṵgṵé élé mejṵó ewé muú alá ákágé, ne muú ayi alá ákágé depṵré Ḙṵṵṵo, yé ebelé muú ayi alá afyṵéé metṵó ne Ḙṵṵṵo

wō achwōgé eféé, ajógé fō nnó enyú ako delú bōó ubwōó?

²⁴ Yémbō, yéndémuú nyú aké agarége mekomejōó ayi atane mbaá Ešōwō, ne muú ayi alá ákágé fō depore Ešōwō yé ayi alá áfyéé metōó ne Ešōwō wō achwōge eféé gébé eyigémbō, jimbōó ákágé chánéné nno ji alú pye gabo né mbaá unó uko ebi jimbōó awuú enyú déjógé. Ne unó bi ji awuú upye nye ji akaá nnó akpene nye né unó mpa Ešōwō.

²⁵ Mekomejōó Ešōwō ápye nye yéndégenó eyigé gelu bibii né metōó wuú gelá gbōgōnō. Epyegembō ji atome nye mano mme anógé Ešōwō ajōge aké, “Elú wáwálé nnó Ešōwō alú metōó metōó nyú.”

Echomele bōó Kras énogé Ešōwō né meti melómél

²⁶ Añme ba, mechō ewéna elúmbō nnó? Elú nnó dechwōgé chónchó né echomele bōó Kras yéndémuú akpome mmye mampye genó eyigé Ešōwō achye ji utó nnó apye. Muú ayi akágé ekwō mankwaá ákwaá, ayi akágé manlere bōó mekomejōó Ešōwō álere. Ne ayi akaá genó eyigé Mendoó Ešōwō eléré ji né ame gejya agaré. Muú ayi akaá manjōó mejōó ewé ji alá kaágé ajōó, ne ayi akaá mangaré ula mejōó ewémbō agare. Pyegé unó bina uko manpoógé echomele bōó Kras.

²⁷ Enyú déchwōgé né echomele bōó Kras, déké ajógé mejōó ewé muú alá kágé ula, déjógé fō bōó ako, bōó apea yé

aléé ne ákágé jōó. Ne elō nnó muú ama ajógé ne nte ayi fō ajōó. Ne gébége aké ajógé, muú yifō ntó agarege ulaá mejōó ewémbō nnó bōó ako ákage genó eyigé ji ajōógé.

²⁸ Ne mbōgé muú apó ayi agarege ulaá mejōó ewémbō, bōó abi ajōgé mejōó ewéna ákwene bōmbō né echomele bōó Kras. Ajōgé lé mejōó ewémbō né metōó bwó ne mbaá Ešōwō.

²⁹ Yé bōó ekpávé Ešōwō, aké ágarege genó eyigé mekomejōó ayi atane mbaá Mendoó Ešōwō, elōme nnó bōó apea yé áléé ne ágarege. Ne aké ágarege bōó abifō áfwōrege genó eyigé ebwó ágarege manchere mbōgé nnó getane mbaá Mendoó Ešōwō.

³⁰ Yémbō mbōgé muú aké agarége genó eyigé Mendoó Ešōwō élere ji ne Ešōwō amágé lere genó eyigé fō mbaá nte menme, ayi alu téné achyéé gébé nnó ayi ajwólé ka ajōó.

³¹ Néndé enyú ako dékágé gare mekomejōó ayi átane mbaá Ešōwō, nte agarege ne nte agare ne yéndémuú nyú ákágé nyé genó eyigé Ešōwō agaré enyú ne enyú ako défyéé nye ate eshyéé.

³² Kaágé nnó bōó ekpávé Ešōwō awyaá eshye magbare mmye bwó, ágile teé gébé gekwanegé ne ágare genó eyi getane mbaá Mendoó Ešōwō.

³³ Ešōwō achyéé ebwó eshye nnó ápyé mbō néndé ji ákelege fō nnó dédorégé makpo ne ate, yémbō ákelege lé nnó débé nesō ne ate.

Wyε ndere machomele bɔɔ Kras mako ɔlu,

³⁴ andeé abɔ mambε nyameé né εchomele bɔɔ Kras, néndé εlɔme fɔ nnó εbwɔ ábéné mano apwɔ ande. Abɔ manshule lé mmyε bwɔ mme áwuú lé depɔ wuú ndere ásamé né εbe.

³⁵ Ne mbɔgé εbwɔ ákelege mankaá genó ágii anɔ bwɔ né mmu upú, néndé elú elé mekpo unɔɔ mbaá andeé manjɔgé mejɔɔ né εchomele bɔɔ Kras.

³⁶ Wɔ, ɔh! Enyú défere nnó mekomejɔɔ Εσωω alɔ lé ne enyú? Waá wye lé enyú ambií ne déwuú mekomejɔɔ Εσωω?

³⁷ Mbɔgé muú aférege nnó ji alú muú ekpávε Εσωω, yé nnó Mendoó Εσωω ne εchyege ji εshye, abɔ mankaá nnó unó bi me nsame mbɔ εta nyú, elé Ata Jisɔs Jimbɔ ne ajɔɔ.

³⁸ Ne muú álá áwuú ne genó eyigé menjɔɔ mbɔ na wɔ, Εσωω ntó akaáge wuú fɔ genó eyigé ji ajɔɔgé.

³⁹ Anme ba, ndere elúmbɔ, kpagé gechyeé mangarege mekomejɔɔ ayi atane mbaá Εσωω, ne dégbεge fɔɔ bɔɔ manjɔɔ ufɔɔ mejɔɔ ebi álá kágé.

⁴⁰ Yémbɔ yéndégenó eyigé enyú dépyeé, pyεgé geji chánéné, né meti εwé elú cho.

15

Abya melómélɔ ayi anea gemε dɔɔ alú nnó Jisɔs Kras agbo ne akwilé né negbo

¹ Anme ba, gógé mente enyú mechɔ abyá melómélɔ yi me ngare nya enyú. Abya melómélɔ yina ne enyú déwuú défyεé matɔɔ wyεé, dégbare ji ne εshyeé.

² Elé gétúgé abyá melómélɔ yina, ne Εσωω áférege nye enyú né εfwyale gabo, mbɔgé déké dégbarege ji chánéné. Ela epɔ mbɔ wɔ, εbyennó metɔɔ εwé enyú défyε ne Kras enó detú.

³ Unó bi agaré me, ubi ne me ngare enyú, ne menɔ genó né unó bina alú nnó Kras agbo gétúgé gabo ayi εsé dépyeé wye ndere abɔ asame né mmu ηwe Εσωω nnó muú ayi Εσωω akwere ji εla gefwa agbo nye.

⁴ Agbógé anií ji, ne ndɔ εléε ekwónεge akwilé né negbo wye ndere abɔ asame né mmu ηwe Εσωω.

⁵ Akwilégé né negbo, abɔ mbε alere mmyε mbaá Pita, alere ntó mmyε mbaá angba bií áfyanéápeá.

⁶ Ewyagé ama alere mmyε mbaá ankwɔle bií gébé gema. Ankwɔlé bií bina ája ápwɔ gelome mesoó usaá uta (500). Gejamé né geluage bwɔ álu abε te fina yé elé abifo ntó ágbó me

⁷ Gébé eyigé fɔ alere ntó mmyε mbaá Jεmsi ama alere ntó mbaá angbá bií ako.

⁸ Me ne nlú kwyakwya muú ayi ji alere mmyε εta wuú. Ndere áleré mmyε né εta wa mbɔ, me nlú eké maá

* **15:8** Elú wáwálé nnó: Né melu ηwe εwéna, Pɔl alerége bɔɔ ákaá nnó, ji apɔ fɔ né geluágé angbá abi Jisɔs abɔ ajyaá gébége alú fa mme.

ayi ábyené ji mbelepo. *

⁹ Me njóó mbó néndé né geluage ángbá Jisós me mpó yé muú f́. Nfuú yé muú ayi bóó ákuú me nnó ngbá Jisós ẃ. Néndé nchyéé echomele bóó Esówa éfwyale d́ó.

¹⁰ Yémbó gétúgé galógáló ayi Esówa abó áleré me, apyé me nlú gefógé muú ayi me nlú mbó fina. Ne galógáló yimbó áno mme detú ẃ néndé mpye utóó mpwóó ángbá Jisós abifó ako. Utóó bi mempye mbó, epófó lé né utó ba, ngba. Elé gétúgé galógáló wuú ne ji achyege me utó mampyege utóó bina.

¹¹ Ndere elúmbó, yé ebe lé nnó me ne ngare enyú abya melóméló yé elé ángba Jisós abifó ne agarege, éfwyale epó né mmu néndé esé ako dégarage lé genó gemaá. Ne genó geji ne enyú défyéé matóó wyéé.

Elú wáwálé nnó Esówa apye nye bóó abi ágboó akwilé né negbo

¹² Abya melóméló ayi esé dégarage enyú, alú nnó Esówa apye Kras akwilé né negbo. Ne mbógé esé déké dégarage enyú mbó, ulannó enyú abifó déjógé nnó bóó abi ágboó ákwilege f́ó né negbo?

¹³ Mbógé ebe nnó bóó abi ágboó ákwilege f́ó né negbo, ébyennó yé Kras ntó akwilé f́ó né negbo ẃ.

¹⁴ Ne mbógé ebe ntó nnó Ji ákwile né negbo ẃ, ébyennó abya melóméló ayi esé dégarage enyú alú détu

ne yé metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú ntó détu.

¹⁵ Ne ebeé ntó nnó esé delú bóó ntesé gebyó mbaá Esówa néndé esé dégarage bóó nnó Esówa apye Kras akwilé né negbo. Yémbó, mbógé bóó abi ágboó ákwilege f́ó né negbo ébyennó Esówa apye f́ó Kras akwilé né negbo ẃ.

¹⁶ Ne mbógé bóó abi agboó ákwilege nye f́ó né negbo, ébyennó yé ebelé Esówa apyéé f́ó Kras akwile né negbo ẃ.

¹⁷ Ne mbógé Esówa apye f́ó Kras akwilé né negbo ẃ, ébyennó metóó ewé enyú défyéé ne Kras elú détu ne Esówa alu danjinte gabo nyú.

¹⁸ Ne ebeé ntó nnó bóó abi áfyé matóó ne Kras ne álé gbo, áno mme detú.

¹⁹ Ne mbógé esé déneré elé metóó nnó Kras apógé nye esé wye le né genwáge se fa mme, mmyeké esé delú bóó abi meshwe awese ájame ápwóó ayi yéndémuú.

²⁰ Yémbó, Esówa apye Kras akwilé né negbo wáwálé. Né gégluágé bóó abi agboó, Kras ne alú muú mbe ayi Esówa apyéé ji akwile né negbo, manlere nnó Esówa apyéé nye bóó abi ágboó ákwilé né negbo.

²¹ Muú ama ne apye negbo nekpene fa mme, wyembó ntó ne muú ama apye nnó bóó ákwilé né negbo.

²² Bóó ágboó gétúgé álú upyáne Adam, wyembó ntó ne Esówa achyegé nye genwá eyi geké mbaá bóó gétúgé áchomé mmye ne Kras.

²³ Yémbó unó bina uko upyé

nye, yé eyigé ndé né eji gébé: Kras ne alú muú ayi abɔ́ɔ́ mbe akwilé né negbo, ne gébége ji akerege nye meso fa mme, bɔ́ɔ́ abi áchome mmye ne ji ákwilége ntó né negbo.

24 Unó bina uko ukóge, mme abyéé nye, gébége Kras ammyegé me apwɔ́ge unó uko ebi uwyaá uto fa mme ne ebi mfaánebuú. Ne aselé nye gefwa geko áchyéé mbaá Nte wuú Esɔ́wɔ́.

25 Nana Kras agbarege wye gefwa jí kpaá té ji ammye nye apwɔ́ bɔ́ɔ́ máwámé bíi ako.

26 Kwyakwya muú máwámé ayi áchɔ́ nye elé negbo.

27 Wye ndere ásame né mmu ηwe Esɔ́wɔ́ nnó, “Esɔ́wɔ́ afye unó uko né amu jíi.” Ajóge nnó, “Afyé unó uko né amu jíi”, elere gbɔ́gɔ́nɔ́ nnó Esɔ́wɔ́ jimɔ́ɔ́ apófó né geluage “unó uko” ebi ji afyéé né amu Jisɔ́s.

28 Gébége Esɔ́wɔ́ afyege unó uko né amu Kras, Ji Maá Esɔ́wɔ́, afye nye ntó gemé jíi né amu Esɔ́wɔ́ muú abɔ́ afyéé unó uko né amu jíi nnó Esɔ́wɔ́ mbií ne ágbárege gefwa, muú ayicha ábégé sé eke Ji.

29 Mbɔ́ge bɔ́ɔ́ abi ágboó ákwilége fɔ́ né negbo, ula bi áwyage bɔ́ɔ́ manaá Esɔ́wɔ́ gétúge bwó utene nnó? Mbɔ́ge bɔ́ɔ́ abi ágboó ákwilége fɔ́ né negbo, chacha, abi áwyaá bwó manaá gétúge bwó áféré nnó?

30 Ne ulannó ne esé défyéé gemége se ne efwyale

yéndégébé?

31 Anme ba, me ngéne manoó negbo yéndégébé. Genó eyi gepye menjɔ́ɔ́ mbɔ́ elé gempɔ́ge eyi nwyaá nnó utɔ́ɔ́ bi mpyéé eta nyú upye enyú décho mmye ne Ata sé Kras Jisɔ́s.

32 Gébége me nlú né gebagé mewaá Efesɔ́s bɔ́ɔ́ áchyé me gejamége efwyale. Elú eké me mmye elé ne menya mewaá. Mbɔ́ge mferege ndere akwaá áferege, awa nsa ayi mbɔ́ɔ́ né ummye bina alú efó? Ne mbɔ́ge bɔ́ɔ́ ákwilége fɔ́ né negbo, “Gɔ́oge dényegé, dényúge ela gachyéé dégbó.”

33 Dékamege muú fɔ́ abwɔ́lé enyú. Déchoge gekagé neke ne bɔ́ɔ́ abi áwyaá gepɔ́ gebogebo, enyú ntó débéé nye ne gepɔ́ gebogebo. †

34 Kerége né défɔ́ nyú, dépyegé sé gabo. Ngembɔ́ nnó enyú abifɔ́ dékage fɔ́ Esɔ́wɔ́ cháchá. Menjógé mbɔ́ nnó mpye mekpo unɔ́ɔ́ egbaré enyú.

Gefógé menyammye ayi bɔ́ɔ́ abi ákwilége né negbo ábéé ne ji

35 Muú fɔ́ ákage gií aké, “Esɔ́wɔ́ apyéé mbɔ́ bɔ́ɔ́ abi agboó ákwilé né negbo nnó? Ndé gefógé menyammye ayi ebwó ákwilege ne ji?”

36 Muú ayi agige gefoge nkwe yina alú genjekenégé muú. Dékaá fɔ́ nnó ápegé mbwe né mme ábɔ́ɔ́ kpe mbe apwane ne achií wó?

† 15:33 Elú wáwálé nnó: Melu ηwe ewena etané né mmu ηwe Isaiah.

37 Genó eyigé muú apene né mme, gebéé cha ne eyi gewene mé. Ekágé be mbeé nchi yélé mbeé mbwe ayicha.

38 Ne Εσωω achyεge yéndé mbeé mbwe gekwógé menyammye ndere ji akεlege. Ne yéndé mbeé mbwe awya gefógé menyammye wuú.

39 Unó bi uwyaá genwá ubeé fó ne gefoge menyammye gemaá. Akwaá áwya gefógé menyammye áwú bwó cha, menya áwú bwó cha, meshuú εwyaá gefoge menyammye awé bwó cha ne dénywone déwya gefoge menyammye áwé bwó cha.

40 Menyammye unó bi úlú né mfaánebuú álu ufóó ufóó ne ayi unó bi úlú fa mme alú ntó ufóó ufóó. Ulóó unó bi mfaánebuú úlú cha ne ulóó unó bi fa mme.

41 Nmeé εwyaá ebi gefoge ulóó cha, mfaá awya ebi gefógé ulóó cha, ambe ntó áwyaá eyigé bwó gefógé ulóó cha ne yéndé membe awya wye ebi gefógé ulóó cha.

42 Mbóntó ne ebéé ne bóó abi Εσωω άpyεé nye bwó ákwilé né negbo. Anígé muú, menyammye wuú apwanege, ne gébége Εσωω apyεge ji akwilége né negbo menyammye yimbó apwanege sé té kwyakwya.

43 Anígé ji alome sé mampε ame wye ne apó fó ne uto. Yémbó, gébége Εσωω apyεge ji akwilége né negbo abεé melóméló ne uto.

44 Anígé ji ndere genóge mme yina, yémbó gébége

Εσωω apyεge ji akwilége né negbo abεé genó eyigé melu ewé Εσωω alu. Mbógé menyammye ayi mme yina alu, ebyennó ayi melu ewé Εσωω ntó alu.

45 Elu wye ndere asame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Εσωω akwye Adam muú mbe, achyεé ji genwá”; yémbó Adam ayi kwyakwya alú Mendoó ewé εchyεge genwá. Adam yina elé Kras.

46 Gefoge menyammye ayi melu Εσωω fó wó εsé débóó mbe dewyaá wó, elé ayi mme yina. Ne ayi débε nye ne ji elé ayi melu Εσωω.

47 Εσωω akwye Adam muú mbe ne usóó ne ayi kwyakwya atane né mfaánebuú. †

48 Bóó mme meko álú wye eké muú mbe ayi Εσωω akwye ne usóó. Wyεmbó ntó ne bóó abi ájyεé mfaánebuú ábεé nye ne menyammye eké ayi muú ayi atané mfaánebuú.

49 Nana menyammye sé alú wye eké ayi Adam muú ákwye ji ne usóó, ne bií umaá débεé nye eké Kras muú atane mfaánebuú.

50 Aηme ba, ngarege εnyú nnó gefoge menyammye ayi εsé déwyaá mbó nana ákwane fó mambε né melu ewé Εσωω ágbarége gefwa ji wó. Ne genó eyi gegboó gekágé nyεé fó geteé genó eyi geláge gboó.

51 Gógé me ngare εnyú genó eyigé εnyú délá délú dankaa. Εsé ako dégboó nye fó, Εσωω akworege nye εsé ako, achyεé εsé menyammye meke.

† 15:47 Elú wáwálé nnó: Adam ayi ájógé mbó elé Jisós.

52 Gébégé áfomege mbá Εσωω, Εσωω akworege nye esé mbélépó, gemege nnó muú ábyo ame ánéné. Afomege mbá yimbó bós echomele Εσωω abi ágboó ákwilége nye né negbo, ne εbwó ámágé gboó sé. Gébé eyigémbó ne esé ako dékworege.

53 Ne menyammye sé ayi áchóge ábó mankwore ála ayi ála choge ne menyammye ayi ágboó ábó mankworé ála ayi ála gboó.

54 Ne gébégé menyammye se yina ayi áchóge, álagé ayi ála choge fó, ne menyammye sé yina ayi ágboó álagé ayi ála ágboó sé: genó eyigé asame né mmu ηwe Εσωω gebéé wáwálé ndere asame nnó, “Εσωω apwó negbo, utoó negbo ubyεé.”

55 “Wóó oh negbo, uto bye ebi owáne bós ule? Wóó oh negbo uto ebi wó opye bós awuú ubalé ule?”

56 Negbo newáne esé gétúgé gabo ayi esé dépyeé. Ne elé mabe ayi Εσωω achyεé ne ápyeé esé dékaá genó eyigé gabo yimbó alu, ne gabo afwánege esé.

57 Yémbó matame mabe ne Εσωω muú achyεgé esé uto nnó démmye dépwó gabo ne negbo gétúgé défyεé mató ne Ata Jisós Kras.

58 Ndere elúmbó, aηme ba ténége ne eshye, dékamege genóge fó genyige enyú mató, pyege wye utóó Ata ne mató nyú mako néndé dékaá nnó utóó bi dépyeé né mabo ata únómé fó mme detú.

16

Echye ewé áchyεge mampóó echomele bós Kras né Jerosale

1 Góge meshuú enyú meko né mecho ηka eyi enyú déchwóó mampóó bós Εσωω né gebage mewaá Judiya. Me nkelege nnó enyú ntó dépye wye ndere me mbó ngaré echomele bós Kras né meló Galasiya nnó apye.

2 Yéndé bíi uwyaa, yéndémuú nyú afere ekéke ηka né eyi ji áwyaá, ákwyεé ábelé chánchá, ékágé gébégé menchwóge ne bós ammyege manchwóge unó.

3 Ne gébégé menchwóge nsame nye ηwe nchyεé ne bós abi enyú déjyaá nnó ákra echye nyú ájye ne ewú né Jerosale.

4 Ne mbógé ελο nnó mentó njyεé, εbwó ákwóle me déjyé ulua.

Pól aso mala neke

5 Ne menké nchwó gé enyú, nkogé né gebagé mewaá Masedonia, néndé mbele uméé ba nnó nkóge kpe ewúmbó ne nkwóne eta nyú.

6 Nchwóge mbelege nye mboó ndó ne enyú ndófo nshwóne yina abyεé nye me ewúmbó nnó enyú dépoó me, njyεé mbaá ayi nkelege manjyεé.

7 Nkelege fó nnó me nchwóge mangé enyú nkoóge tenétené. Mbelé uméé nnó Ata akamege nchwóge mbélé mboó ndó ne enyú.

8 Ndere elúmbó, mbelege fa né Efesós kpaá te gébé

eyigé ányεέ επαά εwé Pentikos ebáné me.

⁹ Néndé Ata anene me meti fuú nnó mpyε gekpekpegé utó fana. Yémbó gejamégé bóó mawame amuame mangbe me meti.

¹⁰ Mbógé Timóti achwóge bane enyú, sége ji chánéné ékágé ji abe ne εfó né metóó metóó nyú, néndé ji ntó apye utóó Εσωω wyε ndere me.

¹¹ Ndere elúmbó, ékágé muú fó abya ji, poóge ji akε chánéné, áchwó age me néndé ame aya alú meti mangε ji ne aηme abifó.

¹² Egbε εwé Apolos nkpea ji ndóndó ne ndó nnó akε ne aηme abifó achwó age enyú, yémbó elú eké ekwane fó ji manchwó nana wó. Agége meti achwóó nyε.

Kwyakwya mejóó

¹³ Bége ame mekpo fuú, tenege ne eshyε né unó Kras εbi enyú dékame ne ubi. Yéndégenó eyigé enyú dépyεέ, fyεge wyε metóó ne Kras, défóge yé genó, ne tenegege ne eshyε.

¹⁴ Ne yéndégeno eyigé depyεέ, bóge gejeé né mmu matóó nyú.

¹⁵ Ne aηme ba, dékaá nnó gébége me ngare mekomejóó né Akaya, Stefanas ne bóó abi alu né gepú jíi ne abóó mbe afyεέ metóó ne Kras ne achyεé ntó gemé gebwó geko mam-poóge bóó Εσωω.

¹⁶ Ne nchyεge enyú majyεέ nnó déwúgé ne ufóó bóó bina, dépyεέ utóó ne εbwó

ne yéndémuú ayi apyεέ utóó ndere εbwó apyεέ.

¹⁷ Metóó εγóó mme gétúgé Stefanas εbwó ne Ετunatos ne Akaikos áchwóó fa. Εbwó ápoó me wyε ndere mbógé enyú débó débe fa dépoge me.

¹⁸ Εbwó áfyε me eshyε wyε ndere áfyεέ enyú ntó eshyε. Chyεgé enógé mbaá ufóó bóó bina.

¹⁹ Machomele bóó Kras ayi álú né gebage mewaá Εsya álóó enyú matame. Akwila ne Priska chónchó ne εchomele bóó Kras εwé elú né gepúgé bwó aké me ntame enyú bóó Ata chanéné.

²⁰ Aηme bi álú wéna ako álóó enyú matame. Yéndémuú nyú átame nte, atyaá ji.

²¹ Me Pól ne nsame matame mina ne εbwó wa me mbóó.

²² Mbógé muú abóó fó gejeé ne Ata Jisós Kras, ube ube ne ji. Nnenemmyε nnó Ata se Jisós Kras achwó wáwá.

²³ Nnenemmyε nnó Ata Jisós alere enyú galógaló.

²⁴ Me mbóó gejeé ne enyú ako néndé εsé ako décho mmyε ne Kras Jisós. Amen.

**ŊWE ayi agbeé ŊWE
εpeá εyi Pól ásamé
mbaa εchomele bɔ́ɔ
Kras né
Kōrent**

*Pól atamege Εσωω ne
anenemmye gétúgέ εchomele
bɔ́ɔ Jisɔs né Kōrent*

¹ Me Pól muú Εσωω ajyaa nnó mbe ŋgbá Kras Jisɔs ndere ji akεlege, ne nsamé ŊWE yina. Εsé ne meŋme sé Timɔti délɔ́ɔ enyú matame. Ntɔmé ŊWE yina eta nyú εchomelé bɔ́ɔ Jisɔs né melɔ́ Kōrent ne bɔ́ɔ Εσωω ako abi álú né gebagé mewaá Akaya.

² Nnenemmye nnó Nte sé Εσωω ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galógálɔ́ ne ápye enyú débε nesɔ́ ne ate.

*Εσωω afyéé bɔ́ɔ metɔ́ né
mati mako áyi ágene εfwyale*

³ Détamégé Εσωω muú alu Εσωω ne nte Ata sé Jisɔs Kras. Ji alú nte ayi ágené bɔ́ɔ meshwe, ne Εσωω muú afyéé bɔ́ɔ metɔ́ matimati.

⁴ Ji afyéé esé metɔ́ né yéndé εfwyale ewé esé dégene nnó esé ntó dékaá ndere défyéé bɔ́ɔ abi ágené εfwyale metɔ́. Déké défyéé ebwɔ́ metɔ́, défyégé ebwɔ́ metɔ́ wye ndere Εσωω afyéé esé.

⁵ Wye ndere esé dégené εfwyale dɔ́ɔ gétúgέ déchome mmye ne Kras, mbɔ́ntó ne Εσωω afyéé esé metɔ́ gbene gétúgέ déchome mmye ne Kras.

⁶ Ndere elúmbɔ, mbɔ́gέ esé déké dégené εfwyale, elú lé nnó Εσωω afyéé lé enyú metɔ́ ne nnó aferé enyú né εfwyale gabo. Ne mbɔ́gέ Εσωω afyéé esé metɔ́ elú lé nnó esé ntó défyégé enyú metɔ́ ne nnó enyú debɔ́ eshye dékógé metɔ́ dégene gefógé εfwyale ewé esé dégené.

⁷ Metɔ́ ewé esé déneré ne enyú enyigé fɔ́ néndé dékaá nnó ndere enyú dégené εfwyale ne esé chóncho, Εσωω áfyéé nye ntó enyú metɔ́ wye ndere áfyéé esé.

⁸ Aŋme sé, dékelegé enyú dékaá gefógé εfwyale ewé esé dégené né gebagé mewaá Εsya. Εsé dékpe né εfwyale ewé epwɔ́ esé mamkpa ne epye esé debɔ́ defere metɔ́ nnó débεé sé abε.

⁹ Ebɔ́ elú wye eké lé mpa ne asɔ́ nnó ábɔ́ manwa esé. Yémbɔ ewena epye nnó ekágé esé déliigé mmye ne gemεge sé ambɔ́ɔ, déligé elé mmye ne Εσωω muú apye bɔ́ɔ ákwilegέ né negbo.

¹⁰ Ji aferé esé né manɔ́ negbo. Ji aferege nye wye esé né εfwyale. Ne esé déneré metɔ́ ne ji nnó aferege nye wye esé né εfwyale ferege.

¹¹ Enyú ntó pógé dénénemmye gétúgέ sé. Dépyégé mbɔ, gejamégé bɔ́ɔ ánené nye mmye gétúgέ esé ne Εσωω awuú nye mmyemenene eyi mbɔ aléré esé galógálɔ́ ne gejamégé bɔ́ɔ átamege nye ji gétúgέ galógálɔ́ ayi ji áléré esé.

*Ula bi Pól ákwɔre ndɔ́ neke
nit álá ma jyε sé né Kōrent wɔ́*

12 Genó eyigé esé dedoó ebwə ewəme gelú nnó, matóó sé ágarege esé nnó délú pópó né yéndégenó eyigé esé dépyeé fa mme, chacha gébégé délú ne enyú, ne déjógé wye wáwálé. Esé délií fó mmye né dénгарé ákwaá wó, délií lé mmye né utó bi utanegé né galógáló ayi Esəwə álerege esé.

13 Genó eyigé esé désame né eta enyú élé genó eyi gelú esé metóó débií genó wó. Yé élé enyú dela dékaá gefəge bəó abi esé délú chanéné wó, esé déneré metóó nnó bií uma enyú dékágé nye esé chánéné.

14 Ne né bií bi Ata sé Jisəs Kras achwəó, dedoó nye ebwə ewəmé gétúgé sé wye ndere esé ntó dedoó nye ebwə ewəme gétúgé nyú.

15 Ndere nwya umé bina né metóó, me mbə nshuú me nnó nchwəó nge enyú, nnó enyú debó mejé magbe apea.

16 Me mbə nshuú mange enyú gébégé nké jyéé Masedonia ne gébégé me nké nkeregé meso nnó enyú dépoó me njye né gebágé mewaa Judiya.

17 Ndere me nshuú mbə nla chwəó sé wó, nnó me mbə ndoó mbə lé manaá ndoó maweé? Waá nnó me nlú mbə élé eké muú mme, muú ákamege “Eh! Eh” ne “Ngba! Ngba” gébé gemaá?

18 Te mbaá Esəwə agarege wáwálé mekomejóó ayi esé degare enyú ápó nya fó “Eh ne ngba.”

19 Jisəs Kras Maá Esəwə muú Silas, Timoti ne me

dégaré enyú abya wuú apó fó muú ayi ajógé eh ne ngba gébé gemaá. Ji alú lé “Eh” ayi Esəwə.

20 Jisəs ne alu muú ayi alerége nnó Esəwə akame nnó, “Eh” né mbaá yéndégenó eyi ji anyémeno. Ge ula bi esé déjógé nnó, “Amen” né mabə Jisəs ne déchyege ngə mbaá Esəwə mbə.

21 Esəwə Jimbəó ne apye esé ne enyú chóncho détené ne eshye ndere déchome mmye ne Kras. Ji ne afyéé esé nnó debə bəó bií,

22 ndere afyéé esé Mendoó Ukpea né matóó nkane gelo jíí. Mendoó wuú ewémbo elerége nnó esé déséle nye unó bi Esəwə achyege bəó bií.

23 Me nkuú Esəwə ndere nte sé wa, nnó genó eyigé me njógé gelú wáwálé. Ula bi me nla mma kere sé ewú mbə né Kōrent wó úlú nnó ékágé metóó usəó wa epye enyú débə efwyale.

24 Esé démmye fó nnó déma degaré enyú genó eyigé débə mamfye metóó wye, néndé enyú détene me ne eshye né genó eyigé défyéé metóó wye. Esé dékelege lé nnó décho mbwa ne enyú dépyege utóó ulua nnó enyú débə ne nechəchó.

2

1 Getú eyigémbo, ne me mkpe jóó nnó mmagé keré sé eta nyú néndé nchwəgé mpyeé nye enyú déla ne mesome.

2 Me pyegé matóó ásəgé enyú, ndé bəó cha abéé abi

άpyε μετώ εγώ με? Wye lé enyú abi mpye déla ne mesome ne débεέ.

³ Γε ula bi me nsame gefógé ηwe yimbo eta nyú mbo nnó ékágé nchwógé εwú, bóó abi álu mampye nnó μετώ εγógé me, άpyε μετώ εσόγέ lé me sóó. Ne nkaá chánéné nnó μετώ εκέ εγώ me εγώ ntó enyú ako.

⁴ Nsa enyú ηwe yina ne ubalé ne mesome né μετώ ne manse né amε. Ula bi me nsame ji upó fó nnó mpye mató asó enyú, ulú elé nnó mpye enyú dékaá gejamégé gejeé eyigé me mboó ne enyú.

Μεημε ayi άpye gabo débo manjii ji nte

⁵ Mboógé muú fó né geluage nyú achwó ne εfwyale, apye fó me nwú ubalé ndere enyú ako déwuú wó. Me njógé mbo ékágé εβε nnó me mma jóó εwu dóó wó.

⁶ Ndó ayi enyú gejame déshulé muú yimbo akwané.

⁷ Ndere elúmbó, jigénté gyεé ayi ji apyεé, défyε ji μετώ nnó ékágé ji ála meshwεmeshwe abó gepwa.

⁸ Ne nnene enyú mmye nnó dema délere ji nnó délu gboó wye ne ji.

⁹ Ula bi me nsame enyú ηwe yimbo ulú nnó mfwóré enyú mboógé dépye yéndégenó eyigé me ngaré enyú nnó dépye.

¹⁰ Yéndémuú ayi enyú déjigénte gyε ayi ji apyε, me ntó njigé ji nte. Me njigénte gabo muú chacha mboógé mechó εβεγέ nnó me njii ji nté

né galógáló nyú. Ne mpye mbo né mbe ushu Kras,

¹¹ nnó ékágé danchōmeló abó εsé déndó néndé dékaá με nkyaá ayi alu ji μετώ.

Utó Kras ebi εsé dépye ulú eké gebε gelógéló né eta Εσωω

¹² Gébége me nkwóné né meló Truus, Ata apye me nge meti mangaré abya melóméló Kras.

¹³ Yémbó μετώ wa εchyεέ me εfwyale néndé mengε fó μεημε sé Titós wye wó. Ndere elúmbó, nlya kpe εbwó nfe né meló Masedonia.

¹⁴ Yémbó matame mabe ne Εσωω. Ji ammye apwó ne ase εsé bóó denó bií dékéne déjye ne ji gétúgé déchome mmye ne Kras. Ji aselé εsé apye bóó ákage dépóré Kras né yéndé mbaá ayi déjyεé ne depó etiré mbo désanenge déjyεé eké gebε gelógéló.

¹⁵ Γεηwάge εsé gelú εκέ gebégé elu εwé ásóó né mewe Kras achyεgé mbaá Εσωω. Bóó abi Εσωω áwené gemége bwó áwuú geji cha ne abi ánome mme detú áwuú geji cha.

¹⁶ Né mbaá bóó abi ánome mme detú εsé delú eta bwó eké geboboge gebε eyi gechwóó ne negboó. Né mbaá bóó abi Εσωω awené gemεge bwó delú eta bwó eké gebε gelógéló eyi gechwóó ne γεηwά. Ndere elúmbó, ndé muú akwane mampye gefógé utóó bina?

¹⁷ Εsé depó fó bóó abi ágbarege meko mejóó Εσωω byabya eké genó gesé ndere bóó abifo άpyεé. Yémbó gétúgé Εσωω atōme εsé, εsé dégarege

ji ne matṓó sé mmu pópó né mbe ushu wuú ndere baá utṓó Kras. Eṣṓwṓ alu nteṣe eṣé.

3

Menomenyḗé meke epwṓ ewé gekwene

¹ Nnó eṣé démagé lṓó mbṓ elé mamfḗge gemḗgé sé? Waá nnó eṣé dékelege nnó muú fṓ asá ḡwe ayi afḗge eṣé atṓ eta nyú, yé ayi nnó enyú désa défḗgé eṣé ndere bṓó ne atḗ ánlere abifo ápyḗé?

² Ngba, enyú ambṓó delú eké bṓ ḡwe abi áfḗgé eṣé. Geḡwáge nyú gelú eké bṓ ḡwe abi asamé né mmu matṓó se, yéndemuú ákagé kú abi akaá utṓó ulṓúlṓ bi eṣé dépyḗé.

³ Enyú délere nnó delú eké ḡwe ayi Kras asamé atṓme eṣé déchwṓó ne ji. Ásá fṓ ḡwe yina ne genṓgé ḡwe wṓ, ásá lé ne Mendoó Eṣṓwṓ muú alú mebe. Ásá fṓ ji né ubaré mataá wṓ, ásá lé né mmu matṓó akwaá.

⁴ Eṣé dékage jṓó unó bina ndere déneré metṓó ne Eṣṓwṓ gétúgé genó eyigé Kras apye.

⁵ Epṓfṓ nnó eṣé dékwane mampye genó fṓ né mmyemmye sé, elé Eṣṓwṓ ne apye eṣé dékwanege mampyḗé yéndegenó.

⁶ Ji ne apye eṣé dékwane mambe baá utṓó bií né menomenyḗé meke. Menomenyḗé ewéna epṓfṓ ebe ewé ásamé, elú lé Mendoó Eṣṓwṓ. Ebe ewémbṓ etené bṓó né negbṓ, yémbṓ Mendoó echyḗge bṓó geḡwá.

⁷ Ne mbṓgé nnó utṓó ebe Mosis ewé ásame né ubare mataa, ewú ewé éténe bṓó né

negbo, echwṓ ne geḡgbṓ eyi gepyḗé bṓó Isrḗli alá kágé pe fṓ Mosis né ushu chó gétúgé ushu bií ugenege dṓó yé elé geḡgbṓ eyigé gegboó gelú gejyḗé,

⁸ nnó utṓó Mendoó Eṣṓwṓ muú achwṓó ne geḡwá uchwṓó nyḗ fṓ ne geḡgbṓ eyi gepwṓó eyina?

⁹ Mbṓgé nnó utṓó ebe ewéna ewé etené bṓó né negbṓ, ewyá gefṓgé geḡgbṓ eyina, ferege ndere geḡgbṓ eyigé utṓó Mendoó Eṣṓwṓ muú apyḗé nnó debe cho né mbe ushu wuú gebḗé.

¹⁰ Wáwálé né mechṓ ewéna alú nnó, genó eyi gebṓ gewyaá geḡgbṓ mbe mbe gepṓ sé ne geḡgbṓ chacha néndé geḡgbṓ keke eyi gechwṓó gégénégé gepwṓ geji.

¹¹ Ne mbṓgé genó eyigé nya gebṓ gegboó gelú gewyaá geḡgbṓ, ebyennó eyi gela te etém gewyaá geḡgbṓ gepwṓó.

¹² Te mbaá eṣé débelé umḗé chánéné nnó mbṓ ne elu, eṣé depyḗé unó ne metṓó mende.

¹³ Eṣé debṓ fṓ mampye eke Mosis muú akwere ushu bií nnó ekage bṓó Isrḗli age ndere geḡgbṓ eyigémbṓ gegboó gelú.

¹⁴ Yémbṓ matṓó bṓó bimbo alu wyḗé sésélé akaá ye genó wṓ. Mbṓ ne alu kpaá te fina. Ye akúgé gekwenege meno menyee ákágé fṓ ula. Elú eké genó eyimbo gelú ebwṓ né matṓó kwekwere. Genó eyi gekágé pye nnó afere ebwṓ genó eyina né metṓó, elé mbṓgé ebwṓ afyḗge metṓó ne Kras.

¹⁵ Wáwálé alú nnó, te fina elú eké genó eyigémbṓ gelú

εβώ né matō kwekwere néndé yé akú εβε Mosis εβώ ákágé fō ula.

¹⁶ Yémbō, muu akwōregé metō akwōlegé Ata, Εσωω aferege genó eyi gekwere mbō ji ushu.

¹⁷ Nana Ata ayi me njóge mbō akene ne Mendoó Εσωω ne apyéé unó bina. Ne yéndé mbaá ayi Mendoó Ata εβε, εpye bōó álaá mmyemye bwō genó gefō gewele sé εβώ.

¹⁸ Ne εsé abi genó gefō gela gekwere εsé matō wō, dégene gengbogé Ata eyi gegenege ese mmye eke ημεε nnó dékwōrege wyε kwōrege debe eke ji. Ndere dékwōrege dégenege wyε genege, elé Ata muú akene ne Mendoó Ukpea ne apyéé nnó εβε mbō.

4

Unó mabō né mmu ujemesé

¹ Tε mbaá Εσωω né galógálō wuú, achyéé εsé utōó bina nnó dépye, ese depō fō ne gepwyaá mampye ubi.

² Εsé délyáá depōré défyá ne unó bi uchwōó ne mekpo unōó. Εsé débwólégé fō bōó, ne débwólégé fō amu ne mekomejōó Εσωω. Εsé dégaregé lé bōó wáwálé ayi atome ne Εσωω né gefōó eyi yéndémuú agene nnó εsé dégarege wáwálé né mβε ushu Εσωω ne bōó abi agarege wáwálé akaá nnó mbō ne elú.

³ Yε mbōgé abya melómélō ayi εsé dégarege alú lé bibíí, εbyennó alú lé bibíí mbaá bōó abi ánome né mme detu.

⁴ Danchōmelō muú alu εσωω bōó mme, aníí me ame bōó abi alá fyéé metōó ne Kras wō. Ndere elúmbō, εβώ ákágé gé fō ndere gengbō eyi getanege né abya melómélō gegenege. Εβώ ákágé fō ula abya melómélō yimbō ayi atome ne ηgō Kras. Ji Kras alu mekpreé Εσωω.

⁵ Néndé ndere dégarege abya melómélō déselé fō ji nnó dépye bōó áge εsé, dégarege ji nnó bōó áse Jisōs Kras nnó ji alu Ata. Ne εsé ambōó delú lé baá utōó nyú gétúgé Jisōs.

⁶ Εσωω muú ajōó nnó, “Gengbō gegene né mmu gemua,” ji apye gengbō jíí gegene né mmu matōó sé mampye εsé dékaá gengbogé. Εσωω eyi gegenegé né ushu Jisōs Kras.

⁷ Ndere Εσωω apye εsé dékaá mbō εsé delú lé eké ujeé meseé ebi áfyéé genóge mabō né mmu. Mechō ewéna elúmbō, manlere nnó utó bi upwōó amu, ebi εsé déwyaá utane lé né mbaá Εσωω epóó eta εsé ambōó.

⁸ Εfwyale εfinegé εsé matimati yémbō dégbege wyε gejulé. Gébé eyigé fō dékwene tametame yémbō délyage fō utōó sé.

⁹ Bōó ámmye amu ne εsé yémbō Εσωω alyagé fō εsé shushuú. Atulege εsé yémbō ákágé chō fō genwáge εsé.

¹⁰ Εfwyale ewé εsé dégene mbō yéndégébé, elú wyε eké negbo né Jisōs ne εsé dékpane mbō né menyammye sé dékene. Εpyembō nnó bōó

ágene nnó geṅwáge Jisṱs gelú né menyammye sé.

¹¹ Né geṅwáge sé geko fa mme, délu wye né mmu efwyale ewé echwṱó ne negbo gétúgé dékwólégé Jisṱs Kras. Epyembṱ nnó bṱṱ ágene geṅwáge Jisṱs né menyammye sé ayi alá abéé fṱ te kwyakwya.

¹² Ewéna eléré nnó, esé dékame negbo nnó enyú debo geṅwá eyi gélágé byé.

¹³ Muú fṱ ájṱṱ né ḡwe Eṱṱwṱ aké, “Me mfyé metṱṱ ne Eṱṱwṱ gétú eyigémbṱ ne njṱṱ.” Esé ntó delu mendoó ema ne ji, ewé epye esé défyéé metṱṱ ne Eṱṱwṱ getú eyigémbṱ ne déjṱṱ.

¹⁴ Esé dékaá nnó Eṱṱwṱ muú apye Jisṱs Kras akwilé né negbo, apye nye ntó esé dékwilé né negbo chónchó ne Jisṱs, ase esé chónchó ne enyú déchwṱ détene né mbe ushu wuú jimbṱṱ.

¹⁵ Efwyale ewéna meko elú lé né galógál nyú. Ndere elúmbṱ, Eṱṱwṱ alerege nye galógál wuú mbaá bṱṱ gejamé gejamé. Ewémbṱ epye nye ebwṱ atamege ji, ne ji abṱṱ nye ḡṱ.

Esé dépwáá fṱ néndé défyéé wye metṱṱ ne Eṱṱwṱ

¹⁶ Ndere unó bina ulú mbṱ, esé débéé fṱ ne gepwa. Ye elé menyammye esé akwṱṱ ajyeé, Eṱṱwṱ achyégé mandoó sé utó yéndé bíí.

¹⁷ Efwyale ewé esé dégene mbṱ nana elú lé gachyéé ne ebelege ye, yémbṱ echwṱṱ lé esé ne gekpekepegé ḡṱ ayi apwṱṱ amu ne abéé te kwyakwya.

¹⁸ Esé défyéé fṱ amé né unó bi dégene, défyé lé amé né unó bi dela dékágé gé ubi. Ula ulú nnó unó bi esé dégené ubéé lé né mboó gébé. Yémbṱ ebi esé délá dégené ubi ne ubéé te kwyakwya.

5

Menyammye meke asele nye melu ayi gekwene

¹ Menyammye sé fa mme alú eké maá geto ayi déjwṱlege wyeé. Dékaá nnó mbṱgé amugé maá gepú yina, Eṱṱwṱ achyégé esé ayicha né mfaánebuú déjwṱlé wyeé. Akwaá fṱ wṱ átenege ji wṱ, elé Eṱṱwṱ jimbṱṱ ne átenege ne gebéé wyeé te kwyakwya.

² Esé déshwaá meshwa né geṅwáge sé yina nana, ne déshyage nnó Eṱṱwṱ afye esé menyammye sé ayi meke ayi atanegé né mfaánebuú ndere afyéé muú ndeé meke.

³ Gétúgé nnó yé dégbo lé gboó afyégé esé menyammye yimbṱ ayi mfaánebuú, esé débéé fṱ gejṱgéné.

⁴ Ndere esé delú né menyammye yina ayi alu eké maá geto, déshwaá meshwa gétúgé déwuú ubale, deshwaá fṱ nnó dékelege mangbo. Dékelege elé nnó Eṱṱwṱ achyéé esé menyammye ayi abéé te kwyakwya nnó áse mélú ayi ágboó.

⁵ Eṱṱwṱ jimbṱṱ ne akpome esé mmye né mechṱ ewéna, ne achyéé esé Mendoó Ukpea ndere genó eyigé ji áchoó utó né mbaá genó eyi gechwṱṱ.

⁶ Ndere elúmbṱ, esé dékaá wáwálé nnó Eṱṱwṱ achyégé

nyε εσέ menyammyε ayi meke, néndé tε mbaá εσέ delú meβε né menya sé yina, neke neshya εσέ dṓṓ mambe né mβε ushu Ata.

⁷ Nḍere εσέ délú fa mme, delú mamfyεge metṓṓ ne ji, epṓfṓ mangene ji ne amε.

⁸ Εσέ débṓṓ εshyε né metṓṓ ne dékelege nnó délyaa menyammyε yina, déjyε né melṓ sé débε εwú ne Ata Jisṓs.

⁹ Nḍere elúmbṓ, yé delú né menyammyε yina, yé ayi né, εσέ demuame lé nnó dépyε metṓṓ εgṓgṓ ji.

¹⁰ Néndé εσέ ako debṓ mantene unṓṓ mpa né mβε ushu Kras. Ji ajwṓlege nyε né geluṓgṓ mpa, asṓ mpa yéndémuú. Ne yéndémuú abṓṓ nyε nsa né galṓgál yé gabogabo ayi apyεé gébégé ji alú né menyammyε yina fa mme.

Kras apyε bṓṓ akerege né nesṓ ne Εσṓwṓ

¹¹ Tε mbaá εσέ dékaá nnó Ata ne alú muú ayi εσέ débṓṓ mamfṓgṓ, dékpeage bṓṓ mbṓ nnó ákame ne abya melṓmélṓ Kras. Εσṓwṓ akaá ufṓṓ bṓṓ abi εσέ delú ne mbelé umεé nnó yé enyú ntó dékaá chánéné né mmu matṓṓ nyú.

¹² Εσέ démmyε fṓ nnó déma défεge gemε gese εta nyú. Demmyε élé nnó enyú debe ne ula bi dékágṓ dṓgṓ εbwṓ εwṓme gétúgṓ sé, nnó enyú débε ne meko manshuú mbaá bṓṓ abi ábwεgṓ mmyε gétúgṓ dékpakpa ate bṓ epṓfṓ gétúgṓ awyaá gepṓ gelṓgélṓ.

¹³ Elú eké enyú défεrege nnó mekpṓ epṓ εσέ chánéné. Yé makpṓ ápṓ εσέ chánéné, elú

lé gétúgṓ dékelege nnó dépyε Εσṓwṓ abṓ ηgṓ. Yé makpṓ alu εσέ chánéné elú lé né galṓgál nyú.

¹⁴ Gejeé eyigé Kras abṓṓ ne εσέ ne getene εσέ dépyεé yéndégenṓ, néndé εσέ dékaá nnó ji agbo gétúgṓ bṓṓ ako. Nḍere elúmbṓ, εσέ ako dégbo chóncho ne ji.

¹⁵ Kras agbo gétúgṓ bṓṓ ako nnó bṓṓ abṓ genwá eyigé ji achyεge, áβεgṓ fṓ abε mampyεgṓ élé unṓ bi ugṓṓ εbwṓ metṓṓ, ápyεge lé unṓ bi ugṓṓ ji metṓṓ. Ji ne agboṓ ne akwilé né negbṓ gétúgṓ bwṓ.

¹⁶ Nḍere elúmbṓ, εlṓ nana ejyεgṓ mβε εσέ dépεle sé bṓṓ né mashu nḍere bṓṓ mme ápyεé. Mbṓ ne dépεle nya Kras ne nana dépεlé sé ji mbṓ.

¹⁷ Εwéna εtεne nnó muú achogṓ mmyε ne Kras, alaá muú meke. Genwá eyi gekwene gekoṓ mε, gεge yé eyi gekε gechwṓ.

¹⁸ Unṓ bina uko élé Εσṓwṓ ne apyεé ubi. Ji muú apyεé εσέ dékeré né nesṓ ne ji gétúgṓ genṓ eyi Kras apyεé, ne achyεé εσέ utṓṓ bi dépyεé bṓṓ akerege né nesṓ ne Εσṓwṓ.

¹⁹ Mekomejṓṓ ayi εσέ dégarege alú nnó, Εσṓwṓ akε ne Kras apyεé bṓṓ áγε meti ákere né nesṓ ne ji. Ji ágbáregṓ sé εbwṓ nnó alú gyεé né gabo ayi εbwṓ ápyεé. Elé mekomejṓṓ yina ne ji afyεé εσέ né amu nnó dégaregṓ bṓṓ nḍere ji apyεé bṓṓ ákerege né nesṓ ne ji.

²⁰ Getú eyigémbṓ ne εσέ delú bṓṓ dentṓṓ Kras. Ne εσέ dekpεage enyú né unṓ bina

wye ndere Ɛsɔwɔ jimbɔɔ abo ajɔge ne enyú. Ne dékpane enyú geka gétúgέ Kras nnó dékeré né nesɔ ne Ɛsɔwɔ.

²¹ Gétúgέ esé, Ɛsɔwɔ apye Kras muú ayi alá pyeé yé gabo wó ala muú mebo nnó esé déke ne ji, débε cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ wye ndere ji Ɛsɔwɔ alú.

6

Pɔl agaré efwyale ewé ji ágene ndere apyeé utɔɔ Ɛsɔwɔ

¹ Ne ndere ate bɔɔ abi apye utɔɔ chónchó ne Ɛsɔwɔ, esé dekpeage enyú nnó ékágé dépye genó eyi gepyeé galógáló ayi Ɛsɔwɔ aleregé enyú ano mme detú.

² Ɛsɔwɔ ajɔɔ nya wye ndere ásamé né mmu ηwe wuú nnó “Bii bi me nlú manleré enyú galógáló ukwɔnégέ, me nwú mmyemenene nyú, bii bi me nlú mawené gemége nyú ukwɔnegέ, mpoó enyú.” Wúgέ, gébé eyigé Ɛsɔwɔ aleregé bɔɔ galógáló gekwone. Wúgέ nana elé gébé eyigé Ɛsɔwɔ awenege gemége bɔɔ.

³ Esé dépyeé fɔ genó eyi gegbeé muú fɔ meti manchwɔ mbaá Ɛsɔwɔ nnó ékágé genó fɔ gebe gyéé né utɔɔ bi esé dépye.

⁴ Yémbɔ yéndégenó eyi gepyeé eta sé, esé délerege wye nnó delú baá utɔɔ Ɛsɔwɔ. Dekoge metɔɔ né ubale ebi déwuú, degene efwyale ufɔɔ ufɔɔ, unó ulii esé mange, ne gébé eyigé fɔ efwyale ebanege esé.

⁵ Atulé esé, áfyε esé denɔ, áchwɔɔ esé ne mammye,

dépyeé matɔɔ ami mapwɔɔ eshye esé, débεlege mpe, débεlege mesa, yémbɔ dékogé wyeé metɔɔ.

⁶ Débélé genwáge sé pópó, dékágé depɔré Ɛsɔwɔ chánéné, dékogé metɔɔ, déleregé bɔɔ galógáló, Mendoo Ukpea egbeé esé mmye ne délerege bɔɔ gejeé wáwálé.

⁷ Esé dégaregé bɔɔ genó eyi gelú wáwálé, dépye unó né utó bi Ɛsɔwɔ achyegé esé. Unó bi esé dépye cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ ulú eké unó ummye ebi esé déselé dénmeé umye ne ebi dégbéé menyammye sé né depɔré Ɛsɔwɔ.

⁸ Esé dépyeé wye utɔɔ Ɛsɔwɔ yé elé bɔɔ abifo anógé esé, abifo ábyaá esé. Bɔɔ abifo áfεge esé, abifo achɔɔ esé mabɔ. Bɔɔ abifo ajɔgέ nnó esé délú bɔɔ gebyɔ yémbɔ esé dégaregé wye wáwálé.

⁹ Bɔɔ abifo ajɔgέ áké esé délú kpe bɔ waá yémbɔ bɔɔ ákaá esé yéndé mbaá. Dekoge né manoó negbo yémbɔ delú wyeé abε. Achyegé esé efwyale yémbɔ áwa fɔ esé wó.

¹⁰ Yé elé bɔɔ ápye nnó esé debe ne mesome, delu wyeé ne nechóchó yéndégébé, elú eké delú mbya yémbɔ dépyeé gejamégé bɔɔ abɔɔ gefwa. Elú eké depɔ yé ne genó gefɔ yémbɔ dewyaá unó uko.

¹¹ Anme ba bɔɔ Kōrent, esé dégaré enyú yéndégenó eyi gelú esé né unε. Esé denene matɔɔ se fuú eta nyú.

¹² Esé fɔ wó délyaá manleré enyú gejeé wó, elé enyú ne délyaá manleré esé gejeé.

13 Me njógé ne enyú nana ndere baá ba. Nenege matóó nyú eta sé ndere esé ntó dénené ne eta enyú.

Dékege fə gekage neke gemaá ne bəó abi alá fyéé metóó ne Kras wó

14 Dékege fə geka neke gemaá ne bəó abi alá áfyéé metóó ne Kras wə. Genó eyi gelu cho genyéé mbə dejeé ne genó eyi gelu gyéé nnó? Waá genḡbə gebeé mbə mbaá ama ne gemua nnó?

15 Kras ne danchəmeló abéé mbə meko ama nnó? Muú ayi afyéé metóó ne Kras ne muú ayi alá áfyéé metóó ne Kras wó áchome mbə mbwa nnó?

16 Echa Esəwə ebeé mbə meko ama ne aló uka nnó? Néndé esé delú echa Esəwə muú alú mebe. Elú wye ndere Esəwə jimbə ajó aké, “Me njwəlege nye ne ebwó, nkene ne ebwó, me mbeé nye Esəwə bwó, ne ebwó abéé nye bəó ba.”

17 Ndere elúmbə Ata aké, “Tanege né geluage bwó, défa mbwa ne ebwó. Détagé fə genó eyi gewyaá deba. Dépyégé mbə, me nselé nye enyú.

18 Me mbeé nye Nte nyú ne enyú débéé nye baá ba abi andeé ne abi ande. Mbə ne Ata Muú Apwóó amu ajóó.”

7

1 Anme ba, te mbaá Esəwə anyémeno nnó apye unó bina eta sé, shwənege amu né yéndegenó eyi gepyéé nnó menyamnye ne matóó sé ábegeé fə pópó. Dénógé Esəwə, dépye genwágé sé gebe pópó gekwane ndere Ji akélege.

Pəl alu ne nechəchə gétúgé echomele bəó Jisəs né Kərent akwərə matóó bwó

2 Nenegé matóó nyú eta sé, esé dépyéé fə muú fə gabo wó. Esé déchóó fə muú fə mekpo wó. Ne esé dényéé fə muú fə upwóó wó.

3 Me njógé mbə, epó fə nnó me nké enyú delu gyee, néndé me mbə me mbe ngaré enyú nnó enyú delu esé metóó chi chi chi. Yé déḡboó ye delú mebe, esé ne enyú delu wye ulua.

4 Me nfyə metóó ne enyú ḡbene, ne nwyaa gempəge gétúgé nyú. Enyú défyə me metóó, yé elé esé dégené efwyale me nwyaa nechəchə dóó.

5 Yé gébége esé dékwəne melə Masedonia, yé mmye déḡbeé cháchá wó. Bəó áchwó esé ne efwyale matimati. Wena bəó áwamege ne esé, né mmu matóó se déwyaá efə.

6 Yémbə Esəwə muú afyéé bəó abi awyaá gepwa metóó eshye, afyéé esé eshye ndere Titə achwóó.

7 Esé débóó fə eshye wye elé gébége ji achwóó wó, debə ntó gébége ji agaré esé ndere enyú ntó défyéé ji eshye. Agaré esé ndere enyú déshyagé mange me, ne ndere enyú désomege dóó né gyéé ayi dépyéé. Agaré ntó esé ndere enyú dékpome mmye manḡa me. Nwúgé mbə metóó egə me ne enyú dóó.

8 Yé ebe elé nnó ηwe ayi me mbə nsame enyú, apyéé enyú débə mesome, me nsome fə ndere nsame ji wó. Me mbə

nlú ne mesome gébégé ngene nnó ηwe yémbò apye enyú debò mesome né mboó gébé.

⁹ Nana metòò egòò me, epòfò gétúgέ me mpyéé enyú debò mesome elú lé gétúgέ mesome ewémbò epyéé enyú dékworé. Gé gefógé mesome ewé Eσωω akélege mbò. Ndere elúmbò, esé dépye fò enyú debò únómé wó.

¹⁰ Mesome ewé Eσωω akélege epye lé nnó Eσωω áwene gemége muú. Gefógé mesome ewéna echwòò fò ne achye me. Yémbò mesome ewé bòò mme echwòò ne negbo.

¹¹ Gegé yé gefógé utòò ebi mesome ewé egòò Eσωω metòò epyéé eta nyú. Epye enyú dese mechò ewéna ne eshye, epye enyú déwyaá metòò manleré nnó enyú depò ne ebwò né mechò ewémbò. Epye metòò esò enyú ne majya abwólé enyú mme, epye enyú déshage nnó debe meko ama ne me, epye enyú dékpane gechyéé mampye genó eyi gelú cho. Epye enyú dékpome mmye manchyeé efwyale mbaá muú ayi apye gyéé. Epye enyú délere né yéndé meti nnó enyú depò ne ebwò né mechò ewéna.

¹² Ndere elúmbò, yé elé me nsame ηwe yina, nsa fò gétúgέ muú ayi apyéé gabo yina wó. Yé ebe lé gétúgέ muú ayi agene efwyale gétúgέ gabo yimbò. Nsa lé nnó mpye enyú dékaá né mbe ushu Eσωω gefòò eyigé dékpane gechyéé mampòò esé.

¹³ Getú eyigémbò, enyú

défyéé esé eshye.

Ne genó eyigé fò eyi gepyeé metòò egòò esé elé gétúgέ metòò megómegò ewé Titòs abòò gétúgέ enyú ako dépye metòò ekwene ji mmu.

¹⁴ Me mbò ngaré Titòs gefòò eyigé me nwyaa gempogé gétúgέ nyú. Enyú déchye me mekpo unòò wó. Ne wye ndere geno eyigé me ngaregέ enyú yéndégébé gelú wawálé, mbòntò ne unò bi esé dédoò ebwò ewome gétúgέ nyú né mbe ushu Titòs ulú wawálé.

¹⁵ Titòs ama abò gejeé ne enyú ako dòò ndere ji até gefòò eyigé enyú debò déwuú ne ji, ne ndere enyú déselé ji déweré ne efo metòò.

¹⁶ Ne nana metòò egòò me ne enyú gétúgέ me nne metòò wa meko ne enyú né mbaá yéndégenó eyigé dépyeé.

8

Gefòò eyigé bòò Eσωω áchyege echye

¹ Anme sé, esé dékelege mampye enyú dékaá gefò eyigé machomelé bòò Jisòs né Masedonia áleré galógálò Eσωω né genwá gebwò.

² Efwyale ewé ebwò ágene eja dòò ete ebwò né mmuameno yémbò áwyaá wye metòò megómégò gbene ewé epyéé ebwò áchyeé echye byage-byage ye lé ebwò álu gekpo.

³ Ebwò áchyeé echye ndere ebwò áwyaá, ne nkágé garé nnó eja kpaá epwòò amu, ne áchyeé yé muú akpea ebwò wó.

4 Ashií nene esé mmye nnó dépye ebwó ntó ágé meti mampógé bɔ́s Esɔwɔ.

5 Genó eyigé ebwó ápye, gepwɔ ndere esé debó défere. Ebwó abɔ kpe mbe áchyeé gemenge bwó mbaá Ata Esɔwɔ ne áwyaá metɔ́ mampye genó eyigé Esɔwɔ akellege, áchyeé gemenge bwó eta sé.

6 Titos ne alɔ́ ula manse echye ewéna né geluagé nyú nnó dépoó ubya bɔ́ né Jerosalem. Getú eyigémbɔ, esé dékpea ji nno akeré áchwɔ apoó enyú déneré mampye gechácháagé utɔ́ bina.

7 Enyú délu menɔ́ mbe né yéndé meti mamfyé metɔ́ ne Esɔwɔ ne eshye, mangaregé deporé Esɔwɔ chánéné, mankáagé wáwálé ayi alu wyeé chánéné, manchyéé gemenge nyú geko mampye utɔ́ Esɔwɔ, mambɔge gejeé ne esé dɔ́, esé ntó dékellege nnó enyú ntó débɛ menɔ́ mbe né mechɔ manchyenge echye ewéna ne matɔ́ nyú mako.

8 Me njógé mbɔ, epófɔ́ nnó ημερεge enyú mekpo mme nnó débɔ mampyege mbɔ. Me ngarége lé enyú nno bɔ́ abifɔ́ ákpane géchyeé ápoógé ate. Ne nkelege nnó nkaá ndere enyú ntó débɔ́ gejeé wáwálé ne bɔ́ abifɔ́.

9 Enyú ambɔ́ dékaá galógálɔ́ ayi Ata sé Jisɔs Kras alere. Ji abɔ awyaá gefwa, yémbɔ akwe gekpo né galógálɔ́ nyú, nnó gétúgé gekpo eyigé ji akwene enyú débɛ ne gefwa.

10 Né mechɔ ηκα yina manchwɔ, majyeé ami me

nchyegé enyú malu nnó elú galógálɔ́ nnó enyú déneré genó eyigé délɔ́ mampye ημε ενινé ηju. Enyú ne débɔ́ mbe mampye genó né mechɔ ewéna ne enyú ntó ne debɔ́ delu yé bɔ́ mbe abi áwyaá metɔ́ mampyege geji,

11 nnó déneré mampye utɔ́ bina ne gefɔ́gé metɔ́ ewé enyú délɔ́ ula. Ne nerege ubi ne genó eyi déwyaá né amu.

12 Ne mbɔge muú awyaá metɔ́ machyeé, Esɔwɔ aselé genó eyi muú awyaá manchyéé epófɔ́ eyigé ji alá pó ne geji.

13 Me njógé mbɔ epófɔ́ nnó mpyeé mmye epwyágé bɔ́ abifɔ́, enyú déwuúgé ubale. Nkelege lé nnó yéndégenó gebɛ janja eta enyú ako.

14 Ne nana ayi enyú déwyaá gejame, kárégé ne bɔ́ abi alá pó ne genó nnó ebwó ábégé ne gejame, meso gébé enyú dela depɔ́ ntó ne genó ebwó ápoó enyú. Dépyege mbɔ enyú ako débɛ janja.

15 Asá né mmu ημε Esɔwɔ nnó, “Muú yi anywere gejamége menyéé, ábɔ́ fɔ́ menyéé ayi ajame apwɔ́ ji wó, ne ayi anywere lé gachyeé, abɔ́ ayi akwané ne ji kwanegé.”

Pól ato bɔ́ Titos nnó ájye áse echye Esɔwɔ getú jil

16 Yémbɔ matame mabe ne Esɔwɔ ndere apye Titos awyaá gefɔ́gé metɔ́ ewé esé déwyaá mampoó enyú.

17 Epófɔ́ wye lé getugé esé dékpea ji ne ji achwɔ́ eta nyú wó. Ji mbɔ́ abɔ́ awyaá

me metṓ manchwṓ poṓ enyú, getú eyigémbṓ ne jimbṓ abo ashuú me manchwṓ gé enyú.

¹⁸ Esé détṓme mbṓ ji ne nte menme ayifṓ. Nte menme yina alu muú ayi bṓṓ afeége utṓṓ bií né machomele bṓṓ Jisṓs ako néndé ji agaregé abya melómélṓ chánchá.

¹⁹ Menṓ genó ayi fṓ alu nnó machomele bṓṓ Jisṓs ntó ájyaá ji nnó esé dékene ne ji ulua dépyege utṓṓ ulúúlṓ bina. Ndere dépyeé mbṓ uchwṓṓ ne enógé mbaá Ata, ne ulerege ntó nnó esé déwyaá metṓṓ mampógé bṓṓ.

²⁰ Ndere dépyeé utṓṓ bina ulua, ewémbṓ epyennó ekágé muú fṓ aferé nnó défya delu mmu, défyéé eshye mange nnó ekágé genó fṓ gebe gyéé né gekpekepege echye ewéna, ewé bṓṓ áchyege byagebyage.

²¹ Gétú eyigémbṓ ne esé démmye nnó dépye lé genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu Ata jimbií, dékelegé mampye ntó genó eyi gewyaá enógé né mbe ushu yéndemuú.

²² Ne esé détṓme menme sé fṓ ama nnó achwṓ ne ebwṓ. Esé démua me ji ndṓndṓ ne ndṓ, ji aleré nnó akpane gechyéé mampye utṓṓ Esṓwṓ. Yé nana ji awyaá metṓṓ mampoṓ enyú néndé ji afyéé metṓṓ ne enyú dṓṓ.

²³ Ne ushuú cháchá Titṓs, ji alu lé nte menme ayi ápyeé utṓṓ ulua ne me nnó dépoóge enyú. Ne ate aḡme abifṓ na, álú lé bṓṓ déntṓṓ abi átané né machomele bṓṓ Jisṓs ayifṓ.

Utṓṓ bwṓ uchwṓṓ ne enógé mbaá Kras.

²⁴ Ndere elúmbṓ, pyege ndere njṓṓ mbṓ, mampye machomelé bṓṓ Jisṓs ayifṓ ákaá nnó enyú débṓ gejeé ne bṓṓ ne nnó ebwṓ ákaá nnó esé délú cho mambe ne gempógé gétúgé nyú.

9

Elú genṓ gelógélṓ mampógé bṓṓ Esṓwṓ

¹ Me mpṓ sé ne genṓ eyigé mmagé sa enyú né mecho echye ewéna mbaá bṓṓ Esṓwṓ.

² Me nkaá nnó enyú déwyaá metṓṓ manchyeé echye ewéna. Getú eyigémbṓ ne me nwyaá gempógé gétúgé nyú né mbe ushu echomelé bṓṓ Jisṓs né Masedonia nnó enyú echomelé bṓṓ Jisṓs né gebagé mewaá Akaya déwyaá me metṓṓ machyeé echye ewéna te ḡme eniné njú. Ne gechyéé eyigé enyú dékpane machyeé, gepyge gejamégé ebwṓ abifṓ ábṓ metṓṓ machyege ntó.

³ Ne me ntṓme aḡme bina eta nyú nnó ekágé gempógé eyigé esé déwyaá gétúgé nyú gebe lé meno detu. Ebe lé nnó enyú dékpome mmye ne echye nyú ndere me njṓṓ nnó dépyeé nye.

⁴ Mbógé bṓṓ fṓ átanegé mbṓ né Masedonia áchwógé ne me ewú, ne ágegé nnó enyú dékpome fṓ mmye mantṓ eyi nyú ḡka wṓ, mekpṓ unṓṓ ewé ebeé nye ne esé ne enyú ejame nye dṓṓ néndé me ngaré me ebwṓ dṓṓ ndere

enyú dékpome me mmye manchyeé.

⁵ Ndere elúmbò, me nferé nnó elò nnó mkpea aṅme bina abò mbe achwò apye enyú dékpome mmye ne echye ewéna, ewé enyú dényémeno manchyeé, nnó ebe lé genó eyigé enyú ambòó déwyaá me metòó manchyeé. Ebeḡé f́ eyigé aṅmerege enyú mekpò mme nnó déchyeé echye.

⁶ Tege nnó, muú ayi apene mbwe gachyeé, abòó ntó mbwe gachyeé, ne muú ayi apene mbwe gejame abòó ntó mbwe gejame.

⁷ Muú aké achyeḡé echye, achyeé ndere ji aferé né metòó wuú nnó achyeḡé. Achyeḡé f́ ne manse ame eké aṅmerege ji mekpò né mme. Néndé Eṣòwò abòó gejeé ne muú ayi achyeḡé echye ne metòó megòmegò.

⁸ Ne Eṣòwò akáḡé chyeé enyú unò bi ujame upwòó yé ndere dékelegé nnó yéndégébé debé ne yéndégenó gejame nnó délerege ulò melu matimati.

⁹ Wye ndere asamé né mmu ḡwe Eṣòwò nnó, “Ji achyeḡé echye byagebyage mbaá ubya bò ne ulòó melu ebi ji alerege, áteé ubi te kwyakwya.”

¹⁰ Eṣòwò ne achyeḡé bòó mbwe ayi ápené ne menyéé ayi ebwò ányéé, ji áchyeḡé nye enyú mbwe ayi dékelegé ne apyeé nye ji áwe áfye gejaméḡé mbwe ayi atanegé né ulòó melu ebi enyú délérége bòó.

¹¹ Eṣòwò apye nye enyú débò gefwa né yéndé meti nnó

déchyegé echye byagebyage yéndégébé, nnó esé dékpagé echye nyú déchyegé bòó, gejame bòó atamege Eṣòwò né genó eyige enyú dépyeé.

¹² Néndé echye ewé enyú déchyeé epye f́ wye lé nnó bòó Eṣòwò ágené unò bi ubò ulíí ebwò wò, epye ntó nnó ebwò áchyeḡé gejaméḡé matame mbaá Eṣòwò.

¹³ Gétúḡé enyú déchye gefòḡé echye ewéna, elere bòó ufòó bòó abi enyú délu, ne ebwò átamege nye Eṣòwò gétúḡé enyú dépyeé genó eyigé abya melóméló Kras ayi enyú défyéé metòó wye ákelege. Ne átamege nye ji ntó gétúḡé echye ewé enyú déchyegé ebwò ne bòó abifo byagebyage.

¹⁴ Ebwò ánene nye mmye gétúḡé déléré galògáló Eṣòwò né genwáge enyú.

¹⁵ Détamege Eṣòwò gétúḡé echye wuú ewé ji achyeé esé ewé dela dékáḡé nkane démege.

10

Eṣòwò ne ajyaá Pòl nnó abe ḡgba Jisòs Kras ne achyeé ji utò

¹ Me Pòl nkpané enyú geká. Bòó ajòḡé aké gébéḡé me mbegé ne enyú nfòó ame nyú njòḡé depò pere ne efò, nlá mpò ne enyú nfòó f́ ne nsame enyú bò ḡwe áto áto. Me nnene enyú mmye né mabò Jisòs Kras muú alú nyame ne pere nnó,

² ékáḡé enyú dépye me njòó mejòó ne meko metometo gébéḡé nchwòḡé ewú. Me

nkágé jṵ́ mejṵ́ ne meko metometo mbṵ́gé me nkelege manjṵ́ ne bṵ́́ abi ájṵ́gé nnó esé dépyéé utṵ́́ bina ndere bṵ́́ mme ápyéé.

³ Elú wáwálé nnó esé delú fa mme yina, ne yé elé delú fa mme, démmyéé fṵ́ be ebi bṵ́́ mme ámmye.

⁴ Néndé unó ummye ebi esé démmyéé be ne ubi upṵ́́ fṵ́ eké ebi akwaá. Yémbṵ́́ esé démmye be ne unó be utó utó bi Esṵ́́wṵ́́ achyegé esé, ne détyaá malu ujwólé ató ató ayi bṵ́́́ mawáme sé ábige.

⁵ Détyaá ntó yéndégenó eyi géchwṵ́́́ ne mbeé manyege, ne eyi getenege ukṵ́́́ gegbée nnó bṵ́́́ ákagé fṵ́ meti Esṵ́́wṵ́́́. Dépyene yéndégenó eyigé bṵ́́́ áferege, dépyéé ebwṵ́́́ áwuú ne Kras.

⁶ Mbṵ́́gé enyú déleregé nnó déwuú ne Kras ne matṵ́́́ nyú mako, efembṵ́́́ ne esé dékpomege mmye manleré chuchu mbaá bṵ́́́ abi alá wuú fṵ́ ne Kras.

⁷ Enyú dépelé unó bi utome ne me elé né mfaá mfaá. Mbṵ́́gé muú aferegé nnó ji alú muú Kras, abṵ́́́ mamfere chánjéné ákaá nnó esé ntó delú bṵ́́́ Kras ndere ji.

⁸ Yé me mbe elé ne gempṵ́́gé gachyéé mpwṵ́́́ ndere mbṵ́́́ nlú mambe gétúgé uto bi Ata achyéé esé, mmye egboó fṵ́ me, néndé ji achyéé esé uto bina nnó dénywerege enyú nywerege epṵ́́́́ mantya enyú tyaa.

⁹ Me nkelege fṵ́ nnó ebe eké bṵ́́́ ḡwe abi me nsame enyú ápyéé mbṵ́́́ lé nnó enyú debṵ́́́́ efṵ́́́ metṵ́́́́.

¹⁰ Me njṵ́́gé mbṵ́́́ gétúgé bṵ́́́ ajṵ́́gé aké, “Bṵ́́́ ḡwe abi me nsame eta nyú, mejṵ́́́ éwé elú wyéé etoó dṵ́́́́ ne etaá bṵ́́́́ metṵ́́́́.” Aké, “Gébégé mbégé ne enyú nkwene gebwa, mejṵ́́́ wa ekpene fṵ́ bṵ́́́́ matu.”

¹¹ Bṵ́́́́ bimbṵ́́́ abṵ́́́́ mankaá nnó unó bi esé désame eta nyú gébégé dela depṵ́́́́ éwú, wyé elé ubi ne esé débégé nyé éwú ne enyú dépyéé.

¹² Yé bií ummaá esé demege fṵ́ mmye ne bṵ́́́́ abi aké ebwṵ́́́́ aḡea geme. Ebwṵ́́́́́ ámege lé utó bwṵ́́́́́ ne ate manleré nnó aḡea geme. Éwéna eléré nnó ebwṵ́́́́́ álú ukenkené bṵ́́́́́.

¹³ Né eta sé, esé débéeé fṵ́ ne gempṵ́́gé dépwṵ́́́́ ndere delú mambe. Gempṵ́́gé sé gekwyage lé né mbaá utṵ́́́́ ebi Esṵ́́́wṵ́́́́ achyéé esé nnó depyegé enyú ntó delu né geluage utṵ́́́́ bina.

¹⁴ Tε mbaá enyú ntó delú né utṵ́́́́ bina, esé débéeé fṵ́ ne gempṵ́́gé dépwṵ́́́́ ndere delu mambe gétúgé nyú, néndé esé ne debṵ́́́́́ mbe déchwṵ́́́́ kpa te eta nyú dégare enyú abya melóméló Kras.

¹⁵ Esé débéeé fṵ́ ne gempṵ́́ge dépwṵ́́́́ ndere débṵ́́́́́ mambe. Débéeé fṵ́ ntó ne gempṵ́́ge gétúgé utṵ́́́́ ebi bṵ́́́́́ abi cha ápyéé. Umeé sé úlú lé nnó metṵ́́́́́ éwé enyú défyéé ne Kras éwene ejyege mbembe ne nnó utṵ́́́́́ bi esé ntó dépyéé né geluagé nyú uwene ndere Esṵ́́́wṵ́́́́́ akelege,

¹⁶ nnó esé ntó dékene dégarege abya melóméló né malṵ́́́́́ yifṵ́́́́́ ayi alú tete ne enyú. Néndé esé dékelege fṵ́ nnó

débe ne gempōgé gétúgé utōó bi muú yicha apyεé né melu utōó wuú.

¹⁷ Asa né mmu ηwe Εσωω nnó, “Muú aké abεé ne gempōgé abε ne geji gétúgé genó eyi Ata apyεé.”

¹⁸ Muú ayi abεé muú melóméló wáwálé, élé ayi Ata asele nnó apyε chanéné, epófó ayi jimboó ásele gemε ji nnó apyεé chanéné.

11

Pal aké utōó biit upō fō genó gema ne ebi áηgbá gebyo

¹ Nnεne enyú mmyε nnó deko metōó dewú gekékénege mejōó εwé me njōgé. Tagé matu déwú.

² Metōó εwé me nwyaa ne enyú emmyεé demboó ndere εwé Εσωω awyaa. Enyú delú éké maá mendée ayi me nshuú mantu ji neba né mbaá menō ama, ndere maá mendée ayi álá kaá mende wó, ne menō yimbo élé Jisōs Kras.

³ Ndere elúmbō, me nwyaa εfō metōó nnó boó ábwólege nyε enyú ndere danchomeló akpané défyá abwólé Ife, ápyε enyú délyaa depōré Kras etiré enyú dékwólegé chánchá ne matōó enyú mako.

⁴ Me njōgé mbō néndé nge nnó enyú dékamege yéndégenó kamegé. Yé muú achwó ne agaré enyú mecho Jisōs ayicha ayi εsé dela dégaré enyú wó, yé agaré lé enyú mecho mendoó εwécha εwé élá pó fō Mendoó Ukpea εwé echwóó enyú mmyε yé

ama achwó ne gefōgé abya ayicha ayi álá pó fō abya melóméló enyú dékame ne ji, enyú dékamege fō wyε kamege, désεle ubi amu apea.

⁵ Me nferé fō nnó boó abi désεle nnó álú áηgbá Jisōs abi ápwōó amu, ápwō me wó.

⁶ Yé εbe lé nnó me ngi fō ndere ajōgé mejōó chánéné wó, me nkáge genó eyigé me njōgé, dépyε me enyú dékaá mbō matimati.

⁷ Me nshulé mmyε ya mme nnó enyú dékwó ηgō, ngaré enyú abya melóméló detu, nnó me mpyε mbō lé gabo?

⁸ Me mpyε utōó né geluagé nyú, machomele boó Jisōs né malō yicha achyεgé me ηka mfaá. Ndere mpyεmbō elú wyε éké ejoó ne njoó mbō eta bwó nnó me mpoó enyú.

⁹ Gébége me nlú ne enyú, genó geké gelií me, nchyεgé fō muú nyú fō εfwyale nnó achyεgé me geji. Elé aηme sé abi atane né gebagé mewaa Masedonia ne achwóó me ne yéndégenó eyi gelií me. Né gébé eyi gekoó me nchyεé fō enyú εfwyale nnó dépoó me wó ne yé nana me nchyεge fō enyú εfwyale né meti fō.

¹⁰ Me ngarege wáwálé ndere muú Kras ne gempōgé nnó nse maηka nyú wó. Ne yé muú akage gbε nnó mbεgé fō gebagé mewaa Akaya geko.

¹¹ Ulannó me nla ngigé fō nnó enyú depogé me? Nnó elú lé nnó me mbōó fō gejeé ne enyú wó? Εσωω jimbií akaá nnó me mbōó gejeé ne enyú.

¹² Me nyε wyε mbe mampyεge genó eyi mpyεé

mbɔ nnó ngbe ekágé bɔ́ abi ásele gemegé bwó nnó alú anḡba Kras ajyegé wyéé mbe mandógé ebwɔ ewome nnó ápye wyé unó gefɔ eyi me mpyéé.

¹³ Ufɔ́ bɔ́ bina ápó fɔ́ anḡbá Kras bogébogé. Abwalege lé enyú bwalegé. Akene agilege bɔ́ amé nnó ebwó álú anḡbá Jisɔs Kras.

¹⁴ Mechɔ ewéna ekágé pye fɔ́ muú alá menó mekpo fuú néndé gébé eyigé fɔ́ danchameló abwalegé agilege bɔ́ amé nnó ji alu ekiénné Esɔwɔ ewé echwɔ́ ne genḡbɔ́.

¹⁵ Ne epófɔ́ genó geké mbɔ́gé baá utɔ́ bíí ntó agilege bɔ́ amé nnó álú baá utɔ́ Esɔwɔ. Ne efwyale ewé ebwó agené nyé ekwanegé nyé ne utɔ́ bwó kwanegé.

Pɔl awyaá gempɔ́gé né efwyale ewé ji agéne

¹⁶ Ne mmagé nyuaré ngaré enyú nnó ekágé muú fɔ́ aferé nnó me nlú gekékénegé muú. Mbɔ́gé muú aferege nnó me nlú gekékénegé muú gɔ́gé me njɔ́ mejɔ́ ne gempɔ́gé ndere gekékénegé muú gejɔ́gé nnó me ntó mbe ne ekeke gempɔ́gé.

¹⁷ Mejɔ́ ewé me njɔ́gé ne gempɔ́gé epófɔ́ Ata ne aké me njɔ́gé mbɔ́. Me nké mpyéé gempɔ́gé njɔ́gé mejɔ́ eké gekékénegé muú.

¹⁸ Ne te mbaá gejamégé bɔ́ ápyéé gempɔ́gé ne unó bi akwaá ásele nnó unḡea gema fa mme, me ntó mpyéé.

¹⁹ Enyú abi déké déwyaá défɔ́ dɔ́, matɔ́ ágɔ́ enyú dékógé metɔ́ né unó bi ukékéné bɔ́ ajɔ́gé.

²⁰ Enyú dékógé metɔ́ mbɔ́gé bɔ́ ásége enyú ndere afwe yé ányéége enyú upwɔ́, yé ájyarege enyú mme, yé áké ábyaá enyú, yé ádoó enyú maka né ushu.

²¹ Wɔ́ oh, me mbɔ́ nwyaa gepwa ndere nla mpyéé ufɔ́ unó bina eta nyú, jige me nte.

Ne me njyéé mbe manjɔ́gé mejɔ́ eké gekékénegé muú. Yéndé genó eyigé muú abeé ne gempɔ́gé wyéé me ntó nkage mbéé ne gempɔ́gé wyéé.

²² Yé ebwó abe lé bɔ́ Híbru, me ntó nlu. Yé ábé lé bɔ́ Isrelí, me ntó nlu. Yé ábe lé upyáne Abraham me ntó nlu.

²³ Yé ábé elé bɔ́ utɔ́ Jisɔs Kras, me njɔ́gé eké muú gebwɔ́ me mpwɔ́ ebwó. Eba utɔ́ upwɔ́ ebi bwó. Me nkpe denɔ́ ndɔ́ndɔ́ ne ndɔ́ mpwɔ́ ebwɔ́ ako. Atulé me ápwɔ́ ebwó ako, ne negbo nekoó me amé ndɔ́ndɔ́ ne ndɔ́.

²⁴ Bɔ́ Jus ádo me utó esaá meso nekuú ne eni manjáne ata.

²⁵ Bɔ́ Rom ádo me ne baá unɔ́ ndɔ́ eléé. Bɔ́ áto me ne mataá ndɔ́ gamaá, makpe ágbelé esé né ebeé mega ndɔ́ eléé. Gébé eyifɔ́ me nchɔ́ bíí kpogelé utuú ne nḡwamese manwɔ́gé nnyi.

²⁶ Né neke eniné me nkene, nkoó né manoó negbo. Nnyi neké nekpa me. Anjo áké ájo me unó, ngé efwyale né amu áte bɔ́ Jus, nge chuchu né amu bɔ́ abi alá pɔ́ bɔ́ Jus. Nge efwyale né malɔ́ kpakpa,

ne malú ayi bɔ́ó alá ájwɔ́legé fɔ́ wyéé. Ngé efwyale né ebéé mega, nge efwyale né amu bɔ́ó abi aɲmaá amu nnó alu bɔ́ó Jisɔ́s.

²⁷ Me mpyéé utɔ́o utouto mpwaaá. Gébé eyigé fɔ́ yé geja mbelegé. Gébé eyigé fɔ́ mbeé, mesa ne mmwólé manaá éwane. Gébé eyigé fɔ́ ntó njwólegé uwyaá mesa nyúu gefwene, gébé eyi fɔ́ mbeé fɔ́ ne mandeé makw-erege mmye.

²⁸ Yé ndere unó bina upyéé me yéndé bií, uferé ebi me nferége ndere machomele bɔ́ó Jisɔ́s abɔ́o mankéné úlú eké élé gekpekepegé metuú ne nkpane enɔ́o me.

²⁹ Ndé muú ayi abege ne gepwa né meti Esɔ́wɔ́ fɔ́ byɔ́ ula ukɔ́rege me? Ndé muú ayi bɔ́o apyégé ji apyégé gabo metɔ́o éla esɔ́o fɔ́ me ne ebwɔ́?

³⁰ Mbɔ́gé nnó me mbɔ́ mampye gempɔ́ge, mpyéé né unó bi ulere ndere me nwyaaá gepwa.

³¹ Esɔ́wɔ́ nte Ata sé Jisɔ́s muú débɔ́o mamfége te kwyakwya, akaá nnó me mbyɔ́gé fɔ́ gebyɔ́.

³² Gébégé nlú né melo Damaskɔ́s, gɔ́mena muú apye utɔ́o né nteé gefwagé Aretas, atɔ́ bɔ́o bɔ́o nku ábáme menombi gebamé nnó áno melo ápye me.

³³ Yémbɔ́ bɔ́o fɔ́ áfyé me né mmu gesa, áshíí manyíí wyé ate me né empo ápwyaá manyíí nshulé mme mbó.

12

Amé geja ayi Pól agené ne

nemeé eniné nekwene ji mmye

¹ Me jyéé wyé mbe mambe ne gempɔ́gé, yé élé nsa fɔ́ alá pɔ́ wyéé, ne ngaregé wyé enyú amé geja ayi Ata alere me ne depɔ́ etiré ji apyéé me nkaaá.

² Me nkaaá muú Kras fɔ́ ayi aɲme ale afyaneani, akpané ji ajyéé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá. Wa akpa ji afe né menyammye wuú, wa afe lé né mendoó wuú, me nkaaá wɔ́, Esɔ́wɔ́ ne ákaaá.

³ Nkaaá nnó akpa ji afe né melo genwá. Wa afe lé né menyammye wuú, waá lé né mendoó wuú, me nkaaá wɔ́, Esɔ́wɔ́ ne ákaaá.

⁴ Ji ákwónégé wyé, awu uchu ebí muú alá kágé garé, ne ákame fɔ́ ntó nnó ajɔ́o ubi wɔ́.

⁵ Me nwyaaá gempɔ́gé gétúgé gefɔ́gé muú yina. Me mpɔ́ fɔ́ ne gempɔ́gé gétú ya membɔ́o. Ne genó eyi gekáge pye nnó me mbe ne gempɔ́gé ekosé unó bi uleregé gepwa ya wɔ́.

⁶ Yé mbɔ́gé me nkelegé mampye gempɔ́gé, epyéé fɔ́ me mbe eké genkekenégé muú, néndé me nké mpye gempɔ́ge ngaregé lé unó bi úlú wáwálé. Yémbɔ́, me nshya nnó mpyéé fɔ́ gempɔ́gé néndé nkelege fɔ́ nnó muú nyú fɔ́ áferé nnó me ɲea geme dɔ́o, mpwɔ́ unó bi me mpye ne ebi me njógé.

⁷ Ne mampye nnó ekágé me mbwegé mmye gétúgé ukpekepe unó bi Esɔ́wɔ́ apyéé me nkaaá, ji alyaaá nnó efwyale ekwe me né mmye. Eké lé meshíí ne afyéé me mmye.

Εἰς ἄλλο ἐπέμβω ἐλὺ ἐκὲ λέ
 muú dentṓṓ danchṓmelṓ ayi ji
 atṓme nnṓ achwṓ apye ekágé
 me mbwεgέ mmyε.

⁸ Me nnemmyε manjáné aléé
 mbaá εἰṓwṓ né mechṓ εwéna
 nnṓ áfeeé me εἰς ἄλλο ἐπέμβω
 né mmyε.

⁹ Yémbṓ ji ajṓṓ ne me aké,
 “Galógálṓ wa ayi me nlerεgέ
 bṓṓ, akwane ne wṓ néndé
 gébégé muú abεgέ ne gepwa
 ne me nlerεge uto ba chánéné
 né geṓwá jii.” Getú εyigémbṓ,
 metṓṓ εgṓṓ me dṓṓ mambε
 wyε ne gempṓgέ gétúgέ
 gepwa ya nnṓ uto Kras upyεé
 utṓṓ né geṓwá ya.

¹⁰ Metṓṓ εgṓṓ me mbṓgέ
 me mbεgέ ne gepwa bṓṓ
 aké ajuú me mashyε mmyε,
 ne apyεé nnṓ unṓ ubalegέ
 me mmyε, ammyεé amu
 ne me, ne achyεgέ me
 εἰς ἄλλο ἐπέμβω gétúgέ Kras.
 Néndé gébégé me mbεgέ ne gepwa
 gébé εyigémbṓ ne me ntṓṓ
 chánéné.

*Mechṓ εchomele bṓṓ Jisṓs né
 Kōrent eta Pṓl metṓṓ*

¹¹ Me mbṓ nkwe ἐκὲ
 gekekenegέ muú né mejṓṓ
 wa. Yémbṓ εnyú ne dépyεé
 me nlú mbṓ néndé εnyú ne
 débṓ delú mamfεé me né mbε
 ushu bṓṓ gétúgέ utṓṓ bi me
 mpyεé. Néndé ye lé me nla
 nfu ye genṓ wṓ, bṓṓ abi εnyú
 deké álú áṓgbá Kras, ápwṓṓ yé
 me né meti fṓ wṓ.

¹² Gébégé me nlú ne εnyú
 nleré nnṓ me nlú ṓgbá Kras
 wáwálé. Nko metṓṓ me mpyε
 ufelekpa né geluage nyú ne
 ukpekpe unṓ bi upyε bṓṓ álaá
 mano mekpṓ fuú.

¹³ Ndé genṓ me mpyεé
 mbaá machomelé bṓṓ Jisṓs
 ayifṓ nla mpyεé eta nyú wṓ?
 Genṓ εyigέ me nla mpyεé eta
 nyú wṓ gelú nnṓ me ṓgii fṓ
 εnyú nnṓ déchyεé me unṓ
 bi me nkelege wṓ. Né εgbe
 εwémbṓ, mpyε gyεé jigέ me
 nté.

¹⁴ Nana me nkelege
 manchwṓ nge εnyú né
 manjáné ayi agbeé aléé.
 Yémbṓ nkelegé fṓ nnṓ εnyú
 déchyεé me genṓ gefṓ,
 nkelege lé εnyú ambṓṓ epṓfṓ
 unṓ bi εnyú déwyaá. Néndé
 baá melṓ fṓ wṓ apyε unṓ ábele
 mbaá ante ne amma bwṓ wṓ,
 elé ante ne amma ne ápyε
 ábele mbaá baá melṓ.

¹⁵ Metṓṓ εgṓṓ me manchṓ
 yéndégenṓ εyigέ me nwyaa
 gétúgέ nyú choncho ne
 gemε ya. Ndere me nlerεge
 εnyú gejeé dṓṓ nnṓ dékelege
 manlerεge me lé gachyεé?

¹⁶ Εnyú ambṓṓ dékagέ nnṓ
 me ṓgii fṓ εnyú nnṓ déchyεé
 me unṓ bi me nkelegέ wṓ.
 Yémbṓ bṓṓ abifṓ né geluagέ
 nyú ajṓgέ aké, Me Pṓl nlú muú
 défyaa, mbwṓlegέ εnyú nselé
 unṓ mmyε défyaa defyaa.

¹⁷ Me mbwṓlé mbṓ εnyú
 nnṓ? Nnṓ me ntṓ me muú
 nnṓ achwṓ abwṓlé εnyú ase
 unṓ?

¹⁸ Gébégé me nkpea Titṓs
 nnṓ achwṓ eta nyú εbwṓ ne
 nte menme se ayifṓ, nnṓ ji
 achwṓgέ abwṓlé εnyú ase unṓ
 nyú detú? Ngba, εsé ne ji
 déferεgέ wyεé genṓ gemaá
 ne déwyaá ntṓ wyεé gepṓ
 gemma.

¹⁹ Ndṓ fṓ εnyú déferεgέ nnṓ

esé déjógé mbɔ mejóó ewéna élé gétúgέ dékεlegé manja gemεgέ se né mbε ushu nyú. Mbɔ f́ wó, esé déjógé ndere Kras achyεgέ esé εshye nnó déjóó né mbε ushu Εσωω. Anme sé abi gejeé, yéndégenó eyigέ esé dépyεé gelú lé nnó dépoó enyú déwene né deporé Εσωω.

²⁰ Néndé nwyaá εf́ né metóó nnó nchwógé εwú mbanegé f́ enyú ndere nkεlege nnó enyú debε. Ne enyú ntó dégené f́ me gefóó eyigέ enyú dékelege nnó me mbε. Nfóó nnó ndof́ nchwógé nye, mbanεge enyú ndere déwamege mawame, défyéé amε né unó atε, désóó matóó ne atε, déseé use, déjógé atε mesomeso, déchóó mabɔ atε, dépyεé neja ne dépyεé unó mmyε bulébúlé.

²¹ Me nwyaá εf́ né metóó nnó nchwógé Ata Εσωω wa apyεé nye me nkpa mekpo unóó gétúgέ nyú, ne me nsomege nye ne manse amε gétúgέ gejamégé b́óó abi ápyε gabo alá kwóré matóó bwó alyaá gabo yimbɔ wó. Apyεé wyε depɔ debodebo, ánane manane tametame, ne áwyaá metóó mampyεgέ wyε unó εbimbɔ.

13

Pól akwele mbeé mbaá εchomele b́óó Jis̄s né Kōrent

¹ Ge néjáne eni negbeé manáne aléé ayi me nchwóó mangε enyú na. Nchwógé nsóó nye mpa wa. Ne εbeé nye wyε ndere ásame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Bɔ

ntεε abɔ mambε apea yé aléé abi ágaregέ nnó ákpa áme áge ndere muú yimbɔ apyεé gabo.”

² Né néjáne eniné negbeé manáne apea ayi me nchwóó nge enyú, nkwele enyu mbeé mbaá b́óó abi apyε gabo. Nkwele enyu ntó mbeé mbaá b́óó ako ne nana ayi me nlú tete mmagέ nyuare εwú nnó gébégé me mmagέ chwó εwú, nlyagέ f́ εbwó ájyε detú.

³ Te mbaá enyú dékelege mankaá mbógé Kras ne apyεé me njógé unó bina, nchwógé εwú mpyε nye enyú dékaá mbɔ. Kras agbaré f́ enyú ne gepwa wɔ. Ji apyεé lé utóó né geluagέ nyú ne εshye.

⁴ Gébégé áwomé ji né gekwa, eléré nnó awyaá gepwa yémbɔ utó Εσωω upyε ji alu mebe. Esé ntó déwyaá gepwa ndere déchome mmyε ne ji. Ne ndere esé ntó dégbarege enyú mbɔ, utó Εσωω upyεé nye ntó esé delú abε chóncho ne ji.

⁵ Chεrege mmyε nyú chánéné dége mbógé genó eyigέ dékamé ne geji gelú ndere Kras akelege. Fworege gemεge nyú. Dékaá f́ nnó Jis̄s Kras alu ne enyú wó? Mbógé dela dékaá wó εbyennó enyú dekwe nemua.

⁶ Nferé nnó enyú dékaá nnó esé dékwe wó.

⁷ Yémbɔ, esé dénene lé mmyε eta Εσωω nnó ékágé enyú dépyε gyéé. Ndere dénéné mbɔ, epóf́ nnó dékelege b́óó áge ndere esé delú cho, elú lé nnó enyú dépyεge genó eyi gelú cho.

Υέ εβε ελέ nnό bόό άσε nnό εσε dékwe.

⁸ Υέ εμα εβε nnό εσε déchwōge dékagé pyε fό genό eyi gégbέé wáwálé ayi abya melóméló agaregé. Dépyεέ ελέ genό eyi gepyεέ wáwálé yimbō asanege.

⁹ Getú eyigémbō, mbōgé enyú débεgé ne eshyε né depōré εσωω, yέ εσε déwyaá lé gepwa, matōó agōó εσε. Déne ne lé mmyε nnό εσωω apyε enyú débεne dékwane.

¹⁰ Me mbō mβε nsa enyú ηwe yina nnό ékágé me nchwōgé ewú nse uto bi Ata achyεέ me njόó mejόó metómetó ne enyú. Ata achyεέ me uto bina nnό nywerege enyú nywerege epófō nnό ntyagé enyú tyaá.

Kwyakwya majyεέ ne matame

¹¹ Né kwyakwya aηme ba, jwólégé chánéné, mmyεge dénywōle mati ayi ájyεέ gyεέ. Wúgé majyεέ ma. Bεgé meko ama. Bεgé nesō ne ate. Dépyεgé mbō εσωω muú abōó gejeé ne bόó, ne apyεέ nnό bόó abε né nesō, abεέ nyε ne enyú.

¹² Tamege ate ndere bόó εσωω.

¹³ Bόó Jisōs abi alu we aló enyú matame.

¹⁴ Nnenemmyε nnό galógáló Ata Jisōs Kras ne gejeé eyigé εσωω gebε ne enyú ne nnό Mendoó Ukpea epyε enyú débε meko ama.

ŊWE ayi Pól ásamé mbaá echomele bɔ́ɔ Kras né Galasiya

*Pól alɔ́ matame ne achyεge
mmyemenene*

¹ Me Pól ne nsame ŋwe yina. Nlú ŋgbá Jisɔs Kras. Akwaá fɔ wɔ ájya me nnó mpyεge utɔ́ bi wɔ, ne yé muú fɔ ntó átó me wɔ. Elé Jisɔs Kras ne Ɛsɔwɔ Nte se, muú apyεé ji akwilé né negbo ne átóme me.

² Bɔ́ɔ echomele Jisɔs abi álú wé ne me, ácho geká ne me alɔ́ enyú bɔ́ɔ echomele Jisɔs né gebage mewaá Galasiya matame.

³ Nnɛnemmye nnó Nte sé Ɛsɔwɔ ne Ata sé Jisɔs Kras áléérégé enyú galógáló, ne apyε enyú débé né nesɔ.

⁴ Ji, Jisɔs Kras ne achyεé gemε jíí, agboó gétúgé gabo se ndere nte se Ɛsɔwɔ akelege nnó afere esé né utó mme gabo yina.

⁵ Ŋgɔ abε ne Ɛsɔwɔ te kwyakwya ne kwyakwya Amɛn.

Abya melóméló alu lé ama

⁶ Unó bi enyú dépyεé, upyε me nlá meno mekpo fuú. Ɛsɔwɔ akú enyú nnó débé bɔ́ɔ bii gétúgé galógáló ayi Jisɔs Kras aléérégé enyú. Yémbɔ wye né maá mboó gébé gachyε dekwɔré metɔ́ nyú délyage muú ayi akuú enyú, déwuú abya melóméló ayi meke.

⁷ Wáwálé alú nnó, yé abya melóméló ayicha ápó sé, ekosé

ayi enyú débɔ déwuú me. Yémbɔ, bɔ́ɔ alú abi apyεé nnó enyú dékwe tametame, ne ammyεé mámbúlé abya melóméló Kras.

⁸ Mfaánebuú ashulé yéndémuú mmyε ayi agarege enyú abya melóméló ayicha ayi alá pɔ́ fɔ ayi esé débɔ dégaré me enyú, yé ebe lé esé ambɔ́ɔ, yé ebe lé ekíénné Ɛsɔwɔ ewé etanege né mfaánebuú!

⁹ Njógé ne enyú nana wye ndere esé débɔ́ɔ nya mbe déjɔ́ nnó, mfaánebuú ashulege yéndémuú mmyε, ayi agarege enyú abya melóméló ayicha, ayi ala pɔ́ fɔ ayi enyú débɔ́ɔ mbé déwuú ne dékámé wye.

¹⁰ Nnó mejɔ́ wa epyεé nnó enyú déférégé nnó nkelege akwaá áfégé me? Chao! Wa nnó nkelege lé nnó Ɛsɔwɔ ne áfégé me? Nnó mmyε mbɔ́ lé mampyε matɔ́ ágógé akwaá? Mbɔ́gé ebe nnó nkelege mampyε le nnó matɔ́ ágógé akwaá, ebyénnó me mpɔ́ fɔ maá utɔ́ Kras wáwálé.

*Gefɔ́ eyigé Ɛsɔwɔ akuú Pól
nnó abε ŋgba*

¹¹ Aŋme ba, gógé me mpyε enyú dékaá nnó, abya melóméló ayi mbɔ́ ngare enyú ápó fɔ genó eyi akwaá ákwyεé ágarege.

¹² Yé mekwaá fɔ ayi achyεé me abya melóméló yina ápó. Yé muú ayi alere me ji ápó. Jisɔs Kras jimbɔ́ɔ ne ápyεé me nkaá ji.

¹³ Enyú dékaá géfógé muú ayi me mbɔ́ nlú nya gébégé nkwolege gepɔ́ eyigé bɔ́ɔ Jus

ბაბა ბაკვალეგე ოსაბა. ნე გებე ეყიგება მე ნუ ამუ ნე ოხომელე ბაბა ჯისას, აუუ უბალე დაბ. მმე ნე ოსჷე ნნო ნტა ოხომელე ბაბა ჯისას.

¹⁴ ნუნე ნა ნე გელაგე ატე გენკა ბა მპვა ენდემუი ნე გეპაგე ბაბა ჯისას ეყიგება, ნენდე მბა მპკანე ნა გეჷე დაბ მანკვალეგე გეპაგე უკუნე ანტე სე.

¹⁵ ემბა, გემეგე ნნო აბი მე, ოსაბა აბა მე მბე აჯა მე ნე უბა მელუ ბი, აკუ მე ნნო მბე მუი უბა.

¹⁶ გებე ჯი გეკვანეგე აპე მე ნკაა მაა მუი. აპე მბა ნნო ნგარეგე აბა მელმელ მაა მუი ენა მბაა ბაბა აბი ალა პა ბაბა ჯისას. ოყეგე მბა ე მუი აბი ნყე ბანე ნნო აჷე მე მაყე აპა.

¹⁷ ე ნე ჯეროსალე, ნკა ე ნყე ნნო ნგე ბაბა აბა მბე ნე მე ალუ ანგა ჯისას კრასა. მფე ლე ნე გებაგე მუაა არაბა. ოყეგე ნკერე მესო ნე მელ დამასკას.

¹⁸ ანე ალე აკოგე მფე ნე ჯეროსალე ნნო ნგე პიტა. ნყეგე მბელე ნე ე ნდა ნეკუი.

¹⁹ ნგე ე ნგა ჯისას ფა ამა ბა. ნგე ლე ჯემსი მენმო ატა სე.

²⁰ ოსაბა ალუ ნტეე ვა ნნო გენო ეყიგე მე ნსამე მბა მბაგე ფა გება.

²¹ ოყეგე ნტანე ჯეროსალე მფე ნე გებაგე მუაა სირია ნე გებაგე მუაა სილსია.

²² ნე გებე ეყიგება, მახომელე ბაბა კრასა აბი ალუ ნე გებაგე მუაა ჯუდია აბა ალუ დანკაა მე.

²³ აბა აუუ ლე მუი ნნო, “მუი აბი აბა ამმე ნა ამუ ნე ოსე ბაბა ოხომელე ჯისას

ალე გარე ნტო დეპარე ჯისას ოტირე ეი აბა ამუამე მანჩა!”

²⁴ ნე აფეგე ოსაბა ნდერე აკვარე გენვა ეა.

2

ანბა ჯისას ასე პალამუ აპეა

¹ ანმეე აფანეანი აკოგე, ოსე ნე ბანაბას დემა დეკვა დეფე ნე ჯეროსალე. გებეგე ნყე ნსე ტიტას აფე ნე ოსე ჭონჩო.

² მფე ნე ჯეროსალე გეტუგე ოსაბა ალერე მე ნნო ნყე. ნყეგე მბანე ლე ბაბა აბი აჯაა ნნო ალუ აკპაკრა ოხომელე ბაბა ჯისას დეკვალე ოსე ოსე, ნე ნგარე ობა აბა მელმელ აბი მე ნგარე ბაბა აბი ალა პა ბაბა ჯისას. მპემბა ნნო ოკაგე უბა ბი მე მპე მე ნე ობი მმაგე პე ნე უნო მმე დეტუ.

³ აკამე გენო ეყიგე ნგარე ობა. ე ოლე ტიტას მუი აყე ნე ოსე ალუ მუი გრეკ, ანმერე ფა ეი მეკრა მმე ნნო აბა მანსა ეი ნსა.

⁴ ემბა ბაბა ფა აბი აბაგე გება ნნო აფე მტა ნე ჯისას, აბე მეჩა ნსა ოენა. აბა ავა რენდო აკე ნე გელაგე ოხომელე ბაბა ჯისას. აპე მბა ნნო ასე დეფაა აკაა ნდერე ოსე დელაა მმემმე სე გეტუგე დეხომე მმე ნე კრასა ჯისას ნე ნნო აფუანე ოსე დეკვა ოკე აფე ნე მბე ბაბა ჯისას.

⁵ ნე დეკამე ე ობა აბი მბე ნე მეჯა ოენა ჩაჩა, ნნო ოკაგე ობა აჩა ვაალე აბი აბა მელმელ აგარეგე ნნო ონუ დეყეგე მბე ნე ეი.

⁶ ე ოლე ლე ბაბა აბი ალუ მმე ოკე აკპაკრა ბაბა აკვარე ე გენო გეფა ნე უნო ბი მე

ngarege wó. Ne yé ebwó abe lé ákpakpa, ewémbó epyeé yé me genó wó, néndé bós ako álú janja né mbe ushu Esowó.

7 Yémbó, nnó ebwó agaré me genó eyigé mbós mampyege, áge lé nnó Esowó afye me utó né amu mangare abya melóméló mbaá bós abi álá pó fó bós Jus wye ndere áfyéé ji né amu Pita nnó agarege bós Jus.

8 Mmye eké Esowó muú achye Pita uto nnó abe ngbá mangarege abya melóméló mbaá bós Jus wye ji ntó ne achye me utó nnó mbé ngbá ngarege abya melóméló mbaá bós abi álá pó bós Jus.

9 Pita ne Jemsi ne Jon bós alu nkane ukwa né echomele bós Jisós, ágegé nnó Esowó achye me echye né gefogé utó bina, áfyé esé ne Banabas amu manleré nnó esé dépyeé utó uma ne ebwó. Esé ako dékámé meko ama nnó me ne Banabas déjye dégarege abya melóméló mbaá bós abi álá pó bós Jus, ebwó ágáregé mbaá bós Jus.

10 Majyéé ami achye esé malu nnó détége mampógé ubya bó. Ne ge wye genó eyigé gebó gelu me metó mampye mbó.

Pól ashulé Pita ndo nnó alu kwólegé gepógé bós Jus

11 Ne gébége Pita achwós né Antiók nshya genó eyigé ji apyeé né mbe ushu bós ako néndé, genó eyigé ji apyeé gepó fó cho.

12 Ge mechó ewé epyeé. Gemege nnó bós abi Jemsi atóme áchwó, Pita abó acho

me mbwa menyéé ne bós abi álá pó bós Jus. Ne gébége bós bimbo áchwós, Pita aja mmye meso alyaa manyege menyéé ne bós abi álá pó bós Jus. Apyembo elé afós ekwó bós abi ajógé nnó abó mansó bós abi álá pó bós Jus nsó ne ácho mbwa ne bós Jisós.

13 Bós Jus abi afyéé metó ne Jisós ágyeré genó eyigé Pita apyeé. Yé ebe lé Banabas acho ntó mbwa né dembwólé bwó.

14 Ne ngégé nnó genó eyigé ebwó apyeé gepó fó ndere abya melóméló agarege, njós ne Pita né mbe ushu ebwó ako, nshulé ji ndo, nke wó ólu muú Jus, yémbó ókwólege sé gepógé bós Jus, ulannó ókpeage bós abi álá pó bós Jus nnó akwólege gepógé bós Jus?

Bós Jus ne bós abi álá pó bós Jus ápome mbógé áfyege metó ne Kras

15 Esé ne wó delú bós Jus tágétágé abi ákwólegé ebe. “Depó fó ankéé bós abi álú bós ubeé.”

16 Yémbó esé dékaá nnó muú abeé fó cho né mbe ushu Esowó gétúgé akwólege ebe Mosis. Muú abeé cho né mbe ushu Esowó mbógé áfyéé metó ne Jisós Kras. Esé ntó défyéé metó ne Kras Jisós nnó debe cho né mbe ushu Esowó gétúgé défyéé metó ne Kras. Epófó gétúgé dékwólege genó eyigé ebe Mosis ejós. Néndé muú aké akwólege ebe, abeé fó cho né mbe ushu Esowó.

17 Ne muú ákage jógé nnó esé abi démmye nnó défyéé metó ne Kras nnó debe cho né mbe ushu Esowó delú bós ubeé gétúgé déla débélégé

εβε. Muú ajógé mbò, εbyennò ajógé mbò elé nnó Kras apyεé εsé dépyεé gabo? Ερῶfó mbò!

¹⁸ Ελύ lé nnó mbògé mmagé kwòle mabe Mosis ayi mbó, nshyaá nnó álome, εbyennò nlere nnó nlú muú ayi akwene mabe.

¹⁹ Genó eyi gelú wyε gelú nnó, nlyaaá mambelege mabe Mosis néndé áji ne áwáné me. Εpyembò nnó mpyεge lé genó eyigé Εσωω akελεge.

²⁰ Ne ngbo ne Kras gébége awóme ji né gekwa. Me mpó sé meβε, elé Kras ne alu né genwá ya. Né genwá eyigé me nlú mbò né menyammyε nana, mfyεé lé metóó wa ne Maá Εσωω muú abóó gejeé ne me, achyε gemε jii getú ya.

²¹ Me nselé fó ulóó melu Εσωω bina εké ufuú yé genó wó. Mbògé ελύ wáwálé nnó muú abε cho né mβε ushu Εσωω gétúgé ábélege mabe Mosis εbyennó Kras agbo detu.

3

Mamfyε metóó ne Εσωω ab apwò mambele mabe

¹ Ε é enyú ukekene bóó Galasiya, ndé nefoó nenyεé enyú matoó? Enyú abi ápyε dékaá chanéné nnó áwó Jisós Kras né gekwa agbo gétúgé nyú!

² Gógé me ngii enyú genó gema. Εσωω apyε nya Mendoó Ukpea εchwò enyú mmyε gétúgé débelege mabe waá gétúgé déwuú abya melóméló défyεé metóó ne Kras?

³ Enyú dékenεge nnó? Deló genwáge nyú né utó Mendoó

Ukpea, nnó dékεlege manere geji né utó bi akwaá?

⁴ Enyú déγε gejamégé εfwyale gétúgé défyεé metóó ne Kras, nnó déγε εfwyale detu? Ερῶfó detu!

⁵ Gógé me mma ngii enyú genó eyigé fó. Nnó Εσωω achyεgé enyú Mendoó Ukpea, ápyε ufelekpa né metóó metóó nyú, elé gétúgé débelege mabe Mosis waá gétúgé déwuú abya melóméló défyεé metóó ne Kras?

⁶ Déγε muú ndere Abraham. Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Ji áfyé metóó ne Εσωω gétú eyigémbò, Εσωω ase nnó ji alú cho né mβε ushu wuú.”

⁷ Εwéna ελερεge εsé nnó elé bóó abi áfyεé metóó ne Εσωω ne alu upyáne Abraham wáwálé.

⁸ Muú akage kuú né mekomejóó Εσωω age nnó abó agaré me nya nnó meso gébé Εσωω apyε nyε bóó abi alá pó bóó Jus atene cho né mβε ushu wuú ndere áfyεé metóó ne ji. Dékaá mechwò εwéna te gébé eyigé Εσωω abó me mβε agare abya melóméló Abraham nnó, “Gétú jyε matoó bóó mme meko agene nyε galógáló wa.”

⁹ Gegé yε nnó, bóó ako abi áfyεé metóó ne Kras ágene nyε galógáló ndere Abraham afyεé metóó agene.

¹⁰ Né mbaá bóó abi áfere nnó εbwó ábelegé mabe Mosis ne abεé cho né mβε ushu Εσωω, utonkwa ulú ne εbwó wyε ndere ásámé né mmu ηwe Εσωω nnó, “Yéndemuú ayi alá bélégé yéndé εβε εwé

asame né mmu ηwe mabe utonkwa ubεέ ne ji!”

11 Γεγε γέ ntó ndere ελί mme gbɔηɔnɔ nnó “Muú abεέ fɔ cho né mbe ushu Εσωω gétúgέ abelege mabe Mosis. Néndé ása né mmu ηwe Εσωω nnó muú ayi Εσωω apyεε ji abεέ cho né mbe ushu wuú, gétúgέ áfyεέ metɔ́ ne ji abɔ́ geηwá.”

12 Muú aké abelege mabe, epófɔ́ nnó áfyεέ metɔ́ ne Εσωω. Εκágé be elé ndere asame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Muú aké apyεέ yéndégenó eyigé εbe εjɔ́, abɔ́ geηwá gétúgέ ábélege mabe aji ako.”

13 Ndere ελύμβɔ utonkwa úlú ne εsé ako néndé débele fɔ́ mabe Mosis mako wɔ́. Yéμβɔ elé Kras ne áwené gemége εsé né utonkwa bina. Ji akpa utonkwa bina né mmyε jíi age εfwyale gétúgέ εsé. Εpyε wyε ndere asame né mmu ηwe Εσωω nnó, “Utonkwa úlú ne yéndémuú ayi awɔme ji né genɔ́.”

14 Kras apyεμβɔ nnó galógálɔ́ ayi Εσωω alere Abraham abε ntó ayi bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus, ndere εbwɔ́ áfyεέ metɔ́ ne Kras Jisɔ́s. Ne nnó εsé abí défyεέ metɔ́ ne ji debɔ́ ntó Mendoó Ukpea ewé Εσωω anyéméno nnó achyεgέ εsé.

Εβεεkwɔregefɔ́ menomenyε Εσωω

15 Αημε ba, gɔ́gέ me nse genó eyi gepyεέ yéndé bíi ngaré enyú genó gefɔ́. Mbɔ́gέ bɔ́ apea anyεgéméno nnó ápyε genó, ne asanege bɔ́

ηwe, ye genó eyi gekwɔrege menomenyεέ ewémbɔ gepɔ́. Ne ye genó amage gbεέ sé wyε.

16 Wyεμβɔ ntó ne ελί ne menomenyε ewé Εσωω anyεέ ne Abraham εbwɔ́ ne mpyáne bíi. Mekomejɔ́ Εσωω ajɔ́ fɔ́ nnó Εσωω anyéméno mampyε unó bina mbaá Abraham ne “upyáne” bíi wɔ́, ewé εtene nnó gejamégé bɔ́. Ajɔ́ lé nnó ne “mpyáne” wuú mmyε ke muú ama. Ne muú yimbɔ́ elé Kras Jisɔ́s.

17 Genó eyigé me nkelege nnó enyú dékaá gelú nnó Εσωω abɔ́ anyéméno ne Abraham, ne asɔ́ mbeé nnó abelege ewú. Menomenyεέ ewémbɔ εbele aηme 430 ne Εσωω alé chyεέ mabe mbaá Mosis. Ne ndere ελύμβɔ, εbe εκágé tya fɔ́ menomenyεέ ewémbɔ ne εferege fɔ́ mbeé ayi Εσωω áσɔ́.

18 Ne mbɔ́gέ εbɔ́ εbe lé gétúgέ mabe ayi bɔ́ abélege ne Εσωω akarége unó bí ji anyéméno, mbɔ́ εbyennó menomenyεέ ewé Εσωω anyεέ epɔ́ yé genó. Ndere ελύμβɔ, elé gétúgέ menomenyεέ ewé Εσωω anyé ne Abraham ne achyε ji unó bí.

19 Ne ulannó Εσωω abɔ́ agbεέ mabe? Agbεέ mabe mampyε bɔ́ ákaá genó eyigé gabo alu. Ne mabe yina abɔ́ alú mambe kpaá te mpyáne Abraham ayi Εσωω abɔ́ anyéméno getú jíi achwɔ́. Εσωω apyε makiénné jíi achyεέ mabe yimbɔ́ mbaá muú ama ayi

atene metóómetóó ákwaá ne Εσωω.

²⁰ Muú ayi atenege metóómetóó mampye mechó etene, atenege fó gétúgέ muú ama, atenege gétúgέ bóó apea yémbó Εσωω atene wye jimbií.

Ula bi áfyéé ebe

²¹ Nnó ewéna etene mbó lé nnó ebe epófó meko ama ne menomenyéé ewé Εσωω anyéé? Chao! Ne mbógé ebe fó ébé ewé muú abelege abóó gerhá, mbó muú akage bée cho né mbe ushu Εσωω wáwáλέ gétúgέ abelege mabe.

²² Yémbó ása né mmu ηwe Εσωω nnó, “Gabo afwyané yéndégenó fa mme.” Ndere elúmbó, wye ndere bóó áfyéé metóó ne Jisós Kras ne Εσωω achyεge ebwó genó eyigé ji anyémenó nnó achyεgέ bóó abi áfyéé metóó ne Ji.

²³ Ne gemεge nnó dékaá meti ewé áfyéé metóó ne Jisós, mabe áfe esé ábelé eké bóó denó kpaá te Εσωω alere esé meti ewémbó ewé défyéé metóó ne Jisós.

²⁴ Ndere elúmbó, mabe abó alu élé nnó ábámé esé kpaá te Kras áchwóó, nnó esé défyεgέ metóó ne Ji, Εσωω apye sé debε cho né mbe ushu wuú.

²⁵ Ne nana ayi esé défyéé metóó ne Kras, mabe ábáme sé esé.

²⁶ Ndere elúmbó, enyú ako delu baá Εσωω gétúgέ défyéé metóó ne Kras Jisós.

²⁷ Enyú ako abi awyaá enyú manaá Εσωω manlere nnó decho mmye ne Kras, dese gepóge Kras.

²⁸ Né mbe ushu Εσωω, angya apó sé. Ye ólu muú Jus, yé ólu muú Grek. Yé ólu mefwε ye opó, yé ólu mendée ye mende, esé ako delu muú ama ndere dechome mmye ne Kras Jisós.

²⁹ Ne mbógé enyú delu bóó Kras ebyennó delú upyáne Abraham, ne dényéé nye unó bi Εσωω ányéméno nnó achyεge Abraham ne upyáne bií.

4

Detane né défwε dela ányéé getee

¹ Gógé me nti enyú matu né mechó ewéna. Mbógé maá ayi anye nye genó eyigé nte wuú anyéméno nnó achyεge ji álú mamáné, alu wye eké mefwε yé élé genó eyigémbó gelu ejíi.

² Né gébé eyigémbó, bóó abée wye abi ábáme ji ne apele ntó unó bi nte wuú anyéméno nnó achyεge ji. Apyéé wyεmbó kpaá te maá yimbó awene akwone gébé eyigé nte wuú ake ji ase unó ebimbó.

³ Mbóntó ne elú ne esé. Gébégé debó delu dambene né depóré Εσωω, dekwe afwe mbaá aló abi agbare mme.

⁴ Ne gébé eyigémbó titi gekwonege, Εσωω ató maá wuú achwó. Mendée abyε ji ndere ábyéne yéndémuú. Ji ntó abó alu né amu mabe bóó Jus.

⁵ Ji achwó né gefóó eyi mbó, nnó áfére esé né défwεre mabe, nnó Εσωω apye esé debε nkane baá bií.

⁶ Ne gétúgέ εσε délu nana baá bií, ato Mendoó Maá wuú εchwá κpe εsé metóó, επye εsé dékuú Εσωω nnó, “Nte! Nte!”

⁷ Ndere elúmbó, Εσωω apye nnó wá abege sé mefwε, abe lé maá wuú. Ne ndere wá olu maá wuú, onye nye ntó genó eyigé ji anyémeno nnó achyεgέ baá bií.

Mechá bóó Galasiya eta Pál metóó

⁸ Mbεmbe ayi enyú déla dékaá Εσωω wó, delu afwe mbaá unó bi ula pó yé aló uka.

⁹ Ne nana ayi enyú dékaá Εσωω yé njóó lé nnó Εσωω ne akaá enyú, ndé genó gepye enyú dékelege mankeré meso né mbaá ubya nkwa aló bina abi alá pó yé ne εshye. Dekεlege mama kpane defwe eta εbwó?

¹⁰ Enyú déchyεge enógé mbaá ndó eyifó, ámfáá abifó, gébé eyifó ne aηme ayi fó.

¹¹ Ndere dépyεé mbó me nwyaá εfó metóó nnó ndó fó utóó ba ebi mpyεé eta nyú unome nye mme detu.

¹² Aηme ba, nnene enyú mmyε nnó défómé depóré ebe debe ndere me néndé me nla ndere enyú déla pó sé né amu ebe. Enyú délu dampye me gabo chacha wó.

¹³ Dékaá nnó mbεmbe ayi ngare enyú abya melóméló, élé nemeé ne nepye me mbóó gébé njwóle ngare ji eta nyú.

¹⁴ Ne yé élé nemeé na nebo nelú éké mmuameno eta nyú, enyú delyaá fó me wó. Ne dése fó me ndere gebyanκwóge muú wó. Desε me éké ekiénné Εσωω. Dése me wáwálé

ndere debó désεle Kras Jisós jimboó.

¹⁵ Gébé eyigémbó, metóó megómege nyú eja kpaá epwá. Mbógé εbó ebe kókoge nnó enyú défere amε nyú déchyεé me, mbó dépyεé mbó. Ne nana metóó megómege εwémbó élé?

¹⁶ Nnó me nla muú mawame nyú élé ngarege genó eyi gelu wáwálé?

¹⁷ Bóó εfwyale bimbo, ákpane élé gechyεé nnó apye enyú dégbógé ne εbwó. Εbwó apyεmbó, εpófó nnó awyaá ηkyaá melóméló né metóó, apye élé nnó afyεé aηya né metóó metóó sé nnó enyú déboge élé gejee ne εbwó.

¹⁸ Εlóme nnó muú akpane gechyεé mampye genó mbógé awyaá ηkyaá melóméló né metóó, apyεge wyεmbó yéndégébé εpófó wyε lé gébégé me mbege ne enyú.

¹⁹ Baá ba, ngboó ne enyú dóó. Ne me nlu gene εfwyale gétúgέ nyú wyε ndere mendée agene εfwyale gébégé nebyεé nemmyε ji. Ne me ngene nye wyε εfwyale mbó kpaá te enyú desele gepóge Kras geko.

²⁰ Me nkage sé ndere mpyε gétúgέ enyú. Mbógé ebe nnó me nlu εwumbó ne enyú nana mbó nkage enya mejóó εwé ngarege enyú.

Abya maá Sara ne maá Haga

²¹ Enyú abi dékelege mankwólege mabe Mosis nnó dékaá genó eyigé ásame né ηwe mabe yimbo atome ne Sara εbwó ne Haggai?

²² Asa wye aké Abraham abo awyaá baá ande apea. Abye ama ne mendée ayi alu mefwε ne abyε ayifó ne mendée wuú ayi álá ápó mefwε.

²³ Ne maá ayi mendée ayi mefwε ábyéné, abyε lé ji ndere akwaá aké εβε. Ne maá ayi mendée ayi álá ápó mefwε ábyéné, abyε ji ndere Εσωω abó anyémeno ne Abraham.

²⁴ Mechó ewéna elúmbó elé eké nekanemejóó. Ne andée bina makpo apea atene mbaá ufóó menomenyεé upea. Haga atene mbaá menomenyεé ewé Εσωω anyé ne bóó Isrelí gébégé ji achyεé Mosis mabe né mekwε Sinay. Ne bóó abi ábyené εbwó né amu εβε alu afwé ndere baá Haga.

²⁵ Haga yina atene mbaá mekwε Sinay ewé elú né melo Arabya. Ji atene ntó mbaá melo Jerosale ewé elúmbó nana néndé ji ne bóó bií ako alu afwé mbaá mabe.

²⁶ Ne Jerosale ayi alu né mfaánebuú, bóó bií ápó fó afwé. Ji yimbó ne alu mma awese.

²⁷ Ji alu ndere mma se Sarah. Elú wye ndere asame né ηwε Εσωω nnó, “Wó menkwó mendée be ne metóó megómégó. Wó muú ola olu dankaa ndere nebye nemmyεé mendée nyoge ochoge ne metóó megómégó néndé mendée ayi menó wuú atene ji neba, abéé nye ne gejamégé baá apwó ayi menó wuú álá atene ji wó.”

²⁸ Anme ba, depó etiré na délere nnó enyú delu

baá menomenyεé Εσωω wye ndere Asek.

²⁹ Elú ntó ndere elú nya nnó, maá ayi ábyéné ji ndere akwaá akεlege, ammyε amu ne ayi ábyéné ji ndere Mendóó Ukpea epye nnó ábyé ji, wyεmbó ne elú ye nana.

³⁰ Yémbó ndé genó eyigé mekomejóó Εσωω ajóó? Ajóó aké, “Bú mendée ayi alu mefwεchoncho ne maá wuú ájye. Maá yimbó anyεé fó getege nte wuúchoncho ne maá ayi mma awuú álá ápó mefwε.”

³¹ Anme ba, dékage jóó nnó esé depó fó baá mendée ayi alú mefwε. Delu lé baá mendée ayi álá pó fó mefwε.

5

Debege sé afwe mbaá mabe

¹ Kras apye nnó esé detene mmyεmmyε sé. Elome nnó debe mmyεmmyε esé nnó ekágé dema dékere né défwere mabe.

² Wúgé, me Pól ngarege enyú nnó dekamege nnó asó enyú nsó, ebyennó genó eyigé Kras apye gepó yé enyú ne nsa fó chacha.

³ Ne mmage ngare enyú nnó yéndemuú ayi akamege nnó asó ji nsó, ebyennó abó mambele mabe Mosis mako.

⁴ Enyú abi démmye nnó debe cho né mbe ushu Εσωω gétúgé débelege mabe, kágé nnó défa mbwa ne Kras. Ndere dépyéémbó, depó sé né amu galógaló ayi Εσωω alerege.

⁵ Né eta sé, Mendoó Εσωω epye lé nnó esé déneré metóó, dégilé nnó Εσωω apye nye esé

détene cho né mbe ushu wuu gétúgέ défyéé metóó ne Kras.

⁶ Ne muú achogé mmye ne Kras Jisωs, yé aso ji nso, yé aso wó ewémba epye fó mecho chacha wó. Genó eyi geñeá gеме dóó gelu lé mamfyéé metóó ne Kras. Ewéna elerége né gejeé eyigé debóó ne ate.

⁷ Enyú debó dépyeé unó chanéné né geñwáge nyú ne Esowá, ndé muú cha ama agbe enyú nnó dékwolege se mekomejóó ayi alu wáwálé.

⁸ Muú ayi apelege enyú nnó dépyembó apó fó Esowá muú akuú enyú.

⁹ Neku nema ne nechóó eba.

¹⁰ Me nlu nwyaaá wyéé metóó ewémba nnó te mbaá enyú déchome mmye ne Ata, enyú déferége unó ndere me nferége. Ne yéndemuú ayi apye nnó enyú dékwé tametame, yé alu ndé gefogé muú, Esowá achyegé nye ji efwyale.

¹¹ Anme ba, mbogé me mbó ngarege bóó nnó ásogé muú nso ne abe cho né mbe ushu Esowá, mbó bóó Jus abo ammye sé amu ne me. Ne mbogé ebo ebe nnó mbó ne me ngarege, mbó matóó ásoó sé bóó Jus nnó me ngarege nnó elé gétúgέ Kras agboó né mfaá gekwa ne Esowá ápyeé bóó ábeé cho né mbe ushu wuu.

¹² Mbó nkelege nnó bóó abi abwólége mbó enyú metóó né mecho nso manso, ebwó abi áshige wye amu né mecho ewé, akpe ajye yé mbe ápe mmye ebwó ebwó ambóó.

¹³ Ne enyú anme ba, Esowá akú enyú nnó débe

mmyemmye nyú. Yémba ekágé dése nnó elé délu mmyemmye nyú, dékágé pyegé yéndegenó eyigé menyammye nyú akelage. Bogé lé gejeé ne ate anme dékpane ate defwe.

¹⁴ Néndé ebe ewé egbare mabe Mosis mako elé ebe ewé ejóó nnó, “Boge gejeé ne nte menme ndere bóó ne gеме jyéé.”

¹⁵ Mbogé enyú déké démmye ne ate eké menya mewaá eyi enóme ne enyeeé ate. Segé gébé, mbogé mbó fó wó déwane nye ate.

Kwolege lé genó eyigé Mendoó Ukpea elerege epóó gepoge akwaá

¹⁶ Genó eyigé me ngarege enyú gelu nnó, lyage Mendoó Ukpea eléré enyú genó eyi débóó mampye, déké dépyembó dépye fó genó eyigé menyammye nyú akelage.

¹⁷ Genó eyigé menyammye akelage gekelage fó genó eyi Mendoó Esowá ekelege. Ne genó eyigé Mendoó Esowá ekelege gekene fó ne genó eyigé menyammye akelage. Ndere elúmba, unó bina upea ummye ne ate. Ge ula bi enyú dela dékágé pye unó bi enyú dékelege mbó.

¹⁸ Ne mbogé enyú déké dépyeé genó eyi Mendoó Esowá elerege enyú, ebyennó mabe apó sé ne eshye né geñwáge nyú.

¹⁹ Uboubó unó bi menyammye mekwaá akelage nnó bóó apyegé ulú mme gbəñəñə. Ne unó bina

elé: Ubele ne bɔ́ tametame, ufere uboubu, eηméméne.

²⁰ Manjele áló uka, mafoó, mampage bɔ́, mawámé, mansoge metɔ́ ne bɔ́ gétúgέ apwɔ́ wɔ, metɔ́ usɔ́, use, angya, mbwa mamfa,

²¹ mamfyege ame né unó bɔ́, manyugé mmɔ́ mampyene bɔ́, mankene mapaá mabomabo, ne unó bi fɔ́ eké bina. Ne me nkwelege enyú mbeé ndere mbɔ nkwele mbebbe, nnó bɔ́ abi ápye ufɔ́ unó bina ányéé fɔ́ gefwa eyigé Eɔwɔ ágbárege.

²² Gepɔ eyigé Mendoó Ukpea echyege muú elé gejeé ne ate aηme, nechóchó, nesɔ, metɔ́ mekoge, ulɔ́ melu, gepɔ gelógélɔ́ ne mampyege genó eyigé ji anyémenó nnó apyéé,

²³ mansele depɔ peré, ne mágbárege mmyé. Muú aké apyéé unó bina, yé ebe ewé ji akwene epó.

²⁴ Bɔ́ abi álu bɔ́ Kras Jisɔs áferege amu né unó bi menyammye ákelege, alá eké bɔ́ abi áwɔme menyammye bwɔ́ ayi ákelege unó ebimbo né mfaá gekwa.

²⁵ Ne te mbaá Mendoó Ukpea echyéé esé geηwá, elɔme nnó esé ntó débε wye mankwlege genó eyigé ewu elerege.

²⁶ Ekágé débwεge mmye. Ekágé déjwáge ate ne ekágé désoge matɔ́ gétúgέ bɔ́ apwɔ́ enyú.

6

Pyege galógálɔ́ mbaá bɔ́ ako

¹ Aηme ba, mbogé dégege nnó muú nyú fɔ́ apye yéndé gefoge gabo, enyú abi délu dépyéé genó eyigé Mendoó Eɔwɔ elerege, sege ewú pere depóó ji átáné né gabo yimbo. Ndere dépyembɔ, sege gébé nnó ekágé muú nyú ntó akwe né mmuameno.

² Pogé ate aηme né matuú kpakpa ayi ebwɔ́ akpané. Déké dépyéé mbɔ, dépyéé genó eyigé ebe Kras eké enyú dépyégé.

³ Muú aferege nnó aηea geme dɔ́, ayi alá akágé póó nte muú ayi genó gelií ji, abwólége elé geme jíí. Apó yé muú fɔ́.

⁴ Yéndémuú acheré lé geme jíí, mbogé apyéé genó eyigé ji abɔ́ mampye chancha ne akágé do ebwɔ́ ewɔme ewé alá mege fɔ́ mmye ne nte meηme.

⁵ Néndé yéndémuú abɔ́ mampye ebií utɔ́ bi Eɔwɔ achyéé ji.

⁶ Muú ayi ágií mekomejɔ́ Eɔwɔ, abɔ́ mankarege unó ulúúl ebi ji awya uko achyεge ntó menlere wuu.

⁷ Débwólégé fɔ́ gemεge nyú, kágé nnó yé muú akágé jwyaá fɔ́ Eɔwɔ. Genó eyigé muú apene, geji ntó ne ji ágoógé.

⁸ Muú apεge genó eyigé menyammye akelege, mbwe ayi ji abɔ́ wye elé negbo. Ne muú apεge genó eyigé Mendoó Ukpea ekelege, mbwe ayi ji abɔ́ wye elé geηwá eyi gélagé byéé.

⁹ Esé débεge fɔ́ ne gepwa mampyégé galógálɔ́. Bii uchwɔ́ nyε ebi débɔ́ mbwe

ayi atanege wyε εβεγε dela deto né meti wó.

¹⁰ Ndere ελύμβο, yéndégébé dégege meti dépyε galógáló mbaá bós ako. Chacha ne aηme abi áfyéé metós ne Kras.

Pol achyéé kwyakwya majyéé

¹¹ Pεge ukpe kpe malo ηwe ayi me nsele εbwó wa membós nsame enyú matame mina.

¹² Bós abi aημεrege enyú mekpo mme nnó aso enyú nsó, ábwεge lé mmyε né mbaá unó bi εbwó apyεé nnó bós age εbwó. Ébwó apyεmbó nnó ékágé bós ámmyεge amu ne εbwó gétúgé ágare nnó Éσωω áwenege gemεge bós wyε elé gétúgé ákame nnó Kras ágboó né gekwa.

¹³ Yé bós abi asós εbwó nsó akwólege yé mabe mako. Yémbó akelege nnó asógé enyú nsó, ákene ábwεge mmyε nnó enyú délu bós bwó.

¹⁴ Né eta wa, me ndoó fó εbwó εwóme né genó gefó. Genó eyi gepyε me ndoó εbwó εwóme elé negbo ενiné Ata sé Kras Jisós agboó né mfaá gekwa. Gétúgé negbo ενii né gekwa ne unó mme ula upó sé me éké genó, ne me ntó mpó sé éké genó mbaá unó mme.

¹⁵ Yé asó muú nsó yé asós wó, ewémbó epó yé éké genó. Menó geno ayi aηea gemε apwós alú nnó Éσωω apyε nnó enyú debe bós ake.

¹⁶ Nηenemmyε nnó Éσωω apyε bós abi akwólege unó εbí menjós mbó, ábé nesó, alerege εbwó ulós melu bií nnó εbwó abε bós Éσωω ndere bós Isrēli.

¹⁷ Ne kwyakwya me njógé nnó ékágé muú fó ama achyéé me εfwyale néndé mabóme upa ayi alu me mmyε alerege nnó me nlú muú utós Jisós.

¹⁸ Aηme ba, nηenemmyε nnó Ata sé Jisós Kras álérégé enyú galógáló. Amen.

Ἡῤῥῆ **ayi Pól ásamé mbaá** **ε**chomele **ḃḃḃ** **Kras né** **Ἐ**φεσῶς

Matame

1 Me Pól ne nsámé Ἡῤῥῆ yina. Me nlú ἠgbá Kras Jisῶς ndere Ἐσῶῤῥῶ akelé nnó mβε.

Ntḃme Ἡῤῥῆ yina eta nyú ḃḃḃ Kras né melḃ Ἐφεσῶς, enyú abi délií mmye ne déchome mmye ne Jisῶς Kras.

2 Nnennemye nnó nte sé Ἐσῶῤῥῶ ne Ata Jisῶς Kras álerégé enyú galógáló, ne apye enyú débé né nesḃ.

Ἐσῶῤῥῶ alerege esé ulḃ melu gétúgέ déchome mmye ne Kras

3 Déféé Ἐσῶῤῥῶ. Ji alu Ἐσῶῤῥῶ ne Nte Ata sé Jisῶς Kras muú gétúgέ déchome mmye ne Kras, ji ajéle esé ne yéndé gefḃgέ méjé wuú ewé elú né malu ujwolé Ἐσῶῤῥῶ ayi mfaánebuú.

4 Gemege nnó Ἐσῶῤῥῶ akwyéé mme yina, ji abḃ me mβε ajya esé nnó débε ḃḃḃ bií, gébégέ déchome mmye ne Kras. Ji apyembḃ nnó esé débε ḃḃḃ ukpea abi muú álá kágé shulé ebwḃ ndo né mβε ushu wuú.

Né gétúgέ gejeé jí eyigé na,

5 ji abḃḃ me mβε ashúú nnó ji apye nye nnó esé débε baá bií ndere ákene né genó eyigé Jisῶς Kras apyéé nye. Ge genó eyige gebḃ gelú ji metḃḃ mampye mbḃ. Ne geji ne ji akélege mampye.

6 Getú eyigémbḃ ne débḃḃ mamfεge ji né gekpekpege galógáló wuú ayi ji alerege esé detú, ndere déchome mmye ne Maá wuú ayi ji abḃḃ gejeé ne ji dḃḃ.

7 Ἐσῶῤῥῶ akε ne manoḃ Maá wuú ami machyεé mme gébégέ ji agboḃ, awené gemεge esé, mmye eké Ἐσῶῤῥῶ ajinte gabo se, gétúgέ gekpekpege galógáló wuú

8 ayi ji alerege esé gejamé gejamé. Ἐσῶῤῥῶ né denḡa etií deko ne defḃḃ etií,

9 apye esé dékaá genó eyigé gebḃ gelú bibí, eyigé ji akélege mampye. Apye ntḃ esé dékaá genó eyigé gebḃ gelú ji metḃḃ mampye ndere ji ashúú me te gachií ábelé nnó Kras apye,

10 ndere ji ashúú nnó gébé eyigémbḃ gekwḃnege ji ányweré unḃ uko choncho, ebi ji akwyε, ebi úlú né mfaánebuú ne ebi úlú fa mme nnó Kras abε mfwa bwḃ.

11 Yéndé genó gekene wyε ndere Ἐσῶῤῥῶ abḃ ashúú me nnó eβε. Ji ajya esé nnó débε ḃḃḃ bií ndere déchome mmye ne Kras gétúgέ genó eyigé gebḃ gelu ji metḃḃ mampye ndere ji aké eβε te gachií.

12 Ji ajyaá ntḃ esé abi débḃḃ mβε dénere metḃḃ ne Kras nnó débε déféεge ji gétúgέ ḡḡḃ wuú.

13 Ne enyú déwú ntḃ mekomejḃḃ ayi alu wáwálé. Mekomejḃḃ yimbḃ elé abya melóméló ayi Ἐσῶῤῥῶ aferege nye enyú né efwyale gabo. Gébégέ enyú défyεé metḃḃ ne Kras ne Ἐσῶῤῥῶ achyεé enyú Mendoḃ Ukpea, ndere gelo

eyigé gélelege nnó enyú delu bɔ́ bii wye ndere ji anyé me meno nnó achyege.

¹⁴ Mendoó Ukpea elú ndere genó eyigé Eṣṣwɔ áchoó utó nnó ji apye nye eta esé yéndégenó eyige ji anyémeno nnó ápye mbaá bɔ́ bii. Ji awené gemége sé nnó esé débɛ bɔ́ bii nnó défɛge ji gétúgɛ ɲgɔ wuú.

Pɔl anenemmye mbaá Eṣṣwɔ gétúgɛ echomelé bɔ́ Kras né Efesōs

¹⁵ Te gébé eyigé me nwuú nnó enyú défyéé metɔ́ ne Ata Jisōs, ne nnó débɔ gejeé ne ate bɔ́ Eṣṣwɔ,

¹⁶ me nlú danlyaaá mantamege Eṣṣwɔ gétúgɛ nyú. Nteé enyú né mmyemenene.

¹⁷ Me ngigé nnó Eṣṣwɔ Ata sé Jisōs Kras, Nte ayi apwɔ́ amu, achyéé enyu Mendoó wuú nnó epye enyú débɛ ne denɲa ne nnó eti enyú ame ndere dékágɛ ji.

¹⁸ Nnɛne ntó mmye nnó Eṣṣwɔ apye gengbɔ́ jii gegɛné né mmu matɔ́ nyú, nnó dékaá genó eyigé ji akuú enyú nnó déneré metɔ́ wye. Ne mma nnenemmye nnó enyú dékaá gekpekpegé mejé ewé Eṣṣwɔ awyaaá né mfaánebuú ewé ji anyémeno nnó achyege bɔ́ bii.

¹⁹ Nnɛne ntó mmye nnó ji apye enyú dékaá gekpekpegɛ uto bii ebi upógɛ esé abi défyéé metɔ́ ne ji. Uto bina ebi upógɛ esé, elé wye gekpekpegé uto bi,

²⁰ ne Eṣṣwɔ asele apye Kras akwilé né negbo ne apye ji

ajwɔlé né egbe ebwɔnye wuú né malu ujwɔle Eṣṣwɔ né mfaánebuú.

²¹ Kras awyaaá uto ewuú ebi upwɔ́ yéndé gefwa eyi gelu fa mme, yé né mfaá. Ebi upwɔ́ ntó uto ákwaá, yé ebe lé ebi aló nchye. Ne ye muú ama ayi awyaaá gefógɛ gefwa eyigé na apó, yé né mme yina ne ayi achwɔ́.

²² Ne Eṣṣwɔ afye yéndégenó né amu ji ne apye nnó ji abe muú kpaá mbaá unó uko né echomele bɔ́ Kras.

²³ Echomele bɔ́ Kras elú menyammye wuú. Ewú egbeé ne uto Kras ne Ji apye yéndégenó né yéndé mbaá gebe ndere gebɔ́ mambɛ.

2

Eṣṣwɔ achyéé esé gerɲá ndere déchome mmye ne Kras

¹ Mbɛmbɛ enyú débɔ dégbɔ né depɔré Eṣṣwɔ gétúgɛ déla débelege mabɛ Eṣṣwɔ ne debɔ dépye nto gabo.

² Né gébé eyigémbɔ enyú débɔ dépye lé ubobo unó bi bɔ́ mme ápye. Dékwɔlege lé unó bi mfwa aló nchye abi mfaá akelege nnó enyú dépyege. Ji yimbɔ ne anyuú matɔ́ bɔ́ abi alá kelege manwú ne Eṣṣwɔ.

³ Wyembɔ ntó ne esé ako debɔ delu, dépye nya lé ubobo unó bi menyammye akelege. Dépye lé unó bi menyammye ne matɔ́ sé akelege. Abyé esé ako ne gepɔ gebogɛbo. Getú eyigémbɔ, Eṣṣwɔ abɔ alu manlere esé metɔ́ usɔ́ wuú ndere ji alerege nye yéndémuú.

4 Yémbə meshwε ayi Esəwə agene esé aja də́, ne gejeé eyigé ji abə́ ne esé gepwə amu.

5 Ye gébégé esé débə dégbə́o gétúgέ gabo se, Esəwə apye esé dékere né genwá chóncho ne Kras. Ne elé gétúgέ ulə́ melu Esəwə ne ji áwené gemége nyú.

6 Ndere esé déchomé mmye ne Kras Jisəs, Esəwə apye esé dékwilé né negbo ne ji, ne abwéé esé nnó dégbare gefwa ne ji né malu ujwəle Esəwə né mfaánebuú.

7 Esəwə apyembə nnó né gejamégé aηme ayi achwə́ né mbe, ji apye bə́o ako akaá gekpekpege ulə́ melu ebi ujame də́, ebi ji alere né gejeé gétúgέ genó eyigé Kras Jisəs apye.

8 Gétúgέ ulə́ melu Esəwə, ji afere enyú né efwyale gabo gébégé défyéé metə́ ne Kras, épó fə́ né uto bi nyú ne ji afere enyú né efwyale gabo. Elé echye ewé Esəwə achyegé.

9 Épó fə́ gétúgέ utə́ ulə́ ulə́ ebi enyú dépye. Ndere elúmbə, ékágé muú fə́ adogé ebwə ewəme.

10 Néndé esé délu elé amu utə́ Esəwə. Ji akwyéé esé ne apye décho mmye ne Kras Jisəs nnó délerege galógáló mbaá bə́o ndere ji akwyε me te gachií ábelé nnó dépyegé.

Esé ako delú muú ama ndere Esəwə apye esé déchome mmye ne Kras

11 Tege nnó mbembε bə́o Jus bə́o akuú gemεge bwə́ nnó, “Bə́o abi áśə́ ebwə́ nsə́,” abə́o akuú enyú abi délá

dépə́ bə́o Jus nnó, “Bə́o unyi gada.” Mmyéké genó ayi akwaá apyéé ne amu né menyammye.

12 Tege ndere enyú debə́ delu. Né gébé eyigémbə́ enyú depə́ mbwa ama ne Kras, enyú debə́ délu lé aηkéé né geluagé bə́o abi Esəwə abə́ ajaá nnó abε abii. Menomenyéé gejame ewé Esəwə anyéé ne bə́o bií, menomenyéé ewémbə́ épófə́ ewé nyú. Apyembə́, gétúgέ geno eyigé ji abə́ anyémeno nnó apyéé, yémbə́ ji anyé fə́ meno ne enyú wə́. Depə́ ye ntó ne genó gefə́ fa né mme eyigé enyú dénerēge metə́ wyéé. Ne débó depə́ fə́ mbwa ama ne Esəwə.

13 Yémbə́ nana Esəwə apye enyú déchome mmye ne Kras Jisəs, ji aja enyú abi délu nya tete ne ji, délá kwə́kwə́lé ne ji gétúgέ manó Kras amí machyéé mme gébégé ji gboó né gekwa.

14 Kras jimboó ne apyéé esé délu né nesə́ ne ate, néndé ji apye bə́o Jus ne bə́o abi álá pə́ bə́o Jus ákwé eké muú ama. Ndere ji apyembə́, Kras amu ekwə́ gepú ewé ebə́ ekare bə́o Jus ne abi álá pə́ fə́ bə́o Jus ne epye ebwə́ abə́o mawáme ne ate.

15 Kras agboge atyaá mabe bə́o Jus ako ayi apye bə́o Jus afaá mbwa ne bə́o abi álá pə́ fə́ bə́o Jus. Ji apyembə́ nnó ji ase bə́o Jus ne abi álá pə́ bə́o Jus ácho ebwə́ alá muú meke, ácho ntó mmye ne ji nnó epyegé mbə́ ebwə́ abε nesə́ ne ate.

16 Ndere ji apyembə́, aja bə́o

Jus ne abi alá pó fó bós Jus nnó anyé nesó ne Esowó ála ndere muú ama gétúgέ negbo eníné ji agboó né gekwa ne mawámé bwó ábyeé.

¹⁷ Ne Kras achwó, agaré abya melóméló ayi achwóó ne nesó eta nyú bós abi debo delu tete ne Esowó ne mbaá bós abi abó álú kwókwólé ne Esowó.

¹⁸ Ne élé gétúgέ genó eyigé Kras apye ne esé ako dégene meti mantene né mbe ushu nte sé Esowó dénenemmye né uto Mendoó Ukpea ewú ema.

¹⁹ Ndere elúmbó, enyú bós abi alá pó bós Jus dépó sé aṅkéé bó, bós abi áchwó élé manjwólé né mbaá jwólege. Enyú délá ambós meló, dékwe gelua gema ne bós abi Esowó ajyaá nnó abe abii. Ne dela ntó bós ula gepu Esowó.

²⁰ Enyú délu egbe gepú eyigé Esowó atenege. Abelé enyú né nebóme gepú eníné aṅgbá Jisós ne bós ekpave Esowó áfyéé. Kras Jisós jimboó ne alu ntaá eníne né gbarege ekwó gepú.

²¹ Kras ne agbare gepú eyina geko mbaá ama. Ne apye nnó gejamégé bós áchwóó né mmu nnó geji géwéné gebe echa ukpea mbaá Ata.

²² Ndere Esowó apye enyú déchome mmye ne Kras, apye ntó enyú détene chóncho ne ate aṅme abifó ako déla eké melu ewé Esowó ajwólege wye né Mendoó wuú.

3

Utó bi Pól apye mbaá bós abi alá pó bós Jus

¹ Ne gétúgέ Esowó apye bós Jus ne abi alá pó bós Jus ála muú ama, ne me Pól muú nkpe ne denó élé ngarege abya Kras Jisós eta nyú bós abi alá pó bós Jus, nnemmye gétúgέ nyú echomele bós Kras né Efesos.

² Mferé nnó enyú déwú me nnó gétúgέ uló melu ebi Esowó elerege, ji achyéé me utó bina nno mpyege né galógaló nyú.

³ Ne Esowó apye me nkaá genó eyi gebó gelu ji metóó bibii, wye ndere me mbó mbós me mbe nsame geji gachyéé eta nyú.

⁴ Ne mbógé enyú dékúgέ genó eyigé me nsame eta nyú, dékágé nye ndere epye ne nkaá depóré Kras etiré délu nya bibii.

⁵ Mbe mbe akwaá ábó ákaá fó depó etiré na wó, yémbó nana Mendoó Esowó epye aṅgbá Jisós ne bós ekpávé Esowó, bós ukpea bií ákaá deti.

⁶ Genó eyigé Esowó ábelé bibii gelú nnó ji áke ne abya melóméló ápye bós abi alá pó bós Jus ácho mmye ne bós Jus ála ndere upó né menyammye ama ne nnó ébwó ako ábó mejeé Esowó ne genó eyigé Esowó anyémeno nnó achyége nye bós bií. Kras Jisós ne apye nnó menomenye ewémbó ebe wáwálé.

⁷ Esowó ajya me né uló melu bií nnó mbe muú utó wuú, ngarege abya melóméló Kras né gekpekepegé uto bií.

⁸ Né geluage bós Esowó ako, me ne nlú mamané kó. Yémbó Esowó achyéé me gechachage

echye ewéna nnó ngarege abya melméló mbaá bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus. Ne abya melméló yimbɔ́ atome ne uchacha unó bí muú alá kagé méé ebi Kras achyege.

⁹ Utɔ́ ba ntó úlú nnó mpye bɔ́ ako akaá genó eyigé Esɔ́wɔ́ muú akwyéé unó uko ashuú mampye né genó eyigé ábelé bibíí tɛ ula ulɔ́ mme.

¹⁰ Esɔ́wɔ́ abɔ́ apyembɔ́ nnó gébé sé eyigé na gekwonege, echomele bɔ́ Jisɔ́s epye yéndé gefwage álo nchye eyigé gelu mfaá, ne uto aló nchye uko ukaa nnó Esɔ́wɔ́ awyaá denga dɔ́ né yéndé meti.

¹¹ Ji akɛ ne Ata se Kras Jisɔ́s apye mechɔ́ ewéna epye wye ndere ji Esɔ́wɔ́ abɔ́ ajɔ́ mé nnó ebe.

¹² Ndere Esɔ́wɔ́ apye esé déchome mpye ne Kras, ne ndere défyéé metɔ́ ne ji, esé dékágé tene né mbe ushu Esɔ́wɔ́ tágétágé débéeé fɔ́ ne efɔ́ metɔ́.

¹³ Ndere elúmbɔ́, nnene enyú mpye nnó débége fɔ́ ne gepwa metɔ́ elé me ngene efwyale gétúgέ nyú. Me ngene efwyale ewéna né galógáló nyú.

Pɔ́l anemmye gétúgέ echomele bɔ́ Kras né Efesɔ́s

¹⁴ Gétúge Esɔ́wɔ́ apye unó ulɔ́ulɔ́ bina, ne me ntome mano mme nnemmye mbaá nte sé Esɔ́wɔ́,

¹⁵ muú afyéé mabɔ́ mbaá mala upú mako né mfaánebuú ne mme.

¹⁶ Nnemmye mbaá Esɔ́wɔ́ muú awyaá gekpekre mejeé né mfaánebuú nnó ji apye

Mendoó wuú echyéé enyú eshye nnó matɔ́ nyú ábéné,

¹⁷ ne nnó Kras ájwolé né mmu matɔ́ nyú ndere défyéé metɔ́ ne ji. Nnemmye nnó gejeé eyigé enyú débɔ́ ne Esɔ́wɔ́ ne ate anme gepye enyú détene ne eshye.

¹⁸ Nnene ntó mpye nnó Esɔ́wɔ́ apye enyú chóncho ne bɔ́ Esɔ́wɔ́ abifɔ́ ako débɔ́ uto mankaá nnó gejeé eyigé Kras Jisɔ́s abɔ́ ne enyú ako, gepwɔ́ yéndégenó eyigé muú akágé méé,

¹⁹ ne nnó enyú dékaá nnó gejeé Kras eyigémbɔ́ geja kpaá gepwɔ́ amu, muú akágé kaá fɔ́ geji anere. Ndere unó bí uko úlú mbɔ́, débéeé ne gepɔ́gé Esɔ́wɔ́ geko.

²⁰ Déféé Esɔ́wɔ́ muú apógé esé ne uto bíí ebi úlú esé mpye. Ji akágé pye gejamégé ukpekre unó bí upwɔ́ ebi esé dégigé ji, yé ebi déferege.

²¹ Esé ako abí délú echomele bɔ́ Jisɔ́s, abí déchome mpye ne Kras Jisɔ́s yéndémuú anógé Esɔ́wɔ́ yéndégébé tɛ kwyakwya ne kwyakwya Amen.

4

Bɔ́ echomele Kras álú muú ama

¹ Me muú nkpe ne denɔ́ gétúgέ mpye utɔ́ Ata, nkpeage enyú nnó dépye gerwáge nyú gébe ndere Esɔ́wɔ́ muú akuú enyú akélege nnó gébe.

² Shulege mpye nyú mme yéndégébé, sege depɔ́ré nyú pere, koge metɔ́ mbaá yéndégenó. Bɔ́ge gejeé ne ate,

dépyege mbɔ, dépye fɔ unɔ bi ubalege atε mmye.

³ Myege nnó débε meko ama ndere Mendoó Ukpea epye nnó enyú décho mmye ne atε débε né nesɔ.

⁴ Esé bɔɔ echomele Jisɔs délu wye ndere upɔ menyammye ama. Ne elé wye Mendoó Ukpea ewú ema ne elú esé ako né mmye, wye ndere genó gelú lé gema eyigé Esɔwɔ akuú esé nnó dénergege matɔ wye.

⁵ Esé ako déwyaá wye Ata awu ama, ne wye lé depɔré Jisɔs déti dema ne esé ako dékwalege. Awyaá esé ako gefoge manaá Esɔwɔ mami mamaá.

⁶ Esɔwɔ esé awú dénógé alú elé ama, ji ne alú Nte esé esé ako. Ji ne alú mfwa esé ako, ji achyεge esé utɔɔ ebi débɔɔ mampye ndere ji akεlege. Ne mendoó wuú ejwalege né mmu matɔɔ bɔɔ bií ako.

⁷ Yembɔ Kras achyεé yéndemuú sé ewuú echyε ndere ji amε nnó ekwane ne yéndemuú.

⁸ Elú wye ndere asame né mmu ηwe Esɔwɔ nnó, “Gébégé Kras akwɔme ajyεé né melu ewé mfaá, aja gejamégé bɔɔ denɔ ákwale ji, ne achyεé akwaá ufɔɔ ufɔɔ echyε.”

⁹ Asa wye aké, “Akwɔ afe né mfaá”, ewéna etene nnó gemεge nnó Kras akwɔ né mfaá abɔ me mbe ashulé achwɔ fa mme.*

¹⁰ Wye lé ji awú muú ashulé achwɔ fa mme ne akwɔme ajyεé né malu ayi álú te mfaá

mfaá. Ji apyembɔ nnó ji apyε yéndégenó né yéndé mbaá gébe gelɔgélɔ ndere ji akεlege nnó gebe.

¹¹ Ji achyεé bɔɔ abifɔ echyε nnó ábé áηgbá Kras. Achyε abifɔ echyε nnó ábé abɔɔ ekpave Esɔwɔ, achyε abifɔ nnó ágárégé abya melómélɔ, abifɔ, achyε ebwɔ nnó ábé ambame ne anlere mekomejɔ Esɔwɔ.

¹² Kras apyembɔ nnó ji akpome bɔɔ Esɔwɔ ako mmye nnó ápyεge utɔɔ bií ne nnó ji apyε echomele bɔɔ bií ewé elú menyammye wuú ewéne,

¹³ kpaá te esé débεé ndere muú ama né matɔɔ sé ayi défyεé ne Maá Esɔwɔ ne dékágé ji chájéné. Debɔ mambε bɔɔ abi ábené né depɔré Esɔwɔ, kpaá te débεé ndere Kras jimɔɔ né gepɔ ji geko,

¹⁴ nnó esé débεge sé eké ambane abi anlere gebyɔ ásele mati défyε ne gebyɔ ábwɔlege amu ne ebwɔ. Ambáné álú eké baá makpe ayi mmye nnyi atene ájyεé we na ne we. Yéndé mbaá ayi mbyó ajyεé ne aji ajyε ntɔ, mbɔ ne epye ne bɔɔ abi ánléré gebyɔ álerégé. Anlere gebyɔ awyaá défyε mabwɔlége bɔɔ akame ne genó eyi gelú gebyɔ.

¹⁵ Déjógé lé genó eyi gelú wáwálé, ne débεge gejeé ne bɔɔ abi déjoge ne ebwɔ. Déké dépyembɔ, débεnege nyε né depɔré Esɔwɔ, né yéndé meti wye eké Kras muú alú muú kpaá né echomele bɔɔ bií.

* 4:9 Elú wáwálé nnó: Gejamégé bɔɔ ηwe áwyaá nnó Jisɔs ashulé afe né melɔ álo.

16 Kras ne afyéé yéndé gepoge menyammye né melu ewuú, yéndé gefére ne gepyéé nnó menyammye meko áchómé mbaá ama. Ndere elúmbò yéndé gepoge menyammye geké gepyé utóó bií chaḡéné, menyammye meko awene abenege gétúgé upò bina upogé ate né gejeé.

Jisós Kras achyege geḡwá geké

17 Me nkwelege enyú mbee né uto Ata nnó ékágé débé eké bós mme abi alá pò bós Jus. Ufere bwó upò ne mekpo ne ula.

18 Uferé bwó úlú kendeé. Ebwó apó fó ne geḡwá eyigé Esòwò achyege, néndé ebwó ákágé yé genó ne aḡea matóó.

19 Yé ebwó ápye genó eyigé gela gelómé fó, mmye egboó fó ebwó. Achyéé gemege bwó né unó bi ugbó mmye ne ápwyaá fó mampye úkwékwé unó.

20 Unó Kras ebi alere enyú dégií na fó wò.

21 Nferé nnó enyú déwú genó eyigé getome ne Jisós, ne áleré enyú aḡkwòle bií, né mekomejóó ayi wáwálé. Mekomejóó yimbò elé abya melómeló ayi atome ne Jisós.

22 Lyagé gekwenege gepò eyigé gepyé enyú debò dépye uboubò unó. Gekwenege gepò eyigé enyú debò déwyaá gechóó lé enyú chóó ndere gébwólé enyú mambe ne metóó mampye uboubò unó.

23 Kwòrege matóó nyú ne gefóó eyigé enyú déferege unó gebé genó geké.

24 Enyú debò mambe ne gepò geké ndere bós abi Esòwò akwyéé nnó afu ji. Gepò geké eyigé na, gelú lé gepò eyi gelú cho, ne pópó né mbe ushu Esòwò.

25 Ndere elúmbò, lyage gebyò dégarege lé wáwálé mbaá ate aḡme, néndé esé ako décho mmye delú ndere upò né menyammye Kras.

26 Metóó esogé muú nyú, ékágé akame metóó usóó eté ji apye gabo. Ne ékágé alá ne metóó usóó né bií kpogele.

27 Ne ékágé déchye danchòmeló meti ewé ji aḡmaá amu wye.

28 Mbogé muú abò ajoó ejo, abò manlyáá ejo apyeye utóó ne amu jíí jimbóó nnó abò unó bi ji ákágé kare ne bós abi alá pò ne ubi.

29 Muú nyú ajógé fó mejóó mebomebò, ajógé lé mekomejóó melóméló ayi apogé ate, ne akwánege né gébé eyigémbò, nnó mejóó nyú ebe mejóó ewé efyéé bós eshye ne echwóó ne galógáló mbaá bós abi awuú enyú.

30 Ékágé enyú dépye Mendóó Ukpea ebe meshwemeshwe né unó bi enyú dépye. Esòwò afye enyú Mendóó Ukpea wuú né mmye nnó ebe ndere gelo eyi gelerege nnó enyú delú bós bií, ne nnó bií uma ji awenege nyé gemége nyú.

31 Ndere elúmbò, débégé fó ne ufere uboubò ne ate: Debálégé fó matóó, desoge fó matóó ne ate, debége fó ne genyane ne ate, déchogé fó ate mabò, dépyégé fó nchye, déferege fó gabo ne ate né

yéndé meti.

³² Lerege elé uló melu ne ate, gege ate meshwe, jigé nte gabo ayi ate ayme apye ndere Esowó ajinte gabo ayi enyú dépye gétúgé genó eyigé Kras apyé.

5

Bege bóó gengbó

¹ Te mbaá Esowó abóó gejeé ne enyú baá bií, mmyegé nnó débè ndere ji.

² Gógé genwáge nyú gelere nnó déwyaá gejeé ne ate wye ndere Kras abóó gejeé ne esé kpaá te áchyeé genwá jií né galógál sé. Nkane ji ápyembó, elú wye ndere gepé eyi genóme gebé gelógéló né mbe ushu Esowó.

³ Ndere elúmbó, dékamegé muú fó awú yé né geluage nyú eñmenené ubele tametame yé gekwekwégé gepó, yé ame mamfyé né genó eyigé muú. Ne demmyege fó nnó enyú ne debè ne unó uko, néndé gefógé genwá eyigémbó gekwané fó mambé ne bóó Esowó wó.

⁴ Dekamege fó mejóó ewé echwóó ne mekpo unó ne gekekenegé mejóó ne gekwekwégé abya andée utanegé enyú né meno néndé ekwane wó. Genó eyigé enyú debóó mampye elé mantamege Esowó né unó bi ji apye né geluage nyú.

⁵ Kágé nnó muú ayi abelege ubele tametame, ayi awyaá gekwékwégé gepó, ye ayi afye ame né unó bóó (alú mbó lé muú ayi ánógé unó bina eké

esowó ayifó). Ji anyé fó gefwa eyigé Kras ne Esowó agbarége.

⁶ Dékamege muú fó abwólé enyú ne mejóó ewé ela épó ne mekpo ne ula. Elé gétúgé unó bina ne Esowó asóó nyé metóó ne bóó abi álá wuú fó ji.

⁷ Ndere elúmbó, déchogé fó mmye ne ufoó bóó bimbo,

⁸ néndé mbembe enyú débó délu né mmu gemua, nana enyú délu né mmu gengbó gétúgé Esowó apye enyú déchome mmye ne Kras. Ndere elúmbó, gógé genwágé nyú gebé ndere bóó abi álú né gengbó.

⁹ Elé gengbó eyigé na, ne gepye nnó esé dépyegé unó ulúló, ne ebi úlú cho ne nnó dégarege wáwálé.

¹⁰ Myegé mankaá genó eyigé dépyege metóó egóó Ata.

¹¹ Déchoge fó amu depyege ubobo unó bi bóó abi álú né mmu gemua ápyéé, dyáge lé ebwó malá.

¹² Elu lé mekpo unó manjóó depó etiré ebwó apye bibií.

¹³ Gengbó gegenegé né genó, bóó ágene ndere geji gelu ne ákágé ndere geji gelu wáwálé.

¹⁴ Mbó ne elú néndé yéndégenó eyi gengbó gegenege wye, gébwólege gela gengbó. Ge ula bi ajóó aké, "Peé wó ayi obelege gejya, kwilé né negbo, ne Kras apye nyé gengbó jií gegenege eta wye."

¹⁵ Ndere elúmbó, segé gébé nnó dépyege genó eyigé gelu cho. Dépyege fó unó eké unkekene bóó, pyege ndere bóó abi áwyaá defóó.

16 Dégege meti mampye genó gelógéló, pyege geji chánéné neídé bóó apye gabo né gébé eyigé na dóó.

17 Ekágé debe eké unkekene bóó, mmyegé elé mmye nnó dékaá genó eyigé Ata akelege nnó enyú dépyege.

18 Dényúgé fó mmóó dékwene néndé mmóó matene muú né genwá gebo-gebo. Gógé elé Mendoó Ukpea egbeé enyú né matóó.

19 Mendoó Ukpea egbege enyú né metóó, epye enyú dékwane makwa ayi átánege né bó nwe Esówo, défyege ate matóó ne makwa ayi atome ne Kras ne ayi Mendoó Ukpea alerege. Kwagé makwa yina ne matóó nyú mako défenge Ata.

20 Né yéndégenó eyi gepye, tamege nte sé Esówo yéndégébé gétúgé genó eyigé Ata Jisós Kras apye eta esé.

Pól achyege majye mbaá andeé ne anó

21 Yéndémuú nyú awúgé ne nte nnó dénógé Kras.

22 Enyú andeé anó, wúgé ne anó nyú wye ndere déwú ne Ata.

23 Menó alu muú kpaá mbaá mendée wyeé ndere Kras alú muú kpaá mbaá echomele bóó bií ewé elú menyammye wuú. Ne Kras jimboó alu Mempoó echomele wuú.

24 Ndere echomele bóó Kras ewuú ne ji, mbóntó ne enyú andeé anó débóó manwúgé ne anó nyú né yéndé meti.

25 Enyú anó, bógé gejeé ne andeé nyú wye ndere Kras

abóó gejeé ne echomele wuú kpaá te achyeé geme jíí né galógáló wuú.

26 Ji apyembó nnó ji afyee ewú né amu Esówo ndere genógé ukpea gébége ji ashwónége ewú ne manaá ne mekomejóó wuú.

27 Apyembó ntó nnó echomele bóó bií etene né mbe ushuú wuú jimbo ne genwá geké eyi gelome gepwóó amu ne nnó ebége fó ne deba yé gebágé dekoó né mmye, ebe lé echomele ukpea ewé muú álá kágé shulé ebwó ndo né meti fó.

28 Anó abó mambóge gejeé ne andeé bwó wye ndere ebwó abóó ne menyammye bwó ambóó, néndé mende ayi abóó gejeé ne mendée wuú ebyennó abó gejeé ne menyammye awú ntó.

29 Yé muú sé fó ayi apaá menyammye wuú apó. Déchyege menyammye sé menyee, décherege ji, wye ndere Kras apye ne echomele bóó bií.

30 Ji apyembó yéndégébé néndé esé delu upó né menyammye wuú.

31 Ge ula bi ásámé né mmu nwe Esówo nnó, “Getú eyigémbó mende abó manlyáá gepúgé nte wuú ne mma wuú acho mmye ne mendée wuú ebwó apea ála muú ama.”

32 Mekomejóó Esówo ayina apye esé dékaá menó genó ayi abó alu bíbí. Genó eyigémbó getome ne Kras ne echomele bóó bií.

33 Yémbó enyú abi débane neba dékágé pyege ntó geji.

Genó eyigémbò gelu nnó yéndé menò abò mambò gejeé ne mendée wuú wyε ndere ji abò gejeé ne gemε jií. Ne yéndé mendée menò abò manógé menò wuú.

6

Na ne baá ne ante ne ama abòó mambε

¹ Enyú baá melò wúgé ne amma nyú ne ante nyú, gétúgé déchome mmyε ne Ata, néndé γε genó eyi gélú cho mampyε mbò.

² “Nógé amma nyú ne ante nyú.” Γε ndò mbe ayi Esòwò anyéméno gébégé achyεé eβε aké,

³ “Dépyεge mbò, dégéne nye galógáló ne dényé neki fa mme.”

⁴ Enyú ante ékágé débε ne gepò eyi gepyε matòó asòó baá nyú. Wyεge lé ebwó né meti εwé délerege ebwó unó ndere abòó mampyε, déchyεge ebwó majyεé ndere Ata akelege.

Na ne áfwε ne ante abi abòó ebwó ábεé

⁵ Enyú áfwε, wúgé ne bòó abi abòó enyú ne εfò metòó, déchyεge ebwó énogé ne matòó nyu mako wyε ndere ebò eβε lé Kras, enyú dépyε ne jií.

⁶ Pyεge utòó enyú chanéné. Dépyεge fò wyε lé gébégé ebwó abεge aké agene enyú gétúgé dékelege nnó ebwó áfεge enyú. Ndere baá utòó Kras, pyεgé elé genó eyigé Esòwò akelege ne matòó nyú mako.

⁷ Pyεgé utòó ne metòó megómegò wyε éké enyú

dépyε mbaá Ata, épó fò elé mbaá mekwaá.

⁸ Kaágé nnó yé muú alú mefwε ye ápó, elé Ata ne achyεge εsé ako nsa né utòó ulúlú ébi εsé dépyεé.

⁹ Enyú ante wyεmbò ntó ne débòó mampyεge ne áfwε nyú. Déchyεge sé ebwó genyane. Kaágé nnó Ata ayi abòó enyú chóncho ne ebwó alú né mfaánebuú. Ne ji asòó mpa yéndémuú alerege fò angya.

Pól ajógé ndere bòó kras abòó matene ummyε ne danchomeló

¹⁰ Kwyakwya genó eyigé, me nkelege mangare enyú gelu nnó, bógé eshyε ndere déchome mmyε ne Ata. Ne gógé ji ase gekpekpege utó bíí apyε enyú détoó.

¹¹ Fyεgé unó ummyε uko ébi Esòwò achyεé enyú nnó détene ummyε ne mati défyá ayi danchomeló apenege.

¹² Néndé bee bina upó fò ne ate akwaá. Démmyε lé ne yéndé gefwage aló nchyε eyigé gelu né mfaá, ne uto aló nchyε uko. Démmyε ne aló nchyε ako abi ágbarege gefwa né malu ayi mfaá, ne abi áwyaá utó fa né mme yina ayi alú melu gemua.

¹³ Ndere elúmbò, bógé unó ummyε uko ébi Esòwò achyεé enyú nnó yéndégébé danchomeló achwógé ne εfwyale démmyε ékágé ji apwò enyú ne démmyεgé né kwyakwya détenege nye chanéné.

14 Ndere elúmbò, kpomege mmye. Ndere muú bee áwéle ekandá mamkpome mmye né utóó bíí, mbò ne enyú débóó mangarege wáwálé. Pyege genó eyi gelu chó né mbe ushu Esòwò, ewéna ebeé nye ndere genóge ummye eyigé muú bee akwere ewòme wuú nnó ékágé nekò né kpe ne ta ji.

15 Ndere muú bee afye unó uka utouto nnó ékágé ji áseré ákwe gébége aké alomege, mbòntó ne enyú débóó mangarege abya melóméló ayi apye bóó ábeé nesò ne Esòwò.

16 Genó eyigé fó eyigé débóó mampye gelu nnó, gbarege metóó ewé enyú défyéé ne Esòwò ebe enyú né mbe. Ewéna ebe nye eta nyú ndere genogé ummye eyi gegbeé nnó ámbeé danchòmeló ako ayi achwóó eké mewé akwònege fó enyú mmye.

17 Segé mamfere ayi Esòwò áferé enyú né efwyale gabo ábé ndere ela ummye ewe ekwerege mekpo muú bee, nnó ekágé ji akpa gepa. Sege ntó mekomejòó Esòwò ndere aparanja ayi Mendoó Ukpea echye enyú nnó démmyege ummye ne ji.

18 Gígé Esòwò nnó apógé enyú yéndégébé né mmyemenene. Negemmye né yéndégenó eyigé enyú dékelege. Pyege mbò ndere Mendoó Ukpea elerege enyú meti yéndégébé. Ndere elúmbò, begé peé né yéndégenó eyigé gepye, dékogé metóó gbene. Nege ntó mmye yéndégébé mbaá bóó Esòwò ako.

19 Nege ntó mmye getú ya, nnó yéndégébé nké nkelege mangare abya melóméló, Esòwò achye me mekomejòó nnó ngare, mmbegé fó ne efò metóó mampye bóó akaá depòré abya melóméló etiré debò delu bibíí.

20 Elé gétúgé abya melóméló yina ne Kras atòme me, ne nana nlú né denò gétúgé mbò ngarege abya melóméló wuú. Negemmye nnó Ata apóó me mbegé ne efò metóó mangare abya melóméló yina ndere me mbóó manjòó.

Kwyakwya matame

21 Menme sé Tikikòs ayi mbóó gejeé ne ji dóó, ne nte muú ayi dékágé líí mmye ne ji ndere apye utóó Ata achwógé, agarege nye enyú yéndégenó eyi getome ne me, ne enyú dékágé nye ndere depò dekene ne me wéna.

22 Elé wye getú eyigé na ne me ntòme ji eta nyú nnó ji apye enyú dékaá ndere esé délu wéna, ne nnó afye enyú eshye.

23 Nenemmye nnó Nte sé Esòwò ne Ata Jisòs Kras apye enyú ayme sé debe nesò ne ate, débò gejeé ne ate, ne nnó défyege wye metóó ne Esòwò.

24 Mma nnemmye nnó Esòwò alerege galógáló mbaá bóó ako abi abóó gejeé eyi gela gebyeé ne Ata Jisòs Kras te kwyakwya.

ŊWE ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ɔ Kras né Filipi

*Pól atamege bɔ́ɔ Εσωω né
melo Filipi*

1 Me Pól ne Timoti ne désamé ηwe yina. Εσέ delú baá defwé Kras Jisɔs. Detame ηwe yina eta enyú ako abi delú bɔ́ɔ Εσωω né melo Filipi gétúgέ défyéé metɔ́ɔ ne Kras Jisɔs, ushuú mbɔ́gέ ákpakpa ne bɔ́ɔ abi ápóoge mampye utɔ́ɔ né gepúgέ Εσωω.

2 Nnenemmye nnó Nte sé Εσωω ne Ata Jisɔs Kras áléregé enyú galógál, apye enyú débé ne nesɔ.

*Pól atamege Εσωω ne
anenemmye gétúgέ bɔ́ɔ Εσωω
abi dlú né Filipi*

3 Yéndégébé me ntege enyú, ntamege Εσωω ayi nnógé,

4 ne yéndégébé me nké nnenemmye gétúgέ enyú ako mbéε ne nechóchó né metɔ́ɔ.

5 Me nnenemmye ne nechóchó néndé te ula ulɔ ebi enyú defyéé metɔ́ɔ ne Εσωω kpaá te fina, enyú decho amu ne me nnó dégáre abya melóméló ajyége mbe.

6 Ne nkaá wáwálé nnó Εσωω alɔ́ɔ mampye utɔ́ɔ ulóúl bina né genwáge nyú. Ne nkaá ntó nnó ajye nye wye mbe ne ubi kpaá te ánérege bíí bi Jisɔs Kras akerege nye fa mme.

7 Ndere nnénemmye ne nechóchó gétúgέ enyú, elú

galógál nnó me ntégé enyú mbɔ, néndé delú me metɔ́ɔ chi chi chi. Enyú ako decho amu ne me né εshye ewé Εσωω achye εsé mangaré abya melóméló ajyége mbe. Gébé eyigé me nlá nlu dankpé denɔ ne nana yina ayi nlu né denɔ, mmye nnó mpye bɔ́ɔ akaá nnó abya melóméló alu wáwálé.

8 Me nshyáge mmye mangé enyú ne geje eyigé Kras Jisɔs abɔ́ɔ ne enyú. Mechó ewé menjɔ́ɔ mbɔ, Εσωω ne akaá nnó elú wáwálé.

9 Ne nnenemmye mbaá Εσωω nnó gejeé eyígé enyú débɔ́ɔ ne ate géwéné géjyégé mbe mbe, ne nnó enyú dékágé Εσωω chánéné, efeé ne dékágé nye genó eyi gélú cho ne eyi gélú gyéé.

10 Mbɔntó ne dékage nye mampye genó gelógéló. Ne debéε nye matɔ́ɔ mmu pópó ne muú ashúlégé fɔ́ enyú ndo nnó dépye gyéé kpaá te bíí bi Kras Jisɔs akérege meso.

11 Nlú nnénemmye nnó Jisɔs Kras ápyé enyú débɔ́ gepɔ gelógéló mampye unó ulóúl. Bɔ́ɔ ágege unó ulóúl ebi enyú depyéε, ánoge nye Εσωω ne áfege ntó ji né gétúgέ nyú.

*Pól alu ne nechóchó nnó yeé
elé ji akpené denɔ mekomejɔ́ɔ
Εσωω ajye mbe*

12 Anmé ba, nkelege mampye enyú dékaá nnó εfwyale ewé me ngéne mbɔ, epye nnó abya melóméló ajyége mbe mbe.

13 Ne gétú eyígémbə, bə́ abee ako abi ábáme dachi mfwa Rom, chóncho ne bə́ abifo ako abi álú wéna ákaá nnó me nkpe denə gétúgé nlú muú utó Kras.

14 Ebye fə́ mbə wó. Gétúgé denə etiré me nkpené, gejamége aɲmé ábó eshye né mabə Ata apwə ndere mbembe. Agárege wye mekomejə́ Əsəwə gárege. Yéé efə epə ebwó mató.

15 Yéé élé elúmbə, aɲmé abifo abi ágárege abya Kras, ágege me mató ákiúge ebwó mmu ne ákélege nnó ebwó aɲeá gеме apwə me. Yémbə abifo ágárege abya Kras ne mató bwó mmu pópó.

16 Bə́ abí ágárege ne mató pópó, ábó gejeé ne me, ne ákaá nnó Əsəwə ne aɲaá me nnó mbe fa né mmu gepúgé denə. Ulannó me nlú fa? Elé gétúgé mmye nnó mpye bə́ ákaá nnó abya melóméló alu wáwále.

17 Abi ákelege maɲeá gеме apwə me ágárege abya Kras ne mató mabomabo. Ebwó akélege nnó apye me ngé efwyale fa né gepúgé denə.

18 Yémbə, yéé ememe ewémbə eme me wó. Genó eyi geɲeá də́ gélú nnó ebwó ágarege wye élé abya Kras né mati mako. Yéé ágáre ne mató pópó yéé lé ne mató mabomabo, metó egó wye me gó.

19 Metó egó wye me né mmyemenene nyú ne Mendoó Jisəs Kras ewé epóge me. Gétú eyígémbə, nkaá nnó Əsəwə aferege nyé me

né efwyale gabo ne mbə́ nyé geɲwá.

20 Ndere elúmbə, me mbelé uméé né metó wa nnó me Pəl ngarege wye abya Kras gárege, nlá ngaré wó mkpane mekpo unə. Yéé me nkili yéé mgbóo mpye bə́ ánóge Kras.

21 Néndé me nferé nnó mbege mebe mpyéé wye utó Kras pyéé ne mgbogé élé gekpékpége nsá né egbé wa.

22 Ne mbege mebe ebyennó mpyéé nyé wye utó Kras pyéé. Ndere elúmbə, nkágé fə́ ámé ayi mbə́. Wále negbo ah wále neki ah nkágé.

23 Nkwé mantélé. Mati yina apeá. Mbə́ mbə ewé ndé? Ebó elú me galógáló nnó nlyaa mme yina nɲyé mbé ne Kras. Epwə nnó me mbé mebe.

24 Né egbé ewefə, elú galógáló nnó me mbé mebe gétúgé nyú, epwə nnó nɲyé mbé ne Kras.

25 Nkaá wáwále nnó Əsəwə apye nyé me nnó mbé mebe gétúgé enyú nnó mpóoge enyú déwéné déjyége mbe né utó bií ne nnó débé ne néchóchó né deporé Jisəs.

26 Ula bi me nɲóge depə etiré na ulú nnó mmagé kéré meso eta nyú, débéé nyé ne gempóge gétúgé genó eyigé Kras Jisəs apye eta wa.

27 Genó géma gélú nnó gepóge nyú gélerége nnó enyú dekaá abya melóméló Kras. Ne yéé nchwó ewú, yéé nchwə sé wó, nkelege manwúgé lé nnó enyú détené chánéné, metó ema, meko ama, démmye chónchó nnó abya melóméló ayi enyú

dékwálege né depǎré Jisǎs ájyégé mbembé.

²⁸ Nkẹlege ntó manwúgέ lé nnó, defǎó fǎ yé genó, cháchá eyigé bǎó abi ápáa enyú ápyéé ne enyú. Depyégémbǎ, ẹwéna ẹbé nye ndere gepǎ eyi gélerege nye ẹbwǎ nnó Ẹsǎwǎ awane nye ẹbwǎ, ne apyéé nye enyú demye dépwǎ.

²⁹ Me njǎge mbǎ gétúgέ nnó, ẹlé enyú ne Ẹsǎwǎ apyéé nnó défyégé fǎ lé metǎó ẹwuẹwu ne Kras Jisǎs. Apye ntó nnó dégéné ẹfwyale gétú ji.

³⁰ Ne ẹsé ako décho amu démmye ummye bina nkane enyú débó dégéné me mmyéé ne nkane déwúu mbǎ nana nnó nlú mmye wye mmye.

2

Aṅkwǎlé Jisǎs áshulé gemẹge bwǎ mme ndere gepǎgέ Jisǎs géleré

¹ Me nkaá chánéné nnó enyú délu bǎó ama ne Kras, ne afyéé enyú ẹshye. Ne gejeé eyigé ji abǎó ne enyú, gépye mmye ẹfyǎó enyú mmu. Ne dénye denjme ne ate ne Mendóó Ukpea, délu ne matǎó malǎmǎlǎ ne ate, dégéné ate meshwe.

² Ndere ẹlúmbǎ, nkpa enyú geka nnó déneré mampye metǎó ẹgǎgέ me. Nkẹlege nnó enyú débé metǎó ẹma, débó gejeé ne ate, debe meko ama, ne déférégέ genó géma.

³ Délerégé fǎ nnó denjéá gemẹ depwǎ ate, ne débwegέ fǎ mmye nnó enyú ne depwǎ amu. Yémbǎ, sége gemẹge nyú nnó dépǎ yéé ẹké genó,

dépélé ate abifǎ nnó anjéá gemẹ apwǎ enyú.

⁴ Muú abǎgέ genó mampye, apyégé fǎ ndere gépoge lé jim-bíí, apye ndere gépogé ntó bǎó abifǎ ako.

⁵ Ne gepǎge nyú ntó gébé nkane eyígé Kras Jisǎs gébǎ gelú.

⁶ Yéé ẹlé Jisǎs alú ẹké Ẹsǎwǎ né mati mako, agbare fǎ amu wye kenké nnó alu janja ne Ẹsǎwǎ wǎ.

⁷ Yémbǎ, ashulé mmye jii mme alá ẹké maá defwé. Ase gepǎgέ mekwaá, ábyé ji alu ẹke mekwaá.

⁸ Ndere alu mekwaá wǎwǎlé, ase gemẹ ji nnó apǎ yéé genó. Awú wye majyéé Ẹsǎwǎ kpaá te akame negboné mekpo unǎó né mfaá gekwa.

⁹ Gétú eyígémbǎ Ẹsǎwǎ abweé ji mfaá, abelé né melu enógé ẹwé ẹpwǎ malu mako. Achye ji mǎbǎ ami mawya ncha mapwǎ mǎbǎ mako.

¹⁰ Ẹsǎwǎ apyembǎ nnó, bǎó abi álú né mfaá ne abi álú fa mme ne melo áwuú bǎó, áwugé mǎbǎ Jisǎs, yéndégébé, átóme mánó mme.

¹¹ Ne yéndémuú ajǎgέ nye aké, Jisǎs Kras alu Anya Ata ayi ápwǎó amu. Ajǎgέ mbǎ, achyege mbǎ lé enógé mbaá Nte sé Ẹsǎwǎ.

¹² Anjme ba, wye ndere enyú débó déwúu mé majyéé ma gébégέ me nlú ne enyú, ne ushuú nana ayi me nlá mpǎ sé ne enyú, nkẹlege nnó déwúgέ majyéé ma depwǎ yéé ndere mbembé. Kwǎlege wye majye amimbǎ ne matǎó

nyú mako, démmýégé ne εφο né metάó, mampýe unό bi ulérege nnό Εσωθo aferege enyú né εfwyale gabo.

13 Enyú dekage pye unό bina ne metάó ema, néndé elé Εσωθo jimbάó ne achýege enyú εshýe. Ji apýeé enyú debάó metάó mampýe unό bi ji akélege. Ne alerege enyú meti εwe dépyéε ubi.

14 Ne yéndegenό eyigé dépyéε, pyége géjí, déshulége ate ndo yé mawáme déwamége fó ne ate.

15 Dépyége mbό débéε matάó mmu pópó, muú fό ashulége fό enyú ndo nnό dépye gyéé. Ne enyú baá Εσωθo, yéé elé délú né mpu bάó ube, bége ne gepo gelógéló, gégénége eké ambe ágénege ne utuú né mfaá.

16 Gbárege abya melóméló ayi achýege bάó genwá eyi gélagé byé ne metάó ema. Depýege mbό, bií εbi Kras Jisωs akérege meso fa mme, me ndoó nyε εbwo εwómé nnό mpye utάó mbό nsá, nlomé gatelé mpwá.

17 Mbε ne metάó megomεgο ne nechóchό ne enyú ako, yéé εbe lé nnό manoó ma magbélé mme eké mmάó gepε né gepε eyigé nyú ndere dégene εfwyale gétúgé matάó ayi défyéé ne Kras.

18 Gétú eyigémbό, bége ntό ne metάó megomεgο ne nechóchό eké me.

Pól akelege mantό Timoti ne Epafrudytos né Filipi

19 Mbό wya uméé mantό Timoti εta nyú mbógé Ata Jisωs

achýege εshýe. Akerégé εta wa, agarege me ndere enyú délú εwumbό, metάó ntό εgόó me.

20 Yéé muú yichá ayi enyú ntό délú ji metάó eké Timoti apo. Ji asomege ntό nnό waá depo dékene mbό chancha né enyú εwu, waá dékéné ah?

21 Néndé, bάó abifo ako apýé lé unό bi εbwό akélege, ápýé fό ndere Jisωs Kras akélege.

22 Yémbό enyú dékaá me ndere Timoti aléré nnό ji awya gepo gelógéló. Néndé, ndere maá ábéé ne nte wuú, wyεmbό ne Timoti apýé utάó ne me nnό dégáregé abya melóméló ajýege mbe.

23 Gétú eyigémbό ne ji alu maá ayi nneré metάó nnό ntome achwό εta nyú ténéténé mbógé ngegé ndere mpa wa ábéé.

24 Ne nkamé ntό wáwálé nnό Ata apýege, mbélége fό dάó, nchwό ngé enyú.

25 Ngé nnό elú galógáló nnό ntό kpé menmé sé Epafrudytus akéré meso εta nyú. Ji alu ntό muú ayi εse ne ji dépyéε utάó choncho ne ammye ntό choncho ne me eké muú bee mampýe nnό abya melóméló ajýege mbe. Elé ji ntό ne alu muú dentάó ayi enyú détome nnό achwό apόo me ne unό bi nkélege.

26 Nkélege nnό ji akéré εta nyú néndé, ashyage mmye dάó mangé enyú, cháchá gébége ji akaá nnό enyú déwú nnό ji amée.

27 Abό amée wáwálé, εla gachýeé mbό agbό. Yémbό Εσωθo agé ji meshwε apýe

ji atóo, agbo wó, ne agé me meshwe ntó nnó ekagé efwyale ewéchá ema echo ne ewé menwya mé.

²⁸ Gé ula ubi me nkelege mantó ji nnó akéré meso wáwá mbó, nnó enyú degéégé ji débè ne nechóchó. Ne efwyale wa ejámé sé dṵó.

²⁹ Achwṵgṵ, sége ji ne nechóchó. Ji ntó alu menmṵ enyú né mabo Ata. Ne chyegṵ ufṵó bṵó bina enógé.

³⁰ Néndé, ase fṵ genwá jíí eke genó wó, gétúgṵ utṵó Kras. Ela gachyṵé mbó agbó ndere achwṵó mampoó me né unó bi enyú délá gé meti manchwṵ pye wó.

3

Muú afyegé metṵó ne Kras, Esṵwṵ apye ji atené cho né mbe ushu wuú

¹ Anmṵ ba, bégé ne nechóchó né mabṵ Ata. Me mbeé fṵ ne gepwa manyuaré nsá depṵ etiré mbṵ ngaré mé enyú, néndé dépoge nyṵ enyú.

² Ségé gébé ne bṵó abi ápye utṵó unómé, álú eké bṵ mamye, néndé ebwṵ átome wye eshye nnó ásó unó ande ne ábé ankwólé Jisṵs.

³ Esé ne délú bṵó Esṵwṵ. Wáwálé esé ne asṵó esé nsṵ ayi wáwálé epṵfṵ ebwṵ, néndé esé denoge ji né eshye ewé Mendṵó Ukpya echyegé esé. Esé dewya gempṵge gétúgṵ genó eyigé Kras Jisṵs apye eta sé. Ne dépélé fṵ lé unó bi akwaá apye né gepṵge akwaá, ndere mansṵ nsṵ.

⁴ Yṵé élé me nkage mpye uno ebi me mbó mpye mé né

mekṵ menyammye. Mbṵgṵ muú aferégé nnó abṵó nsá né unó bi ji apye né gepṵge akwaá, me nlu menṵ mbe.

⁵ Néndé ábyégé me, mbelé ndṵ enéé, ásó me nsṵ. Me nlu muú Hibru tágétágé, ntané ntoné Benjamṵn né melṵ Isrṵli. Me mbelé mabé ukwene antṵ sé chṵnṵné néndé me nlu muú ekwṵ bṵó Farasi.

⁶ Ne gétúgṵ mabé yimbṵ, me nkpa gechyṵé, mpye echomele bṵó Jisṵs ágé efwyale. Ne me mbṵó mbelé mabé yimbṵ ako yṵé ema nkwe wó. Gétú eyigṵmbṵ mbó nlu cho, muú ákágé shulé fṵ me ndṵ.

⁷ Yṵmbṵ yéndé unó bi me mbó mferé nnó mpyegé mbṵó nsá, nse nnó úlú lé únómé, upṵ sé me eké genó gétúgṵ genó eyigé Kras apye eta wá.

⁸ Genó eyi gefṵ gélú nnó unó uko ebi mbó nwyṵ, nse ubi uko nnó élé unómé. Nkelege lé nnó nkaá Kras Jisṵs, Ata ayi me nnóge. Ji ne apwṵó amu né genwá ya. Né gétú jíí me nlyáá unó uko uno, nse ubi eké debi nnó nkaá ji chṵnṵné ne nno

⁹ mbe metṵó ema ne ji. Nkélégé fṵ mantṵné cho né mbe ushu Esṵwṵ né mmu eshye wa, mmyeké mambélegé mabé sé bṵó Jus. Me nkelege mambé cho né ushu Esṵwṵ, anenege me meti gétúgṵ me mfyṵé metṵó wa ne Kras.

¹⁰ Genó géma eyigé me mfyṵé amṵ wye gélú nnó, me nkaá Kras Jisṵs ne utṵ Esṵwṵ ebi upye ji akwilé né negbṵ.

Nkelege ntó nnó ncho amu ne ji ngéné efwyale ndere ji agené, ngbó ntó nkane ji akamé negbo agboó.

¹¹ Nnó yé ema ébé nnó gébégé ngbogé *Esowá* apye me nkwilé né negbo.

Pál agarege ankwólé Jisós nnó áse gekágé neke jii

¹² *Epófó* nnó me mbó mé unó bina ne epófó ntó nnó me nlu mé cho né mbe ushu *Esowá*. Yémbó me nlu mmye manjye wye mbe jyé. Nnó mbó genó eyigé Kras Jisós abó abelé mé eta wa. *

¹³ Anmé ba, ndoó fó ebwá ewáme nnó mgaré mé unó bina né amu ya. Genó géma eyigé mpyéé gélú nnó, me njigé nte unó bi ukoó mé né meso, mmyégé mambó ebi ulú né mbe. †

¹⁴ Me ntome wye eshye nnó njyégé mbe né gebá eyigé nkwanégé wye mbóó nsá né mfaánebuú mbaá ayi *Esowá* akuú me nnó jyé wye gétúgé genó eyigé Kras Jisós apye eta wa.

¹⁵ Esé ako abi défyéé matóó ne *Esowá* ne débéné né depó etií, débé wye ne gefógé uféré ebimbó. Mbógé muú awya ebií uféré chá, *Esowá* apye nye ji akaá nnó alu gyéé.

¹⁶ Menó genó alu nnó esé dejye wye mbe dépyégé ndere *Esowá* aleré mé esé.

¹⁷ Anmé ba, choge ne ate désé gekágé neke na, ne pege ntó anmé abi áwyaá gepógé gelógéló ndere esé déleré, dékwólégé ebwá.

¹⁸ Néndé, mechó ewé me nchwá gáre mbó enyú, me ngaré mé enyú ndónó ne ndó ne nana ngarege enyú ne mansé né amé nnó gejamégé bóó áké ále lé ankwólé Kras. Yémbó, gepógé bwó gélérege nnó álú bóó abi alá kíí abya ayi agárege nkane Jisós agboó né mfaá gekwa.

¹⁹ Ne meso gébé, ágbogé *Esowá* afyéé ebwó mmu ntoné mewé, néndé áse mmwólé unó unyéé ula *Esowá* ayi ebwó anogé. Yé apyéé gabo mmye egbóó sé ebwó, abé lé ne nepá, áneré matóó bwó né unó mme.

²⁰ Yémbó meló ewesé elú né mfaánebuú. Esé dégilé Ata Jisós Kras muú alu Menchyé genwá nnó atané wye achwó fa mme.

²¹ Achwógé asele nye gekpékpégé eshye ewé ji ábwólege yéndégenó gela nteé gefwa jíí; akwóré menyammye esé yina ayi alú mbóntó usóó, achye esé ayi meke ayi ashwánege eké awuú gébégé ji akwilé né negbó.

4

¹ Anmé ba, gétúgé unó uko ebi me ngaré mé enyú, me mbó gejeé ne enyú dóó ne nshyage mangé enyú. Enyú depyéé metóó egóó me, ne delu nsá utóó eba. Anmé ba, ténege yé ne eshye né mabó Ata.

Pál agaré bóó Esowá abi alú né Filipi ndere abéé ne nesó né mmu metóó

* **3:12** Elú wáwálé nnó: Unó ande elé mansó nsó. † **3:13** Elú wáwálé nnó: Unó bi Pál alyáá meso elé ebi 3:5-6.

² Me nkpane Yudya ne Sintiche geká nnó ákwye depóre bwó ábé meko ama né mabó Ata Jisós Kras.

³ Ne wó nte menme ayi depyéé utó uluá, ngarege wó wáwálé nnó, oπόó andée bina ábé nesó ne ate. Ebwó apeá ammye ne me nnó dépyéé bós áwuú abya melóméló Kras. Chóncho ntó ne Klemen ne bós abifó ábó ápyéé utó ne me. Esowó asá mé mabó bwó né mmu ηwe bós abi ábós nye genwá eyi gélagé byé.

⁴ Ngarege enyú ako nnó yéndégébé débé ne nechóchó, mma ηmere nké bégé ne néchóchó néndé enyú délu bós Ata Jisós.

⁵ Gósé bós ako ágé nnó enyú delome melu. Tégé nnó ela gachyéé Ata Jisós achwóó.

⁶ Dékamégé genó gefó géchyéé enyú efwyale né metóó. Genó géké gékelege manchyé enyú efwyale, nége lé mmye défyéé géjí né amu Esowó. Ne yéndégébé déké dénenemmye déjigé fó nte mantámégé Esowó né unó bi ji apyéé me eta nyú.

⁷ Dépyégé mbó, Esowó achyége enyú nesó né metóó. Ne nesó enínembó nepwó amu, néní nepye nye nnó matóó ákwénégé enyú ne débéé fó ne εfo né yéndégenó eyi géchyége enyú efwyale, néndé enyú défyéé matóó ne Kras Jisós.

⁸ Anmé ba, gégé unó bi menkelege enyú défyégé ame wye na: Ferege uno bi úlú wáwálé ne ebi bós ánoge. Ne yéndégenó eyigé Esowó

aselé nnó gélu gélogéló ne cho, ne eyi gabo álá pó wye. Yéndé genó eyigé bós ábós gejeé ne géjí ne mamferege dós unó bi upyéé muú ábéé ne mabó malómáló. Wáwálé fyége mekpo né unó bina, yéndégenó eyi gélómé dós ne yéndégenó eyigé bós áfége.

⁹ Ne pyége unó bi me nleré enyú ne ebi dégíí eta wa. Pyége unó bi déwú me ngaré ne ebi dégené me mpyéé. Ne dépyégé mbó, Esowó muú achyégé nesó né metóó, abéé nye ne enyú.

Pól atame bós Jisós abi dlú né Filipi né echye ewé achyéé ji

¹⁰ Metóó εgós me dós, ne ntamege Ata nnó yéé élé ebelé mé dós, enyú déma téé me né echye ewé enyú détamé me. Yé élé njós mbó nkaá nnó enyú détéé wye me, ne élú lé nnó dégé fó meti mampoó me wó.

¹¹ Njósge mbó, epófó nnó me nlu gekpo ne nkóó fó ηka. Elú lé nnó yéé nwyá genó yéé mpó ne géjí mbeá mé manjwólé chánéné.

¹² Nkaá ndere mbeé gébége mbege amuamu ne nkaá ntó ndere mbée gébége mbege ne unó gejamé. Mbeá ndere njwólege chánéné yéndégébé, yé nyé mgbege yé nlu lé mesa, yéé wya unó dós yéé mpó ne ubí.

¹³ Me nkage nténe yéndégébé mampye yéndé geno né eshye ewé Kras achyégé me.

¹⁴ Yémbó éló ndere enyú déchómé amu dépoógé me né efwyale wa.

15 Ne enyú bɔ́ Kras né Filipi, dékaá mé nnó elé wye enyú ne déchyéé me unó ebí me nkélegé gébégé débɔ́ mbe déwuú abya melómél. Te gégébé me nlyáá enyú né gebagé mewaá Masedonia, yéé bɔ́ Jisɔs abi chá abi ápoó me ápo ekosé wye enyú.

16 Néndé yéé gébégé mbó nlú né Tessalonika wye né gebagé mewaá Masadonia, mbó mpó ne genó, enyú dépoó me ndɔndɔ ne ndɔ.

17 Me njóge mbɔ, epófó nnó nkélege echyé ewé chá, nkélege lé nnó galógáló ayi enyú dépye agbéé ne ayi enyú dépyéé me nnó Eɔwɔ akaá.

18 Nkélege mampye enyú dékaá nnó unó ebí détomé Epafrudytus nnó achwó achye me, me ngé. Ne újá kpaá upwɔ ndere membɔ nkélege. Unó bimbɔ úlú me eké echye Eɔwɔ ewé enómé gebé gelógéló. Ulu ntó eké gepége Eɔwɔ eyigé ásogé né mewe achyegé ji metóó egóó ji.

19 Ne Eɔwɔ muú me nóge awya gefwa eyi gepwó amu. Ne gétúgé genó eyigé Kras Jisɔs apye eta enyú, Eɔwɔ achyegé nye enyú unó uko ebí dékélege.

20 Déchyéagé enógé mbaá Nte sé Eɔwɔ muú alú mfaánebuú te kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame ami Pól ne bɔ́ abi álú ne ji átamé bɔ́ Eɔwɔ né Filípi

21 Támege bɔ́ Eɔwɔ ako ewú gétúgé álú bɔ́ Kras Jisɔs. Anmé abi álú fa ne me áló enyú matame.

22 Bɔ́ Eɔwɔ ako abi álú ntó wé áló enyú matame. Cháchá abi álú né dachi Sesa mfwa Rom aló enyú matame.

23 Nnennemye nnó Ata Jisɔs Kras aléré enyú ako galógáló. Amen.

ŊWE ayi Pól ásamé mbaá εchomele bɔ́ɔ Kras né Kolosiya

Matame

1 Me Pól muú Εσωω apye nnó mbe ηgbá Kras Jisós ne nsáme ηwe yina. Nlú fa choncho ne meηme se Timoti.

2 Εsé détame ηwe yina eta nyú bɔ́ɔ Εσωω né melo Kolosiya. Enyú abi delu aηme se abi déchome mmye ne Jisós Kras ne dékwlege ji ne metɔ́ɔ ema. Dénenemmye nnó Nte se Εσωω εbwó ne Ata se Jisós Kras alere enyú galógál, ápye enyú debe ne nesɔ.

*Pól anenemmye mbaá
Εσωω gétúgέ bɔ́ɔ Kolosiya*

3 Εsé deke dénenemmye yéndégébé gétúgέ nyú, détamege Εσωω Nte Ata sé Jisós Kras.

4 Εsé détamege Εσωω gétúgέ dewuú nnó enyú défyéé metɔ́ɔ ne Kras Jisós, ne debɔ́ɔ nto gejeé ne ate bɔ́ɔ Εσωω ako.

5 Enyú dépyéé mbɔ gétúgέ déneré metɔ́ɔ né unó bi Εσωω ákwye me ábelé eta nyú né mfaánebuú. Genó eyi gepye enyú déneré metɔ́ɔ né unó bimbɔ élé wáwálé ayi atanege né abya melóméló ayi enyú debɔ́ɔ mbe dewuú.

6 Abya melóméló yimbɔ ásanenge ajye yéndé mbaá fa né mme, apye bɔ́ɔ ákworege gepɔge bwó. Ne gejamégé bɔ́ɔ áfyéé metɔ́ɔ ne ji, wye

ndere abɔ apye nya ne nyú te gébé eyigé enyú dewuú ji. Ne dékaá wáwálé ndere Εσωω alerege ulɔ́ɔ melu bií mbaá bɔ́ɔ ako.

7 Elé Epafras ne apye enyú dékaá abya melóméló yina. Εsé débɔ́ɔ gejeé ne ji dɔ́ɔ. Ji alu nte muú utɔ́ɔ ayi apye utɔ́ɔ dɔ́ɔ ne esé chocho. Ji alu maá utɔ́ɔ ayi apye utɔ́ɔ Kras gétúgέ ese ne metɔ́ɔ wuú ema.

8 Ji ntó ne agare ese gefɔ́ɔ eyigé enyú debɔ́ɔ gejeé ne ate bɔ́ɔ Εσωω. Elé Mendoó Ukpéa ne epye enyú debɔ́ɔ gejeé eyigémbɔ.

9 Getú eyigémbɔ, ne te bií bi ese dewuú abya nyú, dela depwyaá fɔ manenemmye gétúgέ nyú. Ese dénenemmye degígé Εσωω nnó apye enyú dékaá chanéné genó eyigé ji ashuú mampye mbaá bɔ́ɔ bií. Ne nnó achye enyú defɔ́ɔ deko etire Mendoó wuú echyge.

10 Enyú débégé ne defɔ́ɔ etire mbɔ, débéé nye ne geηwá eyige Ata akélege ne dépye nye yéndégenó eyi gegɔ́ɔ ji metɔ́ɔ. Ne délerege nye ulɔ́ɔ melú matimati ne dékágé nye depɔre Εσωω déjye mbembε.

11 Dénenemmye ntó nnó Εσωω ase utó bií uko ebi upwɔ́ɔ amu, apye enyú détene ne eshye nnó yéndégenó eyi gepye, enyú dékóge wye metɔ́ɔ kóge déjyεge mbe ne nechóchɔ,

12 déchyεge matame mbaá nte se muú apye enyú dekwane mambɔ unó ebi nyú, ebi Εσωω akarége mbaá bɔ́ɔ bií, ebi ji akwye abelé né melu ewe geηgbɔ jii gége nege.

13 Ji ne afere esé né uto muú ayi ágbárégé gefwa jíí né melu gemua, ase esé défé né melu gefwagé maá wuu ayi ji abóó gejeé ne ji dóó.

14 Elé gétúgέ maá wuu yina ne ji áwené gemége esé, ewéna eleré nnó ji ajinte gabo se.

Gefógé muú ayi Kras alú ne utoó ebi ji apyé

15 Maá wuu yina ne alu muú ayi esé dégéné, ne ji ne alu mekpéé Esowó muú esé dela dégéné fó. Ne wye nkane maá mbe awyaá uto né ulaá gepú, mbóntó ne Kras awyaá uto bi upwóó unó uko ebi Esowó ákwyéé

16 néndé unó uko ebi Esowó akwyéé né mfaánebuú ne fa mme uke ne ji. Yé ebe lé ebi dégéné ne ebi délá dégene, chóncho ne aló yé ebelé ákpakpa ne afwa ne yéndé gefógé uto bi úlú. Yéndé genó eyigé Esowó akwyéé geke ne ji ne úlú elé nnó uchyége ji ngó.

17 Gemége nnó yéndégenó gebé, ji alu mé. Ne ji ne apyé unó uko úlú né malu bwó.

18 Ji ne alu muú kpaá echomele bóó bíí ewé elú menyammye wuu. Ne ji ne aló ula echomele ewéna. Ji ne alú muú mbe mankwilé né negbo, alá máge agboó se. Ewéna epyémbó nnó ji ne abe menó mbe né mbaá unó uko,

19 néndé Esowó jimbóó ne egóó ji nnó Kras abe ne gepó jíí geko,

20 nnó bóó aké ne Kras akéré eta wuu. Gétúgέ manoó maá wuu ami machyé mme gébége ji agboó né mfaá

gekwa, Esowó apyé nnó yéndé genó eyi gelu fa mme ne ebi mfaánebuú ube né nesó ne ji.

21 Ne enyú dékaá nnó, mbe mbe enyú ambóó debó defa mbwa ne Esowó, dela bóó mawame bíí gétúgέ ubobo unó bi enyú déferege ne dépye.

22 Yémbó nana ji aja enyú déchwó ji mmye gétúgέ negbo eníné maá wuu agboó ndere mekwaá nnó ji apyé enyú détene né mbe ushu wuu ndere bóó ukpea, bóó abi alá pó ne deba né mmye, abi Esowó alá garege fó nnó ákwe mpa.

23 Enyú debó mamfyége wye metóó ne Kras detene ne eshye. Délyage fó manéré metóó né unó bi enyú déwuú né abya melóméló. Abya melóméló yina ne bóó ágárégé né yéndé mbaá fa mme, ne Esowó ajya me Pól nnó mbe méngaré abya melóméló yina ntó.

Utoó bi Pól apyéé né echomele bóó Kras

24 Ne nana metóó egóó me né efwyale ewe ngene gétúgέ nyú. Me ngene efwyale ewéna né menyammye nnó me nnere mange efwyale ewé bóó echomele Jisós álu mange wye ndere Kras abó agene gétúgέ menyammye wuu ayi alu echomele bóó bíí.

25 Esowó ajya me nnó mbe muú utoó wuu né echomele bóó bíí ewéna. Ne utoó ebi ji afyéé me né amu úlú nnó me nnere mampye enyú dekaá meko mejóó wuu chanéné.

26 Abya melómélós yina ne Ἐσωῶ ábelé nya bíbí mbaá bós abi nya mbembe ako. Nana apye bós bíí akaá ji gbogóno.

27 Bós bíí bina ne ji ájyaá nnó ápye ebwó ákaá nnó genó eyige ji ábelé nya bibíí mbaá bós bíí geló kpaá gepwó amu. Ne genó eyigémbó elé Kras muu ajwálege ne enyú bós abi alá pó bós Jus. Ἐwémbó etene nnó enyú ntó déneré metós wáwálé nnó dénye nye gekpékpégé gefwa jíí ulua ne Kras.

28 Ndere elúmbó, esé degarege bós abya Kras. Dekwelege ebwó mbeé ne délerege ebwó abya Kras ne denḡa deko. Depyembó nnó gébégé yéndémuú ayi áchóme mmye ne Kras atenege né mbe ushu Ἐσωῶ, abe ndere muú ayi ábené né deporé Ἐσωῶ.

29 Elé gétúgé unó bina ne me mfyéé eshye wa meko nnó mpye utós bina, ebi ulerege gekpékpége eshye ewé Kras achyenge me.

2

1 Me nkelegé enyú dekaá ndere me mmye ne eshye mampyenge utós gétúgé nyú ne bós Ἐσωῶ abi alú né Laodisha chóncho ne gejamé gé abi me nla nlú dantuú ntó ame ne ebwó.

2 Me mpye mbó nnó mfyéé enyú ako eshye nnó gejeé eyigé enyú debós ne ate genywere enyú. Ne nkelege enyú déneré mankaá genó eyigé Ἐσωῶ ábelé nya bíbí,

nnó enyú débε ne gefógé metós ewé ela enyigé fó. Ne genó eyigémbó elé Kras Jimbós.

3 Elé Kras ne apyéé nnó esé debε ne defós ne denḡa dékágé unó. Unó bina ne uchwós ne gefwa eyi gepwós ámu, eyigé Ἐσωῶ ábó ábelé nya bíbí.

4 Me njógé mbó nnó ékágé enyú delyaá muú fó akpa gélogé mejó abwalé enyú.

5 Kágé nnó ye elé me nla mpó ne enyú ewú mbó, metós wa elú ne enyú yéndégébé. Ne metós egós me ndéré nwuú nnó enyú défyé metós ne Kras ne nnó decho mmye ne ate dégbarege yéndégenó chánéné.

Belege geḡwáge nyú ndere bós abi áchome mmye ne Kras

6 Ne te mbaá enyú dekame nnó Kras Jisós abe Ata nyu, belege geḡwáge nyú ndere bós abi áchome mmye ne ji.

7 Pérégé wyε uka nyú mme chánéné ndéré déchomé mmye ne Kras, débé eke genós eyi gefyéé maka ajye te mme. Gbarege uno ebi álere enyu dékame ne ubi chánéné. Ne tamege wyε Ἐσωῶ gétúgé unó uko ebi ji apyéé.

8 Sege gebé nnó ékágé muú fó abó geloge mejós ne denḡaré akwaá abwalé enyú dekwe eké afwe mbaá unó ebi ebwó alérégé. Unó bi ebwó alérégé utanege fó mbaá Kras utanege elé mbaá gépógé akwaá ne aló nchye abi ágbarege gefwa fa mme.

⁹ Dékámégé fɔ ábwólé enyú néndé élé Kras ne áchwɔ́ó ndere mekwaa ne áwyaá gépógé Ɛsɔwɔ geko.

¹⁰ Ne ndéré enyú ntó dechome mmye ne Kras, ye geno fɔ eyi geli enyu né depɔre Ɛsɔwɔ gepɔ, nendé Kras ne apwɔ́ó unó uko bi ugbarege gefwa ne ebi uwyaá utó né mfaá ne mme.

¹¹ Ndéré enyú dechome mmye né Kras, elu eké nsɔ ne asɔ́ó enyú. Ɛpó fɔ nsɔ ayi akwaá asɔ́ó ne amu. Ne nsɔ yimbɔ alú nnó Kras afere né menyammye nyu gepɔge mekwaa eyi gétene ji apye gabo.

¹² Gébégé áwyaá enyú manaá Ɛsɔwɔ, genó eyi gepyeé gelu nnó, aníi ntó enyú ne Kras. Né gébé eyigé mbɔntó, Ɛsɔwɔ apye enyú dekwilé né negbo ne Kras gétúgé dekame ne uto Ɛsɔwɔ ebimbɔ, nnó apyeé Kras akwilé né negbo.

¹³ Mbɛ mbɛ enyu debɔ depyeé gabo gétúgé alá lu dansɔ enyú nsɔ áyi átome ne Kras. Ndere elúmbɔ, enyú debɔ degbo né depɔré Ɛsɔwɔ. Yémbɔ Ɛsɔwɔ ajinte gabo se meko ne apye eise debɔ geɲwá choncho ne Kras.

¹⁴ Ati amma mpa né mmú ηwe ayi alerege nnó esé dekwe mpa, choncho ne mabe ayi atome ne ama mpa yimbɔ. Achɔ ji kan̄ka ndere áwɔmé ji né mfaá gekwa.

¹⁵ Né mfaá gekwa eyigémbɔ, Kras áwá gelúgé aló nchye ako abi ágbárégé gefwa ne abi áwyaá uto. Ne

achyeé ebwɔ mekpo unɔ́ó né mbɛ ushu bɔ́ó ako ndere ji apwɔ́ó ebwɔ gébégé ji agboó mfaá gekwa.

¹⁶ Ndere elúmbɔ, déwúgé fɔ mejɔ́ó ewé bɔ́ó ajógé nnó enyú delu gye gétúgé unó abi enyú denyɛ ne ebi denyuú. Ne gétúgé delá denyéé fɔ ufɔ́ó mapaá ayifɔ ndéré epaá ηme neke, mfaá meke ne epaá bíi uwyua.

¹⁷ Unó nkane bina ulú lé dendoré unó bi uchwɔ́ó nye. Ne toɲgése genó eyigé unó bina ulérégé élé Kras.

¹⁸ Ndere elúmbɔ, dekámgé fɔ ne bɔ́ó abi áshyíi wye nnó muú nyú abɔ mánshule geme jíi mme ne nnó debɔ manoge wye makiénné Ɛsɔwɔ ndéré ebwɔ ápye. Ebwɔ ábwólege enyú nnó dépyége unó bina. Agaré nnó Ɛsɔwɔ alere ebwɔ unó né ame gejya. Yémbɔ unó bina utanégé ebwɔ né metɔ́ó ne upyeé ebwɔ ábwége mmye. Ne wáwálé alu nnó unó bi ebwɔ álérégé ulú lé ubyan̄kwɔ unó.

¹⁹ Ne ebwɔ áfa mbwa ne Kras muú alu ndere mekpo né mbaá menyammye. Elé Kras ne apye nnó menyammye akene chanéné ne ji ne apyeé nnó upɔ menyammye uko ucho mbaá ama. Anɔ́ó mali ne ufere ne ápyeé nnó upɔ menyammye uko uchome mbaá ama nnó menyammye awene ndere Ɛsɔwɔ aké ébé.

Ula nnó enyú délu nóge ubyan̄kwɔ mabe

²⁰ Te mbaá enyú degboó ne Kras, ewena eléré nnó Ɛsɔwɔ afere enyú né uto aló nchye.

Aló nchye apó sé ne utó bi ápyéé enyú dewuú ne ebwó. Ndere elúmbó, ula nnó enyú delu depyéé depó eke bós abi alú bós mme? Ula nnó enyú delu nóge mabe ayi bós áfyéé nnó:

²¹ “Dégbárégé gefógé geno eyigé na. Dényégé eyi ne détagé eyigé na”?

²² Ufós mabe yina alú le mabe akwaá ne unó bi ebwó alérégé. Aji átome le ne unó mme ebi muú apyége me ubi ula ubyankwó unó.

²³ Mabe yina ápye eke áfyéé muú defós, néndé álerégé bós nnó ábó gejeé mampyéé unó bi uléré nnó ebwó álu bós Esowó, álerégé bós nnó abwége fó mmye. Apye bós atulege mmye detu, yémbó mabe yina apó ne uto mangbe muú nnó abógé fó gejeé mampyége gabo.

3

¹ Gejwá geké eyigé Esowó achye enyú gelu wye eké ji apye enyú dekeré né gejwá ne Kras. Ndere elúmbó, nerege matós nyú né mbaá unó bi úlú né mfaánebuú né mbaá ayi Kras ajwóle né egbe ebwónye Esowó.

² Belegé wye ufere nyú né depóré mfaánebuú, debélégé fó mbaá depóré mme.

³ Kage nno enyu debó degbo me ne gejwáge nyu gélu né amu Kras muú alu chóncho ne Esowó.

⁴ Ne gébége Kras muú achyége enyu gejwá eyigé na amage kere meso fa mme, enyú ntó debéé nye wyee ne gekpekpege ngó wuú.

Gejwá gekwene ne eyi geké

⁵ Nderé elúmbó, ferege amu kanka né yéndégenó eyi gebó getome ne gekwenege gejwá eyigé enyú debó dewyaá fa mme. Dekwólege se depóré manane tametame ne yéndé gepó eyi gegboó mmye. Déferégé fó gabo mampye, ne débégé fó ne mmwalé né gefwa. Deke depye mbó dechyége geji enógé ewé debó manchyéé Esowó.

⁶ Elé gétúgé unó bina ne Esowó achyége nye efwyale mbaá bós abi alá nogé ji.

⁷ Mbó ne gejwáge nyu gebó gelu nya gébége enyu depyéé ufós uno bina.

⁸ Yémbó, nana depyége se ufós unó bina. Desóge se metós ne ate, debalégé se metós, depyége fó nchye. Déchóge bós mabó. Ne dékámégé fó mejós mebomebo etanege enyú né meno.

⁹ Ekágé debyóge gebyó mbaá ate, néndé defere me gekwenege gejwá nyu ne gekwenege gepó eyi debó déwyaá défómé ndere muu áfomege gekwenege nkú.

¹⁰ Ne nana enyú defye gepó geké ndere muu áfyéé nkú meke. Ele gepó eyigé na ne Esowó muú ákwyéégé geji áchyége enyu nnó enyu débe eke ji, nnó ápyéé enyú dekaá ji chánéné.

¹¹ Né gejwá geké eyigé na, angya apó se né géluágé bós Esowó. Yé wó olú lé muú jus ye muú ayi ála pó muú jus, yé asó wó nsó ye asó wó, ye olú lé chogéchogé, yé olú mefwe, yé

αλú mmyεmmyε jyε, εwέmbα
εpyε ye genó wό. Genó eyi
geηεά geme gepwάó elé Kras,
ne ji alu né mmu matάó ufάó
bάó bina ako.

¹² Tε mbaá Εσωω ajaá
enyú nnό debe bάó biί, enyú
delu bάó ukpea ne ji agboό ne
enyú δάó. Ndérε elúmbα, bεge
ne gepα eyi gelérégε nnό enyú
dégεne atε meshwε, delome
melu, débwεge fα mmyε,
désele depαré nyu peré, ne
dekoge metάó né uno bi bάó
ápyεé.

¹³ Debό mambyage ntό
depα etire atε aηme apyε. Nte
meηme apyεge genό eyi gesάó
enyú metάó, jige ji nte. Enyú
debα manjigé nte gabo ayi atε
aηme apyε ne enyú, wyε ndere
Ata Jisωs ajinte gabo awe nyu.

¹⁴ Menα genό ayi enyú
debάó mampyε, ayi apwάó
unό bina uko alu nnό enyú
debα gejeé ne atε, néndé gejeé
ne gepyε bάó áchόμε mmyε
ne atε chánéné.

¹⁵ Pyεge wyε unό gefάó
eyige nesα eniné Kras áchyεge
nebeé né muú matάó nyu
néndé elé gétúgé Εσωω
akelégε nnό enyú debé né
nesα, ne ji akuú enyú. Choge
mmyε ne atε, debe ndere
upα menyammyε uchome
né menyammyε ama, nnό
detámégε ji né unό bi ji apyεε.

¹⁶ Gαge abya Kras abε enyú
né matάó gbene. Lérégε
ji mbaá atε ne chyεge atε
majye né denja deko. Kwage
makwa ayi atanege né bα
ηwε Εσωω ne ayi atomé ne
Kras ne ayi Mendoό Ukpea
elεrege. Kwage áji ne metάó

megαmegα né mbaa Εσωω.

¹⁷ Ne yéndégenό eyigé enyú
dépyεé, ye déjógé lé mejάó,
yé depyé lé unό, pyεgé ubi
ukό gefάó eyi gelérege nnό
enyú delu bάó Ata Jisωs. Deke
ne ji detámégε nte se Εσωω
yéndégébé.

*Pαl achyεge majye mbaá
mala upú bάó Εσωω*

¹⁸ Enyú andeé anα wúgé ne
anα nyú yéndégébé, mbα ne
andeé abi áfyεé metάó ne Ata
ápyεé.

¹⁹ Enyú anα, yéndémuú nyu
abágé gejeé ne mendée wuú.
Ékágé achyεge ji genyane.

²⁰ Enyú baá, wúgé ne ama
ne ante nyú yéndégébé néndé
ge genό eyigé gepyεé metάó
εgάó Ata mbα.

²¹ Enyú ante, ékágé depyεge
matάó asαge baá nyú, deke
depyε mbα defyεé εbwό
gebwa mmyε ne apyε se genό
gelógelό.

²² Enyú afwε yéndégébé
wugé né bάó abi abάó enyú
fa mme. Deke depyεé utάó
nyú, ékágé dépyεge lé nnό
εbwό agéné utάó bi enyú depyé
ne áféεge enyú. Pyége utάó
nyú metάó ema gétúgé denógé
Ata.

²³ Yéndé utάó bi achyεge
enyú nnό depyε, pyεge ubi
chánéné ne metάó ema, ndere
bάó abi apyε lé utάó Ata, épό fό
lé mbaá akwaá.

²⁴ Ne kágé nnό Ata achyεge
nyε enyú nsa. Ne nsa yimbα
elé unό bi ji ákwyεé ábelé
mbaá bάó biί. Ne yende utάó
εbi enyu depyεé, depyεé mbα
elé mbaa Kras muú abάó enyú.

25 Yéndémuú ayi apye gabo agene nye efwyale ndéré ji apyee gabo néndé Eσωω ασώ mpa yéndémuú alerégé fə aηgya.

4

Majye ami Pəl ama chyéé

1 Enyú bəó abi dewyaá afwe, pyege galógáló ne ebwó ne unó bi úlú cho. Tége ntó nnó enyú dewyaá muú ayi abəó enyú né mfaánebuú.

2 Débége fə ne gepwa manenemmye mbaá Eσωω. Ne fyege ame nyú né mbaá unó bi enyú denenemmye, chyege ntó matáme mbaá Eσωω.

3 Deke denénémmye fyege ese ntó né mmyemenene nyú, dégigé Eσωω nnó apyee esé dege meti délerégé bəó mekomejəó Kras ayi ji ábelé nya bibíí. Ne elé gétúgé abya melóméló yina ne me nkpe ne né denə.

4 Nəgemmye nnó me ngaré mekomejəó yina gefəó eyigé bəó akage ji chanéné ndéré mbəó mangare.

5 Bege ne denğa né gefəó eyigé enyú dekene né gelúagé bəó abi alá fyé metəó ne Jisəs wə. Yéndé meti ewé enyú dégege, déchəge fə gébé mangaré ebwó mekomejəó.

6 Bege ne denğare mejəó melóméló né meno nnó ebwó áké awuú genó eyigé enyú dejəgé, matəó ágəgé ebwó. Deke depye mbəó deka ge nye mashuú meko mbaá yéndegenó eyigé ebwó agige enyú.

Kwyakwya matame ami Pəl atamege ebwó

7 Menme se Tikikəs achwəge, agarégé nye enyú genó eyi gepyee ne me. Esé débó gejeé ne ji dəó, ne alú nte menme ayi apyee utəó ne esé chóncho ne apyee utəó Ata ne metəó wuú ema.

8 Ula bi me ntəme ji eta nyú úlú nnó achwəge, agaré enyú ndéré depə dekene wena ne esé nnó afye enyú eshye.

9 Ebwó ne menme se Onesimus muú meló nyú ne áchwəó. Esé debə gejeé ne Onesimus dəó. Ne ji ntó apyee utəó Ata chánéné. Ebwó áchwəge agarégé nye enyú yéndegenó eyi gepyee ne ese wena.

10 Aristakəs nte menme se ayi delu fa né denə ne me aləó enyú matame. Makəs ayi alu mbéé Banabas atamege ntó enyu. Ji alu muú ayi me ngaré me enyú nnó mbəge ji achwəge sege ji amu apea.

11 Jisəs ayi akuú ji ntó nnó Justəs aləó enyú matame. Né géluagé bəó ako abi ápye utəó ne me elé bəó bina aléé ne álu bəó Jus. Ebwó bina ne ábane me nnó dégarégé abya gefwage Eσωω. Ebwó ápoó me kpaá ápwə.

12 Epafras muú melə nyú aləó nto enyú matame. Ji alu maá utəó Kras Jisəs. Ji anenemmye yéndégébé gétúgé nyú apwyaá fə. Anenemmye nnó Eσωω apye enyú détené ne eshye ndere bəó abi ábené né depó etií, ne nnó debe ne gefəge metəó ewe elá enyige fə mankaá genó

εyigé Εσωω ακελέγέ nnó εnyú
depyεge.

¹³ Ne me ngárégé εnyú
ndere ntesé wuú nnó ji apyεέ
utó ne εshye nnó apóó εnyú
ne bóó Εσωω abi álu né
Laodisha ne abi Hirapolis.

¹⁴ Μεημε se Lukase
mempye mamee ayi debóó
gejeé ne ji dóó, εbwó ne
Damas átamege εnyú.

¹⁵ Tamege aημε se abi alú
né meló Laodisha. Tamege
ntó Nyfa μεημε se ayi
mendée choncho ne bóó
εchomele Jisós abi anywerege
né gepu jii.

¹⁶ Dejógé ηwe yina dewúgé,
mmyεge mmyε ájóó ntó ji
mbaá εchomele bóó Jisós abi
álú né Laodisha. Ne εnyú ntó
jógé ηwe ayi me nsame abi
Laodisha.

¹⁷ Gárege Akipus nnó
ammyε mmyε anéré utóó εbi
Ata achyεέ ji nnó apyε.

¹⁸ Membóó Pól ne nsame
kwyakwya matame amina
ne εbwó wa. Tege nnó me nlú
né gépúgé denó. Nnenemmyε
nnó Εσωω álérégέ εnyú
galógáló.

ŊWE mbE ayi Pól
ásamé mbaá
εchomele bɔ́ɔ Kras
né
Tessalonika

Matame

¹ Me Pól ne nsame Ŋwe yina. Silvanos ebwɔ́ ne Timoti choncho ne me délɔ́ɔ enyú matame. Me ntɔme Ŋwe yina eta nyú bɔ́ɔ εchomele Jisɔs né melɔ Tessalonika, enyú abi délú bɔ́ɔ Nte sé Eɔwɔ́ ne Ata Jisɔs Kras. Nnɛnemmye nnó Nte sé Eɔwɔ́ ne Ata Jisɔs Kras álérégé enyú galógál, apye enyú débε né nesɔ.

Gefɔ́ɔ eyigé bɔ́ɔ Tessalonika abi áfyéé metɔ́ɔ ne Kras ábele geŋwá gebwɔ́

² Yéndégébé esé deké dénɛnemmye, détamegé Eɔwɔ́ gétúgé enyú ako, ne défyéé enyú né mmyemenene sé.

³ Ndere dénɛnemmye mbaá Eɔwɔ́ Nte se esé ako, détée unó ulúúl ébi enyú dépye gétúgé défyéé metɔ́ɔ ne ji. Détée utɔ́ɔ ébi enyú dépyé ne εshye gétúgé débɔ́ɔ gejeé ne ji. Détée ntó ndere enyú dékoge metɔ́ɔ gétúgé dénéré metɔ́ɔ ne Ata sé Jisɔs Kras.

⁴ Aŋme sé, esé dékaá nnó Eɔwɔ́ abɔ gejeé ne enyú, ne ajya enyú nnó débε bɔ́ɔ bíí.

⁵ Néndé gébégé esé déchwɔ́ɔ ne abya melómélɔ eta nyú, déchwɔ́ɔ fɔ́ ne mekomejɔ́ jiji wɔ́, déchwɔ́ ntó ne εshye ewé Mendoó

Ukpea εchyege. Ne esé dékaá chanéné nnó abya melómélɔ yimbɔ́ alu wáwálé. Enyú dékaá ntó gefógé gepɔ́ eyigé esé déwyaá gébégé délú ne enyú, ne délú nya mbɔ́ né galógál nyú.

⁶ Enyú ntó dékwɔle wye gekagé neke ne sé ne eyigé Ata. Yé elé bɔ́ɔ achyéé enyú efwyale gétúgé abya melómélɔ, enyú dékame wye ne ji ne nechóchó. Ne elé Mendoó Ukpea ne εchyege enyú nechóchó eniné na.

⁷ Ndere enyú dépyéé mbɔ́, délá bɔ́ɔ abi áŋmé ako abi áfyéé metɔ́ɔ ne Kras né gebage mewaá Masedonia ne Akaya abɔ́ɔ mankwɔle gekage nekene bwɔ́.

⁸ Enyú dépyé fɔ́ mekomejɔ́ Ata asane wye elé né gebage mewaá Masedonia ne Akaya gejigeji wɔ́, yéndé mbaá bɔ́ɔ akaá gefógé metɔ́ɔ ewé enyú défyéé ne Eɔwɔ́. Getu eyigémbɔ́ esé debɔ́ɔ sé mangaré ebwɔ́ genó wɔ́,

⁹ néndé ebwɔ́ ambɔ́ɔ ágárege gefɔ́ɔ eyigé enyú désɛle esé gébégé déchwɔ́ɔ lɔ mangaré abya melómélɔ eta nyú. Agárege ntó ndere enyú délyaá aló uka, dénógé lé Eɔwɔ́. Nana enyú dénógé Eɔwɔ́ ayi mbɔ́ɔ, muú alú mebε.

¹⁰ Agárege ntó ndere enyú dégilé Maá wuú nnó atanege nye mfaánebuú achwɔ́ fa mme. Maá wuú yimbɔ́ elé Jisɔs, muú ji apye akwilé né negboó. Elé Jisɔs ne aferege esé né metɔ́ɔ usɔ́ ewé Eɔwɔ́ alerege nye gébégé aké asɔ́

mpa.

2

Utɔɔ Pɔl né Tessalonika

1 Añmé sé, enyú ambɔɔ dékaá nnó neke eniné esé déchwɔɔ eta nyú neno fɔ mme detu wó.

2 Gemégé nnó esé déchwɔ ewú débɔ délu né melɔ Filipi. Enyú dékaá ndere bɔɔ abi éwú áchyeé esé efwyale ne mashye ami ebwɔ áshyeé esé. Yémbɔ Esɔwɔ afye esé eshye nnó déchwɔ dégare enyú abya melóméló ayi ji áchyeé, ye elé bɔɔ átene ukpene ne esé.

3 Gegé ye nnó genó eyigé esé dégaré enyú gelú wáwálé. Uferé uboubɔ upó mmu, ye démbwólé ntó depɔ mmu.

4 Esé dégarege lé genó eyigé Esɔwɔ akelege nnó esé dégárégé. Ji achere esé, agé nnó esé dékwane mambɛ bɔɔ abi ji áfyéé ebwɔ abya melóméló né amu nnó dégárégé. Ne esé démmye fɔ nnó dépye genó eyi gegɔɔ ákwaá metɔɔ, dépyéé elé genó eyi gegɔɔ Esɔwɔ muú áchérege matɔɔ se.

5 Enyú dékaá chánéné nnó esé déchwɔ fɔ eta nyú ne gelógé mejɔɔ wó, yé ebe elé manjme enyú gemuá ame nnó désé unó nyú. Esɔwɔ alu ntése nnó njɔgé wáwálé.

6 Esé debɔ démmye fɔ nnó bɔɔ áfege esé. Ye ebe elé enyú, yé bɔɔ abi cha esé dékelege fɔ.

7 Esé ndere añgbá Kras, débɔ delú cho mangíí nnó enyú déchyege esé unó bi dékelege, yembɔ esé dépye fɔ mbɔ wó, delú pere ne enyú, dégbare

enyú chánéné ndere mmabu ágbárege baá bií.

8 Gétúgé gejeé eyigé esé débɔɔ ne enyú dɔɔ, dépye fɔ nnó enyú dékaá lé abya melóméló Esɔwɔ jiji wó, dékpome mmye manchyeé genwá gesé nnó dépoó enyú néndé esé débɔ gejeé ne enyú dɔɔ.

9 Añme ba, nfere nnó enyú delú teé utɔɔ ebi esé ambɔɔ dépyéé désɔɔ njújú. Dépye utɔɔ utuú ne ñwomesé nnó ékágé déneré muú fɔ metuú mmye ndere dégarege enyú abya melóméló ayi Esɔwɔ achyeé.

10 Enyú degɛ ndere gepógé sé gelu, ne Esɔwɔ ntó akaá ndere esé délere gepɔ gelógéló ne enyú abi défyéé metɔɔ ne Kras. Esé debɔ délu pópó ne cho né mbe ushu Esɔwɔ ne dépyéé fɔ genó eyigé bɔɔ ákage shulege esé ndo wó.

11 Ne dékaá ntó nnó unó bi esé dépye nya ne enyú, ulú wye ndere nte apye ne baá bií.

12 Esé défyéé enyú eshye, dépyéé matɔɔ ákwenege enyú né mmu, ne dékpeage enyú nnó débɛ ne genwá eyigé Esɔwɔ akelege. Esɔwɔ ne akuú enyú nnó dénye gefwa jíí ne nnó débɔ ntó gekpekepegé ñgɔ wuú.

13 Ne esé détamege ntó Esɔwɔ yéndégébé néndé, gébége enyú déwuú mekomejɔɔ Esɔwɔ ayi esé dégare enyú, dese fɔ ji eké mekomejɔɔ ákwaá wó. Dése ji ndere mekomejɔɔ Esɔwɔ, ne mbɔ ne ji alu wáwálé. Ne mekomejɔɔ yimbɔ alú

pyéé utóó né genwáge nyú abi défyéé metóó ne Esówó.

¹⁴ Añmé esé, me njóge mbó néndé, genó eyi gepye ne enyú, gepye ntó ne machomele bóó Esówó abi áfyé metóó ne Kras Jisós né gebagé mewaá Judiya. Bóó meló nyú ápye enyú dége efwyale wye ndere bóó Jus abi alu né gebagé mewaá Judiya ápyeé añme abi álu ewu ágene.

¹⁵ Elé bóó Jus ne ápye áwáne Atá Jisós ne bóó ekpávé Esówó fó, wye elé bóó Jus ne ábuú esé né malu ayi dégarege meko mejóó Esówó wye. Metóó esóó Esówó ne ebwó. Ne ebwó álu bóó mawáme mbaá bóó ako.

¹⁶ Ammye mamgbége esé nnó ékáge dégaré bóó abi álá pó bóó Jus mekomejóó Esówó ayi ákage pye Esówó áferé ebwó né efwyale gabo. Ndere ápyeé mbó, ágbége gabo bwó mfaá gabo kpaá te akwonegé ndere Esówó akelege nnó akwane. Ne nana metóó esó Esówó. Ela gachyeé achyeé ebwó efwyale.

Pól akélege ma manjye gé añmé né Tessalonika

¹⁷ Añmé esé, bóó ábú esé délyaa enyú meshwemeshwe. Ne yé elé bóó ápyeé esé délyaa enyú né mboó gébé, délu teé wye enyú yéndégébé. Ne te ndere esé débóó gejeé ne enyú dóó, demmye ne eshye nnó déchwó détuú mashu ne ate.

¹⁸ Wáwálé esé débó delu ma manchwó tuú mashu ne enyú. Me mbóó Pól mmua me ndóndó ne ndó manchwó yémbó danchómeló agbe esé meti.

¹⁹ Esé debó délu ma manchwó tuú mashu ne enyú néndé elé enyú ne esé déneré metóó chánéné nnó défyé metóó ne Jisós chánéné. Enyú ne dépyeé nnó esé debe ne nechóchó. Ne né bií ebi Jisós Kras akerege meso fa mme, enyú ne depye nye esé débéé ne gempóge né mbe ushu Ata Jisós nnó dépye utóó se chánéné.

²⁰ Elu wáwálé nnó enyú ne dépyeé nnó esé débó ngó ne nnó debe ne nechóchó.

3

¹ Ne ndere esé dékelege nnó déma détuú mashu ne enyú, dégégé nnó dékagé ko sé metóó ndere delá dépóó ne enyú, défere nnó elú galógáló nnó esé ne Silas dékpe delá né meló Atens,

² détuú menjme sé Timóti eta nyú. Ji apye utóó Esówó choncho ne esé ne apóge esé mangare abya melóméló Kras. Esé détuú ji nnó achwó afye enyú eshye, ápyé metóó ewé enyú défyéé ne Kras ébéné,

³ nnó ékáge muú nyú fó abó gepwa né metóó gétúge gefóge efwyale ewé bóó ápye enyú dégene. Enyú ambóó dékaá me nnó mbó ne Esówó akélege nnó epye ne bóó bií.

⁴ Ye gébége esé délu ne enyú, débó me mbe dégare enyú nnó esé ako dégene nye efwyale. Ne wye mbó ntó ne epyeé, enyú ambóó dékaá chánéné.

⁵ Getúge me nla nkage ko sé metóó ne ntóme Timóti nnó achwó ape mbóge enyú delú défyéé wye metóó ne Kras

waá défyéé fǎ. Me mpyembó gétúgé nnó mbó efǎ nnó ndǎ fǎ danchǎmeló muú achwǎó bǎó ne mmuameno, apye enyú délyáá mamfyé metǎó ne Jisǎs. Ne nnó ndǎ fǎ utǎó ebi dépyé eta nyú uno mme detu.

⁶ Ne nana ayi Timǎti atane eta nyú achwǎó, achwǎó esé ne abya melǎmélǎ nnó enyú delú défyéé wye metǎó ne Kras ne débǎó wye gejeé ne ate. Agare ntó esé ndere esé delú enyú metǎó chí chi chí ne nnó enyú debǎ gejeé dǎó mangé esé wye ndere esé ntó débǎó gejeé mangé enyú.

⁷ Anme sé, gétú eyigémbǎ, yé elé bǎó ápye esé déwuú ubalé dégene efwyale, matǎó ákwene esé mmu néndé enyú delú défyéé wye metǎó ne Kras.

⁸ Ne nana amba apwya esé mmu ndere enyú détene ne eshye défyéé metǎó ne Ata.

⁹ Esé dékage yé ndere déramege Esǎwǎ né mmyemenene ² Enyú dékaá unó bi esé gétúgé genó eyi ji apye né genwáge nyú, ne nechǎchǎ eniné esé déwyaá né mbe ushu Nte sé Esǎwǎ.

¹⁰ Esé dénemmye mbaá Esǎwǎ ne matǎó sé ako, utuú ne nhwǎmese nnó ji ápye esé dema detuú mashu ne ate, nnó délere enyú unó bi enyú débǎó mankaá, ebi upyéé nnó metǎó ewé enyú défyéé ne Kras ebene chǎnéné.

¹¹ Dénemmye nnó Nte esé Esǎwǎ jimǎó ne Ata sé Jisǎs apye esé degé meti déchwǎó detuú mashu ne enyú.

¹² Dénemmye nnó Ata apye gejeé eyigé enyú débǎó ne ate choncho ne bǎó ako geja eké eyigé esé débǎó ne enyú.

¹³ Déké dépyéé mbǎ, Ata apyéé matǎó nyú ábénege, apye enyú débéé fǎ gyéé né meti fǎ, ne apye enyú débéé bǎó ukpea gébége détenege né mbé ushu Nte sé Esǎwǎ né bíí bi Kras ákerege meso fa mme ne bǎó ukpea bíí ako.

4

Bege ne gepǎ eyi gepye metǎó egǎó Esǎwǎ

¹ Anme sé, genó eyigé fǎ, eyigé esé dékelege mangaré enyú gelú nnó, esé délere me enyú gefǎó eyigé enyú débǎó mambele genwáge nyú nnó metǎó egǎó Esǎwǎ. Wye mbǎ ntó ne enyú dépye mé. Ne nana esé dékpane enyú geka né mabǎ Ata Jisǎs ne dékpeage enyú nnó dépyege wye mbǎ déjyége mbembe.

² Enyú dékaá unó bi esé dégere enyú nnó dépyege. Ne elé Ata Jisǎs ne achyéé esé uto nnó dégere enyú nnó dépyege mbǎ.

³ Genó eyigé Esǎwǎ akelege gelú nnó enyú debe bǎó ukpea défere amu né manane tamtame.

⁴ Yéndemuú nyú akaá ndere ágbárege menyammye wuú né depǎré ubele, apyegé mbǎ abéé muú ukpea ne abǎó enógé.*

⁵ Débégé fǎ bǎó abi ashyage ubele eké bǎó mme abi álá kágé Esǎwǎ.

* 4:4 Elú wáwálé nnó: Bǎ nwe abifǎ ása nnó “ágbárege mendée wuú.”

6 Né mechó ewéna, ékágé muú fɔ apye nte gabo yé nnó anye ji upwɔ́ó né meti fɔ chacha. Esé dégaré me enyú mechɔ ewéna, ne dekwele enyú mbeé nnó Ata achyege nye efwyale mbaá bɔ́ó abi ápye unó bina uko.

7 Esɔwɔ́ akuú fɔ esé nnó depyegé ukwenkwe unó wɔ́, akuú lé esé nnó débéé bɔ́ó ukpea.

8 Ndere elúmbɔ, muú ayi abyaá majye ami esé déchyéé mbɔ na, abyaá fɔ́ lé ákwaá wɔ́, abyaá lé Esɔwɔ́ muú achyéé enyú Mendoó Ukpea wuú.

9 Né mechó gejeé mambɔ ne ate, nge sé ula bi démage sa dégaré enyú wɔ́, Esɔwɔ́ alere me enyú ambɔ́ó ndere débɔ́ó magbóge ne ate.

10 Ne wáwálé enyú débɔ́ó me gejeé ne ate aɲme ako né gebage mewaá Masedonia. Ndere elúmbɔ, aɲme sé, esé dékpeage enyú nnó debɔ́ge wye gejeé ne ate déjyege mbembe.

11 Ne dékpeage ntó enyú nnó démmye mambele geɲwáge nyú gefɔ́ó eyi dela débɔ́ó fɔ́ efwyale ne muú fɔ́, défyege fɔ́ meno né depɔ́ré bɔ́ó abi chacha, ne enyú ambɔ́ó pyegé utɔ́ó ebi upóge enyú wye ndere esé dégaré me enyú.

12 Déké dépyembɔ, bɔ́ó abi alá áfyéé metɔ́ó ne Esɔwɔ́ wɔ́, áchyege enyú enógé ne dégilé fɔ́ muú fɔ́ nnó achyege enyú unó bi ulíí enyú.

Genó eyi gepyé nye gemége nnó Ata akerege fa mme

13 Aɲme sé, esé dékelege nnó enyú dékaá wáwálé genó eyi gepyé nye ne bɔ́ó abi ágbɔ́ó, nnó ékágé enyú dela meshwemeshwe eké bɔ́ó abi alá áneré fɔ́ metɔ́ó nnó ágboge Esɔwɔ́ apyéé nye ebwɔ́ ákwilé né negbo wɔ́.

14 Te mbaá esé dékamé nnó Jisɔs agbo ne akwilé né negbo, dékamé ntó nnó Esɔwɔ́ apye nye bɔ́ó abi áfyéé metɔ́ó ne Jisɔs ne ale gbo ákere né geɲwá ne ji.

15 Genó eyigé Ata Jisɔs jimbɔ́ó agaré, geji ne esé ntó dégarege enyú nana, nnó né bíí bi ji ake ashulege fa mme, esé abi débéé abe kpaá te bíí ebi mbɔ, débɔ́ó fɔ́ mbe detuú ne ji ne bɔ́ó abi áfyéé metɔ́ó ne ji ne ale gbo.

16 Ata jimbɔ́ó atanega nye né mfaánebuú ashulege fa mme, akuú nye bɔ́ó ne meko metometo, bɔ́ó áwuú nye ntó meko mfwa makiénné Esɔwɔ́ ne meko mbá Esɔwɔ́. Bɔ́ó abi áfyéé metɔ́ó ne Kras ne ale gbo ne abɔ́ó nye mbe akwilé né negbo.

17 Esɔwɔ́ apye nye ebwɔ́ ako choncho ne esé abi délu mbɔ abe nana detuú ne ate né mbaá ayi geko gelu, nnó débáné Ata ne débéé ne ji te kwyakwya.

18 Ndere elúmbɔ, fyege ate metɔ́ó né depó etiré esé déjójge mbɔ na.

5

Kpomege mmye dégilé bíí ebi Ata áchwɔ́ó

1 Aɲme sé, nge sé ula bi esé désame dégare enyú gébé eyigé unó bina upyéé nye wɔ́.

² Εσέ déjǵgé mbǵ néndé, enyú ambǵǵ dékaá chanéné nnó bíí bi Ata Jisǵs amage chwǵ, uchwǵ nyε mbelepo wye ndere ménjǵ achwǵǵ ne utuú.

³ Bǵǵ aké ájǵgé nyε nnó, “Yéndégenó gelú chanéné, ne yé εfwyale fǵ εpǵ,” gébé εyigémǵǵ ne depǵ déchǵge nyε εbwǵ wye ndere nebyεé nelǵǵ mendée. Ne yé muú ayi ákágé bo apǵ.

⁴ Yémǵǵ aημε sé, enyú dépǵ fǵ né mmu gemua, getú εyigémǵǵ bíí bimbǵ uchwǵǵ fǵ enyú mbelepo ndere ménjǵ.

⁵ Enyú ako delú bǵǵ abi álu né genǵǵǵ ápyε unó bíí gbǵǵ. Εσέ bǵǵ Εσǵwǵ, depǵ fǵ bǵǵ abi álu né mmu gemua ápyε unó eké bǵǵ abi utuú ugilé εbwǵ.

⁶ Ndere εlúmbǵ, ékágé εσέ débεlege gejya eké bǵǵ abi álá teé fǵ nnó Jisǵs amage kere nyε fa mme. Debe peé, dégilé bíí bi Jisǵs akerege ne dégbarege mmyε sé.

⁷ Elé ne utuú ne bǵǵ abεlege gejya ne elé ne utuú ntó ne bǵǵ anyuú mmǵǵ mámpyεne εbwǵ.

⁸ Yémǵǵ εσέ delu bǵǵ abi álu né gegbǵǵ. Debǵ mamgbárege mmyε sé. Défyégé wye metǵǵ ne Jisǵs, ne debǵge wye gejeé ne ate aημε. Εwéna εβεé nyε nkane genó εyi gekwerege nnó ékágé genó gepyε εσέ wye ndere gekúge ummyε gekwerege muú bee né εwǵme. Ne dénérégé wye metǵǵ ne Jisǵs nnó aferege nyε εσέ né εfwyale gabo, εwéna ekwerege nyε ntó εσέ

ndere εla ummyε εwé muú bee akwerege né mekpǵ.

⁹ Εσǵwǵ ajyaá fǵ εσέ nnó degε εfwyale εwé ji alerege nyε bǵǵ wǵ. Ajyaá lé εσέ nnó ji afere εσέ né εfwyale gabo gétúgé genó εyigé Ata sé Jisǵs Kras apyεé.

¹⁰ Jisǵs agbo gétúgé εσέ. Ji apyεmbǵ nnó yé εσέ debe abε, yé dégbǵ, bíí bi ji achwǵǵé εσέ debe ne ji te kwyakwya.

¹¹ Ndere εlúmbǵ, fyεge ate metǵǵ, dépogé ate nnó défyε metǵǵ ne Jisǵs wye ndere enyú dépyε με.

Kwyakwya majyε ami Pal achyεé

¹² Aημέ sé, dékpeage enyú nnó défεge bǵǵ abi apyε utǵǵ Ata Jisǵs chánéné né geluage nyú. Εbwǵ ne álu bǵǵ kpakpa nyú, ne εbwǵ ne áchyεge enyú majyε.

¹³ Chyεge εbwǵ enǵgé dǵǵ, ne bǵgé ntó gejeé ne εbwǵ gétúgé utǵǵ bí εbwǵ apyεé. Bege nesǵ ne ate.

¹⁴ Aημέ se, dékpeage enyú nnó, dékpeage bǵǵ abi álá kelege mampyε utǵǵ nnó apyεge matǵǵ, fyεge abi afǵǵ εfǵ metǵǵ, póge abi álá pǵ ne εshyε, ne bεge pere ne yéndémuú.

¹⁵ Σεgé gébé nnó ékágé nte fǵ ashuú nte gabo, lεrege ulǵǵ melu ne ate choncho ne bǵǵ ako.

¹⁶ Bege ne nechǵchǵ yéndégébé.

¹⁷ Nege wye mmyε nnεne.

¹⁸ Tamege wye Εσǵwǵ né yéndégenó εyi gepyε enyú. Gege genó εyigé

Ἐσωθῶ ἀκελεγε nnό ἐnyú abi
dechome mmyε ne Kras Jisῶs
dépyembῶ.

¹⁹ Ἐκágé dépyε Mendoó Uk-
pea elyaá mampyε utῶó bíi né
geluage nyú.

²⁰ Débyage fῶ mekomejῶó
ayi atane mbaá Ἐσωθῶ.

²¹ Yémbῶ cherege yéndégenó
cháñéné mbῶgé nnό gelú
genó gelógéló, kamege ne geji.

²² Ne yéndégenó eyi gela
gelῶme dékamege fῶ ne geji
chacha.

*Pῶl anemmyε nnό ábelé
gehwáge bwῶ pópῶ*

²³ Nnēnemmyε nnό Ἐσωθῶ
jimbῶ muú áchyége nesῶ, ápyε
enyú débε bῶó ukpea ne nnό
ápyε enyú débεle gehwáge
nyú geko pópῶ gefῶó eyigé
muú álá ákagé shulé enyú
ndo kpaá te bíi bi Ata sé Jisῶs
Kras akerege meso fa mme.

²⁴ Ἐσωθῶ muú akuú enyú
anyegémeno nnό apyεé genó
apyε geji. Ndere elúmbῶ, ji
apyε nyε nnό enyú débε bῶó
ukpea.

²⁵ Ἀημε sé, nege ntó mmyε
mbaá Ἐσωθῶ gétúgé esé.

²⁶ Tamege ate aημε ako ne
gejeé ndere bῶó Ἐσωθῶ.

²⁷ Nkpeage enyú né mabῶ
Ata Jisῶs nnό dékú ηwe yina
aημε ako awu.

²⁸ Nnēnemmyε nnό Ata
sé Jisῶs Kras álérégé enyú
galógáló.

**ŊWE ayi agbeé ŊWE
εpea, εyi Pɔl ásamé
mbaá εchomele bɔ́ɔ
Kras né
Tɛssalonika**

Matame

¹ Me Pɔl ne nsamé Ŋwe yina. Silvanos εβwɔ́ ne Timɔti choncho ne me delɔ́ɔ enyú matame. Me ntɔme Ŋwe yina εta nyú εchomele bɔ́ɔ Ɛsɔwɔ́ né melɔ́ Tɛssalonika, enyú abi délu bɔ́ɔ Nte sé Ɛsɔwɔ́ né Ata Jisɔs Kras.

² Ɛsé dénenemmye nnó Nte sé Ɛsɔwɔ́ εβwɔ́ ne Ata Jisɔs Kras álerege enyú galógálɔ́ ne apye enyú débε ne nesɔ́.

Gefɔ́ɔ εyigé Kras asɔ́ɔ nyε mpa gébégé akerege fa mme

³ Aŋme sé, εsé débɔ́ man-tamege Ɛsɔwɔ́ yéndégébé gétúgé enyú. Elú cho mampyεge mbɔ́, néndé enyú défyéé wyε metɔ́ɔ ne Kras déjye mbεmbe ne débɔ́ɔ wyε ntó gejeé ne ate déjye mbεmbe.

⁴ Getú εyigémbɔ́, εsé déjógé né gempɔ́gé, dégarege ma-chomele bɔ́ɔ Ɛsɔwɔ́ ndere enyú dékogé metɔ́ɔ, né εfwyale εwé bɔ́ɔ áchyεgé enyú ápyéé enyú déwuú ubale ne défyéé wyε metɔ́ɔ ne Kras.

⁵ Ndere enyú défyéé wyε metɔ́ɔ ne Kras mbɔ́, εlerege gbɔ́gɔ́nɔ́ nnó Ɛsɔwɔ́ asɔ́ɔ nyε mpa yéndémuú chánéné. Ji apye nyε enyú dékwane mambe bɔ́ɔ abi dékpene né gefwa jíi. Elé gétúgé

gefwa εyina ne enyú dégene εfwyale.

⁶ Ɛsɔwɔ́ asɔ́ɔ mpa wuú chánéné. Ndere elúmbɔ́, ji ashuge nyε amu achyε εfwyale mbaá bɔ́ɔ abi áchyεgé enyú εfwyale.

⁷ Ji apye nyε mmyε ekwene enyú abi bɔ́ɔ áchyεge mbɔ́ enyú εfwyale ne apye ntó mmyε ekwene εsé. Ji apye nyε unó bina gébégé Ata Jisɔs atanegε mfaánebuú achwɔ́ge ne ukpekpe makiénné jíi né mmu manɔme mewε εwé elúle,

⁸ manchyéé εfwyale mbaá bɔ́ɔ abi álá kage Ɛsɔwɔ́. Ɛβwɔ́ ne ashyaá manwú ne abya melómélɔ́ Ata se Jisɔs.

⁹ Ɛβwɔ́ ágene nyε εfwyale εwé áchɔ́ɔ genwáge bwɔ́ te kwyakwya, ábéé fɔ́ né melu εwé εβwɔ́ ágene ηgɔ́ wuú ayi uto bíi ulerege.

¹⁰ Unó bina upye nyε né bíi bi Ata Jisɔs achwɔ́gé mansε ηgɔ́ mbaá bɔ́ɔ ukpea bíi. Ne bɔ́ɔ abi áfyéé metɔ́ɔ ne ji mano álaá εbwɔ́ mekpɔ́ fuú. Enyú ntó débéé nyε né geluage bɔ́ɔ bina néndé enyú dékamé ne mekomejɔ́ɔ ayi εsé dégare enyú.

¹¹ Gege ula bi yéndégébé εsé dénenemmyε gétúgé nyú mbɔ́. Dénenemmyε nnó Ɛsɔwɔ́ sé apye enyú débele genwáge nyú chánéné ndere bɔ́ɔ abi áwyaá gefɔ́gé genwá εyigé ji akuú enyú nnó débε ne geji. Déne ne ntó mmyε nnó, ji apɔ́ɔ enyú né uto bíi dépyε unó ulúlú ebi enyú dékelege mampyε uko, ne nnó dénére utɔ́ɔ bi débɔ́ɔ

mampye gétúgέ défyεέ metóó ne Jisós.

¹² Ndere elúmbó, bóó áfεge Ata Jisós gétúgέ gefóó genó eyigé enyú débele genwáge nyú ne eyigé ji apyéé eta nyú. Ne afεge nye enyú gétúgέ déchome mmye ne ji né galógaló ayi Nte sé Εσωω ne Ata Jisós Kras alerege.

2

Muú nchye

¹ Anme sé, εsé dékelege mangaré enyú genó eyi gepye nye gemεge nnó Ata Jisós Kras akerege nye fa mme, ne ndere Εσωω anywerege nye εsé détuú ne ji. Né mechó εwéna, εsé dékpeage enyú nnó

² Ékágé dékwe tametame, ne ékágé matóó ányígé enyú né mmu gétúgέ genó eyi bóó ájoge. Bóó abifó ájógé nnó bíí εbi Ata Jisós akerege meso fa mme uchwó me. Abifó ájógé áké elé Mendoó Εσωω ne epye agaré nnó bíí εbi Ata akerege meso uchwó. Abifó áké εsé desá né mmu ηwe ne átame.

³ Ékágé muú fó abwólé enyú né meti fó. Gemεge nnó Ata Jisós akere meso, gébé gebéé nye eyigé gejamégé bóó átoó nye mekpo ne Εσωω dóó. Gébé eyigémbó gekwonege muú nchye fó alerege nye mmye. Ji muú Εσωω abóó manéré ne ji.

⁴ Ji atenege nye ukóló ne Εσωω ne yéndégenó eyigé bóó anógé ne ásele nnó elé bó Εσωω bwó. Asele nye gemε jíí nnó anεa gemε apwó εbwó ako. Ne ayye jwóle nye né εcha

upe Εσωω ajógé áké jimboó ne alu Εσωω.

⁵ Enyú déteé fó nnó gébégé me nlú ne enyú, mbó ngaré me enyú unó bina?

⁶ Enyú dékaá genó eyi gegbéé muú nchye yimbó nnó achwógé fó nana. Ji abó manchwó lé né gébé eyigé Εσωω akεlege nnó ji achwó.

⁷ Ne uto bi upye bóó álá belegé sé mabe Εσωω uló me mampye utóó bibíí. Ne muú fó agbéé utó εbimbó ne agbéé nye wye ubi mbó kpaá te Εσωω aferege ji né meti.

⁸ Εσωω aferege muú yimbó né meti ne muú nchye yimbó aléré gemε jíí. Ne gébégé Ata Jisós achwógé awane nye muú nchye yimbó ne gejulé eyi getanegε ji né meno. Ne anerege nye ji kanka ne gengbó eyi gegnege gébégé ji áké achwóó.

⁹ Muú nchye yina ayi achwóó, danchómeló achyεge nye ji utó εbíí ji apye ukpekpe ufelekpa mambwólege bóó, ne gejamégé unó bi upye nye bóó álá mano mekpo fuú.

¹⁰ Asele nye yéndé gefógé mejóó dembwólé abwólé bóó abi ánóme nye mme detu. Εbwó bina ánóme nye mme detú gétúgέ áshyá mambó gejeé ne wáwálé ayi mekomejóó Εσωω agaré nnó apye εbwó atané né εfwyale gabo.

¹¹ Gétú eyigémbó, Εσωω apye εbwó ákwe tametame ákamé ne genó eyi gelu gebyó.

¹² Nderé elúmbó, yéndémuú ayi álá kamé ne wáwálé ayi mekomejóó Εσωω agarege

wó, gétúgέ gabo ágóó ji mamnye, Εσωω ajoge nye nnó akwe mpa, abó mangε εfwyale.

Εσωω ajyad enyú nnó áfere enyú né εfwyale

¹³ Αημέ sé, εσέ debó mantamege Εσωω yéndégébé gétúgέ enyú bóó Ata ábóó gejeé ne enyú, néndé Εσωω ajya mé enyú te ula ulóó nnó apye enyú detane né εfwyale gabo. Enyú detane né εfwyale εwéna ndere Mendoó Ukpea epyéé nnó enyú debe bóó ukpea Εσωω ne ndere dékamé ne wáwálé ayi mekomejóó Εσωω agarege.

¹⁴ Εσωω akuú enyú nnó ji apye enyú détane né εfwyale gébégé enyú dékamé ne abya melóméló ayi εσέ dégare enyú. Ji akuú enyú nnó ji achyεé enyú gefoge enógé εwé Ata sé Jisós Kras abóó.

¹⁵ Ndere εlúmbó, aηme sé, tenege chánéné, dékwólege unó bi εσέ délere enyú yé ebi dégare gébégé dégarege mekomejóó Εσωω, ne ebi désame enyú né bó ηwe.

¹⁶ Ata sé Jisós Kras ne Nte sé Εσωω alere εσέ galógáló. Abó gejeé ne εσέ, áfyéé εσέ metóó εwé εla ebyεé, apye εσέ dénerge metóó chánéné né unó uko ebi Εσωω anyéméno nnó achyεge ne Jisós Kras.

¹⁷ Nnεnemmye nnó ji áfyεé enyú metóó, apye enyú debó εshye dépyege ne déjógé elé unó bi ulú cho yéndégébé.

3

Nεgemmye gétúgέ εσέ

¹ Αημε εσέ, genó eyigé fó eyigé me nkεlege man-garé enyú gelu nnó, enyú dénemmye gétúgέ εσέ. Nεgemmye nnó mekomejóó Ata asane wáwá akpe né yéndé mbaá ne nnó bóó ase ji ne enógé wye ndere akpene nya εta nyú.

² Nεge ntó mmye nnó Εσωω akamege fó εσέ dékpe né amu bóó ube ne bóó nchye. Néndé bóó ako fó wó ákamé ne mekomejóó Ata wó.

³ Yémbó εσέ dékage líi mmye ne Ata. Ndere εlúmbó, ji apye nye enyú débene né depóré Εσωω ne ábáme nye enyú nnó ékágé muú nchye yimbó apye enyú dekpε né gabo.

⁴ Εσέ dékaá chánéné nnó Ata apoóge enyú dépyεé unó bi εσέ délere enyú, ne nnó enyú déjye nye wye mbe mamnyege ubi.

⁵ Nnεnemmye nnó Ata apye enyú dékaá chánéné gejeé eyigé Εσωω abóó ne enyú ne nnó apye ntó enyú dékaá gefoge metóó mekoge εwé Kras alere nya gébégé agene εfwyale.

Débo mamnyege utóó débεgé fóó ámbwá

⁶ Αημε sé, né uto bi Ata sé Jisós Kras achyε εσέ, dékpeage enyú nnó defa mbwa ne yéndé meηme ayi álá kelege mamnye utóó, εbwó abi álá pyéé fó unó ndere εσέ dégare enyú nnó dépyege.

⁷ Néndé enyú ambóó dékaá me nnó debó mankwólege gekage nekene sé. Εσέ déwe

nya fɔ amu déjwólé gébégé delu ne nyú wó.

⁸ Yé me nyéé muú fɔ ayi dényéé dela dechyege ηka wɔ apó. Esé dépye utɔ́ ne eshye utuú ne ηwɔmese nnó ékágé esé déneré muú nyú fɔ metuú ndere dégarege abya melóméló.

⁹ Esé dépye nya mbɔ, épó fɔ nnó esé dépɔ́ fɔ ne uto makpea enyú nnó déchyege esé unó bi dékelege. Esé dépye nya mbɔ nnó délere enyú gepɔ́ eyigé débɔ́́ mankwólegé.

¹⁰ Yé gébégé esé delu ne enyú, dégarege enyú nnó, “Muú ashyage mampye utɔ́, ékágé afere nnó muú fɔ achyege nye ji menyéé.”

¹¹ Esé déjógé mbɔ unó bina elé gétúgé déwuú nnó bɔ́́ fɔ alú né geluage nyú abi alu ámbwá. Akélege fɔ mampye utɔ́, ákene afyéé elé meno né depɔ́ré bɔ́.

¹² Né uto bi Ata Jisɔs Kras achyege esé, dégarege ne dékpeage ufɔ́́ bɔ́́ bina nnó akwóré gepɔ́, ase gébé ápyege matɔ́́ nnó agene ηka eyí ebwó áname menyéé.

¹³ Ne enyú aηme sé, ékágé muú nyú fɔ abe ne gepwa mampyege genó eyi gelu cho.

¹⁴ Ne mbɔ́́gé muú fɔ ashyage mankwólege majyéé mi esé déchye mbɔ́́ enyú né ηwe yina, fyege ji ame mmye defa mbwa ne ji. Dépyegé mbɔ́́ akpane nye mekpo unɔ́́.

¹⁵ Yémbɔ́́ ékágé désé ji ndere muú mawáme, chyege lé ji majye ndere nte meηme ayi áfyé nto metɔ́́ ne Kras.

Kwyakwya mejɔ́́

¹⁶ Nnɛnemmye nnó Ata se Jisɔs Kras muú apye bɔ́́ abéé né nesɔ́, jimɔ́́ apye enyú debe né nesɔ́ yéndégébé, né mati mako. Ata abe ne enyú ako.

¹⁷ Membɔ́́ Pɔ́l ne nsame ηwe yina ne amu ya. Ge na ne me nnerenge mansa bɔ́́ ηwe ba, nnó mpye bɔ́́ akaá nnó me ne nsame.

¹⁸ Nnɛnemmye nnó Ata sé Jisɔs Kras álérégé enyú ako galógáló.

Ἡ ὡς μὲ ἀγι Πῶλ ἀσαμέ μβαά Τιμοτί

¹ Με Πῶλ ne nsame ἡ ὡς yina. Me nlu ἡ γβά Κρας Jisῶs. Ἐσῶω Menchyé γεἡwά sé ne Κρας Jisῶs muú esé déneré metῶó ne ji nnó achyεge esé yéndégenó ne ájῶó nnó me mbe ἡ γβά.

² Ntame ἡ ὡς yina eta wyεé Τιμοτί. Wῶ olú eké maá wa wáwálé gétúgέ esé ne wῶ défyεé metῶó né depῶré Jisῶs. Nnenemmye nnó Nte sé Ἐσῶω ne Ata Κρας Jisῶs alerege wῶ galógál, agene wῶ meshwe, ne apye nesῶ ne bwῶ ne be ne wῶ.

Sege gébé ne ánlere gebyῶ

³ Nkane mbῶ nkpea nya wῶ gébégé njyεé Masedonia, jwale né melῶ Ἐfesῶs, nnó ὄgbege bῶó bi alerege mbῶ unῶ bi ulú cha, ebi ula upῶ fῶ ndere ebi enyú débῶó mbe déwuú eta Ἐσῶω.

⁴ Gare ebwῶ nnó áchῶge sé gébé mankúgέ mabῶ ukwene ante, ájame ubi né bῶ abya abi átome ne ebwῶ. Gefῶgέ bῶ abya bina abi alá kwyagέ, achwῶ elé ne mbeé manyεge ne aleregέ fῶ bῶó unῶ bi bῶó ákamé ne ubi, ebi Ἐσῶω akεlege.

⁵ Menῶ genó ayi me ngarege wῶ né mechῶ ewéna alú nnó, wῶ ὄgare lé ebwῶ nnó abῶgέ gejeé ne ate. Gejeé eyigέ na getanege né metῶó ewe elu pῶpῶ, ewé ekaá nnó epyεé muú fῶ gabo wῶ, ne ekame wáwálé ne unῶ Ἐσῶω.

⁶ Bῶó abifῶ ályaá mampyεge mbῶ, alá jῶó lé unῶ bi ula upῶ ne nsa.

⁷ Ebwῶ akεlege mambe ánlere mabe Ἐσῶω yémbῶ ákage yé unῶ bi ebwῶ ambῶó álerege, ne yé ebelé unῶ bi ebwῶ áferé nnó ákaá dῶó ákágέ yé ubi.

⁸ Esé dekaá nnó ebé ebῶ yémbῶ elé gébégé dégbaregέ ewu chánéné ne elomé.

⁹ Kaá nnó mabé yina apῶ fῶ mbaá bῶó bi alá kwené mabe, alu lé mbaá bῶó bi ákwene áji, átoó mekpῶ, abi alá nógέ fῶ Ἐσῶω ne abi ápyεé gabo, abi alá selé depῶré Ἐσῶω eké genó, ájῶgέ gabo ne Ἐσῶω, abi áwáné ama ne ante bwῶ, abi utῶó bwῶ ulú lé manwáné bῶó.

¹⁰ Abi ánane manané tametame, ande abi ánané ate. Abi ákεne gesεge mmye bῶ, abi ábyῶge gebyῶ ne yé abi átenege ntesε gebyῶ ne abi apye yéndégenó cha eyi gela gekene ne unῶ bi esé dégaré enyú.

¹¹ Unῶ bina ne ulú unῶ bi ulú né mmu abya melómélῶ ayi Ἐσῶω muú apwῶó amu áfyεé me né amu nnó ngarege.

Πῶλ atame Ἐσῶω gétúgέ ágene ji meshwe

¹² Ntamege Ata sé Κρας Jisῶs muú achyε me utῶ nnó mpye utῶó bina. Gétúgέ ji agené nnó akage nere metῶó ne me ne afyεé me utῶó bina né amu nnó mpye.

¹³ Ye elé mbembe njῶgέ mejῶó mebomebo ne ji, nchyεge bῶó bií efwyale, mma nlu muú neἡa, yémbῶ ji age wyε me meshwe gétúgέ

mpye nya unó bina né mmu ukenkene. Né gébé eyigémbó nlá nlú danjame ne ji.

¹⁴ Yémbó Ata alere me uló melu bi gejaméjamé, apye me nfyé metó ne ji, ne mbó gejeé ne bós gétugé nchome mmye ne ji.

¹⁵ Kras Jisós áchwó fa mme nnó áwéné gemége bós abi ápyéé gabo. Mechó ewéna elú wáwálé ne yéndémuú abó manere metó wyéé. Ne né geluage bós abi ápye gabo, me mbó mpwó amu.

¹⁶ Yémbó getú yina ne Esówa agene me meshwé, manlere me nkane Jisós Kras akoge metó wuú yé ebe elé ne bós abi ápyéé gabo ayi apwó amu. Nkelege manjóó nnó né meti ewéna ne yéndémuú afyegé metó ne Jisós akage bó genwá eyi gélagé byé.

¹⁷ Déchye ηγο ne matame mbaá Esówa muú alu mfwa te kwyakwya ne kwyakwya. Ji agboó fó, ágene fó ji ne amé, ji mbií ne alu Esówa, Amen.

Utó bi Timoti abó mampye

¹⁸ Maá wa Timoti, genó eyigé me nkelege mangaré wó nnó opyege, geke meko ama ne mejóó ewé nya bós ekpave Esówa ajóó atome ne wó. Se mekomejóó yina ommyege ummye ulúúló mangame depóré Esówa etiré esé défyé metó wyé.

¹⁹ Ne gbare metó wye ewé oífyé ne Esówa chancha, opyege genó eyigé wó ókaá nnó gelú chó. Bós bifó alya mampyege genó eyigé ákaá nnó gelú chó, gétu eyigémbó

depóré Esówa etiré ebwó áfyéé metó wyéé déno nnyi.

²⁰ Né geluage bós bimbo Aleksanda ebwó ne Hemenós álu bós abi me fyé ebwó né amu danchómeló nnó ebwó ákaá nnó elóme fó manchóge mabó Esówa.

2

Majye ndere bó Esówa abó manémmye

¹ Menó genó ayi me mkpeage enyú nnó dépyege alu nnó, enyú dénemmye mbaá Esówa gétugé bós ako, dékpane ji geke nnó agene ebwó meshwé. Nege ji mmye nnó achyege ebwó unó bi ebwó ákelege, ne chyege ji matame né unó bi ji apyéé mbaá bós ako.

² Negémmye ntó mbaá Esówa gétugé afwa ne ákpakpa meló abi áwyaá uto né amu bwó nnó ápye esé débe né genwá eyi gelú pere, débe nesó ne ate. Débegé ne genwá eyi na délerege nnó dénógé Esówa ne nnó déwyaá gepó galógaló ne bós ako.

³ Enyú déké dépyembó eló ne metó egóó Esówa Menchyé genwá sé.

⁴ Ji akélege nnó áwéné gemége yéndémuú, ákaá wáwálé ayi alu né abya melóméló.

⁵ Wáwálé yimbó alu nnó, Esówa alu ama ne muú alu ama ayi áchóme akwaá ushu ne Esówa. Muú yimbó elé Kras Jisós.

⁶ Ji achyé gemé jii nnó áwéné gemége yéndémuú. Ne Jisós apyembó né gébé

eyigé Esɔwɔ ákwyɛé me ábelé manlere nnó Esɔwɔ aklege nnó yéndemuú abɔɔ geɲwá.

7 Getú eyigé na ne Esɔwɔ atome me nnó mbe ηgbá Jisɔs ne ménlere mbaá bɔɔ abi alá pɔ bɔɔ Jus. Njógé mbɔ mbyɔgé fɔ gebyɔ. Ji ato me nnó ngarege bɔɔ nkane áfyɛé metɔɔ ne Esɔwɔ ne nnó ákaá wáwálé ayi atome ne ji.

Majyɛé mbaá andée ne ande né echomele bɔɔ Kras

8 Nkelege nnó yéndé mbaá ande anenemmye. Ebwɔ abɔ mambɛ ne metɔɔ mmu pópó, ábwégé amu mfaá ánenemmye mbaá Esɔwɔ ewé alá ápɔ ne metɔɔ usɔɔ, ne ányégé fɔ mbeé.

9 Ne nkelege nnó andée áfyɛge unó bi ukwanegé né ebwɔ kwanegé, ebi upyɛé ebwɔ ábeé ne énogé. Epófɔ mamfyɛge densɔ né manjwe bwɔ dɔɔ, ye ebele mamfyɛge mboó unó eyi egenege ne bɔ ηkpaganere ne mandeé ayi ajame ηka dɔɔ,

10 ábé lé ne gepɔ gelógél. Gé mbɔ ne andée abi áké ánogé Esɔwɔ abɔɔ mampyɛgé.

11 Andée ágígé mekomejɔɔ Esɔwɔ nyame ne áwúgé ne ande abi álerege ebwɔ.

12 Nkele fɔ nnó andée álerege mekomejɔɔ Esɔwɔ yé nnó áwyaá uto ápwɔ ánde wɔ. Abé nyame áwuúge genó eyigé ande álerege.

13 Mbɔ ne ebɔɔ mambɛ nénde, Esɔwɔ abɔ mbe akwye Adam ne ale kwye Ife.

14 Ne danchɔmeló abɔ abwɔlé nyá fɔ lé Adam wó, abwɔlé élé Ife ne Ife apye gabo.

15 Yémbɔ Esɔwɔ abame nye mendée gébége nebyɛé kpaá te aferege ji né efwyale mbɔgé aké áfyɛé wyɛé metɔɔ ne Esɔwɔ, agboó ne ate bɔ, apyɛé unó ne metɔɔ mmu pópó, ne mbɔgé abege ne gepɔ eyi gekwane ne ji kwanegé. Melɔ ηwe ewéna ékágé tene ntó nnó: *

3

Gepɔ eyigé muú kpaá né gepugé Esɔwɔ abɛ ne geji

1 Ajɔɔ wáwálé aké, “Mbɔge muú aklege mambé muú kpaá né echomele bɔɔ Esɔwɔ, ebyennó aklege melu utɔɔ melóméló.”

2 Muú kpaá né echomele bɔɔ Esɔwɔ abɔ mambé ne gepɔ eyígé muú alá shúlégé ji ndo, abɔ mambɛ muú ayi ábané lé mendée ama, muú ayi asele depɔ tíí pere, muú yi awya defɔɔ, enógé, muú yi ánenémanɛ, ne akáge leré bɔɔ depɔré Esɔwɔ.

3 Abɔɔ fɔ mambɛ menyúú mmɔɔ, ábeé fɔ ntó muú efwyale, abɔ mambɛ pere né geɲwá jíí, abeé fɔ muú yi agboó ne mawáme, abeé fɔ muú yi agboó ne ηka.

4 Abɔ mambé muú yi ágbárege ula gepú bíí chacha, muú ayi akage gbare baá bíí chanchá nnó áwugé ji ne áchyɛge ji enógé.

* 2:15 Elí wáwálé nnó: Bɔɔ abifɔ aké, élé mendée ábyéne nebyɛé ne Esɔwɔ awenege nye game jii.

5 Mbogé muú alá káge gbare ulá gepú bií chancha, apyembō nnó ne agbare echomele bōó Esōwō?

6 Abε fō ntó muú yi afyεε metōó gakegake ne Esōwō. Abεgε mbō, akáge bε ne nepa, Esōwō afyε ji né εfwyale wye ndere afyε dánchōmeló né εfwyale gétúgε nepa.

7 Abó mambe muú ayi yéndemuú anógé. Mbogé mbō fō wó akagé kwe né metaá dánchōmeló, akpa mekpo genóó.

Gepogé bōó abi apoogé né echomele Esōwō

8 Bōó abi apoogé né echomele Esōwō ntó ábó mambe bōó abi ájógε mejóó nenōme nemaá, áwyaá gepo gelógéló, ányuú fō mmóó dōdō. Abεgε fō bōó bi ábóó gejeé ne ŋka.

9 Abó mambe bōó bi ágbárege depōré Jisōs chánjéné εtiré mbεmbe bōó alá akagé, ne nana Esōwō apyε εsé dékaá ne défyεé metōó wyeé ne dékwōlegé déti ne metōó εwé ekaá nnó dépyεé genó eyi gelú cho.

10 Gemεge nnó ásé εbwó nnó ábé bōó abi apoogé né gepúge Esōwō, ábó mamua εbwó, ágege nnó ákwane mampyε utóó bimbō ne áse εbwó.

11 Andée abi ápyε gefógε utóó bina ntó, ábó mambe andée ne gepō gelógéló, ábé andée bi alá achóó fō bōó mabō, andée abi ágbaregε menyammyε bwó chánjéné, abi alá bwεgemmyε, andée

abi muú akagé nere metōó ne εbwó né yéndé meti.

12 Muú ayi apoge né echomele Esōwō abó mamba le mendée ama, abō mangbaré baá bií, ne ula gepú bi chánjéné.

13 Bōó abi apoogé chánjéné né echomele bōó Jisōs ábóó enógé ne akagé jóó mejóó tágétágé gétúgε depōré εtiré detome ne Kras Jisōs.

Gekpekpegé genó eyi apyε εsé dékaá

14 Mbele mbō umεé manchwó ngé wō mboó ndó yi. Yémbō nsame mbō ŋwe yina eta wyeé,

15 nnó nla chwó wáwá wó, wō ókaá nkane bōó abóó mampyεge né ula gepúgε Esōwō. Elé gepú eyigé na ne gelú echomele bōó Esōwō muú álu mebe. Ewú ntó ne elú gekwa ne nebōme ení negbaré wáwálé Esōwō meko.

16 Elú mme gbógónó nnó unó bi Esōwō apyε εsé dékaá ne dékwōlege ulú gekpekpegé genó.

Kras achwó fa mme nkane mekwaá,

Mendoó Ukpea eléré nnó ji ápyε gabo wó.

Makiénné Esōwō ntó ágé ji.

Bōó ágaré mekomejóó wuú fa mme.

Gejamegε bōó áfyεé matóó ne ji.

Esōwō ase ji afé mfaá né melu ŋgō.

4

Sege gébé ne ánlere gebyō

1 Nana, Mendoó Esōwō egarege gbōgōnō nnó meso gébé bōó bifo ályage nye

depɔré abya melóméló. Akwɔlege nye lé mandoó gebyɔ ne unó bi aló nchye álerege.

² Bɔ́ abifo áselé nye unó bina álerégé eké ebwó ágarege unó bi úlú wáwálé, yémbɔ ebwó ambɔ́ ákaá nnó elé gebyɔ. Nɔ́ere ebwó ápyembɔ, matɔ́ b́wó ákwe kéndé, ákágé sé genó eyi gelú gyéé ne eyi gelú ch́.

³ Ebwó agarege nnó bɔ́ ábagé f́ neba, ne nnó ányége f́ ufɔ́ menyéé ebifo ebi Esɔ́wɔ akwyéé nnó bɔ́ áchyege ji matame ányégé nɔ́ere ákamé ne ji ne ákage wáwálé ayi atome ne ji.

⁴ Yénde genó eyigé Esɔ́wɔ akwyéé gelɔ, muú ashyage f́ genó mbɔ́gé aké áselé geji achyege matame mbaá Esɔ́wɔ.

⁵ Néndé mekomejɔ́ Esɔ́wɔ ne mmyemenene ápyé geji gela pópó.

Be maá utɔ́ melóméló mbaá Kras

⁶ Ne mbɔ́gé ɔ́garegé áhme unó bina, ɔ́béé nye maá utɔ́ melóméló mbaá Kras Jisɔ́s ne ɔ́bɔ́ nsa né depɔré Jisɔ́s etiré delu mmu abya melóméló ayi alere wɔ ɔ́kwɔlegé.

⁷ ɔ́fyégé f́ mekpó mandoge ukenkene abya abi ála pogé f́ bɔ́ ákwɔlege Esɔ́wɔ. Pye menyammye wye awúgé ne mampyege unó bi Esɔ́wɔ akélege.

⁸ Muú aké apyéé menyammye wúu abenege nnó apyege metu elɔme, yémbɔ muú aké apye menyammye wúu abenege né mampyegé genó

eyigé Esɔ́wɔ akélege, elɔme epwɔ́ néndé abeé ne nsa né genwá eyigé nana ne eyi gechwó meso gébé.

⁹ Genó eyigé njɔ́ mbɔ́ gelú wáwálé ne yéndémuú anere metɔ́ wyéé.

¹⁰ Ge ula bi esé démmye dépye utɔ́ ne eshye mbɔ. Esé déneré metɔ́ ne Esɔ́wɔ muú álu mebe. Ji ne alu Menchyé genwá mbaá esé ako, chacha bɔ́ abi ákamé ne ji.

¹¹ Gé unó bi ɔ́bɔ́ manlere na ne fyé eshye nnó ápyege ubi.

¹² Ekágé ɔ́pye genó eyigé bɔ́ áselé wɔ fuú né dembane tyé, leré lé gepɔ gelógél mbaá bɔ́ ako abi áfyéé metɔ́ ne Esɔ́wɔ, né mejɔ́ wye, né genwá jyé, né gejeé eyigé ɔ́bɔ́ ne bɔ́, né metɔ́ ewé ɔ́fyéé ne Esɔ́wɔ, ne né metɔ́ wye ewé elú pópó.

¹³ Chyéé gébé jyéé ɔ́kúgé mekomejɔ́ Esɔ́wɔ né echomele bɔ́ Esɔ́wɔ, ɔ́fyege bɔ́ eshye ne alere ebwó mekomejɔ́ kpaá te me nchwɔ́.

¹⁴ Ekamegé ɔ́feé mekpɔ né echyé ewé wɔ ɔ́wyaá. Esɔ́wɔ achyéé wɔ echyé ewémbɔ gébégé ekwɔ bɔ́ kpakpa echomele Esɔ́wɔ áneré wɔ amu mmye. Esɔ́wɔ apyéé ebwó ágaré echyé ewé Esɔ́wɔ achyé wɔ.

¹⁵ Chye geme jyé ɔ́pyégé unó bina yéndégébé nnó bɔ́ ágene nkane utɔ́ bye uwene.

¹⁶ Sé gébé ne genwá jyé ne unó bi wɔ alerege. Pyege wye unó bina néndé ɔ́ke ɔ́pye mbɔ ɔ́wenégé nye geme jyé ne eyigé bɔ́ bií áwuú wɔ.

5

Majyéé ndere ògbaregé akwi andée

¹ Ɔjógé fɔ mejóó metometo ne mekoó mende, chyεge lé ji majye ndere nte wye. Chyεge nje usa majyéé ndere aηmo bye.

² Chyεge akoó andée majyéé ndere amma bye, chyεgé ntó ansò ándée majyéé ndere aηmo bye abi ándée, pyεgé mbò né ebwó ne metóó wye mmu pópó.

³ Chyεge enoge mbaá ándée bi alu ákwi ándée wáwálé.

⁴ Yémbò mbógé mekwi mendée awyaá baá, yele upyáne, genóge mbe eyigé ebwó abóó mangi gelú nnó, abó apoógé mala upú bwó ndere bóó echomele Eσωω ábóó mampye ne áshuge ntó ulóó melu ebi ama bwó ne ante ábó ápye. Aké apyεmbò, metóó ntó εgóó Eσωω.

⁵ Ne mendée ayi alu mekwi mendée wáwálé, elé ayi álá pó fò ne muú ayi apógé ji, aneregé metóó wuú ne Eσωω ne anenemmye mbaá Eσωω utuú ne ηwómese nnó Eσωω apóó ji.

⁶ Ne mekwí mendée ayi achyεge geme jíí manyεgé genwáge mme, agbo me ye elé álu mebe.

⁷ Gárege aηme unó bina, nnó ékágé muú fò agé meti ewé ashulé ebwó ndo.

⁸ Ne muú ála pele aηme bíí, ushuú chacha ula gepú bíí jimbò ebyennó ashya makwolé depóre Jisós εtiré défyε metóó wyeé ne abò apwò

muú yi álá fyε metóó ne Eσωω wó.

⁹ Mekwí mendée akwónεge usaá aηme uléé ne ògbéé mabò mií né geluage akwi abi echomele Eσωω epoge ebwó. Ne abó mambe mendée ayi abò ábané elé menò ama.

¹⁰ Ɔbó mangε nnó alu mendée ayi bóó afεge galógáló yi ji apye, awéé baá chancha, anene aηkéé, ashwónεge uka bóó Eσωω, apoóge bóó abi ágεne efwyale, achyéé geme ji mampyege galógáló né yende meti.

¹¹ Ɔfyεgé fɔ akwi andée abi alu ambane né geluage abi abò mampoó ebwó nénde gejeé eyigé ebwó áwyaá né ubele gekulege né matóó bwó, getogé gepwógé metóó ewé ebwó áwyaá makwolé meti Kras, ákelege nnó ama ábá áno bicha.

¹² Ndere ápyεmbò, ácho mashu ne Kras gétúgé álá bele menomenyεé ewe ebwó ányε ne ji wó.

¹³ Né εgbe ewé fò ala ambwa, ákεne upú upú. Ewé ekpe chóó elu nnó, ábéé fɔ lé ámbwá abiabi, ájógε ntó bóó mesomeso, ama áfyεé mano né depóre bò, ájógé depó εtiré déla déta ebwó wó.

¹⁴ Ndere elúmbò, majyéé ma malu nnó, áso andée abi álu akwi ama ábá anó, ábyé baá, ápele upú bwó, nnó ékágé áchyε muú mawame se meti áchóógé esé mabò.

¹⁵ Nénde ákwi ándée abifò ano me mewaá, ákwólé danchómeló.

¹⁶ Ne yénde mendée ayi ákamé ne Jisós, abεge

mekwi mendée ula gepú bií ábó mampógé ji nnó metuú ewémbo ebégé sé ewé echomele bós Esowó nnó egené meti mampógé lé akwí abi alá pó ne bós abi apoóge ebwó.

Gefóó eyigé ogbarege ákpakpa né echomele Esowó

17 Ne ákpakpa abi ápye utóó Esowó chancha, ábó manchye ebwó gekpekpege enógé, ushuú chacha abi áfyéé eshye mangarege ne manlerege mekomejóó Esowó.

18 Nénde asa né mekomejóó Esowó aké, “Ówégé fó meno mpó nnó ányége fó menyé gébégé aké apye utóó ne ji mando erise.” Asa ntó nnó, “Muú ayi apye utóó abó manse nsa utóó bií.”

19 Ekáge owuú ndó yi bós ashulege muú kpaá echomele Esowó, ekosé nnó bó ntesé ábégé apea ye áléé abi ágarege nnó ji alu gye.

20 Bós aké ápye wye gabo shulege ebwó ndo gbòhòné né echomele bós Esowó nnó bós abifó ábógé efóó.

21 Esowó, ne Kras Jisós choncho ne makiénné ayi Esowó ajyaá álú bó ntesé ba, ndere me ngarege wó ne metóó wa meko nnó wó óbele majye mi me nchyeé mbó wó na. Óké apyéé genó mbaá bós òlerégé fó angya, se nnó bós ako álu wye janja.

22 Ówege mmye manere muú amu mekpo manje ji nnó abe muú utóó né echomele Esowó, ókpégé fó mbwa ne gabo yi bós bicha apyéé. Bele genwá jye pópó.

23 Gétúgé unε ebi ummye wó yéndégébé, ómage nyú se le manaá mamímamí. Selé ntó ekeke mmóó ónyúgé, ópyege mbó ómyéé sé yéndégébé.

24 Gabo yi bós bifo apyéé alu wáwá mange ne alerege nnó ebwó ákrene nyε né unóó mpa, yémbo ayi bós bifo ágenege nyε gébé geji.

25 Wyembó ntó ne elú né galógáló ayi bós apye. Galógáló ayi bós apye alu wáwá mange, yémbo, yé ebe elé ayi alá ágené fó kókoge, akágé la fó bibíí.

6

Majyéé mbaá áfwe

1 Bós ako abi alu áfwe ábó mange nnó áchyege enógé gbene mbaá bós abi ábó ebwó. Garé ebwó ápyéé wyembó nnó ékágé muú fó achóó mabó Esowó yé elé unó bi ese délerege.

2 Afwé abi bós bi ábóó ebwó, áfyéé metóó ne Kras, ékágé ábyágé bós abi ábóó ebwó, elé ebwó ako álu baá Esowó. Ebwó ábóó mampye lé utóó bwó chancha ápwó ndere abó ápye mbembe néndé bós abi ágené nsa né utóó bi ebwó apyéé, elé bós Esowó abi ebwó afwé ábóó gejeé ne ebwó. Lere ebwó unó bina, ófyege ebwó eshye nnó ápyege ubi.

Majyéé mi matomé ne anleré gebyó ne mmwólé nka

3 Ne muú aké alerege unó bi cha ebi ulá kwane ne mekomejóó Ata sé Jisós Kras, ayi álu wáwálé ne ulá ukene

ntó ne unó bi áleré esé ndere dékwólege meti Esɔwɔ,

4 alu muú ayi mmu agbeé ji ne nepa, ne akáge ye genó ne afye lé mekpo manyége mbee né ukéke uchu ebi ulú né nwe Esɔwɔ. Unó bina ne upyee bóó áké ábóó unó matóó ásóó abifó, ábóó mawáme, áchóó bóó mabó,

5 ne mbeé ayi ála byee. Elé bóó abi uferé ebwó ula pó sé mmu cho ne akágé sé ntó genó eyi gelú wáwálé ne áfere nnó meti Esɔwɔ elú lé mampye ebwó abó gefwa. Ekágé ogya ye mbaá yi ufóó bóó bina ulú.

6 Elú wáwálé nnó mankwólé Esɔwɔ achwóó ne nsa, mbógé unó bi déwyaá ukwane esé metóó.

7 Nénde, ye genó eyigé ese déchwɔ ne geji né mme yina gepó, ne elú ntó wáwálé nnó ye genó eyigé dékpane fa mme déjye ne geji gepó.

8 Ndere elúmbó, mbógé débége ne mandeé ne genó eyigé dénye unó bina úkwáné ne ese.

9 Bóó bi ákelege mambé ne gefwa ákpene né mmua-meno, ákwene né mmu metaá gejamégé unkenége uno ne usóó depó tire defyee ebwó né mmu efwyale ewe echóó genwáge ebwó.

10 Nénde gejegé nka ne gepyé bóó ápye yéndé gefógé gabo. Bóó bifó ályaa mankwólé depóré Jisɔs etiré esé defye metóó wye gétúgé ákelege mambó gejamégé nka. Ndere ápyee mbó áwáne gemége bwó ne gejame mesome ewé kpaá.

Genó eyige Pal akélege nnó Timoti ákad

11 Ne wɔ, muú Esɔwɔ, boó unó bina, mmyege mampyee genó eyigé gelú cho, nógé wye lé ji, fyee metóó ne ji, bógé gejeé ne bóó, kóoge metóó, selé depó pere.

12 Myeumye ulúuló ndere muú ayi áfyee metóó ne Kras, nneré metóó mambó genwá eyi gélágé bye. Elé gétúgé genwá eyigé na né Esɔwɔ ákuú wɔ, otene né mbe ushu gejamégé bó ntese ogaré nya gbɔnɔnɔ nnó ofye metóó ne Kras.

13 Me ngarege wɔ unó bina uko né mbe ushu Esɔwɔ muú achyee genwá mbaá yéndé genó ne né mbe ushu Ata se Kras Jisɔs muú atene né mbe ushu Pɔntyɔs Palet agaré wáwálé ayi atome ne jimbo.

14 Me ngarege wɔ nnó bóó mampyee unó bina uko, oké opyee mbó muú fɔ áshulégé wɔ ndo. Ne pyee wye mbó kpáte Ata sé Jisɔs Kras amagé chwó.

15 Kras achwóó nye wye né gébé eyi gekwané Esɔwɔ metóó. Ji Esɔwɔ mbií ne abóó bóó ako. Ji alu mfwa bó afwa ne Ata yi bó áta,

16 ji mbií ne ála gboó ne ajwólege né mmu gengbó eyigé yé muú alá kágé jye kwókwólé wye. Yé muú alu danje ji ne yé muú akágé ge ji. Enógé ne uto ube ebií te kwyakwya. Amen.

17 Garé bóó abi awya gefwa fa mme yina nnó ékágé ebwó ábwégé mmye. Garé ebwó nnó ékágé áneré matóó

bwó né gefwa genó eyigé déla dékagé mbogé gebéé te kwyakwya, áneré lé metóó ne Εσωω muú achyegé esé yéndégenó detú nnó dényége ne nechóchó.

¹⁸ Gare εbwó nnó, ápyege galógáló, nnó utóó ulúló ne ubε gefwage bwó, ánenege amu áchyεge εchyε, ápógé ate bóó.

¹⁹ Aké ápyεmbó, ánywéregε gefwáge bwó, ne ákwyεgé mbó elé nebómé nelónéló né geηwá bwó eyi gechwóó meso gébé. Ge mbó ne abóó mampye nnó abóó geηwá eyi gélu geηwá wáwálé.

²⁰ Timoti gbare unó bi Εσωω afye wó né amu chancha, okpεgé né mejóó εwé εla επó ne nsá. Onyégé fó mbeé ne bóó gétúgé depó etiré bóó áké délu denğa εwé délá dépó.

²¹ Bóó abifó áferé nnó áwyaá gefogé denğa etiré na, gétúgé eyigémbó áno mewaá, ákwólegé sé depóré abya melóméló etiré εbwó áfyεé metóó wyε. Nnenemmyε nnó Εσωω alere wó galógáló.

**ŊWƐ ayi agbeé ŋWƐ
εpea εyi Pɔl ásamé
mbaá
Timōti**

1 Me Pɔl muú Ɛsɔwɔ ajyaa nnó mbe ŋgbá Kras Jisɔs ndere ji akεlege, ngárégé depɔ eti détime ne geŋwá eyi gélágé byé eyi ji anyéméno nnó achyεge bɔɔ ndere áchome mmyε ne Kras Jisɔs.

2 Nsamé ŋwε yina mbaá Timōti, maá yi mbɔɔ gejeé ne ji dɔɔ. Nnenemmyε nnó, galógál, meshwε, ne nesɔ eni nétánege mbaá Nte se Ɛsɔwɔ, ne Ata se Kras Jisɔs né bé ne wɔ.

Pɔl afyεé Timōti εshyε

3 Timōti me ntamégé Ɛsɔwɔ muú me mpyε utɔɔ bií ne metɔɔ wa mmu pópó ndere ante ba ábɔ ápyéé, mentée wɔ yendégébé né mmyεmenεne.

4 Ndere nteé manse jyε gébégé delyagé atεé, mmwólé epyε me utuú ne ŋwɔmésé, mángé wɔ nnó metɔɔ wa εgbéé ne nechóchó.

5 Me nlu nteé nkane ɔfyéé metɔɔ wyε meko ne Jisɔs, wyε nkane Lois mma wyε ayi muú kpaá ne Yunis mma ayi ábyené wɔ abɔ apyéé nya. Ne nana menkaá wáwálé nnó wɔ ɔwya ntó gefεge metɔɔ wembɔ.

6 Gétú εyina ne ngarege wɔ nnó ɔnyaá εchyε εwe Ɛsɔwɔ achyε wɔ gébégé menere nya wɔ εbwɔ mekpo, élúlí éké mewε.

7 Néndé Ɛsɔwɔ achyé fɔ esé mendóo wuú nnó epyε esé defεge εfɔɔ wɔ, achyε le esé mendóo wuú nnó εchyεge esé uto epyε esé debεge gejeé ne bɔɔ ne mágbárege menyammyε.

8 Ne ékágé mmyε εgboge wɔ gébégé ɔke ɔgarege bɔɔ depɔré Ata. Ékágé mmyε εgboge wɔ gétúgé me yi nkpe ne denɔɔ getu jii. Yémbɔ kame mangε εwyε εfwyale gétúgé abya melóméló ndere Ɛsɔwɔ achyεge wɔ uto.

9 Ɛsɔwɔ aferé sé né εfwyale gabo ne akuú esé nnó débe bɔɔ bií. Epófɔ gétúgé utɔɔ ulúló εbi ese dépyε, ele gétúgé ji abɔ afere me te nya mampyε ndere ji akεlege né ulɔɔ melu bií εbi ukene ne Kras Jisɔs.

10 Ne nana apyε ese dékaá ulɔɔ melu bií ndere Menchyé geŋwá sé Kras Jisɔs achwɔ. Kras awá uto negbo. Ne alere ese meti geŋwá eyi gélágé byé ne abya melóméló wuú.

11 Gétúgé abya melóméló yina, Ɛsɔwɔ ajya me nnó mbe ŋgbá, muú ayi agarege, ne menlere abya melóméló wuú.

12 Gétu εyigémbɔ, ne me ngene mbɔ εfwyale. Yémbɔ mmyé égbɔɔ fɔ me nénde me nkaá muú yi mfyéé metɔɔ wa ne ji. Ne nkaá nnó akáge gbare unó bi ji afyε né amu ya kpaá té bií bimbɔ ukwonege.

13 Kwεlege majyε malómáló ami me nchyε mbɔ wɔ cháncha. Ɔké ɔpyεmbɔ fyεgé wyε metɔɔ ne Jisɔs, bεge gejeé ne bɔɔ wyε ndere ese bi

déchome mmye ne Kras Jisōs dépyeé.

¹⁴ Bélege wáwálé yina ayi Esōwō afye wō né amu chacha. Ji afye wō wáwálé yina né amu né uto Mendoó Ukpea ewe ejwōlege ese mmye.

¹⁵ Kaá ntó nnó aḡme bi átane né gebage mewaá Esya ako chóncho ne Figelōs ebwó ne Hemogēnes ábó me.

¹⁶ Nnēnemmye nnó mejé Esōwō ebe ne ula gepú Ōnesiforus, nénde afyēé me eshye metó yendegébé, mmye egbo fō ji nnó me nlu né gepúge denó.

¹⁷ Gébége ji akwōne né melō Rom akéle me ne efofoge kpaá te agene me.

¹⁸ Nnēnemmye nnó Esōwō alere ji galógáló bií unó mpa. Ne wō mbóó ókaá me nkane ji apóó me né melō Efēsós.

2

Timōti menkwólé melómélō mbaá Kras

¹ Timōti maá wa, beé ne eshye ewé etanege né galógáló ayi Kras Jisōs muú alerege ne ese abi déchome mmye ne ji.

² Unó bi ówuú me nḡere né mbe ushu gejamégé bóó, lere ntó ubi mbaá bóó bií muú ákage neré metóó ne ebwó.

³ Ndere muú bee melómélō mbaá Kras Jisōs óbó makpome mmye mangē efwyale ewe bóó abi áfyē matóó ne Jisōs ágene.

⁴ Muú bee ayi apyēé utóó bií ne metóó wuú mmu ema nnó metóó egó muú kpaá ayi asele

ji utóó, aferege amu né depó etiré bóó melō ápyeé.

⁵ Wyembó ntó ne menlome gatele ne ate bóó ala aselé nsá mbóge alá lome ndere mabe gatele mako akélege wó.

⁶ Ele mēmpyē makóó ayi áfyē eshye mampyē utóó né mekóó wuú ne akwane mambē muú yi anyé mbwe yi mbe.

⁷ Fere unó bi menjóó mbó, ne Ata apoge nyē wō ókaá ubi uko.

⁸ Ōjige fō nte nnó Jisōs Kras akwilé nya né negbo. Ōjigé fō nte nnó ji alu mpyáne mfwa Devid ndere elu mmu abya melómelo ayi me ngare. *

⁹ Abya melómélō ayi me ngarege ne ngene efwyale. Áwele me ne bó mkpokovē eke me kwene ebe, yémbó muú ákage we fō mekomejóó Esōwō ne bó mkpokovē.

¹⁰ Ne me nkame mangē efwyale we, gétúgé bóó abi Esōwō ajya, nnó ebwó ntó átáné né efwyale gabo gétúgé áchomé mmye ne Kras Jisōs abó ntó ḡgō ayi alá byeé.

¹¹ Mejóó wena elu wáwálé ewé ejóó nnó:

“Mbóge esé dégbo ne ji,
debéé nyē ntó né geḡwá déjwōle ne ji.

¹² Mbógé esé dekoge metóó gétúgé efwyale ewé dégene,

déjwōlege nyē ntó né geluoge enoge ne ji.

Mbógé esé déshyage nnó dékage fō ji,

* **2:8** Elú wáwálé nnó: Dékage nnó Jisōs alu mpyáne Devid ewena eleré nnó ji alu Muú yi Esōwō akweré ji elá gefwa, ayi Esōwō anyémēno nnó achwóó.

ji ntó ashya nye nnó ákagé f́ esé.

¹³ Mbógé esé delá dépye f́ unó sé wáwálé,
ji apyéé wyeé unó bi wáwálé
gétúgé nnó ji akage kwaré f́ abe muú ayi ji alá ṕ.”

Muú utó ayi Esowó ágboó ne ji

¹⁴ Tegé ebwó unó bina, okwele ebwó mbeé né mbe ushu Esowó nnó ékágé ebwó anyege mbeé né ucho mejóó. Gefógé mbeé yina ayi alá ṕoge ye né meti f́, atyaá b́ó lé makpo abi áwuú ji.

¹⁵ Mmye lé mangi mekomejóó Esowó nnó abe ne mab́o malómáló né mbe ushu wuú, nkane muú utó ayi mmye ela gboó ji. Ji alerege mekomejóó Esowó ayi átome ne unó bi úlú wáwálé ne alerege ubi chancha.

¹⁶ Jfyege f́ mmye ne b́ó abi ajógé deṕo tire dela tanege f́ né mekomejóó Esowó, nénde dépye b́ó ajye wye mbe mampyenge unó bi Esowó alá akélege.

¹⁷ Unó bi ebwó alerege úlú eke etukwe gepa eyi genyé muú menyammye geláge gboó. Né geluage b́ó bina Hemenos ebwó ne Filetos alu wye.

¹⁸ Ebwó ályaaá meti ewe alerege wáwálé, ála leré le nnó Esowó apye me b́ó ákwilé né negbo. Nkane ápyemb́o, áfye gepwa mbaá b́ó bif́o abi áb́o áfyéé me metóó ne Esowó.

¹⁹ Yémb́o, mekomejóó Esowó atene wáwálé eke neb́ome

gepú eníne átene né etarave ye genó gekáge nyige ji. Asa wye aké, “Ata akaá b́ó bi álu abi.” Asa ntó wye aké, “Yéndémuú yi aké alu muú Ata ab́o manlyaá gabo mampyenge.”

²⁰ Yéndé gepú eyigé mfwa, uchwere menyé ube wye, ebi ákwye ne gul ne seleba ubeé wye, mamba, uku, ne b́o asele ntó abe wye. Ebif́o úlú ebi uwya enoge, alá nyé menyéé wye tametame ne ebif́o úlú ebi ula ṕo ne enoge, anyé menyé wye gébé geko.

²¹ Wyemb́o ne yéndémuú ayi alyaáge gabo nnó abe ṕópó né mbe ushu Esowó, abeé. Alu nkane uchwere menyé ebi uwya enoge. Abelege geme jíi nnó akpome menyammye wuú nnó mb́óó gepú asele ji ápyege utó ulóúlú wyeé.

²² Né getu eyina, bo olyaá geṕo gebogebó eyi njéusa ne aśo abif́o áwyaá. Fye lé mekpo wye mampyenge genó eyi gelú cho. Fye metóó wye ne Esowó. B́o gejeé ne ate ayme. Be ne neśo nkane akene ne ate ayme abi ákuú mab́o Ata ne matóó bwó mmu ṕópó.

²³ Jchoge mbwa ne b́ó abi ányé ukenkene mbeé nende, ẃo akaá nnó gefógé mbeé yina áchwóó b́ó ne mawáme.

²⁴ Ne muú utó Esowó ab́ó f́o mambé menwáme mawáme, ab́o mambé muú neśo mbaá b́ó ako. Ab́o mambé menlere melomelo ne metóó ela śóó ji wáwá.

²⁵ Ajógé mejóó ne neśo ne achye majye mbaá b́ó abi alá káme ne ji ẃo nnó akaá mbaá

ayi ebwó alu gyéé. Nkane apyemba, Esōwō akáge néne ebwó meti akwōre metóó bwó ákaá wáwálé ayi atome ne ji.

²⁶ Ne nnó ndófō ákage kere né defōre débwo átané né mataá danchōmelo muú abo apyene ebwó alá wuú lé ne Ji.

3

Gepō eyigé bōó abéé nye ne geji né kwakwya gébé

¹ Ne kaá nnó gébé eyigé mme ake álé chwó kwya, efwyale ejame nye dóó.

² Gébé eyigémbo ákwaá abóó nye lé gejeé ne gemege bwó ambóó, ábó nye geje ne ŋka, ábwēge mmye, áchyegé nye sé ate enoge, áshye ate, áwuú nye sé majye ámmá ne ante bwó, ye oma pye bwó ndé, matóó ágóó fō ebwó, ábéé nye sé pópó né mbe ushu Esōwō.

³ Alómé nye sé melu, agene nye sé meshwe ne ate ákwaá, áchóó nyé ate mabō, ábálege matóó, ápyéé efō, ákií nye sé genó gelógéló.

⁴ Achyēge ate ájeé mankwaá, álaá nye bōó gebyō, ápye unó tametame, ágbēge nye ne gempōge, ábó gejeé manyé genwá, ábóó fō gejeé ne Esōwō.

⁵ Gébé eyigé mbōntó ábéé nye eke bōó abi ákwōlege depōré Esōwō, yémbo áshyá nye utó bi úlú wyéé. Ōchoge fō mbwa ne ufóó bōó bina.

⁶ Né geluage bwó, abifō ákpene né úpu bō alá ajeé mbaá andée abi apwa ebwó mmye. Andée bimbō álu abi gabo ayi ebwó ápye ne ákwōlege, áchyēge ebwó efwyale né metóó.

⁷ Andée bina áwya gejeé mangi yéndé gefōgé genó eyi matóó bwó ágarege, yémbo akáge, kwōne fō mbaá ayi ákaáge genó eyi gelu wáwálé.

⁸ Ne ndere Jens ebwó ne Jambras átene nya ukpene ne Mosis wyemba ntó ne bōó bina ála kámege ne genó eyi gelú wáwálé. Ebwó alú bōó abi matóó bwó alá ferege sé depō chāŋéné, ábyō gebyō nnó áfyé matóó ne Esōwō.

⁹ Yémbo ájye nye ye teté ne unó bwó ebimbō nénde, ela gachye bōó ákaá nnó ebwó álu ūŋkēkēne bōó. Ndere ebō epye nya ne Jannes ebwó ne mejeé wuú Jambres.

Pōl achye Timōti kwakwya majye

¹⁰ Ne nana wō Timōti, ōkaá unó bi me nlerege, ōkaá gepō ya, ne genó eyigé me mferege mampye né genwá ya, ōkaá nkane me mfyéé metóó ne Jisōs, nkógé metóó, gejeé eyi me mbōó ne ate bōó.

¹¹ Ne ōkaá nkane ntene janja né gejamégé efwyale ewé ekwōlege me, ōkaá ndere bōó ámmye amu ne me, ōkaá efwyale ewe me nge ne, depō tiré dépye ne me né melō Antiōk, Ikōnyōm, ne melō Lystra. Ōkaá ntó ndere ámmye me amu ne me nkogé metóó, yémbo Esōwō apōó me ntane wye ye jya gegoó me mmye wó.

¹² Elú wáwálé nnó yéndémuú ayi áchomé mmye ne Kras Jisōs ne abóó gejeé mambele genwá jii ndere Esōwō akēlege, ate bōó ágóó fō manchye ji efwyale.

13 Bɔ́ abo, ne bɔ́ gebyo bina, gabo ayi ebwɔ́ ápyeé, ábeé nye ndere muú, áboó nye debele akwe nnyi. Abwɔ́lege nye bɔ́ ne bɔ́ ntó ábwɔ́lege nye ebwɔ́.

14 Yémbɔ́ wɔ́ Timōti cho wye mbe ne unó bi áleré wɔ́, ne fyéé metɔ́ wye chancha. Wɔ́ ɔ́kaá cháńéné ufɔ́ bɔ́ abi áleré wɔ́ unó bina.

15 Ne wɔ́ ɔ́kaá mé mekomejɔ́ Éswɔ́ te dembane ayi achye wɔ́ denġa etiré depye wɔ́ ɔ́tané né efwyale gabo gétúgέ ɔ́fyéé metɔ́ ne Kras Jisɔ́s.

16 Unó uko bi úlú mmu ηwe Éswɔ́ utane lé né uferé Éswɔ́ jimbɔ́. Unó bina upoge manlerege ese unó bi úlú wáwálé, unyane bɔ́ bi ápye gabo, unyage ese mati yi dela kwɔ́le chancha wɔ́, ne alerege ese nkane débɔ́ mambelé ġeńwáge sé cho ndere Éswɔ́ akélege,

17 nnó yéndémuú ayi apyeé utɔ́ Éswɔ́ abe ne denġa deko, akwane mampye yéndé utɔ́ ulúúl.

4

1 Me njógé unó bina ngarege wɔ́ ne eshye né mbe ushu Éswɔ́ ne Kras Jisɔ́s muú achwɔ́gé nye mangbáre ġfwa jii ne mansɔ́ mpa bɔ́ abi agboó ne abi álu abe, nkpeage wɔ́ nnó,

2 ɔ́garege bɔ́ mekomejɔ́ yina yendégébé ɔ́pwage. Ye né gébé ġelógél yé gébé ġebo-ġebo. Pyeġé bɔ́ ákaá mati ayi ápye ġyeé, nyane ebwɔ́ nnó ályaá gabo. Fyeġe ebwɔ́ eshye,

koógé metɔ́ ne ɔ́lerege ebwɔ́ unó bina.

3 Nénde gébé ġéchwɔ́ nye eyi bɔ́ ála ákii nye se manwú wáwálé ayi bɔ́ alerege, ála aferé nye le unó bi ebwɔ́ ákelege ne ákelege nye le anlere abi álerege ebwɔ́ unó bi ulóme ebwɔ́ metɔ́.

4 Ne ályage nye manwú ġenó eyi ġelú wáwálé ála ákwɔ́le lé ukwene bɔ́ abya.

5 Ne wɔ́ Timōti ye ema ebe nnó ġbarege wye mmye jyéé. Ye ɔ́ġene efwyale nnó, koóge wye metɔ́, pye utɔ́ bye ndere mengaré abya melómél. Pyeġé utɔ́ bye ebi Éswɔ́ achye wɔ́ uko.

6 Mbɔ́gé né ġetu ya, nla me meti ġewúle. Ela ġachyeé manoó ma magbele mme nkane mmɔ́ ġepe.

7 Me mmye ummye ulúúl, nlome ġatele wa abyé. Ngbare depɔ́ré Kras chancha kpa te nnére.

8 Ne nana nsa wa agile me. Nsa yimbɔ́ elé ela ġeńwá ewé muú ayi abeé cho né mbe ushu Éswɔ́ abɔ́. Muú yi achyege nye me ela ewéna né bií bi mbɔ́ elé Ata. Ji asɔ́ nye mpa yéndémuú chancha né bií mpa. Achyege nye fɔ́ le me mbií, achyege nye ntó bɔ́ abi áġilé ji ne ġeġé nnó ji achwɔ́.

Mechɔ́ ewé etomé Pɔ́ljimbɔ́

9 Ne kele meti ɔ́chwɔ́ ɔ́bane me wáwá.

10 Nénde Damas alyaá me afe né melɔ́ Tessalonika gétúgέ abɔ́ ġeġé ne unó mme. Kresens ntó afe melɔ́ Galasiya ne Titɔ́ afe Dalmatya.

11 Wye le Lukase jimbií ne ala fa ne me. Ōke achwó se Makos enyú ne ji dechwó, néndé ji apoóge me né utó dó.

12 Ntó mbó Tikikós né melo Efesos.

13 Ōke achwó se nku gefwene wa ayi nlyaa mbaá menme se Kapus né melo Truus, ne bó hwe ba achwó ne ebwó, ushu chancha uchancha bó hwe ba bimbo ojigé fó nte.

14 Aleksanda mepyé utó éte, apyé me gabo ayi apwó amu. Ata Esowó achyége nye ji nsa né genó eyi ji apyembó me.

15 Wó mbó, kaá nkane ofye mmye ne ji, néndé atene ukpene ne mekomejó ayi esé délerege.

16 Bií bi me nkpe ne unó mpa bi mbe mashyaá mmye ya né depó tire amále me mmye, ye muú ama ayi achwó nya wye nnó apó me apó. Ebwó ako abo me, nene le mmye nnó Esowó asogé metó ne ebwó.

17 Yémbó Ata abó alu ne me ne achyé me utó nnó ngare mekomejó wuú gbene nnó bó bi alá pó bó Jus áwuú. Ne ji afere me né meno genyanya.

18 Ata Esowó aferege nye wye me né yéndé efwyale gabo ewé mkpe ne, ne apóge nye me mkpe né gefwa ji, eyi gelu né mfaánebuú. Matame mabé ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

19 Tame Priska, ebwó ne Akwila ne ula gepú Onesiforus.

20 Erastus ala né melo Korént, Trófimós ntó améé nlyaa ji né melo Melitos.

21 Mmye achwó gemege nnó neba nekwone. Yubolos, Pudens, Linós, Klodya ne ayme abi álu we ako áké ntime wó.

22 Nnenemmye nnó Ata abe ne wó, ne nnó álerégé enyú ako galógáló.

N̄WE ayi Pəl ásamé mbaá Titos

Matame

¹ Elé me Pəl maá utóó Esowó ne ηgbá Jisós Kras ne nsamé ηwe yina. Esowó achyéé me utóó bina gétúgέ bóó bi ji ajsaaá nnó ábé abii, nnó mpyé ebwó áfyegέ wye metóó ne Esowó ne nnó mpye ebwó ákaá wáwálé ayi ápogé ebwó ákwolege deporé Esowó cháηéné.

² Ewéna epógé nnó ebwó áneré metóó mambó geηwá eyi gélágé byé eyi Esowó muú ayi álá abyógé gebyó ányéé me meno te ukwene nnó achyegέ.

³ Ne gébé eyigé ji ajsaaá gekwónégé, ji apye geηwá eyina gegéné né mekomejós wuú. Elé mekomejós yina ne Esowó Mempoó sé áfyéé me né amu nnó ngaregé. Ne wye nkane Esowó achyéé me majyéé, mbóntó ne mpyéé utóó bií.

⁴ Me ntóme ηwe yina mbaá Titos. Me ngboó ne ji ndere esé ako défyéé metóó ne Jisós.

Me nnenemmye nnó Nte sé Esowó ne Kras Jisós Muú áwene gemége sé alere wó galógaló, apye ntó wó obé né nesó.

Gepó eyigé muú kpaá échomele bóó Jisós abóó mambε ne geji

⁵ Ula bi me ntómé wó né meló Kret ulú nnó wó óneré mampye unó bi ulaá, ne nnó ojya ákpákpa né mmú gepúgέ

Esowó ndere me mbó ngare mé wó nnó opye né yéndé meló.

⁶ Muú ayi abeé muú kpaá né gepúgέ Esowó, abó mambε muú ayi geηwá jii gela gepó ne dembyó, ábané ele mendée ama. Baá bií ntó abó mankame ne Jisós, ábeé ne gepó gelógéló, áchyege enógé mba bóó kpakpa.

⁷ Muú kpaá né mmu echomelé bóó Esowó alu muú ayi apelé ndere utóó Esowó ukene. Ndere elúmbó, abó mambε muú ayi álá ákágé shulé ji ndo, abóó fó mambε muú neηga, muú ayi awyaaá gefere, menyuu mmóó, abeé fó memmye mammye, ne abeé fó muú ayi aselegé ebwó.

⁸ Abó mambε muú ayi anene ankeé, agboó ne genó gelógéló, muú ayi akagé gbaré mmye jii, ajógé mejóó wuú gbógónó, abeé cho né mbe ushu Esowó ne apyéé genó eyi ji abóó mampye.

⁹ Abó ntó mambε muú ayi agbaré mekomejós Esowó ayi alere ji chancha, nnó ji ntó akaá ndere aleregé unó bi bóó Esowó akwolegέ, nnó áleré bóó abi álerege unó ebicha nnó álu gyéé.

Weége anleré gebyó yéndégébe

¹⁰ Njógé mbó mechó ewéna gétúgέ gejamégé bóó abi átene ukpene ne mekomejós Esowó yina. Ebwó alú bóó meno ne bóó dembwalé chacha ekwó abi átomé wyéé eshye nnó ábó mansó muú nsó ne atene cho né mbe ushu Esowó.

¹¹ Ekamegé wə ɔlyaá ufɔ́ bɔ́ bɔ́ bina ajye mbe ne depoti né mmu gepúge ɛsɔwɔ. ɛbwɔ́ ápye me gejamé gé mala upú ákwe tametame ndere aleregé unó bi ɛbwɔ́ ambɔ́ ne abɔ́ nsa, ɛwé alá ábɔ́ fɔ́ manleré ubi wɔ́.

¹² Muú ekpávé bwɔ́ ama ayi alu muú melɔ́ Kret ɛwéna ajɔ́ ntó ato ne bɔ́ bií aké, “Bɔ́ Kret alu bɔ́ gebyɔ, bɔ́ nchye ne ambwa abi ányé gé gɛɔ.”

¹³ Mechɔ́ ɛwéna elu wáwálé ne ɔbɔ́ manshulegé ɛbwɔ́ ndo, ɔwegé ɛbwɔ́ yéndégébé nnó ɛbwɔ́ ákeré ákamé ne genó eyi gelú cho eyi getome ne depɔré Jisɔ́s.

¹⁴ Amágé wu nyɛ se ubi ebi bɔ́ Jus ajame yé.

¹⁵ Yéndégenó gelú pópó mbaá bɔ́ abi alá apɔ́ ne uferé uboubo né mmu metɔ́. Yémbɔ́ abi álú ne uferé uboubo, ɛbwɔ́ bi alá áfyéé metɔ́ ne ɛsɔwɔ́ wɔ́, yé genó gefɔ́ eyi gelú ɛbwɔ́ pópó gɛɔ. Deba ɛtiré dégbeé ɛbwɔ́ matɔ́ dépye uferé bwɔ́ úlú wyéé nchyen chye.

¹⁶ Aké ɛbwɔ́ ákage ɛsɔwɔ́, yémbɔ́ gɛpɔ́gé bwɔ́ geleré nnó áshya ji. ɛbwɔ́ álu bɔ́ abi muú alá ákagé bɔ́ gejeé ne ɛbwɔ́ ne áwú fɔ́ ɛsɔwɔ́. Ye galógáló ayi ɛbwɔ́ ákagé pye ne bɔ́ ápɔ́.

2

Majye ami Titos abɔ́ manchye bɔ́ echomele Jisɔ́s

¹ Ne wɔ́ Titos, ɔbɔ́ manleregé élé unó bi úlú cho ndere mekomejɔ́ ɛsɔwɔ́ agarege.

² Chyege bɔ́ kpakpa né mmu gepúge ɛsɔwɔ́ majyéé

nnó abe pere ne bɔ́, ápyegé utɔ́ ne ɛshye, ákagé genó eyigé ɛbwɔ́ ápye, ákagé ndere ágbaregé mmye bwɔ́, átene chánéné né metɔ́ ɛwé áfyéé ne Jisɔ́s, abɔ́gé gejeé ne bɔ́. Akogé wyɛ metɔ́ chánéné gébé gé mmuameno achwógé.

³ Wyɛ ndere ɔlere ákpakpa abi ande, mbɔ́ntó ne ɔbɔ́ manlere abi andée, nnó ɛbwɔ́ ábé ne gɛɔ eyi gechwɔ́ ne enógé, áchɔ́ge fɔ́ bɔ́ mabɔ́, áchye gé fɔ́ gemege bwɔ́ né mmɔ́ manyú gé. Aleregé élé genó eyi gelu cho,

⁴ nnó ɛbwɔ́ ápye ásɔ́ andée ábɔ́ gejeé ne ánɔ́ bwɔ́ ne baá bwɔ́.

⁵ Gare ntó ɛbwɔ́ nnó ákagé genó eyi ɛbwɔ́ ápyéé, ábé bɔ́ abi ánɔ́ bwɔ́, ɛbwɔ́ ɛbwɔ́ ne ákaá désɔ́ré bwɔ́. Pye ntó ɛbwɔ́ ákaá nnó abɔ́ mampyegé utɔ́ né upú bwɔ́. Aleregé ntó ulɔ́ melu áwugé ánɔ́ bwɔ́ nnó ékagé mekomejɔ́ ɛsɔwɔ́ abe ne gembya.

⁶ Wyémbɔ́ ntó ne ɔbɔ́ manleré njyéé usa nnó ákaá ndere ágbaregé mmye bwɔ́.

⁷ Ne wɔ́ Titos ɔbɔ́ manlere gɛɔ gelógéló né yéndégenó eyi wɔ́ ɔpyéé, ɔkwilegé manleré ɛbwɔ́ genó, leré ne metɔ́ wyɛ mmu pópó, ɔpyegé nselé.

⁸ Mekomejɔ́ ayi atanege wɔ́ meno, abe ayi muú áwugé alá ákagé shulé wɔ́ ndo, nnó muú mawámé wyéé áwugé meno egbɛ ji akpa mekpɔ́ unɔ́

⁹ Chyege afwe majyéé nnó ábɔ́ manwú gé ne ante abi

ábóó ébwó né yéndégenó, ápyege elé genó eyigé ébwó ákелегé. Ekágé átene ukólo ne ébwó,

¹⁰ yé unó bwó ntó ájogé fó. Ébwó ábé elé bóó abi ante bwó ákágé neré metóó ne ébwó nnó yéndégenó eyigé ébwó ápyeé gelerege elé ndere mekomejóó Эсowó Muú áwene geméге sé alóme.

¹¹ Эсowó aleré bóó ako galógáló wuú ayi ji áwenege geméге бó.

¹² Ne galógáló yimbo achyege esé majyeé nnó déferé amu né depó etí delá déchwóó fó ne enógé mbaá Эсowó, etí delu elé depóré mmwólé unó mme, nnó dégbarege mmye, debe ne geḡwá eyi gelu cho ne nnó dépye genó eyigé Эсowó akелегé fa né mme yina,

¹³ ndere dégilé gekpekpегé genó eyigé esé déneré metóó wyéé gelu nnó Эсowó sé ayi apwóó amu alerege mmye ne utó gefwa jíí. Эсowó yina elé Jisós Kras Mewené geméге sé.

¹⁴ Jisós yina ne achye geme ji gétúgé se nnó áwéné esé né yéndé gefóge gabo, ashwóne esé nnó débe bóó bií abi akpané gechyéé mampye galógáló.

¹⁵ Titos óbo manlerege bóó unó bina, fyegé ébwó eshye ne weége ébwó ne uto ebi Эсowó achyeé wó. Ne okamegé muú abyа wó ndere okerege ubi.

3

Bege ne gepó gelógéló

¹ Titos, tége bóó byeé nnó áshúlégé mmye bwó mme

mbaá ákpakpa ne bóó abi ábóó uto né melo. Awugé ne ébwó, ábé ntó téné mampye genó eyi gechwóó ne galógáló mbaá bóó ako.

² Ekágé áchóge mabo muú fó, ályaa mawámé, áselé depó peré, ne nnó abe chancha ne bóó ako.

³ Néndé mbembe esé débo dekenege ntó wyé ndere ébwó, déwuú nya fó ne Эсowó dépyeé nya gyéé. Dékwe nya eké afwe ndere dépyeé unó bi menyammye sé ákелегé ne ebi ugóó esé metóó. Déchwó nya gébé se mambalegé matóó ne ate. Bóó abifó áké ábóó unó matóó ásoó esé. Bóó abifó ápaá esé, esé ntó dépaá ate.

⁴ Yémbó gébége Эсowó Muú áwene geméге sé áleré esé galógáló ne gejeé eyigé ji abóó ne esé,

⁵ aferé esé né efwyale gabo. Epófó gétúgé galógáló ayi esé dépyeé, ji age lé esé meshwe ne áwene geme gesé. Ji ashwóné matóó sé nnó débo geḡwá eyi keke ne Mendoó Ukpea epye esé déla bóó ake.

⁶ Эсowó afyé esé Mendoó Ukpea ewéna egbeé esé né mmye ndere Jisós Kras Mem-póó sé achye geme jíí gétúgé sé,

⁷ nnó gétúgé galógáló wuú, esé détené cho né mbe ushu Эсowó degilé mambó ntó geḡwá eyi gélagé byé.

⁸ Mejóó wena elu wawále, ne nkelegé wó otome eshye manlerege ewu, nnó yéndémuú ayi áfyéé metóó ne Эсowó ágbaré menyammye wuú chanéné, nnó ápyege

galógáló yéndégébé. Unó bina ebi me ngaré mbò wò, uló ne upogé yéndémuú.

⁹ Ne ekamege wò òcho mbwa ne bòó abi anyeé geṅkekenégé mbee yé mbeé mankògé mabò ukwene ante ne mammyege gétúgé ebe. Unó bina upò ne nsa ne úlú elé ubyanṅkò unó.

¹⁰ Yéndémuú ayi ògene nnó agboó ne mawámé ne mbeé manyegé, chyé ji majyeé dama, ekogé ndò epea alá awuú fò, fa mbwa ne ji,

¹¹ néndé òkaá nnó gefógé muú eyigé na, alu muú ayi anyeé utuú ne gabo ayi ji apyeé aleré nnó jimbòó achò mabò mií.

Kwyakwya mejò

¹² Me nkélegé mbò manto Atemas ewú, nla ntò ji wó, ebyennó ntómé nye lé Tikikòs, ne yéndémuú bwò achwògé ewú, mmye nnó wò òchwò òbane me wena né melò Nikapolis néndé nkélegé nnó nebá nebye me ewú.

¹³ Aṅme se bina apea, Senas muú ebe ne Apólos ájyeé nye neke, áké ájyeé chyéé ebwò yéndégenó eyigé ebwò ákélegé òkamegé ebwò ájye amuamu.

¹⁴ Gare bòó se ewúmbò né melò Krete nnó ági manleregé ulòó melu. Aké ápyeé mbò, ágene unó manchyeé mbaá bòó abi unó ulií ebwò. Gárege ebwò nnó ékágé ábe ambwa.

¹⁵ Aṅmé sé ako abi álu ne me álóó enyú matame. Tame ntó ájeé se abi ágboó ne esé ne áfyéé matòó ne Eṣòwò.

Nnennemye nnó Eṣòwò álerégé enyú ako galógáló.

Njwe ayi Pól ásamé mbaá Filemōn

Matame

¹ Me Pól muú nkpe ne deno gétúgέ utó Kras Jisós ne nsame ηwe ayina. Nlú fa chónchó ne meηme sé Timóti. Ntome ηwe ayina eta wye Filemōn. Wó olú mejeé sé ayi débóó gejeé ne wó dóó ne nte muú utó ayi dépyeé utó εσωω chónchó.

² Εsé délóó matame mbaá Apfia meηme sé ayi mendée ne Akipus nte meηme ayi démmye dépye utó Kras chóncho εκέ bóó bee. Délóó ntó matame mbaá echomele bóó Εσωω ewe enywérege né gepú jyε.

³ Nnennemmye nnó Nte sé Εσωω ne Ata Jisós Kras álérégé enyú galógaló, ne apye enyú débé né nseó.

Pól afé Filemōn

⁴ Meηme wa, yéndégébé me nké nnennemmye mfyéé wó ntó né mmyemenene, ne ntamege Εσωω wa,

⁵ gétúgέ nwuú nnó ofyεé metóó ne Kras ne bóó gejeé ne ate bóó Εσωω ako.

⁶ Nnennemmye nnó mmye eyi ese déchome ndere bóó abi ákame ne Jisós, epye wó okáá chánéné genó eyi getome ne mejé ewé ese déwyaá ndere bóó Jisós Kras.

⁷ Meηme wa, gefó gejeé eyigé bóó ne bóó Εσωω gepyeé

metóó egóó me, ne gema fyéé me εshye ndere bóó gejeé ne εbwó mbó epyeé matóó ákwenege εbwó mmu.

Pól anene Filemōn mmye nnó ase Jnesimós

⁸ Ndere me nlú muú dentóó Jisós Kras nkage garé wó ne utó ba nnó wó pye genó eyigé bóó mampye, yémbó mpyeé fó mbó.

⁹ Ndere elúmbó, nnene elé wó mmye né gejeé eyigé débóó ne ate. Me Pól nnene wó mmye ndere muú kpaá wye ne muú ayi akpe ne deno gétúgέ Kras Jisós.

¹⁰ Nnene wó mmye nnó wó ogé meshwe ne maá wa Jnesimus. Nge ji ndere maá wa gétúgέ mpye ji afyεé metóó ne Kras gébégé nlú né gepúgέ denó. *

¹¹ Mbe mbe ji abó alú gebyankwogé muú né eta wyeé. Ne nana alu muú melóméló né eta wye ne eta wa.

¹² Me ntome ji nnó akere eta wye. Elú me εκέ mbwií metóó wa ne ntome mbó eta wyeé.

¹³ Mbó nké mbele ji abe fa ne me, ase melu wye mampógé me ndere nlú né deno gétúgέ abya melóméló.

¹⁴ Yémbó nkelegé fó mampye genó gefó eyigé wó ola mbóó mbe okame wó. Mpyembó, nnó yé oké opye genó mampóó me, opye ndere metóó wyeé egarege, ékágé ebe nnó me ne ηmerege wó mekpo mme.

¹⁵ Ndáfo Jnesimós alyaá wó né mboó gébé nnó ji amage

* 1:10 Elú wáwálé nnó: Mabó Jnesimus matene nnó muú yi áchwóó ne nsa.

kere eta wyéé enyú debe ne ate tée kwyakwya.

¹⁶ Mbε mβε ji abó alú mefwé wye, yémbɔ nana aɲea geme apwɔ mefwé néndé alá nte meɲme wyé gétúgέ ji ntó áfyéé metɔ́ ne Kras. Me mbɔ́ gejeé ne ji dɔ́, yémbɔ ushuú gejeé eyigé ɔ́bɔ́ nyε ne ji gejamé kpaá gepwɔ amu néndé ji alú nte mekwaá ne nte meɲme wye ayi afyéé ntó metɔ́ ne Ata.

¹⁷ Nɔ́ere elúmbɔ, mbɔ́gέ ɔ́se me ndere nte muú utɔ́ Ata, achwɔ́gέ, se ji amu apea wye ndere me mbɔ nchwɔ́gέ ɔ́sele me.

¹⁸ Yé apye wɔ genó gefɔ gebo, yé anyε elé wɔ ujwɔ́, gií me.

¹⁹ Elé me mbɔ́ Pɔl ne nsamé ne ebwɔ wa ngarege wɔ nnó nkwalé wɔ ujwɔ́ bimbɔ. Mmεge fɔ nnó yé wɔ mbɔ́ ɔ́gbarege me ujwɔ́ né geɲwá jyéé.

²⁰ Nɔ́ere elúmbɔ, meɲme wa, né gétúgέ mabɔ Ata pye me galógáló. Pye metɔ́ egɔ me ndere nte meɲme ayi áfyéé metɔ́ ne Kras.

²¹ Ne me nkaá wáwálé nnó ndere me nsame ɲwe yina ɔ́pye nyε wye ndere me njɔ́. Ne ɔ́pyéé nyε yé genó eyi gepwɔ́ eyigé me ngií.

²² Genó eyigé cha eyigé me mmagé gbéé gelú nnó, ɔ́kwyε melu né maá gepúgέ aɲkéé bele eta wa. Me nɔ́ere metɔ́ nnó Ata awuú nyε mmyεmenene nyú, apye me ntané denɔ nkeré eta nyú.

²³ Epafras nte muú ayi akpene denɔ gétúgέ Kras Jisɔ́s alɔ́ enyú matame.

²⁴ Wyεmbɔ ntó ne Makɔ́s, Aristakɔ́s ne Damas ne Lukase álɔ́ enyú matame. Ebwɔ́ álú áte aɲme abi ápyéé utɔ́ Ata.

²⁵ Nnεnemmyε nnó Ata Jisɔ́s Kras álérégé enyú galógáló.

N̄WE ayi ásamé mbaá b̄óó Hibrus

*Mekomej̄óó ayi Eṣṣw̄o apye
maá wuú agaré*

1 Nyá mbembe Eṣṣw̄o apye b̄óó ekpavé bií ágaré ukwené ante sé mekomej̄óó wuú nd̄o, nd̄o ne nd̄o né mati uf̄óó uf̄óó.

2 Ne nana ayi mme achw̄o bye, Eṣṣw̄o apye maá wuú agaré esé mekomej̄óó wuú. Maá wuú yina ntó ne ebw̄ó ne ji akwyéé yéndégenó fa mme chóncho. Ji ne Eṣṣw̄o ábélé nnó abe menyéé geteé unó uko ebi ji awyaá.

3 Elé maá yina ne apyéé gekpékpégé ḡḡo Eṣṣw̄o ágenegé. Ndere ji alú, mb̄ontó ne Eṣṣw̄o alu né mati mako. Mekomej̄óó wuú awyaá utó ne elé mekomej̄óó wuú yina ne apyéé nnó yéndégenó eyigé akwyéé gekene cháḡéné. Ji anerege mampye genó eyi gépyéé Eṣṣw̄o ashw̄onége gabo ayi b̄óó ápyéé, afé mfaánebuú, ne ajw̄olé né melú énogé né egbe ebw̄onye Eṣṣw̄o Muú aḡea Apw̄óó amu.

*Maá Eṣṣw̄o aḡea gemé apw̄ó
makiénné Eṣṣw̄o*

4 Ndere elúmb̄o, Eṣṣw̄o apye maá wuú aḡea gemé apw̄ó makiénné j̄í wye ndere mab̄o ami Eṣṣw̄o achyéé ji málómé mapw̄ó ami bw̄ó.

5 Esé dékaá mb̄o néndé Eṣṣw̄o aj̄óó f̄ó ne ekiénné f̄o nnó, “W̄o olú Maá wa, fina nla Nte wye.” Eṣṣw̄o aj̄óó yé ntó ató ne ekiénné f̄o nnó, “Me

mbéé nye Nte wuú ne ji abeé nye Maá wa.”

6 Ne gébégé Eṣṣw̄o atóme maá mb̄e wuú fa mme ama j̄óó aké, “Gógé makiénné ya ánogé ji.”

7 Ge genó eyigé aj̄óó atómé ne makiénné Eṣṣw̄o aké, “Eṣṣw̄o apyéé makiénné j̄í álu eké mbyo ne apye baá utóó bimb̄o álu eké manómé mew̄e.”

8 Yémb̄o aj̄óó ató ne Maá wuú aké, “E é Eṣṣw̄o, gefwa jye gebéé te kwyakwya ne kwyakwya, ṡgbarege nye gefwa jye né meti ewé elú cho ne melóméló.

9 W̄o ṡgboó ne genó eyi gelú cho ne ṡpaá gepogé b̄óó abi alá ábelegé mabe Eṣṣw̄o. Ge ula bi me Eṣṣw̄o, muú nlú Eṣṣw̄o wye njyaá w̄o nnó ṡbe ne ḡḡo yi apye metóó eḡóó w̄o epw̄óó ate ájeé byéé.”

10 Ama j̄óó ntó ne maá wuú aké, “W̄o, Ata, né ula ulóó ṡkwyéé mme, ne ṡkwyéé yéndégenó eyi gelú né mfaánebuú ne ammu jye.

11 Unó bina uchogé nye né meso gébé, ne w̄o mb̄óó ṡbeé nye te kwyakwya. Ubi uko ugboó nye manaá eké ukwene mandeé,

12 ne w̄o ṡk̄óó nye ubi ntó eké gekwenege nkú ne ṡkwórégé nye ubi eké muú akwórégé ukwene mandeé ne ayi make. Yémb̄o, w̄o mb̄óó ṡkwórégé f̄ó ne genwá jye gebyéé f̄ó te kwyakwya.”

13 Eṣṣw̄o aj̄óó f̄ó ne ekiénné wuú f̄o genó eyigé ji aj̄óó ne maá wuú nnó, “Jw̄olé fa né egbe ebw̄onye wa,

kpaá te mpyéé bɔ́ mawáme byéé akwene eké geluɔ́ eyigé ɔ́nérege uká byéé mfaá.”

¹⁴ Ne makiénné Ɛsɔwɔ́ ako ulú le mandoó ayi ápyéé utɔ́. Ɛsɔwɔ́ atámé nnó ápoógé bɔ́ abi Ɛsɔwɔ́ áwenege nye gemége bwɔ́.

2

Fyegé mekpo né wáwálé ayi déwuú

¹ Te ndere esé dekaá unó bina debó mamfyegge mekpo né ubi chánéné nnó ékágé deno mewaá.

² Esé dékaá nnó mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ ayi makiénné jí ágaré ukwene ante sé alu wáwálé, ne bɔ́ abi alá bélé ji wɔ́ ne abi atóó ntó mekpo, agé wye ɛfwyale ewé ekwane ne ebwɔ́.

³ Ndere elúmbó, mbɔ́gé esé abi déwuú gekpekepege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ́ ayi áwenege gemége bɔ́, debyage ji, dépyéé mbɔ́ nnó ne esé débo ɛfwyale? Ata jimbɔ́ ne abɔ́ mbɛ ágaré bɔ́ mekomejɔ́ yina, ne bɔ́ abi áwuú ndere ji ágárege apye esé dékaá nnó alu wáwálé.

⁴ Ne Ɛsɔwɔ́ alere ntó esé chánéné nnó mekomejɔ́ yina alu wáwálé né gepɔ́gé ufelekpa ebi upyéé bɔ́ alá mano mekpo fuú ne unó ebifo ufɔ́ ufɔ́ ebi ulerege utó bíí. Ne achyéé ntó ufɔ́ ufɔ́ ɛchye ewé etanege mbaá Mendoó Ukpea mbaá bɔ́ bíí ndere ji ákélé.

Elé Jisɔs ne awenege gemége sé

⁵ Ge, genó eyigé esé déjógé détome ne geji gelu nnó: Makiénné Ɛsɔwɔ́ fɔ́ wɔ́ Ɛsɔwɔ́

ábelé nnó ágbare gefwa né mme meke ayi achwɔ́ wɔ́

⁶ Né mbaá melu fɔ́ né mmu ηwe Ɛsɔwɔ́ ásá lé nnó, “Ɛ é Ata Ɛsɔwɔ́ mekwaá alú kpe ndé genó ayi ɔ́tee ji, gebyanɔ́kwógé nte mekwaá ayi wɔ́ ɔ́kpege alu waá?”

⁷ Né mboó gébé, ɔ́pye fɔ́ ji aɔ́ea yé geme dɔ́ eké makiénné jyε wɔ́, yémbɔ́ ɔ́fwa ji ne ηɔ́ ne énogé eké mfwa.

⁸ Wɔ́ ɔ́fyε yéndégenó né amu jíí. Asá né mmu ηwe Ɛsɔwɔ́ nnó, Ɛsɔwɔ́ afye yéndégenó né ammu jíí.” Ɛbyennó yé genó eyigé cha eyi gelaá gepɔ́. Yémbɔ́ esé delú danɔ́ge mbɔ́ nnó yéndégenó gelu né amu jíí.

⁹ Yémbɔ́ elé Jisɔs ne esé dégene. Né mboó gébé, Ɛsɔwɔ́ abelé ji né melu ewé ela eɔ́ea yé geme eké ewé makiénné jíí wɔ́. Ɛsɔwɔ́ apyεmbɔ́ nnó gétúgé galógáló ayi ji alerege, Jisɔs ágéé ɛfwyale agbo gétúgé bɔ́ ako. Gétúgé ɛfwyale ewé Jisɔs agene ne negbo eniné ji agboó, ne Ɛsɔwɔ́ afwa ji ne ηɔ́ ne enógé ndere mfwa.

¹⁰ Ɛsɔwɔ́ ne akwyε unó uko ne ji ne agbaré ubi nnó ukene chánéné. Ndere ji apye nnó gejaméagé bɔ́ ábɛ baá bíí abɔ́ ηɔ́, elú galógáló nnó ji apye muú ayi ánénege ebwɔ́ meti áwené gemége bwɔ́, ágé ɛfwyale nnó akwane né yéndé meti mambe muú ayi ákágé pyε ebwɔ́ ábɔ́ geɔ́wá.

¹¹ Jisɔs muú apye nnó bɔ́ abɛ pópó chóncho ne bɔ́ abi ji apye ebwɔ́ álu me pópó, ebwɔ́ ako alu baá Nte ama. Ge ula bi mmyε ela gboó fɔ́ ji

mankú ebwó nnó aḡme bií.

¹² Aḡóge aké, “Mpye nye aḡme ba akaá gekpékpégé muú ayi wá òlu. Mfège nye wá né echomele bọ́ byéé.”

¹³ Ama ḡó aké, “Elé Eṣwá ne nliḡe mmye ne ji,” ne ama ḡó ntó aké, “Gé me na ne baá abi Eṣwá achye me.”

¹⁴ Te mbaá baá bií bimbo, ebwó ako alu akwaá, getú eyigémbó, Jisṣas jimboó abwólé mekwaá alá eké ebwó nnó ji agbo aké ne negbo nni áchó utó muú ayi apyeé nnó bọ́ ágbó. Ne muú yimbo elé danchomeló.

¹⁵ Ndere ápyembó, ápye nnó bọ́ áfóógé sé negbo né geḡwáge bwó geko, elé ebwó abó álu afwe mbaá negbo gétúgé abó afóó neni.

¹⁶ Eṣé ako dékaá cháḡéné nnó Jisṣas achwó lé nnó apóó upyáne Abraham, achwó fṣ mampoó makiénné Eṣwá wó.

¹⁷ Ge genó eyigé gepye ji abwólé ntó mekwaá alá eké aḡme bií né yéndé meti mbó, nnó abe etukpe ampyeé upe Eṣwá, ewé eḡene bọ́ meshwe, ne muú ákágé néré metáó ne ji nnó ji achyeé gepé gétúgé gabo ayi bọ́ ápyeé.

¹⁸ Ji akágé wené gemege bọ́ abi mmuameno ábánege ebwó nana néndé mmuameno abó abané me jimboó ne age efwyale.

3

Jisṣas aḡeá geme apwá Mosis

¹ Aḡme ba, abi ukpea, muú ayi alu né mfaánebuú akú ntó enyú. Ndere elúmbó, pēge gefógé muú ayi Jisṣas alú, ji

alú ḡgba ne etukpe né depóré Eṣwá etiré eṣé défyéé metáó wye ne déḡógé.

² Ji apye utáó bi Eṣwá achye ji metáó ema wye ndere Mosis ntó apyeé né gepúgé Eṣwá.

³ Yémbó, Jisṣas akwáné mambó enógé apwá Mosis wye ndere bọ́ ánógé muú ayi áténé gepú apwáó gepú eyigé ji áténé.

⁴ Elú wáwálé nnó yéndé gepú muú ne atenege geji, yémbó, muú ayi apye yéndégenó elé Eṣwá.

⁵ Mosis apye utáó bií uko né gepugé Eṣwá metáó ema, ndere maá utáó Eṣwá. Utáó bií bimbo utene mbaá unó bi Eṣwá apyeé nye nnó bọ́ ákaá né meso gébé.

⁶ Yémbó Kras apye nya utáó bií uko né gepugé Eṣwá metáó ema ndere Maá Eṣwá. Eṣé delú bọ́ gepu eyigémbó mbógé dégbarege matáó sé cháḡéné ne dénegege ntó wye metáó táḡétáḡé te kwyakwya né unó bi débóó nye.

Dénege fṣ matáó

⁷ Ge ula bi Mendoó Ukpea ejóógé eké, “Fina mbógé enyú déwúgé meko Eṣwá

⁸ détoḡé fṣ mekpo ndere ukwene ante nyú abó ápyeé ne Eṣwá. Ashya mampye genó eyigé ji aḡó, gébégé ebwó ákene né mashwáne, ákpa mekpo metoó bwó áfwóré ji.

⁹ Ewú né mashwáne, ukwene ante nyú ákpélé me, áḡé unó bi me mpyeé né usaá aḡme upea.

¹⁰ Gé ula bi metáó eṣóó me ne nje eniné mbó, ne njóó nké,

‘Matṓṓ bwṓ áférégέ fṓ unṓ choṓ yéndégébé ne ákágé fṓ genṓ eyi me nkelege nnṓ ebwṓ ápye’.

11 Ne ndere metṓṓ esṓṓ me ne ebwṓ mbṓ, nkélé nké, ‘Ebwṓ ákpéné fṓ né melu ugbeé mmye wa.’ ”

12 Aḡme ba, ségέ gέbé nnṓ, ékágé muú fṓ abe né geluage nyú ayi awya gebobogé metṓṓ ewé ji ashya mamfyε metṓṓ ne Esṓwṓ, ati meso ne Esṓwṓ muú alu mebe.

13 Genṓ eyigé enyú debṓṓ mampye gelu nnṓ, enyú déchyεge ate majyεé yéndé bií pyεge wyεmbṓ te mbaá delu kuú bií ebifo nnṓ fina nnṓ ékágé yé gabo fṓ ábwólé enyú détógé mekpo ne Esṓwṓ.

14 Kágé nnṓ esé ne Jisṓs Kras delú muú ama, mbṓgέ dégbaré metṓṓ ewé débṓṓ mbe défyε ne ji ne eshyε kpaá te dékwónégé kwyakwya.

15 Wyε ndere dékuú nyε me, déjigé fṓ nte genṓ eyigé ajṓṓ nnṓ, “Fina mbṓgέ déwúgέ meko Esṓwṓ, détógé fṓ mekpo, ndere ukwene ante nyú apyε gébégé átoṓ mekpo ne ji.”

16 Ndé bṓ ábṓ áwuú meko Esṓwṓ ne áshyá mampye genṓ eyi ji ájṓṓ? Elé bṓṓ ako abi Mosis abṓ áferé nya ebwṓ né melṓ Ijip.

17 Ndé bṓṓ abi metṓṓ esṓṓ nya Esṓwṓ ne ebwṓ né usa aḡme upea? Elé bṓṓ bi ápyεé nya gabo ágboṓ né mashwṓne.

18 Ndé bṓ Esṓwṓ, abṓ kélé nnṓ ebwṓ ákpéné fṓ né melu ugbeé mmye wuú? Elé bṓṓ bi

álá ákamé nya mampye genṓ eyi ji ájṓṓ wṓ.

19 Mbṓ ne esé dégéné nnṓ, ebwṓ ákágé kpe fṓ né melu ugbeé mmyε gétúgέ álá áfyε metṓṓ ne Esṓwṓ wṓ.

4

Esṓwṓ anyéméno nnṓ achyεge bṓṓ bií ugbeé mmyε

1 Menomenyε ewé Esṓwṓ anyé nya ne esé bi dékpene nyε né melu ugbeé mmyε wuú élú. Ndere elúmbṓ, ségέ gέbé nnṓ ékágé muú nyú fṓ akwe meti, áṓṓ mpa wuú nnṓ ákágé nkpe fṓ né melu ugbeé mmyε ewémbṓ.

2 Esé ntṓ déwuú abya melómélṓ wyε ndere ebwṓ abi nya áwuú. Yémbṓ, esé dége nnṓ mekomejṓṓ Esṓwṓ ayi ebwṓ áwuú apṓṓ ebwṓ wṓ, néndé ndere ebwṓ áwuú ji ákamé fṓ genṓ eyigé Esṓwṓ ágaré bwṓ wṓ.

3 Elé esé bi défyεé metṓṓ ne Esṓwṓ ne dékpene né melú ugbeé mmyε epṓfṓ abi álá fyε metṓṓ ne ji wṓ, néndé Esṓwṓ ajṓṓ aké, “Nkelé né metṓṓ usṓṓ wa nnṓ, ‘Ebwṓ ákpene fṓ né melú ugbeé mmyε wa kanka.’ ” Yélé ji ajṓṓ mbṓ, abṓ annere me utṓṓ bií ne akwyεé melú ugbeé mmyε te gébégé ji akwyε mme.

4 Esé dékaá nnṓ, melú ugbeé mmyε elú wyε néndé né melú fṓ né ḡwe Esṓwṓ ájṓṓ ato ne ndṓ yi agbeé ekeneama nnṓ, “Esṓwṓ annerege utṓṓ mme mankwye agbeé mmyε né utṓṓ bií uko né ndṓ ayi agbeé ekeneama.”

5 Né melo ηwe εwé dékuú nye ajó wye áké, “Ebwó ákpéné fó né melu ugbeé mmye wa.”

6 Ndere elúmba, elú wye mme fuú, nnó bókó bifó ákpene nye né melu ugbeé mmye ewémba. Yémba bókó bi ábókó mbe áwuú abya melóméló yina ákpéé wye wó gétúgé alá ápyéé genó eyi Eσωω ajó.

7 Getú eyigémba, Eσωω ábélé bíí bíí fó, ne ákuú bíí ebi mbá nnó fina. Ne te nya, Eσωω apye Devid agáre mekomejókó ndere débókó me mbe déwuú né mekomejókó yimba nnó, “Fina, mbógé enyú déwuúgé meko Eσωω détokó mekpo.”

8 Mbógé bókó bi Joshua abó áselé ákpene melo Kanáan abó nyá ugbeé mmye wáwálé mbá Eσωω ámá jókó se ató ne bíí ebicha wó.

9 Ewéna eléré nnó, bíí ugbeé mmye ebifó úlú gilí wye bókó Eσωω.

10 Yéndémuú ayi akpene né ugbeé mmye Eσωω agbégé ntó mmye né utókó bíí wye ndere Eσωω agbeé mmye gébégé annere mankwe mme.

11 Ndere elúmba, démmye ne eshye mankpe né melú ugbeé mmye ewémba nnó ekágé muú se fó atókó mekpóo ne Eσωω ndere bókó Isrelí áto mekpo ákwéne nyá.

12 Mekomejókó Eσωω alú mebe ne awyaá uto. Achyaá apwó yéndé aparanja magbe apea ne akpene kpaá akwone mbaá genwáge mekwaá géchónege ne mendókó wuú. Akwonege mbaá yi ufere ne

défókó dechonege. Alerege unókó bi úlú cho ne ebi úlú gyeé, ebi mekwaá aferege né metókó wuú ne ebi jí akelege mampyégé.

13 Ye genó gefó eyigé Eσωω akwe eyigé gelu bíbíí né ame Eσωω gepó. Eσωω agene yéndégenókó chájené ne elé eta wuú ne esé dégarégé nye yéndégenókó eyigé esé dépyéé.

Jisós alu gekpékpégé etukpe Eσωω

14 Esé déwyaá gekpékpégé etukpe muú ajye kókó né mfaánebuú ájyéé né mbaá ayi Eσωω alu. Etukpe ewémba elé Jisós, Maá Eσωω. Ndere elúmba, dégbaré unókó bi esé défyé metókó wye ne eshye.

15 Etukpe Eσωω sé epókó muú yi alá ákágé gé fókó esé meshwe gébégé genókó geké géjwerege esé mampye ne jí alu muú ayi akpene né yéndé gefógé mmuameno eké esé, yémba jíí apye gabo wó.

16 Ndere elúmba, déjye tágétágé kwókwólé ne gelu eyigé Eσωω ajwolege wye alerege bókó galógáló nnó jíí age esé meshwe ne alerege esé galógáló yéndégébé eyigé genókó geké gelíí esé.

5

1 Ajyaá yéndé etukpe Eσωω né geluage ákwaá nnó jíí atene mbe né depóré Eσωω. Achyégé eshye ne nnó apyeye ure mbaá Eσωω gétúgé gabo yi ebwó ápyéé.

2 Akágé ndere áselé depóré ne bókó abi alá kágé ye genókó abi anome mewaá né depóré Eσωω néndé jimbókó

ntó, unó ebifo ujwerege ji mampye.

³ Gé ula bi ji abóó mampyege upε mbaá Εσωω gétúgέ gabo awuú jimboó ne ayi boó ntó.

⁴ Muú ákágé jya fó geme jii nnó abε etukpe Εσωω gétúgέ akεlege mambo énogé etukpe. Elé Εσωω ne abo manjya ji né utóó bina wye ndere ajyaá nya Ερον.

⁵ Wyεmbo ntó ne elú, epófó Kras jimboó ne aselé ηgω afye né geme jii nnó abε etukpe wó. Elé Εσωω ne ajóó ne ji aké, “Wó ɔlu Maá wa, fina me nla Nte wye.”

⁶ Ajóó ntó né melu ewé fó aké, “ɔlu mempye upε Εσωω te kwyakwya wye ndere ajóó atome ne Melkisedek.”

⁷ Gébégé Jisωs alu fa mme, annemmye. Akpa Εσωω geka, alilé ne akalege mansé ashulege nnó Εσωω muú ákágé fere ji né negbo apoó ji. Εσωω awuú mmyemenene jii néndé Jisωs ashulege geme mme anógé ji.

⁸ Ye élé Jisωs alú Maá Εσωω agi wye manwuúgέ ne Εσωω né εfwyale ewé ji agéné.

⁹ Εσωω ápyégé ji ákwanégé mambe etukpe wuú, ji álá muú yi apye boó bi áwuú ne ji áboó genwá eyigé gela gebye.

¹⁰ Ne Εσωω afye ji nnó abε etukpe wuú gefóó eyigé Melkisedek alú.

Ekágé délya mamfyεge metóó ne Kras

¹¹ Esé déwyaá gejámege unó bi debóó mangaré enyú gétúgέ mechó ewé, yémbó ejwerege esé mampye enyú

dékaá néndé enyú dékágé fó genó wáwá.

¹² Né gébé eyigé na, enyú debóó delú mambe anleré mbaá boó abifo, yémbó elu wye eké boó fó ábo manlerégé wye enyú unó lerégé, ebi muú abóó mbe ágií né mekomejóó Εσωω. Enyú delu eké boó abi álu nyuú élé némbε depó ndere boó abi ákwane manyé menyéé mbóó.

¹³ Yéndemuú ayi alú nyuú lé némbε apó ne défóó mankaá genó eyi gelú cho ne eyi gelu gye.

¹⁴ Menyéé mbóó alu mbaá ákpakpa néndé εbwó ági ne ákaágé genó eyi gelu cho ne eyi gelú gye.

6

¹ Getu eyigembo, délyaá yé mampélé lé unó bi debóó me mbe dékaá né depóré Kras, déjye mbe nnó débene mankaágé unó chanéné. Déboó sé manselé gébé déjógé unó bi débóó me mbe dékaá né depóré Εσωω etire défyéé metóó wye ne etire détome nnó muú abó mankwore metóó wuú alya unó bi uchwoó lé ne negbo. Déké dépyéé mbo, elú wye eké démágé fyε mbo lé nebome gepú enine débo défyéé me.

² Dekaa me ndere awyage boó manaá Εσωω ne ndere annerege muú amu mekpo ajé ji. Dekaa nnó Εσωω apyéé boó akwilé né negbo ne ndere Εσωω asóó mpa boó déma te kwyakwya. Délyaá unó bina dépele mbe, mbe.

3 Mbɔgɛ Ɛsɔwɔ apɔgɛ, ɛsɛ depye nye wyeɛmbɔ.

4 Ula bi debɔɔ manjye mbe ulu nnɔ, epɔfɔ kɔkɔgɛ nnɔ depye bɔɔ abi atii meso ne Ɛsɔwɔ ama kwɔrɛ matɔɔ bwɔ. Ufɔ bɔɔ bina ame abɔ akaá me ebwɔ né depɔrɛ Ɛsɔwɔ ne áfwɔrɛ me echye ewé Ɛsɔwɔ achyege, Mendoɔ Ukpea ntó echwɔ ebwɔ mmye.

5 Ne age nnɔ mekomejɔɔ Ɛsɔwɔ alɔme, ebwɔ akaá ntó utó bi Ɛsɔwɔ alerege nye né mme meke yi achwɔɔ.

6 Mbɔgɛ ufɔɔ bɔɔ bina átigɛ meso ne Ɛsɔwɔ epɔfɔ kɔkɔgɛ nnɔ apye ebwɔ ama kwɔrɛ matɔɔ bwɔ néndé elú wye eké ebwɔ álú wɔme wye Maá Ɛsɔwɔ né gekwa ne áchyege ji mekpo unɔɔ né mbe ushu bɔɔ ako ne áwane mbɔ lé gemege bwɔ.

7 Manaá akwégɛ, ne melu mme ényúgɛ manaá dɔɔ ne mbwe ayi ápéné wye awene chánéné mbaá muú yi apye utɔɔ wye. Ebyennɔ Ɛsɔwɔ ajé lé nye melu mme ewémbɔ.

8 Ne mbɔgɛ melu mme ewémbɔ ewéne lé byabya ne meshii, ebyennɔ elɔme fɔ ne elá gachye Ɛsɔwɔ achɔ ewu ne kwyakwya asɔɔ ewú né mewɛ.

9 Aɲme sé, ye elé dejógɛ mbɔ, ɛsɛ dekaá wáwálé nnɔ enyú dekéné chánéné né unɔ bi depye ndere bɔɔ abi áwene gemege bwɔ.

10 Ɛsɔwɔ alú cho yéndégébé. Ajigɛ fɔ enyú nté né utɔɔ ebi enyú depyé. Delere nnɔ enyú dégbɔɔ ne ji ndere enyú depɔɔ ate aɲme nyú ne delu pye

wyeɛmbɔ.

11 Ɛsɛ dékelege nnɔ yéndémuú nyú ámmuámé mampyege utɔɔ bií ne eshye ne akpane gechye wyeɛmbɔ kpa te kwyakwya. Deké depyéé mbɔ, dékágɛ unɔ bi enyú dénererege metɔɔ wye degilé.

12 Dékelege fɔ nnɔ enyú debwalé ebwá. Ségɛ lé gekágɛ nékéné bɔɔ abi áfyéé metɔɔ ne Ɛsɔwɔ, akógɛ ntó metɔɔ ne áselé genɔ eyigɛ Ɛsɔwɔ anyéméno nnɔ achyege ebwɔ.

Menomenye Ɛsɔwɔ epyéé ɛsɛ dénererege metɔɔ né unɔ bi ji anyéméno

13 Ne gébégɛ Ɛsɔwɔ anyéé nya meno ne Abraham akélé geme ji nnɔ ji apye genɔ eyigɛ ji anyéméno nnɔ apyéé gétúgɛ muú ayicha álá pɔ sé ayi aɲea geme apwɔɔ ji ayi ji akage kelé ji.

14 Ɛsɔwɔ anyéméno ne Abraham aké, “Wáwálé, njéle nye wɔ nchye wɔ ntó gejamégɛ upyáne.”

15 Mbɔ ne Abraham akógɛ metɔɔ agilé kpa te age ne unɔ bi Ɛsɔwɔ anyéméno nnɔ achyege ji.

16 Bɔɔ áke akélégɛ, áselé mabɔ muú ayi aɲea geme apwɔ ebwɔ ne akélé. Akelege mbɔ, yéndé mbeé ayi ebwɔ anye asógɛ ne akamé nnɔ mechɔ ewémbɔ elú wáwálé.

17 Ɛsɔwɔ ntó akelege nnɔ ji apyéé bɔɔ abi áselé nye unɔ bi ji anyéméno manchye ebwɔ akaá chánéné nnɔ wáwálé ji akwɔrege fɔ metɔɔ wuú. Ge ulá bi ji akélé lé mabɔ amií

jimbɔ manlere nnó, ji apye nye genó eyigé ji anyéméno nnó apyéé.

¹⁸ Mbɔ ne elú, dewyaa unó upea. Unó bina ulú nnó Esɔwɔ anyéméno ne ákélé. Unó bina ukworege fɔ ne ji ákage byɔ fɔ gebyɔ. Ubi upye matɔ́ sé ábénége nno, esé bi deboó efwyale débií ne Esɔwɔ, dégbarege matɔ́ sé, dénéregé matɔ́ né unó bi esé dekaá nnó degene nye né meso gébé.

¹⁹ Unó bi esé dénegege metɔ́ wye ugbarege genwáge sé mbaá ama ndere mkpɔkɔve ágbarege ekpe, nnó dépere uka sé mme cháǵéné. Unó bina ujame esé nnó dekoó ekat dékpe né melu makilé Esɔwɔ.

²⁰ Jisɔs jimbɔ abó me mbe afé ewuú né gétúgé sé gébége ji alá me etukpe sé te kwyakwya gefɔ́ eyigé Melkisedek alu.

7

Depɔ etire Melkisedek alu mepyé upe Esɔwɔ

¹ Melkisedek yina alu nya mfwa melɔ́ Salem, ne mepyé upe Esɔwɔ ayi aǵea apwɔ amu. Ne gébége Abraham atane mewá bee, mbaá awané gejamégé afwa, ndere akerege meso atuú ne Melkisedek. Atugé ne ji Melkisedek ajé ji.

² Ne Abraham akaré unó uko ebi ji afɔ́m né mewáá bee né malu afya, achyéé ji melu ema. Unó ulú upea ebi utome ne Melkisedek. Eyigé mbe gelú nnó, mabɔ mií matené nnó,

“Mfwa ayi apye depɔ etiré delu cho.” Eyigé gepyé unó upea gelu nnó, “Alú mfwa Salem,” ewé eténe nnó, “Mfwa ayi achwɔ́ né nesɔ́.”

³ Né mmu ɲwe Esɔwɔ, mbaá fɔ apó ayi ásámé mabɔ nte wuú ne mabɔ mma wuú, yé lé ami ukwene antɛ bií. Bií bi ábyené ji ne ebi ji agbo, ye muú fɔ́ akaá wɔ́. Ji alú eké Maá Esɔwɔ ne ji alá wye mepyé upe Esɔwɔ te kwyakwya.

⁴ Gege yé gefɔ́ eyigé Melkisedek aǵea geme. Abraham muú abɔ alú gekwenege nte bɔ́ Isrelí, achyéé Melkisedek melu unó ewéna ema.

⁵ Né mbaá upyáne Levi ebwɔ́ abi alú ampyé upe Esɔwɔ, ebe Mosis ejɔ́ nnó, ábɔ manse melú unó ewémbɔ mbaá bɔ́ Isrelí. Ewéna etene nnó, áse unó bina mbaá bɔ́ melɔ́ bwɔ́, yelé elú wáwálé nnó, ebwɔ́ ako alu upyáne Abraham.

⁶ Melkisedek apó fɔ́ muú ntoné Levi, yémbɔ Abraham jimbɔ akaré unó bií achyéé ji melu ema. Melkisedek ntó ajé ji, muú Esɔwɔ anyéméno ne ji.

⁷ Elú wáwálé nnó muú ayi ajéle nte muú yifɔ́ aǵea geme apwɔ muú ayi ji ajéle.

⁸ Né mechɔ́ ampyé upe Esɔwɔ abi alú upyáne Levi, abi áselé melu ema né malu afya, alú lé akwaá abi agbo. Yémbɔ, né mechɔ́ Melkisedek muú asélé melu ema né malu afya, ji alú muú yi alá gbó fɔ́, wye ndere ɲwe Esɔwɔ aléré.

⁹ Ndere Abraham achyéé nya melu unó ema né malu

afya mbaá Melkisedek. Esé dékágé jǎó nnó Levi ntó ne achyεé ewú.

10 Esé dekágé jǎó mbǎ, néndé, gébégé Melkisedek atuú ne Abraham, Levi alú né mmu manóó Abraham, gekwenege nte wuu.

Jisǎs alú wye eké Melkisedek

11 Gébégé Esǎwǎ ayaá Levi ne upyáne bií nnó abε ampyε upε ne ale chyε εβε ewé ekεne ne utǎó ampyε upε. Ne, mbǎgέ εbǎ εbé nnó utǎó bwǎ ukágé pyε nnó akwaá akwane ndere Esǎwǎ akelege, mbǎ Esǎwǎ ama kelesé mempyε upε ayi cha ayi alú gefǎó eyigé Melkisedek wǎ. Yémbǎ Esǎwǎ aya gefǎge mempyε upε yi cha ayi alá tané fǎ né ula gepú Eron, mpyáne Levi wǎ.

12 Ne ákwǎregé ntóné ampyéé upε Esǎwǎ, abǎ mankwǎré ntó εβε.

13 Muú yi déjǎgέ unó bina détómé ne ji, atané né ntoó εniné cha. Yé muú fǎ né ntoó εnií álu dambε mempyε upε Esǎwǎ ayi apyεé upε né geluǎ.

14 Esé dékaá chanchá nnó Ata sé atané né ntoné Juda. Mosis ajǎó yé genó gefǎ átó nnó ampyéé upε Esǎwǎ atanegε né ntoó εniné mbǎ wǎ.

15 Genó eyi gepyε gema gepyε esé dége ne chanchá nnó εβε ekwǎré lé manchwǎ ayi mempyε upε Esǎwǎ ayicha ayi alú gefǎó eyigé Melkisedek achwǎ nana.

16 Ji alú mempyéé upε, epǎfǎ ndere εβε ewé εtome ne ntoné ampyéé upε Esǎwǎ ejǎó. Ji alú mempyéé upε Esǎwǎ gétúgέ

utó genwá jii eyigé muú alá kagé chǎ geji.

17 Wye ndere ajǎó atome ne Jisǎs aké, “Wǎ olú Mempyε upε te kwyakwya gefǎó eyigé Melkisedek alú.”

18 Até gekwenege εbé elá bábá neéndé elú jǎó ne epǎfǎ ne ncha.

19 Eβε ewémbǎ ékágé pyε fǎ bǎó akwane ndere Esǎwǎ akεlege. Nana genó eyi gelǎme gepwǎó gechwǎ. Geji ne esé dénegege metǎó wye, ne geji ne gejame esé dejyε kwǎkwǎlé ne Esǎwǎ

20 Genó eyigé fǎ eyi dégbεge mfaá gelu nnó, gébégé Esǎwǎ apyε Jisǎs alaá mempyéé upε, akélé mempyε upε yicha apǎ sé ayi Esǎwǎ akélé.

21 Yémbǎ Jisǎs alú mempyε upε Esǎwǎ gétúgέ Esǎwǎ akélé ajǎó ne ji nnó, “Ata annyemeno wǎwǎlé ne akwené fǎ menomenyεé wuu, ‘Wǎ olu mempyéé upεé Esǎwǎ te kwyakwya.’”

22 Ne gétúgέ Esǎwǎ akélé mbǎ, Jisǎs ne aténé ndere muú ayi alerege nnó menomenyεé meke elǎme epwǎó gétúgέ elú te kwyakwya.

23 Genó eyigé fǎ gelú nnó, ampyéé upε abi átané né ulaá gepú Levi ája nya dǎó neéndé negbo nesǎó nya εbwǎ, áβεé sé wye mampyεge utǎó bwǎ.

24 Yémbǎ gétúgέ nnó Jisǎs agboǎ fǎ, ji apyεé utǎó ndere mempyε upε Esǎwǎ te kwyakwya.

25 Ndere elúmbǎ, Jisǎs awyaá utó nana mamferé bǎó ako né εfwyale gabo dǎmǎa te kwyakwya abi

akoógé né amu jii ne achwᵔᵔ mbaá Ḑᵔᵔᵔ. Ji alu mebe te kwyakwya manenemmye mbaá Ḑᵔᵔᵔ gétúgέ bwᵔ.

²⁶ Ji alú gefᵔgέ etukpe Ḑᵔᵔᵔ ayi esé dékelege. Ji alú muú ukpea, muú akágé shulé fᵔ ji ndo. Apᵔ fᵔ ne gabo né mmye. Ji afa mbwa ne bᵔᵔ ubeé, ji alu né melu enógé né mfaánebuú eniné mfaá mfaá.

²⁷ Jisᵔs abᵔᵔ fᵔ mampye upe mbaá Ḑᵔᵔᵔ yéndé bii ndere matúkpe ampyeé upe apyeé wᵔ. Ḑbwᵔ abᵔᵔ mbe apye upe gétúgέ gabo bwᵔ ne apye ntó gétúgέ ayi bᵔᵔ bifᵔ. Yémbᵔ Jisᵔs apye gepere ejii mbaá Ḑᵔᵔᵔ damaá mechᵔ ebye gébégέ ji achyeé geme ji agboᵔ.

²⁸ Ebe Mosis ejya lé akwaá, abi akágé pye gyε nnó abe matukpe Ḑᵔᵔᵔ. Yémbᵔ mekomejᵔᵔ ayi Ḑᵔᵔᵔ akele, akele gébégέ áfyéé me ebe Mosis. Mekomejᵔᵔ yimbo ne ájyaá Maá nnó akwane te kwyakwya mambe etukpe ampye upe.

8

Jisᵔs ne alu etukpe menomenyεé meke

¹ Memma mechᵔ ewé déjᵔgέ mbo elú nnó: Esé déwyaá gefᵔgέ etukpe ewéna. Ji ajwalé né melu enógé né egbe ebwᵔnyε Ḑᵔᵔᵔ Muú anjea Apwᵔᵔ amu né mfaánebuú.

² Eféé ne ji apyeé utᵔᵔ bii né mmu mákilé Ḑᵔᵔᵔ né mmu maá geto ayi wáwálé. Ata ne akwyéé maá geto wú epᵔfᵔ akwaá.

³ Afyéé yéndé etukpe nnó achyεgέ echyε, apyεge ntó upe mbaá Ḑᵔᵔᵔ. Mbᵔntó ne etukpe ewé sé abᵔᵔ mambe ne genó eyigé ji achyεgέ mbaá Ḑᵔᵔᵔ.

⁴ Mbᵔgέ ji ábᵔ ábe fa mme, mbo ji abᵔ abeé yé mempyeé upe Ḑᵔᵔᵔ chácha néndé ampyeé upe álu me abi áchyεgέ echyε mbaá Ḑᵔᵔᵔ ndere ebe ekelege.

⁵ Utᵔᵔ ebi ebwᵔ ápyeé né melu ewémbᵔ ulú elé den-dore unó bi apye né mákilé Ḑᵔᵔᵔ né mfaánebuú. Esé dékaá mbo néndé gébégέ Mosis alú mantene maá gepúge Ḑᵔᵔᵔ, Ḑᵔᵔᵔ ajᵔᵔ ne ji aké, “Se gébé nnó apyeé yéndégenó gebe wyε gefᵔᵔ eyigé me nleré wᵔ né mfaá mekwε.”

⁶ Yémbᵔ utᵔᵔ Jisᵔs upea geme upwᵔᵔ ebi ukwene ampyeé upe, wyε ndere menomenyεé meke wuú ewé echome bᵔᵔ mashu ne Ḑᵔᵔᵔ elᵔme epwᵔᵔ ewé gekwene. Gétúgέ etene mbaá unó ulᵔulᵔ ebi Ḑᵔᵔᵔ achyεge nyε.

⁷ Mbᵔgέ gekwenege menomenyεé ékage pye nnó bᵔᵔ ákwane ndere Ḑᵔᵔᵔ akelege, mbo ámágé kele sé ewé chá.

⁸ Yémbᵔ Ḑᵔᵔᵔ ágegέ nnó bᵔᵔ bii ápyeé gyεé, getú eyigémbᵔ ne ji ajᵔᵔ aké, “Ata aké, gébé gechwᵔᵔ nyε eyigé me nnyεé nyε menomenyεé meke ne bᵔᵔ Isréli ne abi Juda.

⁹ Menomenyεé ewémbᵔ ebeé sé ndere ewé me mbᵔᵔ nnyεé ne ukwene ante bwᵔ né bii bi me nsele ebwᵔ ne amu átané né melᵔ Ijip. Ne ndere ebwᵔ álá pye sé genó eyigé me

nnyéméno ne εβwó, me ntó nti meso ne εβwó, me Ata ne njóógé mbó.

¹⁰ Γε menomenyεέ εwé me nnye nye ne ntoné Isrēli na. Né gébé eyigémbó, me nfyéé nye mabe ya né makpo bwó, nsa áji né mmu matóó bwó. Me mbεé nye Εσωω bwó ne εβwó ntó abεé nye bóó ba.

¹¹ Ne ye muú bwó amágé lere sé nte menme wuú, ye muú ula gepú bíí ajóógé sé nnó, 'Kaágé Ata' néndé yéndémuú manló ne bóó abi álá ηea geme wó, okwone mbaá abi anea geme akaáge nye me.

¹² Ne me ngene nye εβwó meshwe né gabo ayi εβwó ápyéé ne mmágé te sé gyéé ayi εβwó apyéé cháchá.”

¹³ Ndere Εσωω ajóó atome ne menomenyεέ meke, εbyennó ji ase nnó εwé gekwene εgbo gelu. Ne yéndégenó eyi gegboó gelu, gekwóó ukoó, abelege geji baba.

9

Gekwenegé meti εwé débó dénóógé Εσωω

¹ Menomenyεέ mbe εwé Εσωω anyεé nya ne bóó, εwyaá mabe ayi álerégé ndere ánóógé Εσωω. Ne bóó ntó ákwyéé maá geto ayi ánóógé Εσωω wyéé fa mme. Akare maá geto yimbó malú apea ne makat apea.

² Né meso ekat εwé mbe akuú εwu nnó melu ukpea. Né melu εwéna geluógé etuleka gelu wyéé ne εκpokpogele. Né mfaá εκpokpogele εwémbó ánere

ntóó bred eyi achyεέ mbaá Εσωω.

³ Né meso ekat εwé mmu élé melu εwé akuú nnó melu ukpea εwé επwóó malu ukpea ako.

⁴ Ne melu εwémbó, geluó eyigé asóó elu mbaá Εσωω gelu wyéé. Akwyéé geji ne gul. Mekwa menomenyεέ Εσωω elu ntó wyéé, afyale εwú ne gul. Né mmu mekwa εwéna maá nkwo ayi akwyéé ne gul alu wyéé. Afyé menyεέ yimbó ayi ákuú nnó manaá né mmu. Meto Ερων εwé εchií nya bya elú ntó wyéé ne ubare mataá εbi Εσωω asame mabe jíí wyéé.

⁵ Unó fó upea eké makiénné Εσωω úlú né mfaá mekwa εwémbó, ákuú ubi nnó bó charubim. Ubagele bwó ukwere mbaá ayi Εσωω ajige nté gabo bóó. Yémbó dékage pye bóó akaá unó bina uko nana.

⁶ Akwyεgé unó bina ábelégé mbó, ampyéé upe Εσωω akpene né mmu maá gepú ayi mbe yéndé bíí ápyéé utóó bwó.

⁷ Yémbó ekosé etukpe ampyéé upe ne εκpene né maá gepú ayi mmu. Ne ji akpene wye damaá né ηme. Ji aké akpene wyéé abó mamkpa manoó menya mampye upe mbaá Εσωω nnó Εσωω ajinte gabo awuú jimboó ne ayi bóó ápyéé dankáá.

⁸ Ndere εpyεmbó, Mendoó Ukpea εbó εlerege mbó lé nnó, te ndere maá gepú yimbó ayi mbe alú wyéé ne menombi ntó wye gbege, ye meti επófó εwé bóó ákágé kpe né mmu

maá gepú ukpea ayi apwóó malu ukpea ako.

9 Unó bi ulumbo elé gepó eyi gelerege njene esé eniné nnó echyε ewé bóó áchyεgé ne upe ebi bóó apyε mbaá Esówo ukágé pyε fó nnó bóó abi ánogé Esówo ábé ne ufere ebi ukwane ndere Esówo akelage.

10 Unó bina utome elé ne depóré manyεgé ne manyúgé ne ndere muú ashwónege mmyε nnó abε pópó né mbe ushu Esówo. Ubi ulú elé mabe ayi atome ne depóré menyammyε ne ubyεé nyε gébégé Esówo apyεgé yéndégenó gelage gekε.

Meti meke ewe debó manóge Esówo

11 Yémbó Kras achwó mε. Ji alu etukpe Esówo ayi achwóó ne unó ulúúl ébi ulú mbó esé né gébé eyigé na. Ji apyεé utóó né melu melóméló mbaá ayi akwane apwóó maá geto ayi ampyεé upe abó apyεé nya utóó wyéé. Akwaá fó wó átene ji wó, mmyεke apó fó né gelu- age unó bi ulú fa mme.

12 Kras akpe né melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako dama te kwyakwya. Gébégé ji ákpené wyε, ákpa fó lé manoó menya ndere ηme yé ami mpó ne ákpe né mmu wó, ji ákpa lé manoó mií jimbóó ne ákpené wyéé. Akpεgé ana gemεge sé nnó detane né efwyale te kwyakwya.

13 Né menomenyεé ewé gekwene, muú alá pó fó pópó aselé elé manoó ηme ne ami menó mpó ne matwó maá mpó ayi asóó né mewε améé ji

né mmyε nnó abε pópó ndere Esówo akelage.

14 Ne mbógé manoó amií ufóó menya eyina mawyaá uto na, ebyennó ami Kras mawyaá uto kpaá mampwó amu. Né uto Mendoó Ukpea, muú alú te kwyakwya, Kras achyεé gemε jí mbaá Esówo gétúgé sé. Ji apyεmbó nnó ashwóné ufere sé ékágé dépyεgé upwyapwyané unó ne nnó esé dépyεge elé utóó Esówo muú alú mebe.

15 Getú eyigémbó ne Kras ala muú ayi áchómé bóó mashu ne Esówo né menomenyεé meke ewé Esówo anyéé ne bóó bíí. Ji apyεmbó nnó bóó abi Esówo akuú, abó mejé ewé elá ebyéé fó te kwyakwya ewé ji anyémeno. Mbó ne elú néndé negbo níí eniné mbó ne nepyεé nnó áféré bóó né gabo ayi nya ebwó ápyé gébégé gekwenege menomenyεé.

16 Nwe geteé alu wyε eké menomenyεé. Muú aságé ηwe geteé ágáragé ndere ji agbogé akarege unó bíí, alyage ubi kpaá te ji agbogé ne akaré ubi.

17 Gefógé ηwe yimbó awyaá uto mbógé muú ayi asamé ji agbo. Mbógé muú ayi asame ji alá agboó wó, ηwe yimbó afulé yé genó.

18 Getú eyigémbó ne manoó malá magbele mme wó, nnó menomenyεé ewé mbεmbe ebefo ne uto.

19 Mosis agaragé bóó mabe Esówo ako, ase manoó ano mpó ne ami ηme áchwaré ne manaá, abó eta maá

genóó ayi akuú nnó hisop ne newú negelé anyua né mmu, ameeé né ηwe mabe Esowó ne menyammye bóó ako ntó.

²⁰ Ameégé mbó ajóó aké, “Gegé manoo ami magbaré menomenyeeé ewé Esowó anyeeé ne enyú, agaré nnó debele na.”

²¹ Wyembó ntó ne Mosis ameeé manoo mimbo né maá geto ne yéndégenó eyigé asele anógé Esowó wyeeé.

²² Ndere mabe yimbo alerege, elu wáwálé nnó aselé lé manoo ne apye nnó yéndégenó gebe pópó né mbe ushu Esowó. Ne mbógé manoo mala machyeeé mme wó, ajigé fó nte gabo.

Gepe eyigé Kras apyeeé geferege bóó gabo mmye

²³ Ge ula bi, asele lé manoo menya ne apye nnó unó bi ulú lé dendore unó bi ulú né mfaánebuú ube pópó. Yémbó abó manse lé genóge upe eyi gelome kpaá gepwóó manoo menya ne apye nnó unó bi mbó né mfaánebuú ube pópó.

²⁴ Kras akpe fó elé né maá geto ayi akwaá akwyeeé ne apye ejii gepe wó. Melú ewémbó elú elé dendore melu ukpea ewé elú né mfaánebuú. Ji akpe elé né mfaánebuú neni ambóó, atene mbe ushu Esowó gétúgé esé.

²⁵ Ji akpe fó né mfaánebuú nnó apye gepe jii ndóndó ne ndó ndere etukpe akpene yéndé ηme né melú ukpea ewé epwóó malu ukpea ako manchyeeé manoo ami mala mapó fó amii jimboóó né mbaá Esowó wó.

²⁶ Mbógé ebe nnó mbó ne ji abóó apyeeé, mbó ji agé efwyale ndóndó ne ndó te ula ulóó mme. Ndere elúmbó, ji achwó ndó gamaá né gébé eyi mme achwóó kwyaa ne achyeeé geme jii nnó áneré ne gabo.

²⁷ Elú me nnó yéndémuú abó magbó demaá, agbogé mbó agilé unóó mpa ayi Esowó apane.

²⁸ Wyembó ntó ne Kras agboó ndere gepe nnó aferé gejamegé bóó né gabo. Ne ji amágé chwó nyé ndó yifó. Né gébé eyigémbó achwóó sé né gétúgé gabo sé, achwóó elé nnó awene gemege bóó abi agilé ji álá mmyemmye bwó.

10

Gepe eyi Kras gelú lé damaá te kwyakwya

¹ Ebe Mosis elú lé dendore unó ulóó ebi ulú manchwó, epóó unó bimbo ubi ambóó. Getú eyigé mbó bóó aké achwóó mbaá Esowó upe ebi ebwó anyuarege apyeeé yéndé ηme, upyeeé fó kánka nnó ebwó akwane chánéné ndere Esowó akélege.

² Mbógé ebo ebe nnó gefogé upe bina upyeeé nnó bóó akwane chánéné ndere Esowó akélege, mbó bóó ntó amágé tee sé mechó gabo ne ábo amágé pye sé upe bimbo.

³ Yémbó upe bina ebi bóó anyuarege apye yéndé ηme, upyeeé lé nnó bóó átégé gabo ayi ebwó apyeeé.

⁴ Néndé manoo ano mpo ne ηme makágé fere fó bóó gabo né mmye cháchá.

5 Γε ula bi gébége Kras alu manchwó fa mme ajóó ne Εσωω nnó, “Wó okelégé sé upe ebi bóó ápyeé eta wyeé ne echye ewé bóó áchyege. Wó okwyeé lé menyammye ayi okwyeé obelé nnó me nse mpye upe wye.

6 Menya eyi bóó asóó kpógelé né geluógé upe ne echye ewé ebwó áchyege gétúgé gabo ayi ebwó ápyeé ukwane fí wó metóó wó.

7 Ne njóó nké, ‘Εσωω gé me na nchwó mampye genó eyi wó okelege nnó me mpye wye ndere asamé né mmu ηwe atomé ne me nnó mbó mampye.’ ”

8 Kras abó mbe ajóó ne Εσωω aké, “Ufóó upe bi bóó ápyeé ndere ebi apyeé ne menya, yé ebi ápyeé ne umpomé yé ebe lé ebi bóó ásoó né geluógé upe mampye upe eta wye ne unó bi bóó achyege gétúgé gabo bwó ukwané fí wó metóó wó.” (Yé elé ebe Mosis eké ápyege mbó.)

9 Ne ama ajóó aké, “Γε me na, nchwó mampye genó eyigé wó okelege nnó mpye.” Ndere elúmbó, Εσωω aferé upe bi ukwene nnó apye gepé eyigé Kras gesé malu bwó.

10 Ne gétúgé Jisós Kras apyeé genó eyigé Εσωω akélege, achyeé menyammye wuú ndere gepé te kwyakwya. Getú eyigémbó esé dela bóó ukpea né mbe ushu Εσωω.

11 Né gekwenege menomenyeyé ampyeé upe Εσωω ápyeé utóó bwó yéndé bií. Anyuarege upe bimbo manjané manjané,

yémbó upe bimbo ukágé fere fí bóó gabo né mmye.

12 Ne Kras awesé mempyeé upe, apye lé gepé gema eyi gekwane te kwyakwya, manshwóné gabo sé. Ápyegémbó ajwólé né melu enógé né egbe ebwónyε Εσωω.

13 Ne ji ajwóle wye agilé kpaá te Εσωω apye bóó mawámé bií álaá eké geluó eyi ji anerege uka mfaá.

14 Mbó ne elú nnó Kras apye elé gepé gemaá nnó bóó abi ji ashwónegé ákwane cháñéné ndere Εσωω akélege te kwyakwya.

15 Mendoó Ukpea ntó egaré esé genó eyina. Abó mbe ajóó aké,

16 Ata aké, “Gébé gekwónegé, ge menomenyeyé ewé me nnyeé nye ne ebwó na. Me mfyéé nye mabe ya né mmu matóó bwó ne nsame nye ájí né mmu défóré bwó.”

17 Ne ama agbéé aké, “Me nteé sé gabo bwó ne depó etiré ebwó ápyeé gyéé.”

18 Dékagé γε nnó, ajigénte gabo bóó, yé ula fí ubeé sé ebi amágé pye upe.

Déchwó kwókwólé ne Εσωω débégé ne dembyó

19 Aηme ba, ewéna etene nnó esé dékagé kpe tágétágé né melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako, gétúgé manoó Kras ami machyeé mme gébége ji agboó.

20 Jisós anené me ekat ewé ékaré melu ukpea ne melu ukpea ewé epwóó malu ukpea ako. Anené esé meti meke ewé ewyaá genwá. Eká ewé Jisós anené mbó, etene mbaá

menyammye wuu gébége ji agboó gétúgé sé nnó esé dekoó wye déjyε mbaá Εσωω.

21 Ne τε ndere esé déwyaá gekpekpegé etukpe ewé epele gepúgé Εσωω,

22 déchwó kwókwólé ne Εσωω ne matóó sé mako ne défyéé metóó ne ji gefóó eyigé déla dékágé be fɔ ne dembyɔ néndé manoó Jisɔs Kras mameé me né matóó sé alá pópó ne ágaré esé nnó delu cho. Ne áshwáne menyammye se ne manaá ami makpea.

23 Déténé ne eshye né depó etiré esé déneré metóó wyeé ne dégaregé deti. Ékágé déwé mmye néndé Εσωω anyegémeno nnó apyéé genó, apyéé geji.

24 Dékelégé meti ewé défyéé ate anme eshye nnó ágbógé ne ate ne nnó álerege ulóó melu.

25 Délyagé fɔ mankene uchome bóó Εσωω ndere bóó abifɔ ályaa esé déchome wye mmye, défyegé ate eshye, ushuú chacha ayi dégene mbɔ nnó bíí ebi Ata achwóó ula kwókwólé.

26 Néndé mbógé déké dépyéé wye gabo kpékpé ayi dékaá me wáwálé ayi mekomejóó Εσωω álerege, gepε eyigé chá gepɔ sé eyi gekagé fere esé gabo né mmye.

27 Genó eyi degile ne efɔ metóó élé mpa Εσωω ne gekpekpegé mewε ewé esóó nyε bóó mawáme Εσωω.

28 Dékaá nnó muú ayi abyaá ebe Mosis, áwáne ji ágené fɔ meshwe mbógé bó nteε apea yé áléé ágarégé nnó

ákpa ame age ji ndere ápyéé genó eyi geleré nnó ji akwé ebe ewémbo.

29 Ebege mbɔ, fεrege gekpekpegé efwyale ewé ebeé nyε ne muú ayi abyaá Maá Εσωω ne aselé manoó mií ami magbaré menomenyéé Εσωω, nnó mapó yé genó yé élé manoó ami na ne mashwáne ji nnó abε pópó, ne ajógé ntó mejóó mebo atome ne Mendoó Ukpea muú alerege bóó galógál.

30 Esé dékaá ji muú ajóó aké, “Me ne nwyaá utó manshuú amu né gabo ayi ebwó ápyéé, ne nshúgé nyε amu mbaá bóó abi ápyéé ubé.” Ne ajóó aké, “Ata ne asóó nyε mpa bóó.”

31 Epyéé efɔ mankwe né amu Εσωω muú álú mebe.

32 Tégé ndere elú nya ne enyú gébége enyú debóó mbe dékaá depɔre Εσωω. Yé élé enyú dégené gejamégé efwyale né gébé eyigémbo, déténe wye ne eshye yé genó genyige enyú wó.

33 Gébé eyigé fɔ bóó ashyéé enyú gbɔnɔnɔ ne ápyéé enyú déwuú ubalé. Né gébé eyigé fɔ bóó abi agene ntó efwyale mbɔ, enyú déchome défyoge ebwó mmye.

34 Dégene meshwe ne bóó abi ákpéné denɔ, ne gébége bóó áfóó unó nyú dékame wye kamegé ne metóó megómégó ndere dékaá nnó déwyaá unó ulóólú ebi upwóó ammu, ebi ubéé nyε te kwyakwya.

35 Ndere elúmbɔ, délyagé fɔ mamfyegé metóó ne Εσωω néndé ji achame nyε enyú.

36 Enyú débóó mankogé élé

metóó dépyegé genó eyigé
 Esówa akélege, ne dése unó
 uko ebi Esówa anyémemo nnó
 achyegé.

³⁷ Néndé Esówa aké, “Elá
 gachyéé muú ayi achwóó nye
 achwó achóó sé gébé.

³⁸ Né bóó ba abi ápyéé wye
 genó eyi gelú cho, abeé nye
 wye mamfyegé metóó ne me.
 Yémbó muú ayi ajame mmye
 meso, metóó wa egóó fó ne ji.”

³⁹ Esé depó fó bóó abi ajame
 mmye meso genwagé bwó
 genó mme detu. Esé delú élé
 bóó abi áfyéé metóó ne Esówa
 ji awene gemége bwó.

11

*Gefóó eyigé bóó áfyéé metóó
 ne Esówa*

¹ Metóó mamfyé ne Esówa
 élé ndé? Metóó mamfyé ne
 Esówa élé mankaá nnó débóó
 nye unó bi déneré metóó wyeé
 ne nnó unó bi esé dela delu
 danje ulú wyeé wáwálé.

² Bóó abi nya mbembe
 áfyéé metóó ne Esówa, getú
 eyigémbó Esówa ase nnó apye
 genó gelógéló.

³ Ne élé gétúgé esé défyéé
 metóó ne Esówa ne dékaá nnó
 mekomejóó ayi Esówa ajóó ne
 akwyéé mme. Ewéna etene
 nnó unó bi esé dégene mbó fa
 mme, akwyéé ubi ne unó bi
 muú alá gene.

⁴ Gétúgé Ebel áfyéé nya
 metóó ne Esówa ne ji apyéé
 gepé mbaá Esówa eyi gelóme
 gepwóó eyigé menjmo wuú
 Ken. Ndere ji apyembó, Esówa
 akame nnó ji alú cho, getugé
 gepé eyige ji apyéé. Yé élé
 Ebel agboó te nya metóó ewé ji

áfyéé ne Esówa elú ejóóge mejóó
 te fina.

⁵ Gétúgé Enok áfyéé nya
 metóó ne Esówa, ji agbo wó.
 Esówa ase ji afé né mfaánebuú
 mebe. Yé muú ama agé sé
 ji wó gétúgé Esówa asélé ji
 ajye né mfaánebuú. Gemége
 nnó Esówa asé nya ji ajye
 mfaánebuú alere me nnó
 gepó ejíi gepó ji metóó.

⁶ Elú wáwálé nnó yé muú
 ákágé pye fó metóó ego
 Esówa mbóge muú yimbo
 alá fyé metóó ne ji wó,
 néndé yéndémuú ayi achwó
 kwókwóle ne Esówa, abó
 mankamé nnó Esówa alú wye
 wáwálé, ne ji achame bóó abi
 ákélege ji ne matóó bwó mako.

⁷ Metóó ewé Nowa afyéé nya
 ne Esówa epye ji awú mbeé ayi
 Esówa akwélé ji gétúgé unó bi
 upyéé nye meso gébé. Akwyé
 ékpe kpaá ewé ji ne ula gepú
 bíí ákpené mmu nnó ápó
 negbone njbannyi. Ndere ji
 apyembó mfaánebuú ashulé
 bóó mme né mmye, ne Esówa
 apye ji ntó alá cho gétúgé ji
 áfyéé metóó ne Esówa.

⁸ Metóó ewé Abraham afyéé
 nya ne Esówa epye ji awú ne
 Esówa. Akú Abraham ajóó ne
 ji nnó akwilé ajyéé né gebage
 mewaá eyigé ji achyegé nye ji
 meso gébé. Ji alyaa meló wuú
 afé yé élé ji alá akaá mbaá ayi
 ji ajyéé wó.

⁹ Metóó ewé ji áfyéé ne
 Esówa epye ji ajwólé né mmu
 baá otó ndere menkéé né
 mme bóó abi cha ayi Esówa
 anyémemo nnó achyegé nye
 ji. Mbántó ne maá wuú
 Asek ne mpyáne wuú Jakób

ajwólé. Ebwó álú bɔ́ bi álú mambɔ ntó genó eyigé Eṣwɔ anyémeno nnó achyegé ebwó.

10 Abraham akó metɔ́ ajwólé né baá otó bimbɔ néndé ji abó agilé manjwólé né melo ewé ewyaá mabɔme ayi alá chɔ́gé ewé Eṣwɔ akwyyé atene.

11 Metɔ́ ewé Sara áfyéé ne Eṣwɔ, ne epyéé ji akpane unɛ. Yé elé ji akwɔ́ me ukoó, ákoó gébé eyigé ji ábyéne maá, ji afyé wye metɔ́ ne Eṣwɔ nnó anyegémeno mampyyé genó, apye geji.

12 Yé elé Abraham ábené me alá kágé bye se baá, upyáne bií uja eké ambe né mfaánebuú ne gesɔ́ né mbale ebéé mega. Yé muú akágé pa fɔ́ ubí.

13 Bɔ́ bina ako áfyéé wye metɔ́ ne Eṣwɔ kpaá te agboó. Yé muú bwó fɔ́ ase yé genó eyigé Eṣwɔ anyémenó nnó achyegé nye ebwó wó. Yémbɔ áge lé unó bimbɔ te mbe ne matɔ́ ágɔ́ ebwó. Ebwó ákaá nnó ebwó alú elé ankéé bɔ́ abi akógé fa mme yina kógé.

14 Bɔ́ abi ájógé mbɔ álere chánéné nnó ebwó akélege mbaá ayi abeé melo ewé bwó.

15 Mbɔ́gé ebwó abó átégé lé melo ewé ebwó atané wyyé, mbɔ ebwó akelé meti mankere wyyé.

16 Yémbɔ ebwó ashyagé lé melo ewé elomé epwɔ́ ewé ebwó abó alú wyyé. Ne melo ewémbɔ elú lé né mfaánebuú. Ndere elúmbɔ, mmye egboó fɔ́ Eṣwɔ nnó ebwó akúgé ji nnó Eṣwɔ bwó néndé ji akwyyé me melo ábelé ebwó.

17 Gébége Eṣwɔ amuame Abraham nnó ase maá wuú Asek apye gepe, Abraham ákamé gétúgé áfyéé metɔ́ ne ji. Elé Abraham yina ne Eṣwɔ anyéé nya meno ne ji nnó abeé ne gejamégé upyáne, yémbɔ ji akpome mmye mansɛ danchi maá wuú apyé gepe mbaá Eṣwɔ,

18 yé elé Eṣwɔ ajɔ́ nya ne ji aké, “Gejamegé upyáne ebi wɔ ɔ́bɔ́ nye utanega nye lé mbaá Asek.”

19 Abraham ntó ákamé nnó Eṣwɔ akágé pyéé bɔ́ akwilé né negbo. Ne dékágé jɔ́ nnó elú wye eké Eṣwɔ apye Asek akeré né genwá Abraham ase ji akere mmu.

20 Elé gétúgé Asek áfyéé metɔ́ ne Eṣwɔ ne ji ajelé Jakɔb ebwó ne Eṣao, agaré ebwó mejé ewé ebwó abɔ́ nye meso gébé.

21 Gétúgé Jakɔb áfyéé metɔ́ ne Eṣwɔ né gébége ji achwɔ́ gbo ajé lé baá Josef apea abi ande. Né gébé eyigémbɔ agií né meto wuú anógé Eṣwɔ.

22 Gétúgé Josef áfyéé metɔ́ ne Eṣwɔ né gébége ji áchwɔ́ gbɔ́ agaré bɔ́ Isrɛli nnó ebwó ályage nye melo Ijip. Ne agaré ntó ebwó ndere ji agbogé ápyéé ne ugoó bií.

23 Gétúgé mma ne nte Mosis áfyéé metɔ́ ne Eṣwɔ ne gébége ábyené Mosis ábí nya ji né ámfáá áléé, néndé áge nnó ji alú maá ayi alome ulɔ́. Ne áfɔ́ yé mambya ebe ewé mfwa melo afyéé nnó áwáné baá bɔ́ Isrɛli né gébé eyigémbɔ wó.

24 Gétúgέ Mosis áfyεέ metάó ne Εσωω né gέbégé ji awenέ ashyaá nnό asεgέ fά ji ndere maá ayi maá mfwa Fero ayi mendée ábyenέ.

25 Ji ákamé mangε εfwyalé ne bόó Εσωω ne nnό ji anyégé apogé ne nechóchό né mmu gabo εwέ nechóchό ενiné na nela newyagé.

26 Ji aferé nnό mangε εfwyale gétúgέ Kras elé gekpekpegé gefwa eyi gepwάó gefwa geko eyi gelú né Ijip néndé ji apelé wyε né mbe mambό genό eyigé Εσωω ácháme nye ji.

27 Gétúgέ metάó εwέ ji áfyεέ ne Εσωω alyaá melό Ijip abό yέ εfά wό né genό eyigé metάó εsogé mfwa ákágé pyε wό. Ji akό metάó apelé wyε mbembe eké abό age me Εσωω muú bόó álá genέ ji ne ame.

28 Elé gétúgέ metάó εwέ Mosis áfyεέ ne Εσωω, ne ji agaré bόó Isreli nnό álό manyέ epaá koό upú, ne nnό ase manoό ηme amεé né manombi upú bwό nnό ekiénné Εσωω εwέ εwáné bόó echwógé ekoo upú bwό kógé ekágé εwa baá mbe bwό, ndere εwáné nye abi bόó Ijip.

29 Gétúgέ metάó εwέ bόó Isreli áfyεέ ne Εσωω, ne áchyaá ebεé mega εwέ ákuú nnό ebεé megelé eké bόó abi ákené né mme detu. Ne gέbégé bόó Ijip ámuame manchyaá, ebεé εwémbo εshwya εbwό ako.

30 Gétúgέ metάó εwέ εbwό áfyεέ ne Εσωω, εbwό ákégé ágyaágé melό Jeriko né mme ndό ékenéama, gebamé

mataá eyi genό melό mme gekwe gbarammm.

31 Gétúgέ Rahab mendée ενό áfyεέ metάó ne Εσωω abi bόó Isreli abi áchwάó cheré melό εwémbo bibií. Getú eyigémbo ne ji álá agboό fάchoncho ne bόó abi álá ákamé ne Εσωω wό.

32 Me mmagé jόó na nnό? Unό bi bόó abi áfyεέ metάó ne Εσωω apye uja dάó. Gέbé ne gela gepό sé eyi me njógé ntome ne bόó ndere Gidyon, Barak, Samsen, Jεfta, Devid, Samuele ne bόó ekpave Εσωω abifά.

33 Elé gétúgέ metάó εwέ εbwό áfyεέ ne Εσωω, ne εbwό abifά ámmye bee ne malo kpakpa ápwό áji. Agbaré malo εbwό chancha, ne ábo unό bi Εσωω anyémeno nnό achyεgέ εbwό. Gétúgέ metάó εwέ εbwό áfyεέ ne Εσωω ágbe manό unyanya nnό ékágé uwá εbwό.

34 Anii mewε εwέ εlulé wum, wum, wum, yémbo mewε εsά fά εbwό wό. Abifά ábό bόó abi aké áwá εbwό ne bό aparanja. Abifά apό ne eshye yémbo Εσωω achyεé εbwό eshye. Abi awyaá eshye mamye bee ámmye ábú bόó bee abifά né malo bwό.

35 Gétúgέ metάó εwέ andée abifά áfyεέ ne Εσωω, áge bόó bwό abi ágboό ndere ákwilé né negbo. Abifά átulé εbwό kpaá álá mangbomangbo, yémbo ákamé negbo áshya mamferé metάó ne Εσωω bόó ályaá εbwό. Apyεmbo nnό meso gέbé Εσωω apye εbwό abό genwá eyi gepwάó amu.

36 Abifά ájwa εbwό ne at-

ulé ebwó ne otoó, awe abifo ne bɔ mkpɔkɔvɛ áfyɛ ebwó né gepúgɛ denɔ.

³⁷ Ató abifo ne mataá áwa. Agyá abifo ubauba ne sóó. Awá abifo ne bɔ aparanja. Abifo alú ubya bɔ, áfyɛé élé mekɔ ηme. Achyɛé ebwó efwyale, ámmɛ amu ne ebwɔ.

³⁸ Akɛné nya mmu mewaá tametamé ákwɔme makwɛ áshulege, ábiígɛ né mmu maba mataá ne ambu né mme. Mme yina ákwane yé mambɛ mbaá ayi ebwó ákáge ájwɔlegɛ wɛ wó.

³⁹ Gétúgɛ ebwó áfyɛé metɔ́ ne ɛsɔwɔ, áké ebwó ápyɛ gechágɛné genó. Yé élé elúmbɔ, ebwó ásé yé genó eyigɛ ɛsɔwɔ anyémeno nnó achyɛge ebwó wó,

⁴⁰ néndé ɛsɔwɔ awyaá gechachage genó né metɔ́ mampɛ eyi getome ntó ne sé. Genó eyimbɔ gelú nnó aselé esé chónchó ne ebwó apyɛ nnó dékwane chánɛné ndere ji akɛlege.

12

Nte sé ɛsɔwɔ anywɔlege esé mati

¹ Né egbe ewé se, bɔ́ bina ako abi áleré esé ndere áfyɛé metɔ́ ne ɛsɔwɔ álu wɛé, áno esé mme eké geko ápelé nnó áge genó eyigɛ esé dépyɛé nyɛ. Ndere elúmbɔ, dékpa yéndégenó eyi génɔ́ esé eyi gépyɛ esé déla dékáge lome dégbɛ mewaá chónchó ne gabo ayi áfwyánege esé. Dékógɛ metɔ́ délómégɛ wɛ gatélé ayi alú esé mbɛ.

² Ndere délómegɛ dépelé wɛ ne Jisɔs muú anene esé meti défyɛé metɔ́ ne ɛsɔwɔ. Wɛ élé ji ne akpané nyɛ esé apyɛ metɔ́ ewé défyɛé ne ɛsɔwɔ ekwane chánɛné. Ji akamé nya magbo negbone mekpo unɔ́ né gekwa. Ji asé yé mekpo unɔ́ ewé elú né gefógɛ negbo eniné mbɔ efú genó wó néndé ji akaá gekpɛkpɛgɛ metɔ́ megómégó ewé ɛsɔwɔ ákwɛyɛ me ábelé eta wuú. Gétúgɛ ji agboó negbo eniné mbɔ, ji ajwɔlé nana né melu enógɛ né egbe ebwɔnyɛ ɛsɔwɔ.

³ Tégɛ ndere ji akógɛ nya metɔ́ agɛné efwyale né amu bɔ́ ubeé, bɔ́ ápaá ji. Tégɛ wɛ ji nnó ékáge enyú debe ne gepwa metɔ́ detɔ meti.

⁴ Ummɛ ebi enyú démmyɛ manlyaá gabo delú dammyɛ dekwɔné mbaá manoó nyú machyɛge mme.

⁵ Nnó enyú dejíi me nte majyɛé ami ɛsɔwɔ achyɛgɛ enyú ndere baá bíi? Ji ajɔ́ aké, “Maá wa, ɛsɔwɔ ányágɛ wɔ gétúgɛ gyɛ ayi wɔ ɔpyɛé, ɔsege fɔ́ ewú eké efuú yé genó wó. Ashúlegɛ wɔ ndo, ɔbege ne gepwa.

⁶ Kaá nnó Ata alerege lé chuchu yina mbaá muú ayi ji ábɔ́ gejeé ne ji. Ne atulegɛ lé yéndémuú ayi ji aselé nnó alú maá wuú.”

⁷ Ndere elúmbɔ, kógɛ metɔ́ né chuchu ayi ɛsɔwɔ alerege enyú, manleré enyú genó. Ji apyɛmbɔ élé ne enyú ndere nte apyɛé ne baá bíi. Ndé maá ayi apyɛge gyɛ nte wuú alá alerege fɔ́ ji chuchu?

8 Mbogé Esowó alá alere enyu chuchu né gye ayi dépye ndere ji apyé ne baá bií ako wó, ebyennó enyú dépó fó baá bií wáwálé delú baá uló.

9 Genó eyigé fó gelú nnó, ante sé fa mme alerege esé chuchu mbogé dépyegé gyéé, denoge ebwó. Ndere elumbo, elú galógáló nnó esé déwúgé dójó ne nte sé muú abójó mandóó sé, nno debó gerjwá.

10 Ante sé fa mme alerege ese chuchu né mboó gébé ndere ejigé ebwó gétúgé gyéé ayi esé dépyéé, Esowó alerege esé chuchu gétúgé gyéé ayi dépyéé né galógáló awé sé, nnó esé debe bójó ukpea ndere ji.

11 Né gébégé alerege esé chuchu déselé fó nnó élé genó gelógéló. Déselé élé nnó élé genó eyi gepyéé esé débéé meshwemeshwe. Yémbó ewyagé, efwyale ewémbó echwójó ne galógáló mbaá bójó abi ágií genó wyéé. Epyéé nnó ebwó apyegé genó eyi gelú cho ne nnó ábé nesó ne ate bójó.

Majyé ne mbeé mekweleje

12 Ndere dékaá mbó, gbarege unó chancha ne amu nyú ayi abójó gepwa ne tenege ne eshye ne uka nyú ebi uweré.

13 Chógé wyé mbe dékené né mati ayi alú chó nnó ékágé uka nyú ebi ulóó né uferé ubwiré, utógé lé tógé.

14 Mmyegé nnó débé nesó ne bójó ako. Mmyegé ntó nnó débé bójó ukpea. Muú alá ápó muú ukpea agené fó Ata.

15 Ségé gébé nnó ékágé muú nyú fó apyé genó eyigé Esowó

alyagé manleré ji galógáló. Ségé gébé nnó ékágé muú nyú abe ne gepó gebogebó. Gefogé gepó eyina gelú eké nchye ayi agbógé unywone bií uchwójó ne efwyale ne uchójó gejamégé unó ebifó.

16 Ségé ntó gébé nnó ékágé muú nyú fó abe ne gepógé ubelé tametame. Yé eké muú ayi abyaá deporé Esowó ndere Esao apyéé. Ji akpo dékpaakpaá tíi ndere maá mbe gétúgé némbane menyéé.

17 Ebelegé ammye nnó ama abó dékpaakpa etií nnó nte wuú achyéé ji méjé ewuú ndere maá mbe yémbó nte wuú ashya. Akéle meti ne manse amé nnó akwaré mechó ewéna age wó.

18 Féregé mbaá ayi enyú détené mbó nana manchwó kwókwólé ne Esowó. Enyú détene fó né melu ewé bójó Israeli atene nya wó. Ebwó átene nya kwókwólé ne mekwe ewé akuú nnó Sina mbaá ayi muú ákágé ta. Melu ewé mewé ebó elúlé wum, wum, empinya gemua gekwene mbaá alá chendeé ne mbyo ammye ntó wuuuuuu.

19 Ebwó awú meko emba ewé áfóme. Awú ntó meko muú fó. Genó eyi muú yimbó ajójó gépye ebwó anemmye nnó muú yimbó amágé jójó sé meko yicha ebwó áwú.

20 Ebwó ajójó mbó néndé genó eyigé muú yimbó ajójó gepye ebwó abó efo dójó. Muú yimbó agaré aké, “Yéndé genó eyi getaá mekwe ewéna, yé ebe élé menya, ato ji ne mataá kpaá te agboó.”

21 Genó eyi ebwó agené né mekwε ewémbα gepyeé εfα kpaá Mosis jimboó ajóó aké, “Nwere ne εfα metáó.”

22 Yémbα enyú détene elé kwókwlé ne Mekwε Sayon. Mekwε ewéna ne elú melo εσωω muú alú meβε. Melo ewémbα elé Jerosale ayi alú né mfaánebuú. Elé né melo ewéna ne makiénné εσωω ge-jamegejame áchomé wyε ne nechóchó.

23 Enyú delú mbα lé né εchomele boó abi εσωω ajyaá ndere baá mβε bíi, ebwó bina ne ásámé mabo bwó né mmu ηwε ayi alu né mfaánebuú. Enyú déchwó mbaá εσωω muú asóó mpa boó ako, ne décho mbwa ne mandoó boó mβε mβε abi álú cho. Ebwó bi εσωω apyeé nnó ákwane chánéné ndere ji akεlege.

24 Enyú déchwó mbaá Jisαs muú áchomé akwaá mashu ne εσωω né menomenyε meke. Enyú déchwó né manoó mií ami mameé enyú mmyε. Mami majógé genó eyigé gelome gepwóó eyigé manoó Ebel.*

25 Ségé gébé nnó ékágé déshya manwú genó eyi εσωω ajógé ne enyú, néndé boó abi mβε mβε abi áshya manwú ne muú ayi ákwele ebwó mbeé fa mme áge meti mambo εfwyalé wó. Ndere elúmbα, εsé déshyagé manwú genó eyigé εσωω né mfaánebuú agaregé εsé, εbyennó dékagé bo nyε fó εfwyalé ewé echwóó wáwálé.

26 Meko ayi ji ajóó

mβε mβε anyigé mme. Nana anyémeno nnó, “Né ndα ayi fα me nyigé nyε sé elé mme jiji, nyigé nyε ntó mfaánebuú.”

27 Uchu bi ji ajóó mbα nnó, “Né ndα ayi fα” ulere nnó unó bi ji akwyéé uko unyigé nyε, utane né malu bwó nnó εbi álá kágé nyigé ubi ne ulaá te kwyakwya.

28 Ndere elúmbα, te mbaá εsé dékpene nyε né gefwage εσωω eyigé muú álá kágé nyigé, détamege εσωω, défege ji né meti ewé εgáó ji, dénógé ji ne εfα metáó

29 néndé εσωω se alu eké mewε ewé εsáó yéndégenó.

13

Gepó eyigé bad εσωω abáó mβε ne geji

1 Enyú debó mamgbógé ne ate ndere ate aηme agboó ne ate.

2 Délyage fó manene aηkéé né mmu upú nyú. Kágé nnó mbα ne boó abifo ápyeé ne anene makiénné εσωω dankaa.

3 Tége boó abi alú né denα. Sége nnó enyú ntó délú né denα ne ebwó chónchó. Tége ntó boó abi ágené εfwyalé. Sége nnó enyú ntó dégené εfwyalé eké ebwó.

4 Boó ako ánógé depore neba. Yéndé mendée ne menα abε ne ate ndere boó abi ábané neba ábeé, ékágé muú ályaa nte ájyε ákelé muú yicha né dafyε. Tége nnó boó abi ákwené ulα ne ábelégé ubele tamé tamé, εσωω ásáó nyε mpa bwó.

* **12:24** Elú wáwálé nnó: Manoó Ebel malilé nya nno εσωω ashúú amu, yémbα ami Jisαs malilé nnó εσωω agene εsé meshwε.

5 Dɛ́bɔ́gɛ́ fɔ́ mmwɔ́lé nka, yɛ́mbɔ́ sɛ́gɛ́ yé́ndégenó eyigé enyú déwyaá gekwané ne enyú kwanegɛ́ néndé ɛ́sɔ́wɔ́ ajɔ́ aké, “Me nkágé lyaá fɔ́ enyú chacha, ne nlyagé fɔ́ enyú mbya” (Det. 31:6)

6 Ndere elúmbɔ́, ɛ́sɛ́ dékágé do ɛ́bwɔ́ ɛ́wɔ́me déjɔ́ ndere muú fɔ́ ajɔ́ nnó, “Ata álú mempoó wa. Me nfɔ́ fɔ́. Ndé genó muú ákágé pyɛ me?” (Ps. 118:6)

7 Tégé ákpakpa nyú abi ábɔ́ mbe átíí enyú amɛ́ né depɔ́ré ɛ́sɔ́wɔ́. Tégé galógáló ayi ɛ́bwɔ́ alú nya fa mme ápyɛ́. Gyérege ndere ɛ́bwɔ́ áfyɛ́ metɔ́ ne ɛ́sɔ́wɔ́.

8 Jisɔ́s Kras akwɔ́rege fɔ́. Ndere ji alú nya, mbɔ́ ne ji alu fina, ne mbɔ́ntó ne ji abɛ́ nye te kwyakwya.

9 Sɛ́gɛ́ gɛ́bé nnó ékágé délyaá ufɔ́ ufɔ́ unó bi bɔ́ álerege ubwɔ́lé enyú. Genó eyi gelɔ́me gepwɔ́, élé galógáló ayi ɛ́sɔ́wɔ́ alerege nnó matɔ́ nyú ábénégé, epɔ́fɔ́ mankwɔ́lege mabe ayi atome ne depɔ́ré menyɛ́. Aji ápoógé yé bɔ́ abi ákwɔ́lege aji né meti fɔ́.

10 ɛ́sɛ́ déwyaá gelúgɛ́ upɛ eyigé ampɛ́ɛ́ upɛ abi ápyɛ́ upɛ né melú ukpea ála abɔ́ fɔ́ manyɛ menyɛ́ ayi atanegɛ́ wye wɔ́.

11 ɛ́tukpe eké epɛ́ upɛ né melu ukpea ɛ́wɛ́ epwɔ́ malú ukpea ako, áwáne menya ákpa manoó manchyɛ́ ndere gepɛ́ mbaá ɛ́sɔ́wɔ́ gétúgɛ́ gabo ayi bɔ́ ápyɛ́. Yémbɔ́ ákpane menya yimbɔ́ jimbɔ́, áfɛ́ á́sɔ́ ji né mekpo meti.

12 Wye mbɔ́ ntó ne gepɛ́ eyigé Kras apɛ́ɛ́ gelu. Ji agbo né mekpo meti Jerosalɛ́ nnó ji ase manoó miú ashwɔ́ne bɔ́ bií ábɛ́ bɔ́ ukpea.

13 Ndere elúmbɔ́, délyaá melɔ́ dékwɔ́lé Jisɔ́s dékpa mekpo unɔ́ eké ji.

14 Néndé ɛ́sɛ́ depɔ́ ne melɔ́ fa mme ɛ́wɛ́ ɛ́bɛ́ te kwyakwya. ɛ́sɛ́ dépelé mangɛ́ melɔ́ ɛ́wɛ́ ɛ́chwɔ́ nye.

15 Ndere elúmbɔ́, dékoó né amu Jisɔ́s défɛ́gɛ́ ɛ́sɔ́wɔ́ yéndégébé. Déké défɛ́gɛ́ ji mbɔ́, elú wye eké gepɛ́ ne dépyembɔ́ mbaá ɛ́sɔ́wɔ́. Dése lé mano sé dékwane mabɔ́ mií nnó ji ne alu Ata.

16 Délyage fɔ́ mampɛ́gɛ́ galógáló ne mampógé ate aɲme ne unó bi déwyaá néndé gɛ́ upɛ ebi ugɔ́ ɛ́sɔ́wɔ́ metɔ́ mbɔ́.

17 Wúgɛ́ ne ákpakpa nyú ne dépyegé unó bí ɛ́bwɔ́ ágarégé enyú. ɛ́bwɔ́ ápelé enyú né depɔ́ré ɛ́sɔ́wɔ́ ndere bɔ́ abi bií uma atenege né mbe ushu ɛ́sɔ́wɔ́ agaré ndere ɛ́bwɔ́ ápelé enyú. Enyú déké dépyɛ́ unó bi ɛ́bwɔ́ ágarege enyú, ápyɛ́ nye utɔ́ bwɔ́ ne metɔ́ megɔ́megɔ́. Délá déwuú fɔ́ ne ɛ́bwɔ́, ábɛ́ ne mesome ndere ápyɛ́ utɔ́ bwɔ́ ne ɛ́wémbɔ́ épógé yé enyú né meti fɔ́.

18 Nɛ́gɛ́ wye mmyɛ́ gétúgɛ́ sé néndé ɛ́sɛ́ dékaá nnó déwyaá matɔ́ mmu pópó mampɛ́ genó eyi gelú choó yéndégébé.

19 Me nnene enyú mmyɛ́ dɔ́ nnó enyú dénɛnemmyɛ́ mbaá ɛ́sɔ́wɔ́ nnó apɛ́ me nge meti mma nkeré eta nyú wáwá.

Mmyemenene ne matame

²⁰ Nnɛnemmyɛ nnó Ɛsɔwɔ muú apyɛé bɔ́ ́ábɛé né nesɔ, ́ábámé enyú. Ji ne apyɛé Ata Jisɔs Kras akwilé né negbo. Jisɔs ne alú muú kraá ambame magɔɔme muú apɛlé ɛsé bɔ́ ́Ɛsɔwɔ. Mbɔ ne ɛlú gétúgɛ́ manoó mií amií mampyɛ nnó menomenyɛé ɛwé ́Ɛsɔwɔ anyɛé ne bɔ́́ bií ɛkɛne tɛ kwyakwya.

²¹ Nnɛnemmyɛ nnó ́Ɛsɔwɔ achyɛ enyú yéndégenó gelógéló ɛyigé enyú dékɛlege, mampyɛgɛ́ unó bi ji akɛlege nnó enyú dépyɛgɛ́. Nnɛnemmyɛ nnó ́Ɛsɔwɔ apyɛé Jisɔs Kras apó ɛsé dépyɛgɛ́ unó bi ugɔ́ ji metɔ́. Déchyɛgɛ́ ɔgɔ mbaá Kras tɛ kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

²² Aɔme ba, nnene enyú mmyɛ nnó dékoó metɔ́ dékú mekomejɔ́ ayi me nsámé mbɔ nchyɛgɛ́ enyú majyɛé néndé nsá ji aja wó.

²³ Nkɛlegé enyú ntó dékaá nnó menɔme sé Timɔti atané denɔ. Mbɔgɛ́ abanégɛ́ me wáwá, nké nchwɔ́ gɛ enyú nchwɔ́ ne ji.

²⁴ Tamege ákpakpa nyú chónchó ne bɔ́ ́Ɛsɔwɔ ako. Aɔme sé abi atane né Itali alɔ́ enyú matame.

²⁵ Nnɛnemmyɛ nnó galógáló abɛ ne enyú ako.

Nwe ayi Jemsi ásamé

Matame

1 Me Jemsi, memkpané defwé Esowó ne Ata Jisós Kras ne nsámé ηwe yina eta enyú bós Jisós abi détyaá déjyεé né mme meko. Ntamege enyú. *

Bége ne nechóchó gébége depó détomége enyú

2 Anme ba, yendégébé depó déké détomége enyú, né eta nyú ébé metós megómego.

3 Tége nnó depó εtiré détomége mbó enyú délúlé mamfwóre mbógé enyú défyé matós ne Esowó wáwálé. Depyεé nnó enyú débó eshye mangbárégé matós.

4 Ne debó mangbárégé matós nyú yéndégébé, pyége mbó nnó débené né depóre Esowó né yéndé meti, dékaá chánéné yéndégenó eyigé enyú dépyεé.

5 Mbógé muú nyú ala kaágé genó eyigé ji abós mampye, ánémmye mbaá Esowó. Achyεge nye ji majyεé. Esowó achyεge majyεé ne metós megómego akpege fó mbaá muú ayi agíge ji.

6 Yémbó muú aké anenemmye, ákamé ne metós ema ábége fó ne dembyó. Akaá nnó muú ayi ábé ne dembyó, alu éké ηgbannyi ebeé

mega, ayi mbyo nnyi átene ájyεé yéndé égbé.

7-8 Muú ayi áwyaá matós apea, áférege depó deyaádeyaá né genó eyigé ji apye. Gófógé muú yimbo ékagé áfére nnó Esowó achyεge nyé ji genó fó cháchá.

Muú gekpo ne muú gefwa

9 Yéndé menmé ayi álú mbya ábé ne nechóchó nnó anea geme né mbe ushu Esowó,

10 Wyémbó ntó ne yéndé menme ayi áwyaá gefwa, abós mambe ne nechóchó nnó Esowó apye ji alu lé muú ayi akós dekó né mbe ushú wuú. Néndé, ábélegé nye fó mamgbó ndere ukoó byá mewaá úgbóo.

11 Mhémé étyεgé ne gelu, edo ukoó bya mewaá bimbo úwánese úgboó, ulós ebwó unó. Wyémbó ntó ne muú gefwa ágboó gébége akwólégé mati gefwa jíi.

Mmuameno átánégé fó mbaá Esowó

12 Muú ayi ágbárege metós wuú gébége depó détomége ji abós méjé, néndé gébége atenégé ne eshye apwógé depó εtiré mbó, Esowó achyεge nye ji nsá ayi ji anyémno manchyεé bós abi ágboó ne ji. Nsá yimbo élé genwá eyi gélágé byé.

13 Depó déké détené múu né mmuameno, ékagé ajós nnó, “Esowó ne ámmuáme ji,” yé genó gépó eyi gékáge té Esowó né mmuameno nnó

* 1:1 Elú wáwálé nnó: Né ukwene bó ηwe abifó ásá wye nnó Matoó Isréli 12. Ne elu wáwálé nnó Jemsi ájós mbó, atome mbó nto ele ne bós Jisós ako.

gété ji ápye gabo. Ne Esɔwɔ ntó aténé fɔ muú ne mmuameno.

¹⁴ Yémbɔ éle uféré uboubɔ ebi útánege ese matɔ́ ne únyúu esé dékpé né gabo.

¹⁵ Ubi ujágé ese né matɔ́ dɔ́, úténe ese né gabo ne gabo ntó gébége awéagé ajeágé achwɔ ne negbo.

¹⁶ Añme ba abi ngboó ne enyú, dékamégé fɔ muú ápye enyú déno mewaá.

¹⁷ Yéndé echye ewé élu melóméló ne cho, étánege mbaá nte esé Esɔwɔ ayi ákwyé unó uko ebi úgénége né mfaánebuú. Unó bi úgénége né mfaá úkwórege malu, ne Esɔwɔ akwórége cháchá.

¹⁸ Esɔwɔ ndere ji ákelege, aké ne mekomejɔ́ wuú ayi álu wáwálé abyé esé mambye yi meké. Ápyembɔ nnó esé débé genógé mbe, eyige jimɔ́ ajyaá nnó gébé ejíí né geluágé unó uko ebi ji ákwyéé.

Wúge mekomejɔ́ Esɔwɔ dépyégé unó bi ájɔ́

¹⁹ Añme ba, abi ngboó ne enyú, tege nnó yéndémuú nyú akpome mmye mánwúge unó, ase gebe ne ajoge unó ne asoge fɔ metɔ́ wáwá.

²⁰ Nénde matɔ́ áke áɔ́ɔ́ bɔ́, ákágé pye fɔ unó ulúlu ebi Esɔwɔ ákelege nnó ápye.

²¹ Ne manjye mbe gétú eyigémbɔ, lyage yéndé gepɔ gebogebo eyi gétené enyú mampye gabo, ne lyáge ntó ufere uboubɔ bi enyú dewyaá ne até. Chyége gemége nyú mbaá Esɔwɔ dékamé ne meko mejɔ́ ayi ji afyéé mmu

matɔ́ nyú, néndé mekomejɔ́ yimbɔ ne ákage pye enyú dépó negbo.

²² Débɔ mambɛ bɔ́ abi ápye genó eyigé mekomejɔ́ Esɔwɔ ájɔ́ge, délagé fɔ manwúge wuú. Deké dewuú délá dépye genó eyigé ajɔ́ge, ebyennó debwɔlege gemége nyú.

²³ Ne mbogé muú awúge mekomejɔ́ Esɔwɔ álá pyeé genó eyigé ajɔ́, muú yimbɔ alu eké muú ayi ápéle gemé jíí né éféé,

²⁴ agégé ndere ushu bíí ulú atanégé ajyégé éwyágé ajinte ndere ushu bíí úbɔ́ ulú.

²⁵ Né mbaá muú ayi ágií mekomejɔ́ Esɔwɔ chánchá ayi áférege bɔ́ né mmu gabo ne negbo, ne ajyéé mbe mampyége genó eyi mekomejɔ́ yimbɔ ájɔ́, Esɔwɔ ajéle ji né yéndégenó eyigé ji ápyéé. Alu muú ayi álá wuú mekomejɔ́ Esɔwɔ wuú, apye genó eyigé ájɔ́.

²⁶ Mbogé muú afere nnó anoge Esɔwɔ chánchá ne álá gbárége nénómé níí né mbaá unó bi ji ajɔ́ge, abwɔ́lege lé gemé jíí ne yéndégenó eyigé ji ápyéé né mabɔ́ Esɔwɔ genome mme detu.

²⁷ Unó ebi ulú cho ne pópó né mbe ushu Esɔwɔ Nte esé, ebi ji ákelege nnó añkwɔle bíí ápyégé ulú nnó, ábɔ́ mampoógé baá ulame ne akwí andée né éfwyale bwɔ́. Abámé gemége bwɔ́ nnó ékagé unó uboubɔ ebi mme úchɔ́ ebwɔ́.

2

Lyadge manséle bɔ́ abifɔ

nnó áηεά γεμε άρρω άβιφο

¹ Αημε βα, τε mbaá défyεέ mató nyú ne Ata sé Jisós Kras, Ata ayi énogé, élmé fó nnó dékpreé gé bós abifo dépwógé abifo.

² Désé nnó bós ápeá áchwó kpe mbaá ayi enyú dégbarege ujwólé. Ama awyá ηka, afyé mandeé malómáló, afyé ntó bó nkpáganeré abi ájamé ηka dós né denóre amu tií. Ayi fó alu muú gekpo, afye uchále mandeé.

³ Enyú dése muú ayi afyeé mandeé malómáló ne énogé dejós ne ji nnó, “Ata gé geluógé énogé na jwólé fa.” Ne débwalé mmye, mbaá muú gekpo deké, “Téné éwu,” élá pó mbó wó, “Chwó jwólé fa né metós gepú.”

⁴ Depyege mbó, delere mbó le áηgyá né geluage nyú ne desós mpa ne uféré uboubó.

⁵ Αημε βα abi gejeé, nénege matu déwú mechó ewé nkélege mangaré enyú. Esówa ajya mé bós abi áferé nnó álú gekpo, ákwane fó mambe bós abi áwyaá gefwa né depore esówa wó, nnó ebwó ne álú abi áfyéé matós ne Ata Jisós wáwálé. Ebwó ntó ne álú bós abi anyeé nyé gefwa eyigé ji ábó anyeé nyá meno nnó achyege bós ako abi ábós gejeé ne ji.

⁶ Enyú debyaá bós gekpo, pó nnó bós manka ne áfwálege ná enyú? Ebwó ne ájáme enyú dékprene unós mpa né máchá eso.

⁷ Pó nnó wyé ebwó ntó ne áchwó gechánchágé mabó Ata nyú ayi enyú délú bós bií?

⁸ Mbógé enyú dékelege mampye genó eyi gelú cho, débó mámbele gekpékpégé ebé ewé élú né mmu ηwe Esówa mfwa sé. Ebé wémbo ejósge éké, “Bó gejeé ne nte meηmé wye ndere óbo ne γεμε jyεé.”

⁹ Yémbo deké desele bós abifo nnó áηεά γεμε άρρω abifo dépye gabo, ne ebé ewémbo egbaré enyú ndere bós abi ákwené ebé.

¹⁰ Yé ébéle nnó, muú anogé mabé Esówa ne ákwegé éma ebyennó akwé mbó elé áji mako.

¹¹ Nénde muú ayi ájós nnó “Ókwegé uló” wyé ji ne ájós ntó nnó “Ówagé muú.” Gétú eyímbo, mbógé muú awagé nte akwé ebé Esówa, yeé elé alá kwe uló wó.

¹² Gétú eyina, ngarege enyú nnó yéndégenó eyi dejósge ne yéndégenó eyi dépyeé, pyége ndere bós abi ákaá nnó bií uma Esówa asele nyε mabe áyina, ayi áferege ebwó né gabo ápa mpa bwó.

¹³ Mbógé muú ála ge meshwe ne nte meηmé wuú wó, Esówa ntó agé né fó ji meshwe gébége aké apane mpa bós. Yémbo muú ayi ágéne meshwe ne ate áηmé akpene unós mpa Esówa tágátagé.

Metós mamfyε ne Esówa ne uló melu

¹⁴ Αημε βα, mbógé muú ajósge mbó nnó áfyéé metós wuú ne Jisós Kras ne alá lómé melu, galógáló awuú alu mbó fós? Gefósge metós ewé ji áfyé mbó nnó ekage pyeé Esówa

afere ji né unᵋᵋ mpa né bií ebi kwyakwya?

¹⁵ Désé nnó aᵋmᵋ fᵋ ápᵋ ne mandeé ne genó eyigé anyeé yénde bií.

¹⁶ Ne muú nyú agegé ebwᵋ atamé lé ebwᵋ támege aké, “Dekε oo” Eᵋᵋᵋᵋ ájé enyú debᵋ mandeé ne menyéé ayi dekelege yénde bi. Mbᵋgᵋ átamégé ebwᵋ mbᵋ, alá chyé ebwᵋ genó eyigé ebwᵋ ákélege wᵋ, ápᵋᵋ mbᵋ ebwᵋ né ndé meti?

¹⁷ Gége yé nnó mbᵋgᵋ muú ake áfyéé wyé metᵋᵋ éwú éwú ne Kras ne alá lᵋmᵋ melu, metᵋᵋ ewé ji aké mbᵋ afyé ne Kras élu detú.

¹⁸ Ndᵋ fᵋ muú fᵋ akage jᵋᵋ aké, “Mfyéé lé metᵋᵋ wa éwú éwú ne Kras, ne ayifᵋ aké me ntᵋ mpye élé ulᵋ melu ebi Eᵋᵋᵋᵋ akélege”. Né égbé wa, ngige muú ayi mbe nnó léré me gefᵋᵋ eyigé wᵋ ófyéé metᵋᵋ ne Eᵋᵋᵋᵋ, alá lᵋmᵋ melu, ne me ntᵋ nkeré nleré wᵋ metᵋᵋ wé me mfyéé ne Eᵋᵋᵋᵋ né ulᵋᵋ melu bi me mpyéé.

¹⁹ Enyú dékamé nnó Eᵋᵋᵋᵋ alu ama ewémᵋᵋ élᵋ, yémᵋᵋ tége nnó aló nchye ntᵋ akamé mbᵋ ne épye abi áwére gbagba ne efᵋ.

²⁰ Wᵋ muú defᵋᵋ délá pᵋ wᵋ, ᵋkelege nleré wᵋ nnó muú áfyegé metᵋᵋ ne Eᵋᵋᵋᵋ alá lᵋmᵋ melu, metᵋᵋ wé ji afyéé mbᵋ épᵋ yé eké genó?

²¹ Pé gekwénégé nte sé Abraham. Ndé gepyé Eᵋᵋᵋᵋ aseleé ji nnó alu cho né mbe ushu wuú? Ele genó eyigé ji ápyé né gébé eyimᵋᵋ. Ndere ásele Asek maá wuú anere

mfaá geluᵋ eyigé áchyége gepε mbaá Eᵋᵋᵋᵋ nnó ápye gepε eta wuú.

²² Gé yé ndere metᵋᵋ we ji áfyéé ne Eᵋᵋᵋᵋ ekene gelua ne genó eyigé ji ápyeé. Genó eyigé ji apyéé gélere chánchá nno metᵋᵋ ewe ji afyéé ne Eᵋᵋᵋᵋ ekwane.

²³ Genó eyigé ᵋwe Eᵋᵋᵋᵋ ájᵋᵋ gelu cho nnó, “Abraham áfyéé metᵋᵋ wuú ne Eᵋᵋᵋᵋ. Epyégémᵋᵋ Eᵋᵋᵋᵋ ase ji nnó alu cho né mbe ushu wuú.” Bᵋᵋ ntᵋ aké, ji alu “Mejeé Eᵋᵋᵋᵋᵋ.”

²⁴ Gége yé nnó élé né ulᵋᵋ melu ebi muú apyéé, ebi Eᵋᵋᵋᵋ akélege ne asele muú nnó alu cho né mbe ushu wuú, épᵋ fᵋ metᵋᵋ mamfyε ne ji éwú éwú.

²⁵ Gᵋge mma méé enyú né mechᵋᵋ ewé fᵋ. Tége Rahab ayi ábᵋ alu nya mendée eno. Ji ase nya bᵋᵋ Isreli fᵋ abi átame nnó áchwᵋᵋ ápe mewaá bibií, ane ebwᵋ, apᵋᵋ ebwᵋ ábᵋ né meti ewé cha ákere. Getu eyigémᵋᵋ Eᵋᵋᵋᵋ ase nyá ji nnó alu cho né mbe ushu wuú.

²⁶ Wyé ndere mendoᵋ étanégé muú mmye alaá genkwᵋ, wyé mbᵋntᵋᵋ ne muú afyegé metᵋᵋ ne Eᵋᵋᵋᵋ alá pyéé ulᵋᵋ melu ebi Eᵋᵋᵋᵋ akélege, metᵋᵋ ewé áfyé mbᵋ élu detú.

3

Gbarege manómé nyú

¹ Aᵋmᵋ ba, élᵋmᵋ fᵋ nnó esé gejamé démmyégé nnó débé ánleré né gepúgé Eᵋᵋᵋᵋ, nénde dékaá nnó Eᵋᵋᵋᵋ acherege nye mpa esé abi délerege apwᵋ ayi bᵋᵋ abifᵋ.

² E²se ako depy²éé mé gy²éé né gejamé²gé mati. Ne mb²ogé é²lú wáw²alé nnó muú akwe f²ó nekwené meno né mej²ó wuú w²ó, é²by²éénnó ap²ó gy²éé ne ak-agé gb²are menyammy²e wuú.

³ Dé³m³éé mech³ó ewé ná ne mp³o meká³gálá. Defy³egé ñkp³ok³oné né meno wuú, depy³éé nnó awu ese. Ne déka³ágé já ji á³yyé yéndé mbaá yi dekele³ge.

⁴ Dé⁴m⁴éé ntó ndere esogeka ewé eké⁴ne né ebé⁴é mega é⁴lú. Yé⁴ élé é⁴ñeá, mbyo nnyi akpane éwú. Muú ayi ajii ekpé akágé sé maá genó nkane ns⁴om ásó éwú é⁴yyé yéndé mbaá ayi ji áké⁴lege.

⁵ Wyé⁵mb⁵o ne nénómé mekwaá nélú. Yé⁵ élé nélú k⁵óó, né wyaá uto né menyammye mekwaá ne nej⁵óóge dep⁵o kpakpa.

Té⁵ge ntó ndere mbe mew⁵e áká⁵ge s⁵ó gekpékpé⁵gé mew⁵áá wum wum wum.

⁶ Nénómé nélú ntó eké mew⁶e, nélú mbaá ayi gabo mme meko átáne⁶ge, wy⁶e ne ásane ach⁶ó yéndé mbaá né menyammye mekwaá. Nénómé né lwé⁶ége mew⁶e ewé es⁶ó genw⁶ágé mekwaá, é⁶l⁶ó né dembáné kpaá te ágboó. Mew⁶e ewé⁶mb⁶o étáne⁶ge né mbaá danch⁶omeló jimboó.

⁷ E⁷sé akwaá dekage nkane ábé⁷lege uf⁷ó menya uf⁷ó uf⁷ó. Debele⁷ge me menya eyi mew⁷áá ne eyi nnyi, mmy⁷o ne denyw⁷one, depy⁷e é⁷ji ewuú esé.

⁸ Yé⁸mb⁸o muú akaágé gbare nénómé níí nnó néwuge ji. Nélú genó gebo, muú akaágé gbare f⁸ó néní ne nchy⁸e ayi

néní néwyaá awane muú.

⁹ E⁹sé desele nénómé dechy⁹ege matame mbaá Ata ne nte sé E⁹s⁹w⁹o, desele ntó néní deshy⁹éé b⁹óó abi E⁹s⁹w⁹o akwy⁹éé nnó áfú ji.

¹⁰ Meno éwú ne matame ne mashy¹⁰e atanege wy¹⁰éé. Añ¹⁰mé bá, gef¹⁰óógé genó eyina gékwané ne esé w¹⁰ó.

¹¹ Manaá manyú ne ami mámyáme mátánégé f¹¹ó né embú nnyi é¹¹ma.

¹² Añ¹²mé bá, dánfelé awómé f¹²ó mashu, ne ula ushi úwómé f¹²ó ntó dánfelé. Wy¹²emb¹²o ntó ne, embú nnyi ewé éwyá manaá malómál¹²ó é¹²l¹²á tánégé né ebé¹²é mega.

Den¹³ga tire detanege mbaá E¹³s¹³w¹³o

¹³ Mb¹³ogé muú nyú f¹³ó ama alu ayi áwyaá den¹³ga, ne akaágé ndere E¹³s¹³w¹³o akéle¹³ge nnó ese débé, genw¹³á jii geko geléré nnó awyaá den¹³gá ne ake alerege ul¹³ó melu bií, áshulé mmye jii mme. Gé gep¹³o yi gé¹³lérege nnó muú awyaá den¹³ga mb¹³o.

¹⁴ Yé¹⁴mb¹⁴o mb¹⁴ogé enyú deke demmye demboó ne ate ne dékele¹⁴ge wyé lé nnó áwú enyú ambií, ékagé déb¹⁴wé¹⁴gé mmye nnó dewyaá den¹⁴ga. Désé¹⁴ge ntó geby¹⁴ó dékwéré wáw¹⁴alé.

¹⁵ Gef¹⁵óógé den¹⁵ga etiré na détané f¹⁵ó mbaá E¹⁵s¹⁵w¹⁵o w¹⁵ó. Détané fá mme délú¹⁵lé den¹⁵gá¹⁵ré akwaá ne etire aló nchy¹⁵e.

¹⁶ Yé¹⁶nde mbaá ayi b¹⁶óó ábé¹⁶gé áke ámm¹⁶e demboó ne ate ne áké ákéle¹⁶ge nnó ebw¹⁶ó ambií ne áb¹⁶ó unó áp¹⁶w¹⁶ó abif¹⁶o,

έφεέ ntó ne mawámé ne yéndé gefóógé gabo abεέ.

¹⁷ Yémbó denğa ετίρε détánege mbaá Εσωωó délú chá. Muú ayi awyaá gefóógé denğa ετίρε na abεέ fó ne deba né metóó wuú. Abε ne nesó ne ate aημε, abεέ muú nyámeé, atóó fó mekpo, αγεne meshwe ne ate aημέ dóó. Alóme melu, álérégé fó áηgyá ne abεέ fó muú dembwólé.

¹⁸ Bóó abi ápye nesó abi ápoóge ntó ate abifó nnó ákéné né mmu nesó, áγεne nye galógaló dóó ayi átánege mbaá unó bi εbwó ápyεέ.

4

Dényéégé fó dejee ne genwáge mme

¹ Ndé genó gepyeé ne εnyú déwámege, demmye ne ate? Pó lé gétúgé mmwólé unó mme? Ubi ne ummye ne εnyú né matóó.

² Εnyú dekelege mambó unó bi dela pó ne ubi, εφεέ mbó ne dewane ate. Denyeé manwaá, dégéné fó unó úbi εnyu dekelege, nkaáwú ne démmyéε, déwámege ne ate. Ne ula bi délá bó unó bi dékélege úlú nnó, degige fó Εσωωó nnó achyεέ εnyú ubi.

³ Ndófo degiige Εσωωó nnó achyé εnyú unó bimbo, achyéégé fó néndé degiige ne uféré uboubó. Dekelege nnó achyεégé εnyú déchó né mmwólé unó mme nnó depye nkane ejjí εnyú.

⁴ Εnyú delu éké andée abi ákwéne maló. Dekaaá nnó mbógé muú aké agboó ne unó mme yina alu muú mawámé

Εσωωó wó? Yéndémuú ayi abóó gejee manyεέ dejee ne unó mme, alu muú mawámé Εσωωó wáwáλέ.

⁵ Asá né mmu ηwe Εσωωó nnó, “Εσωωó abó gejee ne mendoó εwe ji afyεέ εsé ne menyammye dóó.” Nénde alu eke menó ayi alá kelege nnó mendée wuú akwe uló. Déferégé fó nnó genó εyina gelú detú.

⁶ Yémbó, Εσωωó apoóge ese dóó wyé ndere ηwe wuú ájóó aké, “Εσωωó ashyaá yéndégenó εyigé bóó abi ábwεge mmye ákelege mampye, yémbó apoóge bóó abi áshúlege mmye εbwó mme.”

⁷ Gétú yina, lyaáge Εσωωó ábé mfwa nyú. Ténege ukóló ne danchómeló ne aboó nye εnyú.

⁸ Chwóge kwókwólé ne Εσωωó, mbógé dechwóge kwókwólé ne Εσωωó, ji ntó achwó kwókwólé ne εnyú. Εnyú bóó abi dépyeé gabo, férege amu né gabo yi εnyú depyεε, εnyú bóó abi dedoó manaá dedoó maweé, tenege meti émá ne matóó nyú mmu pópó.

⁹ Tége gabo ayi εnyú depyεé, débé meshwe, désómégé, délilí mánsé áshúlége. Démagé jwase jwane, somege lé somege. Debege fó ne metóó megómégó, bégelé meshwemeshwe.

¹⁰ Shulége mmye εnyú mme né mbε ushu Áta, depyεégé mbó abwεge nye εnyú ntó mfaá.

Déjóógé fó depó debodebo

ne ate anmé

11 Anmé ba, deǝǝgé fǝ depǝ debodebo ne ate. Mbǝgé muú ajǝǝgé mejǝǝ mehomebo ne nte menme wuú, ye asǝge mpa wuú mbǝ, ebyennǝ ajǝge mbǝ atome ne ebe Esǝwǝ ne ajǝge mbǝ lé nnǝ epǝfǝ cho mánsǝ mpa. Mbǝgé ajǝgé nnǝ ebe epǝfǝ cho, ebyennǝ ji ábélege se ebé, ne asele geme jí nnǝ apwǝ ebé Esǝwǝ.

12 Elé Esǝwǝ mbiú ne awyaá utó mánychyé bǝǝ ebé ne mámpa mpa bwǝ. Ji ntó ne awyaá utó mámpye muú atané né unǝǝ mpa. Ji ntó ne awyaá utó manwá muú. Wǝ ǝferé nnǝ ǝlu waá ayi ǝtenege ǝǝǝge gabo mbaá menmé wye?

Lyaǝge mmye mebwǝge

13 Wúge, enyú bǝǝ abi déǝǝge nnǝ, “Waá fina, waá geyana deǝyé nyé gefǝǝgé melǝ ewe. Debelege éwu genǝgé nǝme, deǝene gese ne debǝǝ nyé nsa nka.”

14 Enyú deǝǝge mbǝ dekaa nnǝ geyána abéé nnǝ? Geǝwáge nyú gébéé nyé nnǝ? Geǝwáge nyú gélu eké gekǝgé dondo, eyi géchwǝgé géla wyǝgé mankaá.

15 Enyú débǝ manǝǝ lé nnǝ, “Mbǝgé Esǝwǝ ajǝǝgé nnǝ denyé geǝwá, denyé nyé geǝwá dépye yéndégenó.”

16 Ndere elúmbǝ, enyú délu deteé wye geǝwá ne nsá nka, debwǝge mmye ne dewyaá nepá. Mmye mebwǝge eyimbǝ elǝme fǝ.

17 Tége nnǝ mbǝgé muú akaá genǝ gelǝgélǝ eyigé ji

abǝǝ mampye ne alá pyéé géjí wǝ, apyéé mbǝ elé gabo.

5

Afwa nka dgene nyé efwyale

1 Wúge enyú afwa nka, débǝ manlíli ne dekalege né gekpékpége efwyale ewé echwǝǝ nyé eta nyú bíi fǝ.

2 Geǝamege unǝ bi enyú déwyaá né mmu upú uchǝǝ, ne ugbáge únyéé mandeé nyú.

3 Nférékán achǝ me nka nyú. Nférékán yimbǝ alere nnǝ, wye nkane áchǝǝ nka nyú, mbǝntǝ ne menyammye nyú áchǝǝge ndere mewé esǝǝ genǝ. Mme achwǝǝ byé yémbǝ enyú denywewerege wye manka nywewerege né mmu upú nyú eké yé genǝ eyi géchwǝǝ pyé enyú gépǝ.

4 Wúge magbo ayi bǝǝ abi ápyéé utǝǝ né makǝǝ nyú álíli gé túgé manka áyi enyú denyéé ebwǝ ne déla kélége manchyéé. Eféé ne ebwǝ álíli áshúlege enyú ndo. Magbo ayi ebwǝ álíli gé túgé mbwe ayi ebwǝ ákyéé, akwǝne matú Anyátá Esǝwǝ.

5 Enyú denyéé geǝwá fá mme depye yéndégenǝ eyigé dékélege. Denyéé, dewene, deǝeage eké mpǝ mabǝ eyi ela kaá nnǝ fina ne áwáne nyé éjí wǝ.

6 Enyú depye ámpané mpa áke bǝǝ abi alá pyé gabo wǝ ákwé mpa. Déwá bǝǝ abi álu cho né mbe ushu Esǝwǝ yé mmye ádoré wǝ.

Kǝge matǝǝ degilé Ata Jisǝs

7 Gétú yina àḡmḡ ba, ngarege enyú nnó dékógé matóó, dégilé kpaá tε gébégé Ata Jisḡs Kras achwóó nye abané εsé fa. Féregé ndere mempyé makóó ágilé mambó mbwé melóméló né mekóó wuú. Ajwólege ákoge metóó agilé manaá nnó ákwé, gébégé aké akwene ji agile nnó mbwé áwé.

8 Wyé mbántó ne enyú débóó mánkó metóó, dépwagé néndé, gébé eyígé Ata Jisḡs akérege nyé géla kwókwólé.

9 Ndere dégilé aḡmḡ ba, dénmenégé fó humhum déshúlégé ate ndo. Depyegé mbó debeé gyé gébégé Εσωω aké apane mpa nyú. Nénde gébé eyígé Jisḡs gekpékpége mempane mpa achwóó géla kwókwólé.

10 Aḡmḡ ba, sége gekagé neke né bóó ekpávé Εσωω, εbwó ágaré nyá mekomejóó né mabó Εσωω. Agé gejamégé εfwyale yémbó ájwólé metóó kó. Kóge ntó matóó ndere εbwó ápyéé.

11 Kaáge nnó εsé dese εbwó ndere bóó abi Εσωω ajéle εbwó, néndé εbwó átene ne εshye kpaá tε kwyakwyá. Enyú debó dekaá ndere Job akogé nyá metóó gébégé depó déto me ji. Ne ndere Εσωω ápyé nnó εwuú εfwyale ekwyá ne galógáló. Wáwálé, Εσωω alome melu ne agene εsé ako meshwe

12 Aḡmḡ ba, wúge mechó kpaá εwé me nkélege mangaré enyú. Yéndégébé muú ake ákelege mánjóó genó ásé gébé ékagé ákélé yé genó fó.

Yé ébé elé mabó mfaánebuú yé ele mme. Akelégé yé genó fó cháchá. Mechó éβεgé εwé ji ákámége ákámé “εh” ne éβεgé εwé ji áshya, ashya “ḡgba.” Mbógé muú apyegémbó, ábóó fó mpa ne Εσωω.

13 Mbógé muú nyú awyaaá εfwyale ánemmye mbaá Εσωω nnó ápoó ji. Mbógé muú nyú metóó égóó ji, ákwá makwa áféé Εσωω.

14 Mbógé muú nyú ameeé, ákú ákpákpá εchomele bóó Εσωω áchwó ανέ mmye mbaá Εσωω gétú ji. Aké anenemmye áwaá ji maweé ne áne mmye né mabo Ata Jisḡs Kras nnó Εσωω ápyé ji átoó.

15 Mbógé ánegémmye mbó, ne áfyegé metóó ne Εσωω, mmyemenene yimbó épye nye muú nemée yimbó átoó. Εσωω ápye nyé menyammye wuú átoó. Mbógé ápyegé unó uboubó Εσωω ájige nye nte gabo wuú.

16 Gétú eyína nchyege enyú majyéé nnó mbógé muú nyú ápye gyéé mbaá nte menḡmḡ, ashu eku né gabo ayi ji ápyé εta wuú ne yéndémuú nyú anenemmye nnó Εσωω ápyé enyú détoó mbaá mameé nyú. Ne enyú debó mánkaá nnó mbógé muú atenégé cho né mbe ushu Εσωω, mmyemenene jí εchyá ne εwyaaá utó mampye Εσωω ápye yénde gekpékpégé genó eyígé agi ji.

17 Tége Elija. Abó alu mekwaá wyé ndere εsé. Ane nyá mmye mbaá Εσωω ne

metóó wuú meko nnó Εσωω
 ágbaré manaá. Εσωω agbaré
 nyá manaá né gebagé mewaá
 εyimbó. Mekwεέ ákwe kpaá
 τε né αημε αεέ ne geba yέ εηka
 manaá έchyé mme né gebagé
 mewaá Isrēli wó.

¹⁸ Εβέλέγέ, ama anémmyε
 ne Εσωω ató manaá matané
 mfaá makwé jegé jegé. Mme
 ala nywanywa ne unó úlo
 mánwéné.

¹⁹ Αημέ ba, mbogé muú
 nyú anogé mewaá alyágé
 meti ewé wáwáλέ ne muú
 fó apoógé ji akérége wyε, gé
 mechó melóméló mbó.

²⁰ Kaáge nnó, yéndémuú
 nyú ayi ájáme muú ayi άpyεέ
 gabo nnó alyaá gabo ákére
 meso mbaá Εσωω, εbyennó
 aferé ji né negbo. Apyε ntó
 nnó Εσωω άjinte gejamége
 gabo wuú.

N̄WE m̄BE ayi Pita ásamé

Matame

¹ Me Pita, ngbá Jis̄s Kras ne nsame n̄we yina. Nt̄ome ji eta nyú b̄ó abí Es̄w̄o ayyaá, enyú delú ndere an̄kéé fa mme. Enyú abí délaá tyatya déjw̄lege né mme Rom né gebagé mewaaá P̄ontus, Galasiya, Kapadosia, Es̄ya ne abí ajw̄lege né B̄etinya.

² Es̄w̄o ajya enyú nnó déb̄e baá bíí wye ndere ji ab̄ó me m̄be af̄eré nnó eb̄éé m̄bo. Es̄w̄o apȳemb̄o, ne Mendoó wuú epȳe enyú delu b̄ó ukpea nnó enyú dewúge ne Jis̄s Kras. Manoó mií mámmégé enyú mmye, máshw̄ónégé enyú nnó déb̄é p̄ópó. Me nn̄enemmye nnó Es̄w̄o aleré enyú galógáló ne nes̄o gejamé gejamé. *

Efwyale epye nnó dégilé mamb̄o genwá eyigé déneré met̄ó wyeé

³ Detame Es̄w̄o, ji alu Es̄w̄o ne Nte Ata sé Jis̄s Kras. Gétúgé gejamégé galógáló ayi ji alerege esé, ábyé esé mambye ayi meke. Ne nana esé dégilé ne mat̄ó se mako nnó te ndere ji apȳéé Jis̄s Kras akwilé né negbo, meso gébé ji achȳege nye sé yéndé genó eyigé ji ányémeno nnó achȳege esé.

⁴ Genó eyigé f̄o eyigé esé dema nere mat̄ó wyeé gelú nnó, ji Es̄w̄o achȳege nye eyigé sé gefwa. Ne gefwa eyigémb̄o, géchógé f̄ó, gep̄o ne deba ne gegboó f̄o manaá. Es̄w̄o ábelé geji ch̄án̄éné né mfaánebuú gétúgé enyú.

⁵ Enyú défȳéé wye met̄ó ne Es̄w̄o, getu eyigémb̄o ne ji ábame enyú né utó bíí kpaá te ji achȳege nye enyú yendégenó eyigé ji ákwyeé me ábele agile nnó achȳege b̄ó bíí abí ji áfere ebwó né efwyale gabo né bíí bi kwyakwya.

⁶ Né getú eyigémb̄o, bege wyeé ne nechóchó, yé lé déb̄éé nye ne mesome né mboó gébé gétúgé mmuameno ayi achw̄ó nye eta nyú matimati.

⁷ Mmuameno yina, alú lé nnó afw̄ore mb̄ogé enyú défȳéé met̄ó ne Es̄w̄o wáwálé. Gegé, yé gesege mab̄o eyigé ákuú nnó gul, genó eyi gekágé ch̄óó, áfȳéé lé ji né mew̄e ne afw̄ore mb̄ogé al̄ome. Mb̄ontó ne met̄ó ewé enyú défȳéé ne Es̄w̄o elú melóméló epw̄o gul ne ab̄o mamfw̄ore ewú. Afw̄orege met̄ó ewé enyú défȳéé ne Es̄w̄o, agegé nnó etene ch̄án̄éné Es̄w̄o af̄ege nye enyú, déb̄e nye ne nḡo ne enógé né bíí bi Jis̄s Kras alerege nye mmye.

⁸ Enyú dégb̄oo ne Jis̄s, yé lé enyú dela délu dan̄ge ji. Ne nana ayi enyú déla dégene

* **1:2** Elú wáwálé nnó: Né gébé eyigé Es̄w̄o ágb̄arege menomenȳéé ne b̄ó Is̄reli, Mosis ase manoó menya ayi awáné ab̄ó m̄be am̄éé né gelūage up̄e ne am̄éé b̄ó né mmye nnó áb̄é p̄ópó. (Ge Es̄o. 24:8)

ji, défyéé wyéé metṓ ne ji. Ewéna epyennó enyú débéé ne gekpekpegé nechóchó eniné muú alá akágé garé fṓ.

⁹ Enyú déwyaá gefógé nechóchó enina gétúgé Eṣṓwṓ áfere enyu né efwyale gabo ewena, ewe elú genó eyi gépyéé enyú défyéé metṓ ne ji nnó debṓ.

¹⁰ Bṓṓ ekpave Eṣṓwṓ abo me mbe, agaré galógáló ayi Eṣṓwṓ ákwyéé me ábelé eta nyú. Ne ákele chánéné nnó ákaá mecho ewéna ewe etome ndere Eṣṓwṓ áferege bṓṓ né efwyale gabo.

¹¹ Mendoó Kras ewé elú bṓṓ ekpávé Eṣṓwṓ né mmye ebṓ mbe egaré ebwṓ gefógé efwyale ewé Kras agene nye ne ngṓ ayi ji abṓṓ nye gébége efwyale ewéna ebyege. Ne ebwṓ ammye nnó akaá gébé eyigé unó bina upyéé nye ne gefoge muú ayi unó bina upye nye ne ji.

¹² Eṣṓwṓ apye bṓṓ ekpávé Eṣṓwṓ bina akaá nnó utṓṓ bina ebwṓ ápyéé fṓ né galógáló ebwṓ ambṓṓ, ápyéé lé né galógáló nyú. Unó bi ebwṓ ágaré, elé wyé ubi ne ágare abya melóméló eta enyú. Ne elé Mendoó Ukpea ewé Eṣṓwṓ atome etané né mfaánebuú ne echyéé ebwṓ utṓṓ ágare unó bina. Wyé lé unó bina ntó ne makiénné Eṣṓwṓ ákelege nnó áge ndere upyéé.

Bege bṓṓ ukpea

¹³ Ndere elúmbṓ, kpomege mmye mampyege genó eyigé Eṣṓwṓ akélege. Gbarege mmye nyú chánéné né yéndé meti ne nerege wyé matṓṓ nyú

mako né galógáló ayi Eṣṓwṓ achyege nye enyú né bíí bi Jisṓs Kras achwṓṓ lere nye mmye.

¹⁴ Wuúgé wyé ne Nte nyú Eṣṓwṓ, ne lyaágé ubobo unó bi ujigé enyú matṓṓ, ebi enyú debṓ dépyéé nya gébége enyú debṓ delu dankaa Eṣṓwṓ.

¹⁵ Eṣṓwṓ muú akuú enyú nnó debe bṓṓ bíí, alú muú ukpea, wyembṓ ntó ne enyú debṓṓ mambe bṓṓ ukpea né gepóge nyú geko.

¹⁶ Néndé ása né mmu nwe Eṣṓwṓ nnó, Eṣṓwṓ aké, “Bege bṓṓ ukpea me mbṓṓ nlú muú ukpea.”

¹⁷ Eṣṓwṓ muú deke dénenemmye dékuú ji nnó Nte ese, ji alú muú ayi apane mpa bṓṓ ako. Ji apane mpa ndere yéndémuú apye unó, alerege fṓ angya. Ndere elúmbṓ, chyége wyé ji enógé né efṓ metṓṓ ndere débelege genwágé nyú geko fa mme eké ankéé.

¹⁸ Enyú dékaá nnó gébége Eṣṓwṓ anamé gemége nyú, detané né gebyankwógé gepṓ eyigé ukwene ante nyú álere enyú, ase fṓ genó eyi géchóge ndere nka ne ana enyú wṓ.

¹⁹ Ase lé gechachage manoó Kras, ne aname gemége nyú. Kras alu eké egṓnme ewé elá epṓfṓ gechúchúle, ne gebá né mmye.

²⁰ Eṣṓwṓ abṓ mé mbe, ajya Jisṓs gemége nnó ji akwyéé mme yina. Ne ji apye Jisṓs achwṓ fa mme né kwyakwya gébé eyigé na, nnó áge ji né galógáló nyú.

²¹ Ne elé gétúgé genó eyigé

Kras yina apye ne enyú défyéé metóó ne Ɛsɔwɔ. Ɛsɔwɔ apye Jisɔs akwilé né negbo, abelé ji né melú enógé. Getú eyigémbɔ, ne enyú déneré metóó ne Ɛsɔwɔ, ne dékaá chanéné nnó ápyéé nye yéndégenó eyigé ji ájóó.

²² Enyú débɔ gejeé eyigé wáwálé ne ate nana néndé déwú ne genó eyi gelu wáwálé. Ndere elúmbɔ, bógé gejeé gbene ne ate ne matóó nyú mako.

²³ Elé mekomejóó Ɛsɔwɔ ayi alu te kwyakwya, álá akworege ne Ɛsɔwɔ aselé ábyené enyú mambye yi meke. Ndere epyembɔ, enyú dela baá Nte ayi álá gboó fó, epófó ayi agboó.

²⁴ Asa né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó, “Bóó ako alú eké byaá mewaá. Ne genwá eyigé ebwó ányéé gebó gelú eké ukoó bya unóó. Byaá mewaá uwanjesegé, ukoó bwó ude ukwe mme.

²⁵ Yémbɔ meko mejóó Ɛsɔwɔ alu te kwyakwya.” Ne meko yimbɔ elé abya melóméló ayi ágare enyú.

2

Ntaá eniné Ɛsɔwɔ ayyad nelú nelónéló eta nyú abi délu bóó ukpea

¹ Ne te mbaá Ɛsɔwɔ ábyené enyú mambye yi meke, lyaáge yéndé gefógé gabo. Débyógé fó gebyɔ, débwolege fó démbwólé, défyége fó amɛ né unó bóó, ne déjógé fó mejóó mebo ne ate.

² Enyú delu baá ake, shyaáge lé manyú nembɛ

nelónéló eniné mendoó ɛchyege. Nembɛ eniné mbɔ, elé menyéé ayi mendoó ayi apyéé nnó enyú déwéné né depɔré Ɛsɔwɔ kpaá te dékwanege mambɔ unó bi ji áferé nyú né ɛfwyale gabo nnó débɔ.

³ Pyegé wyembɔ, néndé enyú ambóó défwɔré me dége nnó, Ata aló melu.

⁴ Chwógé mbaá Ata, ji alú eké ntaá eniné nelu nebe. Akwaá abó áshya ji nnó alome fó, yémbɔ Ɛsɔwɔ ajya ji néndé, age nnó ji alu melóméló.

⁵ Enyú ntó delú eké mataá ayi alú abe, Ɛsɔwɔ aselé enyú mantene ɛcha upe wuú né mendoó, nnó enyú debé ampye upe ukpea abi achyéé gemege ebwó mampye upe ebi ukwané Ɛsɔwɔ metóó gétúgé genó eyigé Jisɔs Kras apyéé.

⁶ Mbɔ ne elú, néndé asa né mmu ηwe Ɛsɔwɔ nnó Ɛsɔwɔ aké, “Gegé me mbele ntaá né melo Sayɔn, ntaá eniné na ne negbarege ekwóó gepú. Me njya néní nelú nelónéló. Ne yéndémuú ayi áfyéé metóó ne ji, abóó fó mekpo unóó.”

⁷ Ne enyú abi défyéé metóó ne ji, ntaá eniné na nélu nelónéló eta nyú yémbɔ né mbaá bóó abi álá áfyéé fó metóó ne ji wó, alu eta bwó eké, “Ntaá eniné ántené upú áshyaá nnó nelómé, wye lé néní ne nelaá ntaá eniné ne gbare ekwóó gepú.”

⁸ Asa ntó nnó, “Ji alú ntaá eniné bóó ákpárege wye ne ɛtarave ewé epyéé bóó akwene mfaá.” Bóó ákpáre wyeé néndé ebwó áshya manwú

mekomejós Εσωω. Ne genó eyigé ebwós ápyeé gelú wye ndere Εσωω ákwyε ábelé nnó epye ne ebwós.

⁹ Yémbó enyú delú bós ntoó eniné Εσωω ajyaá, enyú delú ampyeé upε abi apyeé upε mfwa. Enyú bós ntoné Εσωω enyú delú bós Εσωω. Εσωω ajya enyú nnó dégarege bós né ukpekpe unó bi ji apyeé. Elé ji ne aferé enyú né mmu genuá ne dékpene né gekpekpegé genjgbó jíí.

¹⁰ Mbε mbe enyú dépó yé bós fó yémbó nana enyú delú. Mbε mbe Εσωω agene fó enyú meshwε, yémbó nana agene.

Nogé ákpakpa melo

¹¹ Anme ba abi gejíí, enyú delú bós abi dékoóge fa mme koóge delú ankeé. Me nene enyú mmye nnó délyaá ubobo unó bi menyammye ákelege ebi bós ágboó mampyege. Unó bina ne ummyeé amu ne mandoó nyú.

¹² Bege ne gepó gelógéló ne bós abi alá pó fó bós Jus nnó, yé ebwós aké ashulege enyú ndo nnó dépyeé gabo agene unó ulóúló ebi enyú dépyeé. Deké dépyeé mbó, né bíí bi Εσωω áchwós γε bós, ebwós afegé nye ji gétúgé galógáló ayi enyú dépyeé.

¹³ Shulegé mmye nyú mme déwúgé ne ákpakpa ako abi ápelé enyú, déké dépyeé mbó dénogé Εσωω ne mfwa meló ndere muú ayi abós melo meko. Deké dépyeé mbó dénogé Εσωω.

¹⁴ Yé ebe elé bó gomēna, wúgé ntó ne ebwós néndé muú kpaá melo ne atome ebwós nnó áchwó afyεge bós abi apyeé gabo né ubale ne nnó afεge bós abi apyeé galógáló.

¹⁵ Pyεgé wyεmbó, nnó dégbεge mano unkekene bós, abi ajógé mejós ewé ebwós alá ákage fó ula. Gegé galógáló ayi Εσωω ákelege nnó dépyεge mbó.

¹⁶ Bege ndere bós abi álaá mmyemmye bwós. Ne ékágé dénmage amu dépyεge gabo gétúgé délaá mmyemmye nyú. Yémbó begé lé ndere baá défwε Εσωω.

¹⁷ Chyεgé enógé mbaá bós ako. Bógé gejeé ne ate bós Εσωω. Bege ne efó Εσωω, dénogé mfwa melo.

¹⁸ Enyú baá défwé, shulege mmye nyú mme, déwúgé ne bós abi abós enyú ne enógé. Pyεgé wyεmbó ne bós abi asele depó pere alome melu ne enyú chóncho ne, abi ábálege mmye mampye utós ne ebwós.

¹⁹ Muú aké até Εσωω ne akóge metós ndere bós áchyεége ji efwyale detú, metós egós Εσωω ne ji.

²⁰ Muú abó fó nsa mbógé akogé metós né matule ayi átulege ji gétúgé ji apyeé gyeé, yémbó muú apyεgé genó eyigé gelú cho ne bós ápyεge ji aké áwuú ubalé ákogé metós, Εσωω aféεge ji.

²¹ Gegé ula bi Εσωω akuú enyú mbó. Ne mbántó ne Kras agene efwyale gétúgé enyú ne alere enyú ntó ndere debós mangene efwyale ndere ji.

22 Asá né mmu ημε Εσωω nnó, “Kras apye yé gabo f3 w3 ne, yé geby3 Ji aby3 w3.”

23 Yé gébégé ajuú ji mashye né mmye ji ashuu3 ebw3 meko w3. Ne yé gébégé apye ji agene efwyale ji achare f3 yé nnó ashuge ebw3 w3. Yémb3 achye lé geme ji mbaá Εσωω muú apané mpa cháñéné.

24 Kras jimb3 akpa gabo ese né menyammye wuu3 né mfaá gekwa. Ji apyemb3 nnó esé debe eké b333 abi ágbo3 áluyaá gabo, ama ápeé ákrene né genwá eyi gelu cho né mbe ushu Εσωω. Ne upa ebi afyéé ji mmye upye esé détoó.

25 Enyú deb3 dekene tametame eké mag3hme yémb3, nana dekere dékw3lege membamé mag3hme muú ábáme mandó3 nyú.

3

Majyé mbaá ándée ne áno

1 Wyemb3 ntó ne enyú andée ano deb333 mampyege. Shulegé mmye enyú mme déwúgé ne ano nyú. Yé lé ebw3 abif333 alá kelégé mánwúgé abya mel3mél3, déké dépyemb3 yé enyú dela dékpea f3 ebw3 w3, akágé kw3ré mat333 bw3 akame ne Εσωω gétúgé gep3ge nyú,

2 ndere ágene enyú dénógé Εσωω ne ndere genwáge nyú gela p3 ne deba.

3 Ekágé ebw3 ágene nnó enyú del3 ul333 gétúgé un3 ul3ul3 ebi enyú défyéé né mmye ndere gef333 eyige dékwyege manjwe álome,

mbo3 un3 eyi ejame ηka, yé ebé lé mandée mal3mál333 ayi defyéé.

4 Ul333 nyú ub333 matané lé né gep3 gel3gél333 eyigé enyú dewyaá. Gef3ge ul333 bina utanege né mmu met333. Ubi ukw333 f3 uko333 ne upy3éé muú ab3é nyameé ne álome melu. Gé gef3ge ul333 ebi ul3me né mbe ushu Εσωω d333 na.

5 Gef3gé ul333 bina ne andée abi alú nya b333 ukpea ánerenge met333 ne Εσωω áwyaá. Ne áwuú ne an333 bw3.

6 Mb3nt333 ne Sara alu nya. Ji awuú nya ne men333 wuu3 Abraham ne akuú ji nnó, “Ata wa.” Enyú déb3éé baá Sara mb3gé déké dépye gen333 eyigé gelú cho ne dela p333 f3 ne ef333 met333.

7 Wyemb3 ntó ne enyú an333, déb333 mampyege. Bege ne gep333 gel3gél333 ne andée nyú, denógé ebw333 néndé ebw333 ap333 f3 ne eshye eké enyú. Té gé nnó andée ntó ách333nege nye ne enyú manyé genwá eyi gélagé byé, eyigé Εσωω achy3éé nye enyú ako gétúgé ul333 melu bií. Déké dépy3éé mb333 Εσωω áwuú mmyemenene nyú.

Majye mbaá b333 Εσωω ndere áb333 mambe ne b333 abi alá akágé Εσωω

8 Ne kwaykwya gen333 alú nnó enyú ako, bege ne met333 ema ne ate, dégene ate meshwe, dégb333gé ne ate, délerege ul333 melu ne ate ne shulege mmye nyú mme.

9 Muú apy3éé enyú gabo, deshúgé f3. Muú ashyege enyú deshugé f3. Nege élé mmye nnó Εσωω ájé ji néndé

γε genó eyigé Εσωω akuú enyú mbω nnó meso gébé Εσωω ájé ntó enyú.

10 Pyegé wyembω néndé asa né mmu ηwe Εσωω nnó, “Mbωgé muú aké akelege manye geηwá gbene, anye neki abω mangbare nenome nií, ajógé fó gabo, abyógé fó gebyω,

11 alyaá gepω gebogebo, abe lé ne gepω gelógéló ne ammye mambε nesω ne ate bó.

12 Néndé Ata agené bωó abi álú cho ne awuú mmyemenene ebwó. Yémbω ji abí ushu bíi mbaá bωó abi apye gabo.”

13 Mbωgé enyú dékpane gechyéé mampyege unó ulóúló bina, yé muú fó ayi apyéé enyú gabo apó.

14 Ne yé ebélé nnó degene efwyale gétúgé dépyeé genó eyi gelú cho, Εσωω ajéle enyú. Défógé fó bωó abi ammyeé amu ne enyú, ne dekamege fó afye enyú εfω metωó.

15 Yémbω, né mmu matωó nyú, nógé Kras ndere Ata ne kpomege mmye yéndégébé manshuú meko mbaá yéndémuú ayi akelege nnó enyú degare ula bi enyú déneré metωó ne Kras. Shuge ji meko pere ne énogé

16 Ne yéndégébé, pyegé unó bi matωó nyú agarege enyú nnó úlú cho, nnó bωó aké ajógé gabo ne enyú ágegé gepω gelógéló eyigé enyú bωó Kras déwya, mekpo unωó εgbare ebwó.

17 Néndé ελω nnó enyú dégene efwyale gétúgé galógáló ayi enyú dépyeé mbωgé nnó mbω ne Εσωω akelege, epwω nnó dégene efwyale gétúgé gabo ayi enyú dépyeé.

18 Mbωntó ne Kras agene efwyale agboó gétúgé gabo sé. Ji agbo dama ne ámage gbo sé. Ji alu muú melóméló yémbω agbo gétúgé bωó abo, nnó, apye esé dekere meso mbaá Εσωω. Bωó áwá ji agbo né menyammye, yémbω Εσωω apye mendoó wuú εlí mebe.

19 Εlé né Mendoó wuú ewena ne ji ajye né mbaá ayi mandoó áwu bωó abi álú né gepúge denω agaré abya melóméló.*

20 Mandóo yina elé ayi bωó abi abω alá wuú nya ne Εσωω gébégé Nowa áchomé ékpe wó. Gébégé Nowa achome ékpe, Εσωω ako metωó agile nnó ebwó alyaá gabo, yémbω wye elé mbeé bó aneé ne apome negbone ηgbannyi.

21 Ngbannyi yimbω, alú eké manaá Εσωω ami áwyaá enyú, nana Εσωω aferege enyú né gabo. Manaá Εσωω ami áwyaá mbω ese, mapó fó nnó mafere esé deba né mmye. Malu lé genó eyigé esé désELE dékpane Εσωω geka nnó áshwone matωó sé débε pópó. Manaá mina ne mapyeé nnó Εσωω áferé enyú né efwyale gabo gétúgé Jisω

* 3:19 Ελί wáwálé nnó: Bωó abifω áferé nnó mandoó yina átene mbaá makiénné Εσωω ayi ályaá malu utωó bwó, εla epó mbω wó elé ayi aló nchye, epófω ayi bωó. Ne mejωó bωó Grek gechuú eyigé na gekáge tene mbaá mandoó bωó abi ágboó me, aló nchye, yé aló.

Kras akwilé né negbo.

²² Ji akwilege né negbo afe né mfaánebuú, ajwale né egbe ebwonyé Eσωω. Ji ne aboó makiénné Eσωω ako chónchó ne mandoó ayi fó ako ayi awyaá ufóó uto choncho ne ákwaá áwuú lé ne Ji.

4

Muú aké akwalege Kras genwá jii gekworege

¹ Dékaá nnó Kras age efwyale né menyammye, ndere elúmbó, enyú ntó bege ne gefógé metóó ewé ji abo awya, dekpome mmye mangé ntó efwyale ndere ji agene. Néndé muú aké agene efwyale ji alyage gabo.

² Mbogé ji apyége mbó ndere abelege fa mme apyéé sé unó bi ugóó akwaá metóó, apyéé lé ebi Eσωω akélege.

³ Enyú déchóó nya gébé dóó mampye unó bi bóó abi álá pó bóó Jus ápyeé. Gébé eyigé enyú dechóó mbó gékwáné. Enyú debó déwyaá geboboge genwá, mmwólé mámpyége ubobo unó, déjyeé mapaá, denyuú mmóó mapyene enyú, dékwene eké manya, ne debó denógé aló uka, unó bi Eσωω ashyaá nnó muú apyége fó.

⁴ Ne bóó abi álá kágé Eσωω álá ne dembyó ndere enyú dela dechome sé mbwa ne ebwóó né uboubo unó bi ebwóó ápyeé. Getú eyigémbó, ajógé mejóó mebomebo ne enyú.

⁵ Yémbó ebwóó áténege nyé né mbe ushu Eσωω, muú ákpomé mmye mampa mpa bóó ako, abi ágboó ne abi álú

abe, ágaré ndere ebwóó ápye ne genwáge ebwóó fa mme.

⁶ Ge ula bí ábo agare abya melóméló yé mbaá bóó abi ágboó mbó. Eσωω aso me mpa bwó nnó ágbo ndere yéndémuú ágboó fa mme. Agaré ntó ebwóó abya melóméló yina nnó yé lé ebwóó ágboó né menyammye, mandoó bwóó ábó genwáge eké Eσωω.

Yéndémuú agbaré echye ewé Eσωω achye ji chánéné

⁷ Gébé eyigé yéndégenó fa mme gebyeé, géla kwókwólé. Getú eyigémbó gbarege mmye nyú débe peé nnó dékpome mmye manenemmye chánéné.

⁸ Ne menó genó ayi nkelege nnó enyú dépye alú nnó, bóge gejeé ne ate aηme néndé gejeé gekwerege gabo gejamegejame.

⁹ Ate aηme áchwógé né upú nyú, negé ebwóó, déjógé fó nnó mechó ewé ewuú dóó.

¹⁰ Eσωω awyaá ufóó ufóó echye, ne achyegé yéndémuú sé gefógé echye ewuú nnó agbaré chánéné. Ne ndere bóó abi ágbárege echye ewé Eσωω achyéé ebwóó chánéné yéndémuú nyú ase gefógé echye ewuú ewémbó apoógé ate aηme abifó.

¹¹ Yéndémuú ayi agarege mekomejóó Eσωω, agarege lé mekomejóó ayi atane mbaá Eσωω. Yéndémuú ayi apye genó eyi gepoge ate aηme, apyége ne utó bi Eσωω achyegé ji nnó bóó áchyegé Eσωω ηgá né yéndégenó eyi

dépyeé gétúgé genó eyi Jisᵔs Kras apyeé. Nᵔᵔo ne utó ube ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Gege efwyale ndere bᵔᵔo
Esᵔᵔᵔo

¹² Aᵔᵔme ba, abi gejeé, débegé fᵔ ne dembyᵔᵔ gétúgé efwyale mesᵔmesᵔ ewé enyú dégené. Ewú echwᵔᵔ mᵔᵔo lé nnó efwᵔre matᵔᵔo enyú. Déferégé fᵔ nnó lé genó eyi gela gebᵔᵔo fᵔ mampye wᵔ.

¹³ Bege lé ne nechᵔchᵔ nnó enyú ntó dégene efwyale wye ndere Kras agené nnó débé ne nechᵔchᵔ dᵔᵔo gébégé Kras akerege fa ne mme manleré uto bií ebi upwᵔᵔo amu.

¹⁴ Bᵔᵔo aké ajᵔgé depᵔᵔo debo ne enyú gétúgé enyú delu aᵔkwᵔle Jisᵔs Kras, bege lé ne metᵔᵔo megᵔmegᵔo néndé ewémbᵔᵔo elere nnó Mendoᵔᵔo Esᵔᵔᵔo ewé epwᵔᵔo amu elú ne enyú.

¹⁵ Yémbᵔᵔo ekágé muú nyú agene efwyale gétúgé awane bᵔᵔo, yé nnó alú menjᵔᵔo, yé nnó apye depᵔᵔo debodebo ne yé nnó akpene né depᵔᵔo etí dela pᵔᵔo fᵔ etíí.

¹⁶ Mbᵔᵔgé muú nyú aké agene efwyale gétúgé alu menkwᵔle Kras, ekágé abe ne mekpᵔᵔo unᵔᵔo. Atamege lé Esᵔᵔᵔo gétúgé bᵔᵔo akuú ji nnó, “Muú Kras.”

¹⁷ Néndé gébé gekwᵔne eyigé Esᵔᵔᵔo apane mpa. Mpa yina alᵔᵔo ne bᵔᵔo ula gepu bií. Ne mbᵔᵔgé nnó Esᵔᵔᵔo alᵔᵔo mpa ne esé, ebyennᵔᵔo ebálege nye mmye ne bᵔᵔo abi alá wuú fᵔ abya melᵔmélᵔ ayi atané mbaá Esᵔᵔᵔo.

¹⁸ Wye ndere ásámé né muú ᵔwe Esᵔᵔᵔo nnó, “Mbᵔᵔgé nnó epᵔfᵔ kᵔkᵔgé nnó bᵔᵔo abi alú cho né mbe ushu Esᵔᵔᵔo átane né efwyale gabo, ebeé mᵔᵔo nye nnó ne bᵔᵔo abi alá kelegé manwú mekomejᵔᵔo Esᵔᵔᵔo ne bᵔᵔo abi apyeé gabo?”

¹⁹ Ne getú eyigémbᵔᵔo, bᵔᵔo abi ágene efwyale ndere Esᵔᵔᵔo ajᵔᵔo nnó ebe ájye wye mbe mampyege galᵔgalᵔ ne ate. Wye né meti ewémbᵔᵔo, áchyegé gemege ebwᵔᵔo mbaá Esᵔᵔᵔo muú akwye ebwᵔᵔo. Ji anyégémeno mampye genó, apyeé geji.

5

Majyeé mbaá ákpakpa
melo ne nyje usa né echomele
bᵔᵔo Esᵔᵔᵔo

¹ Nkelege manchye enyú majyeé ndere ákpakpa ábeé né echomele bᵔᵔo Esᵔᵔᵔo. Me nlú nte muú kpaá ndere enyú ne muú ayi akpane ame agene ndere Kras agené efwyale agboᵔᵔo. Me ntó nlú muú ama ayi Esᵔᵔᵔo achyege nye ji utó Kras, ebi ji apye nye bᵔᵔo áge.

² Pege bᵔᵔo abi Esᵔᵔᵔo áfyéé enyú né amú chánéné. Ebwᵔᵔo alú eké magᵔᵔme Esᵔᵔᵔo. Dépegé fᵔ ebwᵔᵔo ndere bᵔᵔo abi ákpeage ebwᵔᵔo kpeage. Pégé ebwᵔᵔo ndere bᵔᵔo abi awyaá metᵔᵔo mampye utᵔᵔo bwᵔᵔo. Dépyege fᵔ ndere bᵔᵔo abi awyaá mmwᵔlé mambᵔge nsa. Pege lé ndere bᵔᵔo abi abᵔᵔo gejií mampye utᵔᵔo ebwᵔᵔo.

³ Dénmerégé fᵔ bᵔᵔo abi Esᵔᵔᵔo áfyéé né amu nyú mekpᵔᵔo mme. Lerege lé

εβωó γερo εyigé εβωó ákage
mankwóle.

⁴ Déke depyembó, gébégé
Kras muú alú eké mfwá
ám bamé magóηme achwóge,
apyéé nye débó ηγο ndere nsa
ne ηγο yina agboó fó gelu.

⁵ Enyú nyye usa ne ansó
andeé, wyembó ntó ne εβóó
mambe ne enyú. Nógé
ákpakpa nyú né machomele
bóó Εσωω ne shulege mmye
nyú mme mbaá ate aηme.
Pyégé γερo εyigé na geba
enyú mmye yéndégébé néndé
asá né mmu ηwe Εσωω nnó,
“Εσωω áshyá yéndégenó
εyigé bóó abi ábwége mmye
ákelege mampye yémbo,
alerege galógáló wuú mbaá
bóó abi ashulege mmye εβωó
mme.”

⁶ Ndere elúmbó, shulege
mmye nyú mme né mbe
ushu Εσωω muú awyaá utó
bi upwóó amu, nnó gébé
jii gekwonege abweé enyú
dékwo ηγο.

⁷ Yéndégenó eyi gechyege
enyú εfwyale fyégé geji né
amu Εσωω néndé, ji atee
enyú yéndégébé.

⁸ Gbarege mmye nyú
chánéné, dekpome mmye.
Danchómeló muú mawame
enyú, akene mbó agyage
meno fuú eké genyanya eyi
geweége, akélege muú ayi ji
anyéé.

⁹ Tenege ukólo ne ji, fyége
wye lé metóó ne Εσωω
dépérégé uka mme. Kaáge
nnó elé wye géfógé εfwyale
εwéna ne aηme nyú né mme
meko ágéne.

¹⁰ Εfwyale εwé enyú dégene

nye εbé lé né mboó gébé
ne εfwyale εwémbo εbyégé
Εσωω jimboó apyéé enyú
dékere né amu enyú déténé
ne apyéé enyú débó εshye.
Ne ji Εσωω muú alerege bóó
galógáló matimati ne akuú
enyú nnó dechome mmye ne
Kras nnó debó ηγο wuú ayi
álá abyéé fó.

¹¹ Uto uko úlú ne ji te
kwyakwya ne kwyakwya.
Amén.

Kwyakwya matame

¹² Menme se Silas ne apóo
me nsamé maá mboó ηwe
yina. Ji alú muú ayi nne
metóó ne ji. Nsá enyú ukéke
unó bina nnó nfyéé enyú
εshye ne nnó ngare enyú nnó
unó bimbó ne úlú galógáló
Εσωω ayi wáwálé. Tenege ne
εshye né unó bina.

¹³ Bóó εchomele Εσωω né
Babilón abi Εσωω ajya ntó,
alóó enyú matame. Makós
maá wa né egbe εwé Εσωω
alóó ntó enyú matame.

¹⁴ Támegege ate aηme
ne gejeé ndere bóó Εσωω.
Nnenemmye nnó nesó né
Εσωω nebe ne enyú ako abi
dechome mmye ne Kras.

nkεlege nnó mma ntege enyú ubi yéndégébé.

13 Me mfere nnó elú galógáló nnó téé ndere me nlú mebe, mfyéé enyú eshye detege unó bina.

14 Néndé Ata sé Jisós Kras apyéé me nkaá chánéné nnó elá gachyéé ngbo.

15 Ne mmyéé ntó ne eshye mampye nnó gébégé me nlyagé mme yiná enyú detege wye unó bina.

Pita jimbó akpa ame age ηγο ayi Jisós awyaá

16 Gébégé esé dégaré enyú gekpekpe utó bi Ata se Jisós Kras áleré ne manchwó ayi ji amagé chwó nye, dese fó bó abya abi bó akwyegé ágaregé ne dégaré enyú wó. Esé ambóó dékpa ame ese dégé ηγο wuú ayi apwóó amu.

17 Gébégé ji asélé enógé ne ηγο mbaá Esówa muú alu nte, meko atane né melu Anyátá ηγο Muú Apwóó amu aké, “Gé maá wa ayi mbóó gejeé ne ji na, metóó egóó me ne ji dóó.”

18 Esé ambóó déwú meko yina ayi átané né mfaánebuú gébégé delú ne ji né mekwe ukpea.

19 Getú eyigémbó, esé dékame ne metóó ese meko nnó mekomejóó ayi bóó Ekpáve Esówa ágare alu wáwálé. Ne enyú ntó fyegé mekpo chánéné né genó eyigé ebwó ásame. Unó bi ebwó ajóó úlú eké mewε ewé egenege né mbaá ayi alu gemuagemua kpaá te bíí bi mbó uyyage, ne membe gejejege bíí muú alú

Kras, apye nye mewε wuú egene né mmu matóó nyú.

20 Menó genó alu nnó enyú debó mankaá chánéné nnó, yé genó eyigé bóó ekpave Esówa ásame né mmu ηwe Esówa, eyigé áferé né mmu matóó ebwó ne ásamé gepó.

21 Néndé yé mekomejóó ayi bóó ekpávε ágaré né utó bi ebwó apó. Elé Mendoó Ukpea ne epyéé bóó ágare mekomejóó ayi átanenge mbaá Esówa.

2

Sege gébé ne anlere gebyó

1 Nya mbembe bóó ekpávε Esówa abi gebyó alu ntó, wyembó ntó ne anlere abi ábyoge gebyó abεé nye né geluage nyú. Achwógé, ásele nye défyá, álerege unó bi úlú gebyó ebi uchóó enyu makpo, kpaá te áshyá nye Ata muú ánámé gemége ebwó. Ndere ápyembó, ebwó ambóó ákuu negbó ηware né gemége ebwó.

2 Ne gejamégé bóó ákwólege nye depóré manané etiré anléré bimbo ápyéé. Ne gétúgé unó bi ebwó apye, bóó ajóó nye mejóó mebomebo átome ne meti ewé elú wáwálé mankwóle Esówa.

3 Ne ebwó ásele nye abya gebyó ányua enyú déchyege ebwó unó gétúgé áwyaá mmwólé mambó gejame unó. Yémbó Esówa asó me mpa bwó te gachíí ne ji muú awane nye ebwó, geja gekpene fó ji né ame.

4 Tégé nnó Esówa ályaá nya fó makiénné jíí ayi ápyéé gabo ájye detú wó, awe áji ne bó

ηκρῶκῶνε afye áji né mmu empinya gemua né mmu ntoné mewε, ágilé bií bi ji apáne mpa bwó.

⁵ Εσωῶ ntó alyaá fῶ bῶῶ abi nya mbεmβε ájye detú wῶ, ji apye nya ηgbannyi áshwa abi álá nógé Εσωῶῶ ako, εκose Nowa muú agarege genó eyi gelú cho ne apome ne bῶῶ abifῶ makpo akene ama.

⁶ Ata Εσωῶ ntó asó nya ntó maló Sodom ne Gomῶra álá matwῶmatwῶ manlere nnó εbwῶ alu gyeé né gabo ayi εbwῶ ápye. Ji apyεmbῶ nnó alere bῶῶ genó eyi gepye nye ne bῶῶ abi álá ánógé ji.

⁷ Yέmbῶ ji awené nya gemεge Lot né melῶ Sodom gétúgé Lot alu nya muú ayi alu cho né mbε ushu wuú. Ne metῶῶ εγῶῶ nya fῶ ji bógebógé gétúgé ubobo unó bi bῶῶ abi álá bélégé mabe Εσωῶῶ ápyeé.

⁸ Ndere Lot muú alu cho né mbε ushu Εσωῶῶ, ajwεlege ne bῶῶ Sodom, agéne unó ubobo εbi εbwῶ ápyeé yéndé bií, metῶῶ εγῶῶ fῶ ji bógebógé.

⁹ Unó bina uko εbi Εσωῶῶ apyeé ulere nnó ji akage ndere ji apógé bῶῶ abi ánógé ji né gebégé mmuameno. Ne akage ntó ndere abelege bῶῶ abi álá pyeé fῶ genó eyi gelu cho né mbε ushu wuú kpaá te bií εbi ji apane nye mpa bwó.

¹⁰ Cháchá ne bῶῶ abi ápyeé ubobo unó bi menyammye bwῶ ákelege εbi uchῶῶ gepῶgé bwῶ ne ábuaá bῶῶ kpakpa.

Anlere gebyῶ bina, áηea matῶῶ, awyaá neηa ne apo ne εfῶ mánjῶῶ mejῶῶ mebomebo átómé ne utó bi ákpakpa né

mfaánebuú.

¹¹ Yέ makiénné Εσωῶῶ ayi awyaá utó ne εshye apwῶῶ utó bina né mfaá, álu dantene yέ bií uma né mbε ushu Ata Εσωῶῶ áchógé εbwῶ mabῶ.

¹² Yέmbῶ, bῶῶ bina álu bῶῶ abi ájógé mejῶῶ mebomebo átome ne depῶ εtiré εbwῶ álá kage ula. Εbwῶ álu eké menyá mewaá eyí épyé unó ndere menyammye bwῶ ákelege. Εσωῶῶ akwyéé eji nnó ápye éji áwá. Ne ndere áwáne menyá, mbῶnto ne áwáne nye bῶῶ bina gétúgé gabo εbwῶ.

¹³ Nsa bwῶ abeé nye lé ubalá εbí εbwῶ apyeé bῶῶ abifῶ áwuú. Εbwῶ aké apye genó eyigé menyammye εbwῶ ákelege, ye εβε né bií gbῶῶ matῶῶ ágῶῶ εbwῶ. Εbwῶ alu eké upa ne upwyapwyane unó bi uchyege mekpo unῶῶ né geluage nyú, néndé gebégé deké dénye menyéé né epaá ne εbwῶ chonchó anyeé lé geηwáge bwῶ.

¹⁴ Εbwῶ akage gé fῶ mendée ayi álá teé fῶ mechῶ ubele. Akelege fῶ manlyaá gabo mampyege. Anyua bῶῶ abi matῶῶ bwῶ álá bené né depῶré Εσωῶῶ wῶ, ápye gabo. Alú bῶῶ abi ákage ndere apyeé ne abῶ genó eyigé εbwῶ ákelege. Ne εbwῶ alu bῶῶ abi Εσωῶῶ apye nye εbwῶ ágé εfwyale.

¹⁵ Εbwῶ ályaaá meti ewé elú cho áno mewaá, akwolé gepῶge Balam maá Bua. Ji agboó nya mambῶge nsa né gabo ayi ji apyeé.

¹⁶ Yέmbῶ Εσωῶῶ ashule ji ndo né gabo ayi ji apyeé. Apye géjuná jíí gejῶῶ mejῶῶ eké

mekwaá. Gejógé mbó Balam muú ekpave Esòwò yimbo alyaa mampyege mechò ewé eké muú ayi mekpo ela ekwane ji wó.

17 Bóó bina álú eké ambu nnyi ayi áwame, ne álú ntó eké geko eyigé mbyo ákpáne. Ne melu ujwòle ewé Esòwò akwyéé egile ebwó élé mpinya gemua.

18 Ebwó ájógé depò kpakpa etiré dela depò ne mekpo ne ula, ápye bóó ákpene né gabo, ne ásele depòre ubele ányua bóó abi ámuame mamfaá mbwa ne abi ápye gabo, ákerege meso né gabo ayi ebwó ábó ápyéé.

19 Ebwó ágarege bóó nnó mbógé aké ápye yéndégenó eyi gejige ebwó metóó, yéé genó gefò eyi gepye ebwó gepò. Yémbò meti epò ewé ebwó ambóó akage lyaá gabo mampyege, néndé muú ake apye genó gebogebò eyigé jimbóó alá kaágé lyaá, alu mefwé mbaá genó eyigémbò.

20 Mbógé bóó ábó ábó me ályaa mampyege ubobo unó bi úlú fa mme gétúgé ákaá Ata se Jisòs Kras Mewené gemége sé, ne unó bimbo umágé bò ebwó deba, alá kágé lyaá sé ubi, ebyennó ebóó nye ne ebwó kpaá epwò ndere ebò elú mbembe.

21 Ebò elú galógáló nnó ebwó akage yé meti ewé muú abe cho né mbe ushu Esòwò, epwò nnó ákaá ewú ne alyaa mankwólé mabe ayi Esòwò achyéé ebwó.

22 Genó eyigé ebwó apyéé mbò gelú wye eké nekane

mejóó enina aké, “Mammye awò dewò ama akere anye. Ashwóné mekwende ama akere abulé mmye né utwòtwò.”

3

Ata Jisòs akerege nye meso

1 Anme ba, gégé ñwe ayi apye ñwe épea eyi me nsame eta nyú na. Me nsa enyú bò ñwe bina nnó mpye matóó nyú átege unó bi úlú cho.

2 Me nkelege enyú detege unó bi bóó ekpavé Esòwò ajóó me te gachií nnó upye nye, ne tege ntó mabe ayi Ata se Jisòs Kras ne Menchyé genwá, achye ángbá bíí nnó agarege enyú.

3 Genóge mbe eyigé enyú debóó mankaá gelú nnó, né kwyakwya gébé bóó abi ájwyage enyú né genó eyigé défyéé metóó wyeé áchwóó nye. Ajwyaáge nye enyú, ne ákwòlege lé unó bi upye matóó ágóó ebwó.

4 Ajógé nye aké, “Ata nyú, anyémeno nnó achwóó, ji ale?” Te amu ante sé ágboó, yéndégenó gelú wye ndere geji gebò gelú me te gébége Esòwò akwyé mme.

5 Nderé ápyéé mbó, ákelege fò mante nnó Esòwò ase nya meko wuú akwyé mfaánebuú ne mme, apye mme atané né mmu manaá. Ne gébége ji akwyége mme, ase ntó lé manaá ne apye utóó wye.

6 Ne Esòwò ase nya ntó lé manaá mi na ne apye ñgbannyi ashwane bóó abi nya.

7 Wyε mekomejɔ́ ́wú ne ́sɔwɔ́ asεle ábelé mfaá ne mme nnó ́sɔ́ né mewε. ́sɔwɔ́ abelé bi nnó ube kpaá te bií bi ji asɔ́ nyε mpa bɔ́ ́ako, aní mbwε bɔ́ ́abi ́alá ́akágé ji.

8 Yémbɔ́ aηme ba, ́ékágé déjinte genó εyigé na. Né mbε ushu Ata, bií uma úlú ́éké aηme dele, ne aηme dele alú ́éké bií uma.

9 Ata apó fɔ́ jɔ́ mampyε unó bi ji anyémeno nnó apyε ndere bɔ́ ́abifɔ́ ́áferege nnó Ji alú. Ji akoge lé metɔ́ gétúgé nyú néndé akεlege fɔ́ nnó yé muú fɔ́ ama ano mme detu. Yémbɔ́ akεlege lé nnó yéndémuú akwɔre metɔ́ wuú alyaá gabo.

10 Ne bií bi Ata achwɔ́, uchwɔ́ nyε mbelepo εke menjo. Mfaánebuú alome nyε ne εshyε, anomese. Ne mewε εsɔ́ nyε yéndégenó εyigé gelú né mfaánebuú. Mme ne yéndégenó εyi gelú wyε gesɔge nyε.

11 Te mbaá unó bina uchɔge nyε gefɔ́ εyi, ndé ufɔ́ bɔ́ ́abi enyú débεé nyε? ́Enyú debo mambele genwáge nyú pópó, depyεge unó bi ́sɔwɔ́ akεlege,

12 ndere dégile nnó bií ́sɔwɔ́ uchwɔ́ myεge nnó uchwɔ́ wáwa. Bií bimbɔ́ ubeé nyε ebi mewε εsɔ́ ne εchɔ́ nyé mfaánebuú mekomeko, ne yéndégenó εyi gelu né mfaánebuú genyuɔge nyε gétúgé mbaá ́asɔ́ge dɔ́.

13 Yémbɔ́ εse bɔ́ ́sɔwɔ́ degile mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke nnó achwɔ́ ndere ́sɔwɔ́ anyémeno. Ne bɔ́ ́abi abεé wyεé apyε nyε lé unó bi úlú cho.

14 Aηme ba, ndere εlúmbɔ́, te mbaá enyú degile nnó unó bina upyε, myεge ne εshyε nnó ji abané enyú pópó. Débεgé fɔ́ ne deba mmyε. Bεgé nesɔ ne ji.

15 Kaáge nnó metɔ́ ewé Ata akoge manchwɔ́, elú lé nnó ji achyεé bɔ́ gébé apyε ji afere εbwɔ́ né εfwyale gabo. Mbɔntó ne menme sé Pɔ́l abɔ́ asame agare enyú né dennga εtiré ́sɔwɔ́ achyεé ji.

16 Ji ajɔ́ depɔ́ εtiré na né bɔ́ ηwe abi ji asame ako. Depɔ́ εtiré fɔ́ né mmu bɔ́ ηwe bií déjwεrege mankaá. Déti ne bɔ́ ́abi ́alá kágé yε genó ne bɔ́ ́abi ́alá bené né depɔre ́sɔwɔ́ wɔ́, ́abwɔ́lége amu ne deti, ágárégé fɔ́ genó εyi gelu chó. Wyε ndere apyε ne malɔ́ ηwe ayifɔ́ né mmu ηwe ́sɔwɔ́. Ndere εbwɔ́ ́apyεmbɔ́ ́áwane mbɔ́ elé gemεge bwɔ́.

17 Aηme ba, ndere debɔ́ me mbε dékaá unó bina sege gébé nnó ́ékágé bɔ́ ́abi ́alá belege mabe ́sɔwɔ́ aja enyú dékpe né gabo ayi εbwɔ́ apyεé débɔ́ gepwa né metɔ́ ewé défyεé ne ́sɔwɔ́.

18 Yémbɔ́, choge wyε mbe mampyεge nnó Ata se Jisɔ́ Kras Mewené gemége sé alerege enyú galógáló ne gejeé jii gejamegejame, apyε enyú dewene ndere dékágé ji chánéné. Nnenemmyε nnó ηgɔ́ abε ne ji nana ne té kwyakwya ne kwyakwya. Amen

Νῶε μβε ayi Jón ásamé

*Mekomejóó ayi achyεge
geḡwá*

¹ Νῶε yina átome ne genó fɔ eyi gebɔ gelú με te nyá gemεge nnó Εσωω akwyεέ mme yina. Εσέ déwú geji, déγε geji ne amε, déchere geji, ne déta geji ne amu sé. Genó eyigémbo elé mekomejóó ayi achyεgé geḡwá. Ji ne εσέ désame eta nyú.

² Εσωω apye ji ayi alu geḡwá abwólé mekwaá, εσέ déγε ji ne amε. Ne dégarεge abya ayi atome ne ji ayi achyεge geḡwá eyi gélagé byé. Ji abɔ alu ne Nte ne nana délé déγε ji.

³ Ji ayi εσέ déγε ne ne déwuú ntó unó bi ji ajó ne dégarεge enyú nnó enyú ntó décho mbwa ne εσέ dépyεge unó chóncho. Deké dépyεmbo déchome mbwa ne Nte ne Maá wuú Jisɔs Kras.

⁴ Εσέ désame enyú unó bina nnó εσέ ako δεε ne gejamégé nechóchó eninéjame nepwóó amu.

Εσωω alu geḡgbɔ

⁵ Γε abya ayi εσέ dewuú eta wuú ne dégarεge enyú, nnó Εσωω alú geḡgbɔ, gemua gepɔ ne ji cháchá.

⁶ Μβóγέ εσέ déjógé nnó décho mbwa ne ji, ne déké dépyε wyε depɔ eké bɔó abi álú né mmu gemua ebyennó debyoge gebyɔ. Ne dekwálege fɔ genó eyi gelú wáwálé.

⁷ Υέμβɔ mbóγέ εσέ déké dépyε depɔ eké bɔɔ abi álú né geḡgbɔ, wyε ndere Εσωω alú, ebyennó εσέ décho mbwa ne ate ne manoó Maá wuú Jisɔs mashwonege εσέ né yéndé gabo ayi dépyεέ.

⁸ Μβóγέ εσέ déjógé nnó gabo ápó εσέ mmyε, débwóléγε elé gemεge sé, ne wáwálé Εσωω από εσέ ne metóó.

⁹ Υέμβɔ mbóγέ εσέ deshuge εku mbaá Εσωω, né gabo ayi depyεέ ji apye genó eyi gelú chó ne dekage líí mmyε ne ji nnó ji ajigé nyε nte gabo ayi εσέ dépyεέ, ashwone εσέ né yéndégenó eyi dépyεέ eyi gela gepó cho né mβε ushu wuú.

¹⁰ Ne mbóγέ εσέ déjoge nnó dépyε fɔ gabo wó, ebyennó déké Εσωω alu muú gebyɔ. Ne mekomejóó wuú ápó εσέ né matóó.

2

Kras alu muú geḡga sé

¹ Baá ba abi gejeé, me nsame unó bina eta nyú nnó ékáγέ enyú dépyε gabo. Υέμβɔ mbóγέ muú apyεgé gabo, ese déwyaá muú geḡga ayi agame εσέ né mβε ushu nte se Εσωω. Muú yimbɔ elé Jisɔs Kras muú alu cho né mβε ushu Εσωω.

² Ελέ Kras jimboó ne Εσωω asele ndere ηme gepε nnó ajinte gabo sé. Υέμβɔ epófɔ gabo awe sé jiji. Εlu ntó gétúγέ gabo bɔó mme meko.

³ Μβóγε εσέ déké depyεέ genó eyigé Εσωω ajóó, εwémbo ne ελερέγε nnó dékaá ji wáwálé.

4 Muú ayi ajógé nnó ji ákaá Εσωω ne ála apyéé f3 yéndégenó eyigé Εσωω ajó alu muú gebyω ne wáwálé apó ji né metóó.

5 Yémbω, mbógé muú aké abelege mekomejóó Εσωω, ebyennó gejeé eyigé ji abóó gekwané ndere Εσωω akélege. Ge genó eyi gepye ne esé dékaá nnó décho mmye ne Εσωω mbω.

6 Muu ayi ajógé nnó ji acho mmye ne Εσωω abω mankwale ntó gekágé nekene Jisωs.

Gekwenege ebe ebwólé ebe meke

7 Ajeé ba abi gejeé, Ebe ewé me nsame mbω eta nyú na, epóf3 ebe ewe meke. Elé gekwenege ebe ewé enyú déwuú me te gébé eyigé enyú défyéé metóó ne Jisωs. Ne gekwenege ebe ewémbω elé mekomejóó ayi enyú débóó me mbε déwuú.

8 Yémbω mmage chyéé enyú ebe ewéna eké ewé meke. Geɥwage Kras ne eyigé nyú ntó gelere wáwálé genó eyigé ebe ewéna elú, néndé gemua gélégé bye ne geɥgbω eyigé wáwálé gégéné me.

9 Muú ayi ajógé nnó ji alu né geɥgbω ne aké apaá nte meɥme wuú alu né mmu gemua eyi ji abω alú wyε.

10 Mbógé muú aké abóó gejeé ne nte meɥme wuú alu né geɥgbω. Ne ye genó gepω né geɥwá jí eyi gekágé te ji apye gabo.

11 Yémbω muú ayi apaá nte meɥme wuú alu eké muu ayi alu né mmu gemua, akene

né mmu gemua. Ji akágé f3 mbaá ayi ji ajoyéé néndé gemua gegilé ji ame.

Débógé f3 gejeé ne unó mme

12 Baá ba abi gejeé, me nsame enyú unó bina neídé Εσωω ajíi me nte gabo nyú gétúgé genó eyi Kras apyéé.

13 Akpakpa ba, me nsame enyú unó bina, néndé enyú dekaá ji ayi abω alu mé te nyá gemεge nno akwyε yende genó. Njye usa, me nsame ntó enyú unó bina néndé enyu démmye dépwω mfwa aló nchyε.

14 Baá ba abi gejeé, nsame enyú unó bina néndé enyú dékaá ji ayi alu Nte. Ante ba me nsamé unó bina eta nyú néndé enyú dékaá ji ayi abω alú me te nyá gemεge nnó akwyε yéndégenó. Njye usa, nsame enyú unó bina néndé enyú détoó né dépwé Εσωω, ne mekomejóó Εσωω alu né mmu matóó enyú. Ne démmye dépwω ntó mfwa aló nchyε.

15 Ndere elúmbω, ekágé enyú debω gejeé ne gépwge mme yina, ye ebe lé unó mme déboge f3 gejeé ne ubi. Mbógé muú abógé gejeé ne gepwge mme yina, ebyennó ji abóó f3 gejeé ne Nte wó,

16 nénde yéndégenó eyi gelu fa mme ndere unó bi menyammye mekwaa akélege, ebi bóó afye ame wyε ne akélege nnó abóó, ne ebi upyéé bóó ábwεge mmye gétúgé ubi, unó bina uko útánégé f3 mbaá Nte sé Εσωω, útánege lé fa mme.

17 Mme yina abyéé. Yéndé genó jíí eyi bós áfyε ame wye mambó gebye ntó, yémbó yéndémuú ayi apye genó eyigé Εσωω akεlege abε te kwyakwya.

Muu ayi atené ukóló ne Kras achwó me

18 Baá ba abi gejee, gébé eyigé mmena ábyéé gela kwókwólé. Tege nnó ábó me mbε ágaré enyú nnó muú ayi atené ukóló ne Kras achwó nye. Ne bós abi álú eké ji áchwó me gejame. Ndere elúmbó, esé dékaá nnó gébé eyigé mme ábyéé gela kwókwólé.

19 Bós bimbó áfa mbwa ne esé. Εbwó ápó fó bós se. Mbógé εbwó abε bós sé wáwálé, mbó alu mbwa ama ne esé. Manlyaa ayi εbwó ályaa esé álere nnó εbwó ápó fó bós esé.

20 Yémbó enyú dépó fó nkane εbwó, néndé Kras muú ukpea afané enyú Mendoó Ukpea né mmyε ne enyú ako dékaá genó eyi gelú wáwálé.

21 Ula bi me nsame enyú unó bina, epófó nnó enyú dékagé fó genó eyi gelú wáwálé. Me nsame enyú unó bina gétúgé enyú dékaá geji. Ne dékaá ntó nnó yéndégenó eyi gelú gebyó gétange fó né eyi gelú wáwálé.

22 Né mechó ewéna, nde-muú alu muú gebyó? Elé muú ayi ashyaá nnó Jisós apó fó Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa. Gefógé muú yina ne alu muú ayi atené ukóló ne Kras. Ji ne ashyaá Nte ne Maá wuu.

23 Néndé yéndémuú ayi ashyaá Maá Εσωω ebyennó akáge fó Nte wuu. Muú ayi akamege nnó Jisós alú Maá Εσωω ebyennó akage Nte wuu.

24 Ndere elúmbó, gógé unó bi enyú déwuú té ula uló ubε né mató nyu. Mbógé unó bi enyu dewuú te ula uló ubεge enyú né metó, décho wye mmyε ne Maá ne Nte wuu ntó.

25 Ne genó eyigé ji anyémeno nnó achyεge esé, genó eyigémbó elé genwá eyi gélagé byé.

26 Me nsame unó bina eta nyú ntome ne bós abi ábwólege enyú nnó délyaa genó eyi gelú wáwálé.

27 Kágé nnó Mendoó Ukpea ewé Kras afané enyú né mmyε elú me ne enyú, enyú debós sé mankεle muú ayi cha nnó alεrege enyú wó néndé mendoó wuu εwémbó elεrege me enyú yéndégenó. Ne unó bi ewú elεrege enyu úlú wáwálé gebyó gepó wyεé. Ndere ewú elεrege enyú choge wye mmyε ne Kras.

28 Baá gejeé ba, choge wye mmyε ne Ji. Dépyεge mbó, esé ako débéé fó ne efó metó ne mekpo unó εgbarege fó esé deja mmyε meso né bíi εbi ji akerege meso.

29 Te mbaa dékaá nnó Jisós alú cho né mbε ushu Εσωω, dékage kaá ntó nnó yéndémuú ayi apye genó eyi gelú cho ala Maá Εσωω.

3

Esé delú bad Εσωω

1 Pεge yé gejamégé gejee eyigé Nte sé Eσωω aboó ne ese. Getuge gejee eyige na, ji akuú esé nnó baá bíí. Mbó ne esé delú ntó. Ula bi boó mme alá akaá fó nnó esé delú baá Eσωω, úlú nnó ebwó ákágé fó ji.

2 Aημε ba abi gejee esé delú nana baá Eσωω. Ne genó eyi debó mankaá gelú nnó Eσωω alu danpye esé dekaá ndere débée nye meso gébé. Yémbó dekaá nnó gébége Kras akerege fa mme esé débée nye wye eké ji, néndé dégene nye ndere ji alu.

3 Yéndémuú ayi ánerere metó nnó ji abeé nye eké Kras, abó mambelege geηwá jí pópó ndere eyigé Kras gelu.

4 Yéndémuú ayi apyεé gabo akwene mbó lé ebe Eσωω néndé gabo mampyege elé mankwene mabe Eσωω.

5 Enyú dékaá nnó Kras achwó fa mme nnó afere esé gabo né mmye. Ne yé gabo fó apó ji mmye chá chá.

6 Ndere elúmbó, yéndémuú ayi áchomé mmye ne Kras amage pye sé gabo. Ne yéndémuú ayi apyεε wye gabo, alu danje yé Kras, ne ákaá fó yé ji wó.

7 Baá gejee ba, dékamege fó muú fó abwólé enyú. Yéndémuú ayi apyε wye genó eyi gelu cho alu cho né mbe ushu Eσωω, wye ndere Kras alu cho né mbe ushu wuú.

8 Yémbó yéndémuú ayi apyε wye gabo pyεé, alu muú danchōmeló néndé danchōmeló ne aló ula mampye gabo. Gétú eyigémbó ne Maá Eσωω

achwó fa mme nnó áchó utó danchōmeló.

9 Yéndémuú ayi alaá maá Eσωω apyεé sé wye gabo pye, nénde ji awyaá gepóge Eσωω. Ji akágé pye sé gabo néndé, ji alaá maá Eσωω.

10 Genó eyi gelerege boó abi alu baá Eσωω ne abi alu baá danchōmeló gelú nnó, boó abi alá apyε fó genó eyi gelu cho né mbe ushu Eσωω yé ebe elé gejee alá aboó fó ne ate aημε, ápó fó baá Eσωω.

Mekomejó Eσωω aké débóge gejee ne ate

11 Mekomejó ayi enyú déwuú me te ula uló alu nnó esé débóge gejee ne ate.

12 Ekágé esé debe eké Ken. Ji alu maá danchōmeló. Ji awá meηmo wuú. Ulannó ji awáne meηmo wuú? Awá ji néndé unó bi Ken jimboó apyε úlú nchyenche ne ebi meηme wuú apyεé úlú cho.

13 Baá gejee ba, ékágé enyú dela mano mekpo fuú mbóge boó mme aké apaá enyú.

14 Esé dékaá nnó détane né amu negbo dékpe né mmu geηwá. Dékaá mbó néndé esé debó gejee ne ate aημε. Muú ayi alá aboó fó gejee ne nte meηme wó alu né amu negbo.

15 Muú aké apaá nte meηme wuú, ebyennó alu mewané boó. Ne dékaá nnó muú ayi awané boó alú dambó geηwá eyi gélagé byé.

16 Genó eyi gepye esé dékágé genó eyi gejee gelú, gelu nnó Kras achye geηwá jí agbo gétúge se. Ne mbóntó ne esé débó manchyeé geηwáge

sé, yé ebé lé mangbo gétúgέ
ate anme.

17 Ne mbogé muú abegé ne
gefwa ne agegé nte menme
ayi alu mbya, alá agé meshwe
apoo ji wó, epyembogé nnó ne ji
agaré aké ji agboó ne Esowogé?

18 Baá gejeé ba, ékágé
dégégé lé mejogé meno ewú
ewú nnó debogé gejeé ne ate.
Délérégé gejeé eyi wawalé ne
ate né mbaá unó bi dépyéé.

19 Deké debogé gejeé ne ate,
mbogé ne dékágé nnó détené né
egbe ewé wawalé. Ne ewéna
epye matogé abeé esé mmu pere
gébégé détenegé né mbe ushu
Esowogé,

20 yéndégébe eyi matogé
sé ágarege nnó dépye gye,
néndé débogé mankaá nnó
Esowogé anjea apwogé yéndégenó
eyi matogé ágarege esé ne ji
akágé yéndégenó.

21 Ajeé ba abi gejeé, ndere
elumbogé mbogé matogé sé alá
agaré esé nnó dépye gye wó,
débéé fógé ne efogé metogé mantene
né mbe ushu Esowogé.

22 Ne dékágé gií yéndégenó
ji achyegé esé néndé esé
débelege mabe gií ne dépye
ntó unó bi ugogé ji metogé.

23 Ne ebe ewé ji achyéé esé
elú nnó défyéé metogé ne maá
wuú Jisogé Kras ne nnó debogé
gejeé ne ate wye ndere ji
agare esé nnó dépyege.

24 Bogé ako abi abegege mabe
Esowogé, áchomé wye mmye ne
ji ne ji ntó achome mmye ne
ebwogé. Genó eyi gepyé nnó esé
dékaá nnó ji acho mmye ne
esé elé Mendoogé wuú ewé ji
afyéé esé né mmu metogé.

4

*Mendoogé ewé wawalé ne
ewé gebyogé*

1 Ajeé ba abi gejeé, ékágé
dékamege ne yéndégenó
eyigé muú ajogé. Muú ajogé
genó, cherege dége mbogé
mendoogé ewé etene ji nnó ajogé
etané mbaá Esowogé, néndé
gejamégé bogé ekpavé gebyogé
achwogé ne atyaá né mme
meko.

2 Genó eyi gepyé ne dékaá
mbogé elé Mendoogé Esowogé ne
elú muú né mmye gelú nnó,
yéndémuú ayi agarege nnó
Jisogé Kras achwogé fa mme
ndere mekwaá ji yimbogé ne
Mendoogé Ukpea elú ji mmye.

3 Ne yéndémuú ayi alá
agarege fógé nnó Jisogé achwogé fa
mme ndere mekwaá Mendoogé
Esowogé epogé ji né mmye.
Ji yina ne awyaá mendoogé
muú ayi atené ukogé ne Kras
ayi enyú debogé dewuú nnó
achwogé. Ne nana alu me fa
mme.

4 Baá gejeé ba, enyú delu
baá Esowogé ne detogé dépwogé bogé
gebyogé bimbogé néndé muú ayi
alu enyú né mmye awyaá uto
apwogé muú ayi alu bogé mme né
mmye.

5 Bogé gebyogé bimbogé alu ele
bogé mme. Ndere elumbogé,
ebwogé ajogé lé déporé mme ne
bogé mme áwuú ne ebwogé.

6 Esé delu bogé Esowogé, ne
yéndémuú ayi akágé Esowogé
áwuú ne esé. Ne muú ayi alá
apogé fógé muú Esowogé áwuú fógé ne
esé. Ge mbogé ne dékágé nye
mbogé muú awyaá mendoogé
ewé wawalé waá nnó awyaá
lé mendoogé ewé gebyogé.

Εσωθ ελέ γεjeé ne yéndémuú Εσωθ αποó γεjeé ne βοό

⁷ Ajeé ba abi gejeé, déboge wyε gejeé ne ate néndé gejeé getanege né mbaá Εσωθ. Ne yéndémuú ayi αποó γεjeé ne βοό alu Maá Εσωθ ne akáge Εσωθ.

⁸ Ne muú ayi alá αποó fó gejeé ne βοό akágé fó Εσωθ, nendé Εσωθ ελέ γεjeé.

⁹ Γε na ne Εσωθ aléré nnó ji απο gejeé ne εsé. Ji ató danchi maá wuú fa mme nnó getu jí, εsé debó γεηwá.

¹⁰ Γε genó eyi gejeé gelu mbo. Εpófó nnó εsé debóó gejeé ne Εσωθ. Ελύ ελέ nnó ji αποó γεjeé ne εsé ne atóme maá wuú nnó achwó agbo ndere ηme γεπε nnó ji ajinte gabo ayi εsé dépyε.

¹¹ Αημε ba abi gejeé, mbógé nnó na ne Εσωθ αποó γεjeé ne εsé, εsé ntó debó mambó γεjeé ne ate.

¹² Muú fó alu dangε Εσωθ ne ame, yémbó mbógé debógé gejeé ne ate, Εσωθ achome mmyε ne εsé, ne gejeé eyigé εsé débóó ne ate gekwanege ndere Εσωθ akélege.

¹³ Εσωθ achyεé εsé Mendoó wuú, γε mbo ne dékágé nnó εsé décho mmyε ne ji ne ji ntó acho mmyε ne εsé, néndé ji achyεé εsé Mendoó wuú.

¹⁴ Ne εsé ambóó déγε ne dégarage βοό nnó Nte se Εσωθ ató Maá wuú fa mme nnó achwó áβεé Menchyé γεηwá mbaá βοό mme.

¹⁵ Ne yéndémuú ayi akamege nnó Jisós alu Maá Εσωθ, Εσωθ achome mmyε

ne ji ne ji ntó achome mmyε ne Εσωθ.

¹⁶ Ndere elúmbó, εsé ntó dékaá ne dékámé nnó Εσωθ απο gejeé ne εsé.

Εσωθ αποó γεjeé ne βοό, ne yéndémuú ayi αποó wyε gejeé achome mmyε ne Εσωθ ne Εσωθ ntó achome mmyε ne ji.

¹⁷ Genó eyi gepyε εsé dékaá nnó gejeé eyi débóó gekwané ndere Εσωθ akélege, ελέ mbógé εsé débεé fó ne εfó metóó né bíí bi Εσωθ asóó mpa néndé γεηwáge sé fa mme gelú wyε eké eyigé Kras.

¹⁸ Εfó epó né γεjeé, γεjeé gekwónégé ndere Εσωθ akélege gebuú εfó. Geno eyi gepyεé εfó ελέ εfwyale. Ne yéndémuú ayi αποó εfó metóó εbyennó γεjeé eyigé ji αποó gelu gakwáne ndere Εσωθ akélegé.

¹⁹ Εsé debóó γεjeé ne Εσωθ ne ate aημε néndé Εσωθ απο me mbe απο gejeé ne εsé.

²⁰ Mbógé muú ajógé nnó ji απο gejeé ne Εσωθ ne ake alu paá nte μεημε wuú εbyennó alu muú gebyó néndé muú alá αποó fó γεjeé ne nte μεημε wuú ayi ji agene ne ame, εpyémbó nnó ne ji απο gejeé ne Εσωθ muú ji alá gené?

²¹ Ne achyεé εsé εβε ewena aké: Yéndémuú ayi αποó γεjeé ne Εσωθ απο mambó ntó γεjeé ne ate aημε.

5

Εsé dewyaá uto ebi démmye depwó gabo fa mme

¹ Yéndémuú ayi akámege nnó Jisós alu Muú yi Εσωθ

akweré ji elá gefwa, ebyennó alu Maá Eσωω. Ne yéndemuú ayi abóó gejeé ne nte abóó ntó gejeé ne maá wuú.

² Genó eyi gepyεé ne esé dékaá nnó débóó gejeé ne baá Eσωω elé mbógé debóó gejeé ne Eσωω ne debélgé mabe jíí.

³ Mambó gejeé ne Eσωω elé mambélgé mabe jíí. Ne mabé jíí ájwerégé fó mam-belé.

⁴ Néndé yéndemuú ayi alaá maá Eσωω awyaá uto bi ji ammye apwó gabo fa mme. Ne mankame ayi esé dékame nnó Jisós alu Maá Eσωω ne epye nnó esé debó uto bi démmye dépwóó bóó mme.

⁵ Ndé muú ayi apwóó gabo fa mme? Elé muú ayi ákamé nnó Jisós alu Maá Eσωω.

Unó bi uléрге nnó Jisós alu Maá Eσωω

⁶ Elé ji yina ne alú Jisós Kras, Muú yi Eσωω akweré ji elá gefwa. Ji achwóó fa mme, awyaá ji manaá ne manoó mií machye mme gébégeé ji agboó. Ji akoó fó elé né mmu manaá mamímamí wó, akoó né mmu manaá choncho ne manoó. Ne elé Mendoó Ukpea ne etene ntesε se nnó mechó ewéna elu wáwálé néndé Mendoó Ukpea egarege wáwálé.

⁷ Bó ntesε alu aléé abi alerégé nnó Jisós alu Maá Eσωω.

⁸ Bó ntesε bina elé Mendoó Ukpea, manaá ne manoó. Ebwó bina aléé, ajógé wyε genó gemma.

⁹ Akwaá agáré unó bi ebwó akaá, esé dekámégé nnó ájógé

wáwálé. Yémbó genó eyigé Eσωω agárégé gejeá geme gepwó amu. Ne ji ne agáré esé genó eyi getome ne Maá wuú.

¹⁰ Yéndemuú ayi áfyεé metóó ne Maá Eσωω akáge né metóó wuú nnó genó eyigé Eσωω agarege atome ne maá wuú gelú wáwálé. Yéndemuú ayi alá fyεé fó metóó ne Eσωω wó, ebyennó asele Eσωω nderé muú gebyó, néndé ashyá mankame nnó genó eyigé Eσωω ajóó atome ne Maá wuú Jisós gelú wáwálé.

¹¹ Ge genó eyigé Eσωω agáré ese na: Ji chyéé esé geñwá eyi gélagé byé. Geñwá eyigé na getanegé mbaá Maá wuú.

¹² Ne yéndemuú ayi áchómé mmye ne Maá Eσωω awyaá geñwá. Yéndemuú ayi alá cho mmye ne Maá Eσωω wó, apó fó ne geñwá.

Geñwá eyi gélagé byé

¹³ Nsame enyú unó bina, enyú abi dékamé nnó Jisós alú Maá Eσωω nnó enyú dékaá nnó déwyaá geñwá eyi gélagé byé.

¹⁴ Esé deténégé né mbe ushu Eσωω né mmyemenene debéé fó ne dembyó néndé dékaá nnó yéndé genó eyi esé degígé ji awuú esé mbógé degígé ndere ji akélgé.

¹⁵ Mbógé esé dekaá nnó ji awuú esé né geno eyi degígé ji, debó mankaá ntó nnó ji achye me esé genó eyi degígé ji.

¹⁶ Mbógé muú akage nnó nte menme apyεé gabo ayi

ála atene fɔ muú né negbo, anemmye nnó Ɛsɔwɔ ajiú ji nte achyee ji geɲwá. Ɛwéna etome elé ne bɔɔ abi apye gabo ayi álá atene fɔ muú né negbo néndé gabo yifɔ alu ayi atene muu né negbo. Njɔɔ fɔ nnó enyú dénénemmye mbaá Ɛsɔwɔ gétúgé muú ayi apyee gefógé gabo yina wó. *

¹⁷ Yéndé gyeé ayi muú apye elé gabo né mbe ushu Ɛsɔwɔ. Yémbɔ gabo ayifɔ alu ayi álá aténé fɔ muú né negbo.

¹⁸ Ɛsé dekaá nnó yéndémuú ayi alaá Maá Ɛsɔwɔ apyee sé gabo pye néndé Jisɔs Maá Ɛsɔwɔ abame ji ne danchɔmeló ákágé pye fɔ ji genó.

¹⁹ Dékaá nnó esé delu baá Ɛsɔwɔ. Bɔɔ mme ako abi álá akage Ɛsɔwɔ alu né amu muú nchye.

²⁰ Ɛse dekaá yé nnó Maá Ɛsɔwɔ achwó fa mme ne apye nnó esé dekaá unó bina ne nnó dekaá Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé. Ɛsé decho mmye ne Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé ne Maá wuú Jisɔs Kras. Ji ne alu Ɛsɔwɔ muú alu wáwálé. Ji ntó ne achyege geɲwá eyi gelagé bye fɔ.

²¹ Nderé elúmbɔ, baá gejeé ba, ngárégé enyú nnó sege gébé nnó ekágé denógé aló uka.

* **5:16** Elú wáwálé nnó: Bɔɔ abi ágiú depɔré Ɛsɔwɔ dɔɔ áké, gabo ayi atene muú né negbo elé manshya ayi gejamégé bɔɔ áshyaá mankame nnó Jisɔs alu Maá Ɛsɔwɔ.

ŊWƐ ayi agbeé ŋWƐ
εpea εyi
Jón
ásamé

Matame

1 Me muú kpaá εchomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ne nsame ŋwε yina.

Ntɔme ji eta wye mma kpaá muú Ɛsɔwɔ ajyaá. Ntɔme ntó ji eta baá byéé. Me mbɔ gejeé ne enyú ne metɔ́ wa meko. Ɛpófɔ me mbií ne mbɔ́ gejeé ne enyu, bɔ́ ako abi akaá wáwálé Ɛsɔwɔ abɔ́ ntó gejeé ne enyú.

2 Néndé wáwálé yina alu ese né matɔ́ ne abéé nye ese matɔ́ kpa te kwyakwya.

3 Nnɛnemmye nnó Ɛsɔwɔ Nte ese ne Jisɔs Kras Maá Nte álérégé esé galógál, agene ese meshwε ne apye ese debe né nesɔ. Nnɛnemmye nnó, unó bina ube ebi sé, esé abi dékwɔlege wáwálé Ɛsɔwɔ ne debɔ́ gejeé ne ate.

Dékwɔlege genó eyi gelú wáwálé debɔ́gé wye gejeé ne ate

4 Metɔ́ egɔ́ me dɔ́ nderé ngene nnó baá byéé abifɔ akwólégé wáwálé Ɛsɔwɔ ne apye wye nderé Ɛsɔwɔ Nte agarege ese nnó dépyege.

5 Nderé elúmbɔ, mma me nkpeage wɔ nnó debɔ́gé wye gejeé ne ate. Ɛpófɔ ebe meke ne me nchyege mbɔ wɔ, élé gekwenége ebe ewé ese dewuú me te ula ulɔ.

6 Mambɔgé gejeé ne ate, atene nnó depyege unó bi

Ɛsɔwɔ agare esé nnó dépyege. Ge ebe ewe enyu dewuú me te ula ulɔ mbɔ nnó debɔ́gé wye gejeé ne ate.

7 Me njógé mbɔ néndé gejamégé bɔ́ dembwɔle atyaá mbɔ fa mme. Ɛbwɔ ákame fɔ nnó Jisɔs Kras achwɔ fa mme nderere mekwaá wɔ. Ufɔ́ bɔ́ bina alu lé bɔ́ muú dembwólé yimbɔ muú ayi atené ukɔ́ ne Kras.

8 Nderere elúmbɔ, sége gébé nnó ekágé nsa ayi enyú delu mambɔ gétúgé utɔ́ bi esé depye anó mme detu. Mmyege lé nnó debɔ́ nsa nyu meko.

9 Yéndémuú ayi ála apyéé fɔ unó bi Kras alere, ne ajye le mbe agbege unó né ebi Kras alere ebyennó apó ne Ɛsɔwɔ. Ne yéndémuú ayi apyéé unó bi Kras alérégé, ebyennó alu ne Nte chóncho ne Maá wuú.

10 Nderere elúmbɔ, mbɔgé muú achwɔge eta nyú álá gárégé fɔ lé unó bina ebi Kras alere, dekamege fɔ ji akpe né upú nyú, ye mantame ji detamege kanjka.

11 Néndé muú atámégé gefóge muú yina, ebyennó acho mbwa ne ji né ubobo unó bi muú yimbɔ ápyeé.

Kwyakwya mejɔ́

12 Me nwyaá gejamégé unó mangaré enyú, yémbɔ nkεlege fɔ mansa ubi né mme. Néndé me mbele uméé manchwɔ gé enyú nnó detu ushu ne ate ne njɔ́ mejɔ́ ewéna nnó esé akó debé ne metɔ́ megɔmegɔ gbene.

13 Baá meημε wyε ayi
mendée muú Εσωω ajyaá ntó
aló wω matame.

ŊWƐ ayi ágbeé ŋWƐ
eléé ayi
Jón
ásamé

Matame

¹ Me Jón muú kpaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ne nsame ŋwɛ yina.

Ntɔme ji eta wyɛɛ Gayɔs mejeé wa ayi gejeé. Me mbɔ́ gejeé ne wɔ wáwálé.

² Mejeé wa, nnɛnemmyɛ nnó yéndégenó eyigé wɔ ɔpye gekene chanéné, ne nnó wɔ ɔbe metometo wyɛ ndere nkaá nnó né mbɛ ushu Ɛsɔwɔ wɔ pɔ́ fɔ́ ne efwyale né metɔ́ wyéé.

³ Me njógé mbɔ́ nénde metɔ́ ɛgɔ́ me dɔ́ gébégé aŋme fɔ́ atane ɛwú mbɔ́ agaré ɛsé ndere enyú dékwɔlege wáwálé Ɛsɔwɔ wyɛ ndere wɔ ɔpye me yéndégébé.

⁴ Me mpɔ́ se ne metɔ́ megómégó ɛwe cha ɛwé ɛpɔwɔ ɛwéna manwuú nnó baá ba ákwɔlege wáwálé Ɛsɔwɔ.

Afɛé Gayɔs

⁵ Mejeé wa, wɔ ɔpyeé utɔ́ ulúlú ne metɔ́ wyéé meko mbaá atɛ aŋme chacha ne aŋkéé bɔ́.

⁶ Ɛbwɔ́ agare echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ɛwé elú wena ndere wɔ ɔlerege gejeé ne bɔ́. Ne elú galógálɔ́ nnó wɔ ɔpɔ́ ɛbwɔ́ ne genó ndere Ɛsɔwɔ akelege nnó ajoye mbɛ ne nekene bwɔ́.

⁷ Ɛbwɔ́ akene mbɔ́, elé gétúgɛ mabɔ́ Jisɔs Kras ne

ɛbwɔ́ asele fɔ́ genó mbaá bɔ́ abi álá pɔ́ bɔ́ Jus.

⁸ Ndere elúmbɔ́, ɛsé debo mampogé ufɔ́ bɔ́ ndere bina nnó ɛsé ntó décho amu ne ɛbwɔ́ dégarege wáwálé Ɛsɔwɔ.

Dyotrefɛs akwe mpa

⁹ Me mbɔ́ nsa ŋwɛ ntó mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ ɛwé ɛwú, yémbɔ́ Dyotrefɛs muu akelege nnó awu lé ne ji, akamege nyɛ fɔ́ manwú ne me.

¹⁰ Ndere elúmbɔ́, me nchwɔ́gɛ ɛwú ndyaá nyɛ ji ula né unó bi ji apyɛ. Ji achɔ́ me mabɔ́. Ne mechɔ́ ɛwé ɛkpe bɔ́ ɛbwɔ́ amu elú nnó ji ashyaá ntó atɛ aŋme abi achwɔ́ ɛwú nnó ajwɔlege fɔ́ ne ji. Ne ashyaá ntó nnó bɔ́ abi álú mansɛ atɛ aŋme bimɔ́ asɛge sé. Ne ábú ɛbwɔ́ né mmu echomele bɔ́ Jisɔs.

¹¹ Mejeé wa, ékágé ɔkwɔlege gabo, kwɔlege lé galógálɔ́ néndé muú ayi apyɛ genó eyi gelú cho alu muú Ɛsɔwɔ. Ne muú ayi apyɛ geno eyi gela pɔ́ fɔ́ cho akágé fɔ́ Ɛsɔwɔ.

Afɛé Demetrɔs

¹² Yéndémuú afɛge meŋme sé Demetrɔs. Ne wáwálé alu nnó ji alu muú melómélɔ́. Ne ese ntó dejógé wyɛmbɔ́, ne enyú dékaá nnó genó eyigé ese dejógé gelu wáwálé.

¹³ Me nwyaá gejamégé unó mangaré wɔ́, yémbɔ́ nkelege fɔ́ mansa ubi mme.

¹⁴ Me mbɔ́ mbele umɛé manchwɔ́ nge wɔ́. Nchwɔ́gɛ detuge nyɛ ushu ne atɛ déjɔ́ mejɔ́.

15 Nnennemmye nnó enyú
debe né nesò. Ajeé byeé ako
aló wò matame. Ne wò mbóó
ke otame yéndé mejeé se ayi
alu ewú.

N̄WE ayi Jud ásamé

¹ Me Jud maá defwe Jis̄as Kras ne meŋmo Jemsi ne nsame ηwe yina.

Nsame ji mbaá b̄óó abi Nte sé Ēs̄ow̄o akuú, ebw̄ó abi ji ag-boó ne ebw̄ó d̄óó ne Jis̄as Kras ntó apele ebw̄ó ch̄ánjéné.

² N̄nenemmye nnó Ēs̄ow̄o alere enyú galógáló, nes̄o ne gejeé gejamegejame.

S̄ege gébé ne ubobo unó bi anlere gebȳo alerege

³ Aηme ba, me mb̄o mmyéé nnó nsa ηwe yina gétúgé mamfere ayi Ēs̄ow̄o afere esé ako né efwyale gabo. Yémb̄o ngé nnó elú galógáló nnó nsa mpye enyú detene ne eshye né dep̄oré Jis̄as etiré achyéé esé b̄óó bií nnó defye met̄óó ne ji damaá te kwyakwya.

⁴ Njógé mb̄o néndé b̄óó f̄ó ákr̄e mbwa ne enyú mmye defyadefya. Uf̄óó b̄óó bina ne ábw̄ólé ul̄óó melu ebi Ēs̄ow̄o alerege esé, ulaá lé genó eyigé ebw̄ó atenege wye ákwérege dep̄ore ubelé tametame etiré ebw̄ó ápyéé. Asa né mmú ηwe Ēs̄ow̄o te gachí nnó, Ēs̄ow̄o achyēge nye uf̄óó b̄óó bina efwyale abi alá nóge ji. Ebw̄ó ntó ashya Jis̄as Kras, ewé ji ne alu Ata ne muú ayi apw̄o amu.

⁵ Yé lé enyú dékaá me unó bina uko, nkelege nnó mpye enyú deté ndere Ata Ēs̄ow̄o ab̄o afere b̄óó Is̄reli né ámu

b̄óó Ijip ne ewyage áwane b̄óó abi alá fyéé met̄óó ne ji w̄ó.

⁶ Ne tége ntó ndere epyéé ne makiénné Ēs̄ow̄o ayi alá jw̄ole né malu ut̄óó bw̄ó w̄ó, ályaá malu ujw̄ole bw̄ó alá ápyéé lé unó bi cha. Ēs̄ow̄o awé nya aji ne b̄o mkpokove, abi aláá wyeé wewe te kwyakwya, afye áji né melu empinya gemua ágile gekpekre bií bi Ēs̄ow̄o as̄óó mpa bw̄ó.

⁷ Wyemb̄o ntó ne epye nya ne b̄óó Sodom ne Gom̄ora ne baá mal̄o ayif̄o ayi álu kw̄ókw̄ólé ne áji. Ebw̄ó ábélege nya ubele tametame ne apyéé ubobo unó bi akwaá alá b̄óó f̄ó mampye w̄ó. Getú eyigémb̄o, Ēs̄ow̄o alwéé áji ne mewe ewé elá énomégé. Ēs̄ow̄o apyemb̄o nnó akwélé esé ako mbeé né genó eyi gepye nya ne ebw̄ó.

⁸ Wyemb̄o ntó ne b̄óó abi álu bíbí né mbwa enyú ájógé nnó Ēs̄ow̄o alerege ebw̄ó unó né ame geja. Getú eyigémb̄o, ápyéé unó bi uch̄óó menyammye bw̄ó. Anógé f̄ó b̄óó kpakpa ne ájógé mej̄óó mebomebo ne uto bi ákpakpa né mfaánebuú.

⁹ Yé gébégé ekiénné Ēs̄ow̄o ewé kpaá ewé ekamege nnó Mikel éwamege ne danch̄ameló gétúgé genkwógé Mosis ese f̄ó utó né amu jii ej̄óó mej̄óó mebomebo ne danch̄ameló w̄ó, ej̄óó lé nnó Ata anya w̄ó.

¹⁰ Yémb̄o b̄óó bina ájógé mej̄óó mebomebo né unó bi ebw̄ó alá akágé ula. Ne ápyéé unó eké menya mewaá. Yéndégenó eyi gekw̄ome

ebwó mekpó apye pye. Ne élé wye unó bina ne uwane ebwó.

11 Ebwó nye ne ebwó néndé ebwó ákwólé gekage nekene Ken muú abó áwáné menmo wuú. Ajinte gemege bwó ákwólé meti ewé ábóó nsa ápye ubobo unó wye ndere Balam abó apyéé. Ebwó áshya manwú ne Esowó, ndere Kora abó apyéé. Ne ndere Kora ágboó, mbòntó ne ebwó ágboó nye.

12 Ebwó álú eké upwapwane unó né geluage nyú gébégé déké dényéé epaá menyéé gejeé. Ebwó ányéé menyé gefóó eyi gegboó mmye. Alú átee élé une ebi bwó. Alú ntó eké geko eyigé mbyo akpane geji gela gekwene manaá. Ne eké unóó ebi ula uwóme umpome gébégé unóó uko uke uwóme. Alu eké unóó ebi ágoó ubi ne makaka. Agboó negbo ndó epea.

13 Ebwó álú eké ngbannyi ebeé mega. Ne gabo ayi ebwó ápye álú eké gefwene eyi ngbannyi metometo atene né mapea mewaá ne mmye egboó f́ bwó. Ebwó álú eké b́ danji abi ályaá malu bwó ájyéé malu ayi cha. Ebwó bina, melu ewé Esowó ábelé ebwó élé empinya gemua eyi gelá gebye te kwyakwya. *

14 Enók ayi agbeé upyáne ukeneama mbaá Adam, abó ajóó me nya ató ne b́ bina aké, “Wugé Ata achwóó nye ne b́ dele b́ dele makiénné ukpea jíí.

15 Asóó nye mpa b́ó ako. Agare b́ó abi álá kágé jí

nnó ákwe mpa gétúgé gabo ayi ebwó ápyéé ne mejóó mebomebo ewé ebwó ájóó ne Esowó.”

16 B́ó bina áshulege b́ó abifó ndo, ne yé genó eyi gekwanege ebwó metóó gepó. Ápye lé ubobo unó bi ugóó ebwó matóó, álú b́ó gempóge. Ne áké álogé gélogé mejóó ne muú ebyennó akélege nnó ase genó eta wuú.

Pyege wye genó eyigé Esowó akélege

17 Yémbó ayme ba abi gejee, enyú debó mantéagé unó bi nya ángbá Ata sé Jisós Kras ajóó.

18 Ebwó ájóó nya áké, “Né kwyakwya gébé, b́ó abi ájwane nye enyú gétúgé depóré Esowó etiré enyú dékwólegé áchwóó nye. Ne ápye nye lé ubobo unó bi ugóó ebwó metóó, ebi Esowó álá kélege.”

19 B́ó bina ne áchwóó nye ne ahyá né geluage nyú, ebwó ápyéé lé unó bi b́ó mme ápye, ebi uselé utó bwó néndé Mendóó Esowó epó ebwó mmye.

20 Yémbó, ayme ba, pyegé nnó metóó ewé enyú defye né unó bi Esowó jimboó alere enyú ewéne. Enyú deké denenemmye, gógé Mendóó Ukpea eléré enyú meti.

21 Belege genwágé nyú gebe gefóó eyigé Esowó ákágé lerege enyú gejeé jíí ndere dégile galógaló ayi Ata sé Jisós Kras nnó achwóge age enyú

* 1:13 Elú wáwálé nnó: Danji élé menó membe ayi akele eké gasama akoóge né mfaánebuú.

meshwε, enyú debɔ genwá eyi
 gélagé byé fí. Ji apye nyε mbo
 gétúgé ji agboó ne enyú.

²² Gege meshwε ne bɔɔ abi
 álú ne dembyɔ né unó bi εbwó
 áfyεé metɔɔ wyεé.

²³ Poógé abifo, défere εbwó
 átane né mmu mewε ékágé
 áɔɔ. Ne mbaá abifo ntó,
 gege εbwó meshwε, yémbɔ
 segé gébé nnó ékágé gabo
 bwó áchálé enyú. Págé yé
 bé elé mandeé ayi bɔɔ abi
 ápye yéndé gabo áfyεé néndé
 gabo ayi εbwó ápye áchɔ me
 mandeé yimbɔ.

Déféége Εσωω

²⁴ Matame mabe ne Εσωω
 muú akage poó enyú nnó
 ékágé dékwe né gabo. Ji
 ákage pye enyú détene cho né
 mbe ushu wuú. Deké degene
 gekpekre énogé wuú matɔɔ
 agɔɔ enyú mmu.

²⁵ Jimbíi ne alú Εσωω
 Menchyé genwá né gétúgé
 genó eyigé Ata sé Jisɔs Kras
 apyεé. Nnenemmye nnó bɔɔ
 ánógé Εσωω, Εσωω mbíi ne
 abɔɔ eshye ne uto uko te ula
 ulɔɔ, nana, ne te kwyakwya
 Amen.

NƆWE unó Jisɔs aléré Jɔn né ame gejya

Jɔn agaré unó bi ulú né ηƆwe yina

¹ Né mmu ηƆwe yina ne ásamé unó bi Jisɔs Kras aléré. Ɛsɔwɔ aƆƆe Jisɔs akaá unó bina nnó aléré baá déƆƆe bií unó bi uchƆwɔ ƆƆe nana. Jisɔs Kras ató ekiénné wuú nnó ɛjƆe ɛƆƆe maá utó wuú Jɔn akaá unó bina.

² Ne Jɔn agaré unó bina uko ƆƆe ndere ji agené. Genó ɛyigé ji asamé élé meko mejóó ayi Ɛsɔwɔ ajóó ne wáwálé ayi Jisɔs Kras aléré né genó ɛyi ji agare.

³ Ɛsɔwɔ ájé muú ayi akuú ηƆwe yina ayi agaregé unó bi upƆéé mbɔ nana ne ɛbi upƆe nyé meso gébé, ne ájé ntó yéndémuú ayi awúu unó bi ásamé ƆƆe ne aƆƆéé ubi. Néndé gébé ɛyigé unó bi upƆéé nyé géla kwókwólé.

*Jɔn aló matame mbaá ma-
chomele bɔó Ɛsɔwɔ akénéama*

⁴ Me Jɔn ne nsamé ηƆwe ayina ntóme eta nyú ma-
chomele bɔó Ɛsɔwɔ akénéama
ayi alú né gebagé mewaá
Ɛsya.

Nnɛnemmye nnó Ɛsɔwɔ
álérégé ɛnyú galógáló, áƆƆe
ɛnyú débé né nesɔ. Ɛsɔwɔ
muú alu nana, muú abɔ alu
mɛ, ne muú achƆwɔó nyé ne
mandoó akeneama ayi alu

né mbɛ geluɔge gefwage jí
chóncho ne *

⁵ Jisɔs Kras, muú alú tonjese
ntésé ne maá mbɛ ayi akwilé
né negbo, ne muú alú nana,
mfwa kƆaá mbaá afwa mme,
álérégé ɛnyú galógáló, aƆƆe
ɛnyú débé né nesɔ. Matame
mabɛ ne ji muú abɔó ƆƆe
gejeé ne ɛsé ne aferé ɛsé né
gabo gétúgé manoó mií ami
machƆéé mme.

⁶ Ne aƆƆe ɛsé déla bɔó abi
ágbárege gefwa ne ji ne aƆƆe
ntó ɛse déla amƆƆéé uƆe abi
áƆƆéé utóó Nte wuú Ɛsɔwɔ.
Ngó ne utó ubé ne ji te kƆƆak-
ƆƆa ne kƆƆakƆƆa. Amen

⁷ Gége, ji achƆwɔó nyé né
mmu gekógé mfaánebuú ne
yéndémuú agene nyé ji. Yé
ébéle bɔó abi ájomé ji áwané.
Ne bɔó mme meko álili nyé
gétúgé ɛƆƆƆale ɛwé ji achƆƆe
nyé ɛbƆwó ébé mbɔ. Amen.

⁸ Ata Ɛsɔwɔ aké, “Me ne nlú
muú mbɛ ne ayi kƆƆákƆƆá.”
Me ne alú, “Muú ayi alú nana,
ne ayi abó alú ne ayi achƆwɔó
nyé. Ɛsɔwɔ ayi ApƆwɔó amu.”

*Jɔn agé Maá Nte Mekwad
né ame géjya*

⁹ Me Jɔn, meηmé nyú né
ɛchomelé bɔó Jisɔs, gétúgé
me ntó nchome mmye ne
Jisɔs, ne nɛene ntó ɛƆƆƆale
ƆƆe ndere ɛnyú. Me nlú ntó
muú ama ƆƆe ndere ɛnyú né
gefwa ɛyigé Ɛsɔwɔ ágbárege
ne nkógé metóó ƆƆe ndere
ɛnyú mpƆa fɔ. Abó ábú
me mfé né melɔ metóó nnyí
ɛwé ákuú nnó Patmɔs gétúgé

* 1:4 Elú wáwálé nnó: Ɛsya ayi ajógé mbɔ élé ayi te nya. Fina ákuú nnó Turkey.

ngárege mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ ne wáwálé ayi Jisɔs aléré né genó eyi ji agaré.

10 Né bií uwyaá ebi ulú bií Ata, Mendoó Ukpea echwó me mmye ne nwú gekpékpéǵé meko fɔ ndere atané me né meso eké meko mbá.

11 Aké, “Sá unó uko ebi ɔgené nyɛ né mmu ηwe, ɔ́tɔ mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ akénéama ayi alú né umé malɔ yina: Ɛfesɔs, Smyna, Pegamɔn, Tayatira, Sadis, Filadelfya ne Laodisha.”

12 Ne mbwólégé mmye mangé muú ayi ajóge me mejɔ́ né meso, ngé uluó mátúlékánj ukénéama ebi akwyɛ ne gul.

13 Né metɔ́ metɔ́ uluó ebimbo, ngé muú fɔ ndere atené eké maá nte mekwaá. Afyé nku metyémetyé ayi akwóné ji uka. Ne ani gebagé ndeé eyi gégénege eké gul, génɔ ji né gebómé.

14 Mejwyɛ wuú elú pópó eké néwúné ugoó, yé eké makaɲkoma ne ame jíi agénege eké nénómé mewɛ.

15 Uka bií ushwánege eké afyaákó ayi áɔ́ɔ́ né mewɛ, atilé ashwánege manémané. Meko wuú awyale eké nekɔ́ne nnyi nekwene mbɔ, chuchu.

16 Agbaré ambe akénéama né egbe ebwɔnyɛ wuú ne aparanja ayi achyaá magbe apea atané ji né meno. Ushu bií ugenegé eké ηmɛ́ metɔ́ ηwɔmesé.

17 Ngɛge ji, nkwe ji né uka eké muú ayi agboó. Anyaá

ebwɔnyɛ wuú anere me mmye aké, “Ɔfɔge, me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya.

18 Me nlú mebe, me mbɔ ngbo, ne ge menlú mebe te kwyakwya ne kwyakwya. Me nwyaá uto mampyɛ bɔ́ abí ágboó ákeré né genwá wyɛ ndere muú ágbárege bɔ́ agbógóló manené melɔ áwuú bɔ́.

19 “Sá yé unó bi wɔ ɔgené; ebi upyɛ mbɔ nana choncho ne ebi upyɛé nyɛ meso gebé.

20 Ge genó eyi gebɔ gelu bibíi, eyi getome ne ambe akénéama ayi ɔgene me ngbare né ebwɔnyɛ wa ne uluó mátúlékánj ukénéama ebi akwyɛ́ ne gul. Ambe yimbɔ akénéama atene mbaá makiénné Ɛsɔwɔ akénéama ayi alú né machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ akénéama. Ne uluó mátúlékánj ebimbo ukénéama utene mbaá machomele bɔ́ Ɛsɔwɔ akénéama.”

2

Ŋwe yi dtɔme mbaá echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né melɔ Ɛfesɔs

1 Muú ayi me ngené né ama gejya aké, “Sá ηwe yina ɔ́tɔ mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ ewé echomele bɔ́ Ɛsɔwɔ né melɔ Ɛfesɔs.

“Garé ebwɔ́ ɔké, gegé mekomejɔ́ eyi etane mbaá muú ayi agbaré ambe akénéama né ebwɔnyɛ wuú ne akene né metɔ́ metɔ́ uluó mátúlékánj ukénéama ebi akwyɛ́ ne gul.*

* 2:1 Elú wáwálé nnó: Né mmu ηwe Ɛsɔwɔ ayi meke unó bi ji abíi elé wáwálé ayi ji ayyaá manlere bɔ́ bií.

² Me nkaá unó uko ebi enyú depyéé, mengé utóó bi enyú depye ne eshye ne metóó ewé dékógé delá depwaa, nkaá nnó enyú dékií f́ b́ó abo, ne enyú démuá b́ó abi áké álú ángbá Jisɔs, dégé nnó ápó, álú b́óó gebyó.

³ Enyú dekége matóó, ne dégéne efwyale né gétú ya, depwaa f́.

⁴ Yémbó gége genó eyigé nshulege enyú ndo wye na. Enyú débóó sé gejeé ne me ndere depyéé mbe mbe wó.

⁵ Ferege dégé mati ayi enyú depyéé gyéé. Dékwóré matóó nyú depyéégé unó bi enyú debó mbe depyéé me. Dela depye mbó wó, me nchwó fere nye gelúógé etúlékáñ nyú né gelúóge machomele b́óó Jisɔs.

⁶ Yémbó, gége genó gelógéló eyigé enyú depye na, enyú dekií f́ ubóbó unó bi b́óó ekwó Nikolatan ápye wye ndere me nla nkií.

⁷ “Muú ayi awya matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejóóge mbaá machomele b́óó Jisɔs.

“Ne yéndémuú ayi ammye kpaá apwóó gabo, me nchyege nye ji ebwónye nnó anyé umpome genóó eyi gechyege genwá eyi gélágé byé. Genóó eyimbó gewene né meló Esɔwó.”

Nwe yi dtome mbaá echomele b́óó Esɔwó né meló Simina

⁸ Ama ajóó aké, “Sa ñwe ayina otó mbaá ekiénné Esɔwó ewé echomele b́óó Esɔwó né meló Simina.

“Garé ebwó oké, gége mekomejóó eyi etane mbaá muú ayi álú ula ulóó ne kwyakwya, ji ayi abó agboó ne akwilé né negboó.

⁹ Me nkaá efwyale ewé enyú degéne ne gekpo eyi enyú delú yémbó enyú dewyaa gefwa. Nkaá ndere b́óó áchóó enyú mabó. Ebwó ájógé ake alú b́óó Jus ne ápó, álú lé b́óó danchómeló.

¹⁰ Ngarége enyú nnó défógé f́ efwyale ewé enyú déchwóó dége, danchómeló apyéé nye áfyé enyú abifó né denó, nnó ammua age ufóó b́óó abi enyú delú ne degene nye efwyale né ndó efya. Fyeye wye matóó ne me yé ebé elé negbo ne enyú degbóó. Ne me nchyege nye enyú nsa ayi alu genwá eyi gélágé byé.

¹¹ “Muú ayi awyaa matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejóóge né machomele b́óó Esɔwó.

“Ne yéndémuú ayi ammye apwóó gabo, agboó f́ negboné ndó epea.”

Nwe yi dtome mbaá echomele b́óó Esɔwó né meló Pegamón

¹² Ama ajóó aké, “Sa ñwe ayina otó mbaá ekiénné Esɔwó ewé echomele b́óó Esɔwó né meló Pegamón.

“Gare ebwó oké, gege meko mejóó ayi atane mbaá muú ayi awyaa aparanja yimbó ayi achyaá magbe ápeá.

¹³ Me nkaá nnó enyú dejwólege né mbaá ayi danchómeló muú álú mfwa ájwólege, yémbó dénógé wye mabó ma ne déshá

fɔ mankamé depɔré etiré détomé ne me, yé gébégé áwáne Antipas né geluage nyú, ji muú agaré mekomejɔ́ wa wáwálé kpaá te ji agbóo.

14 Yémbɔ gé unó bi me nshulegé enyú ndo wye na; bɔ́ fɔ alú né geluage nyú abi akwɔlegé unó bi Balam aléré. Ji aléré Balak ndere ápye ne ate bɔ́ Isrelí ápyéé gabo. Apye ebwɔ anyéé menyéé upɛ ayi áchye mbaá aló uka, ne apye ntó ebwɔ́ ánane manane tametame.

15 Ne bɔ́ abifɔ́ ntó álú né geluagé enyú abi akwɔlegé unó bi bɔ́ ekwɔ́ Nikolatan álerégé.

16 Kwórege matɔ́ nyú, délyaá gabo, délá dépyéé mbɔ wɔ́, me nchwɔ́ wáwá mamye umye ne bɔ́ bimbɔ ne aparanja yimbɔ ayi atanégé me meno.

17 “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyi Mendoó Ukpéa ejɔ́gé né machomele bɔ́ Éswɔ́.

“Muú ayi ammye kpaá apwɔ́ gabo, me nchyege ji menyéé mfaánebuú ayi ábelé bíbí. Me nchyege ji ntó ntaá eniné pópó ne mabo make ami asamé mfaá néní. Ne yeé muú ayi akágé mabo ami bɔ́ apɔ́, ekose muú ayi asele ntaá eníné mbɔ ne akaáge.”

Nwe yi átome mbaá echomele bɔ́ Éswɔ́ né melɔ́ Tayatira

18 Ama ajɔ́ aké, “Sa nwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Éswɔ́ ewé echomele bɔ́ Éswɔ́ né melɔ́ Tayatira.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ké, gege mekomejɔ́ ayi atane mbaá

Maá Éswɔ́, muú ame ji agenege eké nenɔme mewɛ ne uka bíí ushwanegé eké afyaá ako ayi atilé agenege mané mané.

19 Me nkaá unó bi enyú dépyéé, nkaá gejeé eyigé enyú debɔ́ ne me, ne metɔ́ ewé enyú défyɛ ne me. Nkaá ndere enyú dépoógé ate ne ndere dékoógé matɔ́ déla dépwá fɔ́. Nkaá nnó unó bi enyú dépyéé nana upwɔ́ ebi enyú debɔ́ dépyéé mbembe gébégé défyéé matɔ́ ne me fyéé.

20 Yémbɔ, gegé genó eyigé me nshulege enyú ndo wye na: Enyú délyaá Jesebel, maá mendée ayi abyɔge gebyɔ́ nnó ji alú muú ekpávɛ Éswɔ́, abwɔlé bɔ́ utɔ́ ba né unó bi ji alerege, ánane manané tametame ne anyé menyéé upɛ ayi áchyé mbaá aló uka.

21 Me nchye ji gébé nnó akwɔré metɔ́ wuú, alyaá eno ewé ji anyéé yémbɔ ashya manlyaa.

22 Gétú eyigémbɔ me mpyéé nyɛ ji akwe nemeé, ne bɔ́ abi ábélege ne ji mpyéé nyɛ ebwɔ́ agé efwyale dɔ́ mbɔgé álá ákwɔré matɔ́ bwɔ́ ályaá gabo ayi ebwɔ́ ápyéé wɔ́.

23 Ne me nwáne nyɛ bɔ́ abi ákwɔlege unó bi ji alerege, ne bɔ́ echomele Jisɔs ako ákage nyɛ nnó me ne nlú muú ayi akágé depɔ́ etire délú akwaá né matɔ́ ne ufere ebi ebwɔ́ áferege. Ne ndere muú apye gabo, mbɔntó ne nchyegeé ji efwyale.

24 “Yémbɔ enyú ako abi délú né melɔ́ Tayatira abi déla

kwølege unó uboubo bina ebi bɔ́ abifo akuú nnó anɔ́ unó danchɔmeló, mpɔ sé ne metuú ewé cha ewé nnerenge enyú mekpɔ,

²⁵ ekosé mangaré enyú nnó dégbare unó bi défyéé metɔ́ wyeé chánchá kpaá te me nchwɔ́.

²⁶ Ne muú ayi ammye apwɔ́ gabo, ne apyéé utɔ́ ba ndere nkélege kpaá te kwyakwya nchyege ji uto nnó abe mfwa mbaá malɔ mme mako.

²⁷ Ne ágbarege nye ebwɔ́ ne amu matomato wye ndere Nte wa áchyeé me utó, ne áchogerege nye ebwɔ́ ubauba eké unje meseé.

²⁸ Ne nchyege nye ji membe ayi agenege né gejejege bií.

²⁹ “Muú ayi awyaá matu, awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejɔ́gé mbaá machomele bɔ́ Éswɔ́.”

3

Nwe yi átame mbaá echomele bɔ́ Éswɔ́ né melɔ Sadis

¹ Ama ajɔ́ aké, “Sa nwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Éswɔ́ ewé echomele bɔ́ Éswɔ́ né melɔ Sadis.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ke, gēge mekomejɔ́ ayi atane mbaá muú ayi abɔ́ mandoó akénéama ayi ápyéé utɔ́ Éswɔ́ ne ambe akénéama, nkaá unó bi enyú dépyéé. Bɔ́ ágégé enyú áké délú abe sanji degbo.

² Kwilege téné, défyé eshye mampyege unó bi enyú déle délyaá mampyege nnó ékágé dékpe délyaá kanja, nénde

nge nnó utɔ́ nyú úlú dantene cho né mbe ushu Éswɔ́.

³ Tege yé unó bi alere enyú ne ndere déwuú, kwørege matɔ́ nyú dekwølege unó bimbɔ́ chánéné. Mbɔ́gé dékwilé tené wɔ́, nchwɔ́ nye eta nyú eké menjo né gébé eyigé enyú délá kaágé.

⁴ Yémbɔ́ ukēke bɔ́ abifo alú né geluage nyú né melɔ Sadis abi álá ágilé fɔ́ mawule ebwɔ́ wɔ́, mmyeke áchɔ́ fɔ́ menyammye ebwɔ́ ne gabo wɔ́. Ebwɔ́ afyéé nye mandée pópó akene ne me nénde ákwane mambé bɔ́ ba.

⁵ Ne muú ayi ammye kpaá ápwɔ́ gabo, áfyéé nye ji mandée pópó eke ebwɔ́. Ne me mferege fɔ́ mabɔ́ ebwɔ́ né mmu nwe ayi asamé mabɔ́ bɔ́ abi awyaá genwá eyi gélágé byé. Ne me ngarége nye gbɔ́nɔ́ né mbe ushu Nte wa ne makiénné jí ntó nnó, ji alú muú wa.

⁶ “Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejɔ́gé mbaá machomele bɔ́ Éswɔ́.”

Nwe yi átame mbaá echomele bɔ́ Éswɔ́ né melɔ Filadelfya

⁷ Ama ajɔ́ aké, “Sa nwe yina ɔ́to mbaá ekiénné Éswɔ́ ewé echomele bɔ́ Éswɔ́ né melɔ Filadelfya.

“Garé ebwɔ́ ɔ́ké, gēgé mekomejɔ́ ayi atane mbaá muú ukpea ayi muú akage neré metɔ́ ne ji. Ji ne ágbaré agbógóló mfwa Devid ayi achyege ji uto mamgbaré gefwa ndere mfwa Devid. Ne ánénege menombi yé muú ayi akáge gbé ewú apó, agbege

ntó menombi yé muú ayi ákágé nené ewú apó. *

8 Me nkáge unó bi enyú dépyéé. Gege me nnene mbɔ enyú menombí ne yé muú ayi ákágé gbɛ ewú apó. Nkaá nnó enyú dépɔ fɔ né eshyɛ, yémbɔ enyú dékwɔlege wyɛ unó bi me nɛre délu danshyá nnó dékaágé fɔ me.

9 Wúgɛ! Bɔ́ danchɔmeló abi ábyɔge gebyɔ nnó álú bɔ́ Jus ne ápó, mpyɛ nyɛ ebwɔ́ ato mano né mbe ushu nyú, ne ákaá nnó me mbɔ gejeé ne enyú.

10 Enyú dékwɔlege wyɛ unó bi ngaré enyú nnó dékoge metɔ́ gétú eyigémbɔ, mento mpyɛ nyɛ nnó enyú dékpegé fɔ ne efwyale ewé echwɔ́ nyɛ né mme meko. Efwyale ewémbɔ elú elé mamua bɔ́ mme meko.

11 Ela gachyéé me nchwɔ́, gbarege unó bi défyéé metɔ́ wyéé chánéné nnó ekágé muú fɔ afɔ́ nsa nyú.

12 Muú ayi ammyɛ apwɔ́ gabo, mempyéé nyɛ ji alá eké gekwa eyi muú alá akágé nyí né mmu echa upɛ Esɔwɔ́ wa. Ne alyagé fɔ geji tɛ kwyakwya. Nsamé nyɛ mabɔ Esɔwɔ́ né menyammyɛ wuú ne amí melɔ Esɔwɔ́ wa. Melɔ ewémbɔ elé melɔ Jerosale ayi meké ayi atane mfaánebuú mbaá Esɔwɔ́ ashulé fa mme. Ne nsamé nyɛ ntó mabɔ ma amí make né menyammyɛ wuú.

13 Muú ayi awyaá matu awú genó eyi Mendoó Ukpea ejjógé mbaá machomele bɔ́

Esɔwɔ́.”

Nwe yi dtɔme mbaá echomele bɔ́ Esɔwɔ́ né melɔ Laodisha

14 Ama ajɔ́ aké, “Sá nyɛ yina ɔ́tɔ mbaá ekiénné Esɔwɔ́ ewé echomele bɔ́ Esɔwɔ́ né melɔ Laodisha.

“Gáre ebwɔ́ ɔké, gége mekomejɔ́ eyi etané mbaá muú ayi ákuú ji Amen, muú ayi muú ákage nɛré metɔ́ ne ji ne ntésé ayi apyéé bɔ́ ákage wáwálé ayi atomé ne Esɔwɔ́. Ji alu muú ayi tɛ ula ulɔ́, unó bi Esɔwɔ́ akwyéé ukene ne ji.

15 Me nkaá unó bi enyú dépyéé. Nkaá nnó enyú dékwené fɔ nyuanyua ne désɔ́ fɔ ntó dugédúgɛ, me mbɔ nkɛlege ebɛ nnó dékwene nyuanyua yé nnó désɔ́ dugédúgɛ.

16 Ne elé enyú délu jwale makwe nyuanyua dékwene mansɔ́ ntó dugé dúgɛ désɔ́, gétú eyigémbɔ, mpame nyɛ enyú ne dafyéé nkane muú akpó matyéé.

17 Enyú déké déwyaá gefwa, délu gbene ne dékɛlege se yé genóge fɔ. Enyú dékaá mbɔ fɔ nnó délu mbyambya, meshwɛmeshwɛ, gekpogekpo, amɛ nónómé ne gejɔ́géné wó.

18 Nɛre elúmbɔ me nchyege enyú majyéé nnó déchwɔ́ déna gul eta wa ayi áɔ́ né mewɛ, alá apó ne deba, nnó apyé enyú débɛ ne gefwa. Ne naáge ntó mandeé pópó nnó dékwere gejɔ́géné nyú eyi gegboó mmyɛ. Naáge

* 3:7 Elú wáwálé nnó: Agbógóló Devid elé meti ewé bɔ́ ako abɔ makpɛ né gefwage Esɔwɔ́.

ntó uka ebi défyéé ne ame nnó dégene mbaá.

¹⁹ Bɔ́ abi me ngboó ne ebwó, apyegge gyéé, nshulege ebwó ndo, nlerege ebwó chuchu. Gétú eyigémbɔ, kpage gechyéé dékworege mataó nyú délyáá gabo.

²⁰ Wúgέ, me ntene mbɔ né menombi nyú ndoó nnó dénene me gepú, muú awúgέ meko wa, anenege me menombi nnó nkpe mmu, nkpe ne mbane ji denyé menyéé ulua.

²¹ Ne muú ayi ammyéé apwó gabo, me nchyege nye ji ebwonye nnó ajwale ne me né geluage gefwa ya, wye ndere me ntó mmye mpwɔ bɔ́ mawáme ba njwolé ne Nte wa né geluage gefwa jí.

²² “Muú ayi awyaá matu awú genó eyigé Mendoó Ukpea ejogé mbaá machomele bɔ́ Esɔwɔ.”

4

Jɔn age ame gejya nkane Esɔwɔ ajwale né mfaá geluage gefwa jí

¹ Unó bina upyegge mbɔ, mma nge ame gejya. Nke mpele nge menombi fuú né mfaánebuú. Ne meko muú ayi me mbɔ́ mbe nwuú eké meko mbá, ama ajó ne me aké, “Kwɔ chwó wena, me nlere wɔ unó bi upyéé nye meso gébé.”

² Ténéténé yimbɔ Mendoó Ukpea echwó me mmye, ékpá me mfe ne mfaánebuú. Nke mpele, nge geluage gefwa ne muú fɔ ndere ajwolé né mfaá geji.

³ Ne muú ayi ajwolé né mfaá geluo eyigémbɔ ashwane manémané eké ntaáne ŋka eniné ákuú jaspera ne carnelian. Ne mbya meshu ewe etane enɔ́ geluage eyigé mbɔ ne mme elú nshye nhsye eké mataá ayi ákuú nnó émérá.

⁴ Nge ntó uluo gefwa ebifo esaá meso eni ndere unɔ́ geluo eyigémbɔ né mme. Ne ákpakpa fɔ esaá meso eni, abi afyéé mandeé pópó, ákwere délaré gefwa né makpo ebwó etire ákwyéé ne gul ájwolé mfaá ubi.

⁵ Né geluo eyigémbɔ, gasama akéle, mamamama, mamfeé ányane, mbaá áwyaale. Né mbe geluo eyigémbɔ ntó, matúlékán akénéama ágenegé. Ne matúlékán ayimbɔ akénéama, atene mbaá mandoó akénéama ayi apyéé utó Esɔwɔ.

⁶ Né mbe geluo eyigémbɔ ntó, nge genó gefɔ eké ebéé mega.

Gelu efeé efeé, ne ŋanéjané eké makaŋkomma. Nge ntó ufó menya uni eyi elú mbe. Etené enɔ́ geluo eyigémbɔ né mme. Menyammye ebwó mekomeko álu ne ame mbe ne ayi meso.

⁷ Né geluage menya yimbɔ eni, ayi mbe alú eké genyanya, ayi agbeé epea alú eké maá menɔ mpɔ, ayi agbeé eléé awyaá ushu eké mekwáá, ne ayi agbeé eni ntó alú eké nenyá eniné nélyenege.

⁸ Né geluage menya yina eni, yé ayi ndé awyaá ubagele ukéné ne gejamgé ame né

mmye, ne ame ayifo ntó ne nteé ubagele bií. Ne menya yina ekwane makwa utuú ne ηwamese epwaá. Ekwane eké, “Esɔwɔ ukpea, Esɔwɔ ukpea, Esɔwɔ ukpea, alú Ata Esɔwɔ Muú Apwɔɔ amu. Ji abɔ alú me, alu nana ne achwɔɔ nye.”

⁹ Echyege ηgɔ, enógé ne matame mbaá muú ayi ajwɔlé mfaá geluoge gefwa, ji ayi alú mebe te kwyakwya.

¹⁰ Akpakpa bimbɔ esaá meso eni ákwe uwaya mme né mbe ushu muú ayi ajwɔlé né mfaá geluoge gefwa eyigémbɔ, ánógé ji muú ayi alú mebe te kwyakwya ne kwyakwya,

¹¹ aké, “Ata esé Esɔwɔ, wɔ ɔkwané mansε ηgɔ, enógé ne uto. Néndé wɔ ne ɔkwyε unó uko ndere ejíi wɔ né metɔɔ ne ɔkwyεé ubi ne ɔpyεé ubi úlú.”

5

Gebagé ηwe eyi ápwiré pwiré ne maá egóηme

¹ Genó eyigé fɔ eyigé me ngené elé gebagé ηwe eyi ápwirépwire né ebwɔnyε muú ayi ajwɔlé né geluógé gefwa. Né gebagé ηwe yimbɔ, ásá unó wyε mbe ne meso ne ádyε geji ne emá né malu akénéama.

² Ne nge ekiénné Esɔwɔ ewé ewyaá ncha, egige kénké eké, “Waá akwané mambea emá ewé ádyεé né gebagé ηwe yimbɔ anéné geji?”

³ Ye muú fɔ apó yé né mfaánebuú, fa mme yé né malɔ áwuú bɔ ayi ákaáge

néne gebagé ηwe yimbɔ akuú genó eyi gélú mmu.

⁴ Ne nlɔ manli segé segé néndé yé muú fɔ apó ayi ákwané manené gebagé ηwe yimbɔ akuú genó eyi gélú mmu.

⁵ Ne muú ama né geluágé ákpakpa bimbɔ aké ne me, “Óligé sé, gé, muu ayi ákuú ji genyanyagé ntoóné Juda, ji alú ntó mpyáne mfwa Devid ammye apwɔ bɔɔ mawámé bií. Gétú eyigémbɔ, ji ne akaáge bea emá ewémbɔ malu akénéama ne anéné gebagé ηwe yimbɔ.”*

⁶ Ajɔógé mbɔ, ngé maá egóηme áténé kwɔkwɔlé ne geluógé gefwa eyigémbɔ, alú eké ábɔ áwá me ji. Menya eyi elú mebe eni ne ákpakpa bimbɔ, ánɔ ji mme. Ji awyaá ambya akénéama ne ame akénéama. Ame yimbɔ atené né mandoó akénéama ayi ápyε utɔɔ Esɔwɔ. Ne Esɔwɔ atɔ áji né mme meko.

⁷ Ne maá egóηme yimbɔ achwɔ se gebagé ηwe eyimbɔ ayi ápwirépwire ne ebwɔnyε muú ayi ajwɔlé né mfaá geluógé gefwa.

⁸ Aségé mbɔ, menya yimbɔ eni ne ákpakpa bimbɔ esa meso eni ákwe uwaya mme né mbe ushu wuú. Ne yéndémuú né geluágé ákpakpa bimbɔ ne menya yimbɔ áwyaá nenke né ebwɔ ne geku eyigé akwyεé ne gul. Yéndé gekú gegbeé ne unó bi unóme gebe gelógélɔ. Unó ube bina utené mbaá mmyemenene bɔɔ Esɔwɔ.

* 5:5 Elú wáwálé nnó: Nenke elé genóge ákwelé ubée ne geji.

⁹ Ne εβωδ άκwa εκwδ meke εwέ yέ muú fδ άλά άλύ dankwa άké, “Wδ okwané mansε gebagé ηwe eyi gepwiré ohea εma εwέ άdyεέ wyεέ, néndé άwά wδ, manoó mmyε ami magbele mana gejamégé bδδ nnó abε bδδ Εsωwδ. Bδδ bina atané né malδ mme mako, ufo ufδδ bδδ. Abi άjδgέ mejδδ εma ne abi άjδgέ mejδδ chάchá.

¹⁰ Ne opyε εβωδ άλύ εκwδ ampyεέ upε né gefwa eyigé Εsωwδ se άgbárege. Ne εβωδ άgbárege nyε gefwa fa mme.”

¹¹ Ne nké mmage pε, nge ne nwu meko gejamégé makiénné Εsωwδ ayi yέ muú άλά άkágé pa ndere atene anδδ geluδgέ gefwa, ne menya eyimbδ eni ne άkpakpa bimbδ.

¹² Ne makiénné yimbδ άkálé kenké άké, “Maά εgδηme ayi abδ awáne άkwane mansε uto uko, ne gefwa, ne denγα, ne εshyε, ne ενόgέ, ne ηgδ ne matame.”

¹³ Ne nwu ntó unó uko εbi Εsωwδ akwyεέ, εbi úlú né mfaánebuú, εbi úlú fa mme, εbi úlú né malδ aló ne εbi úlú mmu εβεέ mega ne unó uko εbi úlú yéndé mbaá, ukwane uké, “Matame, ενόgέ, ηgδ ne uto uko ubε ne muú ayi ajwδlé mfaá geluδgέ gefwage maά εgδηme te kwyakwya ne kwyakwya.”

¹⁴ Ukwage mbδ, menya yimbδ eni ekame εκέ, “Aμεn” ne άkpakpa bimbδ άkwε uwya mme ánógέ Εsωwδ ne maά εgδηme.

6

Maά εgδηme abea malu

εma ayi mbε άkéné né ηwe ayi άpwiré

¹ Nδere mpelé, nge nkane Maά εgδηme abea melu εma εwέ mbε né geluδge malu akénéama ayi adyεέ né ηwe yimbδ. Ne nwu meko menya ama né geluage menya eyi meβε eni, ndere ajδδ ne meko kenké εκέ néfé aké, “Chwδ we.”

² Mpege, nge mpδ mekagala pópó. Muú ayi ajwδlé mfaá agbare embeé né εβwδ ne άchyεέ ji ela gefwa ne akene ajyε ndere muú ayi ajyε mmyε mε ummyε apwδ ne amage pwδ nyε.

³ Ne ji ábeagé melu εma εwe εgbeé malu apea nwu meko menya ayi agbeé menya epea ndere ajδδ aké, “Chwδ we.”

⁴ Ajδgέ mbδ, mpδ mekagala megεle atane achwδ. Ji achyεέ muú ayi ajwδlé mfaá uto ne gekpekpegé aparanja mamfere nesδ fa mme nnó bδδ άmmyεge áwané ate.

⁵ Amá ábeagé melu εwέ εgbeé malú aleé, nwu meko menya ayi agbeé menya eleé, ndere ajδδ aké, “Chwδ we.” Mpege, nge mpδ mekagala megile ne muú ayi ajwδlé mfaá agbare elómé né εβwδ.

⁶ Nwú meko ayi alú εκέ meko muú ndere atane né geluagé menya yi meβε eyimbδ eni άjδδ aké, “Ekpoko Flawa εma, elú né ηka utδδ bií uma ne makpoko barle aleé alú ntó ηka utδδ bií uma. Ne ochoge fδ mbwε maweé ne mmδδ.”

⁷ Ne ji amá ábeagé melu εma εwέ εgbeé malu ani,

nwú menya mebe ayi agbee menya eni ndere ajɔ́ aké, “Chwó we.”

⁸ Mpege, nge mpo mekagala ayi ala beé ne muú ayi ajwólé né mfaá akamégé negbo. Ne muú ayifo, ayi akwóle ji meso, akamege melo áwuú bɔ́. Achyéé ebwó uto nnó akare mme meko né malu aní, áwá bɔ́ né melu ema ne bee, mesa, ufó ufó mameé ne menyá eyi epyéé efɔ.

⁹ Maá egɔɔme ábeagé melu ema ewé egbeé malu ata, nge né nteé geluógé upe Esɔwɔ mandoó bɔ́ abi áwané gétúgέ mekomejɔ́ Esɔwɔ ayi ebwó ágaré.

¹⁰ Ne mandoó bɔ́ Esɔwɔ bimbo, ájɔ́ kenké aké, “Eh Anyata Esɔwɔ, wɔ ɔlú muú ukpea ne bɔ́ ákage áneré metɔ́ ne wɔ. Ebelege mbo nnó ne wɔ ɔsɔ mpa bɔ́ mme abi áwané esé, ɔshuú ebwó amu manchyéé ebwó efwyale?”

¹¹ Ajɔ́gέ mbo, áchyéé yéndemuú bwó ewule pópó, ne ágaré ebwó nnó ákoó metɔ́, ágilé kpaá téé mpa ate aɔɔme ebwó abi ápyéé utɔ́ Esɔwɔ, ebwó abi áwané ákwanege ndere Esɔwɔ akélege.

¹² Ne maá egɔɔme ábeagé melu ema ewé egbeé malu akene, nge ndere mme anyigé ne eshye tegetege. Nmeé ebwólé elá megilé eké ndeé nekwi ne mfaá ntó agelé chuú eké manó.

¹³ Ambe átane mfaá ákwe mme eké umpome genɔ́ fik ebi ula ugelé wó, ukwene gébé mbyo metometo anyigé ubi.

¹⁴ Nebuú neseé eké gebɔ eyi muú apwiré afeé ne mbaá ayi gebó gélu. Yéndé mekwε kpaá ne mewaá metɔ́ nnyi áferé ewu né melu wuú.

¹⁵ Ne afwa mme meko, bɔ́ kpakpa, ákpakpa bɔ́ bee, bɔ́ abi awyaá gefwa, anɔ́ bɔ́, ne bɔ́ ako choncho ne áfwε ne abi alá ápó áfwε ábó ájyεé bií né mmu ambu maba ntaá ne meso matarave ayi álú né mfaá makwε kpakpa,

¹⁶ ákalé ákuú maba ntaá ne makwε kpakpa aké, “Kwege débií esé nnó ékágé muú ayi ajwólé né mfaá geluógé gefwa age esé ne nnó ékágé maá egɔɔme achyéé esé efwyale.

¹⁷ Néndé gekpékpé bií ebi Esɔwɔ ne maá egɔɔme achyεge bɔ́ efwyale ukwóne, ne ndémuú ákágé bo efwyale ewémbɔ?”

7

Afyε geloge Esɔwɔ né mampwε usad dele bɔ́ Esɔwɔ ukénéama meso eni

¹ Unó bina uko ukógé, genó eyi me mma nge, elé makiénné Esɔwɔ ani. Átene né manjú mme ani, agbeé mati mbyo ani, ayi atanege né manku mme yina nnó ékágé mbyo ammyεge né mme yé ebé lé né ebeé, ne nnó ékágé amugé unɔ́.

² Ne nge ntó ekiénné Esɔwɔ ewé fɔ, etane né egbe ewé ηmeé etanege, egbare gelogé Esɔwɔ muú alu mebe eku makiénné Esɔwɔ yimbɔ ani kenké, ayi Esɔwɔ achyéé áji uto manchɔ mme ne ebeé mega,

³ eké, “Ténégé kpe, désage lyaá mbyo áchó mme, ebeé

mega, ne unɔ́ mewaá kpaá te esé denerege manlo baá défwε Εσωω esé né mampwε ne gelogé Εσωω.”

4 Ne nwú nnó mpa bɔ́ Εσωω abi álo εbwó né mampwε ne gelogé Εσωω eyigé na, alú usaá dele bɔ́ ukénéama meso eni. Bɔ́ bina atane né matoó Isrēli áfyaneapeá.

5 Né ntoné Juda aló dele bɔ́ áfyaneapea.

Né ntoné Ruben aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Né ntoné Gad aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

6 Né ntoné Ashyε aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Ntoné Naftali aló dele bɔ́ áfyaneapeá.

Ntoné Manase aló dele éfyaneapeá.

7 Né ntoné Simyon aló dele éfyaneapeá.

Né ntoné Levi aló dele éfyaneapeá.

Né ntoné Isaka aló dele éfyaneapeá.

8 Ntoné Sebulo aló dele éfyaneapeá.

Né ntoné Josef aló dele éfyaneapeá.

Né ntoné Benjamin aló dele éfyaneapeá.

Njuné bɔ́ átené né mbe ushu Εσωω ne Maá εγωημε

9 Genó eyigé na gekoge, nke mpele, nge njuné bɔ́ abi yé muú alá ákágé pa fó. Bɔ́ bina átané né malɔ́ mme meko, yéndé ntoó ufɔ́ ufɔ́ bɔ́, ne ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́. Áfyε mandeé pópó, ágbaré mame né amu átene né mbe geluoge gefwa ne mbe ushu Maá εγωημε.

10 Ajógé kenké áké, “Εσωω se, wɔ́ muú ɔjwólé mfaá geluoge gefwa, enyú ne Maá εγωημε ne défererege esé né éfwyale gabo.”

11 Ajógé mbɔ́, makiénné Εσωω ako átené áno geluoge gefwa, ákpakpa bimbɔ́, ne menya yimbɔ́ eni eyi elú mbe. Ne εbwó ako ákwe uwyá mme né mbe geluoge gefwa ánogé Εσωω,

12 áké, “Amēn, mejé, ne ηγω, ne denɔ́, ne matame, ne enógé, ne utó ne eshyε ube ne Εσωω sé te kwyakwya ne kwyakwya Amēn.”

13 Muú kpaá ama né geluoge ákpakpa bimbɔ́, agii me áké, “Ndé bɔ́ na áfyéé mawulé pópó, átané éfó?”

14 Me nshuú ji meko nké, “Ata nkaá wó, wɔ́ ne ɔkaá mbaá ayi εbwó átané.”

Ne agaré yé me aké, “Gé bɔ́ abi ákpene né gekpekpe éfwyale, átene ne eshyε kpaá te átané chánéné na. Ébwó áshwóné mawulé bwó ne manoó Maá εγωημε, alá pópó.

15 Ne gétú eyigémbɔ́ ne εbwó átené né mbe geluoge Εσωω, ápyéé utɔ́ ndere ampyéé ure Εσωω ne mmu εcha ure wuú yéndégébé. Ne ji ayi ajwólé né mfaá geluoge gefwa abeé nyε ne εbwó, abame εbwó.

16 Ébwó ábeé se mesa, mmwólé manaá epyε sé εbwó, ηmεé edoó sé εbwó ne menyammyε ntó ásonegé sé εbwó.

17 Néndé Maá εγωημε muú alú kwókwólé ne geluoge gefwa eyigé na ne ábame

εβwó nkane membame magoηme. Ne ajame nyε εβwó áfé ne baá anyi ayi awyaá manaá ami machyεge geηwá eyi gélágé byεé. Ne Εσωω ntó atilé nyε εβwó manse ako né ame.”

8

Maá εgoηme abea melú ema ewé egbeé malu akénéama

¹ Ne Maá εgoηme ábeage melú ema ewé egbeé malu akénéama mbaá meko né mfaánebuú ákwené álá tómeé né genóge gebagé nchwa neke.

² Εpyεge mbó, nge makiénné Εσωω akénéama ndere átené né mbe ushu Εσωω. Achyεé áji mbá akénéama.

³ Ne ekiénné ewé fɔ εgbaré maá gekú ayi ákwyεé ne gul echwóó tené né mbe geluó eyigé áswó unó bi úwya gebe gelógéló. Achyεé ewú gejamégé unó gebe bina nnó echo ne mmyemenene bóó Εσωω ako, enere mfaá geluó eyigé ákwyεé ne gul eyigé gelú né mbe geluógé gefwage Εσωω áswó áchyεé mbaá Εσωω.

⁴ Ndere εswó unó gebe εbimbo, amuawe choncho ne mmyemenene bóó Εσωω, átane né amu ekiénné Εσωω ewémbo áfe né mbaá Εσωω.

⁵ Εpyεge mbó, ekiénné Εσωω ewémbo efere ujenje mewε né mfaá geluó eyigémbo, εfyε ne mmu maá gekú yimbo efome fa mme. Εfómégé mbó, mbaá áwyale, mamfeé anyane gbangban, gasama akεle mamamama,

ne mme anyigé tége tége ne eshyε.

Makiénné Εσωω ayi mbe ani afome mbaá εβwó

⁶ Ne makiénné Εσωω yimbo akénéama ayi ágbaré mbá akénéama, ákpome mmyε mamfome.

⁷ Ekiénné ewé mbe éfomege mba áwuú, makankoma ne mewε echware ne manoó ekwe fa mme. Ne mewε ewémbo ekaré mme né malu aléé, εsw melu ema kpákpá choncho ne unó ne byaá mewaá.

⁸ Ekiénné Εσωω ewé egbeé apeá éfomege mbá wuú, áfome genó gefo ne mmu εbeé mega eyi gelú eké gekpékpégé mekwe ewé mewε elúlé wyε wum wum wum. Genó eyigémbo gekwege gekare εbeé mega né malu aléé, melu ema elá manoó manoó.

⁹ Ne yéndégenó eyi gelú wyéε gegbo, ne masogeka ayi alú wyε áchóó.

¹⁰ Ewé egbeé aléε efomege mbá wuú, gekpékpégé membe ayi age nege eké gelógé elwe, atane mfaá akaré manyi mme malu aléε akwe né melú ema choncho ne baá anyi abi kókóó.

¹¹ Membe yina ákamege nnó, “Unywone.” Ne melu ema ewé membe yina akwene wyε, né geluage malu ayina aléε ela nywone nywonege. Gejamege bóó abi anyuú manaá ami matane wyéε ágbo.

¹² Ne ekiénné Εσωω ewé egbeé makiénné ani, éfomege mbá wuú, ákarege ndere ηmeé, mfaá, ne ambe ágenege

sé né malu aléé, melu ɛma ɛkwe kendeé. Ne akarege gébé ɛyigé utuú uwyage né malu aléé mfaá ne ambe ágene sé ne melu ɛma wó. Wyɛmbɔ ntó ne ɛpyéé ne bii ne ɲwɔmese.

¹³ Ne mbwɛ amɛ nké mpɛle, ngɛ ndere nenyá nelyenege tɛ mfaá, ne nwu ndere nejbóge kenké neké, “Eboó nyɛ, ɛboó nyɛ, ɛboó nyɛ ne boó abi álú né mme gebégé makiénné ɛsɔwɔ ayi álaá áléé áfɔmege mbá bwó.”

9

Ekíénné ɛsɔwɔ ɛwé ɛgbeé makiénné ata ɛfɔme mbá wuú

¹ Ne ekíénné ɛsɔwɔ ɛwé ɛgbeé makiénné ata ɛfɔmege wuú mbá, mma ngé membe fɔ atané mfaá, akwe mme. Achyɛé ji agbógóló ayi ane-nege gepyɛé ɛyi gélagé pó ne kwyakwya.

² Ne membe yimbɔ anenege meno gepyɛé ɛyigémbɔ, amuawɛ atane wye eké amuawɛ laáwa. Amuawɛ yina agbe ɲmɛé né mfaánebuú mbaá akwe gemuagemua.

³ ɛgome ɛtane né mmu amuawɛ yimbɔ ɛkwe fa mme. Achyɛ ɛwú uto mantyɛ boó wye ndere ɛbi ngat áwyaá fa mme.

⁴ Agaré ɛwú nnó ɛpyege fɔ genó gebo ne jyage fɔ, yé ɛbé lé dambyanja ne yéndé gefógé genó, ɛpyɛ lé genó gebo ne boó abi alá ápó ne gelogé ɛsɔwɔ né mampwɛ bwó.

⁵ Achyɛ fɔ ɛwú uto nnó éwá ɛbwó wó, alya élé ɛwú nnó ɛtyɛ ɛbwó né bɔ amfaá áta. Ne

ubale ɛbi ɛbwó áwuú nyɛ ube wye ndere ɛbi ngat atyɛé muú.

⁶ Né amfaá bimbɔ áta, ákelege nyɛ negbo nnó newa ɛbwó ágene. Néndé yé lé ɛbwó áshyage negbo, negbo nebéé fɔ ɛbwó kwókwólé.

⁷ ɛgome ɛwéna, elú eké mpó mekagala ɛyi áfyɛ eji unó manjyɛ bee. Akwere ɛwu unó fɔ né makpo, unó bimbɔ úlú eké délaré gefwa ɛtiré ákwyɛé ne gul, ne mashu ɛbwó malu eké mashu akwaá.

⁸ Mejwɛ bwó ɛshya metyɛé eké mejwɛ andée ne manɛné bwó álú eké ayi genyanya.

⁹ Akwere uwya yéndé ɛgomé ne gebagé gese ɛyigé boó abi ájyɛé bee ákwerege né uwya. Gewya ɛyigé ubagele bwó upyɛé gélu eké gewyage mboó gese uka upea ayi mpóó mekagala ɛjame ne gatele ɛjyɛé bee.

¹⁰ ɛgome ɛwémbɔ ɛwyaá magyɛé eké magyɛ ngat. ɛwya uto né magyɛ bwó matyɛé boó né bɔ amfaá áta.

¹¹ Ne muú ayi álú mfwa bwó, élé ekíénné ɛsɔwɔ ɛwé ɛgbare agbógóló gepyɛé ɛyi gélagé pó ne kwyakwya. Boó Hibru akú ekíénné ɛwéna nnó Abadɔn. Ne boó Grek ákuú ɛwú nnó Apolyɔn (ula utene nnó mencho unó).

¹² Néɲáne ɛfwyale ɛniné mbe nekoó, wúgé ayifɔ apea alú chwóó.

Ekíénné ɛsɔwɔ ɛwé ɛgbeé makiénné akéné ɛfɔme mbá wuú

¹³ Ne ekíénné ɛsɔwɔ ɛwé ɛpyɛé makiénné akéné, ɛfɔmege mbá wuú, nwú meko muú fɔ ndere atane né manɲkú

ani ayi alú né gelú eyigé ákwyéé ne gul eyigé gelú né mbe ushu Esɔwɔ.

¹⁴ Meko yimbɔ ajɔ́ ne ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ aké, “Kaá makiénné ani ayi áfené kwákwólé ne ebéé kpa ewé ákuú nnó ebéé Yufretis.”

¹⁵ Ne ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ ekaá ayina ani. Elé né nchwónেকে eniné na, né bíí ebi na, mfaá ayina ne ημεέ eniné na, ne Esɔwɔ abelé me nnó makiénné ayina ákáré bɔ́ abí álú fa mme malu áléé, áwá melu ema.

¹⁶ Agare me aké mpa ekwɔ bɔ́ abí ákwɔme né mfaá mpó mekagala ájyéé bee aja kpaá apwɔ, alú bɔ́ delé ne bɔ́ delé.

¹⁷ Né ame gejya yina, ngé mpó mekagala ne bɔ́ abí ájwólé mfaá eji. Bɔ́ bimbɔ áfyéé uba useé ummye ebi bɔ́ bee ákwerege né uwya. Ubaá useé bina ugelege eké mewε, uwyaá ugile nkane genó eyigé ákuú nnó Safaya, ne úlú ntó ekwɔekwɔ eké genó eyigé ákuú nno solfo. Mpó eyina ewyaá makpo eké makpo genyanya. Mewε, ne amuawε, ne solfo etanege eji né meno.

¹⁸ Unó bina uléé, ebi uwáne bɔ́ ubi utané né mano mpó eyimbɔ, mmye eké mewε, ne amuawε ne solfo ukare bɔ́ abí alú fa mme né malu áléé uwa melu ema.

¹⁹ Néndé eshye mpó eyina etanege elé né manó ne magyε ebwɔ́. Magyε bwɔ́ áwya makpo eké mmyɔ. Elé ne magyε ebwɔ́ yina, ne echulé bɔ́.

²⁰ Ne bɔ́ abí unó bina ula uwa wɔ́, ályaá fɔ́ gabo ayi

ebwɔ́ ápyéé wɔ́. Anógé wyε aló nchyε ne aló uka abí ákwyéé ne gul ne seleba akwyéé ntó ne afyaákó, mataá ne unɔ́. Yé elé aló uka bina, alá áwuú, alá ágené ne alá ákené fɔ́, ebwɔ́ ánógé wyε abí.

²¹ Ne ályaá fɔ́ ntó bɔ́ manwáne wɔ́ yé elé mafoó manyε, manane tametame ne ejo manjo ályaá wɔ́.

10

Jɔn agé ekiénné Esɔwɔ né ame gejya ndere egbaré gebagé ηwe eyi apwire

¹ Ne mma ngé gekpékpégé ekiénné Esɔwɔ ewé fɔ́ né ame gejya, etane né mfaánebuú eshulege mme. Ndere ewú eshwɔ́, geko gefyale ewú mmye eké ndeé, ne embya meshu egyaá ewú né mekpo, ushu bíí ushwanege eké ημεέ ne uka ebíí ntó úlú eké ukwa bí mewε elúlú wyéé.

² Egbaré gebagé ηwe ayi abɔ́ apwire, nana gelú fuú né ebwɔ́ wuú. Echoó geka jíí eyi ebwɔnyε né ebéé mega ne eyigé ebwɔbe né mewaá.

³ Ejɔ́ kenké ekále eké meko genyanya. Ekalege mbɔ, néfe nnyá nekame gbangban ndɔ́ ekénéama neshuú ewú meko.

⁴ Ne nefe enina neyáge mbɔ, nké nsa genó eyigé me nwuú nejɔ́, nké nwuú meko muú fɔ́ atané né mfaánebuú ajɔ́ ne me aké, “Jsage fɔ́ genó eyigé nefe enina nejɔ́, bele geji ne metɔ́ wyéé.”

⁵ Ne ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ ewé ngenε etene né mewaá né ebéé mega, ebwεé ebwɔnyε wuú né mfaánebuú.

6 Ekele mabɔ Ɛsɔwɔ, muú alú mebe te kwyakwya, muú akwyéé mfaá, mme, ebeé mega, ne yéndégenó eyi gelú wyeé eké, “Njógé wáwálé nnó gébé gechɔ́ gepó esé.

7 Yémbɔ ekiénné Ɛsɔwɔ ewé epyéé makiénné ákénéama efómégé mba awuú, Ɛsɔwɔ apyéé nyé unó bi ji abó ábelé bibí upye wáwálé ndere ji agaré bɔ́ utɔ́ bií bɔ́ ekpávé Ɛsɔwɔ nnó upye nyé.”

8 Ne mako ayi me mbɔ nwuú atane mfaánebuú ama ajɔ́ ne me aké, “Chwɔ́ sé gegbagé ηwe yimbɔ né ebwɔ ekiénné Ɛsɔwɔ ewé echoó geke ebeé mega ne geke mewaá.”

9 Ajógé mbɔ, mfe mbaá ekiénné Ɛsɔwɔ ewémbɔ, ngii ewu nnó echyéé me gebagé ηwe eyimbɔ, ejɔ́ ne me eké, “Se geji onyé, gebɔ́ge nyé wɔ́ né meno eke nnywɔ́ yémbɔ gekwɔ́négé wɔ́ une genywɔ́nege nyé.”

10 Ne nse gebagé ηwe eyimbɔ né ebwɔ wuú nnyé. Gebɔ́ge me né meno eke nnywɔ́ ne gekwɔ́nege me né une gelá nywɔ́ne nywɔ́nege.

11 Nyége mbɔ, ágaré me aké, “Ɖbɔ́ maá ma garé genó eyi gepyéé nyé ne bɔ́ malɔ́ mme meko, ufɔ́ ufɔ́ bɔ́, ufɔ́ ufɔ́ mejɔ́ ne afwa.”

11

Ɛsɔwɔ atɔ́ bɔ́ ekpávé apeá

1 Unó bina ukogé, áchyéé me meto ewé ámege unó wyeé. Ne Ɛsɔwɔ ajɔ́ ne me aké, “Chó méé echa upe wa ne gelúgé upe. Pa ntó bɔ́ abi ánogé me wye.

2 Yémbɔ, ɔmege fɔ́ dachi echa upe wa, lyaá ji néndé me nlyáá ji mbaá bɔ́ abi alá ápó bɔ́ Jus, nnó ágbaré gefwage bwɔ́ né melo ukpea wa né bɔ́ ámfáá usa upea meso epea.

3 Ne ntɔme nyé bɔ́ ba apeá abi ágaregé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, nchyege nyé ebwɔ́ uto mangaré bɔ́ genó eyi me mpye nyé. Ne ágaregé nyé geji, áfyéé mandeé nekwi né ndo dele meso usaá ufya ne eléé.”

4 Bɔ́ bina apeá ne álu eké unɔ́ Olif upeá ne alú ntó eké uluɔ́ matúlékanj upea ebi utene né mbe ushu Ɛsɔwɔ Ata muú ágbáregé gefwa mme.

5 Ne mbɔgé muú amuagé mampye ebwɔ́ genó gebo, mewé etanege ebwɔ́ né meno esɔ́ muú mawame ebwɔ́ yimbɔ, mbɔntó ne bɔ́ abi amuame mampye ebwɔ́ genó gebo, ábɔ́ mamgbɔ́.

6 Ebwɔ́ áwyaá uto magbaré manaá nnó ákwegé fɔ́ né gébé eyigé ebwɔ́ ágaregé mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ. Áwyaá ntó uto mambwɔ́lé manyi ála manoó manoó. Ne áwyaá ntó uto mantɔ́ mameé ufɔ́ ufɔ́ áchwɔ́ fa mme ndere ebwɔ́ ákelege.

7 Anerege mangaré mekomejɔ́ Ɛsɔwɔ, menya mebo ayi atané né gepyéé eyi geláge pɔ́ ne kwyakwya achwɔ́ mmye nyé ne ebwɔ́ apwɔ́, awá ebwɔ́.

8 Ne unkwɔ́ bwɔ́ ulaá nyé né metɔ́ melɔ́, melɔ́ kpaá ewémbɔ mbaá ayi aselé nya Ata sé áwɔme nya né gekwa. Ne mabɔ́ ami ákuú melo

ewéna né neka elé Sodom yé nnó Ijip.

⁹ Ufóó ufóó bóó yéndé ntoó, ufóó ufóó mejóó ne maló mme mako átane áchwóó ágene unkwá bwó né ndó eléé ne geba, ákamegé fó nnó muú ánií ubi.

¹⁰ Matóó ágóó nyé bóó mme meko ndere bóó bina ápea ágbóó, ne ápyéé nyé epaá gétúgé negbóné bwó, áwelé ate mako néndé mekomejóó Esowá ayi bóó bina ágaré ápyéé bóó mme áwú ubalé dóó.

¹¹ Yémbó ndó yina eléé ne geba ekogé, Esowá atómé gejulé eyi gechyége gejwá gekpe unkwá bóó bina né mmye ákwilé téné. Ákwilé gé mbó bóó ako abi ábóó ágené ebwó éfó ekwá ebwó né matóó dóó.

¹² Ne bóó bina ápeá, áwú meko muú fó ndere ákuú ebwó kenké né mfaánebuú, aké, “Kwogé déchwó wena.” Ne ndere bóó mawáme bwó ápelé, ebwó ákwá áfé né mfaánebuú né mmu gekó.

¹³ Wye né gébé eyigémbó, mme ányí gé ne eshye tegetege ákáré melo ewémbó né malú afya, ne upú ebi úlú né melu ema ukwe ne mmye muú ayi ágboó álú dele bóó akénéama. Bóó abi alá, éfó ekwá ebwó matóó ánógé Esowá muú olú né mfaánebuú.

¹⁴ Nenjáne éfwyale eniné negbée manjáne apeá nekoó, wúgé eniné negbeé áléé nechwóó.

Ekiénné Esowá ewé egbeé makiénné akénéama éfome mbá wuú

¹⁵ Ne ekiénné Esowá ewé egbeé akénéama éfómégé mbá wúu, nwú meko makiénné Esowá ndere ájógé kenké aké, “Ata Esowá sé ne muú wuú ayi ji ajyaá nnó ábé mempoó se awyaá uto mangbaré gefwa fa mme nana. Ne Esowá ágbáregé gefwa te kwyakwya ne kwyakwya.”

¹⁶ Ajóógé mbó, ákpakpa bimbó, esaá meso eni abi ájwolé mfaá uló gefwage bwó né mbe ushu Esowá ákwe mashu mme né mbe ushu Esowá áféé Esowá,

¹⁷ aké, “Ata Esowá, wá Muú Jpwoó amu, wá muú olu ne obó olú, esé déchyé gé wá matame néndé oléré gekpékpégé uto bi wá owyaá ne oló mangbaré gefwa jyéé fa mme.

¹⁸ Ne bóó abi abó alá apó fó Jus, ebwó ábóó metóó usóó ne wá dóó. Yémbó gébé gé eyigé wá oléré gé metóó usóó wye gekwóné. Ne gébé gekwóné eyigé wá osóó mpa bóó abi ágbóó. Gébé ntó gekwóné eyigé wá ochyé gé nsa mbaá bóó utóó byéé, bóó ekpávé Esowá ne bóó ako abi áfóó wá, abi anjea geme ne abi alá anjea wó. Ne gébé gekwóné eyigé wá owane bóó abi áwáne bóó ako abi áwáné bóó fa mme yina.”

¹⁹ Aféé ge Esowá mbó, gepú gé Esowá né mfaánebuú génene. Ne mengé mekwáá menomenyéé ewé etené mbaá menomenyéé ewé Esowá anyéé ne bóó bíí ndere elú né mmu gepú gé Esowá eyigémbó. Ne ngé ndere gasama akelé mamama, nefe nénya gbangban, mbaá

áwyale mme anyíi tegetege,
ne makaŋkoma akwene ge-
jame.

12

*Mendée fɔ ne mmyɔ ayi
ákuú nnó dragɔn*

¹ Né gébé eyigémbɔ, ngé
gekpékpégé genó fɔ eyi getané
né mfaánebuú. Ngé mendée
fɔ ayi ndée eyi ji afyéé elú ημεέ
ημεέ, anεrε uka bií né mfaá
mfaá. Akwere elá gefwa εwé
εwyaá ambe áfyaneápeá. *

² Mendée yina alú ne unε,
ne ndere nebyεé némyεé ji
ákalege gétúgé awuú ubale
nebyεé.

³ Ne mma ngé gekpékpégé
genóge fɔ eyi getané né
mfaánebuú, nké mpelé, ngé
gekpékpégé mmyɔ megεle,
ayi apyéé εfɔ, awyaá makpo
akénéama ne ambya afya.
Ne akweré maá elá gefwa né
yéndé mekpo wuú.

⁴ Akaregé ambe ayi alú né
mfaá né malu áléé, mmyɔ ay-
ina ase megyε wuú ajá melú
εma agβε fa mme. Akwilé
atεne né mβε ushu mendée
yimbɔ ayi alú mambyε maá,
agile nnó mendée yimbɔ
abyεgé maá ji abɔ ányεé.

⁵ Ne mendée yimbɔ abyε
maá wuú mende. Maá yimbɔ
ne abɔ́ mámβε mfwa né
malɔ mme meko. Agbaregé
nyε bɔ́ mme meko ne amu
matomato. Ndere ábyεné
maá yimbɔ, áchwɔ́ fɔ́ ji ákpa
ji áfé mbaá Εσωω né mbaá ayi
geluɔge gefwa jí gelú.

⁶ Ne mendée yina jimbɔ́
abó afé né mashwɔne mbaá
ayi Εσωω ákwyεé ábelé nnó ji
abe wyεé, akpε bu né ndɔ dele
meso usaá ufyane uléé meso
εfyá.

⁷ Εpyεgé mbɔ, ummyε
ukwe né mfaánebuú. Mfwa
makiénné Εσωω ayi ákuú ji
Mikεl ne aŋgba bií, ámyε ne
mmyɔ yimbɔ ne bɔ́ bií ntó.

⁸ Yémbɔ Mikεl ne aŋgba bií
ámmyε ápwɔ mmyɔ yimbɔ
ne bɔ́ bií ne ákamé sé nnó
mmyɔ yimbɔ ne bɔ́ bií ama
abe ne melú manjwólé né
mfaánebuú wó.

⁹ Abú gekpékpé mmyɔ
yimbɔ né mfaánebuú
áshulé fa mme chóncho ne
makiénné jí. Mmyɔ yina ne
ákuú nnó danchɔmeló, muú
mawáme, ji ne alú mmyɔ ayi
alɔ́ me tété nya mambwólégé
bɔ́ fa mme.

¹⁰ Ne nwú muú fɔ ajɔ́
kenké né mfaánebuú aké,
“Nana Εσωω εsé aferé bɔ́ né
εfwyale gabo, alere bɔ́ ako
uto bií ji awyaá né gefwa
eyigé ji ágbárege ne Kras,
Muú yi Εσωω akweré ji elá
gefwa ayi ji atɔ́mé alere ntó
uto bií fa mme. Néndé muú
ayi aténege né mβε ushu
Εσωω sé utuú ne ηwɔ́mésé
ápyε mpa ne aŋmé sé ábú ji né
mfaánebuú ashulé fa mme.

¹¹ Ne aŋmé εsé bina ammyε
ápwɔ ji né utó manoó Maá
εgóηme ami magbelé mme
ne abya melómélís ayi εbwɔ́
ágarége. Ne εbwɔ́ áσε yé
gerwá bwɔ́ eké genó wó ne
atεne nnó yé εβε elé negbo

* 12:1 Elú wáwálé nnó: Mfaá ayi ájógembɔ, elé mfaá ayi ágεnege ne utuú.

ebwó ágboó.

¹² Mfaánebuú ne bɔ́ ɔ́ ako abi ájwɔlegé wye, beége ne nechóchó. Yémbó ebɔ́ nyé ne enyú abi délú né mme ne mabéé mega néndé, danchɔmeló ashulé achwó báne enyú ne metɔ́ usɔ́ néndé ji akaá nnó gébé jí eyi gelaá géjásé wó.”

¹³ Mmyɔ yimbɔ agégé nnó ábú ji ashulé fa mme, alɔ́ mamfwénégé mendée yimbɔ ayi ábye né maá mende nnó awá.

¹⁴ Yémbɔ áchye mendée yimbɔ ukpékpé ubagele upeá ebi úlú eké ebi nanya nnó ályé né ájye ábí né mashwɔne mbaá ayi Esɔwɔ ákwye ábelé nnó ji abéé wye ábelé ji bu né anme áléé ne geba.

¹⁵ Ne mmyɔ yimbɔ awó manaá né meno, majá eké ebéé nnó ngbannyi ashwa mendée yimbɔ anó nnyi.

¹⁶ Yémbɔ mme apóó mendée yimbɔ, anené meno anyú manaá ami mmyɔ yimbɔ awó mako.

¹⁷ Epyegé mbɔ, mmyɔ yimbɔ metɔ́ esó ji dɔ́ ne mendée yimbɔ, alyá ajye nme ummye ne upyáne mendée yimbɔ, bɔ́ abi ábélege mabé Esɔwɔ ne bɔ́ abi ágaregé wáwálé ayi Jisɔs aleré né abya melóméló, nnó ebwó ne Mmyɔ yimbɔ atené né mbale ebéé mega.

13

Menya mebo ayi atáne né mmu ebéé mega

¹ Ndere mmyɔ yimbɔ aténe ewú, ngé menya mebo fɔ́

ndere atanege né mmu ebéé mega. Menya yimbɔ awyaá makpo akénéama, ne ambya afya. Akweré maá ela gefwa né yéndé embya wuú. Né mfaá yéndé mekpo wuú asa mabɔ wye ami machɔ́ mabɔ Esɔwɔ.

² Menya yimbɔ afulé mekwaálá, awyaá uka eké ebi menya fɔ́ ayi afulé maamyé ákuú ji nnó beé. Ne meno wuú elú eké menó genyanya. Ne mmyɔ yimbɔ achyéé menya mebo yimbɔ, uto ebií ne gekpekpegé eshye wuú nnó, agbaré gefwa.

³ Menya yimbɔ, mekpo wuú ema, elu eké abɔ ake gepa wye eyi gelú manwá ji wáne, yémbɔ gepa eyigémbɔ, gegbo mé. Ne bɔ́ mme meko alá mano mekpo fuú gétúgé genó eyina, áló mankwɔlege ji.

⁴ Ebwó ako ánogé mmyɔ yimbɔ gétúgé ji achyéé uto bií mbaá menya mebo yimbɔ. Ne ánogé ntó menya mebo yimbɔ ajógé aké, “Ndémuú alú eké menya yina, ne waá akágé mmye umye ne ji?”

⁵ Ne ályaa menya mebo yimbɔ nnó ádogé ebwɔ ewɔme áchógé mabɔ Esɔwɔ, ne ályaa ji ntó nnó aleré uto bií né usaá bɔ́ amfaá upeá meso epeá.

⁶ Menya mebo yimbɔ aló manlwerege Esɔwɔ, achɔ́ mabɔ mií ne ami bɔ́ Esɔwɔ abi álú né mfaánebuú.

⁷ Achyéé ji ntó uto nnó ammye bee ne bɔ́ Esɔwɔ fa mme apwɔ ebwó. Ne áchyéé ji ntó uto nnó, abe mfwa mbaá matoó mme mako, ufɔ́ ufɔ́

bɔɔ, ufɔɔ ufɔɔ mejɔɔ, ne malo mme mako.

⁸ Ne bɔɔ ako abi álú fa mme ánogé nye menya mebo yimbo. Ebwɔ bina ne te ula ulɔɔ mme álá asa fɔ mabo bwɔ nɔ mmu nwe ayi asame mabo bɔɔ abi ábɔɔ nye genwá eyi gélágé byé. Nwe yimbo elé ayi Maá egɔɔme ayi abó awáne.

⁹ Muú ayi awyaá matu áwú.

¹⁰ Yéndémuú ayi Esɔwɔ ajɔɔ mé nnó apye ji, apyene nye ji. Yéndémuú ayi Esɔwɔ ajɔɔ me nnó áwá ji ne aparanja, áwané nye ji ne aparanja. Ewéna elú elé majye mbaá bɔɔ Esɔwɔ nnó abɔ mankogé matɔɔ, áfyéé wye metɔɔ ne ji.

Menya mebo ayi dtane né mmu mme

¹¹ Ne mma nge menya mebo ayi fɔ ndere atanegé né mmu mme. Awyaá ambya apeá eké maá egɔɔme, ne ajógé mejɔɔ eké mmyɔ.

¹² Ase uto uko ebi menya mebo ayi mbe awyaá apye ukpekpe unó né mbe ushu wuú. Apyéé mme ne bɔɔ ako abi ájwɔlegé wye ánogé menya ayi mbe yimbo, ayi gepa eyi gelu manwá ji gegbóo.

¹³ Ne menya mebo yimbo, ayi atane né mmu mme, apye ukpékpé ufélekpa ebi ye ebelé mewe etane né mfaánebuú ekwe mme bɔɔ ako agé.

¹⁴ Abwɔlé bɔɔ abi álú fa mme né ufélekpa ebi ályaá ji apyéé né mbe ushu menya ayi mbe. Agaré ebwɔ nnó ákwyeé meló uka ayi afulé menya ayi abɔ akelé ji gepa eyi geké gewa ji yémbo álá gbóo wɔ.

¹⁵ Ne ályaá menya ayina nnó ato gejulé mbaá meló uka yimbo nnó ábɔ genwá, ajógé mejɔɔ, apye nnó áwá bɔɔ ako abi álá ánogé fɔ ji,

¹⁶ apye ntó áfyé bɔɔ ako gelo né egbe ebwɔnye yé ne mampwe. Abi álá aɔea geme wɔ ne abi aɔea geme, ubyá bɔɔ, afwa nka, afwé ne abi álá pɔ afwé, afyé ebwɔ uló mmye.

¹⁷ Apyembɔ nnó muú álá pɔ ne gelo eyigémbo ákpogé fɔ genó yé ebe elé mana genó anamé fɔ. Ne gelo eyigémbo geténé mbaá mabo menya mebo ayi mbe, yé ebe elé nɔmba ayi atané mbaá mabo mii.

¹⁸ Ewéna elú lé majye mbaá bɔɔ ako nnó yéndémuú abe ne denge né mechɔ ewéna. Ne yéndémuú ayi awyaá defɔɔ afere akaá ulaá geloge menya ayina. Geji geténe mbaá mabo mekwaá. Ne gelo jii elé “666”

14

Maá egɔɔme ne usaá dele bɔɔ ukénéama meso eni

¹ Ne nké mpelé, ngé maá egɔɔme ndere aténé né mfaá mekwe ewé ákuú nnó Sayɔn ne usaá dele bɔɔ ukénéama meso eni. Asa mabo Maá egɔɔme ne ami Nte wuú né mampwe ebwɔ.

² Ne nwú meko muú fɔ né mfaánebuú, meko yimbo awyale eké meko makɔne nnyi ne anyáne ntó kenké eké nefe. Meko ayi nwú mbo alú eké bɔɔ ákwelé bɔ dandyéé ebwɔ.

³ Ne njune bɔɔ bina ákwa ekwɔ meke né mbe geluɔge

gefwege Ἐσωω ne menya eni eyi elú mebe ne ákpakpa. Ne yé muú ayi ákágé ekwá ewéna apó, ekosé ebwó ambó ne ákaá. Ebwó bina ne álú bóó abi Ἐσωω áwené gemége ebwó né gabo fa mme.

4 Ebwó bina ne álú bóó abi ábele menyammye ebwó pópó yé andée alá akaá wó, gétúgé álú ubwyene. Ebwó ákwálege Maá egõhme ájye yéndé mbaá ayi ji ájyε. Alú bóó abi Ἐσωω áwené gemége bwó né gabo né geluage bóó akó abi álu fa mme. Ebwó álu ndere mbwe mbe ayi áchyεé mbaá Ἐσωω ne Maá egõhme.

5 Gebyó gepó fó ebwó né meno néndé ebwó álu pópó apó ne deba.

Makiénné Ἐσωω dléé ágaré mekomejóó Ἐσωω

6 Ne mma ngé ekiénné Ἐσωω ewé fó ndere elyenege té mfaá. Ekpa abya melóméló ayi álu te kwyakwya man-garé mbaá bóó maló mme meko. Yéndé ntoó, ufóó ufóó mejóó ne ufóó ufóó bóó.

7 Ejóó ne meko kenké eké “Fógé Ἐσωω ne nógé ji néndé gébé gekwané eyigé ji asóó mpa bóó fa mme. Ndere elúmbó, fege ji muú akwyεé mfaá ne mme chónchó ne mabéé mega ne ambu annyí.”

8 Ekiénné Ἐσωω ewé fó ewé egbeé makiénné ápeá echwó ntó, eké, “Babilón ákwe, meló ewé ebó elú meló ñgá ekwe ‘bur-rup’ ewó ñgma mme. Man-ane jii ayi ji anané tametame áchó maló mme mako. Man-ane ji yémbó alu eké elé mmóó

ne ji achyεé maló ayifó anyuú mapyεné ebwó.”

9 Ne ekiénné Ἐσωω ewé fó ewé egbeé makiénné áléé echwó ntó, ejóó ne meko kenké eké, “Bóó abi ánógé menya mebo ne meló uka wuú, ne ákame nnó menya yimbó afyεé ebwó gelo jii né mampwe ebwó yé né amu ebwó,

10 Ἐσωω achyεgé nye ntó ebwó efwyale. Efwyale ewémbó ebé nye eké mmóó matomato ami alá áchwaré ne maná wó, amí Ἐσωω afyεé né mmu ñkó wuú ayi metóó usóó. Ne Ἐσωω apyε nye ebwó ásoó né mmu mewε ewé elulé ne genó eyigé ákuú nnó sólfó. Ne ebwó ásogé nye né mbe ushu makiénné ukpea ne Maá egõhme.

11 Ne amuawε ayi atanege né mewε ewé esóó ebwó, átanenge nye wyε tanenge té kwyakwya ne kwyakwya. Bóó bina abi ánógé menya mebo yimbó ne melo uka wuú ne yendemuú ayi ákame nnó menya yimbó afyεé ji gelo eyi getene mbaá mabó mií, ugbeé mmyε upó ne ebwó utuú ne nwómese.”

12 Mechó ewéna elú elé majyεé mbaá bóó Ἐσωω nnó ákogé matóó ebwó. Ebwó bina ne ábélege mabe Ἐσωω ne áfyεé wyε metóó ne Jisós.

13 Ne nwú meko muú fó né mfaánebuú nkane ajógé ne me, aké, “Sa meko mejóó eyina: aké eló nana ejyεgé mbe metóó megómego ebéé ne bóó abi ágboó ndere áñkwólé Jisós Kras.” Ajógémbó Men-dóó Ἐσωω ekamé eké “Esh elú

wáwálé. Eɓwó ágbéegé nye mmye né utɔ́ ɛɓwó néndé nsa utɔ́ ulúlú ɛbi ɛɓwó ápyéé akwɔ́lege nye ɛɓwó.”

Jɔn agé ame geja ndere
Ɛsɔwɔ asɔ́ɔ nye mpa bóó né bii
bi kwyakwya

¹⁴ Ne nké mpelé, ngé geko eyi gelu pópó, ne muú fɔ ajwólé né mmu geko eyigémbɔ alú eké maá nte mekwaá, akweré ɛla gefwa ewé akwyéé ne gul. Agbaré nga mechyamechya né ɛɓwɔ wuú, nga yimbɔ awya geti getye getyéé.

¹⁵ Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ etane né echa upɛ Ɛsɔwɔ, ekú muú ayi ajwólé né mmu geko kenké eké, “Lɔ mankye mbwe ne nga wye ayi ɔgbaré, néndé gébé eyigé ákye mbwe gekwané ne mbwe ayi álu né mme ákwóné mankye.”

¹⁶ Ɛjógé mbɔ, muú yimbɔ né mmu geko afu nga wuú né mme, akye mbwe né mme meko.

¹⁷ Ɛpyegé mbɔ, ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ etané né mmu echa upɛ Ɛsɔwɔ né mfaánebuú. Ɛwú ntó egbaré nga mechya yimbɔ ayi ákuú nnó shekel.

¹⁸ Ne ekiénné Ɛsɔwɔ ewé fɔ, ewé ɛɓɔ́ uto epwó mewɛ etané kwókwólé ne geluógé upɛ Ɛsɔwɔ, ekúu ekiénné ewé egbaré nga mechyamechya ejɔ́ kenké eké, “Gé umpɔme unɔ́ ɛbi ákuú nnó gɛɛp, uwɔme né mme ugele. Cho sɔ́ uchóchó bwó ne nga ayi wɔ ɔgbaré mbɔ.”

¹⁹ Ɛjógémbɔ, ekiénné Ɛsɔwɔ ewémbɔ, ɛfu nga wuú fa mme,

ɛsɔ́re umpomé gɛɛp ɛbimbɔ, eju né mmu ejya ewé aɲamege ubi wye. Ejya ewéna ɛtène mbaá metɔ́ usɔ́ Ɛsɔwɔ ewé ji álerégé nye bóó.

²⁰ Ejya ewéna epófɔ né melo. Ɛfembɔ ne ájyale upɔme ɛbimbɔ manóó matané, makoó byɔ́ɔ́ɔ́ɔ́ eké ɛɛé. Metyéé ɛɛé manóó ewémbɔ elú usaá ɲkpa neke ufya. Ne ugome ɛɛé ewéna ulú genóge matyéé amu ápeá.

15

Makiénné Ɛsɔwɔ akénéama
áchwɔ́ ne ufɔ́ ɛfwyale
ukénéama

¹ Unó bimbɔ ukoógé, mma ngé gekpékpé gé genó gefɔ né mfaánebuú eyigé me nlá nkágé garé. Genéá ne gepwɔ amu. Genó eyigémbɔ elé makiénné Ɛsɔwɔ akénéama ayi akpané ufɔ́ ɛfwyale ukénéama. Ɛfwyale ewéna ne elu ewé kwyakwya néndé elé né ufɔ́ ɛfwyale bina ne Ɛsɔwɔ alerege nnó metɔ́ usɔ́ wuú ɛbye.

² Ne ngé genó gé fɔ eyi gelú eké ɛɛé mega. Gelú ɛféé ɛféé áchwaré ne mewɛ. Ne bóó abi ammyéé apwɔ́ menya mebo yimbɔ ne meló uka wuú, ne alá akamé fɔ nnó afyéé ɛɓwó gelo né mmye eyi geténe mbaá mabɔ mií wó, átené né mapeá ɛɛé mega ewéna ewé elú ɛféé ɛféé. Agbaré manke ayi Ɛsɔwɔ achyéé ɛɓwó.

³ Ne ákwa ekwɔ ewé Mo- sis muú utɔ́ Ɛsɔwɔ abɔ akwané ne ewé Maá egɔɲme abɔ akwane, aké, “Ata Ɛsɔwɔ Muú Ɔpɔ́ɔ́ amu, unó bi wɔ ɔpyéé ulú ukpékpé ne upwɔ́

amu. Wɔ ɔlu mfwa malɔ mme mako. Depɔ etye etiré wɔ ɔpye délu wáwálé ne cho.

⁴ Ata yé muú fɔ apɔ ayi álá afɔ wɔ, yé muú fɔ ntó apɔ ayi álá nógé wɔ néndé, wɔ mbií ne ɔlu muú ukpea. Bɔ malɔ mme meko ánogé wɔ néndé yéndémuú agé nnó depɔ etye etire wɔ ɔpye délu cho.”

⁵ Bɔ bina anerege mankwa ekwɔ ewéna, nké mpélé echa upe Esɔwɔ né mfaánebuú enené nge maá getoge ukpea Esɔwɔ né mmu.

⁶ Makiénné Esɔwɔ akénéama ayi agbaré ufɔ efwyale ukénéama átané né mmu echa upe Esɔwɔ ewémbɔ. Afye mandée pópó ayi ágenegé, ne yéndémuú bwɔ áni gebagé ndeé genɔ ji né ewɔme. Uba mandeé bimbɔ ugenegé eké gul.

⁷ Ne menya ama né geluage menya eyi elú mebe eni, achyéé makiénné Esɔwɔ ayina akénéama ukú ukénéama, ebi akwye ne gul, ukú ebimbɔ ugbeé ne metɔ usɔ Esɔwɔ muú alu mebe te kwyakwya ne kwyakwya.

⁸ Ne amuawe ayi alerege ngɔ ne utoó Esɔwɔ, agbeé né mmu echa upe Esɔwɔ ewémbɔ. Ne yé muú akágé kpé fɔ né mmu echa ewémbɔ, kpaá té ufɔ efwyale ebi makiénné Esɔwɔ yimbɔ achwɔ ne ubi ekogé.

16

Kwyakwya ufɔ efwyale ukénéama ebi Esɔwɔ achyege

¹ Ne nwú meko muú fɔ né mmu echa upe Esɔwɔ ewémbɔ

ndere ajɔ kɛnké ne makiénné yimbɔ akénéama aké, “Chóge dégbé genó eyi gelú né mmu ukú ebimbɔ ukenéama ebi ugbeé ne metɔ usɔ Esɔwɔ né mme.”

² Ajógé mbɔ ekiénné Esɔwɔ ewé mbe ejye gbé genó eyi gelú né mmu gekú jí fa mme. Egbegé mbɔ, ubobo dekpa etire denome ne démyéé deshulé né mmye bɔ abi áwyaá geloge menya mebo ne ánogé meló uka wuú.

³ Ne ekiénné Esɔwɔ ewé epyeé makiénné apea ejye gbé genó eyi gelú né mmu gekú jí né ebeé mega, ebwólé ela eké manó genkwógé muú. Ne yéndégenó eyigé gelú né mmu ebeé mega gegbo.

⁴ Ne ekiénné ewé epyeé makiénné áléé, ejye gbé genó eyi gelú né mmu ejí gekú né mabeé ne ambu nnyi, manaá mako mabwólé mala manó manó.

⁵ Epyegé mbɔ, nwú ndere ekiénné Esɔwɔ ewé ebɔ mannyi mako ejɔ eké, “Eeh wɔ muú ukpea. Wɔ muú ɔlu ne ɔbɔ ɔlú, mpa wye yi ɔsɔ alú cho.

⁶ Néndé bɔ áwá nya bɔ ukpea ne bɔ ekpave bye, wɔ ɔchye ebwɔ manó nnó ányú. Abɔ mbɔ lé nsa mbaá genó eyigé ebwɔ ápyeé.”

⁷ Ajógé mbɔ, nwú meko muú fɔ ndere atane né gelúgé upe Esɔwɔ ajógé aké, “Ata Esɔwɔ wɔ Muú Ɔpwɔɔ amu, mpa wye ayi ɔsɔ alú cho, ne wáwálé.”

⁸ Ne ekiénné Esɔwɔ ewé epyeé makiénné ani, egbé genó eyi gelú né mmu ejí

gekú né ημεέ, elyaá nnó ημεέ εδο βοό awú gekpɔsɔgé ubalé eké ebi mewε.

⁹ Ubalé bina upyεέ βοό álwerεge Εσωω muú εfwyale εwéna elú ji né amu, yémbɔ ákwɔré fɔ matɔó εbwó alyaa gabo ayi εbwó apyε, áfεgέ Εσωω wó.

¹⁰ Ne ekiénné Εσωω εwé εpyεέ makiénné ata, εgbε genó eyi gelú né mmu geku jíí né mfaá geluɔge gefwage menya mebo yimbɔ. Εgβεgέ mbɔ, mbaá ayi menya mebo yimbɔ ágbáregé gefwa jíí wyε ala gemuagemua. Ne akwaá ányεέ manɔmé gétúgέ ubalé ebi εbwó áwuú.

¹¹ Alwεré Εσωω muú alu né mfaánebuú gétúgέ ubale ebi εbwó áwuú, ne upa ebi εbwó áwya né mmyε. Yémbɔ ákwɔre fɔ matɔó bwó ályaa gabo ayi εbwó ábɔ ápyεέ wó.

¹² Ne ekiénné εwé εpyεέ makiénné akéné, εgbε genó eyi gelú né mmu geku jíí né εβεέ kpaá εwé ákuú nnó Yufretis. Εgβεgέ mbɔ, εβεέ εwémbɔ εwa meko, mampyε nnó afwa abi atane né εgbε εwé ημεέ εtanege agé meti ákoó.

¹³ Εpyεgέ mbɔ, ngé ubobo mandoó nchye áléé ayi álu eké bɔ mantwεre átané né meno mmyɔ yimbɔ ne meno menya mebo ne meno muú ekpávε ayi gebyɔ.

¹⁴ Mandóo yina elé aló nchye abi ápyε ufélekpa. Ajyε bané afwa mme meko nnó ánywεre εbwó mbaá ama ákpomé mmyε mamyε bee né

gekpékpégé bíí ebi Εσωω Muú Apwóó amu achwóó.

¹⁵ “Wúgέ, me nchwóó nyε eta nyú ndere menjo achwóó né gébé eyigé muú ala akaágé. Galógál alú ne muú ayi abεé peé, abelege mandeé jíí chanchá nnó ekáge ji akε gejɔgénε akpa mekpɔ unɔó.”

¹⁶ Ne mandoó nchye yimbɔ, anywεre afwa mme ako né melu εma. Akuú melu εwémbɔ né mejɔó βοό Hibru nnó Amagedɔn.

¹⁷ Ne ekiénné Εσωω εwé εgβεé makiénné akénéama, εgbε genó eyi gelú né mmu geku jíí né mmu gejulé. Εgβεge mbɔ nwú meko muú fɔ ndere atane né mmu gepúgέ Εσωω mbaá ayi geluɔge gefwage Εσωω gelu. Ajɔó aké, “Nneré yéndégenó.”

¹⁸ Ajógémbɔ, gasama akε mamamama, mbaá awyale wyɔwyɔ, mamfeé ányá gbangbanj ne mme anyigé ne εshyε. Gefɔó eyigé ákwaá alá álu dangé té mme alóó.

¹⁹ Mme anyigé mbɔ, melɔ kpaá ekaré né malu áléé, ne malɔ kpakpa né mme meko akwe. Ne Εσωω ate gabo ayi Babilɔn ápyεέ, ápyε ji anyú mmɔó ami malu né mmu ηkɔ wuú. Mmɔó amibɔ matene né metɔó usɔó Εσωω.

²⁰ Yéndé melɔ metɔó nnyi ne makwe kpakpa áseé.

²¹ Ne ukpékpε makankoma ayi gema genó eké usaá bɔ pɔη uta atané mfaá ákwe βοό né mmyε. Βοό álwεré Εσωω gétúgέ ubale makankoma ebi

* 16:21 Elú wáwálé nnó: Bɔ pɔη bina anɔó wyε eké uba simen upea.

ɛbwɔ́ áwu néndé, ubale bina
uja dɔ́. *

17

Gekpékpégé mendée eno

1 Ne ekiénné Ɛsɔwɔ́ ɛma né geluage makiénné akénéama ɛwé ɛgbaré ukú ukénéama ɛchwɔ́ jɔ́ ne me ɛké, “Chwɔ́ me nɛrege nyɛ wɔ́ ɛfwyale ɛwé Ɛsɔwɔ́ achyɛge nyɛ gekpékpégé mendée eno muú ajwɔ́lé né gejamégé mannyi.

2 Afwa mme ana manane tametame ne ji. Ne manane ayi ji anané tametame achalé bɔ́ mme ako ɛké élé mmɔ́ ne ji achyɛé ɛbwɔ́ anyuú mapyene ɛbwɔ́.”

3 Ne Mendoó Ukpea ɛchwɔ́ me mmye ne ekiénné Ɛsɔwɔ́ ɛwémbɔ́ ɛkpá me mfé né mashwɔ́ne. Njyɛge ɛwú, ngé mendée fɔ́ ndere ajwɔ́lé né mfaá menya mebo fɔ́. Menya yimbɔ́ alú megelemegɛle, awyaá makpo akénéama ne ambya afya. Asa gejamégé mabɔ́ wyɛé amí machɔ́ mabɔ́ Ɛsɔwɔ́ né menyammye wuú meko.

4 Mendée yimbɔ́ afyɛ mandée magɛle ne mandée gefwa, akwyɛé menyammye wuú ne unó densɔ́ ɛbi akwyɛé ne gul. Mataá ŋka ne unó ɛbifɔ́ ɛbi ujame ŋka dɔ́. Akuú ubi nnó pɛls. Agbaré amo ayi akwyɛ ne gul. Amo yimbɔ́ agbeé ne ubobo unó bi utɛne mbaá manane tametame jíí.

5 Asá mabɔ́ né nɛpwɛ níí amí matene né genó gefɔ́ ɛyigé bɔ́ alá ákaágé garé. Asá wyɛ áké, “Gekpékpégé

Babilɔ́n, mma andée eno ako, ne muú ayi ubobo unó bi upyɛé fa mme utanege ji né amu.”

6 Ne ngé nnó manoó bɔ́ Ɛsɔwɔ́ ne bɔ́ abi bɔ́ áwáne gétúgé ápyɛé genó ɛyi Jisɔ́ akɛlege mampyɛ mandée yimbɔ́ ɛké mmɔ́.

Ngégé nla meno mekpo fuú.

7 Yémbɔ́ ekiénné Ɛsɔwɔ́ ɛké, “Ulannó wɔ́ ɔ́laá meno mekpo fuú?” “Ngarége nyɛ wɔ́ genó ɛyigé muú alá ákagé garé ɛyi getome ne mendée yina ne menya mebo makpo akénéama ne ambya afya ayi akpane ji ákéne.

8 Menya mebo ayi ɔ́bɔ́ ɔ́gené mbɔ́, abó alú nya mebe, yémbɔ́ apó sé mebe. Atanege nyɛ né mmu gepyɛé ɛyi geláge pɔ́ ne kwyakwya akwɔ́ ɛwé. Ne ayyɛ nyɛ né mbaá ayi awáne nyɛ ji. Ne bɔ́ abi alú fa mme, abi tɛ ula ulɔ́ mme Ɛsɔwɔ́ alá asá fɔ́ mabɔ́ bwɔ́ né mmu ŋwe ayi ásame mabɔ́ bɔ́ abi ábɔ́ nyɛ geŋwá ɛyi géláge byé wɔ́ ágɛge menya yimbɔ́ aláá nyɛ mano mekpo fuú, néndé menya yimbɔ́ abó alú nya mebe ne nana apósé yémbɔ́ amágé chwɔ́ nyɛ.

9 “Mechɔ́ ɛwéna ɛkɛlege bɔ́ ábé ne denɔ́. Makpo menya yimbɔ́ akénéama áténe mbaá makwe akénéama ayi mendée yimbɔ́ ajwɔ́lé wyɛ.

10 Makpo yimbɔ́ ntó akénéama áténe mbaá afwa akénéama. Né geluage afwa bimɔ́, ata agbo mɛ, ama alú né gefwa nana, ama ayi alaá alú danchwɔ́. Achwɔ́gé

ágbárege nye gefwa jíí né mboó gébé.

11 Ne menya mebo yimbo ayi ábó álú nya mebe, ne nana álá ápó sé, agbeé mfwa ayi agbeé afwa aneé. Ne ji alú mfwa ama né geluage afwa bimbo akénéama. Ne ayye nye né mbaá ayi awane nye ji.

12 “Ambya yimbo áfya ayi wɔ ɔgéne mbo átené mbaá afwa áfya abi álá álú danse uto mamgaré gefwa, yémbɔ áchyege nye ebwɔ ne menya mebo uto mamgaré gefwa né nchwa neke ama.

13 Afwa bina áfya, ákamege nye meko ama, áchyéé eshye ne uto gefwagé bwɔ mbaá menya mebo yimbo.

14 Ebwɔ áhmeé nye ummye né Maá egɔhme. Yémbɔ, Maá egɔhme ne aɲkwólé bií abi ápyéé genó eyi ji akélege, ebwɔ abi Esɔwɔ akuú ne ajya ammye nye ápwɔ ebwɔ néndé ji alú mfwa ayi abɔɔ afwa ako ne Ata ayi abɔɔ bɔ Ata ako.”

15 Ne ekiénné Esɔwɔ ema ejɔɔ ne me eké, “Mannyi ayi wɔ ɔgene mbo, ayi mendée eno yimbo ajwólége wyéé aténe mbaá njune bɔɔ, ufɔɔ ufɔɔ bɔɔ, malɔ mme meko, ne ufɔɔ ufɔɔ mejɔɔ.

16 Menya mebo yimbo ne ambya afya ayi wɔ ɔgéne mbo, áji ne menya yimbo jimbo ápaá nye mendée eno yimbo. Afɔge nye yéndégenó eyigé ji awyaá, ályaá ji gejɔgéné. Afyéé nyé menyammye wuú ne áso ji ne mewɛ.

17 Néndé Esɔwɔ ne áfyéé mecho ewéna né matɔɔ afwa bina nnó ákamé meko ama,

achyéé utoó gefwage bwɔ mbaá menya mebo yimbo, nnó apye ndere ji Esɔwɔ akélege kpaá té yéndégenó eyigé ji Esɔwɔ ajɔɔ gepyeé wáwálé.

18 “Mendée ayi ɔgéné mbo, aténe mbaá melo kpaá ewé ewyaá mfwa ayi abɔɔ afwa malɔ mme mako.”

18

Melo Babilɔn ekwe

1 Unó bina ukogé, ngé ekiénné ewé fɔ ndere etané né mfaánebuú éshulé fa me. Ewya gekpékpé uto ne genbo eyi getane ji mmye gepye mme meko agéne.

2 Ne ejɔɔ kenké eké, “Gekpékpé mélo Babilɔn ekwé burup, ela lé melú ujwólé aló nchye ne mbaá ayi mandoó nchyéé ne denwyɔne debodebo ne etiré bɔɔ álá akií débigé wyéé.

3 Néndé manane ayi ji ánáne tametame achalé mme meko eké élé mmɔɔ ne ji achye ebwɔ anyú mapyene ebwɔ. Afwa mme ábelé ntó ne ji ne bɔɔ abi akene gesé fa mme ákwe gefwa gétúgé genɔge manane tametame jíí.”

4 Ne nwú ntó meko ayi fɔ ndere atane né mfaánebuú. Aké, “Bɔɔ ba, tanege délyaa jí ékágé dékpe mbwa ne gabo wuú, ne nnó ékágé dékpe ntó né efwyale ewé jí agene nye.

5 Gabo ayi jí apyéé mbɔgé ákwigé jí né nchwɛ akwɔnege né mfaánebuú. Ne Esɔwɔ ate gabo wuú.

6 Pyéé ne jí wye ndere jí apyéé ne enyú. Genó eyigé

ji apyéé ne enyú shuge ji amu manáne ápeá. Fyegé mmóó né mmu amo magbeé, déchwará mami matoó mapwó ami ji áchwaré achyéé bóó anyuú, déchyéé ji anyú mami.

⁷ Ne pyegé ji ágé éfwyale ne ali wye ndere ji áfegge geme jíí, ányéé apóge né mmu gabo. Ji adoó ébwó éwóme ajógé aké, ‘Me mfwa mendée mpó fó mekwí ne mbéé fó ne mesome kánka’.

⁸ Ne gétú eyigémbó, éfwyale éshúlege nye ji mmye né bíí uma ne mameé, mesome, ne emímí mesa. Ne asóó nye ji né mewé néndé Ata Esówó ese muú asóó mpa wuú, aŋea apwó amu.”

⁹ Afwa mme abi ábelé ne ji, ébwó abi ákpene mbwa ne ji ányéé né mmu gabo apóge ágegé nye amuawe ayi atanege né mewé éwé esóó ji, álilí nye alá ne mesome.

¹⁰ Ébwó átene tete gétúgé áfóó nnó ákpene nye né éfwyale ne meló Babilón, ájelege mmye ajógé aké, “Ébó ne wó nnó, Babilón gekpekpegé meló ne meló éwé eŋea geme, éfwyale éshulé wó mmye né nchwaneké ama.”

¹¹ Bóó abi ákene gese fa mme álilí nye alá ne masome néndé yé muú ayi áname unó gesege bwó apó sé.

¹² Yé muú apó sé ayi áname unó bi ébwó ákpoó. Unó bina elé gul ne seleba, mataá malómáló ne unó bi ujame ŋka dóó ákuú ubi nnó pels, eshyéé ndeé, ndeé afwa, ndeé megele ne gefógé ndeé ŋka

eyi ákuú eji nnó silk ne unó bi akwyéé ne ambya meshuú, unó bi ákwyé ne ufóó ufóó unóó ebi ugóó gebe unó bi ákwyé ne afyaákó, gese, ne gefógé ntaá eniné ákuú nnó mabel.

¹³ Unó ebifó ntó ebi alá name sé elé mawee ŋka ami manome gebe gelógéló, baá unóó abi apyé menyéé agóó ákuú abi nnó sinamum meéry, insent, ne frank-insent. Mmóó gref, mawee ne menyéé nkane: flawa melóméló ayi apyé bred ne mbeé gefógé nchi eyigé ákuú nnó whit. Ne utu nkane: mpó, magóŋme, mpó meka-gala, mboó gese uka úpeá ayi mpó meka-gala ejame ne ákwaá abi ákpoó nkane afwe. Yé muú apó sé ayi aname unó bina uko.

¹⁴ Bóó abi ákene gese ajógé nye ne ji aké, “Unó ulóúló uko ebi wó ókelege nnó ube ebyéé upó se. Ne unó uko ebi upyéé nnó wó óbe gbene ebi upyéé ntó nnó wó ókwó ŋgó omáge gé sé ubi.”

¹⁵ Ne ébwó bimbó abi abóó gefwa gétúgé ákene gese ne ji áténége nye tété ne efóó nnó ákpene nye né éfwyale ne ji, álilí kenké ne mesome,

¹⁶ ajógé aké, “Ébó nnó, ébó nnó ne Babilón meló kpaá. Babilón alú nyá eké mendée ayi abó afyéé mashyéé ndeé, mandeé magéle, ne mandeé gefwa. Akwyéé menyammye wuú ne unó desó ebi akwyé ne gul, mataá malómáló ne unó bi ujame ŋka dóó ákuú nnó pels.

17 Né nchwa neke ama gefwa jí geko geno.”

Bɔɔ ákpakpa abi áŋeá gеме né masogéka ne bɔɔ abi ákene wye, abi ápye utɔɔ né mmu, ne abi ákene gese né mmu, átenege nye tété,

18 ákálege gétúgέ ágéné amuawe ayi atanege né mewе ewé asɔɔ ji, ájelege mmye áké, “Cha oo, ndé melo ewé ekwone gekpékpé melo ewé.”

19 Ne áchwe matwɔ ágbе né makpo bwɔ, álílé nye ála ne mesome metɔɔ ájógé áké, “Ebo nnó, ebo nnó, ne melo kpaá, melo ewéna ne ebo elú melo ewé bɔɔ ako abi awyaá masogéka né ebeé mega ákwene gefwa wyeé gétúgέ gefwa eyigé ji awyaá. Yémbɔ né nchwanеke ama, yéndégenó eyigé ji awyaá genó.”

20 Enyú ako abi délú né mfaánebuú begé ne nechóchó néndé Eɔwɔ achɔ melo Babilɔn. Ne enyú bɔɔ Eɔwɔ, áŋgbá Kras ne bɔɔ ekpávé Eɔwɔ begé ntó ne nechóchó néndé Eɔwɔ asɔɔ me mpa wuú gétúgέ gabo ayi ji apyeé eta nyú.

21 Ajógé mbɔ, gekpекpегé ekiénné Eɔwɔ fo ebweé ntaá eniné nelú eké gekpékpégé ntaá eniné ákwɔɔ unó efome né mmu ebeé mega jegem-mm ejɔɔ eké, “Wye ndere ntaá eniné na nékwene ne eshye nechogeré, mbɔntó ne áfómege nye melo Babilɔn ne eshye, áchɔ ewu. Ndere elúmbɔ bɔɔ amágé gé nye se ewú.

22 Ne amágé wú sé meko nénke ení ákwele, makwa ayi akwané, ambya ayi áfómege ne mbá né melo Babilɔn. Ne yé muú deshweé ama ayi amágé be wyeé ápó. Ne amagé wú nye sé ndere muú akwɔɔ nchi né ntaá.

23 Ne yé bíí uma ntó gengbogé etúlékán gegénege sé wyeé. Yé epaá neba muú áwuú sé wyeé. Bɔɔ bíí abi ákene gese ne abɔ álu bɔɔ abi áŋea gеме fa mme yina, ne bɔɔ megyaá bíí abwɔlé maló mme mako ne depɔré megyaá bwɔ.”

24 Kwyakwya alu nnó Babilɔn áwá bɔɔ ekpávé bíí ne bɔɔ abifɔ ako abi álu bɔɔ Eɔwɔ. Ne manoó bɔɔ bina malu ji mmye chónchó ne ami bɔɔ ako abi áwáné né mme meko, ne Eɔwɔ achɔ melo ewéna gétúgέ gabo ewu.

19

1 Unó bina upyege mbɔ, nwú gewyagé meko eké, meko gejamégé bɔɔ né mfaánebuú. Akálege kenké áké, “Défée Eɔwɔ, ji ne aferege bɔɔ né efwyale gabo. Ji ne abɔɔ ŋɔ ne uto ukó.

2 Mpa wuú alú cho ne wáwálé. Ji afye gekpékpégé mendée eno yina né efwyale. Mendée yina ne achɔɔ bɔɔ mme ne manáne tametame. Eɔwɔ afye ji né efwyale gétúgέ manoó bɔɔ utɔɔ bíí abi ji áwané.”

3 Ama kalé kenké áké, “Défée Eɔwɔ, amuawe ayi átánege né mewе ewé eɔɔ ji ákwome ájyeé mfaá té kwyakwya ne kwyakwya.”

4 Akálégé mbò, ákpakpa bimbò esaá meso eni ne menya eyimbò mebe eni, ákwe uwya mme ánógé Èsòwò muú ajwólé né mfaá geluógé gefwa áké, “Amen déféé Èsòwò.”

Apye epaá nebane Maá egòhme

5 Né meko muú fò, atané né geluóge gefwagé Èsòwò ajógé aké, “Fégé Èsòwò se enyú ako abi délú baá defwe bíí ne dénógé ji abi áheá gеме ne abi alá áheá gеме wó.”

6 Ajógé mbò, nwú meko fò eké meko gejamégé bòó. Alu eké gewyagé makóné nnyi ne eké meko gekpekepege néfe. Akálege áké, “Déféé Ata Èsòwò se Muú Apwòó amu, ji alú mfwa.

7 Èse ako débе ne nechóchò, débenege ji mabò ne déchyege ji ñgò, néndé bíí epaá nebane Maá egòhme ukwóné ne Mendée neba wuú akpome mé mmye ágilé ji.

8 Achyéé Mendée neba Maá egòhme eshyéé ndeé nnó afye. Mandeé yimbò ágenege manemane, ne (átene mbaá uló melú ebi bòó Èsòwò álerege).”

9 Ne ekiénné Èsòwò ewémbò, ema ejóó genó eyigé fò ne me eké, “Metóó megómegò ebe ne bòó abi áló ebwó nnó áchwó ányé epaá neba ne Maá egòhme.” Ne ema ejóó genó eyigé fò eké, “Mekómejóó eyina etane mbaá Èsòwò jimbóó.”

10 Nwúge mbò, nkwe ewu uka nnó nnógé ewú, yémbò ejóó eké, “Opyegé fò mbò,

mentó nlú lé maá utóó Èsòwò wye ndere wò ne ate ayme byéé abi álú bòó Èsòwò abi ákwòlegé wáwálé ayi Jisòs aleré né genó eyi ji agaré. Nógé elé Èsòwò néndé elé wáwálé ayi Jisòs aleré né genó eyi ji agaré ne achyéé bòó ekpávé Èsòwò mekomejòó ayi ebwó agarége.”

Kras ammye apwò menya mebo

11 Nge ndere mfaánebuú alu fuú, nké mpelé nge mpò mekagala pópó. Muú ayi ajwólé né mfaá akamege nnó, muú ayi dékágé neré metóó ne ji, ji ayi apyéé bòó ákagé wáwálé ayi atome ne Èsòwò. Aselé mati ayi alú cho mansò mpa ne ammye umye ne bòó abi alá akií fò ji.

12 Ame ji agenege eké nenome mewе. Akwere gejamégé délaré gefwa né mekpo wuú. Asá mabo né menyammye wuú ami yé muú alá ákagé ekósé wye jimbò.

13 Awya nku ayi áfyе né mmu manóó ne mabo míí makamege nnó, “Mekomejòó Èsòwò.”

14 Ne bòó bee abi álú né mfaánebuú áfyе mandeé pópó, ayi akpeage, ákwyeé áji ne eshye ndeé. Ajwólé né mfaá mpò mekagala eyi elú pópó ákwòlege ji.

15 Aparanja ayi achyaá atane ji né meno. Aséle nye elé aparanja yina ne ammye ne bòó malò mme meko apwò ebwó. Agbarege nye ebwó ne amu matomato, Ne añamege nye manaá umpomé né mmu

ejya mmi nnó áhame manaá matane wyéé, ne ejya ewéna etene mbaá metɔ́ usɔ́ Eɔwɔ Muú Apwɔ́ amu.

16 Asa mabɔ né ndeé eyi elú ji mmye ne melú ewé ekweré ena geka wuú áké, “Mfwa ayi abɔ́ afwa ako ne Ata ayi abɔ́ bɔ Ata ako.”

17 Ne ngé ekiénné Eɔwɔ fɔ ndere etene né mfaá hme, ekú kenké eké denwɔ́né déko eti délyenege té mfaá ufɔ́ ufɔ́ denwɔ́ne etiré dényéé uɔkwɔ unó “Chwóge dénywere mbaá ama, dénye gekpékpégé epáá ewé Eɔwɔ ágbárege nye.

18 Chwóge dényé uɔkwɔ afwa, ákpakpa bɔ́ bee ne bɔ́ bee, mpɔ mekagala ne bɔ́ abi ákene né mfaá eji. Chwóge dényé uɔkwɔ bɔ́ ako, afwe ne abi alá ápɔ́ afwe, ne bɔ́ abi aɔea geme ne abi alá aɔea geme wɔ́.”

19 Ejóge mbɔ, ngé menya mebo ayi atane né mmu ebeé mega, ne afwa mme ako ne bɔ́ bee bwɔ́ ánywere mbaá ama nnó ammye bee ne muú ayi akene mfaá mpɔ mekagala yimbɔ pópó ne bɔ́ bee abi.

20 Yémbɔ ápye menya mebo yimbɔ chónchó ne muú ekpávé gebyɔ, ji ayi apyé ufelekpa né mbe ushu menya mebo yimbɔ. Ufelekpa bina ne ji aselé abwólé bɔ́ abi awyaá gelogé menya mebo yimbɔ ne ánógé meló uka wuú. Ne áfome menya mebo yimbɔ ne muú ekpávé gebyɔ né mmu gepyege mewé ewé elúlé ne genó eyi ákuú nnó ɔ́fɔ.

21 Ne muú ayi ajwólé mfaá mpɔ mekagala ayi pópó, ase aparanja ayi atane né meno wuú awá bɔ́ abi álaá, denywɔ́ne déko, dényé menya uɔkwɔ bɔ́ bimbɔ kaka dépwa.

20

Afyé danchomeló deno aɔme dele

1 Ne ngé ekiénné Eɔwɔ ndere etane né mfaánebuú ɛshulege mme. Egbaré né ɛbwɔ wuú agbɔgɔ́ gepyéé eyi geláge pɔ́ ne kwyakwya ne gekpekpege mkpɔ́kɔ́vé.

2-3 Ekiénné ewémbɔ, epye gekwenege mmyɔ ayi ákuú ji nnó dragɔn ji ne ákuú nnó danchomeló ne satan ewe ji, ɛbwéé efome né mmu gepyéé eyigémbɔ, egbe meno gepye eyigémbɔ edye ewu. Danchomeló alá né mmu né aɔme dele. Apye mbɔ nnó ji agégé sé meti ewé ji abwólége bɔ́ mme. Ne dele aɔme yina akógé, abɔ́ manlyáá ji né maá mboó gébé.

4 Ne nké mmágé pé, ngé uluɔ gefwa, ne bɔ́ abi ajwólé wye. Bɔ́ bina elé abi Eɔwɔ achyéé ɛbwɔ ɛbwɔnye nnó ágbárege gefwa. Ne ngé ntó mandoó bɔ́ abi áwáné ɛbwɔ gétúgé ágaregé wáwálé ayi Jisɔs aleré né genó eyi ji agaré ne mekomejɔ́ Eɔwɔ. Bɔ́ bina ne álú bɔ́ abi alá nógé fɔ́ menya mebo yimbɔ yé ɛbé lé meló uka wuú. Ne yé geloge menya yimbɔ ɛbwɔ ákáme fɔ́ nnó ása geji né mampwe bwɔ́ yé né amu bwɔ́ wɔ́. Eɔwɔ́ apye ɛbwɔ́ ákwilé né negbo

ágbaré gefwa ne Kras né aḡme dele.

⁵ Gé ndo mbe ayi Esowa apyéé bós akwilé né negbo na. (Ne bós abifo ntó abi ágbóo, Esowa apyéé fó ebwó ákwilé né negbo wó, kpaá té dele aḡme yina ábyéé.)

⁶ Metós megomego ebe ne bós abi Esowa ayaá, ebwó abi ji apye nye ákwilé né negbo né ndo ayi mbe, ayi ji apyéé nye bós ákwilé né negbo. Esowa aya ebwó nnó ábé bós bií ne ebwó ágboó fó negbone ndo epeá. Abéé nye elé ampyéé upe mbaá Esowa ne Kras, ne ebwó ágbárege nye gefwa ne ji né aḡme dele.

Esowa apwó danchameló

⁷ Ne aḡme dele ayina akoóge, Esowa aferege nye danchameló né deno etiré abo afyéé ji.

⁸ Atanege, akené nye abwolege bós né maló mme meko. Akuú uwe maló áyina nnó Gog ne Magak. Danchameló anywerege nye ebwó ako né mbaá ama, nnó ammye bee. Ne bós abi ámmye nye ummye bina ájame nye eké gesóoge mbale nnyi.

⁹ Atanege nye né maló mme meko, anó mbaá ayi bós Esowa ánywere. Mbaá yimbó elé meló kpaá ewé Esowa agboó ne ewú. Anóge meló ewémbó mme, mewé etanege nye né mfaánebuú elwe ebwó ako ásóó.

¹⁰ Ne afomege nye danchameló muú abwolé ebwó né mmu gepyége mewé ewé elúlé ne genó eyigé ákuú

nnó sófó. Mbaá yina ne abó áfome menya mebo ne muú ekpávé ayi gebyó. Ne ebwó áwuú nye ubale wye utuú ne ḡwomese te kwyakwya te kwyakwya.

Esowa aso kwyakwya mpa

¹¹ Ne ngé gekpékpégé geluóge gefwa eyi gélu pópó ne muú ayi ajwolé mfaá. Ne mfaánebuú ne mme áseé né mbe ushu wuú yé muú agé sé ebwó wó.

¹² Ne ngé ntó bós ako abi ábo ágboó, abi áḡea geme ne abi álá ḡea geme wó. Ebwó ako atené né mbe geluóge gefwa eyigémbó. Ne anene bó ḡwe, anene nto ḡwe ayifo ayi awyaá mabó bós abi ábós nye geḡwá eyi gélagé byé. Ne muú ayi ajwolé, akwolé dépó etiré bós bina ábo ápyéé ndere ásámé né mmu bó ḡwe, aso mpa bwó.

¹³ Ne ebéé mega elyaá bós abi abó ánómé wye átané átené ne geluóge gefwa. Wyembó ntó ne negbo ne meló áwuú bós, ályaá áwuú bós átané átené né geluó gefwa eyigémbó. Ne muú ayi ajwolé mfaá geluóge gefwa akwolé dépó etiré bwó ábó ápye, aso mpa bwó.

¹⁴ Apyége mbó ákpa negbo ne meló áwuú bós aḡme né mmu gepyége mewé. (Gepyége mewé ewéna elé negbo né ndo epea.)

¹⁵ Ne yéndemuú ayi mabó amií malá pó né mmu ḡwe ayi awyaá mabó bós abi abós nye geḡwá eyi gélagé byé afomege ji né mmu gepyége mewé.

21

Esɔwɔ akwyeé mme ayi meke ne mfaánebuú ayi meke

1 Epyegembɔ, ngé mfaánebuú ayi meke ne mme ayi meke. Mfaánebuú ayi mbe ne mme ayi mbe chónchó ne ebeé mega ápósé.

2 Ne ngé ntó melɔ ukpea ewé ákuú nnó Jerosale ayi meke ndere átane né mfaánebuú mbaá Esɔwɔ ashulege áchwɔ́. Akwyeé ewú ndere mendée neba akwyegé menyammye agilé menɔ wuú.

3 Ne nwú meko muú fɔ, atane né geluagé gefwage Esɔwɔ ajógé kenké aké, “Nana Esɔwɔ achwɔ́ jwɔlé ne akwaá. Ji ajwɔlé nye ne ebwɔ́, ne ebwɔ́ ntó ábeé nye bɔ́ bí. Esɔwɔ jimbɔ́ abeé nye ne ebwɔ́ ne abeé nye ntó Esɔwɔ bwɔ́.

4 Ji atilé nye ebwɔ́ manse ako né ame. Negboó nebeé nye sé, ne bɔ́ abeé nye sé ne mesome, ebwɔ́ álíli nye sé, ne yé ubalé áwuú nye sé néndé unó bi ukwene ukoó mé.”

5 Ne muú ayi ajwɔlé né mfaá geluage gefwa ajɔ́ aké, “Wúgé, nana mpye unó ukó uláá uke.” Ne ama ajɔ́ ne me aké, “Sa unó bina mme néndé mekomejɔ́ eyina elú wáwálé, nerege metɔ́ nnó unó bi ájɔ́ upyee nye.”

6 Ama ajɔ́ ne me aké, “Nnere yéndégenó, me ne nlú muú mbe ne ayi kwyakwya, unó uko ulɔ́ ne me ne ukwyagé ne me. Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá epye ji, nchyege ji manaá anyú ewé alá achyege fɔ́ ŋka. Manaá

ami mbɔ́ matanege né embu nnyi ewé ewyaá manaá ami machyegé genwá.

7 Ne yéndémuú ayi ammye apwɔ́ gabo, me nchyege nye ji unó bina. Me mbéé nye Esɔwɔ wuú ne ji ntó abeé nye maá wá.

8 Yembɔ́, bɔ́ abí áfɔ́ mampyegé unó bí me nkelege, abí áshyá mamfyé metɔ́ ne me, abí áchɔ́ menyammye bwɔ́ ne gabo, abí awané bɔ́, abí anane manané tametame, abí anyeé mafoó, abí ánógé aló uka, ne bɔ́ akó abí ábyage gebyɔ́ ákpane nye ebwɔ́ áfome mmú gepyege mewé ewé elúlé ne genó eyi ákuú nnó solfɔ́. Gepyege mewé ewéna elé negbone ndɔ́ epea.”

Jøn ama age melɔ Jerosale ewé meke

9 Ne ekiénné Esɔwɔ ema, né geluage makiénné Esɔwɔ akénéama ayi agbaré ukú efwyale ukénéama echwɔ́ ejɔ́ ne me eké, “Chwɔ́ me nlerage nye wɔ́ mendée neba, mendée ayi Maá egɔ́ŋme ábáne nye.”

10 Mendoó Ukpea echwɔ́ me mmye ne ekiénné Esɔwɔ ewémbɔ́ ekpa me mfé né mfaá mekwé ewé eɲage dɔ́, eléré me melɔ Jerosale ewé elú melɔ ukpea ndere etané mbaá Esɔwɔ né mfaánebuú eshulege mme.

11 Gengbogé Esɔwɔ gegénege wyéé manémané, ne melɔ ewémbɔ́ éshwánege ntó eké mataá malómaló ayi ákuú nnó jasper. Egénege ŋanəŋané eké makankoma.

12 Gebame eyi genogé geno melo ewémbò mme. Gebame eyigémbò gewya mano gebame áfyanéápeá. Né mano gebame yimbò makiénné Eṣṵwò áfyanéápeá áténé wyε ábáme. Né mano gebamé yimbò ntó ása mabò matoó bòó Isreli áfyanéápeá wyéé.

13 Mano gebamé yina, áléé álú né egbe ebwònyε, áléé álú né egbe ebwòbe, áléé álú mbe ne áléé álú meso.

14 Áténé gebamé eyigémbò né mfaá mabòmé áfyanéápeá. Ása mabò áηgbá Maá egòηme áfyanéápeá né mabòmé yina.

15 Ne ekiénné Eṣṵwò ewé ebò ejógé mbò ne me, egbaré meto ewé amεge unó wyéé, akwyéé ewú ne gul. Elé meto ewémbò ne ewú ebò emεgé melo kpaá ewémbò. Eméé makwòó gebamé chónchó ne manombi.

16 Metyéé melo ewémbò ne unalé úlú wyε janja. Ekiénné Eṣṵwò ewémbò eméé melo ewémbò ne meto ewé egbaré, metyéé melo ewémbò elú ηkpa neke dele ne geba. Wyεmbò ntó ne unalé ne uηogé melo ewémbò úlú.

17 Ekiénné Eṣṵwò ewémbò, eméé ntó uηoge gébamé eyigémbò, gelú matyéé amu usaá uléé meso ekéné ndere akwaá ámεgé unó.

18 Áténé gébamé eyigé na ne mataá malómáló ayi ákuú nnó jaspera. Ne yéndégenó né melo ewémbò ákwyε geji ne gul. Gul yimbò ápó ne deba, ne agεnege eké eféé.

19 Ne mabòmé ayi átene gébame eyigémbò né mfaá,

ákwyéé áji ne mataá ηka ufóufóó. Ntaá né mbe εniné alóó manténe mabòmé yimbò nékámege nnó jaspera, εnínε gbeé mataá apea nékámege safaya, εníné negbeé áléé nékámege áget, εníné negbeé áni nékámege éméral.

20 Eni négbeé mataá átá nékámege òni, εni négbeé ak-εné nékámege kánelyan, εni négbeé akénéama nékámege krisolite, εni negbeé aneé nékámege berin, εni negbeé aneéneama nékámege tɔpas, εni negbeé afyaá nékámege krisopreis εníné negbeé afyaneama nékámege jacint, ne εníné negbeé áfyanéápeá nékámege ametis.

21 Mano gébámé ayina áfyanéápeá ákwyéé áji ne mataá ηka áfyanéápeá ayi ákamege nnó pels, ne ákwyéé yéndé meno gébámé ne pel ama, ne ákwyéé metóó melo ewémbò ne gul. Ayi álá pó ne deba, ne agéne eké eféé.

22 Ne ngé fó εcha upe Eṣṵwò né melo ewémbò wó néndé, Ata Eṣṵwò jimboó Muú Apwóó amu ne Maá egòηme ne álú εcha ewémbò.

23 Melo ewémbò ekelege sé nnó ηme yé ebe elé mfaá agénege wyéé néndé gengboge Eṣṵwò ne gelú mewe ewé egénege wyε ne etulekan wuú elé Maá egòηme.

24 Bòó malò mme meko ákené nyε né mmu gengbò eyigémbò. Ne afwa mme achwóó nyε ne ηgò bwó né melo ewémbò.

25 Mano gebamé eyigé na, ábeé fuú yéndégébé, néndé

utuú ugilé f́ wyeé.

²⁶ Ne ebwó áchwóó nye ne ηγó ne énogé b́ó maló mme meko né melo ewémbó.

²⁷ Yémbó, yéndégenó eyigé gélagé ṕó ṕópó né mbe ushu Esówó, gékpené f́ó né melo ewémbó, yé muú ayi apyee depó debodebo yé ebé elé muú gebyó akpené f́ó wye. Ekosé b́óó abi mabó bwó malu né mmu ηwe Maá egóηme ayi asamé mabó b́óó abi abóó nye geηwá eyi gélagé byé ne ákrene wye.

22

Ebeé ewé ewyaá manaá ami machyεge geηwá eyigé gélagé bye

¹ Ne ekiénné Esówó ewémbó, eléré me ntó ebeé ewé ewyaá manaá ami machyεge geηwá eyi gélagé byé, magenege eké eféé meke. Ebeé ewémbó etanege né geluoge gefwage Esówó ne maá egóηme.

² Eshúlege ejye né metóó melo ewémbó. Né yéndé egbe ebeé ewéna, unóó ebi uchyεge geηwá úlú wye. Unóó ebimbó uwóme umpomé ndó efyanépeá né ηme. Ne yéndé mfaá uwómé ndó gama. Ne bya unóó ebimbó úlú uka ebi ápye b́óó mameé né mme meko átoógé.

³ Ne yéndégenó eyigé Esówó áleré geji ukwekwe amu gebéé f́ó né melo ewémbó.

Ne geluoge gefwage Esówó né maá egóηme gebéé nye wye ne b́óó utóó bíí ánógé nye ji.

⁴ Ágené nye ushu Esówó, asamé nye ntó mabó mií né mampwe bwó.

⁵ Utuú ugilé f́ó né melo ewémbó. Ne b́óó abi álú wye ákelégé sé geηbó etúlékán ηmeé néndé Ata Esówó ne abeé nye geηgbógé ebwó. Ne ebwó ágbarége nye gefwa té kwyakwya ne kwyakwya.

Jisós aké ji amagé chwó nye fa mme

⁶ Ne ekiénné Esówó ewémbó ema ejóó ne me eké, “Mekómejóó eyina elú wáwálé kámege ne eji. Ata Esówó muú achyεge mendoó mbaá b́óó ekpávé bíí ató ekiénné wuú nnó echwó eléré baá utóó bíí unóó bi uchwó upyee.”

⁷ Ne Jisós aké, “Wúgé, ela gachyee me nchwóó. Metóó megómege ebe ne b́óó abi ápye unóó bi ásamé né mmu ηwe yina ebi upye nye nana ne meso gébé.”

⁸ Me Jøn nlú muú ayi nwuú, ne ngené unóó bina uko. Nwúgé ne ngége unóó bina nkwe uwya mme né mbe ushu ekiénné Esówó ewé eléré mbó me unóó bina nnó me nógé ewú.

⁹ Yémbó ejóó ne me eké, “Opyegé f́ó mbó, me ntó nlú elé muú utóó Esówó wye ndere wó ne ate aηme bye abi álú b́óó ekpávé Esówó ne abifo ako abi ábélege mekomejóó ayi ásamé né ηwe yina. Nógé lé Esówó.”

¹⁰ Ema ejóó eké, “Obigé f́ó mekomejóó yina, ayi ásamé né mmu ηwe yina ayi agarége unóó bi upyee nye nana né ebi

upye nye meso gébé, néndé gébé eyigé unó bina upye nye gélá kwókwólé.

¹¹ Ndere elúmbò, yéndémuú ayi ápyeé gabo, ápyegé wye gabo wuú. Ayi ápyeé ukwenkwe unó ápyegé wye ukwenkwe unó, ayi ápye genó eyi gélu cho ápyegé wye genó eyi gélu cho ne ayi álu pópó ábéé wye pópó.”

¹² Jisós ama ajó aké, “Gegé, ela gachyéé me nchwó. Nké nchwó, nchwó ne nsa ayi nchyege yéndémuú ndere ji apye utoó.

¹³ Me ne nlú genóge mbe ne eyigé kwyakwya, muú mbe ne ayi kwyakwya, unó uko uló ne me, ne ukwyage ne me.”

¹⁴ “Metó megomégo ebéé ne bóó abi áshwone mawulé bwó akpea pópó. Ebwó ne Esowó achyege nyé ebwonye nnó ákoó né meno gébamé ákpe né melo ewémbó ányé umpomé genó eyigé gechyége genwá eyi gélagé byé.

¹⁵ Bóó abi alá ákpe ne fó né melo ewémbó elé bóó abi álu eké bó mammye, bóó abi ányé mafóó abi ánané manané tametame, abi áwane bóó, abi ánogé aló uka, abi ábyoge gebyo ne bóó débwalé.

¹⁶ “Ne me Jisós ntó ekiénné wa nnó echwó egaré enyú unó bina né machomele bóó Esowó. Me nlú mpyáne mfwá Devid, me nlú ntó eké membe ayi agenege né gejegegé bíí.”

¹⁷ Ajóógé mbó, Mendoó Esowó ne Mendée maá

egome aké, “Chwó Ata Jisós.” Ne yéndémuú ayi awuú mekomejó yina, abó manjóó ntó nnó “Chwó.” Ne yéndémuú ayi mmwólé manaá epyeé ji, achwó ne yéndémuú ayi akélege achwó anyú manaá ami machyege genwá ewé alá chyege nka.

Kwyakwya mejóó

¹⁸ Ne me Jøn nkwelege mbeé mbaá yéndémuú ayi áwuú mekomejó ayi asamé né mmu nwe ayina. Mekomejó yina ayi agarege unó bi upyeé nye nana ne ebi upye nye meso gébé nnó, “Muú ayi agbege genó eyigé chá né unó bi ásamé né nwe yina, Esowó agbege nye ntó efwyale wuú ne ufóó mameé ukeneama ebi ásamé né nwe yina.

¹⁹ Ne yéndémuú ayi aferege genó né unó bi ásamé né nwe yina ayi agaré unó bi upye nye nana ne ebi upye nye meso gébé, Esowó ntó aselé nye uto ebi abó achyéé ji nnó akpé ne melo ukpea ewémbó ányé umpomé genó eyi géchyége genwá eyi gélagé byé, ndere asamé né nwe yina.”

²⁰ Ne muú ayi agarége unó bina aké, “Wáwálé alá gachyéé me nchwóó.”

Jøn aké, Amen, chwó Ata Jisós.

²¹ Nnenemye nnó Ata Jisós álérége bóó Esowó ako galógáló.